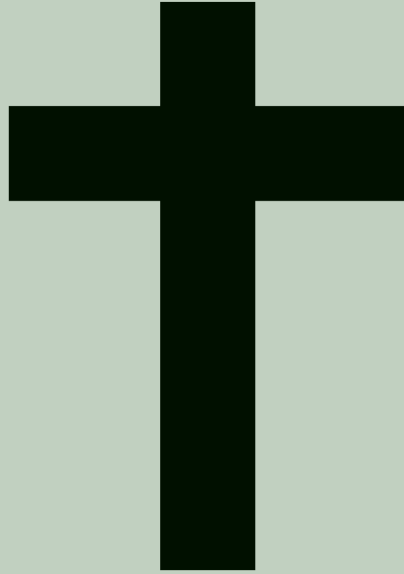

El Nuevo Testamento
en mixe de Coatlán

New Testament in Mixe, Coatlán (MX:mco:Mixe, Coatlán)

El Nuevo Testamento en mixe de Coatlán
New Testament in Mixe, Coatlán (MX:mco:Mixe, Coatlán)

copyright © 1976 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Coatlán Mixe (Mixe, Coatlán)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Coatlán [mco], Mexico

Copyright Information

© 1976, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Coatlán

© 1976, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	64
SAN LUCAS	108
SAN JUAN	173
HECHOS	229
ROMANOS	289
1 CORINTIOS	321
2 CORINTIOS	352
GÁLATAS	373
EFESIOS	385
FILIPENSES	396
COLOSENSES	404
1 TESALONICENSES	411
2 TESALONICENSES	418
1 TIMOTEO	422
2 TIMOTEO	430
TITO	436
FILEMÓN	440
HEBREOS	442
SANTIAGO	463
1 PEDRO	471
2 PEDRO	480
1 JUAN	485
2 JUAN	493
3 JUAN	495
JUDAS	497
APOCALIPSIS	500

SAN MATEO

Jaayhui'my Jadu'n Nej Jesucristo Ytun Yjajti

Je Jesucristo ymij'ap ymijteedy

¹ Cham ngapxa'ñ nmiydäga'ñich p'in Jesucristo y'ap'ajt yteedy'ajt jadu'n nej yhui'my jaybety. Jesucristo je' oy ap'adyii teedy'adyii David etz Abraham.

² Abraham oy ung'adyii Isaac. Isaac oy ung'adyii Jacob. Jacob oy ung'adyii Judá etz y'ajchytijc y'uchytijc.

³ Judá etz Tamar oy ung'adyii Fares etz Zara. Fares oy ung'adyii Esrom. Esrom oy ung'adyii Aram.

⁴ Aram oy ung'adyii Aminadab. Aminadab oy ung'adyii Naasón. Naasón oy ung'adyii Salmón.

⁵ Salmón etz Rahab oy ung'adyii Booz. Booz etz Rut oy ung'adyii Obed. Obed oy ung'adyii Isaí.

⁶ Isaí oy ung'adyii rey David. Je rey David je' oy ytöxyijc'adyii huidi anajty Urías ytöxyijc'ajtpy. E je' ajcxy y'ung'ajti Salomón.

⁷ Salomón oy ung'adyii Roboam. Roboam oy ung'adyii Abías. Abías oy ung'adyii Asa.

⁸ Asa oy ung'adyii Josafat. Josafat oy ung'adyii Joram. Joram oy ung'adyii Uzías.

⁹ Uzías oy ung'adyii Jotam. Jotam oy ung'adyii Acáz. Acáz oy ung'adyii Ezequías.

¹⁰ Ezequías oy ung'adyii Manasés. Manasés oy ung'adyii Amón. Amón oy ung'adyii Josías.

¹¹ Josías oy ung'adyii Jeconías m'iid y'ajchytijc y'uchytijc. Huin'it Babilonia jäy oy mach je israelitas jäy. Chi min'icxy jim Babilonia y'it.

¹² Jim ma je Babilonia y'it, jim Jeconías oy ung'adyii Salatiel. Salatiel oy ung'adyii Zorobabel.

¹³ Zorobabel oy ung'adyii Abiud. Abiud oy ung'adyii Eliaquim. Eliaquim oy ung'adyii Azor.

¹⁴ Azor oy ung'adyii Sadoc. Sadoc oy ung'adyii Aquim. Aquim oy ung'adyii Eliud.

¹⁵ Eliud oy ung'adyii Eleazar. Eleazar oy ung'adyii Matán. Matán oy ung'adyii Jacob.

¹⁶ Jacob oy ung'adyii José huidi oy ñäy'adyii María. E je María oy ung'adyii Jesús huidi yxii Cristo.

¹⁷ Jadu'n oy ñicxy majmactz najtzquëxi' Abraham ixti David. Ma je David jamajmactz najtzquëxi' chi je israelitas jäy yajtzimiy yajmajch ma Babilonia y'it, e nañ jamajmactz najtzquëxi' chiini oy ymiñ yja'ty je Cristo.

Jesucristo yma'xung'ajtin

¹⁸ Jadayab capxy ayuc jadu'n nej ymiñ yja'ty je Jesucristo. Jesús ytaj, huidi anajty yxii María, yi' ti anajty ycapxytungixy co ypiigaangixy m'iid José; e ma anajty ca'ni ñaybudig'iyigixy, chi María oy y'ungdzim'igy m'iid yi Dios yjihui'ñ ymic'ajt.

¹⁹ José, yi' ñäy, hue' anajty yi' yajpaty janch tudägy. Ca' anajty xihua'ñ María mayjäyjoty. Hue' janchtiy yhuinma'ñybaty co ixmadza'ñ ayüch ameech ca' p'in yajnejhuihua'ñ.

²⁰ Huin'it ma jadu'n anajty nihuinmayiy, chi Huindzin Dios tüg y'ángel ñayquëxi' cumäyjoty ma José, chi ñimaay:

—José, David y'ap y'oc, ca' mijcajee mdzachhuinmay nej m'octöxyjc'adiyb María, com yí' y'ung huidibi yajma'xung'adamy hue' mïid Dios yjihuïñ ymic'ajt ycixpi.

²¹ Yí' ypadamy tög y'ung e mximöhuiipy Jesús. Jadu'n yí' xii'adiyb com jégix co yí' yajpocyñihuádzam ñaax ycajp.

²² Tög'óciy jada ytundaayi yajtaayi yciixy yca'pxy jadu'n nej je Dios anajty ti nimäy je profeta, je jäy huïdi Dios y'ayuc najtzcaxiiyip ma anajty jadu'n yjaybetyity:

²³ Je töxyjäy huidibi ca' yëdyjc mïiddzinäy hue' je' ung tzimïcíp. Chi ypadamyb tög je y'ung hue' je' yxii'adaanip Emanuel.

Emanuel hue' yhuimbïdzimy Dios mïid ñich ajt.

²⁴ Co José ymäyhuijy, chi cuyduñ jadu'n nej anajty Dios y'ángel ti nimäyïi, chi huoy María jadu'n nej jihuïy töxyjc'adyii.

²⁵ Per ni ca' ajcxy jadu'n chinaay jadu'n nej jäy ypicxy chinäy ixti cooni oy María y'ung yajma'xung'aty. Chi yximoy Jesús.

2

Madza' ni'ixpigiiyb oy co'ixiiygixy pi'c'ung

¹ Jesús yma'xung'ajty ma tög cajp huïdi yxii Belén, jim ma Judea ñaaxjot, huin'it co anajty Herodes yrey'aty ma yí' jimbi naaxjot. Chi huin'it yja'ty ma Jerusalén cajp nijëjity yëdyjctijc huidibi anajty ti choñ ma xii ypidzimy, yí' huidibi anajty ajcxy xii madza' ti ni'ixpigiiygixy.

² Chi ajcxy yajtyy:

—¿Ma je judíojäy yrey tiibi yma'xung'aty? Ti ñich ajcxy n'ijxi yí' ymadza' jim ma xii ypidzimy, e yí' ñich ajcxy ya miñ nhuindzigihuaangixy.

³ Co je rey Herodes jadu'n midooy, chi ooy ytigiiy tajpi maybi mïid tög'óciy cajpjäy jim Jerusalén.

⁴ Huin'it je rey huomujctay tög'óciy teedytjic huindzindijc huidibi anajty yaj'ixpijcp yí' Dios yley, chi yajtyy ma anajty yma'xung'adañ yí' Cristo.

⁵ Chi ajcxy y'adzooy:

—Jim Belén ma Judea ñaaxjot, com Dios y'ayucnajtzcaxiiybi jadu'n je' cojaay:

⁶ E miich Belén, mabi Judea ñaaxjot, mij'ajtp mgix'ajtp ca'ydi jac huïdi naax jac huïdi cajp, com ma miich chonañ tög Huindzin huïdi ane' mam yí' israeljäy.

⁷ Huin'it Herodes oy yajhuoyii ameech huïdibi anajty ti ijxcixy yí' madza'. Chi tiybijcy yajxon mina anajty oga'n ti ijxcixy je madza'.

⁸ E huin'it ajcxy quejxy jim Belén. Chi jadu'n nimay:

—Nícxcix jim e ocnidiu ocyajtiugixy je pi'c'anäg; e co anajty ti mbatcixy, miñ miich ajcxy xyajnimáaygixyich jaydëbi ñich nicxy nañ jadu'n nhuindzigiiyich.

⁹ Co jadu'n rey najtzcaxiyday, chi ajcxy choñ. E je madza' tiibi anajty ijxcixy ma xii ypidzimy, chi ajcxy ijxy jayjip je' anajty ñicxy ma je' ajcxy, ixti conï oy je madza' yhuäcxipy ma anajty je pi'c'anäg yajpaady.

¹⁰ Co je rey ixpicytjic jadu'n ijxy yí' madza', chi ajcxy oy janch jotcuyc ñayjihuiyïi.

¹¹ Co ajcxy ytijctigiiy, chi ajcxy ijxy je pi'c'anäg mïid ytaj je María. Chi jada' ajcxy ñaygojxtinaydaaci huindzigiiy ojadaajty ajcxy je pi'c'anäg. Chi ajcxy yaj'ahuach yxuummy aguejtucy abijctucy, chi ajcxy yajpidzimy oori, poom, etz tög tzoy huïdi yxii mirra. Chi ajcxy moy je pi'c'anäg.

¹² Chi cumäjoty ajcxy nimaayi co ca' huaad yhuimbijtcixy ma Herodes, chi ajcxy ñicxni ma ycajp, jüyöyñaxy ajcxy je Herodes, huingbi tü'aa ajcxy ycuynicx.

Co José etz María yqueegyñicxcixy Egipto

¹³ Co je rey ixpicytije ajcxy yhuimbijttaayni, chi cumäjoty José ijxy tüg Dios y'ángel, chi ñimaayi:

—Pidig, nicx jim Egipto ñaaxjot muid yi pi'c'anäg etz muid yi' ytaj, e jim mhui'mipy ixti cooni ich miich nimahuipy. Com yi Herodes y'ixtahuamy yi' yi pi'c'anäg e yaj'ogañ yi'.

¹⁴ Chi huin'it José ypidigy muid tzoön coodz je pi'c'anäg muid ytaj, chi ajcxy ñicxy jim Egipto.

¹⁵ Jim ajcxy y'ijty ixti cooni oy y'ögy je Herodes. Jada je' jadu'n yajcuydun jadu'n nej Dios anajty ti yminañ ma yi' y'ayucnajtzcaxiybi: “Jim Egipto ich n'ung ti nhuoy.”

Herodes pidacy y'ane'min co huen pi'c'anäg yaj'öctäyii ajcxy

¹⁶ Co Herodes oy huinmañ yajyöy co ti anajty ooy yhuin'ñiyii je rey ixpicytije ajcxy co ca' anajty ti ñihuimbidyii, chi ooy yjot'ambijcy, chi ni'ane'mdiy co huen nicxy jim Belén etz majaty cajp mihungon Belén, yaj'öctaaygixy tüg'öciy yi pi'c'anäg huidibi mejtz jimijt etz huidibi ca'ni nigooty mejtz jimijt.

¹⁷ E jadu'n jada yajcuyduñ jadu'n nej anajty Dios y'ayucnajtzcaxiybi, je Jeremías, anajty ti cojaay:

¹⁸ Jim Ramá yajmidoy co anajty chachjuy chachyäxy jäy ajcxy; yi Raquel tzachjuyb tzachyaaxp muid y'ung ajcxy ycixpi, ca' ajcxy anajty yjotcujc'aty muid co anajty y'ung ti y'öctäy.

¹⁹ Co oy y'öcni Herodes huin'it jim Egipto, Dios tüg y'ángel ñayguëxi cumäjoty ma José. Chi ñimayi:

²⁰ —Pidig, muidnicx yi pi'c'anäg etz yi' ytaj jim ma yi Israel ñaaxjot jadügtecy com ti y'öctaayni yi huidibi anajty yaj'ogam yi pi'c'anäg.

²¹ Huin'it José ypidigy, muid nicxy yi pi'c'anäg etz yi' ytaj jim ma Israel ñaaxjot.

²² Per co José nejhuuy co je Arquelao yi' anajty jim ane'mb jadu'n nej anajty je yteedy Herodes, ooy chiguy nej ñicxip jim. E co jadu'n anajty ti ycumäy co ca' jim ñicxip, chi ajcxy ñicxy jim Galilea ñaaxjot.

²³ Co jim yjäty, chi jim chinaydacpijcy ma je cajp huidi yxi Nazaret. Jadayaabi je' jadu'n tun jajti jadu'n nej anajty ycojaayty ma Dios y'ayucnajtzcaxiybi ñecy co Jesús xi'aduyb Nazareno.

3

Juan el Bautista y'ayuc capxhuäcxy ma tidz naax it

¹ Huin'it tiempo nañ jadu'n Juan je Bautista (huidibi jäy yajnibejtpi) ymiñ tüg tigidum ma Judea ñaaxjot capxhuäcx Dios y'ayuc,

² yminañ:

—Jothuimbijtcix ma Dios com yi Dios y'ane'min huingoniñ yi'.

³ Jada Juan yi' je' huidibi je profeta Isaías nigapxy yminañ: Jim mijtigidum yajmidoy tüg ayuc minañ: “Ni'ixiygixy yi mHuindzin ytü'aa, ni'ixiygixy tüg tü'aa tiybi.”

⁴ Je Juan hue' anajty yhuin'ajtpy iyujc nibijc (huidibi jäy ytiypy camello) e hue' anajty yhuin'ip iyujc ac, e yi' anajty yjicxy'ajtpy mu' etz tijaty iyujc päg jim tüg tigiduum.

5 Chi chooñ jim Jerusalén jäy etz tüg'óciy huídijaty tzinaayb ma Judea ñaaxjot, nañ jadu'n huídijaty tzinaayb ma Jordán mijñiba', ñicx ajcxy ma Juan amido'íjtiy yí' y'ayuc.

6 Co anajty ajcxy nigapxtaaygixy yí' ypocy huídi anajty ti tundigooygixy, huin'it anajty ajcxy Juan yajñibedyii ma Jordán mij ñi.

7 Per yí' Juan y'ix co may fariseo jäy etz saduceo jäy miñ anajty ajcxy ñiñbejtcixy, chi ajcxy ñimay:

—¡Miich ajcxy, m'ajuugy m'amigüg ahua'n iyujc! ¿Pín ti xyajni'ixñiygixy nej jébi huaad mgögueeccixy yí' ayo'n huídibi huingomb?

8 Yajxon jäy'ajtcix tiydudägy huen niguëxgy co ti mjothuimbijtcixy.

9 Ca' jadu'n mdzachmínaangixy co Abraham xy'ap'adyii xy'oc'adyii. Hich miich ajcxy yam ndimñimaayb co Dios ixti jébi yí' yaj'ap'adyii yaj'oc'adyii Abraham jada tzaajot ca'ydi miich ajcxy.

10 Yí' jach ni'ixí yí' y'ijtni ma quipy y'ijx, tüg'óciy quipy huídi ca' oy ytim'aty yajpujxp yí', e chi jada' yajnögy jñnjoty.

11 Hich, janch yajñibejtpich mñid ñi, yí' yí' jadu'n nej tüg ixpejt co ti mjothuimbijtcixy; per jacminamb tzojc huídi ajcxy xyajñibedipy mñid Dios yjihui'ñ etz mñid jñn. Je' ymñid mic'ajtin etz cötujcin, ñigi ca'ydi ñich, ni ycapaadyich ñicxy ycig nyajtecyjendügyich.

12 Ymñid mic'ajtin pijc-huäcxamy yí' jäy jadu'n nej jäy huimbojy moc, abicy pidäga'ñ actz, abicy moc pajc. Yujcpiga'ñ moc pajc ma tze'x ninögihua'ñ yí' moc actz moc jaam jñnjoty ma je jñn huídibi nicamínaaxñ ycapich.

Co Jesús ñiñbejty

13 Huin'it Jesús chooñ ma Galilea ñaaxjot, chi ñicxy ma Jordán mij ñi ma anajty Juan yjäyajñibety, ñibedam anajty yí' nañ jadu'n.

14 Juan ca'jadim'a'ixíy, chi ñimay Jesús:

—Hich miich ixypy xyajñibejtpich, ¿e miich mimb ma ñichi?

15 Chi Jesús y'adzooy:

—Jadachambi oc'a'ixí jadu'n, com ooy yí' ycopityity co nguýdundayim tüg'óciy tibi Dios xyaj'ane'mim.

Huin'it Juan a'ixíy chi yajñibejty Jesús.

16 Co Jesús ñiñbejtay, chi Jesús ijxy Dios yjihui'ñ ñigidägyii jadu'n nej tüg pi'cmuuxy.

17 E huin'it yajmidooy tzajpcíxy tüg ayuc ymína'ñ:

—Jada je' ñich n'ung'ajtypich huídibi ooy ndzocyich huídibi ooy mñid jotcuyc nayjihuiyijich.

4

Je mujcu' tuñ ijxta'ni Jesús

1 Chi Dios yjihui'ñ yajñicxy Jesús mñitgíduum jaydēbi je ca'oybi yjot'ixíy yhuinma'ñ'ixíy.

2 Jim y'ijty jaygay huixchigui'px xñ huixchigui'px tzuum, e huin'itni ooy yiböccodyii.

3 Chi je ca'oybi nimijhuägy Jesús ocjot'ixa'ñ oc-huinma'ñ'ixa'ñ, chi ñimay:

4 —Pen Dios miich xy'ung'ajtp, ñima' jada tzaa huen naygojyii tzajcaagy.

Chi Jesús y'adzooy:

—Jaybety jadu'n ymiñ ma Dios ñecy: “Ca'p jäy tzajcaagyti'ajty nitzinähuiipy, nañ jadu'n nitzinähuiipy tüg'óciy yí' ayuc huídibi Dios ycapxp.”

5 Chi je ca'oybi mñidñicxy Jesús jim Jerusalén, chi ymñidpejty tzajptijc cöduum.

⁶ Chi ñimay:

—Pen janch co miich Dios xy'ung'adyii, cödijpnax jiiby naaxcíxy, ca' yí' nej mjadipy com jaybety jadu'n ymiñ co jadu'n ymína'ñ:

Dios yquexyp yí' y'ángeles jigix xycuend'adipy xyhuidzipy mïd yci', ca'ydi ninej mgönepy ma tzaagop.

⁷ Chi Jesús y'adzooy:

—Nañ jadu'n ymiñ jaybety: “Ca' mjet'ixipy mhuinma'ñ'ixipy yí' mhuindzin Dios.”

⁸ Jadüg'oc je ca'oybi ymïd'ajty Jesús ma tüg copñicx janch cijxpi, e jim yajni'ixiiday tüg'óciy naax cajp co ooy mïdity oy'ajtin etz mic'ajt.

⁹ E chi ñimay:

—Ñich jada miich nmoydähuipy tüg'óciy, pen miich cojxtina' xyhuindzigiyich xy'ojadatyich.

¹⁰ Huin'it Jesús y'adzooy:

—Huinhuäctuch miich mujcu', com jadu'n yjaybetyty: “Tügpaic yí' mhuindzin Dios yí' mhuindzigihuipy m'ojadadipy.”

¹¹ Huin'it je ca'oybi huinhuäctucy Jesús, chi Jesús ñimiini ángeles ycuend'ajti.

Jesús ytung yajtzondacy jim Galilea

¹² Co Jesús nejhuiy co Juan ti anajty yajpidägy pujxtigoty, chi yhuimbijtni jadüg'oc jim Galilea.

¹³ E ni ca' yhui'miyy jim Nazaret, chi ñicxy jim Capernaum, jim ma Zabalón etz Neftalí y'it.

¹⁴ Jada je' jadu'n tuni jajti jadu'n nej Dios y'ayucnajtzcapxiybi Isaías anajty ti cojaay:

¹⁵ Zabalón etz Neftalí ñaaxjot. Je tü'aa huídibi mejypa' huídibi a'oy'amy ma Jordán mij ñi. Jim Galileajäy chinäy huídibi ca' yjudiojäyty.

¹⁶ Yí' jäy ajcxy huídibi jim tzinaayb agootztuuby ijxpaty ajcxy tüg tiicxin jajin. Je huídijaty anajty ajcxy tzinaayb ma je jibicpi y'aniciy, chi ajcxy ycodicxiy tügi tiicxin jajin.

¹⁷ Ixti huin'it Jesús ytigiiy ayuccapxhuäcxp ymínañ:

—Jothuimbijtcix, yajmingix yajmejtzcix mjet mhuinma'ñ ma Dios, com yí' Dios y'ane'min huingonip yí'.

Jesús ñimay ñimidaax je acxmajtzpi: “Pajamgich”

¹⁸ Jesús tüyöyb anajty ma Galilea mejypa', co ijxpaty metz yëydijc ac tüg quëxpi, hue' anajty yí' je' je Simón, huídibi nañ jadu'n yxi Pedro, e je jadügpi hue' je' anajty Andrés. Acxmadzi anajty ajcxy yí' ytung'ajty e jim anajty ajcxy yí' tzachnigöhuich y'acxmadzi'ñ.

¹⁹ Chi Jesús ñimay ajcxy:

—Pajamgich, ñich miich ajcxy nyajni'ixihuipy nej jäy myaj'ixpigipy je Dios ytiy'ajt.

²⁰ Huin'it je' ajcxy ixmajztay tüg'óciy yí' y'acxtzaay, chi ajcxy panicxy Jesús.

²¹ Hueeni jac'amijci'm Jesús ijxy janimetz Zebedeo ajcxy ymang, je Jacobo etz Juan. Jim anajty yí' ajcxy ma tüg barco mïd yteedy, yí' anajty ajcxy yí' jim chach'adagiiyb yí' huídibi mi'acxmajtzciy. Chi ajcxy Jesús yhuoohui.

²² E huin'it ajcxy ixmajztay je barco etz yí' yteedy, chi ajcxy panicxy Jesús.

Jesús yaj'ixpiy mayjäy

²³ Huídijttay Jesús ma tüg'óciy Galilea ñaaxjot, yaj'ixpiy jäy majaty je naymujctac cajp cajp. Capxhuäcx yí' Dios ytiy'ajt etz nañ jadu'n pa'mjäy yajtzocy huen ytimyhuídipá'mity anajty ajcxy ymïd.

24 Chi Jesús oy yajnejhuñi ma tüg'óciy yi Siria ñaaxjot, e chi ajcxy m#dmiñ ma Jesús tüg'óciy huídijaty anajty ajcxy ca'oybi m#d, etz huídijaty anajty ajcxy cixuxy tecyxuxy, chi Jesús yajtzoocy.

25 Huin'it Jesús ypanicxi mayjáy huídijaty anajty ajcxy tzinaayb ma Galilea ñaaxjot etz yi Decapolis jáy, nañ jadu'n Jerusalén jáy etz huídijaty tzinaayb ma Judea ñaaxjot, nañ jadu'n huídijaty anajty ajcxy tzinaayb a'oy'amy ma Jordán mij nii.

5

Je t'iy'ajt huídibi Jesús ycapx ma tüg cögop

1 Co Jesús ijxy tüg'óciy je mayjáy, chi nicxy ma tüg copnicx, e chi jim y'ixtacy. E huin'it je' y'ixpijcpidijc ajcxy yjübigiyy.

2 Chi Jesús ytiigiyy yaj'ixpijcp ymínañ jadu'n:

Je pinjaty ajcxy jotcújcip

3 —Janch jotcuyc je jáy ajcxy huídibi nejhuñyb co yajmayjajtpy Dios y'oy'ajt, yi' ajcxy paatip Dios y'ane'min.

4 Janch jotcuyc je jáy ajcxy huídibi yajpatp taj may, yi' ajcxy yajmöhüam jotcuyc'ajtin.

5 Janch jotcuyc je jáy ajcxy huídibi yung naxpy jáy'ajtp, yi' ajcxy padaamb tüg'óciy je huídibi Dios ti yaj'ahuanñii.

6 Janch jotcuyc je jáy ajcxy huídibi cuydunamb huídibi Dios chojcpy, Dios yi' ajcxy pubedñb.

7 Janch jotcuyc je jáy ajcxy huídibi pa'ayoob huenyimpinjayity, Dios nañ jadu'n ajcxy pa'ayohuñb.

8 Janch jotcuyc je jáy ajcxy huídibi huadz yjot yhuinma'ñ, yi' ajcxy y'ixipy yi Dios.

9 Janch jotcuyc je jáy ajcxy huídibi ca' ti tzip tzojccixy, com yi' ajcxy Dios ung'adñb.

10 Janch jotcuyc je jáy ajcxy huídibi yajnixiicp yajnigapxp m#d je Dios ytiy'ajt ycixpi. Yi' ajcxy idamb ma Dios y'ane'min.

11 Janch jotcuyc miich ajcxy co jáy jibic xytungixy co nigooob xyñihuambejtcixy etz capxcixy huídijaty ca' ytiy'ajtiy m#d ñch ycixpi.

12 Xondaaccix jotcuajtcix co mbadaangixy tüg oy'ajtin jiihy tzajpjoty. Nañ jadu'n ajcxy ixhuídijty pahuídijty je Dios y'ayucnajtzcaxñyb jecy'ajty.

Miich ajcxy je tudägyjäy ya naaxhuiñ

13 Jadu'n nej caan ca' yajpüch je tzüch jicxy tim jadu'n miich ajcxy myajpaady ya naaxhuiñ. Pen je caan ca' m#d ti xücx'ajtin, ¿nej jëbi nyajtuunim? Ca' y'oc'oyajtunity, chi yajnajtzcaxñi, chi yhuaani tembejt hua'cpejt.

14 Oc'ix tüg je cajp jim copcix, ca' jëbi mhuijtyüdzim mgoyüdzim.

15 Co tüg jin nyajtoyicim, ca' huaad tu'tz ngöjupim. Hue janchtiy co nyajtiicxim cix, huin'it jëbi xycodicxtaayim jadu'n nej ajt nyajpaatim ma tijc.

16 Nañ jadu'n miich ajcxy mdzinaaygixy tudägy ma ajcxy je mayjáy jaydëbi ajcxy ixipy je oybi huídibi miich ajcxy mdumyb. Huin'it ajcxy ojadadipy je mDios teedy huídibi jiihy tzajpjoty.

Jesús yaj'ixpiy nej yi' yi Dios ycötujcin

17 Ca' mhuinmay co ñch ti nmiñich ya co nbiganich je Dios y'ayuc je' huídibi anajty ti jaay Moisés etz je profetiijc. Ca' ñch nyajmijaagixa'ñ je cötujcin, ñch ti nmiñich co nguyduna'ñich jadu'n nej ymiñ jaaybety.

18 Janch t'iy'ajt jadu'n nej nimaaygixy, je huídibi mimb jaaybety jadu'n tundahuam jajtahuam. Ni tüg letra oy mabaad ymúdzity nicxy ycayajcuyduñ.

19 Je jäy huídibi ca' nimidooy je Dios ytíy'ajt oy yjadim mutzjaty etz yaj'ixpicy jäy jadu'n, je' ajcxy padamb je mutzpi tigíydac ma Dios y'ane'min. Paady je jäy huídibi yaj'ixpijcp jadu'n nej tíy'ajt ymína'ñ, e paduñ jadu'n nej yaj'ixpicy, je' ajcxy padamb tüg je mijpi tigíydac ma Dios y'ane'min.

20 Hich miich ajcxy nimaayb, pen ca' miich ajcxy jac'oy mdúngixy ca'ydi fariseos etz escribas ajcxy, ca' mína mdigíhuipy ma Dios y'ane'min.

Jesús yaj'ixpicy co ca'p huaad pin yjotmädy

21 Miich ajcxy mnejhuíygyxy jadu'n nej yi m'ap mdeedy ajcxy ayuc ya-jhui'my: “Ca' jäy myaj'ögip; e pin anajty jäy yaj'öcp ypaadip je tzaachypi.”

22 Hich miich ajcxy jadu'n nimaayb pinjaty ymígügtijc mijotma'tp, je' Dios tíydunaanipy; e pin ymígüg xíidijp tzuudijp, yajtíydunipy je' ma Dios tíydundac; e pin ymígüg tzuudijp locidijp ayo'ndumb, je' y'ity co ñicxip ayoodactuuby.

23 Pen myajnicxpy miich mhuindzigi'ñ ma Dios ytijc, e pen jim jäymetzgodyii co mmígüg ti xyhuin'innaxy ti xyhuincapxynaxy yinjaty hueenjaty,

24 jim myajhui'm je huindzigi'ñ ma je altar yhuinduu, e nicx jayijp nayyaj'oyíhuíi miiid je migüg, huin'it mhuimbedip e chimgíyecy je mhuindzigi'ñ.

25 Tzojc naygapxjotcidägi miiid je midzip, pen yam miiid tüyöy nii'am tü'am, ca' jecyity co je midzip xycíyegip ma juez, e je juez xycíyegip ma je policia, e je' nicxy xypidägy pujxtigoty.

26 Janch tíy'ajt ich miich nimäy co ca' jiiiby mbidzimipy ixti cooni mgüejtähuipy je meeñ.

Jesús yaj'ixpicy co ca'p ndundigóoyimipy miiid huingbi töxyjäy

27 Miich ajcxy mnejhuíyib co jecyip tíy'ajt ymína'ñ: “Ca' mmidundigoyipy huingbi töxyjäy.”

28 Hich miich ajcxy nimaayb, pen ji pin huindicxy tüg töxyjäy, e jot'adiyb nejaty, ti je' anajty ñitundigooyñi ma yjot yhuinma'ñ.

29 Pen yi mhuin a'oy'amybi xyajtundigoyamb tim yajpidzim; jac'oy co tüg'idu'mbi mhuin ytigoyipy ca'ydi co cixyca'px mnicxipy jijnjoty.

30 E pen yi mgi' a'oy'amybi xyajtundigoyamb tim íxpux etz najtzjibibi' jiguem; jac'oy co tüg mgi' ytigoyipy ca'ydi co mminicxipy metz mgi' jijnjoty.

Jesús yaj'ixpicy co jäy ca'p huaad ytöxyijc ixmach mañ'ajtingíxy

31 Nañ jadu'n ymiñ jaaybety: “Pin ixmajtzp ytöxyijc, huen möhuipy tüg necy ti ycixpi co ñay'ixmájtzigixy.”

32 Hich miich ajcxy nimaayb, pen ji pin ixmach ytöxyijc, e ca' anajty ti ytundigooy miiid huingbi yéydijc, je yéydijc anajty nigíydeyíyb ytöxyijc co anajty ytundigooy miiid huingbi yéydijc; pin yéydijc pijcp miiid je töxyjäy huídibi anajty ti yaj'ixmach, pocytumyb je' anajty.

Jesús yaj'ixpicy nej nguyduunim tibi n'ahuaníyim ma Dios yhuinduu

33 Miich ajcxy mnejhuíyib nej jecy'ajty m'aptijc mdeedytíj c ajcxy yajnimay: “Ca' nigo ti m'ahuaníhuipy, mguydunipy jadu'n nej anajty ti mmína'ñ.”

34-36 Per ich miich ajcxy nimaayb: ni mga'íbaadip ni mgacapxpaadip; ni mgamína'nip; “y'ijxpy tzajpjoty,” com yi' Dios chinaydac. E ni mgamína'nip; “y'ijxpy naaxhuiñybi,” com Dios yajpatp oy ytimymaajity. E ni mgamína'nip; “y'ijxpy Jerusalén,” com jim je' Dios chajptijc; ni mga'íbaadip ni mgacapxpaadip mgohuajc, com ca' mjayty myaj'ahuimbity poob o tzixy tüg cöhuay.

37 Hue' janchtíy, tíydudägy mínaangixy: “oy” o “ca'.” E pen miich ajcxy anaxy jaccapxp jadu'n mujcu' y'ayuc je' anajty ajcxy mgapxpy.

Jesús yaj'ixpiçy co ca'p huaad jibic nyajhuimbijtim

³⁸ Miich ajcxy mnejhuuyb co jecy'ajty yajmīnañ: “Pen ji jāy mhuiin xyajpidzimi, nañ tim jadu'n yhuiin myajpidzimipy; pen ji migüg mdīitz xyajpidzimi, nañ jadu'n myaj'ahuimbidiçy.”

³⁹ Per iich miich ajcxy nīmaayb: Ca' myaj'ahuimbidiçy jibicpi ma migügtiç; pen ji pīn xycoxy ma mhuiñyijp tūg adu'mbi, jac tim mo' jadūg adu'm'amybi.

⁴⁰ Pen ji pīn xyxiy e xypīgaani yi mnijen, najtz'ixi', huen xyajnicxi nañ jadu'n mjocx huit.

⁴¹ Pen ji pīn adzip tzīmy xyajmīnicxa'ñ tūg kilómetro jiguemity, yajnicx jac tim jadūg kilómetro.

⁴² Pen tijaty xypijctzoohui, mo'. E pen ji pīn xymīnuucxa'ñ, yajnuucx.

Co ndzojçim nmīdzip

⁴³ Jadu'n ymiñ jaaybety nej jecyip Moisés yjay: “Migüg'adii yi' huīdibi xymigüg'ajtp, e mīdzip'adii yi' huīdibi xymīdzip'ajtp.”

⁴⁴ Iich miich ajcxy nīmaayb: Tzoc yi' huīdibi ajcxy xymīdzip'ajtp, etz mībijctzoohui ma Dios huen y'oy'ajtin paady yi' huīdibi xyñigapx xyni'ojuyb, e nañ mī'oyjāy'at yi' huīdibi xyca'ixamb.

⁴⁵ Huin'it miich ajcxy xy'ung'adiiby yi' Dios tzajpjotypi huīdibi yxi yajtiçxp yajjajp ma oyjāydijc etz ma jibicjāydijc, nañ jadu'n yajtūy ma jibicjāydijc etz ma oyjāydijc.

⁴⁶ Pen miich ajcxy mdzojçpy je huīdibi xychojçp, çti jāygīdaacin yi' m'ocpadamyb? Nañ jadu'n yi' ajcxy yja'idītzp yi' pocyjāydijc etz yi' yajcogūejtpidijc.

⁴⁷ Pen miich ajcxy mgapxpocxyp yi' mjugymigüg, çti oybi yi'? Nañ jadu'n ajcxy yi' yja'idītzp yi' huīdibi ajcxy ca' Dios nejhuuygixy.

⁴⁸ Jāy'ajtcix tudāgy jadu'n nej ajcxy yi' mdeedy tzajpjotypi ytudāgy.

6

Jesús yaj'ixpiçy co nduunim oy yjāy'ajtin

¹ Ca' mdungixy je oybi ma jāy y'ixy yhuīdicxy mīd co mdzachya-jhuīdicxaangixy co mdungixy oybi. Pen jadu'n m'idītzçixy mDios Teedy huīdi jīiby tzajpjoty tzīnaayb, ca' ajcxy xymōhua'ñ je oy'ajtin.

² Paady co mbubedipy mmigüg, je ayoobi jāy huīdi yajmayjajtpy tijaty, ca' huaad mnigapxy mnimīydāgy o mnaygōmayii co anajty ti mmōy tijaty. Yi' jadu'n idītzp je jāy huīdi mij çix nayjihuuyip huīdi anīdaacp co huen jāy y'ixyīi mījpidāgyīi co anajty jadu'n y'idīch. Janch iich miich ajcxy jadu'n nīmaaygix co yi' ti patçixy je oy'ajtin.

³ Co miich mmōhuipy mmigüg tijaty yajmayjajtpy, hue' janchtiy mdunipy ca' myajnejhuūipy huīdi mīd mnaymigüg'adyīi.

⁴ E co miich amōñ m'idipy, mDios Teedy huīdi ijxp co amōñ tijaty mduñ, je' xymōhuamb tūg oy'ajtin mayjāyduum.

Jesús yaj'ixpiçy nej Dios mībijctzouhūim

⁵ Co miich ajcxy Dios mībijctzoy, ca' jadu'n m'idītzçixy jadu'n nej je jāy huīdibi capxtacp ma Dios huīn aguy ahuac aguy. Yi' ajcxy capxtacp ma Dios huāctīna' jīiby tzajptigoty jaydēbi jāy y'ixuyb etz ymījpidāgyīyb. Iich jēyi jadu'n nīmaayb, co jadu'n oy'ajtin'adiiby.

⁶ E co miich Dios mībijctzoy, nicx tigoty etz m'agīhuipy je mdijc aguu. Huin'it Dios mībijctzou. E je Dios y'ijxpy ymīdooyb co jadu'n mībijctzoy, e je' je m'oy'ajtin xymōhuipy mayjāyduum.

⁷ Com Dios mmibijctzoy, ca' m'agapxiyo'cip je huidi anajty ti m'occapxpi, jadu'n nej ajcxy y'iditczixy huidi ca' nejhuuygixy Dios ytiy'ajt. Yi' ajcxy huinma'ñypidägy co mïd ajcxy ymay'ayuc huin'it ajcxy ymidoohuiyb.

⁸ Ca' jadu'n m'iditczixy jadu'n nej je' ajcxy; mDios ñejhuuiyb ti miich ajcxy myajmayjajtpy ma anajty ca'ni mbijctzooyñi.

⁹ E jadu'n miich ajcxy Dios mibijctzohuipy, jadu'n mina'nip: Dios Teedy, miich huidibi tzajpjoty tzinaayb; huindzigiy miich mxii y'ity.

¹⁰ Huen miñ ya miich yi' m'ane'min. Huen mdzojcïn yajcuyduñ ma je jäy yjot yhuinma'ñ jadu'n nej yajcuyduñ jiiby tzajpjoty.

¹¹ Mooygich ajcxy ngaayin n'uucin jabom jabom.

¹² Méecxibich ajcxy nbocy ngaydey huidibi iich ajcxy ndundigooyb, jadu'n nej iich ajcxy meecxyich huidibi ajcxy xymidundigooybich.

¹³ Ca' m'aixiy co iich ajcxy nhuinma'ñ tigoyipich. Yajnihuaatzcich ajcxy ma yi' jibicpi. Co miich yi' mje' je cõtujcïn, je mic'ajtin etz je oy'ajtin huinixii huinitempo. Amén.

¹⁴ Pen miich ajcxy mhuinmeecxyp je huidibi xymidundigooygixp, je mDios Teedy huidibi tzajpjoty je' nañ jadu'n xyhuinmeecxip miich ajcxy mbocy.

¹⁵ E pen miich ajcxy ca' pin jäy mhuinmeecxy nej xymidundigooygixy, nañ jadu'n mDios ca' xyhuinmeecxip ajcxy ma ti mdundigooygixy.

Jesús yaj'ixpicy nej huaad n'ijtım jaygaay

¹⁶ Com ajcxy m'ida'nip jaygaay jay'ügy (mina Dios mmibijctzoogixy), ca' mnaybidáaccigixy tajy may, jadu'n nej ajcxy iditczixy yi' huidibi ajcxy minamb co Dios mibijccixy e ca' yjanchity. Yi' ajcxy yajtigajchpy yhuiñyjijp jigix jäy ajcxy oc'ixiyyb co jaygaay jay'ügy y'itczixy; jeyi jadu'n oy'ajt'adiyyb.

¹⁷ Miich ajcxy co m'idipy jaygaay jay'ügy jotcuyc naybidägyi, caax mgohuajc etz puj mhuiñ mjijp,

¹⁸ ca'ydi myajniguëxigy mayjäyjoty co m'ity jaygaay jay'ügy, hue' janchity myajniguëxig ma je mDeedy huidibi ca' yaj'ijxy; e je mDeedy huidibi ijxp huidibi miich ajcxy ca' mduñ iixna' quëxna' yi' xymöhuipy oy'ajtin mayjäyduum.

Je jugy'ajtin tzajpjoty

¹⁹ Ca' nigı m'adzocy huidibi ya naaxhuiñ, je' co ya huindigooyb oy ytimtijity huidibi yi' huech yajhuindigooyb, huidibi tougaayip etz ma je meetzpi ajcxy meetzcixy pigicixy tijaty.

²⁰ Je' miich nijot'ajtcixy je' oy'ajt huidibi miich ajcxy Dios xymöhuamb jiiby tzajpjoty ma ca' huech yajhuindigooy ni ti, e nañ ni ycatougaayii ni ti, etz ma je meetzpi ca' ajcxy meetzcixy pigicixy tijaty.

²¹ Ma miich ajcxy mïdity je oy'ajt nañ jiiby ajcxy mjot mhuiñma'ñ pidäg.

Yi' mhuiñ jadu'n yi' nej tüg tıcxın

²² Yi' mhuiñ yi' yi' jadu'nip nej tüg tıcxın jajın ma mninıcx, e paady pen ca' miich yi' mhuiñ xyajtundigoy, tüg'ocıy mjot mhuiñma'ñ huadz yi'.

²³ Pen miich mhuiñ xyajtundigoyb nañ jadu'n mjot mhuiñma'ñ huidi miich mïd ca' y'oyıty, jadu'n yi' nej coodzpi ijac tim nigı ca' y'oyıty ca'ydi je coodzpi!

Dios etz je comeñ'ajtin

²⁴ Ni tüg pin ca' huaad mïd tuñ metz huindzin com mijotma'ti tüg je', e jadügpi chogıpy; o ixtijıpy tüg e jadüg ymigüg'adiyyb. Nañ jadu'n ca' huaad miich ajcxy metz m'ojadajtcixy, Dios etz je meen.

Dios ycuend'ajtpy yi' yjäy

25 Paady ñich miich ajcxy nimaaygixy: Ca' mdzachhuinmaaygixy ti ajcxy mnitzinähuiipy, ti ajcxy mgayipy m'ügipy o ti ajcxy mhuit'adhiyb mducxy'adhiyb. MDios yi' ti xymooygixy je mjugy'ajtin, e paady ycixpi yi' nejhuhiyb ti ajcxy myajmayjajtpy.

26 Oc'ix miich ajcxy yi' joon huidi queec-huidijtp. Yi' ajcxy ycaniipcixy ycatungixy, nañ ni ca' yi' ajcxy yujcpjccixy ma tze'x. Miich ajcxy mDios Teedy huidi tzajpjoty tzinaayb, je' moydaayb huidi ajcxy yi' yjicxyp. E miich ajcxy mjactzoobatp ca'ydi yi' joon.

27 ¿Pin ji ma miich ajcxy, ooy mij jahuinmay, jëbi tüg nuux yjacyeegy?

28 ¿E na'amy co miich ajcxy mdzachnidajy mdzachnimay mïd je mhuit mducxy ycixpi? Oc'ix miich ajcxy nej yoñ tüg je pijy huidi yajpatp tun nigap. Ni yi' ycatuñ ni piidy.

29 Per janch tiy'ajt jadu'n nej nimaaygixy, ni je comeeñyjäy huidi yxi rey Solomón, ni ycaquipxiy je' yxojxin mïd je pijy.

30 E pen mDios xojxpy jadu'n je aay ujtz cham etz tzojcy ytitttäy ñicxtäy, jac nigä miich ajcxy Dios xymöhua'ñ huidibi myajmayjajtpy, miich ajcxy huidibi hueeni mmibijcin.

31 Paady ca' nigooibi mdzachhuinmaaygixy ma ajcxy mbaadip ti mgayipy m'ügipy o ti mhuit'adhiyb mducxy'adhiyb.

32 Yi jäy ajcxy huidibi ca' mibicy yi' Dios oy tzach nijot'ajtcixy jadayaabi, per miich mDeedy huidibi tzajpjoty je' ñejhuhiyb ti miich ajcxy myajmayjajtpy.

33 E pen miich ajcxy mbidacpy Dios jayijp ma mjot mhuinma'ñ etz mguydun ajcxy yi' y'ane'min, huin'it miich ajcxy Dios xymöhuiipy tijaty myajmayjajtpy.

34 Paady ca' mhuinmaaygixy cham mïd je jabom cixpi, je' co je jabombi ymimiñ je tajin mayin. Tzoc mijotcuyc'ajtim je tajin mayin huidi cham nmijnajx nyajnajxim.

7

Ca' mbocy ixxy yi' mmigüg

1 Ca' m'ix'ijxpy mba'ijxpy ti mmigügtijc ytundigooyb, jigix ca' Dios xytiydunipy chaachytunipy.

2 Pen miich m'ix'ijxpy mba'ijxpy mmigügtijc ti ytundigooyb, nañ jadu'n miich Dios xytiydunipy xychaachytunipy, e yi quipxi'ñ huidibi miich mhuaamyb quipxi'ñ, nañ yi' Dios yajtunamyb ma miich.

3 ¿Nej co miich m'ixy huidibi mmigüg ytumy e hueeni ytundigooyb, e ca' mnay'ixyii huidibi miich jac mij mdundigooybi?

4 ¿Nej jëbi mmigüg m'ocnimäy: “Nbubedamybich miich ca'ydi mjacpocytuñ”, e miich yam m'ocmïdipi jac mij pocy?

5 Miich ci'm mnayhuin'iiñyii. Nicx jayijp mbocy mgaydey ocyajhuädz, huin'it jëbi mbubety je mmigüg.

6 Ca' mmöy yi' jibicjäydijc huidibi Dios yjë'ajty co nicx camij'ijx camijpidaaccixy; ni mgayegipy Dios y'ayuc ytiy'ajt ma yi' jäy ajcxy huidibi ca' tzojccixy Dios y'ayuc ytiy'ajt.

Nbijctzoohuim n'amidoohuim Dios

7 Mibijctzougix yi' Dios e yi' xymöhuiipy ajcxy; ixtaaygix, huin'it mbáatcixipy; cogapxiygix e ahuädzip ajcxy mdijc aguu.

8 Com pin tijaty pijctzoob ypaatyp yi'; e pin tijaty ixtaayb ypaatyp yi'; e pin cogapxiyb ma tijc aguu, yaj'ahuaatzip ytiyc aguu.

9 ¿Nej ji jada' miich ajcxy nidügti co m'ung pijctzoohuipy tzajcaagy nej mmöhuiipy tüg tzaaji?

10 ¿O pen ypijctzooby tög acx nej mmöhuipy tög tza'ñi?

11 Miich ajcxy oy mjibicjäyity e mjaipjty ajcxy nej m'ung m'anäg mmöhuipy je oybi. ¡Nigi Dios Teedy tzajpjotipi möhua'ñ je oybi pinjaty pijctzoob!

12 Tzinaaygix tiydudägy mïd je mmigügtijc, pen miich ajcxy mdzojcpy co je mmigügtijc chinähuipy tudägy mïd miich ajcxy; com jadu'n y'ane'my Moisés yley etz yi Dios y'ayuc najtzcaxiyb ajcxy ñecy.

Je xützpi tü'aa

13 Tigiygix ma yi tigiyiydac xützpi: yi tigiyiydac etz yi tü'aa huídibi ja'tp ca'oydactuuby mij huín yi', e may jäy ajcxy oy ji ytigiyiygixy.

14 E janch je tigiyiydac etz yi tü'aa huídibi ja'tp ma je jugy'ajtin huínixibi, xüdz je' etz tzip naxiyñi; janch tim hueeni jäy huídibi ji nicxiyb.

Yi jäy yhuinma'ñ mïd ñiguëxigy pen ojjäy o pen ca'

15 Nayguend'ájtigix mïd yi jäy anijatyipi huídibi ajcxy minamb co Dios ytiy'ajt yaj'ixpijcp, huídibi ajcxy huídijtp janch yung janch naxy ñaybidaaccixy nejhuíy ooy oy huinma'ñ mïdity; nigoobi ajcxy jadu'n ñaybidägyii, ymïd ajcxy jibic-huinma'ñ.

16 Miich ajcxy jëbi m'ijxcapy nejaty ajcxy mïdity chinaayin yjugy'ajtin; ca' pin caamuxy cha'm tucy ma apy quipy, e nañ jadu'n ca' pin higo tim tucy ma jaam'apy quipy.

17 Je quipy huídibi ooy y'oyity, oy yi' ytiim'aty. Je quipy huídibi ca' y'oyity, ca' yi' oy ytiim'aty.

18 E je oybi quipy ca' huaad ytiim'aty jibic. E je quipy huídibi ca' y'oyity ca' ytiim'aty oy.

19 Tüg'óciy je quipy huídi ca' oy ytiim'aty, cixy yajpujxp je'. Chi jada' yajnögy.

20 Nañ jadu'n miich ajcxy jëbi mnejhuíy jadu'n nej jäy yjäy'aty co m'ixipy nej chinäy.

Ca' nidüg'óciy jäy ajcxy ytiigihuipy ma Dios

21 Ca' nmïnaanïm nidüg'óciy jäy ajcxy ytiigihuipy jiihy tzajpjoty huídibi xyñimaaybich: “Huindzin, Huindzin”, jëda'ajty ajcxy tiigihuamb huídibi ycapxymidooyb je Dios chojcin y'ane'min.

22 Mayjäy oy mïna'na'ñ huín'it xii huín'it tiempo: “Huindzin, Huindzin”, ti ich ajcxy ngapxhuäcxy miich m'ayuc, e mïd miich mxii ti ich ajcxy nyajpidzimy je ca'oybi; etz mïd miich mxii ti nduñ ich ajcxy mij huinma'ñ.

23 Huín'it nimähuipy: “Caminaabi miich ajcxy ti nga'ixy'adyii; huín-huäctutcich miich jibic tumbidijc ajcxy.”

Je mejtznajxpi je tiy'ajt cop

24 Nidüg'óciy pinjäy huídibi xymibijcpich etz mïdooyb jadu'n nej ich n'ane'myich yi' ajcxy quipxyjaty mïd je jäy huídibi cohuinma'ñ huídibi ytiic ycojp ma yhuingixity.

25 Co ymicpojtüy etz ycomy je mij nii, ca' ypadyii niigom je tijc, je' co anajty cixy je' ycojyity.

26 Per yi' ajcxy huídibi mïdoob e ca' cuyduñ huídibi ngapxpich, je' jadu'nip nej tög jäy huídi janch loci huídi ytiiccoj ma pu' jot.

27 Co ymiñ je mic poj tuu, chi ycomy je mij nii. Chi yciday je ytiic; mij ayo'n oy yjati.

28 Co Jesús ycapxtay ymiydactay, chi je jäy ooy huinmay jadu'n nej anajty ti yaj'ixpicy.

29 Com je' co Jesús anajty yaj'ixpicy nej tög huídibi cötujcin mïd, ca' yjadu'nity nej je escribas ajcxy.

8

Jesús yajtzögy tüg jibic nibützpa'mmüidpi

¹ Co Jesús oy chooni ma je cögop, chi ypagidaci mayjäy.

² Huin'it ñimiini tüg jäy jibic pützpa'mmüidpi. Chi ycojxtinay'ahuüy ma Jesús yhuinduu. Chi minañ:

—Huindzin, pen m'a'ixiyyb jëbi xyajtzögyich.

³ Huin'it Jesús nïdooñ je jäy. Chi ñimay:

—Ndzojcpyich, jëbi mdzögy.

Co Jesús jadu'n ñimay je pa'mjäy huin'itiy je ypützpa'm oy ytiigooy.

⁴ Chi Jesús ñimay:

—Ca' pin myajnimäy; nicx janchtiy ma je teedy. Minicx tüg huindzigi'ñ huidi Moisés y'ane'my. Huin'it jëbi yi jäy ajcxy ixipy co ti m'agidägy.

Jesús yajtzögy tüg capitán romano ymang

⁵ Co Jesús yja'ty jim Capernaum huin'it tüg capitán ñimiini e ycohuanüy.

⁶ Chi ñimaayi:

—Huindzin, jim ich tüg ndumbi ma ich ndijc huidi tim cöcnaayñip, ca' y'ocyücxni.

⁷ Chi Jesús minañ:

—Ich nicxy nyajtzögy.

⁸ Chi je capitán y'adzooy:

—Huindzin, ca'p ich n'oyjäyity, ca' yhuaadity mdigihuipy ma ich ndijc, jëyi miich nigoo capxy e ti anajty ich ndumbi chögy.

⁹ Ich nañ jadu'n ane'my n'ityich, e nañ nmüidich soldadtijc c'am. Co ich ñimäy: “Nicx”, nicxp; e co ich ñimäy: “Min”, mimb; e co n'ane'myich je nbödumbich huen tijaty tun, ytumyb.

¹⁰ Co Jesús jadu'n midooy, chi nigoo bi yciyxy ycuejty. Chi ajcxy ñimay huidi pahuidijtip:

—Janch tiy'ajt jadu'n nej ñimaaygixy, ma Israeljäy ymiñ, ca' jadu'n ti nbaadyich huidi oy mibicy jadu'n nej jadayaabi yëydijc.

¹¹ Ich jadu'n ñimaayb co mayjäy oy miinaangixy xüpidzimy'amy xücidägy'amy, chi ixtäga'ñ quipxy müid Abraham, Isaac etz Jacob jii by ma Dios y'ane'min.

¹² Je judíojäy huidibi ixipy ajcxy jëbi yjatzinäy jii by tzajpjoty, je' ajcxy nicxamb agootztuuby, jii by ajcxy yjihuipy yäxipy etz y tützmücxipy ytützqueedipy.

¹³ Huin'it Jesús ñimay je capitán:

—Nicx ma mdijc. Jadu'n nej miich xymibicyich, ti ich yam nguyduñ.

Chi je tumbi oy chögy tim huin'it hora.

Jesús yajtzögy Pedro ymüd töxyjäybi

¹⁴ Chi Jesús ñicxy ma Pedro ytijc. Chi ijxy je Pedro ymüd co jim cijx'am ycöcnäy müid je toyba'm.

¹⁵ Co Jesús c'ñixajy huin'it je toyba'm ñajxy. Chi pidägy. Chi mic'amy ni'ixiyy je caayin uucin.

Jesús yajtzögy mayba'mjäy

¹⁶ Co oy chu'üyñi ycoodzüyñi huin'it yajmimiñ ma Jesús may je huidi ca'oybi müid. E müid yi' y'ayuc yjeda'ajty ypidzimday je ca'oybi, e huin'it tüg'öciy je pa'mjäy chooctay.

17 Jadayaabi je' ytuni yjajti jigix yajcuyduñ jadu'n nej je profeta Isaías minañ: “Yi' ci'm ajt nyuu nba'm ti xyajtzoctaayim etz yi pijcin ixin ti yajnicxtäy.”

Je pinjaty anajty panicxam Jesús

18 Co Jesús ijxy janch mayjäy anajty ti yjübigíyii, chi nimay co huen náxcixy jim'amy mejy ninaxy.

19 Huin'it ñimiini tüg escriba. Chi nimay:

—Huindzin, nbanicxamybich miich oy janch tim ma'amy ma anajty mnicxy.

20 Chi Jesús y'adzooy:

—Je huaax ymüid je' ajcxy yjut, e je joon ymüid je' ajcxy ype'ñ. Per ich, je jäy huidibi tzoon jiiby tzajpjoty, ca' nmüididyich ma nmähuibich ma nbócxibich.

21 E jadügpí ydiscípulo yminañ:

—Huindzin, nicx jayijp ndeedyich n'ocyajnaaxtigíyich huin'it nbanicxip.

22 Huin'it Jesús y'adzooy:

—Pamiingich, ixmajtzicx yi öcpi huen ymiöcpi yajnaaxtigíyii.

Jesús jijpcogapxiy je micpoj etz je mejy co anajty ooy ypidigy

23 Huin'it Jesús oy ybarcotigíyñi. Chi ypadzooni je ydiscípulos ajcxy.

24 E jim anajty ytüyöy mejyhuingíxy, huin'it mic poj ñaymibidzimi. Janch mic y'ocpidicni je mejy jigo jigo je barco cayajnidigoy, pero Jesús anajty chachmaab.

25 Huin'it oy ymigapxyii yajmäybidigyii je' ydiscípulos ajcxy. Chi ñimaayi:

—¡Huindzin, ocyajtzoogich ajcxy! ¡Cheeby ich ajt n'ocquim!

26 Huin'it Jesús y'adzooy:

—¿Na'amy co mdzachtzigíyixni? ¡Miich ajcxy hueeni müidity mibijcin!

Huin'it Jesús ypidigy. Chi migapxy je poj etz je mejy. Huin'it je mejy etz je poj yhua'cxijptay.

27 E je' ydiscípulos ajcxy nigooobi y'ocíx y'ocuejtni chachminaangixy:

—¿Pin yëydijc jada jada', co je mejy je poj ti ycapxymidoyii?

Je Gadara jäy ajcxy huidibi anajty ca'oybi müd

28 Co Jesús yja'ty ma yi ñiba' ma yi Gadara ñaax ycajp, chi metz yëydijc, huidi anajty ca'oybi müd oy yijpcoyöyíyii anajty ajcxy, ti choon ma je öcpi jut. Yi jäy ajcxy ooy janch ahua'n, e ca' anajty huaad jim ni pin ñaxy ma je tü'aa.

29 E co anajty Jesús jim ñaxy huin'it janch ahua'n ymigapxqueeci:

—¿Ti miich mdunamyb müd ich ajcxy, Jesús, miich Dios y'ung? ¿Nej ti mmiñ jayijp co xychaachtungixich ma ca'ni xi tiempo paady?

30 Jiguem ma anajty ajcxy je' yajpaady jim anajty may'idzim y'ojccixy.

31 Chi je ca'oybi yminañ:

—Pen miich xyajpidzim ich ajcxy, xyaj'adigíyixy xyajjottigíyixy yi may'idzim.

32 Chi Jesús ñimay yi' ajcxy:

—Níxcix.

Huin'it ñihuaatzi je yëydijc je ca'oybi. Chi oy ytigíyixy je ca'oybi ma je idzim. Huin'it je idzim oy ñigöboyictäy. Jiiby ajcxy yjicxtäy.

33 E je jäy ajcxy huidibi anajty idzim ycuend'ajtp, huin'it ajcxy yqueegy müd je tzigí'ñ. Chi co ajcxy yja'ty cajpjoty, huin'it ajcxy ytigíy mýdaacpi jadu'n nej anajty ti ytuñyii ti yjadyii.

34 E huin'it chonday je mayjäy ma je cajp. Chi ajcxy ninicxy je Jesús. E co ajcxy ijxpaty, huin'it ajcxy cohuaníy co huen pidzimni ma je naax je cajp.

9

Jesús yajtzögy tüg jäy cïmätpi tecymätpi

¹ Chi Jesús ybarcitiigi. Chi ñicxy jim'amy mejoyñaxy. Chi oyjäty ma yci'mgajp.

² E jim yajmimiñ tüg yëydijc huídibi anajty cïmät tecymät. Yajciy ymiñ ma'ndzaayjoty. E co Jesús ijxy co ymiid je mibijcin, chi nimay je pa'mjäy:

—Jotcugi' miich, ti je mbocy nhuinmeecxyich.

³ Huin'it nijëjity je escribas ajcxy, je ley yhuindzin, jot'ajti: “Jadayaabi yëydijc capxtigooyb yi' ma Dios co jadu'n ymina'ñ.”

⁴ Com Jesús ñejhuiy jadu'n nej anajty ajcxy je jäy tzachjot'ájtigixy, chi ajcxy nimay:

—¿Nej co ajcxy jibic mdzachjot'ájtigixy jotjoty huinma'ñyjoty?

⁵ ¿Huídibi ca' chipity, co nminá'ñibich: “Ti yi mbocy nhuinmeecxyich”, o co nminá'ñibich: “Pidíg etz tüyöy”?

⁶ Ich ndzojcpyich co miich ajcxy mhujñihuip co ich ti ndzooñich tzajpjoty e paady nmíidich je cötujcin ya naaxhuiñ e jëbi nhuinméecxibich pocyjäy ajcxy.

Huin'it Jesús nimay je cïmätpi tecymätpi:

—Pidíg, huijtzig yi mdögy etz nicxni ma mdijc.

⁷ Chi je cïmätpi tecymätpi ypidigy. Chi ñicxy ma ytijc.

⁸ E co je mayjäy jadu'n ijxy, huin'it ajcxy ooy jihuuy huinmay. Chi ajcxy ooy ojadaty yi Dios co anajty ti yecy je mic'ajtin ma mayjäy.

Jesús nimay Mateo: “Pajamgich”

⁹ Co Jesús oy chooni jim, huin'it ijxy tüg yëydijc, yxi Mateo, huídibi anajty iñaayb ma yajcogüejttac. Chi nimay:

—Pajamgich.

Huin'it Mateo ytinayigy. Chi panicxy Jesús.

¹⁰ Jadu'n ytuni yajti co Jesús jim ycaj ma Mateo ytijc, e may nañ jadu'n ymiñ yajcogüejtpidijc etz pocyjäydijc. Chi ajcxy jim tú'ciy y'ixtactay mïd Jesús etz mïd yi' ydiscípulos.

¹¹ Co je fariseos jadu'n ijxy ajcxy, chi nimay ajcxy je' ydiscípulos:

—¿Na'amy co yi mhuindzin ycaymucy mïd je yajcogüejtpidijc je pocyjäydijc?

¹² Co Jesús jadu'n mïdooy huin'it nimay ajcxy:

—Ca' yajmayjaty tzojdumbi huídi ca' ajcxy ypiigyii, jëyi huídi ajcxy pijcip.

¹³ Nicx ixpijccixy nej ymiñ jaaybety ma Dios ñecy: “Ich ndzojcpyich co miich ajcxy mïd'adipy je pa'ayo'n, ca'ydi co myajhuindzigiy tijaty iyujc.” Ca' ich ti nmiiñich ma je jäy ajcxy huídibi ca' pocy mïdity. Ich ti nmiiñich mïd yi pocyjäy yci xpi co huen jothuimbijttaaygixy ma Dios.

Amidoogixy Jesús mïd je' yci xpi co jaygay y'ijtcixy

¹⁴ Huin'it ajcxy ymiñ Juan ydiscípulos ma Jesús. Chi je ajcxy nimay Jesús:

—¿Na'amy co ich ajcxy etz fariseo ajcxy ayuu'ijtcixy, e yi' ajcxy huídibi xymídhuidijtp ca' ajcxy ayuu'ijtcixy?

¹⁵ Huin'it Jesús y'adzooy:

—¿Nej jëbi yaj'ayuu'aty jäy ajcxy huídi yajpaatpi ma je pijcpi yajnixi duñyi, pen quipxyi yam yajpaady mïd je huídibi pijcp? Minamb je xi je tiempo mina je pijcpi yajtzoniyb, huin'it janchtiy ajcxy jëbi y'ayuu'ajtcixy.

¹⁶ Ni pin tuc huit ca' agiyiy mïd tüg pedas jemyhuit, com nigí je tuc huit ñajtzicidziy, chi nigí o'ctiy yajtni.

17 Ca' pín pidägy vino nîi ma tucpi cochac, ycîdzîp je', e tûg'óciy anajty ti y'ayoodäy je vino nîi mîid ñigochac. Pidägîpy ajcxy jemy vino ma jemy cochac, chi jadu'n ca' ayoohuîpy je vino, ni huindîgoyîpy je cochac.

Je Jairo ñîx, etz je töxyjäy huîdîbî Jesús yhuît nîdonî

18 Ma anajty Jesús jîm ycapxy ymîydägy huîn'it ymîñ tûg mîjjäy. Chi ñaygojxtinay'ahuîy ma Jesús yhuînduu. Chi ymînañ:

—Nnîixîch ti y'ögy. Nîcx ma îich ndîjc etz mgîñîxajîpy, jugypîgîpy ya.

19 Huîn'it Jesús ypidîgy. Chi ñîcxy mîid je ydiscîpulos ajcxy.

20 Ma anajty ajcxy jîm ytüyöy huîn'it ymîñ jîxcî'py'amy tûg töxyjäy huîdî yxîi ybo' ti mî'îjtîyñî majmetz jîmîjt. Chi nîdonî Jesús yhuîtpa'. Huîn'it ñajxy je' ypa'm.

21-22 Jadu'n anajty ti yjot'adyîi: “Oy Jesús jêda'ajty yhuîtpa' nnîdónîbîch, ti îich anajty n'agîdäygîch.” Huîn'it Jesús yhuâc-huîmbîjty. Chi huîndîcxpejty je töxyjäy. Chi nîmay:

—Jotcuje'at mîich, ti m'agîdägy jîgîx co xymîbîcyîch.

E tim huîn'it hora oychögy je pa'mjây.

23 Chi Jesús oy yjâty ma je mîjjäy ytîjc. Chi îjxy je xuuxpîdîjc mîid je ymîgügtîjc ajcxy huîdî chachyaaxcîxy co anajty ti y'ögy je töxy'anäg.

24 Huîn'it Jesús nîmay ajcxy:

—Queccîx ya, yî pi'ctöxy'anäg ca' yî' ti y'ögy. Hue' yî' maab.

Huîn'it ajcxy nîgo nîxiicy yajxiicy Jesús.

25 Co anajty je jäy ti îxquejxtây, chi Jesús ytîjctîgîy ma anajty je töxy'anäg huîjtznäy. Chi majch ma yci'. Chi ypidîgy.

26 Chi je jäy oy yajnejhuîydaayñî ma je jîmbî naax cajp nej anajty ti ytuñyîi ti yjadyîi.

Jesús yajtzögy metz jäy huîntzpi

27 Ma anajty jîm ti choñ huîn'it metz jäy huîntzpi ypamiîni. Chachñîmâyîi jadu'n:

—îPa'ayoogîch ajcxy, mîich David y'ap y'oc!

28 Chi Jesús yajpajäty ma anajty ti yjättägy. Co ytîgîy tîgoty, chi Jesús yajtîy:

—¿Nej mmîbîjcpy mîich ajcxy co jêbî nyajhuîndîcxîccîxy?

Huîn'it je' ajcxy y'adzooy:

—Mîbîjcy îich ajcxy, Huîndzîn.

29 Huîn'it Jesús nîdoñ je jäy ajcxy huîntzpi ma yhuîin. Chi nîmay ajcxy:

—Jadu'n nej mîich ajcxy mmîbîcy, jadu'n ytunîb yjadîb.

30 Chi je' ajcxy y'îjxîgy. Huîn'it Jesús y'ane'mîin pidacy:

—Ca' huaad pîn myajnejhuîygyîxy.

31 Co je' ajcxy ñîcxnî, chi ajcxy ooy nigapxy nîmîydacy co Jesús anajty ti yaj'îjxîcîgyîxy.

Jesús yajtzögy tûg jäy uumbî

32 Co anajty je' jîm ti chongîxy, huîn'it ajcxy mîmîñ ma Jesús tûg yêydîjc huîdîbî uum huîdîbî anajty ca'oybî mîid.

33 E co Jesús yajpîdzîmy je ca'oybî, chi je mayjäy ooy ycîjxy ycuejty ajcxy. Chi ajcxy mînaangîxy:

—Ni camîna jadu'n ycajaj'îxy ya ma jada Israel naax cajp.

34 Per je fariseos jadu'n ymînaangîxy co Jesús je' mîid je ca'oybî ymîc'ajt yajpîdzîmy ca'oybî ma jäy.

Jesús ymîid pa'ayo'n ma mayjäy

³⁵ Jesús jadu'n yhuídijty cajp cajp yaj'ixpijcy majaty tzajtjic. Yajhuin-gapxiy je jäy Dios y'ayuc. Etz nañ jadu'n yaj'agidacy huen ytim huídi yuu huen ytim huídi pa'mity.

³⁶ Co Jesús jadu'n ijxy je mayjäy, chi oy pa'ayooni co yi' ajcxy ca' muidity ni pin huídibi jëbi ñajtzcapxiy Dios y'ane'min. Yi' ajcxy jadu'n yajpatp nej cöbixy huídi ca muidity cuend'ajtpi. Ca' nejhuygixy pin y'ane'mip e pin ypanicxip.

³⁷ Huin'it Jesús nimay yi' ydiscípulos ajcxy:

—Tiy'ajt yi', janch mij je tung e hueeni je tumbidijc.

³⁸ Paady pijetzou miich ajcxy ma Dios co huen quexy tumbidijc ma yi' ytung.

10

Jesús huin'ixy je majmetz ydiscípulos

¹ Huin'it Jesús huoy je nimajmetz discípulos. Chi moy ajcxy cötujcin jëbi huaad yajnihuäch je huídi ca'oybi müd. Etz nañ jadu'n yaj'agidägip huen ytim huídi yuu huen ytim huídi pa'mity.

² Jada je' je nimajmetzp yxi: Simón, huídi nañ jadu'n yajtjip Pedro, etz ymiguëx Andrés; Jacobo etz y'uch Juan, Zebedeo ymang;

³ Felipe, Bartolomé, Tomás, Mateo, je yajcogüejtpi; Jacobo, Alfeo ymang; Lebeo, huídi nañ jadu'n yajtjip Tadeo;

⁴ Simón, je cananista; e Judas Iscariote, je huídi yciyejc Jesús agojix.

Jesús quejxy je' ydiscípulos ajcxy ayuccapxhuäcxpi

⁵ Chi Jesús quejxy yi' nimajmetzpi, e jadu'n najtzcapxiy ajcxy:

—Ca' ajcxy mnicxipy ma je naax cajp ma ajcxy je jäy chinäy huídibi ca' ajcxy Israeljäyity. Ni mgatigihuipy ajcxy ma Samaria naax cajp.

⁶ Nigi jac'oy co ajcxy mnicxipy ma je Israeljäy huídibi ca' nejhuy huídibi ca' paduñ Dios ytiy'ajtin.

⁷ Nicx miich ajcxy capxhuäcx Dios y'ayuc co ti yhuingoni Dios y'ane'min.

⁸ Yaj'agidaaccixy yuujäy pa'mjäy huídijaty pützpa'm ymüd. Myajjugypijccixy tiibi ögy. Myajnihuädzip huídi ca'oybi ymüd. Ninigoobi miich jada cötujcin ti myajmooygixy, nañ ninigoobi yejccixy.

⁹ Ca' ni ti meeñ mminicxcixy.

¹⁰ Ca' mbijty mminicxcixy tü'amgixpi. Mminicxcixy jëda'ajty yi' mhuit huídi müd ma mninix. Ni mgaminicxip huingbi mgig etz mdajc; com ycopicity co je cajpjäy xyajcáaygixipy xyaj'úuccixipy miich ajcxy.

¹¹ Co anajty mjäty miich ajcxy ma tüg cajp nidüu yajtüu pinjäy jim tudäcyip. Jim ajcxy mhui'mipy ma je' ytiyc ixti cooni ajcxy mdzoonip.

¹² Co anajty miich ajcxy mdigiy tigoty huin'it mgapxpóccixipy je codijc jadu'n nej tzocy.

¹³ E pen je codijc ymihuaad'ajtpy, yejccixy jim ibocxin capxpooocxin. E pen je jäy ca' ytudägyity, ñaadigi'adip huídi anajty ti mgapxcixy.

¹⁴ E pen ca' pin xycöbigaangixy, e ni pin xycamidohuaani ajcxy m'ayuc, pidzimgix jim ma je tijc o ma je cajp. Chi ajcxy mdecy huinnebipy, je' je' je tiy'ajt co ca' miich ajcxy ti pocy müdity.

¹⁵ Janch tiy'ajt jadu'n nej nimaaygixy co anajty je xi tiempo paady ma anajty yajtydunañ je naaxhuiñyäy, jac nigü yajtzaachytunañ yi' ajcxy ca'ydi yi' jäy ajcxy huídibi tzinaayb ma Sodoma cajp etz ma Gomorra cajp.

Ixhuídiytin pahúdiytin

¹⁶ ¡Ocmidoogix! Hich yam miich ajcxy nguejxyp majaty yi jäy huidi jibich-huinma'n müd. Jadu'n nipaady nej ich nguexyich cöbixy ma je lobi. Huijy cujc ajcxy mnaypidägib jadu'n nej tza'n, per yung naxy jadu'n nej muuxy.

¹⁷ Mnayguend'adiib ajcxy je' co yi jäy ajcxy xyciyegaangixy ma ajcxy mijtungmüdpí etz myajhuobaangixy ma je judíojäy ajcxy ñaymujctac,

¹⁸ ixti xyajnicxaangixy ajcxy ma je gobernador etz je reydiç ajcxy müd ich ycixpi; e jim ich miich ajcxy xyñigapxipy ma je jäy ajcxy yhuinduu, e nañ jadu'n majaty anajty je jäy ajcxy huídibi ca' yjudiojäyity.

¹⁹ Co anajty ajcxy xyajcídigiç je mijtungmüdpí, ca' ajcxy oy mhuinmaayipy nej m'ocnimähuipy. Co anajty paady je tiempo, huin'it ich miich ajcxy myajnimähuipy nej ajcxy mgapxipy.

²⁰ E je ayuc huídibi miich anajty ajcxy mgapxpy, ca' miich anajty je' ajcxy m'ayuc'ájtigixy, je Dios Teedy anajty yjihui'n, je Espíritu Santo, xyajcapxp miich ajcxy.

²¹ Huin'it yi jäy ajcxy ñaygyegáanigixy miñ xyipy tüg quëxtijc co huen yaj'ögyii. E je ungededy ciyega'n y'ung; je ung'anäg mibidiga'n je ytaj yteedy etz yaj'öçp ajcxy.

²² Tüg'óçiy je jäy ajcxy ca' ajcxy xy'ix'anipy xychoga' nipy müd ich nxii ycixpi. E pin xymibijcpich amumdügjot ixti mabaad y'ögy, yi' ajcxy y'alma tzögipy.

²³ E co anajty miich ajcxy jäy xy'ixhuidity xypahuidity ma tüg cajp, nicxcix ma huingbi cajp. Janch t'y'ajt jadu'n nej nimaaygixy co ca'ni anajty mgapx-huäcxtäy ayuc t'y'ajt ma tüg'óçiy je Israelcajp co nhuimbidipyich, ich, je jäy huídibi tzoön tzajpjoty.

²⁴ Tüg yaj'ixpiçpi jac nigí mij'ajtin müdity ca'ydi je huidi ixpiçp, e tüg huindzin jac nigí mij'ajtin müdity ca'ydi je' ytumbi.

²⁵ Jëb jotcuç idipy je discípulo co jadu'n yajpaadipy jadu'n nej yhuindzin, e je tumbi jotcuç idipy nej yhuindzin. Pen jäy minamb co ich nmüdich ca'oybi, jac nigí ymina'na'n co miich ajcxy müdity.

Pin jëbi yajtzigiçy

²⁶ Ca' ajcxy mdzigíçy yi jäy ajcxy. Ca' ji ni ti yüch ity nicx ycaniguëxigý; nañ ni ti ji ycayajtuñ ayüch ameech nicx ycayajnejhuíçy.

²⁷ Huidi ich miich ajcxy ayüch nyajnimayyb, capxpídzimçix miich yi' mayjäyjoty, e huidi ajcxy midooyb ameech, capxpídzimçix miich yi' mic ma tüg cögop.

²⁸ Ca' ajcxy mdzigíhuip je jäy huídib ninicx yaj'öçp etz ca' huaad yi' ajcxy yaj'ögy je alma. Yi' miich ajcxy mdzigíçyçy je Dios huídib pidacp je alma etz je ninicx mijjinjoty.

²⁹ ¿Nej ca' jäy ajcxy toogy metz pi'cjoon müd tügpí pi'cmeeñi? Per ca' ni tüg huaad ycäy naaxhuiñ, pen ca' tzocy je mDios Teedy huidi jiiçy tzajpjoty.

³⁰ Miich ajcxy mgöhuay ac michoy yi'.

³¹ Paady miich ajcxy ca' mdzigíhuipy, jac nigí miich ajcxy mdzoubaady ca'ydi je joon.

Pinjaty ca'p midzöydu'n Jesucristo mayjäyjoty

³² Yi jäy ajcxy huidi xymibijcpich etz xyñidiç'ajtyich ma jäy yhuinduu, nañ jadu'n ich yi' nidiç'ajtyich ma ich nDeedy huídibi jiiçy tzajpjoty.

³³ Per je jäy ajcxy huidi ich xycoyützpich ma mayjäy ajcxy yhuinduu, nañ jadu'n yi' ngoyützip ma ich nDeedy yhuinduu huídibi jiiçy tzajpjoty.

Müd Jesús ycixpi yjiiçy naymidzip'adi

³⁴ Ca' miich ajcxy mhuintmay co ñich ya ti nmiñich miid co nmöhuaangixy jotcuyc'ajtin ya naaxhuiñ.

³⁵ ñich ti nmiñich co nyajtziptunipyich jäy miid yteedy; töxyjäy miid ytaj etz xecy miid yxecy.

³⁶ E jadu'n miich ajcxy mdzip'adiyb mgi'mjuugy mgi'mmigüg.

³⁷ Yi jäy ajcxy huídibi tzojcp ytaj yteedy jac ñigi ca'ydi ñich, ca' yi' ypaadyii co njäy'adiybich; e pin ymang o ñix tzojcp ñigi ca'ydi ñich, ca' ypadyii co njäy'adiybich;

³⁸ e pin ca' yci'mdzojcin y'ijxmajztäy etz ca' ñaybidägyii ycixjot huinijot ma ñich, ca' mihuaadity nicx njäy'adiybich.

³⁹ Pin yjugy'ajtin najtztzogiyb, yajtigoyipy yi'; e pin yjugy'ajtin tigooyb miid ñich ycixpi, ypaadipy jugy'ajtin huinixi tzajpjoty.

Premio nganar'ajtim

⁴⁰ Pin miich ajcxy xycöbijcp, ñich yi' anajty xycöbijcp; e pin ñich anajty xycöbijcp, nañ ycöbijcpi anajty je huídibi ñich ti xyquejxyich ya naaxhuiñ.

⁴¹ Je huídibi cöbijcp je jäy huídibi Dios y'ayuc capxhuacxip, je' co yi' ymiñ miid Dios ycixpi, yi' jadu'mbi je oy'ajtin ypaadipy. Nañ jadu'n je huídibi cöbijcp je oybi jäy miid co oy yjäyity, yi' jadu'mbi oy'ajtin ypaadipy.

⁴² Je huídibi yaj'ucp tüg vaso ñi ma huenyimpinjäy miid co xymibicyich, janch ñich miich nimaaygixy, ypaadipy oy'ajtin.

11

Juan je Bautista yquexyöybi

¹ E co Jesús anajty ti najtzcaxiydäy je tiyy'ajt ma je nimajmetzpi ydiscípulos ajcxy, chi Jesús ñicxy yaj'ixpijcp etz ayuccapxhuäcxp majaty cajp huinduy agonbi.

² E Juan je Bautista hue' je' anajty yajpaady pujxtigoty. E co nejhuiy tijaty mijhuinmañ anajty Jesús ytumyb, chi quejxy metz je' ydiscípulos ajcxy ma Jesús yajpaady.

³ Chi Juan ydiscípulos ajcxy y'amidooy Jesús:

—¿Nej miich je' je Cristo huídibi anajty minamb o jëbi ñich ajcxy huingbi n'ahuijxcixy?

⁴ Chi Jesús y'adzooy:

—Ñicxcix miich ajcxy nimaaygix yi Juan, je Bautista, tijaty miich ajcxy m'ijxpy mmidooyb co ndumybich.

⁵ Miich ajcxy yajmiidmiydäg je Juan, jadu'n nej je huintzpi nyajhuindicxigyich; je címät tecymät nyajtzoocypich; je huídibi jibic nibützpa'm ymiid nyajtzoocpyich; je' ajcxy huídibi cönat nyajmidohuicpyich; je öcpi ajcxy nyajjugypijcpiich; etz je ayoobtjic, je huídibi yung naxy yjothuinmañ nyajmiidmiydacypich Dios y'ayuc.

⁶ Jotcuyc yi' ajcxy pinjaty xymibijcpiich amumdüjot etz ca' ni nej yjotmetzci' miid ñich.

⁷ Co Juan je Bautista ydiscípulos ajcxy ñicxni, chi Jesús ytigiy nimiydaccoty Juan je Bautista ytung ma je mayjäy, chi ymiñañ:

—¿Ti miich ajcxy oy m'ixy jim mijtigüduum? ¿Tüg nähuaax huídibi poj xijpi?

⁸ ¿Ti ajcxy oy m'ixy? ¿Ti oy m'ixy, tüg jäy huídibi ooy y'oyxöyity?

⁹ ¿Ti miich ajcxy oy m'ixy? ¿Nej ti m'ixy tüg Dios y'ayucnajtzcaxiybi? Janch co ti m'ijxcixy tüg jäy jac mij ca'ydi tüg Dios y'ayucnajtzcaxiybi.

¹⁰ Je' jada je jäy huídibi Dios nigapxy ma ñecy co Dios jadu'n ymiñañ:

Cham nguexyich ñich nguexyöyp jayijp ma miich. Je' yaj'oyihuij je jäy yjot yhuinma'ñ miid ñich ycixpi, tim jadu'n nipaady nej jihuij jäy tü'aa yaj'oyiy co rey ymiina'ñ.

11 Co yi jäy ajcxy huidibi ti chinaaygixy ixti chambaad ni pin ti ca' yajpaady mij jadu'n nej Juan je Bautista; per pinjaty ñich xymibijcp, yi' jac mij naxam ma Dios y'ane'my ca'ydi Juan.

12 Maabi Juan je Bautista ytundigiy, ixti chamni janch mayjäy amumdügjot ñejhuihua'ñ Dios y'ayuc, je' co ajcxy ytigihua'ñ ma Dios y'ane'my.

13 Tüg'óciy ajcxy je Dios y'ayucnajtzcaxixybi etz Moisés ycötujcin ñigapxy ajcxy je ané'min ixti cooni Juan oy ymiñ.

14 Pen miich ajcxy mibijcpy Moisés ycötujcin etz Dios y'ayucnajtzcaxixybi ajcxy, Juan je Bautista je' je' je Elías huidibi anajty miinamb.

15 Pinjaty mido'n miid huen mido'mbigipy ñich n'ayuc.

16 Jesús yjacminañ:

—¿Pin miid n'ocyajtügihuiyich yi jäy huidi ajcxy cham tzinaayb? Tim jadu'n yi' ajcxy nej pi'ctijc huidibi ajcxy iyiyb ma mayjäy yjuygixy ytoocixy, miyaaxcixy midinaaygixy ymigügtijc:

17 “Ti njayajxüxyich flauta e ni ca' ti m'ejtzcixy; ti ñich ajcxy öcpi njahuinyäxich, e miich ajcxy ca' ti myäxy.”

18 Chi Juan, je Bautista, anajty miiñ, e je' ca' ycay y'ügy. E miich ajcxy minaangixy co Juan ca'oybi ymiidity. Jada pi'c'anäctijc nipaady nej miich ajcxy.

19 Chi ñich je' je jäy huidibi tzoon tzajpjoty nmiiñich, e caaybich uucpich, e miich ajcxy minaangixy: “Ijxcix, cha tüg yëydijc, janch cax janch vino'ucp huidibi migüg'ajtpy yajcuetpidijc etz pocyjäydijc.” Je Dios tiy'ajt ji je' ñiguëxigy.

Je cajp huidibi ca' ycapxymidoogixy

20 Chi Jesús ojcoty je maygajpäy ma anajty may mijhuinma'ñ ti tuñ, com je mayjäy ca' anajty yjothuimbidaangixy ma Dios. Chi Jesús yminañ:

21 —¡Ay miich ayoob ajcxy huidibi tzinaayb jim Corazín! ¡Ay miich ayoob ajcxy huidibi tzinaayb jim Betsaida! Co ixypy ñich ti nduñich jecy'ajty je mijhuinma'ñ mijtzög'ajtín ma je Tiro etz Sidón cajp, jadu'n nej ñich ti nduñich ma miich ajcxy, ti ixypy je Tiro jäy etz Sidón jäy nijothuimbijtcixy etz ñinaaygixy saco nijen nicyujam ixicyjam, je' je tiy'ajt co ooy ytajcixy ymaygixy miid ypocycixpi.

22 Paady miich ajcxy yam nimaaygixy. Co anajty Dios tiyduna'ñ je naaxhuiñybi jäy, huin'it miich ajcxy Dios xychaachytuna'ñ jac nigí, ca'ydi je jäy ajcxy huidibi jecy'ajty tzinay jim Tiro etz Sidón.

23 Miich ajcxy, Capernaum jäy, mnaybidáacigixy jadu'n nej jihuij mdigihuaangixy jiiby tzajpjoty. Per ca' yjadu'nity. Mdigihuaam miich ajcxy ayoodactuuby. Ayo'n tzaachypí mbadaangixy. Co ixypy ñich ti nduñich jecy'ajty je mijhuinma'ñ mij tzög'ajtín ma Sodoma cajp, jadu'n nej ti nduñich ma miich ajcxy mgajp, chambaad ixypy ity yi' jadu'mbi cajp, ca' ixypy Dios cayajtigooy.

24 Paady ñich miich yam nimaaygixy. Co anajty Dios tiyduna'ñ je naaxhuiñyjäy, huin'it miich ajcxy myajtzaachytuna'ñ jac nigí, ca'ydi je jäy huidibi jecy'ajty tzinay ma Sodoma ñaaxjot.

Mingixy ma ñich e mbóocxixipy

25 Chi Jesús ytigiy Dios mibijctzooyb, yminañ:

—Dios Teedy, ñich miich n'ibaatpich ngapxpaatpich. Miich miid je mij cötujcin jiiby tzajpjoty etz ya naaxhuiñ. Com miich ti mnajtzcaxiy yi

m'ixpijcin ma je ayoobtjic huídibí tzinaayb jotxeemy, e tí myüch yí m'ixpijcin ma yí ixpijcytjic cohuintma'ñydjic.

²⁶ Jadu'n, Tat, tí mduñ, com jadu'n miich tí mdzocy tí mjäygidägy.

²⁷ Jesús yjacmínañ:

—Ích nDeedy tí xyajcídigidäyich tüg'óciy mic'ajt oy'ajt. Ni pin ca' ijxcapy pin je' y'ung, jëyi nDeedyich tügpajc. Ni pin ca' ijxcapy pin je' nDeedy'ájtpyich, jëyi ích, je Dios y'ung tügpajc, etz jacjadyii huídibí ích, je Dios y'ung, nya-jniguëxigamyich.

²⁸ Min ma ích nidüg'óciy miich ajcxy huídijaty taj mayb myajpatp ma mjot mhuintma'ñ, ích miich ajcxy nmöhuamyb jotcuyc'ajtin.

²⁹ Cöbíc miich ajcxy ích n'ane'min ích ngötujcin, jadu'n nej huaj yuub ajcxy cöbicy ycögi'. Ijxpíc ajcxy ích ndiy'ajt etz cuydun ích n'ayuc, com ích nmíidich mecxtujcin etz ca' ích amij agix nayjihuíyijich.

³⁰ Ca' ích n'ane'min ymicity, e ích ndung ca' nimíjaajity.

12

Je discípulos ajcxy moc cojc yajmujcp pocxx#duum

¹ Chi tüg xii Jesús yhuídity míid ymígügtjic ma tüg camjot. E hue' anajty sábado xii, je pöocxin xii. Chi Jesús ydiscípulos ajcxy oy anajty yubögyii. Chi ajcxy ytigiiy trigo tím nixajztutp etz yjiicxy ajcxy je ypajc.

² E co je fariseos ajcxy ijxy nej Jesús ydiscípulos ajcxy y'idítcixy, chi ajcxy nimay Jesús:

—Oc'ix nej miich mdiscípulos ajcxy y'idích. Hue' ajcxy tumyb huídibí ca' huaad ma sábado xii yajtuñ.

³ Per Jesús mínañ:

—¿Nej ca' miich ajcxy mgapxyñi ma Dios ñecy, jadu'n nej David etz ymígügtjic ajcxy idích jecy'ajty co yuböccoti?

⁴ Pues yí' ajcxy tigiiy ma Dios ytijc. Chi cay ajcxy je tzajcaagy huídibí anajty jäy ajcxy tí yajhuindzigiy Dios. Je' je tzajcaagy huídibí teedy ajcxy anajty paatíp cayipy.

⁵ ¿Nej ca' miich ajcxy tí mgapxyñi Moisés ycötujcin necy co je teedy ajcxy jëbi ytuñ ma Dios ytijc sábado xii, e ca' nan tundigooyb je' ajcxy?

⁶ Ích miich ajcxy nimaaygixyp, jac nigí mij cötújcin nmíididyich, ca'ydi je cötujcin huídibí je teedy ajcxy yajtuñ ma Dios ytijc.

⁷ Pen miich ajcxy tí mhuintjihuíy nej yhuimbídzimy jada Dios y'ayuc, co Dios jadu'n ymínañ: “Ích ndzojcpy co miich ajcxy míid'idipy pa'ayo'n ca'ydi co ajcxy myegipy huindzigí'ñ.” Pen miich ajcxy tí mhuintjihuíy jada ayuc, ca' ixypiy mbocy'ixy ma ích nmígügtjic huídibí ca' ma tí ytundigooy.

⁸ Ích, je jäy huídibí tsoon tzajpjoty, nmíidich ane'min, jaydëbi nimäyich je jäy ajcxy tí jëbi tungixy sábado xii.

Je yëydjic huídibí anajty ycítidzíp

⁹ Chi Jesús choñ jim, ñicxy ma je judíojäy ñaymujctac.

¹⁰ E jiiy ma je naymujctac anajty tüg yëydjic huídibí ycítitz. Je fariseo ajcxy xihuamyb Jesús, paady ajcxy y'amídooy, ymínañ:

—¿Nej jëbi tüg pa'mjäy chögy sábado xiiji?

¹¹ Chi Jesús y'adzooy:

—Pen ya ma miich ajcxy jí tüg jäy huídibí cöbixy yjutcögäy sábado xii, ¿nej ca' je' nicxy yajpidzimy mic'amy?

¹² Nigí tzobaatp tüg yëydjic ca'ydi tüg cöbixy, paady Moisés ycötujcin ca' capx'aducy co tüg oy'ajtin nduunim sábado xii, je pöocxin xii.

13 Chi Jesús nimay je yëydijc:

—Xajtiu yi mgi'.

14 Co xajtiy yci', chi choocy, e hui'my quipxyjaty müd je yci' oybi. Chi je fariseos ajcxy yjotmätcoty, yhuinma'n ñixtaaygixy ajcxy nej huaad Jesús ocyaj'o'ccixy.

Tüg ayucnajtzcaxxiy in müd Jesús yci'xi

15 E co Jesús nejhuüy nej yi' ajcxy yhuinma'n müdity, chi jim choñ. E ooy mayjäy ypanicxi Jesús, Jesús yajtzoocy anajty tüg'óciy pinjaty pa'm müd.

16 Jesús ane'my je pa'mjäy ajcxy co ca' huaad nigapxy nimäydägy co yi' je' je Cristo.

17 Jadu'n Jesús ane'my je pa'mjäy jigix yci'ixy yca'pxipy je ayuc huídibi je profeta Isaías yaay jecy'ajty, co Dios jadu'n ymínañ:

18 Jada je' ñich ndumbi huídi ti nhuin'ixyich. Yi' ñich ooy ndzocyich njihuüyich etz ooy njotcujcich müd yi'. ñich yi' nmöhuamybich ñich njihuí'ñ mic'ajt. Yi' capxhuäcxip ñich n'ayuc jadu'n nej ndzaachytuna'ñich naaxhuiñjyá ajcxy müd ajcxy ypocy yci'xi.

19 Yi' ni ymígügtijc ca' oja'ñ, ni ycaýaxa'ñ, ni ycatinähua'ñ, ni pin ca' midoohuipy ma cajp cujc.

20 Ca' yi' tzaachytuna'ñ ayoobitijc etz huídibi ayo'ndumb ijtp. Etz nañ ni ca' yajtigoya'ñ huídibi ayoobitijc yco'ögy'ungdijc yjijp'ijxpy. Jadu'n nej jäy cayajhuindigoy tzajcapy huídi huídyip etz ni cayajpich je mecha huídibi uuxy uuxy ticxp. Ixti mabaad anajty yajcopicy y'ane'min tudägypi.

21 E yi' mayjäy ooy yjijp'ixa'ñyii.

Xigixy Jesús co müdity mujcu' ymic'ajt

22 Chi müd miñ ajcxy ma Jesús tüg jäy huídibi huintzip etz uum. Je' anajty müd ca'oybi. Chi Jesús yajtzoogy, e chi y'ijxigy etz ycapxigy.

23 Co Jesús jadu'n tuñ, chi je mayjäy ytigüy huinmay'ahuídi, chi ajcxy ymínañ:

—¿Nej jada je', je David y'ap y'oc huídibi rey'adam?

24 Per co je fariseos ajcxy nejhuüy nej je jäy huinmay, chi ajcxy ymínañ:

—Jadaabi yëydijc yajpidzimy ca'oybi müd je mujcu' huindzin ymic'ajt (ca' yi' yjéjity je Cristo).

25 Per Jesús ñejhuüyb anajty ti je fariseos ajcxy yhuinmaayb, chi ymínañ:

—Pen tügpicy tungmüdpí ixyipy ñaybijc-huäcxigixy, etz ñaymidziptzónigixy ixyipy ac jéyi, pues cixipy yi' ajcxy y'ane'min. Pen tüg cajp o tügpicy jugymigüg ixyipy ñaybijc-huäcxigixy, pues ca' ajcxy y'idaangixy tügmucy.

26 Pen Satanás, je ca'oybi huindzin, yajpidzimy ixyipy ca'oybi ma je jäy ajcxy, chi ci'm ixyipy je ca'oybi ti ñaybijc-huäcxigixy, e je Satanás ymic'ajt ca' y'ida'ñ.

27 Miich ajcxy minamb co ñich nyajpidzimyich ca'oybi müd je ca'oybi huindzin, je Beelzebú ymic'ajt. Pen tiy'ajt jadu'n nej miich ajcxy minañ, je jäy ajcxy huídibi xymijnicxpejt miich ajcxy, ¿nej yi' ajcxy paady mic'ajt ma je mujcu' co ajcxy yajpidzimy ca'oybi ma je pa'm jäy? Pues ca', paady yi' ajcxy tiy'ajt yejcp co miich ajcxy ti mgapxtigoy co ymínaangixy co ñich nyajpidzimyich ca'oybi müd Satanás ymic'ajt.

28 Per ñich nyajpidzimyich ca'oybi ma pa'mjäy müd Dios yjihuí'ñ ymic'ajt. Paady miich ajcxy nejhuüyb co ti ymíñ yjaty je Dios y'ane'min ma miich ajcxy.

29 (Dios ycötujcin jac mic ca'ydi je ca'oybi ycötujcin, paady jébi nyajpidzimyich ca'oybi.) ¿Nej jébi tüg jäy ytigüy ma tüg micpi jäy ytijc etz

pígaani tijaty yí' ymíid, pen ca' jayíjp yci' ytecy xojtzíty? Pues ca'. Cooni jayíjp yci' ytecy xojtzíty, huin'it jéb píjçip tijaty ymíid.

³⁰ Píjaty ca' xymíjnícxpetyich, xymídzípich yí'. Píjaty ca' tuñ míid ích co jáy nyaj'íxpícyich, hue' je' ajcxy jáy yajhuinma'ñydígooyb.

³¹ Janch ích miich ajcxy nímay co Dios jébi huinmecxíp tüg'ócíy pocy huídibi jáy ytungíxp etz tüg'ócíy jíbíçpí huídibi jáy ycapxcíxp. Jéyi janchtíy co píjaty capxtígooyb míid je Espíritu Santo, je Dios yjihuí'ñ ymic'ajt, ca' Dios huinmecxíp nímina.

³² Píjaty jíbíç xyñígáxpíç xyñímíydacpíç, je' huinmecxam. Per je huídibi jíbíç ñígáxpíy je Espíritu Santo, je' ca' huinmecxa'ñ ni jadachambí tiempo, etz ni camina xíi.

Yí quipy yí' ytím yí' míid yaj'íjxcapy

³³ Pen miich ajcxy mnejhuíhuamy je quipy pen oy quipy, o pen ca', jébi mnejhuíhuipy co je quipy níçxy ytím'aty. Pen oy je ytím, miich mína'níp co oy je quipy. E pen ca' oy ytím'aty, huin'it miich ajcxy mína'níp co ca' y'oyíty je quipy.

³⁴ Jíbíç jáy miich ajcxy, jadu'n nipaady nej jíhuíy ahua'n iyujc xy'ung'ajtp. Pen miich ajcxy jíbíç jáy'ajtp, ¿nej jébi miich ajcxy oybí ayuc mgáxpíy? Jadu'n nej jáy ajcxy yjot yhuinma'ñ míidíty, ac tím jadu'n ajcxy ycapxy.

³⁵ Je jáy huídibi oy ayuc ycapxy, ymíid oyjot oyhuinma'ñ paady oy ayuc capxy. Je jáy huídibi jíbíç ayuc capxp, ymíid jíbíç jot jíbíç huinma'ñ, paady jíbíç ayuc capxy.

³⁶ Ích miich ajcxy nímay co anajty paady je xíi je tiempo mína Dios tíyduna'ñ je naaxhuíñyjáy, huin'it ajcxy y'adzohuípy míid huen tím huídibi ayuc huídibi anajty ajcxy tí mgápxy.

³⁷ Com nejjaty miich anajty ajcxy tí mgápxy je m'ayuc jadu'n miich ajcxy Dios xytíyduníp. Com míid yí' mgí'm ayuc yí' míid m'oybídzímípy mhúätzpídzímípy. E nañ jadu'n míid yí' mgí'm ayuc yí' míid mbocycáhuípy.

Jíbíçjädíç ajcxy píjctzoogíxy tüg íjxpejt míjhuinma'ñybi

³⁸ Chi níjéjty fariseos ajcxy etz escribas ajcxy Jesús nímayí:

—Huindzín, n'ixamy ích ajcxy miich tüg m'íjxpejt.

³⁹ Chi Jesús y'adzooy:

—Yí jíbíç jáydíç ajcxy etz ajcxy huídibi ca' míbígá'ñ Dios ypíjctzooyb tüg íjxpejt huídibi tzomb tzajpjoty. Per Dios ca' yega'ñ jadüg íjxpejt. Tí Dios yecy tüg íjxpejt ma Jonás.

⁴⁰ Com jadu'n nej Jonás jecy'ajty íjxpejt yecy co y'íjty tugíig xíi tugíig tzuum mejyjoty ma acx ymoxac, nañ tím jadu'n ích, je jáy huídibi tzoon tzajpjoty, nyegamy íjxpejt jadachambí tiempo co n'idípyíç tugíig xím etz tugíig tzuum naaxjoty.

⁴¹ Je mayjáy huídibi anajty tzínaayb ma Nínive cajp, tí jothuimbíjtcíxy etz tí íxmach ajcxy huídijaty jíbíçpí ajcxy ytumy co Jonás capxhuácxy Dios y'ayuc ma yí' ajcxy. Cha ích ngápxhuácxyíç Dios y'ayuc ma miich ajcxy, etz jac nígi cötujçín nmíidídyíç, ca'ydí Jonás; e ca' miich ajcxy mjothuimbity. Paady co anajty Dios tíyduna'ñ je naaxhuíñyjáy, je Nínive jáy miich ajcxy xyajpocycáhuam.

⁴² Nañ jadu'n je töxyjáy reina huídibi tzínay jecy'ajty ma madza'cruudz ypidzímíy, yí' je' xídáhuam je jáy ajcxy huídibi tzínaayb jadachambí tiempo, etz yajpocycáhuíç ajcxy. Je reina tzoon jíguégy níçxy co amído'ida'ñ je rey Salomón ma capxhuácxi Dios y'ayuc. Jí naaxhuíñ jadachambí tüg

Dios yti'yajtm#dpi jac n#gi ymi#jity, ca'ydi Salom#n anajty, e ca' je j#y ajcxy mi#pid#ga'n#.

Je j#bic esp#ritu co jad#g'oc yhuimbity

⁴³⁻⁴⁴ Yi j#y ajcxy huidibi cham tzinaayb, quipxyjaty ajcxy m#id je ca'oybi. Co je ca'oybi ypidzimy ma je j#y, chi je' n#icxy jim mi#tig#duum y'ijxtacy. Co ca' paty yocxtac, huin'it ym#na'n#: "Huimbidaambich ma je j#y yjot yhuinma'n ma #ich ti n'octzombi." Co je ca'oybi yj#ty ma anajty ti chin#y, chi paty je j#y yjot yhuinma'n ooy yhu#tzity etz yajxon ypedigity oy oydu#n.

⁴⁵ Chi je ca'oybi n#icxy oy yajtzo#n jahuixtujc ca'oybi jac j#bicpi ca'ydi je'. Chi ajcxy yti#y ma je j#y yjot yhuinma'n, e chinay ajcxy jiiby. Huin'it je j#y jac'octiy oy yajtni, ca'ydi jadu'n nej anajty jayijp'aty.

Jes#s ytaj etz y'uch m#gu#x ajcxy

⁴⁶ Jes#s yaj'ixpijcpy anajty je mayj#y, co oy yja'ty je' ytaj etz y'uch m#gu#x ajcxy. Hue' ajcxy yhui'my t#ba'y. Je' ajcxy anajty ymi#gapxamy Jes#s.

⁴⁷ Chi j#y yajnimay Jes#s:

—Yi mdaj etz m'uch m#gu#x ajcxy, chiiby ajcxy t#ba'y, miich xyjamigapxamb.

⁴⁸ Jes#s y'adzooy, n#may je j#y huidibi ytaj y'ayuc yajnajxi ma yi':

—¿Pin j#y miich ajcxy mdiy co #ich ndaj'adyii etz #ich n'uch'adyii nmig#g'adyii?

⁴⁹ Huin'it Jes#s nitziihu#y je' ydisc#pulos ajcxy e ym#na#n:

—Jada #ich ndisc#pulos ajcxy jadu'n nipaady nej #ich ndaj etz #ich n'uch nmig#gu#x.

⁵⁰ Huen yti#pinity huidibi ytumyb #ich nDeedy chojc#n, huidibi jiiby tza-jpjoty, pues jadu'n yi' ajcxy nipaady nej #ich ndaj etz #ich n'uch m#gu#x.

13

Je ayuccapxhu#cxpi y'ijxpejt (niipi ijxpejt)

¹ Je huin'it x#i Jes#s cho#n ma je tijc. Chi n#icxy ma je mejypa' jim oy y'i#ay'ihu#y.

² E co mayj#y ooy #aymujci jim ma anajty Jes#s i#ay, chi Jes#s yti#y barcojoty. Per t#g'ociy je mayj#y yhui'mday ma mejypa'.

³ Jes#s yti#y j#y yaj'ixpijcp m#id j#huimbit ayuc, ym#na#n:

—T#g j#y cho#n trigot#m huijp.

⁴ E ma anajty jim yti#mhu#y, huin'it je yti#m oy naagity yc#y ma t#'aa. Chi jada' je joon ajcxy oy ymi#n etz ypiihu#y je ti#m.

⁵ Nij#jity yti#m yc#y ma tzaan#cx ma anajty hueeni naax. Jada ti#m tzojc ymujxy.

⁶ Com hueeni anajty je naax ma je tzaan#cx, chi co oy x#i'an ypadyii, chi yt#tztay, com ca' anajty je ytictz yeegity.

⁷ Nij#jity ti#m oy yc#y ma ujtz'aayjot ma apyjot, e ujtz'octay je trigo mang.

⁸ Per je ti#m huidibi ca'u ma oy #aax, je' yon yajxon e ti#m'ajt may'amy; t#g ypi'cpajc iipxmajc oy yco'ity, jad#g pi'cpajc tug#px oy yco'ity, jad#g pi'cpajc migo'px oy yco'ity.

⁹ Pinjaty m#do'n m#id huen m#do'mbicy jada ayuc.

Ti yic#pi je ijxpejt

¹⁰ Chi je' ydisc#pulos ajcxy nim#jhua'cy Jes#s, chi ajcxy yajti#y:

—¿Na'amy co myajtu#n j#huimbit ayuc co myaj'ixpicy je mayj#y?

¹¹ Chi Jes#s y'adzooy, ym#na#n:

—Miich ajcxy jaydëb mnejhuïhuipy huïdibi Dios ñigapxyp ñimiydacpy coyüch'amy ma y'ane'min. Jacjadyii jäy ca' ajcxy huinjihuïhuipy.

¹² Pinjaty ymïd yajmöhuy pñigi, pinjaty hueen mïd yajpigipy ñigi, oy ixyipy hueen jadim mïdity.

¹³ Paady jihuimbit'amy nyajnimaaich; jaydëbi pinjaty ijxcixy, ñipatpy nejihuïy ca' ti ijxcixy; etz co ajcxy midoogixy, ca' ajcxy huinjihuïy, ñipatpy nejihuïy ca' ti midoogixy.

¹⁴ Jadayaabi ytunyii yjadyii jadu'n nej je profeta Isaías jaaybejty yajhui'my ma jadu'n ymïnañ:

Miich ajcxy midohuamy, per ca' mhuinjihuïhuangixy. Miich ajcxy m'ixamy, nañ ca' mhuinjihuïhuaangixy huïdibi ti m'ijxcixy.

¹⁵ Com jadayaabi jäy ooy ajcxy yjot yhuinma'ñ ti y'ahuimbity juuñ. Nej ajcxy yjamïdoy, ca' ajcxy ymidohuï'mgixy. Nej ajcxy ja'ixy, ca' y'ijxhuï'mgixy. Nej ajcxy yjahuinjihuïygixy, per ca' yhuinjihuïy ma yjot yhuinma'ñ. Yi' ajcxy ca' yjothuimbidaangixy ma ñich, jaydëb nyajnidzögibich ajcxy.

¹⁶ Per jotcuyc miich ajcxy, co miich ajcxy ijxhuï'my mïd mhuiin huïdibi ndumybich, e mmïdo'mbicy ajcxy ñich n'ayuc.

¹⁷ Janch tïy'ajt jadu'n nej ñich miich nimaaygixy. Janch tïy'ajt co may profetas ajcxy etz tudägy jäy ajcxy huïdibi tzïnaayb jecy'ajty, ooy ajcxy ja'ixañ huïdibi miich ajcxy m'ijxyp cham, per ca' ajcxy icy. E ooy ajcxy jamïdohuañ je ayuc huïdibi miich ajcxy midooyb cham, per ca' ajcxy midoy.

Jesús najtzcapxïy je ijxpejt ma je niipi

¹⁸ Amïdo'it miich ajcxy, jadu'n nej yhuimbïdzïmy jada jihuimbit ayuc maabi je tïm huïjpi.

¹⁹ Je jäy ajcxy huïdibi amïdo'ijtp Dios y'ayuc, e mic'amy je ca'oybi yajpïdzïmy Dios y'ayuc ma ajcxy yjot yhuinma'ñ, jadu'n ajcxy nipaady nej trigo tïm huïdibi cäb tügüj, e je joon ajcxy mic'amy ypiimujctay.

²⁰⁻²¹ Je jäy ajcxy huïdibi amïdo'ijtp Dios y'ayuc janch jotcuyc, per co agapxiyb paady, co tzaachypï minaxy yajnaxy mïd Dios y'ayuc yciixpi, chi mic'amy ajcxy ixmajtznï Dios y'ayuc, jadu'n ajcxy nej je trigotïm huïdibi ti ycäy ma tzaanïcx, huïdibi ca' oy ytictz mïdity.

²² Je jäy ajcxy huïdibi amïdo'ijtp Dios y'ayuc, e co ñicxni, chi jäydgooyñi Dios y'ayuc mïd jotcuyc'ajtin tzïnaayin, comeeñ'ajtin etz adzojcin. Jadu'n ajcxy nipaady nej trigotïm huïdibi ti ycäy ujtzjoty, e ca' ytïm'aty mïd co oy y'ujtz'ögy.

²³ Je jäy ajcxy huïdibi amïdo'ijtp etz cöbijcp yajxon Dios y'ayuc amumdügjot etz Dios y'ayuc ytumyb ma ajcxy yjot yhuinma'ñ, jadu'n ajcxy nipaady nej je tïm huïdibi ti ycäy ma oy ñaax etz ti ytïm'aty may'amy. Tüg pi'cpajc iipx majc oy yco'ity, etz jadüg pi'cpajc tugï'px oy yco'ity, etz jadüg pi'cpajc mïgo'px oy yco'ity.

Je ijxpejt co je jibic ujtz ymuxy ma je trigo cam

²⁴ Chi Jesús yaj'ixpïjcy jadüg jihuimbit ayuc, ymïnañ:

—Je Dios y'ane'min jadu'n nipaady nej tüg yëydïjc huïdibi trigo tïm huïj ma je' ycam.

²⁵ Per co ajcxy yma'öctay nidüg'óciy je cogam, chi ytigïy tüg ymidzip ma je ycamjot. Chi je midzip jibic ujtz tïm oy huïjy ma je trigo cam. Chi ñicxñi.

²⁶ E co je trigo oy yooñ, chi ypijy. Nañ jadu'n je jibic ujtz oy yooñ.

²⁷ Chi je ytumbïdïjc oy yhuindzin yajnimay: “Huindzin, ¿nej ca' ti mnïpy ac trigotïm? ¿Nej co jim nañ jadu'n jibic ujtz yajpaady?”

28 Chi je cogam ymínañ: “Huen jada' nmídzípích jadu'n tí y'ídích.” Chi je tumbídíjc y'amídoohuí: “¿Nej mdzojcpý co ích ajcxy nhuíjxígíích je jíbíc ujtzí?”

29 Chi je cogam ymínañ: “Ca'. Pen miich ajcxy mhuíjxícpý je jíbíc ujtz, ca' jecýty co m'ahuíxmugípy nañ jadu'n je trigo.

30 Ixmatz, huen je jíbíc ujtz yeegy tügímucy míd je trigo, íxti cooní anajty ypidígy je cosecha. Co cosecha paty, huín'it nguexañích je ndumbídíjc co huen jayíjp pujxígy je jíbíc ujtz etz axotzípy etz nögípy. E co yajpídíctay je jíbíc ujtz, chi yajpídígípy je trigo e pidägípy ma je tze'x.”

Je íjxpejt ma je mostazapajc

31-32 Nañ jadu'n Jesús yaj'íxpíjcy jadüg jíhuímbít ayuc, ymínañ:

—Je Dios y'ane'mín jadu'n nipaady nej tüg mostazapajc huídíbí tüg jáy ñíip ma je' ycam. E je mostaza ytim je' jac tím mutz ca'ydí ní huídíbí ujtz tím. Per co je mostaza ytim ymujx etz yoñ, chi y'ahuímbíjty jac míj ca'ydí jacjadyíi ujtz. E hue' nícxy yjaty janch míj, íxti joon ajcxy oy yqueec míñ yqueec xíjpy jíim, pídagý je ype'ñ ma je mostaza y'aacx.

Je íjxpejt ma je levadura huídíbí ca' y'oyíty

33 Nañ jadu'n Jesús yaj'íxpíjcy jadüg jíhuímbít ayuc, ymínañ:

—Je Dios y'ane'mín jadu'n nipaady nej levadura huídíbí tüg töxyjäy ypidacpy míd je harina, jígíx je harina oy ypidígy.

Nej anajty Jesús yajtuñ je íjxpejt

34 Tüg'ócíy Jesús yaj'íxpíjcy je mayjäy, jíhuímbít'amy yaj'íxpíjcy, e ní tí ca' jáy yaj'íxpíjcy cayajnimäy jíhuímbít ayuc.

35 Jadu'n Jesús ytuuñ, jígíx yajcuýduñ je ayuc huídíbí je profeta Isaías yjaayhuí'm jecý'ajty, co jadu'n ymínañ: Ích ngapxamyích ac tím jíhuímbít ayuc. Ích nigapxamyích tíjaty huídíbí ca' pín nejhuíy, mabaad Dios oga'n yajcojy je naaxhuíñybi.

Jesús capxtícxní nej yhuímbídzímy je jíbíc ujtz ma je trigo cam

36 Chi Jesús capxycíjxy míd je mayjäy, chí ñícxy ma tüg tíjc. Chi ytigíy tígoty míd je' ydiscípulos ajcxy. Chi Jesús ydiscípulos ajcxy níimíjhua'cy Jesús, ymínañ ajcxy:

—Tun may'ajt ích ajcxy xyajhuínjíhuíygy je jíhuímbít ayuc co tí mnígapxy je jíbíc ujtz ma je trigo cam.

37 Chi Jesús yajnimay:

—Ích, je jáy huídíbí tzoon tzajpjoty, jadu'n ích nipaady nej je jáy huídíbí níip je oybí tím ma je ycam.

38 Je cam jadu'n nipaady nej tüg'ócíy naaxhuíñyjäy. Je oybí tím jadu'n nipaady nej je jáy ajcxy huídíbí cöbíjcp Dios y'ane'mín. Je jíbíc ujtz jadu'n nipaady nej je jáy ajcxy huídíbí cöbíjcy ajcxy je mujcu' y'ane'mín.

39 Je jáy huídíbí níipy je jíbíc ujtz, jadu'n yí' nipaady nej je ca'oybí. Je jíbíc ujtz cosecha, jadu'n nipaady nej je tiempo co anajty je naaxhuíñ ycíxy ytigoy. Je ajcxy huídíbí yajpídíc je cosecha, nipaady nej je ángeles ajcxy.

40 Jadu'n nej je jíbíc ujtz oy yajpujxígy etz yajpídacy jínjoty, nañ tím jadu'n nícxy yjaty míd je jáy ajcxy huídíbí cöbíjcp je mujcu' y'ane'mín co anajty je naaxhuíñ cíxy ytigoy.

41 Co anajty je naaxhuíñ ycíxy ytigoy, chí ích, je jáy huídíbí tzoon tzajpjoty, nguexamyích n'ángeles huen yajmujctäy je jáy huídíbí je ymígüg yajtundígooyb, etz yí huídíbí ajcxy jíbíc-huíñma'ñ tumb.

⁴² Co yajmujctähuipy je jibicjäydijc, chi ajcxy yajpidägipy mijjünjoty, jii by ajcxy yäxa'ñ etz ytützmucxy ytützqueecy müid je ayo'n ycixpi.

⁴³ Per je jäy ajcxy huídibi cuydumb Dios chojcín, idam ajcxy müid Dios Teedy jii by tzajpjoty. Ymii'idamy ajcxy tüg oy'ajti, jadu'n nipaadip nej je xii ytücxin yjajin. Pen miich ajcxy mido'n müid, mido'mbije ajcxy ich n'ayuc.

Je y'ijxpejt je meeñ huídii yüchip

⁴⁴ Je Dios y'ane'min jadu'n nipaady nej meeñ huídibi yüch ijtp ma tüg cam. Per co tüg jäy paady je meeñ, chi mic'amy jadüg'oc yüdz tigach. Chi ooy yxondägy. Chi ñicxy etz tootäy tüg'óciy huídibi ymüid etz juy je naax.

Je y'ijxpejt je perla huídibi tzoohuip

⁴⁵ Nañ jadu'n Dios y'ane'min jadu'n nipaady nej tüg ajuuyb adoocpi huídibi ijxtaayb tüg oybi perla huídibi tzoobatp.

⁴⁶ E co anajty paady tüg perla huídibi janch tzou, chi ñicxy tootigoydäy tüg'óciy huídibi ymüid etz juy je perla.

Je acxmadzi'ñ y'ijxpejt

⁴⁷ E nañ jadu'n Dios y'ané'min jadu'n nipaady nej tüg acxmadzi'ñ huídibi jäy müid ycojibii by mejjoty. Chi jii by ytigiy huen ytim huídibi acxity.

⁴⁸ E co anajty je acxmadzi'ñ y'uch müid je acx, chi je jäy ajcxy yajpidzimy ma mejypa'áy. Chi ñay ajcxy jim mejypa'áy etz huin'ixy ajcxy je oyjatypi acx etz pidaaccixy ma ycach. Je acx huídijaty ca' y'oyity, je' ajcxy y'ixjibijp.

⁴⁹ Tim jadu'n nej ti yjaty müid je acx, nañ jadu'n jada'ñ, co anajty ycixy ytigoy je naaxhuiñ. Huin'it je ángeles ajcxy ñicxa'ñ huindu'my naaxhuiñ huin'ixa'ñ je jibic jäydijc e pidäga'ñ ajcxy abicy, nañ jadu'n huin'ixa'ñ je oy jäydijc, e pidäga'ñ ajcxy nañ jadu'n abicy.

⁵⁰ Chi je ángeles ajcxy pidäga'ñ je jibicjäydijc mij jünjoty. Jii by jünjoty ajcxy yäxa'ñ ytinähua'ñ etz ytützmucxaangixy ytützqueedaangixy müid je ayo'n müid je tzaachypí ycixpi.

Je jäy huídibi jajtp nej oybi etz nej jibicpi yajpidzimity

⁵¹ Chi Jesús y'amidooy ajcxy:

—¿Nej mhujijhuuyb miich ajcxy tüg'óciy huídibi ich ti ngapxich?

Chi ajcxy y'adzooy:

—Huindzin, ti nhujijhuuy ich ajcxy.

⁵² Chi Jesús ajcxy nimay:

—Nidüg nidüg escriba co ti ixpiytäy tüg'óciy Dios ytiy'ajt y'ane'min huídibi tzajpjoty tzoon, hue' jadu'n nipaady nej tüg codijc comeñybi huídijaty ymüid yjajty nej yajpidzimipy jemybi etz tucpi.

Jesús yajpaady jim Nazaret

⁵³ Co Jesús yaj'ixpijctay jada jihuibit ayuc, chi choñ jim.

⁵⁴ Co Jesús choñ jim, chi ñicxy ma yci'mnaax yci'mgajp. Chi Jesús ytigiiy ma je judío ñaymujctac, e ytigiiy yaj'ixpijcp. Chi je mayjäy jii by ooy jihuiy huinmay nej yi' yaj'ixpiy, yminañ ajcxy:

—¿Ma jada' jada yëydijc ti paady jada ixpijcin? ¿Ma mic'ajt paady co ooy mijhuinmañ tzachtuñ?

⁵⁵ Jadayaabi yëydijc hue' yteedy'ajtpy je tzejtzpi, etz ytaj'ajtpy María. E ich ajcxy n'ix'ajtpyich je y'uch ajcxy; Jacobo, José, Simón, etz Judas.

⁵⁶ Nañ jadu'n ya chinay ma ich ajt je' y'uch ajcxy töxyjäy. ¿Ma oy ti paady jada ixpijcin jada mic'ajtin?

⁵⁷ Paady je maycogajpi ajcxy ca' ytunicuend. Paady Jesús ajcxy nimay:

—Huen ma'amyity tüg'óciy je mayjäy ajcxy ooy yajmij'aty yi jäy ajcxy huidibi najtzcapxiiyb Dios y'ayuc, ca'ydi huidibi y'ayucnajtzcapxiiyb ma yci'mnaax yci'mgajp yci'mjiiñ yci'mdijc.

⁵⁸ Ma yci'mnaax yci'mgajp Jesús ca' jaty nej mijhuinma'ñ tunip anajty, miid co je jäy ajcxy ca' mijpidägyii.

14

Juan el Bautista co y'ögy

¹ Je huin'it tiempo Herodes huidibi anajty ane'mb jim Galilea tiy'ajt paty nej Jesús ytuñ.

² E yi' nimay je ymidungmiidpidijc:

—Yijiibi jäy huidibi tzachtumb mijhuinma'ñ, yi' je' je Juan, je Bautista. Juan ti jugypicy jadüg'oc ma anajty ti y'ögy, paady mic'ajt miid jaydeb mijhuinma'ñ tuñ.

³ Herodes ti anajty ni'ane'mdiy co Juan huen yajmach, e yajpidägyi py pujxtigoty. Jadu'n Herodes tuñ miid Herodías ycixpi. Je Herodías je' anajty miid jayijp'aty ti ypiy Felipe, je Herodes y'ajch, chi ti ixmajch Felipe, chi ypijcy miid Herodes.

⁴ Juan ti anajty nimäy Herodes co ti ytundigooy co ti piy miid Herodías.

⁵ Je rey Herodes ooy anajty jayaj'öga'ñ yi Juan, per tzigiiyb anajty miid je mayjäy. Com je mayjäy ti anajty mibicy ajcxy co Juan hue' anajty tugi Dios tiy'ajt miidpi, tüg profeta.

⁶ Co Herodes yjimijtpejty, chi anajty ñayñix#duñyii, e chi Herodías ñix ñicxy ejtzp ma Herodes yhuinduu. Je rey ooy jäygidacy nej anajty Herodías ñix y'eich. Paady Herodes Herodías ñix nimay:

⁷ —Dios iich yam ngapxpatpy co nmöhuamyb ti mdimypijctzooyb.

⁸ Chi Herodías nimay je' ñix co huen pijctzoohi je Juan, je Bautista, ycohuajc ma tüg texy. Chi Herodías ñix je rey nimay:

—Ndzojcyrich co miich xymöhuip Juan, je Bautista, ycohuajc ma tüg texy.

⁹⁻¹⁰ Co jadu'n midooy je rey, chi ytigiiy tajp maybi mij cajee. Per co ti anajty Dios capxpaatni, yminaani mayjäy yhuinduu co ymöhuamyb tijaty ypijctzooyb. Paady ane'my tüg soldado co huen nicxy yajtzoñyii Juan ycohuajc, e möhuipy Herodías ñix.

¹¹ Huin'it je soldado oy je Juan ycohuajc yajminajci jiiby pujxtigoty. Chi moy je töxy'anäg, e je töxy'anäg yejcnaixni ma ytaj.

¹² Huin'it xii je Juan ydiscípulos ajcxy yja'ty. Chi ajcxy oy yajnaaxtigiiy je Juan ñinix. Chi ajcxy oy Jesús yajnimäy.

Jesús yajcay migoox mil jäy

¹³ Co Jesús nejhuuy ti anajty ti ytuñyii ti yjadyii miid Juan, chi ytigiiy ma tüg barco naydüg, e nicxni ma tüg it ma ca' pin chinäy. Co je mayjäy nejhuuy co Jesús ti ñicxy, chi ajcxy chonday canaag agajp, nicxy ajcxy ma Jesús yajpaady, hue' tecygi'm ajcxy nicxy.

¹⁴ Co Jesús ypidzimy barcojoty, chi ijxy mayjäy. Jesús ooy pa'ayoy je mayjäy, e yajtzoocy je pa'mjäy huidibi anajty ajcxy jim ymiid miiñ.

¹⁵ Com ti anajty chuu'iiñi, paady je' ydiscípulos ajcxy nimijhua'cy Jesús, e nimay ajcxy:

—Ti chuu'iiñ, e ca' ya pin china'y, paady capxcíxy miid jada mayjäy ajcxy, jaydeb ajcxy nicxy ixtäy ycaayin y'uucin ma yi mutz cajp ajcxy huingtonbi.

¹⁶ Chi Jesús yminañ:

—Ca' ycopicyity co ajcxy nicxy jicxy ixtäy. Miich ajcxy möhuip caayin uucin.

¹⁷ Chi je' ajcxy yminañ:

—Per ñich ajcxy jëyi yeeby nmïdity migoox tzajcaagy etz metz acx.

18 Chi Jesús ymïnañ:

—Mimiingix yam'amy.

19 Chi Jesús nimay je mayjäy co huen ñay'ihuiydaaygixy ma pi'cmïy'ung nïcx. Huin'it Jesús je migooxpï tzajcaagy conïgy etz je metzpi acx. Chi ypa't'ijxy jiiby tzajpcixy, e yajnajxy Dioscojuyipy. Chi tujc-huäcxy je tzajcaagy etz moy je' ydiscipulos ajcxy, co huen yajhuäcxycixy ma je mayjäy.

20 Nidüg'óciy je mayjäy ajcxy ycay cüxyi. Co je mayjäy ycayday, chi je discipulos ajcxy yajmujcy je cayduc jicxtuc, e yaj'ujch ajcxy majmetz cach.

21 Migoox mil anajty ajcxy je yëdjictijc huidibi cay uuc. E ca' ajcxy michoy je töxyjäydijc ajcxy etz je y'ung y'anäg ajcxy.

Jesús yöy nïhuingíxy

22 Chi Jesús ane'my yi' ydiscipulos ajcxy co huen barco tigïygyixy mic'amy, jigix ñicxipy ajcxy jim mejy nïnaxy. Namï yi' ydiscipulos ajcxy choñ barcojoty, Jesús ycapxycíxy mïd je mayjäy huen nïcxixni.

23 Co anajty Jesús ti ycapxycíxy mïd je mayjäy, chi ñicxy naydüg ma tüg cögop Dios mïbïjctzoobi. Co ycoodzïñ Jesús naydüg anajty yajpaady.

24 Co ycoodzïñ, mejy cujc anajty je barco cujc nïcxy. E je nï ooy anajty ymïjjetzpety ma je barco, je' co ooy anajty mic yjanchpojoy.

25 E co oy ymoñïy, huin'it Jesús ymïjhua'cy ma je' ydiscipulos ajcxy, ñicxy adüyöyb mejyhuingíxy.

26 E co je discipulos ajcxy ijxy co Jesús anajty ymïñ mejyhuingíxy, chi ajcxy ooy ñay'adzïgyi. Ooy ajcxy yaaxqueecy ymïnañ ajcxy:

—Hue' ñich ajt ijmïnyim.

27 Chi Jesús mic'amy ymïgapxy ajcxy etz nimay:

—Huinmic jotmic naybidáacigixy, ñich yi'. Ca' mdzïgygyixy.

28 Chi oy Pedro Jesús ymïgapxyii, nïmaayi:

—Huindzin, pen janch mïchity, ane'mgïch co huen ñich mïich ninïcxip adüyöyïp mejyhuingíxy.

29 Chi Jesús Pedro nimay:

—Min.

Huin'it Pedro ymïnajcy ma je barco etz ñicx ma Jesús adüyöyïp mejyhuingíxy.

30 Per co Pedro jihu'ñybijcy jadu'n nej anajty ooy mic yjanchpojoy, chi ooy chigiy, chi oy oga'n ytigïyñi quimbi, chi yaaxqueecy, ymïnañ:

—¡Huindzin, ñich yajtzóocigich!

31 Huin'it Jesús oy yci' mïmajtzi, chi nimay:

—Mïich, janch hueeni mmïbijcin. ¿Nej co ca' yajxon xymïbicyich?

32 Co Pedro etz Jesús ytigïy barcojoty, huin'it je mic poj ñajxy.

33 Huin'it je' ajcxy jiiby barcojoty ycojxtïnay'ihuiydaay ma Jesús yhuinduu. Chi ymïnañ ajcxy:

—Janch tïy'ajt co mïich Dios xy'ung'adyii.

Jesús yajtzoctay je pa'mjäy ajcxy jim Genesaret

34 Co ajcxy ymejyñajxtay, chi ajcxy oy ja'ty ma je Genesaret naaxjot.

35 E co je jäy ajcxy nejhuïy co Jesús ti yjäty ma yi' ajcxy naaxjot, chi ajcxy tïy'ajt quejxy ma tüg'óciy cajp etz rancho huinduy agonbi co Jesús yjïmity. Chi je mayjäy mïd mïñ tüg'óciy je pa'mjäy ma Jesús.

36 Chi ajcxy cohuanïy Jesús, pen jëb je pa'mjäy ñïdoñyï je yhuit. E tüg'óciy je huidijaty ñïdonïp je' yhuit, je' ajcxy choctay y'agïdactay.

15

Huidi jäy yaj'ahuimbijty janch jibic

¹ Chi ymiñ ma Jesús nijëjity fariseo jäy ajcxy, je huindzindijc huidibi tzachpadumb judío ycostumbre. Nañ jadu'n miñ nijëjity escribas, je huindzindijc huidibi ajcxy nijaydutr anajty Dios ñecy. Je fariseos etz escribas ajcxy ti choongixy anajty jim Jerusalén, chi ajcxy y'amidooy Jesús:

² —¿Na'amy co miich mdiscípulos ajcxy ca' cuydungixy judío ñi'ap costumbre? Yi' ajcxy ycaaygixy y'uuccixy, e ca' jayijp ycibujcixy, ca' ixpujcixy ixjëtzcixy ypocy.

³ Chi Jesús y'adzooy, yajtïy:

—¿Na'amy co miich ajcxy mgapxycömidodägy Dios? Mdzachcuydungixy mgï'mgostumbre ma yjapadyii mguydungixy ixypy Dios ycötujcïn.

⁴ Com Dios ti y'ane'my ma ycötujcïn: “Yajmij'at mdaj mdeedy, e pinjaty jibic nigapxy ni'ojïyb ytaj yteedy, ögipy yi'.”

⁵ Per miich ajcxy minamb co tög je yëydijc jëbi nimäy ytaj yteedy: “Ca' ñich miich ajcxy nbubeda'ñ, com ti n'ahuanïyich ma Dios tög'óciy tijaty nmïdich.”

⁶ Chi huen ytimpinity jadu'n minamb, ca' ocpubedaanip ytaj yteedy, e jadu'n miich ajcxy myajtigoy Dios y'ane'min com tzachtunaangixy mgï'mgostumbre.

⁷ Miich ajcxy naybidaacip jadu'n nej jihuïy tudägy jäy, e ca' yjanchity. Janch tïy'ajt jadu'n nej jecyip Isaias jaaybejty yajhuïmy co Dios jadu'n ymïnañ:

⁸ Jadayaabi jäy xyajmij'ajtpich ahuac aguy, per ca' ajcxy xyajmij'atyich cixyjt huinijot.

⁹ Naadigi' co ajcxy xyhuin'ïygixyich xyhuinyáaxcixyich. Mnayyaj'ixpïjcigixy ayuc tïy'ajt huidibi jäy ajcxy ti cojy ti maacxy.

¹⁰ Huin'it Jesús huomujctay je mayjäy, ymïnañ:

—Amidooy'ijtcixy ñich n'ayuc etz mhuinjihuïyigixip.

¹¹ Ca' ji ni ti jïcxy huidi jäy ypidacpy ma y'ahuac ñicxy yajpocycäyïi. Yi' janchtïy je jibic ayuc huidibi pidzim ma jäy ajcxy y'ahuac, yi' ajcxy yajpocycähuiib.

¹² Chi ymiñ ma Jesús je' ydiscípulos ajcxy, chi ajcxy ñimaayï:

—¿Nej miich mnejhuïyb co je fariseos ajcxy ñijotma'tpy co ajcxy midoy je ayuc jadu'n nej miich mïnañ?

¹³ Chi Jesús y'adzooy, ymïnañ:

—Huen tim huidibi ane'min huidibi ca' Dios ti pidägy, Dios yajtigoyam, tim jadu'n nej jäy ajcxy huijxïgy ujtz huidibi ca' y'oy'ujtzyty.

¹⁴ Ixmajtzcix yi fariseos etz escribas ajcxy. Ca' ajcxy huinjihuïy Dios ytïy'ajt. Jadu'n ajcxy nipaady nej jäy huintzpi, e co tög huintzpi huijtzhuidity jadög huintzpi, chi nimetz ñicxy yjutcögägixy.

¹⁵ Huin'it Pedro nimay Jesús:

—Yajhuinjihuïy ñich ajcxy jada jihuimbit ayuc.

¹⁶ Chi Jesús ymïnañ:

—¿Nej miich ajcxy nañ jadu'n ca' mhuinjihuïy jada jihuimbit ayuc?

¹⁷ ¿Nej ca' miich ajcxy mnejhuïy co tög'óciy huidibi tïgïyb ma miich ajcxy m'ahuac, je' ñicxp ma miich ajcxy mjot etz ypidzïmy ma ajcxy mninïcx?

¹⁸ Per je jäy huidibi jibic capxp, capxp je' je jibic ayuc huidibi ymïd ma yjot yhuinma'ñ. Jada jibic ayuc yajpocychimïcp je jäy.

¹⁹ Yi' jibicpi huidibi tzomb ma jäy ajcxy yjot yhuinma'ñ, yi' je' jäyyaj'ögï huinma'ñ, je töxyjäy migapxtigoyï huinma'ñ, meedzï huinma'ñ, je indägï huinma'ñ, je piitz capx huinma'ñ.

20 Yijadu'mbi jibic-huinma'ñ yajpocycäb jäy ajcxy ma Dios. Per co jäy ajcxy ycaay y'ügy, ma ca'ni ajcxy pocy ixpujcixy jayijp, ca' je' ypocycäy ajcxy ma Dios.

Tüg töxyjäy huídibi ca' judíojäy mibijc Jesús

21 Chi Jesús jim chooñ, nicxy ma je Tiro etz Sidón naaxjot.

22 Jim anajty tüg töxyjäy chinäy. Jada töxyjäy hue' anajty cananeajäy, canan judíojäy. Chi yi' nimiiñ Jesús, chi nimay:

—Huindzin, David y'ap y'oc, pa'ayoogich. Hich nmüidich tüg nix huídibi ymüd ca'oybi etz oy tzaachypí paady.

23 Per ca' ni nej Jesús y'adzoohui. Huin'it je' ydiscípulos ajcxy miiñ ma Jesús, e ycohuaniiy, minañ ajcxy:

—Capxycix müid jada töxyjäy, com nigo xypayaax xypadinaayim.

24 Chi Jesús yminañ:

—Dios ich ti xyquexyich jeda'ajty ma je israelitasjäy huídibi y'alma tigoyam.

25 Chi je töxyjäy ymijhua'ci ma Jesús, e ycojxtinay'ihuüy ma je yhuinduu, chi yminañ:

—Huindzin, tun may'ajt pubejtcich.

26 Chi Jesús yminañ:

—Ca' jadu'n y'oyity co n'ixmadzipich je israelitasjäy (Dios yjäy), e nbubedipich müich ajcxy. Co jadu'n ndunipich, jadu'n nipaadip nej jäy ajcxy y'idich co ajcxy pijci je ajcxy y'ung ycaagy, e möy je uc.

27 Huin'it je töxyjäy y'adzooy:

—Janch tiy'ajt jadu'n nej müich minañ, per ixti ycaayb je uc je tzajcaagy y'abu'x huídibi cäb ma yhuindzin mesa.

28 Chi Jesús je töxyjäy nimay:

—Janch mij mmibijcin. Hich ndunaamybich jadu'n nej müich mdzocy.

Huin'it hori je töxyjäy ñix choocy.

Jesús yajtzögy mayba'mjäy

29 Chi Jesús jim chooñ. Chi ñajxy ma Galilea mejypa'. Chi ypejty ma tüg cögop, jim inay'ihuüy.

30 E huin'it oy mayjäy müidmiiñ pa'mjäy huídibi huintz, uum, cümucy tecymucy, etz huen tim huídibi pa'mjäy. Pidacy ajcxy je pa'mjäy ma Jesús yhuinduu, e yi' yajtzoocay.

31 E je mayjäy ooy tzachjihuiy tzachhuinmaay ajcxy co anajty je uumbi ti capxigy, je huintzpi ti y'ixigy, je cümucpy tecymucpyi ti yöyigy. Chi je mayjäy ytigüy iibaady capxpaady Dios, je Dios huídibi je Israel jäy ymijpidacy.

Jesús yajcay midaax mil jäy

32 Chi Jesús mijhuoy je' ydiscípulos ajcxy, nimay:

—Ooy nba'ayooyich jadayaab jäy ajcxy. Com cujc midugüg xi ijtcixy ya müid ich etz ca' ajcxy müidity ti ycaayipy. Ca' nguexhuimbida'ñich ajcxy ayuu ma ytijc, ca' yjetyity yajpa'mgojip ajcxy tü'am.

33 Chi je' ydiscípulos ajcxy minañ:

—¿Per ma n'ocpatim ti jada jäy ajcxy ycaayipy yjicxipy ya ma jada abac it ma ca' pin chinäy? Co ooy mayjäyity.

34 Chi Jesús yajtiy:

—¿Naag jüby tzajcaagy müich ajcxy mjacmüidity?

Chi ajcxy y'adzooy:

—Jeyi huixtujc tzajcaagy etz hueen acx.

35 Chi Jesús nimay je mayjäy co huen inay'ihuüydaaygixy naaxcixy.

³⁶ Chi Jesús conġy je huixtujcpi tzajcaagy etz je hueenip acx, e yajnajx Dioscojuyip ma Dios. Chi tujc-hua'cx etz moy je' ydiscípulos ajcxy. E yi' ajcxy yajhua'cx je jicxy picy ma je mayjäy.

³⁷ Chi je mayjäy nidüg'óciy yca y cüxi. Jesús ydiscípulos ajcxy yajpidġy huixtujc cach cayduc uuctuc tibi anajty yconaxy.

³⁸ E je huidibi ajcxy cay hue' anajty naybáatigixy nimidaax mil, abicy je töxyjäydijc etz pi'ctijc ajcxy.

³⁹ Chi Jesús ycapxycixy miid je mayjäy huen ajcxy nicxcixyñi ma ytijc. Chi Jesús ytigiiy barcojoty etz ñicxni ma Magdala naax jot.

16

Je fariseos etz je saduceos ajcxy pijtzoogixy tüg ijxpejt mijhuinma'ñybi

¹ Chi je fariseos etz saduceos y'oy ajcxy icy Jesús. Yi' ajcxy ijxta'n octu-naangixy miid Jesús, paady ajcxy pijtzoy co Jesús huen yaj'ixyii ajcxy tüg ijxpejt huidibi tzomb tzajpjoty.

² Chi Jesús y'adzooy je' ajcxy:

—Co miich ajcxy m'ixy tzuu yi' tzajp tzaptz, chi miich ajcxy mina'ñ com jabom oy tiempo yajpada'ñ.

³ Per co miich ajcxy m'ixy jopy je tzajp tzaptz etz huimbicy, chi ajcxy mina'ñ co ca' y'oyity yi' tiempo. Miich ajcxy ooy mnaybidägyii nejihuüy ooy m'ixpicyity ma Dios ytiy'ajt, e ca' yjanchity. Miich ajcxy jëbi yi' tzajp myajcapxy, per ca' mnejhuüyigixy nej yhuimbizimy yi' mijhuinma'ñ ijxpejt huidibi Dios ytumyib ma jadachambi xi' tiempo.

⁴ Yi' jäy ajcxy huidibi cham tzinaayb, ooy yjibicjäyity ajcxy, ca' ajcxy capxymidoy Dios. Yi' ajcxy chojcpy co nyaj'ixipyich tüg ijxpejt mijhuinma'ñ huidibi tzomb tzajpjoty. Ca' Dios yaj'ixa'ñ ajcxy jadüg mijhuinma'ñ, com miid miich ajcxy jaybetyity je mijhuinma'ñ ijxpejt huidibi Dios ytuun miid Jonás jecy'ajty.

Chi Jesús ixmajch je fariseos etz saduceos ajcxy, chi ñicxni.

Fariseos jäy ajcxy y'ixpicin

⁵ Co Jesús etz ydiscípulos ajcxy yja'ty ma jadüg niiba', chi je' ajcxy yjäydgoy je tzajcaagy.

⁶ Chi Jesús ymina'ñ:

—Naygüend'ájtigix miid yi' fariseos etz saduceos ajcxy, ca' mijpidaaci yi' ajcxy y'ayuc ytiy'ajt, com jadu'n yi' nipaady nej levadura.

⁷ Chi Jesús ydiscípulos ñayñimáayigixy miñ xyipy:

—Paady jadu'n ymina'ñ, je' co ti' ich ajt je tzajcaagy njäydgoooyim.

⁸ Jesús nejhuüy nej ajcxy nayñimáayigixy miñ xyipy, chi nimay ajcxy:

—¿Na'amy co miich ajcxy minaangixy co ca' ajcxy tzajcaagy miidity? Janch hueeni miich ajcxy mmibicin.

⁹ ¿Nej ca'ni miich ajcxy mhuinjihuüy? ¿Nej ca' mjäymechyii co ich migoox tzajcaagy nyajhuäcxy etz ni migoox mil je yëydijctijc anajty huidibi ajcxy cay? ¿E ni mga'ajihuüyii ajcxy naag cach cayduc uuctuc ti' myajpidġy?

¹⁰ ¿E ni mga'ajihuüyii ajcxy co huixtujc tzajcaagy nyajhuäcxyich ma nimidaax mil yëydijc ajcxy huidibi caay etz naag cach cayduc uuctuc myajpidġy ajcxy?

¹¹ ¿Nej co ca' miich ajcxy mhuinjihuüy, co ca' ich yam nigapxy yi' tzajcaagy huidibi miich ajcxy ti' mjäydgoy, co ti' nyajnimáayigixy je levadura huidibi je fariseos etz saduceos ajcxy ymiid?

12 Huin'it Jesús ydiscípulos ajcxy huinjihuüy co Jesús ca' anajty je' ti yajnimäyii ajcxy co huen naygüend'ájtigixy mïid tzajcaagy levadura. Hue' janchtiy Jesús yajnimay ajcxy co huen naygüend'ájtigixy mïid je fariseos etz saduceos ajcxy y'ixpijcin.

Pedro nidïy'aty co Jesús y' je' je Cristo

13 Co Jesús yja'ty ma Cesarea Filipino naaxjot, chi Jesús y'amïdooy je' ydiscípulos ajcxy:

—¿Nej jäy ajcxy ymïna'ñ, pïnic ïch?

14 Chi ajcxy ymïna'ñ:

—Nijëjity jäy ymïna'ñ co miich je' Juan je Bautista. Nijëjity jäy ymïna'ñ co miich je' Elías, e nijëjity ymïna'ñ co miich je' Jeremías o jadüg profeta (huïdibi tzinay jecy'ajty).

15 Chi Jesús ymïna'ñ:

—¿E miich ajcxy nej mïnaangixy, pïn ïch?

16 Huin'it Simón Pedro y'adzooy:

—Miich je' je Cristo, je Dios y'ung.

17 Chi Jesús y'adzooy:

—Jotcujc miich Simón, Jonás y'ung, je' co ni pïn xycayajnimäy jada tiy'ajt, tügpajc je Dios Teedy nDeedyich huïdibi jiiiby tzajpjoty, y'i' ti xyajnejhuüy jada tiy'ajt.

18 ïch miich nïmaayb co miich mxï'adïyb Pedro, e hue' yhuimbïdzïmy tzaa (hue' je', je tzaa tija'ñ je ayuc huïdibi Simón ycapxy co je Cristo hue' je' anajty Dios), e ma jada tzaa ji ngoja'ñich ïch ndzajptijc (hue' yhuimbïdzïmy, ma ïch n'ane'mïn chondäga'ñ), e ni ca' oybi ymic'ajt ycamïmadägiy.

19 ïch miich nmöhuamyb je cötujcin jadu'n nipaady nej tüg ahuaast huïdibi mïid myaj'ahuädziy Dios y'ayuc ytiy'ajt. Tüg'ócïy huïdibi miich mgapx'adujcxy ya naaxhuiñ, Dios nañ jadu'n capx'adugïy jiiiby tzajpjoty, e huïdibi miich ya naaxhuiñ ca' capx'aducy, Dios nañ ca' capx'adugïy jiiiby tzajpjoty.

20 Huin'it Jesús nimay je' ydiscípulos ajcxy, co ca' huaad ni pïn nimäy co y'i' je' je Cristo.

Jesús nigapxy je' y'öcïn

21 Ixti huin'itni Jesús ytiyïy yajnimay je' ydiscípulos ajcxy co nïcxamb jim Jerusalén etz co jim ooy y'ayoohua'ñ. Jim Jerusalén je judío mijjäydic, je teedytjic huïdibi tungmïdipi, etz y'i' escribas ajcxy ooy chaachytuna'ñyïi etz yaj'öga'ñyïi. Per codugïg xï huin'it yjugypïga'ñ jadüg'oc.

22 Huin'it Pedro mïidnïcxy Jesús ahuingujc, e oy oyy, ymïna'ñ:

—Huïndzin, ca' Dios tzocy nïcx jadu'n mjaty. Mïid miich ca' jëbi jadu'n mjadïpy.

23 Per Jesús yhuäc-huimbijty, chi nimay Pedro:

—Huïnhuäctuatcïch Pedro, je mujcu' miich jadu'n xyajcapxp. Ca' nigoo xy'adzïpyïch. Ca' miich mhuinma'ñybidägy nej Dios tzocy. Y'i' janchtiy miich mhuinma'ñ'ajtpy nej jäy ajcxy tzocy.

24 Huin'it Jesús je' ydiscípulos ajcxy nimay:

—Pen je pïnjaty xypamina'ñich, huen yci'mdzojcin ixmajtztäy etz huen yhuinma'ñypidägy co ayoohuïpy mïid ïch ycïxpi, ixti mabaad y'ögy.

25 Huen pïnjäy huïdibi ca' ayoohua'ñ mïid ïch ycïxpi, hue' je' yajtigoyamy y'i' yjugy'ajtin. Per pïnjaty xypanïcxpïch oy nej ytimyjadïpy, hue' je' ypadamyb yjugy'ajtin huïdibi ca' ycïxipy ytiyoyïpy nimïna.

²⁶ ¿Ti jäygidaacin yi' co tüg jäy y'ocnayyajpadıyb yi meen etz mic'ajtin huindu'my ñaaxhuiñybi, e yjugy'ajtin cıxıpy tıgoyıpy tüccı'y? ¿Jadu'ñyi jëbi jäy y'alma yjugy'ajtinoccojuyı? Nıgi choohuıty jäy ajcxy y'alma yjugy'ajtin, ca'ydı jac ni ti.

²⁷ İich, je jäy huıdibi tzoon tzajpjoty, miınaambıch jadüg'oc ya naaxhuiñ mııd je ángeles ajcxy etz mııd nDeedyıch y'oy'ajtin. Huın'ıt micuejtáhua'ñ tüg'óciy je jäy nej anajty ti ytuungıxy, pen oy, o ca' y'oyıty.

²⁸ Janch tıy'ajt jadu'n nej nımaaygıxy co ji ya naagıty huıdibi ca' y'öga'ñ ixtı coonı xy'ıxıpyıch jadüg'oc co İich anajty nmııñ ane'mbi.

17

Co Jesús ñinıcx yajtıgach

¹ Codudujc xıı huın'ıt Jesús mııdnıcxıy Pedro, Jacobo, etz y'uch Juan ma tüg mııcop, ma tüg cop huıdibi ooy ycıxıty.

² E jım copcıxy Jesús ñinıcx ñaygojtıgajtzı ma Pedro, Jacobo etz Juan ajcxy yhuıduu. Jesús yhuiñyıjıp ytıgııy adııcxp nej je xıı ytııcxın. E Jesús yhuıt y'ahuımbıjty janch poob jadu'n nej tüg tııcxın.

³ E tımetııni oy ijxcıxy Moısés etz Elıas ycapxy mıydägy anajty mııd Jesús.

⁴ Chi Pedro nımay Jesús:

—Huındzın, oy y'oyıty co İich ajt ya. Pen mııch mdzojcpy jëbi İich ajcxy nyaj'oyıy tugıg tıjcuemy. Tüg mııch mje', tüg Moısés yje', etz tüg Elıas yje'.

⁵ Pedro capxp anajty, tım huın'ıtıy tüg joc yajnidıgoyday je' ajcxy huıdibi ooy adııcxp anajty. E ma je joc yajmıdoy tüg ayuc huıdibi ymınañ:

—Jadayaabi yëydıjı İich je' n'ung'ajtpy huıdibi ooy ndzocy njıhuıyıch etz yi' İich mııd njotcuıty. Amıdoo'ıt mııch ajcxy yi' y'ayuc.

⁶ Co Pedro, Jacobo, etz Juan jadu'n mıdooy je ayuc chooñ jocjoty, chi ajcxy ooy chıgııy etz ñayñıtziıtcıdaacı ajcxy.

⁷ Huın'ıt ajcxy Jesús ñımiıni etz nıdoñ ajcxy, e ymınañ:

—Pıdıccıx, ca' mdzıgııygıxy.

⁸ E co ajcxy y'ıjxıgy, ca' anajty jım Elıas etz Moısés. Naydügpajc Jesús yjac-huı'my mııd je' ajcxy.

⁹ E co ajcxy ymınajcy ma je cop, chi ajcxy Jesús nımay:

—Ca' ni pın mııch ajcxy nyajnimáhuıpy jadu'n nej ti m'ıjxcıxy cham, ixtı coonı İich anajty ti njugypıcyıch jadüg'oc ma anajty ti n'ögıch.

¹⁰ Huın'ıt je' ydiscıpus ajcxy yajtııy Jesús:

—¿Nej co yi' escribas, yi' ajcxy huıdibi nıjaydıtıp etz yajnıguejp Dios y'ayuc, ymınaangıxy co Elıas yi' miınaam jayıjp etz axam je Cristo?

¹¹ Chi Jesús y'adzooy:

—Janch tıy'ajt co Elıas ymiına'ñ etz yaj'oyıydáhuamy tüg'óciy mııd Dios ycıxıpi.

¹² Per İich mııch ajcxy nımaayb co Elıas ti y'oy. E je jäy ajcxy ca' nejhuıy pın yi', e ooy jıbic tuuñ ajcxy, nej tım tzojccıxy. E nañ jadu'n İich, je jäy huıdibi tzoon tzajpjoty ayoohuaambıch ma yi' ajcxy.

¹³ Huın'ıt je' ydiscıpus ajcxy huınjıhuıy co Jesús hue' anajty ñıgapxyp je Juan, el Bautista.

Jesús yajtzögy tüg jäy mo'tpa'mmııdpi

¹⁴ Co Jesús, Pedro, Jacobo etz Juan yjäty jım ma je mayjäy ajcxy, chi ñımiıni tüg jäy. Chi je jäy ycoxtınay'ıhuıy ma Jesús yhuıduu, chi ymınañ:

¹⁵ —Huındzın, İich nmang pa'ayoohuıc. Je' co ymııd mo'tpa'm etz oy yaj'ıyooyıı. Canaag'oc ti ycäy jıınjoty nııjoty.

16 Paady ñich ti nmüdmiiñich ma miich mdiscípulos ajcxy, per ca' ajcxy ymadacy yajtzögipy.

17 Chi Jesús y'adzooy:

—Miich ajcxy huidibi jugy'ajtp jadachambi xii tiempo, ca' miich ajcxy mmibiga'ñ Dios, ca' miich ajcxy mgapxymidoohua'ñ Dios. ¿Naag xii naag tiempo ñich miich ajcxy njacmímecxtugipy? Yajmiingix yi yeeg'anäg.

18 Co je yeeg'anäg yajmüdja'ty ma Jesús, huin'it Jesús ane'my je ca'oybi co huen pidzim ma je yeeg'anäg. E mic'amy je' chögy.

19 Jac co hueeñi, je' ydiscípulos ajcxy müdmüydac Jesús ahuingujc, chi ajcxy yajtiy ma Jesús:

—¿Nej co ñich ajcxy ca' ti nmadägy nicx nyajpidzümgyxyich je ca'oybi ma je yeeg'anäg?

20 Chi Jesús ymíñañ:

—Je' co miich ajcxy hueeni mmibijcin. Janch tiy'ajt jadu'n nej nnímaaygixy, co ixypy miich ajcxy xy'ocmibicyich, ooy ixypy jéda'ajty jadu'n nej je jac mutzpi ujtz tím, huin'it jébi ixypy mnímäy jadyaabi cop co huen jihuäcy ya etz huen nicxy huingduum, chi ñicxip je cop. Ni ti ji ycatzipity pen janch miich ajcxy müdity mibijcin.

21 Jadyaabi picy ca'oybi pidzimipy co Dios nmibijctzoohuim mictägy etz ayuu'ijt, ca' jac ti huinma'ñ.

Jesús nigapxy jadüg'oc y'öcín

22-23 Co anajty ajcxy yhuidity tügmucy jim ma Galilea y'it, chi Jesús nimay je' ydiscípulos ajcxy:

—Ñich, je jäy huidibi tsoon tzajpjoty, yajcüyegipyich ma jäy. E yi' ajcxy xyajögibich etz codugüg xii njugypigipyich jadüg'oc. Co je' ydiscípulos ajcxy jadu'n müdooy, chi ajcxy ooy yjotmaybaty.

Je cogüejtín ma je tzajptijc

24 Co Jesús yja'ty müd je' ydiscípulos ajcxy jim ma je Capernaum cajp, chi huidi anajty ajcxy meeñ yajmujcp müd tzajptijc ycixpi, oy ajcxy ijxcixy je Pedro, chi ajcxy y'amüdooy:

—¿Nej miich mhüindzin ycuejcpy meeñ müd tzajptijc ycixpi?

25 Chi Pedro y'adzooy:

—Cuejtpy.

E huin'it hora co anajty Pedro ytigiy tigoty, chi Jesús jayijp ymígapxy, ñimay:

—Simón, ¿nej mmíña'ñ? ¿Pín je rey ajcxy yajcuejcpy? ¿Yí' yjäy o huingjäyí?

26 Chi Pedro y'adzooy:

—Ma huingjäy huidibi ane'my ijtp.

Chi Jesús y'adzooy:

—Ah, ca'tz yi' yjäy huaad ti cuejtcixy.

27 Per ca' ndzocyich co je cogüejtpi nyajcapxmayiym, nicx miich ma yi mij laguun e cohüidzi' jii by mxu'ñ, e je acx huidibi anajty jayijp huomb, je' myajpidzimipy, e ma y'ahuac jii by mbaadipy tüg meeñ, yajpidzim je meeñ e nicx cuet müd ñich ycixpi etz müd miich ycixpi.

18

¿Pín je' jac nigí mijip?

1 Je huin'it hora je' ydiscípulos ajcxy ymijhuäctay Jesús etz yajtiy:

—¿Pínjäy je' jac nig ymüd je mij'ajtín ma Dios y'ane'my jii by tzajpjoty?

2 Chi Jesús mijhuoy tüg je pi'c'anäg. Chi pidacy je pi'c'anäg cujc'amy ma yi' ajcxy.

³ Chi Jesús ymīnañ:

—Janch t̄y'ajt ñich miich ajcxy nimāy, pen ca' miich ajcxy jothuimbijtcixy etz naybidaaccixy mhuiñma'ñ jadu'n nej jada pi'c'anäg huinma'ñ m̄id, pues ca' mdiḡihuipy ma Dios Teedy y'ane'my j̄iby tzajpjoty.

⁴ Paady, pinjaty m̄id yhuinma'ñ yung nax jadu'n nej jada yaabi pi'c'anäg m̄id yhuinma'ñ yung nax, je' je' je huidiib jac n̄igi mij'ajt̄in ym̄id j̄iby ma Dios y'ane'my.

⁵ Hueñyp̄inity huidibi m̄id ñich yc̄ixpi c̄öbiḡipy etz tzoḡipy t̄üg pi'c'anäg, jadu'n nej jada pi'c'anäg t̄i ndzocyich t̄i nḡöbicyich, hue' jadu'n nipaady nej j̄ihūy t̄i xyc̄öbicyich t̄i xychocyich.

Je huidibi ooy ycojotmaȳity co nbocycāhuim

⁶ Hueñyp̄inity huidibi j̄ibic-huinma'ñ ym̄ib̄idz̄imy, e yajpocycāy ȳi jadu'mbi pi'ct̄ijc huidibi ajcxy xym̄ijn̄icxpejtp̄ich, jac'oy ix̄yipy co ȳi jadu'mbi jāy ytimyñayyöcxodz̄iȳii t̄üg paandzaa etz ñayñajt̄z̄ibib̄ihuipy mej̄yjoty.

⁷ Ooy ayo'ñ̄ity ooy j̄ibicity co j̄i naaxhuiñybi yajpaady tijaty huidibi yaj-tundigooby jāy ajcxy. Ni mina x̄i ca' t̄igoy y'id̄ipy tijaty hūidi yajtundigoy je jāy ajcxy. Per mij ayo'n pada'ñ m̄id ȳi Dios pinjaty cojp tundigooȳi.

⁸ Pen miich mḡi' o miich mdecy xyajtundigooyb, jac'oy ix̄yipy co md̄im'ixpuxy etz ix̄jib̄ipy j̄iguem. N̄igi oy co mdiḡihuipy c̄iduc tecytuc j̄iby tzajpjoty etz ca'ydi co mdiḡihuipy m̄id metz mḡi' etz metz mdecy mij̄j̄injoty huidibi nim̄ina ycap̄ich.

⁹ E pen ȳi mhuiñ tug xyajpocycāhuamb, t̄im yajp̄idz̄im etz ix̄cāt̄z̄ j̄iguem. Com jac'oy mdiḡihuipy m̄id t̄üg mhuiñ ma jugy'ajt̄in huin̄ix̄ibi, ca'ydi co mdiḡihuipy m̄id metz mhuiñ ma ȳi j̄iñ huidibi cam̄ina x̄i ycap̄ich.

Jey'ix̄pejt, je c̄öbixy huidibi t̄igooy

¹⁰ Ca' m'ix̄t̄ijcixy ni t̄üg pi'c'anäg huidibi xym̄ib̄ijcp̄ich. Ȳi ajcxy je' y'āngeles t̄im ijt̄ib̄ j̄iby tzajpjoty ma Dios Teedy, ñich nDeedy yhuinduu.

¹¹ ñich je jāy huidibi t̄zoon tzajpjoty, t̄i nm̄iñich ya naaxhuiñ, je' co nya-jnitzöga'ñich je jāy ajcxy y'alma huidibi t̄igoyam.

¹² ¿Nej miich ajcxy m̄ina'ñ? Pen t̄üg jāy ym̄id migo'px c̄öbixy, etz pen yöȳdigooyb nid̄ügt̄i c̄öbixy, ¿nej ca' j̄ebi ix̄mach je nim̄ida'px majmocx m̄idaax c̄öbixy etz n̄icxy ix̄t̄äy je jad̄ügp̄i huidibi yöȳdigooy?

¹³ E pen ypatpy je t̄ügp̄i huidibi yöȳdigooyb, chí ooy xondägy m̄id co anajty t̄i paady huidibi anajty t̄i ȳt̄igooy, ca' jadu'n yxondägy m̄id je nim̄ida'px majmocx m̄idaax huidibi ca' anajty t̄i yöȳt̄igooyḡixy.

¹⁴ T̄im jadu'n nipaady m̄id Dios Teedy j̄iby tzajpjoty, ca' tzocy co ni t̄üg jāy y'alma t̄igoyipy.

Nej huaad t̄üg mm̄iḡüg nhuinmeec̄xim

¹⁵ Pen miich mm̄iḡüg xytuñ j̄ibic, m̄idm̄iydac ahuingujc e yajhuinj̄ihu' ma t̄i ȳtundigooy, pen xy'ayuchuinj̄ihu'iyb t̄i anajty mm̄inaym̄iḡüḡipȳii je mm̄iḡüg.

¹⁶ Pen ca' xy'ayuc-huinj̄ihu'iy, chí huoom̄in̄ipy t̄üg o metz mm̄iḡüg huidibi j̄ebi nid̄y'ajt'ad̄ipy miich m'ayuc.

¹⁷ E pen nañ ca' je' ajcxy ayuc-huinj̄ihu'ihua'ñ, m̄idn̄ic̄xp̄ ma m̄ib̄ijcp̄id̄ijc yöymujctac e j̄im ajcxy myajn̄ax̄ipy jadu'n nej t̄üg huidibi ca' Dios m̄ib̄icy etz jadu'n nej t̄üg yajcoḡüejtp̄i huidibi ooy pocym̄id̄ity.

¹⁸ Janch t̄y'ajt ñich miich ajcxy nimāy, t̄üg'óc̄iy huidibi miich ajcxy mgapx'adujc̄py ya naaxhuiñ, Dios nañ jadu'n capx'aduḡipy j̄iby tzajpjoty, e huidibi miich ajcxy ya naaxhuiñ ca' capx'aducy, Dios nañ ca' capx'aduḡipy j̄iby tzajpjoty.

¹⁹ E nañ jadu'n ñich miich ajcxy nimäy, pen ya naaxhuiñ miich ajcxy nimetz mnaygápxiçixy co tijaty mmibiçtzo Huaangixy ma Dios, Dios, ñich nDeedy huídibi jilby tzajpjoty, xymöhuipy huídibi ajcxy mbijctzooyb.

²⁰ Com ma miich ajcxy nimetz o nidugüig naymúçigixy, jim ñich n'ity cujc'amy ma miich ajcxy.

²¹ Chi Pedro y'amidooy Jesús ymíñañ:

—Huindzin, ¿naag'oc huaad nhuinmeecxyich yí' ajcxy huídibi xymidundigooybich? ¿Nej nméecxibich ixti cooni huixtujc'oci?

²² Chi Jesús y'adzooy:

—Ca' yhuixtujc'ócity, hue' meecxipy mídaax migo'px jamída'px majmoxc mídaax'oc.

Je tumbi y'ijxpejt huídibi ca'p ymígüg huinmeecxy

²³ Dios y'ane'min jilby tzajpjoty jadu'n nipaady nej tüg rey huídibi huijtz'oyiçyb mïd je ytumbidiç jajadu'ñi ajcxy yjacminucxy'adyii.

²⁴ Je rey ytimyhuijtz'oyiçy chondacyñi anajty cuentas, co oy yjädý tüg ytumbi huídibi anajty minuucxy'ajtip canaag millón.

²⁵ Com je' ytumbi ca' anajty mïdity ti mïd migüediib je' yhuindzin. Huin'it je huindzin ane'my co huen je' ytumbi yajtoocnax quipxyi mïd y'ungdöxyiç etz tüg'óciy tijaty ymïd, jaydëb ñuucxy y'adujctähuipy.

²⁶ Huin'it ytumbi ycoxtinay'ihuüy ma yhuindzin yhuinduu etz nimay: “Huindzin, pa'ayoogich, etz ñich miich nmigüejtähuipy.”

²⁷ Chi je tumbi yhuindzin yajtuñ pa'ayo'n, chi huinmeecxip je nuucxy, e yajpidzimy pujxtigoty.

²⁸ E mïc'amy co je' ypidzimy pujxtigoty, chi ymínaybatí tüg ymígüg huídibi anajty mïd quipxyi ti ytuñ. Je' anajty minuucx'ajtip tim hueeni, chi je' yöcmimadzíy je' ymígüg huídibi mïd ytuuñ, chi nimay: “Cuet huídibi mnuucx'ajtpy ma ñich.”

²⁹ Huin'it ymígüg ycojxtinay'ihuüy ma je' yhuinduu. Chi minuucxtaacy nimay: “Pa'ayoogich. ñich miich nmigüejtähuipy.”

³⁰ Chi je jadüçpi ca' mecxtujcin yajtuuñ. Chi oy ymígüg pidägy pujxtigoty, ixti cooni anajty mïcuedyii.

³¹ Co je jacjadyii ymidumbidiç oy ixy jadu'n nej ti yajtuñ je' ymígüg, chi ooy ajcxy jihuüy. Chi ajcxy nicx ma je yhuindzin etz yajnimayday tüg'óciy nejaty anajty ti ijxcixy.

³² Huin'it je' ajcxy yhuindzin oy yajhuoyii je huídibi minuucx'ajtip canaag millón. Chi nimay: “Miich ooy mdzachjibicjáyity. Ti ñich miich nhuinmeecxi tüg'óciy je mnuucxy, mïd co miich pa'ayoohuin mbijctzooy ma ñich.

³³ E miich nañ jadu'n ixypy ti mba'ayoy je migüg huídibi mïd mmiduñ, huídibi xyminuucxy'ajtp, jadu'n nej ñich miich ti nba'ayooy.”

³⁴ Chi je huindzin ooy chachjotma'ty, chi pidacy ane'min co huen yajtzaachytuñ je' ytumbi mabaad cuejtäy tüg'óciy huídibi ñuucxy'ajtpy.

³⁵ Chi Jesús ycapxycíjxni, mínañ:

—Tim jadu'n nej jada rey ti tuñ mïd je ytumbi, nañ tim jadu'n Dios tunipy mïd miich ajcxy, pen ca' nidüg nidüçti miich ajcxy ca' mhuinmeecxy je mmigüçtjç amumdüçjot.

19

Jesús yaj'ixpicy mïd co jäy ytöxyiç ixmach

¹ E co Jesús capxtay jada ayuc, chi choñ Galilea, chi oy yjädý ma Judea it jim Jordán mij ñi ñinaxy.

² Chi ooy mayjäy ypanicxi, e jim yajtzoocy huídijaty anajty yuu miid pa'm miid.

³ Huin'it nijëjity je fariseos ajcxy nimiiñ Jesús co yajmachcähuaangixy anajty. Chi ajcxy y'amidooy:

—¿Nej janch co Dios ti xymooyim cötujcin co jëbi tüg yëydijc ixmadzip ytöxyijc miid tim hueeni ti capxy ti ayuc?

⁴ Chi Jesús y'adzooy:

—¿Nej ca'ni miich ajcxy m'ixy mgapxy ma ymiiñ jaybety ma Dios ñecy co je naaxhuiñybi chondacy, co Dios oga'ñ yajcojy tüg'óciy tijaty huídibi ji'ajtp co “Dios yajcojy tüg yëydijc etz tüg töxyjäy”?

⁵ Nañ jadu'n Dios yminañ: “Je yëydijc y'ixmadzip ytaj yteedy etz pudigihuiipy je' ytöxyijc. E je yëydijc etz ytöxyijc tú'ciy idaangixy.”

⁶ Paady ca' ñimetzity ajcxy, com je yëydijc etz ytöxyijc tügmucy y'idaangixy. Com Dios ti huijtmucy je yëydijc miid je töxyjäy, paady ca' huaadity co jäy ajcxy huijtzhuäcxyp tibi Dios huijtmucy.

⁷ Huin'it je fariseos ajcxy y'amidooy Jesús:

—¿Na'amy co Moisés cötujcin ti yejcy jecy'ajty co tüg yëydijc jëbi huaad ixmach ytöxyijc, e möhuiipy ñinecy ñidiy'ajt e jadu'n jëbi ixmach?

⁸ Chi Jesús yminañ:

—Moisés jada cötujcin ti xymooygixy co jëbi m'ixmajtzcixy mdöxyijc miid co miich ajcxy mdzachcöjuuñity, ca' mgapxymidohuaangixy Dios. Per co je naaxhuiñybi chondacy ca' anajty jadu'nity.

⁹ Janch tiy'ajt jadu'n nej ich miich ajcxy nimaaygixy co je yëydijc huídibi yajjayhuäcxp miid je ytöxyjäy, e je ytöxyjäy ca' anajty ti ytundigooyb miid huingbi yëydijc, hue' je' yëydijc ytundigooy co ixmach ytöxyijc etz ypijctigach miid huingbi. Nañ tim jadu'n pen tüg yëydijc ypiy miid tüg töxyjäy huídibi ñäy ti y'ixmachyii, hue' tundigooyb anajty je yëydijc.

¹⁰ Co Jesús ydiscípulos ajcxy midooy jada ayuc, chi ajcxy yminañ:

—Pen jadu'n jëdu'n je tiy'ajt co je yëydijc ca' huaad ixmadzip ytoxyjäy, jac'oy co ca' nbijcim.

¹¹ Chi Jesús yminañ:

—Ca' tüg'óciy je jäy huinjihuñy jadayaabi tiy'ajt. Jëyi ajcxy huinjihuñy pín ajcxy Dios pidaaci co huinjihuñy.

¹² Ji canaagnax je ayuc je huinma'ñ nej ca' yjëbity ypijity je yëydijc. Naagity pi'ctijc yma'xung'aty e ca' yca'pxity ñinicxy, paady ca' piy ajcxy. E nijëjity je yëydijc ca' huaad ypiy, miid jëgixp co anajty je' ti ymijaapigyii. E nijëjity yëydijc hui'my jaybicy miid jëgixp co ajcxy ytuñ ma Dios ytung, je Dios huídibi ane'myb tzajpjoty. Pínjaty cöbigamy ich n'ayuc huen cöbicy.

Jesús conucxy maybi'ctijc

¹³ Chi naagity je jäy miidnicxy y'ung y'anäg ma Jesús jaydëb yajcñixajipy etz Dios miibjctzoy miid yi' ajcxy ycixpi. Chi Jesús ydiscípulos ajcxy ogy je jäy ajcxy huídibi anajty miid miimb je y'ung y'anäg, nimaaygixy co ca' jadu'n y'oyity.

¹⁴ Per Jesús yminañ:

—Huen miid miin ajcxy pi'c'anäg ma ich, ca' mjijpcogapxiygixy. Com pínjaty ymibijcp ich ngapxy n'ayuc, jadu'n nej jadayaabi pi'c'anäg ajcxy ymibicy, je' ajcxy tigihuum ma Dios y'ane'my jiiy tzajpjoty.

¹⁵ Chi Jesús cñixajy je pi'c'anäg ajcxy. Chi ñicxni.

Tüg yeeg'anägnip comeñybi miidmiydägy Jesús

¹⁶ Chi tüg yëydijc oy icy Jesús. Chi y'amidooy:

—Huindzin, ¿ti jada' co oy ñich ndunipyich jaydëb nbaadibich jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy?

17 Chi Jesús y'adzooy:

—¿Na'amy co xyñimäyich co oy huindzin ñich? Dios tügpajc oyip, ca' jac pin. Pen miich mdzojcpy co mbada'ñ jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy nimina mguydunipy je Dios ycötujcin huidibi Moisés ycojaay jecy'ajty.

18 Chi je yeeg'anäg yajtiñhuimbijty:

—¿Huidibi cötujcin miich mdijp?

Chi Jesús yminañ:

—Ca' migüg myaj'ögipy. Ca' migüg ytöxyijc migapxtigooyipy. Ca' mmeedzip. Ca' mmigüg mhuin'ñinip.

19 Yajmij'at mdaj mdeedy. Mdzogipy mjihuñhuip miich mmigügtijc, tim jadu'n nej miich c'm mnaychogyii.

20 Chi je yeeg'anäg Jesús nimaayi:

—Ti nguydündäyich jadayaabi cötujcin ajcxy maabi ñich nbi'c'atyich. ¿Ti jada njacyajtigoy'ijtpyich?

21 Chi Jesús jadüg'oc y'adzooy:

—Pen miich m'idam tudägy, nicx tooctigoyda' huidijaty miich müid, etz mo' je meeñ je jäy ajcxy huidijaty ayoob. Co jadu'n mdunipy, chi mbaadipy oy'ajtin jii by tzajpjoty. Co jadu'n mdooctähuipy tijaty miich müid, chi miinip jadüg'oc ma ñich nyajpaadyich, e pajamgich.

22 Co je yeeg'anäg jadu'n midooy, chi ñicxni taj may com ooy anajty chachcomeñity.

23 Huin'it Jesús nimay je' ydiscípulos ajcxy:

—Janch tiy'ajt jadu'n nej nimaaygixy co ooy ymijhuinma'ñity co tüg comeñijyay ytigihuipy ma Dios y'ane'my jii by tzajpjoty.

24 Jadüg'oc nmina'ñich co ooy chipity co tüg comeñijyay tigihuipy ma Dios y'ane'my, ñigi ca' chipity co tüg camello ñaxipy ma tüg xu'ñ'ijx yxutity.

25 Co Jesús ydiscípulos ajcxy jadu'n midoy, chi ajcxy ooy jihuipy huinmay. Chi ajcxy ñay'amidoohui miñ xyipy:

—¿Pin jëbi paady je' y'alma ñidzoocin?

26 Chi Jesús ajcxy huindixpejty etz nimay:

—Je huidibi jäy ajcxy chipjihuiyb, müid Dios ca' ni ti chipity.

27 Huin'it Pedro ymina'ñ:

—Huindzin, ñich ajcxy ti n'ixmajtztäyich tüg'óciy huidijaty anajty ñich ajcxy nmüid etz nbanicx ñich ajcxy miich. ¿E ti jada' ñich ajcxy nbaadaamybich?

28 Chi Jesús y'adzooy:

—Janch tiy'ajt nmina'ñich co anajty je xii je tiempo paady mina Dios yajtigajtztähuipy je tzajp etz naaxhuiñybi, co anajty ñich, je jäy huidibi tzoön tzajpjoty, n'ityich ma ngötujctacich oybi jii by tzajpjoty, chi miich ajcxy huidi ti xypahuidityich, miich ajcxy mbadamy majmetz cötujctac, e miich ajcxy mdiydunipy je majmetz picypí Israeljäy ajcxy.

29 E tüg'óciy jäy ajcxy huidibi ti ixmajtztäy yjñn ytijc, y'uch ymigüg, y'ung ytöxyijc, y'ung y'anäg, ytaj yteedy, o ycam ytu' müid ñich ycixpi, yi' ajcxy ypadamyb migo'px'oc, ca'ydi huidibi ti ixmach. E ypadamy je jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy ni mina.

30 Mayjäy ajcxy huidibi cham ymüid mij'ajtin cötujcin, tzajpjoty ca' ajcxy müid'ada'ñ mij'ajtin cötujcin. E mayjäy huidibi cham ca' müidity ajcxy mij'ajtin cötujcin, tzajpjoty ymüid'adamy ajcxy mij'ajtin cötujcin.

20

Je naymiduniptijc y'ijxpejt

¹ Jadu'n Jesús ymínañ:

—Je Dios y'ane'mín jiiiby tzajpjoty jadu'n nipaady nej tüg cogambi huídibi ooy mij cam mídity. Chi je cogam jopyñi choñ ma oy nicxy ixtäy tumbidijc ajcxy huídibi yajpidigipy yi uva cosecha.

² Chi ycapxytuñ míd nidüg nidüg ytumbi co mujuya'ñ tüg denario meeñ tüg xiibi. Chi quejxy nidüg nidüg ytumbi ma je uva cam.

³ Chi petyxi je cogam ñicxy jadüg'oc tumbi ixtaayb. Chi paty cajp cujc nijëjity tumbi huídibi ca' ti tung mídity.

⁴ Chi je cogam je tumbi ajcxy nimay: “Ñicx miich ajcxy tuñ ma ñch ngosecha. Cham nmujuyipy jadu'n nej ytiy'ajtity.” Chi ñicxy ajcxy mídumbi.

⁵ Chi je cogam ñicxy jadüg'oc cujcxii tumbi ijxtaayb. Nañ jadu'n nicxy jadüg'oc minacyxi.

⁶ Nañ tím jadu'n tzuu jadüg'oc je cogam ñicxy tumbi ijxtaayb, chi paty nijëjity cajpcujc huídibi ca' ti tung mídity ajcxy, chi ajcxy nimay: “¿Na'amy co miich ajcxy myaajity? ¿Nej co ca' mnicxy mdungixy?”

⁷ Chi je' ajcxy y'adzooy: “Je' co ca' ñch ajcxy pín ti xycapxytuñ.” Chi je cogam ajcxy nimay: “Ñicx miich ajcxy tun ma ñch nnaaxjot. Cham ñya nmujuyipy jadu'n nej ypaadyii.”

⁸ Co oy ycodziyñi, chi je huindzin nimay je huídibi nigop'ajtp je tung: “Ñicx mijhuoodäy je tumbidijc etz mujuyipy. Mujuy jayijp huídibi ti ymiñ axam tumbi etz jim nicxy myajcogixiy ma huídibi anajty ti miñ jayijp tumbi.”

⁹ Chi ajcxy jayijp yajmujuy je tumbi ajcxy huídibi anajty ti ytiy tumbi axam. Chi yajmujuy ajcxy jadu'n nej anajty jäy ñaymujuyii je tüg xiibi.

¹⁰ Co miñ je tumbi ajcxy je huídibi ajcxy jayijp tigiy tumb. Chi ajcxy jot'ajti co jac'anaxy yajmujuya'ñ. Per quipxyjaty ajcxy paty tüg meeñ nidüg'ócay je tumbidijc.

¹¹ E co ajcxy quipxyjaty yajmujuy, chi ajcxy ytiy jotma'tpi.

¹² Chi ajcxy nimay je cam huindzin: “¿Na'amy co quipxyjaty ñch ajcxy ti xymujuyich míd je huídibi ti miñ axam tumbi? Yi' ajcxy tüg jaxigy ti ytuñ, e ñch ajcxy tüg xi je anbi ti ngöbicyich.”

¹³ Chi je cam huindzin y'adzooy, nimay nidügti je' ajcxy: “Miich, ñch nmigüg, ca' ñch jibic ti nduñich míd miich. ¿Nej ca' ñch ajt ngapxytuunim co jadu'n nmujuya'ñ tüg denario meeñ?”

¹⁴ Con yi mmeñ, e nicxni. Jadu'n ndzocyich co quipxyjaty nmujuya'ñich miich míd huídibi ti ymiñ axam ma je tung.

¹⁵ ¿Nej ca' huaad ñch nduñich míd ñch mmeñ nej ndzócyichi? ¿O co xyajca'oy'ixyich, co ñch ooy n'oyjäyity?”

¹⁶ E huídibi ajcxy jaccogixiyb, yi' ajcxy jayijp'adam. E huídibi ajcxy jayijp'ajtp cham, yi' ajcxy yjaccogixihuamb. May ooy yjayajhuoomiñ e hueeni huíd huin'ijxipy.

Jesús capxyidzimy jadüg'oc co y'öga'ñ

¹⁷ E co Jesús anajty ñicxy ma Jerusalén tü'aa, chi míd nicxy ahuingujc je nimajmetzpi ydiscípulos. Chi ajcxy nimay:

¹⁸ —Jadu'n nej miich ajcxy m'ijxy mnejhuíy cham ñch ajt nba'ttigiyim jim Jerusalén. Jim Jerusalén ñch, je jäy huídibi tsoon tzajpjoty, xyajc'yegaamich je teedy mjtungmídpí etz escribas ajcxy. Nyajtíyduna'ñich etz pidäga'ñ ajcxy ané'mín co n'ögibich.

19 E yí' ajcxy xycíyega'ñich ma je huídibi ca' yjudiojáyity, jigix xyñixigibich xyajxigibich, xycoxipich, etz xyajcruutzpedipich ajcxy. E co n'ogibich, chi njugypigipyich codugüg xii.

Huídibi Jacobo etz Juan ytaj ypijctzou

20 Chi je Zebedeo ytöxyijc nimiiñ Jesús miid metz je ymang; Jacobo etz Juan. Huin'it je ungdaj huingojxtinay'ihuüy Jesús, pijctzoy may'ajt.

21 Chi yajtiy Jesús:

—¿Ti mdzojcpy?

Chi je ungdaj y'adzooy:

—Tun may'ajt möhuipy ich metzpi yí nmang yí jacmijtung ma miich m'ane'min, jaydeb iñahuipy ma miich mmijc, tüg a'oy'amy etz jadüg anajty'amy.

22 Chi Jesús y'adzooy:

—Miich ajcxy ca' mhujnihuüy ti ajcxy mbijctzooyb. ¿Nej mminaxa'ñ myajna'ñ miich ajcxy je tzaachypi huídibi ich nminaxamy nyajna'ñ? Jadu'n nej jihuüy m'üga'ñ ajcxy je ta'm ni huídibi ich n'ügamy e mbaada'ñ je nibejtin huídibi ich nbadamyb.

Chi je' ajcxy y'adzooy:

—Jébi.

23 Chi Jesús ymina'ñ:

—Janch tiy'ajt nej miich ajcxy mina'ñ co mmináxcixipy myajnáxcixipy je tzaachypi huídibi nna'ñich. Per ca' ich cötujcin nmídidyich co ich miich ajcxy nbidägiipy mijtungmiid, co myajpaadip tüg ma ich nmijc a'oy'amy e jadüg anajty'amy. Hue' janchtiy Dios Teedy ymiid ni'ixi' pinjaty ti huin'ixy jaydeb yajnicxip je mijtung ma ich n'ane'mdac.

24 Co je nimajcpi ydiscípulos ajcxy nejhuüy jadu'n nej Jacobo etz Juan pijctzooy may'ajt ma Jesús, chi ajcxy ooy mijotma'ty Jacobo etz Juan.

25 Huin'it Jesús mijcapxy je' ydiscípulos ajcxy, chi nimay jadu'n:

—Miich ajcxy mnejhuüy co yí jäy ajcxy huídibi mijtungmiidpi ma je maybi naax cajp, mic ajcxy ane'my je naax cajp. Nañ jadu'n yí' ajcxy huídibi mic'ajt miid ma je maybi naax cajp, mic ajcxy ane'my je jäy ajcxy.

26 Per miich ajcxy ca' mjadu'nity nej je mijtungmiidpi ma je maybi naax cajp. Pinjaty miich ajcxy je mij tung yajnicxip, copicy ñaybidägiyb nej tüg tumbi.

27 Pen ji miich ajcxy nidüg nigohuajc'ada'ñ, copicy ñaybidägiyb nej tüg tumbi.

28 Com ich nañ jadu'n, je jäy huídibi tsoon tzajpjoty, ti nmiiñich ya naaxhuñ jaydebí nbubedipyich yí mayjäy ajcxy. E canan yí' ajcxy xypubedipich. Ngäyegaamyich njugy'ajtín ma yí o'cin miid je mayjäy ycixpi, jaydebí ngohua'nich jäy ajcxy y'alma huídibi tigoyam.

Jesús yajtzoocy metz jay huintzpi

29 E co Jesús etz ydiscípulos ajcxy ycajppidzimy jim Jericó, chi ypanicxi ajcxy mayjäy.

30 E jim anajty iñaay nimetz huintzpi tüba'áy. E co ajcxy nejhuüy co jim anajty ñaxy Jesús, chi ajcxy yaaxpi jojcpí:

—Huindzin, David y'ap y'oc, tun may'ajt ich pa'ayoog.

31 Chi je mayjäy ajcxy ojcooty je metzpi jäy huintzpi, nimay ajcxy co huen amoñ. Per je huintzpi nigí minan'idich:

—Huindzin, David y'ap y'oc, tun may'ajt ich pa'ayoog.

32 Huin'it Jesús ytinayxijp, e ymina'ñ:

—Ocmin miich ajcxy ya.

Huin'it yajtiiy:

—¿Ti mdzojcpy ndunipyich miiid miich?

³³ Chi ajcxy ñimaayi:

—Huindzin, ndzojcpyich co xyajhuindicxigibich.

³⁴ Huin'it Jesús pa'ayoogoty ajcxy. Chi ajcxy ñidoni ma je' yhuiin, e mic'amy je huintzpi ajcxy y'ijxigy. Chi Jesús ajcxy panicxy.

21

Jesús ytigiiy jim Jerusalén

¹ E co anajty Jesús etz je mayjäy ajcxy ti mihuingoni Jerusalén, chi yja'ty ma Betfagé cajp mihuingon je Olivos cögop. E jim Jesús quejxy nimetz ydiscípulos ajcxy.

² Chi ajcxy nimay:

—Nixcix ma je cajp huidibi jim'amy. E jim tüg burro ycoxochity miiid y'ung. Coguejttüüp ajcxy je burro e yajmiingix ya ma iich.

³ E pen jim pin nej xyñimäy, nima' co je Huindzin yajtunam, e yajhuimbida'ñ mic'amy.

⁴ Jadayaabi oy jadu'n ytuñyii yjadyii ycixy yca'pxy jadu'n nej je profeta jecyip jaay, co jadu'n yminañ:

⁵ Yajñima' je jäy ajcxy huidibi tzinaayb jim Sión (Jerusalén), oc'ijxcix, chi miiñ ajcxy je mrey, yung nax yjot yhuinma'ñ miiidity je mrey, etz burrocixy miiñ. Ma tüg burro mang huidibi ytaj tzimay yajyöyp.

⁶ Chi je metz ydiscípulos ajcxy cuyduñ nej anajty Jesús ti y'ane'myii.

⁷ Yajja'ty ajcxy je burro miiid ymang. Chi Jesús ydiscípulos ajcxy jibe'ñ je metzpi burro miiid ajcxy yjocxhuit, chi Jesús yaj'iñay je burro mang.

⁸ E je mayjäy ooy yajhuinyëbiy ajcxy je tü'aa miiid yhuit, chi ajcxy oy ypuxy quipy y'aacx. Chi ajcxy pidacy ma je tü'aa.

⁹ E jim ñajxy je burro, e je mayjäy huidibi nixp jayijp, e nañ jadu'n huidibi anajty mimb axam, ooy ajcxy ytigiiy huambi jihuiyb, chach minangixy:

—¡Hosana! ¡Gloria a Dios! ¡Ooy ycomayity Dios! Huen capxpaady idipy jada yëydijc huidibi mimb ma yi nHuindzin Dios yxii etz miiid ymic'ajt. ¡Gloria a Dios!

¹⁰ Co Jesús ytigiiy jim Jerusalén, chi tüg'óciy je mayjäy huinmay'ahuidijty, chi ñay'amidóohuigixy miñ xyipy:

—¿Pin yi' yjiibi jäy?

¹¹ Chi mayjäy y'adzooy:

—Yi' je' je profeta Jesús huidibi tsoon ma Nazaret cajp ma Galilea it.

¹² Huin'it Jesús ytigiiy ma Dios ytijc. Chi ixquejxtay tüg'óciy je ajuybi adoocpi huidibi anajty yajpatp jiiby. Chi tijhuimbijttay tüg'óciy je mesa ma anajty jäy jim ymeeñyhuingogongixy, etz nañ jadu'n tijhuimbijttay je muuxytoocpi iñaybejt.

¹³ Chi jadu'n nimay ajcxy:

—Jaaybety jadu'n ymiiñ ma Dios ñecy: “Hich ndijc je' yi' ma jäy ajcxy Dios mibijctzoy”, per miiich ajcxy hue' yi' mhua'ñ meetzpi tijc.

¹⁴ E co anajty jiiby tzajptigoty Jesús, chi jiiby ñimiini huidijaty anajty huintz, huidijaty anajty címa'ty tecyma'ty, chi Jesús yajtzoocay.

¹⁵ Per je teedy ajcxy huidibi miiitungmiiid etz je escribas ajcxy ooy miiotma'ty Jesús co ajcxy ijxy nejhuuy jadu'n nej Jesús anajty tuñ miihuinma'ñ. Etz nañ jadu'n ajcxy ijxy co je pi'c'anäg anajty ajcxy yhuaangixy yjihuygixy jiiby tzajptigoty, yminangixy: “¡Huen cömay'idipy je rey David y'ap y'oc!”

16 Chi je teedy etz escribas ajcxy Jesús nımay:

—¿Nej ca' miich mmıdooy nej je pi'c'anäg chach mınaangıxy?

Chi Jesús y'adzooy:

—Nmıdooybıch. ¿Nej ca' miich ajcxy mgapxyñi Dios ñecy ma ymiiñ jaaybety co jadu'n ymına'ñiyi?:

Ti myaj'ixpıcy #y ma je pi'ctıjc ma'xungdıjc jaydëbi ajcxy #baadıp capxpaadıp Dios.

17 Chi Jesús ycapxycıjxy mıid je teedy etz escribas ajcxy etz chooñ jıiby tzajtıgoty. Chi ñıcxıy ma Betania cajp, e jim yajnıjxy je tzumbı.

Jesús capxpojcy je hıgueri ca'p anajty ytım'aty

18 E co yxımıy ytıcxıgy, chi Jesús yhuımbıjty Jerusalén. E ma anajty tim ytüyöy, jim yuuböccootı.

19 E jim ijxy ma tüba' tög cop je hıgueri quıpy. Chi ninıcxıy. Chi pä't'ıjxy, per ca' anajty ni tög ytım, jëda'ajty je' y'aay. Chi Jesús nımay je hıgueri quıpy:

—ıNi ca mınaa xı mdım'adıpy!

E mic mıcıyi je hıgueri quıpy ytıch.

20 E co je' ydiscıpus ajcxy jadu'n ijxy, chi ajcxy ooy huınmay. Chi ajcxy y'amıdooy Jesús:

—¿Na'amy co yi hıgueri quıpy mic'amy ti ytıch?

21 Chi Jesús y'adzooy:

—Janch tıy'ajt jadu'n nej nnımaaygıxy. Pen miich ajcxy mıid je mıbıjcin, etz ca' ajcxy mmıbıcy aametz jotmetz, jëbi mıjhuınma'n mdungıxy nej #ch ti nduñıch. E nañ jadu'n jëbi jac mıjpi mıjhuınma'ñ mdunıpy ajcxy. Jëbi ajcxy tun cop mnımäy: “Quëg ya, tıgı' meyjoty” e xycapxymıdohıpy ajcxy je tun je cop.

22 E tög'ócıy tıjaty miich ajcxy mbıjctzooyb huen ytımytıjıty, pen mmıbıjcp ajcxy, mbaadıp ajcxy.

Jesús ycötıjcin

23 Co Jesús yja'ty Jerusalén, chi ytıgıy jadüg'oc ma Dios ytıjc. E jıiby anajty yaj'ixpıcy je mayjäy, chi ñımiini je teedy mıjtungmıdipi etz judıo mıjjäydıjc ajcxy. Chi ajcxy y'amıdoohıı:

—¿Ma cötıjcin ti mbaady co jadu'n mduñ tzajtıgoty? ¿Pın jada cötıjcin ti xymöy?

24 Chi Jesús y'adzooy:

—Nañ jadu'n #ch miich ajcxy nyaj'amıdoohuamy tög ayuc. Pen m'adzooyb ajcxy jada ayuc, huın'ıt #ch miich ajcxy nyajnimähıpy ti cötıjcin #ch mıid nduñ huıdıjaty.

25 ¿Pın quejxy je Juan, je Bautista, yajnıbejtpı, Dios o jäy ajcxy?

Chi ajcxy ñayñımáayıgıxy miñ xyıpy:

—Co ıxyıpy ajt n'adzoohuım co Dios Juan quejx, huın'ıt xy'adzoohuım: “¿Na'amy co miich ajcxy ca' mmıbıjcy Juan?”

26 Per nañ jadu'n ca' huaad nmınaanıı co jäy ajcxy yajnıbıjcy Juan, com nejhııyım co yi mayjäy mıbıjccıxy co je' anajty Dios tög y'ayucnajtzcapxııybi.

27 E paady ajcxy jadu'n adzooy Jesús:

—Ca' #ch ajcxy nejhııygıxy.

Huın'ıt Jesús ymınañ:

—Nañ jadu'n #ch ca' nıgapxa'ñıch pın je' ycötıjcin mıid nduñıch huıdıjaty.

Je metzpi ung ıjxpejt

28 Chi Jesús ymınañ:

—¿Nej m'oc'ixy m'ocjaygugi' jadyaabi ixpejt? Tüg je yëydijc ymïd anajty metz je' ymang. Chi nimay je mijpi: “Nïcx cham m'octuñ ma ñich n'uva cam.”

²⁹ Huin'it je' ymang y'adzoohui: “¡Ca' nñicxa'ñich!” Chi jaccohueeñyi je' ymang yhuinmaydigajch, chi ñicxy tumbi.

³⁰ Chi je ungedeedy oy ixxy je ymang mutzpi. Chi nañ jadu'n nïmaay co huen nicxy tuñ. Chi je' ymang mutzpi y'adzooy: “Oy, cham nïcxibich.” Per ca' ñicxy.

³¹ ¿Huïdi je' nidügti ycuyduuñ nej anajty yteedy tzocy?

Chi ajcxy ymïnañ:

—Je' ymang mijpi huïdibi jayijp nimay.

Huin'it Jesús nimay ajcxy:

—Janch tiy'ajt jadu'n nej nïmaaygixy co je huïdibi ajcxy yajcogüejtpi etz je töxyjäy ajcxy huïdibi tundigooyb mïd yëydijc, je' ajcxy tigïhuamb jayijp ma Dios y'ane'my jïby tzajpjoty, ca'ydi miich ajcxy.

³² Paady ycixpi oy ymïñ je Juan huïdibi jäy ajcxy yajnïbejt, Juan yajni'ixïygixy je mayjäy nej ajcxy jëbi yjothuimbidity ma Dios. E miich ajcxy ca' mïbijcy jadu'n nej Juan ymïnañ. Per je' ajcxy huïdibi yajcogüejtpi etz je töxyjäydijc huïdibi tundigooyb mïd yëydijctijc, ymïbijc je' ajcxy Juan. Oy miich ajcxy mja'ijxy, per ca' mjothuimbidaangixy etz ca' mïbigaangixy.

Je naymïduuniptijc jïbicjäybi ajcxy y'ijxpejt

³³ Chi Jesús ymïnañ:

—Oc'amïdoo'ijtcix jadyaabi ijxpejt. Ji anajty tüg je huïdibi nihuindzin'ajtp mijpi je tundac. Chi je cogam uvas cojy ma je ytundac etz jügajy. Chi yaj'oyïy ma anajty jëbi je uvas ñï yajnïgidägaani. Nañ jadu'n cojy tüg tzaaboch cixpi, jigix jëbi cuend'aty ycam. Co yaj'oyiyday, chi je cogam yejcy pijctzoy je ycam ma je jäy ajcxy huïdibi naymïdunaanip. Chi oy chooni je cogam nicxy viaje tumbi.

³⁴ Je huin'it tiempo co yhuaad'ajtni je cosecha, chi je cogam quejxy nijëjity ytumbi jim ma huïdibi anajty ti yajpijctzoy je ñaax co huen möyïi je huïdibi yï paadaanip.

³⁵ Per je jäy huïdibi anajty ti naax pijctzoy, chi ajcxy majch je tumbi. Chi ajcxy ooy huïnhuojpy jïjphuojpy tüg. Chi ajcxy huïngäch jïjpcäch jadüg. Chi ajcxy je midugïgpi yaj'o'cy.

³⁶ Chi je conaax cogam huïngbi ytumbidijc quejxy. E nañ jadu'n ajcxy oy tungixy jadu'n nej anajty ti tungixy je jayijp'atypi.

³⁷ Chi yci'm'ung oy quejx cogixïyñi. Hue' jot'ajti co yajmïj'adïyb je' y'ung.

³⁸ Per co ajcxy je tumbidijc ijxpaty je cogam je' y'ung, chi ajcxy ñaygapxi: “Tzoc ajt yaj'o'cim je cogam ymang, com yï' je' mïhui'mamb je' yteedy je yjugy'ajtin je ypidägy. E co ajt nyaj'o'cim, chi ñich ajt nmïhui'mïm je cam.”

³⁹ Chi ajcxy majch je cogam ymang. Chi ajcxy huïjtzpidzïmy ma je tundac. Chi oy yaj'öccixy.

⁴⁰ Huin'it Jesús ymïnañ:

—Co anajty ti mïñ je conaax je cogam, ¿ti jada' y'octunipy mïd je tumbidijc ajcxy?

⁴¹ Chi je teedytijc etz mijjäydijc y'adzooy:

—Je cogam yaj'ögipy yijïbi jïbicjäydijc, ca' ajcxy pa'ayoohuipy, etz yegipy je uvas cam pijctzoy ma je huïngbi jäy huïdibi yegipy je pidägy huïdibi cogam paatip.

⁴² Chi Jesús ymïnañ:

—¿Nej ca'ni miich ajcxy mgapxy ma mïñ jaaybety ma Dios ñecyï? Jadu'n ymïnañ:

Je yëydijc huídibi je jäy ajcxy ca' anajty tzocy, Dios ti pidägy mij'ane'mbi. Tim jadu'n nipaady nej tüg tzaa oybi huídibi je pojtzpidijc ca' ajcxy yajtuna'ñ, e je' je' oy ti yhui'mni ma anajty yjaccopicyity. Je Huindzin Dios jada tung ti tuñ, e ooy oy n'ijxim yi' ytung.

⁴³ E paady jadu'n ñich miich ajcxy nimäy co miich ajcxy myajpiga'ñ yi m'it mlugar jiihy tzajpjoty ma Dios y'ane'my etz yajmöhua'ñ je huingbi jäy je huídibi amuumdüg'ot naygiyejcip ma Dios.

⁴⁴ Pinjaty ca' cöbiga'ñ jada mij'ane'mbi, ayo'n ypadaamb, ytimnipatp nej jihuïy jim ycijxciday ma je tzaa ñicx, tijhuïdz yjajtähuiipy. O pen je mij'ane'mbi midziptzoñ je jäy, chi ytigoydähuiipy ajcxy, tim jadu'n nej jihuïy je tzaa ñigidaagoodyi ajcxy, e janch jaam püx ñicxy yjaty.

⁴⁵ Co ajcxy midooy, chi je teedytjic etz je fariseostjic huinjihuïy co yi' ajcxy yajni gapxyp,

⁴⁶ chi Jesús ajcxy jamadzaañ. Per tzigiiyb anajty ajcxy mid je mayjäy, je' co je mayjäy anajty mibijccixy co Jesús najtzcapxiiyb Dios ytiy'ajt.

22

Je ijxpejt ma jäy anajty pijcpidijc nix#duuñ

¹ Chi Jesús jadüg'oc ytigiiy capxp mid ijxpejt, yminañ jadu'n:

² —Je Dios y'ane'min jadu'n nipaady nej je rey ymang ocnix#duñ co ti ypicy.

³ Chi je rey quejxhuäcxtay je ytumbi co huen ñicxy huoomujctaaygixy je huídijaty anajty ti yaj'nimaaygixy co míngixipy ma ytuna'ñyii yjada'ñyii je pijcin. Per ca' je' ajcxy ymiina'ñ ma je pijcin nix#duñ.

⁴ Chi quejxnip huingbi ytumbi, nimay ajcxy: “Nimaaygix je tiibi oy jayijp'aty mnimaaygix jadu'n co huen mmiingixy ma yam je caayin uucin ni'ixi' y'ity. Ti je huaj ñicxpi nyaj'ögyich. E ni'ixi' ijtaayñi, huen miññ ajcxy ma je pijcin ytuna'ñyii yjada'ñyii.”

⁵ E je' ajcxy tiibi anajty yaj'nimaaygixy, ca' ajcxy je' ytimy tuñ cuendi. Nijëjity ajcxy ñicxy ma ytundac. Nijëjity ajcxy ñicxy toocp yejcp;

⁶ e nijëjity ajcxy majch je rey yquejxyöybi ajcxy, chi ajcxy oy chaachytuñ, chi yaj'o'cy.

⁷ Chi je rey ooy chachjotma'ty. Chi je soldados ajcxy quejxy co huen ñicxy yaj'öctâyii je jäyyaj'öcp ajcxy etz ytoydähuiip je ycajp.

⁸ Chi je rey nimay je ytumbi ajcxy: “Ni'ixi' ijttây ma jada yaabi je pijcin yajnixiduna'ñ. Per je huídibi ajcxy ti yajnimäy ca' ajcxy mihuaadity co ymíngixipy.

⁹ Ñicx miich ajcxy majaty jäy yjin ytjic. Nimaaygixy tüg'óciy pinjaty ajcxy mbaty, co huen miingixy ma je pijcipi.”

¹⁰ Chi ñicxy je rey ytumbi ajcxy. Chi ajcxy midmiinday je mayjäy, je oyjäybi etz je jibicjäybi. Chi y'ujztay je rey ytjic mid je mayjäy.

¹¹ Huin'it je rey ytigiiy mayjäyjoty, ixa'ñ anajty huídijaty ti yajhuomiñ. E jiihy tüg yëydijc ti ijxpaty huídibi ca' anajty ti ñayxoxyii, jadu'n nej jäy nayxójxigixy co ajcxy ñicxy ma tüg pijcin.

¹² Huin'it je rey minañ: “Migüg, ¿nej ya ti mdigiy tigoty, e ca' mxojx midity nej ypaadyii?” E je yëydijc amoñyi je' yhui'my.

¹³ Chi je rey nimay huídibi anajty jim pubejtp: “Cixotz tecyotz jada yëydijc etz pidäg agootztuuby. E jiihy yjihuipy yäxipy, jiihy ytitz huinqueedip mid jotmay.”

¹⁴ Com may je jäy ajcxy huídibi ti yajhuooy, e hueeni ajcxy huídibi ti yajhuin'ixy.

Je cogüejtin ñimiydägy

¹⁵ Je huin'it tiempo je fariseos ajcxy tuuñ quipxycapxy co anajty xihuaangixy nihuambedaangixy Jesús.

¹⁶ E jadu'n ajcxy quejxy ma Jesús yajpaady naagity huidibi minicxpejt je fariseos ajcxy ytiy'ajt etz naagity huidibi mijnicxpejt je Herodes ytiy'ajt. Chi ajcxy Jesús ñimay:

—Huindzin, nejhuiybich ich ajcxy co miich mgapxy je tiy'ajt. Tudägy myaj'ixpicy jäy ajcxy jadu'n nej huaad ajcxy cuychinaaygixy Dios ytiy'ajt. E ca' mgüendituñ nej jäy ajcxy yminaangixy. Tú'ciy miich mduñ müd comeñyjäy etz müd ayoobtijc, ca' huin'ixpety myaj'ixpicy.

¹⁷ Nejhuihuamy ich ajcxy nej miich mina'ñ pen tiy'ajt jadu'n: ¿Nej ndundigooyim ma Dios ycötujcin, co ngüejtim ma César, je romano mij'ane'mbi?

¹⁸ Per Jesús ñejhuiyb anajty ajcxy yjibic-huinma'ñ, e chi ajcxy ñimay:

—Ooy miich ajcxy naybidácigixy nej jihuüy ooy mdudägyty, e ca' yjanchity. ¿Na'amy co ajcxy xychachjot'ixy xychachhuinma'ñ'ixyich?

¹⁹ Yaj'ijxcich tüg meeñ huidi müd migüéjtigixy César.

Chi ajcxy mimiñ tüg meeñ.

²⁰ Chi co Jesús y'ijxy je meeñ, chi yajtiy:

—¿Pin y'ahuinax e pin yxi cixjaay ma jada meeñ?

²¹ Chi ajcxy y'adzooy:

—Je romano mij'ane'mbi y'ahuinax etz yi' yxi.

Huin'it Jesús je' ajcxy ñimay:

—Mo' je César huidibi yi' yjé'ajtpy, etz mo' Dios huidibi Dios yjé'ajtpy.

²² E co ajcxy jadu'n midooy, chi ajcxy ooy jihuüy huinmay. Chi ajcxy ixmajch Jesús, e ñicxni ajcxy.

Yaj'amidooy ajcxy je jugypjcin co pin ti y'ögy

²³ Je huin'it xii je saduceos ajcxy oy ixxy Jesús. Yi' ajcxy ymina'ñ co ca' yjugypiga'ñ je öcpi ajcxy. E jadu'n ajcxy huinma'ñ pidägy, e yminaangixy:

²⁴ —Huindzin, jadu'n miiñ ma Moisés ycötujcin co je yëdyjc huidibi ypijychinaayb müd ytöxyjic, e pen öcp je yëdyjc, e ca' ni tüg y'ung yajhui'my, copicy co co'öcytöxyjäy ypijctigadzipy müd je yëdyjc ymiguëx.

²⁵ Pues jii ma ich ajcxy anajty tüg quëx je yëdyjc nihiixtujc. Je ungoob ypijcy, e chi ix'ögy ytöxyjic, e ca' ni tüg y'ung yajhui'my. Chi je miguëx ypijctigajch müd je töxyjäy.

²⁶ Nañ jadu'n je mimetzpi yëdyjc ix'o'cy ytöxyjic. Nañ jadu'n je midugiipi yëdyjc ix'o'cy ytöxyjic. E jadu'n oytuñyii yjadyii müd je töxyjäy co ti anajty müddzinay'abidzimdäy je nihiixtujcpi yëdyjc tüg quëxpi. E je nihiixtujcpi ajcxy ix'o'cy je töxyjäy, e ca' ni tüg y'ung ajcxy yajhui'my.

²⁷ Chi nañ jadu'n oy y'öcni je töxyjäy.

²⁸ E co anajty xii tiempo paty, co anajty Dios yajjugypicy yi' tiibi ajcxy y'ögy, ¿huidibi jada' ajcxy nidügti je yëdyjc töxyjic'adaanip je töxyjäy? Com ti ajcxy jadu'n nihiixtujcpi müddzinay'abidzimgixy.

²⁹ Chi Jesús je' ajcxy y'adzooy:

—Miich ajcxy ca' mhuinjihuüy je tiy'ajt, com ca' mnejhuüygyxxy Dios y'ayuc ytiy'ajt, e com ni ca' mnejhuüygyxxy je mic'ajt huidibi Dios ymüd.

³⁰ Pues co anajty yjugypijccixy je jäy tiibi y'öccixy, chi ca' ajcxy ypiga'ñ, e nañ jadu'n ni ca' ajcxy ñaymöhuiyb y'ung huen pijccixy. Hue' ajcxy yjugy'adaangixy chinahuaangixy jii by tzajpjoty, tim jadu'n nej je ángeles ajcxy chinaaygixy jugy'ajtcixy.

31 Per je t̄iy'ajt co jāy ajcxy t̄ibi y'öccixy yjucyp̄igaanḡixy jadüg'oc, jēbi mbaat̄cixy jada t̄iy'ajt ma Dios ñecy. Dios c̄i'm jadu'n m̄inañ:

32 “H̄ich je' je Dios hūidibi Abraham, Isaac etz Jacob yDios'ajtpy.” Com ȳi Dios ca' ȳi yDios'aty ma ȳi öc̄pi ajcxy. Ȳi Dios Dios'ajtp ȳi ma ȳi juugyp̄i ajcxy.

33 E co je mayj̄äy jadu'n m̄idooy, chi ajcxy ooy tzachj̄ihūiy tzachhuinmaay je Jesús y'ixpij̄cin.

Je ane'm̄in hūidibi ooy ycop̄icȳity

34 E co je fariseos ajcxy nejhūiy co Jesús anajty t̄i yaj'amoñȳii je saduceos ajcxy, chi ajcxy ñayyöymujctaaȳi.

35 E j̄im anajty t̄üg leyhuindz̄in hūidibi Jesús anajty jot'ijxyp huinma'ñ'ijxyp, chi y'am̄idooy:

36 —Huindz̄in, ¿ma ȳi maybi Dios ycötuj̄cin, hūidibi ȳi' jaccop̄icȳip?

37 Chi Jesús y'adzooy:

—Tzoc j̄ihu' etz yajm̄ij'at nHuindz̄in'ajtm̄ Dios m̄id t̄üg'óciy m'aa mjot, etz m̄id t̄üg'óciy m'alma, etz m̄id t̄üg'óciy mhuinma'ñ.

38 Jada je' jadu'n je Dios ycötuj̄cin hūidibi jaccop̄icȳip, etz hūidibi t̄im jaȳip̄ip.

39 Je m̄imetzp̄i Dios ycötuj̄cin jahueengi t̄ú'ciy ñaybadȳii m̄id je jaȳip̄i, ȳi hūidibi jadu'n m̄inamb: “Tzoc̄cix j̄ihūiyḡix ȳi mm̄igügt̄ijc, t̄im jadu'n nej mnaychogȳii nayj̄ihūiȳii c̄i'm.”

40 Jada Dios metzp̄i ycötuj̄cin jaccop̄icȳi jacm̄ic'ajt m̄id ca' jac hūidibi cötuj̄cin hūidibi Moisés etz je profetas ajcxy yejc.

¿P̄in je' y'ung je Cristo?

41 E ma anajty j̄im t̄ügmucy yjac'ijtcixy je fariseos, huin'it Jesús yajt̄iy:

42 —¿Nej miich ajcxy huinmay m̄id Cristo? ¿P̄in je' y'apmang?

Chi ajcxy y'adzooy:

—Je David je' y'apmang.

43 Chi Jesús ajcxy ñimay:

—¿Na'amy co David anajty t̄i ym̄ina'ñ co Cristo hue' je' ȳi' yhuindz̄in? Jadu'n t̄i capxy David anajty m̄id je Dios yj̄ihu'ñ ym̄ic'ajt, ym̄inañ:

44 Je Huindz̄in Dios ñimay iich nHuindz̄in: “H̄ña' ma iich n'a'oy'amy, ixti cooni iich miich nyajm̄imadäḡip ma je mm̄idzip ajcxy.”

45 ¿Nej jēbi David ym̄ij'ap'adȳii je Cristo? Com David c̄i'm ym̄inañ co Cristo ȳi' je' yhuindz̄in.

46 E nitüg'aa ajcxy yca'adzohuimbijty. E jadu'n nej je x̄i tiempo yjac̄nicx anajty ca' ni p̄in ocjacyajt̄iyñi hūidijaty ayuc.

23

Jesús x̄iy ajcxy je fariseos etz escribas

1 Chi Jesús ñimay je mayj̄äy etz ȳi' ydisc̄ipulos ajcxy:

2 —Je escribas etz je fariseos ajcxy chachnayḡöm̄áayiḡixy co ȳi' ajcxy jajt̄p nej capxt̄i'cx̄ipy je cötuj̄cin hūidibi Moisés yjaay jecy'ajty.

3 Oy co ajcxy mguydun̄ipy jadu'n nej ȳi' ajcxy xyaj'ixpij̄ccixy Dios y'ayuc, capxym̄idooḡix nej xyñimaayḡixy per ca' mdunḡixy hūidibi ȳi' ajcxy ytumb, com ȳi' ajcxy oy ycapxcixy e ca' ajcxy cuydunḡixy.

4 Ȳi' ajcxy ñigo yajcoj̄cixy canaag costumbre hūidi je jāy ajcxy ca' m̄imadäga'ñ, e ca' ajcxy pa'ayoy je jāy, t̄im jadu'n nipaady nej j̄ihūiy t̄üg tz̄imy t̄i mooyḡixy jemxyp̄i hūidibi ca' je jāy ajcxy m̄imadäga'ñ, e ȳi' escribas etz fariseos ajcxy ni ca' yc̄ihūäx yajpaadaanḡixy je tz̄imy.

5 Tüg'óciy huidi yi' ajcxy ytumyb, je' ajcxy ytumyb co huen jäy ajcxy ixyii, jaydëbi yajcömay ajcxy. Yi' ajcxy yajhuimboc-huiniyigixy etz ñayajcihuiniyigixy Dios y'ayuc. Nayxojcixy müd huit yooñjatypi co chachcömayangixy.

6 Ooy ajcxy tzocy iñaybejt ma je' iñäy je ane'mbi ma jäy ajcxy yxiduñ. Ooy ajcxy tzocy yi cödumbi iñaybejt ma je naymujctac.

7 Yi escribas etz fariseos ajcxy oy tzojccixy co ajcxy yajcapxpoocxip huindzigi'ñ'amy mayjäyduum. Etz nañ jadu'n ajcxy tzocy co jäy ajcxy yajmij'adhiyb nej huindzindijc ixpicytijc.

8 Miich ajcxy ca' jadu'n m'aixihuipy co ajcxy xytijipy huindzin com nidüg'óciy miich ajcxy mnaymigüg'ájtigixy, etz tügpajc je' huidibi miich ajcxy mhuindzin'ajtpy yi' je' Cristo.

9 E nañ jadu'n miich ajcxy ya naaxhuiñ, ca' oy ni pin mdeedy'adhiyb co müd miich ajcxy tügpajc je mDeedy, huidibi jiihy tzajpjoty.

10 E nañ ni mganaydijhiyb ajcxy mij ane'mbi, com yi Cristo je' tügpajc miich ajcxy mmij'ane'mbi.

11 Je pin jaccapxymidoob ymigügtijc, je' je' mij'ajtin müd ma miich ajcxy.

12 Pinjaty huidibi ci'm naygömayip, tzöydu'nbaadip je', e pinjaty naybidaacip nicy xeemy, je' je' capxpaady y'idipy.

13 ¡Ay miich ayoob ajcxy fariseos etz escribas ajcxy! Miich ajcxy mnaybidaacigixy nej jihuüy ooy mdudägyjäy, e ca' yjanchity. Miich ajcxy mgoyüchpy je Dios ytiy'ajtin nej huaad jäy ajcxy ytigy jiihy tzajpjoty ma Dios y'ane'my. Ni miich ajcxy mgatigiygixy, e nañ ni mga'aixiygixy co huingbi ytigihuip.

14 ¡Ay miich ayoob ajcxy fariseos etz escribas ajcxy! ¡Miich ajcxy m'aanidacp! Miich ajcxy myajcijxtaayi yi co'ögy ytöxyjäy ypidägy müd ajcxy m'adzojcin, e mdungixy ooy jecy tzajpcapxycapxi, jigix capxpaady mbidzimipy. Dios nigü chaachytunip miich ajcxy müd mbocycixpi, ca'ydi jac pin jäy.

15 ¡Ay miich ayoob ajcxy fariseos etz escribas, miich ajcxy naybidaacigixy tudägy, e ca' yjanchity! Mhuinyöy'abidzimy miich ajcxy je naaxhuiñybi, co mgapxhuäcxa'ñ je m'ixpijcin ma je tügpä jäy. E co ajcxy je' myajmibicy, huin'it mejtz jadu'ñyi je pocy anajty müdity je jäy, ca'ydi miich ajcxy.

16 ¡Ay miich ayoob ajcxy huidibi jadu'n iditzp nej tügi huintzpi huinhuoy! Miich ajcxy minamb co pen tüg jäy tuñ yhuandaacin, e iibaati capxpaati Dios ytijc, chi ca' cuyduñ je huandaacin. Per pen iibatpy capxpatpy je oori huidibi jiihy ma Dios ytijc, huin'it janchity cuyduñ je huandaacin.

17 Tzuudijc locidijc huidibi ca' huinjihuüy je tiy'ajt. ¿Huidibi jaccopicyip: je oori o je Dios ytijc ma je oori yoxy ity?

18 Nañ jadu'n miich ajcxy mina'ñ: “Pen tüg jäy huandaacin tuñ, e capxpaady je altar ma Dios yajhuindzigiy, chi ca' cuyduñ je huandaacin. Per pen capxpaady je huindzigi'ñ tzüch ma je altar ma Dios yajhuindzigiy, chi cuyduñ yhuandaacin.”

19 ¡Tzuudijc locidijc huidibi ca' huinjihuüy je tiy'ajt! ¿Huidibi jacmij'ajtin ymüd je huidibi ti yajyoxy o je altar?

20 Pinjaty capxpatp je Dios ytijc ma Dios yajhuindzigiy y'agapxmuctaayb anajty huidijaty jiihy yajpaatp ma Dios yajhuindzigiy.

21 Pinjaty capxpatp je Dios ytijc, ca' anajty jeyi capxpaady Dios ytijc, nañ ycapxpatp anajty Dios huidibi jiihy tzinaayb.

22 Pinjaty capxpatp je tzajp, nañ capxpatp anajty Dios y'ane'mdac quipxyi miid Dios huidi tzinaayb jiiiby.

23 ¡Ay miich ayoob ajcxy fariseos etz escribas ajcxy, huidi naybidaacip tudägy, e ca' yjanchity! Miich ajcxy mooyb Dios je tügpicy je majcpi huidibi je' paatip, ixti yi tzajnimang, yi ruda etz je pi'c'ujtz'ay ung. Per ca' ajcxy mduñcuenti je cõtujcin huidibi jaccopicyity. Miich ajcxy ca' mdzinäy tiydudägy miid je migügtijc. Miich ajcxy ca' mmidity pa'ayo'n miid je' ajcxy huidibi ayoob jottigooyb, etz ca' mmibijccixy Dios. Jada ixyipy ajcxy mbaadumyib, e mooygixy Dios je tügpicy je majcpi.

24 ¡Tzuudijc locitijc! Miich ajcxy ti m'anajxyp je uux, e mgojinnaaxcixy je camello, je mijpi iyujc.

25 ¡Ay miich ayoob ajcxy fariseos etz escribas ajcxy, miich ajcxy naybidaacip nej tudägy jäy, e ca' yjanchity! Jiiiby jotjoty huinma'ñyoty miich ajcxy midity jibicpi. Miich ajcxy miid je ca'oy'ixii etz je adzojcin. Tim jadu'n nipaady nej jihuüy myajhuächpy ajcxy yi tasi ninicx yi texy ninicx, e chi myajhui'my jibicpi ma tasijot ma texyjot.

26 ¡Tzuudijc miich ajcxy! Jayijp yajhuädz jiiiby jotjoty texy tasi, huin'it huim nañ jadu'n huädz nigix'amy.

27 ¡Ay miich ayoob ajcxy fariseos etz escribas ajcxy, miich ajcxy naybidaacip nej tudägy jäy, e ca' yjanchity! Jadu'n miich ajcxy nipaady nej öcpi jut. Je öcpi jut nigix janch oy yquëxägy, per jiiiby jutjoty ujtz jiiiby miid je öcpi pajc etz miid jibicpi.

28 Jadu'n ajcxy mguëxägy mayjäyduum nej jihuüy ooy m'oyjäyity, per jiiiby jotjoty miid jibic-huinma'ñ.

29 ¡Ay miich ayoob ajcxy fariseos etz escribas ajcxy, miich ajcxy naybidaacip nej tudägy jäy, e ca' yjanchity! Miich ajcxy mgo'abojtzcixy yajxon je öcpi jut ma profeta ajcxy ñaaxtigüy, etz mxoxy ajcxy miid je pijy ma ñaaxtigüy je tudägy jäy ajcxy,

30 e miich ajcxy nayñimaayigixy miñ xyipy: “Co ixyipy anajty n'octzinaayim jecy'ajty ca' ngapubejtim co ajt nmij'ap nmijteedy yaj'ögy je profetas ajcxy etz je tudägy jäy ajcxy.”

31 Miid jada ycixpi miich ajcxy nejhuüy co miich ajcxy m'ap'adyii mdeedy'adyii je jibicjäydijc ajcxy huidibi yaj'öc je profetas.

32 ¡Miich ajcxy yajcixcixy je jibicpi huidibi ajcxy mmij'ap mmijteedy yajtzondac!

33 ¡Jadu'n miich ajcxy nipaady nej mayxoox! Ca' miich ajcxy madägipy cöguëgipy je tzaachypi jiiiby ayoodactuuby.

34 E paady nguexaamybich ma miich ajcxy profetas etz huidibi ixpicyip ma Dios y'ayuc, etz huidibi xyaj'ixpigamb ajcxy yi Dios ñecy. Per miich ajcxy myaj'ögamyb myajcruutzpedamyb nijëjity, etz nijëjity mgoxamyb mhüobamyb ajcxy jiiiby tzajtigoty etz m'ixhuidida'ñ mbahuidida'ñ ajcxy cajp.

35 Je mijpocy xyñigidaccoda'ñ miich ajcxy, jadu'n nej je oyjäy ñi'py temy yojcy jecy'ajty, oga'ñ chondacy miid je oyjäy Abel etz ycogixy miid Zacarías, je Berequías y'ung huidibi miich ajcxy mmij'ap mmijteedy myaj'o'c jiiiby tzajtigoty ma altar.

36 Janch tiy'ajt jadu'n nej nimaaygixy co je mijpocy ñigidaccoda'ñ je jäy ajcxy huidibi tzinaayb jadachambi tiempo.

Jesús yäxy miid Jerusalén cajp ycixpi

37 ¡Miich ajcxy Jerusalén jäy! ¡Miich ajcxy Jerusalén jäy! Jerusalén jäy huidibi jecy'ajty yaj'ögy je profetitijc etz ycögächpy ajcxy je Dios ycogapxy. Canaag'oc

ti njayajtügmujtähua'ñich miich ajcxy, jadu'n nej tzeydaj yajtügmujtäy je' y'ung ma yqueec päť, per miich ca' m'a'ixiŷygyxy.

³⁸ Oc'ix miich ajcxy nej mdijc abac yhui'maangixy.

³⁹ Janch tŷy'ajt jadu'n nej nimaaygyxy co camina miich ajcxy xy'ixiŷygyxy jadüg'oc, ixti cooni paadiŷy je xii je tiempo co jŷy ajcxy ymina'nŷy: "Cömay y' huídibi miimb miid nhuindziñ Dios yxi etz ymic'ajt."

24

Jesús ymina'ñ co Dios ytŷy yhuindigoyŷy

¹ Ma anajty Jesús ti ypidzimni ma Dios ytŷy, nicxp anajty, huin'it Jesús ydiscípulos ajcxy ñimŷyhuäci. Y' ajcxy anajty yaj'ixiydähuamyb je Dios ytŷy, com ooy anajty chachmŷyŷy.

² Chi Jesús yminañ:

—Huindicx miich ajcxy jada maybi miŷyaty ytŷy. Miinŷy xii tiempo mina tüg'ociŷy jada tŷy nicxy yhui'my taj xit, ca' ma tzaamacxy. Huindigoydähuŷy tüg'ociŷy.

Je tŷy'ajt ma ca'ni naaxhuiñybi ycixa'ñy ytŷygoŷy'ñy

³ Chi oy ñicxni ajcxy ma Olivos cögop. E co anajty jim, Jesús y'iñäy, chi ñimaayŷy ameech je' ydiscípulos ajcxy:

—Iich ajcxy nejhuŷyhuamyb mina jëdu'n ytuna'ñy yjada'ñy. ¿Ti je' quëxigamb co anajty miich mhuimbida'ñ ya naaxhuiñ, e co anajty je naaxhuiñybi ytŷygoŷy'ñ?

⁴ Chi Jesús nimay ajcxy:

—Mnaygüend'adiŷy ajcxy, ca'ydi pin xyhuin'ingixy.

⁵ Ooy mayjŷy ñaybidägáangixy miid iich nxi, naybidägáangixy co je' ajcxy je Cristo, ymina'na'ñ ajcxy: "Iich je' je Cristo."

⁶ Co miich ajcxy ayuc midohuŷy co jŷy ajcxy chachtziptungixy ñayñibidigixy xi ya, chi ca' ajcxy mdzigŷygyxy, com ooy ycopŷyŷy co jadu'n jayŷy ytunŷy yjadŷy. Ca' nan hue' je' anajty tim cijxp tim tŷygoŷybi je xii je tiempo.

⁷ Nayñibidigŷy naax cajp miid huingbi naax huingbi cajp, e gobierno miid huingbi gobierno. E miinŷy mic'ujx canaag'it etz miŷy yuu etz miŷy pa'm xi ya.

⁸ Jada tzaachyŷy ayo'n oga'ni anajty chondägy huídibi nminaxaanim nyaj-naxaanim.

⁹ Huin'it xii huin'it tiempo miich ajcxy myajcŷygyxy, jigix xychaachtungixy e xyaj'ogixy. E tüg'ociŷy je maynaaxhuiñyŷy yca'ixáangixy, miid iich nxi ycixpi.

¹⁰ Je huin'it tiempo may je jŷy ajcxy yajtŷygoŷy'ñ ymibŷy. E nañ jadu'n ñayca'oy'ixáangixy etz ñayñigapxáangixy ñi'ojihuáangixy miñ xyŷy.

¹¹ Ooy may quëxigaangixy aanidaacpidŷy mina'naangixy co Dios y'ayuc ytŷy'ajt nimŷydaci, e mayjŷy oy huin'inaangixy.

¹² E je' co ajcxy xii jimŷy ñajtznŷyñi jac tim ñgi jibŷy tunaangixy, ca' ajcxy y'ocnaychöŷyñy miñ xyŷy.

¹³ Per pinjaty tŷydudägy panŷy je mibŷy, je' ajcxy ypaadŷy y'alma nidzoŷy.

¹⁴ Copŷy co jayŷy yajcapxhuäcxa'ñ huindu'ñybi naaxhuiñybi Dios y'ayuc ytŷy'ajt jemybi, jaydëbi jŷy ajcxy nidüg'ociŷy nejhuŷy Dios ytŷy'ajt. Huin'it je naaxhuiñybi ycixni ytŷygoŷyñi.

¹⁵⁻¹⁶ Je profeta Daniel jaay jecy'ajty jada ayuc (miich ajcxy pinjaty capx jada necy huinjhuŷygyxy) ma minañ: Miich ajcxy co m'ixy pinjaty jibŷy-huinma'ñ tumb nej ca' ypadyŷy ma Dios ytŷy, huídibi ooy ycodzigŷy, chi miich ajcxy

huidibi tzinaayb jim Judea, co jadu'n m'ijxcixy, chi nicx mgueectzóocixipy mic'amy ma tungop.

¹⁷ Pinjaty huidibi yajpatp ma ytijcnicx ca' nicxy tijaty yajpidzimy ma ytijc.

¹⁸ Yi jäy ajcxy huidibi yajpatp camjoty, ca' ajcxy huimbidity co yajpidzimipy tijaty ma ytijc.

¹⁹ Huin'it tiempo ayo'n ypadamy je töxyjäy ajcxy huidibi anajty y'ungdzim'ijt, e nañ jadu'n je' ajcxy huidibi miid y'ungma'xung.

²⁰ May'ajt ajcxy mbijctzoohuipy yi Dios co jada jadu'mbi ayo'n ca' ytunüyb yjadüyb ma anajty ytüchtienpojoty, etz ma anajty pocxinxiijoty.

²¹ Huin'it oy ayo'n jotmay ytuna'ñyii yjada'ñyii huidibi nicamina ycatuñyii ycajadyini mabi naaxhuiñybi chondägy e nicamina jadu'n ycajactunüyb ycajacjadüyb.

²² Pen ca' Dios capx'aduga'ñ yjiibi ayo'n xii ayo'n tiempo, ni pin ca' chögipy. Per Dios ycapx'adugamy yjiibi ayo'n tiempo miid je mibijcpidijc ycixpi huidibi Dios ti huin'ixy.

²³ Co yi jadu'mbi xii tiempo anajty ymiiñ, ca' mmibijccixipy, pen ji pinjaty xyñimaaygixy: "Ijxcix, cha yajpaady je Cristo", o "Jim'amy yajpaady je Cristo." Ca' mmibijccixipy.

²⁴ Pues miinip jäy ajcxy huidibi huin'inaangixy ymigügtijc. Ci'm ñayajnaaxánigixy jadu'n nej jihuiy je' yCristity, e ymináangixipy co capxhuäcxy ajcxy Dios y'ayuc, e ca' yjánchity. Ytunip ajcxy mijhuinma'ñ etz mijpi ijxpejt, ixti jëbi jahuin'ingixip je mayjäy huidibi Dios ti yhuin'ixy. Per ca' Dios a'ixihuiy co yhuin'inüyb yi' yjäy.

²⁵ Ti üch yi' jayijpni nigapxich.

²⁶ E co pinjaty ajcxy xyñimähuipy: "Chim je' je Cristo mijtigüdümb", ca' ajcxy mninicxip. O co pinjaty ajcxy xyñimähuipy: "Chiiby je' tigoty yhuingoyüch", ca' ajcxy mmibigipy.

²⁷ Hich je' je jäy huidibi tsoon tzajpjoty, nhuimbidaambich ya naaxhuiñ miid je tücxin je jájin, jadu'n nej je huizuc huidi tücxp xübidzimyb ixti xügidägy.

²⁸ Ma je öcp ninicx yajpaady jim ñimujctähua'ñ je luud ajcxy.

Nejjada' je' Dios y'ungymiinipy

²⁹ Co anajty ti ñaxy je ayo'n xii ayo'n tiempo, huin'it je xii ycoodziygidäga'ñ, je po' ca' ytücxä'ñ, je madza' ycädähua'ñ etz janch mic je tzajp yücxä'ñ.

³⁰ Co yi jadu'mbi ytunüyb yjadüyb, chi quëxiga'ñ tzajpjoty je ijxpejt co üch, je jäy huidibi tsoon tzajpjoty, nhuimbida'ñich ya naaxhuiñ. E chi tüg'óciy je mayjäy tájip máyip yjihuihuipy yäxipy, chi ajcxy ixipy je jäy huidi tsoon tzajpjoty miñ anajty jocjoty miid ymic'ajt y'oy'ajt.

³¹ Chi nguexipyich ángeles ajcxy co huen mic yajxüxy ajcxy ytrompeta, jigix yöymujctähuiy tüg'óciy pinjaty huin'ijxyp xi ya ma ajcxy yajpaady ya naaxhuiñ; ma xii pidzimyb, ma xii cidägy, ma jinboj pidzimyb, ma tüchpoj pidzimyb.

³² Jim miich ajcxy ijxpejt mbigipy ma je higueri quipy jadu'n nej je xii tiempo ymiiñ cidägy. Co je higueri quipy jadüg'oc pidägipy je' y'aay'ung, huin'it miich ajcxy nejhuihuipy co yhuingoni mina ypottigüñii.

³³ Tim jadu'n nej tiy'ajt mbijccixy ma je higueri quipy co jada ajcxy jadu'n ixipy nejhuihuipy co yhuingoni anajty je xii je tiempo jin'aguy tijc'aguy.

³⁴ Janch tiy'ajt jadu'n nej nimaaygixy co tüg'óciy ytuna'ñyii yjada'ñyii ma ca'ni anajty je jäy y'öctäy huidibi anajty jactzinaayb huin'it tiempo.

³⁵ Je tzajp etz je naaxhuiñybi cixam tigoyam yi', per üch n'ayuc ca' ycixa'ñ ytigoya'ñ nimina.

³⁶ Ca' ni pin nejhuüy je xii je hora mina nhuimbida'ñich ya naaxhuiñybi. Ni je ángeles ajcxy canejuüy, ni je Dios y'ung canejuüy. Tügpajc je Dios Teedy nejhuüy.

³⁷ Com jadu'n nej yjajti ya naaxhuiñ jecy'ajty, co je Noé chinay, nañ tim jadu'n yjadipy co anajty nhuimbityich, yi jäy huidibi tzoön tzajpjoty, ya naaxhuiñ.

³⁸ Jecy'ajty co anajty ca'ni je ayo'nduu ymiiñ ya naaxhuiñybi, hue' je' mayjäy ajcxy chinay agujc jotcuyc, ycaaygixy y'uuccixy etz yajpijccixy je y'ung y'anäg, ixti cooni paty je xii tzuu co ytigiiy Noé barcojoty.

³⁹ Je mayjäy ajcxy ca' ajcxy cuenttuñ co ayo'n miina'ñ anajty, ixti cooni je ayo'nduu miin e öctay ajcxy je jäy nijoty. Jadu'n nej yjajty jecy'ajty miid je mayjäy huidibi tzinaayb anajty quipxy miid Noé, nañ tim jadu'n yjada'ñ miid je jäy ajcxy huidibi tzinähuij jac jiini co ñich anajty nhuimbityich ya naaxhuiñ jadüg'oc.

⁴⁰ Je huin'it tiempo co nhuimbidityich jadüg'oc ya naaxhuiñ, chi metz yëydijc yajpaadipy ma ytundac, tüg je' yajminicxa'ñ, e tüg je' yhui'ma'ñ.

⁴¹ E mejtz töxyjäy yajpaadip anajty yjich, tüg je' yajminicxa'ñ, e tüg je' yhui'ma'ñ.

⁴² E paady miich ajcxy ni'ixi ijtcix, xyjiip'ixipyich com ca' mnejhuüygyixy mina miich ajcxy je mHuindzin ymiina'ñ.

⁴³ Mnejhuüygyixy miich jada co ixypy je ungededy nejhuüy ti hora je meetzpi miina'ñ, ca'p je' ymahuiipy, e ca'p a'ixihuiipy co je meetzpi ytihiuiipy tigoty.

⁴⁴ Nañ tim jadu'n miich ajcxy ni'ixi ijtcix, je' co ñich, je jäy huidibi tzoön tzajpjoty, nhuimbida'ñich ma ca' ni pin anajty nejhuüy.

Je tumbi tudägyipi etz je huidibi ca'p ytudägyity

⁴⁵ ¿Huidibi tumbi je' ya huidibi tumb miid yhuindzin janch cixyot huinijot huidibi miid ixpijcin, huidibi je' yhuindzin mooyipy ane'min ma ytijc, huidibi yajnigidagihuiipy ma ymigügtijc caayin uucin mina ypadyii?

⁴⁶ Janch jotcuyc je tumbi co yhuimbiditye je' yhuindzin, e je' cuyduñ jadu'n nej je' yhuindzin ti ñimäyii.

⁴⁷ Janch tiy'ajt jadu'n nej nimaaygyixy co je huindzin ytumbi yajnigo-huajc'adyii tüg'óciy huidibi ymiid.

⁴⁸ Pen je tumbi jibicjäybi mina'ñ jotjoty huinma'ñyoty: "Huäcxijpni ñich je nhuindzin."

⁴⁹ E chi nimajztägip ymigügtijc, e ytihiuiip caaybi uucpi miid amügyjäydijc;

⁵⁰ chi je tumbi yhuindzin minipy ma ytijc huidi xii mina je tumbi ca' anajty aa'ixy jip'ixy e ni je hora anajty canejuüy.

⁵¹ Chi huindzin tzaachytunip je' ytumbi, etz ypidägyipy miid je jacjadyii jäy ajcxy yajpaady huidibi naybidáacigixp nej tudägyjäyity e ca' yjanchity. Jiiby ayoodactuuby yjihua'ñ yäxa'ñ etz huinmucxa'ñ huingueda'ñ ytitz miid jotmay.

25

Je ijxpejt ma je majcpi töxy'anäg

¹ Co anajty nhuimbityich jadüg'oc ya naaxhuiñybi jadu'n nipaadip nej je nimajcpi töxy'anäg co ñicxy ajcxy ñayjipcobadihuáanigixy miid je yëydijc huidi pigamb. Chi minicxy ajcxy aceite lámpara co yajticxaangixy.

2-4 Nimigoox je töxy'anäg huidi cohuinma'ñity etz ahuing minicxy jadüg quiig ujtz mïid aceite. E nimigoox je töxy'anäg ca'pï ajcxy cohuinma'ñity, e ca' ajcxy ahuing minicxy jadüg quiig aceite.

5 E je yëydïjc huidibi anajty pïgamb huäcxïjpnï ooy, chi je töxy'anäg ajcxy ooy ytiigïyñï mä'uuybi.

6 E mijcuctz ajcxy midoy co tüg jäy mic mina'ñ: “Chi miiñ je yëydïjc huidibi pïgamb, nicx jïjpcobadïygixy.”

7 E huin'it je nimajcpi töxy'anäg ajcxy ypidïctay. Chi ajcxy yjïñ ni'ixïy nidüg nidüg.

8 Chi je nimigooxpi huidibi ca' ycohuinma'ñity nimay je nimigooxpi huidibi cohuinma'ñip: “ñich ajcxy hueeni mooygich yï m'aceite, co pïdzaanïp ñich ajcxy njïñ.”

9 Chi y'adzooy je cohuinma'ñybi ajcxy: “Ca' nyega'ñich, je' co ca' ñich ajcxy nje' yhuaadïhua'ñ. Nicx miich ajcxy juy jim ma ytoogyii.”

10 E ti anajty ajcxy ñicxy aceite juuyb je huidibi ajcxy ca' ycohuinma'ñity, co oy yjätý je yëydïjc huidibi pïgaanïp. Chi je cohuinma'ñybi ajcxy mïid tigïy tigoty je yëydïjc huidibi pïgaanïp. Chi tiyc yaj'agiïy.

11 E com jecyñï oy yhuimbity ajcxy je huidibi ca' ycohuinma'ñity. Chi ajcxy ymïnañ: “¡Huindzïn, Huindzïn, ocyaj'ahuädz mdïjc!”

12 Chi je' y'adzooy: “Ca' ñich miich ajcxy n'ixy'adyii.”

13 Chi Jesús ymïnañ:

—Nayñi'ixïyigix, je' co ca' mnejhuïygixy mina ñich nhuimbida'ñich jadüg'oc ya naaxhuiñ.

Je ijxpejt ma je meeñ

14 Co ñich anajty nhuimbida'ñich jadüg'oc ya naaxhuiñybi, jadu'n nipaadïp nej jadayaabi ijxpejt, co anajty tüg comeeñyjäy chona'ñ viajetumbi, chi je' ytumbi ajcxy mooy je meeñ co huen cuend'ajtcïxy.

15 Je ymidügpi tumbi moy migoox mil meeñ. Je mimetzipi moy mejtz mil. E je ymidugïgpi moy tüg mil. E jadu'n ajcxy moy nije' nije' nej huaad cuend'ajtcïxy. Chi choñ je huindzïn viajetumbi.

16 Je tumbi huidibi cïdigïyï migoox mil meeñ, ytiigïy ajuybi adoocpi. Chi je' ymeeñ y'ung'ajty jamigoox mil.

17 Nañ jadu'n huidibi cïdigïy mejtz mil, ytiigïy tumbi mïid je meeñ. Chi je' ymeeñ y'ung'ajty ja mejtz mil.

18 Je huidibi cïdigïy tüg mil hue' oy pidägy je meeñ tützjoty. Chi tajïy, e yützi je yhuindzïn ymeeñ.

19 E com jecyñï oy yhuimbity je huindzïn. Chi ytiigïy cuenta yaj'oyïyb mïid je ytumbi ajcxy.

20 Chi miiñ jayïjp je huidibi anajty ti cïdigïyï migoox mil meeñ. Chi je tumbi yajcïdigïy je' yhuindzïn majc mil meeñ. Chi ymïnañ: “Miich ti xymooyich migoox mil meeñ, e ñich ti nyaj'ung'atyich jamigoox mil.”

21 Chi je' yhuindzïn mïnaañ: “Janch jotcujc ñich cham co jadu'n ti mduñ mïid je hueenbi meeñ. Miich ooy mdudägy etz oy ti mduñ, e paady njacmöhuaryb jacmay. Tigï' ma ñich, e xondäg mïid ñich.”

22 Chi ymiñ je huidibi anajty ti cïdigïyï mejtz mil meeñ. Chi nimay je yhuindzïn: “Miich xymooyich mejtz mil meeñ, e ti nyaj'ung'atyich jamejtz mil.”

23 Huin'it je' yhuindzïn ñïmaayi: “Janch jotcujc ñich cham, co jadu'n oy ti mduñ mïid ñich nmeeñ, e paady njacmöhuaryb jacmay. Tigï' xondäg mïid ñich.”

²⁴ E co oy yja'ty je huídibi cídigi'yb tüg mil meeñ, chi nımay je' yhuindzin: "Huindzin, hue' ndijyich miich myëdyjc'aty janch jibic jäy. Miich cosecha myajpidicpy ma ca' ti mnıpy etz miich mgosecha myajpidicpy ma ca' ti ti mhuijy.

²⁵ Paady ooy ndzigiyich co je meeñ ngayaj'ung'adipyich. E co miich mhumbida'ñ, mdzogamy je mmeñ, e paady je mgi'mmeñ ti nyüchich, je' co ndzigiyich co nicxy nyajtigooyich miich mmeñ. Cha je meeñ huídibi ti xymooyich."

²⁶ Chi je' yhuindzin ñımaayi: "Jibic tumbi miich, ooy mnuuxity. ¿Nej ti mnejhuıy miich co ñich cosecha nyajpidigyich ma ca' ti ti nnıbyich, etz cosecha nyajpidigyich ma ca' ti ti nhuijyich?"

²⁷ Oy co ixipy miich je ñich nmeñ ti myejc'anucxy, e jim ixipy y'ung'at. E cham co ti nhuimbityich cham ixipy je nmeñich xycidigyich mıd nimeñ'ung."

²⁸ Chi je huindzin nımay je jacjadyii tumbidijc: "Pijci ajcxy yi meeñ huıdi ymıd, e mooygix yi huídibi majc mil ymıd.

²⁹ Je huídibi oy tumb jacyajmóhuamb je' anaxy, e ymıd'adamy je' conaxpi. Je' huídibi hueen mıd yajpigamb je' huıdi ymıd, je' co ca' oy ti ytuñ mıd je hueenbi.

³⁰ Yi jıibi tumbi huídibi ca' oy ytuñ, pidäg ajcxy agootztuuby ma yjıhuıpy yäxıpy, ma ytıtız huınmuucx huingueedip mıd jotmay."

Co anajty naaxhuiñjyäj ajcxy yajtyduñ

³¹ Co ñich, je jäy huídibi tsoon tzajpjoty, nhuimbity ñich anajty jadüg'oc ya naaxhuiñybi, huın'it n'ixtäga'ñich ma ñich n'ane'mdac etz ane'mañich mıd ñich nmıj'ajtin etz n'oy'ajtin.

³² Chi tüg'óciy je naaxhuiñjyäj yajtügmuıjctähua'ñ ma ñich. Nhuäcxamybich jadüg jadüg jadu'n nej jäy ajcxy huäcxy je cöbixy etz je chiibo ajcxy.

³³ Nbidägaamybich a'oy'amy je jäy ajcxy huídibi oy ti ytungixy mıd ñich. E yi' ajcxy jadu'n nipaadip nej cöbixy. Nbidägaamybich anajty'amy yi jäy ajcxy huídibi jibic ti ytungixy mıd ñich. E yi' ajcxy jadu'n nipaadip nej chiibi.

³⁴ Chi nnımähuıbich yi jäy ajcxy huídibi a'oy'amy: "Miingix miich ajcxy huídibi Dios Teedy ti xyconucxy ajcxy. Je'ajtigix ane'mdac huídibi ijtp ni'ixı mıd miich ajcxy ycıxpi maabi naaxhuiñybi chondägy.

³⁵ Ma anajty ñich nyuubögyii miich ajcxy ti xyajcaayich; ma anajty ñich ndıdzıyii, miich ajcxy ti xyajni'ügyich; ma anajty ñich niहुıdityich, miich ajcxy jättac ti xymöyich;

³⁶ ma anajty ñich je nhuit ti nyajmayjatyich, miich ajcxy ti xymöyich je huit; ma anajty ñich nbıgyııjich, miich ajcxy ti xycuend'atyich; etz co anajty ñich pujxtıgoty nyajpaady, miich ajcxy ti xycogapxıyich."

³⁷ Huın'it ymına'na'ñ je jäy ajcxy huídibi oy ti ytungixy mıd ñich: "Huindzin, ¿mına ñich miich ajcxy ti n'ixy ayuu, e ti nyajcay? O ¿mına ñich miich ajcxy ti n'ixy co mdıdzıyii, e ti nyajni'ügy?"

³⁸ ¿Mına ñich miich ajcxy ti n'ixy co miich mnıहुıdity, e ti nmöy jättac? O ¿mına mhuit ti myajmayjaty, e ti nmöy je mhuit?

³⁹ ¿Mına ñich miich ajcxy ti n'ixy, co miich mbıgyii, e oy ti ngüend'aty? etz ¿mına ñich miich ajcxy ti n'ixy co pujxtıgoty myajpaady, e oy ti ngogapxıy?"

⁴⁰ ñich, je mıj'ane'mbi, n'adzohuımbıdipyich: "Janch tıy'ajt jadu'n nej nnımaaygıxy co yi jäy ajcxy huídibi oy ti ytungixy mıd pınjaty huídibi xymıjnicpejtpich, nañ jadu'n oy ti ytungixy mıd ñich. Ca' ñéjity co jäy ajcxy ymınañ co ca' ypııity je jäy huídibi xymıjnicpejtpich."

⁴¹ Chi ñich, je mij'ane'mbi, ñimähuibich je jäy ajcxy huídibi yajpatp: “Huin-huäctuutcich miich ajcxy jibicjäydijc. Nicxy miich ajcxy mijjinjoty, huídibi ijtp ñi'ixi müd je mujcu' ycixpi etz müd je' y'ángeles ajcxy ycixpi.

⁴² Ma anajty ñich nyuubögyii, ca' miich ajcxy xyajcaayich; ma anajty ñich ndidziyii, ca' miich ajcxy xyajñi'ucyich;

⁴³ ma anajty ñnihuidityich, ca' miich ajcxy xyajjätagyich; ma anajty ñich nhuit xytigoy'igtigich, ca' miich ajcxy huit xymooyich; etz ma anajty ñich nbigyii e nyajpaadyich pujxtigoty, ca' miich ajcxy xycogapxiyich.”

⁴⁴ E chi je' ajcxy ymína'na'ñ: “Huindzin, ¿mína ñich ajcxy miich ti n'ijxcixy co anajty miich yubögyii tidziyii, o co anajty ñnihuidity? ¿Mína ti n'ijxcixy co ca' mhuit müdity, o co mbigyii, o co anajty pujxtigoty myajpaady, e ca' ñich ajcxy miich nbubejty?”

⁴⁵ Chi ñich, je mij'ane'mbi, n'adzohuañich: “Janch tiy'ajt jadu'n nej ñniimaagyixy. Huen tim pinity huídibi ca' müdity pa'ayo'n müd je' ajcxy huídibi xymijnicxypejtpich, oy jäy yjamína'ñ co ca' ypinity, ñich miich ajcxy anajty jadu'n ti xytuñich.”

⁴⁶ E jada ajcxy nicxip huinixi ayoodactuuby, e yi tudägyi ajcxy nicxip ma yi jugy'ajtin huinixibi.

26

Je huinma'ñ nej anajty Jesús madzaangixy

¹ Co Jesús nigapxtay tüg'óciy jadyaabi ayuc, chi ñimay yi' ydiscípulos ajcxy:

² —Miich ajcxy mnejhuíyb co huixtic je amayxi, je pascua xii. Pascua xijoty ñich, je jäy huídibi tsoon tzajpjoty, nyajciyega'ñich ma ñmidzipich etz xyajcruutzpeda'ñich, xyaj'öga'ñich ajcxy.

³ Je huin'it xii je teedy huídibi tungmüd ajcxy, je escribas, etz je mijjäydijc ajcxy ñayyömuajtayi ma je' ytiba' je teedy huídi jacmijtungmüd huídi anajty yxi Caifás.

⁴ E jim ma Caifás ytiba' jim ajcxy huinma'ñy'ixtay nej jëbi yajmachycägixy Jesús müd anii etz yaj'ögaangixy.

⁵ Chi ajcxy ñayñiimaayi miñ xyipy:

—Ca' y'oyity co xijoty ñmajzim Jesús. Ca' jecyity co je mayjäy xymijotma'ttayim etz ytiñhuip ajcxy huambi jihuíybi.

Tüg töxyjäy pidacy aceite ma Jesús ycohuajc

⁶ Jesús anajty yajpaady Betania ma Simón ytijc, je Simón huídibi anajty ymüd je jibic nibüdz pa'm.

⁷ E ma anajty Jesús yca, huin'it ymiñ tüg töxyjäy müd tüg quiig ujtz müd perfume huídibi ooy oy yxuugy, jada perfume ooy anajty choohuity. Chi je töxyjäy yaj'ahuäch je quiig, e yajcöyogy Jesús je perfume huídibi ooy oy yxuugy.

⁸ Co Jesús ydiscípulos ajcxy jadu'n ijxy, chi ajcxy mijotma'ty je töxyjäy. Chi ajcxy ñayñiimaayi miñ xyipy:

—¿Ti co jada perfume huídibi ooy oy xuugy ayoy?

⁹ Tzou ixypy ooy jada yajtoocy, jaydëbi ixypy müd yajpubet je ayoobtijc.

¹⁰ E co Jesús nejhuíy nej ajcxy ymínañ, chi ñimay:

—¿Na'amy co m'amayy jadyaabi töxyjäy? Yi huídibi ti tuñ, je' yi tüg oybi.

¹¹ Je ayoobtijc ca' ytigoy'ida'ñ ma miich ajcxy ñimína. Huen huídibi xii huen huídibi tiempo jëbi miich ajcxy mbubedipy ayoobtijc. ñich ca' n'ida'ñich jecy ya müd miich ajcxy.

12 Jada töxyjäy ti pidägy ma ñich nninïcx perfume huïdibi ooy oy xuugy, jayïjp ca'ni nnaaxtigïyïch. Jadu'n je' jïjp'ïjxpy mïna nnaaxtigïhua'ñïch.

13 E huentimma'amyïty je Dios y'ayuc anajty yajcapxhuäcxy huïndu'my naaxhuiñ jim yajni gapxa'ñ jadu'n nej je töxyjäy ti tuñ cham mïd ñich, e jadu'n je mayjäy jäy medzi py jada töxyjäy.

Judas cïyecy yi Jesús ma ymidzip agojïx

14 Chi nidüg je' ydiscïpulos huïdibi yxï Judas Iscariote oy nimäy je teedy mïjtungmïdipi,

15 nimay ajcxy:

—¿Ti ajcxy xymöhuïbïch co ngïyegïpyïch Jesús?

Chi ajcxy moy iïpxmajc plata meeñ.

16 Co ajcxy meeñ ymooy, chi mïc'amy Judas yhuïnma'ñ'ïxtay nej jëbi cïyecy Jesús ma ymidzip.

Jesús y'adzuu'ajty pascua xïjoty

17 Je ymidügpi xï, je amayxï, je pascua xï ma anajty yajcay je tzajcaagy huïdi ca' levadura mïdïty, huïn'it je' ydiscïpulos ajcxy nimïñ Jesús. Chi ajcxy yajtïy:

—¿Ma mdzocy co ñich ajcxy ni'ixïhuïp huïdi mgayamy je pascua xï cïxpi?

18 Chi Jesús y'adzooy:

—Ñïcx miïch ajcxy jim Jerusalén ma tüg jäy ytïjc, e mnïmähuiïp: “Ñïch nHuïndzin jadu'n mïnamb co yhuïngoñ je' yxï yhora, e paady ma miïch mdïjc yi' tuna'ñ je pascua xï adzu'ajtïn mïd ydiscïpulos ajcxy.”

19 Huïn'it Jesús ydiscïpulos ajcxy cuyduñ jadu'n nej Jesús anajty ti ñïmäyïi. Chi ni'ixïy ajcxy je pascua adzuu'ïbi.

20 E co chu'ïy, chi Jesús y'ïxtacy ma je mesa mïd je nimajmetzpi ydiscïpulos.

21 E ma anajty ycaaygïxy, huïn'it nimay je nimajmetzpi:

—Nidügtï miïch ajcxy huïdibi xycïyegaambïch ma nmïdzipïch.

22 Huïn'it ajcxy yajtay taj may. Chi ajcxy yajtïy:

—Huïndzin, ¿nej ñich jada'ji?

23 Chi Jesús y'adzooy:

—Yï huïdi mïd ndocxmucyïch, yi' je' jadu'n xycïyegaambïch ma nmïdzipïch.

24 Janch tïy'ajt co ñich n'öga'ñïch, jadu'n nej je profeta jaay jecy'ajty. ¡Ay ayoob je yëdyjc huïdi xycïyegaambïch! Jac'oy co ca' ycama'xung'aty je huïdibi xycïyegaambïch.

25 Chi Judas ymïnañ:

—Huïndzin, ¿nej ñich jada'ji?

Chi Jesús y'adzooy:

—Miïch jadu'n mïnamb.

26 E ma anajty ajcxy ycaay, huïn'it Jesús tzajcaagy conïgy. Chi yajnajxy Dioscojuyip. E chi jada' tujchuäcxy je tzajcaagy. Chi moy je nimajmetzpi ajcxy je tzajcaagy, e ymïnañ:

—Cay miïch ajcxy jadayaabi tzajcaagy, yi' je' ñich je nninïcxïch.

27 Huïn'it Jesús cïyïgy je y'ügy. Chi yajnajxy Dioscojuyip. E huïn'it moy je ügy je nimajmetzpi ajcxy, e ymïnañ:

—Üc miïch ajcxy jadayaabi ügy,

28 yi' je' ñich je nni'pyïch. Yi' ñïgapxy co Dios ti yaj'aducy je jemybi ayuc. E ñich nni'py ytema'ñ yoga'ñ mïd je mayjäy ycïxpi, jaydëbi ajcxy paadïp je huïnmeecxin mïd je ypocy ycïxpi.

29 Janch tɨy'ajt jadu'n nej nnɨmaaygɨxy, co ca' n'oc'ügaanich jadüg'oc je pascua xɨi ügy, ixti cooni je xɨi tiempo paadɨp co ɨich ajt n'uucim huinjemybi je pascua xɨi ügy ma ɨich nDeedy y'ane'mɨn.

Jesús nigapxy co Pedro ycoyütza'ñyii

30 E co ti y'ɨidäy, chi ajcxy chooñ ñicxy ma Olivos cögop.

31 Chi Jesús je' ydiscípulos ajcxy nɨmay:

—Nidüg'ócɨy miich ajcxy xy'ixmajztähua'ñich cham coodz. Je' co jaay-bejty jadu'n miñ ma je Dios ñecy: “Ögɨp je cuend'ajtpɨ, huin'it je cöbixy yöyhuäcxtähua'ñ.”

32 E co anajty ɨich njugypɨcyɨich jadüg'oc ma anajty ti n'ögyɨich, chi jayɨjpni nɨicxa'ñich ma Galilea, e jɨm naybaatɨm nidüg'ócɨy.

33 Chi Pedro ymɨnañ:

—Oy yɨ jacjadyɨibi mɨgügtɨjɨcɨich xyjadɨm'ixmajztäy, per ni camɨna xɨi ɨich miich n'ixmadzɨpy.

34 Chi Jesús Pedro nɨmay:

—Janch tɨy'ajt jadu'n nɨmäyɨich, cham coodz ca'ni anajty je tzey yaxɨgy, miich tugɨg'oc mɨna'nɨp co ca' xy'ixy'adyɨjɨich.

35 Chi Pedro ymɨnañ:

—Oy ɨich ndɨm'ögɨp mɨd miich, ni camɨna ngamɨnán'nɨbɨich co ca' miich n'ix'adyɨi.

E nidüg'ócɨy je' ydiscípulos ac tɨm jadu'n ymɨnañ.

Jesús mɨbijctzoy Dios jɨm Getsemaní

36 Chi Jesús ñicxy mɨd je' ydiscípulos ajcxy, oy yja'tcɨxy jɨm Getsemaní. Chi jɨm Jesús nɨmay je ydiscípulos ajcxy:

—Ya miich ajcxy oc'ɨña', miin ɨich n'ocnɨcxyɨich jɨm'amy Dios mɨbijctzoobi.

37 E chi Jesús ñicxy mɨd Pedro etz nañ jadu'n mɨd je Zebedeo ymang nimetzpɨ. E jɨm Jesús ñayjɨhuɨyɨi janch tajy may mɨj cajee.

38 E chi jɨm yajnɨmay je nidugɨgɨpɨ discípulos:

—Nayjɨhuɨybɨich taj may ma njot nhuinma'ñ, ixti mabaad anajty n'ögɨich mɨd tájɨn máyɨn. Huɨ'm miich ajcxy ya mɨd ɨich etz ca' mmaagɨxy.

39 Huin'it Jesús ñajtzoyöyɨy mɨjci'm jahui'. Chi jɨm ñaygojxtɨnaydaci naaxcɨxy, e ytigɨy Dios mɨbijctzoobi, ymɨnañ:

—Dios Teedy, ɨich nDios, pen jëbi jadu'n, mduñ may'ajt pɨjɨcɨgɨich jadayaabi tzaachypɨ ayo'n, per ca' yjadu'nɨty nej ɨich ndzojɨcɨn mdunɨpy, jadu'n mdunɨpy janchtɨy nej miich mdzojɨcɨn.

40 Huin'it Jesús yhuimbijty jɨm ma anajty ti yajhui'my je nidugɨgɨpɨ. E oy paady ac tɨm maab anajty ajcxy. Chi nɨmay je Pedro:

—¿Nej ca' madäga'ñ miich ajcxy co m'idɨpy juugy tüg hora mɨd ɨich ycɨxpɨ?

41 Huɨ'mɨ' ya, juugy m'idɨpy etz mɨbijctzoo Dios, jaydëb ca' je ca'oybi xymɨmadägɨp. Janch tɨy'ajt co jotjoty ooy mnɨjot'ajtcɨxy com tunaangɨxy yɨ oybi. Per yɨ mnɨnɨcx ca' ymadäga'ñ nɨcxy tuñ oybi.

42 Chi mɨmetz'oc Jesús ñicxy oy Dios mɨbijctzoy, ymɨnañ:

—Dios Teedy, pen copɨcy co ɨich nbaadɨbɨich je ayo'n, huen jadu'n yjadɨyɨb mɨd ɨich nej miich mdzojɨcɨn.

43 Chi jadüg'oc Jesús huimbijty ma je nidugɨgɨpɨ discípulos, e oy pátnɨbi maab ajcxy, je' co ca' anajty ajcxy mɨmadägy mähuɨ.

44 Chi yajhui'my ajcxy, e mɨdugɨg'oc ñicxy Dios mɨbijctzoobi. E nañ tɨm jadu'n oy mɨnaanɨp jadu'n nej anajty ti y'ocmɨnamb.

45 Chi jadüg'oc huimbijtnɨ jɨm ma je nidugɨgɨpɨ, chi nɨmay ajcxy:

—¿Máagixni? Pócxciɣ jadachambi. Ti je tiempo yhuaad'ajtɣi miɣa iɣch, je jāy huɣdibi tzoon tzajpjoty, nyajciyega'ñiɣ ma yi jibicjāydijc ajcxy.

⁴⁶ Pidiɣciɣ, tzoc jāmiɣ, chi ymiñ je huɣdibi xyciyegeambich ma nmidzipiɣ.

Tzummy mach ajcxy Jesús yajnicxy

⁴⁷ Jesús capxni anajty jim co yjāty je Judas. Judas hue' je' nidūgti je majmetzpi discipulos huɣdibi Jesús yhuin'ijx. E je Judas miid ja'ty mayjāy, je huɣdibi anajty ti quexy je judío teedy miitungmiidpi etz je mijjāydijc. E je mayjāy hue' anajty ajcxy miid ypujx etz quiipy.

⁴⁸ Judas, je huɣdibi anajty ciyejcp Jesús, ti anajty jayijp yecy tūg iɣxpejt huɣdibi miid jēbi ajcxy iɣxcapy Jesús. Jadu'n jayijp Judas ycapxtuñ miid je' ajcxy, e ymiñ:

—Je jāy huɣdibi anajty ndzūcxypich, yi' je' Jesús. Májtzcix.

⁴⁹ Huin'it Judas nimijhuāgy Jesús co capxpocxa'ñ, chi ymiñ:

—¡Huindziñ!

Chi tzūcxy.

⁵⁰ Chi Jesús ñimayi:

—Migūg, ¿na'amy co xyñimijhuāgyiɣ?

E co jadu'n nimay, chi mi'amy yi' ajcxy majch Jesús. Chi ajcxy yajnicxy tzummy mach.

⁵¹ E huin'it nidūg je Jesús ymigūg, juudy je ypujx. Chi tatzpujxtucy je teedy miitungmiidpi ytumbi.

⁵² Chi Jesús nimay je' ydiscipulo:

—Pidiāg yi mbujx ma ytijc. Com pinjaty tziptumb miid pujx, ñañ jadu'n y'ōgipy miid pujx.

⁵³ ¿Nej ca' mnejhuīy co iɣch jēbi nbijctzooyiɣ cham adzu'x may ángeles, je huɣdibi xyñihuá'nibich ma nmidzipiɣ?

⁵⁴ ¿Per nej ycixipy yca'pxipy nej miñ jaaybety, jadu'n nej cham ytuñyii yjadyii miid iɣch ycixpi?

⁵⁵ Chi Jesús nimay je mayjāy:

—Miich ajcxy ti xyñidzoniyiɣ miid je pujx miid je quiipy. ¿Nej mdiy iɣch meetzpi o jāy yaj'ōcpich? Iɣch jabom jabom anajty iñāyich nyaj'ixpiɣyich miich ajcxy jilby ma Dios ytijc. E ca' miich ajcxy xymajchiɣ.

⁵⁶ Huinjihuī' miich ajcxy co tūg'óciy yam ytuñyii yjadyii ca'px tim jadu'n nej je profeta ajcxy cojaay jecy'ajty.

Huin'it nidūg'óciy je' ydiscipulos ajcxy yqueectay. Chi Jesús yhuī'my naydūgpajc.

Jesús ma nymujcpidijc yhuinduu

⁵⁷ Je' ajcxy huɣdibi anajty ti mach Jesús, yajnicx ajcxy jim ma Caifás ytijc. E jim ma Caifás ytijc ma anajty ti ñayyōymujctāayigixy je escribas etz je mijjāydijc ajcxy.

⁵⁸ E je Pedro anajty axam nicxy jigūēgy jihūīy, ixti cooni yajja'ty ma Caifás ytiba'. Chi jim ytigiy. Chi ixtacy miid je cuend'ajtpi ajcxy, je' co oc'ixa'ñ ocnejhuīhua'ñ nej Jesús yjada'ñ.

⁵⁹ Je teedy ajcxy miitungmiidpi etz tūg'óciy je judío jāy miitungmiidpi ajcxy huinma'ñ ixtaaygixy nej jēbi Jesús yajpocycāgixy miid ajcxy xihuin, e jadu'n jēbi mooygixy yi o'cin.

⁶⁰ Mayjāy nihuambejty Jesús miid ani, per ni pin anajty ca' miidity tiy'ajt co Jesús anajty ti ytundigooy miid judío jāy ajcxy ycōtujcin. Jac com jecy miin metz testigos miid aani.

⁶¹ Je' ajcxy ymiñ:

—Jadayaabi yëydijc mīnañ co jēbi nyajhuindigooyich Dios ymijtzajptijc, e codugūg xī ti anajty nyaj'oyīyich jadūg'oc.

⁶² Huin'it je teedy mījtungmīdipi ytinayīgy, e nīmay Jesús:

—¿Nej co ca' m'adzooy? ¿Nej janch tiy'ajt nej jadayaabi metzpi testigo ymīnañ?

⁶³ Per Jesús ca' y'adzooy. E huin'it je teedy mījtungmīdipi ñīmaayī:

—Ñīmaayg ĩch ajcxy Dios ycīxpi, pen janch mīich je' je Cristo je Dios y'ung.

⁶⁴ Chi Jesús ymīnañ:

—Mīich jadu'n mīnamb. Nañ jadu'n ĩch mīich ajcxy nīmāy, co ĩch je jāy huīdibi tzoon tzajpjoty, mīich ajcxy xy'ixīpyich tzajpjoty ma Dios ymījc a'oy'amy. Nañ jadu'n mīich ajcxy xy'ixīpyich jocjoty co anajty nhuimbityich jadūg'oc ya naaxhuiñ.

⁶⁵ Chi je teedy jacmījtungmīdipi oy yhuit huindzeczy huinma'ch, chi ymīnañ:

—Jadayaabi yëydijc ti capxtigooy Dios. ¿Ti testigo njac-huaanim? Mīich ajcxy cī'm ti mmīdoogīxy co yī' ti ycapxytīgooy ma Dios, e mīnañ:

⁶⁶ ¿Nej mīich ajcxy mīnaangīxy?

Chi ajcxy ymīnañ:

—Ti ycapxytīgooy, copīcy co y'ögīpy.

⁶⁷ Chi ajcxy huindzujy jīptzujy etz cojxy ajcxy. Chi jacjadyīi huingojxy jīpcojxy.

⁶⁸ E chi ajcxy nīmay:

—Pen janch co mīich je' je Cristo octīygapx pīn ti xycoxy.

Pedro ymīnañ co ca'p Jesús ixī'adyīi

⁶⁹ Je huin'it moñi Pedro anajty iñay tibāgujc. Chi ñīmiini tūg tōxy'anāg tumbi, chi ñīmaayī:

—Mīich nañ jadu'n ti mhuidity mīd Jesús je Galilea jāy.

⁷⁰ Chi Pedro ymīnañ mayjāyjoty:

—Ca' nhuinjīhuīyich ti mgapxy.

⁷¹ Pedro hue' anajty pīdzīmnīp co ñīmiini huingbi tōxy'anāg. Chi je tōxy'anāg nīmay je' ymīgūgtijc:

—Jadayaabi yëydijc ti yhuidity nañ jadu'n mīd Jesús je Nazaretpi.

⁷² Chi Pedro jadūg'oc coyūch je Jesús cīxyjot huinījot ymīnañ:

—Ca' n'ixī'adyīijich yījūbi yëydijc.

⁷³ Jac co hueeni, je jāy huīdibi anajty ajcxy jīmīp ñīmay ajcxy je Pedro:

—Janch co mīich nañ jadu'n anajty mīd mhuidity yī Jesús, com yī m'ayuc yī' xyajniquēxīcp.

⁷⁴ Chi Pedro tīgīy capxpi janch oy ñīnej mīnañ huinījot:

—Ca' n'ix'adyīijich yī yëydijc.

E tim huin'īty je tzey yaxīgy.

⁷⁵ Chi Pedro jāymejtcoody jadu'n nej anajty Jesús ti ñīmāyīi: “Ma ca'ni anajty tzey yaxīgy cham coodz, mīich tugūg'oc xycoyützībich.” Chi Pedro pīdzīmy tība', e jūby oy yāxy mībaad yjotcīdāgy.

27

Chi Jesús yajcīyējcy ma Pilato

¹ E co oy yxīmīy yticxīy, chi je teedy mījtungmīdipi etz je mījāydijc ajcxy quipxycapxy co yaj'ōgaangīxy Jesús.

² Chi ajcxy yajnicxy cīxoch oy ajcxy cīyēcycy ma Poncio Pilato je gobernador.

Judas ñāyöctīyī

³ Co je Judas je huídibi anajty ti cïyecy Jesús, co ijxy co yaj'ögaanip Jesús, chi oy yjotmaybaatni. Chi conhuimbijty je iipxmajcpi plata meeñ ma je teedy mïjtungmïdipi etz mijjädijc ajcxy.

⁴ Chi Judas nimay je teedy mïjtungmïdipi etz je mijjädijc ajcxy:

—Ich ti ndundigooyich co ti ngïyecyich yi tudägyjäy ma miich ajcxy.

Chi je' ajcxy y'adzooy:

—Ti ich ajcxy n'occuent. Miich yi' mnigixp tiibi mduñ.

⁵ Huin'it Judas cohuijy je meeñ jii by tzajtigoty. Chi ñicxy. Chi ñayyöctiyyi.

⁶ Huin'it je teedy mïjtungmïdipi yajpidigy je meeñ. Chi ajcxy ñayñimaayi miñ xyipy:

—Jadayaabi meeñ ca' yjëbity co nbidaacim ma ofrenda ñigidägy. Je' co yi' yjëjity je huídi ni'py ti tzoo'adyii.

⁷ Huin'it je teedy ajcxy tuñ je quipxycapxy co juyaangixy miid je meeñ tüg naax huídibi jäy ytijp, tütznaax it, ma ajcxy yajnaxtigihuiipy pinjaty ca' ycocajpity jim Jerusalén.

⁸ Ixti chambaad jadu'n xii'adyii jejimbi it: Ni'py naax.

⁹ E jadu'n ycixy yca'px nej je profeta Jeremías yminañ: “E jadu'n ajcxy je' yajpidigy meeñ iipx majcpi plata meeñ (je' choou nej anajty ajcxy Israeljäy ti yajnidugiy),

¹⁰ e miid je meeñ ajcxy juy je tütznaax it, jadu'n nej anajty ti xy'ane'myich Dios.”

Pilato y'amidooy Jesús

¹¹ Jesús yajpaady jim anajty ytinäy ma je gobernador Poncio Pilato yhuindu, chi y'amidoohui:

—¿Nej miich je' judíos jäy xyrey'ajtp?

Chi Jesús y'adzooy:

—Miich jadu'n minamb.

¹² Je judío teedy ajcxy huídibi mïjtungmïdipi etz je mijjädijc tzachxigixy Jesús ma je gobernador. Ni jadu'ñyi Jesús ca' y'adzooy.

¹³ Chi je Pilato ñimay Jesús:

—¿Nej ca' mmidooy nej yi' ajcxy yxiiyi?

¹⁴ Per Jesús ni jadu'ñyi ca' y'adzooy. E paady je gobernador oy mij huinmay, ni ca' ocnejhuuiyñi ti ycapxyipy.

Jesús ycüdujcy y'o'cin

¹⁵ Je gobernador jadu'n anajty ycostumbre mïdity co jimijt jimijt najtzmaziy tüg machyjäy pascua xiioty, je huídibi je mayjäy ti ytimychojcpy.

¹⁶ E jim anajty tüg je machjäy huídibi anajty ajcxy icy'ajttaayb, e yxiijity Barrabás.

¹⁷ E co anajty jim ti ytügmujctaaygixy, chi Pilato ajcxy y'amidooy:

—¿Pin miich ajcxy mdzojcpy co ich nnajtzmazihuibichi? ¿Najtzmaziyich Barrabás o Jesús huídibi jäy ajcxy ytijpy je Cristo?

¹⁸ Pilato ñejhuuyb anajty co mañ'átingix anajty ti cïyejccixy Jesús.

¹⁹ Jimni anajty iñäy Pilato me je ycütujectac co je ytöxyijc tiy'ajt quejxy ma yi', yminañ: “Ca' huaad myajtzaachytuñ yi tudägyjäy. Je' co ich amygoodz ti ngumäyich janch jibic miid yi' ycixpi.”

²⁰ Per je teedy ajcxy etz je mijjädijc ti anajty capxyjotcïdaaccixy je mayjäy co huen yajnajtzmaziy Barrabás etz huen yaj'öccixy Jesús.

²¹ Paady co jadüg'oc je gobernador y'amidooy je mayjäy:

—¿Huídibi machyjäy mdzojcpy co nnajtzmazihuibichi?

Chi je mayjäy y'adzooy:

—Najtzmazdi' Barrabás.

²² Chi Pilato y'amidooy je mayjäy:

—¿E nej ndunipyich yi Jesús, huídibi jäy ytiipy Cristo?

Huin'it ajcxy nidüg'óciy y'adzoday:

—¡Yajcruutzpet yi Jesús!

²³ Chi Pilato ymínañ:

—Pues, ¿nej ti ytundigooy?

Per je mayjäy nigoob y'adzoday:

—¡Yajcruutzpet! ¡Yajcruutzpet!

²⁴ Pilato yjapubedaan Jesús, per co ijxy nejhuüy co je mayjäy ca' ni nej niducy. Hue' ajcxy oy ytiüy huambi jihuüybi, chach ñayñajztijüygixy müd jot'an. Huin'it Pilato capxyñigüejxy je huädz nü. Chi ytiüy cibujp ma je mayjäy yhuinduu, e ymínañ:

—Ca' ich ngo'adzohuüpyich jadayaabi tudägyyëydijc y'o'cin. Miich ajcxy yi' mgo'adzohuüpy.

²⁵ Chi je mayjäy y'adzoday:

—Ich ajcxy ngo'adzohuüpyich yi' y'o'cin müd n'ung anäg etz n'ap n'oc.

²⁶ Chi Pilato najtzmazdiy je Barrabás. Per Pilato ane'my co huen Jesús yajhuojp. E co yajhuojptay, chi cüeyjcy, co huen yajcruutzpedyü.

²⁷ Chi Pilato ysoldados ajcxy yajnicxy Jesús ma agujctijc. E jüby tüg'óciy soldadtijc ñayyöymujci ma Jesús.

²⁸ Chi je soldado ajcxy je' yhuit yajnjenducy. Chi ajcxy yajnjény je tzapx huit huídibi je rey ajcxy yajtuumyb.

²⁹ Chi ajcxy tacy tüg corona müd apy. Chi ajcxy yajcöjeny ma Jesús. E huin'it ajcxy a'oy'amy yajcigabüy tüg je paxy. Chi ajcxy huingoxtinay'ahuüy. Chi ajcxy nixiicy yajxiicy, e ymínaangixy:

—¡Ooy ymijity yjanchity, je judíos ajcxy yrey!

³⁰ Chi ajcxy huindzujy jijptzujy. Chi ajcxy yajcigajptucy je paxy, e yajcöhuojpügy ajcxy.

³¹ E co ajcxy nixiictay yajxiictay, chi yajnjenducy je rey yhuit etz yajnjény je yci'm huit. Chi ajcxy yajnicxy ma yajcruutzpedaangixy.

Co Jesús yajcruutzpejti

³² E jim ma anajty hueeni ti ytüyöy, jim ti paty tüg Cirene yëydijc anajty yxijity Simón. Chi ajcxy adzip nimay Simón co huen jaccapí Jesús ycruudz.

³³ E co ajcxy yja'ty ma tüg je it yxijip Gólgota, jadu'n yhuimbizim Öcpi Cohuajc Cögop.

³⁴ E jim ajcxy Jesús jayaj'üga'ñ vino temhuidity müd tzooy, jigix ca' jihüühuip je tzaachypi. Per co uucmajch, chi jihüüñybijc co ca' y'oy'uucnity.

³⁵ E co anajty ajcxy yajcruutzpety Jesús, chi je soldadtijc suerte ijxy, pin jëbi ocjé'adyü Jesús yhuit, chi yciixy yca'pxy jadu'n nej je profeta cojaay jecy'ajty: “Yajhuäcxipy ajcxy ich nhuit e müd ich nhuit ycixpi ixipy ajcxy suerte.”

³⁶ E jim anajty ajcxy ñaaygixy cuend'ajtcixy.

³⁷ Je xihuün ayuc huídibi ajcxy yjaay ma Jesús ycöduu jadu'n ymínañ: “Jadayaabi je' Jesús, je judíos ajcxy je yrey.”

³⁸ Quipxy müd Jesús ajcxy yajcruutzpejty metz meetzpi. Tüg a'oy'amy, e jadüg anajty'amy.

³⁹ Je mayjäy huídibi ajcxy naxüyb anajty ma Jesús, ooy anajty oy ycöjigiñ, nixügy yajxügy ajcxy Jesús,

⁴⁰ ymínañ ajcxy:

—Bah, miich huídibi Dios ytijc jidaanip, e codugig xii huingbi myajpidíga'ñ. Miich ci'm cham naygohuáni, e minac cruudzcíxy, pen janch miich Dios xy'ung'adyii.

⁴¹ Nañ jadu'n je teedy ajcxy huídibi mijtungmídpi, etz je escribas, etz je fariseos ajcxy etz je mijjáydiyc níxiicy yajxiicy ajcxy Jesús, ñayñimáayigixy miñ xyipy:

⁴² —Huingbi ti cohua'ñ, e ca' jaty nej ci'm ñaygohua'níyb. Pen janch co yí jējity je Cristo je Israel jāy rey, huen minacy jadachambi ma cruudz, huin'it nmibjcm.

⁴³ Yí ti pidāgy ymibjcin ma Dios; huen jadachambi je Dios yajnīdzōgyii, pen janch Dios chogyii; yí ti ymīna'ñ co Dios y'ung'adyii.

⁴⁴ Nañ jadu'n je metzpi meetzpi ajcxy huídibi cruudzpejt quipxy mīd Jesús níxiicy yajxiicy ajcxy ooy Jesús.

Jesús y'ōgy cruudzcíxy

⁴⁵ Co ycuycxíjiiy, chi ycoodzyday tūg'óciy naaxhuiñybi. E jadu'n je naaxhuiñybi y'ijty coodz, ixti minacy yxii.

⁴⁶ Huin'ítty Jesús ycapxyqueecy janch mic ymīnañ:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —yí jadu'mbi ayuc hue' yhuimbīdzīmy: Dios Teedy, Dios Teedy, ¿ti co ti xy'ixmachich?

⁴⁷ Nijējity jāy huídibi anajty jīm yajpatp huingon ma Jesús co jadu'n mīdoogixy Jesús y'ayuc, chi ajcxy ymīnañ:

—Jadayaabi yēydijc cham yaaxtaayb je profeta Elías.

⁴⁸ Huin'it nidūg jāy ñicxy janch poyīgy etz oy yajtzooñ je pixy. Chi je pixy yajxoogy mīd je xun vino. Chi pidacy je pixy ma je paxyjīp. Chi yujctijy ma Jesús y'ahuac co huen ūgy.

⁴⁹ Huin'it nijējity ajcxy ymīnañ:

—Ixmatz, tzoc ajt oc'ijxim, pen nimiinip Elías, pen janch yajnīdzōgyii.

⁵⁰ Jadūg'oc Jesús yaaxqueegy janch mic. Chi oy y'o'cni.

⁵¹ Co Jesús y'o'cy, tim huin'ítty jīm ma Dios ytijc je mapxy yhuit ycītzhua'cxy tīnā'amy. E nañ jadu'n je naaxhuiñybi ooy chuyuy mīd ujx micpi etz je mijjatychoa oy jītzhua'cxy.

⁵² May ōcpi jut y'ahuach etz yjugypijcy mayjāy tībi anajty y'o'ccixy tībi anajty mībijccixy Dios.

⁵³ Co Jesús yjugypijcy, chi je may'ōcpi tībi anajty jugypijccixy etz tībi anajty pidzīngixy ma ōcpi jut, chi ajcxy ytīgīy ma je Dios ycajp, je Jerusalén. E mayjāy ajcxy ijxy.

⁵⁴ Co je mic ujx oy ñaxy etz jac tijaty anajty ti ytuñyii ti yjadyii, chi je capitán etz mīd jadyii ymīgūgtijc huídibi anajty cuend'ajtp Jesús ooy ajcxy chígy yjihuīy, e mīnaangixy:

—Janch tīy'ajt co yjīibi yēydijc Dios yí anajty y'ung.

⁵⁵ May anajty nañ jadu'n tōxyjāydijc ymīj'ijxcixy jīguem huídibi anajty ajcxy Jesús ti mīddzoon jīm Galilea. Yí anajty ajcxy Jesús ypubejtp.

⁵⁶ E ma je' ajcxy jīm anajty chooñity, María Magdalena, María huídibi Jacobo etz José ytaj'ajtpy, etz je huídibi Zebedeo y'ung ytaj'ajtpy.

Jesús yajnaaxtīgīy

⁵⁷ Co oy chuu'īyñi ycoodzīyñi, huin'it chooñ ma Arimatea tūg comeeñyāy huídibi yxii José. E je' ymījncxpejty anajty Jesús.

⁵⁸ Chí José ninicxy Pilato oy pijctzou Jesús ñinīcx. Huin'it Pilato pidacy y'ane'mīn co huen möyii.

⁵⁹ Chí José ycīdīgīy Jesús ñinīcx. Chi huinmojch mīd tūg poob sávana.

⁶⁰ Chi yajnaaxtigïy ma je yci'm jut jemybi huidibi anajty ti yajtzejtztüty ti yajpädüty ma tüg tzahuingueetz. Chi adiguejctujcy je öcpi jut müd tüg tzaa.

⁶¹ Chi José ñicxni. E jim yhui'my María Magdalena etz je jadügpï María, y'ñäy ajcxy ymihuingon öcpi jut.

Je cuend'ajtpï ajcxy ma Jesús ñaaxtigïy

⁶² E com jabom ma anajty Jesús ixiiybi ti y'ögy, ma anajty ti ni'ixiydäy müd je sábado xii ycixpï, chi je teedy ajcxy huidibi tungmüd etz je fariseos ajcxy ñayyöymujci ma je Pilato.

⁶³ Chi ajcxy ymïnañ:

—Huindzin, yi' ñich ajcxy njäymejchpyich co je anüdacpi ymïnañ ma anajty yjuugyity co codugüg xii jugypïga'ñ jadüg'oc co anajty ti y'ögy.

⁶⁴ E paady tunmay'ajt quexipy soldados ajcxy ma Jesús ti ñaaxtigïy huen cuend'ajtcixy ixti cooni tugiig xii paadipy. Ca' yjeyity co ñiminiib adzuum agoodz je' ajcxy huidibi mijnicxpejtï etz tzinguëgipy ajcxy Jesús ñinicx. E chi nicxy jäy ymïna'ñ: “Ti yjugypicy je öcpi.” Chi anajty jac'anaxy je anii ti yajtni ca'ydi je jayïpi.

⁶⁵ Chi Pilato ajcxy nimay:

—Miich ajcxy müd tüg picy soldados huidib cuend'ajtp ma miich ajcxy. Nicxcix miich ajcxy yaj'adujccixy je öcpi jut, jadu'n nej m'a'ixiiygixy.

⁶⁶ Chi ajcxy choni ma je Pilato. Chi ajcxy quejxy je tüg picypï soldados ma je öcpi jut. Chi ajcxy pidacy ijxhui'min ma je tzaa huidibi ajcxy je jut yaj'adiguejctujcy.

28

Co Jesús yjugypicy

¹ E com jabom co yximïy yticxïgy je domingo xii, huin'it ñicxy María Magdalena etz je jadügpï María ma Jesús ñaaxtigïy.

² Chi tüg mij uix ñajxy. Huin'it ycidacy Dios tüg y'ánel huidibi tzomb tzajpjoty. Chi jidigejcy je tzaa ma je öcpi jut aguu. Chi y'ixtacy ma tzaa nicx.

³ Janch adücxp je ánel anajty yhuinjïp jadu'n nej huizuc, e je yhuit janch poob'ögy.

⁴ E co je soldados ajcxy ijxpaty je ánel, chi ajcxy ooy chuyuygooty. Chi ajcxy yhui'my jahuengi ögy.

⁵ Huin'it je ánel y'adzooy je metz töxyjäy:

—Ca' miich ajcxy mdzigïy. Hich nejhuybich co miich ajcxy m'ixtäy Jesús je huidibi ajcxy yajcruudzpejty.

⁶ Per ca' je' cham ya. Ti je' yjugypicy, jadu'n nej ymïnañ. Min miich ajcxy oc'ix ma ñaaxtigïy.

⁷ Nicx miich ajcxy jottigooyb ma je' ydiscípulos ajcxy e nima': “Ti Jesús yjugypicy jadüg'oc, e yi' ñicxp jim Galilea e jim ajcxy mmüdnaybadïyb.” Hich miich ajcxy yam nnïmaaygixy.

⁸ Huin'it je töxyjäy ajcxy choon janch poyïgy ma anajty ti ñaaxtigïy Jesús. Chi ajcxy ñicxy müd tzigïñ, per agujc jotujc. Poyïgy ajcxy oy tïy'ajt yecy ma je discípulos ajcxy.

⁹ E jim anajty je metzpi töxyjäy ytüyöy, timetini Jesús ñayguëxici ma je' ajcxy yhuinduu. Chi Jesús ajcxy capxocxy. Chi je' ajcxy mihuingoon Jesús etz mineeni je' ytecy. Chi ajcxy huindzigïygixy.

¹⁰ Jesús mïnañ:

—Ca' mdzigïygixy. Nicx miich ajcxy nima' je nmigügtïjcich co huen ajcxy nicxy jim Galilea, e jim naybadïybich müd yi' ajcxy.

Huidibi ajcxy je soldadotijc ñigapx

¹¹ E tüyöybñi anajty je töxyjäy nimetzpi co nijëjty je soldados ajcxy chooñ ma Jesús ñaaxtigiiy ñicxy jim Jerusalén, miidmiydäga'ñ je teedy huidibi tungmiidpi nej anajty ti ytuñyii ti yjadyii ma Jesús ñaaxtigiiy.

¹² E huin'it je teedy ajcxy ñayyöymujctayi miid je mijjäydijc, tunaangixy quipxy capxy. Huin'it je teedy ajcxy etz je mijjäydijc moy ajcxy je soldados may meen.

¹³ Chi ajcxy nimay:

—Miich ajcxy mina'nip co maab anajty miich ajcxy mijcoodz co ymiiñ Jesús ydiscípulos ajcxy etz tzingueeci Jesús ñinix.

¹⁴ Etz pen ymidooyb anajty yi gobernador, ich ajcxy ngapxjotcidägich, jigix ca' nej xytúngixipy.

¹⁵ E huin'it ajcxy je soldados ycidigiiy je meen. Chi ajcxy ñicxy cuyduñ jadu'n nej anajty ajcxy ti ñimäyii. E ixti chambaad jadu'n judíojäy capx je ayuc.

Huidibi Jesús yajñibijc ydiscípulos ajcxy

¹⁶ E jadu'n ajcxy ñicxy je nimajctügpí Jesús ydiscípulos ajcxy jim Galilea. Chi ajcxy ñicxy ma je cögop jadu'n nej anajty Jesús ti ñimáayigixy.

¹⁷ E co ajcxy ijxpaty Jesús, chi ajcxy oy huindzigiiy. Per jim nijëjty huidibi ca' mibijcy co anajty yjëjty.

¹⁸ Huin'it Jesús ymijhua'cy ma yi' ajcxy, e nimay:

—Ich ti nyajmöyich je cötujcin jüby tzajpjoty etz ya naaxhuiñ. Ich ti nyajmöyich je mij cötujcin, jaydëbi n'ane'myich jüby tzajpjoty etz ya naaxhuiñ.

¹⁹ E paady nicx miich ajcxy huindu'my naaxhuiñ capxhuäcxcix je ayuc, jaydëbi jäy ajcxy xymibigipyich. Tüg'óciy jäy ajcxy huidibi xymibijcpich myajñibedipy ajcxy miid Dios yxi, Dios y'ung yxi, etz miid je Espíritu Santo yxi.

²⁰ Miich ajcxy myajixpigipy je mayjäy co copicy cuydunipy ajcxy ich ngötujcin tüg'óciy jadu'n nej ti n'ane'myich miich ajcxy. E miich ajcxy mnejhuüyb co nmüid'ityich miich ajcxy huinixi huinítiempo, ixti mabaad naaxhuiñybi anajty ycixpi ytigooy. Jibaad ycixy. Amén.

SAN MARCOS

Jaayhui'my Jadu'n Nej Jesucristo Ytun Yjajti

¹ Jadu'n oga'ñ chondacy je oybi ayuc t'iy'ajt jadu'n nej Jesucristo, je Dios y'ung ytun etz yjajti.

² Je Dios y'ayucnajtzcax'iybi je Isaías jecy'ajty jayhui'my jadu'n nej Dios n'ima'y je Cristo:

Nguexaamyich ñich ngogapxy jay'ijp ma nidüg nidüg cajp ma miich mnicxa'ñ jac'axam, jigix jëb je cogapxy nimähui'py je jäy ajcxy co huen nayñi'ix'iyigixy ma yjot yhuinma'ñ m'iid miich ycixpi, jadun nipaady nej jihui'y jäy ajcxy ni'ix'iy tü'aa co tüg rey yjäd'a'ñ.

³ Nañ jadun jadüg it Isaías jayhui'my jada ayuc ma jadun ym'inañ:

Jim m'ijtig'iduum jäy ajcxy m'ido'y co tüg jäy y'ayuccapxhuäcxy, jadun ym'inañ: "Nayñi'ix'iyigix ma mjot mhuinma'ñ ajcxy jaydëb naybaatim m'iid ajt nHuindzin Dios. Ixmájtzcixy yi mjibicjot mjibic-huinma'ñ. Jadun nipaady nej jäy ajcxy yajti'y tü'aa hu'idibi ooy y'adi'y y'a'och."

⁴ Jim m'ijtig'iduum anajty Juan je Bautista miñ e ytig'iy mayjäy yajni'ibejtpi. Chi Juan capxhuäcxy Dios y'ayuc ma je mayjäy ajcxy hu'idibi anajty mimb ni'ibejtp. Juan ayuc capxhuäc co cop'icy co jäy ajcxy huen jothuimb'ijtcixy etz ixmájtzcixy ajcxy je yjibichuinma'ñ, etz ni'ibejtcixy, jigix jëbi Dios yhuinmecx'ib ajcxy ypocy.

⁵ Tüg'óci'y je mayjäy ajcxy hu'idibi anajty tzinaayb jim Judea ñaaxjot etz jim Jerusalén mimb anajty ajcxy ma Juan, e y'am'ido'o'ijty anajty ajcxy je y'ayuc. Co je jäy ajcxy capxp'iz'iz'my nej anajty ypocyt'ungixy, chi Juan yajni'ibejty ajcxy ma je Jordán m'ijn'ii.

⁶ Juan hue' anajty yhu'it'ajtpy camello ni'ib'ic, e nañ jëyim anajty m'iid ñayhui'ñy'ii, e hue' anajty yjicx'ajtpy mu' etz uxpäg.

⁷ Juan ycapxhuäc'yp anajty Dios y'ayuc ma je mayjäy, e ym'inañ:

—Ñich jay'ijp ti nmiñich ngapxhuäcxy Dios y'ayuc. Jac'axam min'ipy tüg jäy hu'idibi jacni'gi mic'ajt m'idity ca'ydi ñich, ca' xypaady'ich nicxy nguejy'ich yi' yc'ighuin.

⁸ Ñich ti nyajni'ibety'ich miich ajcxy m'iid ni'. Per je jäy hu'idibi yjacm'iid Dios ymic'ajt, ca'ydi ñich. Yi' xyaj'adig'ihuip xyajjotig'ihuip Dios yjihui'ñ ymic'ajt, jadun nipaady'ip nej jihui'y xyajni'ibedip m'iid Dios yjihui'ñ ymic'ajt.

Co Jesús ñ'ibejty

⁹ Je huin'it xi' huin'it tiempo Jesús chooñ ma je cajp hu'idibi yxi' Nazaret, jim Galilea ñaaxjot, e ymiñ ma Juan el Bautista anajty yajpaady. Huin'it xi' Juan yajni'ibejty Jesús ma je Jordán m'ijn'ii.

¹⁰ Pidz'imb anajty Jesús ma je m'ijn'ii, e tim huin'ityi Jesús i'ix co je tzajp anajty y'ahuäch, e i'ix je Esp'iritu Santo chooñ tzajp'joty, e yci'dägy ma yi'. Jadun je Esp'iritu Santo yquëx'igy anajty nej tüg muuxy.

¹¹ Chi Jesús m'idooy capxy ayuc choñ tzajp'joty, nimäy'ii:

—Ñich miich n'ung'ajtpy. Ooy ñich miich ndzocy njihu'y. Ooy jotcu'j nayjihui'y'ij'ich m'iid miich.

Je mujcu' tuñ ijxta'ni ma Jesús

¹² Huin'it mic'amy je Esp'iritu Santo yajnicxy Jesús m'ijtig'iduum.

13 E hue' Jesús yhu'i'miy jim mijtig'ituduum huixchiguipx xii ahua'n iyujc agujc. Huin'it je mujcu' jot'ijxy yhuinma'n'ijxy je Jesús. Chi je ángeles ajcxy miñ ypubejty ypuđigiiy je Jesús.

Jesús ytung yajtzondägy jim Galilea

14 Ti anajty Juan yajpidägy pujxtigoty, jac'axam Jesús ñicxy jim Galilea. Jim Galilea Jesús capxhuäcxy Dios y'ayuc etz yi Dios y'ané'min.

15 Jesús yminañ:

—Ti je xii je tiempo yhuaad'ajtni. Ti nigoody je xii je tiempo mina Dios pidäga'n yi' y'ané'min ya naaxhuiñ. Jothuimbijtcix ajcxy, etz ixmajtzcix ajcxy mjibicjot mjibic-huinma'n. Mibijccix Dios y'ayuc jadu'n nej jëb ajcxy m'alma ñidzögipy.

Jesús huodzoñ mīdaax jāy huīdibī anajty acxmajtzp

16 Jesús huīdijtp anajty ma je mejypa' huīdib yxii Galilea mejy, co oy'ixpaady Simón etz y'uch Andrés. Simón etz Andrés acxmadziñ anajty ytung'ajtpy, ytimpidacpy anajty y'acxmadziñ mejyjoty co ajcxy Jesús ijxpaty.

17 Chi Jesús nimay Simón etz Andrés:

—Min mīd iich. Iich miich ajcxy huingbi tung nmōhuipy. Jadu'n mdung nipaadip nej jihuīy mjāymājtzcixipy.

18 Mic'amy Simón etz Andrés ajcxy ixmajch y'acxmadziñ, e ñicxy ajcxy mīd Jesús.

19 Chi Jesús yjacyōy anajty hueen, e ijxpaty Jacobo etz y'uch Juan, je Zebedeo ajcxy ymang. Je Jacobo etz Juan tumb anajty barcojoty. Hue' anajty ajcxy yaj'oyiib je' y'acxmadziñ.

20 Chi Jesús mijhuooy ajcxy Jacobo etz Juan, e nimay co huen ñicxy mīd yi'. Mic'amy je' ajcxy ixmajch yteedy, je Zebedeo, barcojoty mīd ytumbi, chi ajcxy ñicxy mīd Jesús.

Tüg jāy huīdibī anajty jibīc espíritu mīd

21 Huin'it Jesús mīd ymīgügtijc yja'ty jim Capernaum. Je huin'it sábado, je pocxin xii, Jesús ytigiiy ma je judío jāy ajcxy ñaymujctac jim Capernaum, chi yjāyyaj'ixpijctzondacy.

22 Je mayjāy ooy ajcxy jihuīy huinmay je ayuc huīdibī Jesús anajty ajcxy yaj'ixpijcp. Com Jesús hue' anajty yaj'ixpijcy jadu'n nej jihuīy yci'm'ané'min mīdity. Ca' Jesús anajty yaj'ixpijcy jadu'n nej je jāy ajcxy huīdibī yaj'ixpijcp anajty Moisés ycōtūjcin je jēcyip.

23 E ma je naymujctac tüg yēydijc huīdibī mīd anajty ca'oybi. Chi je ca'oybi ooy mic ycapxcoody, e yminañ:

24 —¿Ti co xy'amayīy iich ajcxy, Jesús huīdibī tzomb jim Nazaret? ¿Nej ti mmiñ co xyajhuīdīgoyáangixyichi? Iich n'ijxcajpy miich, e nejhuīybīch co miich je' je Huätzpi Dios.

25 Chi Jesús ix'ojoy je ca'oybi, e nimay:

—Amon miich, e pidzimb ma jada yēydijc.

26 Huin'it je ca'oybi yajyajch yajquīdy je yēydijc, e mic yaaxqueegy, e ypidzimy ma je yēydijc.

27 Tüg'óciy je mayjāy jūby ma je naymujctac ooy ajcxy ñay'adzigiīyī, e ñayñimaayī ajcxy miñ xyipy:

—¿Ti jada' yi'? Jada yēydijc ymīd jemybī ixpijcin. Yi' mīd mic'ajt etz ane'm'ajt, paady yciixpi yi' ane'my yi' ca'oybi, e ycapxmīdoohuip.

28 Mic'amy je mayjāy ajcxy huīdijaty tzinaayb ma tüg tüg cajp jim Galilea nejhuīy ajcxy nej Jesús ytuñ, e cōmaaygixy Jesús.

Jesús yajtzögy Simón Pedro ymüd töxyjäybi

²⁹ Tim huin'ítay Jesús ypidzimy ma je naymujctac, chi ñicxy müd Jacobo etz Juan jim ma Simón etz Andrés ytijc.

³⁰ Simón ymüd töxyjäybi píjciy anajty. Cijx'am anajty y'ity, e mic anajty ooy ytoyii. Tim huin'ítay Jesús ñimaay co Simón ymüd ooy mic ypiigyii.

³¹ Chi Jesús nimijhuägy je pa'mjäy. Chi majtzi yci', e huijtziy. Tim huin'ítay y' toyi y'ixmajtzi, e chi yajcay yaj'uucy Jesús etz ymügügtijc.

Jesús yajtzögy may pa'mjäy

³² Co xii oy ycidacni, e chuu'iiyñi, chi je mayjäy müd miñ ajcxy ma Jesús tüg'óciy pa'mjäydijc, etz huídijaty ajcxy ca'oybi ymüd.

³³ Tüg'óciy je mayjäy ajcxy ma je jimbi mij cajp nimujcy je tijc ma Jesús anajty ti yjättägy.

³⁴ Jesús yajtzoctay tüg'óciy je may pa'mjäy huenytimytiibá'mity, etz yajpidzimy may ca'oybi majaty jäy ajcxy. Per Jesús ca' anajty a'ixiy nicxy je ca'oybi ñigapxyii, com y'ixy'ajttaayb anajty ajcxy Jesús.

Jesús y'ayuc t'iy'ajt capxhuäcxy jim Galilea

³⁵ Tim mooñi Jesús ymaybidigy, ca' anajty yximiiyñi, e ypidzimy ma je cajp. Chi ñicxy ma tüg mijtig'iiduum Dios mibijctzoobi.

³⁶ Huin'it je Simón etz je ymügügtijc ooy ajcxy ja'ijxtäy Jesús.

³⁷ Co ajcxy paty je Jesús, chi ajcxy nimay:

—Tüg'óciy je mayjäy xyjadim'ixtáy.

³⁸ Chi Jesús nimay Simón etz je ymügügtijc ajcxy:

—Tzoc ajt jámim ma y' jacjadyii cajp huinduy agonbi, jaydéb ngapxhuäcxibich Dios y'ayuc nañ jadu'n ma y' jäy ajcxy jim. Paady yci xpi ndzooñich tzajpjoty, jigix jëbi ngapxhuäcxibich Dios y'ayuc.

³⁹ Jesús nicxp anajty ma nidüg nidüg cajp jim Galilea ycapxhuäcx anajty Dios y'ayuc ma nidüg nidüg judío jäy ñaymujctac, e yajpidzimy anajty ca'oybi majaty jäy.

Jesús yajtzögy tüg jäy nibützpa'mmüdpí

⁴⁰ Tüg jäy huídibi ymüd anajty jibic pützpa'm, je micpi, chi nimijhuägy Jesús, e ycojxtinay'ahuüy ma Jesús yhuinduu, ymíñañ:

—Pen miich jadu'n tzojcpy, jëb xyajtzögich.

⁴¹ Chi Jesús pa'ayoy je pa'mjäy, e pidacy yci' ma je pa'mjäy ñinicx, e ymíñañ:

—Ndzojcpyich, cham nyajtzögy.

⁴² Co Jesús jadu'n ymíñañ, chi mic'amy je jäy huídibi anajty müd je jibic püdz chögy.

⁴³⁻⁴⁴ Mic'amy Jesús ycapxcíjxy müd je jäy huídibi anajty ti chögy, e nimay:

—Ix pin myajnimây co ti mdzögy. Nicx jayijp jiiy ma Dios ytijc ma je judío teedy ajcxy, e mo' Dios yhuindzigi'ñ jadu'n nej Moisés ycötújcín ane'my, jigix jëbi huädz mbidzimipy ma Dios ycötújcín. Cuydun miich huídibi Moisés ñajtz'ane'miiy jecy'ajty, jigix jëbi je mayjäy ajcxy nejhuíhuip co ti mdzögy.

⁴⁵ Per je yéydijc ca' capxymidoy Jesús. Co ñicxy, chi ytiigi capxy yajyöybi jadu'n nej anajty ti yajtzögyii. Com je mayjäy nejhuíyib huídibi anajty Jesús ti tuñ, paady yci xpi Jesús ca' anajty ocjajtni nej ytiigi huipy ijxna' jigüe'xna' majaty cajp. Hue' anajty huídity ma ca' pin chinäy. Per miñ anajty y'oy'ixyii huenytimypinjäyity, choon ma nidüg'óciy cajp huinduy agonbi.

2

Jesús yajtzögy tüg jäy c'ima'tpi tecy'ma'tpi

1 Ti anajty xii tiempo ñajtnñicx#yñi co Jesús yhuimbijty jadüg'oc jim Capernaum. Je mayjäy ñejhuuyb anajty co Jesús yajpaady ma tüg tijc.

2 Chi mic'amy mayjäy ñayyömuyci ma anajty Jesús yajpaady, e ca' anajty tigiydac ma je tijc, miid co tzach mayjäy anajty ti miingixy. Y'adujctaayb anajty ajcxy je tijc'aguu. E Jesús ycapxhua'xyp anajty Dios y'ayuc.

3 Huin'it xii, midaax yëydijc ciymiñ cijx'am ma Jesús yajpaady tüg pa'mjäy huidibi yci' ytecy ti yxujxtäy anajty.

4 E com ca' anajty ni nej y'oyiy nej yajjadip ajcxy ma Jesús je pa'mjäy, je' co anajty chach újztity je tijc miid je mayjäy, chi ajcxy yajcöhuaach hueeni je tijcñicx ma anajty Jesús yajpaady. Chi ajcxy cödiyñajxy je pa'mjäy cijx'am.

5 Co Jesús ijxy je jäy ajcxy ymibíjcín, chi nimay je pa'mjäy:

—Migügich, yi mbocy ti yajhuinmecxtäy.

6 Per nijëjity huindzindijc huidibi ajcxy nijaydutp anajty Dios ñecy co ajcxy midoy nej Jesús ymina'ñ, chi ajcxy ymina'ñ jotjoty huinma'ñjoty:

7 “¿Nej co jada jäy jadu'n ymina'ñ co ti yajhuinmecxy jada pa'mjäy ypocy? Capxtigooyb yi' miid Dios. Com ca' nipinjäy jëb ypocyhuinmecxy. Tügpaic Dios yi' huidibi jëb ypocyhuinmecxy.”

8 Per Jesús ñejhuuyb anajty nej je' ajcxy chachmina'ñ jotjoty huinma'ñjoty, paady mic'amy yminañ:

—¿Na'amy co mdzachhuinmaaygixy?

9 ¿Huidibi jada jac'ooy co nnimäyich yi pa'mjäy: “Ti mbocy yajhuinmecxytäy.” O jac'ooy co nnimähuibich: “Pidig, e yajpidig yi mdögy, e tüyöy?” Tú'ciy yi'.

10 Chi Jesús yjacminañ:

—Jadachambi janchtiy nyajquëxiga'ñich co ñch, je jäy huidib tzoon tza-ppjoty, e huidibi cham yajpaady ya naaxhuiñ, nmidich mic'ajt jaydeb nhuinmecxyich jäy ypocy.

Co Jesús jadu'n yminañ, chi nimay je pa'mjäy huidibi yci' ytecy anajty xuxy:

11 —Ñich miich yam jadu'n nimäy: “Tinayig, yajpidig yi mmabejt e nicx ma mdijc.”

12 E mic'amy je pa'mjäy ypidigy, e yajpidigy ymabejt, chi ytüyöychoñ jiiy ma je mayjäy ajcxy anajty y'ixy yhuindicxy. Paady ycixpi tüg'óciy je mayjäy ooy jihuiy huinmay etz jäymejch ojadajty ajcxy Dios, yminaangixy:

—Niminaabi ajt jadu'n nga'íxim mijhuinma'ñ jadu'n nej cham ti n'íxim.

Jesús nimay je Leví: “Pajamgich”

13 Chi jadüg'oc Jesús ycajppidizimy, ñicxy jim ma mejypa'. E co mayjäy ñayömuycy jim ma Jesús anajty yajpaady, chi Jesús yaj'ixpijc je mayjäy.

14 Co Jesús yactüyöy anajty, chi ijxpaady Leví je Alfeo ymang. E Leví ññaayb anajty ma je yajcogüejttac jäy yajcogüejtp anajty. Chi Jesús nimay Leví:

—Pajamgich.

Tim huin'ítiy Leví ytinayigy, ixmajch ytung, e panicxy Jesús.

15 Jadu'n yajti co tüg xii Jesús caayb anajty me Leví ytijc. Mayjäy huidibi ytung'ajtpy anajty yajcogüedi, etz jacjadyii jäy huidibi anajty tundigooyb miid judío jäy ycostumbre y'ñaaygixy ma je caydac quipxy miid Jesús etz je' ydiscípulos ajcxy. Com may jäy anajty ooy Jesús tzach miid huidítcixy.

16 Jim anajty ma Leví ytijc nijëjity fariseojäy, je huindzindijc huidibi tzach padumb judíojäy ycostumbre. E co je' ajcxy ijxy co Jesús caayb uucp anajty tügmucy miid tüg'óciy je mayjäy ajcxy huidibi tundigooyb miid judíojäy ytiy'ajt ycötújcín, etz yajcogüejtpidijc, chi ajcxy migapxy Jesús ydiscípulos, je' ajcxy huidibi mijnicxpejtp anajty Jesús, nimay ajcxy:

—¿Nej co Jesús miich ajcxy mHuindzin ycaymucy y'ucmucy miid yi j-cogüejtpidijc ajcxy, etz jacjadyii jäy ajcxy huídibi tundigooyb miid judíojäy ycötújcín?

¹⁷ Co Jesús jadu'n midoy nej je fariseo jäy nigapxyii, chi ajcxy nimay:

—Ca' tzocy tzoydumbi yi jäy ajcxy huídibi mic'ajtp oy'ajtp. Yi' janchtiy yi huídibi ajcxy yuuba'm ymiid chojcpy ajcxy tzoydumbi. Nañ tim jadu'n yi jäy ajcxy huídibi ca' ypocymiidity, ca' ajcxy tzocy pocyhuinmeecxin. Hich ti nmiñich co nyajjothuimbidipyich pocyjäydijc. Hich ca' ti nmiñich co nyajjothuimbidipyich oyjäydijc tudägyjäydijc.

Jesús yaj'amidoogixy nej co jäy y'ity jaygay

¹⁸ Jadu'n yjajti tüg tiempo ayuu'ijtp anajty je jäy ajcxy huídibi mijnicxpejtp anajty Juan je Bautista. Nañ jadu'n ayuu'ajtp anajty je fariseojäy ajcxy. Chi nijëjity ajcxy ymiñ ma Jesús e amidoy:

—¿Nej co yi jäy ajcxy huídibi mijnicxpejtp ajcxy Juan etz nañ jadu'n yi fariseojäy ajcxy ayuu'ajtp ajcxy, e je jäy ajcxy huídib miich xymijnicxpejtp, ca' y'ayuu'ajtcixy?

¹⁹ Chi Jesús y'adzooy:

—Co ya nyajpaadyich ya naaxhuiñ, ca' ycopicity co hich ndiscípulos ajcxy y'ayuu'adip. Jadu'n nipaady nej jäy ajcxy huídibi píjcin nixidumy ca' ajcxy y'ayuu'aty ma yam yi píjcin nixiduñ, e peni ca'ni je píjcpí ymígügtijc y'ixmajtztäy. Nami je píjcpí ca'ni choñ, chi ca' pin y'ayuu'adañ huídibi nixidum je píjcin.

²⁰ E paadip je xii je tiempo mina ca' nmíid'idañich ya naaxhuiñ yi' huídibi ajcxy xymijnicxpejtpich, e huin'it ajcxy y'ayuu'adaangixy.

²¹ Com jemybi Dios y'ayuc nyaj'ixpicpyich, paady ca' ytügüy miid je jécyp ayuc huídibi je fariseo jäy ajcxy yaj'ixpijcpy. Jadu'n nej miich ajcxy mnejhuiy co ni pin ca' agiyiy tuc huit miid tüg pedaas jemy huit, con je' co je jemy huit nímujcp je', e chi nígi najtzcídzihuip je tuc huit.

²² E nañ ni pin ca' jëb huaad pidägy jemy vino ma tuc cochac. Je' co je vino jemybi ycídzamy je tuc cochac, e chi y'ixyojctähuip je vino etz je cochac ñitigoydáhuip. Hue' janchtiy jëb ajcxy pidacy jemy vino ma jemy cochac.

Je discípulos ajcxy yajmújcixy je moc cojc sábado xii

²³ Tüg sábado xii Jesús miid ydiscípulos ajcxy ñaxiiy ma tüg trigo cam. E huin'itiiy je ydiscípulos ajcxy ytigüy je trigo tujcp.

²⁴ Co je fariseo jäy ajcxy ijxy jadu'n nej Jesús ydiscípulos ajcxy anajty tujcmujc trigo tim, chi ajcxy nimay Jesús:

—Ix miich. ¿Na'amy co miich mdiscípulos túngixy huídibi judío ycötújcín capx'adujcpy sábado xii?

²⁵ Per Jesús ymínañ:

—¿Nej ca'miich ajcxy mguendtuñ Dios y'ayuc co mnecycapxy, jadu'n nej David ytuñ tügtecy jecy'ajty, co David etz ymígügtijc yuu'ögaangixy anajty?

²⁶ Je huin'it tiempo jecy'ajty co je judío teedy Abiatar mjtungmíidpi anajty ma Dios ytijc, chi David ytigüy ma Dios ytijc, e caay je tzajcaagy huídibi ti anajty yoxy ma Dios yhuinduu. Dios ycötújcín ymínañ co je teedy ajcxy ycaagy'ajtpy jada tzajcaagy, ca' jac'ooyñipin. Nañ jadu'n David moy je tzajcaagy je jäy huídib anajty ajcxy ymiid.

²⁷ Nañ jadu'n Jesús yjacmínañ:

—Hich, je jäy huídibi tzoon tzajpjoty, nmíidich ané'min, jaydëb nimäyich je jäy ajcxy ti jëb túngixy sábado xii.

28 Com Dios ti ixmach je sábado xii, paady ycixpi, ich je jäy huídibi tzoon tzajpjoty, nmíidich ané'min jaydëb nimayich jäy ajcxy co jëb tijaty tuñ sábado xii.

3

Je yëdyjc huídibi anajty yci' títz

1 Jesús ytiçiy jadüg'oc ma je judío naymujctac. Jiiby anajty tüg yëdyjc huídibi anajty ymíid tüg yci' títz.

2 Je fariseojäy jiiby ma je naymujctac y'ijx'ijtpy anajty Jesús, co anajty nejhuíhua'ñ pen Jesús yajtzögamy je pa'mjäy sábado xii, jigix jëbi ajcxy xíhuip Jesús co ti ytundigoy míid judíojäy ycötújcín.

3 Jesús nimay je jäy huídibi míid tüg yci' títz:

—Pidig, min ya ma ich.

4 Huin'it Jesús y'amídooy je jäy ajcxy e nimay:

—¿Nej miich ajcxy mínaangixy: Nej jëbi jada nduñich je oybi o je jibicpi sábado xiioty? ¿Jëbi nyajtzögich jäy o jëbi nyajtigoyich jugy'ájtín?

Per je jäy amoñ ajcxy ijty, ca' ajcxy je' y'adzooy.

5 Huin'it Jesús huíndicxpejty je jäy ajcxy míid chip y'ahua'n, e míid jotmay, je' co ooy ajcxy jotjuuñity, e chi nimay je yëdyjc:

—Xajtiú yí mgi'.

Chi je yëdyjc xajtiy yci', e chi yci' oy chögy.

6 Chi je fariseojäy ypidzimday ma je naymujctac, ooy yjotmädy ajcxy, e ñicxy ajcxy ñaymújcip míid je jadügpiçy judío huíndzindijc huídibi ymijnicxpejt je rey Herodes. Huinma'ñ ixtaayb anajty ajcxy nej jëb ocyaj'ögip Jesús.

Mayjäy ma tüg níba'

7 Per Jesús choñ míid yí ydiscípulos ajcxy, ñicxy ma mejypa'. E ooy mayjäy huídibi ajcxy tzomb Galilea ñaaxjot etz Judea ñaaxjot panicxy ajcxy Jesús.

8 Nañ jadu'n mayjäy panicx ajcxy Jesús huídibi ajcxy tzomb jim Jerusalén, huídibi ajcxy tzomb jim Idumea ñaaxjot, huídibi ajcxy tzomb jim Jordán mijñiñ nínaxy ma xii ypidzimyb, huídibi ajcxy tzomb jim Tiro etz Sidón ñaaxjot. Ñicxtäy je mayjäy ma Jesús yajpaady, com ñejhuíyib anajty ajcxy je mijhuinma'ñ huídibi Jesús anajty ytumyb.

9 Com tzach mayjäy anajty ymiingixy, paady Jesús ni'ane'mdiy ma yí ydiscípulos ajcxy tüg barco ma jëb iñäy, ca'ty je mayjäy ooy y'adijyíi y'agodiyíi.

10 Com Jesús ti anajty yajtzögy may jäy, paady ycixpi tüg'óciy je pa'mjäy nimujcy Jesús, adzip tzachnídonaangixy.

11 Co je jäy ajcxy huídibi ca'oybi ymíid ijxpaty Jesús, chi ajcxy ñayhuíjojtaci ma Jesús yhuínduu, e mic ycapxcooty, ymínaangixy:

—Miich je' Dios y'ung.

12 Per Jesús nimay mictägy je ca'oybi ajcxy co ca' huaad nigapxcixy nimíydaaccixy pin je' anajty.

Jesús huin'ixy majmetzpi discípulos

13 Huin'it Jesús ypejty ma tüg cögop, e capxyñiguexy co huen miñ ma yí je ymígügtijc huídibi yhuin'ixamy co ytunam míid yí. Chi ajcxy ymiñ ma Jesús.

14 Chi Jesús yhuin'ijx majmetz ajcxy huídibi ymíid'idamy, e huídibi yquexamy y'ayuccapxhuäcxp.

15 Jesús moy je majmetzpi discípulos ajcxy huídibi anajty ti yhuin'ixy mic'ajt jaydëb yajtzögip pa'mjäy ajcxy, e ymoy ajcxy ymic'ajt jaydëb ca'oybi yajpidzimy ma jäy ajcxy.

16-17 Jada je nimajmetzpi discípulos ajcxy yxii nidüg nidüg: Simón, je huídibi Jesús yxii moy Pedro; Jacobo müid y'uch Juan, yi Zebedeo y'ung y'anäg, je huídibi ajcxy Jesús yxii moy Boanerges (je ayuc Boanerges jadu'n yhuimbizimy: "Enee ymang").

18 E jacjadyii huídib Jesús ti anajty huin'ixy: Andrés; Felipe; Bartolomé; Mateo; Tomás; Jacobo je huídibi Alfeo ymang'ajtpy; Tadeo; e je jadügpí Simón, je cananista.

19 Nañ jadu'n Jesús huin'ixy Judas Iscariote, je huídibi agojix cïyejc Jesús ma ymidzip.

Yajñibijccixy Jesús co müidity mujcu' ymic'ajt

(Co jadu'n huin'ixtaay je majcmetzpi discípulos ajcxy), Jesús ytiñy ma tügtijc müid yi' ajcxy.

20 Huin'ítity tzach mayjäy ñayyömyüjigixy ma je tijc ma Jesús y'ity, ixti Jesús etz ymügügtijc ca' y'oyiy nej jëb ycaaygixy y'uuccixy.

21 Co Jesús y'amügügtijc jadu'n nejhuñy, chi ajcxy nimiiñ Jesús yajñicxaangixy anajty mach, com hue' anajty tñjixy co Jesús ylociib.

22 Nijëjity escribas ajcxy, je huindzindijc huídibi nijaydutp anajty Dios ñecy, miin ma Jesús co choñ ajcxy Jesusalén, ymínaangixy:

—Jada Jesús ymüid Beelzebú, je ca'oybi yhuindzin, ma y'aa yjot. E yi' yajpidzimy je ca'oybi ajcxy ma jäy ajcxy yjothuinma'ñ müid Beelzebú ymic'ajt.

23 Chi Jesús huoomiñ ma yi' je escribas ajcxy, e yajmüidmüyacy ajcxy tüg jihuimbit ayuc. Chi Jesús ymínañ:

—¿Nej tñy'ajt jada nej müich ajcxy mína'ñ co Satanás jëb ci'm ñayyajpidzimyii ma jäy ajcxy y'aa yjot? Ca' tñy'ajt nej müich ajcxy mína'ñ.

24 Pen tügpicy tungmüidpi ixypy ñaybijc-huá'cxigixy, etz ñaymidziptzóonigixy ixypy ac jëyi. Pues cixip yi' ajcxy y'ané'min.

25 Nañ jadu'n pen tügpicy tüg juugy tüg migüg ixypy ñaybijc-huá'cxigixy, ca' ajcxy y'idaangixy tügmucy.

26 Nañ jadu'n pen Satanás ixypy ti ñaybijc-huäcxyii, e ci'm ixypy ti nayñibidgyii, ca' ixypy yi' ymic'ajt ida'ñ. Hue' janchtñy Satanás cixipy tigoipy. (Paady ca'tñy'ajtity nej müich ajcxy ymínañ.)

27 Ca' ni pin jëb huaad ytiñhuip ma tüg micpi jäy ytiñc etz meedzipy tijaty ymüid, pen ca' jayip cixoch tecyoch je jäy micpi. Pen ti cixoch tecyoch ixypy je micjäy, huin'it janchtñy mimadägy, e píjcip tijaty ymüid.

28 Janch ñich müich ajcxy nimäy co Dios jëb huinmeecxip tüg'óciy pocy huídibi jäy ytúngixp etz tüg'óciy jibicpi huídibi jäy ycapxp.

29 Jëyi janchtñy co pinjaty capxtigooyb müid je Espíritu Santo, je Dios yjihui'ñ ymic'ajt, ca' Dios huinmecxi nimina. Huinixii y'ida'ñ pocymüid.

30 Müid co jäy ajcxy chach ymínaangixy co Jesús anajty müidity ca'oybi, paady Jesús jadu'n ymínañ.

Jesús ytaj etz y'uch migüexy ajcxy

31 Jesús ytaj etz y'uch ajcxy oy yja'ty ma anajty Jesús yajpaady. Chi Jesús ytaj etz y'uch ajcxy anajty ytinaaygixy tñba'y, e chi ajcxy capxñigüejy Jesús.

32 Je mayjäy huídibi anajty ajcxy iñayb jühuiditi ma Jesús, ymínañ ajcxy:

—Müich mdaj etz m'uch cheeby ajcxy tñba'y müich ixtaayb.

33 Chi Jesús ymínañ:

—¿Pinjäy müich ajcxy mdijy co ñich ndaj'adyii etz ñich n'uch'adyii?

34 Huin'it Jesús huindcxpejty je jäy ajcxy huídibi anajty iñayb ajcxy jühuidity ma je', e ymínañ:

—Tüg'óciy jada jäy ya jadu'n ajcxy nipaady nej ñich ndaj etz ñich n'uch.

³⁵ Huenytimypinity huídibi ajcxy cuydumb yi Dios chójcin, yi' je' jadu'n nipaady nej ñich n'uch, ñich n'ajch, ñich ndzi' etz ñich ndaj.

4

Je niipi y'ixpejt

¹ Jadüg'oc Jesús ytigüy yaj'ixpijcpí ma mejypa'. E ooy mayjäy ymujcpejty ma anajty Jesús yajpaady. Míid co ooy anajty chachmayjäyity, paady Jesús ytigüy ma tüg barco jahuengi mejyjoty. Jesús ññaayb anajty barcojoty, e je mayjäy ññaayb anajty ajcxy ma mejypa'.

² Huin'it Jesús yaj'ixpijcy je mayjäy míid canaag jihuimbit ayuc. Co yaj'ixpicy, chi ymíñañ:

³ —Amído'o'ijtcix miich ajcxy ñich jada n'ayuc. Tüg jäy choón niipi.

⁴ Co je niipi yhuíjpy anajty trigo tím, chi je trigo tím nijëjity oy ycäy tím tügüj. Chi je joon ajcxy ymiñ jicxy je trigo tím huídibi tügüj ti ycäy.

⁵⁻⁶ E nijëjity trigo tím oycäy ma tzaanícx, ma nihueeñ oyñaax yajpaady. E je trigo tím ca' tzip mujx je', je'co ca'anajty ooy naax mápxity. E co je xii ypidzimy, chi no'cy je trigo mang, com ca' anajty ytictz míidity naaxjoty, chi ytíich.

⁷ E nijëjity trigo tím oycäy ma apyjot. Co jada trigo tím ymujxy, chi y'ujtz'ögtäy je trigo mang, e ca' ytím'ajty.

⁸ Per jacjadyii trigo tím oycäy ma oyñaax, chi ymujxy, e ytím'ajt may'amy: tüg pi'c pajc íipxmajc oyco'ity, jadüg pi'c pajc tugí'px oyco'ity, jadüg pi'c pajc mígo'px oyco'ity.

⁹ Co Jesús je míydägi yajmay, chi ymíñañ:

—Pínjaty míid ytätzac, píñ mídohuamy, huen mído'mbícy jada ayuc.

Ti yi' ñigapxyp yi' ixpejt

¹⁰ Co je mayjäy ñicxni, e Jesús yhuí'my naydüg, chi je nimajmetzpi ydiscípulos ajcxy etz jacjadyii huídib míjnicxpejt Jesús ñimíjhua'cy, e amído'y nej yhuimbidzimy je jihuimbit ayuc.

¹¹ E Jesús ymíñañ:

—Míich ajcxy jaydëb mnejhuíhuípy huídibi Dios ñigapxyp ñimíydacpy coyüch'amy ma y'ané'mín ycötújcin. Jacjadyii jäy ajcxy jihuimbit'amy nyajmíidmíydaacyich.

¹² Jadu'n jihuimbit'amy nyaj'ixpijcpíych je mayjäy, jaydëb co pínjaty íjxp, ca' ajcxy íxípy; etz pínjaty mídoob, ca' ajcxy mído'mbígípy. E jadu'n ca' ajcxy yjothuimbidíp, e nañ ni ycayajmeecxípy ajcxy ypocý.

Jesús najtzcapxíy nej yhuimbidzimy je niipi y'ixpejt

¹³ Chi Jesús yjacmíñañ:

—¿Nej ca' míich ajcxy mhujñihuíy jada jihuimbit ayuc? Pen ca' míich ajcxy mhujñihuíy jada jihuimbit ayuc, ca' míich ajcxy mhujñihuíhuíp yi' jacjadyii jihuimbit ayuc.

¹⁴ Je huídibi capxhuäcxp Dios y'ayuc, jadu'n yi' nipaady nej je huídibi niip trigo tím.

¹⁵ Je jäy ajcxy huídibi amído'o'ijtp Dios y'ayuc, e míc'amy je ca'oybí yajpidzimy Dios y'ayuc ma ajcxy yjot yhuinma'ñ, jadu'n ajcxy nipaady nej trigo tím huídibi cáb tügüj, e je joon ajcxy míc'amy píimujctay.

¹⁶⁻¹⁷ Je jäy ajcxy huídibi amído'o'ijtp Dios y'ayuc janch jotcuje, e míbíjccíxy tzojccíx, chi ajcxy íxmajtzí Dios y'ayuc co agapxíy paady, e co tzaachypí mínaxy yajnaxy míid Dios y'ayuc ycíxpi. Jadu'n ajcxy nipaady nej je trigo tím huídibi ti ycäy ma tzaanícx.

18-19 Je jāy ajcxy huídibi amído'o'ijtp Dios y'ayuc, e co ñicxni, chi jāy digooyñi Dios y'ayuc miiđ jotcuje'ájtín tziinaayín, etz comeeñ'ájtín etz adzójcin. Jadu'n ajcxy nipaady nej trigo tiiim huídibi ti ycāy ujtzjoty, e ca' ytiim'aty miiđ co oy y'ujtz'ögy.

20 Je jāy ajcxy huídibi amído'o'ijtp etz cöbijcp Dios y'ayuc amumdügjot etz Dios y'ayuc tumb ma ajcxy yjot yhuinma'ñ, jadu'n ajcxy nipaady nej je trigo tiiim huídibi ti cāb ma oyñaax etz ytiim'aty may'amy: tüg pi'cpajc iipxmajc, etz jadüg pi'cpajc tugì'px, etz jadüg pi'cpajc miđo'px.

Je lámpara ñi'ijxpejt

21 Chi Jesús yjacmīnañ:

—Co jāy ajcxy jindicxi'ñ nöctzoy, chi canan ajcxy cöjujpy miiđ tu'tz, ni ca' ajcxy pidacy cijxpa'tci'py, hue' janchtiy pidaaccixy ma jindicxpejt jaydēb mij ytiicxy.

22 E nañ ni ca' ni pin ni ti jēb ameech tunipy, e nicxy ycayajnejhuīy. E ca' ni pin ni ti ayüch tunipy, e nicxy ycayajnejhuīy.

23 Pinjaty ytätzac ymiiđ, pin mīdoohuamb, huen mīdo'mbijccixy iich n'ayuc.

24 Nañ jadu'n Jesús ymīnañ:

—Cuendtúngix jada ayuc huídibi miich ajcxy yam mmīdooyb. Yi quipxi'ñ huídibi ajcxy myajquipxiyib, nañ jadu'n yi' miiđ Dios ajcxy xyquipxyhuimbidipy, e ixti jacyajmōhuip ajcxy huídijaty mīdoob iich n'ayuc.

25 Pinjaty ymiiđ, yajmōhuip ñigi, pinjaty hueen miiđ, yajpigipy ñigi (oy ixypy hueen jadim mīdity).

Je tiiim huídibi yeecp ñi'ijxpejt

26 Nañ jadu'n Jesús ymīnañ:

—Yi Dios y'ané'min jadu'n yi' nej co tüg jāy nicxy ñipy ma ycamjot.

27 Chi jada' co ñiiptay ñicxni ma ytiic e ymi'o'cni ymäybidigni com jabom, e jadu'n yajnaxy canaag xii tzuu. E je moc pajc mujxp je' etz yomb. Per je cogam ni ca' nejhuīy nej je moc yoñ, ma mic'ajt paady.

28 Je' co yi naax ci'm mic'ajt mīdity jaydēb yajyoñ je moc. Jayijp ypidzimy je moc ung, jac'axam ypidzimy yi moc pijy, e chi jada' ytiim'ajtni.

29 Co je moc ymajaani, chi je jāy ajcxy nicxy moc tzijcp, com ti yhuindiy je moc.

Ijxpejt ma je mostazi pajc

30 Nañ jadu'n Jesús ymīnañ:

—¿Nej m'oc'a'ixiiygiy yi Dios y'ané'min? ¿Ti miiđ n'ocyajquipyxiihuibich?

31 Jadu'n Dios y'ané'min nipaady nej mostaza pajc huídibi tüg jāy nicxy niipy ma ycam. Yi mostaza pajc jacñigi ymútzity ca'ydi jacjadyii ujtzpajc huídibi yajpatp ya naaxhuiñ.

32 E co yajniipy je mostaza pajc, chi yoñ, e chi yeegy ooy janch mij, ca'ydi jacjadyii ujtz. E janch mij yeegy tüg'ócay yci' y'aacx, ixti joon ajcxy pe'mb ma je yci'y'aacx y'anicíy.

Nej anajty Jesús yecy je tiy'ajt miiđ je ijxpejt ycixpi

33 Jadu'n anajty Jesús yaj'ixpiy je mayjāy ajcxy Dios ytiy'ajt miiđ canaag jihuimbit ayuc, ixti mībaad ajcxy jēb huinjhuīy.

34 Ac jihuimbit ayuc Jesús yajnimay je mayjāy. Per miiđ yi'ydiscípulos Jesús ycapxticxtaayb anajty je jihuimbit ayuc.

Jesús capxticx nej huimbídzimy je ijxpejt

35 Je huin'it xii co ycoodziy, chi Jesús nimay yi ydiscípulos ajcxy:

—Tzoc ajt jámim jim'amy ahuin ma yi jadügpi mejypa'.

36 Huin'it Jesús ydiscípulos ajcxy ixmajztay je mayjäy, e müid tzoön Jesús barcojoty. Nañ jadu'n jacjadyii barco ajcxy choñ quipxy müid Jesús ydiscípulos ajcxy ybarco.

37 Je huin'it coodz tüg poj miiñ janch mic. E je mejy nigoo anajty y'ocpidigni. Janch tigiiyb anajty nii barcojoty, jagoo jagoo yca'ujztay je barco müid nii.

38 Jesús maab anajty ma je barco iix ma tüg mabejt. Chi yajmäybidigi, e nimay ajcxy:

—Huindzin, ¿nej ca'mduñcuend co ich ajt yam nguinaanim?

39 Huin'it Jesús ymäybidigy, e jipcogapxy je poj. Etz nimay je mejy:

—¡Amon! ¡Huäcxip!

Chi mic'amy je poj ymongidactay yhuäcxijptay jadu'ñyi.

40 Huin'it Jesús yminañ:

—¿Na'amy co mdzachtzigiiygixy ajcxy? ¿Nej ca' mmibijccixy co nmüdich Dios ymic'ajt?

41 Jesús ydiscípulos ajcxy ooy chigiiy, e ñayñimaayi ajcxy miñ xyipy:

—¿Pin jäy jada' jada Jesús? Ooy chachmijhuinmañ co yi poj etz je mejy ycapxymidoyii.

5

Je Gadarajäy huidibi anajty ca'oybi müid

1 Chi Jesús müid ydiscípulos ajcxy oyja'tcixy ma je mejypa' ma je Gadara jäy ñaaxjot.

2 Tim mic'amy co Jesús ybarcobidzimy, chi nimiiñ tüg jäy huidibi ca'oybi müid anajty. Hue' anajty choñ ma öcpi jut.

3 Je yëydijc, ca'oybimüidpi, tzinaayb anajty ma öcpi jut. E ni pin anajty ycamimadägyii. Ni pin camimadacy nicx cixoch tecyoch jada je ca'oybimüidpi, e ni ca' ajcxy mimadacy müid cadena.

4 Canaag'oc ajcxy jacíxojch jatecyxojch müid cadena, e ypojtayb anajty je cadena. Ni pin camihuinma'ñybaady nej jëb ocmimadaaccixy je ca'oybimüidpi.

5 Je ca'oybimüidpi xim tzuum anajty yhuidity tüg yuugjot etz ma öcpi it, janch mic anajty yäxytinäy. E chachnayyajtzaachiyii anajty müid tzaa.

6 Jiguëgy anajty je ca'oybimüidpi ymiiñ, co iixpaty Jesús, chi poyigy ninicxy Jesús, e ycojxtinay'ahuüy ma Jesús yhuinduu.

7 Je ca'oybimüidpi mic migapxcooty Jesús, e nimay:

—Jesús, je mijpi Dios y'ung, ¿na'amy co xymidziptzoönich? May'ajt nbijctzooybich ma Dios co ca' ich jëb huaad xychaachytuñich.

8 Je ca'oybi jadu'n yminañ, com Jesús ti anajty nimäy:

—Ca'oybi, pidzimb ma jada yëydijc.

9 Jesús y'amidooy je ca'oybi:

—¿Ti mxii?

Chi je ca'oybi y'adzooy:

—Ich nxi hue' je' “ni may”, com ni may ich ajcxy huidibi yajpatp ma jada yëydijc.

10 Huin'it je may ca'oybi may'ajt pijctzoy ma Jesús co ca' ajcxy jëb huaad ixquexyii ma huingbi it lugar.

11 Huingon anajty je cop ma anajty may idzim yjicxcixy.

12 Chi je ca'oybi ajcxy may'ajt pijctzoy, e nimay ajcxy:

—Najtzquexiiyg ma yi may idzim, jigix jëbi n'adigiyich njottigiyich yi may idzim.

13 Chi Jesús jadu'n a'ixiy co jëbi adigiiygixy jotigiiygixy je may idzim. Chi je ca'oybi ypidzimday ma je yëydijc, e yajtigiyday je may idzim ajcxy. Jim anajty

yajpaady jahuengi mejtz mil idzim. Chi je idzim ylocjydaay, e ycögänaxtaay ajcxy ma tüg tzajjip, e oy ycädaaygixy nijoty, e chi ajcxy ñi'ögtay.

¹⁴ Je idzim cuend'ajtp ajcxy ooy ajcxy ñay'adzigiyyi, e nicxtay ajcxy poyigy ma ytijc. E oy nimiyaaccixy cajpjoty etz majaty tundac nej anajty ajcxy y'idzim y'öctaaygixy. Mayjäy ajcxy choñ mic'amy oy ijxcixy nej anajty ti ytunyii ti yjadyii.

¹⁵ Co je mayjäy ajcxy yja'ty ma Jesús yajpaady, chi ajcxy ijxy je yëydijc huidibi anajty mayca'oybi ymüd. Ijxy ajcxy co iñay huit müd etz huijycujc, ti anajty y'oyiy. E huin'it ooy ajcxy je mayjäy ñay'adzigiyyi.

¹⁶ Je jäy ajcxy huidibi anajty huindixp co anajty je ca'oybimüdpí ti y'oyiy, etz ijxcixy nej ti ytunyii ti yjadyii müd je may idzim, chi yajmíydactay je maycajpyäy jadu'n nej anajty ti ijxcixy.

¹⁷ Huin'it ajcxy pijctzoy may'ajt ma je Jesús, co huen tzoñ ma ajcxy je ñaaxjot.

¹⁸ Co Jesús ytigiiy jadüg'oc ma je barco, chi je yëydijc huidibi anajty ca'oybi ti ñibidzimyii ti ycöbidzimyii, pijctzoy may'ajt ma Jesús co huen a'ixiy möhuip co huen müd'idyii Jesús.

¹⁹ Per Jesús ca' a'ixiy co ymüd'idyii, chi nimay:

—Huimbit ma mdijc etz mjugymigüg, e yajmüdmíydäg jada mijpi tung mijpi huinma'ñ huidibi je Huindzin Dios ti tuñ müd miich. Müdmíydägípy jadu'n nej je Huindzin Dios ti xypa'ayoy.

²⁰ Chi je yëydijc yhuimbijtni, e huidijtp anajty cajp cajp jim Decápolis ñaaxjot, e nimiydactay tüg'óciy jadu'n nej Jesús ti yajtzögyii, e tüg'óciy je mayjäy ooy jihuuy huinmay.

Je Jairo ñix etz je töxyjäy huidibi Jesús yhuit nïdoni

²¹ Co Jesús huimbijty barcojoty ma je mejypa' ma anajty ti choñ, chi mayjäy ymiiñ ma Jesús yajpaady, chi Jesús yhuäcxijpy ma je mejypa'.

²² Huin'it Jesús ñija'ti tüg mijtungmüdpí ma yi judíojäy ajcxy ñaymujctac. Je yëydijc hue' anajty xijity Jairo. Co Jairo ijxpaty Jesús, chi ñayhuijotac ma Jesús yhuinduu.

²³ Jairo may'ajt pijctzoy, ymíñañ:

—Huindzin, ögaanip ich ñix. Tun may'ajt nicxy ma ich ndijc, e mgñixájip ma ich ñix, jigix jëbi myajtzögip, e yjactzinähuip.

²⁴ E Jesús nicxp anajty müd Jairo, e mayjäy panícxxy anajty Jesús. E je mayjäy ooy anajty tzach'adiji'y tzach'agodi'y Jesús.

²⁵ E ma je mayjäy ymiiñ anajty tüg töxyjäy pa'm müd, jécyiñ anajty ymijtacni. Majmetz jimijt yxi ybo' anajty cujc payöy, ca' anajty y'oc-huäcxijpni je ni'py.

²⁶ Jada töxyjäy ti anajty yajtzoyduñ müd may tzoydumbi, ti anajty ymeeñ yajtundäy ma je tzoydumbi ajcxy. E je'ni anajty ypa'm'ity. Ni ti pubéjtin ti capaady, ixti nigí anajty ypa'm mijhua'ñ.

²⁷ Jada töxyjäy ti anajty ayuc midoy nej Jesús anajty pa'mjäy yajtzögy, paady nimiñ etz nimijhuägy jixci'py'amy, chi nïdooni Jesús yhuitpa'.

²⁸ Jada töxyjäy nayñimaayi jotjoty huinma'ñjoty: “Co nnïdónibich Jesús yhuitpa', müd tim yi'yi ndzögibich.”

²⁹ Co je töxyjäy nïdoñ Jesús yhuitpa', tim huin'itíy mic'amy yhuäcxijp je ni'py. Huin'it je töxyjäy jihuuy co anajty ti chögy.

³⁰ E Jesús jihuuy co anajty ti yajtzögy tüg jäy müd ymic'ajt, paady ni'ijxhuimbijty je mayjäy huidibi anajty pamíniip, y'amidooy ajcxy:

—¿Pin ich nhuit ti xyñidoni?

31 Huin'it Jesús ñimaayi ajcxy ydiscípulos:

—Miich m'ijxpy co yi mayjäy xychach'adijïy xychach'agodiïy, e miich mina'ñ: “¿Pïn ti xyñidóñich?”

32 Per Jesús huindicxypejty je mayjäy jühuidity ma yi', oc'ixa'ñ ocne-jhuïhua'ñ pïn anajty ti ñidonyii.

33 Huin'it je töxyjäy, com ñejhuïyb anajty jadu'n nej Jesús ti yajtzögyii, paady nimijhua'cy Jesús janch tziyuuyb müd tzig'i'ñ ñayhuijojtaci ma yi' yhuinduu.

34 Jesús ymina'ñ:

—Töxyjäy huidibi ooy ndzócyich, ti mdzögy müd co ti xymibícyich. Nicx agujc jotcujc, ti mba'm ñaxy.

35 Capxp miydacp anajty Jesús müd je töxyjäy co nijëjity jäy ñimiini, choñ ma je judío jäy ñaymujctac mijtungmüdpï ytijc, e nimay je töxy'anäg yteedy:

—Yi mnïx ti je y'ögy. Ca' huaad mjac'amayïy nïg yi Huindzin Jesús.

36 Per Jesús ca' tuñcuend jadu'n nej ajcxy yjamina'ñ, chi nimay je naymujctac huindzin:

—Ca' mdzigïy, mibic nigoda'ajty.

37 E ni ca' jac'a'ixiy nicxy yjacmüdnicxyii jacpïnjaty. Jëda'ajty müdnicxy je Pedro, Jacobo etz Juan, je Jacobo y'uch.

38 E co Jesús ytijctigïy ma yi naymujctac huindzin ytijc, chi ijxy jadu'n nej jäy jiiiby chachne'mgixy chachjiiygixy chachyaaxcixy.

39 Co Jesús tijctigïy, chi nimay je jäy ajcxy:

—¿Nej co nigoo ajcxy mdzachne'mni, e mdzachyáaxcixni? Yi pi'c töxy'anäg ca' yi' ti y'ögy, maab yi'.

40 Per nigooob ajcxy Jesús nixiicy co jadu'n ymina'ñ. Huin'it Jesús yajpidzimday tüg'óciy pïnjaty anajty jiiiby tigoty, e müd tijc tigiy jëda'ajty je ungedeedy etz ungday, e nañ je tugigpï ydiscípulos huidibi anajty ti müd miñ. Chi ajcxy ytigiy jiiiby ma anajty je töxy'anäg yajpaady.

41 Chi Jesús májtziy yi töxy'anäg yci', e chi nimay:

—Talita, cumni —jadayaab ayuc hue' yi' yhuimbizimy: Töxy'anäg, ñch miich yam ñimaayb, pidig.

42 Huin'itïy je töxy'anäg, je huidibi anajty majmetz yjimijt, ypidigy e ytüyöychoñ. E tüg'óciy yi mayjäy ooy ajcxy jihuiy huinmay.

43 Huin'it Jesús najtzcapxiy co ca' huaad pïn yajnimay jadu'n nej je töxy'anäg ti chögy, nañ jadu'n ni'ane'mdiy co huen ajcxy yajcay je pi'c töxy'anäg.

6

Jesús yajpaady jim Nazaret

1 Huin'it Jesús choñ ma je jimbi it lugar, e yhuimbijty ma yci'mgajp. E müd ñicxy yi' ydiscípulos ajcxy.

2 Sábado xijoty Jesús ytigiy yaj'ixpijcp ma je mayjäy huidibi yöymújccixp ma je judío jäy ñaymujctac. E je mayjäy huidibi amidoo'ijtp anajty ooy jihuiy huinmay ajcxy, e ñayñimaayi ajcxy miñ xyipy:

—¿Ma jada' jadayaab jäy ti ni'ixpigïy jadayaab ixpíjcïn? ¿Ma ti paady jada huijy'ajt cujc'ajt huidibi ymüid? ¿Ma jada' ti paady yi mic'ajt huidibi müd mijhuima'ñ tumyb?

3 Je' jada je tzejtzpi, yi María y'ung. Yi y'uch ymigüg, yi Jacobo, yi José, yi Judas, etz yi Simón. Nañ jadu'n yi' y'uch töxyjäybi cha ajcxy chinäy quipxy müd ñch ajt.

E je mayjäy ca'ajcxy anajty ixa'ñ cöbiga'ñ Jesús.

4 Huin'it Jesús nimay je mayjäy ajcxy:

—Huenma'ámyity tüg'óciy je mayjäy ooy yajmij'aty je jäy ajcxy huídibi najtzcapxiyb Dios y'ayuc. Jëyi janchtiy, ma yci'm naax ma yci'mgajp ca' je jäy ajcxy yajmij'adyii, etz nañ ytim jadu'n yi' y'amigügtijc etz ymijün ymidijc.

⁵ Ma yci'm naax yci'm gajp Jesús ca' jaty nej mijhuinma'ñ tunipy miid co ca' ajcxy mijpidägyii. Jëyi yci'pidacy ma nijëjity pa'mjäy etz yajtzoocy.

⁶ Jesús ooy jihuüy huinmay nej je jäy ajcxy ca' ymijpidägyii ma yci'm naax yci'm gajp. Chi Jesús chooñ jim ñicxy ma jacjadyii cajp huinduy agonbi, e yaj'ixpijcy anajty je mayjäy ajcxy.

Jesús quexy ydiscípulos ayuccapxhuäcxp

⁷ Huin'it Jesús mijhuoy je majmetz ydiscípulos ajcxy, e chi quejxhuäcxy nimetz nimetz ma canaag cajp. E chi mooy mic'ajt, jigix jëb yajpidzimy ajcxy ca'oybi ma jäy ajcxy.

⁸ Nañ jadu'n y'ane'my Jesús je' ydiscípulos ajcxy co ca' huaad ti miníxcixy tü'amgixpi, jëyi jëb miníxcixy tüg tajc nidüg nidügti. Ca' huaad miníxcixy ymorral, e ca' huaad miníxcixy ycaagy, e ca' huaad miníxcixy ymeeñ.

⁹ Jëyi je yci'g etz je yhuit huídibi anajty ajcxy ymiid huen miníxcixy.

¹⁰ Chi Jesús ymíñañ:

—Co anajty ajcxy mjättaccixy ma tüg tijc, jim ajcxy mhuí'mipy ixti coon mdzoonip ma yijimbi cajp.

¹¹ Pen mdigiygixp ma tüg cajp, e je jäy ajcxy ca' ajcxy xycöbiga'ñ, ca' ajcxy amido'ida'ñ miich m'ayuc, mbidzimgix ma je cajp, chi mhuinhuópcixipy mgig. Jada je' je tiy'ajt co ca' ajcxy mjotcúcity. Janch ñch miich ajcxy nimäy co Dios anajty ytiyduñ jada naaxhuiñ jäy, jacni'gi tzaachypi paada'ñ yi jäy ajcxy huídibi ajcxy anajty ca' xycöb'jccixy, ca'ydi je' ajcxy huídibi tzinaay jecy'aty ma Sodoma etz Gomorra cajp.

¹² Chi je nimajmetzpi ajcxy chon Dios y'ayuccapxhuäcxy co huen jäy ajcxy jothuimb'jtcixy, huen ixmajtzaaygixy yi pocyuni.

¹³ Nañ jadu'n ajcxy yajpidzimy ca'oybi majaty jäy, e pidaaccixy aceite majaty pa'mjäy, e yajtzooccixy anajty.

Co Juan je Bautista y'ögy

¹⁴ Huin'it je rey Herodes nejhuüy co Jesús canaag mijhuinma'ñ tzachytuñ anajty, com tüg'óciy je mayjäy anajty nimíydaaccixy Jesús. Herodes ymíñañ co Juan je Bautista ti yjugypicy jadüg'oc ma anajty ti y'ögy, paady mic'ajt miidity jaydëb mijhuinma'ñ tuñ.

¹⁵ Nijëjity jäy ymínaangixy:

—Jesús yi' je' Elías.

E naagity jäy ymínángixy:

—Yi' je' tüg Dios tiy'ajtm'iddpi huídibi quipxyi'by miid je Dios ytiy'ajtm'iddpi huídibi tzinay jecy'ajty.

¹⁶ Co Herodes nejhuüy nej je mayjäy nimíydaaccixy Jesús, chi ymíñañ:

—Janch jada co Juan ti yjugypicy, je huídibi nni'ane'mdiyich co huen yajminagyii ycohuajc.

¹⁷ Miid Herodías, Herodes ytöxytjic ycixpi, Herodes n'ane'mdiy co Juan yajmach, e pidägyii pujxtigoty. Jada Herodías jayijp ypijcy miid je rey Herodes y'ajch Felipe, per ti anajty ixmach Felipe, e ypijctigajch miid je ycapy Herodes.

¹⁸ Hue' anajty Juan ti nimay Herodes:

—Ca' jadu'n paadyii co yi' m'ajch Felipe ytöxytjic miich m'iddzinaayi.

¹⁹ Paady ycixpi Herodías mijotma'ty Juan, e ytimy yaj'ögamy anajty. Per ca' mic'amy yhuinma'ñybaty nej ocyaj'ögip;

20 com je rey Herodes ñejhuuyb co tudägy jäy huädz jäy anajty je Juan, e tziguyb anajty müd Juan. Paady ycixpi anajty je rey Herodes Juan müdity cuend'aty pujxtigoty. Naag'oc naag'oc anajty Herodes nicxy amido'ity Juan y'ayuc, ooy anajty huinmay nej yhuimbizimy, per jotcuje anajty amido'ijty.

21 Huin'it Herodías ypat huinma'ñ nej jëb yaj'ögy Juan je huin'it xii co je rey Herodes anajty ñayñixiduñy. Hue' yajcay yaj'uucy je gobierno ytumbi ajcxy, je soldado huindzin ajcxy, etz tüg'óciy yi mic jäydijc huídibi ajcxy tzinaayb naag naag cajp jim Galilea.

22 Xiiduñyoty anajty co Herodías ñix oy y'ech ma je rey anajty yajpaady müd je may jäy huídibi anajty yajcaayb yaj'uucy. E jadu'n nej je Herodías ñix y'ejch, ooy je rey jadu'n jäygidacy, etz tüg'óciy je jäy je huídijaty anajty müd ajcxy ycaaygixy y'uuccixy. Chi je rey nimay je töxy'anäg:

—Pijctzóohuigich ti mdimdzojcy, ñich miich nmöhuipy.

23 Je rey ñigi capxcödujcy janch cixyot huinijot co möhua'ñ ti ytimy ypijctzooyb, ixti jëb jamöy cujhuäcxy y' y'ané'min, mibaad anajty ane'my je naaxjot.

24 Chi je töxy'anäg ñicxy ma ytaj oy amidoy, nimay:

—¿Ti nbijctzohuipich?

Chi je' ytaj y'adzooy:

—Pijctzoohu y' Juan je Bautista ycohuajc.

25 Mic'amy je Herodías ñix nihuimbity je rey e ymínañ:

—Ndzojcy pich co xymöhuibich mic'amy je Juan je Bautista ycohuajc ma tüg texy.

26 Co jadu'n midoy je rey, chi ytiguy tajp mayb janch mijcajee. Per ti y'octunipy. Com ti anajty jadu'n capxcöducy, ti anajty mayjäy midoy ti anajty ti yaj'ahuanñy je töxy'anäg, ca' y'ayuc yajxiicy.

27 Paady ycixpi je rey mic'amy ane'my tüg soldado, co huen nicxy yajtzoni Juan ycohuajc.

28 Chi je soldado ñicxy ma pujxtijc, e yöcpujxtuuty Juan. Chi je soldado mimiñ Juan ycohuajc ma tüg texy, e yajc'idigiy je töxy'anäg, e je töxy'anäg yajc'idigiy ytaj.

29 Co je jäy ajcxy huídibi anajty mijnicxpejtp Juan ñejhuuy ajcxy co je rey ti yaj'ögy Juan, chi ajcxy y'oy e yajpidici Juan ñinix, e yajnaaxtiguy ajcxy.

Jesús yajcaay migoox mil yëydijc

30 Co je majmetzpi apóstoles ajcxy yhuimbijty huídibi anajty Jesús ti quexy y'ayuccapxhuäcxpi ma canaag cajp, chi ajcxy yajmüdmidyacy Jesús tüg'óciy tijaty anajty ti túngixy, etz tüg'óciy ayuc huídijaty ti yaj'ixpijccixy.

31 Huin'it Jesús nimay je nimajmetzpi huídibi anajty ti quexy y'ayuccapxhuäcxpi:

—Tzoc jámim ma tüg it ma ca' pin, jaydëb nbócxim tüg xii metz xii.

Paady ycixpi Jesús jadu'n ymínañ, com tzach mayjäy ja'ttib tzondiib ma Jesús yajpaady, e ca' ajcxy tiempo anajty müdity mina ycaaygixipy y'uuccixipy müd je mayjäy ycixpi.

32 E Jesús müd ydiscípulos ajcxy ñicxy barcojoty ma ca' pin. Ac jëyi ajcxy nicxy ca' jac pin jäy müd nicxy.

33 E mayjäy ijxy co Jesús ajcxy choñ, e nañ ijxcajpy pin anajty tzoñ barcojoty. Paady mayjäy choñ ma canaag cajp tegyi'm, ñicxcixy poygy anajty ma Jesús ñicxa'ñ. Mayjäy oy yja'ty jayijp ca'ydi Jesús ajcxy, e jim ajcxy yöymujctay.

³⁴ Co Jesús ybarcopidzimy, chi ixy janch mayjäy, e Jesús ooy pa'ayoy je mayjäy, com jadu'n anajty ajcxy nej maycöbixy huídibi ca' mñidity ycuend'ajtpi. Chi Jesús ytigiy yaj'ixpijcp, canaag nax ixpíjcin anajty yecy.

³⁵⁻³⁶ Co anajty ti chu'ñyñi, chi Jesús ydiscípulos ajcxy ñimaayi:

—Ca' ni pin chinäy ma jadayaabi it lugar, e ti chu'ñyñi. Capxycix mñid jada mayjäy ajcxy, jaydëb ñíxcixyñi ma yi cajp huinduy agonbi, huen nicxy júygixipy ycaayin y'uucin.

³⁷ Huin'it Jesús y'adzooy yi' ydiscípulos ajcxy:

—Miich ajcxy móoygix jada mayjäy caayin úucin.

Chi ajcxy Jesús y'adzooy:

—¿Huaad ñch ajcxy nicxy njuy mejtz migo'px denario tzajcaagy, jigix ycayipy y'ügipy jada mayjäy?

³⁸ Chi Jesús y'amidooy ydiscípulos ajcxy:

—¿Naag tzajcaagy miich ajcxy mñidity ya? Nicx íjxcix.

Co ajcxy tity'ajt paty, chi ajcxy Jesús ñimay:

—Ñch ajcxy nmñid migoox tzajcaagy etz metz acx.

³⁹ Chi Jesús ni'ane'mdñy co je mayjäy huen ixtaaccixy naaxcixy tügpicyjaty.

⁴⁰ Chi je mayjäy y'ixtactay canaagpicy. Canaagpicy migo'px jatypi, e canaagpicy huixchiguipxmajcjatypi.

⁴¹ Chi Jesús conñy je migooxpi tzajcaagy etz je metzpi acx, e ypa't'ijxy tzajpcixy, e yajnajxy Dios cojuyip ma Dios mñid je tzajcaagy etz je acx ycixpi. Huin'it Jesús tujc-huäcxy je migooxpi tzajcaagy, e yajcídigiyy je' ydiscípulos ajcxy, jaydëb ajcxy yajhuäcxip ma je mayjäy. Nañ jadu'n Jesús yajcídigiyy je metzpi acx je' ydiscípulos ajcxy, jaydëb yajhuäcxip ma je mayjäy.

⁴² Nidüg'óciy je mayjäy ajcxy yca y'uucy cüxyi.

⁴³ Co je mayjäy ycayday, chi je discípulos ajcxy yajmujcy je cayduc tzütztuc, e yaj'ujch ajcxy majmetz cach.

⁴⁴ Migoox mil anajty ajcxy je yëydijctijc huídibi cay uuc.

Jesús yöy ññhuingíxy

⁴⁵ Huin'it Jesús ane'my je' ydiscípulos ajcxy co huen barcotigñygyxy mic'amy. Huen nicxíccixy jayijp jim Betsaida jim mejy ññnajxy. Co yi discípulos ajcxy ybarcotigñyday, chi Jesús ycapxycíjxy mñid je mayjäy.

⁴⁶ Co anajty Jesús ti ycapxycíxy mñid je mayjäy, chi ñicxy ma tüg cögop Dios mñibijctzoob.

⁴⁷ Co ycoodzñyñi je discípulos ajcxy anajty yajpaady mejyjoty ma je barco. Jesús naydüg anajty yajpaady mejypa'.

⁴⁸ Jesús y'ijx co je'ydiscípulos ajcxy anajty ti y'anucñygyxy mñid mejycabi, je' co je barco anajty chachijpcobojíy. E co oy moñíy, chi Jesús ymijhuägy ma je barco. Jesús yöyp anajty mejyhuingíxy, e hue' anajty júyöyñaxamy je discípulos ajcxy.

⁴⁹ Co ajcxy ijxpaty Jesús yöyp anajty mejyhuingíxy, chi ajcxy ooy yaxqueegy, com hue' anajty ajcxy tijy co ñigo y'ijxmaññygyxy.

⁵⁰ Com tüg'óciy yi discípulos ajcxy anajty ti íjxcixy Jesús, e ooy ajcxy chigñy, paady mic'amy Jesús migapxy je' ydiscípulos ajcxy, e ñimay:

—Jotmic naybidáacigixy, ca' mdzigñygyxy. Ñch yi'.

⁵¹ Huin'it Jesús ybarcotigñy, e mic'amy je poj yxeemy, e je discípulos ajcxy ooy jihuñy huinmay.

⁵² Ooy ajcxy jihuüygixy huinmaaygixy, com ca' ajcxy huinjihuüygixy anajty nej Jesús je mayjäy yajcay miid je migooxpí tzajcaagy. Com je'ni anajty ajcxy ooy ytojjuuñity ycöjuuñity.

Jesús yajtzögy pa'mjäy ajcxy jim Genesaret

⁵³ Chi ajcxy ymejch ma je mejypa' ma je Genesaret ñaaxjot. E coxojch ajcxy je barco ma mejypa'.

⁵⁴ Co ajcxy ybarcopidzimy, chi mic'amy je mayjäy ajcxy jim ijxcajpy Jesús.

⁵⁵ Poyigy je jäy ajcxy chooñ, e yajyöyñajxtay je cajp ajcxy huinduy agonbi, capxhuäxcixy co Jesús anajty ti yjädy jim. E jäy ajcxy yajmiindzondacy may pa'mjäy cijx'am jim ma anajty Jesús yajpaady.

⁵⁶ E hueñytim ma'amyity anajty Jesús ñicxy majaty mij cajp, mutz cajp, o majaty jäy y'ujtztzinäy, ooy anajty ajcxy pidáccixy pa'mjäy majaty majaty yi mij tüba', e cohuanüygixy Jesús co huen nidoñyii yi yhuitpa', e tüg'óciy huidijaty anajty ajcxy nidomb, najxp ajcxy anajty je' ypa'm.

7

Huidi jäy yaj'ahuimbijit pocyjayity

¹ Huin'it ymiin ma Jesús nijëjity fariseojäy ajcxy, je huindzindijc huidibi tzachpadumb judío ycostumbre. Nañ jadu'n miid miin nijëjity escribas, je huindzindijc huidibi ajcxy nijaydutp anajty Dios ñecy. Hue' je fariseos etz escribas ajcxy anajty ti choongixy Jerusalén.

² Je fariseos etz escribas ajcxy ijxy co Jesús ydiscípulos ajcxy ytiigy caaybi uucpi jaygibujy, ca' anajty cuydúngixy judíojäy ycostumbre.

³ (Com yi fariseojäy etz jacjadyii judíojäy ajcxy cuydumby anajty ajcxy ñi'ap costumbre, e ixpocypújcixy jayijp ma ca'ni ytiigyixy caaybi uucpi. Com yi judíojäy ajcxy co ajcxy ñicxy mayjäyjoty etz yhuimbijtcixy jadüg'oc ma ytiyc, ca' ajcxy yca yixti cooni jayijp ajcxy ycibújcixy canaag'oc.

⁴ Yi judíojäy ymiid canaagnax costumbre huidibi cuydúngixyp jadu'n nej ajcxy yajhuaatzcixy ajcxy ytaasi ytexy ytütz etz ypujxtexy.)

⁵ Chi je fariseos etz escribas ajcxy y'amidooy Jesús, nimaayi:

—¿Na'amy co miich mdiscípulos ajcxy ca' cuydúngixy judíojäy ñi'ap costumbre? ¿Na'amy co ajcxy ycaaygixy y'úccixy, e ca' jayijp ixpújcixy yi' ypocyi?

⁶ Chi Jesús y'adzooy:

—Janch tiy'ajt jadu'n nej je Dios ytiy'ajtmidpi Isaías jayhui'my jecy'ajty miid miich ajcxy ycipi. Miich ajcxy huidibi naybidaacip jadu'n nej jihuüy ajcxy tudägyjäy, e ca' yjanchity. Com jadu'n Isaías jaybejty co Dios jadu'n yminañ: Jada jäy jadu'n ajcxy ycapxcixy ymydaaccixy jadu'n nej jihuüy xyajmij'atyich. Per ca' ajcxy xyajmij'atyich cixyjot huinijot.

⁷ Naadigi co ajcxy xyhuin'igixich xyhuinyáaxcixich. Ñayyaj'ixpíjcigixy ayuc tiy'ajt huidibi jäy ajcxy ti cojy ti macxy.

⁸ Chi Jesús yminañ:

—Miich ajcxy ti m'ixmájtzcixy Dios ycötújcín, e myajmij'ajtcixy ayuc huinma'ñ huidibi jäy ci'm ti cojy ti macxy.

⁹ Miich ajcxy ca' mgüendtúngixy Dios ycötújcín Dios ytiy'ajt jigix jëbi cuydúngixy mgi'm costumbre.

¹⁰ Com Moisés je cötújcín ypidac jecy'ajty: “Yajmij'at mdaj mdeedy”, e “Pinjaty jibic nigapx ni'ojüyb ytaj yteedy, copicy y'ögip.”

¹¹ E miich ajcxy minañ co tüg jäy nimähuiip ytaj yteedy co ca' pubeda'ñ ajcxy jadu'n nej padyii, miid co tüg'óciy tijaty yi' ymiid huidibi ytaj yteedy je'adániip, hue' ti ahuanüy nigoo ma Dios.

12 E pen jadu'n mīnañ, chi miich ajcxy mīnaangixy co ca' copícyity mbubéjtcixipy mdaj mdeedy.

13 Miich ajcxy midundigooyb Dios ycötújcīn mīd mgostumbre huīdibi myajnajxyp myajtigīyb, etz jacjadyii jībic-huinma'ñ myaj'ixpījccixy.

14 Jadüg'oc Jesús mījhuoy yī mayjāy ajcxy, e chi nīmay:

—Mīdo'mbījccix miich ajcxy īch n'ayuc, e mhujnjīhuīhūip ajcxy.

15 Ca' yī' yajpocycāhuīyb huīdibi jāy ajcxy ypidacy ma yhuin y'ahuac. Yī' janchtiy huīdibi pidzim ma jāy ajcxy yjot yhuinma'ñ, yī' yī' yajpocycāhuīb.

16 Miich ajcxy mmīd mdātzac, mīdo'mbījccix īch n'ayuc.

17 Co Jesús ixmajch je mayjāy, e ytījctīgīy, chi je discīpulos ajcxy yaj'amīdoohuī nej yhuimbīdzīmy jada ayuc.

18 Chi Jesús ydiscīpulos ajcxy nīmay:

—¿Nej nañ jadu'n miich ajcxy ca' mhujnjīhuīy jada ayuc? ¿Nej ca' mhujnjīhuīyīgīxy co huīdibi tīgīy ma yī jāy y'ahuac (yī caayīn uucīn), ca' yī' yajpocycāy yī jāy?

19 Yī caayīn uucīn hue' yī jāy ypidāgy ma y'aa ymoox ca' nan ma yjot yhuinma'ñ, e co ñax ma y'aa ymox, chi ypidzīmni.

Co Jesús jadu'n ymīna'ñ, chi nejhuīyīm co Dios ca' capx'aducy ni ti caayīn ni ti uucīn.

20 E Jesús yjacmīnañ:

—Dios yajpocycāhuīp jāy ajcxy mīd huīdibi pidzīmb ma ajcxy yhuinma'ñ.

21-22 Ma yī jāy ajcxy yhuinma'ñ jīiby chooñ jībic-huinma'ñ; jīiby chooñ mīgapxtīgoyī tōxyjāy yhuinma'ñ; jīiby chooñ je tundīgooyī yēydījc mīd tōxyjāy etz tōxyjāy mīd yēydījc huinma'ñ; jīiby chooñ jāyyaj'ōgī huinma'ñ; jīiby chooñ meedzī huinma'ñ; jīiby chooñ mūgī huīdīdī huinma'ñ; jīiby chooñ jībic-huinma'ñ; jīiby chooñ je huin'īnī huinma'ñ; jīiby choñ nayca'oy'ixī huinma'ñ; jīiby chooñ je pīitzcapxī huinma'ñ; jīiby chooñ je amīj agīx huinma'ñ; jīiby chooñ je tzuu huinma'ñ je locī huinma'ñ.

23 Yī jadu'mbī jībicpī jīiby chooñ ma jāy ajcxy yjot yhuinma'ñ, paady jībicpī jāy ajcxy tūngīxy, e ypocycāy ajcxy ma Dios.

Tüg tōxyjāy huīdi ca' yjudīojāyīty mībījc Jesús

24 Chooñ Jesús ma yījīmbi it, e ñīcxy jīm ma Tiro etz Sidón ñāaxjot. Jesús ytīgīy ma tüg jāy ytījc, e ca' anajty tzocy co je mayjāy ñejhuīhūīyb ma y'ity. Per ca' jajty nīcx yhuīngoyūch.

25 Mīc'amy tüg tōxyjāy nejhuīy ma Jesús anajty yajpaady. Hue' je tōxyjāy ypi'cnīx ymīd anajty ca'oybī. Je tōxyjāy ymīñ ma Jesús, e ycojxtīnay'ahuīy ma yī' yhuīnduu.

26 Je tōxyjāy hue' anajty ycogājīpīty Sirofenicia (e hue' anajty griegojāy). Yī tōxyjāy may'ajt pījctzoy ma Jesús co huen yajpidzīmy je ca'oybī ma ypi'cnīx yjot yhuinma'ñ.

27 Chi Jesús je tōxyjāy nīmay:

—Ooy ycopícyity co nbubedīpyīch jayījp Dios yjāy (yī judíoījāy). Jadu'n nīpaady nej tüg ungedeedy. Tīm copīcy co je ungedeedy yajcayīpy jayījp yci'm ung, e ca' mōhuīp uc je huīdibi y'ung yajjīcxaamy.

28 Chi je tōxyjāy y'adzooy:

—Huīndzīn, tīy'ajt nej mīch mmīna'ñ, per nañ jadu'n yī uc ajcxy yjīcxyyp je caagy abu'x huīdi cāb naaxcīxy ma mesīpa't ma je jāy y'ung ajcxy ycaay.

29 Chi Jesús je tōxyjāy nīmay:

—Tīy'ajt jadu'n nej īch mīch tī xy'adzooy, paady ycīxpī jēb mhūimbīdīpy ma mdījc jotcuīc, je ca'oybī tī ypidzīmy ma mñīx yjot yhuinma'ñ.

³⁰ Co je töxyjäy huimbijty ma ytijc, chi paty ypi'cniix cijx'am, ti anajty je ca'oybi ñibidzimyii ycöbidzimyii.

Jesús yajtzögy tüg jäy huídibi cönat etz ahui'mb

³¹ Chi Jesús jim tzojci chooni Tiro ñaaxjot. Chi choon jim ñicxy anajty Galilea, e nicxy ma je tü'aa huídibi najxp Sidón etz je cajp huídibi yajpatp jim Decápolis ñaaxjot, chi yja'ty ma Galilea mij laguunba'.

³² Jim ajcxy miid miñ tüg jäy huídibi cönátip etz aahui'mb. Chi ajcxy may'ajt pijtzooy ma Jesús huen cñixajy je pa'mjäy.

³³ Chi Jesús miidnicxy je pa'mjäy ahuingujc ma ca' mayjäy, e pidacy ycíhua'x ma je pa'mjäy ytätzac. Chi chujy, e huin'it ñidoni je ytoodz.

³⁴ Chi Jesús ypa't'ijxy tzajpcix, e ymicxejy, e chi ymíñañ Aramaico'amy:
—Efata —jada ayuc hue' yhuimbidzimy: Ahuädz.

³⁵ E mic'amy je jäy cönatpi ytätzac y'ahuaach etz ytoodz yungíy etz ycapxni yajxon.

³⁶ Chi Jesús ane'my je pa'mjäy etz ymigügtijc co ca' huaad ni pin yajmiidmiydägiipy jadu'n nej anajty ti chögy. Co Jesús jadu'n mictägy ane'my co ca' huaad ni pin yajmiidmiydägiipy je mijhuinma'ñ huídibi ytumyb, chi ñigi je pa'mjäy etz ymigügtijc miidmiydaaccixy hueñypínity.

³⁷ Je mayjäy ooy tzachjihuiy huinmay ajcxy, ñayñimaayi ajcxy miñ xyipy:
—Jada Jesús ooy oy chachtuñ. Ymímadactaayb yí'huenytimytíjity, ixti yajmiidohuicpy yí' yí cönatpi etz yajcapxigpy yí uumbi.

8

Jesús yajcay midax mil yéydijc

¹ Je huin'it xii je huin'it tiempo mayjäy anajty ti ñaymújcigixy ma Jesús yajpaady, e ca' anajty je mayjäy ajcxy miidity ti ycaaygixipy y'úuccixipy. Jesús capxyñiguejxy je' ydiscípulos ajcxy, co huen miingixy ma yí' yajpaady. Co ajcxy ymiñ, chi ñimay:

² —Ooy nba'ayooyich yí mayjäy. Yí' co cham midugüig xii maabi ya miid y'ityich je mayjäy, e ni ca' ajcxy miidity ti ycaipy.

³ Co ixipy nguexhuimbityich ajcxy ma ytijc ayuu, ca' yjécyity yajpa'mgójipy ajcxy tü'am, com nijéjity ajcxy jigüegy ti choongixy.

⁴ Chi je discípulos ajcxy Jesús adzooy:

—¿Ma ñich ajt nbaatim je caayin uucin huídibi jeb miid nyajcaayim nyaj'úucim jada mayjäy? Com mijtigíduum ya nyajpaatim ma ca' pin chinäy.

⁵ Chi Jesús y'amidooy je' ydiscípulos ajcxy:

—¿Naag tzajcaagy miich ajcxy miidity?

Chi je' ajcxy y'adzooy:

—Huixtujc tzajcaagy.

⁶ Chi Jesús ane'my je mayjäy, co huen iñay'ahuíyigixy naaxcixy. Huin'it Jesús conígy je huixtujcp tzajcaagy, e yajnaxxy Dioscojuyip ma Dios miid tzajcaagy ycixpi. Chi tujc-huäcxy je tzajcaagy, e moy je' ydiscípulos ajcxy, e je' ydiscípulos ajcxy yajhuäcxy je tzajcaagy ma je mayjäy.

⁷ Je Jesús ydiscípulos ajcxy ymiid anajty nijéjity pi'c acx. Chi Jesús yajnaxxy Dioscojuyip ma Dios miid je pi'c acx ycixpi, e moy je' ydiscípulos ajcxy huen yajhuäcxtaygixy ma je mayjäy.

⁸ Chi je mayjäy nidüg'ócíy ycaay cüxyi, e co ajcxy ycaayday, chi je Jesús ydiscípulos ajcxy yajpidígy huixtujc cach cayduc jicxtuc tiibi anajty yconaxy.

⁹ Jahueeni anajty ycamídaaxmility je jäy huídibi ajcxy cay uuc cüxyi. Chi Jesús ycapxy ycijxy miid je mayjäy, e ñimay ajcxy co huen nicxcixy ma ytijc.

¹⁰ E mic'amy Jesús ybarcotigiy mïid ydiscípulos ajcxy, e chi ñicxy ajcxy jim Dalmanuta ñaaxjot.

Yi fariseos ajcxy tüg ijxpejt pijctzoob mijhuinma'ñybi

¹¹ Nijëjity fariseos ajcxy, je huindzindijc huïdibi padumb judío ycostumbre, ymiin ajcxy ma Jesús yajpaady, e ytigiy ajcxy ijxquïpxcixy y'ixpijcin mïid Jesús. Pijctzoogixy co Jesús huen yaj'ixyii ajcxy tüg ijxpejt huïdibi tzomb tzajpjoty. Ijxta'n octunaangixy mïid Jesús.

¹² Chi Jesús tajy may ñayjihuiyï jotjoty huinma'ñyjoty, chi ymicxejy, e ymïnañ:

—¿Na'amy co jada jäy ajcxy huïdibi jugy'ajtp cham, pijctzoogixy ijxpejt huïdibi tzomb tzajpjoty? Janch ñch miich nimaaygixy co ca' nyaj'ixaangixy ijxpejt huïdibi tzomb tzajpjoty.

¹³ E Jesús ytimycapxycixy mïid je fariseos ajcxy, e chi puyöyduuty ajcxy. Chi Jesús ybarcotigiy, e ñicxy mïid ydiscípulos ajcxy ma mij laguun ññaxy.

Fariseojäy ajcxy yaj'ixpijcin

¹⁴ Je' ydiscípulos ajcxy ti anajty jaydigoygixy je jicxy picy co ajcxy ybarcotigiy. Jëyi ajcxy mïmiin tüg pi'c tzajcaagy.

¹⁵ Chi Jesús ane'myb je' ydiscípulos ajcxy, e ymïnañ:

—Ca' mmijpidaaccixy yi fariseojäy ajcxy y'ayuc ytiy'ajt etz ni rey Herodes y'ayuc ytiy'ajt, com jadu'n ajcxy y'ayuc nipaady nej levadura huïdibi ca' y'óyity.

¹⁶ E je Jesús ydiscípulos ajcxy nimiydaaccixy Jesús y'ayuc ñayñimáayigixy ajcxy miñ xyipy:

—Je' co ca' ñch ajt nmïmiinim caayin uucin.

¹⁷ E Jesús ñejhuiyb anajty nej je' ydiscípulos ajcxy ñayñimaayï miñ xyipy, paady ymïnañ:

—¿Na'amy co mdzachnimiydaaccixy je caayin uucin huïdibi ti mjäydigooygixy? ¿Nej ca' mhuinjihuïygixy e ca' mguenditungixy ñch n'ayuc? ¿Nej co ajcxy mdzachcöjuuñity?

¹⁸ Miich ajcxy mïid mhuiin: ¿Nej co ca' m'ijxcixy huïdibi ndumybich? Miich ajcxy mïid mdäzac: ¿Nej co ca' mmïdo'mbïjccixy ñch n'ayuc? ¿Nej co ca' mjäyméjtcixy ti ti nduñich?

¹⁹ Jayhuin co ndujc-huäcxyich je migooxpï tzajcaagy e nyajcaayich migoox mil jäy: ¿Naag cach cayduc jicxtuc ti ajcxy myajpidïgy?

Chi ajcxy y'adzooy:

—Hue' ñch ajcxy nyajpidïgyich majmetz cach cayduc jicxtuc.

²⁰ Chi Jesús ymïnañ:

—E jayhuin co ndujc-huäcxyich je huixtujcpï tzajcaagy, e nyajcaayich mïdaax mil jäy: ¿Naag cach cayduc ti ajcxy myajpidïgy?

Chi ajcxy y'adzooy:

—Hue' ñch ajcxy nyajpidïgyich huixtujc cach cayduc jicxtuc.

²¹ Chi Jesús ymïnañ:

—¿Nej chambaad miich ajcxy ca' mhuinjihuïy?

Jesús yajtzögy tüg jäy huintzpi jim Betsaida

²² Jesús etz ydiscípulos ajcxy oy yjá'tcixy jim Betsaida. Jim Betsaida nijëjity jäy mïid miin ma Jesús tüg huintzpi, e pijctzoy ajcxy may'ajt co huen nïdoñ jigix je huintzpi y'ijxigipy.

²³ Huin'it Jesús huijtzooñ je huintzpi ma yci', chi m̄id cajpp̄idzimy. E chi Jesús yajjaaxy yi chujyñi je huintzpi yhuin, etz c̄in̄xajy, e chi am̄idoy pen y'ijxpy anajty tigati yinjaty huenjaty.

²⁴ Chi je huintzpi huind̄icxpejty Jesús, e nimay:

—N'ijxyp̄ich yēyd̄ict̄ijc, e jadu'n ajcxy yquēx̄igy nej quipy, per yöyp̄ ajcxy.

²⁵ E jadüg'oc Jesús yci' p̄idacy ma je huintzpi yhuin, e chi je huintzpi yhuind̄icxpejty anajty, e chi yhuin y'oȳiy yajxon, huin'it oy huädz y'ijxy.

²⁶ E Jesús ycapxyc̄ijxy m̄id je', e quejxhuimbijty ma yt̄ijc. Chi ym̄inañ:

—Ca' md̄iḡih̄uip̄ cajpjoty, e ni p̄in jada mgayajm̄idm̄iyd̄ägy.

Pedro capxyp̄idzimy co Jesús yi' je' je Cristo

²⁷ Chi Jesús ñ̄icxy m̄id ydisc̄ipulos ajcxy jim ma nij̄j̄ity mutz cajp̄ m̄ihuingon je mij cajp̄ Cesarea Filipo. E tü'am Jesús am̄idoy ajcxy ydisc̄ipulos, nimay:

—¿Nej jāy ym̄inaanḡixy p̄in ñ̄ich?

²⁸ Chi ajcxy je' ydisc̄ipulos y'adzooy:

—Nij̄j̄ity jāy ym̄inaanḡixy co miich je' je Juan, je Bautista. E nij̄j̄ity ym̄inaanḡixy co miich je' je Elías. E jacjadyii ym̄inaanḡixy co miich je' t̄üg Dios y'ayucnajtzcax̄iybi huidibi t̄üḡiyb m̄id nij̄j̄ity Dios yt̄iy'ajtm̄idp̄i huidibi tzinaay jecy'ajty.

²⁹ Jesús y'am̄idooy je' ydisc̄ipulos ajcxy:

—Miich ajcxy, ¿nej miich mm̄inaanḡixy p̄in ñ̄ich?

Chi Pedro y'adzooy:

—Miich je' je Cristo.

³⁰ Chi Jesús nimay je' ydisc̄ipulos ajcxy co ca' huaad ni p̄in n̄imaanḡixy, co yi' je' je Cristo.

Jesús capxyp̄idzimy co y'ögañ

³¹ Chi Jesús jacyaj'ixpijcy je' ydisc̄ipulos ajcxy, e ym̄inañ:

—Cop̄icy co ñ̄ich, je jāy huidi tzoön tzajpjoty, nyajnax̄ipyich mij tzaachpyi etz mij ayo'n. Yi mijj̄äyd̄ijc ajcxy, yi judío teedy m̄ijtungm̄idp̄i, etz yi escribas, je huind̄z̄ind̄ijc huidibi nij̄j̄ayduut̄c̄ixyp̄ Dios necy, ca' ajcxy xy'ixa'ñ̄ich, e xyaj'ögañ ajcxy, e coduḡiḡ x̄i njugyp̄iḡipyich jadüg'oc co ñ̄ich anajty ti n'ögy.

³² Co Jesús jadu'n nigapxy nim̄iydacy huädz huädz nej yjadañ̄yii anajty, chi Pedro huob̄ibz̄imy Jesús ahuingujc, chi ooy ooy.

³³ Chi Jesús ni'ijxhuimbijty ydisc̄ipulos ajcxy, e ooy je Pedro, ñ̄imay:

—Huinhuäct̄uut̄c̄ich, miich Satanás. Com miich ca' m̄huinma'ñ̄ mb̄id̄ägy nej Dios tzocy. Yi' janch̄tiy miich m̄huinma'ñ̄'ajtpy nej jāy ajcxy tzocy.

³⁴ Huin'it Jesús huoomiñ yi' ydisc̄ipulos ajcxy etz yi mayj̄äy, e chi nimay:

—Pen ji p̄injaty xypanicxa'ñ̄ich, huen jāyd̄igoyd̄äy yci'mdzójcin etz huen xypanic̄xich jabom jabom. Oy nej yt̄im̄yjad̄ipy yt̄im̄y'ayoohuipy. Jadu'n nipaady nej j̄ihūiy ajcxy anajty mgruudz mgab̄icc̄ixy, etz nayḡiyéj̄c̄iḡixy ma yi ó'cin huen yt̄im̄yñ̄j̄ity m̄id ñ̄ich yc̄ixpi.

³⁵ Huenp̄inj̄äy huidibi ca' yegañ̄ yi yjugy'ajt̄in ma yi ó'cin m̄id ñ̄ich yc̄ixpi, hue' je' yaj̄tigoyamy yi'yjugy'ajt̄in. E huenp̄inj̄äy huidibi yegamy yjugy'ajt̄in ma yi ó'cin m̄id ñ̄ich yc̄ixpi etz ñ̄ich y'ayuc oybi yc̄ixpi, hue' je' ypadamyb yi jugy'ajt̄in huidibi ca' c̄ixipy tigoyipy ni m̄inaa.

³⁶ ¿Ti oy'ajt̄in yi' co t̄üg jāy y'ocnayyajpad̄iyb yi meñ̄ etz mic'ajt̄in (huidi yajpaatp ya ñ̄aaxhuiñ̄ybi) e y'alma yjugy'ajt̄in c̄ixipy tigoyipy t̄üḡc̄iy?

³⁷ ¿Jadu'ñ̄yi j̄eb jāy y'alma yjugy'ajt̄inoccojuyi? N̄igi tzoohuin m̄id̄ity jāy ajcxy y'alma yjugy'ajt̄in, ca' jac ti.

³⁸ Huent̄imp̄inity yi huidibi xym̄idzo'yd̄ún̄ibich yi n'ayuc̄ich nd̄iy'ajt̄ich ma yi pocyj̄äyd̄ijc yhuinduu huidibi tzinaayb cham ma jada naaxhuiñ̄ybi. Pues

nañ jadu'n ñich, je jäy huidibi tzoon tzajpjoty, nmido'ydúñibich yi jadu'mbi jäy co ñich anajty nhuimbity ya naaxhuiñybi mïid ñich nDeedy, je Dios Teedy, ymic'ajt y'oy'ajt etz mïid tüg'óciy yi may'ángeles ajcxy tudägypi.

9

¹ Jadu'n Jesús yjacmïnañ:

—Janch tïy'ajt jadu'n nej ñich miich ajcxy cham nimäy, co nijëjty miich ajcxy huidibi cham ma ñich nhuinduu, ca' m'ögaangixy, ixti cooni ajcxy jayïjp m'ixipy je Dios y'ané'mïn etz ymic'ajt.

Co Jesús ñinïcx yajtigajch

² Co tuctujc xï naxy, chi Jesús mïid tzoñ Pedro, Santiago etz Juan, e mïidpa'ttigïy ma tüg mijcop ma tüg it ooy ycïxity. E jim copcïxy Jesús ñinïcx naygojtigajtznï ma Pedro ajcxy yhuinduu.

³ Chi Jesús yhuít oy y'ahuimbity janch poob, e janch adïcxp. E ni pin jadu'n yhuít cayajhuäch janch poob jadu'n nej je' anajty yhuít mïidity.

⁴ E chi oy nayguëxïgyii ma ajcxy yhuindu Elías etz Moisés. Elías etz Moisés mïydacp anajty ajcxy mïid Jesús.

⁵ Huin'it Pedro nimay Jesús:

—Huindzin, janch oy jadu'n co ñich nyáajity. N'occojyich ajcxy tugïg tijcquemy: tüg miich mje'; tüg Moisés yje'; etz tüg Elías yje'.

⁶ Com Pedro, Jacobo etz Juan ooy anajty chigïygyixy, paady Pedro ca' anajty nejhuiy ti ycapxyp.

⁷ Tim huin'ítïy tüg joc yajnïdigoy je' ajcxy, e mïdooy ajcxy ayuc jocjoty, e je ayuc ymïnañ:

—Jada je' ñich n'ung, huidibi ooy ndzocyich. Mido'mbic miich ajcxy Jesús y'ayuc.

⁸ E tim huin'ítïy Pedro, Jacobo etz Juan ajcxy yujc'ijxy, e yja'ijxhuïdijty ajcxy, e ca' ni pin ma ocjac'ixni, jëda'ajty Jesús naydügpajc.

⁹⁻¹⁰ Ti anajty choongixy copcïxy, e cidacp anajty ajcxy, co Jesús nimay Pedro, Jacobo etz Juan, co ca' huaad yajmïdmïydaaccïxy pinjaty huidibi ajcxy anajty ti ñjxcïxy, ixti cooni ñich, je jäy huidibi tzoon tzajpjoty, n'ögibich etz njugypigïpyich jadüg'oc. Pedro, Jacobo, etz Juan ca' yjacmïydägy mïid jacpinjaty huidibi anajty ti ñjxcïxy. Per ooy ajcxy huinmay etz naymïdmïydáacigïxy miñ xyïpy ti Jesús ytijamy co ymïnañ: “N'ögibich etz njugypigïpyich jadüg'oc.”

¹¹ Huin'it ajcxy Jesús y'amïdooy:

—¿Na'amy co yi escribas ymïna'ñ co yi Elías huidibi chinay jecy'ajty jayïjp miina'ñ ca'ydi je Cristo?

¹² Chi Jesús y'adzooy:

—Tïy'ajt jadu'n co miñ jaybety ma Dios ñecy jecy'ajty co Elías yhuimbidity jacjayïjp ca'ydi je Cristo, e yaj'oyïydähuiy huinjemybi tüg'óciy mïid Dios ycïxpi. E nañ tïy'ajt jadu'n co jaybety ymïñ ma Dios ñecy co je Cristo, je jäy huidib tzoon tzajpjoty, yajnaxa'ñ ayo'n etz tzaachypi etz mayjäy ca' y'ixa'nïby.

¹³ ñich miich ajcxy nïmaayb co je Elías ti je' yhuimbity ya naaxhuiñ, e je mayjäy ti túngixy mïid Elías nej anajty tim tzójcïxy. E cuyduñ ajcxy nej jaybety mïñ ma Dios ñecy mïid Elías ycïxpi.

Jesús yajtzögy tüg mutz'anäg huidibi ca'oybi mïid

¹⁴ Co Jesús, Pedro, Jacobo etz Juan yhuimbity ma je jacjadyii Jesús ydiscípulos ajcxy anajty ti yhui'mïy, chi ajcxy ijxy mayjäy jühuidity ma Jesús

ydiscípulos ajcxy. Etz ijxy ajcxy nijëjity escribas huídibi ayuc tzachyajtzyb mïd Jesús ydiscípulos ajcxy.

15 E co je mayjäy íjxcíxy nejhuíygyíxy co Jesús ti yhuimbity anajty, chi mic'amy ajcxy niníxy Jesús poyígy, e capxpooxcíxy, e may je' ajcxy ooy jihuíy huinmay.

16 Chi Jesús y'amidooy je mayjäy, nimay:

—¿Ti ayuc miich ajcxy mdzachyajyomyb mïd ñch ndiscípulos ajcxy?

17 Chi nidüg je jäy ajcxy y'adzooy:

—Huindzin, ti nmïdmiñ ñch nmang huídibi ymïd ca'oybi, e je ca'oybi ti yaj'umíyii.

18 E janam jadzojc je ca'oybi yajyachyíi yajquídyíi ñch nmang, e oy cäy naaxcíxy, e ooy y'aa'opy ypidzimy, e nañ jadu'n oy ytítz queety etz ñinícx janch ögy yhuí'my. Ti nbíjtzoyích may'ajt mïd miich mdiscípulos ajcxy co huen yajpidzimgíxy je ca'oybi ma ñch nmang, e ca' ajcxy ymadacy nícx yajpidzimgíxy.

19 Jesús nimay je mayjäy:

—Miich ajcxy huídibi jugy'ajtp jadachambi xíi tiempo huídibi ca' mijpidägy Dios y'ayuc, ¿naag xíi naag po' ñch njac-huí'mmíhuíbich mïd miich ajcxy? ¿Naag xíi naag po' n'ocmímecxtuguipích miich ajcxy? Mïdmiin yí mmang ya ma ñch nhuinduu.

20 Chi ajcxy mïdmiñ je pa'mjäy ma Jesús yhuinduu. E co je ca'oybi íjxpaady Jesús, chi mic'amy yajyajch yajquídy je pa'mjäy, e chi oy ciday naaxcíxy, e ooy yajch yquídy, yajpidzimy ooy y'aa'opy ma y'ahuac.

21-22 Jesús y'amidooy je pa'mjäy yteedy:

—¿Minaag jimíjt cujc yöy maabi mmang ypa'mbety?

Chi je ungedeedy y'adzooy:

—Ma'xung anajty co pa'mbetyíi. Canaag'oc je ca'oybi yajyachyíi yajquídyíi ñch nmang, íxti ti oy ycogidahuíy jínjoty etz níjoty. Je ca'oybi canaag'oc jayaj'ögy ñch nmang. Pen miich mïd tzöc'ajt mic'ajt jaydëb xypubedípyích, tun may'ajt pa'ayoogích etz pubejtcích.

23 Chi Jesús y'adzooy nimay je pa'mjäy yteedy:

—Pen miich mibíjcpí, ca' ti chípity ma pín mibíjcp.

24 Mic'amy je pa'mjäy yteedy mic ycapxy ymínañ:

—Nmibíjcyích, pubéjtcích nej huaad jacmíj nmibícyích.

25 E co Jesús íjxy co nígi mayjäy chach ymíñ poyígy ma yí', chi íx'ooy je ca'oybi, e ymínañ:

—Miich ca'oybi huídib ti yajhuí'my jada pí'c'anäg uum etz nat, ñch miich yam n'ane'myb: “Pidzim ma yí pa'mjäy, e ca' mjactígíhuípy ma yí' yjot yhuinma'ñ jadüg'oc.”

26 Jayíjp je ca'oybi yaaxqueecy janch mic, yajyajch yajquídy je pa'mjäy. Co jadu'n tuñ, chi ypidzimy. Je pa'mjäy oy ñinícx yhuí'my nej jihuíy ti y'o'cni. Je mayjäy huídibi anajty ajcxy jim huíndícxp ymínaangíxy:

—Ti ayoob y'ögy.

27 Chi Jesús majtz je pa'mjäy yci', e yajpidígy e huín'it je pa'mjäy ytínayígy mic oy.

28 Co Jesús ytígíy ma tüg tíjc, chi je' ydiscípulos ajcxy y'amídou ameech, mínañ ajcxy:

—¿Na'amy co ñch ajcxy ca' ti nmadägyích nej nyajpidzímíp ñch ajcxy yí ca'oybi?

29 Chi Jesús y'adzooy:

—Yijiibi ca'oybi ca' yi' huaad ypidzimy jadu'ñyi. Hue' janchtiy copicy mibijctzou Dios mictägy, e huin'it ypidzimipy je ca'oybi ma je pa'mjäy. Ca' jac ni nej huaad ypidzimy yi jadu'mbi ca'oybi, jëyi co Dios nmibijctzoohuim n'ijtim ayuu.

Jesús capxidzimmip jadüg'oc co y'ögañ

³⁰ Chi Jesús mïd yi' ydiscípulos ajcxy choñ ma je jimbi it, e yajyöyñajxtay ajcxy Galilea naaxjot. Jesús ca' anajty tzocy co je mayjäy ñejhuñhuñyb ma yi' ñicxy.

³¹ Com Jesús hue' anajty yaj'ixpicy yi' ydiscípulos ajcxy, co ooy ycopicyity co yi' jäy huidibi tzoon tzajpjoty, yajciyegipy ma yi' ymidzip, etz yaj'ögiiyb, e co anajty ti y'ögy codugiig xii jadüg'oc yjugypigipy.

³² Jesús ydiscípulos ajcxy ca' huinjihuñy anajty Jesús y'ayuc, e nañ jadu'n tzigiiyb anajty ajcxy co Jesús yaj'ójip, paady ca' ajcxy amidoy nej huimbizimy yijiibi ayuc.

¿Pin je' ñigi jacmijip?

³³ E Jesús mïd ydiscípulos ajcxy oyjäty jim Capernaum. Co ajcxy ytijctigiiy, chi Jesús yaj'amidoy ydiscípulos ajcxy, nimay:

—¿Ti ayuc miich ajcxy naymïdmïydáacigixy jim ma anajty mdüyöygixy?

³⁴ Per amonday ajcxy, com jëgixpi co anajty ajcxy ooy ti ñaymïdmïydáacigixy tüyöyjoty co pin jada' ajcxy nidügti ocjaccopicyip.

³⁵ Huin'it Jesús y'ixtacy, e chi mijhuoy je nimajmetzpi ydiscípulos ajcxy, chi ajcxy nimay:

—Pin nayyajnaxaanip mij, huen ity nej jihuñy ca' ytiijity e huen capxmïdoy ymigügtijc.

³⁶ Chi Jesús tzenigy tüg pi'c'anäg, e chi pidacy cujc'amy ma yi' ydiscípulos ajcxy. Chi tzenigy jadüg'oc, e nimay ajcxy:

³⁷ —Pin cöbïc tügpajc pi'c'anäg jadu'n nej jada pi'c'anäg mïd iich nxii ycipi, iich yi' anajty ti xycöbicyich, e pin iich xycöbïcpiich, ca nan iich anajty naydügpajc ti xycöbicyich, nañ jadu'n anajty ti cöbicy huidi ti xyquejxich.

Pin iich ajt xycamidzip'ájtïm, iich ajt je' mïd y'ity

³⁸ Juan Jesús nimay:

—Huindzin, ti iich ajcxy n'ijxpaady tüg jäy co ca'oybi yajpidzimy mïd miich mxii, e ti ngapx'aducyich mïd co ca' yi' iich ajt xypahuídjtïm.

³⁹ Per Jesús ymïnañ:

—Ca' mgapx'adugipy yi' jadu'mbi jäy, com huenpínity huidibi mijhuinmañ tumb mïd iich nxii, ca' yi' jibic xyñigapxich.

⁴⁰ Com yi' huidibi ajt ca' xymidzip'ájtïm, yi' yi' mïd iich ajt nbidzimim.

⁴¹ Janch janch iich miich ajcxy jadu'n nimäy co huenpinjäy huidibi ixipy miich ajcxy xyajni'uucp tüg vaso ni mïd co miich ajcxy ti mmijnicxpety je Cristo, yi' jadu'mbi jäy ypadamy yi' y'oy'ájtïn ma Dios.

Je huidibi ooy ycojotmáyity co nicxy nbocycähuim

⁴² Huenpínity huidibi jibic-huinmañ mibidzimmb, e yajpocycäy yi' jadu'mbi pi'ctijc huidibi ajcxy xymijnicxpejtpich, jac'oy ixipy co yi' jadu'mbi jäy ytimyñayyajyöcxodziyii tüg paandzaa etz ñayñajtzjibibihuñyb mejyjoty.

⁴³ Pen miich mgi' xyajtundigoyamb jac'oy co mdim'ixpuxipy, com jac'oy co mdigihuipy ma yi' jugy'ájtïn huinixibi ciduc, ca'ydi co Dios xypidägip mïd metz mgi' jüby jïnjoty ca'oydactuuby, ma yi' jïn ni camina ycapich.

⁴⁴ Jiiby ca'oydactuuby yi' ucxyting ca' y'ögy etz ni jïn ycapich nicaminaaxii.

⁴⁵ E pen miich yi mdecy xyajpocycähuamb, ixpux, com jac'oy co mdigihuiip ma yi jugy'ájtín huinixibi tecytuc ca'ydi co mdigihuiip miid metz mdecy jiiiby ca'oydactuuyb, ma yi jün ni camina ycapich.

⁴⁶ Jiiiby ca'oydactuuby yi ucxyting ca' y'ögy etz ni jün ycapich ni caminaxii.

⁴⁷ E pen yi mhuiin tüg xyajpocycähuamb, tim yajpidzim, jac'oy yi' co mdigihuiip ma yi Dios y'ane'mdac miid tügpajc mhuiin, ca'ydi co mdigihuiip ca'oydactuuby miid metz mhuiin.

⁴⁸ Ma yi ucxyting ni caminaxii yca'ögy etz yi jün ni caminaxii ycapich,

⁴⁹ e ma nidüg'óciy ñi'cägooda'ñ jün xut jün ye'n tim jadu'n nej jäy tzüch caan xiducy.

⁵⁰ Yi caan ooy yi' y'óyity, pen ymiid xücx'ájtín. Co je caan ytigoy yxücx'ájtín, ca' ji ni ti huidibi jëb miid nyajxücxiiyim. Miid'ájtix ich n'ayuc ma mjot mhuiinma'ñ, jadu'n ich n'ayuc nipaady nej caan, e tzina' miich ajcxy jotcuje miid mmigügtjc nidüg nidüg.

10

Jesús yaj'ixpiicy miid co jäy ytöxyijc ixmach

¹ Chi Jesús choon jim Capernaum, nicxy jim Judea ñaaxjot ma je it lugar Jordán mijñi nünaxy xi ypidzimy'amy. E mayjäy ooy ñayyöymujci ma Jesús anajty yajpaady. E Jesús yaj'ixpiicy je mayjäy jadu'n nej anajty yaj'ixpiicy'adyii.

² Chi nijëjity fariseos ajcxy ñicxy ma Jesús anajty yajpaady. Hue' ajcxy yhuinma'ñ pidaaccixy co anajty Jesús tzu'ixaangixy. Chi ajcxy y'amidooy, pen huaad tüg yëydijc ixmach ytöxyijc.

³ Chi Jesús y'adzooy, ymíñañ:

—¿Nej Moisés ymíñañ ma yi' ycötújcín ñecy?

⁴ Chi je fariseos ajcxy Jesús y'adzooy:

—Moisés cötújcín yecy co tüg yëydijc jëb huaad ixmach ytöxyijc, e möhuiipy ñinecy ñidiy'ajt co nej ñay'ixmájtzigixy, e jadu'n anajty ti y'oyíy nej jëb yi' ytöxyijc ixmach.

⁵ Chi Jesús ymíñañ:

—Moisés cojaay jada ycötújcín miid miich ajcxy ycixpi, co ooy miich ajcxy mdzachcapxycömídodaaccixy ca' mgapxymídohuaangixy Dios.

⁶ Per co je naaxhuiñybi chondacy, co Dios oga'n yajcojy tüg'óciy tijaty huidi ji'ajtp, chi Dios yajcojy yëydijc etz töxyjäy.

⁷ E je yëydijc ixmadziipy ytaj yteedy etz pudigihuiipy yi' ytöxyijc.

⁸ E je yëydijc etz ytöxyijc tú'ciy idaangixy. Paady je yëydijc tügmucy yajpaady miid ytöxyijc.

⁹ Com yi' huidibi Dios ti huijtzmucy, ca' ni pin huaad huijtzhuägy.

¹⁰ Co Jesús miid ydiscípulos ajcxy yhuimbijt ma anajty ti yjättáccixy, chi Jesús ydiscípulos ajcxy yajtihuimbijtcixy je ayuc huidibi anajty ti yaj'ixpiicy ma je pijcín.

¹¹ Chi Jesús ymíñañ:

—Je yëydijc huidibi ti ixmach yi' ytöxyijc, e piicy miid huingbi, hue' yi' anajty ymidundigooyb yi' ytöxyijc huidibi miid jayijp ypijcy.

¹² Nañ tim jadu'n co tüg töxyjäy ixmach je yëydijc huidibi miid ti ypiicy jayijp, e ypijctigach miid huingbi yëydijc, hue' ymidundigooyb je yëydijc huidibi miid ti ypiicy jayijp.

Jesús conucxy pi'ctijc

13 Je huin'it tiempo jäy ajcxy m̄id miñ pi'ctijc ma Jesús, jaydëb c̄in̄ixajy etz conuucx̄ip. Co Jesús ydiscípulos ajcxy jadu'n ijxy co jäy ajcxy nimijhuägy Jesús m̄id ajcxy ypi'c'ung, chi je' ydiscípulos ajcxy ix'o'jy je jäy ajcxy.

14 Co Jesús jadu'n ijxy nejhūiy nej yí' ydiscípulos ajcxy y'id̄ich, chi o'jy ajcxy, ym̄inañ:

—Ooy y'óyity co je pi'ctijc ajcxy xyñimijhuägyich, ca' miich ajcxy mgapx'aducy. Com yí' jäy ajcxy hūidibi yajpatp ma Dios y'ané'm̄in, jadu'n ajcxy nipaady nej pi'ctijc.

15 Janch ñch miich ajcxy nimäy co pinjaty hūidibi ca' cöbigañ Dios y'ané'm̄in, jadu'n nej pi'ctijc cöb̄ijccixy Dios y'ané'm̄in, hue' yí' jadu'mbi jäy ajcxy ca' ytiḡihuañ ma yí' Dios y'it lugar.

16 Chi Jesús am̄inenmujctay je pi'ctijc ajcxy, e chi c̄in̄ixajiy etz conuucxcixy.

Tüg mutz'anäg comeñybi ym̄iydägy m̄id Jesús

17 Co Jesús choñ jadüg'oc, chi ñimiini poȳigy tüg yëydijc, ycojxtinay'ahūiy ma Jesús yhuinduu, e ym̄inañ:

—Miich, oybi Huindzin, ¿ti huaad ndun̄ipyich jigix jëbi nbad̄ipyich jugy'ajt̄in hūidibi ca' ycix̄ipy ytigoȳipy?

18 Chi Jesús ym̄inañ:

—¿Na'amy co xyñimäyich co oy huindzin ñch? Dios tüḡpajc óyip, ca' jac ni pin.

19 Miich mnejhūiyb Dios ycötújc̄in hūidibi jadu'n m̄inaam: “Ca' mm̄igapxtigoȳip töxyjäydijc; ca' mjäyyaj'öḡipy; ca' mmeedz̄ip; ca' m'ñ̄indaac̄ip; ca' pin mhuin'ñ̄ip; etz myajm̄ij'ad̄ip mdaj mdeedy.”

20 Chi je jäy Jesús nimay:

—Huindzin, ti nguyd̄undäyich jadayaab cötújc̄in ajcxy maabi ñch nbi'c'atyich.

21 Chi Jesús huind̄cxpejty je yëydijc m̄id tzójc̄in jihūiyin, e chi nimay:

—Per jactigoy'ijtni jadügnax. Nicx toog tüg'óciy hūidijaty miich mm̄id, etz mo' yí' ayoobt̄ijc. Co jadu'n mdun̄ipy, chi mbaad̄ipy oy'ajt̄in jiiby tzajpjoty. Co jadu'n mdooct̄ahūipy tijaty miich m̄id, chi min̄ip jadüg'oc ma nyajpaadyich, e xypan̄ic̄xibich, e mnaybidäḡiib cixy'jot huin̄jot oy nej md̄im̄yjad̄ipy m̄id ñch ycix̄pi.

22 Co jadu'n je yëydijc m̄idoy nej anajty Jesús ti ñimäyii, chi yhūi'my taj may e co ñicxni, chi ooy ytajy ymay, com hue' je' anajty ooy ycomeeñity.

23 Co Jesús jadu'n ix̄y co je comeeñybi taj may yhuimbijtni, chi huind̄cxpejty je' ydiscípulos ajcxy hūidibi t̄inaayb jühūidity ma yí', e ym̄inañ:

—Ooy chachtz̄ipity co tüg comeeñybi ytiḡihūipy ma Dios y'it lugar.

24 Jesús ydiscípulos ajcxy ooy tzachhuinmay'ahūidity m̄id jada ayuc nej Jesús anajty ti ym̄inañ. Paady Jesús yjacm̄inañ jadüg'oc:

—Miich ajcxy migügt̄ijc hūidibi ooy ndzocyich, ooy chachtz̄ipity co ytiḡihūip ma Dios y'ane'm̄dac tüg comeeñyjäy hūidibi tzachnijot'ajt ycomeeñ'adi.

25 Nigi chípity co tüg comeeñ jäy ytiḡihūip ma Dios y'ane'my, ca'ydi co tüg camello ñax̄ipy ma tüg xu'ñ'ijx yxútity.

26 Co jadu'n ajcxy m̄idoy nej Jesús ym̄inañ, chi ooy ajcxy yhuinmay'ahūidijty, e nayñim̄áayiḡixy miñ xyipy:

—Pen janch tiy'ajt jadu'n, ¿pinjäy jada' huaad jëb y'alma ñidzöḡipy?

27 Je hūidibi jäy ajcxy ca' ni m̄inax̄i huaad ca' yaj'oȳiy, Dios yí' yaj'oȳihūip, com m̄id Dios ca' yí' ni ti chípity.

28 Chi Pedro ym̄inañ:

—Huindzin, occuendtun, ñch ajcxy ti n'ixmajtzäyich tüg'óciy tijaty anajty nmíidich, e ñch ajcxy nbanicxpíich miich.

29-30 Chi Jesús y'adzooy, minañ:

—Janch tíy'ajt nej ñch miich ajcxy nimäy co huenpínity huídibi miid ñch ycixpi ti ixmach ytíjc, ti ixmach y'uch ymígüg ajcxy etz ytaj yteedy, etz ytöxyíjc, etz y'ung ajcxy, etz nañ jadu'n ti ixmach ycam ñch ycixpi, etz ñch n'ayucich etz miid Dios ytíy'ajt ycixpi, yí ypadamy nígi oy'ájtín ya naaxhuiñ, ixti ypadamy mígo'px jadu'ñyí ytíjc ajcxy, y'uch ajcxy, ytaj ajcxy, y'ung ajcxy, etz ypadamy nígi ymíj cam, miid tzaachypí miid ayo'n miid ñch n'ayuc ycixpi. Etz nañ jadu'n ma je xii tiempo huídibi mimb cidacpi ypadamy jugy'ájtín huídibi ca' ycixipy ytígoyípy.

31 Ji yajpaady ya naaxhuiñ nijéjity jáy huídibi cömay ijtp, e co yjáty ajcxy tzajpjoty, chi ca' ajcxy cömay ida'ñ. Nañ jadu'n ji yajpaady ya naaxhuiñ nijéjity huídibi ca' cömay y'ity, e co ajcxy yjády tzajpjoty, chi jiiby ajcxy cömay y'idípy.

Jadüg'oc Jesús capxpídzímnip co y'öga'ñ

32 Jesús miid ydiscípulos tüyöyp anajty ajcxy, hue' anajty ypättigíygyxy jim Jerusalén. Jesús jayíjp anajty ñicxy, e je' ydiscípulos ajcxy etz nañ jadu'n mayjáy panicxy anajty ajcxy Jesús. Je Jesús ydiscípulos ajcxy ooy chachhuinmay'ahuídítcxy, e jacjadyii jáy huídibi anajty ypanicxy Jesús ooy ajcxy chígíygyxy. Chi Jesús huodzoñ abícy je majmetzpi ajcxy, e yajmídmíydactay je' ajcxy jadu'n nej ytuna'ñyí yjada'ñyí jim Jerusalén co anajty ajcxy jim yja'tcxy.

33 Jesús je nimajmetzpi nimay:

—Miich ajcxy m'íjxpy mnejhuíyb co nnícxim cham jim Jerusalén. E jim Jerusalén, ñch je jáy huídibi tzoon tzajpjoty, nyajcíyega'ñich mach ma yí Teedy míjtungmídpí, etz ma yí escribas ajcxy. E chi ajcxy ane'mín pídága'ñ co huen xyaj'ócíxich. Nañ jadu'n xycíyegaangíxich mach ma yí' ajcxy huídibi ca' yjudíojáyity.

34 Yí' ajcxy xyñixígyxy xyajxígíbyích, xyhuobípyích ajcxy miid coochac, xyhuindzuj xyjíjptzújibích ajcxy, e xyaj'ögíbyích ajcxy. Codugíjg xii maabi anajty xyaj'óccíxyích, chi njugypígyích jadüg'oc.

Jacobo etz Juan píjctzóogíxy tüg may'ajt

35 Huin'it Jacobo etz Juan, yí Zebedeo ajcxy ymang, nimíjhuägy Jesús, nimay:

—Huindzin, ndzojcpyích ajcxy co mdunípy may'ajt jadu'n nej yam nimaaygíxy.

36 E Jesús yminañ:

—¿Ti mdzojcpy co ndunipích miid miich ajcxy ycixpi?

37 Chi ajcxy yminañ:

—Tun may'ajt co anajty mbaady yí m'ané'mín etz m'oy'ájtín, xymöhuíbich yí míj tung ma m'ané'mín jaydeb n'íñáhuíbich ma miich mmíjc. Nidügti ñch ajcxy n'íñáhuípy a'oy'amy ma miich etz jadüg anajty'amy.

38 Chi Jesús nimay Jacobo etz Juan:

—Ca' miich ajcxy mnejhuíy ti ti mbíjctzoogíxy. ¿Nej myajnaxamyb miich ajcxy je tzaachypí ayo'n huídibi nyajnaxaamybich, jadu'n nej jíhuíy m'üga'ñ ajcxy ñch n'ügy e mbaada'ñ ajcxy ñch nníbéjtín?

39 Jacobo etz Juan y'adzooy:

—Ñch ajcxy nmímadágíbyích mínaxípyích nyajnaxípyích ajcxy yí tzaachypí huídibi mmínaxamyb myajnaxamyb.

Chi Jesús ymínañ:

—Janch tıy'ajt jadu'n nej miich ajcxy mınañ co mminaxaangixy myaj-naxaangixy yí tzaachypi jadu'n nej ñich nminaxaamyich nyajnaaxaamyich yí tzaachypi, tim jadu'n nej jihuıy m'ügaangixy ñich n'ügy, e mbadaangixy ñich nñibéjtın.

⁴⁰ Per ca' ñich cötújcın nmııdıdyıch co ñich miich ajcxy nbıdägıpy tungmııd, co myajpaadıp tüg ma ñich nmıjc a'oy'amy, e jadüg anajty'amy. Hue' janchtıy Dios Teedy ymııd ni'ixı' pınjaty ti huın'ixy jaydeb yajńıcxıp je mıjtung ma ñich n'ané'mın.

⁴¹ Co je jacjadyıı Jesús ydiscıpusos ajcxy nejhuıy jadu'n nej Jacobo etz Juan may'ajt pıjctzoy ma Jesús, chi ajcxy ooy mıjotmätıy Jacobo etz Juan.

⁴² Per Jesús huomiñ yı jacjadyıı ydiscıpusos ajcxy, e ymınañ:

—Jadu'n nej miich ajcxy mnejhuıygyıxıy, yı jäy ajcxy huıdıbı mıjtungmııd ma je maybı naax cajp, mıc ajcxy ane'my je naax cajp. Nañ jadu'n yı' ajcxy huıdıbı mıc'ajt mııd ma je maybı naax cajp, mıc ajcxy ane'my je jäy ajcxy.

⁴³ Per miich ajcxy ca' mjadú'nıty nej mıjtungmııdpı ma je maybı naax cajp. Pınjaty ma miich ajcxy mıjtung yajńıcxaamb, copıcy ñaybıdägııyb nej tüg tumbı.

⁴⁴ Pınjaty miich ajcxy huıdıbı nıgohuajc'ajtp, copıcy ñaybıdägııyb nej tüg tumbı.

⁴⁵ Com ñich nañ jadu'n, je jäy huıdıbı tzoon tzajpjoty, ti nmııñıch ya naaxhuıñ jaydeb nbubedıpyıch yı mayjäy ajcxy, e ca' nan yı mayjäy ñich xypubedıpy. Ti nmııñıch jaydeb nyegıpyıch njugy'ájtın ma yı o'cın. E co jadu'n nyegıpyıch njugy'ájtın ma yı o'cın, chi ngohua'na'ñıch yı jäy ajcxy y'alma.

Jesús yajtzögy Bartimeo huıdı anajty huıntzıp

⁴⁶ Chi oy jäty Jesús mııd ydiscıpusos ajcxy jım Jericó. E co Jesús tzoon Jericó ytübıjcy jadüg'oc, chi yı' ydiscıpusos ajcxy etz janch mayjäy ñıcxıcy anajty mııd Jesús. Co ajcxy ycajp pıdzımy, chi tıba'ay anajty yajpaady tüg huıntzıpı huıdıbı limosna anajty ypıjctzooyb jabom jabom. Hue' anajty yxıı Bartimeo, e Timeo anajty xııjıty yı' yteedy.

⁴⁷ Co Bartimeo nejhuıy co Jesús je Nazaretpı najxp anajty ma je tü'aa, chi mıc yaaxqueegy ymınañ:

—Jesús, David y'ap y'oc, tun may'ajt ñich pa'ayoog.

⁴⁸ Chi je mayjäy ajcxy ojy je huıntzıpı, nımay ajcxy co huen amoñ. Per je huıntzıpı nıgı ymınan'ıdıch:

—Mııch, David y'ap y'oc, tun may'ajt ñich pa'ayoog.

⁴⁹ Chi Jesús ytınayxıjpy, e ymınañ:

—Huomiıngıx yı huıntzıpı.

Chi je jäy ajcxy oy yajtzoongıxy je huıntzıpı, nımaaygıxy:

—Jotcugı', e pıdıg, com Jesús xyaaxtzoob.

⁵⁰ Chi mıc'amy je huıntzıpı, najtz'oxııy je ñıbe'ñ, chi ypıdıgy, e nıńıcy Jesús.

⁵¹ Chi Jesús je huıntzıpı y'amıdooy:

—¿Ti mdzıjcpy ndunıpyıch mııd mııch ycıxıpı?

Chi je huıntzıpı ymınañ:

—Huındzın, ndzójcpyıch co xyajhuındıcxıgıbıch.

⁵² Chi Jesús je huıntzıpı nımay:

—Jéb mńıcy ma mdıjc. Com ti xymıbıcyıch, paady ti mhuındıcxıgy.

Tim huın'ıt je huıntzıpı yhuın'oyııy, e yhuındıcxıgy, e panıcy Jesús co ytübıjcy jadüg'oc.

11

Jesús ytiġiy jim Jerusalén

¹ Co Jesús etz je mayjāy oyjá'tcixy huington ma je Jerusalén cajn ma yajpaady mejtz mutz cajn huidi xiġġipy Betfagé etz Betania, huington ma je cop huidibi xiġġip Olivos, chi Jesús quejxy metz ydiscípulos huen nixxy jayġġip.

² Jesús nimay je metzpi ydiscípulos:

—Nixx miich ajcxy ma yġġimbi cajn huingtonbi. Co jim mjādipy, chi mic'amy mbaadip tūg burro ycoxóchity huidibi ca' pin yaj'iñayñi chambaad. Coguejtu-utcix je burro e yajmiingix ya ma ħch.

³ Pen jim pinjaty xy'amidoogixy: “¿Na'amy co mmidzongaangixy yi burro?” Chi miich ajcxy mnimāhuipy: “Je Huindzin (Jesús) yajtunamyb tzojc, e yajhuimbidamy mic'amy.”

⁴ Chi je metzpi ydiscípulos ñixxy ma je cajn huingtonbi, e oypaatcixy tūg burro ycoxóchity huington ma tūg tijc'aguu. Chi ajcxy coguejtuuty je burro.

⁵ Ycoguejtuutyp anajty ajcxy je burro co nijġġity jāy jim huington ymīnañ:

—¿Ti mdungixyp? ¿Na'amy co mgoguejtuutcixy yi burro?

⁶ Chi je metzpi Jesús ydiscípulos je jāy ajcxy yajmħdmīydacy Jesús y'ayuc nej anajty ti ñimāyii. Je jāy ajcxy ymīnaangixy co jġġeb yajñixcixy je burro.

⁷ Mic'amy ajcxy mīja'ty je burro ma Jesús yajpaady. Je Jesús ydiscípulos ajcxy jħbe'ñ je burro ajcxy mħd yjocxhuit, chi Jesús yaj'iñay je burro.

⁸ Mayjāy ajcxy ooy yġġy yhuīt tūgūjc ma Jesús anajty ñaxa'ñ, e jacjadyii jāy pujxy ajcxy quipy'aacx, e pīdaaccixy tūgūjc.

⁹ Je mayjāy huidibi anajty ajcxy nixxp jayġġip etz axam ma Jesús, chi ajcxy ytiġġiy capxp mic, ymīnaangixy:

—¡Hosana! ¡Gloria a Dios, ooy ycōmāyity Dios! Huen capxpaady y'idipy jada yġġdyjc huidibi mimb mħd yi nHuindzin Dios yxħ etz ymic'ajt.

¹⁰ Huen capxpaady y'idipy je ané'min huidibi jada Jesús yajtzondacp cham. Jada je' je ané'min huidibi nmij'ap nmijteedy David anajty ymħd. Hosana, huen je tzajpjoty tzīnaayb ajcxy ħbaatcixy capxpaatcixy jada mīj'ane'mbi.

¹¹ E jadu'ñyi Jesús ycajptiġġiy jim Jerusalén, e ytiġġiy tiġoty ma Dios ytijc. Co huindixtay tūg'ócīy tijaty jħby tzajtiġoty, chi chooñ jħby, e ñixxy jim ma je cajn huidibi yxħ Betania. Chi Jesús je majmetz ydiscípulos ajcxy mħdnixxy.

Jesús capxpcy je higueri ca'pi anajty ytiim

¹² Je com jabom co ajcxy chooñ jim Betania, chi Jesús yuböccoti.

¹³ Chi Jesús iġxpaty jiguġy tūg higueri ooy anajty yco'aayity. Chi Jesús ñixxy ma je higueri yajpaady, ixa'ñ pen ymħd ytiim. Co Jesús ymech ma je higueri, chi iġxy co je higueri ca' anajty ytiim mħdity, jġy mħdity anajty y'aay, com ca' anajty ni tiempity mīna higo ytiim'aty.

¹⁴ Chi Jesús mīgapxy je higueri nimay:

—Jadu'n nej tiempo yjacnixni, ni pin cajacpaadipy higo tiim ma miich.

Chi Jesús ydiscípulos ajcxy midoy nej Jesús nimay je higueri.

Jesús quejxidzīmday ajuybi adoocpi ma Dios ytijc

¹⁵ Co ajcxy oy yjādy jim Jerusalén, co Jesús ytiġiy jadūg'oc jħby ma Dios ytijc, chi Jesús yajpidzīmday je ajuuybi adoocpi ajcxy jħby tzajptiġoty. Chi Jesús tijhuimbijtay je mesa ajcxy me je meeñ yajhuācxpi ytuñ ajcxy. Nañ jadu'n tijhuimbijty je jāy ajcxy iñaybejt huidibi muuxy toocp.

¹⁶ Jesús ca' anajty tzocy co pinjaty midigħhuipy juydoogy ma Dios ytijc.

¹⁷ Jesús yaj'ixpiġcpi anajty je mayjāy, e ymīnañ:

—Ma Dios y'ayuc necy Dios jadu'n ymínañ: “Ích ndijc hue' je' tzajpcapx-capxtac ma tüg'óciy jäy ajcxy chooñ ma nidüg'óciy naax cajp ymiingixy Dios ojadajt”, per miich ajcxy hue' yi' mhua'ñ meetzpitijc.

¹⁸ Co ajcxy je teedy mjtungmüdpí etz je escribas nejhuüy nej anajty Jesús ti y'idích jüby ma Dios ytijc, chi ajcxy ooy ijxtaaygixy nej ajcxy jëb yaj'ögipy Jesús. Per ca' ajcxy yhuinma'ñybaady mic'amy nej yaj'ögipy, tzigüyb ajcxy müd je mayjäy com je mayjäy ooy tzachjihuüy huinmay jadu'n nej Jesús yaj'ixpíjcgixy.

¹⁹ Co oycoodzüyñi, chi Jesús ycajppidzimy.

Je higueri ytützní

²⁰ Je com jabom Jesús müd ydiscípulos ajcxy najxp anajty tím jopyñi ma je higueri anajty ytinäy. E je higueri ti anajty ytütztay mabaad ytictz.

²¹ Huin'it Pedro jäymejtzcooty nej Jesús nimay je higueri, chi Pedro Jesús nimay:

—Huindzin, ix jada higueri huídibi íxíy mgapxpojç, ti yi' ytíçh.

²² Chi Jesús Pedro nimay:

—Mibic yi Dios.

²³ Janch ích miich ajcxy nimäy, co ixypy pín mīgapxy jada huingonbi cop, e nimäy ixypy: “Miich cop pídig, e nícx cidäg mejyoty”, pen ca' ti mījotmetzcüy, e mibicy co jadaanip nej yi' ti ane'my je cop, chi jadu'n ytunüyb yjadüyb.

²⁴ Paady ích miich ajcxy nimäy co tüg'óciy tijaty miich ajcxy mbijctzooyb ma Dios, chi Dios xymöhuüpy ajcxy huídibi ti mbijctzoogixy. Pen janch miich ajcxy mibicy co Dios ti xymoogixy ajcxy je huídibi ti mbijctzooyb.

²⁵ Co miich ajcxy mgapxtaaccixy, pen ca' oy m'ity ajcxy müd tüg jäy, huinméxcix yi mmidzip tím jayijp, jigix jëbi Dios Teedy huídib jüby tzajpjoty xyhuinmeecxip miich ajcxy ma ti mdundigoogixy.

²⁶ Pen ca' miich ajcxy mhuinmecxy yi mmidzip huídibi ti xymidundigoogixy, ca' miich ajcxy xyhuinmecxa'ñ Dios Teedy huídibi yajpatp tzajpjoty.

Jesús je' ycötújcín

²⁷⁻²⁸ Je huin'it tiempo Jesús müd je' ydiscípulos ajcxy yhuimbijty jim Jerusalén. E co Jesús anajty yhuídity tzajtigoty, chi nijëjty huindzindijc huídibi nigohuajc'ajtp anajty je teedytjç etz escribas ajcxy huídibi nijayduutpi Dios ñecy, nimíñ ajcxy Jesús, e ymínañ ajcxy:

—¿Pín cötújcín ti xymöy huídibi ti mduñ ya tzajtigoty? ¿Ma cötújcín ti mbaady co jëb m'ane'my ya tzajtigoty?

²⁹⁻³⁰ Chi Jesús ymínañ:

—Ích miich ajcxy nañ jadu'n nyaj'amídohuamyb tüg ayuc. E pen mni'adzooyb ajcxy, huin'it ajcxy nyajnimähuüpy ma ích ti nbaady yi mic'ajt etz yi cötújcín, co jadu'n nduñich jüby tigoty ma Dios ytijc. ¿Pín yajñibijc Juan, je Bautista, co huen jäy yajñibety? ¿Dios, o naaxhuiñyjäy? Adzoogíçh ajcxy.

³¹ Chi ajcxy ytigüy huinmay'ahuídijtpi, ñayñimáayigixy miñ xyipy:

—Pen mīnaaním co Dios tzajpjotypi ti yajñibicy Juan, chi Jesús xyñimáayimipy: “¿Nej co ca' miich ajcxy mibijcy Juan y'ayuc?”

³² Nañ ni ca' jëbi ích ajt nmīnaaním co jäy ajcxy ti quejxy Juan.

Com chigüyb anajty jäy com ñejhuüyb anajty ajcxy co Juan je Bautista Dios anajty ytiy'ajt ymüd.

³³ Chi ajcxy Jesús nimay:

—Ca' ích ajcxy nejhuüy pín ti yajñibicy Juan.

Chi Jesús ymínañ:

—Ñich nañ jadu'n ca' nnigapxa'ñich pin ti xycötujcmöyich co jëb nduñich huidibi ndumybich.

12

Je naymidúnipitijc jibicjäybi ajcxy y'ixpejt

¹ Je huin'it xii Jesús jacmigapxy je mayjäy miid jihuimbit ayuc, yminañ:

—Ji yajpaady tüg yëydijc huidibi camuuxy ti cojy ma ycam, e ti co'aguemy je camuuxy cam, e yaj'oyiiy tügi tang ma huinmicxa'ñ je camuuxy. Nañ jadu'n je yëydijc tüg poch yajpidigy ma ycamuuxy yaj'ixihua'ñ co cuent'aty. Co anajty ti ni'ixidäy ti a'ixidäy, chi ycamuuxy cam yejcy ajuyducy ma nijëjity tumbidijc. Chi chooñ viaje tumbi jigüegy it.

² Je huin'it tiempo co yhuaad'ajtni je cosechi, chi je cogam quejxy tüg ytumbi jim ma je' ycam yajpaady, co hueen je tumbidijc yéjccixy je cosechi, jadu'n nej anajty ti ycapxytuñ miid je' ajcxy.

³ Chi je cam tumbidijc ajcxy majch je cogam yquexyöyp, chi huinhuojpy jijphuojpy ajcxy. Chi ajcxy quejxhuimbijty jadu'ñyi, ni ti ajcxy camoy.

⁴ Chi je cogam quejxy jadüg ytumbi ma je ycam yajpaady. Chi tumbidijc ajcxy tzaagäch je mimetzpi quexyöyp etz yajtzachiy ajcxy ma ycohuajc, chi ajcxy ooy ooy oyñinej.

⁵ Chi je cogam jacquejxy jadüg ytumbi e ajcxy tumbidijc yaj'o'cy je midugigpi quexyöpy. Chi je cogam jac tim quejxy jadyii ytumbi. Chi je tumbidijc ajcxy je cogam ytumbi huinhuojpi jijphuojpi nijëjity, e nijëjity ajcxy yaj'o'cy.

⁶ Je cogam ymiid anajty tügpajc ymang huidibi anajty ooy tzocy jihuiy. Je' oy quejxcogixiy ma je ycam yajpaady. Je cogam huinmay jadu'n co je tumbidijc ajcxy yajmij'adhiyb je' ymang.

⁷ Chi je tumbidijc ajcxy ñayñimaayi miñ xyipy: “Jada yëydijc je cogam jada ymang huidibi jë'adaanip je yteedy ypidägy. Tzoc yaj'ó'cim, e jadu'n je cam një'ájtím.”

⁸ E jadu'n ajcxy majch je cogam ymang yaj'ögy ajcxy. Chi ajcxy yajpidzimy camjoty, e jibijptacy agajixci'py.

⁹ Co Jesús jadu'n miydactay je jihuimbit ayuc, chi yminañ:

—¿Ti ytunamyb je cogam miid je tumbidijc ajcxy? Hue' min ci'm ma je' ycam, e yaj'öctähuiipy je tumbidijc ajcxy huidibi tundigoy. E yegipy pijctzoy je' ycam miid huingbi jäy ajcxy.

¹⁰ ¿Nej ca'ni miich ajcxy mgapxy yi Dios ñecy ma jadu'n yminañ? Je yëydijc huidibi je jäy ajcxy ca' anajty tzocy, Dios ti pidägy mij'ane'mbi. Tim jadu'n nipaady nej tzaa oyjatypi huidibi je pojtzpidijc ca' ajcxy yajtuna'ñ, e je' oy ti yhui'mni ma anajty yjaccopicyity.

¹¹ Jada tung je Huindzin Dios ti tuñ, e ooy oy n'ixim njäygidaacim.

¹² E huin'it je judíojäy ajcxy ytungmiidpi ooy jamadzaañ anajty Jesús, com ñejhuuiyb anajty ajcxy co Jesús ñigapxyii yi' ajcxy. Com tzigiiyb anajty ajcxy miid je mayjäy, chi ajcxy tim huinyöyducy, chi ñicxcixni.

Yajnidiiygiy pen jëbi cogüejtin yajyecy o pen ca'

¹³ Jac'axam je judíojäy ajcxy ytungmiidpi quejxy ajcxy ma Jesús yajpaady mejtzpicy ixpicytjic. Tügpicy anajty ñaygomájtzigixy miid yi fariseos ajcxy, etz jadügpicy ma je rey Herodes. Hue' anajty ajcxy huinma'ñ ixtaayb nej ajcxy ocxihuiipy Jesús.

¹⁴ Jada mejtzpicyipi ixpicytjic ñicxy ajcxy ma Jesús, e yminañ ajcxy:

—Huindzin, ñich ajcxy nejhuñyb co myaj'ixpijcy je tiy'ajt, ca' jäy mdzigiy, com ca' huin'ixpety myaj'ixpijcy. Tú'ciy miich mduñ mñid mic jäy, mñid comeñyjäy, etz mñid ayoob jäy. Tudägy jäy ajcxy myaj'ixpijcy jadu'n nej huaad ajcxy cuychinaaygixy Dios ytiy'ajt. Nejhuñhuaamybich ajcxy nej miich yaj'ixpijcy je mayjäy. ¿Nej tundigooyim mñid yi Dios ycötújcín co nmigüéjtim César, je romano jäy mij'ane'mbi, o ca'ji? ¿Nej jëb nmigüéjtim, o ca'ji?

¹⁵ Per Jesús ñejhuñyb anajty ajcxy yjibic-huinma'ñ, e chi ajcxy nimay:

—¿Na'amy co miich ajcxy xyjot'ixy xyhuinma'ñ'ixyich? Yajmiingix tüg meeñ jigix n'oc'ixipyich.

¹⁶ Chi ajcxy mimiñ tüg meeñ e co Jesús ijxy je meeñ, chi ymíñañ:

—¿Pín y'ahuanax etz pín yxñ ijtp ma jada meeñ?

Chi ajcxy y'adzooy:

—Hue' yí' César.

¹⁷ Chi Jesús ymíñañ:

—Mo' je César huñdibi yí' yjé'ajtpy, e mo' Dios huñdibi Dios yjé'ajtpy.

Chi ajcxy ooy jihuy huñmay jadu'n nej anajty Jesús ti y'adzooy.

Yajnidñygixy pen je tñibi öccixy jugypigipy jadüg'oc

¹⁸ Je huñit tiempo nijëjity saduceos ajcxy ymíñ ma Jesús. Yi saduceos ajcxy ymíñaangixy co ca' pín yjugypiga'ñ tñibi y'o'ccixy.

¹⁹ Chi je saduceos ajcxy Jesús nimay:

—Huindzin, Moisés jayhui'my je cötújcín co tüg yëdjic y'ögy, e co'ögy yhui'my je ytöxyjic e ca'ni ytöxyjic ung'ixy. Pues copicy je co'ögy ytöxyjäy ypigipy mñid ña'y y'uch yëdjicpi jigix jëbi je töxyjäy y'ung'ixipy huñdibi huñmihuy jadu'n nej codijc cobidägy ma je yteedy y'ajch ypidägy.

²⁰ Pues jim ma tüg cajp anajty chinäy huñtujc yëdjic tüg que'x. Je ungoob ypijcy, e chi ix'o'cy ytöxyjic, e ca' ni tüg y'ung yajhui'my.

²¹ Je mímetspi yëdjic ypijcy mñid je co'ögytöxyjäy, e nañ jadu'n ix'o'cy ytöxyjic e ca' ni tüg ung yajhui'my. E nañ jadu'n je midugüjpi mñid ypijcy je töxyjäy, e nañ jadu'n ix'o'cy je ytöxyjic, e ca' ni tüg y'ung yajhui'my.

²² E jadu'n oytuñyii yjadyii mñid je töxyjäy co ti anajty mñiddzinay'abidzimdäy je nihuñtujcpi yëdjic tüg que'xpi. E je nihuñtujcpi ix'o'cy ajcxy je töxyjäy, e ca' ni tüg y'ung ajcxy yajhui'my. E chi je töxyjäy oy y'öcni.

²³ E co anajty xñ tiempo paaty, co anajty Dios yajjugypicy yi tñibi ajcxy y'ögy, ¿huñdibi jada' ajcxy niducti je yëdjic töxyjic'adaanip je töxyjäy? Com ti ajcxy jadu'n nihuñtujcpi mñid tzínay'abidzimgixy.

²⁴ Chi Jesús je saduceos ajcxy nimay:

—Miich ajcxy ca' mhuñjihuy je tiy'ajt, com ca' mhuñjihuygixy Dios y'ayuc ytiy'ajt, e com ni ca' mnejhuñygixy je mic'ajt huñdibi Dios ymñid.

²⁵ Pues co anajty yjugypijccixy je jäy tñibi y'o'ccixy, chi ca' ajcxy ypiğa'ñ, e nañ jadu'n ni ca' ajcxy ñaymöhuyb y'ung huen pijccixy. Hue' ajcxy yjugy'adaangixy chinähuaangixy jii by tzajpjoty, tim jadu'n nej je ángel ajcxy chinaaygixy yjugy'ajtcixy.

²⁶ Per je tiy'ajt co jäy ajcxy tñibi y'o'ccixy yjugypigaangixy, ¿nej ca'ni mgapxyñi Moisés ytiy'ajt ma anajty Dios ymígapxyii co je aay ujtz anajty chachtoy? Chi ymíñañ: “ñich je' je Dios huñdib Abraham, Isaac etz Jacob yDios'ajtpy.”

²⁷ Com yi Dios ca' yí' yDios'aty ma yi öcpi ajcxy huñdibi y'alma ti ycixy ti ytigoy. Yi Dios Dios'ajtp yí' ma yi juugypí ajcxy. Paady miich ajcxy ooy mñid mñidundigooygixy co ca' mhuñjihuygixy Dios ytiy'ajt.

Je ané'min huídibi ooy nigi ycopícyity

²⁸ Nañ jadu'n je huin'it tiempo nimiiñ Jesús tüg escriba. E yi' anajty y'amido'ijtpy co Jesús adzooy je jäy huídibi ca' mibicy co yi' öcpi yjugypigipy ajcxy jadüg'oc. Jada escriba ñejhuüyb co Jesús ooy oy ti y'adzooy je saduceos ajcxy, paady yi' Jesús amidooyi:

—¿Huídibi je' Dios y'ané'min jacmijpi?

²⁹ Chi Jesús y'adzooy:

—Yi Dios ycötújcín huídibi jaccopícyip, yi' je' huídibi minamb: “Midoogix Israel jäy, je Huindzin Dios huídibi nDios'ájtím, yi' je' ajt nHuindzin Dios tügpaajcpi.

³⁰ Tzoc jihu'i' etz yajmij'at mHuindzin Dios mñid tüg'óciy m'aa mjot etz mñid tüg'óciy m'alma, etz mñid tüg'óciy mhuinma'ñ, etz mñid tüg'óciy mmic'ajt.” Jada je' je jaccopícyip ané'min.

³¹ Je mimetzpi Dios ycötújcín jahueengi tú'ciy ñaybadyii mñid je jayijpi, yi' huídibi jadu'n minamb: “Tzójccix jihuüyigix yi' mmigügtijc tím jadu'n nej mnaychogyii mnayjihuiyii ci'm.” Jada metz Dios ycötújcín jaccopícyi jacmic'ajt mñid ca'ydi jac huídibi cötújcín.

³² Chi je escriba ymíñañ:

—Ooy oy ti m'adzooy. Janch tiy'ajt jadu'n nej miich mína'ñ, co ji yajpaady tügpaajcpi Dios, e ca' ji jadüg Dios mic'ajt mñidpi.

³³ E janch tiy'ajt co copícyi nmijpidaacim nyajmij'ájtím Dios cixyot huinijot mñid tüg'óciy ajt nhuinma'ñ, mñid tüg'óciy ajt n'alma, etz mñid tüg'óciy ajt nmic'ajt. E copícyi ndzójcim njihuüyim nmigügtijc tím jadu'n nej naychójcim nayjihuiyim ci'm. Jactzoobatp jada ca'ydi co tüg'óciy yi' huindzigi'ñ huídibi anajty yajno'cpi mñid Dios ycixpi.

³⁴ Co Jesús ijxy jadu'n nej je escriba tiydudägy anajty ti y'adzoyii, chi ymíñañ:

—Jahuenjaty miich mmibíjcín ytigoy'ityñi jaydëb mdigíhuipy ma Dios y'ane'my.

Co Jesús anajty jadu'n ti y'adzooy je escriba, chi ca' jac pin ti ayuc yjac'aj'amidoohui.

¿Pin je'y'ung je Cristo?

³⁵ Jesús yaj'ixpijcpy anajty je mayjäy jiiiby ma Dios ytijc, e ymíñañ:

—¿Na'amy co yi' escribas ajcxy ymíñaangixy co Cristo hue' je' David y'ap y'oc?

³⁶ Com je Espíritu Santo ymoy David jada ayuc huídibi jaybety ma je Salmo necy ma jadu'n ymíñañ:

Yi Huindzin Dios nimay ich nHuindzin: “Íña' ya a'oy'amy ma ich nmijc, ixti cooni anajty miich mmidzip ti nmimadactäyich, jadu'n nipaadijpy nej jihuiy ti nbidägyich miich mmidzip jadu'n nej tüg tinaybejt.”

³⁷ ¿Per nej co yjadu'nity co jäy ajcxy ymíñaangixy co je Cristo David je' y'ap y'oc? ¿E David ci'm ymíñañ co je Cristo yi' yHuindzin'ajtpy?

Jotcuyc anajty je mayjäy amidoo'ijti Jesús y'ayuc.

Jesús ca'p jäygidaci leyhuindzin ajcxy yhuinma'ñ

³⁸ Jesús yaj'ixpijcpy anajty je mayjäy, e ymíñañ:

—Naycuend'ájtigix mñid yi' escribas ajcxy. Com yi' escribas ajcxy ooy jotcuyc co nayxójxigixy mñid yhuít oyjatypi yoñjatypi. Ooy ajcxy tzocy co yajcapxpócxixipy huindzigi'ñ'amy mayjäyduum.

³⁹ Yi' escribas ooy ajcxy tzójccixy yi' cödumbi ññaybejt ma je naymujctac, etz ooy ajcxy tzójccixy ññaybejt ma yi' cömaybi jäy ññay ma jäy ajcxy yxñduñ.

40 Yi escribas ajcxy yajcijxtaayipy yi co'ögy ytöxyjäy ypidägy mïd ajcxy y'adzójcin. Yi' ajcxy ooy túngixy jecy tzajpcapxycapxi jígix ajcxy capxpaady idipy. Dios nígí tzaachytunipy yi escribas ajcxy mïd ypocy ycixpi, ca'ydi jac ni pin.

Je ayoobi töxyjäy y'ofrendi

41 Tüg xii anajty Jesús ñay jii by tigoty ma Dios ytijc. Ñaayb anajty ma je limosna caja huinduu. Jesús yhuinducxyp anajty je jäy ajcxy huidibi meen pidaaccixp ma je ofrenda caja. E maycomeñjyay ooy ymeen pidaaccixy janch may.

42 Tim huin'itiy yja'ty tüg co'ögy töxyjäy janch ayoob pidacy metz pi'c meenhuäcxy, huidibi ca' ooy choobaady.

43 Chi Jesús huomujcy je' ydiscípulos, e ñimay ajcxy:

—Janch tiy'ajt jadu'n nimaaygixy co jada co'ögy ytöxyjäy ayoob jac'anaxy jada ti pidägy ofrenda, ca'ydi jac ni pin.

44 Tüg'óciy comeñydijc ajcxy ypidacpy ma y'ofrenda yi meen huidibi yajconajxyp. Jadayaabi co'ögytöxyjäy ti pidacy tüg'óciy huidibi anajty ymïd, je meen tüg'óciy huidibi anajty ñigayamy yi' ymooyb Dios.

Jesús ymina'ñ co Dios ytijc yhuindigoopy

13

1 Co Jesús ypidzimy ma Dios ytijc, chi nidügti ydiscípulos ñimayi:

—Huindzin, ix jada maychaa mijjatypi etz jada maybi tijc ooy y'oy'oydúñity.

2 Per Jesús y'adzooy, ymina'ñ:

—Huindix miich ajcxy jada maybi mijjaty ytijc. Minip tiempo mina tüg'óciy jada tijc nicxy yhuim'y taj xit, ca' ma tzaa macxy. Huindigoydähuip tüg'óciy.

Je tiy'ajt ma ca'ni naaxhuiñybi ycixa'ñi ytigoya'ñi

3 Jesús mïd ydiscípulos ajcxy ñicxy ma je cop huidibi xii jip Olivos. Jim ajcxy co'ixnaxy je Dios ytijc. Ñaayb anajty Jesús jim copcixy co Pedro, Jacob, Juan etz Andrés ameech migapxy Jesús, yminaangixy:

4 —Tun may'ajt ich ajcxy yajnimayg mina jada ytuna'ñyii yjada'ñyii co huindigoydähuip Jerusalén cajp. ¿Ti ixpejt'adam co anajty jadayaabi jadu'n ytuna'ñyii yjada'ñyii?

5 Chi Jesús y'adzooy ajcxy je' ydiscípulos ymina'ñ:

—Ix pinjaty xyhuin'ingixy.

6 Ooy jäy may ymiina'ñ mïd ich nxi. Ñaydijáangixy co je' ajcxy je' je Cristo, ymina'na'ñ ajcxy: “Ich je' je Cristo.” E ooy jäy may huin'inaangixy.

7 Co miich ajcxy ayuc mmidohuipy co jäy chachchiptúngixy xii ya, ca' mdzígíygixip, com ooy ycopicyty co jada jadu'n jayip ytuniyb yjadiyb. Ca' nan hue' je' anajty tim cijxp tim tigooyb je xii je tiempo.

8 Nayñibidigib tüg naax cajp mïd huingbi naax cajp, e gobierno mïd huingbi gobierno. E minipy mic uyx canaag'it etz mij yuu mijpa'm xii ya. E jäy ajcxy ooy yhuänipy yjihuipy ycanaymijotcuyc'ájtigixipy. Jada tzaachypi ayo'n tzonacni yi' anajty.

9 Chi Jesús yjacmina'ñ:

—Nayguend'ájtigix miich ajcxy, com yi mmidzip ajcxy xymájtzcixip, e xycíyéjccixip ma tungmïdpidijc, e xychachytúngixip xyhuópcixip ma yi judíojäy ñaymujctac ajcxy. Xyajnicxixip mach ma rey etz ma gobernador ajcxy yhuinduu mïd ich ycixpi com miich ajcxy xymibicyich. E miich ajcxy

tıy'ajt myegıpy mıd ıch ycıxpi, ıxtı ma rey ajcxy etz ma gobernador ajcxy yhuinduu.

¹⁰ Ca' anajty xıı tiempo paady mına ycıxa'ñ naaxhuiñybi, chi ajcxy capx-huäcxtähuıpy ıch n'ayuc huindu'myb ñaaxhuiñ ma tüg'óciy naax cajp.

¹¹ Co jäy ajcxy xyajnícxıp mach ma codungdıjc co xytıydúngıxıpy, chi ca' ni nej mjot'adııyb, ni ca' mhuınmayıpy nej m'adzóogıxıpy. Mgápıcxıxıpy je ayuc huıdıbi Dios xymóoygıxıpy, com je ayuc huıdıbi mgápıcxıxıp, ca' nan mııch je' anajty ajcxy m'ayuc. Hue' je' je Espıritu Santo xymóoygıxıpy capxy ayuc.

¹² Yıydıjc ajcxy ycıyegamyb ma tungmıdıpi yci'm y'uch ajcxy co huen yaj'ögyıı. E nañ jadu'n je ungedeedy ycıyegamy yci'm y'ung ajcxy ma tungmıdıpi. Nañ jadu'n yı' y'ung ajcxy cıyegıpy yci'mdeedy co huen yaj'ögyıı.

¹³ May naaxhuiñjäy ca' xychogıpy xyjıhuıhuıpy mııch ajcxy mıd ıch ycıxpi. Pen mııch ajcxy mmıctınaayb ma mmıbíjcin, ypaadıp mııch ajcxy m'alma nıdzocın.

¹⁴ Chi Jesús yjacmınañ:

—Co anajty m'ıjıcxıy je huıdıbi Daniel ñımıydac jecy'ajty, co pınjaty jıбі-huınma'ñ tumb ma ca' ypadyıı ma Dios ytıjc, huıdıbi ooy ycodzıgıjıty. Mııch ajcxy huıdıbi tzınaayb jım Judea, co jadu'n m'ıjıcxıxıpy, chi nıcx mgueect-zoocıx ma tungop.

¹⁵ Yı jäy ajcxy huıdıbi yajpatp ma ytıjcnıcxıy ca' ñıcxıty tıgoty ma ytıjc. E ni ti jııby cayajpıdzımıpy.

¹⁶ Yı jäy ajcxy huıdıbi yajpatp camjoty, ca' ajcxy nihuımbıdıpy je' yjocxy huit huıdıbi ymıd.

¹⁷ Huın'ıt xıı huın'ıt tiempo ayo'n pada'ñ je töxyjäy huıdıbi anajty ti y'ungtzımıgy, e nañ jadu'n yı' ajcxy huıdıb mıd y'ung ma'xung yajtzıtzp.

¹⁸ May'ajt ajcxy mbıjctzoohuıpy ma Dios, co jada jadu'mbı ayo'n ca' ytunııyb yjadııyb ma anajty ytııch tíempıty.

¹⁹ Yı jadu'mbı xıı tiempo jäy ajcxy ayo'n tzaachypı mınaıxıpy yajnaxıpy. Ni camınaaxıı jäy jadu'n tzaachypı mıjcajee ti mınaıxy ti yajnaxıy maabı Dios coıy naaxhuiñybi oga'n, ıxtı chambaad. E camınaıxıı jadüg'oc ycaıjadııyb jadu'n.

²⁰ Pen ca' Dios capx'aduga'ñ yjıııbi ayo'n xıı ayo'n tiempo, ca' ni pın chögıpy. Per Dios ycapx'adugamyb yjıııbi ayo'n tiempo mıd je mıbíjcpıdıjc ycıxpi huıdıbi Dios ti huın'ıxy.

²¹ Co yı jadu'mbı xıı tiempo anajty ymııñ, ca' mmıbígıpy, pen jı pınjaty xyñımaaygıxy: “ıjıcxı, cha yajpaady je Cristo”, o “jım'amy yajpaady je Cristo.” Ca' mmıbíjccıxıpy jäy y'ayuc.

²² Mııp jäy ajcxy huıdıbi ñayıajnaıanıgıxy nej Cristo, e ymınaangıxıpy co capxhuäcxy ajcxy Dios y'ayuc, e ca' yjánchıty. Ytunıpy ajcxy mıj huınma'ñ etz mıjpi ıjıpejt, ıxtı jahuın'ına'ñ je mayjäy ajcxy huıdıbi Dios ti yhuın'ıxyıı.

²³ Nayquend'ájıgıx mıd yı jadu'mbı jäy ajcxy, com jayıjp ıch mııch ajcxy yı' ti nyajmıdımydıgy.

Nejjada' je Dios y'ung ymııpy jadüg'oc

²⁴ Chi Jesús yjacmınañ:

—Co anajty yı jadu'mbı ayo'n tiempo ti ñaxy, ycoodzıhua'ñ etz je po' ca' y'ana'ñ.

²⁵ Maymadza' ycähuıp, e nañ yücxıp huıdıjaty mıc'ajt mıd tzajpjoty.

²⁶ Je huın'ıt xıı je huın'ıt tiempo co jadu'n anajty ytunııı yjadyıı, huın'ıt ajcxy m'ıxıpy, ıch je jäy huıdıbi tzoon tzajpjoty, co ıch anajty nmııñıch jıcjoty mıd tüg'óciy nmıc'ajt n'oy'ajtıch.

²⁷ Co jadu'n anajty nmiiñich, chi mic'amy nguexipyich ñich n'ángeles ajcxy ma xii ypidzimy, ma xii ycidägy, ma jimboj ypidzimy etz ma tichpoj ypidzimy. N'ángeles ajcxy yajmuga'ñ tüg'óciy ñich njäy, huídibi ti nhuin'ixyich, xim yam ma ajcxy yajpaady ya naaxhuiñ, etz jii by tzajpjoty.

²⁸ Chi Jesús yjacmínañ:

—Jéb miich ajcxy tiy'ajt mbigipy ma yi higuere jadu'n nej je xii je tiempo mimb cidaacni. Co je higuere jadüg'oc ñihuamiy, chi miich ajcxy mnejhuíy co ti yhuingoni mina ypottigiiyñi.

²⁹ Nañ tím jadu'n co m'ixipy tuniib yjadu'ib tüg'óciy iixpejt nej ti nniimaaygixy, chi mnejhuíhuip co ti yhuingoni je tiempo mina nhuimbidiipyich jadüg'oc ya naaxhuiñybi.

³⁰ Janch ñich miich ajcxy nimäy co jada huídibi ti nniimiydacyich tuniib jaduib ca'ni anajty y'óctay je jäy ajcxy huídibi jacjugy'ajtp jadachambi xii jadachambi tiempo.

³¹ Je tzajp etz je naaxhuiñybi cixipy tigoyipy. ñich n'ayuc huídibi ngapxyich, ca' cixipy ytigoyipy ni camíaxii.

³² Ca' ni pin nejhuíy je xii je tiempo mina ytuna'ñyii yjada'ñyii jadu'n nej ti ñich miich ajcxy nniimaaygixy. Ni je ángeles ajcxy jii by tzajpjoty ca' nejhuíygyxy, nañ ni ñich, Dios y'ung', ca' nejhuíyich. Jéyi Dios Teedy tügpaic nejhuíy.

³³ Ni'ixi' ahuíxcix. Mibijctzoogix Dios jabom jabom, com ca' mnejhuíygyxy mina anajty ytuna'ñyii yjada'ñyii yi huídibi ti nyajniimaaygixy.

³⁴ Yi xii yi tiempo huídibi minip jadu'n nipaady nej tüg comeeñyjäy huídibi ñicxa'ñ ma tüg it lugar huídibi jigüegy yajpatp. Jayijp ca'ni anajty chooñ, chi yajniibjcy je ytumbi ajcxy nidüg nidüg je' ytung. E nimay je' ytumbi huídibi cuend'ajtp je tijc'aguu co huen ni'ixi' y'idipy ma tijc'aguu.

³⁵ Ni'ixi' m'idipy miich ajcxy. Com ca' mnejhuíygyxy mina je codijc yhuimbida'ñ ma ytijc, pen namgodziy, o mij coodz, o moñi, o ma anajty ti yximiiyñi.

³⁶ Ca' jécyity co yjadipy timetiini, e xyajyöybéjtcixipy anajty mdzachmaagixy.

³⁷ Yi huídibi ñich miich ajcxy ti nyajniimaaygixy, nañ jadu'n nimäyich tüg'óciy jäy co huen ajcxy nidüg'óciy ahuíxcixip ni'ixi' je xii je tiempo mina nhuimbidiipich jadüg'oc ya naaxhuiñ.

14

Xicmujccixy capxmujccixy co Jesús madzaangixy

¹ Tigoy'ijtni anajty mejtz xii co judíojäy ajcxy nixiduna'ñ je pascua xii, mina ajcxy tzajcaagy cay huídibi ca' levadura miiidity. Je judío teedy ajcxy huídibi jacmijtungmiiid etz je escribas ajcxy huinma'ñ'ixtaaygixy nej jéb ameech májtcixipy Jesús, e yaj'ogaangixy, ca'ydi je mayjäy nejhuíy.

² Chi ajcxy ñayñimayi miñ xyipy:

—Ca' y'óyity co nmájtzm Jesús xii joty. Com ca' yjécyity co je mayjäy yjotmátcottáhuipy, e ytigihuip huambi jihuíyb ajcxy.

Tüg töxyjäy pidacy aceite ma Jesús ycohuajc

³ E Jesús jim anajty yajpaady jim Betania. Hue' Jesús anajty yajpaady ma Simón ytijc, je Simón huídibi anajty ymiiid nübüd pa'm. Jesús ñaayb anajty ma caydac co ymiiñ tüg töxyjäy miiid tüg tzaadüdz quiig ujtz miiid perfume huídibi ooy oy yxuugy. Jada perfume ooy anajty chóohuít. Chi je töxyjäy yaj'ahuäch je quiig, e yajcöyogy Jesús je perfume huídibi ooy oy yxuugy.

⁴ E nijëjity jäy ajcxy huídibi anajty jim, ca' anajty ajcxy yjotcúcity miid huídibi je töxyjäy ti tuñ, e ñayñimayi ajcxy miñ xyipy:

—¿Nej jada co ocyaj'ayooni yi perfume huídibi ooy oy yxuugy?

⁵ Jac'oy co ixypy yajtoogy yi perfume tugig migo'px peexy, jigix yajpubedipy ayoobtijc.

E ca' jadu'n ajcxy tim jäygidacy nej je töxyjäy ytuuñ miid Jesús, chi ix'ojy ajcxy je töxyjäy ayooob.

⁶ Chi Jesús ymínañ:

—Ixmajtzcix jada töxyjäy. ¿Nej co m'amayiygixy? Yi huídibi ti tuñ miid ñich, ooy yi' y'óyity.

⁷ Je ayoobtijc ca' ytigoy'idipy ma miich ajcxy nimina. Huen huídibi xii huen huídibi tiempo jëb mbubedip ajcxy ayoobtijc. Per ñich ca' n'idañich ya jecy miid miich ajcxy.

⁸ Jada töxyjäy ti tuñ miid ñich jadu'n nej ti ymadägy. Yi' ti pidägy ma ñich nninix perfume huídibi ooy oy yxuugy. Yi' jip'ixpy mina naaxtighuañich.

⁹ Janch ñich miich ajcxy nimaaygixy co huen yma'amyity ya naaxhuiñ ma anajty yaj'ihuäcxy yajcapxhuäcxy jada ayuc jada tiy'ajt huídibi nidzoocin miid, yajnimiydägyipy huídi jada töxyjäy ti tuñ, jigix capxpaady y'idipy.

Judas cïyecy yi Jesús ma ymidzip

¹⁰ Huin'it tiempo je Judas Iscariote, nidüg je nimajmetzpi huídibi Jesús anajty ti huin'ixy, oy miid ñaygapxyii je teedy mijtungmiidpi nej jëb cïyecy Jesús ma yi teedy ajcxy.

¹¹ Co je teedy mijtungmiidpi ajcxy jadu'n midoy, co je Judas cïyega'ñ Jesús ma yi' ajcxy, chi ajcxy ooy yjotcugiy. Chi ajcxy Judas meeñ yajhuinhuaniiy. Chi Judas yhuinmañ'ixtay nej jëb occïyecy Jesús ma yi' ajcxy.

Co Jesús y'adzu'ajty pascua xijoty

¹² Chi paty je mij xii mina je xii'ajtpidijc tzajcaagy cay huídibi ca'p levadura miidity, e yaj'öccixy je cöbixy huídibi ajcxy yajhuindzigiyb anajty Dios. Chi ydiscípulos ajcxy y'amidooy Jesús:

—¿Ma'amy mdzocy co ni'ixiiyim je pascua xii adzu'ájtín?

¹³ Chi Jesús quejxy metz ydiscípulos ajcxy cajpjoty, chi nimay:

—Jim miid mnaybadiiyb tüg yëydijc huídibi nii tzimnicxp ma tüg majt. Miich ajcxy mbanicxiyb je yëydijc.

¹⁴ Mbanicxipy ajcxy je yëydijc, ixti coon mbajädipy ma ytijc. E miich ajcxy mnimähuiipy je codijc: “Je Huindzin Jesús ñejhuíhuam ma miich miidity tüg cuarto ma je Huindzin Jesús miid ydiscípulos ajcxy jëb caaygixy yi pascua xii adzu'ájtín.”

¹⁵ Je codijc ci'm xyajni'ixiiygixyip tüg cuarto mijpi ma je mimetz piso huídibi ti yajni'ixiy. Ma yijimbi cuarto miich ajcxy mni'ixihuiipy yi pascua xii adzu'ájtín.

¹⁶ Chi je metz Jesús ydiscípulos ajcxy tüyöychooñ. Co ajcxy yja'ty cajpjoty, chi ajcxy paty je cuarto, tim jadu'n nej Jesús jayijp ymínañ. E jim ajcxy ni'ixiy je pascua xii adzu'íbi.

¹⁷ Nam coodziiñi anajty co Jesús yja'ty ma je cuarto miid jacjadyii ydiscípulos ajcxy.

¹⁸ Co anajty jim ycaaygixy ma je caydac, chi Jesús ymínañ:

—Janch ñich miich ajcxy nimay co nidüg miich ajcxy huídibi cham caayb miid ñich, xycïyegaambich ma nmidzípich.

19 Co je Jesús ydiscípulos jadu'n midooy, chi ooy ytigüy tajpi maybi ajcxy, e ñay'amidóohuigixy miñ xyipy, e tüg ymíñañ:

—¿Nej ñich jada'ji?

E jadüg ymíñañ:

—¿Nej ñich jada'ji?

20 Chi Jesús ymíñañ:

—Yi' yi' nidügti yi nimajmetzp huídibi tocxmujcp müd ñich ma tügpi texy.

21 Pues janch ñich je', je jáy huídibi tzoon tzajpjoty, nbadaamybich tzaachypí ayo'n jadu'n nej yjaybétyity ma yi Dios ñecy. Per mij ayo'n pada'ñ je jáy huídibi xycyegaamich ma ñich nmídzip. Jac'oy co ca' ycadimma'xung'ajty jada yéydijc.

22 Caayb ajcxy anajty, co Jesús conigy tüg tzajcaagy, e jayijp yajnax Dioscojuyip ma Dios, e chi tujc-huäcxy je tzajcaagy, moy je' ydiscípulos ajcxy. E co Jesús jadu'n tuñ, chi ymíñañ:

—Caaygix jada tzajcaagy. Jada tzajcaagy ñich jada nninïcx.

23 Chi Jesús conigy je ügy vaso, e co Dioscojuyip yajnaxy, chi moyday ajcxy je ügy, e nidüg'óciy ajcxy uucy je ügy.

24 Chi Jesús ymíñañ:

—Jada ügy ñich nni'py'ajtpy huídibi temamb yogamb. Je' jada jemybi Dios ycötújcín huídibi Dios yejc müd jáy ajcxy ycixpi.

25 Janch tıy'ajt jadu'n nej ñich miich ajcxy nimaaygixy, co ca' jadüg'oc n'üga'ñich vino ñi, ixti cooni anajty njadyich tzajpjoty ma yi Dios y'ane'my.

Jesús capxpídzımy co Pedro ymína'na'ñ co ca' y'ixy'adyii

26 E co Jesús etz ydiscípulos ajcxy ñy tüg himno, chi ñicxy ajcxy ma je cop huídibi xıjıjıp Olivos.

27 Chi Jesús ymíñañ:

—Cham coodz xycöguëgaambich miich ajcxy, com jaybety jadu'n ma Dios ñecy ma jadu'n ymíñañ: “Nyaj'ögaamybich je cöbixy cuend'ajtpi, e huin'ıt je cöbixy queeg-huäcxtähuip.”

28 Per co ñich anajty njugypıcıyich jadüg'oc, co ñich anajty ti n'ögyich, nıcxıbıch jim Galilea jacjayıjıp, ca'ydı miich ajcxy.

29 Chi Pedro Jesús nimaayi:

—Oy ixıpyı yi jacjadyii miich mdiscípulos ajcxy xycöguectäy, per ñich ca' miich ngöguëga'ñ.

30 Per Jesús nimay Pedro:

—Janch tıy'ajt jadu'n nej yam nımäy, jadachambi coodz ma ca'ni anajty tzeyyaxıgy mejtz'oc miich xycoyüdzanıch tugıg'oc, mına'na'ñ co miich ca' xy'ixy'adyııııch.

31 E Pedro ca' anajty cöbiga'ñ nej Jesús ymíñañ, chi mıctägy mınañ:

—Ca' ñich miich ngoyüdzanı, oy ixıpyı ndım'o'cıch quıpxy müd miich.

E nañ actım jadu'n jacjadyii Jesús ydiscípulos ajcxy ymíñañ nej Pedro ti ymíñañ.

Jesús mıbjctzoy Dios jim Getsemanı

32 Jesús müd ydiscípulos ajcxy oyja'ty ma tüg it huídibi xıjıjıp Getsemanı, chi Jesús je ydiscípulos ajcxy nimay:

—İña' miich ajcxy ya, nami n'ocnıcxıyıch jim'amy Dios mıbjctzoob.

33 Chi Jesús müd nıcxı jëda'ajty Pedro, Jacobo etz Juan ma tüg it ahıngıjı. Chi Jesús ytigüy tajpi maybi jıhuııy jotmay.

34 Chi Jesús ymíñañ:

—Njihuiybich tüg jotmay nej n'öga'ñich. Huí'mgix miich ajcxy ya etz juugy m'íjtcixipy, ca' mmáagixipy.

³⁵ Chi Jesús ñicxy jac'amijci'm, Dios mibijctzoy, e may'ajt pijctzoy co ixipy ca' minaxy yajnaxy je tzaachypi huidi anajty ypadamy je huin'it hora.

³⁶ E Jesús anajty Dios mibijctzoy ymina'ñ:

—Dios, miid miich ca' ni ti chípity. Píjcgich jadayaabi tzaachypi ayo'n, per ca' yjadú'nity nej ñch ndzójcin, huen tuñyii jadu'n nej miich mdzójcin.

³⁷ Co Jesús nihuimbijty Pedro, Juan, etz Jacobo, chi oy ajcxy paady ti anajty ymi'ó'ccixy. Chi Jesús Pedro nimay:

—Simón, ¿nej ti mmi'ögy? ¿Nej ca' mmadäga'ñ m'idipy juugy tüg hora?

³⁸ Jugy'íjtcix, e mibijctzoogix Dios ca'ydi jibictuuyb mdigiiygixy. Janch tñ'ajt co jotjoty ooy mnijot'ájtcixy mdunaangixy yi oybi. Per yi mninix oy amaayty.

³⁹ Chi Jesús jadüg'oc huinhuactuuty je' ydiscípulos ajcxy, e jadüg'oc ñicxy Dios mibijctzob. May'ajt pijctzoy tim jadu'n nej je jayijp'atypí anajty ti ymina'ñ.

⁴⁰ Chi Jesús yhuimbijty ma anajty ajcxy ydiscípulos yajpaady, e jadüg'oc oy pátcixy ti anajty ymi'ó'ccixy, com ca' ajcxy mimadägy máhui, e ni ca' ajcxy jayty nej adzohuipy Jesús.

⁴¹ Midugi'oc Jesús ñicxy ma je' ydiscípulos ajcxy, e ymina'ñ:

—¿Nej ya mjacmáagixp mjacpooxcixp? Maagix pooxcix jadachambi. Ti miid jadu'ñyi. Ti je tiempo huaad'ájni mina ñch, je jäy huidibi tzoon tzajpjoty, xyciyegipy ajcxy ma yi jibic jäydijc.

⁴² Maybidigcix, tzoc jámim. Chi ymiñ je jäy huidibi xyciyegaambich ma nmidzipich.

Mach ajcxy Jesús yajñicxixy

⁴³ Capxp anajty Jesús, co Judas oyjaty ma Jesús yajpaady. Judas hue' je' nidügti je majmetzpi huidibi Jesús yhuin'ijx. Judas miid miñ mayjäy huidibi ajcxy miid pujx etz quipy. Je teedy mijtungmiidpi, je escribas ajcxy, etz je mijjäydijc ajcxy ti anajty quexy je mayjäy huidibi anajty madzamb Jesús.

⁴⁴ Judas, je huidibi anajty ciyegamb Jesús, hue' anajty jayijp ti moy je mayjäy tüg ijxpejt huidibi miid jéb ajcxy ijxcabip Jesús. Jadu'n jayijp Judas ycapxytuñ miid yi' ajcxy, e ymina'ñ:

—Je jäy huidibi anajty ndzücxypich, yi' je' anajty Jesús. Madzipy ajcxy, e myajñicxip miich ajcxy yajxon cuend'aty.

⁴⁵ Mic'amy co Judas oyjady ma Jesús yajpaady, chi nimijhua'cy, e nimay:

—Huindzin, Huindzin.

E co jadu'n ymina'ñ, chi Judas Jesús tzüxcy.

⁴⁶ Chi mic'amy je mayjäy Jesús mach, e yajñicxy ajcxy mach.

⁴⁷ Per nidügti Jesús ydiscípulos juudy ypujxy ma ytijc, chi je teedy mijtungmiidpi tüg ytumbi yajtzaachiyi, quejtzpujxi tüg ytätzac.

⁴⁸ Chi Jesús je mayjäy nimay:

—¿Ti co miich ajcxy xyñimiiñich miid pujx etz quipy, jadu'n nej jihuiy ñch tüg meetzpi?

⁴⁹ Jabom jabom nyaj'ixpijcyich jäy jiiby ma Dios ytijc ma miich ajcxy myajpaady, e ni ca' miich ajcxy xymajchich. Paady jadu'n ytunyii yjadyii jigix yi' yajcuydumb nej ity jaybety ma Dios ñecy.

⁵⁰ Chi je' ydiscípulos ajcxy yajhui'my Jesús naydügpajc. Chi je' ajcxy yqueegy.

Je jäy mutz'anägnip huidibi quectzög

⁵¹ Per tüg yujcyeeeg anäg huidibi anajty payöy Jesús nimóchity anajty miid tüg sábana. Chi Jesús ymidzip ajcxy majch je yujcyeeepi.

⁵² Chi je yujcyeegpi ciqueegtuty je mayjäy, yajhui'my ysábana, e yquecytzögy nihuädz ixhuädz.

Jesús mij juntajoty

⁵³ Chi ajcxy yajnicxy Jesús mach ma je teedy mijtungmïdipi yajpaady. Chi mic'amy ñaymujci tüg'óciy teedy ajcxy huïdibi mijtungmïdip, e tüg'óciy mijjäydijc, etz tüg'óciy escribas ajcxy.

⁵⁴ Chi Pedro jigüegy anajty panicxy je mayjäy ajcxy ixti oy yja'ty ma je teedy mijtungmïdipi ytïba'. E jim ixtacy quipxy mïd policïa ajcxy agujc, yxaamgixy anajty ma jïnba'.

⁵⁵ Je teedy ajcxy mijtungmïdipi etz tüg'óciy je judïojäy ytungmïdipi ajcxy yhuinma'ñ'ixtaaygixy nej ajcxy jëb Jesús yajpocyc'a mïd ajcxy yxïhuïn, e jadu'n jëb mooygixy yi öcin. Per ca' ajcxy paady huinma'ñ.

⁵⁶ Mayjäy nihuambejty Jesús mïd anï, e ca' ajcxy y'ayuc ytügy.

⁵⁷ Nijëjity jäy ytïnayïgy juntajoty, e nihuambety ajcxy Jesús, ymïnaangixy:

⁵⁸ —Ich ajcxy amïdo'ïjt Jesús y'ayuc tüg tecy, co jadu'n ymïnañ: “Njidaamybich jada Dios ytïjc huïdibi jäy ti cójciy, e codugïig xï gojtïgadzipich huingbi huïdibi ca' jäy cojy.”

⁵⁹ Per ni ca' ytügyïy ajcxy y'ayuc nej ajcxy Jesús nihuambejty, ac tigachjaty nidüg nidüg ymïnañ ajcxy.

⁶⁰ Chi je teedy huïdibi je jacmïtungmïd ytïnayïgy juntajoty, chi y'amïdooy Jesús e nimay:

—Jesús, ¿ca' nej m'adzohua'ñyi? ¿Ca' mmïdooy nej xychachxïgixy?

⁶¹ Per Jesús amöñ y'ïjty. Ca' ti ayuc adzohuimbijty. Chi je teedy jadüg'oc migapxy Jesús nimay:

—¿Nej miich je' je Cristo, je Dios y'ung?

⁶² Chi Jesús ymïnañ:

—Janch jadu'n, ich je' je Cristo, je jäy huïdibi tzoön tzajpjoty, e miich ajcxy xy'ixipich iñäyich ma je mijpi Dios ymïjc a'oy'amy. Nañ jadu'n xy'ixipyich miich ajcxy jocjoty co anajty nhuimbityich jadüg'oc ya naaxhuïñ.

⁶³ Chi je teedy huïndzech huïnhuocy yci'm yhuït, je' je' tïy'ájtïp co ca' anajty yjotcújcïty mïd Jesús y'ayuc, chi ymïnañ:

—¿Ti testigo njac-huaanïm?

⁶⁴ Miich ajcxy ci'm ti mmïdoogixy yi' y'ayuc, jadu'n nej ycapxtïgoy mïd Dios. ¿Nej miich ajcxy mïnaangixy?

Chi nidüg'óciy ajcxy ymïnañ co janch jadu'n Jesús mij oy ti ycapxtïgoy mïd Dios ytïy'ajt, paady huaad mooygixy yi o'cin.

⁶⁵ Chi nijëjity jäy yhuïndzujïgy Jesús. Chi ajcxy huingoxodziy, cójciy, e chi ajcxy nimay:

—Octïygapx. ¿Pïn ti xycjxy?

E je policïatïjc ajcxy cojxy Jesús ma yhuïñyïjp.

Pedro ycoyüch Jesús

⁶⁶ Pedro tibäy anajty y'ahuixy. Chi ñimïjhuäci tüg tumbi töxyjäybi huïdibi anajty tumb ma je teedy ytïjc.

⁶⁷ Co je töxyjäy ijxpaty Pedro iñäy anajty jïnba'áy, yxaamb anajty. Chi huïndïcxpejty Pedro, e nimay:

—Miich nañ mïdhuïdijtpy anajty je Jesús yi Nazaretpi.

⁶⁸ Per Pedro ca' cöbijcy je töxyjäy y'ayuc, e ymïnañ:

—Ca' n'ixy'adyïjich jada Jesús. Ni ca' nhuïnjuhuyïch ti miich nimïydacpy.

E mic'amy Pedro ypidzïmy jïiby, e tïm huïn'ítïy tüg tzeyñi'aa oy yaaxïgy.

69 Chi jadüg'oc je tumbi töxyjäybi huindicxpejty Pedro, e nimay je jäy ajcxy huidibi jim yajpatp huington, e ymïnañ:

—Jada je' nidügti huidi anajty mïd huidity Jesús.

70 Chi Pedro jadüg'oc ymïnañ co ca' ix'adyii. Co hueeñi, je jäy ajcxy jadüg'oc Pedro nimay:

—Janch co miich je' nidügti ma Jesús yjäy miñ, Galileo jäy miich, com nmïdooybich miich m'ayuc nej Galileo jäy ycäpxcixy.

71 Co ajcxy jadu'n ymïnañ, chi Pedro mictägy ñaygogapxi co ca' yi' mïdhuidity Jesús, ymïnañ:

—Dios y'ijxpy ñejhuiyb co tiy'ajt ngapxyich, co ca' n'ixy'adyiijich yi Jesús huidibi miich ajcxy mnigapxyp.

72 Co Pedro ycäpxyimaayi tim huin'itiy tüg tzeyñi'aa yaaxigy mïmejtz'ocpi. Huin'it Pedro jäymetzcoody nej Jesús ñimäyii: “Cham coodz jayijp ca'ni anajty tzeyñi'aa yaaxigy metz'oc, ti anajty miich mïna'ñ tugig'oc co ca' xy'ix'adyiijich.” Co Pedro jadu'n jäymejtzcoody Jesús y'ayuc, chi tajy may ñayjihuiyi, e ytigiy yaaxpi.

15

Jesús ma Pilato yhuinduu

1 Co yximiy, chi je teedy ajcxy huidibi mij tung mïd, je mijjäydijc, je escribas ajcxy, etz tüg'óciy judíojäy huidibi mij tung mïd yöymujctay ajcxy. Chi nidüg'óciy ajcxy yajñicxcixy Jesús cïxoch ma Pilato, je gobernador.

2 Pilato Jesús y'amïdooy, nimay:

—¿Nej miich rey'ajtp ma yi judíojäy ajcxyi?

Chi Jesús ymïnañ:

—Miich jadu'n mïnamb.

3 Je judío teedy ajcxy huidibi mijtungmïdipi mictägy tzachxigixy Jesús mïd canaagnax xïhuin.

4 Chi Pilato jadüg'oc Jesús y'amïdooy, nimay:

—¿Ca' nej m'adzohua'ñi? Ix nej yi mmïdzip ajcxy xychachxigixy.

5 Chi Jesús ca' ni nej y'adzooy. E Pilato ooy chachhuinmay'ahuidijty.

Jesús yajmoy ysentencia co y'ögipy

6 Com xïjoty anajty, je gobernador Pilato najtzmazhïy tüg machyjäy, je huidibi je mayjäy anajty ypijctzoogixyp.

7 Pujxtijc iñaayb anajty jim Jerusalén tüg machyjäy huidibi anajty yxii Barrabás. Barrabás pujxtijc iñaayb anajty quipxy mïd jacjadyii jäy huidibi anajty ti midziptzoon je gobierno romano, e ti anajty yjäyyaj'óccixy.

8-9 Co anajty je may yxii'ajtpidijc may'ajt pijctzoogixy ma Pilato co najtzmazhïhuip tüg machyjäy, chi Pilato ymïnañ:

—¿Nej mdzojccixyp co nnajtzmazhïhuibich je judíojäy ajcxy yrey?

10 Pilato ñejhuiyb anajty co mañ'ajtingixy anajty ajcxy je teedy mijtungmïdipi ti cïyejccixy Jesús.

11 Per co Pilato jadu'n ymïnañ, chi je teedy ajcxy mijtungmïdipi ooy ajcxy yajhuamgoty yajjihuiygoty je mayjäy co huen je Pilato najtzmazhïy je Barrabás.

12 Chi Pilato y'amïdooy je mayjäy jadüg'oc:

—¿Nej miich ajcxy mdzocy ndunipyich mïd jada yëydijc huidibi jäy ajcxy ytijpy co yrey'aty ma yi judíojäy ajcxy?

13 Chi je mayjäy mic ymïnangottay:

—Yajcruutzpet.

14 Chi Pilato ymínañ:

—Per ¿ti yi' ti tundigoy?

Huin'it je mayjäy nīgi mic ymínañ:

—¡Yajcruutzpet!

15 Co jadu'n je mayjäy ajcxy mictägy ymíanday, chi Pilato anajty yajjotcujc'adaangixy je mayjäy, chi najtzmadz#y je Barrabás. E co yajc'ajttay yi Jesús, chi c'ijeycni co huen yajcruutzpedyíi.

16 Chi je soldados ajcxy yajnicxy Jesús ma je agujctijc t'iba', e jim ñaymujci tüg'óc'iy soldados ajcxy huídib'í yajpatp anajty jim Jerusalén.

17 Chi ajcxy yajn'ijeny je Jesús tüg rey yhuít, color ucyp'í e yajcojen#y ajcxy apy corona.

18 Chi je soldados ajcxy ymínañ:

—¡Viva jada judío rey!

19 Chi je soldados ajcxy huojp'y Jesús ma ycohuajc m'íd paxy, e huindzuj j'ijptzujc'ixy ooy, e huingoxt'ínay'ahu#ygyxy janch ypaad nej j'ihu'íy ooy huindzig#ygyxy.

20 Co je soldados ajcxy n'ixiictay yajxiictay Jesús, chi ajcxy jeeni je yrey-huit color ucyp'í, e yajn'ijeny ajcxy yci'm yhuít jadüg'oc. Chi ajcxy Jesús m'ídc'ajpp'ídz'ímy co anajty yajcruutzpedaangixy.

Co Jesús yajcruutzpejt'í

21 Tú'am ajcxy tüg jäy m'ídnaybati, hue' anajty yx'í, Simón, ycogájp'ity jim Cirene, Alejandro etz Rufo je' anajty yteedy. Hue' anajty choñ camjoty. Chi ajcxy adzip n'ímay Simón co huen jacc'ajp'í Jesús ycrudz.

22 Chi ajcxy yajnicxy Jesús ma tüg it lugar huídib'í yx'í Gólgota, je ayuc Gólgota jadu'n yhuimb'ídz'ímy o'c'p'í cohuajc.

23 Chi ajcxy moy Jesús vino huen ügy tem huídity m'íd mirra tzoy. Per ca' Jesús c'ób'ijcy je vino n'í.

24 Chi ajcxy yajcruutzpejty Jesús. E huin'it je soldados ajcxy suerte ijxy, co anajty ajcxy Jesús yhuít yajhuäcxaani, oc'íxaangixy p'ín anajty ocj'è'ájt'ip.

25 Petyx'í anajty co ajcxy yajcruutzpejty Jesús.

26 Je ayuc huídib'í ajcxy yjaay ma Jesús cruudz, jadu'n ymínañ:

—Je judíojäy ajcxy yRey.

27 Quipxy m'íd Jesús ajcxy yajcruutzpejty metz meetz'p'í. Tüg meetz'p'í ajcxy yajcruutzpejty a'oy'amy ma Jesús ym'ijc, e jadüg anajty'amy.

28 Yajcuyduñ nej anajty jaybety miñ ma Dios ñecy, ma jadu'n ymínañ: “Yaj'am'ichoomujc je Cristo m'íd je pocyjäy ajcxy.”

29-30 Je mayjäy huídib'í ajcxy nax'íyb anajty ma Jesús yajpaady cruutzc'íxy, ooy anajty ajcxy yc'öj'ig'íyñ, n'ixiicy yajxiicy ajcxy Jesús, ymínañ ajcxy:

—Bah, miich huídib'í Dios yt'ijc m'íjidaan'ip, e codug'íg x'í huingb'í myajp'íd'íga'ñ, miich ci'm cham naygohuaani, e m'ínac cruutzc'íxy.

31-32 Nañ jadu'n je teedy ajcxy m'íjtungm'ídp'í etz je escribas ajcxy n'ixiicy yajxiicy ajcxy Jesús ñayñ'ímay'í miñ xy'ipy:

—Jada Jesús ti cohua'ñ jacjadyíi jäy, e ca' jaty nej ci'm ñaygohua'n'íy'yb. Pen janch, co jada Jesús yj'ej'ity je Cristo huídib'í rey'adamb ma yi judíojäy ajcxy, ym'íd ix'yipy mic'ajt jayd'èb ci'm ym'ínag'ipy cruutzc'íxy. Co jadu'n ix'yipy n'íj'ixim co ci'm ti ym'ínacy cruutzc'íxy, huin'it m'íb'íj'cim co janch jada j'èj'ity je Cristo huídib'í rey'ajtp ma yi Israel jäy.

Nañ jadu'n je metz meetz'p'í ajcxy huídib'í cruutzpejt quipxy m'íd Jesús n'ixiicy yajxiicy ajcxy je Jesús.

Co Jesús y'ögy

³³ Co yucujcxiiijy, chi ycoodzygiday tüg'óciy naaxhuiñ. E jadu'n je naaxhuiñ y'ijty coodz ixti minacyxi.

³⁴ Minacyxi Jesús mic ymínañ mïd aramaico ayuc:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —yi jadu'mbi ayuc hue' yhuimbizimy: Tat Dios. Tat Dios. ¿Na'amy co ti xy'ix'ixyich?

³⁵ Nijëjity jäy huídibi anajty jim yajpatp huingon ma Jesús, co midoo jadu'n ajcxy Jesús y'ayuc, chi ajcxy ymínañ:

—Midoogix, Elías yi' yaaxtaayb.

³⁶ Chi nidügti ajcxy ninicxy Jesús poygy, ti anajty yajxoogy pixy mïd vinonii ta'mbi, e yajjijpxodzyi je pixy ma tüg paxy, e jadu'n yajja'ty je vino nii ta'mbi ma Jesús y'ahuac, huen muucip je vino nii ta'mbi. Co jadu'n tuñ, chi ymínañ:

—Tzoc oc'ahuíxim pen mimb Elías, e miñ yajmínagyii ma yi cruudz.

³⁷ Chi Jesús mic ycapxqueegy, chi y'o'cy.

³⁸ Co Jesús y'o'cy, chi je mapxhuit ychitzhua'cxy tiná'amy huídibi anajty mïd y'adiydútyity je Dios ycuarto ma je teedy mïjtungmïdipi ytigy tüg tecypajc jimijt jimijt.

³⁹ Je soldado huindzin huídibi anajty tinaayb ma Jesús yhuinduu, co jadu'n midoy nej Jesús mic yaaxqueegy, e ijxy nej y'ögy, chi ymínañ:

—Janch co jadayaabi yëdyjc anajty Dios ungy'adyii.

⁴⁰ Nañ jim anajty nijëjity töxyjädyjc ymij'íxcixy jigüëgy. Jim anajty yajpaady María Magdalena, etz je jadügpí María, Jacobo je mutz'anägnip ytaj, etz José ytaj. Nañ jim anajty yajpaady Salomé.

⁴¹ Jadayaabi töxyjäy ajcxy mïdhuidijt Jesús, e ti anajty pubéjtcixy taabi anajty Jesús yajpaady jim Galilea ñaaxjot. Nañ jadu'n anajty jim yajpaady jacnaagity töxyjädyjc ajcxy huídibi anajty ti ycoody jim Jerusalén quipxy mïd Jesús.

Jesús yajnaaxtigiyii

⁴²⁻⁴³ Paady co chu'iyñi hue' anajty viernes mina judíojäy ñayajpocyñihuáatzigixy, jaydëb anajty amay'adaangixy je sábado xii je com jabom. Chi José huídibi anajty cogajp Arimatea yjotmictuñ, chi ytigy ma je gobernador Pilato, pijctzooy may'ajt co yajnaaxtigihuaani Jesús ñinïc. E hue' je' José anajty tungmïd ma yi judíojäy ajcxy. José yjijp'ijxpy anajty mina Dios pidäga'ñ yi' y'ané'min ya naaxhuiñ.

⁴⁴ Pilato ooy tzachhuinmay co Jesús tim mic'amy ti y'ögy anajty, paady huodzoy je soldado huindzin, e tiy'ajt pijctzoy pen janch co Jesús ti anajty y'ögy.

⁴⁵ Co je soldado huindzin tiy'ajt yejcy co Jesús ti anajty y'ögy, chi nimay José co huen yajnaxtigihuipy Jesús.

⁴⁶ Chi José juy poob huit, e co yajmínajcy Jesús ñinïc, chi mo'ñ mïd je poob huit, e chi pidacy ma tüg tzaajut huídibi anajty ti yajtzejtztüdy ti yajpadüdy ma tüg tzaahuingueetz. E chi yaj'adujcy je öcpi jut mïd tüg mij tzaa.

⁴⁷ E je metzpi töxyjäy María Magdalena etz je jadügpí María huídibi José ytaj'ajtpy huindicxp anajty ajcxy co Jesús ñaaxtigiy.

16

Jesús yjugypijcy jadüg'oc

¹ Com jabom jopy, domingo, chi je tugig töxyjäy ajcxy María Magdalena, María Jacobo ytaj etz Salomé juy ajcxy tzoy huídibi ooy oy xuugy, pidägaangixy anajty ma Jesús ñinïc.

² Je tugügpí töxyjäy chooñ domingo, semaan ixtigí', tim jopyñi. Ti anajty ypidzimni je xii co ajcxy oyjädy ma je öcpi jut.

³ Chi je tugügpí töxyjäy ajcxy nayñimaayi miñ xyipy:

—¿Pin xy'ocpubéjtim jigíhuipy je mij tzaa huídibi miid agüiyty je öcpi jut?

⁴ Per co ajcxy ijxy je öcpi jut, chi ajcxy ijxy ahuingujc je mij tzaa anajty ytiguejcnäy huídibi je öcpi jut anajty agüydujcp.

⁵ Chi ajcxy ytigüy jutjoty. E chi ajcxy ijxy tüg yeeg'anäg iñäy anajty a'oy'amy ma je' ajcxy. E je yeeg'anäg poob huit anajty ymiid. Co ajcxy jadu'n ijxy je yeeg'anäg jiiiby jutjoty, chi je töxyjäy ajcxy ooy chigüy.

⁶ Chi je yeeg'anäg nimay je töxyjäy ajcxy:

—Ca' ooy mdzigüygixy. Miich ajcxy je' m'ijxtaaygixp je Jesús huídibi cogajp Nazaret, je huídibi jäy ajcxy yajcruutzpejt. Ti je' yjugypicy. Ca' je' ya. Oc'íxcix ya ma ajcxy pidaacci.

⁷ Níxcix, nimaaygix Pedro etz yi jacjadyii Jesús ydiscípulos ajcxy co Jesús nícxip jayijp jim Galilea, e jim Galilea ñaybadüyb ajcxy miid Jesús, jadu'n nej ajcxy ñimaayi jayijp'aty.

⁸ Chi je töxyjäy ajcxy jim yqueegy ma je öcpi jut, com ti anajty ooy chigüygixy. Ooy anajty ajcxy chiyuy miid tzigí'ñ. E ni ca' ajcxy nimay ni pin nej anajty ti íxcixy, com ooy anajty chigüygixy.

Jesús ñayguëxíci ma María Magdalena

⁹ Je domingo, semana ixtigí', co Jesús yjugypicy, chi ñayguëxíci jayijp ma María Magdalena, je' je' je töxyjäy huídibi anajty Jesús ti yajpidzimi huixtujc ca'oybi ma yjot yhuinma'ñ.

¹⁰ Chi María Magdalena ñicxy ma Jesús ydiscípulos ajcxy huídibi miid yhuídijty, e nimaaygixy nej anajty yi' ti ixxy Jesús co ti yjugypicy jadüg'oc. E Jesús ydiscípulos ajcxy ooy anajty ytájycixy ymáygixy etz yaaxcixy.

¹¹ E co ajcxy midoohui je María y'ayuc, co anajty ti ixxy Jesús juugy, chi ca' ajcxy mijpidaaci y'ayuc.

Jesús nayguëxíci ma metz ydiscípulos

¹² Co hueeñi, Jesús ñayguëxíci nañ jadu'n ma metz je' ydiscípulos huídibi ñicxp anajty ajcxy camjoty.

¹³ Chi je metzpi discípulos ñicxy ajcxy mic'amy oy nimaaygixy je jacjadyii discípulos ajcxy co ti íxcixy Jesús. E je jacjadyii discípulos ca' ajcxy mijpidaaci je metzpi discípulos y'ayuc.

Huidi Jesús ydiscípulos yajnibijc

¹⁴ Jac com jecy, Jesús ñayguëxíci ma je majctügpí discípulos ajcxy ma anajty y'iñaaygixy ma caydac. Chi Jesús oyy ajcxy co ca' ajcxy mibíjccixy co ooy ajcxy yjot yjuuñity, ca' ajcxy mijpidägy jacjadyii pin anajty ti y'íxcixy Jesús.

¹⁵ Jesús je' ydiscípulos ajcxy nimay:

—Níxcix miich ajcxy ma tüg'óciy naaxhuiñyjäy, ma tüg'óciy naax cajp, e capxhuäxcix ajcxy je oybi ayuc nej jäy ajcxy jëb y'almanídzögipy.

¹⁶ Pinjaty mibijc etz ñibejticy, ypaadip ajcxy y'almanídzoozin. Per, pinjaty ca' mijpidägy tiy'ajt hue' ajcxy y'alma tigoyip miid ypocy ycixpi.

¹⁷ Yi jäy ajcxy huídibi mibijcp, ooy ajcxy ijxpejt túngixipy. Miid ich nxii ich nmic'ajt yajpidzimipy ajcxy ca'oybi ma jäy ajcxy yjot yhuinma'ñ. Nañ jadu'n ycápaxgixipy huingbi ayuc.

¹⁸ Ymadzipy ajcxy tza'ñ, e ca' nej yjáltcixipy. E co ajcxy veneno ügip, ca' ajcxy ypa'mdunib. E co ajcxy cñixájipy pa'mjäy, tzögip je pa'mjäy.

Jesús ypätigiyñi tzajpjoty

¹⁹ E co je Huindzin Jesús ycapxy ycijxy mïd je' ydiscípulos ajcxy, chi ypätigiyñi tzajpjoty. Jiiby tzajpjoty Jesús yajpaady ma Dios ymïjc a'oy'amy, mïd mij'ane'min.

²⁰ Chi Jesús ydiscípulos ajcxy choon ñicxicy cajp cajp capxhuäcxy ajcxy Jesús y'ayuc ma nidüg'óciy naax cajp. E je Huindzin Jesús ooy ajcxy ypubejti ypuđigiyi, mic'ajt moy je' ajcxy mïd je ijxpejt je mijhuinma'ñ huidibi ajcxy tumyb. Jadu'ñyi jadu'n. Amén.

SAN LUCAS

Jaayhui'my Jadu'n Nej Jesucristo Ytun Yjajti

¹ Mayjäy ti cojaay je ayuc je tiy'ajt huidi ich ajt nejhuuyim co janch ytiy'ájtity, tüg'óciy jadu'n nej Jesús chondacy yjugy'ájtin ya naaxhuiñ ixti mabaad ycocixiyy.

² Tüg'óciy je tiy'ajt jadu'n nej ajt xyñimaayim huidi ci'm ijx midou nej chondacy ixti mabaad ycocixiyy, je' ajcxy huidibi capxhuácxy Jesús y'ayuc ytiy'ajt.

³ Ich nañ jadu'n ti nyajciyöyich ti nyajtecyyöyich yajxon je tiy'ajt nej Jesús chondacy je' chinaayin ya naaxhuiñ ixti mabaad ycocixiyy. Paady ycipi ich nhuinma'ñ pidägy co ich miich nyajnijayihua'ñ tüg'óciy je tiy'ajt, miich oyjäybi, Teófilo.

⁴ Jigix miich nañ jadu'n mnejhuuipy yajxon je tiy'ajt, jadu'n nej miich ti m'ixpiy.

Tüg ángel nigapxy co Juan el Bautista ypi'c'adañ

⁵ Jadu'n ytuni yjajti co anajty Herodes yrey'aty ma Judea naax cajp, jim anajty tüg judío teedy hue' anajty yxi Zacarías. Je' anajty semandumb müd Abías y'ajugytijc y'amigügtijc. Je Zacarías ypijcy müd Aarón y'ocniix, hue' je' anajty yxi Elisabet.

⁶ Dios y'ijxyp ñejhuuyb co je' anajty ajcxy ytudägyjäyity nimetz. Je' ajcxy ycuydumyib tüg'óciy yi Huindzin Dios ycapxy y'ané'min.

⁷ Je' ca'p anajty ajcxy y'ung ni tüg, e jadu'n ajcxy ymijäyñ nimetz.

⁸ Chi tügtecy Zacarías müd y'ajugy y'amigüg yteedy'ájticy anajty ma Dios ytijc.

⁹ Jadu'n nej teedy ajcxy ycostumbre müdity, chi ñigooti tung je Zacarías mina ypoomjogipy jiiby ma yi Huindzin Dios ytijc.

¹⁰ Tüg'óciy je mayjäy ooy anajty Dios mibijctzoogixy tiba'y. Yam Zacarías tzajtigoty ypoomjocy,

¹¹ co ñayquëxi Huindzin Dios y'ángel tüg ytinäy a'oy'amy ma je poomjoctac.

¹² Co Zacarías ijxy je ángel, chi ooy chigiiy.

¹³ Chi je ángel nimaay Zacarías:

—Ca' mdzigiy, ti Dios midooy yi mjuydácin mnucxtácin. Yi mdöxyijc Elisabet ypaadipy tüg ung yëydijcpi, e mximöhuipy Juan.

¹⁴ Mjotcuyc'adip mxondägip miich etz mdöxyijc, nañ may yi jäy yjotcugihuipy co anajty m'ung ti ypi'c'aty.

¹⁵ Chi yi m'ung ycomay'ida'ñ ma Dios. Ni ca' ügipy vino ni jocni. Ma ca'ni anajty yma'xung'aty ymüd'adipy yi Dios yjihui'ñ ymic'ajt.

¹⁶ Yi' yajjothuimbidity may Israel jäy ma yi' ajcxy yHuindzin Dios.

¹⁷ Je' nicxy ycocapxy'aty ma yi jäy ajcxy huinmic jotmic müd Dios yjihui'ñ ymic'ajt, tim jadu'n nej Elías jecy'ajty ycocapxy'ajty huinmic jotmic müd Dios yjihui'ñ ymic'ajt. Je' m'ung yajjothuimbidity je ungedeedy ajcxy huidibi ca' y'ung ixaangixy, nañ yajjothuimbidity je jäy ajcxy huidibi ca' capxycöbicy yi Dios, jigix ajcxy paadipy oyjot oyhuinma'ñ. Nañ m'ung ñimähuipy je jäy ajcxy huen nayñi'ixiyigixy müd yHuindzin Dios ycipi.

¹⁸ Chi Zacarías nimay je ángel:

—¿Nej jada ich nejhuuipy peni janch huidibi xyajnimaybich? Ti nmijjäyñich, cham ndöxyijcich nañ ti ymijjäyñi.

19 Chi je ángel y'adzooy:

—Ñich Gabriel, ma Dios yhuinduu ni'ixi' n'ityich. Dios ti xyquexyich cogapxy'ajtpi ma miich co nyajnimähuipy jada oybi ayuc.

20 Jadachambi miich mhuí'mipy uum, ni ca' m'ocjáitnip nej mgápxipy, mñid co ca' mmibicy jada ñich n'ayuc huídibi yajcuydunip co anajty tiempo patni.

21 Yam je mayjäy ooy ja'ahuíxcixy Zacarías, ooy anajty ajcxy tzachhuin-maaygixy ti co chachhuäcxipy jiiiby ma Dios ytijc.

22 Co Zacarías ypidzimy, chi ca' anajty y'occapxni. Chi je jäy ajcxy huinjihuüy co ti anajty ixty tijaty jiiiby ma Dios ytijc. Hue' je' yjacmíydacy a'ixiy'amy, e oyhui'míy uum.

23 Co je semandung yajmay, chi Zacarías ñicxni ma ytijc.

24-25 Co jadu'n yajty, chi Elisabet jihuiy co ti anajty y'ung tziimígy ciyí gy. Chi yüch'ijty migoox po', e ymíñañ: “Jadu'n yi Huindzin Dios ti ytuñ mñid ñich jadachambi tiempo, ti xyjäy mechich ti yajquëgy ñich ndzöydu'n ma yi mayjäy ajcxy.”

Tüg ángel nigapxy co Jesús ypi'c'adañ

26 Co tudujc po' maabi Elisabet anajty y'ungtziimígy, chi Dios quejxy je' y'ángel Gabriel jim Galilea naaxjot ma je cajp huídi anajty yxií Nazaret.

27 Chi Dios quejxy Gabriel ma anajty tüg töxy'anäg y'ity huídibi anajty ca'ni midzinäy yëydijc. Je töxy'anäg ti anajty co'adzoy co pigañ mñid tüg yëydijc huídi yxií José. José hue' anajty David y'ap y'oc. Je töxy'anäg hue' anajty yxiijity María.

28 Co je ángel ytigiüy ma anajty María, chi nimay:

—María, Dios ti xy'ijxtiy, je Huindzin Dios y'oy'ajt mñid miich. Miich je' cömay y'idip ma tüg'óciy töxyjäydijc.

29 Chi María co y'ijxy je ángel, chi chigíy mñid je' y'ayuc, chi huinmay ooy mñid jada copxpócxin nej co yjadú'ñity.

30 Chi je ángel ymíñañ:

—María, ca' mdzigíy, miich Dios ti xy'ijxtiy.

31 Jadachambi, m'ungdzimígip, myajpi'c'adipy tüg mang, huídibi mximöhuiipy JESUS.

32 Je Jesús mij y'idipy, hue' je' yajtíipy Dios tzajpjotypi y'ung. Chi je Huindzin Dios möhuüyb je ané'min huídi yi' ymij'ap ymijteedy David ymñid anajty.

33 Je Jesús ané'mip huinixii ma yi Jacob y'ap y'oc. Je' y'ané'min camina ycixipy.

34 Chi María je ángel nimaay:

—¿Nej jada co yjadú'ñity? ñich ca'ni nyëydijc mñid tzinäy.

35 Chi je ángel y'adzooy:

—Je Dios yjihuiñ ymic'ajt minip ma miich, je Dios tzajpjotypi ymic'ájtín xyajnidujttähuip, je oyjäybi jäy huídi pi'c'adam, hue' yajtíipy Dios y'ung.

36 E cham Elisabet miich m'amigüg nañ jadu'n yajpi'c'adamy tüg mang ma ti ymijjäyñi. Cham midudujc po'bi maabi y'ung tziimígy je huídibi jäy ytijpy ca' y'ung'ixaani,

37 com mñidi Dios ca'ni ti chípiy.

38 Chi María ymíñañ:

—Jotcujc nguydunipyich yi Huindzin Dios chójcin, huen jadu'n tuñyii jadyii ma ñich jadu'n nej miich m'ayuc xymöyich.

Chi je ángel ñicxni.

María y'oy cogapxy Elisabet

39 Huin'it xii María choñ, ñicxy jottigoy ma yugjot, ma tüg cajp jim Judea naaxjot.

40 Chi ytiñy ma Zacarías ytijc, e capxpocxy Elisabet.

41 Chi jadu'n yjajty co Elisabet midoohui María ycapxpócxin, chi jihuiy co y'ung yücxy ma yjot. E chi je Elisabet ooy yjotcugiy miiid je Dios yjihuiñ ymic'ajt.

42 Chi yminañ janch mic:

—Cömay miich ma tüg'óciy töxyjäydijc, e cömay y'ida'ñ m'ung huiidibi pi'c'adamb.

43 ¿Nej ñich jada co jadu'n ti n'ahuägíy co nHuindzinich ytaj miñ xycó'ixíyich?

44 Co ti nmidooyich yi mgapxpócxin, ti ñich n'ung yücxy ma ñich njot co chachjotcújcity.

45 Jotcujc'adip pinjaty ti ymibicy, co cuyduñ y'ida'ñ je ayuc miiid je Huindzin Dios ycixpi.

46 Chi María yminañ:

Ooy mij n'ojadatyich yi Huindzin Dios.

47 Ooy nxondägyich miiid Dios ycixpi, ñich nnihuambi nyajtzoocpi,

48 co yi' ti xyñi'ijxcidägyich, co ñich ayoobi xytumbi'adyíjich. Jadachambi etz jancixp xii tiempo, tüg'óciy jäy ajcxy oy mina'nip co jotcujc'ájtpeich.

49 Yi Dios tügpaic mijip, tiibi tun miiid ñich, ooy yi' yxii ymijity.

50 Dios ypa'ayooyb hueñypínity huiidibi huindzigíyip jadachambi etz jancixni xii tiempo.

51 Dios ti ooy tuñ mijpi huinma'ñ, ti jibicy pinjaty amij agix nayjihuiyip ma yjot yhuinma'ñ.

52 Dios ti yajpidzimy yi mijpi rey ma y'ane'my, ti mij'ajt möy ayoobidijc.

53 Pinjaty ayuu'ijtp anajty ymooy ti miiid yjotcujc'adip, etz yi comeeñyjäydijc ajcxy ti ixmach ca' ni ti.

54 Dios ti pubety yi Israel jäy, yi' ajcxy ytumbi, miiid co anajty ti pa'ayogoty je' ajcxy,

55 jadu'n nej jecy'ajty Dios yajnimay je' n'ap ndeedy, je Abraham etz je'y'ap y'oc, co tunamb miiid je' ajcxy huinixii.

56 Chi María tugüig po' jim y'ijty miiid Elisabet, chi yhuimbijtni ma ytijc.

Juan el Bautista co ypi'c'ajty

57 Co je Elisabet oy yajhuaad'ajtni xii tiempo, chi yajpi'c'ajty tüg ymang.

58 Chi ayuc midooy ajcxy je ymijin ymidijc etz y'ajugy y'amigüg jadu'n nej Dios may'ajt ti tuñ miiid Elisabet. Chi ajcxy ooy yjotcugiy miiid je' ycixpi.

59 Chi jadu'n yjajty conductujc xii je ymijin ymidijc etz y'ajugy y'amigüg miñ ma Zacarías ytijc co anajty tiy'ajttihuaangixy je pi'c'anäg. Chi ajcxy yajxii'ada'ñyii anajty jadu'n nej yteedy yxii Zacarías.

60 Chi ytaj yminañ:

—Ca' xii'adüyb Zacarías, hue' yi' huen xii'adyii Juan.

61 Chi je' ymigügtijc ajcxy yminañ:

—¿Na'amy? Ni tüg miich m'amigüg jadu'n ca' xii'ity.

62 Chi ajcxy y'amidoohui je' yteedy jadu'n a'ixiy'amy, nej yi' yajxii'ada'ñyii.

63 Chi Zacarías pijctzoy tüg necy, e jaay jadu'n: “Juan huen xii'adyii.” Chi je ymigügtijc ajcxy nidüg'óciy ooy jihuiy huinmaay.

64 Chi mic'amy Zacarías y'ahuac ahua'cxy e ytoodz yungíy, chi oy ycapxígy e jäymejch cömay yi Dios.

65 Chi tög'óciy ymijün ymidijc ooy chigüy. Chi ajcxy nimiydactay nej Zacarías ti yjaty ma tög'óciy jäy huídibi tzinaayb Judea yuugjotypi tzinaaydac.

66 Tög'óciy pinjaty anajty midoob je ayuc, chi jäymejtzhui'm ajcxy ma yjot yhuinma'n, chi ñayñimáayigixy:

—¿Ti jada' ytunamyb jada pi'c'anäg?

Com je Huindzin Dios je' mäd y'ity.

Je Zacarías y'iy

67 Chi je ungededy Zacarías mäd je Dios yjihui'n ymic'ajt Dios y'ayuc najtzcaxiyi yminañ:

68 Cömay yi Israel jäy yHuindzin Dios, co ti ni'ijxcidägy, ti cohua'n yi' ñaax ycajp,

69 Dios ti quexy tög mij nihuaambi yajtzoocpi, ma yi' ytumbi, David y'ap y'oc ajcxy.

70 Com Dios jadu'n yminañ jecy'ajty mäd yi' y'ayuc najtzcaxiyb huídibi huätzjäyip;

71 je' xyñihuáanam ma ich ajt nmidzip, nañ xypubedaanim xypudigihuaanim ca'ydi xycigähuiyim huídibi ca' xy'ixaanim xychogaanim.

72 Jaydëbi pa'ayoohuipy ich ajt nmij'ap nmijteedy, etz jäymedziyb jadu'n nej ayuc ahuanüy mäd je' ajcxy.

73 Jadu'n nej Dios janch huinjot y'ayuc ahuanüy mäd ich ajt nmij'ap nmijteedy Abraham jecy'ajty huídi anajty xymöhuaanim.

74 Co nihuätzictuutim ma nmidzip, huin'it jaydëbi miyaaxim n'ojadajtim ca' ma tzig'i'n jihui'n,

75 mäd huätzhuinma'n etz tudägy huinma'n ma yi' yhuinduu jabom jabom ixti mibaad ndzinaayim.

76 Miich ma'xung, jäy hue' myajtijip mijpi Dios y'ayucnajtzcaxiybi. Miich nícxi cogapxy, nicx yajni'ixi jäy mäd Huindzin Dios ycixpi.

77 Yajni'ixi' yi' cajpjäy jadu'n nej huaad ajcxy y'alma paadipy nihuáanin yajnidoocin, etz jadu'n nej huaad ajcxy ypocy huinmecxiyb.

78 Jadu'n nej Dios ich ajt ti xypa'ayoohuim co ti xyñi'ijxcidaacim etz xymooyim tixxin jájin huídibi tzomb tzajpjoty,

79 jaydëbi yajmöhuipy jäy ajcxy Dios ytiy'ajt huídibi ajcxy tzinaayb agootztuum etz o'c jipp'am, jigix ajcxy xytümooyim ma je tudägytú'aa.

80 Je pi'c'anäg yeeg yjodijy huinmic jotmic mäd yi' Dios yjihui'n ymic'ajt. Chi chinaay adügtuum ma ca' pin, ixti cooni xii tiempo paty mina nícxiy cogapxy ma Israeljäy ajcxy.

2

Jesús yma'xung'ajty

1 Huin'it xii Augusto César pidacy y'ané'min huen tög'óciy jäy nicxy necypejttaaygixy.

2 Je jayjip'atypí padrón hue' je'yaj'oyüy Cirenio huídibi anajty gobernador'ajtp jim Siria ñaaxjot.

3 Chi jäy ajcxy nidüg'óciy ñicxtay yajcojayiybi nidüg nidüg ma yci'mgajp.

4 Chi José choon jim Galilea naaxjot ma je cajp huídi yxii Nazaret, ñicxy ajcxy jim Judea naaxjot ma je David ycajp, huídi yxii Belén. Yi José ñicxy jim Belén com ymij'ap'ajtpy ymijteedy'ajtpy je David.

5 Chi José yajcojayüy padrónjoty mäd María, je töxyjäy huídibi anajty ymüd capxytuñ, huídi anajty ung tzim'ijtp.

⁶ Chi jadu'n yjajty co ajcxy anajty yjímity Belén, chi oyhuaad'aty co María paadipy y'ung.

⁷ Chi yma'xung'ajty je ungoob, e chi nibe'ñ nímüxy mïid ymotz, e chi agögïy ma iyujc pëcxi'ñ, co ca' anajty ti paady jättac.

Je ángeles ajcxy etz je cöbixycuend'ajtpi ajcxy

⁸ Chi mihuingon je cajp anajty jäy ycöbixycuend'aty. Hue' anajty ajcxy yhuin'ñaayb huintzuumnajxyp je' ycöbixy ajcxy.

⁹ Chi Huindzin Dios tüg y'ángel ñigidaaci je' ajcxy, e yí Huindzin Dios y'oy'ájtín y'adícxcoody jühuidity ma je' anajty ajcxy ymïjc, chi ajcxy ooy chigïy.

¹⁰ Huin'it je ángel ymïnañ:

—Ca' mdzigïygyxy, cham ñch miich nyajñimaaygïxy oybi ayuc huídibi yajjotcugïhuipy tüg'óciy naax cajp.

¹¹ Mïid miich ajcxy ycïxpi ti ypi'c'aty cham ma je David ycajp tüg jäy huídibi miich ajcxy xyñihuánaam xycohuánaam ma ajcxy mmïdzip. Hue' je' je CRISTO, je Huindzin Dios.

¹² Yí' je' ijxpéjtíp huídí mïid m'ijxcabipy. Mbáadipy ajcxy je ung ma'xung ñimóchity mïid ymotz, ycöcnäy ma iyujc pëcxi'ñ.

¹³ Chi janch mic'amy ñayguëxici mïid je ángel may yí tzajpjtotychnaaybi, chach Dios ojadájticy ymïnaangïxy:

¹⁴ ¡Ooy ycómáyity ooy ymïjity yí Dios tzajpjtoty, ji naaxhuiñ jotcuyc'ajt mïid jäy ajcxy ycïxpi huídibi Dios yjäygidacpy!

¹⁵ Jadu'n yjajty co je ángel ajcxy ñicxtay tzajpjtoty, chi je cöbixy cuend'ajtpi ajcxy ñayñimayí:

—Tzoc jámim jim Belén, jaydëbi n'íjxim ti ti ytunyí ti yjadyí huídibi nHuindzin'ájtím Dios ti xyajñimáayim.

¹⁶ Chi ajcxy ñicxy jottigoy, chi oy pátcixy María, José etz je ung ma'xung y'agögïyity ma je iyujc pëcxi'ñ.

¹⁷ Co ajcxy ijxy je María etz je ung ma'xung, huin'it ajcxy nigapxtay nimïydactay jadu'n nej je ángel ajcxy ñimayí mïid je pi'c'anäg ycïxpi.

¹⁸ Tüg'óciy jäy huídí midou ooy jihuïy huinmay jadu'n nej je cöbixycuend'ajtpi ajcxy ymïnañ.

¹⁹ Chi María mido'mbijctay, e yajhui'my ma yjot yhuinma'ñ.

²⁰ Chi yhuimbijty je cöbixycuend'ajtpi ajcxy cömay jäymech ajcxy yí Dios, etz ooy alabanza ajcxy ñy mïid Dios ycïxpi mïid tüg'óciy jadu'n nej anajty ti íjxcixy ti midóogïxy, etz jadu'n nej anajty ti ñimáayigïxy.

Pi'c Jesús yajcapxquëxïgy ma Dios ytïjc

²¹ Coductujc xii maabi anajty yma'xung'aty, huin'it je' ajcxy tiy'ajttiy je ung ma'xung. Chi ajcxy yximoy JESUS, jadu'n nej je ángel anajty jayïjp ti ymïna'ñ ca'ni anajty chimïgyii yciyïgyii.

²² Co je xii oypaatni mina je María anajty yhuätzpidzïmaamni, jadu'n nej Moisés ycötújcin je jécyïp ymïnañ. Chi ajcxy müdnicxy je ung ma'xung jim Jerusalén capxquëxïgaangïxy ma yí Huindzin Dios yhuinduu.

²³ Com jadu'n anajty yjaybétyity ma Huindzin Dios ñecy:

Tüg'óciy ungoob yëydijcpi huídí ma'xung'ajtp, abicy yhuí'mipy mïid je Huindzin Dios ycïxpi.

²⁴ José etz María oy yéjccixy huindzigi'ñ jadu'n nej Huindzin Dios ñecy ymïna'ñ co jëbi yecy metzc jam muuxy o pajctza'm muuxy.

²⁵ Jim Jerusalén anajty chinäy tüg jäy huidi anajty yxii Simeón, tudägyjäy je', etz ooy Dios jäymeçh. Simeón y'ahuijxyp anajty mina Dios miñ ya-jjotcuyc'ada'ñ Israeljäy ajcxy, e miid je' anajty Dios yjihui'ñ ymic'ajt.

²⁶ Dios yjihui'ñ ymic'ajt ti anajty yajnejhuüyii co ca' chojc öga'ñ, jayijpni oc'ixipy je Huindzin Dios yCristo.

²⁷ Je Dios yjihui'ñ ymic'ajt yajmin yajmejtzi Simeón yhuinma'ñ huen nicxy ma Dios ytijc; huin'it Jesús ytaj yteedy ymiidnicxi ma Dios ytijc, cuyduñ ajcxy jadu'n nej Dios ñecy y'ane'my.

²⁸ Chi Simeón tzendzoy etz capxpaady je ung ma'xung, e chi Dios miibjctzoy miid je' ycixpi, chi yminañ:

²⁹ Jadachambi capxcix jotcuyc, Huindzin Dios, miid ñch miich mdumbi, com ti mguyduñ jadu'n nej ti xyñimäyich co n'ixipyich je Cristo.

³⁰ Cham ti n'ixyich je nihuambi cohuambi,

³¹ huidibi ti mni'ixiy ma tüg'óciy jäy ajcxy yhuinduu.

³² Jada ung ma'xung ytiy'ajt yegip ma yi jäy ajcxy huidi ca' yjudiojäyity. Jadu'n yi' nipaady nej tüg jin huidi codicxp je jäy. Cömay y'idipy yi Israel jäy miid yi' ycixpi.

³³ José etz Jesús ytaj ooy jihuiy huinmaay jadu'n nej Simeón ñigapxy je pi'c ma'xung.

³⁴⁻³⁵ Chi Simeón conuucx yi' ajcxy, e nimay María, Jesús ytaj:

—Jadayaabi pi'c'anäg hue' jada aminiy co may Israel jäy yjothuinma'ñ yaj'oyihuipy miid yi Dios etz nañ jadu'n may Israel jäy yjothuinma'ñ ca' yaj'oyihuipy miid yi Dios. Yi' je' tüg ijxpejt co ca' jäy y'ixa'nüyb choga'nüyb, e jadu'n tüg'óciy yajnejhuihuipy nej ajcxy nidüg nidüg yjothuinma'ñ miidity. E miich m'idipy jotmaymiid jadu'n nejihuüy tüg espada ti xyajtzaachiy.

³⁶⁻³⁷ Nañ jim Jerusalén anajty tüg töxyjäy huidibi anajty yxii Ana, Dios je' anajty y'ayucnajtzcaxiybi. Fanuel anajty yteedy'ajtpy, hue' je' Aser y'ap y'oc, mij jäy anajty ooy. Janch mutz'anägni ypijcy e jeyi huixtuyc jimijt chinay miid yña'y, mada'px madaax jimijt anajty cujc co'ögy chinäy, e ca' anajty ytigoy'ity ma Dios ytijc. Ana ytumb anajty tzajtigoty xim tzuum jopy ayuu anajty ycapxtägy.

³⁸ Chi Ana nimiñ José etz María jilby ma Dios ytijc, e quipxy miid ajcxy huingapxtacy je Huindzin Dios. Chi je Ana nimiydacy je pi'c Jesús miid tüg'óciy jäy jim Jerusalén huidi anajty ajcxy jipp'ixp mina Dios cohua'na'ñ Jerusalén ma ymidzip.

Co ajcxy nicxni jim Nazaret

³⁹ Co oy yajcuydundäy tüg'óciy jadu'n nej je Huindzin Dios ñecy ymina'ñ, chi José etz María ñicxcixni jim Galilea ma ajcxy yci'mgajp Nazaret.

⁴⁰ Je pi'c Jesús anajty yeegy mic ooy miid huivy'ajt cujc'ajt, etz ymiid je' Dios ymay'ájtin y'oy'ájtin.

Je pi'c Jesús yajpaady ma Dios ytijc

⁴¹ Jimijt jimijt yi ungday ungedeedy ñicxy anajty ajcxy jim Jerusalén co anajty je Pascua xii paady.

⁴² Co Jesús anajty ymajmetzjimijt'ajty, chi ajcxy ypättigiiy jim Jerusalén jadu'n anajty ajcxy costumbre miidity co xii paady.

⁴³ Co je xii ñaxtäy, chi ajcxy huimbjtcixni, e Jesús yhui'miiy je' jim Jerusalén. Ca' José etz ytaj nejhuüy ajcxy co ti anajty yhui'miy.

⁴⁴ Hue' ajcxy anajty tijy je' ymiñ axaam miid ymigügtijc. Co tüg xii yöyixni, chi ajcxy ixtay je' y'ung ma y'amigügtijc ajcxy, etz huidi miid ñay'ixy'adyii ñaymigüg'adyii.

⁴⁵ Co ca' ajcxy y'ung paady, chi yhuimbjtcixni jim Jerusalén ung ixtaaybi.

⁴⁶ Chi jadu'n yjajty codugig xi oypaatcixy jim ma Dios ytijc, Jesús y'iñäy anajty agujc'amy ma je huindzindijc. Yi' anajty y'amido'ijtyp yi huindzindijc y'ayuc, e nañ yaj'amidooy anajty tijaty.

⁴⁷ Tüg'óciy je huindzindijc huídibi midou Jesús y'ayuc, chi ooy ajcxy huinmay etz jihuüy jadu'n nej je Jesús huinjihuüydäy etz jadu'n nej anajty tïydudägy y'adzooy.

⁴⁸ Co Jesús ytaj yteedy y'ijxpati, chi ooy ajcxy tzachjihuüy. Chi ungdaj ymïnañ:

—Aay ung, ¿nej co miich jadu'n xytúngixyich? Yi mdeedy etz ïch yam tzachjottigooyb nay'adzigïyijich n'ixtáaygixich miich.

⁴⁹ Chi Jesús y'adzooy:

—¿Na'amy co miich xy'ixtáaygixyich? ¿Ca' mnejhuüygixy co copity n'ida'ñich ma nDéedyich ytung?

⁵⁰ Chi ajcxy ca' huinjihuüy Jesús y'ayuc huídibi ycapxy.

⁵¹ Chi Jesús miid nicxy je' ajcxy jim Nazaret. Chi Jesús capxymidoy ytaj yteedy. Chi yi' ytaj yajhuï'mday ma yjot yhuinmañ tüg'óciy nej ytunyii yjadyii.

⁵² Chi Jesús ixpijc'adiitzp anajty ooy, etz yeegy yjäygojy huijycujc. E yi Dios etz jäy ajcxy ooy anajty jäygidaccixy.

3

Juan el Bautista y'ayuccapxhuäcxy mïjtigïduum

¹ Ma anajty je Tiberio César yjimïjtoty, mïmajmocx jimïjt anajty maabi y'ane'mtigïy, chi je Poncio Pilato anajty gobernador'ajtp jim Judea, je Herodes anajty rey'ajtp jim Galilea, je' y'uch Felipe anajty rey'ajtp jim Iturea etz jim Traconite ñaaxjot. Chi Lisantias anajty rey'ajtp jim Abilina.

² Chi je Anás etz Caifás je' ajcxy anajty teedy mïjtungmïd ma Dios ytijc. Je huin'it tiempo Dios y'ayuc yja'ty ma je Juan, Zacarías ymang, huídibi anajty tzinaayb mïjtigïduum.

³ Chi Juan choñ ñicxy ma tüg'óciy cajp mïhuingon je Jordán mïjnï, capx-huijy je jäy ajcxy, co huen jothuimbijttaaygixy etz huen nïbejtcixy jigix ajcxy ypocy yajhuinmeecxip.

⁴ Jada jadu'n tuni jajtï nej je ayucnajtzcaxïybi Isaías anajty ti cojaay: Jim mïjtigïduum yajmidooy tüg jäy mina'ñ: “Yaj'oyïygix yi Dios ytü'aa, tim jadu'n nej jäy ajcxy yaj'oyïygixy yi jibic tü'aa co tüg rey mina'ñ.” Yajtïyigixy yi tü'aa huídibi ooy y'adijy y'a'och.

⁵ Tüg'óciy anï ahuoc huen joyïydäy, tüg'óciy tungop huen nañ jadu'n joyïydäy. Tüg'óciy nï'aa tü'aa huídibi tijmin tijxijp huen tïydäy. Yi tü'aa huídibi ca' quipxyjátÿity huen quipxyjaty tïydäy.

⁶ Tüg'óciy yi jäy ajcxy ixipy ñejhuïhipy nej Dios yega'ñ je nihuambi cohuambi.

⁷ Chi Juan ogy ajcxy je jäy pinjaty anajty miimb nïbejtpï, ymïnañ:

—¿Miich ajcxy tza'ñ ajcxy y'ajugy y'amigüg! ¿Pin miich ajcxy ti xynimäy quëg ma yi ayo'n huídibi Dios yquexaamy?

⁸ Túngix oybi, jothuimbjtcix, ca' ajcxy mïnaangixy miñ xyipy: “Abraham ïch ajcxy n'ap'ajtpy ndeedy'ajtpy”. ïch miich ajcxy nïmaayb co Dios ixti jëbi yi' yaj'ung'adyii yaj'anäg'adyii Abraham jada tzaa ca'ydi miich ajcxy.

⁹ Dios ni'ixï y'ity jaydëbi yajcödigoyipy jäy ajcxy y'alma huídibi jibic-huinmañ mïd. Tim jadu'n nipaady nej jäy ni'ixï y'ity mïd jacha co pujxïga'ñ tüg quipy huídï ca' oy ytïm'aty, etz yajnögtähua'ñ.

10 Chi je mayjäy ajcxy y'amidooy je Juan:

—¿Ti ñch ajcxy jëbi nduñ?

11 Chi je Juan y'adzooy, ymïnañ:

—Pïnjaty yhuít mïid metz, jaydëbi möy pïn ca' mïidity ni tüg. Etz pïnjaty caagy mïid nañ jadu'n möhuipy pïnjaty ca' mïidity.

12 Chi miiñ jadyi yajcogüejtpi co anajty ñïbedaangixy, ymïnañ ajcxy:

—¿Ti huaad ñch ajcxy nduñ (jigix Dios xymijotcujc'adipyich)?

13 Chi Juan y'adzooy:

—Ca' nïgi anaxy myajcogüety jadu'n nej je cötújcin y'ane'my.

14 Chi soldado ajcxy ymïnañ:

—¿Ti ñch ajcxy ndunipy (jigix Dios xymijotcujc'adipyich)?

Chi Juan y'adzooy:

—Ni pïn ajcxy ti mgapíjciy, ni mganïhuambedipy ajcxy. Nañ jadu'n mijotcujc'ájtciy nej myajmjuuygixy.

15 Je mayjäy yjijp'ijxyp anajty ajcxy ooy, etz ooy jihuïy huinmaay ne-jhuïhuaangixy pen yi Juan je' anajty Cristo.

16 Chi Juan nïmay ajcxy nidüg'óciy:

—Ñch janch nyajñibéjtypich jäy mïid nï. Miimb je' axaam huídibi jacmij ca'ydi ñch, ca' huaad yi' ycighuin ngejich. Je' miich ajcxy xyajñibedipy mïidi Dios yjihuï'ñ ymic'ajt etz mïidi jïñ.

17 Je Cristo ni'ixi' y'ity co oybi möhua'ñ je jäy huídibi ajcxy oyhuinma'ñ mïid, etz ymöhuaamy tzaachypï je jäy ajcxy huídibi jibic-huinma'ñ mïid, tzaachypï huídibi nicamina ycixipy. Tim jadu'n nipaady nej tüg jäy ni'ixi' y'ity co ymoc-huimboja'n, e chi je oybi mocpajc pidäga'ñ ma che'x, etz je mocjaam ninögihua'ñ, e camïnaxï ycapïdza'ñ je jïñ.

18 Je Juan ooy jäy capxhuiy, etz canagnax oybi ayuc capxhuäcxy.

19 Chi yi' ooy je rey Herodes, co y'uch Felipe ytöxyjic Herodías mïid tzinaayi, etz jacjaydiybi jibic-huinma'ñ tiibi Herodes anajty tuñ.

20 Chi je rey Herodes nïgi pocytuñ co Juan pidacy pujxtigoty.

Je Jesús ñïbejtïn

21-22 Chi jadu'n yjajty co jadu'n tüg'óciy jäy ñïbejttay nañ jadu'n Jesús ñïbejty. Yam anajty Jesús ycapxtägy co je tzajp y'ahuaach, etz je Dios yjihuï'ñ ymic'ajt ymïnajcy ma Jesús ycöduu mïid ñinïcx jadu'n nej muuxy ñinïcx. Nañ jadu'n yajmïdoy tüg ayuc choñ tzajpjoty ymïnañ:

—Miich n'ung'ajtpy, ooy ñch miich ndzocy ooy njihuïy, ooy njotcújciyich mïid miich.

Jesús ymij'ap ymijteedy

23 Jesús hue' anajty yjimijt oy ni iipxmajc co ytungtigïy. Hue' je' anajty jadu'n jäy tijy José ymang, José yteedy hue' je' Elí,

24 Elí yteedy hue' je' Matat, Matat yteedy hue' je' Leví, je Leví yteedy hue' je' Melqui, je Melqui yteedy hue' je' Jana, je Jana yteedy hue' je' José,

25 Je José yteedy hue' je' Matatías, je Matatías yteedy hue' je' Amós, je Amós yteedy hue' je' Nahum, je Nahum yteedy hue' je' Esli, je Esli yteedy hue' je' Nagai,

26 je Nagai yteedy hue' je' Maat, je Maat yteedy hue' je' Matatías, je Matatías yteedy hue' je' Semei, je Semei yteedy hue' je' José, je José yteedy hue' je' Judá,

27 je Judá yteedy hue' je' Joana, je Joana yteedy hue' je' Resa, je Resa yteedy hue' je' Zorobabel, je Zorobabel yteedy hue' je' Salatiel, je Salatiel yteedy hue' je' Neri,

²⁸ je Neri yteedy hue' je' Melqui, je Melqui yteedy hue' je' Adi, je Adi yteedy hue' je' Cosam, je Cosam yteedy hue' je' Elmodam, je Elmodam yteedy hue' je' Er,

²⁹ je Er yteedy hue' je' Josué, je Josué yteedy hue' je' Eliezer, je Eliezer yteedy hue' je' Jorim, je Jorim yteedy hue' je' Matat,

³⁰ je Matat yteedy hue' je' Leví, je Leví yteedy hue' je' Simeón, je Simeón yteedy hue' je' Judá, je Judá yteedy hue' je' José, je José yteedy hue' je' Jonán, je Jonán yteedy hue' je' Eliaquim,

³¹ je Eliaquim yteedy hue' je' Melea, je Melea yteedy hue' je' Mainán, je Mainán yteedy hue' je' Matata, je Matata yteedy hue' je' Natán,

³² je Natán yteedy hue' je' David, je David yteedy hue' je' Isaí, je Isaí yteedy hue' je' Obed, je Obed yteedy hue' je' Booz, je Booz yteedy hue' je' Salmón, je Salmón yteedy hue' je' Naasón,

³³ je Naasón yteedy hue' je' Aminadab, je Aminadab yteedy hue' je' Aram, je Aram yteedy hue' je' Esrom, je Esrom yteedy hue' je' Fares, je Fares yteedy hue' je' Judá,

³⁴ je Judá yteedy hue' je' Jacob, je Jacob yteedy hue' je' Isaac, je Isaac yteedy hue' je' Abraham, je Abraham yteedy hue' je' Taré, je Taré yteedy hue' je' Nacor,

³⁵ je Nacor yteedy hue' je' Serug, je Serug yteedy hue' je' Ragau, je Ragau yteedy hue' je' Peleg, je Peleg yteedy hue' je' Heber, je Heber yteedy hue' je' Sala,

³⁶ je Sala yteedy hue' je' Cainán, je Cainán yteedy hue' je' Arfaxad, je Arfaxad yteedy hue' je' Sem, je Sem yteedy hue' je' Noé, je Noé yteedy hue' je' Lamec,

³⁷ je Lamec yteedy hue' je' Matusalén, je Matusalén yteedy hue' je' Enoc, je Enoc yteedy hue' je' Jared, je Jared yteedy hue' je' Mahalaleel, je Mahalaleel yteedy hue' je' Cainán,

³⁸ je Cainán yteedy hue' je' Enós, je Enós yteedy hue' je' Set, je Set yteedy hue' je' Adán, je Adán yteedy hue' je' Dios.

4

Je mujcu' tuñ ijxta'ni ma Jesús

¹ Jesús ymïid'ajtpy anajty je Dios yjihui'ñ ymic'ajt. Co Jesús jïm choñ ma Jordán mij niï, chi je Dios yjihui'ñ ymic'ajt yajnicxi mijtigïduum.

² Jesús y'ijty huixchigui'px xïï jïm mijtigïduum. Chi je mujcu' yjot'ijxi huinma'ñ'ijxi. Jaygay jïm y'ijty, e co huixchigui'px xïï ñajxni, chi oy yu-uböccodyii.

³ Chi je mujcu' nimay:

—Peni janch miich Dios xy'ung'adyii, nimay jada tzaa huen ahuimbity tzajcaagy.

⁴ Chi Jesús y'adzooy:

—Jaybety ity ma Dios ñecy co ca'nan mïid tzajcaagy ti'ajty jäy ajcxy yjogy'aty, nañ jadu'n tzocy tüg'óciy Dios y'ayuc.

⁵ Chi je mujcu' mïidpejty Jesús ma tüg cop janch cïxpi, chi tüg jaxïgy yajni'ixïy tüg'óciy je naax cajp huïdi jïi naaxhuiñbi.

⁶ Chi je mujcu' ymïnañ:

—Hich miich möhuïpy tüg'óciy mic'ájtïn ané'mïn etz oy'ájtïn, com ïch ngï'am y'ity tüg'óciy, e nmöhuïbich hueñytimpïity.

⁷ Pen xyhuingoxtïnaaybich xy'ojadajtpïch miich, ac miich jada mje' tüg'óciy.

⁸ Chi Jesús y'adzooy, ymínañ:

—Huinhuägtuutcíh miich mujcu', com jadu'n jaybéty y'ity: “Co yí Huindzín miich mDios mhuingoxtináhuipy m'ojadadipy, etz yí' je' tüg pajc myajmij'adipy.”

⁹ Chi je mujcu' mñidnicxy Jesús jim Jerusalén, chi mñid pejty ma Dios ytijc coduu, e nimay:

—Pen Dios miich xy'ung'ajtp cödiipnax naaxcíxy,

¹⁰ com jaybety jadu'n y'ity ma Dios ñecy co quexipy Dios yí' y'ángeles ajcxy e xycuend'adipy.

¹¹ Cígíxy ajcxy xyhuidzipy, ca'ydi mdzaachíy ma tzaajot.

¹² Chi Jesús ymínañ:

—Ji Dios y'ayuc huídi jadu'n minam co ca' mjot'ixipy mhuinma'ñ'ixipy yí mHuindzín Dios.

¹³ Co je mujcu' yajcixy jadu'n nej anajty jot'ixa'ñ huinma'ñ'ixa'ñ Jesús, chi huinhuägtuuty tüg tiempo.

Jesús yajtzondägy je' ytung jim Galilea

¹⁴ Chi Jesús nicxy jim Galilea, e Jesús mñid'ajtpy je Dios yjihuí'ñ ymic'ajt. Chi Jesús ooy cömay y'ijty ma tüg'óciy cajp huinduy agonbi.

¹⁵ Hue' Jesús anajty yaj'ixpicy majaty je' ajcxy naymujctac. Chi je jäy ajcxy tüg'óciy ooy cömay Jesús.

Jesús yajpaady jim Nazaret

¹⁶ Chi Jesús ymíñ Nazaret ma anajty ti yeegy. Chi Jesús ytigíy ma naymujctac, jadu'n nej costumbre anajty mñidíty pocxxñduum. Chi ytinaay'ahuíy, chi ytigíy necycapxi.

¹⁷ Chi ajcxy mooy je necy huídibi je Dios y'ayucnajtzcaxíybi Isaías yjaay. Chi cihuaáxy je necy, paty jilby tüg it ma anajty yjaybétyity jadu'n:

¹⁸ Je Huindzín Dios yjihuí'ñ ymic'ajt xymñid'ajtpíh, co xyajñibicyich co nyajñimähuibich ayoobitijc je oybi ayuc. Ti xyquexyich co nya-jjotcugíhuibich je jäy ajcxy huídi jotmay ymñid, etz nhuinméecxibich huídibi ajcxy pujxtigótyip, nañ jadu'n ajcxy je huídibi huíntzíp nya-jhuindñcxigibich, e nbidägibich ahuätztuum huídibi yajtzaachytumb.

¹⁹ Ti xyquexyich co ngapxhuaáxibich je tiempo mina Huindzín Dios may'ajt oy'ajt tuna'ñ mñid je jäy ajcxy ycipi.

²⁰ Chi jada' Jesús abidijty je ñecy, yajcñidigíy je tungmñidpi, huin'it y'ixtacy. Chi tüg'óciy mayjäy jilby ma naymujctac ooy ajcxy huíndicxy je Jesús.

²¹ Chi Jesús yminandacy:

—Cham yajcuudun je' huídi jaybety ma Dios ñecy jadu'n nej miich ajcxy cham ti mmidooy.

²² Chi nidüg'óciy ajcxy ooy jäygidacy nej Jesús minañ, etz huinmay ajcxy ooy je ayuc huídibi Jesús ycapxy, chi ñayñimáayigíxy:

—¿Nej ca'y José jada jada' y'ung?

²³ Chi Jesús ymínañ:

—Ca' yjécyity miich ajcxy xyajñimähuibich jada ayuc: “Tzoydumbi naychoyíhuí ci'm. Tüg'óciy jadu'n nej ñich ajcxy nmidooyíh ti mduñ jim Caper-naum, nañ jadu'n miich octun ma mgi'mgajp.”

²⁴ Chi Jesús yjacmínañ:

—Janch ñich miich ajcxy nnimäy co ni tüg jäy huídibi Dios y'ayucnajtzcaxíybi ca' jäy ajcxy cöbicy ma yci'mgajp.

25 Janch ñich miich ajcxy nimäy co ooy anajty may co'ögy ytöxyjäy ya Israel jecy'ajty co Elías chinaay, co je tzajp adujcy tugig jimijt jatudujc po', co oy yuu miñ ma tüg'óciy naax cajp.

26 E Dios ca' quejxy je Elías ma yí Israeljäy co'ögy töxyjäy ajcxy. Hue' janch quejxy huinduum jim Sarepta ma Sidón naaxjot ma tüg co'ögy töxyjäy huidi jim.

27 Nañ jadu'n anajty ooy mayjäy püdz pa'm müdity ya Israel jecy'ajty co je Dios y'ayucnajtzcaxiybi Eliseo chinay. Chi ni tüg jäy huin'it catzoocy, jëyi tügpajc choocy pa'mjäy huidibi anajty yxi Naamán huidi tzoon Siria naaxjot.

28 Huin'it tüg'óciy jäy huidi anajty jiiy ma naymujctac ooy yjotma'tcoty co jadayaab ayuc ajcxy midooy.

29 Chi je mayjäy ajcxy nibidigy Jesús etz yajpidzimy ma je cajp. Chi ajcxy yajnicxy jim ma je tzaahuingueetz, co je cajp copcíxy anajty yajpaady, e jim anajty cödiypnaxaangixy.

30 Chi Jesús ñajxy cujc'amy ma je' ajcxy, chi ñicxni.

Tüg yëydijc huidibi anajty müd jibic espíritu

31 Chi Jesús y'idacy jim Capernaum, tüg cajp jim Galilea naaxjot, chi Jesús jäy ajcxy yaj'ixpijcy pocxxiduum.

32 Huinmay ooy ajcxy jadu'n nej je' yaj'ixpijcy. Ñayñimáayigixy co je Jesús yaj'ixpijcy nejihuüy mijtung mij'ané'min müdity.

33 Jiiy ma je naymujctac jiiy anajty tüg yëydijc huidibi müd tüg ca'oybi, chi je ca'oybi mic yaaxqueecy ymíañ:

34 —Ixmajtzcich ajcxy, ¿ti mdunamy müd ñich ajcxy Jesús je nazaretpi? ¿Nej ti mmiñ co xyajhuindigoyáanigixyich? ñich miich n'ijxcapy co miich je' je Huätzpi Dios.

35 Chi Jesús je ca'oybi ooy, nimay:

—Amon, pidzim ma yí jäy.

Chi je ca'oybi najztijy je yëydijc agujc'amy ma je jäy ajcxy, huin'it ypidzimy, e ca' ni nej jactuuñ.

36 Tüg'óciy jäy jim ooy ajcxy ñay'adzigiyyi miñ xyipy yjanayñimáayigixy:

—¿Ti ayuc jada' yí? Co müd y'ané'min etz mic'ajt ane'my ca'oybi etz yajpidzimy ma jäy.

37 Chi Jesús capxpaady y'ijty ma tüg'óciy cajp huidi huinduy agónip.

Jesús yajtzoocy Pedro ymíd töxyjäybi

38 Chi Jesús ypidigy choñ ma naymujctac, ytigy ma Simón ytijc. Jadu'n anajty Simón ymíd töxyjäybi mic ytoyí. Chi ajcxy cohuaniy Jesús müd je' ycipi.

39 Chi Jesús yhuindacy ma je' yhuinduu, ix'ooy je toyí, e jadu'ñi ñajxy. Chi je' mic'amy ypidigy, yajcay yaj'uucy ajcxy.

Jesús yajtzoocy mayba'mjäy

40 Tzuu tzuu anajty jäy ajcxy yajnicxy tüg'óciy jäy ajcxy pa'mmüdpí ma Jesús. Chi Jesús cínixajy nidüg nidüg, e jadu'n anajty ajcxy chögy.

41 Chi nañ jadu'n je' ca'oybi yajpidzimy ma mayjäy, mic je ca'oybi anajty yhua'ñ yihuüy, ymíañ:

—Miich je' Dios xy'ung'ajtp.

Chi Jesús nigí ix'ooy, ca' anajty yajhuäcxipy nicxy yjaccapxy, com ti anajty nejhuüyigixy co yí je' je' Cristo.

Jesús y'ayuccapxhuäcxy jim Galilea

⁴² Co yximñy, chi chooñ Jesús, ñicxy mjtigíduum. Ooy jäy yja'ixtäyí, chi ajcxy oy paatcixy, yajhuäcxijpy ajcxy ooy, ca' anajty oc'ixmadzáangixni.

⁴³ Chi Jesús ymíñañ:

—Ooy jada chachcopícyity co canaag agajp ñch jada ngapxhuäcxibich je oybi ayuc jadu'n nej Dios y'ane'my. Paady Dios ti xyquexyich ya naaxhuiñ.

⁴⁴ Jadu'n anajty je' capxhuäcxy majaty jäy ñaymujctac jim Galilea.

5

Je acxmajtzin mijhuinma'ñybi

¹ Tügtecy jadu'n yjajti, jim anajty Jesús ma je Genesaret mejypa', co jäy ñimiini janch ñay'adijñy ñay'agodñyigixy, tzach'amidohuaangixy Dios y'ayuc.

² Chi yi' ijxpaty mejtz barco jahueengi mejypa'áy. Je acxmajtzpidjic ti anajty ypidzimgixy ma je barco, jim anajty y'acxxuummy pújccixy.

³ Chi Jesús yajtigiyñy tüg barco huídi Simón anajty je'ajtpy. Chi may'ajt pijctzoy co huen yajjihuägy hueeni yi barco mejypa'áy. Chi Jesús y'ixtacy barcojoty, e jadu'n yaj'ixpijcy je mayjäy ajcxy.

⁴ Co ycapxymaayi, chi Jesús Simón ñimay:

—Ñicx pidäg m'acxmadzi'ñ mejyjoty, jaydëbi májtzcxipy acx.

⁵ Chi Simón y'adzooy:

—Huindzin, ti ñch ajcxy ooy njatuñ tüg tzuum, ni ti ti ngapáatcixyich. Per mñid miich m'ayuc ycixpi yi acxmadzi'ñ nbidägibich mejyjoty.

⁶ Co ajcxy pidacy je acxmadzi'ñ mejyjoty, chi yajco'adujcy ooy may acx, jahueeni acxmadzi'ñ ycacñch mñid je may acx ycixpi.

⁷ Chi Pedro yemi ymígügtijc huídi anajty jim ma je jadügpí barco, huen miñ ajcxy pubedyi. Chi ajcxy ymiñ pubejtp, yaj'ujch ajcxy metzpi barco mñid may acx, jagoo jagoo ycaquiñ je barco mñid may acx ycixpi.

⁸ Co Simón Pedro ijxy jadu'n, chi ycojxtinaay'ahuñy ma Jesús yhuinduu, ñimay:

—Huínhuäctúutcich, Huindzin, com ñch pocyjäy ñch.

⁹ Com Pedro janch tzigñyb anajty, etz nañ tzigñyb tüg'óciy huídi anajty mñid ti ytuñ, co anajty ooy may acx tzachyajñibéjtcixy.

¹⁰ Nañ jadu'n tzigñyb anajty je Jacobo etz Juan je Zebedeo ymang ajcxy huídibi Simón anajty ti pubety. Chi Jesús ñimay Simón:

—Ca' mdzigñy, jadachambi etz jacnicxni xi tiempo mdunipy jäymadzñ.

¹¹ Co je barco yajmejypidzimy, chi ajcxy y'ixmajch tüg'óciy, chi ajcxy panicxy Jesús.

Jesús yajtzögy tüg jäy nibützpa'mmñdipi

¹² Chi jadu'n yjajti co anajty Jesús yjímity ma tüg cajp, co ñimiini tüg yëdyjc ymñd anajty pützpa'm. Co je pa'mjäy ijxy Jesús, chi nihuindacy ma yhuinduu, minucxtacy, ñimay:

—Huindzin, pen mdzojcpy jëbi xyajtzögibich.

¹³ Chi Jesús yci' najtzxajñy nidoofñ, ñimay:

—Ndzojcpyich, huí'm huädz.

Chi mic'amy je jäy choocy.

¹⁴ Chi Jesús ane'my, ñimay:

—Ca' ni pin myajnimähuiipy, nicx janchtiy nayguëxigñb ma teedy, jaydëbi möhuiipy Dios huindzigi'ñ, jadu'n nej Moisés ycötújcín je jécyip y'ane'my, mñid yi' ycixpi co ti mhuätzpidzimy, jaydëbi jäy ajcxy nejhuñhuiipy co ti mdzögy.

¹⁵ Je capxy'ayuc ñigi y'oc-huäcx'adñtzní, e janch mayjäy y'ocnimújcín, jim pin ayuc midohuaam, e jim huídi tzögaam.

16 Jesús ycögueecpy anajty je mayjäy, ñicxy anajty mijtigüduum Dios ojada-jtpi.

Jesús yajtzögy tüg jäy cixuxypi tecyxuxypi

17 Tüg teci yjajti, Jesús anajty yaj'ixpijcp, e jim anajty ajcxy iñäy ma Jesús yhuinduu fariseojäy ajcxy, etz huidi jäy yaj'ixpijcp Dios ñecy huидijaty anajty ti choongixy canaag agajp ma Galilea naaxjot Judea naaxjot, etz cham huидijaty anajty ti chooñ Jerusalén. E Jesús ymüid anajty Huindzin Dios ymic'ajt co jäy yajtzögipy.

18 Chi nijëjity jäy yajja'ty cijx'am tüg pa'mjäy yëydijcpi huidi ca' anajty yci' ytecy yücx. Chi ajcxy ixtaay ma yajtijctigihuiipy pidäga'ñ anajty ajcxy je pa'mjäy ma Jesús yhuinduu.

19 Com ca' anajty ni ma tigiyidac müid co je tijc anajty ooy y'újtzity müid mayjäy. Chi ajcxy müidpejty tijc nígixy, chi ajcxy tijc yajcöhuach, e chi ajcxy cödiyñajxy cijx'am je pa'mjäy ma Jesús yhuinduu.

20 Co Jesús ijxy jadu'n nej je' ajcxy ymibicy, chi nimay:

—Yëydijc, yajmeecxp mbocy.

21 Chi je' ajcxy huidi yaj'ixpijcpy Dios ñecy etz je judío ixpicytijc huidi naydíjigixp fariseojäy huinmaygoty, ñayñimáayigixy: “Jada Jesús ooy ycapxtigoy müid Dios. Ni pin yëydijc huaad ca' ti pocymeecxy. Tügpaic nHuindzin'ájtım Dios huidi pocyhuinmeecxp.”

22 Jesús ñejhuüy je' ajcxy yjot yhuinma'ñ, paady ajcxy nimay:

—¿Ti mdzachhuinmaayb ajcxy ma mjot mhuinma'ñ?

23 ¿Ti jactzip co minaanım co ti mbocy yajmeecxy o minaanım: “Pidig etz nicxnı?”

24 Jaydëbi miich ajcxy mnejhuühuiipy co ich je' je jäy huidi tzoon tzajpjoty, nmüidich ané'mın etz mic'ajt ya naaxhuiñ jëbi jäy nbocyhuinmeecxyich, paady cham nnimäyich yi pa'mjäy: “Pidig etz yajpidig mmaabejt, nicx ma mdijc.”

25 Chi mic'amy je pa'mjäy ytinayigy ma je jäy ajcxy yhuinduu, etz yajpidigy je' ymaabejt ma anajty ycögnäy. Chi ñicxnı ma ytijc, chi ooy cömay jäymejch Dios.

26 Huin'it nidüg'ócıy je mayjäy ooy ajcxy jihuüy, e chi ajcxy ooy cömay etz jäymejch Dios. Chi ajcxy ooy chigüyigixy, ymınaangixy:

—Cham janchtıy n'ıjxim mijhuinma'ñ.

Jesús huodzoñ je Levı

27 Co jadu'n ytunı yjajti, chi Jesús jim choñ, chi ijxy tüg yajcogüejtpi huidi anajty yxıı Levı. Levı jim anajty iñäy ma yajcogüejttac. Chi Jesús nimay je Levı: —Pajaamgıch.

28 Chi je Levı ixmajztay huidi anajty ytuumyb etz padzoñ je Jesús.

29 Chi Levı mayjäy yajcay yaj'uucy ma ytijc, cham may yajcogüejtpi ajcxy etz jacjadyıı jäy huidi iñaayb ma yi mesa müid Jesús etz yi' ydiscıpusos ajcxy.

30 Chi je' ajcxy huıdibi yaj'ixpijcp Dios ñecy etz je ixpicytijc huidi naydíjigixp fariseojäy tzachni'ameechycápxcıxy ni'ojıyigixy je Jesús ydiscıpusos ajcxy, ymınaangixy:

—¿Na'amy co mgaaygixy m'uuccıxy müid yajcogüejtpi etz müid pocyjäy ajcxy?

31 Chi Jesús ymınañ:

—Ca' yajmayjaty tzooydumbı huıdibi ca' ajcxy ypigııı, jëyi huıdı ajcxy píjııı.

32 Ca' ich ti nmiñıch ma je jäy ajcxy huıdibi ca' pocy müidity. Ich ti nmiñıch müid yi pocyjäy ycıxpi co huen jothuımbıjttaaygixy ma Dios.

Yaj'amıdooy ajcxy Jesús ti co jäy ajcxy y'ayunas'ájtıxy

³³ Chi je mayjäy ajcxy Jesús nımay:

—Nej co yí (Juan) ydiscípulos ajcxy janam jadojç jaygay y'ıjtcıxy etz ycapxtáccıxy, nañ jadu'n je fariseojäy ydiscípulos ajcxy janam jadojç jaygay y'ıjtcıxy. Chi miich mdiscípulos ajcxy ca' ajcxy jaygay y'ıjtcıxy, caaby uucp ajcxy jabom jabom.

³⁴ Chi Jesús ymınañ:

—¿Nej jëbi yaj'ayuu'aty jäy ajcxy huıdı yajpatpı ma je pijcpı yajnıxıduñ, pen quıpxı yam yajpaady mıd je huıdıbı pijcpı?

³⁵ Minamb je xıı je tiempo mına je pijcpı yajtzonıyb, huın'ıt janchtıy ajcxy jëbi y'ayuu'ajtcıxy.

³⁶ Nañ jadu'n ajcxy yajnımay tög jıhuımbıt ayuc:

—Ni pın ca' huaad agıyıy tuc-huıt mıd jemyhuıt, canaan jëyi ycıdzıp yı jemybı, nañ jadu'n je tucpı ca' oy yhuı'ma'ñ mıd je jemyhuıt agıyı'ñ.

³⁷ Ni pın ca' pıdägy jemy vino ma je tucpı cochac, pen janch jadu'n octuñ, je vino jemybı ycıdzıp je tucpı cochac, chi y'ıxyojctähuıpy je vino etz je cochac ñıtıgoydähuıpy.

³⁸ Pıdägıpy ajcxy jemy vino ma tög jemybı cochac, chi jadu'n ca' ytıgoyıpy je vino nı je cochac.

³⁹ Ca' nı pın tzocy vino jemybı, pen tı anajty ügy vino tıbı yjejcni, co jadu'n ymına'ñ cö jac oy je tıbı yjejcni.

6

Je discípulos ajcxy yajmújccıxy trıgo cojc pocxxıduum

¹ Chi jadu'n yjajtı tög pocxxıduum co Jesús oy ñaxy ma tög trıgo cam, e yı' ydiscípulos ajcxy oy anajty yajmınájccıxy trıgo tım, chi ajcxy nıxajtztıdy, e chi ajcxy jıccıxy.

² Chi nıdügtı fariseojäy ymınañ:

—¿Tı co ajcxy jadu'n mdundıgooy co mdúngıxy huıdı ca' ñıgodúcyıty ajcxy mdunıpy pocxın xıduum?

³ Chi Jesús ymınañ:

—¿Nej ca'nı miich ajcxy mgapxy Dios ñecy nıjadu'ñyı? ¿Nej ca' mne-jhuııygıxy tı David ytuun co anajty yuubögyıı etz nañ co ymıgügtıjc anajty yuubögyıı?

⁴ David ytıgıy ma Dios ytıjc, chi conıgy je tzajcaagy huıdıbı anajty jııby ma Dios yhuınduu, chi caay, nañ jadu'n moy je ymıgügtıjc ajcxy. Je' tzajcaagy ca' anajty ypadıyı nıccıxy je' ajcxy cay. Teedy je' anajty ajcxy paatıp cáaygıxıp.

⁵ Chi Jesús yjacmınañ:

—ıch je' je jäy huıdıbı tzoon tzajpjoty, jëbi nımäyıch je jäy ajcxy tı jëbi huaad ytúngıxy sábado xıı.

Je yëydıjc huıdıbı anajty ycı' tıdzıp

⁶ Chi jadügtecy yjajtı tög pocxxıduum, co Jesús ytıgıy ma tög naymujctac, chi jäy yaj'ıxpıjcy. Jııby anajty tög yëydıjc huıdı y'a'oygı' anajty tıdzıp.

⁷ Chi huıdı ajcxy yaj'ıxpıjcp Dios ñecy etz fariseojäy ajcxy ıx'ıjxy pa'ıjccıxy Jesús nej pen jäy yajtzögam pocxxıduum, e je' ajcxy anajty mıd ycıxpı xıhua'ñ.

⁸ Jesús ñejhuııyb je' anajty ajcxy yjot yhuınma'ñ. Chi Jesús nımay je yëydıjc huıdıbı anajty ycı' tıdzıp:

—Pıdıg, tınayıg mayjäy'agujc.

Chi je' ytınaayıgy.

⁹ Chi Jesús ymınañ:

—Nyaj'amidohuaamybich miich ajcxy tüg ayuc. ¿Nej Dios ñecy ymina'ñ, jébi oybi nduunim pocxx#duum o jébi jibicpi nduunim, nyajtzoocim jäy o nyajtigooyim jäy yjugy'ajt?

¹⁰ Chi Jesús ajcxy huindicxpejttay nidüg'óciy, chi nimay je pa'mjäy:

—Xajtiu mgi'.

Chi je' yci' xajtiy, huin'it je' yci' choocy.

¹¹ Chi je' ajcxy huidi yaj'ixpijcp Dios ñecy etz je ixpijcytjic huidi ajcxy mijpidacp judío ycostumbre ooy ajcxy yjot'ambijcy, ñayñimáayigixy miñ xyipy:

—¿Nej ajt n'octuunim jada Jesús?

Jesús huin'ixy je majmetzpi discípulos ajcxy

¹² Jadu'n yjajti huin'it xii Jesús ñicxy migtigíduum Dios ojadajtpi. Tüg tzuum ooy Dios mibijctzooy.

¹³ Co yximiiy, chi Jesús huoomiñ yi' ydiscípulos ajcxy. Chi huin'ijxy je majmetzpi, etz yximoy ajcxy, apóstoles.

¹⁴⁻¹⁶ Chi Jesús yhuin'ijxy je Simón huidi yximoy Pedro; je Andrés, Pedro y'uch; Jacobo etz Juan; Felipe etz Bartolomé; Mateo etz Tomás, Jacobo hue' je' Alfeo ymang; etz Simón huidi jäy ytijpy Zelote; Judas, Jacobo y'uch; etz Judas Iscariote huidibi nañ jadu'n Jesús cïyejc ma ymidzip.

Jesús yaj'ixpijcy mayjäy

¹⁷ Chi Jesús miid'idacy je discípulos ajcxy, chi oy yhuäcxipy ma tüg ajoy miid ydiscípulos ajcxy etz mayjäy huidi anajty ti choongixy Judea naaxjot, etz Jerusalén, etz ma mejypa' jim Tiro etz Sidón. Ymiñ ajcxy je mayjäy co amidoo'idáani Jesús y'ayuc etz nañ chögaangixy je pa'm huidi ajcxy ymiid.

¹⁸ Cham je huidi anajty ayo'n tzachpaatp miid ca'oybi, nañ tzoocp je' anajty ajcxy.

¹⁹ Chi tüg'óciy je jäy ajcxy janch ñidonamy anajty ajcxy je Jesús, co ymiid mic'ajt co jäy tüg'óciy yajtzög.

Je jotcuje'ajt etz je cajotcuje'ajt

²⁰ Chi Jesús huindicxpejttay je mayjäy huidi ajcxy ixpigaam yi' y'ayuc, e yminañ:

—Jotcuje miich ajcxy ayoobtjic, com miich ajcxy cham xypaat Dios y'ané'min.

²¹ Jotcuje miich ajcxy huidi cham yuubó'cip, co mgüx#b miich ajcxy. Jotcuje miich ajcxy huidi cham jotmay miid, co ypaadip xii tiempo mina mxondáaccixipy.

²² Jotcuje miich ajcxy mina anajty jäy ca' xy'ixáangixy, co pin xy'ixtjicixipy, e co jäy ajcxy jibic xyñigapxa'ñ xyñixiga'ñ miid ich ycixpi, je jäy huidi tzoon tzajpjoty.

²³ Mxondäg miich ajcxy huin'it xii, etz mjotcugíyigixip, com ooy chachmíjjity huidi ajcxy mbadaamy tzajpjoty. Com jadu'n anajty jecy'ajty miich mmij'ap mmijteedy ca' ixangixy je huidi anajty Dios y'ayucnajtzcaxiipy.

²⁴ Miich ayoob ajcxy comeñyjäy, com ca' ti jotcuje'ájtin mjacpadaangixy huin'it xii (co Dios tiydunip je naaxhuiñyjäy).

²⁵ Miich ayoob ajcxy huidi cham oc'aguje'ajtp ocjotcuje'ajtp, ayo'n jotmay ajcxy mbaadip, e myajmayjadipy miich ajcxy tijaty.

²⁶ Miich ayoob ajcxy co ajcxy myajnigapxipy myajnimiydägipy, com jadu'n jecy'ajty miich ajcxy mmij'ap mmijteedy nimay je jäy ajcxy co ooy y'oyjäy huidi ajcxy anajty najtzcaxiyyb ayuc huidibi ca' ytiy yjáncity.

Nej huaad nmigüg ndzójim

27 Chi Jesús yjacminañ:

—Miich ajcxy huidi cham amido'ijtp ñch n'ayuc, ñch miich ajcxy nimaayb: Tzójccix mmidzip, mi'oyjäy'ájtci x huidi jaty ca' xy'ixaangixy.

28 Migapx je jäy ajcxy miid oyjot oyhuinma'ñ huidi ajcxy jibic xyñigapxp xyñi'ojüyb. Mibijctzoogixy yi Dios miid je' ajcxy ycixpi huidibi xyñigapxp xyñi'ojüyb.

29 Pen ji pin xycojxy ma yi mhuinjip, mo' jadüg adu'm'amy ahuin hueñ coxy. Pen ji pin xypigaani yi mjocxhuit, jactimmo' mnijen huen yajnicx.

30 Pin xypijctzohuip tijaty, mo'. Pin xypijcip huidi miich mjë'ajtpy, ca' mbijctzohuipy jadüg'oc.

31 Nej mdzocy tunipy jäy miid miich ajcxy, nañ jadu'n miich ajcxy mdunipy miid yi' ajcxy.

32 Pen miich ajcxy jëyi mdzojccixpy pinjaty xychojccixp, ¿ti oyjäy'ájtín jada' miich ajcxy m'ocpaadipy? Nañ jadu'n je pocyjäy ajcxy chojcpy pinjaty yi' ajcxy tzójcip.

33 Pen mdumyb oybi huidi jaty mmid ooy mnaymigüg'adyii. ¿Ti oyjäy'ájtín jada' miich ajcxy m'ocpáadip? Nañ jadu'n je pocyjäy ajcxy tuñ oybi miid ymigügtijc.

34 Pen myejcipijctzou miid je jäy huidibi miich ajcxy mjip'ijxpy co nañ jadu'n xymöhuipy tigatii, ¿ti oyjäy'ájtín miich ajcxy mdumyb? Nañ jadu'n yi jibic jäydijc jayejcpí tijaty pijctzoy co nañ jadu'n jip'ijxcixy co ymöhuipy tigatii.

35 Miich ajcxy, tzójccix mmidzip, mi'oyjäy'ájtci x mmidzip, yajpijctzoogix tijaty, e ca' ni ti mjip'ijxcixipy co ajcxy jac mij mbaadip. Jadu'n miich ajcxy mij mbaadip oy'ájtín e mnaydijüyb ajcxy je mijpi Dios y'ung. Com Dios pa'ayoodaayb tüg'óciy yi jäy ajcxy huidibi ca' ti jäygidägy, etz huidi jibicjäy.

36 Miich ajcxy pa'ayoo migügtijc ajcxy, jadu'n nej mDios Teedy tzajpjotypi ypa'ayooy huenyimpinity.

Ca' mmigüg ni ti myaj'ix'ixipy myajpa'ixipy

37 Ca' mmigüg ni ti myaj'ix'ixipy myajpa'ixipy, huin 'it ca' pin xy'ix'ixipy xypa'ixipy. Ca' mmigüg mbocy'ixipy, e huin'it ca' pin xypocy'ixipy. Huinmecx mmigüg, e huin'it nañ jadu'n Dios myajhuinmeecxip.

38 Mo' mmigüg etz huin'it miich ajcxy Dios xymöhuipy quipxy ooy tijtäch etz janch yajxon y'újtziy cödünaayb. Com yi quipxi'ñ tübi myajquipxiy, nañ yi' miid xyquipxhuimbidity.

39 Chi Jesús yajnimay je mayjäy tüg jihuimbit ayuc:

—¿Nej jëbi tüg jäy huintzpi ymigüg huintzpi huijzyöyñi? ¿Nej ca' mdijy nimetz yjutcögägixipy?

40 Ca' ji ni tüg ixpijcpí huidi nigi ixpicyip ca'ydi yhuindzin, pen ji pin huädz yjadim'ixpicy najtzpadihuipy yhuindzin.

41 ¿Na'amy co mic'amy mbocy'ixy mmigüg co hueeni ytundigoy, e miich jac mij ooy mdundigoy, e ca' mjihui'nybicy? Tim jadu'n nipaady nej jihuiy ti m'ixy pi'cpüx ma mmigüg yhuin, e ma miich mgi'mhuin jac jüby mij quipy, e ca' m'ixy je quipy ma mgi'mhuin.

42 Ca' huaad mnimähuipy mmigüg: “Nayyegñi miñich püx n'ocyajpidzim maabi mhuin”, e miich ca' m'ixy mij quipy ma mgi'mhuin. Jibicjäy miich. Jayip miich myajhuädzip mjot mhuinma'ñ, huin'it jëbi mmigüg m'ihuip mgapxhuip, jadu'n nipaady nej jihuiy ti myajpidzimy je quipy maabi mhuin, jachuädz m'ixigipy e chi jëbi yi' pi'cpüx myajpidzimipy maabi mmigüg yhuin.

Je quipy je ytim, yi' mid ycxpi yaj'ijxcapy

⁴³ Ca' yi' y'oyjäyity huidi jibic tuumb, nañ jadu'n ca' jibicjäy huidi oy tuum, tim jadu'n nipaady nej tüg quipy. Ca' ji yi' oyguipy huidi jibic tim'ajt, nañ jadu'n ni ca' yjibicquipyity huidi oy tim'ajtp.

⁴⁴ Com ni je' quipy yaj'ijxcapj mid ytim ycxpi. Ca' pin higueri tim tucy ma quipy apymidpi. Nañ ni pin ca' uvas cha'm piy ma aadz apymidpi.

⁴⁵ Je jäy oyjäybi ma yjot yhuinma'ñ yajpidzimy oybi. Je jibicjäybi ma yjot yhuinma'ñ yajpidzimy jibicpi. Huidibi yhuinmaayb jotjoty huinma'ñyoty yi' ycapxyp.

Je mejznajxpi poch y'ijx

⁴⁶ Chi Jesús yjacmīnañ:

—¿Nej co nigo mīnaangixy: “Huindzin, Huindzin”, ni ca' ajcxy mdūngixy huidi nyajni maaygixpy?

⁴⁷ Tüg'óciy jäy huidi xyñimimbich etz xymidoohui ñch n'ayuc etz cuyduñ, ñch nyajni'ixihuipy pin je' ymidūgnax.

⁴⁸ Quipxyiyb tüg yēydijc huidibi ytijccoyp ma tzaa nīcxy, chi nidajiy ooy cīcy, chi pidägy poch'ijx tzaa nīgīxy, co mījnī ycomy nīmīñ je tijc, mid tüg'óciy ymījaa jayajpidigañ je tijc, e ni ca' jadu'ñyi yajyūcxy, com tzaagīxy anajty ypojtztzooñity.

⁴⁹ Yi jäy huidi midoob ñch n'ayuc e ca' cuyduñ, midquipxyiy jadu'n yi' nej tüg yēydijc co ti ytijccoyp. Ni ca' poch cīcy ypojtztzooñity, jēyi naaxhuingīxy nidajiy hueeni. Co je mījnī ymīñ mid ymījaa, chi yajpidigy je tijc, chi oy yhuindigoydäy.

7

Jesús yajtzögy tüg mījtungmidpi Romano ytumbi

¹ Co Jesús ycapxtaay ymīydactaay mid je mayjäy huidi anajty jim amido'ijtp, chi ytigīy jim Capernaum.

² Jim anajty tüg Capitán tüg ytumbi hue' anajty pijcip, janch tim ögaanip anajty, e je soldado huindzin ooy anajty tzocy je ytumbi.

³ Co je capitán ayuc midooy jadu'n nej Jesús ytuñ, chi quejxy judío mījjäydijc, huen nīcxy mīnuucxtaaccixy Jesús co je' ymīnipy ma ytijc yajtzögīyib je' ytumbi.

⁴⁻⁵ Chi je mījjäydijc ajcxy ymīñ ma Jesús, chi ajcxy cohuanīy ooy, pijctzou may'ajt, nīmay:

—Jadayaabi capitán ymīhuaad co mbubedipy, com yajmīj'ajtpy ñch ajcxy ngajp, ti cojy ñch ajt naymujctac.

⁶ Chi Jesús nīcxy mid je' ajcxy. Co ajcxy mīhuingoñ je tijc, chi je capitán quejxy ymīgüg huen nīcxy jīpcobadīy Jesús, nīmāhuipy:

—Huindzin, ca' nej mnayjihūyīi, ca' ñch mīhuaadity co mdīgīhuipy ma ñch ndijc.

⁷ E paady ca' ñch njot ti mīctuñ co ñch mīich cī'm nīcx n'ixtäy. Jēda'ajty mīich nīgoo capx, e ti anajty ndumbich chögy.

⁸ Nañ jadu'n ñch nmīdich soldados ajcxy huidi ajcxy xycapxcöbijcpich. Nīmāyich tüg: “Nīcx”, e nīcxp; nīmāyich jadüg: “Mīn”, e mimb; nīmāyich ndumbi: “Tun jada”, e ytumy.

⁹ Co Jesús midoy nej je capitán ymīnañ, chi jihūyīy ooy, chi nī'ijxhuimbijty nīmay ajcxy huidi pamiinip:

—Ñch mīich yim nīmaaygixyp co ca' nbaadyich Israel jäy huidibi xymībījcpich jadu'n nej jadayaab agatz jäy.

10 Co ajcxy je quexyöybi yhuimbíjtci xni ma je tijc, chi oy páatci xni je tumbi ti anajty y'agidägy.

Jesús yajjugypijcy tüg co'ögytöxyjäy y'ung tñibi anajty y'ögy

11 Chi jadu'n yajty huin'it xii co Jesús anajty ñicxy ma tüg cajp huidi anajty yxii Naín. Míid anajty ñicxy jadyii ydiscípulos ajcxy etz mayjäy.

12 Co yhuingooñ ma anajty ycajp tigihuaani, chi minaybaati jäy ajcxy, ñicxy anajty ajcxy tüg öcpi yajnaaxtigiiygixy, huidi anajty ungday tügpajc y'ung'ajtpy. Hue' je' anajty co'ögy je töxyjäy, e míid anajty ñicxy maycajpyäy.

13 Co je Huindzin Jesús ijxy, chi pa'ayogoty je töxyjäy, chi nimay:

—Ca' myäxy.

14 Chi Jesús ymijhua'cy, nidoñ je öcpi cajón. Chi ajcxy ytinayxijpy je huidi anajty ajcxy öcpi ciyñicxp. Chi Jesús ymínañ:

—Yëydijc, ñich miich yam nimaayb, pidig.

15 Chi je yëydijc ññaygy huidi anajty ti y'ögy, e ytigiiy miydaacp. Chi Jesús yajcidigiiyñi je' ytaj.

16 Chi ajcxy nidüg'óciy ooy ñay'adzigi ygoti, e Dios jäymejch cömay, ymínaangixy:

—Tüg mijpi Dios tiy'ajtmítpi cham yajpatp ma ñich ajt.

Nañ jadu'n ajcxy ymínaangixy:

—Ti Dios ni'ijxcidägy yi yñaax ycajp.

17 Ooy Jesús yajcömay ma tüg'óciy Judea naaxjot, etz ma tüg'óciy jac huinduy agonbi naax cajp.

Je Juan je Bautista yquexyöybi

18-19 Chi je jäy ajcxy huidi anajty Juan je Bautista yaj'ixpijcpy nimíydactay jadu'n nej míid ytuni yajti Jesús. Chi Juan huooy metz yi' ydiscípulos ajcxy, e quejxy ma Jesús yajpaady. Chi Juan nimay co huen ñicxy amídoogixy Jesús, pen yi' je' je Cristo huidi anajty miinaam, o pen n'ahuíjxpy ajcxy huingbi.

20 Chi je Juan yquejxyöybi miñ ma Jesús nimay:

—Yi Juan je Bautista ñich ajcxy ti xyquéxyich ma miich amídohua'ñ pen miich je' je Cristo huidi minaamb, o ¿n'ahuíjxypich ajcxy huingbi?

21 Tim huin'ítii Jesús ooy mayba'mjäy yajtzoocy. Yajtzoocy nañ jadu'n huidi anajty ajcxy ooy mij yuu mij pa'm yaj'ayoyii, etz nañ yajtzoocy pinjaty anajty ca'oybi míid ma yjot yhuinma'ñ.

22 Chi Jesús je Juan yquejxyöybi nimaayi:

—Ñicx nimaaygix je Juan jadu'n nej ti m'íjxcixy ti mmídoogixy, co yi huintzpi ti yhuindicxigy, yi tecyma'tpi ti yöygy, yi nübützpa'mmíidpi ti chögy, je cönatpi ti ymídohuíccixy, je öcpi ajcxy ti yjugypijcy, e ngapxhuäcxyich oybi ayuc ma ayoobtijc.

23 Jotcuyc yi' ajcxy huidi ca' huinma'ñytigooygixy míid ñich ycixpi.

24 Co je Juan yquexyöybi yhuimbijttay, chi Jesús nimíydaccoty je Juan ma je mayjäy ajcxy, ymínañ:

—Co ajcxy ti m'oy mijtigíduum, ¿ti ti m'íjxcixy? ¿Nej ti m'íjxcixy tüg jäy ametz jotmetz, jadu'n nejhuíy tüg nãhuaax huidi pojmiimb pojxijp?

25 Chi jada', ¿ti oy ti m'íjxcixy? ¿Tüg yëydijc huidi míid oy yhuít yxöxyity? Yi jäy ajcxy oy yxojxypí huidi agujc jotcuyc tzinaaygixp hue' ajcxy yajpaady ma yi rey ytiyc.

26 ¿Ti ajcxy ti m'ixy jim mijtigíduum? ¿Tüg jäy huidi Dios ytiy'ajt míid? Janch ti m'íjxcixy tüg Dios ytiy'ajtmíidpi, etz jacnigi ymíjity je' ca'ydi Dios y'ayucnajtzcaxiiybi huidi jecy'ajty tzinay.

27 Je' jada je jäy huidi Dios ñigapxyp ma ñecy ma Dios jadu'n ymínañ:

Cham nguejxyich ñich nguexyöybi jayijp ma miich, je' yaj'oyihuij je jäy ajcxy yjot yhuinma'ñ miid ñich ycixp, tñm jadu'n nipaady nej jihuüy jäy tü'aa yaj'oyiy co rey ymina'ñ yjada'ñ.

28 ñich miich ajcxy yam nimaayb co huudijaty ajcxy töxyjäydijc yajpi'c'ajtpy, ca' ji ni tüg Dios y'ayucnajtzcaxñybi huudibi jacñigi ymí jity ca'ydi Juan, je Bautista. Chi jada' je jac mutzpi huudi jüby tzajpjoty yajpaatp ma Dios y'ane'my, jacmij je' ca'ydi Juan.

29 Co ajcxy je mayjäy jadu'n midoy nañ jadu'n je yajcogüejtpidijc ajcxy huudi anajty ñibéjtcixy ma Juan, chi ajcxy mina'ñ co Dios ytudägyity.

30 E je fariseos ajcxy etz je escribas ajcxy huudi anajty ca' ñibéjtcixy ma Juan, ca' ajcxy mijpidacy huudi anajty Dios ytunamy miid je' ajcxy ycixpi.

31 Chi je Huindzin Jesús ymina'ñ:

—¿Ti miid nyajquipxihuibich jadaayaabi jäy huudi tzinayb ma jadachambi tiempo? ¿Huudi miid nyajtügihuibich?

32 Jadu'n nej pi'ctijc huudi ajcxy iyiyb ma jäy yjuygixy ytooccixy. Mijhuan mijjihuygixy ymüggtijc: “Ti njayaxüxich flauta e ni ca' ti m'éjtcixy; ti nja'ñhui ajcxy ñy jotmaymüdpí, e ca' ti myaaxcixy.”

33 Chi Juan je Bautista ymiñ, e je' ca' anajty cay, ni ca' vino ügy, chi miich ajcxy minaangixy co Juan ymiid ca'oybi.

34 Chi ñich, je jäy huudi tsoon tzajpjoty, nmiñich, chi caaybich uucpich, e miich ajcxy minaangixy: “Ijxcix, cha tüg yëydijc janch cax janch vino uucp, huudi migüg'ajtpy yajcuéjtpidijc etz pocyjäydijc.”

35 Je tñy'ajt ji je' ñiguëxigy ma je pinjaty nigapxp nimydaacp tñy'ajt.

Jesús ma Simón je fariseojäy ytijc

36 Chi tüg fariseojäy may'ajt pijctzoy, co Jesús anajty miid ycaya'ñ. Chi Jesús ytigüy ma je fariseojäy ytijc, chi ññay'ahuüy ma mesa.

37 Chi jim anajty tüg töxyjäy huudibi anajty jibic tzinaayb jibic jugy'ajtp ma je jimbi cajp. Co je' nejhuiy jüby Jesús ma fariseojäy ytijc ññay ma mesa, chi mimiñ tüg quiig aceite huudibi ooy oy xuugy, chi midigüy tigoty.

38 Chi ypiguetz'ahuüy ma Jesús ytecy ymijc, e chi yajxooci Jesús ytecy miid huinní e yajpöt miid ycöhuay, chi yajjaaxy je aceite huudi ooy oy xuugy.

39 Co jadu'n ijxy je fariseojäy, je' huudibi anajty ti huoy Jesús, chi jot'ajti ymina'ñ:

—Co ixypy jada Jesús y'ocjéjity Dios ytñy'ajtmüdpí, y'ijxcajpy ixypy pin jäy nejpy jäy yí töxyjäy huudibi ñidoonip co yí' yjibictzinäy yjibicjugy'aty.

40 Chi Jesús ymina'ñ:

—Simón, cham ñich tüg ayuc nmüdidyich huudi nyajnimähuamy.

Chi je' y'adzooy:

—Yajnimaaaygich, Huindzin.

41 Chi Jesús ymina'ñ:

—Tüg comeñjyay ymiid anajty metz jäy huudi ti ñuucxy. Tüg jäy anuucxy migoox migo'px denario meeñ, e je jadügpí anuucxy huixchigui'px majc.

42 Com je' ajcxy ca' anajty müdity ti miid cuedip, chi je comeñjyay huinmecxy nimetz. Miich ocnimaaygich, ¿je metzpi jäy huudi nuucxy, huudibi je' ñigi chojpy?

43 Chi Simón y'adzooy:

—Hue' n'a'ixiyyich je tñibi huinmecxy jac'anaxy.

Chi Jesús ymina'ñ:

—Tí mdiygapxy.

44 Chi Jesús ni'ijxhuimbijty je töxyjäy, e nimay Simón:

—¿Nej m'ijxyp jadayaabi töxyjäy? Co ndig#yich ma mdijc, ca' miich n# xymooyich co ndecy nbújibich. Jadayaabi töxyjäy #ch ndecy ti xypújip m#d yhuinni, e ti xyméexyich ndecy m#d ycöhuay.

⁴⁵ Ca' #ch miich ti xychücx. Jada töxyjäy jadu'n nej ti ytijc tig#y, xychücx#y#b #ch ndecy.

⁴⁶ #ch miich ca' aceite mbidägy ma #ch ngohuajc. Jada töxyjäy ti xyajjaaxi ndecyich aceite hu#di ooy oy xuugy.

⁴⁷ Paady #ch miich nyajnimäy co jada töxyjäy huinmeecxi y' ymaybocy, co t#b# oyhuinma'n yajtuñ cixyjot huinijot. Pinjaty hueeni ypocy yajhuinmeecxi, hueeni y' chójcin yajniquëx#gy.

⁴⁸ Chi Jesús je töxyjäy nimay:

—Ti miich mbocy yajhuinmecxtäy.

⁴⁹ Pinjaty anajty iñaayb ma je mesa ñayñimáayigixy miñ xyipy:

—¿Pin jäy jada jada' co nañ yhuinmeecxiy jäy ypocy?

⁵⁰ Chi Jesús nimay je töxyjäy:

—Ti m'alma ñ#dzögy co ti xymibicyich. Nicx jotcujc.

8

Töxyjäydijc hu#dibi anajty Jesús pubejtp

¹ Co jadu'n yjajti, chi Jesús ñ#cx ma t#g'óciy je mij cajp etz mutz cajp, capxhuäcx je oybi ayuc maabi Dios y'ané'm#n. Je nimajmetzpi ydiscípulos ajcxy m#d ñ#cx.

²⁻³ Etz nañ ym#dn#cx nij#jity töxyjäydijc hu#di anajty Jesús ti yajtzögy hu#di ca'oybi anajty ym#d etz jac tijaty pa'm. Hue' je' ajcxy anajty je María je töxyjäy hu#di anajty x#jip Magdalena, je hu#dibi Jesús yajpidzimi huixtujc ca'oybi ma je'; etz Juana, je hu#dibi ñäy anajty x#jip Chuza, e je Chuza hue' je' je rey Herodes ytungm#dp#; etz Susana, etz jacjadyii ajcxy hu#di anajty ajcxy pubejt Jesús m#d tijaty anajty ajcxy ym#d.

Je niipi y'ijxpejt

⁴ Co mayjäy ooy ñayyöymujc ma Jesús yhuinduu hu#di tzoön ma t#g t#g cajp, chi Jesús nimay je mayjäy ajcxy:

⁵ —Cha t#g ayuc nyajnimähuaangixy. Jadu'n jäy t#g choñ niipi, ñ#cx trigo t#m hu#jpi. Co je trigo t#m hu#jy, chi nij#jity ypajc oy ycäy m#jt#gujc, chi je jäy ajcxy yajhuägpejty, e hu#di ca' yajhuägpejty, chi joon piihu#gy.

⁶ Chi nij#jity trigo pajc oycäy ma tzaa ñ#cx. Co ymujxy chi je' yt#ch, je' co anajty naax ca' yxoogity.

⁷ Chi nij#jity trigo pajc oycäy ma apyjot, chi ymujxy quipxy m#d apy'ung, chi y'ujtz'o'ctay.

⁸ Chi nij#jity trigo pajc oycäy ma je naax oybi huinnätzcujc, chi ymujxy, chi yeectzoön, yt#m'ajty oyjaty, t#g trigo pajc m#go'px oyco'ity.

Co Jesús je m#ydäg# yajmay chi yjact#mcapxcoty, ym#nañ:

—Pin m#dohuamb jada ayuc, huen m#dooy.

Nej yhuimb#dz#my je niipi y'ijxpejt

⁹ Chi je discípulos ajcxy y'am#dooy:

—¿Nej jada jadu'mbi j#huimbit ayuc yhuimb#dz#my?

¹⁰ Chi Jesús ym#nañ:

—Miich ajcxy jayd#bi mnejhu#huipy hu#di Dios ñ#gapxpy ñ#m#ydacpy coyüch'amy ma y'ané'm#n ycötújcin. Jacjadyiibi jäy j#huimbit'amy nyajnimayich, jayd#bi pinjaty hu#di ijxp ca' ajcxy y'ixipy, etz pinjaty m#doob, ca' ajcxy m#do'mb#gipy.

Jesús capxticxy je niipi y'ijxpejt

¹¹ Jadu'n je jihuimbit ayuc yhuimbizimy: Je trigo pajc Dios je' y'ayuc.

¹² Je trigo pajc tüibi tügujc ycäy, je' je' jadu'n nej jäy huidi midoob Dios y'ayuc, chi mic'amy ñiminyii je ca'oybi, e piibizimdäy je Dios y'ayuc ma yjot yhuinma'ñ, ca'ydi mibic etz ca'ydi y'alma yajnidzögyii.

¹³ Je trigopajc huidi cähui ma tzaajot, je' yi' ajcxy huidi je ayuc midoob, chi cöbicy jotcujc, chi je' ca' ytictztigiy, tzojccixy y'ocmibicy, co agapxiyb paaty chi ixmajtzn.

¹⁴ Je trigo pajc huidi ti cähui apy'agujc, je' je' ajcxy huidibi midoob, chi co ñicxni jäy digooyni Dios y'ayuc miid jotcujc'ájtín tzinaayin etz jugy'ájtín etz comeen'ájtín, e chi ca' Dios y'ayuc yhui'my ma yjot yhuinma'ñ.

¹⁵ Je trigo pajc huidi cähui ma oyñaax huinnätzcujc, je' ajcxy huidi oy etz tudägy yjot yhuinma'ñ miidty. Chi je Dios y'ayuc midohui'my, e oñdägy'amy Dios y'ayuc ymayiy ma yjot yhuinma'ñ.

Je lámpara ñi'ijxpejt

¹⁶ Co jäy ajcxy jündicxi'ñ nöctzoy, chi ca' ajcxy cöjupy miid tu'tz, nañ ca' huaad pidägy cijx pätcipy, hue' janchtiy pidaaccixy ma jündicxpejt, co pin ytigiy jëbi icy je jin.

¹⁷ Ca' ni pin ayüch tunipy e nicxy ycayajnejhuiy, ca' ni pin ti tunipy ameech e nicxy ycaniquëxigy.

¹⁸ Paady miich ajcxy midoogix yajxon co pin tijaty miid, jacyajmöhuip yi'. Pin ti camiid, yajpigipy je' huidi anajty yjamiid.

Jesús ytaj etz je jugymigüg

¹⁹ Chi Jesús ytaj etz y'uch ajcxy ñimiini, ca' ajcxy nimejch Jesús yajxon miid mayjäy ycixpi.

²⁰ Chi Jesús yñimaayi:

—Cheeby mdaj etz m'uch ajcxy tiba'y, miich ajcxy xyjamigapxam.

²¹ Chi Jesús ymíñañ:

—Yi jäy ajcxy huidibi Dios ayuc midoohuipy etz cuyduunip, yi' ich ndaj'ájtypich etz n'uch'ájtypich.

Jesús yajxemy je poj etz je ni co anajty chachpidigy

²² Chi tüg teczy yjajti Jesús ytigiy ma tüg barco miid ydiscípulos ajcxy, chi Jesús ymíñañ:

—Tzoc jim'amy ñinaxy náxim.

Chi ajcxy chooñ.

²³ Chi nügujc anajty nícxcixy co Jesús ymi'ögy. Chi tüg mic poj miñ ma je mejy. Chi je barco ñi yajtigiyiyi, janch yinjaty jahueenjaty ycaquiñ.

²⁴ Chi ajcxy Jesús nimijhuägy, tijyücxycy ajcxy nimaaygixy:

—¡Huindzin! ¡Huindzin! Cham ajt n'ocquiinim.

Co Jesús oy ymäyhuijy, chi jipcogapxiy je poj etz je mejy co anajty chachmijjétpety ma barco. Chi je poj yhuäcxijptay, y'amoonday.

²⁵ Chi Jesús ymíñañ:

—¿Ma miich ajcxy je mmibíjcín?

Chi ajcxy yjanchchigiygoty janch yhuinmay ajcxy ñayñimáayigixy miñ xyipy:

—Pin yëdyjc jada jada' co je poj etz ni jüguexy, etz yajhuäcxipy, etz ycapxycöbigyii.

Je Gadarajäy huidibi anajty ca'oybi miid

26 Chi ajcxy ymejch ma je gadarenos naaxjot, huidi hui'm jim'amy ñinaxy ma je Galilea mijlaguunba'.

27 Co Jesús ñibidzimy, chi jipcobadiy tüg yëydijc huidi anajty ti choñ ma je Gadara cajp. Je' anajty ymüd ca'oybi, ti anajty yjejcni maabi ypadyii. Ca' je' anajty huit yajtuñ, nañ ni ca' anajty chinäy ma ytiyc, öcpijut anajty yajtzinähuiyb.

28 Co je' ixpaty Jesús, chi yaaxqueecy, e ycoxtinay'ahuüy ma Jesús yhuindu, ymínañ janch mic:

—¿Ti ñich miich co xyñimiiñich, Jesús, tügpajc mijpi Dios y'ung? Tun may'ajt ca' nijot xychachchaachytúñich.

29 Jadu'n mínañ com co anajty Jesús ixqueexy je ca'oybi ma je jäy, ti anajty yjejcni ma je ca'oybi anajty tzach'ane'my je jäy. Coxoch anajty ymigügtijc ymüd'adyii müid cadena. Janch ypojtpy cadena, chi ca'oybi anajty yajnicxyii mijtigüduum.

30 Chi Jesús y'amidooy je locijäy:

—¿Ti miich mxii?

Chi je ca'oybi ymínañ:

—Ñich nxii Legión (hue' yhuimbidzimy nimay).

Jadu'n mínañ com nimay anajty ca'oybi ti ytigüygixy ma je jäy.

31 Chi je ca'oybi may'ajt pijctzoy ma Jesús co ca'ydi yquexyii ma ayoodactuuby.

32 Jim anajty tüg quepy idzim chachjicxcixy ma je ujtzjot. Chi je ca'oybi may'ajt pijctzoy co huen yajtigüyihuipy je' idzim. Chi Jesús ni'adzooy.

33 Co je ca'oybi ypidzimy ma je jäy, chi ytigüy ma je may'idzim. Huin'it je may'idzim ñayñajtzibibiydaayi ajcxy ma tüg ahuoc, chi oy ajcxy ycädäy ñijoty, chi y'ögtay.

34 Chi je idzim cuend'ajtpi ajcxy co ixxy jadu'n nej ti yjadyii müid ajcxy y'idzim, chi ajcxy yqueecy, oy nimiydaaccixy cajpjoty etz majaty tundac.

35 Chi mayjäy ajcxy choñ oy ijxcixy jadu'n nej anajty ti ytunyii ti jadyii, oyja'tcixy ma Jesús. Chi je mayjäy ajcxy paty je yëydijc, tibi anajty ca'oybi ñibidzimyii ycöbidzimyii, ñäy ma Jesús yhuindu, huit müid etz huijy quejy, chi ooy je jäy ajcxy chigüy.

36 Chi pinjaty ajcxy ijx müid miydacy jadu'n nej yi' choocy, je jäy huidi anajty ca'oybi müid.

37 Huin'it tüg'óciy je mayjäy ma gadarenos naaxjot etz jadyii cajp huinduy agonbi, chi ajcxy may'ajt pijctzoy ma Jesús co huen jihuägy ma je' ajcxy, co anajty ooy chigüygixy. Chi Jesús ytigüyñi barcojoty yhuimbijtni.

38 Chi je jäy tibi anajty ca'oybi ñibidzimyii ycöbidzimyii pijctzoy may'ajt co müid'idan Jesús. Chi Jesús müid capxycijxy, nimay:

39 —Nihuibit mdijc, etz nimiydäg jada mijpi tung huidibi Dios ti tuñ müid miich ycixpi.

Chi je' ñicxy capxhuäcxy je tiy'ajt cajp cajp jadu'n nej anajty mijhuinmañ Jesús ti tuñ müid je' ycixpi.

Je Jairo ñix etz je töxyjäy huidibi Jesús yhuitpa' nïdoni

40 Jadu'n yajti co Jesús yhuimbijty co choñ Galilea, chi je jäy ajcxy cöbijcy Jesús janch agujc jotcujc, com nidüg'óciy anajty ooy jipp'ijxcixy.

41 Chi tüg yëydijc huidi anajty yxi Jairo huidibi anajty mijtungmüid ma judíojäy ñaymujctac ymiiñ ma Jesús, chi minucxtacy Jesús pijctzoy may'ajt co huen nicxy ma je' ytiyc.

42 Jairo ymïd anajty tügpajc ñïx, hue' anajty yjimijt majmetz, janch tim ögaanip anajty. Co Jesús ñicxy mïd je', chi janch mayjäy anajty chach'adijïyï chach'agodïyï.

43 Chi tüg töxyjäy huïdi anajty yxï ybo', ca' anajty y'oc-huäcxijpni, mimajmetz jimijt anajty cujc jadu'n mi'ijtni. Ti anajty ymeeñ yajtundäy ma je tzoydumbi ajcxy, etz ni pin anajty ycayajtzögyï.

44 Chi je töxyjäy nimijhuägy je Jesús, chi nidoni yhuitpä. Janch mic mic je yxï ybo' oy yhuäcxipy.

45 Chi Jesús ymïnañ:

—¿Pin xyñidoñ ñch nhuit?

Chi ajcxy y'adzooy co ca' pin. Chi Pedro etz tüg'óciy mïd je' ymïnañ:

—Huindzin, jäy ti xy'adijïy ti xy'abodïy etz miich mïnañ: “¿Pin ti xyñidoñich?”

46 Chi Jesús ymïnañ:

—Nidügti ti xyñidoñich. Nnejhuïybich co mïd nmic'ájtich ti nyajtzögyich pinjaty.

47 Co je töxyjäy jihuiy co ca' coyüch yhu'mañ, chi nimiiñ janch tziyuuyb. Chi yhuindacy ma Jesús yhuinduu, chi capxpïdzïmy mayjäy'agujc ti ycïxpi anajty co ti nidooni Jesús yhuitpä', e co anajty mic'amy ti chögy.

48 Chi Jesús nimay je töxyjäy:

—Töxyjäy, ti mdzögy co ti xymibicyich, nicx jotcujc.

49 Yam Jesús anajty ycapxpy, co ymiiñ tüg jäy huïdi anajty ti choon ma Jairo ytiyc; je Jairo nihuindzin'ajtp anajty je judiojäy naymujctac, chi nimaayï:

—Ti y'ögy miich mnïx, ca' mjac'amayïy nigi yi Huindzin Jesús.

50 Co Jesús jadu'n midooy, chi ymïnañ:

—Ca' mdzigïy, mibijcich janchtiy, etz tzögip yi mnïx.

51 Co Jesús ytigïy ma je tijc, chi ca' a'ixïy nicxy ytigïy hueñpïñity mïd je'. Jëyi Pedro, Jacobo, Juan etz je töxy'anäg ytaj yteedy ytigïy mïd Jesús.

52 Chi tüg'óciy je mayjäy ajcxy janch yaaxp, janch ñé'mgïxy mïd je töxy'anäg ycïxpi. Chi Jesús ymïnañ:

—Ca' myaaxcïxy, ca' yi' ögity, maab yi'.

53 Chi nigooob ajcxy nixiicy com ti anajty nejhuïygyxy co ti y'ögni.

54 Chi Jesús majch je töxy'anäg ma yci', chi migapxy mic, ymïnañ:

—Töxy'anäg pidig.

55 Chi je' yjugypïcy, e mic'amy ypidïgy. Chi Jesús ymïnañ co huen yajcaaygyxy yaj'uuccïxy.

56 Chi ytaj yteedy ajcxy ooy chigïy yjihuiy. Chi Jesús nimay co ca' huaad pinjaty mïdmïydägïpy jadu'n nej ti ytuñyï yjadyï.

9

Jesús quejxy ayuccapxhuäcxp je nimajmetzpi ydiscípulos ajcxy

1 Co Jesús yajyöymujctay je ni majmetzpi ydiscípulos ajcxy, chi moy je mic'ajt jaydëbi yajtzögïpy pa'mjäy, etz moy ajcxy nañ jadu'n cötújcïn co ajcxy ixquexipy je ca'oybi.

2 Chi quejxy je' ajcxy ñicxy capxhuäcxïxy jadu'n nej Dios y'ane'my, etz yajzoocïxy pa'mjäy.

3 Chi Jesús ymïnañ:

—Ca' ni ti tü'amgïxpi mmïnicxïxy; ni mgamïnicxïp mdajc, ni mmorral, ni mgaagy, ni meeñ, e ni mgamïnicxïxïpy ajcxy metz mhuit.

4 Huen tim huidi tijc ma anajty mdigiiygixy, jim ajcxy hui'mgixipy, e jim ajcxy nayoöyhuäcxiiyb.

5 Hueñyima'amyity ma ca' jäy xycöbiijccixy, co ajcxy mbidzimgixipy ma je' cajp mhuinnéjpcixipy mhuinjáaxcixipy je naaxjoc ma mdecy. Jada je' tiy'ájtíp co Dios tzaachytunipy yi jadu'mbi jäy ajcxy.

6 Chi ajcxy ñayöyhuäcxtaayi, ñicxy ajcxy cajp cajp capxhuäcxixy je oybi ayuc, etz yajtzooccixy pa'mjäy hueñyitmma'ámyity.

Co Juan el Bautista y'ögy

7 Je rey Herodes co nejhuüy jadu'n nej Jesús anajty mijhuinma'ñ tuñ, chi ooy anajty tzachnejhuñhua'ñ pín je' anajty. Com nijëjity jäy anajty ymínaangixy co ti Juan jugypicy.

8 Chi jacnaagity ymínaangixy co Elías ti ñayguëxigyii, e jacnaagity ymínaangixy co tüg Dios y'ayucnajtzcaxiiybi je' ti yjugypicy huidi jecy'ajty octzinaybi.

9 Chi Herodes ymínañ:

—Ñich yi' ni'ane'mdiy co huen ajcxy Juan ycohuajc yajminajci. ¿Pín jada jada' huidi ñich nmidooybich co tzachnimiydaaccixy?

Herodes ooy anajty ja'ixa'ñ Jesús.

Jesús yajcay migoox mil jäy

10 Co je apóstoles ajcxy yhuimbijty, chi yajmídmíydactay ajcxy Jesús tüg'óciy tiibi anajty túngixy. Chi ac jëyi ydiscípulos míid'ajty Jesús míjtigíduum huíngon ma tüg cajp huidi yxii Betsaida.

11 Co je mayjäy ajcxy nejhuüy, chi ajcxy panicxy Jesús. Chi Jesús je mayjäy cöbiijctay etz yajmídmíydacy ajcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt nej ané'mín cötújcín míidity. Jesús nañ yajtzöcpy anajty huídjaty yajtzoñhuaam.

12 Co oy chu'iiyñi, chi ymíjhuägy je nimajmetzpi ydiscípulos ajcxy ma Jesús, chi ajcxy nimay:

—Capxycijxni míid jadyaabi mayjäy ajcxy, jaydëbi ajcxy ñicxipy ma yi cajp huidi huínduy agon yajpaatpi, huen nicxy ixtaaygixy jättac etz jim ajcxy paadipy caayín uucín. Com hue' jada it ma ñich ajt yam nyajpaatim míjtigíduum.

13 Chi Jesús ymínañ:

—Mooygix miich yi' ajcxy ycaayín y'uucín.

Chi je' ajcxy y'adzooy:

—Jëyi ñich ajcxy nmíidídyich migoox tzajcaagy e mejtz acx, nigo co ca' ñich ajcxy njuy caayín uucín míid jadyaab mayjäy.

14 Hue' anajty oy nimigoox mil je jäy. Chi Jesús nimay je discípulos:

—Yaj'ixtaaccix ajcxy yi mayjäy.

15 Chi ajcxy jadu'n cuyduuñ, yaj'ixtactay ajcxy je mayjäy.

16 Chi Jesús conigy je migooxpi tzajcaagy, etz je metzpi acx, chi ypa't'ijxy tzajpcixy conuucxy je tzajcaagy etz acx, huín'it tujc-huäcxxy moy je' ydiscípulos ajcxy, huen yajhuäcxixy ma tüg'óciy mayjäy.

17 Chi ajcxy ycay cüxyi, huín'it ajcxy yajmujcy je tzajcaagy yconaxy etz je acx yconaxy majmetz cach.

Pedro capxypidzimy co Jesús yi' je' je Cristo

18 Chi jadu'n yjajti co Jesús anajty ycapxtägy ahuingujc míid je' ydiscípulos ajcxy, chi Jesús je' ajcxy y'amídooy:

—¿Pín ñich jäy xytijy?

19 Chi ajcxy y'adzooy:

—Nijëjity jäy xytijy co miich je Juan je Bautista; nijëjity ymînaangixy co miich je' Dios y'ayucnajtzcapxîybi huidi jecy'ajty tzînay e ti yjugypicy.

²⁰ Chi Jesús ymînañ:

—¿Miich ajcxy, pîn ìch miich ajcxy xytîjicy?

Chi Pedro y'adzooy:

—Dios yCristo.

Jesús capxypîdzîmy co y'ôga'ñ

²¹ Chi Jesús pîdacy ané'mîn etz cõtújcin co ca' ajcxy ni pîn yajnimâhuip co yî je' Cristo.

²² Chi Jesús ymînañ:

—Ooy ycopîcyity co ìch, je jäy huidi tzoon tzajpjoty, canaag nax ayo'n nbáadibich, ca' xymîjpîdägibich je mijjäydîc, je teedy tungmîdpi, etz je' ajcxy huidi yaj'ixpicy Dios ñecy, e co n'ôgîp njugypîgîpyich codugîg xî.

²³ Chi Jesús nimay ajcxy nidüg'óciy:

—Pen ji pîn xypanîcxa'ñich, huen jäydgoydäy yci'm tzójcin etz huen xypanîcxyich jabom jabom, oy nej ytimyjadîpy ytimy'ayoohuîpy, tim nipaady nej jîhuîy ti cabîgy mgruudz jabom jabom etz pajamgîch.

²⁴ Huen pînjäy huidibi ca' yega'ñ yî yjugy'ájtîn ma yî o'cin mîid ìch ycîxpi, hue' je' yajtigoyamy yî yjugy'ájtîn. E huen pînjäy huidibi yegamy yjugy'ájtîn ma yî o'cin mîid ìch ycîxpi hue' je' ypadamy yî jugy'ájtîn.

²⁵ ¿Ti tüg jäy ypatpy, pen ti paady tüg'óciy cohuit'ájtîn comeeñ'ájtîn ya naaxhuiñ e nayyajtîgoyî, etz ca' y'alma yajnidzögy?

²⁶ Yî jäy ajcxy pînjaty xymîdzöydünîbich n'ayuc, ìch je' je jäy huidi tzoon tza-jpjoty, nañ nmîdzöydunîybich je' ajcxy co anajty nhuimbityich ya naaxhuiñ, mîid ìch n'ané'mîn etz nmîc'ajtîch etz nDéedyich y'ane'm'ajt, etz ymîc'ajt, etz mîid je ángeles ajcxy ymîc'ajt huidibi huädz yjot yhuinma'ñ.

²⁷ Janch ìch miich ajcxy nimäy co ji jäy ma miich ajcxy huidibi ixîpy Dios y'ané'mîn jayîjp ca'ni anajty y'ögy.

Jesús yajtigach je ñînicx

²⁸ Chi mîductujc xîibi maabi anajty jada ayuc jadu'n capxy, Jesús huodzooñ Pedro, Juan etz Jacobo, chi mîd'ajtpy jîm ma tüg copjîjp Dios mîbîjctzoob.

²⁹ Yam anajty Dios ooy mîbîjctzoy, co Jesús yhuiñyîjp oytîgach, e je yhuit yajty janch poob janch adîcxp.

³⁰ Chi metz jäy ñayguëxîci, mîidgapxy mîdmîydägy Jesús, Moisés je' anajty etz Elías.

³¹ Huidi ajcxy naygëxîci janch jûhuidityî anajty ajcxy je tîcxîn jájîn mîidity, nigapxcîxy nimîydaaccîxy je o'cin huidi Jesús ypadamy jîm Jerusalén.

³² Pedro, Jacobo etz Juan ooy anajty ajcxy chachmâhuani, chi ajcxy mî'ôgtîgooy. Co oy ymâyhuîjicy, îjxy ajcxy Jesús y'adîcxîn y'ajajîn, etz nañ jadu'n îjxy ajcxy je nimetzpî jäy ajcxy huidi anajty Jesús mîdmîydäcpy.

³³ Jadu'n yajty co yî jäy ajcxy puyöyduutni Jesús. Chi Pedro Jesús nimay:

—Huîndzîn, jotcujc ìch ajt ya. Tzoc tugîg tîc yaj'oyîyîm, tüg miich mjëdîby, jadüg Moisés jëdîby, etz jadüg yî Elías jëdîby.

Pedro ca' anajty nejhuîy ti ycapxy.

³⁴ Yam nîgî anajty ycapxy co joc ñaaxcîdacy huidi yajnidîgoy je' ajcxy. Chi ajcxy ooy chîgîy co oy joc yajnidîgoydáayîgîxy.

³⁵ Chi tüg ayuc yajmîdooy ma je joc ymînañ:

—Îch jada n'ung'ajtpy, ooy ndzocyich njîhuîyich. Amîdo'îjti miich ajcxy yî y'ayuc.

³⁶ Co je ayuc y'amoñ, chi ajcxy ijxy Jesús naydüg yhui'my, chi ajcxy nañ jadu'n amoñ. Huin'it xii ni ca' ajcxy miydacy miid ni pin jadu'n nej anajty ti y'ijxcixy ti ymidoogixy.

Jesús yajtzögy tüg yeegy'anäg huiidibi anajty ca'oybi miid

³⁷ Com jabom co Jesús, Pedro, Jacobo etz Juan ajcxy yminajcy ma je copjiip, chi ooy mayjäy chooñ oyjiipcobadiiyii.

³⁸ Chi nidügti jäy ycapxy janch mic, yminañ:

—Huindzin tun may'ajt ix iich n'ung, yi' iich tügpajc n'ung'ajtpy.

³⁹ Huen mináajity ca'oybi ymachyii, chi timetiini yaaxquëgy yajyachyii yajquidyii, etz yajpidzimy oy yhuin'opy y'aa'opy e adzaach y'ixmachyii.

⁴⁰ Ti iich may'ajt nbijctzooyich ma yi mdiscípulos ajcxy, co huen yajpidzimy je ca'oybi, per ca' yi' ajcxy ti mimadägy.

⁴¹ Chi Jesús yminañ:

—Miich jäy ajcxy huiidibi ca' mibijcp ca' ajcxy mmijpidägañ yi tiy'ajt! ¿Naag xii iich njac'idipy ma miich ajcxy nmimecxtújccixipy? Mimin m'ung ya.

⁴² Co anajty yhuingoñ, chi je ca'oybi yajcidaay je yeeg'anäg, chi ooy ya-jyatzcooti. Chi Jesús ix'ojoy je ca'oybi, e yajtzoocy je yeeg'anäg, chi yteedy yajcidigiiyñi.

⁴³ Chi tüg'óciy je mayjäy ajcxy ooy chigiiy miid je mijhuinma'ñ huiidi Dios ytuun.

Jesús capxidzimy jadüg'oc co y'öga'ñ

Jesús ydiscípulos ajcxy ooy jihuiiygixy huinmaaygixy co Jesús jadu'n yminañ:

⁴⁴ —Miich ajcxy yajxon mido'mbiijccix jada ayuc. Iich je' je jäy huiidi tzoon tzajpjoty, hue' nyajciyegañich ma pocyjäydijc ajcxy yci'am.

⁴⁵ Je' ydiscípulos ajcxy ni ca' anajty huinjihuiiygixy, tzigiiyb anajty ajcxy, paady ca' ajcxy jaty nej yaj'amidóogixipy.

¿Pin je' nigijacmijip?

⁴⁶ Chi Jesús ydiscípulos ajcxy ytigiiy huinmay'ahuidijtp, nejhuinhuaangixy pin je' jacmij'idam.

⁴⁷ Jesús nejhuiiy je' ajcxy yjot yhuinma'ñ huiidi nayyajmiidmiydáacip ajcxy, chi tüg pi'c'anäg huijtzigy, ypidacy ma ymijc.

⁴⁸ Chi Jesús yminañ:

—Pinjaty xycöbijcpich jadu'n nej jada pi'c'anäg xycöbicyich miid iich nxii yciixpi, iich yi' anajty ti xycöbicyich; je huiidibi iich xycöbijcpich, cöbigiib je huiidi ti xyquexyich ya naaxhuiñ. Yi' huiidibi jacmútzip ma miich ajcxy, yi' je' jacmijpi.

Pin iich ajt ca'p xymijotma'tim, je' ajt xymijnicxpejtim

⁴⁹ Chi Juan yminañ:

—Huindzin, ti iich ajcxy n'ijxcixy co tüg jäy ti yajpidzimy ca'oybi miid miich mxii miich mmic'ajt. Ti iich ajcxy yi' nyaj'ojoyich com ca' yi' iich ajt xypahuidijtim.

⁵⁰ Chi Jesús yminañ:

—Ca' myaj'ójcixy yi'; pinjaty ca' xymidzip'ajtim, iich ajt yi' nmiiid.

Jesús jijpcogapxiy Jacobo etz Juan

⁵¹ Jadu'n yajti co tiempo yhuingoni mina Jesús ñicxip tzajpjoty, chi yhuinma'ñ pidacy co nicxa'ñ jim Jerusalén.

⁵² Chi Jesús quejxy cogapxy jayijp jättac pijctzoobi. Chi je cogapxy'ajtpi ñicxy ytigy ma je samaritano jäy ajcxy ycajp, jättac pijctzoobi.

⁵³ Chi je' samaritano jäy ajcxy ca' yega'ñ jättac, com ñejhuüygyxyp co Jesús etz ymigütiyc ñicxy anajty ajcxy jim Jerusalén.

⁵⁴ Co jadu'n Jesús ymigüg ajcxy nejhuüy co je samaritano jäy ca' jättac yega'ñ, chi Jacobo etz Juan nimay Jesús:

—Huindzin, ¿nej m'a'ixiyb ich ajcxy n'ocni'ane'mdiyich huen jin cäy huidibi tzomb tzajpjoty, jigix yi samaritano jäy ajcxy ycixtähuiipy jadu'n nej je profeta Elías ytuuñ jecy'ajty?

⁵⁵ Chi Jesús y'ijxhuimbijty, ogy Jacobo etz Juan, nimay:

—Miich ajcxy ca' mnejhuüygyxy ti jot ti huinma'ñ miich ajcxy mid.

⁵⁶ Ich, je jäy huidi tzoon tzajpjoty, ca' ti nmíñich ya naaxhuiñ co jäy yjugy'ajt miñ nyajtigooyich, hue' jánchty ti nmiñich co jäy yjugy'ajt nyajtzóogibich.

Chi ajcxy ñicxni huingbi cajp jättacp.

Je pinjaty anajty Jesús panixam

⁵⁷ Jadu'n yajti co anajty ñicxcixy ma tüg tü'aa, chi tüg jäy Jesús nimay:

—Huindzin, ich miich nbanixamy oy tim ma'amy miich mnicxy.

⁵⁸ Chi Jesús y'adzooy:

—Yi huaax ymid yi' ajcxy yjut, etz yi joon ajcxy ymid ajcxy ype'ñ, ich je jäy huidi tzoon tzajpjoty ca' nmídidyich ma nmähuibich ma nbócxibich.

⁵⁹ Chi Jesús nimay jadüg jäy:

—Pajamgich.

Chi je jäy y'adzooy:

—Huindzin, jayijp ich ndeedy n'ocyajnaaxtigihuiipy.

⁶⁰ Chi Jesús ymíñañ:

—Jébi yajnaaxtigihuiipy huidibi ca' xypanixañich. Nicx miich capxhuäcxi Dios y'ayuc y'ané'min.

⁶¹ Chi jadüg jäy ymíñañ:

—Huindzin, nbanixamy yam. Tun may'ajt ocnajtzmazdygich nicxy n'ocmidcapxycíxyich njuugy nmigügich huidi jim ma ich ndijc.

⁶² Chi Jesús ymíñañ:

—Pinjaty yhuinma'ñ ti pidägy co Dios ytung tunaani, ca' huaad ixmach je tung, tim jadu'n nipaady nejhuüy tüg jäy ti ytigy naaxjidzitzpí mid arado, e ca' huaad y'ijxhuimbity com co huinduum arado nicxihuiipy.

10

Jesús quejxhuäcxy je nidugi'pxmajcpi

¹ Huin'it co jada jadu'n ti ñaxy, chi je Huindzin Jesús huin'ijxy jatugi'pxmajc y'ixpijpidijc, chi quejxy cogapxy metz metz ma tüg tüg cajp majaty ñicxa'ñ.

² Chi Jesús nimay yi' ajcxy:

—Janch je cosecha ooy ti yhuindiy, yi midumbi janchty hueeni. Chojcxy co nbijctzóohum ma nHuindzin Dios co huen quexy ytumbidijc ma yi cosecha.

³ Nicxcix, ich miich ajcxy nguejxpy jadu'n nej cöbixy y'ung yhuidity pa'uc agujc.

⁴ Ca' mminicxcixy mbijty, ni mxäcxuomy, ni mgig, e ni pin ca' mgapxpócxixipy tü'am.

⁵ Co ajcxy mdigihuiipy huenytimtitijcity, jayijp ajcxy minángixipy: “Ji jotcuje'ajtín ma jada tijc.”

⁶ Pen yung naxy je' ajcxy yajpaady, miich ajcxy je mgapxpooxɪn jotcuɟ'ajt myegɪpy ma je' ajcxy; pen ca' ajcxy yjadú'nɪty, naadɪgɪ'adɪp huɪdi anajty tɪ mgápxcɪxy.

⁷ Nañ hui'mgɪx ma je tɪɟc, chi ajcxy mgayɪpy m'ügɪpy huɪdi je jäy anajty ajcxy xymooyb, com je tumbɪ paatɪp je' je ymuju'ñ. Ca' ajcxy mhuididɪpy jayjɪn jaydɪɟc.

⁸ Huenyɪtɪmyhuɪdi cájɪpɪty ma anajty mdɪgɪyɟɪxy, pen je jäy ajcxy xycöbɪɟcp, caayɟɪx uuccɪx huɪdi anajty jäy ajcxy xymooyb.

⁹ Yajtzóoccɪx yuujäy pa'mjäy huɪdɪjaty jim ma je' ajcxy yajpaady, etz yajnɪmaayɟɪx: “Je Dios y'ané'mɪn huingóniñ yɪ' ma miich ajcxy.”

¹⁰⁻¹¹ Huenyɪtɪmyhuɪdicájɪpɪty ma anajty mdɪgɪyɟɪxy, e ca' anajty jäy xycöbigaangɪxy, co ajcxy mdzonaanɪp, nɪmaayɟɪx: “Yɪ mgajp naaxjoc huɪdi tɪ ypety ma ðch ndecy nhuɪnnebáamyɪch, yɪ' je' iɟxpejt co Dios ajcxy xychaachytunɪpy. Chi nejhuiyɟɪx miich ajcxy jada co je Dios y'ané'mɪn tɪ ymɪhuingoni.”

¹² ðich miich ajcxy nɪmayb co huɪn'it xɪ co anajty yajhuaad'aty, Dios nɪgɪ tzaachytunaangɪxy je jäy huɪdi ajcxy ca' miich ajcxy xycöbiga'ñ, ca'ydi Sodoma cajpjäy.

Je cajp huɪdɪjaty ca'p ycapxymɪdoy

¹³ Chi Jesús yjacmɪnañ:

—ɪMiich ayoob ajcxy Corozín jäy! ɪMiich ayoob ajcxy Betsaida jäy! Co jim ma je Tiro cajp etz Sidón cajp caytunɪ cayjajtɪ je Dios ymɪjhuɪnma'ñ huɪdi tɪ ytunyɪi tɪ yjadyɪi ma miich ajcxy, jécɪpɪ ɪxyɪpy ajcxy yjothuɪmbɪjtnɪ, etz tɪ yajnɪquɛxɪccɪxy ɪxyɪpy mɪd je yhuɪt ðñaayɟɪxy sacɪ nɪjen nɪcuyjam ɪxcuyjam (je' je tɪy'ajt co ooy ytajcɪxy ymayɟɪxy mɪd ypocɪy yɟɪxɪpɪ).

¹⁴ Janch jadu'n yjadɪpy co anajty Dios yajnɪgödugɪy, nɪgɪ o'ctɪy miich ajcxy ayo'n mbaadɪyɪb ca'ydi jadu'n nej Tiro jäy etz Sidón jäy.

¹⁵ E miich ajcxy Capernaum jäy ajcxy, ¿nej mmɪnaangɪxy mjátcɪxɪpy tza-jpɟoty? Hue' m'ɪdaaccɪxyp miich ajcxy ma yɪ ayoodactuuby.

¹⁶ Je jäy ajcxy huɪdi miich ajcxy m'ayuc xymɪdoohuɪp, nañ xymɪdoohuɪb yɪ' ajcxy ðch n'ayuc. Je jäy ajcxy huɪdɪbɪ miich ajcxy ca' xy'ɪxa'ñ, nañ ca' je' ajcxy xy'ɪxa'ñɪch; e pɪnjaty ca' xy'ɪxa'ñɪch, nañ ni ca' yɪ' ɪxaangɪxy je Dios je huɪdi tɪ xyquexyɪch ya naaxhuɪñ.

Chi ajcxy je nidugɪ'pxmajcpɪ yhuɪmbɪjtcɪxni

¹⁷ Chi je nidugɪ'pxmajcpɪ huɪdi Jesús yquejx ayuccapxhuäcxpɪ yhuɪmbɪjttay ajcxy janch jotcuɟc, ymɪnaangɪxy:

—ɪxtɪ je ca'oybɪ tɪ ðch ajcxy xycapxycöbɪjccɪxy mɪd miich mxɪ.

¹⁸ Chi Jesús ymɪnañ:

—Tɪ n'ɪxyɪch nej je ca'oybɪ yhuɪndzɪn tɪ ycäy, jadu'n nej jɪhuɪy tɪ ycäy tɪ ycödɪgɪy tzaɟpcɪxy, jadu'n nej tüg huɪdzuc.

¹⁹ ðich miich ajcxy mɪc'ájtɪn tɪ nmooyɟɪxy, jaydɛbɪ ca'oybɪ ca' xymɪmadáaccɪxɪpy, tɪm jadu'n nɪpaady nej jɪhuɪy tza'ñ etz ca'ty myajhuäcpéjtcɪxy e ca' nej mjájtcɪxy.

²⁰ Nɪgɪ miich ajcxy jotcuɟc'ájtɪx co ajcxy mxɪ y'ɪjtcɪxy cojay jɪiby tzaɟpɟoty, ca'ydi co ajcxy ca'oybɪ xycapxymɪdoogɪxy.

Chi ooy Jesús yjotcugɪy

²¹ Huɪn'it Jesús yjotcugɪy mɪd je Dios yjɪhuɪ'ñ ymɪc'ajt, ymɪnañ:

—Nyajnaxypɪch Dioscojuyɪp ma miich, Dios Teedy, tzaɟpɟotyɪ Huɪndzɪn etz je naaxhuɪñyɪbɪ Huɪndzɪn, co tɪ myüch jada mɪjhuɪnma'ñ ma yɪ cohuɪnma'ñ

jäydijc, etz ti myajnejhuïy je jäy huïdi ca' y'ixpícyity. Dios Teedy, jadu'n miich ti mduñ com jadu'n miich ti mjäygidacy.

²² Ndéedyich ti xyajcïdigïydäyich tüg'óciy tijaty mic'ajt oy'ajt. Ni pin ca' ijxcajp pin je' Dios y'ung'ajtpy, jëyi nDéedyich tügpajci pin xy'ijxcajpich. Ni pin ca' ijxcapy pin je' nDéedy'ájtypich, jëyi je Dios ung tügpajci huïdi ijxcajp, etz jacjadyii ma je ung yajniguëxïga'ñ.

²³ Chi Jesús ni'ijxhuimbijty yi' ydiscípulos ajcxy, ahuingujc ajcxy nimay:

—Jotcujc ajcxy je jäy ajcxy huïdi ijxcixp jadu'n nej miich ajcxy ti m'íjxcixy.

²⁴ Hich miich ajcxy nimayb co ooy may Dios y'ayucnajtzcaxiïyb etz rey ajcxy ja'ixa'ñ huïdibi miich ajcxy m'ijxpy, e ni ca' ajcxy ixy; etz jamïdoo'ida'ñ huïdi miich ajcxy mïdooyb, e ni ca' ajcxy mïdooy.

Ijxpejt ma tüg samaritano oyjäybi

²⁵ Chi tüg jäy huïdi yaj'ixpijcp Dios ñecy ytinaay'ahuïy jot'ixy huinma'ñ'ixy Jesús, chi y'amïdooy:

—Huïndzin, ¿ti huaad ndunipich co ñich jugy'ajtin huinixiïbi nbáadibich?

²⁶ Chi Jesús y'adzooy:

—¿Ti jaybétyip ma yi Dios ñecy? ¿Nej mhuinjihuïy co mnecycapxy?

²⁷ Chi je ley huïndzin y'adzooy:

—Mdzogipy mjihuïhuïpy mHuïndzin Dios mïd tüg'óciy m'aa mjot, mïd tüg'óciy m'alma, mïd tüg'óciy mmijaa, etz mïd tüg'óciy mjot mhuinma'ñ, e mdzogipy yi mijin midijc jadu'n nej miich ci'm naychogyii.

²⁸ Chi Jesús y'adzooy:

—Ti ooy yajxon m'adzooy. Tun yi', e mdzinähuip huinixii.

²⁹ E je' nañ jadu'n tim tiy ñejhuïhua'ñ, nimay Jesús:

—¿Pin ñich nmïdijc'ajtpy?

³⁰ Chi Jesús y'adzooy:

—Tüg jäy choñ jim Jerusalén ycidägy anajty jim Jericó, chi oy meetzpi minaybadyii. Chi ajcxy tüg'óciy yhuït e tijaty yi' anajty ymïd pijtaayï. Chi ajcxy ooy huinhuojpy jïphuojpy huingojxy jïpcojxy, chi ajcxy ixmach jahueengi ögy, chi ajcxy ñicxni.

³¹ Tüg judío teedy yminagïy ma je jimbi tü'aa. Co y'ijxy je tzaachïjäy, chi jüyöyñajxy.

³² Nañ jadu'n yminagïy ma je jimbi tü'aa tüg levita jäy huïdi tuumb ma Dios ytijc, co jim yjaty mihuingon je tzaachïjäy, co oy ixy, nañ chi jüyöyñajxy (ca' pa'ayooy).

³³ Chi tüg samaritano jäy anajty jim naxïy, co mihuingoñ je tzaachïjäy, co oy ixy, huin'it ooy pa'ayogooty je tzaachïjäy.

³⁴ Chi je' nimijhuägy, chi puji e xojtzi je chaachï'au, nañ tzooyïyi chaachï'au mïd aceite etz vino. Chi yaj'iyujcpety, e yajnicxy jim ma yjättac, e jim cuend'ajty.

³⁵ Com jabom co anajty ñicxaani, chi yajpidzimy mejtz denario meeñ, moy je codijc nimay: “Cuend'at jadyaabi tzaachïjäy, jadu'n nej anajty mjacmeeñyajtuñ, co ñich anajty nhuimbityich huin'it nmïgüedipy.”

³⁶ ¿Ma je nidugïgpi jäy pin je oybi ti tuñ mïd je jäy huïdi anajty je meetzpi ti ymeechyii ti yajtzaachïyii?

³⁷ Chi je jäy huïdi Dios ñecy yaj'ixpijcp Jesús y'adzooy:

—Je huïdi ti yajtuñ je pa'ayo'ñ.

Chi Jesús ymïnañ:

—Ñicx miich, e tun nañ jadu'n pa'ayo'n.

Jesús yajpaady ma Marta etz María ytijc

³⁸ Chi jadu'n yjajty co Jesús anajty ytüyöy, chi ytigüy ma tüg mutz cajp. Jim anajty tüg töxyjäy huidi anajty yxii Marta, yi' yajjättaci ma ytijc.

³⁹ Je Marta ymiid anajty tüg y'uch töxyjäybü huidi anajty yxii María, chi je' y'ixtacy ma Jesús ymiic, amidoo'ijti je' y'ayuc.

⁴⁰ Chi je Marta ooy anajty jim chachjottigoy tuñ anajty tigatii ma ytijc, chi nimijhua'cy je Jesús nimay:

—Huindzin, ¿ca' nej mnayjihuyiiji co ich naydüg yam tzach nayyaj-tuñyijichi? Nima' yi María co huen xypubétyich.

⁴¹ Chi Jesús ymíñañ:

—Marta, Marta, yi maytung miich mdzachmijottigooyb.

⁴² Tügpaic ji, huidibi ooy ycopícyip. Yi María ti yi' huin'ixy je oybi huidi ni pin ca' ypigüyb.

11

Jesús yaj'ixpijc nej jébi mibijctzohuim Dios

¹ Jadu'n yjajti co Jesús anajty Dios mibijctzoy ma tüg it lugar, co yajmay, chi tüg discípulo ñimaayi:

—Huindzin, yajni'ixiygich ajcxy tzajcapxycapxi, jadu'n nej Juan yajni'ixiy yi' ydiscípulos ajcxy.

² Chi Jesús ymíñañ:

—Co ajcxy Dios mmibijctzohuipy, jadu'n minángixipy:

Dios Teedy, miich huidi tzajpjoty tzinaayb, huindzigüy miich mxii y'ity. Huen miñ ya miich yi m'ané'min. Huen mdzójcin yajcuyduñ ma je jäy yjot yhuinmañ jadu'n nej yajcuyduñ jiiby tzajpjoty.

³ Mooygich ajcxy ngaayin n'uucin jabom jabom.

⁴ Méecxibich ajcxy nbocy ngaydey huidibi ich ajcxy ndundigooyb, jadu'n nej ich ajcxy nmeecxyich huidibi ajcxy xymidundigooybich. Ca' m'a'ixiy co ich ajcxy huinmañ tigoyipich. Yajnihuaatzcich ajcxy ma yi jibicpi.

⁵ Chi Jesús yjacmíñañ:

—Pinjaty ji ma miich ajcxy huidi tüg ymigüg miiid, co ninícxipy mijcoodz e mmímahuipy: “Migüg, tun may'ajt yajpijctzoogich tugüig mdzajcaagy.

⁶ Tüg ich nmigüg ti xyñimiñich huidi tüyöyp, etz ca' nmídidyich ti nmöhuibich.”

⁷ Chi je jäy y'adzooy jiiby tigoty, ymíñañ: “Ca' xy'amayiyich. Ti ich ndijc n'agüyñi, etz n'ungich yam nmíidich cijx'am; ca' njatyich nej nbidigibich etz nmöhuipy huidi mbijctzooyb.”

⁸ Ich miich nimaayb, oy ca' tzojc nipidigañ ymöhuamy huidi pijctzou co migüg'adyii, hue' ymöhuamy jaydebi ca'ydi yjac'amayiyii, chi yegipy tüg'óciy huidi yajmayjajpty.

⁹ Ich miich ajcxy nimaayb: Pijctzóogix, e myajmöhuipy ajcxy. Ixtaaygix, e mbaadipy ajcxy; cogapxiygix, ahuádzip ajcxy mdijc'aguu.

¹⁰ Tüg'óciy je' pin pijctzooob tijaty ma Dios, cidigihuib; pin y'ixtaayb, ypaadipy; pin cogapxiyb, yaj'ahuatzib ytijc'aguu.

¹¹ ¿Pin ungeddy ji ma miich ajcxy pen y'ung ypijctzooob tzajcaagy, nej mmöhuipy tüg tzaaji? ¿E pin ypijctzooyb acx, nej jébi mmöhuipy tüg tza'ñi?

¹² ¿Pen ypijctzoyb tzeydüty, nej jébi mmöhuipy ca'ty?

¹³ Pen miich jibicjäy ajcxy mnejhuüy nej oybi m'ung móoygixipy, ¿nej ca' mdijy yjánchity co mDios Teedy tzajpjotypi xymóoygixipy je Espíritu Santo, pen miich ajcxy mmibijctzohuipy?

Yajnibijccixy Jesús co miiidity mujcu' ymic'ajt

14 Chi Jesús anajty yajpidzimy tüg ca'oybi ma tüg jäy huidi anajty uumip. Jadu'n yjaty co je ca'oybi ypidzimy, chi je uum ycapxigy. Chi je mayjäy ooy jihuuy huinmay.

15 Nijëjity jäy yminaangixy:

—Jesús mijhuinma'ñ ytumyb miid je Beelzebú ymic'ajt, je ca'oybi yhuindzin, paady ca'oybi yajpidzimdy.

16 Jacjaydiibi jäy ajcxy co jot'ixaangixy huinma'ñ'ixaangixy Jesús, pijctzooy ajcxy Dios tüg ymijhuinma'ñ.

17 Co Jesús nejhuiy nej je' ajcxy jot'adyii huinma'ñ'adyii, chi nimay:

—Co tüg gobierno ñaybiyc-huäcxyii, chi ñaychiptúniigixy miñ xyipy; ñayajcixigixy ñayajtigóoyigixy; co tüg quëx jäy ñaybiyc-huäcxyii, nañ jadu'n je' ñayajcixigixy ñayajtigóoyigixy.

18 Pen je mujcu' ajcxy ñaybiyc-huäcxip, ¿nej jada je mujcu' y'ané'min yjac'idipy? Miich ajcxy minamb co ñch miid ndúñich je Beelzebú ymic'ajt co ñch ca'oybi nyajpidzimy.

19 Pen jadu'n yi', ¿pin je mic'ajt mooyb huidi miich ajcxy xypahuidijtp co yajpidzimy je ca'oybi? Paady yi' ajcxy ci'm yajniquëxip co miich ajcxy mdundigooygixy mgapxtigooygixy.

20 Pen ñch miid Dios y'ané'min nyajpidzimyich ca'oybi, janch jada co Dios y'ané'min ti yjäty ma miich ajcxy.

21 Co tüg micjäybi miidity maydujt, e ñaycuend'adyii yajxon, ca' je' ytigoyipy tijaty ymiid.

22 Co yjäty jadüg jäy jacmicpi ca'ydi je', chi ymimadägyii, e ypijctäyii tüg'óciy ytujt huidi anajty ooy jot'amij'adyii, e yajhuäcxipy tijaty anajty ymiid.

23 Pinjaty ca' xymijnicxpétyich, nmidzipich yi'. Pinjaty ca' ytuñ miid ñch co jäy nyaj'ixpicyich Dios ytiy'ajt, hue' je' ajcxy jäy yajhuinma'ñdygooyb.

Je ca'oybi co jadüg'oc yhuimbijty

24 Co je ca'oybi ypidzimy ma je jäy, chi je' ñicxy jim títznaax ijxtägy co ypocxa'ñ. Co ca' paty ypocxtac, huin'it ymina'ñ: “Huimbidaambich ma je jäy yjot yhuinma'ñ ma ñch ti n'octzombi.”

25 Co je ca'oybi yja'ty ma anajty ti chinäy, chi paady je jäy yhuinma'ñ janch yhuädzity janch ooy jadu'n nej tüg tijc huidi janch huädz pedigity.

26 Chi je ca'oybi ñicxy, e miid miñ jahuixtujc ca'oybi jacjibicpi ca'ydi je'; chi ajcxy ytigüy ma je jäy yjot yhuinma'ñ, e chinay ajcxy jilby; huin'it je jäy jac'o'ctiy oy yjajtni ca'ydi jadu'n nej anajty jayijp'aty.

Huidi ajcxy janch jotcújcip

27 Co Jesús jadu'n anajty ymina'ñ, chi tüg töxyjäy mayjäy agujc mic ymina'ñ: —Jotcujc je töxyjäy huidi ti xyajpi'c'aty etz huidi xyajyeegy.

28 Chi Jesús ymina'ñ:

—Je' jacjotcujc pinjaty Dios y'ayuc midoohuip etz cuyduunip.

Jibicjäydic pijctzoogixy tüg tiy'ajt mijhuinma'ñybi

29 Co je mayjäy ajcxy jübigüy, chi Jesús yminandacy:

—Jadachambi jäy ooy ajcxy yjibicjäyity, ypijctzooyb ajcxy mijhuinma'ñ ijxpejt. Ni camina Dios ajcxy ycamöhuuyb ijxpejt, jëyi tügpajc Jonás y'ijxpejt yajmöhuip.

30 Com jadu'n nej je Jonás jecy'ajty ijxpejt jejcy ma je Nínive jäy, nañ jadu'n ñch, je jäy huidi tzoön tzajpjoty, nyegaamyich ijxpejt jadachambi tiempo miid jäy ycixpi.

31 Je töxyjäy reina huidi tzinay jecy'ajty ma madzäcruudz ypidzimy, yi' je' xidähuam jadachambi tiempo jäy co anajty Dios tyduna'n mayjäy, etz yajpocycähuipy ajcxy. Ixti ma naaxhuiñybi ycogixiy jim je reina chooñ co anajty amido'idani je rey Salomón ycapxy y'ayuc. Ji naaxhuiñ jadachambi tüg Dios yt'y'ajtmüdpí jacnigi ymijity ca'ydi Salomón anajty.

32 Co anajty Dios tyduna'n yi may naaxhuiñyjäy, chi je jäy ajcxy huídibi anajty cogajpí jim Nínive pidígaangixy etz yajpocycähuaangixy jadachambi naaxhuiñyjäy. Com je Nínive jäy jothuimbijit je' ajcxy co Jonás Dios y'ayucnajtzcaxiyi. Ji jadachambi tüg Dios y'ayucnajtzcaxiyibi jacnigi ymijity ca'ydi jadu'n nej anajty je Jonás.

Je t'y'ajt huídibi nipaady nej lámpara ma ajt nninícx

33 Ni pín ca' yüch je jün huidi ti nögpity, ni ca' pidägy jiiby cajón pa'tci'py, jëyi janchtiy pidägy je jün ma jündicxpejt, jaydëbi co pinjaty ytigihuipy tigoty, codicxib je jün.

34 Je jün ma miich ajcxy mninícx je' yi' miich ajcxy mhuin. Pen oy miich ajcxy mhuin, nañ jadu'n tüg'óciy miich ajcxy mninícx ymüd yi' tücxín. Pen ca' y'óyity mhuin, nañ jadu'n ajcxy yi' mninícx yajpaty agootztuum.

35 Cuend'ájtciX yi' t'y'ajt huidi miich ajcxy müd, ca' mgoyützcixy, com co jadu'n nicxy y'ahuimbity nej cootzpi.

36 Pen miich mdiy'ajt codicxxy y'ity müd Dios yt'y'ajt, tüg'óciy quëxígtähua'n janch huädz.

Jesús ca'p jäygidaci je fariseos etz je escribas ajcxy yhuinma'n

37 Co Jesús ycapxtay, chi tüg fariseojäy may'ajt pijctzoy huen nicxy müd cayii. Co Jesús ytijctigiy, chi y'ixtacy ma je caybejt.

38 Co je fariseojäy ijxy jadu'n nej Jesús ytuñ, chi ooy huinmay nej co Jesús ca' ñayajpocyhuächyii müd nñ jayijpni ma anajty ca'ni ycaayñi.

39 Chi je Huindzin Jesús ymínañ:

—Miich ajcxy fariseojäy, ooy mnaybidaaccixy tudägyjäy ma jäy ajcxy yhuinduu e ca' yjánchity; chi jada' ma mjot mhuinma'n miich ajcxy ooy m'adzocy, etz müd ajcxy jibic-huinma'n; tim jadu'n nipaady nej myajhuäch ajcxy yi' tasi ninícx, yi' txyñinícx e chi ajcxy yajhuí'ngixy jibicpi je tasioty je txyjoty.

40 ¡Miich ajcxy ca' Dios y'ayuc huinjihuñybi! ¿Ca' mnejhuñygyixy co yi' pín ti txyñinícx yajcojy nañ ti yajcojy txyjot?

41 Tun miich ajcxy oyjäy'ájtín, huin'it janchtiy anajty ajcxy mhuädzity ma mjot mhuinma'n.

42 ¡Ay miich ayoobi ajcxy fariseojäy! Com mbidaaccixy abicy tüg picy je majcpi müd yi' Dios ycixpi ixti yi' tzajnimang, yi' ruda, etz tüg'óciy aay ujtz. Chi jada' ca' mduñ je oyjäy'ájtín etz t'y'ájtín jadu'n nej Dios tzocy. Hue' je' oy mduñ co tijaty abicy mbidägy müd Dios ycixpi, nañ jadu'n copicy oyjäy'ájtín mdunipy etz Dios yt'y'ajt mguydunipy.

43 ¡Ay miich ayoobi fariseojäy ajcxy! Co ooy m'adzójccixy je iñaybejt huidi cöduum ma naymujctac, etz ooy m'adzójccixy co huen jäy ajcxy xycapx-pooxcixy oy huindzigiy mayjäy agujc.

44 ¡Ay miich ayoobi ajcxy huidi yaj'ixpijcp Dios yley etz miich fariseojäy ajcxy! Oy mjanaybidaacigixy oyjäy e ca' yjánchity, ca' mguydungixy Dios yt'y'ajt, jadu'n nipaady miich ajcxy nej öcpi jut huidi ca' yquëxígy, chi jäy yöy nígix, com co ca' ñiguëxígy.

45 Chi tüg jäy huídibi yaj'ixpijcp Dios y'ayuc ymínañ:

—Huindzin, co jadu'n miich mīna'ñ, nañ jadu'n ñch ajcxy ooy jibic nayjihuiyigixy.

⁴⁶ Chi Jesús ymīnañ:

—¡Ay ayoob miich ajcxy Dios y'ayuc huindzin! Miich ajcxy mgójcixyp canaag costumbre huidi je jāy ajcxy ca' mīmadāga'ñ, e ca' ajcxy mba'ayoogixy, tīm jadu'n nipaady nej jihuiy tūg tzimy ti mmooygixy jemxypī huidi ca' je jāy ajcxy mīmadāga'ñ, e miich ajcxy ni ca' mgīhuāx jēda'ajty mgayajpadaangixy je tzimy.

⁴⁷ ¡Ay miich ayoob ajcxy! com myajcojciy je ögpī jut ma je Dios ayucnajtzcaxīybi naaxtigiy, je huidi m'ap mdeedy ajcxy yaj'o'c.

⁴⁸ Jadu'n yajhuinjihuiy nej jihuiy miich ajcxy ooy mjāygidāgy jadu'n nej ajcxy m'ap mdeedy ytundigoy. Janch yī' ajcxy yaj'ögy Dios y'ayucnajtzcaxīybi, e miich ajcxy myajcoj je öcpī jut ma ajcxy je' ñaaxtigiy.

⁴⁹ Paady yī Dios jadu'n huinmay, e mīnañ: Nyajnigüexipyīch miich ajcxy profetas etz y'ayuccaxhuācxpī, e miich ajcxy myaj'ögip nijējity, etz jacnaagity mbahuidijttāccixipy.

⁵⁰ Dios yajcomidohuipy jadachambi tiempo jāy ajcxy je ypocy huidi y'ap yteedy ajcxy ytuñ, com maabi naaxhuiñ chondāgy, yī' ajcxy yaj'ögy Dios ytiy'ajtmīdpi.

⁵¹ Janch nīmaaybīch miich ajcxy co Dios yajcomidohuipy jadachambi tiempo jāy ajcxy je y'ap yteedy ypocy co ajcxy yaj'o'cy Dios ytiy'ajtmīdpi chondāgy ma Abel, ixti Zacarías huidi jāy yaj'o'c ma Dios ytiy'ajtmīdpi.

⁵² ¡Ay miich ayoob ajcxy Dios y'ayuc huindzin! Ca' miich ajcxy m'ixpīga'ñ Dios ytiy'ajt, nañ ca' mdzocy co yī jāy ajcxy ixpīgipy; tīm jadu'n nipaady nej jihuiy ti mbicy je tiy ahuaast e ca' miich ajcxy mdīgīhua'ñ, e ni mgatzojccixy co huingbi nicxy ytiy'ajtmīdpi.

⁵³ Co Jesús anajty jadayaab ayuc yajnīmaaygixy, chi je Dios y'ayuc huindzin etz yī fariseojāy ajcxy jotmātcooty chi yaj'amīdogoty ajcxy may ayuc.

⁵⁴ Ñayñīmāyigixy miñ xyipy co huen amīdo'ijt Jesús y'ayuc, jigix jēb pāatcixipy huidi jēb mīd xīgixipy.

12

Jesús yaj'ixpicy co ca' huaad pīnjaty naybīdaaci oyjāy pen ca' yjānchity

¹ Chi je mayjāy ooy nimujcy Jesús, janch jadu'n ñay'adijy ñay'agodīyigixy, chi Jesús nīmaydacy je' ydiscīpulos jayījp:

—Nigüendi mīd yī fariseojāy ajcxy nej ajcxy yjāy yaj'ixpījccixy. Yajxon yī' ajcxy ycapxy ymīydāgy, chi ca' cuydungixy.

² Ca' jī ti huidi ijtp ayūch nicxy ycajaynejhuiy, nañ ni ca' jī ti huidi ijtp ameech nicxy ycanigüēxīgy.

³ Huen huidi ayuc miich ajcxy ameech mgapxy, yajnejhuihuip yī'. Huen huīdibi ayuc huīdī ti mnayyajnīmāyigixy ameech jīiby tīgoty, mīc yajcapxhuācxip tiy nigixy.

Pīn jēbi huaad ndzigīyīm

⁴ Chi Jesús yjacmīnañ:

—Miich ajcxy nmīgūgtīy, ñch miich ajcxy nīmaayb co ca' mdzigīyigixy yī jāy ajcxy huīdibi nīnīcx yaj'o'cp, com ca' jac ni ti ajcxy tunipy.

⁵ ñch miich ajcxy nyajni'ixīhuipy pīn huaad jēbi mdzigīyigixy. Yī' janch mdzigīyigixy yī Dios huīdibi jugy'ajt pījcp, e huīn'it mīd je' ymīc'ajt jēbi quexipy m'alma ma je mīj jīn. Yī' janch mdzigīyigixy yī'.

⁶ ¿Nej ca' jāy ajcxy ytoogyii migoox joon mīd metz pi'cmeēñ? Dios ni tūg yī' ajcxy ca' jāy dīgooyīty.

⁷ Ixti mgōhuay ajcxy ac michoy Dios mīdīty. Ca' mdzīgīyīgīxy, jactzou nīgī miich ajcxy ma Dios ca'ydi pi'cjoon ajcxy.

Je pīnjaty ca'p mīdzōyduñyīi Jesús mayjāyoty

⁸ Hīch miich ajcxy nīmaayb co pīnjaty ma miich ajcxy huīdi capxpīdzīmp mayjāyoty co xymībīcyīch xymīpīdāgyīch, hīch, je jāy huīdi tzoon tzajpjoty, ngapxpīdzīmīpyīch co tī ngōbīcyīch jadu'mbī jāy ma Dios y'āngeles ajcxy yhuīnduu.

⁹ Pīnjaty ca' xycōbīcyīch mayjāy'agujc, nañ jadu'n hīch yī' ca' ngōbīgīpyīch jīiby ma Dios y'āngeles ajcxy yhuīnduu.

¹⁰ Tūg'ōcyī jāy huīdi jadu'n hīch, je jāy huīdi tzoon tzajpjoty, xyñīgāp xp xyñī'ojīybīch Dios huīnmecxīb. Chī jada' pīnjaty nīgāp xp nī'ojīyb je' Dios yjīhuī'ñ (je Espīritu Santo), yī' janchtīy Dios ca' yhuīnmecxīb.

¹¹ Co mmīdzip ajcxy xyajñīcxīp ma naymujctac, ma codungdījc, etz tungmīd pī yhuīnduu, ca' mdājīp mmāyīp nej m'adzōgīxīpy, e ca' mhuīnmayīpy nej ajcxy m'adzohūpy.

¹² Com je Dios yjīhuī'ñ huīn'ītīy ajcxy xyajñī'ixīhūp nej huaad m'adzoogīxy.

Naygūend'ajtīgīxy ca'p adzōjccīxy comeēñ' adī

¹³ Chī nidūgtī je mayjāy ymīnañ:

—Huīndzīn, nīma' n'ajchīch co huen yajhuācxy mīd hīch huīdi ndaj ndeedyīch nīdungīy.

¹⁴ Chī Jesús ymīnañ:

—Yēydījc, ca' hīch nī pīn tī xypīdāgyīch ane'mbī ma miich ajcxy etz yajhuācxpī.

¹⁵ Chī Jesús nīmay je jāy ajcxy:

—Ijxcīx naygūend'ajtīgīx, ca' m'adzōjccīxy comeēñ'adī, com je m'alma yjygy'ajtīn ca' je' nīdzōocīn'adyīi huīdījaty miich ajcxy mīd.

¹⁶ Chī ajcxy yajñīmay tūg ayuc, ymīnañ:

—Jīm anajty tūg comeēñyāy huīdībī anajty ooy mīj ypīdāgy yajpīdāgy.

¹⁷ Je comeēñyāy anajty ooy cī'm huīnmay ma yjot yhuīnma'ñ, ymīnañ: “¿Tī n'octunīpīch com ca' nmīdīdyīch ma nyajñīgīdāgībīch yī tībī y'ity?”

¹⁸ Chī ymīnañ jotjoty huīnma'ñyoty: “Nyajpīdīcnībīch ndzēx, e ngōjībīch jacmīj pī, chī tūg'ōcyī jīiby nbīdactāhuībīch tībī y'ity.”

¹⁹ Co jadu'n ndunīpyīch, chī jēbī jotcujc ndzīnāhuībīch, com ooy anajty nmīdīdyīch pīdāgy yujcpīcy, jēbī canaag jīmījt nīboocxyīch etz jēbī ngay n'ūgyīch jotcujc.

²⁰ Chī Dios nīmay je comeēñyāy: “Ooy jībīc-huīnma'ñ miich mīdīty. Cham coodz hīch miich nībījctzohūhūaanīy yī m'alma (m'ōgīp), e co anajty tī m'ōgy yī huīdībī tī myujcpīcy, ¿pīn yī' je'adīb?”

²¹ Jadu'n yajty yī' ajcxy huīdībī ymēēñ'īdī'ñ cī'm yujcpījcp, ca' yī' ajcxy jīiby ycomeēñyīty ma Dios yhuīnduu.

Dios ycuend'ajtpy y'ung y'anāg

²² Chī Jesús nīmay je y'īxpījcpīdījc:

—Paady ajcxy nīmaaygīxy co ca' huaad mjottīgooygīxy ma yī mdzīnāayīn yī mjygy'ajtīn, huīdi mjīcxcīxīpy mgāaygīxīpy, huīdi mīd mnīnīcx mxōjxcīxīpy.

²³ Yī jgy'ajtīn jacnīgī tzou yī', ca'ydi yī caayīn uucīn, etz je mnīnīcx jacnīgī choohūty ca'ydi huit.

²⁴ Ijxcix yi joogy ni ca' ñipy, ni ca' chijccixy, ni ca' miiidity ytiyc ni chëx, e Dios yi' ajcxy mooyipy huidi yjicxcixyp, ¿nej cayjacniği miich ajcxy mdzoohuity ca'ydi joon ajcxy?

²⁵ Ca' ji ni pin ma miich ajcxy pin jadipy nej ñayjiptzomihuub jadüg cínuux.

²⁶ Pen ca' mjaajtcixy nej mdúngixipy huidi hueen huinma'ñ, ¿nej co mdzachmijottigooygixy yi tzinaayin yi comeeñ'ájtin?

²⁷ Ijxcix yi aaybijy nej xóxyity, ca' ytaaccixy ni ca' yxuuygixy. Ich miich ajcxy nimaayb, co ni je rey Salomón miiid tüg'óciy ymeeñ ca' ñayxojxi jadu'n nej jada aaybijy ujtzipiy.

²⁸ Pen jadu'n Dios xoxy yi aay yi ujtz huidibi cham jajtíp ma yi tungop, e com jabom ti anajty ñiicxni, Dios xypubedipy xypudigihuipy niği miich ajcxy huidi hueen mibijcp.

²⁹ Ca' miich ajcxy mhuinmay'ahuidijtcixipy ajcxy ti mgáaygixipy m'úuccixipy.

³⁰ Yi naaxhuiñjyá ajcxy ymijottigoyb anaxy tüg'óciy caayin uucin, huit etz tijaty. Miich ajcxy huidi mijpidacp Dios, Dios Teedy ñejhuuyb co copicy ajcxy miiid'adipy caayin uucin etz huit tucxy.

³¹ Jayjip mijottigooygix Dios y'ayuc ytiy'ajt, chi jada' tüg'óciy huidi ajcxy myajmayjaty mbáatcixipy yi'.

Jugy'ájtín mijpi jii by tzajpjoty

³² Chi Jesús yjacmínaañ:

—Ca' miich ajcxy mdzigiiygixy, miich ajcxy mnhueeñity, per mDios Teedy yega'ñ ane'mdac tzajpjoty miiid miich ajcxy ycixpi.

³³ Toocix tijaty miich ajcxy miiid, nimooygix ayoobitijc. Yaj'oyiiygix meeñ'idi'ñ huidi ca' y'amijihuipy ni camina. Yaj'oyiiygix tüg pidägy, janch mij e janch oy, jii by tzajpjoty huidi ca' ycixipy ytigoyipy, ma ca' meetzpi huaad ytiği, ni ucxyting ca' yajhuindigoyipy.

³⁴ Pen miich ajcxy miiid mgomeeñ'ájtín ya naaxhuiñ, yaayi je mjot mhuinma'ñ ajcxy. Pen mdzojcpy ajcxy je oybi huidibi Dios yegamy, nañ miiid'ájtixy jim jabom jabom mjot mhuinma'ñ ajcxy ma Dios.

Tzoc íjtím ni'ixi'

³⁵ Chi Jesús yjacmínaañ:

—Ni'ixiiygix mjot mhuinma'ñ jadu'n nej jihuüy mhuit myujc'ameetcixy co mdunaangixy, etz jadu'n nej jihuüy lámpara mnögpjicixy co mdzumnaaangixy m'ahuixaangixy je huindzin.

³⁶ Ni'ixi'ijtcix jadu'n nej jäy huidi yhuindzin ahuijxp, co anajty yhuimbity co anajty ti y'oy ma jäy ti ypicxy, chi co anajty minipy ycogapxiy, mic'amy myaj'ahuädziy ytiyc.

³⁷ Jotcuyc ajcxy je tumbi co je yhuindzin anajty yjädy, e paady chumnajx juugy. Janch nimaaybich miich ajcxy co je tumbi ajcxy yhuindzin anajty yjädy, chi yhuít yujc'ameedipy, chi ajcxy yaj'ixtägipy ma caybejt, yajcayipy yaj'ügipy.

³⁸ Oy miinipy je huindzin mijcoodz o moñyi, e páadip je tumbidijc ajcxy jim chumnáxcixy juugy, jotcuyc je' ajcxy je jadu'mbi tumbidijc.

³⁹ Nejhuuygix jada co je codijc ixipy nejhuihuipy ti hora ymina'ñ je meetzpi, chi juugy ixipy chumnaxa'ñ, e ca' ciyegipy ytiyc nicxy jäy tigoty ymeech.

⁴⁰ Miich ajcxy nañ jadu'n íjtixy ni'ixi', mína anajty ca' ti mhuinmaaygixy, huin'it miina'ñich ich, je jäy huidi tzoon tzajpjoty.

Je tumbi tudägyipi etz je tumbi ca'pi ytudägyity

⁴¹ Chi Pedro Jesús nimay:

—¿Pin jada ti myajniimaayb jada ayuc huidi ti mgapxy, ich ajcxy, o nidüg'óciy jäy?

⁴² Chi je Huindzin Jesús yminañ:

—Huidibi tumbi je' ya huidi tumb mïid yhuindzin janch cixyjot huinjot huidi mïid yhuijy'ajt ycujc'ajt huidi je yhuindzin mooyip ané'min ma ytijc, huidi yajnidägäyib tumbidijc nej ypaadyii.

⁴³ Jotcujc je tumbi co anajty je' yhuindzin yhuimbity e padäyib ti cuyduñ jadu'n nej anajty ti ñimäyii.

⁴⁴ Janch ich miich ajcxy nimäy co je tumbi huindzin yajmihui'mdähuipy jada ytumbi tüg'óciy pidägy huidi ymïid.

⁴⁵ Pen je tumbi yhuinmaayb jotjoty huinmañyoty co je yhuindzin yhuäcxijpni mina ymiina'ñ, chi midziptzooni jacjadyii tumbidijc ajcxy, huojpni, cojxni, nañ ytigäyñi caayb uucp anaxy etz ymügyii.

⁴⁶ Chi je tumbi yhuindzin miinipy ma je xii hora anajty ca' jipp'ixy e ni canehuiy anajty, e huin'it ooy tzaachytunipy yi tumbi e chi pidägipy ma je huidi ajcxy ca' ytudägyity.

⁴⁷ Je tumbi huidi nejhuüyib nej yhuindzin chójcin, e ca' cuyduñ, ni ca' ycapxymidoy, ni ca' ni'ixi' ity co yhuindzin anajty yhuimbity, je' je' nigi yajtzaachytunip.

⁴⁸ Je tumbi huidi ca' yajxon huinjihuüy nejjihuüy yhuindzin chójcin, hueeni je' yajtzaachytunipy. Huenpinity huidi may yajmooyb, may yi' yajmibijctzohuüyib; etz huenpinity huidi ti mihui'my ooy, yajmibijctzohuüib nigi.

Jesús ycixpi ñaybijc-huäcxyii jäy

⁴⁹ Chi Jesús yjacminañ:

—Ich ti nmiiñich ya naaxhuiñ co jin nbidägibich. ¡Ooy njadzocyich ji ixypy ñitooyñi!

⁵⁰ Nyajnaxipyich tüg tzaachypi, e ¡ooy ndajy nmayich ixti mabaad yajcuy-
dundäy!

⁵¹ ¿Nej miich ajcxy mdijy co ti nmiiñich ya naaxhuiñ co nyajcixipyich je tzipi? Ich miich ajcxy nimaayb co ca'. Hue' janchtiy nyajnaybijc-huäcxáanibich jäy ajcxy.

⁵² Jadachambi etz yjacnixni xii tiempo ji migoox tüg quëxjäydijc huidibi ajcxy ñaybijc-huäcxüib, tugüg mïid je metzpi, e metzpi mïid je tugügpi.

⁵³ Je ungededy tziptunip mïid ymang etz je mang mïid yteedy. Nañ je ungdaj tziptunip mïid yñix etz je nix mïid ytaj. Nañ jadu'n je xecy tziptunip mïid yxecy.

Je xii tiempo ytiy'ajt

⁵⁴ Chi Jesús nimay je mayjäy ajcxy:

—Co ajcxy m'ixy je joc ypidägy ma xii ycidägy, chi minaangixy co tühuaam, e janch jadu'n yjadyii.

⁵⁵ Co ymiiñ je jinboj, chi miich ajcxy minaangixy co ambigaamb, chi janch jadu'n yjadyii.

⁵⁶ ¡Miich jibic jäy ajcxy! Ooy mjajtciy nej myajcapxcixy yi xii tiempo huidi ajcxy m'ixpy tzajpcixy etz ya naaxhuiñ: ¿Nej co ca' mjajtciy nej myajcápxcixy xii tiempo ymiñ ycidägy?

Naymi'oyihu mïid midzip

57 ¿Nej co miich ajcxy ca' ci'm mnaydiyduunigixy nej ytudägyity je tiy'ajt?

58 Co mnícxipy ma yi codung müd yi mmidzip jac'oy co mnayyaj'oyihuipy müd yi mmidzip tü'am, ca'ydi müd mjädip ma yi codung, e chi je codung xyciyegipy ma je xueetz, e je xueetz xypidägip pujxtigoty.

59 Hich miich nimaayb co ca' jilby mbidzimipy, ixti cooni mgüejttähuipy tüg'óciy.

13

Ooy ycopicyity nyajtigajzim nhuinma'ñ

1 Huin'it jäy müdmıydacy Jesús jadu'n nej je gobernador Pilato yaj'ögy nijejity jäy jim Galilea, chi tem huidjiti ajcxy ñi'py müd iyujc ñi'py huidi je' ajcxy müd huindzigi'ñ tuuñ.

2 Chi Jesús y'adzooy nimay ajcxy:

—¿Nej mdijy, nigı anajty ypocymıdity je galileojäy ajcxy huidi jadu'n ayo'n patp, ca'ydi nidüg'óciy galileojäy?

3 Hich miich ajcxy nimaayb co ca'. Pen miich ajcxy ca' mjothuimbıjtıxy ma Dios etz nay'adzıgıyigixy ma Dios, nidüg'óciy miich ajcxy mgıjxtähuıp mdıgoydähuıp.

4 E je' ajcxy je majmocxtugıgpi huidi je mıjtıjı jim Siloé nigıdaagootti, yaj'öci ajcxy. ¿Nej mdijy nigı ajcxy ypocymıdity, ca'ydi nidüg'óciy je jäy huidi tzınayb jim Jerusalén?

5 Hich miich ajcxy nimaayb co ca'. Pen miich ajcxy ca' mjothuimbıjtıxy, nañ mgıjxtähuıp mdıgoydähuıp miich ajcxy nidüg'óciy, jadu'n nej je' ajcxy.

Ijxpejt ma je hıgueri ca'pi anajty ytım'aty

6 Chi Jesús yajnimay ajcxy jada ayuc:

—Tüg jäy anajty müdity hıgueri cojy ma y'aguemy, chi ñıxy jilby ma y'aguemy hıgueri tım ijxtaaybi, ni ca' paty.

7 Chi nimay je' ytumbı: “Cham midugıg jimıjt mıñıch ya hıgueri tım ijxtayb ma jada hıgueri cop, ni tüg ngapaadyıch. Huen yajpujxcıday jada hıgueri cop, nej co nigooobi ñaaxnihua'ñ.”

8 Chi je' ytumbı y'adzooy: “Huindzın, oc'ixmatz. Huen jadüg jimıjt jeyı ocjactınäy, octajyıch jayıjp yi naax jühıdityı, etz oc'abonıjıyıch.

9 Pen tım'ajt ca' nyajpuxıpy, pen ca' ytım'aty jebi nbújıgıpy.”

Jesús yajtzögy pocxxıduum tüg töxyjäy jıgojopyı

10 Chi Jesús anajty yaj'ıxıcy ma tüg naymujctac pocxxıduum.

11 Jim anajty tüg töxyjäy huidi anajty mımajmocxtugıg jimıjt cujc mııjtıni yjııbojpa'm, agojıy anajty yöy, ni nej anajty yca'oyıy nej ytınaaygugıhuıpy.

12 Co Jesús ıjxy, chi yaaxı, e nimay:

—Töxyjäy, ti mdzögy.

13 Chi yci' cıjxxajy ma je töxyjäy yjııx, e chi je' yjııx ytıy, huin'it ytıgıy Dios ojajajtı.

14 Huin'it je naymujctac huindzın ooy yjotmäty müd co anajty Jesús jäy ti tzojıy pocxxıduum. Chi je naymujctac huindzın nimay ajcxy je mayjäy:

—Jeyı tudujc xıı jäy huaad ytuñ, huen mıñ semaanjoty pın yajtzoyıhuam, ca' ypocxxıduumıty.

15 Chi je huindzın Jesús ymınañ:

—ıMiich ajcxy naybıdaacıp nej tudägyjäy, e ca' yjanchity! ¿Nej ca'miich ajcxy mmıguejıy mhıajyuubi, etz mburro ma ypęcxtac pocxxıduum, e myajıııcy ajcxy nıı'ucpi?

16 E jada Abraham y'ap y'oc huidi Satanás ca' y'ixmachii majmocxtugig jimijt, ¿nej ca' y'padyii nyajtzögibich pocxxi#duum?

17 Co Jesús jadu'n y'adzoy, chi yajtzöyduuñ ymidzip. Chi tüg'óciy cajpjäy oy ajcxy yjotcugiiygixy müid je oybi huidi Jesús ytuun.

Ijxpejt ma je mostaza pájc

18 Chi Jesús ymínañ:

—¿Nej m'oc'a'ixiiygixy yi Dios y'ané'min? ¿Huidi müid n'ocyajquipxihuibich?

19 Jadu'n Dios y'ané'min nipaady nej mostaza pájc huídibi tüg jäy ñiip ma y'aguemy, chi ymujxy etz yeegy ooy janch mij, chi je joon ajcxy oy ype'ñ pidaaccixy ma je mostaza quipy aacxy.

Ijxpejt ma je levadura ca'p óyity

20 Chi Jesús jadüg'oc ymínañ:

—¿Huídibi müid n'ocyajquipxihuibich yi Dios y'ané'min?

21 Jadu'n Dios y'ané'min ni paady nej levadura huidi tüg töxyjäy ytiyhuidijt müid tugig quipxi'ñ harina ixti cooni yajxunday je harina.

Je tü'aa xützpi

22 Co Jesús anajty ñicxy jim Jerusalén, chi yaj'ixpiy anajty Dios y'ayuc ytiy'ajt cajp cajp majaty ñaxy.

23 Chi tüg jäy Jesús amidoy:

—Huindzin, ¿nej hueeni yi jäy ajcxy huidi y'alma nändögip?

Chi Jesús y'adzooy:

24 —Mijpidaaccix Dios ytiy'ajt amuumdügjot, jëbi ajcxy m'alma nändögipy, jadu'n nipaady nej jäy ajcxy ñaymic'ijxigixy co ytiühuaangixy ma je tijc aguu xützpi. Jadu'n ñich miich nimaayb co mayjäy ooy ja'a'ixiy ytiühuaangixy ma Dios y'ane'my e ca' ajcxy jadipy nej ytiühuygixipy.

25 Co je codijc ypidigipy etz agiiyñip ytiyc, huin'it miich ajcxy pinjaty tibäy huim, chi jiiby tibäy miich ajcxy mminandägipy: “Huindzin, yaj'ahuadz”, e chi je tijc huindzin miich ajcxy xy'adzohuipy: “Ca' ñich miich ajcxy nejhuüyich ma miich ajcxy mdzoongixy.”

26 Chi huin'it miich ajcxy mminandägipy: “Müid ñich ajcxy miich ti nmüdgaaygixy ti nmüd'uuccixy, e miich ti myaj'ixpiy ma ñich ajcxy ngajp.”

27 Chi je Huindzin y'adzohuipy ajcxy: “Ñich miich ajcxy nimayb co ca' nnejhuüyich ma miich ajcxy mdzoongixy. Jihuäccix ma ñich nhuinduu, miich ajcxy pocy ytumbi.”

28 Chi miich ajcxy jim ooy mdajcixipy mmáygixipy, myáaxcixipy mdützquéetcixipy, co miich ajcxy m'ixipy Abraham, Isaac, Jacob etz tüg'óciy yi Dios y'ayucnajtzcapxiybi jiiby ma Dios y'ane'my, e miich ajcxy tibäy anajty ti mhui'ngixy.

29 Minip yi jäy ajcxy huídibi tzoomb ma xii ypidzimy, ma xii ycidägy, ma jay-huixtujc ypidzimy, etz cham ma madzäcruudz ytinaay'ahuüy, chi y'ixtáaccixipy ma je caydac jiiby ma Dios y'ane'my.

30 Paady ji jäy ajcxy huidi cham axam'ajtp, je' ajcxy jayijp'adip, etz ji jäy ajcxy huídibi cham jayijp'ajtp, etz je' ajcxy axam'adip.

Jesús taj may müid Jerusalén ycixpi

31 Chi nijëjity fariseojäy nimay Jesús:

—Quëg ya com yi rey Herodes xyaj'ögaam.

32 Chi Jesús y'adzooy:

—Ñicx nimaaygix yjiibi huaax co nyajpidzimybich ca'oybi etz nyajt-zoocypich jäy cham etz jabom, codugüig xii ti ndung mayíjich.

³³ Ooy ycopicyity co ñch njactüyöyibich cham, jabom etz huixtic. Com ypaadyii co Dios y'ayuccapxhuäcxpi y'ögip ajcxy jim Jerusalén.

Chi Jesús yjacmínaañ:

³⁴ —¡Jerusalén jáy! ¡Jerusalén jáy! huídibi yaj'o'cp Dios y'ayucnajtzcaxhíyb ajcxy, etz ycögadz ajcxy je jáy huídibi Dios ti xyajniguéjx ajcxy. Janch canaag'oc ñch miich ajcxy njahuijtzmuga'ñ jadu'n nej tzeydaj y'ung yajmucy queecpätcipy, chi ni ca' jadu'n ti m'a'ixíygyixy.

³⁵ Chi jada' ijxcix cuenditungix, com jadachambi mgajp yhuí'my najtz'ixi'. ñch miich ajcxy nimayb co ca' xy'ixípyich jadügtecy, ixti cooni anajty tiempo paaty mína mmináangixipy: “Capxpaaty je' huídi miimb míd Huindzín'ájtín Dios ycixpi.”

14

Jesús yajtzögy tüg yëydijc quixypa'mmídpi

¹ Chi jadu'n yajti co tüg pocxxíduum Jesús ytigíy ycaya'ñ anajty ma tüg fariseojáy ytijc, hue' anajty judío tungmídpi. Chi yi judío ixpícytíjx ajcxy tzach'ix'íjtcixy Jesús, amidoo'íjtcixy Jesús y'ayuc.

² Huin'it tüg jáy huídibi ymíd anajty quixypa'm miiñ ma Jesús yhuinduu.

³ Chi Jesús ymígapxi je' ajcxy huídibi yaj'ixpíjx Dios ñecy etz yi fariseojáy ajcxy, nimay:

—¿Nej je Dios ytiy'ajt ymínañ? ¿Huaad o ca' huaad chögy jáy pocxxíduum?

⁴ Chi ajcxy y'amonday. Huin'it Jesús cñíxajíy je pa'm jáy, chi yajtzoooy.

⁵ Chi Jesús nimay je fariseos ajcxy:

—¿Nej miich ajcxy pen ñíjutcögäp ajcxy mhuaajyuubi o mburro pocxxíduum, nej ca' mic'amy nicxy yajpidzimgixy oy ypocxxíduumí?

⁶ Chi ca' ajcxy jajty nej y'adzohuimbíjtcixipy.

Je pinjaty huodzoñyip ma je pijcpi yajnixíduñy

⁷ Co Jesús ijxy jadu'n nej yi' ajcxy jac'oybi íñaybejt huin'ijxcixy jim ma je caybejt, chi ajcxy tüg ayuc yajnimaaayí, je tíibi anajty yajhuomiingixy:

⁸ —Co miich myajhuoohuipy ma pijcpi yajnixíduñ, ca' m'ixtägípy ma je íñaybejt cödumbi, ca' jécyity co yajhuoomiñ huídi je' íñaybejt ymíhuaad.

⁹ Chi jada' xyñímáhuipy je huídibi anajty ti xyhuoomiñ: “Mo' jada migüg jada íñaybejt cödumbi.” Chi miich tzöydu'n míd mnicxpy ma je' íñaybejt axambi.

¹⁰ Co jáy xyhuoohuipy ma je píjcin yajnixíduñ, jim m'ixtägípy ma je axambi íñaybejt, e co ymíipy je huídibi anajty ti xyhuomiñ, chi xyñímáhuipy: “Migüg, nax ma yi íñaybejt cödumbi.” Huin'it capxpaady m'idípy ma je' ajcxy huídibi anajty íñayb ma caybejthuinduu míd miich.

¹¹ Pinjaty c'i'm naygömáyip, tzöydu'nbaadip je'. Pinjaty naybidaacip nicy xeemy je' je' capxpaady y'idip.

¹² Chi Jesús nimay pinjaty huídi anajty ti yhuoomiñyii:

—Co miich mxíduunípy ca' mhuoohuipy je jáy ajcxy huídibi ooy míd mnaymigüg'ájtigixy, ni mmídügquéx, ni m'ajuugy m'amigüg, ni mmídijc comeeñybi, ca' jécyity co nañ jadu'n xyhuoohuipy, e chi anajty jac mij yejc-huimbijty.

¹³ Co mxíduunípy, chi huoohuipy ayoobitíjx, tzaachíjáy ajcxy, tecymátpi ajcxy, etz jáy huiintzpi.

¹⁴ Huin'it miich mjotcuyc'adípy co yi' ajcxy ca' jadípy nej yejc-huimbídy. Jiini Dios xymigüedípy co anajty yajjugypícy je tudägypí jáy ajcxy.

Je íjxpejt ma tüg adzoo'ájtín míjpi

15 Tüg jäy huïdi anajty iñaayb miid Jesús ma caybejt huinduu co midooy nej Jesús ymïnañ, chi nimay Jesús:

—Jotcuje je jäy ajcxy huïdi cayip jii by ma Dios y'ane'my.

16 Chi Jesús y'adzooy:

—Tüg jäy may anajty jäy yaj'adzu'ada'ñ, chi jayijpni oy mayjäy nimay co anajty yaj'adzuu'ada'ñ.

17 Co je adzuu'ibi paty, chi quejxy tüg cogapxy huen nicxy huogixy je tiibi anajty ajcxy yajnimäy, nimay ajcxy: “Jámgiix, ti jim yajni'ixiy je caayin uucin.”

18 Chi ajcxy nidüg'óciy ymïnandacy: “Tun may'ajt meecxcich, ca' y'oyiy nej nyajnicxibich.” Chi je' jayijp jäy y'adzoy: “Ti njuyich tüg rancho je' copicy jayijp nicxy n'ixyich, paady ca' nicxa'ñich; tun may'ajt meecxcich.”

19 Chi jadüg jäy ymïnañ: “Ti njuyich migoox par hua yuubi, nicxy n'oc'ijxmadza'ñich jayijp, paady ca' y'oyiy nej nicxibyich, tun may'ajt meecxcich.”

20 Chi jadüg jäy ymïnañ: “Tim chamni nbicyich, paady ca' oyiy nej nicxibyich.”

21 Co je cogapxy yhuimbijty, chi yajnimay je' yhuindzin jadu'n nej je jäy ajcxy y'adzooy huïdi anajty oy ti huoy. Huin'it je huindzin ooy yjotmätcoty, chi nimay je ytumbi: “Nicx tzojcyi cajpjoty ma yi jäy ajcxy yöygixy ñajxcixy etz ma yi mij tü, e chi huomiinipy pin mdimypaatyp ayoobitijc, yi tzaachijäy etz huiintzpi.”

22 Chi je' ytumbi ymïnañ: “Huindzin, ti nduñich jadu'n nej ti xyñimäyich, etz jac chiini iñaybejt.”

23 Chi je huindzin nimay je' ytumbi: “Nicx ma yi mij ni mij tü yajmin je jäy ajcxy adzip, huen ich ndijc uch.

24 Chi ich miich nimäy co ni tüg yi jäy ajcxy huïdi jayijp yajnimay, ca' ajcxy y'adzuu'adipy miid ich.”

Nej ooy chípiy co Cristo nbanicxim

25 Chi may anajty jäy ñicxy miid Jesús, chi Jesús yhuac-huimbijty, nimay ajcxy:

26 —Pen ji pin xypamiñich, e ooy nigti tzocy yi' ytaj yteedy, yi' ytöxyijc, yi' y'ung, y'ajch o chi', etz nañ ooy nigti tzocy yi' yjugy'ájtin, ca' ich yi' huaad ndiscípulo'adyijich.

27 Yi jäy ajcxy huïdi xypamiimbich huïdi ich ndiscípulo'adaanip, copicy yajnaxipy ajcxy ayo'n, jadu'n nipaady nejji huüy y cruudz ti cabiccixy e nicxy yajcruudzpeda'ñyii.

28 Co miich ajcxy mmijtjic mgoja'ñ, chi miich ajcxy jayijp m'ixtaaccixy e m'a'ixiygixy jadu'ñyi meeñydunaangixy, nej pen miid ajcxy huïdi jëbi miid myajmaaygixy je mmijtjic, o peni ca'.

29 Ca' yjécyity co anajty je tijc ti yajpojtzigy, chi anajty ca' m'ocajtni nej myajmayipy, e pinjaty anajty ti xy'ixy, chi ooy xyñixigipy xyajxigipy.

30 Chi jäy ajcxy ymïna'nip: “Jadayaabi yëydijc nigoo ti yajtzondägy tijc poch, e ca' ti ocyajmaayñi.”

31 O huïdi rey ji co chona'ñ tziptumbi miid huingbi rey, ¿ca' jayijp huinmayipy pen jëbi chiptuñ miid majc mil jäy, pen je ymidzip miimb miid iipx mil jäy?

32 Ca' yjécyity co je tügpri rey jiguemni anajty miin, chi quexipy tüg huin-gapxpi pijctzohuipy may'ajt ca'ydi yi tzip yjadyii.

33 Hueñypinity ma miich ajcxy pen ca' m'ixmájtzcixy tüg'óciy tijaty miich ajcxy mmid, ca' ich yi' huaad ndiscípulo'adyii.

Co je caan ytamtz'ajt ytigooyñi

³⁴ Yi caan ooy yi' y'óyity pen ymïd ytamtz'ájtïn. Co je caan ytigooy ytamtz'ájtïn ca' ji ni ti xücx'ájtïn yegïpy.

³⁵ Yi caan huïdi ti ytigooy ytamtz'ájtïn ni ca' y'oybidägnity ma je naax, ni ma je püx huïdi aboon'ajtp. Hue' janchtiy yaj'ixjidejtp tibäy. Pinjaty ïch n'ayuc xymïdohuaanïp huen mïdo'mbicy.

15

Ijxpejt ma je cöbixy huïdibi tigooy

¹ Chi ajcxy je yajcuetpidijc etz pocyjäydijc nimïjhuägtay ajcxy Jesús tzach'amïdoo'idaani ajcxy je' y'ayuc.

² Chi ajcxy huïdi ooy tzachmïjpidägy judíojäy ytiy'ajt etz huïdi ajcxy yaj'ixpijc Dios ñecy ameech nigapxcixy ni'ojïygyixy je Jesús, chi ajcxy ymïnañ:

—Yi Jesús pocyjäydijc ajcxy ymïgüg'ajtpy, e yi' mïd ycaaygyixy.

³⁻⁴ Chi Jesús jadaayaabi ayuc ajcxy yajnimay:

—Huïdi jäy ji ma miich ajcxy pen ymïd mïgo'px cöbixy co ytigooy nidügti, ¿nej ca' yajhuimïpy je mada'px majmocx mïdaaxpi jim ma chinaaydac, chi ñicxy ixtäy huïdi anajty ti ytigooy ixti cooni paadïp?

⁵ Co paadïp, chi mïc'amy pidägy ma quejycop janch jotcuyc.

⁶ Co yajjädïp ma ytijc, chi huomucy ymïgügtijc etz ymïjin ymïdijc, nimähuïpy ajcxy: “Jotcugïygyix mïd ïch, ti ïch ngöbixy nbaady huïdi anajty ti ytigooy.”

⁷ ïch miich ajcxy nimaayb co nañ jadu'n tzajpjoty ooy jotcuyc'ájtïn ñigi mïd co tüg pocyjäy yjothuimbity, ca'ydï mïd mada'px majmocx madaax tudägypi jäy huïdi ca' ytundïgoy.

Ijxpejt ma je meen huïdibi tigooy

⁸ Chi Jesús yjacmïnañ:

—¿Huïdi töxyjäy ji pen ymïd majc ymeen, co ytigooy tüg meen, nej ca' jin noctzohuïpy, e ytiyhuïpy pedïgpi ixtähuïpy ymeen oñydägy ixti cooni paadïpy?

⁹ Co paady, chi huomucy ymïgügtijc etz ymïjin ymïdijc, e chi nimähuïpy: “Xondaaccix mïd ïch, ti ïch nmeen nbaty huïdibi ïch anajty ti nyajtigoy.”

¹⁰ Jadu'n ïch miich ajcxy nimäy co nañ jadu'n Dios y'ángeles ajcxy ooy yjotcújcity co yjothuimbity tüg pocyjäy.

Ijxpejt ma je ung huïdibi ymeen yajticxtay

¹¹ Nañ jadu'n Jesús yjacmïnañ:

—Tüg yëydijc ymïd anajty metz ymang.

¹² Chi je jacmutzpi nimay yteedy: “Tat, mooygich yi pidägy huïdi xy-paatpich.” Chi je' yteedy je pidägy yajhuäcxy.

¹³ Hueeni anajty xii tzuu cujc ñicxy, co je' ymang mutzpi yajmujctay tüg'óciy huïdi yi yjé'ajtpy, chi choon ñicxy huingnaax huingajp. Chi jim mïc'amy yajtunday yajtigoyday tüg'óciy huïdi anajty ymïd.

¹⁴ Co anajty ymeen tüg'óciy yajtundäy, chi miiñ tüg mij yuu ma je cajp. Chi ooy je mang mutzpi caayin uucin huit meen jayajmayajtni.

¹⁵ Chi je' ninicxy tüg jäy ma je jimbi naaxjot ymïdunañ anajty. Chi yquejxi ma yrancho idzim cuend'ajtpi.

¹⁶ Ooy anajty janijot'aty ycüxa'ñyii mïd je pëtztim huïdi anajty idzim y'ojcpy. Chi ni pin anajty ni ti ycamöyii.

¹⁷ Co yhuinmañ yajmejch, chi ymïnañ ma yjot yhuinmañ: “Jim janch maytumbi ma ïch ndeedy ytijc, ymïd ajcxy jicxy picy janch may'amy. ïch ya tzach'ayoob mïd yuu xii.

18 Tzonaambich ya, nicxa'ñich ma ñich ndeedy, nimähuibich: Tat, ti ndundigóyich mïd Dios tzajpjotypi etz mïd miich.

19 Cham ca' ypadyii miich mina'nip co miich xy'ung'adyíijich. Yajtungich jadu'n nej mdumbidijc."

20 Chi je' choñ, ñicxy ma yteedy. Jeguëgyñi anajty ymiñ co yteedy y'ijxpaati. Chi yteedy ypa'ayogoti, e ñicxy poyigy oy jijpcobadiy. Chi yögmennajxy etz tzücxxy.

21 Chi je ung ymïnañ: "Tat, ti ndundigooyich mïd Dios tzajpjotypi etz mïd miich. Cham ca' ypadyii nicxy miich mina'ñ co ñich miich xy'ung'adyii."

22 Chi je ungdeedy nimay je' ytumbi: "Yajpidzim je huit oybi, mic'amy yajñjeniiyigix jada n'ungich, chi mooygix yi cjiitz etz ycig.

23 Nicx yajtzoongix yi huaj mang nicxpi, yaj'öccix, chi ngaayim n'uucim e nxïduunim.

24 Jada n'ungich jadu'n nipaady nejjihuüy anajty ti y'ögy, e chi ti yjugypicy. Tigoooy yi' anajty e ti yjady." Chi ajcxy ooy yjotcugiiy.

25 Chi je ymang mijpi camjoty je' anajty. Co yja'ty mihuingon je ytijc, chi midoy co jäy ooy yxüxy etz y'ech.

26 Chi yaaxi tüg ytumbi y'amidooy: "¿Ti yi' tünip jájtíp?"

27 Chi je tumbi y'adzooy: "Ti yjady m'uch, ti mdeedy yaj'ögy tüg huaj nicxpi, co ymang ti huimbity juugy."

28 Chi je ungoob ooy yjotmäty, ca' anajty ytigihua'ñ tigoty. Huin'it je yteedy ñibidzimi, ycohuaniiyi co huen tigiy tigoty.

29 Chi je' y'adzooy, nimay yteedy: "Janch micanaag jimijt ñich miich mïd nduñ, ni ca' ngapxhuimbityich. Ca' chambaad miich ni xycamooyich tüg pi'ccöbixy jaydeb njotcujc'adipyich nxïdunipyich mïd nmigügtijcich.

30 Per co yi mmang ti yjady huidi oy ti yajtundäy yi ymeeñ mïd jibic-huinmañ mïd jibic töxyjäydijc ajcxy, chi ti myaj'ögy huaj mang nicxpi mïd yi' ycixpi."

31 Chi je ungdeedy nimay je' ymang: "Miich ung huinixi ya mïd n'ity. Tüg'óciy huidi nmïdich miich yi' mje'.

32 Ooy ycopicyity co nxïduunim etz njotcugiiyim, co yi m'uch jadu'n anajty nej ti y'ögni, e jadachambi ti yjugypicy, ti anajty ytigoy, e cham ti yajpaady."

16

Je ijxpejt ma je mayordomo huidibi ca' yhuindzin miduñ tudägy

1 Nañ jadu'n Jesús nimay yi' ydiscípulos:

—Jim anajty tügjäy comeeñybi, ymïd tüg ytumbi huidi yi' ypidägy cuend'ájtíp. Chi oy nimäyii co tüg je ytumbi nigoo anajty tzachyajtuñ je meeñ ma ycapaadyii.

2 Chi je huindzin oy yajhuoyii je' ytumbi, chi nimay: "¿Nej jada co ñich jadu'n nimäyijich mïd miich ycixpi? Ya yi' cuenti cïmoydaaygich nej ti mduñ, etz ca' ñich miich n'ocjactumbi'adaanin."

3 Chi je pidägy cuend'ajtpi jot'ajti: "¿Ti ndunipich? co yi' nhuindzin xyajpidzima'ñich ma yi' ytung. Juttajii ca' njatyich, co limosna nbijctzohuipyich tzöydümbich.

4 Nejhuüyibich ti ndunipich jaydeb jäy ajcxy xycöbigipyich ma ajcxy ytijc."

5 Chi tüg tüg huoy pin anajty minuucx'ajtp je' yhuindzin; chi y'amidooy je jayjipi: "¿Jadu'ñyi miich minuucxy'adyii ñich nhuindzin?"

6 Chi je' y'adzooy: "Migo'px garafón aceite." Chi nimay: "Matz mnecy, iña' mic'amy, e cojayi' huixchiguipxmajc."

7 Chi jadüg nimay: “¿Miich jadu'ñi mminuucxy'adyii?” Chi je' y'adzooy: “Migo'px quipxi'ñ trigo.” Chi nimay: “Matz mnecy, cojayi' m'ida'px.”

8 Chi je pidägy huindzin capxpaaty je jibicjäybi huidi cuend'ajtp yi' ypidägy co oy yhuinma'ñybaady mij; co jadachambi naaxhuiñyäjy huidi ca' mibicy Dios, nigí ajcxy ypëgyity m'iid yhuinma'ñ, ca'ydi yi jäy ajcxy huidi huinjihuuyb Dios ytiy'ajt.

9 Ich miich ajcxy yam nimaayb migüg'ájtigixy yi jäy ajcxy m'iid yi meeñ huidibi ca' ytimytiyity, jigix co je meeñ anajty myajmayjajtcixy ji pin miich ajcxy xycöbigip ma jugy'ajttac huinixibi.

10 Je' jäy ajcxy huidibi yajxon cuydunam je ané'min huidi hueeni, nañ ycuydunamy je ané'min huidibi mijip. Je jäy ajcxy huidibi ca' cuydunaangixy je ané'min huidi hueeni, nañ ca' cuydunaangixy je mijpi ané'min.

11 Pen ca' m'ajtcixy nej mgüend'ájtixipy yi jugy'ájtin huidibi ya naaxhuiñ yajpatp, ¿pin miich ajcxy m'ocyajm'ihuimamy je jugy'ájtin je riqueza oybi janchypi?

12 Pen ca' m'ajtcixy nej mgüend'ájtixipy tiibi m'ihuim'igixy huidi huingjäy yje'ajtpy, ¿pin miich ajcxy xymöhuip huidibi ajcxy yje'ajtpy?

13 Ni tüg tumbi ca' jëbi ytuñ m'iid metz yhuindzin; com tüg je' ixtijipy etz jadüg mijnicxpedipy; o tüg huidi ycapxycöbigipy, etz jadüg ca'. Miich ajcxy ca' huaad mijpidägyipy Dios etz nañ jadu'n mijpidägyipy yi comeeñ'ájtin.

14 Nañ jadu'n m'idooy jada ayuc yi fariseojäy ajcxy, com ooy anajty ajcxy meeñ adzójccixy. Chi ajcxy ooy nixiici yajxiici Jesús y'ayuc.

15 Chi Jesús ym'inañ:

—Miich ajcxy fariseojäy jadu'n mnaybidáacigixy ma jäy ajcxy yhuinduu nejjuhuüy ajcxy ooy m'oyjäyity. Dios ñejhuuydaayb co miich ajcxy m'iid jibicpi ma mjot mhuinma'ñ. Tijaty huinma'ñ huidi jäy ya naaxhuiñ y'oy'ijxyp, Dios ca' yi' oy'ixy.

Je Dios ycötújcín etz je Dios y'ane'mdac

16 Chi Jesús yjacm'inañ:

—Je taabi je Juan anajty yjiiyity, jii'ajtp anajty Moisés ycötújcín etz je y'ayucnajtzcaxiuybi ajcxy y'ixpíjcín. Huin'it tiempo etz ixti jadachambi jadu'n yajnajtzcaxiy je Dios y'ané'min, e mayjäy ooy ñaybidáacigixy co ytigihuaangixy ma Dios y'ane'my.

17 Ca'chípy co je tzajp etz naaxhuiñybi ñajxtähuipy, pero je Dios ycuydundähuamy tüg'óciy jadu'n nej ñecy ym'inañ. Ni tügi letra oy mabaad ymúdzity nicxy ycayajcuyduñ.

Jesús capxticxy nej ypöcyity co jäy ytöxyjc ixmach

18 Chi Jesús yjacm'inañ:

—Huenpinjäyity co ytöxyjc ixmach etz ypicy m'iid huingbi töxyjäy, ooy anajty mij pocy tuñ. Nañ huenpinjäyity huidibi pijcp m'iid je töxyjäy huidi ñäy ti y'ixmachyii, nañ mij anajty ypocytuñ.

Je comeeñyjäy etz je Lázaro

19 Chi Jesús yjacm'inañ:

—Ji anajty tüg jäy comeeñybi ñayxoxyii anajty janch ooy m'iid oyjatypi huit, etz janch oy y'ay y'ügy jabom jabom.

20 Nañ ji anajty tüg ayoobi jäy huidi limosna pijctzoob, hue' anajty yxii Lázaro. Lázaro jabom jabom anajty ycögnäy ma je comeeñyjäy yti'c'aguu, janch nibuutzp anajty ooy.

21 Lázaro ooy anajty jani'ixy cayañ je cayduc tzütztuc huídibi cáb ma je comeeñjáy ycajbejt. Oy uc anajty ymiñ yhueyii je ñübüdz.

22 Chi jadu'n yjajti co oy y'o'cni je jáy huídi limosna pijctzoob, chi je ángeles ajcxy yajnicxy Lázaro ma je Abraham yajpaady. Chi je comeeñybi nañ jadu'n y'o'cni, e oy yajnaaxtigíyíi.

23 Chi je comeeñybi jiiby ca'oydactuuby tzaachypi anajty jihuíy, chi mij'ijxy jiguégy je Abraham etz je Lázaro.

24 Chi je comeeñybi ycapxy janch mic, ymínañ: “Apteedy Abraham, ñch pa'ayoog. Tun may'ajt quex Lázaro, huen yí' ycíhuäx yajxoogy mñd ñi etz xyajtíjtzibich ndootz, co ñch ooy ayo'n nbaadyich ma jada mij jñn.”

25 Chi Abraham y'adzooy: “Oc'ungich, ajíhuíhuí co tí mdzínäy tí mjogy'aty mñd mhuit mmeeñ agujc jotcuyc, e yí Lázaro ooy ayo'n paty. Jadachambi Lázaro yjotcuyc'aty, etz miich jiiby mbatpy tzaachypi.

26 E jadügnax, jí tüg mij huoc ma ñch ajcxy etz miich ajcxy. Pen ñch jim'amy janaxam ma miich, ca' njadipyich, nañ jadu'n miich ajcxy ni pín ca' jadipy nej ñaxipy ma ñch nyajpaadyich.”

27 Chi je comeeñybi jacnimay Abraham: “Apteedy Abraham, tun may'ajt quex yí Lázaro ma ñch ndeedy ytíjc.

28 Jim ma ñch ndeedy ytíjc jim migoox miguéx nmídidyich, huen nicxy yajmñdmíydaaccíxy, ca'ydi je' ajcxy nañ jadu'n ya minípy ma jada ayoodac.”

29 Chi Abraham y'adzooy: “Yí' ajcxy ymíid necy huídibi Moisés etz Dios y'ayucnajtzcaxíybi ycojaay, huen cuydungíxy.”

30 Chi je comeeñybi ymínañ: “Janch jadu'n apteedy Abraham. Pen nidüg yí ögpi ñicxy ma je' ajcxy, jothuimbíip yí ajcxy.”

31 Chi Abraham ymínañ: “Pen ca' je' ajcxy mijpidägy Moisés y'ayuc je jécyíp etz huídi ajcxy jecy'ajt Dios y'ayucnajtzcaxíy, nañ ni ca' mibíjccíxy pen nidüg ögpi yjugypícy.”

17

Huídibi ooy ycodzigíjity co n'agánáxim ma pocy

1 Chi Jesús nimay yí' ydiscípulos:

—Janch tíy'ajt jadu'n co yminíp jáy ajcxy huídi yajhuinma'ñydigoyípy yí mayjáy ajcxy mñd aaní. ¡Ay yí' ayooob ajcxy! pínjaty jáy ajcxy yajhuinma'ñydigoyaangíxy.

2 Nígí y'óyíty co íxyípy yajyo'cxodzíyíi tüg tzaa janch mijpi, e chi yajcöjibíjpnaxípy mejyoty, ca'ydi co yajhuinma'ñydigoyípy jada jáy ajcxy huídibi íxpíjcín hueeni mñd ma Dios ytíy'ajt.

3 Naygüend'ájtígíx miich ajcxy co ca' mgapxtígóoygíxy.

Co m'uch xymídundígooyípy, e chi mgapxhuíjip, e pen jothuimbíjt, chi mbocymeecxípy.

4 Pen m'uch huixtujc'oc xymídundígooy tüg xíibi, nañ huixtujc oc xyñimíñ tüg xíibi, e ymína'nípy: “Tí njothuimbityich”, huinmeecxípy miich yí', chi jada' miich huixtujc'oc mbocymeecxípy.

Je mibíjcin ymic'ajt

5 Chi je apóstoles ajcxy nimay je Huíndzín Jesús:

—Yajyeeg ñch ajcxy nmibíjcin.

6 Chi je Huíndzín Jesús y'adzooy:

—Co ixypy miich ajcxy mmibicy Dios jadu'n nej tög pi'c mostaza pajc, e mnima' ixypy jada paadzim quipy: “Nayyajpidigii, nicx tina' mejyoty, e ycapxymidohuip yi'.”

Ti huaad tuñ je pin yajcaayb yaj'uuc

⁷ Pen ji miich ajcxy nidög pin ymiid tög ytumbi huidi tumb ñaaxjidzitzii o yhuaj cuend'aty, co yja'ty ma mdijc, ¿nej jëbi nimay: “Tigi', ixtäg ma mesa etz adzu'at?”

⁸ Hue' janchtiy mnimähuipy: “Yaj'oyiiyigich n'adzuu'ibi, co'amed'i mhuit, e xymooygich ngaayin n'uucin. E huin'it miich mgayipy m'ügipy.”

⁹ ¿Nej yajnaxipy je' Dioscojuyip mid co je' anajty ti tuñ huidibi yaj'ane'my? Ich minamb co ca'.

¹⁰ Nañ jadu'n miich ajcxy co ti mguydungixy tög'ociy tibi Dios xyaj'ane'mgixy, chi mmínáangixipy: “Je' ich ajcxy je tumbi huidibi ca'p ycapxpaadyity, jëyi ti ndúngixich huidibi ich ajcxy huaad ndungixy.”

Jesús yajtzögy majc jäy jibic pützpa'mmidpi

¹¹ Nicxp jim Jerusalén anajty Jesús, chi ñaxiy ma Samaria etz Galilea ñaymidziba'n'ájtigixy.

¹² Co anajty mihuingoñ tög cajp, chi jipcoyöyiy majc jäy pützpa'mmidpi. Chi ajcxy yhuäcxijpy jiguëgyñi.

¹³ Chi ajcxy mic ycapxcoody ymínaangixy:

—Huindzin Jesús, pa'ayoog ich ajcxy.

¹⁴ Co Jesús je' ajcxy ijxy, chi nimay ajcxy:

—Nicx nayguëxicigix ma yi teedy ajcxy.

Chi jadu'n yjajti, co ajcxy ñicxy, chi tyyöyoty oy choocixy.

¹⁵ Nidügti je' ajcxy co ñay'ixi co ti anajty chögy, chi nihuimbijty Jesús, ooy Dios jäymech cömay janch cixyot huinjot.

¹⁶ Chi je' ycojxtinay'ahuüy ma Jesús ytecymijc, chi pidacpy yhuiñyjip naaxcixy yajnaxy Dioscojuyipy. Samaritanojäy je' anajty.

¹⁷ Chi Jesús ymínañ:

—¿Nej ca' nimajc miich ajcxy huidi ti mdzoocixy? ¿Ma ajcxy je' janidaxtu-jcpi?

¹⁸ ¿Nej ca' pin jac yhuimbijty miiñ jäymedza'ñ cömaya'ñ Dios, jëyi tögpaic ti yhuimbity jada samaritanojäy?

¹⁹ Chi Jesús nimay je jäy:

—Pidig, nicxni. Yi mmibíjcín ti xyajtzögy.

Nej je' yminipy Dios y'ané'min

²⁰ Chi je fariseojäy ajcxy y'amidooy Jesús mina anajty yi Dios ya miñ ya naaxhuiñ y'ane'mañ. Chi Jesús y'adzooy:

—Je Dios y'ané'min ca' je' yminipy jadu'n nej ti yaj'ixy o yajmidoy.

²¹ Ni mgamináangixipy co cha je' o jim'amy je'. Dios y'ané'min ya je' cham ma miich ajcxy.

²² Chi Jesús nimay yi' ydiscípulos ajcxy:

—Miim je xii je tiempo ma miich ajcxy anajty ooy xyjamid'idáangixich tög xii, e ca' ich miich ajcxy xy'ixipy, ich je jäy huidi tsoon tzajpjoty.

²³ Chi jäy ajcxy ymíná'nip: “Chaa'amy je', je Cristo”, o “Chim'amy je'.” Ca' miich ajcxy yi' mniníxcixipy, e ni mgabaníxcixipy.

²⁴ Co anajty nmiñich jadügtecy ya naaxhuiñ, ich, je jäy huidi tsoon tzajpjoty, co ich anajty nmiñ n'ané'min, jadu'n je' yjadipy nej huizuc co y'aa'an ma tög tzajp'ijx e nañ jadu'n y'aa'an jadüg tzajp'ijx.

²⁵ Nañ ooy ycopícyity co jayijp ocpáadibich ayo'n, e chi jada xyca'ixa'nibich xycatzoga'nibich yi jáy ajcxy huídi tzinaayb jugy'ajtp jadachambi tiempo.

²⁶ Com jadu'n nej yjajti jecy'ajty, co je Noé chinaay, nañ jadu'n yjadipy co anajty ñich, je jáy huídi tzoon tzajpjoty, co anajty nxii ndiempo paty mina anajty nmiñich ane'mbi.

²⁷ Janch caayb janch uucp anajty je jáy ajcxy agujc jotcuyc co je Noé ytigíy ma ymijcajoon. Chi je ayo'nduu ymiñ huídi cijx yaj'ögtigoydäy je mayjäy.

²⁸ Nañ jadu'n yjajti jecy'ajty co Lot chinaay. Je jáy ajcxy jim Sodoma etz Gomorra ycaaygixy y'uuccixy yjuuygixy ytooccixy, etz ytiçcojçixy.

²⁹ Huin'it xii co Lot chooni jim Sodoma, chi ycäy tzajpjoty jün etz huídi jindzaa miiid conhuídi ytoy, chi cajp ytigoyday.

³⁰ Jadu'n nej ayo'n yjajti taabi chinaay Noé etz Lot ya naaxhuiñ, nañ jadu'n yjadipy ayo'n co anajty nmiñich jadüg'oc ya naaxhuiñ, ñich je jáy huídi tzoon tzajpjoty.

³¹ Je huin'it xii huin'it tiempo pin anajty ñaayb ma ytiçcop, e ymiid anajty ypidägy jii by tigoty, ca' niminagipy nicxy ti yajpidzimy, e huídi jáy anajty jim camjoty nañ ni ca' yhuimbidity ma ytiç.

³² Ajihuiyigix jadu'n nej Lot ytöxyjc ayo'n paty.

³³ Tüg'óciy jáy ajcxy pinjaty yjugy'ajt tzögam, tigoyipy yjugy'ajt. Tüg'óciy jáy ajcxy pinjaty yjugy'ajt tigooyb (miid ñich ycixpi), hue' je' yjugy'ajt ypaadipy chögipy.

³⁴ ñich miich ajcxy nimaayb co je huin'it coodz nimetz jáy anajty ajcxy ma cijx, tüg yajnicxiyb etz jadüg yajhui'miiyb.

³⁵ Nimetz töxyjäy anajty yjitzçixy, tüg yajnicxiyb, etz jadüg yajhui'miiyb.

³⁶ Nimetz yëdijc anajty ytungixy camjoty, tüg yajnicxiyb etz jadüg yajhui'miiyb.

³⁷ Chi je jáy ajcxy huídi ixpiçp Jesús y'ayuc yminañ ajcxy:

—¿Ma jadu'n yjadipy nej miich ti minañ, Huindzin?

Chi Jesús yminañ:

—Ma anajty je ögpí yajpaady, jim yi luud ajcxy ñimuga'ñ.

18

Je ijxpejt ma je ayoobitöxyjäy etz je juez

¹ Chi Jesús yajnimay ajcxy tüg ayuc huídi jaty ixpiçp ma yi' co ooy ycopícyity Dios nmibijctzoohuim jabom jabom, ni ca' nmidziçim.

² Chi Jesús yminañ:

—Ji anajty tüg juez ma tüg cajp, ni Dios anajty ca' tzigíy, etz ni jáy ajcxy anajty ca' huindzigíy.

³ Nañ ma je cajp jim anajty tüg co'ögy ytöxyjäy. Je' anajty yminög janam jadzojc ma je juez, nimäy anajty: “Nihuaangich ma je nmidzipich.”

⁴⁻⁵ Chi je codung ca' co'adzoy ca' a'ixiy tzojc. Chi je juez jot'ajti, yminañ jotjoty huinma'nyjoty: “Oy Dios ca' ndzigíyich, ni jáy ca' nhuindzigíyich, per com jada co'ögytöxyjäy ñigi xychach'amayíyich, miñ n'ocnihua'ñich, ca'ydi jadüg'oc ymiñ e xyajçijxich anajty nmecxtúçin.”

⁶ Chi je Huindzin Jesús yminañ:

—Mido'mbic miich ajcxy nej je juez jibicjäybi ti nihuañ je töxyjäy co anajty ti yajtzibyii.

⁷ ¿Nej ca' Dios ñihuaanip yi huídibi ti huin'ixy, huídibi mibijctzoob xim tzuum? ¿Huäcxibip, nicx ca' tzojc adzooyi?

⁸ Hich miich ajcxy nimaayb co Dios ñihuänamy mic'amy yí yjäy. Co anajty nhuimbity ya naaxhuiñ, hich, je jäy huidi tzoon tzajpjoty, ¿nej nbáadibich mibíjcin ya naaxhuiñ?

Je ijxpejt ma je fariseo etz ma je yajcogüejtpi

⁹ Jesús ñimiydac je jäy ajcxy huidi ci'm ooy ñaygömayyii co ooy y'oyjäyity, etz pejxy yí jacjadyibi jäy ajcxy, chi yajnimay ajcxy tüg jihuimbit ayuc:

¹⁰ —Mejtz jäy ajcxy ytigüiy ma Dios ytijc capxtacpi. Tüg hue' je' fariseojäy, e jadüg yajcogüejtpi.

¹¹ Chi je fariseojäy ytinay'ahuüy ycapxtägy, chachmina'ñ jadu'n: “Dios Teedy, Dioscojuyip yajnajxpich com co ca' hich nbocytuñich jadu'n nej jacjadyii jäy ypocytúnngixy, ca' nmeechich, ca' njibicjäyidyich, ca' nmigapxich huingjäy ytöxyijc, ca' nbocytuñich jadu'n nej jada yajcogüejtpi.

¹² Mejtz xii n'ityich jaygay tügpi semaan. Chi huen ytim ti nmüdich ngüejtpyich ma Dios majcjaty.”

¹³ Per je yajcogüejtpi jiguem ytinay'ahuüy, ni ycapät'ixy tzajpcijx, jëyi ycaachtzachcoxy ymina'ñ: “Dios Teedy, pa'ayoogich, hich pocyjäyich.”

¹⁴ Hich miich ajcxy nimaayb co jada yajcogüejtpi y'idacy ma ytijc ti anajty yajhuinmecxy ypocy, e je fariseojäy ca' yajpocyhuinmecxy. Huenpínity huidi ci'm naygömayipy, Dios yajtzöyduñib; e pinjaty ca' ñaygömayyii ci'm, Dios ycömayiib.

Jesús conucxy je pi'ctijc ajcxy

¹⁵ Chi jäy ajcxy mädmiñ pi'c'anäg ma Jesús huen nidoñyüi. Co je' ydiscípulos ajcxy ijxy, chi ajcxy ogy undaj.

¹⁶ Chi Jesús yaaxi ymigügtijc nimay ajcxy:

—Ixmatz, huen yí pi'ctijc xyñimiñich, ca' ajcxy mijjpcogapxüygixy, com yí jäy ajcxy huidibi yajpatp ma Dios y'ané'min, jadu'n ajcxy nipaady nej pi'ctijc.

¹⁷ Janch hich miich ajcxy nimäy co hueñypínity huidi ca' cöbijcy yí Dios y'ayuc ytiy'ajt jadu'n nej yí pi'ctijc ajcxy cöbijcy Dios y'ayuc ytiy'ajt, ca' yí ajcxy ytigühuipy ma Dios y'ané'min.

Tüg comeeñ'anäg ymiydägy mäd Jesús

¹⁸ Chi tüg micjäy y'amidooy Jesús, nimay:

—Miich oyjäybi Huindzin, ¿ti huaad nduñich co hich n'alma nidzoocin paadipy?

¹⁹ Chi Jesús y'adzooy:

—¿Nej co xytijich oyjäy? Ni pin ya yca'oyjäyity, je'yí Dios tügpajc y'oyjäyity.

²⁰ Miich mnejhuüyb yí Dios ycötújcin. Ca' mmigapxtigoyipy huingbi töxyjäy, ca' jäyyaj'ögipy, ca' mmeedzip, ca' mmigüg nihuambedipy, yajmij'at mdaj mdeedy.

²¹ Chi je' y'adzooy:

—Ti tüg'öciy nguydundäyich jada cötújcin maabi nyeecpidzimyich.

²² Co Jesús jadu'n midooy, chi nimay:

—Tigoy'ijtni ja tüg huidi ca' mduñi. Toocta' tüg'öciy tijaty miich mäd, e mo' je meeñ ayoobtjic, huin'it mgomeeñ'adipy jüby tzajpjoty; miin, e pajamgich.

²³ Co je comeeñybi jadu'n ayuc midoy, chi ooy yjottigoygoty com ooy anajty ycomeeñity.

²⁴ Co Jesús ijxy co je comeeñybi anajty ti yjotmaybicy, chi minañ:

—Ooy chachchípy ytigühuipy tüg comeeñyjäy ma Dios y'ané'min.

²⁵ Jac ca' chípy co ñaxipy tüg camello ma yí xu'ñ yxütity, ca'ydi co tüg comeeñyjäy ytigühuipy ma Dios y'ané'min.

26 Chi je jäy ajcxy anajty tiibi ajcxy midoogixy Jesús y'ayuc, ymínaangixy:
—¿Pín jada' jébi y'alma paadipy nídzoocín?

27 Chi Jesús y'adzooy:

—Huídibi naaxhuiñjáy ajcxy ca' jaty nej yaj'oyíhuipy, Dios jébi yaj'oyíy.

28 Chi Pedro ymínañ:

—Ích ajcxy ti nídägy n'ixmajtztaaygixy, co nbanicxaangixy.

29-30 Chi Jesús y'adzooy:

—Janch ích miich ajcxy nnímaaygixy co yí jäy ajcxy huídi ytíjc íxmajtz etz ytaj yteedy, ymíguëx, etz y'ung y'anäg míid Dios y'ané'mín ycíxpi, ypaadípy ajcxy ya naaxhuiñ nígi oy'ájtín, etz ypaadípy ajcxy tzajpjoty tzínaayín huídi ca' ycíxipy ytígoypípy nímina.

Jesús capxpidzimy jadüg'oc co y'öga'ñ

31 Chi Jesús huodzon je nímajmetzpi, nímay ajcxy:

—Jadachambi tzoc jámim jím Jerusalén. Nguydunaamyích tüg'óciy jadu'n nej yí Dios y'ayucnajtzcaxíybi ajcxy jaybejty jecy'ajty míid ích ycíxpi, ích, je jäy huídi tzoón tzajpjoty.

32 Chi nyajcíyega'ñích ma je romano gobernador, xycamij'ixípy xycamijpidägíbi ajcxy. Xy'ójíbi xihuindzújíbi xyjíptzújíbi ajcxy.

33 Xychaachtunípyích ajcxy, xyaj'ögíbi ajcxy, e codugíig xí nju-gypígyípyích jadüg'oc.

34 Chi yí majmetzpi ajcxy ní jadu'ñyí ca' huinjíhuíy ajcxy nej yhuimbídzimy Jesús y'ayuc. Yüch anajty jada ayuc míid yí ajcxy ycíxpi, paady ca' huinjíhuíy nej anajty yajnímaaygixy.

Jesús yajhuindícxígy tüg huintzpi jím Jericó

35 Chi jadu'n yjajti co Jesús míhuingoñ je cajp huídi yxí Jericó, chi tüg huintzpi anajty íñáy túba'áy píctzoy anajty limosna.

36 Co midooy mayjäy ñaxy, chi je' yajtiy:

—¿Pín yí' ñajxp?

37 Chi ajcxy nímay co Jesús nazareno najxp.

38 Huin'ít je huintzpi mic ymínañ:

—Jesús, David y'ap y'oc, ích pa'ayoog.

39 Je jäy ajcxy huídi anajty jayíjp nícxp ooy ogy je huintzpi, nímay co huen amoñ. E je' nígi mic ymínan'idích:

—David y'ap y'oc, ích pa'ayoog.

40 Chi Jesús ytínayxíjpy oy yajhuoyii. Co je' jím ymejch, chi amídooy, nímay:

41 —¿Tí mdzojcpy ndunípyích míid miich?

Chi je' y'adzooy:

—Huindzín, yajhuindícxíccích.

42 Chi Jesús mínañ:

—Huindícxígy, yí mmíbíjcin tí xyajtzögy.

43 Chi je huintzpi mic'amy yhuín y'íxígy, chi panícxpy Jesús, chi ooy jäymejch cömay yí Dios. Cham tüg'óciy je cajp jäy co ajcxy jadu'n íjxy, nañ ycömay yjäymejtz yí ajcxy Dios.

19

Jesús míid Zaqueo

1 Co Jesús ytígyí jím Jericó, ñajxy cajpcujc anajty.

2 Chi jadu'n yjajty jím anajty tüg jäy hue' anajty yxí Zaqueo. Hue' je' anajty yajcogüejtpí huindzín, e comeñ anajty.

³ Ooy yí' anajty tzach'ixa'ñ Jesús, nejhuihua'ñ pin jäy je', chi ca' jajty nejixipy, je' co anajty ñaxity, etz co anajty ooy mayjäy jim.

⁴ Chi je' ñicxy poyigy jayjip, chi ypejty ma tüg sicómoro quipy, yco'ijxnaxa'ñ co anajty Jesús jim ñaxy.

⁵ Co Jesús jim ymejch, chi pä't'ijxy je Zaqueo, e nimay:

—Zaqueo, tzojc minac, com copicy co ñicxy njättäga'ñich ma mdijc.

⁶ Chi je' yminajty janch jottigoy, e jotcuyc cöbijcy Jesús.

⁷ Co jadu'n ijxy, chi je mayjäy ajcxy nigapxy ni'oj#ygyxy Jesús, yminaangixy: —Ti ñicxy jättacpi ma tüg pocyjäy ytijc.

⁸ Chi Zaqueo ytinayigy, nimay Jesús:

—Huindzin Jesús, cha je' je njugy'ajtich huidi cup nbijc-huäcxaamyich nmöhua'ñich ayoobitijc. Pen ti #ch nyajcujtjaxy, nyajhuimbidityich midaax jadu'ñyi.

⁹ Chi Jesús yminañ:

—Jadachambi jada jäy ma jadyaabi tijc ti y'alma ñidzögy, com co yí' nañ jadu'n Abraham y'ap'adyii y'oc'adyii.

¹⁰ #ch, je jäy huidi tzoon tzajpjoty, ti nmiiñich ya naaxhuiñ co n'ixtähuibich etz nyajnidzögibich tibi anajty ytigooy.

Je ijxpejt ma je majci meeñ

¹¹ Co je jäy ajcxy midooy jadu'n, chi Jesús jacyajnimay ajcxy tüg ayuc, com ytimymihuingónip anajty Jerusalén, etz je jäy ajcxy tzachhuinmaaygyxy co Jesús mic'amy anajty pidäga'ñ y'ané'min.

¹² Chi Jesús yminañ:

—Tüg micjäy, comeeñyjäy anajty, ñicxy ma tüg naaxjot jigumbi, ñicxy anajty ytungbicy co yrey'ada'ñ, e chi anajty yhuimbidaani.

¹³ Chi je micjäy mijhuooy nimajc ytumbi, chi moy ajcxy majc meeñ nidüg nidüg, chi ajcxy nimay: “Meeñ yaj'ung'ájtciyx ji ixti cooni #ch anajty nhuimbityich.”

¹⁴ Chi je ymigogajp ajcxy ca' anajty ixa'ñyii ajcxy je comeeñybi, chi ajcxy yajpaguejxy huingapxi ma anajty je comeeñybi ñicxy, chi je huingapxi yminañ: “Ca' #ch ajcxy ndzocy co jada comeeñyjäy rey'adipy ma #ch ajcxy.”

¹⁵ Chi jadu'n yajty co je comeeñyjäy yhuimbijty ti anajty yreytigiy. Chi oy yajhuoyii je ytumbi ajcxy, je huidi anajty je meeñ ti yajmihui'mgixy, nejhuihua'ñ anajty jadu'ñi ti yaj'ung'ajtcixy je meeñ nidüg nidüg.

¹⁶ Chi tüg jayjip ymiñ yminañ: “Huindzin, yi meeñ majcjadu'ñi ti nyaj'ung'atyich.”

¹⁷ Chi je rey y'adzooy: “Ooy miich oy mduñ. Jadu'n nej ti mgapxycöbicy miid huidi hueeni, cham m'ané'mipy majc ciudad.”

¹⁸ Chi je mimetzpi ymiñ, yminañ: “Huindzin, yi mmeeñ migoox jadu'ñyi ti nyaj'ung'atyich.”

¹⁹ Chi je rey nimay je mimetzpi: “Cham m'ane'mipy migoox ciudad.”

²⁰⁻²¹ Chi je midugigpi ymiñ, yminañ: “Huindzin, cha je mmeeñ huidi ti nmi'ityich, ti nyujcpicyich ma tüg paayi. Ndzig#ybyich miich co miich mjäy'aty ahua'ñ, myajpidigtäy huidi ca' mjë'adyii, nañ ndzijcapy huidi ca' ti mnipy.”

²² Chi je rey yminañ: “Miich jibic ti mduñ, cham ndyiduna'ñ miid mgi'm'ayuc ycixpi. Miich mnejhuib co nyajpidigyich huidi ca' një'adyiijich, e ndzicyich huidi ca' ti nnibyich.

²³ ¿Nej co ca' ti mbidägy #ch mmeeñ ma je banco, jigix co ixypy nhuimbityich, may meeñ ixypy xycidigyich miid meeñ'ung?”

24 Chi je rey nimay huidi anajty ajcxy jimip: “Pijci ajcxy yi' ymeeñ, etz mooygixy yi' tiibi meeñ yaj'ung'aty majc jadu'ñyi.”

25 Chi je jäy ajcxy y'adzooy: “Huindzin, ymid yi' cham majc jadu'ñyi meeñ.”

26 Chi je rey y'adzooy: “Ich minam co tüg'óciy pinjaty mid, jacyajmöhui; e huidi ca' ti midity, oy jamidity yajpijctähui huidi ymid.

27 Nañ jadu'n ajcxy je nmidzipich huidi ca' anajty tzojccixy co ich nrey'adipyich ma yi' ajcxy, yajmiingix ya, yo'cpujxtutaaygix ma ich nhuinduu.”

Jesús ytiigiy Jerusalén

28 Co Jesús jadu'n yminanday, chi choñ jim, ñicxy Jerusalén. Jesús jayijp anajty ytüyöy ma je mayjäy.

29-30 Jadu'n yajty co jim yja'ty mihuingon Betfagé etz Betania ma je cop huidi yxi Olivos, chi Jesús quejxy metz ydiscipulos, nimay ajcxy:

—Níxcix ma yjiibi cajp huidi ji huingon. Co ajcxy mgajptugihui mbáatcixipy tüg burro mang ycoxochity, huidi ca' ni pin yaj'ñaayñi. Mgoguejtúutcixipy, etz mmimíngixipy.

31 Pen jim pin xy'amidoogixy, ¿nej co yi burro mgoguejtüdy? Chi ajcxy jadu'n m'adzohui: “Je nhuindzinich jim tzojcp.”

32 Chi je' ajcxy ñicxy huidi Jesús yquejx. Chi ajcxy paty je burro jadu'n nej Jesús anajty ajcxy ti ñimäyii.

33 Jim anajty ajcxy je burro mang coguejtuutcixy, co ñihuindzin ñimaayi ajcxy:

—¿Nej co yi burro mang mgoguejtuutcixy?

34 Chi je' ajcxy y'adzooy:

—Je nhuindzinich jim tzojcp.

35 Chi ajcxy huijtz miñ je burro ma Jesús. Chi ajcxy jibe'ñ mid yhuit, chi ajcxy Jesús yajburripejty.

36 Co Jesús anajty ytüyöy, chi je mayjäy ajcxy yhuit yé'pcixy tüguc.

37 Co ajcxy mihuingoñ je minac ma je cop huidi yxi Olivos, chi tüg'óciy je mayjäy yjotcugiyday, e ytiigiy ajcxy ooy alabanza iibi Dios ojadajtpi mid je mij huinma'ñ ycixpi co anajty ti íjxcixy huidi anajty Jesús ti tuñ.

38 Chachminaangixy:

—¡Capxpaady je rey huidi miimb mid Huindzin Dios yxi ycixpi! ¡Jotcujc'ajt jiiyby tzajpjoty etz cömáyin ma Dios!

39 Huin'it nijejty fariseojäy huidi anajty ajcxy jiiyby jäy agujc nimay ajcxy je Jesús:

—Oj yi mjäy ajcxy.

40 Chi Jesús y'adzooy:

—Ich miich ajcxy nimaayb pen yi' ajcxy amomb, yi tzaa tigihui mic capxp.

41 Co Jesús yja'ty jim mihuingon Jerusalén cajp, e co ijxy, chi yaaxy mid je cajpjäy ycixpi.

42 Chi Jesús ymíñañ:

—¡Pen mhuinjihuuyb ixypy miich ajcxy nej mbáatcixipy mjotcujc'ájtín jadachambi xi tiempo! Yüch jada t'y'ajt cham ity ma miich ajcxy, ca' huaad m'íjxcixy.

43 Minip je xi je tiempo ma miich ajcxy je mmidzip ajcxy xyajjüdugipy mgajp mid tzaamacxy, e tziptunipy ajcxy mid miich, yajxon xyajco'adugipy ajcxy jühuidity ma je mgajp.

44 Xyñigidaagoodip mdzaaboch ni'ung ni'anäg, ni ca' yhuí'mip tzaagop tzaamacxy, jadu'n yjadipy com miich ajcxy ca' mnejhuíy je tiempo mina je Dios xyñigidägy.

Jesús yajpidzimy je jibicjäydjc ma Dios ytijc

45 Chi Jesús ytigíy ma Dios ytijc yajpidzimday tüg'óciy jäy huídi anajty jiiyb ajuuyb adoocp.

46 Chi Jesús nimay je jäy ajcxy:

—Jadu'n mina'ñ ma jaybétyity: “ñich ndijci tzajpcapxycapxtägi'ñ yi'.” E miich ajcxy hue' mhuaangixy jadu'n nej meetzpi y'ang.

47 Jesús anajty yaj'ixpijc jabom jabom ma Dios ytijc, chi je teedy tungmüdpí, etz huídi ajcxy yaj'ixpijcp anajty Dios ñecy, etz mijjäydjc ajcxy nihuinmayíygixy co yaj'ögaangixy Jesús.

48 Chi ajcxy ca' ni nej mihuinma'ñybaty nej yaj'öccixy, com tüg'óciy jäy anajty ooy tzach'amídooyt Jesús y'ayuc.

20

Jesús ycötújcín

1 Chi jadu'n yajty tüg xii anajty Jesús yaj'ixpijcy je cajpjäy ma Dios ytijc, capxhuäcxy anajty oybi ayuc. Chi ñimiini je teedy tungmüdpí ajcxy etz huídi ajcxy yaj'ixpijc Dios ñecy etz mijjäydjc ajcxy.

2 Chi ajcxy migapxy Jesús nimay:

—Yajnimaaaygich, ¿ma cötújcín ti mbaady co jäy myaj'ixpijcy ya ma Dios ytijc? ¿Pin je' tiiibi xycötujc möy?

3 Chi Jesús y'adzooy:

—ñich nañ jadu'n nyaj'amídohuamy ñich miich ajcxy tüg ayuc, e m'adzógixip.

4 Co Juan (je Bautista) jäy yajniibejty, ¿pin je' cötújcín moy, je Dios tzajpjoty pi o jäy ajcxy?

5 Chi ajcxy ytigíy huinmay'ahuídiijtpí ñayñimáayigixy miñ xyipy:

—Pen minaanim co tzajpjoty choñ je Juan ycötújcín, Jesús xyñimaayimip ya: “¿Nej co ca' miich ajcxy mijpidacy yi' y'ayuc?”

6 Pen minaanim ajt co jäy cötújcín moy je Juan, chi tüg'óciy cajpjäy tzojc xycögädzim, com ymibijcpy ajcxy co yi' Juan, Dios yi' y'ayucnajtzcaxíybi.

7 Chi ajcxy y'adzooy co ca' ajcxy nejhuíygixy pin Juan ti quexyii.

8 Chi Jesús nimay je' ajcxy:

—ñich nañ jadu'n ca' nigapxa'ñich pin ti xycötujcmöyich.

Je ijpexjt ma je tumbidjc ajcxy jibicjäybi

9 Chi Jesús yminandacy yajnimay tüg'óciy je jäy ajcxy tüg ayuc, yminañ:

—Tüg jäy pidacy tüg camuuxy ycam, chi yajpijctzoy ytumbidjc, co anajty chona'ñ ñicxa'ñ jiguem jecy jecy.

10 Co cosecha paty, chi quejxy tüg ytumbi ma je ytumbidjc, huen címöyii huídi bi je' anajty paatip. Chi je ytumbidjc huínhuojpy jiphuojpy je quejyöybi yajhuimbijty ca' ni ti mooy.

11 Chi huíngbi ytumbi quejxy, nañ jadu'n ajcxy je' tuñ, huín'ooy jip'oy ajcxy, yajhuimbijty ajcxy, ca' ajcxy ni ti mooy.

12 Chi midugíigpi ytumbi quejxy, nañ jadu'n ajcxy je' yajtzaachíy etz yajhuimbijty ajcxy.

13 Huín'it je camuuxycam huíndzin yminañ: “¿Ti ndunipyich? Ocquejxyich nmang huídi bi ooy ndzocyich. Ca' jécyity co ajcxy ixipy nmangích, yajmij'adipy ajcxy.”

14 Chi je ytumbidijc co ajcxy ijxy je' yhuindzin ymang, chi ajcxy huinmaygoty nayñimáayigixy miñ xyipy: “Ti ymiñ je cogam ymang, yi' je' jada cam jëdaanip. Tzoc yaj'o'cim jigix ñch ajt jada cam një'ajtim.”

15 Chi ajcxy je cogam ymang yajpidzimi camjoty, chi ajcxy yaj'o'cy.

Chi Jesús y'amidooy:

—¿Ti jada' ytunipy je cam huindzin?

16 Minip je', miñ yajtigoydäy je ytumbidijc ajcxy, e chi je' je ycam yegipy miid huingbi tumbi.

Co je jäy ajcxy jadu'n midoy, chi ajcxy yminañ:

—Ni catzogipy Dios, nicxy jadu'n njajtim.

17 Chi Jesús huindixpejty je mayjäy nimay ajcxy:

—¿Ti tijamy huidi yjaybétyip ma Dios ñecy?

Jadu'n:

Je yëydijc huidi je jäy ajcxy ca' anajty tzocy, ti Dios pidacy mij'ane'mbi. Tim jadu'n nipaady nejihuüy je tzaa oyjatypí huidibi je pojtzpidijc ajcxy ca' yajtuna'ñ, je' oy ti yhuimni ma anajty yjaccopicyty.

18 Pinjaty ca' cöbigañ jada mij'ane'mbi, ayo'n ypadamy, tim jadu'n nipaady nejihuüy jim ycijxciday ma je tzaa nicx e tijhuütz yjajtähuiipy; e pen je tzaa nigidagoty, je' ajcxy janch jaam püx nicxy yjajtcixy.

Yajnidiiygixy pen jëbi cogüéjtín yajyecy o pen ca'

19 Je teedy tungmidpi etz huidi ajcxy yaj'ixpijc Dios ñecy ooy anajty ni-huinmayiiygixy madzaangixy je Jesús mic'amy, co ajcxy huinjihuüy co Jesús nimiydáacigixy miid je jihuimbit ayuc, e chigiiyb anajty ajcxy je cajp jäy.

20 Chi ajcxy chachhuinma'ñ'ixtaaygixy nej huaad xigixy Jesús, chi quejxy ajcxy iix'ijtpi ma Jesús yajpaady huidi naybidaacip janch ypaat tudägyjäy; chi amidoo'ijtcixy Jesús y'ayuc huidi miid xihuaangixy, chi ceyegaangixy ma je gobernador.

21 Chi je iix'ijtpi ajcxy y'amidooy Jesús nimay ajcxy:

—Huindzin, nejhuüy ñch ajcxy co miich m'ayuc ooy y'óyity, etz myaj'ixpicy yajxon, ca' huin'ixpety jäy myaj'ixpicy, etz myaj'ixpicy Dios ytiy'ajt nej jäy jëbi huaad chinaaygixy.

22 ¿Nej copicy ñch ajcxy migüedipy je César je romanojäy mij'ane'mbi, o ca'iji?

23 Chi Jesús huinjihuüy yi' ajcxy yjibic-huinma'ñ, paady ajcxy nimay:

—¿Ti co miich ajcxy xyjot'ixy xyhuinma'ñ'ixyich?

24 Yaj'ijxcich tüg meeñ. ¿Pin y'ahuinax etz pin yxii mimb ma jada meeñ?

Chi ajcxy y'adzooy:

—Yi César.

25 Chi Jesús nimay ajcxy:

—Cuet ma César huidi César paatip, e ma Dios huidi Dios paatip.

26 Ca' mimadacy ajcxy nej tzu'ijxcixy ma mayjäy yhuinduu. Chi ajcxy ooy huinmaay jadu'n nej anajty Jesús ti y'adzóohuigixy, chi ajcxy amoñyi.

Yajnidiiygixy je jugy'ájtín ycixpi

27 Chi ñija'tti Jesús tüg saduceojäy, e yi saduceojäy ajcxy yminañ co jäy ögy ca' y'ocjuyujcni. Chi je' yajtiy:

28 —Huindzin, Moisés jaybety ma yi' ñecy, je jécyip, co tüg yëydijc ytöxyjc yajhui'my ix'ögp, e ca' ymang ti paatcixy. Jëbi je yëydijc y'uch miidtzinay je töxyjäy jaydëbi yaj'ung'ixip miid y'ajch ycixpi.

29 Jadu'n anajty tügpicy jäy, nihuixtuyc ajcxy ytügquëx'ájtccixy, ac yëydijc ajcxy. Je mijpi miidtzinay töxyjäy, chi ix'o'cy, e ca' ymang paty.

30 Chi je mimetzpi ypijcy miid je töxyjäy, e ni ca' ajcxy ung paty.

31 Chi je midugigpi ypijcy mïid je töxyjäy, e jadu'n je nihuixtujcpi mïidtzinay ajcxy je töxyjäy, ix'o'cy ajcxy, ni ca' ajcxy ung paty.

32 Chi nañ jadu'n je töxyjäy y'ögni.

33 Co anajty je nihuixtujcpi jugypijccixy, ¿huidi jada' octöxijc'adïyb je töxyjäy? Com nihuixtujc ajcxy ti töxyijc'ájtigixy.

34 Chi Jesús y'adzooy:

—Jadachambi jäy pijccixp, ñaymooyigixy y'ung huen pijccixy.

35 Je jäy ajcxy huídibi paatip anajty chinähuiip ma je tiempo huidi mimb co ögpi yjugypijccixipy, ni ca' ajcxy ypigipy, ni ca' ajcxy ñaymooyigixipy y'ung huen pijccixy.

36 Co jäy ajcxy yjugypicy, chi ca' huaad y'ögcixy jadüg'oc, quipxyjaty ajcxy mïid je ángeles ajcxy, e Dios yi' ajcxy ung'adïib co yjugypigipy mïid jemybi jugy'ájtïn.

37 Janch co yi ögpi yjugypigipy, jëbi mbaadip je tiy'ajt ma Moisés ñecy ma jadu'n yjaybétyity, je taab anajty aay'ujtz ytoy, co je Huindzin Dios migapxy Moisés, nimay: “Íich Abraham yDios, Isaac yDios, Jacob yDios.”

38 Je ögpi ca' mïidity Dios. Je jäy ajcxy huidi juugyip janchtiy ajcxy ymïid Dios, com co mïid Dios ycixpi tüg'óciy jäy ajcxy ymïid yjugy'ajt.

39 Chi jäy ajcxy huidi yaj'ixpijcp Dios ñecy nimay Jesús:

—Oy ti m'adzoy, Huindzin.

40 Ca' ajcxy ocjajtni nej jac nimáaygixipy.

Pïn je y'ung je Cristo

41 Chi Jesús je' ajcxy nimay:

—¿Nej co miich ajcxy mïina'ñ co Cristo David y'ap y'oc?

42 David ci'm mïina'ñ ma je Salmo necy:

Yi Huindzin Dios nimay ïich nHuindzin: “Íña' ya a'oy'amy ma ïich.

43 Ixti cooni anajty miich mmïidzip ti nmïmadactäyich, jadu'n nej jihuïy ti nbidägyich yi mmïidzip ma miich mdecypocxpejt.”

44 Co David yxïmoy Cristo ïich nHuindzin, ¿nejtz yi' co y'ap'adyii y'oc'adyii?

Jesús xïy je escribas ajcxy

45 Chi tüg'óciy cajpjäy jim anajty y'amïdo'ijtcixy co Jesús nimay je ydiscípulos ajcxy:

46 —Naygüend'ájtigix mïid yi' escribas ajcxy ydiscípulos, co ajcxy ooy tzojccixy yhuídidaangixy mïid yhuít oyjatypi, ooy ajcxy tzojccixy co huen capxocxyii ma jäy y'amugïy, e ooy ajcxy tzojccixy yi cödumbi ïñaybejt ma naymujctac, etz ooy ajcxy tzojccixy cödumbi ïñaybejt ma jäy ajcxy yxïdungixy.

47 Chi ajcxy yajcixtayi yi co'ögytöxyjäy ypidägy, e tungixy ooy jecy tzajp-capxycapxi ma jäy yhuinduu. Yi jadu'mbi jäy ajcxy nïgi ajcxy Dios chaachytunïyb mïid ypocy ycixpi ca'ydi jacnipïn.

21

Je ayoobitöxyjäy co'ögypi y'ofrenda

1 Jiiby anajty Jesús ma Dios ytijc co ijxy comeñyjäy may'amy ofrenda pidaaccixy ma meeñygaax.

2 E nañ ijxy co tüg co'ögytöxyjäy pidägy anajty metz pi'cmeñ.

3 Chi Jesús ymïinañ:

—Janch ïich miich ajcxy nimäy co jadayaabi co'ögytöxyjäy ayoob jac anaxy jada, ti pidägy ofrenda ca'ydi jacnipïn.

⁴ Tüg'óciy comeñydijc ajcxy ypidacy ma ofrenda je meeñ huidi conajxp. Jadayaabi co'ögytöxyjäy ti pidägy huidi anajty ñigayamy.

Jesús yminañ co je Dios ytijc yhuindigoyañ

⁵ Nijëjity jäy co ytigüy ma Dios ytijc nimiydacy ajcxy co Dios ytijc ooy chach'oy'oyduñity mïid tzaa oyjatpyi, e mïid tübi jiiby yojxcixy. Chi Jesús yminañ:

⁶ —Tüg'óciy jada huidi ajcxy m'ijxpy ma Dios ytijc, minip xii tiempo mina jada nicxy yhui'my taj xit jada tzaa, ca' ma pochycop.

Je tÿ'ajt ma ca'ni naaxhuiñybi ycixa'ñi ytigoya'ñi

⁷ Chi ajcxy y'amidooy Jesús:

—Huindzin, ¿mina jada jadu'n ytunüyb yjadüyb nej miich ti mmïnañ? ¿Ti tÿ'ajt ji yaj'ixip co jada anajty jadu'n ytuna'ñyii yjada'ñyii?

⁸ Chi Jesús y'adzooy:

—Ix mgayajhuin'üngix. Ooy mayjäy ymina'ñ ñaybidägáanigixy co je' ajcxy je Cristo, ymina'ñ ajcxy: “Ich je' je Cristo; huingóniñ anajty je xii je tiempo mina je naaxhuiñybi ycixa'ñ ytigoya'ñ.” Ca' ajcxy axam mbanicxipy.

⁹ Co miich ajcxy ayuc midohuipy co jäy chachchiptungixy, e ñayñibidëcigixy, ca' mdzigüygixipy, com ooy ycopicyity co jada jadu'n jayijp ytunüyb yjadüyb, ca'nan hue' je' anajty tim cijxp tim tigooyb (je naaxhuiñybi).

¹⁰ Chi Jesús yjacminañ:

—Nayñibidägüib naax cajp mïid huingbi naax huingbi cajp.

¹¹ E minip mic'ujx, etz mij yuu mij pa'm xii yaa. E jadüib mij'adzigi'ñ, etz ooy ijxpejt huidi qüexigip tzajpcixy.

¹² Ma ca'ni anajty jadu'n jadyii, xypahuidijtcóotcixipy jäy, xymájtzcixipy, xyciyéjicixipy ma judíojäy ñaymujctac. Chi jäy ajcxy xypidägipy pujxtigoty, xyajnicxcixipy mach ma rey etz ma gobernador ajcxy yhuinduu. Jadu'n jäy ajcxy jibic xytunipy mïid miich ajcxy com co anajty ti xymijpidáaccixyich.

¹³ Miich ajcxy tÿ'ajt myegipy mïid ñch nxii ycixpi.

¹⁴ Co jäy ajcxy yxihuipy ma codungdijc, ca' ni nej ajcxy mjot'adüyb, ni ca' ajcxy mhuinmayipy nej m'adzóogixipy.

¹⁵ Nyegipyich ayuc etz tÿ'ajt nej huaad mmidzip m'adzoogixy. Ca' mmidzip ajcxy jadipy nej xy'adzóogixipy, e nej xyjacxigixipy.

¹⁶ Miich ajcxy mgi'mdeedy, mgi'm'uch, mgi'm'ajch, etz mgi'm ajuugy amigüg xyciyéjicixipy ma cötujctac. Nijëjity miich ajcxy m'ögipy mïid co anajty ti mmijpidaaccixy ñch n'ayuc.

¹⁷ Mayjäy ajcxy ca' xy'ixaanipy xychogaanipy mïid co anajty ti mmijpidaaccixy ñch nxii.

¹⁸ Ni tüg miich ajcxy mgöhuay ca' ytigoyipy.

¹⁹ Pen ooy ajcxy mmecxtucy, chi m'alma ñidzögipy huinixii.

²⁰ Co ajcxy m'ixipy Jerusalén anajty ti ñaducy mïid ymidzip, huin'it ajcxy mnejhuihuipy co huigon je'anajty ma yhuindigoyaani.

²¹ Huin'it tiempo je jäy ajcxy huidi jim Judea naaxjot yquéeccixipy ñicxcixipy ajcxy yuugjoty, etz je jäy ajcxy huidi jim Jerusalén queegipy ajcxy, etz je jäy ajcxy huidi camjoty ca' huaad y'ocajptigüyñi ma je Jerusalén cajp.

²² Je tiempo mina yjadüyb ayo'n mïid co anajty judío jäy ti ytundigooygixy, je' jada yajcuydundaayb jadu'n nej yjaaybétyity ma Dios ñecy.

²³ ¡Ayoob yi töxyjäy ajcxy huidi anajty ung tzim'ijtp huin'it xii, etz huidi anajty mïid y'ungma'xung! Ooy jadüib mij ayo'n ya naaxhuin etz tzip éjcin ma jada cajp.

24 Nijëjity ajcxy y'ögipy tzipjoty, e nijëjity yajnicxip tzumy mach ma hu-ingbi cajp huingbi naax. E Jerusalén naxmihuägïydähuib yi jäy huïdi ca' yjudiojäyity, minipy je tiempo mina anajty Dios yajcixaani yajtigoyaani yi' ajcxy y'ane'min.

Nejjada'yminipy je Dios y'ung

25 Huin'it xii huin'it tiempo quëxigip ijxpejt ma xii po' etz ma yi madza', ya naaxhuiñ ooy jäy ajcxy jotmay mii'dipy. Je jäy ajcxy ooy chigihuipy yjihuïhuipy yhuinmay'ahuididipy ajcxy ooy, mii'd je meyy ycixpi co anajty chachpidigy chachnögy chachmina'ñ.

26 Yi jäy ajcxy anucxi'ñ yajcidahuib co anajty ajcxy ixu nej yjadyii huindu'mybi naaxhuiñ; e huïdijaty mic'ajt yajpatp jii by tzajpjoty yücxtähuipy yi'.

27 Huin'it miich ajcxy xy'ixipyich, iich je jäy huïdi tzoön tzajpjoty, nmiiñich jocjoty mii'd je nmic'ajtich, nmiiñich mii'd iich ngötújcïn etz iich n'oy'ájtïn mii'pi.

28 Co je ayo'n tiempo jadu'n yjatzondägipy, chi mba't'íxcixipy com huingo-niñ anajty mina Dios xyñihuáangixipy xycohuáangixipy.

29 Chi Jesús yajnimay ajcxy tüg ayuc, yminañ:

—Ijxcix yi higueri etz tüg'óciy quipy,

30 co yhuamigy huin'it miich ajcxy nejhuïy co ti yhuingoni mina ypottigyñi.

31 Tim jadu'n nej miich ajcxy ijxpejt mbicy ma higueri quipy co pottiempo ytigyñi, nañ jadu'n co miich ajcxy m'ixipy je ijxpejt tzajpcixy jadu'n nej yam nyajnimaaigy, mnejhuïhuipy ajcxy co huingónip je tiempo mina Dios y'ane'mañ ya naaxhuiñ.

32 Janch nimaaybich miich ajcxy co jadu'n yjadiiyb ytuniiyb jayijp, ca' anajty o'ctäy je jäy ajcxy huïdibi tzinaayb jugy'ájtciyyp jadachambi xii tiempo.

33 Yi tzajp etz naaxhuiñybi naxip tigoyip yi'. Ich n'ayuc ca' ñaxipy ytigoyipy ni camina.

34 Naygüend'ájtigix miich ajcxy ca' mnijot'ájtciy yi jocni yi mügii, etz yi tzinaayin jugy'ájtïn, jigix ca' ajcxy xyniminipy jotcömoñyi je ayo'n xii je ayo'n tiempo.

35 Timetiini minipy je ayo'n tiempo mii'd jäy ajcxy ycixpi huïdi ya tzinaayb ma tüg'óciy naaxhuiñybi. Tim jadu'n nej tüg iyujc ayo'nbaady co timetiini yajtüxuuch.

36 Ni'ixi' ijtcix, mibijctzoogix Dios, ca'ydi ayo'n ajcxy mbaatcixy huïdi jadaanip, jigix jii by myajpáatcixipy tzajpjoty ma iich nhuinduu, iich, je jäy huïdi tzoön tzajpjoty.

37 Xii anajty Jesús yaj'ixpicy ma Dios ytijc, e coodz anajty chooñ ñicxy jim ma cögop huïdi yxii Olivos.

38 Jabom jabom jopy jopy ñiminyii tüg'óciy cajpjäy jii by ma Dios ytijc tibäy co y'amidoo'idaani ajcxy Jesús y'ayuc.

22

Xiicyögyixy capxyögyixy nej huaad Jesús májtzciy

1 Huingon anajty je xii mina jäy tzajcaagy caaygixy huïdi ca' ylevadura mii'dity, huïdi jäy ytijpy pascua xii.

2 Chi je teedy mäjtungmii'dpi etz je escribas yhuinma'ñ'ixtaaygixy nej ajcxy ocyaj'ögipy Jesús. Chigiiyb anajty ajcxy je cajpjäy.

3 Chi je mujcu' ytigiiy ma Judas yjot yhuinma'ñ. Je Judas hue' anajty ymimetz xii Iscariote, je' nidügti je majmetzpi discípulos.

4 Chi Judas ñicxy oy migapxy je teedy migtungmüdpí etz tzajptijc soldado huindzin, e ycapxytuñ müd je' ajcxy nej jëbi cïyecy Jesús.

5 Huin'it je Jesús ymidzip ooy ajcxy yxoondaccottay. Chi ajcxy ñaygapxi co meeñ möhuangixy je Judas.

6 Chi Judas cöbijcy je meeñ, chi yhuinma'ñ'ixtay nej jëbi cïyegipy Jesús ma ca'p mayjäy y'ixyii yhuindicxyii.

Je huindzin Dios y'adzu'ájtín

7 Chi paty je xii mina jäy cay je tzajcaagy huidi ca' ylevadura müdity com huin'it anajty ajcxy yaj'ögy cöbixy ymang pascua xiiigixp.

8 Chi Jesús quejxy Pedro etz Juan, nimay:

—Ñicx miich ajcxy yaj'oyi' je pascua adzu'ibi, jaydëbi ajt ngaayim.

9 Chi ajcxy y'amidooy:

—¿Ma mdzocy co nyaj'oyihuibich ajcxy?

10 Chi Jesús yminañ:

—Co mdigihuipy ajcxy cajpjoty, mbaadipy tüg yëdyjc huidi yajnicxp tüg majt nii. Mbanicxyp ajcxy je yëdyjc cooni yjädiipy ma ytijc.

11 Co miich ajcxy mjädiipy ma je jäy ytijc, chi ajcxy mnimähuipy je codijc: “Nhuindzinich jadu'n minaam: ¿Ma yaj'ahuädz yajpaady ma ngayipyich je pascua adzu'ibi müd ich ndiscípulotijci?”

12 Je codijc miich ajcxy xyajni'ixihuip tüg cuarto ma mimejtzpi piso. Ni'ixi' jim je adzu'ibi.

13 Chi Pedro etz Juan ñicxy, chi paty jadu'n nej anajty ti ñimäyii, e jim ajcxy ni'ixiy je pascua caayin uucin.

14 Co je hora paty, chi Jesús y'ixtacy ma je mesa müd je' ydiscípulos ajcxy.

15 Chi Jesús yminañ:

—Ti ooy nijot'atyich co nmüdgayaangixy jada pascua adzu'ibi ma ca'ni n'ögyñich.

16 Ich miich ajcxy jadu'n nimaayb co ich ni mina ca' njaccayipyich jadüg'oc je pascua adzu'ibi, ixti cooni yajcuydundähuipy je pascua xii ytiy'ajt ma Dios y'ané'min.

17 Chi Jesús conigy je ügy co Dioscojúyip yajnaxy, huin'it yminañ:

—Uccix jada ügy, naymóoyigixy miich ajcxy.

18 Cham ich miich ajcxy nimäy co jadu'n nej yjacnicxa'ñ xii tiempo ca' vino nii üga'ñich ixti cooni Dios y'ané'min yminipy ya naaxhuñ.

19 Nañ yconigy Jesús tüg tzajcaagy co mibijctzooy Dios, huin'it tujc-huäcxy moy discípulos ajcxy, e chi ajcxy nimay:

—Jada tzajcaagy ich nninïcx'ajtpyich huidi ngïyejcpyich ma yi o'cin müd miich ajcxy mbocy ycixpi. Jada ijxpejt miich ajcxy mü'idipy oy jäymech müd ich ycixpi.

20 Co anajty ti ycaйдаaygixy, chi Jesús conigy je ügy jadüg'oc, chi yminañ:

—Jada vino je' jada Dios y'ayuc ytiy'ajt jemybi jadu'n yi' nej ich nni'py huidi temam yogam müd miich ajcxy ycixpi.

21 Jadachambi yi jäy huidi xycïyegaambich ma nmidzipich, ya je' cham müd'iñäyich ma jada mesa.

22 Janch jadu'n njada'ñ n'ayoohua'ñich jadu'n nej ti nyajnigodugïyijich. ¡Ayo'n padamy je jäy ayooob huidi xycïyegaamyich ma nmidzipich!

23 Chi je nimajmetzpi ajcxy ñayñimaayi miñ xyipy:

—¿Pïn jada' yi' ma ich ajt huidi jadu'n tundigoyam?

Yajcapxcójicy pïn jada' jacniqi ymijity

24 Chi je nimajmetzpi huidi Jesús anajty ti huin'ixy ca' ajcxy ñay'ayuc-huinjihuiy piñ jada' jac mijpi oc'idipy.

25 Chi Jesús nimay ajcxy:

—Yi reyes ajcxy y'ane'myb ajcxy naax cajp jadu'n nej tüg huindzin, yi' ajcxy huidibi ane'mb yajtíycixy co ooy oytuungixy.

26 Müd miich ajcxy ca'ydi yjadú'nity. Hue' janchtiy je mijpi ma miich ajcxy huen ñaybidägyii nej jihuiy ymútzity. E je huidi nigohuajc'ajtp huen ñaybidägyii nej jihuiy je' je' je tumbi.

27 ¿Piñ je' jacmíjip? ¿Huidi ñaybi ma mesa, o huidi ni'ixiib a'ixiib caayin uucin? Yi' je' jacmíjip huidi ñaayb ma mesa. Per ich ijtpich müd miich ajcxy jadu'n nej huidi ni'ixiib aa'ixiib caayin uucin.

28 Müch ajcxy ti m'íjtcixy müd ich ma anajty ayo'n ti nyajnaxyich.

29 Paady ich miich ajcxy tüg ané'min nmooyb, jadu'n nej ich ndeedy ti xymöyich.

30 Jaydëbi miich ajcxy mgáaygixipy m'uuccixipy ma ich nmesa jiiby ma ich n'ané'min e m'ñähuiipy ajcxy ma je ane'mdac, e mdiydúngixipy m'ané'mgixipy je nimajmetz picy Israel ñaax ycajp.

Jesús capxidzimy co Pedro ymina'na'ñ co ca'p Jesús ix'adyii

31 Nañ jadu'n je huindzin Jesús yminañ:

—Simón, Simón, jadachambi je mujcu' xyjot'ixaangixy xy-huinma'ñ'ixaangixy jadu'n nej jäy trigo huimbojy co yajhuätzaangixy.

32 Per ich Dios nmibíjctzooyich müd miich ycixpi, jigix miich ca'ydi mmibíjcin ytigoy'ity. Mina anajty miich ti mjothuimbity, jotmic migápxipy yi mmigügtjic ajcxy.

33 Chi Pedro yminañ:

—Huindzin, jotcuje ich nnicxa'ñich müd miich oy pujxtigótyity, etz oy ndímy'ögibich müd miich.

34 Huin'it Jesús nimay Pedro:

—Ich miich nimaayb co ca'ni anajty tzey yaxígy jabom jopy co miich miná'nip tugí'g'oc co miich ca' xy'ix'adyiijich.

Huingomb hori ma Jesús y'ocyaj'ijxmadza'ñ

35 Chi Jesús nimay ydiscípulos ajcxy:

—Co ich miich ajcxy jayhuin nguejxy, ni mmoral, ni ca' mmeeñydijc, ni mgíg ti mmí'oygixy, ¿nej myajtigoy'ijt ajcxy ti jatyi?

Chi ajcxy y'adzooy:

—Ni ti.

36 Chi Jesús yminañ:

—Jadachambi piñ ymeeñydijc etz ymorrall müd, huen minicx; nañ piñ ca' müdity y'espada, huen toogy yjocx huit, chi juyipy y'espada.

37 Ich miich ajcxy nimaayb co copicy jada yajcuydunipy huidibi mimb jaybety müd ich ycixpi ma Dios ñecy ma jadu'n yminañ: “Yaj'amichomujc (je Cristo) müd yi' ajcxy huidi jibicjäyip.” Tüg'ócíy mimb jaybéty ma Dios ñecy müd ich ycixpi, yajcuydunipy yi'.

38 Chi Jesús ydiscípulos ajcxy yminañ:

—Huindzin, cha metz espada.

Chi Jesús y'adzooy:

—Huen müd yi'yi.

Jesús Dios mibíjctzoy jim Getsemani

39 Chi Jesús jim choñ ñicxy ma je cop huidi yxii Olivos, com jim anajty nicxy coodz coodz, chi je' ydiscípulos ajcxy ypanicxi.

40 Co ajcxy yja'ty ma je cop, chi Jesús ymínañ:

—Mibijctzoogix Dios huen xypubedipy xypudigihuiipy ajcxy ca'ydi mdigiiygixy jibic tuum.

41 Chi Jesús huinhuäctuty je discípulos ajcxy tüg tzaagäch yjiguëgyity, chi ycoxtinay'ahuüy ytigüy Dios mibijctzoob.

42 Chi Jesús ymínañ:

—Dios Teedy, pen miich m'a'ixiiyb píjçigich jada tzaachypi, ca' iich huaad nyajnaxych, per ca' iich huaad ngi'mdzójcin nguyduñich, miich mdzójcin huen myajcuyduñ.

43 Chi ñayguëxici tüg ángel tzajpjoty choñ, jotmic migapxy je Jesús.

44 Yam anajty Jesús ooy ytaj ymay, chi Dios mibijctzooyb jacmictägy. E je yxibitni ypidzimy janch jadu'n yi' anajty nej ni'py janch mijjaty y'ocnajtza'cxiiyñi.

45 Co ypidigy ma anajty Dios mibijctzoy, chi nihuimbijty je' ydiscípulos ajcxy, chi oy paatcixy maab anajty ajcxy mïd jotmay.

46 Chi Jesús nimay ymigügtijc ajcxy:

—¿Ti co mdzachmaagixy? Pidiccix mibijctzoogix Dios, ca'ydi jibic tuum mdigiiygixy.

Yajnicxcixy mach je Jesús

47 Jim Jesús anajty ymigügtijc ajcxy mïdcapxy mïdmiydägy, co je mayjäy oy yjäty. Jayijp anajty ymiñ je huidi anajty xiiip Judas, yi' je'anajty nidügti ma je nimajmetzpi Jesús ydiscípulos ajcxy. Chi Judas mihuingoñ Jesús co anajty tzücxalñ.

48 Chi Jesús ymínañ:

—Judas, ¿nej mïd tüg tzücxin mgüyecy ma ymidzip, je jäy huidi tzoon tzajpjoty?

49 E je' ajcxy huidi anajty Jesús ymïd, co ajcxy ijxy jadu'n nej ytuñyii yjadyii, chi ajcxy ymínañ:

—Huindzin, ¿tzoc ajt mihuimbijtim?

50 Chi nidüg je' ajcxy yajtzaachiiyi je teedy mijtungmïdpi tüg ytumbi, quejtzpujxi tüg ytätz'ac a'oy'amybi.

51 Huin'it Jesús ymínañ:

—Ixmajtcix, huen jadu'ñyi.

Chi nidoni je jäy ytätz'ac, e jadu'n yajtzoocy.

52 Chi Jesús nimay ajcxy huidi nimiini, yi teedy tungmïdpi ajcxy, yi Dios ytijc policia huindzin etz mijjäydijc:

—¿Nej co xyñimíngixych mïd pujx etz mguipyjijpxu'ñ jadu'n nej jihuüy iich tüg meetzpi?

53 Jiiby iich anajty jabom jabom ma Dios ytijc, e ca' miich ajcxy ti ti mduñ mïd iich. Per cham jëdu'n je tiempo mina miich ajcxy xy'ane'myich etz je jibicpi xymimadägyich.

Pedro ymínañ co ca'ixy'adyii Jesús

54 Chi ajcxy majch je Jesús, yajnicxy ajcxy, e pidacy ma teedy mijtungmïdpi ytijc. Je Pedro jiguëgyihui' anajty ypanicxyii.

55 Jim ajcxy jin yajmijiy tibägujc chi ajcxy y'ixtactay nidüg'óciy. Pedro y'ixtacy nañ jadu'n ma je jäy ajcxy.

56 Huin'it tüg pödumbi ijxy Pedro iñäy ma jimba', chi huindicxpejty nimay:

—Jada yëydijc nañ ymïd anajty Jesús.

57 Chi Pedro ca' cöb'ijcy, ym'inañ:

—Töxyjäy, ca' ñich yí' n'ixy'adyii.

58 Nañ jahueengi huin'it jadüg jäy Pedro yhuindicxpejti, ñimaayi:

—Miich, yi Jesús ajcxy anajty m'iid m'ity.

Chi Pedro ym'inañ:

—Ca' n'ñichity.

59 Ti anajty tüg hori ñinaxni co oy huingbi ym'inandägy:

—Janch co jada yëydijc yí' anajty m'iid y'ity Jesús. Com nañ galileojäy yí'.

60 Chi Pedro ym'inañ:

—Ca' ñich nhuinjihu'iy nej miich mm'ina'ñ.

Capxni anajty je Pedro co tzey oy yaaxigy.

61 Chi je Huindzin Jesús ni'ijxhuimbijty je Pedro. Huin'it Pedro jäymetzcootti je' ayuc nej anajty yHuindzin Jesús ti ñimäyii: “Ni ca'ni anajty tzey yaaxigy cham coodz co miich tug'ig'oc xycoyüdzybyich.”

62 Chi Pedro ypidzimy tibäy, oy jiiby yäxy m'iid tájin máyin.

Nixiicixy yajxiicixy yi Jesús

63 Je jäy ajcxy huidi anajty Jesús cuend'ajtp, ooy ajcxy nixiicy niyaaxy, etz nañ ooy ajcxy huingojxy j'ijpcojxy.

64 Chi ajcxy huingoxodzy, e cojxy ajcxy ma yhuiñyj'ijp, ñimaaygixy:

—Octiygapx, ¿pin ti xycoxy?

65 E ooy anajty m'iid yjibic ayuc cixy cuety ñimaaygixy.

Jesús mijjuntajoty yajpaady

66 Co yxim'iy, chi yöymujcy yi teedy mijtungm'iidpi ajcxy, yi mijjäydijc ajcxy, etz yi escribas ajcxy, chi ajcxy y'amidooy:

67 —Ñimaaygich ajcxy ¿nej miich je' je Cristo?

Chi Jesús y'adzooy:

—Co ixipy n'igapxich, ca' miich ajcxy m'ibigipy.

68 E pen ñich miich ajcxy n'amidooyb, ca' miich ajcxy xy'adzohuipyich, etz canan huin'it xyñajtmadzihuibich miich ajcxy.

69 Jadachambi e ñicxa'ñi ñich, je jäy huidi tzoon tzajpjoty, n'ixtäge'ñich a'oy'amy ma Dios m'ic'ajtm'iidpi.

70 Chi nidüg'ócay je' ajcxy y'amidooy:

—¿Nej janch co miich Dios xy'ung'adyii?

Chi Jesús y'adzooy:

—Miich jadu'n minamb co ñich njëjity.

71 Chi ajcxy ym'inañ:

—¿Ti ajt njac-huáanim testigo? Ti ajt yam ci'm nmidoohuim nej m'ina'ñ.

23

Jesús ma Pilato yhuinduu

1 Chi tüg'ócay je mayjäy ajcxy ypidigy, chi yajnicxy ajcxy Jesús ma je gobernador Pilato.

2 Chi ajcxy ytig'iy x'ibi ym'inaangixy:

—Jada jäy naax cajp yaj'ixpijcp huidi ca' yty'ájtity. Yi' adujctahuam co ca' huaad nmigüéjtim César, e ym'ina'ñ ci'm co yí' je' je Cristo huidi rey'ajtpi.

3 Chi Pilato y'amidooy Jesús:

—¿Nej miich je' judío jäy xyrey'ajtp?

Chi Jesús y'adzooy:

—Miich jadu'n minamb.

4 Chi Pilato ñimay je teedy tungm'iidpi ajcxy etz je mayjäy:

—Ca' ñich ti pocy nbaadyich ma jadyaabi yëydijc.

⁵ Chi Jesús ymidzip ñigi anajty ajcxy ymīnan'adītzcīxy:

—Jada Jesús naax cajp tzachyajqueec-huācxtaayb je judío jāy mīid yī' y'ayuc. Yajtzondacy Galilea, e jadachambi ya Judea jadu'n idīch.

Jesús ma Herodes yhuinduu

⁶ Co Pilato midoy Jesús ymidzip ajcxy nigapxy Galilea, chi y'amidooy pen galileo jāy je Jesús anajty.

⁷ Chi mic'amy huinjihuīy co yī' jīm anajty yajpaady ma Herodes y'ane'my, chi jīm quejxy ma Herodes huīdi ñañ jadu'n anajty yajpatp jīm Jerusalén huin'it xīī.

⁸ Co Herodes ijxy Jesús, chi oy jotcugīy com tīyīp anajty ooy ja'ixa'ñ, ti anajty may ayuc midoohuī, e ahuixy anajty co mijhuinma'ñ tunīpy.

⁹ Janch may ayuc ooy jayaj'amidooy, e Jesús ni tūg'aa ca' y'adzooy.

¹⁰ Jīm anajty teedy mījtungmīdipi etz je escribas ajcxy, tzachnīgībējtcīxy mīctāgy.

¹¹ Chi Herodes mīid y jāy ooy nīxiicy yajxiicy Jesús, ca' mīj'ijxy mījpidacy. Chi xojxy mīid oyhuit etz quejxhuimbijty jīm ma Pilato.

¹² Huin'it xīī Herodes etz Pilato ajcxy ñaymīgūgpijci, com naymījotma'tip anajty ajcxy huin'it tiempo.

Jesús yajmoy ysentencia co y'ōgīpy

¹³ Chi Pilato huomujcy yī teedy mījtungmīdipi, yī cajptungmīdipi, etz yī naax cajp.

¹⁴ Chi ajcxy ñimay:

—Ti miich ajcxy xyajnimīngīxyich jadyaabi yëydijc, jadu'n miich ajcxy mīnamb co ooy jāy yajqueec-huācxtay. Ti ñich yī' jatīyduñich ma miich ajcxy mhuindu, ca' ñich yī' ni ma ypocy ti nbaati, jadu'n nej miich ajcxy mxīgīxy.

¹⁵ Ñañ ni ca' Herodes ti pocy ti paady ma jada jāy, com ti njayajniquexyich, ni ti pocy jada Jesús ca' ti tuñ huīdi huaad nyajco'ōgīyich.

¹⁶ Miñ n'octzaachytuñich, jaydēbi nnajtzmadzīhuībich.

¹⁷ Jadu'n je gobernador anajty costumbre mīidīty co najtzmadzīy tūg machy jāy mījxījoty.

¹⁸ Chi je may jāy tūgmucy ajcxy ymīnaandacy:

—¡Yaj'ōg jadyaab Jesús! ¡Najtzmadzi' yī Barrabás!

¹⁹ Je Barrabás anajty pujxtīgoty ti ypidāgyīi co anajty ti nibidīgy je gobierno, ñañ ti anajty y jāy yaj'ōgy.

²⁰ Chi Pilato ñimay ajcxy jadūg'oc co najtzmadzīhua'ñ Jesús.

²¹ Chi je may jāy janch mic ymīnañ:

—¡Yajcruudzpet miich yī! ¡Yajcruudzpet miich yī!

²² Chi Pilato ymīnañ je midugīg'ocpi:

—¿Ti Jesús ti tundīgoy? Ca' yī' ma ypocy nbaatich. Miñ n'octzaachytuñich, e najtzmadzīhuībich.

²³ Je jāy ajcxy ñigi anajty ymīnaan'adītzcīxy janch mic, co huen yajcruudzpejty. Chi ajcxy jadu'n mīmadacy Jesús co chachne'mgīxy je teedy tungmīdipi, etz je cajpjāy ajcxy.

²⁴ Chi jada' Pilato cuyduñ jadu'n nej je jāy ajcxy anajty pijctzoy.

²⁵ Chi Pilato najtzmadzīy je Barrabás huīdi anajty pujxtīgōtyīp, co anajty chach jāy yajqueec-huācxy, etz y jāy yaj'ōgy, je' huīdi yī jāy ajcxy ypijctzou. Chi Pilato cīyejcy Jesús ma yī' ajcxy huen tungīxy nej tzojccīxy.

Jesús yajcruudzpejti

26 Chi je judíoꝝäy ajcxy yajnicxy Jesús. Jim tü'am ajcxy minaybaati tüg jäy huidi anajty ti chooñ camjoty, huidi anajty yxii Simón, e ycoꝝápity anajty Cirene. Chi adzip ajcxy Simón yajquejycabiꝝ Jesús ycruudz, e yajpanicxy ajcxy Jesús.

27 Jac'axam anajty naax cajp panicxcixy, etz nañ may töxyjäydijc ajcxy chachyaaxcixy miid jotmay miid yi' ycixpi.

28 Chi Jesús ni'ijxhuimbijty je töxyjäydijc ajcxy, chi nimay ajcxy:

—Miich Jerusalén töxyjäydijc ajcxy, ca' xyñiyáaxcixich. Nayñiyaaxigix miich ajcxy ci'm etz m'ung ajcxy ycixpi.

29 Chi ypaadipy tiempo co jäy ajcxy ymina'nipy: “Jotcuꝝ je töxyjäy ajcxy huidi ca' y'ung icy, huidi ca' ti y'ungtzimigü, etz huidi ca' ti y'ung yajtzitzcixy.”

30 Chi je jäy ajcxy nimaydägipy mijtun mijcop: “Niꝝidagótcich ajcxy”; etz je mutztun mutzcop: “Yajtigooygich ajcxy.”

31 Pen jäy ajcxy tzaachypí ayo'n mooyb Dios y'ung, niꝝi ajcxy jacjiini ytundigoyañ miid Dios yjäy, tim jadu'n nipaady nej pin puxam tzuxy quipy nañ puxamy quipy títzpi.

32 Nañ jim anajty yajnicxcixy miid Jesús jametz pocyjäy. Tú'ciꝝ miid Jesús anajty yaj'ögaangixy.

33 Co ajcxy oyjäty jim ma tüg it huidi jäy ytijpy öꝝpi cohuaꝝc, chi ajcxy jim Jesús yajcruudzpejty miid metz pocyjäy: tüg pocyjäy a'oy'amy, jadüg anajty'amy.

34 Chi Jesús yminañ:

—Dios Teedy, mecxi ajcxy ypocy, com ca' nejhuuygixy ti ytungixyp.

Co je soldados anajty ajcxy yajhuäcxaani ac je'y Jesús yhuít, chi ajcxy ijxy suerte pin ocjéðib.

35 Jim je cajpjäy anajty yhuindicxcixy, yam je tungmiidpi niꝝigü yajxigü Jesús, yminañ ajcxy:

—Jada Jesús huingjäy ti yajtzöꝝy, huen cham ci'm nayyajtzöꝝyii, pen yi' je' je Cristo, je huidi Dios ti huin'ixyi.

36 Nañ jadu'n je soldados ajcxy niꝝiiccixy yajxiiccixy Jesús, nimijhuäꝝy ajcxy möhuaangixy anajty vino ta'mbi.

37 Chi je soldados ajcxy yminañ:

—Pen miich Rey'ajt ma yi judíoꝝäy ajcxy, nayñihuänii ci'm.

38 Ma Jesús ycödu jim anajty yjaayity griego'amy, latin'amy, etz hebreo'amy: JADA JE' YI JUDIOJÄY AJCXY YREY.

39 Chi tüg pocyjäy huidi anajty cruudzcixy ooy niꝝiicy yajxiicy Jesús yminañ:

—Pen miich je' je Cristo, naygohuänii ci'm, e cohuaangich ich ajcxy nañ jadu'n.

40 Chi je jadüꝝpi pocyjäy oy y'adzooy, oꝝy ymügü, nimay:

—¿Nej ca' miich Dios mdzigü. Ca' m'ixy co tú'ciꝝ ti nbóꝝcähuim?

41 Ich ajt janch paatip jadu'n, co jadu'n jada ngöbícim tzaachypí je tiibi ndundigooyim. Jadayaabi Jesús janch ni ti jibicpi jada ti catuñ.

42 Chi je pocyjäy nimay Jesús:

—Tun may'ajt xyjäymedzipich co anajty mjäty jiiby ma m'ane'mdac.

43 Chi Jesús oy y'adzooy:

—Janch ich miich yam nimäy co cham ich miich miid'íjtnipy ma je oybi it.

Jesús y'o'cni

44 Co cuꝝcxiibi paty, chi oy ycoodziꝝy tüg'óciꝝ naaxhuiñ ixti minacyxiini.

⁴⁵ Chi xii ca' y'oc'ani. Chi je huit oy yci#tzhuäcxy huidi anajty ad#ydujcp je Dios y'it jii by ma Dios yti#j.

⁴⁶ Huin'it Jesús mic ypätcapxy ymínañ:

—Dios Teedy, cham nyajcídigi#y #ch n'alma.

Co Jesús jadu'n ymínañ chi y'ögy.

⁴⁷ Co je soldado huindzin ijxy jadu'n nej anajty ti ytunyii ti yjadyii, chi ooy jäymejch yi Dios ymínañ:

—Janch co jadayaabi yëydijc anajty tudägy yjäyity.

⁴⁸ Chi je mayjäy ti#bi anajty jim yöymújccixy yhuind#ccixy, co ajcxy ijxy jadu'n nej ytuuni yjajti, chi ajcxy huimbijttaayñi cajpjoty yam ycaach tzachcójxcixy mii#d jotmay ycixpi.

⁴⁹ Cham tüg'óc#y Jesús ymigügtijc ajcxy huidi anajty mii#d ñay'ixy'adyii, etz töxyjäydijc ajcxy huidi anajty Jesús ti ypadzonyii jim Galilea, jiguëgy je' anajty ajcxy yhuind#ccixy.

Yajnaaxti#gy ajcxy Jesús

⁵⁰ Jim anajty tüg yëydijc huidi anajty yxii José, hue' anajty ycogájpity Arimatea ma Judea naaxjot. Je' anajty judío m#jtungm#d#pi, e je' ooy anajty chach'oyjäyity etz ytudägyjäyity.

⁵¹ Je' nañ yjijp'ijxy anajty co yminipy je Dios y'ané'min, e ca' je' anajty j#jpti#gyi#y mii#d jacnaagity m#jtungm#d#pi co ajcxy yaj'ögy Jesús.

⁵² Chi José ñicxy ma Pilato oy pijctzoo#huí Jesús ñin#cx.

⁵³ Chi yajminajcy ma cruudz, e mo'ñ mii#d tüg sábana, chi pidacy ma ögpi jut, ma tüg tzaahuinguetzm#jc ma ca'ni anajty ni tüg ögpi jii by yajpidägy#p.

⁵⁴ Je' anajty ajcxy ni'ix#y#b a'ix#y#b je pascua xii e je' anajty tim tzondägan je pócxin xii.

⁵⁵ Chi je töxyjäydijc huidi anajty ti ypadzoñyii Jesús jim Galilea, pan#cx#y ajcxy je José axam. Chi ajcxy nañ jadu'n ijxy je ögpi jut, etz je nin#cx jadu'n nej jii by yajpidacy.

⁵⁶ Chi ajcxy yhuimbijttay cajpjoty. Chi ajcxy yaj'oy#y ujtz xuucpi, tzooy, etz ungüento, chi amay'ajty je pocxin#xii, jadu'n nej anajty cötújc#in y'ane'my.

24

Co Jesús y'ögy chi yjugyp#jcy

¹ Co je semaan y'ixti#gyi#y janch tim ticx#cp je töxyjäydijc ajcxy ymiiñ ma je o'cpi jut, chi m#miiñ ajcxy ujtz xuucpi, etz tzooy huidibi anajty ti yaj'oy#ygy#y. Nañ jadu'n mii#djadyii töxyjäydijc miiñ.

² Chi ajcxy paty je tzaa ti anajty yjidiguegyii ma je o'cpi jut'aguu.

³ Co ajcxy yti#gyi#y jutjoty, chi ca' ajcxy paty je Huindzin Jesús ñin#cx.

⁴ Chi jadu'n yjajty, jii by anajty ajcxy jutjoty huinmaaygy#y, co ñayguëxi#gi ma ajcxy ym#jc metz yëydijc janch ad#cxp anajty y#huit.

⁵ Chi ajcxy ooy chig#y, chi ajcxy yhuindactay, chi je metzpi yëydijc ymínañ:

—¿Na'amy co m'ixtaaygy#y yi jugyp#i ma yi ti#bi y'ögy?

⁶⁻⁷ Ca' je' ya, ti je' yjugyp#icy. Jäym#jtz#cx jadu'n nej minañ jim Galilea, co ymínañ:

—Ooy ycop#icyity co #ch, je jäy huidi tzooy tzajpjoty, nyajc#yeg#py pocyjäy c#am. Yi' ajcxy xyajcruudzpedipy#ch, chi njugyp#ig#py#ch codug#ig xii.

⁸ Chi ajcxy oy jäymejtzcooty nej anajty Jesús ti ymínañ.

⁹ Chi je töxyjäydijc ajcxy yhuimbijttay ma o'cpi jut. Chi ajcxy yajm#dm#ydactay jadu'n nej anajty ti i#xcixy ti m#doog#y mii#d Jesús ydiscípulos ajcxy je nimajmetzpi etz jacjadyii jäy huidi yajpaatp ma je' ajcxy.

¹⁰ Je töxyjäy ajcxy huïdi ooy ma Jesús ñaaxtigïy, je' je' anajty ajcxy: María Magdalena, Juana, etz María Jacobo ytaj, e cham jacnaagïty ymidöxyjäydijc.

¹¹ Chi Jesús ydiscípulos ca' ajcxy tim mijpidacy je töxyjäydijc ajcxy ayuc, hue' ajcxy tijy nigo y'occapxcixy y'ocmiydaaccix, paady ca' ajcxy mibijcy.

¹² Chi Pedro ypidïgy ñicxy poyïgyi ma anajty Jesús ti ñaaxtigïy. Chi Pedro yco'ixïy ma je o'cpi jut, chi ijxy co ca' jiiby ni ti, jëyi Jesús yhuit abicy y'ooxnäy. Chi Pedro yhuimbijty ma ytiyc jihuïy ooy jadu'n nej ti ytuñyï yjadyïi.

Ma Emaús tü'aa

¹³ Huin'it xïi metz Jesús ydiscípulos ajcxy ñicxy ma tüg cajp mutzpi hue' anajty yxïi je cajp Emaús, hue' yjiguemyïty müid Jerusalén tugi'px estadios (majmetz kilómetro).

¹⁴ Chi amiydaacip anajty ajcxy ñicxy. Nigapxcixy nimiydaaccixy nej Jesús ti yjaty ti y'ayoy.

¹⁵ E jadu'n yjaty ma anajty ycapxcixy ymiydaaccixy je nimetzpi, chi Jesús ci'm nimijhua'cy je metzpi, chi müid ñicxy ajcxy yquipxyi.

¹⁶ Oy anajty ja'ijxcixy, ca' ajcxy tuñcuend pin je' anajty.

¹⁷ Chi Jesús y'amidooy je' ajcxy:

—¿Ti miich ajcxy miydacpy ma yam mdüyöygyxy? ¿Nej co mdájcixy mmáygyxy?

¹⁸ Chi tüg huïdi anajty yxïi Cleofas y'adzooy:

—Janch tüg'óciy mayjäy nejhuïydäy je ayo'n ti ytunyïi ti yjadyïi. ¿E miich naydüg jim jättac Jerusalén, e jadu'n tijy ca' mnejhuïy?

¹⁹ Chi Jesús je' ajcxy nimay:

—¿Ti ti ytuñyïi ti yjadyïi?

Chi je' ajcxy ymïnañ:

—Jesús Nazaretpi, huïdi Dios y'ayucnajtzcaxïyïp, yi' anajty mij jánchïp ma yi' ayuc etz huinma'ñ ma Dios yhuinduu, etz cham ma tüg'óciy naax cajp.

²⁰ Chi yi' ajcxy je teedy mijtungmïdipi etz ñich ajt ndungmïdipi Jesús yajcïdigïy je gobernador co huen yaj'ögyïi. Chi ajcxy yajcruudzpejty.

²¹ Hue' ñich ajcxy anajty ndzach'ahuijxyp co yi' je' huïdi Israeljäy ajcxy cohuänaam ma ymidzip. Jadachambi jada' ymidugïgxi ma jadu'n ti ytunyïi ti yjadyïi.

²² Cham ñich ajcxy ndöxyjäydijc ajcxy ooy xy'adzigïygyxyich. Ti y'oygyxy janch ticxïcp ma o'cpi jut.

²³ E com ca' ajcxy paaty je ñaaxnicx, chi ajcxy yhuimbijtni ymïnaangïxy co ti ijxcixy yi' ángeles ajcxy, hue' je ángeles ajcxy ymïnañ co Jesús yjuugyïty.

²⁴ Huin'it nijëjty nmigügtijcïch ooy ma o'cpi jut, paty ajcxy janch jadu'n nej töxyjäydijc anajty ymïnaangïxy. Ca' je' ajcxy ijxy Jesús.

²⁵ Chi Jesús ymïnañ:

—¡Miich jäy ajcxy ooy ajcxy m'aajuuñity mjetjuuñity, ca' ajcxy ti md-zojcmïbijccixy co ajcxy mjamïbigá'nïp huïdibi y'ayuc najtzcaxïybi ajcxy ycapxy!

²⁶ ¿Nej ca' anajty ycopicyïty co je Cristo ayo'n paadip, e huin'it ytigïhuïp tzajpjoty ma yi' y'it oybi?

²⁷ Chi Jesús yajniimaay ajcxy Dios ytiy'ajt, chondägy ma Moisés ñecy, etz tüg'óciy jacjadyïi necy huïdi Dios y'ayucnajtzcaxïybi yjaay, yajxon ajcxy yajni'ixïyday jadu'n nej yjaybétyïty müid je Cristo ycixpi.

²⁸ Chi ajcxy mihuingoñ je mutz cajp ma anajty ñicxcixy, je Jesús jadu'n ñaybidaaci jadu'n nej jihuïy jacjiguem ñicxy.

²⁹ Huin'it ajcxy nimay adzip:

—Hui'm miich miid ñich ajcxy, ñigi jada chuu'ñiy'adich.

Chi Jesús ytiñiy cajpjoty yhui'my miid je' ajcxy.

³⁰ Chi jadu'n yjajty co anajty ti y'ixtaaccixy caaybi, chi Jesús tüg tzajcaagy conigy, e yajnaxty Dios cojuyip, huin'it tujc-huäcxy moy ajcxy.

³¹ Huin'it ajcxy ijxcajpy Jesús. Chi Jesús mic micíy yaj'ijxtigoy.

³² Chi ajcxy ñayñimaayi:

—¿Nej ca' yjanchity co ñich ajt ooy njihuñiyim jotjoty huinma'ñjoty co anajty ajt jim xymiidmíydacim tü'am, etz co ajt xyñajtzcapxñiyim je huidi jaybety ma Dios ñecy?

³³ E tim huin'itíy ajcxy tübájccixy, chi ajcxy níxcixni jim Jerusalén. Ni'amugi' ajcxy paty je majctügpí Jesús ydiscípulos ajcxy e jacjadyii jäy ajcxy.

³⁴ Chi ajcxy minaanigy:

—Janch yí' co ti yjugypicy je Huindzin Jesús, com ti oy ñayguëxigyii ma Simón.

³⁵ Chi Cleofas nimíydacy jadu'n nej tü'ay anajty ajcxy ti ñaybaatigixy miid Jesús, etz jadu'n nej ajcxy Jesús ijxcajpy co tzajcaagy ti tujc-huäcxy.

Jesús ñayguëxíci ma je' ydiscípulos ajcxy

³⁶ Jiiby anajty ajcxy tzachnimíydaaccixy co Jesús oy ñayguëxigyii ma je' ajcxy. Chi ytinay'ahuñiy cujc'amy ma je' ajcxy, chi yminañ:

—Jotcugi' miich ajcxy.

³⁷ Chi je' ajcxy ooy ñay'adzigiyi ooy huinmaaygixy, hue' ajcxy tijy ijxmaññiyb.

³⁸ Chi Jesús nimay je' ajcxy:

—¿Na'amy co mjot mhuinmañ ti ytigoydaaygixy? ¿Nej co m'aa'ájtigixy mjot'ájtigixy pin ñich?

³⁹ Ijxcix miich ajcxy ñich ngi' ñich ndecy, ñich jëni ñich. Nídongich etz íjxcich ajcxy. Tüg espíritu ca' miidity chüch ni ypaic, jadu'n nej m'ijxcixy ñich nmíidity.

⁴⁰ Co Jesús jadu'n yminañ, chi ajcxy yaj'ijxy yci' ytecy.

⁴¹ Per ca'ni ajcxy mibijcy miid co anajty ajcxy chachjotcújcity, chi Jesús ajcxy nimaayi:

—¿Miid ajcxy ti ii mgayipy?

⁴² Chi ajcxy moy Jesús acxtzäy, etz tüg jüdy serpäg.

⁴³ Chi cöbijcy, chi ycaay y'uucy jim ma je' ajcxy yhuinduu.

⁴⁴ Huin'it Jesús yminañ:

—Huidi m'ijxyp cham je' je' huidi nyajnimay jayhuin, co ñich miich ajcxy anajty miid'ijtcixy, co copicy nguýdundähuibich jadu'n nej yjaybétyity ma je Moisés ñecy je jëcyip, etz jacjadyii Dios y'ayucnajtzcapxñiybi ñecy, etz yí salmo necy.

⁴⁵ Huin'it je' ajcxy yjot yhuinmañ ymiñ ymejch, jaydëbi huinjihuñiygixipy huidi jaybétyip.

⁴⁶ Chi Jesús yjacminañ:

—Jadu'n jaybety y'ity ma Dios ñecy co copicy co je Cristo paadip ayo'n e yjugypigipy codugüg xñi, maabi anajty y'ögy.

⁴⁷ Huen ajcxy yajcapxhuäcxy Dios yti'yajt huindu'my naaxhuiñ, chondägip Jerusalén, co ooy ycopicyity huen jäy ajcxy jothuimbijtcix jaydëbi ajcxy paadip pocyhuinmeecxin.

⁴⁸ Miich ajcxy nidíy'ajt'adipy tüg'óciy jadu'n nej cham ti m'ijxcixy ti mne-jhuñiygixy.

⁴⁹ Jadachambi nguexipyich ma miich ajcxy je huidi nDeedyich ti xyaj'ahuanñiygixy. Hui'mgix ya Jerusalén ixti cooni ajcxy xyñidigihuip xycödígihuip je Dios yjihuiñ ymic'ajt huidi tzonam tzajpjoty.

Jesús ypa'ttig#yñ tzajpjoty

⁵⁰ Huin'it xii Jesús miid tzoñ je' ydiscípulos ajcxy, chi ajcxy ycajppidzimy, ñicxy ajcxy mihuingon je Betania. Chi Jesús xajhuäcxy yci' mibijctzoy Dios miid je ymigügtijc ajcxy ycixpi.

⁵¹ Chi jadu'n yajty ma anajty Dios mibijctzoy miid yi' ajcxy ycixpi, chi abicy yajhui'mni je' ajcxy e je' ypättig#yñi jiiby tzajpjoty.

⁵² Chi yi' ajcxy jim yjac-huäcxijpy Dios ojadajtcixy. Chi ajcxy yhuimbijtaayñi jim Jerusalén janch jotcuyc.

⁵³ Chi ajcxy jabom jabom anajty ñicxcixy ma Dios ytiyc chajpcapxycapxcixy, ojadajtcixy jäymejtcixy yi' Dios, Janch jadu'n jada. Amén.

SAN JUAN

Jaayhui'my Jadu'n Nej Jesucristo Ytun Yjajt

Dios y'ung huidibi y'oy ya naaxhuiñ yejci Dios y'ayuc tiy'ajt

¹ Co naaxhuiñybi oga'n chondacy jiiyim anajty Dios y'ung, e yi' yajnejhuñy jây ajcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt. Dios y'ung tú'ciy anajty yajpaady ma Dios.

² Je' tim oga'n'aty anajty yajpatp ma Dios.

³ Tüg'óciy huidijaty yaj'ijxp yajpatp ya naaxhuiñ, yi' yaj'oyiyday yajcojtay. Tüg'óciy huidijaty Dios yajcojy, tú'ciy ytuñ mïd y'ung.

⁴ Dios y'ung yi' jugy'ajtyejctayb ma tüg'óciy naaxhuiñyây. Mïd co jugy'ajtyejctây ma tüg'óciy naaxhuiñyây, je' je' tiy'ajt co Dios y'ung ymïd Dios ymic'ajt. Jadu'n nipaady nej tüg jïin huidibi jây codicxp.

⁵ Ya naaxhuiñ yajpaady anï. Yi anï jadu'n yi' nej coodzpi. Yi Dios y'ung ti mïmiñ ya naaxhuiñ Dios y'ayuc ytiy'ajt. Jadu'n Dios y'ayuc ytiy'ajt ma jây yjot yhuinma'ñ nej tüg jïin ytiçxy agoodztuuyb. Yi anï ca' ñaygodigiyii mïd Dios ytiy'ajt.

⁶ Ma'xung'ajt tüg yëydijc huidibi Dios anajty ti yajnibicy. Hue' anajty yxii Juan.

⁷ Yi' oga'n tiy'ajt yejci co Dios ymic'ajt etz ytiy'ajt yajpaady ma Dios y'ung, jigix tüg'óciy je jây ajcxy camibijctahuipy je Dios y'ung. Dios y'ung jadu'n nipaady nej tüg jïin huidibi codicxp ma jây ytüyöy.

⁸ Je Juan ca' je' anajty yjëjty je Cristo, je huidibi capxhuäcxp Dios y'ayuc ytiy'ajt. Hue' janchtiy je Juan ñidiy'ajt'ajt je Cristo.

⁹ Je Dios y'ung hue' je' ma'xung'ajty ya naaxhuiñ. Je' je' anajty je Dios ymic'ajt etz ytiy'ajt ymïd, je janchypi, ma jëb tüg'óciy jây ya naaxhuiñ patcixy Dios ytiy'ajt.

¹⁰ Je Dios y'ung ya anajty yhuidity naaxhuiñygyxy. E jada naaxhuiñ yi' yaj'oyiyday. E may je naaxhuiñyây ca' ajcxy ijxajpy.

¹¹ Je ymigügtijc, je judiojây, je' ajcxy nimiini, e may ajcxy je ymigügtijc ca' ajcxy ycöbijci.

¹² Tüg'óciy je jây ajcxy pinjaty mijpidac yi' yxii yi' ymic'ajt, yi' ajcxy yajmoy Dios ymic'ajt, e jadu'n nipaty nejjiñy yajcxy Dios y'ung'adyii.

¹³ Canan hue' je' co naydijyib Dios y'ung co ti yma'xung'aty jadu'n nej jây ajcxy y'ocma'xung'aty. Nañ ni ca' yjadu'nity nej jây tijy, nej jây jijp'ixy, ni canan jây jadu'n ti huinmay. Hue' janchtiy Dios jadu'n ti huinmay.

¹⁴ Je Dios y'ung ya naaxhuiñ je' yma'xung'ajty mïd ñinïcx etz chinay mïd naaxhuiñyây. E ñich ajcxy n'ijxich yi' y'oy'ajt etz ymic'ajt, jadu'n nej Dios Teedy y'ung tüg'pajc oy'ajt etz mic'ajt mïdity.

¹⁵ Juan ñidiy'ajt'ajt je Dios y'ung, e chi capxypidzimy, e jadu'n ymïnañ:

—Jada je' je jây huidibi ñich jadu'n nimiydaacich ma miich ajcxy. Je huidibi miimb jac'axam ma ñich, jac mic'ajt mïd yi' ca'ydi ñich, com jacjayijp yi' jugy'ajt paty ca'ydi ñich.

¹⁶ Je Dios y'ung oy xychojcm xyjihuiyim mijcajee, paady je' tuuñ may'ajt oy'ajt mijcajee mïd ñich ajt ycixpi.

¹⁷ Com Dios y'ané'min ycötujcin micpi hue' Dios yajniguejx je Moisés. Co Dios quejxy Jesucristo ya naaxhuiñ, chi may'ajt oy'ajt tuñ mïd je jây ajcxy ycixpi, e nañ je' ytiy'ajt yajniguejx je Jesucristo.

18 Je Dios ni caminaabi pin ca'ixyñi, je y'ung tügpajci yajpatp ma Dios Teedy ity. Je Dios y'ung ti xyajnejhuñim nej Dios yajpaady.

Juan el Bautista je' t'iy'ajt yejc co Jesús je' anajty Dios y'ung

19 Jadaabi je' je t'iy'ajt huidibi Juan yejc, co judío jäy ajcxy quejxy nijëjity teedyt'ijc etz tzajpt'ijc tungm'iidpi. Jim ajcxy chooñ Jerusalén nicxy ma anajty Juan yajpaady, chi ajcxy y'amidooy:

—¿Mb'in miich? ¿Nej miich je' je Cristo huidibi Dios yquexamy?

20 Je' ñigapx je t'iy'ajt, ca' ñaygoyützi, chi ym'inañ:

—Ca' ñich njëjity je Cristo.

21 Chi ajcxy jac'amidooy:

—¿E pin miich mnaydijyii? Pen ca' mjëjity je Cristo. ¿Nej miich je' je Elías?

Chi Juan y'adzooy:

—Ca' je' n'ñichity.

Chi ajcxy jac'amidooy:

—¿Nej miich je' je Dios y'ayuccapxhuäcxpi, je huidibi ñigapxy ma Dios ñecy co ymiinañ ya naaxhuiñ?

Chi Juan y'adzooy:

—Ca'.

22 Chi y'amidooy ajcxy jadüg'oc:

—¿Mb'in miich? J'igix ñich ajcxy t'iy'ajt nyajñicxibich ma yi t'ibi ñich ajcxy xyquexyich. ¿Ti miich nayx'igoyäxyii?

23 Chi Juan ym'inañ:

—Ñich je' je jäy huidibi Dios y'ayuccapxhuäcxip ma tüg m'ijtig'iiduum, tim jadu'n nej j'iby jaybety ymiñ ma Isaías ñecy, nañ tim jadu'n ñich nm'inañich co copicy nayñi'ix'iyigix ma yi mjot yi mhuinma'ñ, jëbi nayb'aatigixy m'iid mHuindzin Dios. Jadu'n nej jäy ixypy tü'aa yaj'oy'iy co tüg huindzin ymiina'ñ.

24 Je teedyt'ijc etz tzajpt'ijc tungm'iidpi huidibi oy m'igapxy Juan, hue' anajty ajcxy fariseojäy ti yquexyii.

25 Chi ajcxy jactim'amidooy Juan:

—¿Ti miich co mjäyayñibety? Peni ca' miich mjëjity je Cristo, ni mgajëjity je Elías, ni mgajëjity huidibi Dios y'ayuc najtzcapx'iyip.

26-27 Chi Juan y'adzooy:

—Ñich hue' jäy nyajñibetyich m'iid ni. Ya naaxhuiñ ji tüg jäy huidibi miich ajcxy ca' m'ixy'adyii. Je' huidibi jac'axam mimb ma ñich, je huidibi ca' m'ihuaadity nicxy yi' xytumbi'adyiijich, nicxyich yc'ighuin nguejich.

28 Jadu'n ytuni yjajti jim Betábara, jim'amy ahuin ma Jordán mij ni, jim anajty Juan jäy yajñibety. Juan t'iy'ajt yejc co Jesús je' anajty yjugy'ajt yegam m'iid ñich ajt nbocy ycixpi.

Jesús naysajhuindzig'ihuaanip ma Dios m'iid jäy ajcxy ypocy ycixpi

29 Chi je com jabom co ijxy Jesús anajty ñimiñyii, chi Juan n'may je jäy ajcxy:

—Cha je' ymiñ je Dios yjäy huidibi Dios naysajhuindzig'ihuaanip m'iid naaxhuiñjäy ajcxy ypocy ycixpi. Tim jadu'n nej judíojäy ajcxy Dios huindzig'iy m'iid ypocy ycixpi.

30 Jada je' huidibi ñich nnigapxypich co jac'axam ymiina'ñ ma ñich tüg yëdyjc huidibi ñigi Dios ymic'ajt y'oy'ajt m'iidty ca'ydi ñich. Com j'iyim anajty yi' yjugy'aty co oga'n naaxhuiñybi chondacy.

31 Oy ñich anajty ca' yi' n'ixy'adyiijich huingixy j'ijpcixy, nyajñibejtich jäy, jigix yi judíojäy nejhuñhuip ajcxy co ji yajpaady je Cristo je huidibi Dios ymic'ajt m'iid.

32 Chi Juan nigodiy'ajt'ajty je Cristo co ym'inañ:

—Ich ti n'ixyich yi Espíritu Santo jibby choñ tzajpjoty, jadu'n yquëxëgy nej tüg muuxy, e chi y'ixtacy ma Jesucristo.

³³ Tiydudägy ca' ich anajty n'ixy'adyiich. Je Dios huídibi xyquejxich jäy yajniibejtpi, je' ich anajty jadu'n ti xyñimäyich co je jäy ma anajty n'ixyich je Espíritu Santo ñigidägyii anajty etz yhui'my ma je'. Je' je' jadu'n anajty huídibi y'adigihuiipy yjottigihuiipy Dios yjihu'iñ ymic'ajt ma je jäy ajcxy.

³⁴ Cham nnigapxpetyich co ich ti n'ixyich je jäy, e nyejcpyich t'y'ajt co je' je' je Dios y'ung.

Jesús yhuin'ijx nijëjty jäy huídibi anajty ydiscípulo'andaanipy

³⁵ Chi je com jabom jopy jim anajty Juan yajpaady miid metz jäy huídibi ixpijcp ma yí'.

³⁶ Chi anajty ajcxy tzachhuindicxy Jesús co anajty jim ñaxy, chi Juan nimay je metzpi jäy:

—Oc'ijxcix ocnejhuëygix, cha je jäy huídibi Dios nayyajhuindzigihuaanip miid naaxhuiñjyay ypocy ycixpi.

³⁷ E je metzpi jäy huídibi anajty ajcxy ixpijcp ma Juan, co jadu'n ajcxy midoy nej Juan ymíñañ, chi ajcxy Jesús padzooñ.

³⁸ Chi Jesús y'ijxhuimbijty, chi ijxy co anajty ajcxy ypanicxyii, chi jada' nimay ajcxy:

—¿Ti ajcxy m'ixtaayb?

Chi ajcxy y'adzooy:

—Huindzin, ¿ma tiyi ti mja'ttägy?

³⁹ Chi Jesús y'adzooy:

—Miingix, jigix ajcxy m'ixipy ma ti nja'ttägyich.

Chi jada' ajcxy panicxy, e chi ajcxy ijxy ma anajty ti yja'ttägy. Je huin'it ximbi chi jim je' miid yhui'miy, com mijminacyxii anajty co ajcxy jim ymejch.

⁴⁰ Andrés, je Simón Pedro ymiguëx, je' anajty tüg tzoonip huídibi nimetz ajcxy midou jadu'n nej Juan ymíñañ, etz je' anajty ajcxy ti padzooñ Jesús.

⁴¹ Chi jada' Andrés oy ixtäy y'uch Simón tim jayijp, chi nimay:

—Ti ich ajcxy nbaady je Mesías —jadu'n je ayuc Mesías yhuimbizimañ Cristo.

⁴² Chi Andrés miidnicxy Simón ma Jesús, e chi Jesús huindicxpejty, nimay:

—Miich je' Simón, Jonás miich xy'ung'ajtp. Miich je' mxii'adiyb Cefas —huídibi ayuc'amy huimbizimb tzaa.

Jesús je' yhuin'ijx Felipe etz Natanael

⁴³ Chi com jabom Jesús choñ ñicxy jim Galilea, chi minaybaati Felipe, chi jadu'n nimay:

—Pajamgich.

⁴⁴ Felipe jim anajty ycogajpity Betsaida, ñañ je' je' je cajp ma anajty ajcxy ycogajpity Andrés etz Pedro.

⁴⁵ Chi Felipe minaybaati je jäy huídibiyxii Natanael, chi jadu'n nimay:

—Ti ich ajcxy je' nbaadyich je jäy huídibi yajnigapxp yajnimiydacp ma Moisés ñecy, etz yi Dios y'ayucnajtcapxiiybii ñecy. Yi' je' je Jesús, José y'ung huídibi cogajpip jim Nazaret.

⁴⁶ Chi Natanael y'adzohuimbijty:

—¿Nej jim Nazaret ti choñ tüg oyjäyi? Com ac jadu'n jäy ymíñañ co ac jibicjäydijc jim tzinaayb.

Chi Felipe ymíñañ:

—Jam ci'm octim'ix.

⁴⁷ Co Jesús ijxy co Natanael ñimiñyii, chi jadu'n ymíñañ:

—Cha tög judíojäy huídibi ca' pín huin'ñipy.

⁴⁸ Chi Natanael ymíñañ:

—¿Nej miich tí xy'ijxcapyich pín jäy ñch?

Chi Jesús nímáy Natanael:

—Ca'ni anajty Felipe xyñímaayñi: “Jam íxim je Jesús” co anajty miich jiiiby'emy ma je higueri quipypa't, huin'it ñch miich tí n'ijxcapy.

⁴⁹ Chi Natanael y'adzooy:

—Huindzin, miich je' Dios y'ung. Miich je' Rey'adam ma je judíojäy ajcxy.

⁵⁰ Chi Jesús y'adzooy:

—Míid co tí nnímáy co jiiiby'emy anajty miich ma je higueri quipypa't co ñch miich tí n'ijxcapy. ¿E tí mdímjanímibicy? Jactimmijhuinma'ñ etz jactimmij'oy'ajt m'ixamyb mbadamyb.

⁵¹ Chi Jesús jadu'n ymíñañ:

—Janch tím tíy ñch miich ajcxy yam jadu'n nímáy co m'ixipy ajcxy yí tzajp y'ahuäch etz Dios y'ángeles ajcxy chooñ tzajpjoty xyñigidägyich, e ypa'ttigíygyxy jadüg'oc tzajpjoty. Choongíxy yja'tcíxy ma ñch je jäy huídibi tzoon tzajpjoty.

2

Jesús y'oy ma anajty jäy nixíduñ tög pijcín jim Caná

¹ Midugíxíibi anajty maabi ajcxy Jesús mínaymígápxígyxy, ma je cajp huídibi yxí Caná ma je Galilea naaxjot jim anajty huinxídungíxy tög jäy huídibi anajty tí ypicxy. E jim anajty nañ jadu'n Jesús ytaj.

² Chi Jesús míid je' ydiscípulos ajcxy yajhuooy jim ma je xí anajty ytuñyí yjadyí.

³ Tí anajty vino ycíjxtaayñí, huin'it Jesús ytaj ñímáyñi:

—Ca'p ajcxy míidiñ vino.

⁴ Chi Jesús y'adzooy ytaj nímáy:

—Ca' tí jotmay nmídidyich míid miich töxyäy. Ích nhorí ca'ni paady mína jäy ajcxy nyajnejhuíhuíbich pín ñch.

⁵ Chi je ytaj nímáy je tumbidíjc ajcxy:

—Mdúngíxy nej anajty ajcxy Jesús xyñímaaygyxy.

⁶ Jim anajty tudujc tzaadu'tz ma anajty ní y'ity. Je ní anajty ajcxy yajtumyb co anajty ajcxy ycíbujcíxy jadu'n nej ypocy íxpujcíxy, jadu'n anajty ajcxy judíojäy costumbre míidity. Tügpi tzaadu'tz ymíid anajty yjot metz majt tugígg majt ní.

⁷ Chi Jesús nímáy je tumbidíjc ajcxy:

—Yaj'ujtzcíx yí tzaadu'tz míid ní.

E chí ajcxy yaj'ujtztay mabaat y'a'ujtznaxy je tzaadu'tz.

⁸ Chi Jesús ymíñañ:

—Yajpidzímgyx cham yí ní, e yajnicxcíx jiiiby ma huídibi ane'mb ma yí caydac uuctac.

Chi ajcxy yajnicxy je ní.

⁹ Co jada' je ane'mbí jíhuíymajch je ní tí anajty yvinocojy, chí míjhuoy je yéydíjc huídibi anajty tí ypicxy. Je ane'mbí ca' anajty nejhuíy ma anajty je vino tí choñ. Jéyí anajty je ytumbidíjc ñejhuíyb co ní anajty ajcxy yajpidzímgyx ma je tzaadu'tz.

¹⁰ Chi je ane'mbí nímáy je huídibi anajty tí ypicxy:

—Tüg'óciy jäy ajcxy huídibi xídumb, hue' ajcxy yajtumyb jayíjp je vino oybí. E co jäy ajcxy ooy yxondaacní, chí oyñihuídibi vino ní jacyajtungíxy. Miich janchtíy, tí m'amay'aty yí vinoní oybí íxtí chamní myajtuñ.

11 Je' je' je oga'nibi miñhuinma'ñ huídibi Jesús ytuun jim Caná ma Galilea ñaaxjot. Chi yajniguëxigy je ymic'ajt etz y'oyjäy'ajt. E je huídibi anajty ajcxy yaj'ixpijcpy, chi ajcxy ooy mibijcy mijpidacy je Jesús.

12 Co jadu'n tüg'óciy ytuni yajti, chi Jesús y'idacy jim ma je cajp huídi yxií Capernaum miid ytaj etz y'uch ajcxy, etz huídibi anajty yaj'ixpijcpy. Jim ajcxy yhuäcxijpy tüg xii mejtz xii.

Jesús yajpidzim ajuuybi adoocpi ma Dios ytijc

13 Tim huíngon anajty je pascua xii huídibi judío ajcxy ytumy jim Jerusalén, paady Jesús ñicxy jim.

14 Jim ma Dios ytijc Jesús paty je' huídibi anajty ajcxy ajuuybi adoocpi, jadu'n nej ma ymiñ huaj, borregi, etz muuxy (huídibi jäy ajcxy Dios yajhuindzigiyb). Nañ jim meeñyhuíngogombidijc anajty ajcxy y'ñaaygixy ma ymesa.

15 Chi Jesús yaj'oyiiy tüg cochac huojp. E chi ixhuojppidzimday je ajuuybi adoocpi ajcxy ma Dios ytijc ñihuaj etz ñiborrego. Chi yi meeñyhuíngogombidijc ymeeñ cöxijtnajxtayi, e chi ymesa tijhuimbijttaayi.

16 Chi nimay je muuxytoocpidijc ajcxy:

—Yajpidzimgix jada muuxy ya. Ca' ñich nDeedy ytijc yhuaani ajcxy ajuydac adoocac.

17 Je' ajcxy huídibi anajty Jesús yaj'ixpijcpy chi ajihuiygooti ajcxy je ayuc, jadu'n nej jaybety ymiñ ma Dios ñecy: “Ooy ndzocy njihuüyich Dios ytijc, paady ooy nnijottigoyich Dios ytijc.”

18 Chi je judío ixpijctijc ajcxy y'amidooy Jesús:

—¿Ti miñhuinma'ñ miich xy'ocyaj'ixambich ajcxy nej tüg ijppejt, pen janch miidity cötujcin co m'ixhuojppidzimday yi ajuuybi adoocpi ajcxy?

19 Chi Jesús y'adzooy:

—Yajhuindigooygix jada Dios ytijc, e codugüg xii ñich yi' jadüg'oc nyajpidigipy.

20 Chi jada' je judío ixpijctijc ajcxy y'adzooy:

—Huixchigüipx tudujc jimijt yhuäcxijpy co jäy cojy jada Dios ytijc. ¿E miich tijy myajpidigamy codugügxiij?

21 Per ca' je' anajty nigapxy je Dios ytijc. Hue' je' anajty ci'm ñayñigapxyii co anajty y'öga'ñ, etz co yjugypigipy jadüg'oc codugüg xii.

22 Chi jada' co Jesús yjugypijcy codugüg xii maabi anajty y'ögy, je huídibi anajty ajcxy ti yaj'ixpijcy, ajihuiygooti ajcxy huídibi Jesús anajty ti yajnimäyigixy. Chi jada' ajcxy mibijcy ooy jadu'n nej anajty ycojaayity ma Dios ylibro, etz com nañ jadu'n anajty Jesús ti ymina'ñ.

Jesús ñejhuüy nej jäy ajcxy yjot yhuinma'ñ miidity

23 Co anajty Jesús yjimity Jerusalén pascua xijoty, mayjäy ooy ymibijci co ajcxy ijxy je miñhuinma'ñ huídibi anajty ytumyb.

24 Jesús ca' anajty yjaty ñaygyegyii ma je mayjäy ajcxy (hue' anajty ajcxy chachyajrey'adamy).

25 Com Jesús ñejhuüydaayb anajty nej jäy ajcxy nidüg nidüg yjot yhuinma'ñ miidity ca' tzocy pin yajnimähuüyb ti anajty ajcxy ytunamy, com ñejhuüydaayb nej jäy ajcxy yjot yhuinma'ñ miidity.

3

Nicodemo oy ytij'ajtpicy ma Jesús

1 Jim anajty tüg yeydijc, fariseojäy y'ixpijcin anajty yajtuunipy. Hue' anajty yxií Nicodemo. Je' anajty ñigohuajc'ajtyp ma je judíojäy ajcxy ymiñ.

² Chi jada' Nicodemo ymiñ coodz ma Jesús anajty y'ity, chi nimay:

—Huindzin, nejhuiyb ich ajcxy co miich tüg huindzin huídibi tzomb ma Dios. Com ca' ni pin jaty nej tunipy je mihuinmañ huídibi miich mdumyb, pen ca' Dios ymic'ajt miidity.

³ Chi Jesús y'adzooy:

—Janch janch ich miich yam jadu'n nimäy, co ca' ni pin ixipy Dios y'it, pen ca' jadüg'oc yma'xung'ajttigach.

⁴ Chi Nicodemo yajtiy:

—Per, ¿nej tüg jäy tibi ymij'anäcciyñi y'ocnima'xung'ajttigajtzpity jadüg'oc? ¿Nej jëbi jadüg'oc ytiy ma ytaj y'aa yjot, e chi yma'xung'adity jadüg'oc?

⁵ Chi Jesús y'adzooy:

—Janch janch ich miich yam jadu'n nimäy pen ca' jäy yjothuimbity etz ñibety, pen ca' Dios yjihuiñ ymic'ajt y'adigiyii yjottigiyii, ca' jëbi ytiy ma Dios chinäy.

⁶ Je jäy huídibi ajcxy ma'xung'ajtp ma töxyjäy, ymid ajcxy ñinïcx yjugy'ajtin. Je jäy ajcxy huídibi Dios yjihuiñ ymic'ajt adigiyipy jottigiyipy ymid ajcxy Dios yjugy'ajtin.

⁷ Ca' nej mnayjihuihuïyb co ti nnimäy co copicy mma'xung'adipy huijemy, co Dios yjihuiñ ymic'ajt xy'adigihuiipy xyjottigihuiipy.

⁸ Com je poj miinïyb hueñytimyma'amyty, e nmidoohuim co y'a'ich, e ca' nnejhuïyim ma choñ e ma ñicxy. Jadu'n nej je poj ypojy e nganejhuïyim ma choñ, nañ tim jadu'n yjaty mid je Espiritu Santo, ca' nejhuiyim nej yjaty co adigiy jottigiy jäy.

⁹ Chi Nicodemo yajtihuimbijty:

—¿Nej tijy co yjadu'nity? Ca' nhuinjihuiych.

¹⁰ Chi Jesús y'adzooy:

—Miich huindzin'ajtp ma yijudíojäy, ¿ti co ca' mhuinjihuiy jadayaabi tiy'ajt?

¹¹ Janch janch ich miich yam jadu'n nnimäy co ich etz nDeedich ngapxyp yi huídibi nejhuiygyxypich, e nyejcpyich ajcxy tiy'ajt yi huídijaty ich ti n'ijxcixyich. Miich ajcxy judío ixpicytjic ca' ajcxy mgöbijccixy ich ajcxy ndiy'ajt.

¹² Pen ca' miich ajcxy mibijccixy jada tiy'ajt huídibi njanimiydacypich huídibi yajpatp ya naaxhuiñ, ca' ajcxy mmibigipy co njanimiydägibich yi tiy'ajt huídibi tzajpjoty yajpatp.

¹³ Ca' ni pin ti y'oy tzajpjoty, ich je jäy tügpajc huídibi ti ndzoñich tzajpjoty, ti ngidägyich ya naaxhuiñ.

¹⁴ Jadu'n nej Moisés yaj'oyy je pujx tza'ñ, e chi yajcruudzpety jim migtigiduum jigix chögipy je jäy ajcxy ma je ahua'n iyujc chüchyii. Nañ tim jadu'n jäy ajcxy xyajcruudzpedañich.

¹⁵ E tüg'óciy jäy ajcxy pinjaty xymijpidaacpich, ca' yi' jugy'ajtin ycixy ytiyoooy ni mina.

Dios ooy mijcajee tzocy jihuiy yi naaxhuiñyjäy

¹⁶ Ooy mijcajee Dios tzocy jihuiy yi naaxhuiñyjäy co yecy y'ung tügpajcpi mid jäy ajcxy ypocy ycixpi. Paady pinjaty mibijcp mijpidacp yi' y'ung, ca' yjugy'ajtin ycixipy ytiyopy tücci'yi. Hue' janchtiy y'alma ypaadipy tüg jugy'ajtin huídibi ca' ni mina ycixipy ytiyopy.

¹⁷ Dios ca' quejxy y'ung ya naaxhuiñ co tzaachytunipy yi naaxhuiñyjäy ajcxy mid ypocy ycixpi. Paady y'ung quejxy co yajpocyñihuáatzcixipy.

¹⁸ Je jāy ajcxy p̄njaty m̄ibijcp m̄ijp̄idacp Dios y'ung, ca' ajcxy Dios chaachytun̄ipy m̄iid ypocy yc̄ixpi. Je jāy ajcxy p̄njaty ca' m̄ibicy ca' m̄ijp̄idāgy Dios y'ung, pocyc̄ahuīpy ajcxy ma Dios, co ca' m̄ijp̄idaci ajcxy Dios y'ung t̄ūgpajcpi.

¹⁹ Paady yc̄ixpi Dios tzaachytuna'ñ mayjāy m̄iid ypocy yc̄ixpi, com co Dios quejxy y'ung m̄iid yt̄iy'ajt ya naaxhuiñ, e ca' ajcxy m̄ibijcy Dios y'ung, jadu'n je' anajty nej t̄ūg j̄in huidi cod̄ic̄ixp jāy ajcxy ma chinaaȳin yjugy'ajt̄in. Per ca'p ajcxy je naaxhuiñjāy m̄ijp̄idacy je j̄in, jadu'n nej j̄ihūy ajcxy anajty yjac̄otcujcity co chinaaȳixy agoodztuuyb, com je' co n̄iḡi tzachnijot'ajtc̄ixy j̄ibic-huinma'ñ.

²⁰ Com je jāy ajcxy huidibi j̄ibic-huinma'ñ tzach nijot'ajtc̄ixp, ca' ajcxy tzojci Dios yt̄iy'ajt, jadu'n nej j̄ihūy ca' chināhuaangixy ma j̄in yt̄ic̄ix̄in. Ca' ajcxy y'am̄idoo'idani Dios y'ayuc, ca'ydi n̄iguēx̄igy je j̄ibicpi huidibi ajcxy ytumyb.

²¹ Je jāy ajcxy huidibi cuydumb Dios yt̄iy'ajt, je' ajcxy n̄imin̄ipy Dios y'ung yt̄iy'ajt, jadu'n nej j̄ihūy j̄in n̄imiingixy ma yt̄ic̄ixy, huen jat̄ȳimy n̄iguēx̄igy co oy ytungixy etz co Dios yt̄iy'ajt ajcxy m̄id̄ity ma yjot yhuinma'ñ.

Juan (el Bautista) t̄iy'ajt yejc ma jāy ajcxy m̄id Jesús yc̄ixpi

²² Co jadu'n ytuni yjajti, chi Jesús n̄ic̄ixy j̄im Judea naaxjot m̄iid ydisc̄ipulos ajcxy. Chi ajcxy j̄im yhuācx̄ijpy. J̄im ajcxy jāy yajn̄ibejty.

²³ Nañ jadu'n Juan anajty yjāyajn̄ibety j̄im Enón, com j̄im anajty ooy comn̄i, e j̄im anajty jāy ymingixy etz n̄ibejtc̄ixy.

²⁴ Hue' jada jadu'n ytuni yjajti ca'ni anajty je Juan p̄idaacc̄ixy pujxtigoty.

²⁵ Ca' ajcxy ñay'ayuc-huinj̄ihūȳi nijējty huidibi anajty Juan yaj'ix̄pij̄cyp etz t̄ūg jāy nej jēbi huaad ypocy ñayajn̄ihuād̄z̄iyb ajcxy.

²⁶ Chi jada' ajcxy Juan nidzooñ, oy ajcxy paty, e chi ajcxy n̄imay:

—Huindz̄in, je jāy huidibi anajty miich j̄im m̄iid j̄im'amy Jordán m̄ijn̄inaxy, je huidibi miich anajty m̄nid̄iy'ajt'ajtpy co je' je' je Cristo, nañ ooy chachjāyajn̄ibety. E janch mayjāy y'ocn̄imujc̄in.

²⁷ Chi Juan y'adzooy:

—Ca' ni p̄in ni ti mic'ajt m̄id̄ity, pen ca' Dios ni ti mic'ajt ym̄oyii.

²⁸ Miich ajcxy mnejhūiyb co nm̄inaañich co ñch ca' njējty je Cristo. Hue' jancht̄iy Dios xyquej̄ich jaȳijp co n̄nid̄iy'ajt'ad̄ipyich je Cristo.

²⁹ Co jāy yp̄icy je yēdyjc je' je' m̄id'ida'ñ je t̄oxyj̄y, j̄eyi co yjotcuḡy co yōcm̄idoohui je t̄oxyj̄y ñāy co yjādy ma je' yt̄ijc co yp̄igaani. Cristo jadu'n je' nipaady nej t̄ūg t̄oxyj̄y ñāy, e je t̄oxyj̄y jadu'n je' nipaady nej Dios yjāy. Je Cristo ym̄id'idaan̄ipy Dios yjāy. Jadu'n ñch nipaady nej t̄ūg t̄oxycap̄xi, ti Dios yjāy nyajni'ix̄iȳich j̄igix m̄ijp̄idāacc̄ixy je Cristo. Jotcuj̄cich cham co je Cristo ti ymiñ, e n̄ic̄ixy ȳi jāy ajcxy ma ȳi'.

³⁰ Ooy yt̄imycop̄icyty co Jesús ym̄ij'ajt paatn̄ipy, e ñch ndung yc̄ixn̄ipy ymayñipy.

Dios y'ung tzoon j̄iiby ma Dios

³¹ Chi Juan yjac̄m̄inañ:

—Je Cristo huidibi j̄iiby tzoon ma Dios jac̄m̄ij ix̄pij̄c̄in m̄id̄ity ca'ydi naaxhuiñjāy ajcxy. Je jāy ajcxy huidibi ya naaxhuiñ ijtp, ym̄inaaxhuiñjāy ti yaj'ix̄pij̄c̄igixy, e je' ajcxy n̄id̄iy'ajt'ajtpy je naaxhuiñjāy y'ix̄pij̄c̄in. Je Cristo tzoon j̄iiby tzajpjoty, jac̄m̄ijcajee ȳi' ma y'ayuc yt̄iy'ajt ca'dȳi p̄in.

³² Je Cristo ñigapxyp huidibi ti ix̄y e ti m̄idooy, e ȳi'y'ayuc yt̄iy'ajt ca' jāy ajcxy cōb̄igaangixy.

³³ Je jāy ajcxy huidibi cōb̄ijcp Dios y'ung y'ayuc yt̄iy'ajt, je' ajcxy n̄igapx̄pejty co Dios yt̄iy'ajt janch ȳi'.

³⁴ Je Jesús huídibi Dios yquejx, ca'pxy Dios ytiy'ajt nġapxpejti, com Dios ti möy yi' y'ung yi' yjihu'iñ ymicc'ajt mijcajee.

³⁵ Dios Teedy chojcyp yjihu'iyb y'ung, e tüg'óciy ymic'ajt ytiy'ajt yi'ti yajmigo'ixiidyäy.

³⁶ Je jäy ajcxy pinjaty mibijcp Dios y'ung, ymüid'ajtpy ajcxy y'alma je jugy'ajtin huídibi ca' ycixy ytiigooy. Je jäy ajcxy pinjaty ca' capxymidooy Dios y'ung, ca' ajcxy y'alma müid'adipy je jugy'ajtin huídibi ca' ycixy ytiigooy. Je'yi ypaadipy ajcxy Dios chip y'ejin.

4

Jesús ñaybaati müid tüg töxyjäy jim Samaria

¹ Chi je Huindzin Jesús ayuc müdooy jadu'n nej anajty je fariseojäy ajcxy ycapxcixy ymiydaaccixy co je Jesús jacmayjäy anajty yaj'ixpicy etz yajniibety ca'ydi Juan.

² Oy Jesús ca' anajty jäy yajniibety ci'm. Hue' janchtiy je' ydiscípulos anajty ajcxy jäy yajniibejtp.

³ E co Jesús jada nejhu'iy, chi jim Judea choni, yhuimbijtni jim Galilea.

⁴ Co yhuimbijty, hue' anajty yjatytiyñaxihua'ñ jim Samaria.

⁵ Chi jada' yja'ty huington ma je mij cajp huidi xijip Samaria, jim ma anajty tüg pi'ccajp huidi xijip Sicar, mihuington je naax huídibi Jacob anajty ti möy y'ung José.

⁶ Jim anajty Jesús yajpaady ma je Jacob ñigondac. Com ti anajty Jesús y'anucxiyñi müid je tüyöyii, chi y'ijxtacy jim ma je ñigondac anajty. Hue' anajty xii jim cugihuaanip.

⁷ Chi jim yja'ty ñigombi tüg töxyjäy. Chi Jesús yminañ:

—Ich yajni'uucc.

⁸ Com je' ydiscípulos ajcxy huídibi anajty Jesús yjaymüid'ajtip, ti anajty ñicxcixy cajpjoty juuyb pijcp.

⁹ Chi je töxyjäy y'adzooy huídibi anajty cogajpip Samaria:

—¿Na'amy co ich ñi xpijctzoohuich? com miich hue' miich judíojäy, e samariajäy ich.

(Co yi judíojäy etz samariajäy ca' ajcxy ñaygodigiyiigixy.)

¹⁰ Huin'it Jesús y'adzooy:

—Co ixypy m'ocnejhu'iy je oybi huídibi Dios yejcyp müid miich ycxipi, e m'ocnejhu'iy ixypy nañ jadu'n pin xpijctzoohuipy yi ñi, janch co miich ixypy xyñimäyich: “Ich yajni'uucc”. E ich miich ixypy nmooyb ñi huídibi jugy'ajt yegipy huinixi.

¹¹ Chi je töxyjäy y'adzooy nimay Jesús:

—Huindzin, miich ca' mmüidity ti müid myajpidzimipy yi ñi, e yi niijut cicy yi' ooy. ¿Ma tijy m'ocpada'ñ yi ñi huídibi yajjugy'ajtp?

¹² ¿Nej jacniği tijy miich mij mnayyajnaxyii, ca'ydi ich ajt n'ap ndeedy Jacob? Je'je' huídibi jada ñigop yaj'oyiy. Jacob etz y'ung y'anäg ñi'uuc ma jada ñigop, e nañ jadu'n yajni'uucy yhuaj y'iyujc ajcxy ya.

¹³ Chi Jesús y'adzooy nimay je töxyjäy:

—Tüg'óciy pinjaty ñi'uucp ma jada ñigop tidzi huib ajcxy jadüg'oc.

¹⁴ Yi jäy ajcxy pinjaty ñi'uucp huídibi nmooybich, ca' ni mina ytidzihu'iyb, com hue' yi ñi huídibi nyejcypich, ahuimbidity ma je jäy jadu'n nej tüg ñigop huídibi yegam jugy'ajtin huídibi ni ca' ycixy ytiigoy.

¹⁵ Chi je töxyjäy y'adzooy:

—Huindzin, ich mooyg yi ñi, ca'ydi jabom jabom ndidziyijich, e ca'ydi n'ocjacmünibich ma jada ñigop ñi yajpidzimbi.

16 Chi Jesús y'adzooy:

—Ñicx yajtzon mñäy, e mïd miin.

17 Chi je töxyjäy y'adzooy:

—Ca' nmïdïdyich nñäyich.

Chi Jesús y'adzooy:

—Janch tiy'ajt jadu'n nej miich mina'ñ, co ca' mmïdity mñäy.

18 Com ti mïddzinäy migoox yëdyjc, e huïdibi cham mmïd, ca' mñäy'adyii. Janch tiy'ajt jadu'n nej ti m'adzooy.

19 Chi je töxyjäy ymïnañ:

—Huïndzin, cham nhuinjihuïyich co miich je' tüg huïdibi Dios yhuïj'ajt ycujc'ajt mïd.

20 Hich ajcxy n'ap ndeedyich hue' je' ymïnañ co jëbi ya huaad hich ajcxy nDios'ojadajtcixyich ma jadyaabi huïngombi copjijp. E miich ajcxy judíojäy ymïnaangixy co jim Jerusalén je' ma huaad jëbi nDios'ojadajtim, ca' jac ma.

21 Chi Jesús y'adzooy nimay je töxyjäy:

—Töxyjäy mijpidäg hich n'ayuc. Co ypadamy je xii je tiempo co ni ya ma miich ajcxy mDios'ojadajttac, e ni jim Jerusalén jäy ca' ojadadipy ajcxy yi Dios Teedy.

22 Miich ajcxy ca' tiy'ajt mnejhuïygixy nej jëbi huaad mDios'ojadajtcixipy. Hich ajcxy judíojäy nejhuïybich ajcxy je tiy'ajt nej jëbi huaad nDios'ojadajtim. Com tüg judíojäy je huïdibi yajnidzooctahuam je jäy ajcxy y'alma ma Dios.

23 Ypadamy je xii je tiempo, e jada jëdu'n je tiempo co je huïdibi ajcxy tÿdudägy Dios ojadajtp, y'ojadadipy ajcxy Dios mïd oyjot oyhuïnma'ñ etz mïd Dios ytiy'ajt. Com yi Dios Teedy y'ixtaayb yi jadu'mbi jäy huïdibi ojadadib mïd oyjot oyhuïnma'ñ.

24 Dios ca' ñinïcx mïdity, jadu'n je' nej poj ca' yaj'ixy. Je jäy ajcxy pinjaty ojadajtp Dios, copicy co huen ojadajtcixy mïd tudägyjot tudägyhuïnma'ñ, etz mïd Dios ytiy'ajt.

25 Chi je töxyjäy ymïnañ:

—Hich nejhuïyb co je Mesías ymïna'ñ huïdibi naydijaanip Cristo, co je' ymïnipy, huïn'it xyajni'ixihuaanim tüg'ócy tiy'ajt.

26 Chi Jesús y'adzooy:

—Hich jëdu'n je Cristo huïdibi miich mïdmïydacyp.

27 Chi jada' yja'ty ajcxy Jesús ydiscípulos ajcxy. Chi ajcxy ooy jihuiy ti anajty co Jesús je töxyjäy mïdmïydägy, e ni pin ca' yaj'amïdooy ti anajty chojcyp ti anajty yñimïydacyp mïd yi töxyjäy.

28 Chi je töxyjäy jim ymajt ixmajch, chi ñicxy cajpjoty oy mayjäy nimay:

29 —Mingix, jam tüg yëdyjc ixxim. Ti hich yi' xyajnimaydäyich tüg'ócy tijaty ti nduñich. ¿Nej ca' jada' yi' jëjity je Cristo?

30 Chi choñ ooy mayjäy cajpjoty, ninïcxy ajcxy Jesús.

31 Yam anajty ajcxy Jesús ydiscípulos chachnimäyii adzip:

—Huïndzin, occaay.

32 Chi Jesús y'adzooy:

—Hich nmïdich tüg caayin uucin huïdibi miich ajcxy ca' mnejhuïygixy.

33 Paady je' ydiscípulos ajcxy tzachhuïnmay, ac jëyi ajcxy, nayñimayigixy miñ xipy:

—¿Nej ti pinjaty yajcayyii yaj'ügyii?

34 Chi Jesús ymïnañ:

—Jotcuyc nayjihuiyijich co ti nguydunich Dios chojcin. Com yi' ti xyquexyich ya naaxhuiñ, e nguydúunibich yi' y'ané'min.

³⁵ Miich ajcxy mīnaangixp co jactigoy'ijtni jamīdaax po' mīna cosecha nyajpidīcim. Oc-huinmay miich ajcxy, ḥch nmīna'ñich, jēbi nyajpidīcim yi cosecha cham cham. Huindīcxcix yi mayjāy huīdibi xyñigīdaacim chooñ cajpjoty. Ni'ixī yi' ajcxy y'ity co amīdo'īdaangixy Dios y'ayuc. Jadu'n ajcxy nipaty nej tūgi cosecha huīdibi ti ymījaani, jēbi nyajpidīcim.

³⁶ E pīnjaty cosecha yajpidīcp ypaatyp ajcxy ymuju'ñ. Nañ tīm jadu'n miich ajcxy huīdibi myajmībijcy yi jāy ajcxy co ḥch je' je Cristo, mbaadīpy ajcxy jotcuje'ajtīn, etz huīdibi ajcxy xymībijcpīch xymījpidācpīch ypadamy ajcxy y'alma jugy'ajtīn huīdibi ca' ycixy ytigooy. Tīm jadu'n nej je jāy ajcxy huīdibi niip etz huīdibi cosecha yajpidīcp yjotcugīygyixy mīd co je cosecha ti y'ity, nañ tīm jadu'n je jāy ajcxy huīdī cojaay jecy'ajty jada Dios y'ayuc etz miich ajcxy jotcugīygyixy aguīpxy co yi jāy ajcxy xymījpidāgyich.

³⁷ Paady tīy'ajt je ayuc huīdibi mīnam: “Tūg jāy niip etz jadūg jāy cosecha yajpidīcp.”

³⁸ ḥch ti nguexyich miich ajcxy myajmībigīpy jāy huīdibi ti paady Cristo ytīy'ajt ma Dios ñecy. Yi Dios y'ayuc ycojaaybi ti mōy je jāy Dios ytīy'ajt, e miich ajcxy je' mbubedīpy co myajmībigīpy co ḥch je' je Cristo.

³⁹ Mayjāy huīdibi cogajpīp jīm Samaria ymījpidac ajcxy je Jesús co je' je' je Cristo, mīd co je tōxyjāy anajty ti ymīna'ñ: “Ti yi' xyajnimaydāyich tijaty ḥch ti nduñich.”

⁴⁰ Co je samariajāy ajcxy yjādy ma Jesús yhuīnduu, chi ajcxy cohuanīy huen huī'my. Chi Jesús jīm yhuī'mīy mejtz xī.

⁴¹ Janch mayjāy ooy nīgi mībijcy mījpidacy Jesús, co je' je' je Cristo co ajcxy cī'm mīdomīydacy je Jesús.

⁴² Chi ajcxy nīmay je tōxyjāy:

—Canan jēyi co miich ti xyajnimāy ḥch ajcxy, paady ycīpxi ḥch ajcxy yam nmībīcyich. Nañ ti ḥch ajcxy yam cī'm n'amīdo'ityich, paady ḥch ajcxy nejhuīy co janch jada yjējty je Cristo huīdibi yajnidzōgam yi naaxhuīñjāy ajcxy y'alma ma Dios.

Jesús yajtzooz tūg gobierno mījtungmīdipi ymang

⁴³ Mīmejtz xībi anajty co Jesús chooñ jīm, nīcxy jīm Galilea.

⁴⁴ Jesús cī'm anajty ti ymīna'ñ:

—Co jāy ajcxy huīdibi mīd Dios yhuīj'ajt ycuje'ajt yajpaady ma ycī'mgajp, ca' pīn yajmīj'adyii.

⁴⁵ Co Jesús yja'ty jīm Galilea naaxjot, huīdī anajty ajcxy jīmīp agujc jotcuje ajcxy cōbijcy Jesús, com ti anajty ajcxy ixcixy tijaty mījhuīnma'ñ anajty ti tuñ jīm Jerusalén xījoty, com nañ ti je' anajty ajcxy jīm y'oygīxy xī'ajtpī.

⁴⁶ Chi yhuīmbijty Jesús jadūg'oc jīm Caná ma Galilea ñaaxjot, ma je nī yajvinocojy. Jīm Capernaum anajty tūg rey mījtungmīdipi huīdibi anajty y'ung pījcpī.

⁴⁷ Co je' nejhuīy co Jesús anajty ti yhuīmbity Galilea co anajty ti y 'oy Judea, chi nīcxy, e chi cohuanīy co Jesús huen nīcxy y'ung tzozyīyī huīdibi anajty ōgaanīp.

⁴⁸ Huīn'it Jesús ymīnañ:

—Pen ca' ixīpy ti m'ixy mījhuīnma'ñ etz tijaty ixcpejt, ca' ixīpy mmībīcy.

⁴⁹ Chi y'adzoy je rey ymījtungmīdipi:

—Huīndzīn, tun may'ajt nīcīx ḥch n'ung ma ca'ni y'o'cyñi.

⁵⁰ Chi Jesús ymīnañ:

—Huīmbit ma mdījc, je m'ung jugy'ajtni je'.

Chi je yēdyīc mībijcy Jesús nej anajty ti ñīmāyīi, chi ñīcxy jadūg'oc ma ytījc.

⁵¹ Nicxnip anajty co ytumbi ajcxy oy yjijpcobadiyii, e chi ñimaayi co je' y'ung ti anajty y'agidägy.

⁵² Chi yaj'amidooy ajcxy ti hora anajty ti yhuaadjihuïy, chi ajcxy y'adzooy:
—Ixiiy cujc yxii naxy je toyii y'ixmajtznii.

⁵³ Paady je ungdeedy jihui'ñybicy co huin'it je' jada' je tiempo co anajty Jesús ti ñimäyii: “Je m'ung jugy'ajtñi je'.” Chi jada' mibicy mijpidacy Jesús miid tüg'óciy jäy huidijaty anajty yajpat ma yjiin ytijc.

⁵⁴ Je' je' je mimetzpi mijhuinma'ñ mij'oy'ajt huidibi Jesús ytun co chooñ jim Judea ñicxy jim Galilea ñaaxjot.

5

Jesús yajtzooc tüg jäy huidibi anajty yci'ytecy xuuxy

¹ Co jadu'n ytuni yjajti jim Jerusalén anajty ajcxy judíojäy tungixy tüg mijxii. Huin'it Jesús jim ñicxy jim Jerusalén.

² E jim Jerusalén jim anajty nii abojtzig y'ity, mihuingon je poch aguu huidi xiiip puerta de las ovejas. Je it hue' anajty yajtijy hebreo'amy Betesda, e ymiid anajty migoox it yhuinguembetpa't.

³ Ma je huinguembetpa't mayba'mjäy anajty jim chachcögnaaygixy; je huintzpi, ciducp tecytucpi, cixuxy tecyxuxypi, huidibi anajty ajcxy jim tzach'ahuijxp mina je nii y'ocpu'xhuimbity.

⁴ Com tüg ángel anajty yhuimbety y'adijy ma je nii abojtzig y'ity, chi je nii yajyücx. E je jäy pinjaty anajty jayjip jiiiby nijoty tigiiyb co je nii yücx, huin'it anajty ajcxy choocixy, oy ixypy ti pa'm ajcxy tim miidity.

⁵ Jim anajty tüg yëydijc hue' anajty ti ypa'mgögnäy iipx majmocx tugig jimijt.

⁶ Co Jesús ijxy jim ycögnäy, ijxajpy co anajty je' jecyip chachmijtacni, chi nimay:

—¿Nej mdzögambi?

⁷ Chi je pa'mjäy y'adzooy:

—Huindzin, ca' nmidiyich tüg yëydijc pin ich xypidägipy jiiiby nijoty co anajty nii y'ahuidijtcoty. E paady ycixpi co oy ich jim njamechich ma yi nii, ti huingbi ñitigiynii.

⁸ Chi Jesús yminañ:

—Pidig, yajpidig yi mmaabejt, etz tüyöychon.

⁹ Chi mic'amy choocy, chi je' ymaabejt yajpidigy ytigiiy yöybi najxpi janch mic oy. Hue' anajty tüg sábado xii co choocy.

¹⁰ Paady je judíojäy ixpicytjic ajcxy nimay je huidibi anajty ti chögy:

—Hue' yam sábado xii, paady ca' jadu'n ñigo'aducyity jadu'n nej m'idich co mmaabejt mdzimhuidity.

¹¹ Chi y'adzooy je':

—Je jäy tiibi ich xyajtzögy, yi' ich jadu'n ti xyñimäy: “Yajpidig yi mmaabejt etz tüyöychoon.”

¹² Chi ajcxy y'amidooy:

—¿Pin miich jadu'n ti xyñimäy: “Yajpidi yi mmaabejt etz tüyöychoon?”

¹³ Per je tiibi anajty chögy, ca' anajty je' nejhuiy pin je' anajty. Com ti anajty Jesús niyöydiigooyñi ma je mayjäy huidibi anajty ajcxy jim tzachajtip ma je it.

¹⁴ Chi jada' jacomjegy minaybaatti Jesús jim ma Dios ytijc, e chi Jesús yminañ:

—Cuentipic nej ti mdzögy, ca' ni ti bocy mjactunipy. Co pocy mjactunipy ca' yjegyity co tim nigii jibic nicxy mjaty.

15 Chi je yëydijc ñicxy oy je' yajnimäy je judío ixpicytjic co hue' je' anajty Jesús, je huidibi anajty ti yajtzögyii.

16 Paady ycixpi je judío ixpicytjic anajty tzach'ixhuidijtcixy tzachpahuidijtcixy je Jesús, e yaj'ögaangixy miid co anajty jäy ti yajtzögy sábado xii.

17 Chi Jesús yminañ:

—Hich nDeedy tumb je' cham, ca' ypooxxy, paady ycixp hich nañ jadu'n nduñich cham ma miich ajcxy sábado xii.

18 Co Jesús jadu'n yminañ, paady ycixpi je judío y'ixpicytjic ajcxy ñigi yjacjtotma'tcoty, ytumy yaj'ögamy anajty aj y Jesús. Ca' ajcxy jadu'n yjotcujcity co anajty Jesús ca' cuyduñ judíojäy ajcxy yt'y'ajt nej ajcxy sábado xii yajmij'ajtcixy, etz co jadu'n yminañ: “Dios yi' nDeedy'ajtypich.” Paady ycixpi ajcxy judío y'ixpicytjic yminañ co Jesús ci'm anajty ytüghua'ñ miid Dios.

Dios ymooy je y'ung ymic'ajt

19 Chi Jesús yminañ:

—Janch janch hich miich ajcxy yam jadu'n nimaaygixy co hich Dios nDeedy'ajtypich. Ca' huaad ti nduñich miid ngi'mjot ngi'mhuinma'ñich. Jëbi janchtiy nduñich huidibi n'ixxpyich Dios Teedy ytumy. Huidibi Dios Teedy ytumyb, ndumybich com Dios yi' nDeedy'ajtypich.

20 Com yi' Dios Teedy ooy yi' tzocy jihuï yci'm'ung, paady xyajni'ixydaaybich tüg'óciy yi' huidibi ytumyb. E nañ xyajni'ixihuaambich jacmijjatypi mijhuinma'ñ, ca'ydi jadaaabij mijhuinma'ñ nej ajcxy ti m'ixxycixy nej jada pa'mjäy ti chögy, paady ycixpi ñigi mhuinmayipy ajcxy.

21 Jadu'n nej Dios Teedy yajjugypicy yi' o'cpi, e chi yajtzinäy jadüg'oc. Nañ jadu'n hich anajty ndimymöhuamyb.

22 Com je Dios Teedy ca' je' ci'm ocyajciyöyaani ocyajtecyöyaani jäy ajcxy ypocy. Hue' tüg'óciy je ymic'ajt xyajciidigydaayich co hich ndiydunipyich tüg'óciy naaxhuiñjäy, com Dios nDeedy'ajtypich.

23 Hue' tüg'óciy je ymic'ajt xyajciidigydaayich, jigix tüg'óciy jäy xyajmij'adipyich. Je jäy ajcxy huidibi ca' xyajmij'ada'ñich, nañ ca' ajcxy yajmij'ada'ñ Dios Teedy huidibi xyquejxich ya naaxhuiñ.

24 Janch janch hich miich ajcxy yam jadu'n nimaaygixy: Co hueñypinjäyity, pinjaty xy'amido'jtibich n'ayuc, e ymibijcyp ymijpidacyp je tibi xyquejxyich ya naaxhuiñ, ymiid je'je y'alma jugy'ajtin huidibi ca'ycixipy ytigoyipy, e ca' Dios Teedy chaachytuna'nyii miid ypocy ycixpi. Hue' janchtiy co y'ögipy, chi janchtiy jadügtecy yjugypigipy.

25 Janch janch hich miich ajcxy jadu'n nimaaygixy co yi' xii tiempo paatnipy, e cham jëdu'n ti paady, co yi' jäy ajcxy tibi y'o'ccixy ymidohuipy yi' n'ayucich, co anajty ngapxyich, com Dios yi' nDeedy'ajtpyich. Pin jäy anajty midoob n'ayucich jugypigip jadüg'oc ajcxy.

26 Com yi' Dios Teedy mic'ajt miid jëbi yajjugypicy jäy tibi y'o'ccixy. Nañ Dios ti xymöyich ymic'ajt jëbi huaad nyajjugypicyich jäy tibi y'o'ccixy, com Dios hich nDeedy'ajtypich.

27 Ti Dios xymöyich ymic'ajt jëbi ndiyduñich je jäy ajcxy miid ypocy ycixpi, com hich je' je jäy huidibi tsoon tzajpjoty.

28 Ca' ooy jada ayuc ti'y'ajt mhuinmaaygixy. Com ypaadipy je xii je tiempo co je huidijaty ajcxy yajpatp ma naaxtigiydac, ymidohuipy ajcxy n'ayucich co hich anajty nmigapxyich ajcxy.

29 Chi ypidzimipy ajcxy ma ñaaxtigiy. Je' ajcxy huidibi anajty oybi ti tungixy, jugy'adip ajcxy y'alma jadüg'oc. Je' ajcxy huidibi anajty jibicpi ti tungixy ypaadipy ajcxy tzaachyp miid ypocy ycixpi.

Dios tɨy'ajt yejc co Jesús ymɨd anajty mɨc'ajt

³⁰ Ca' ni ti huaad nduñich mɨd ngi'mmɨc'ajtich ngi'm'ayucich. Je ayuc tɨy'ajt huɨdibi nmɨdooybich ma Dios Teedy, jada ayuc tɨy'ajt mɨd nyajcɨyöya'ñich nyajtecyyöya'ñich jäy ajcxy ypocy. Jadu'n tɨydudägy nduna'ñich, com ca' ðich nduñich ngi'mdzöjcinich. Yi' ðich ndumyb nej Dios Teedy tzocy, yi huɨdibi xyquejxich ya naaxhuiñ.

³¹ Co ixypɨy ðich cɨ'm nayñigodiy'ajt'adyiijich, ca' ixypɨy miich ajcxy mmɨjpidägy n'ayuc ndiy'ajtich.

³² Com huingbi yi' huɨdi xyñigodiy'ajt'ajtpich co ðich Dios ymɨc'ajt nmɨdidyich, e nejhuɨybich co janch yi' huɨdibi xyñigodiy'ajt'ajtpich.

³³ Miich ajcxy ti mguexy je mɨgügtɨjc ajcxy tɨy'ajtpɨjcpɨ ma Juan. E je' yejc tɨydudägy ayuc tɨy'ajt janchypɨ pɨn ðich.

³⁴ Co jadu'n nmɨna'ñich co Juan xyajnidiy'ajt'atyich co ðich je' je Cristo, ca' jadu'n nmɨna'ñich co ooy ycopyity co tüg jäy xyñidiy'ajt'adɨpyich. Com Dios cɨ'm xyñidiy'ajt'ajtpich. Jadu'n ajcxy nyajnimäy jada tɨy'ajt, jɨgix ajcxy m'alma nɨdzocɨn paadɨpy ma Dios.

³⁵ Je Juan mɨctägy ooy Dios y'ayuc najtzcapxiyi, jadu'n je' anajty nej tüg jɨn huɨdibi tɨcxp jajp, e miich ajcxy tüg jaxɨgyi ti mxondaaccɨxy mɨd yi' y'ayuc ytɨy'ajt.

³⁶ Nɨgi ðich Dios y'ayuc ytɨy'ajt nmɨdidyich ca'ydi Juan. Yi mɨjhuinma'ñ huɨdibi ndumybich mɨd Dios Teedy ymɨc'ajt. Yi xyajniguëxɨgibich co ðich ya naaxhuiñ Dios Teedy xyquejxich.

³⁷ Yi Dios Teedy tɨibi xyquexyich, yi' cɨ'm yejc tɨy'ajt co ðich je' je Cristo. E ni camɨnaabi miich ajcxy yi' mgamɨdoohuɨ ycapxɨn, nañ ni camɨnaabi miich ajcxy Dios Teedy yhuñyɨjɨp maga'ijxi.

³⁸ Ni ca' miich ajcxy mmɨdɨty yi' y'ayuc ma mjot mhuinma'ñ, mɨd co miich ajcxy ca' xymɨjpidägyich co ðich je' je jäy huɨdibi Dios ti quexy ya naaxhuiñ.

³⁹ Ijxtaaygixy jada tɨy'ajt ma Dios ylibro, com jɨlby mdɨjy miich ajcxy mbaadɨpy tɨy'ajt nej jëbi ajcxy mjogy'adɨpy co anajty ti m'o'ccɨxy, e yi Dios ylibro nañ ðich yi' xyñigapxp.

⁴⁰ E ca' miich ajcxy mgöbigaangixy ðich n'ayuc ðich ndiy'ajt, jɨgix ajcxy jugy'ajti mbaadɨpy huɨdibi ca' ycɨxy ytigooy.

⁴¹ Dios xycömayɨpyich, ca' ngöbigɨpyich co naaxhuiñyäjy ajcxy xycömayɨpyich.

⁴² Nnejhuɨybich, nej miich ajcxy mjot mhuinma'ñ mmɨdɨty, co ca' ajcxy Dios ytɨy'ajt mguyduuni. Ca' ajcxy mɨgüg mdzojccɨxy mɨjhuɨygixy jadu'n nej Dios tzocy jihuɨy jäy ajcxy.

⁴³ ðich ti nmɨiñich mɨd nDeedyich ymɨc'ajt. Miich ajcxy ni ca' xycöbɨcyich. Pen ji huingbi jäy ymɨiñ mɨd yci'mmɨc'ajt, ca' mɨdɨty Dios ymɨc'ajt, je' janchtɨy miich ajcxy ooy mɨjpidägaangixy.

⁴⁴ Ca' mɨjajtcɨxɨpy nej ðich miich ajcxy xymɨjpidägyibich, mɨd co ajcxy cɨ'm mdzachnaygömayáanɨgixy ac miich ajcxy jëyi. E co ixypɨy miich ajcxy xycöbiga'ñich, huin'it ajcxy Dios xycömayɨpy.

⁴⁵ Ca' ajcxy mmɨna'nɨpy co ðich miich ajcxy nxɨhuaamy ma Dios Teedy yhuinduu. Je Moisés miich ajcxy yxɨhuam ma Dios, je huɨdibi miich ajcxy mdzachmɨjpidaacɨp ytɨy'ajt.

⁴⁶ Pen mmɨjpidaacyp ixypɨy ajcxy je Moisés y'ayuc ytɨy'ajt, nañ jadu'n ixypɨy ðich miich ajcxy xymɨjpidägyich. Com Moisés ðich yi' xychachñimɨydaacich ma yi' ñecy.

⁴⁷ Pen ca' mmɨjpidaacɨxy Moisés ñecy, ca' mɨjajtcɨxɨpy nej ajcxy mɨjpidäaccɨxɨpy ðich n'ayuc.

6

Jesús y moy jäy jicxy picy migoox mil

¹ Co jadu'n ytuni yjajti, chi Jesús ñicxy jim Galilea mejy nınaxy, huıdibi nañ jadu'n xiıjip Tiberias mejy.

² Janch mayjäy anajty Jesús ypanıcxıyii axam co anajty ajcxy ıxy je mıjhuınma ñ tijaty anajty Jesús ytumyb ma mayba'mjäy.

³ Chi Jesús ypejty ma tög cögop, chi jim y'ıxtacy mıid je' ydiscıpusos ajcxy.

⁴ Tim huıngonıp anajty je pascuaxıı huıdibi anajty judıojäy ajcxy ytumyb.

⁵ Chi Jesús ıjxy co janch mayjäy ti ypamiınyii, chi nımay Felipe:

—¿Ma jada' caayın uucın n'ocjuyım, ti nyajcaayım jada mayjäy huıdibi ti xypamiınım?

⁶ Hue' anajty y'oc'ıjxmadzamy nej Felipe y'oc'adzooy. Jesús anajty ñejhuııyb yajxon ti anajty ytunamy.

⁷ Chi Felipe y'adzooy:

—Ni ycahuaadıhuıp mejtz mil peso meñ, co ıxyıpy ajt n'ocjuyaanim caayın uucın, e nmöhuaanim cıjp tög'aa cıjp mejtz'aa jäyi.

⁸ Tög Jesús ydiscıpuso, hue' anajty yxıı Andrés, Simón Pedro y'uch, je' jadu'n nımay Jesús:

⁹ —Cha tög pi'c'anäg huıdibi mıid migoox cebada tzajcaagy, e mejtz acx ung. E ni ycatııjıty yı' yı migooxpi tzajcaagy, etz mejtz acx ung mıid jada mayjäy.

¹⁰ Chi Jesús nımay je' ydiscıpusos ajcxy:

—Yaj'ıxtacta' yı mayjäy.

Mııyjot anajty ooy ma je it.

Chi ajcxy y'ıxtactay. Hue' jada' anajty ajcxy ñaybadyii migoox mil ac yëydıjctıjc, abıcy yı töxyjäydıjc etz y'ung y'anäg ajcxy.

¹¹ Chi Jesús je tzajcaagy conıgy, chi yajnajxy Dioscojuyıp, chi yajıgıdagııyday je jäy ajcxy huıdıjaty anajty jim ıñaayb, mooy jadu'n nej pın tim tzocy je tzajcaagy etz je acx.

¹² Co je mayjäy cayday, chi Jesús nımay je' ydiscıpusos ajcxy:

—Yajmujcta' ajcxy yı cayduc, ca'ydı huaad ni ti y'ıyoy.

¹³ Chi ajcxy yajmujctay je cayduc, e yaj'ujch ajcxy majmetz mıjıjaty cach mıid je tııbi anajty yconaxy je migooxpi tzajcaagy. Je' anajty jadu'n ti yjacconaxy.

¹⁴ Co ajcxy y'ıjxy je mıjhuınma'ñ huıdibi anajty Jesús ti tuñ, chi je jäy ajcxy ymınañ:

—Janch jëdim jada je yëydıjc huıdibi Dios y'oy'ajt ymıc'ajt mıid, je huıdibi anajty mıınam ya naaxhuıñ.

¹⁵ Co Jesús nejhuıy co ajcxy anajty yajrey'ada'ñyii, chi jada' jadög'oc huınhuäctuttay je mayjäy. Chi ñicxy naydüg ma tög yuugjot.

Jesús yöy nıhuıngıxy

¹⁶ Co oy chu'ııyñı, chi Jesús ydiscıpusos ajcxy y'ıdaacni ma mejypa'.

¹⁷ Chi ajcxy ybarcotıgııy, ñicxy ajcxy jim Capernaum jadögpi mejypa'. E ti anajty ycoodzııyñı, e ca'ni anajty Jesús ajcxy ñıhuımbıdyııni.

¹⁸ Chi tög mıjpoj ymıñ, chi je mejy ytıgııy oy yücıxpi.

¹⁹ Ti anajty ajcxy ytüyöy oy migoox tudıjc kilómetro co ajcxy ıjxy Jesús yhuıngoñ ma je barco, hue' anajty ytüyöy mejyhuingıxy. Chi ajcxy ooy ñay'adzıgııyı.

²⁰ Chi Jesús ymınañ:

—İch yı', ca' mdzıgııygyıxy.

21 Chi ajcxy jotcuje Jesús yajbarcotigíy. Chi tím mic'amy ajcxy ymejch jím ma mejypa' ma anajty ajcxy ñicxcíxy.

Mayjäy ixtaay Jesús

22 Je mayjäy huidibi anajty ajcxy ti yhui'míy jím'amy y'ahuin, y'ijx ajcxy co ac jéyi Jesús ydiscípulos ajcxy ytigíy ma tüg barco, e Jesús ca' anajty ti ytigíy barcojoty mïd je' ajcxy. Ac jéyi anajty ajcxy ti choongíxy barcojoty.

23 Je com jabom nijejty barco huidibi anajty jím tzomb Tiberias, ti anajty yjädy mihuingon ma je it, ma anajty Jesús ti yajcaaygíxy je mayjäy mïd je Huindzin Dios ymic'ajt, huin'it co Dios mibíjctzoy.

24 Chi je mayjäy ajcxy ijxy co ca' anajty jím Jesús, ni ca' anajty jím je' ydiscípulos ajcxy. Chi ajcxy ybarcotigíyday, chi ajcxy oy ixtaaygíxy Jesús jím Capernaum.

Jesús ymöhuamy jäy ajcxy jugy'ajtin huidibi ca' ycixípy ytigoyípy

25 Co ajcxy minaybaati Jesús mejy ñinaxy, chi ajcxy nimay:

—Huindzin, ¿mina miich ya ti mmiñ?

26 Chi Jesús y'adzooy nimay je mayjäy ajcxy:

—Janch janch co ñich miich ajcxy yam jadu'n nimaaygíxy co miich ajcxy xy'ixtaaybich, canan yi' ycixpi co ajcxy ti m'oc'íxy yi mijhuinma'ñ huidibi ti nduñich, paady ycixpi miich ajcxy xy'ixtäyich co ajcxy nyajcay cüxyi mïd tzajcaagy.

27 Chi Jesús yjacminañ:

—Ca' myajjotmaygojícíxy yi jücxxy pícy huidibi cijxp tigooyb. Yi' janchtiy mijottigooygíxy yi jücxxy pícy huidibi xymöhuípy yi jugy'ajtin huidibi ca' ycixípy ytigoyípy tüccí'yi. ñich miich ajcxy je jugy'ajtin nmöhuibich huidibi ca' ycixípy ytigoyípy tüccí'yi, com ñich je' je jäy huidibi tzoon tzajpjoty, e Dios Teedy xymic'ajtmooyich, jébi ñich miich ajcxy nmöy jugy'ajtin huidibi ca' ycixípy ytigoyípy tüccí'yi.

28 Chi ajcxy nimay Jesús:

—¿Ti ñich ajcxy jébi huaad nduñ, nej jébi ñich ajcxy Dios xymijotcuje'aty?

29 Chi Jesús y'adzooy:

—Dios chojcpy co miich ajcxy xymibícyich, com Dios xyquejxich ya naaxhuiñ.

30 Chi ajcxy nimay Jesús:

—¿Ti ijxpejt mdunamy mïd ñich ajcxy, jébi ñich ajcxy n'ixípy Dios ymic'ajt etz ñich ajcxy nmibígípy co miich je' je Cristo? ¿Ti mijhuinma'ñ mdunamy?

31 ñich ajt nmij'ap nmijteedy ajcxy jecy'ajty yjücxxy pijc ajcxy je maná jím ma títznaax'it. Jadu'n ymiñ jaybety ma jadu'n ymina'ñ: “Dios yejcpy jücxxy pícy huidibi tzoon tzajpjoty.”

32 Chi Jesús y'adzooy:

—Janch janch ñich miich ajcxy yam jadu'n nimaaygíxy co canan je' je' je Moisés huidibi miich ajcxy xymooyb je jücxxy pícy janchypi huidibi tzomb tzajpjoty.

33 Je jücxxy pícy huidibi Dios yejcpy huidibi tzomb tzajpjoty, je' je' huidibi jugy'ajtin moy je naaxhuiñy-jäy huidibi ca' ycixípy ytigoyípy tüccí'yi.

34 Chi ajcxy nimay Jesús:

—Huindzin, ñich ajcxy mooyg je jücxxy pícy janchypi jabom jabom huinixii.

35 Chi Jesús yminañ:

—ñich jëdu'n je jücxxy pícy huidibi miich ajcxy xymöhuíp jugy'ajtin huidibi ca' ycixípy ytigoyípy tüccí'yi. Co jäy ajcxy xyñimiinich, e xymijpidägyich, huin'it

ca' yí' ajcxy yuböccoda'ñyii niminaxi, e co jäy ajcxy xymibicyich, ca' yí' ajcxy ytidzihua'ñyii niminaxi.

³⁶ Com ti iich miich ajcxy nimäy, oy iich miich ajcxy ti xyja'ijxycixy, per ca' mibijccixy.

³⁷ Tüg'óciy pinjaty iich nDeedy yquexyp ma iich, xyñimimbich yí' ajcxy. E pinjaty xyñimimbich etz xymijpidaacpich, ca' iich yí' ajcxy n'ixtijy.

³⁸ Canan paady ycixpi iich ti ndzooñ tzajpjoty ngidägich ya naaxhuiñ co nduna'ñich ngi'mhuinma'ñ. Hue' janchtiy yí' ndunaamyich nDeedyich y'ayuc ytiy'ajt, com yí' xyquejxich ya naaxhuiñ.

³⁹ Yí' jadu'n tzojcp iich nDeedy huidibi xyquejxich ya, co iich ca' ni pin nyajtigoyipyich, yí' huidijaty xymooybich. Hue' janchtiy yí' ajcxy nyajjugypigipyich jadüg'oc co anajty naaxhuiñybi ti yhuaad'ajtni mina ytigadzipy.

⁴⁰ Dios Teedy ti xyquexyich ya naaxhuiñ e yí' jadu'n tzojcp co pin jäy iich anajty xy'ijxpich, e xymijpidaacpich, ymüd'adipy je' ajcxy jugy'ajtni huidibi ca' tücci'y ycixipy ytigoyipy. Hue' janchtiy nyajjugypigipyich ajcxy jadüg'oc co anajty je naaxhuiñybi ti yhuaad'ajtni mina anajty ytigadza'ñ.

⁴¹ Chi je judíojäy ajcxy ooy yajtzibiy yajcapxiy co anajty Jesús jadu'n ti ymina'ñ: "Iich je' je jicxy picy huidibi tsoon tzajpjoty."

⁴² Jadu'n anajty ajcxy chachmina'ñ:

—¿Nej ca' je' yjadaajity je Jesús, je José y'ung, je huidibi ajt ytaj yteedy n'ixy'ajtm? ¿Nej co jadu'n ymina'ñ: "Iich ti ndzooñich tzajpjoty"?

⁴³ Chi Jesús y'adzooy:

—Ca' myajtzibiygixy myajcapxiygixy ac miichiy ajcxy.

⁴⁴ Ni pin jäy xycaniminipyich, pen ca' jayijp Dios Teedy huinma'ñ ymöyí co xymijpidägibich. E co xymijpidägibich, chi nyajjugypigipyich jadüg'oc co anajty naaxhuiñybi ti yhuaad'ajtni mina ytigadzipy.

⁴⁵ Com jadu'n ymiiñ jaybety ma Dios ñecy huidibi je jäy ajcxy anajty Dios ytiy'ajt müd'adibi jecy'ajty yjaay co Dios yaj'ixpigamy je jäy ajcxy tüg'óciy. Paady ycixpi tüg'óciy jäy huidibi midoob Dios y'ayuc etz y'ixpijcy Dios ytiy'ajt xymijpidägibich ajcxy.

⁴⁶ Ca' ni tüg jäy ti ixxy yí' Dios Teedy. Jeyi je jäy tügpajc huidibi ti choñ ma Dios, yí' je' ti ixxy yí' Dios.

⁴⁷ Janch janch iich miich ajcxy yam jadu'n nimaaygixy co pinjaty xymibijcpich xymijpidaacpich, ymüd'adipy yí' ajcxy yjugy'ajtni huidibi ca' ycixipy ytigoyipy tücci'yi.

⁴⁸ Iich jëdu'n je jicxy picy huidibi jugy'ajt mooyb je jäy huidibi ca' ycixipy ytigoyipy tücci'yi.

⁴⁹ Miich ajcxy mmij'ap mmijteedy yjicxy'ajti ycaagy'ajti ajcxy je maná jim títznaaxtuum'it jecy'ajty. E chi ajcxy y'o'ctay. E ni ca' ajcxy jugy'ajtni paty huinixibi.

⁵⁰ Je jicxy picy huidibi nnigapxypich huidibi tsoon tzajpjoty, co jäy ajcxy jicxipy, ymüd'adipy ajcxy je jugy'ajtni huidibi ca' ycixipy ytigoyipy tücci'yi.

⁵¹ Iich jëdu'n je jicxy picy huidibi ti choñ tzajpjoty, etz ti ycidägy ya naaxhuiñ huidibi jugy'ajtni yejcp. Co jäy ajcxy jicxyp je jicxy picy, ymüd'adipy ajcxy je jugy'ajtni huidibi ca' ycixipy ytigoyipy tücci'yi. Je jicxy picy huidibi nyegaamyich müd'adipy naaxhuiñyjäy ajcxy ycixpi, je' je' je nninixich.

⁵² Chi je judío y'ixpijcy ajcxy ooy yaj'ayucyooñ yajcapxyooñ, ac je'yi ajcxy ñayñimáayigixy:

—¿Nej jada yëydijc tijy yí' ñinix njicxy'ajtm?

⁵³ Chi Jesús ymina'ñ:

—Janch janch co ñich miich ajcxy yam jadu'n nimaaygixy, pen ca' miich ajcxy mdzüdzcixy ñich nninïcx, e pen ca' m'uuccixy ñich nni'py, ñich je jäy tügpajc huïdibi tsoon tzajpjoty, ca' miich ajcxy mïd'adïpy yi Dios yjugy'ajtin.

⁵⁴ Com pinjaty ñich nninïcx xychu'tzip etz ñich nni'py xy'uucibich, ca' je ajcxy yjugy'ajtin ycixipy ytigoyipy tücci'yi, oy ajcxy yja'o'ccixy. Nyajjugypigipyich je' ajcxy jadüg'oc co anajty naaxhuiñbyi ti yhuaad'ajtni mina ytigadzipy.

⁵⁵ ñich nninïcx janchypi jïcxy pïcy yi', etz ñich nni'py janchypi ügy yi'.

⁵⁶ Co yi jäy ajcxy xymibicyich xymïjpidägyich jadu'n ni paady nej jihuïy ñich nninïcx xychüdzi, etz ñich nni'py xy'uuci. Chi y'idïpy ajcxy huinixi ma ñich, etz ñich n'idïpyich huinixi ma je' ajcxy.

⁵⁷ Dios Teedy huïdibi xyquejxich ya naaxhuiñ ymïd jugy'ajtin huïdibi ca' ycixy ytigooy. ñich ti nbaadyich ma Dios Teedy je jugy'ajt huïdibi ca' ycixy ytigooy. Nañ mbadamy miich ajcxy jugy'ajtin huïdibi ca' ycixy ytigooy ma ñich. Co miich ajcxy xymïjpidägyich, jadu'n anajty nipaady nej jihuïy mjïcxy'ajtigixy ñich nninïcx.

⁵⁸ Je jïcxy huïdibi tsoon tzajpjoty, e ycidacy ya naaxhuiñ co jäy ajcxy jïcxy'adyii, yajtzinähuiib je ajcxy, ca' ajcxy yjugy'ajtin ycixipy ytigoyipy tücci'yi. Yi mmij'ap mmijteedy huïdibi jïcx'ajtigixy je maná jecy'ajty, o'ctay ajcxy, ca' ajcxy paty je jugy'ajtin huinixiibi.

⁵⁹ Jadu'n Jesús ymiydacy jim ma je judíojäy ajcxy ñaymujctac jim Capernaum co anajty jim yaj'ixpïcy.

Mayjäy ca' mijotcujc'ajty Jesús y'ayuc

⁶⁰ Co ajcxy Jesús y'ayuc midodaayi, nigujc-huäcxy je huïdibi anajty ixpïjcp ma Jesús. Chi ajcxy capxpïdzimy, e jadu'n ajcxy ymïnañ:

—Ooy chachchipyty je Jesús y'ayuc. Ca' huaad ji pin huinjihuïyday.

⁶¹ Com Jesús ñejhuïyb nej ajcxy anajty yajtzibïy yajcapxïy, chi ymïnañ:

—¿Nej ca' miich ajcxy mijotcujc'aty je tzip ayuc jadu'n nej cham ajcxy ti nyajnimäy?

⁶² ¿Nej xymïjpidägyich ajcxy, pen m'ixpy ixypy ajcxy co anajty nba'ttigïyich jadüg'oc jiiby tzajpjoty ma ndzooñich? Com ñich je' je jäy huïdibi tsoon tzajpjoty.

⁶³ Je jäy ajcxy yjihui'ñ, yi' je' ñinïcx yajjugy'ajtip, e je jäy ajcxy ninïcx ca' yi' ni ma chobaady, pen ca' mïdity yjihui'ñ. Co miich ajcxy mgöbigipy yi ayuc tïbi ngapxyich, huin'it ajcxy mbaadïpy Dios yjihui'ñ (je Espíritu Santo), etz mbaadïpy ajcxy jugy'ajtin huïdibi ca' tücci'yi ycixy ytigooy, oy mja'o'ccixy.

⁶⁴ Per nigujc-huäcxy ma miich ajcxy pinjaty ca' mibicy ñich n'ayuc.

Com Jesús ñejhuïyb anajty jayïjpnï pinjaty ca' ymibigyii y'ayuc, etz pinjaty anajty cïyegaanip ma ymidzip.

⁶⁵ Chi Jesús yjacmïnañ:

—Paady ycixpi jayïjp ti nmïna'ñich, co ca' ni pin jëbi ñich xymïjpidägy, pen ca' Dios Teedy jayïjp yhuinma'ñ ymöyï co cöbiga'ñ ymöyï co cöbiga'ñ ñich n'ayuc.

⁶⁶ Huin'it mayjäy ajcxy, je huïdibi anajty ixpïjcp ma Jesús, chi ajcxy huin-huäctut ixmajtni ajcxy Jesús. Ca' ajcxy y'ocjacpanïcxni.

⁶⁷ Chi jada' Jesús nimay je nimajmetz discípulos ajcxy:

—¿Nej nañ xy'ixmadzaambich miich ajcxy?

⁶⁸ Chi y'adzooy Simón Pedro:

—Huindzin, ca' jac ni pin ñich ajcxy jëbi huaad nmïjpidägyich, com miich tügpajc mïd je ayuc huïdibi xyajni'ixïyich ajcxy nej jëbi huaad ñich ajcxy nbaadïpy jugy'ajtin huïdibi ca' ycixipy ytigoyipy tücci'yi.

⁶⁹ Hich ajcxy nmibijcypich e nnejhuibich co miich je' je jäy huídibi tzoon ma Dios huídibi huádz yhuinma'ñ ymíd.

⁷⁰ Chi Jesús ymínañ:

—Miich ajcxy je' ti nhuin'ixyich nimajmetzpi, e nidügti miich ajcxy mujcu' huinma'ñ mmíidity.

⁷¹ Je Judas Iscariote, Simón ymang, anajty ytijpy. Com je' je' anajty cýegam Jesús ma ymízip, oy je' anajty yjajéjity nidüg ma je nimajmetzpi.

7

Jesús y'uch ajcxy nañ ca' anajty jaty mijpidaaci Jesús y'ayuc

¹ Co jadu'n ytundaayi yjajtaayi, jim anajty Jesús yhuídity Galilea naaxjot, ca' anajty ñicxa'ñ jim Judea naaxjot, co anajty yi judíojäy ajcxy huídibi mízip'ajtíp yaj'öga'ñyii.

² Tim huíngon anajty je judíojäy yxii, hue' anajty ajcxy yxigoyäxy Tabernáculo xii.

³ Chi Jesús ñimaayi y'amigüg y'uch yëydijcpi:

—Tzon miich ya, nicx jim Judea naaxjot nayguëxigii mayjäyjoty.

⁴ Com huenpínity huídibi nayguëxígaaníp mayjäyjoty, ca' ajcxy naygoyüchyii. Mdunípy miich mijhuinma'ñ xiijoty, jigix je mayjäy xycömayípy.

⁵ Ni Jesús y'amigüg ajcxy ca' anajty yjaty ymípidägyii y'ayuc.

⁶ Paady Jesús y'adzooy:

—Hich nxii ndiempo ca'ni paty mina ndigíhua'ñich jim Jerusalén jadu'n nej je Mesías. Janch miich ajcxy oytimymínaajity jébi mnayguëxícgixy ma je mayjäy ajcxy.

⁷ Ca' huaad jébi miich ajcxy, naaxhuiñyjäy ajcxy, xymídziptzoñ. Janch ich xymízip'ajtpich ajcxy yi', je' co ngapxpídzimych yi yjibic-huinma'ñ huídibi ajcxy ytumyb.

⁸ Nicx miich ajcxy jim ma xii yjadyii. Hich ca' ñicxa'ñich cham, com ca'ni ich ndiempo yhuaad'aty mina ndigíhuibyich jim Jerusalén jadu'n nej je Mesías.

⁹ Jadu'ñydi jéda'ajty ymínañ, chi yhui'míy jim Galilea.

Jesús ñicxy jim Jerusalén xiijoty

¹⁰ Co Jesús y'amigügtijc ajcxy jayíjp ñicxtay xii'ajtpi jim Jerusalén, chi Jesús nicxy nañ jadu'n ayüch ameech ma anajty xii yjadyii.

¹¹ Xiijoty je judíojäy ooy ajcxy ja'ixtay Jesús, e chi ajcxy ymínañ:

—¿Ma jada' je Jesús?

¹² Ma je mayjäy ajcxy may anajty ajcxy tzachnigapxcixy tzachnimíydaaccixy Jesús. Nijéjity anajty ymínaangixy: “Tüg yëydijc oyjäybi yi”; e nañ nijéjity ymínaangixy: “Ca'p yi' y'oyjäyity, nigo jäy tzachhuin'íñ.”

¹³ E ni pin anajty ca' capxpídzimych mayjäyjoty co y'oyjäyity anajty Jesús, míd co anajty ajcxy je judío íxpícytíjc ajcxy tzachtzigíygixy.

¹⁴ E mijxiijoty Jesús ñicxy jim ma Dios ytíjc, chi jim ytigíy yaj'ixpijcpí.

¹⁵ Je judío y'ixpijcpíjc tzachmaañhuíndíxcixy anajty je Jesús, chachmínaangixy anajty:

—¿Nej jada' tíjy jada chach'ixpiyity? e ca' ni ma ti y'escuel'aty.

¹⁶ Chi Jesús y'adzooy:

—Jada íxpíjcin ca' ich jada njé'adyii. Yi' jada yje' je huídibi xyquejxich ya naaxhuiñ.

¹⁷ E pen ji pinjaty cuydunaani yi' ytiy'ajt je huídibi xyquejxich, huinjihuípy yi' jada íxpíjcin, pen janch Dios yi' ytiy'ajt, o pen ich yi' ngí'm ayuc huídibi ngapxypich.

18 Je jäy huídibi yci'm'ayuc yci'mdiy'ajt miid yaj'ixpicy, ci'm je' ñaygómaya'ñyii. Janch pinjaty tzojcp co ycömayiib je' yhuindzin huídibi ti yquexyii, tiydudägy je', ca' je' y'anijity.

19 Janch co Moisés miich ajcxy xymoy Dios ytiy'ajt. E ni tüg miich ajcxy mgacuydungixy je tiy'ajt. ¿Ti ycixpi co miich ajcxy xyaj'öga'nich?

20 Chi je jäy ajcxy y'adzooy:

—Mujcu' miich miid ma mjot mhuinma'ñ. ¿Pin miich yam xyaj'ögam?

21 Chi je' ajcxy nimay:

—Miid tügpajc mijhuinma'ñ tiibi nduñich sábado xii, yi' miich ajcxy mij mdzachjihuiyb mdzachhuinmaayb.

22 Moisés miich ajcxy xyajnajtz'ane'miiy je cötujcin co ajcxy m'ung mdiy'ajttiyigixy (oy je' ca' yajtzondac, miich janchtiy ajcxy mmij'ap mmijteedy Abraham yajtzondac), e paady ycixpi miich ajcxy m'ung mdiy'ajttiyigixy oy yjapocxxidumity.

23 E chi jada' ca'ydi miich ajcxy Moisés ytiy'ajt mnixiici myajxiici, paady ajcxy m'ung mdiy'ajttiyigixy oy sábado xijoty. ¿Ti miich ajcxy co xymijotma'tcixich co tüg jäy ti nyajtzögyich sábado xijoty?

24 Ca' m'ix'ijxcixy mba'ijxcixy mmigüg m'id anii. Yajciyöyij yajtecyyöyij miich ajcxy jäy ypocy miid tiy'ajt.

Ooy ajcxy tzachhuinmay je jäy, peni Jesús je' je' anajty je Cristo

25 Chi ajcxy nijejity Jerusalénjäy ymínañ:

—¿Nej ca' jada jada' yjējity je huídibi ajcxy yjayaj'ögamyi?

26 Oc'ix ajcxy, ta ycapxy ymiydägy iixna' que'xna', e ca' ajcxy huam nimäy. ¿Nej ti jada ajcxy ijxcajpcixy yajxon tungmüdpí ajcxy co jada yjējity je Mesías?

27 Hich ajt nnejhuuyim ma jada yēydijc choñ. Per je Cristo co anajty je' ymiñ, ni pin je' canejhuuiipy ma je' anajty choñ ma ycojajpity.

28 Co Jesús jadu'n midooy, co anajty yaj'ixpicy ma Dios ytijc, huin'it Jesús mic ymínañ:

—Mnejhuuyb miich ajcxy pin ich, e ma ndzooñich. Per ca'p ich ti nmiñich ya naaxhuiñ m'id ich ngi'mdzojcin. Yi huídibi ich ti xyquexyich, tiydudägy yi' ytuñ, e ca' miich ajcxy yi' m'ixy'ajtigixy.

29 Hich janchtiy n'ixy'ajtypich je'. Je' co jim ndzooñich ma je', e je' ich xyquejxich.

30 Huin'it ajcxy jamadzaañ, per ca' ni pin cñixajiy, com ca'ni anajty paady je xii je tiempo mina ñaygiyegiiyb ma ymidzip ajcxy.

31 Per mayjäy ooy mibijcy je Jesús y'ayuc, e ymínañ ajcxy:

—Co anajty je Cristo ymiñ, ca' jada' nigí mijhuinma'ñ tuna'ñ ca'ydi jadaayaabi yēydijc.

Je teedy migtungmüdpí yquejx ajcxy soldatijc huen majtzciy Jesús

32 Co je fariseojäy ajcxy ayuc midooy co jäy chachmínaangixy jadu'n co je Jesús je' je' je Cristo, chi ajcxy quejxy tungmüdpí huen Jesús yajmach.

33 Paady Jesús ymínañ:

—Hich jac-huäcxijpich hueeni ma miich ajcxy, chi nnicxa'ñich jadüg'oc jiiiby tzajpjoty ma huídibi xyquejxich.

34 Xy'ixtähuibich miich ajcxy, e ca' ich miich ajcxy xypaadipy. Ma anajty ich nnicxyich, miich ajcxy ca' jaydēbi jiiiby mnicxcixy.

35 Huin'it je judíojäy ixpicytjic acjēyij ajcxy ñay'amidoohui:

—¿Ma jada jada' y'ocnicxa'ñ, e nicxy ich ajt ngapaatim? ¿Nej nicxiib jada' ma je judíojäy ajcxy huídibi yajpaatcixy yxi yaa ma yi griegojäy ajcxy, e yaj'ixpigaangixy yi griegos ajcxyi?

³⁶ ¿Nej jada' yajhuimbídzimiy? co ymina'n: “Xy'ixtáhuibich miich ajcxy, e ca' xypáadibich, e ma anajty ich nyajpaady, ca' miich ajcxy jaydebi jibby mnicxcixy.”

Je ni huidibi jugy'ajt yejcp huidibi ca' ycixy ytigoy

³⁷ Co je mijxi ycodicxni, chi Jesús ytinay'ahuiy, chi mic ymina'n:

—Pen ji pinjaty tiy'ajt nejhuihua'n jadu'n nej ixypiy jäy ytidziyii tzocy yi ni, huen xyñimiiñich, etz nmöhuibich tiy'ajt.

³⁸ Je jäy ajcxy pinjaty xymibijcpich xymijpidaacpich, ytunipy ajcxy jadu'n nej Dios ñecy ymina'n ma jadu'n yjaybetyity: “Ycapxypidzimipy je' ajcxy Dios ytiy'ajt, etz mayjäy jotcuyc'ajtin etz jugy'ajtin pada'n huinixi, ytimyñipaaty jadu'n nej ni ypidzimiy janch com ma tüg niigop.”

³⁹ Je' anajty jadu'n Jesús ytiyyp pinjaty je' anajty mibijcip, je' anajty ajcxy adigihuaanip jottigihuaanip je Espíritu Santo. Ca' ni anajty je Espíritu ymini ma je discípulos ajcxy com ca'ni anajty Jesús yhuimbityni tzajpjoty.

Jäy ajcxy ca' ñay'ayuc-huinjihuixi miid Jesús ycixpi

⁴⁰ Je mayjäy ajcxy huidibi anajty ti midooy nej Jesús anajty ti ymina'n, nidüg nimetz ymina'n:

—Jadaabi je' je tydudägypi jäy huidibi Dios y'ayuc najtzcapxiiyip.

⁴¹ Jacjadyii ymina'n ajcxy:

—Je' yi' je Mesías.

Per nijëjity ajcxy huidibi ca' ymibijccixy chachminaangixy:

—Ca' jim Galilea naaxjot chona'n je Mesías.

⁴² Com jadu'n yjaybetyity ma Dios ñecy co je Mesías jim chona'n ma David y'ap y'oc, jim ma je cajp huidi xijip Belén ma David ycogajpity.

⁴³ Je mayjäy ca' anajty ajcxy ñay'ayuc-huinjihuixigy miid Jesús ycixpi.

⁴⁴ Nijëjity anajty ajcxy ytimymadzamy Jesús, per ca' ni pin ymajtzi.

Judío ixpicytije ca' ajcxy mijpidady Jesús

⁴⁵ Chi ajcxy policías huidibi tumb ma tzajptije nihuimbijty ajcxy je teedy mijtungmüdpí etz je fariseojäy ajcxy, chi ajcxy ñimaayi:

—¿Nej ajcxy co ca' ti mmajtzcixy je Jesús?

⁴⁶ Chi ajcxy je' y'adzooy:

—Nicaminaaxi tüg yëydijc jadu'n ti ymiydägy jadu'n nej yijibi yëydijc.

⁴⁷ Chi je fariseojäy ajcxy ymina'n:

—¿Nej nañ ti miich ajcxy myajhuin'ñinixy?

⁴⁸ Ca' nminaanim ti ajcxy teedy mijtungmüdpí o fariseojäy ajcxy mibijccixy Jesús.

⁴⁹ Je mayjäy huidibi mijpidaaci Jesús y'ayuc, ca' ajcxy y'ixpicyity ma Dios ycötujcin. Dios yi' ajcxy tzaachytunib.

⁵⁰ Nidügti ajcxy je' anajty je Nicodemo huidibi oga'n'aty ni'oy Jesús coodz, je' ymigügtije jadu'n nimay:

⁵¹ —Jadu'n ich ajt ngötujcin xy'ane'mim co ca' huaad ndzaachytuunim pinjäy, pen ca'p jayjip n'ixyöyim nbayöyim ti anajty ti tuñ.

⁵² Chi ajcxy ymigügtije y'adzohuimbijty oyñinej:

—¿Nej miich nañ jadu'n galileojäyi? Ixta' yajxon ma Dios ñecy, com jibby mnejhuihuipy co jim Galilea ca' jim chona'n pinjäy huidibi Dios y'ayucnajtzcapxiiyip.

⁵³ Chi ajcxy ñicxtay nidüg nidüg ma yjin ydijc.

8

¹ Chi Jesús ypa'ttigiiy ma je cögop huidibi xijip Olivos.

² Com jabom jopyñi Jesús yquidacy jadüg'oc ma Dios ytijc. Chi mayjäy ñimiini. Chi y'ixtacy, e chi ytigüy yaj'ixpijcp.

³ Je jäy ajcxy huídibi Dios ycötujcín yaj'ixpijcp etz je fariseojäy ajcxy müdmüñ tüg töxyjäy ma Jesús huídibi anajty ti ytundigooy müd huingbi yëydijc. Chi ajcxy pidacy cujc'amy ma je mayjäy.

⁴ Chi ajcxy nimay Jesús:

—Huindzin, jadayaabi töxyjäy huingbi yëydijc müd ti ytundigoy.

⁵ Moisés ytiy'ajt ñich ajcxy xyñajtz'ane'miy jecy'ajty co yajtzaagögädziipy jada jadu'mbi töxyjäy. ¿Nej müch m'ocminambi?

⁶ Jadu'n ajcxy nimay co anajty ajcxy oc-huinma'ñ'ixa'ñ. Hue' anajty ajcxy ixtaayb nej jëbi huaad yajpocycäy Jesús. Chi Jesús yhuindacy, chi jada' ytigüy jaaybi müd ycihuäx naaxcíxy.

⁷ Com je' anajty ajcxy chachyaj'amidooyb, chi Jesús ytinaygy. Chi ajcxy nimay:

—Pin jäy ji ma müch ajcxy ca' ti pocy müdity, huen yi' jayijp tzaagäch jada töxyjäy.

⁸ Chi Jesús yhuindacy jadüg'oc. Chi ytigüy jaaybi jadüg'oc naaxcíxy.

⁹ Co ajcxy jadu'n ayuc yajhuinjihuیداای, chi ajcxy ooy chöyduñ, com yjihuy ajcxy ypocy. Chi ajcxy yjihuaätay. Chi je mijjäydijc ajcxy ñaybattzundayi. Jesús yhui'miy nimetz müd je töxyjäy huídibi jim anajty tinaayb huingon.

¹⁰ Chi Jesús yhuäccugiy jadüg'oc nimay je töxyjäy jada':

—¿Ma ajcxy je jäy? ¿Ca' ni pin ti xychaachytuñ müd mbocy ycixpi?

¹¹ Chi je töxyjäy y'adzooy:

—Huindzin, ca' ni pin.

Chi Jesús ymíñañ:

—Ni ñich müch ngatzaachtunipy müd mbocy ycixpi. Nicx, e ca' m'ocjacpocytuunip.

Jesús jadu'n nipaady nej tüg jin huídibi tñcxpi

¹² Chi jadüg'oc Jesús yjactigiy müydacp ymíñañ:

—Ñich je tiy'ajt nmüd ya ma naaxhuiñyjäy, jadu'n ñich nipaady nej tüg jin huídibi tñcxp ma jäy ajcxy. Pinjäy xymijpidaacpich ymüd tiy'ajt nej jëbi huaad tudägy chinähuipy, jadu'n nipaady nej jihuy ytüyöy ma jin ytñcxin.

¹³ Chi je fariseojäy ajcxy nimay Jesús:

—Müch ci'm nayñidiy'ajtip co müch je' je Cristo, e ca' mdiy'ajt chobaady.

¹⁴ Chi Jesús y'adzooy:

—Janch co ñich ci'm nayñidiy'ajt'adyiijich co ñich je' je Cristo. E ñich ndiy'ajt janch yi'. Com nnejhuüybich ma ti ndzooñich, e ma nnicxa'ñich. E müch ajcxy ca' mnejhuüygyxy ma ndzooñich, e ma nnicxa'ñich.

¹⁵ Müch ajcxy mmigüg mbocy'ijxyp müd mgi'mhuinma'ñ. Ca' ni pin nbocy'ixyich müd ngi'mhuinma'ñich.

¹⁶ Pen ñich anajty nyajciyöybich nyajtecyöybich jäy ypocy, tiydudägy anajty jadu'n nduñich. Com ñich ca' nyajpaadyich naydüg. Je' xymüd'ijtpich je Dios Teedy huídibi ti xyquexyich.

¹⁷ Com cojaay jadu'n y'ity ma müch ajcxy mgötujcín ñecy: “Pen nimetz jäy nigodiy'ajt'aty huentiijity, tzoobatp ajcxy y'ayuc.”

¹⁸ Ñich ci'm nayñidiy'ajt'adyiijich co ndzooñich tzajpjoty, etz nDeedyich nañ jadu'n xyñidiy'ajt'ajtpich, co je' ya ti xyquexyich.

¹⁹ Chi ajcxy y'amidooy:

—¿Ma müch mdeedy yajpaady?

Chi Jesús y'adzooy:

—Com co ca' ñich miich ajcxy xy'ijxcapy co ñich je' je Cristo, nañ ca' ajcxy m'ixy'adyii ñich nDeedy. Co ixypy ajcxy xy'ijxcapyich, nañ jaydëbi ixypy ajcxy nejhuïy pin ñich nDeedy'ajtyp.

²⁰ Jim jadu'n Jesús ycapxy ymiydacy ma je meen'ijttac, co anajty yjây yaj'ixpicy ma Dios ytijc. E ca' ni pin ymajtzi. Com ca'ni anajty yxii yhora anajty paadyñi mina ñaygïyegïyb ma ymidzip.

Jesús ñimay ymïgügtijc co ca' huaad ñicxy ma je' anajty ñicxy

²¹ Chi Jesús yjacnimaayi ajcxy:

—Ñich nnicxaanip ñich, miich ajcxy xy'ixtähuiibich. Mïd ajcxy mbocy ycixpi m'ögaangixy, com ma nnicxa'ñich ca' huaad miich ajcxy jëbi nnicxcixy mïd mbocy ycixpi.

²² Huin'it je judíojäy ajcxy ac jëyi ñayñimaayi:

—¿Nej nicxy jada' ci'm ñayyaj'öga'ñiyijj? Com jadu'n ymina'ñ co ma yi' ñicxy, ca' huaad ñich ajt jëbi nnicxim.

²³ E Jesús nïgi nimay'idïch anajty:

—Miich ajcxy ya naaxhuiñ mmïdity mdiy'ajtcop. ñich tzajpjoty nmïdidyich ndiy'ajtcopich. Miich ajcxy naaxhuiñjây ajcxy ytiy'ajt nmïjpidaacipy. ñich ca' nmïjpidaagyich naaxhuiñjây ytiy'ajt.

²⁴ ñich miich ajcxy jadu'n nnimaayb co m'ögam miich ajcxy, e ca' ajcxy Dios mbocy xyhuinmeecxip. Copicy ajcxy m'ögipy, e ca' Dios mbocy ajcxy xyhuinmeecxip, pen ca' xymïbigáangixyich co ñich je' je huïdibi jëbi mbocy ajcxy xyhuinmeecxip.

²⁵ Chi ajcxy nimay Jesús:

—¿E miich, pin miich?

Chi Jesús y'adzooy:

—Ti ajcxy nyajnimaaigyxy pin ñich, co oga'n ndigïyich jây yaj'ixpijcpï. Cham jadüg'oc nyajnimaaigyxy.

²⁶ May ooy tijaty ayuc nyajnimähuaangixy nej ti mdundigoogyxy ma Dios ytiy'ajt. Cham ca' ajcxy nyajnimaydähuiipy. Je huïdibi ti xyquexyich ya naaxhuiñ je' tüg'óciy tiy'ajt mïd. E ngapxpïdzimych je ayuc je tiy'ajt jëyi huïdibi ti nmïdooyich ma je'.

²⁷ Je jây ca' ajcxy huinjihuïy co Dios Teedy anajty Jesús ñigapxyp.

²⁸ Paady Jesús nimay ajcxy:

—Co anajty miich ajcxy ti xyajcruudzpetyich, ñich je jây huïdibi tzoon tzajpjoty, huin'it miich ajcxy mnejhuïhuïp co ñich je' je Cristo. E co ñich ca' ngi'mhuinma'ñ nduñich. Yi' ñich ya nmïydacypich huïdibi Dios Teedy ti xyaj'ane'myich.

²⁹ Je Dios Teedy huïdibi ti xyquexyich, yi' ñich mïd n'ityich. Ca' ñich yi' xy'ixmachich. Com co ñich njatytimyumbich jabom jabom huïdibi yi' chojcyp.

³⁰ Co Jesús jadu'n yminañ, chi mayjäy ooy ymïbijcy.

Jây huïdibi mïbijcp Jesús ycuychinaayipy yi' ytiy'ajt

³¹ Chi Jesús nimay je judíojäy ajcxy huïdijaty anajty ti ymïbicy:

—Pen mmïbijc ajcxy cixyjot huinjot tüg'óciy ñich n'ayuc, e ca' m'ijxmadzipy ajcxy ñich n'ayuc, huin'it ñich miich ajcxy jëbi njây'adyii.

³² Huin'it jëbi ajcxy mnejhuïhuïpy Dios ytiy'ajt. E. Dios ytiy'ajt xyñihuáangixip ma je mjïbic-huinma'ñ ooy xy'ané'mgixy.

³³ Chi ajcxy y'adzooy:

—Abraham ñich ajcxy nmij'ap nmijteedy'ajtpy. Ca' ñich ajcxy huaad ni pinjäy xyjac'ane'my. ¿Nej co miich jadu'n m'ina'ñ: “Dios ajcxy xyñihua'n'ip ma yi mjibic-huinma'ñ xy'ane'mgixy”?

³⁴ Chi Jesús y'adzooy:

—Janch janch ñich miich ajcxy jadu'n nimaaygixy co tüg'óciy pinjaty pocy ytund'ib, jib'icp yi' ane'm'ip. Tim jadu'n nipaady nej tüg tumbi hu'idi codoog'i y ijtp, yi' yhuindzin jatytim'y'ane'm'ip.

³⁵ Yi tumbi hu'idibi codoog'iy ijtp, ca' yhu'i'ma'ñ ma je jäy yt'ijc huinix'ii. Yi jäy y'ung janchtiy hu'i'mam huinix'ii ma yteedy yt'ijc.

³⁶ Pen Dios y'ung miich ajcxy xyajp'idzim'gixp ma je jib'icpi xy'ane'mgixy, janch huinix'ii m'idaangixy, ca' ma ti jib'icpi xy'oc'ané'mgixn'ipy. Tim jadu'n nej Dios y'ung y'ity, ca' ti jib'icpi y'ane'my'ii.

³⁷ Nejhu'iyb'ich co miich ajcxy Abraham mmij'ap'adyii mmijteedy'adyii. Per miich ajcxy chachyaj'ögaamb'ich. Je' co ca' m'ijp'idaaccixy ñich n'ayuc hu'idibi njayaj'nimaaygixyp.

³⁸ ñich miich ajcxy nyajm'iidmiydaacyp t'ibi n'ixy'ich hu'idibi ndeedy'ich ytumyb. E miich ajcxy yi' mdumyb nej m'ap mdeedy ti xyaj'nimaaygixy.

³⁹ Chi ajcxy y'adzooy:

—Hue' ñich ajcxy nmij'ap'ajtyp nmijteedy'ajtyp je Abraham.

Chi Jesús y'adzooy:

—Pen janch ajcxy Abraham mmij'ap'adyii mmijteedy'adyii, yi' ixyp'ipy ajcxy mdungixyp jadu'n nej Abraham tuu'ñ.

⁴⁰ Janch ñich miich ajcxy xychachyaj'ögáangixy'ich, e ti ajcxy njayaj'nimäy je hu'idibi ñich ti n'idooy'ich ma Dios. Ca' Abraham yaj'ögy je jäy ajcxy hu'idijaty anajty Dios yt'iy'ajt m'iid, jadu'n nej miich ajcxy m'id'itzaangixy.

⁴¹ Miich ajcxy jib'ic-huinma'ñ mdungixyp, tim jadu'n nej m'ap mdeedy jib'ic huinma'ñ ajcxy tuñ jecy'ajty.

Chi ajcxy Jesús adzooy:

—Ca' ñich ajcxy ndigoy'ungity. Je' tüg'pajc ñich ajcxy ndeedy'ajtyp Dios Teedy.

⁴² Chi Jesús ym'ina'ñ:

—Peni Dios ixyp'ipy ajcxy mdeedy'ajtyp, xychojcp'ich xym'ijp'idaacp'ich ixyp'ipy ajcxy. Com Dios ti xyquexy'ich ya naaxhuiñ, e jii'by ndzooñ'ich ma Dios. Ca' ñich ngi'mdzojcin y'ixp'i nmiiñ'ich ya naaxhuiñ. Yi' je' jadu'n tzojcp pin ti xyquexy'ich.

⁴³ ¿Ti co ca' miich ajcxy mhuinjihu'iy ñich n'ayuc? Je' co ca' ajcxy m'idohuaangixy ñich n'ayuc.

⁴⁴ Je' miich ajcxy mdeedy'ajtyp je mujcu'. M'iid mg'i'mdzojcin mguydungixy je mujcu' ch'ójcin. Je mujcu'yaj'öct'iyb yi' jäy maabi naaxhuiñybi chondägy. Je mujcu' ca' je' ixaani Dios yt'iy'ajt. Ca' ni ti t'iy'ajt yajpaady ma je', com je mujcu' indaacp je', chi ci'm ooy nijot y'id'ich. Je' ooy indacy, e je' oga'n an'ii yajtzondac.

⁴⁵ Com miich ajcxy mujcu' yhuinma'ñ m'iid, paady miich ajcxy ca' xym'ib'ijci xym'ijp'idaaci n'ayuc'ich co ñich t'iy'ajt njam'iydägy.

⁴⁶ Ni pin miich ajcxy xycayajpocycähu'ipy. Peni t'iy'ajt ñich miich ajcxy nyaj'nimaayb, ¿ti co ca' m'ijp'idaaccixy ñich n'ayuc?

⁴⁷ Je jäy ajcxy hu'idibi yajpatp ma Dios, y'am'ido'ijtyp ajcxy Dios y'ayuc. Paady miich ajcxy ca' m'am'ido'ijtcixy Dios y'ayuc, com ca' ajcxy Dios mDeedy'ájtigixy.

Jesús jii'ym anajty yjogy'aty ca'yd'i Abraham

⁴⁸ Chi je judío ixp'icyt'ijc ajcxy y'adzooy:

—Ti ñich ajcxy yajxon m'ina'ñ co miich mgogajp'ity jim Samaria, e mujcu' miich m'iid ma mjot mhuinma'ñ.

49 Chi Jesús y'adzooy:

—Ca' ñich mujcu' nmíidíty ma njot nhuinma'ñ, com nyajmij'ajtypich nDeedy, e miich ajcxy xy'ixtijpich.

50 ñich ca' ci'm naygömayiijich. Dios Teedy ñich xycömaayb, com yi' je' huídibi ixyöyp payöyp jäy ajcxy ypocy.

51 Janch janch ñich miich ajcxy nimaaygixy co ji nijëjity jäy huídibi ñich n'ayuc cuydumb, e ca' yi' ajcxy yjugy'ajtin ycixipy ytigoyipy tücci'yi co y'ó'ccixipy.

52 Chi je judío ixpícytije ajcxy y'adzooy:

—Cham ñich ajcxy janchtiy ti nnejhuíyich tiydudägy co miich mujcu' míidíty ma mjot mhuinma'ñ. Abraham o'c je', nañ jadu'n o'c ajcxy je huídibi anajty Dios ytiy'ajt capxhuäcxip, e miich mmíina'ñ co pen ji pinjaty miich m'ayuc xymibijcip xymijpidaacip, ca' je' y'ögipy.

53 ¿Nej mjacmíid miich mic'ajt, ca'ydi Abraham, ñich ajt nmij'ap nmijteedy huídibi o'ci? ¿Nej mjacmíid miich mic'ajt, ca'ydi ajcxy huídibi Dios y'ayucnajtzcaxiy, huídibi ajcxy o'ci? ¿Pin miich mdimnaydijyii?

54 Chi Jesús y'adzooy:

—Pen ñich nnaygömayibich ci'm, ca' n'ayucich chobaadipy. ñich nDeedy yi' xycömayipich, je huídibi miich ajcxy mdijpy co ajcxy mDios'adyii.

55 Per miich ajcxy ca' Dios m'ixy'adyii. ñich janchtiy n'ixy'ajtypich Dios. E co ixyipy nmíina'ñich co ca' ñich Dios n'ixy'adyii, indaacpich ixyipy, jadu'n nej miich ajcxy m'indaaccixy. Janch ñich n'ixyich Dios, e nguydumybich yi' y'ayuc.

56 Je Abraham, miich ajcxy mmij'ap mmijteedy, jotcujc ooy ñayjihuiyí co anajty ixa'ñ ñich nxii ndiempo ya naaxhuiñ. E co ijxy co ñich nmiiñich, chi ooy yjotcugiy.

57 Chi je judío ixpícytije ajcxy nimay Jesús:

—Ni mgamíidíty huixchigui'px majc jimijt, e ¿mmíina'ñ co m'ijxy Abraham? (Ca' m'ixy'ajti je Abraham, naxy tüg mil jimijt maabi je' y'o'cni.)

58 Chi Jesús y'adzooy:

—Janch janch ñich miich ajcxy jadu'n nimäy co ji anajty ñich co ca'ni anajty Abraham yma'xung'aty.

59 Chi ajcxy tzaa conigy tzaagädza'ñ anajty ajcxy. Chi Jesús yhingoyüch, e ypidzimy ma Dios ytiyc.

9

Jesús yajtzooc tüg huintzpi

1 Hue' anajty Jesús huídijtp co ijxy tüg huintz, jadu'n anajty huiintz ti yma'xung'aty.

2 Chi ydiscípulos ajcxy y'amidoohui:

—Huindzin, ¿pin pocy ytuun, jada huintzpi o ytaj yteedy, co huintz yma'xung'aty?

3 Chi Jesús y'adzooy:

—Ca' yi' ypocytuuñ, ni ytaj yteedy, hue' janchtiy paady ycixp jadu'n yjajty, jigix Dios ymic'ajt ñiguëxigity ma yi'.

4 Copicy njactúunibich yi' ytung huídibi ti xyquexyich ya naaxhuiñ. Miinip je xii tiempo ma ca' pin Dios y'ayuc tunaani. Jadu'n nej jihuiy ixyipy je ximbi ti ñaxy etz je coodzpi ti ymiiñ.

5 Jadu'n nej n'ityich ya naaxhuiñ nmíidich Dios ytiy'ajt, jadu'n ñich nipaady nej tüg jin huídibi codíicxp yi' naaxhuiñyjäy.

6 Co Jesús jadu'n ymanaday, chi nidzujiy naax, chi mo'ntz yaj'oyiy miiid chujni, chi jada' yajjaaxi je jäy yhuin miiid je mo'ntz.

7 Chi nımay jada':

—Nıcx quejtzpuj yi mo'ntz jim ma yi Siloé nıı y'abojtzıgıty —je ayuc Siloé jadu'n yhuımbıdzımy: quexyöybi.

Chi je jäy huıntzpi nıcxıy jim, chi oy quejtzpuj je mo'ntz, chi oy huımbıty tı anajty yhuındıcxıgy.

8 Je ymıjın ymıdıjc ajcxy etz tüg'ócıy huıdıjaty anajty ajcxy tı ıxy je huıntzpi co jabom jabom ıñäy limosna yajmucy, chi ajcxy ñay'amıdoohı mıñ xyıpy:

—¿Nej ca' jada yjējıty je huıntzpi huıdıbı anajty jabom jabom limosna yajmıjcpı?

9 Nıjējıty ajcxy ymınañ:

—Je' yı'.

E jacjadyıı ajcxy ymınañ:

—Hıngbı yı', nıgoob jadu'n yquëxıgy nej je'.

E je' ymınañ cı'm:

—Hıch jėdu'n huıdıbı anajty huıntz.

10 Jadu'n anajty ajcxy tzach'amıdoy:

—¿Nej yı mhııın tı ñay'ahuäcxıyıı?

11 E je' anajty y'adzooy:

—Yı yėdıjc huıdıbı ajcxy ytıjyp Jesús, yı' mo'ntz yaj'oyııy xyajjaaxıch nhııın, e chi xyñımaayıch: “Nıcx quejtzpuj ma yi Siloé nıı.” Chi nıcxıyıch, e oy nguejtzpujıch, e chi nhuındıcxı'cyıch.

12 Chi ajcxy je' nımay:

—¿Ma je' je yėdıjc?

Chi je huıntzpi y'adzooy:

—Ca' nnejhuıııch.

Farıseojäy tıy'ajt pıjcy nej je huıntzpi anajty tı chögy

13 Chi ajcxy yajnıcxıy ma farıseojäy ajcxy yhuındııı, je huıdıbı anajty huıntz yajpatp.

14 Hue' anajty tüg sábado xıı (judıojäy ajcxy amayxıı) co Jesús mo'ntz yaj'oyııy, e yajhuındıcxıgy je huıntzpi.

15 Chi je farıseojäy ajcxy jadüg'oc yajtıy nej anajty je jäy tı yhuındıcxıgy. Chi je jäy y'adzooy:

—Mo'ntz tı pıdıgy ma hıch nhııın, chi hıch tı nguejtzpuj, e cham n'ıjxnıbıch.

16 Nıjējıty farıseojäy ajcxy ymınañ:

—Yı yėdıjc huıdıbı jada jadu'n tı tuñ, ca' yı' Dios ytıy'ajt mıdıty, com ca' yı' amay'aty sábado xıı.

Chi ajcxy jacjadyıı y'adzooy:

—¿Nej tıjy jada mıjhuıınma'ñ octuñ, pen hue' yı' pocyjäy?

Ca' ajcxy nay'ayuc-hıınjıhuıııyıgyı.

17 Chi ajcxy jadüg'oc nımay je jäy huıdıbı anajty tı y'ıjxıgy:

—E mııch, ¿nej m'ocmınambı? ¿Pın jäy yı tııbı xyajhuındıcxıgy?

Chi je jäy y'adzooy:

—Tüg jäy huıdıbı Dios y'ayuc etz ymıc'ajt mııd.

18 Chi je judıo ıxpıcytıjc ajcxy ca' anajty tım mıbıgaangıxy co je yėdıjc anajty huıntz yajpaady, e co anajty tı yhuındıcxıgy, ıxtı coonı ajcxy ytaj yteedy mıjhuoohıı.

19 Chi ajcxy amıdoohıı ytaj yteedy:

—¿Nej je' jada mııch ajcxy m'ung huıdıbı huıntz ma'xung'ajtı? ¿Nej jada tı yhuındıcxıgy?

20 Chi je' ytaj yteedy ajcxy y'adzooy:

—Hich ajcxy nejhuiyb co hich ajcxy yi' n'ung, e co yma'xung'ajty huiintz.

²¹ Per jadu'n nej cham ti yhuindicxigy, e pin yi' yhuin ti yajhuäcxyii, ca' hich ajcxy yi' nejhuiygixy. Amidoo miich ajcxy yi' ci'm. Mij'anäciñ yi', ñigapxipy yi' ci'm.

²² Jadu'n ajcxy ytaj yteedy y'adzooy, mid co ajcxy tzachtzigiygixy je judío ixpicytije ajcxy. Com je judío ixpicytije ajcxy ti anajty ñaygäpxigixy co anajty yajpidzimaangixy ma ajcxy ñaymujctac je jäy ajcxy pinjaty anajty mibijcp co Jesús anajty yjējity je Cristo.

²³ Paady ajcxy ytaj yteedy yminañ:

—Mij'anäciñ yi', amidoogix miich ajcxy yi' ci'm.

²⁴ Chi ajcxy y'amidooy mimejtz'oc je yēydijc huidibi anajty ti y'ixigy, e chi ajcxy nimay:

—Cömay capxpat yi' Dios co ti mdzögy. Ca' mgömay mgapxpaady je Jesús. Com hich ajcxy nejhuiyb co yi' Jesús, tüg yi' pocytumbi. Ca' yi' Dios y'ayuc ytiy'ajt mädity.

²⁵ Chi je jäy y'adzooy:

—Pen tüg pocytumbi yi' Jesús, ca' nejhuiyich. Huidibi janchtiy nejhuiybich, co anajty hich nhuintzity etz co cham huindicxnibich.

²⁶ Chi ajcxy y'amidooy jadüg'oc:

—¿Nej ti xytuñ? ¿Ti ti tuñ co ti xyaj'ixxi yi' mhuin?

²⁷ Chi je' y'adzooy:

—Ti ajcxy nyajnimaaigy, e ca' ajcxy ti m'amido'idaangixy. ¿Nej nañ ixpigaangixy miich ajcxy ma yi'ji?

²⁸ Chi ajcxy je' ogy, nimay ajcxy jadu'n:

—Miich ixpijc ma yi', hich ajcxy n'ixpijcpich ma Moisés ytiy'ajt.

²⁹ Hich ajcxy nejhuiyb co Dios Moisés migapxy. Janch yi' Jesús ca' hich ajcxy nejhuiygixy ma yi' chooñ (ma mic'ajt ti paady).

³⁰ Chi je jäy y'adzooy:

—Ooy yi' y'oychigiyñity y'oyhuinmañity co miich ajcxy ca' mnejhuygixy ma yi' chooñ (ma mic'ajt ti paady), e ti hich yi' xyajhuindicxigyich.

³¹ Yajxon yajnejhuiy co Dios ca' yi' midoohui pocyjäydijc y'ayuc. Pen oy jäy hich ajt, e nguyduunim Dios ytiy'ajt, huin'it ajt Dios n'ayuc xymidoohuim.

³² Ni caminaaxi ycajajmidoy, co pinjäy tüg huintzpi ti yaj'ixigy huidibi jadu'n ti yma'xung'aty huintz.

³³ Co ixypy je Jesús ca' jilby chooñ ma Dios, ca' ixypy jaty nej ti tunipy.

³⁴ Huin'it ajcxy y'adzooy:

—Miich jadu'n ti mma'xung'aty pocymid. Ca' miich huaad ti xyaj'ixpijccixyich.

E chi ajcxy yajpidzimy tibäy'tücci'yi (ma ajcxy ñaymujctac etz ma Dios ytiyc).

Je jäy ajcxy huidibi ca' cöbijccixy Dios ytiy'ajt jadu'n nipaady ajcxy nej jihuiy huintzity

³⁵ Chi Jesús nejhuiy jadu'n co anajty ti yajpidzimy tiba'y tücci'yi ma Dios ytiyc. Co minaaabaati chi nimay:

—¿Nej mmibijcyp mijpidaacyp miich je jäy huidibi tsoon tzajpjoty?

³⁶ Chi je' y'adzooy:

—Huindzin, nimaaygich pin je', jigix nmibicyich.

³⁷ Chi Jesús je' y'adzooy:

—M'ixyp y'du'n yam. Yi' je' je huidibi xymidmiydacp.

³⁸ Chi jada' huingoxtinay'ahuiy ma Jesús yhuinduu, je huintzpi huidibi Jesús ti yajtzögy nimay:

—Nmibijcypich, huindzin.

³⁹ Chi jada' Jesús ymīnañ:

—Hich ti nmiñ ya naaxhuiñ co n'ixyöyaanich nbayöyaanich jäy ypocy, jigix nyajpocycähuibich pin ca' ypocymidity, etz nyajpocyñihuädzibich pin ypocy mid. Jadu'n nej jihuïy nyajhuindziyich je jäy huidibi ijxp, etz jadu'n nej jihuïy nyajhuindicxigyich yi huintzpi.

⁴⁰ Chi nijëjity fariseojäy huidibi anajty jim ma Jesús ymījc jadu'n midoy nej Jesús ymīnañ, chi ajcxy nimay Jesús:

—¿Nej nañ jadu'n miich mdijy hich ajcxy ca' Dios ytiy'ajt nejhuïyich, jadu'n nej jihuïy hich ajcxy nhuintzity?

⁴¹ Chi Jesús y'adzooy:

—Co ixypy miich ajcxy janch janch ca' mnejhuïyigy Dios ytiy'ajt, ca' ixypy ti pocy ajcxy mmidity. Per miich ajcxy minam co Dios ytiy'ajt mguyduuniy, e ca' yjanchity. Paady ajcxy mbocymidity. Nipaaty jadu'n nej jihuïy miich ajcxy mhuintzity, e mmīnaangixy co m'ijxcixy.

10

Jesús yaj'ixpijc jihuimbit ayuc

¹ Chi Jesús jacnimay je judío y'ixpijctijc, je fariseojäy ajcxy:

—Janch janch hich miich ajcxy yam jadu'n nīmaaygixy co je jäy ajcxy huidibi ca' ytiñhuaangixy ma borregi agaj aguu (ma je cuend'ajtpi ycuend'aty), huidibi huingduum ameech tzach tiñhuaam ma yborregi agaj, je' je' je meetzpi huidibi meedzam je borregi ajcxy ameech.

² Je jäy huidibi tiñhuam ma yborregi agaj aguu, je' je' je borregi cuend'ajtpi.

³ Co je borregi cuend'ajtpi ymiñ ma agaj aguu, chi je agaj aguu cuend'ajtpi yaj'ahuäch je agaj aguu. Chi yborregi ajcxy yöcmidoyii, chi je' migapxy xibety xibety, chi yajpidzimy ajcxy.

⁴ Co ajcxy yajpidzimdäy, ac je' yje', chi jayijp ñicxy, e axam ajcxy ypanicxyii, com je' co yöcmidoyii.

⁵ Ca' je borregi ajcxy jëbi panicxy tüg huingjäy. Nigi ajcxy cöguëgy, com yöcmidooyb ajcxy co yhuingjäyity.

⁶ Jadu'n Jesús mayjäy yaj'ixpijcy jihuimbit'amy, jaygue' ajcxy ca' huaad huiñihuïy nej anajty Jesús yjamināna'ñ.

Jesús je oybi cuend'ajtpi

⁷ Chi ajcxy Jesús jadüg'oc ñīmaayi:

—Janch janch hich miich ajcxy yam jadu'n nīmaaygixy, co je Dios nDeedy'ajtypich. Jëbi jäy ajcxy paady Dios ytiy'ajt ma hich, e huiñ'it ytiñyigixipy ma Dios y'it. Jadu'n nipaady nej jihuïy hich je agaj aguu ma borregi ajcxy ytiñyigixy.

⁸ Tüg'ócīy je huindzindijc huidibi ajcxy miin jayijp ca'ni hich anajty nmiñich, e ymīnaangixy anajty co ajcxy mid'ajti Dios ytiy'ajt, jadu'n je' anajty ajcxy nej meetzpi huidibi meedzaanip Dios yjäy. Per je Dios yjäy ca'p je' ajcxy tuuñ cuendi, jadu'n nej je borregi ca' yöcmidoogixy je meetzpi.

⁹ Jadu'n nej je borregi ajcxy ytiñyigixy ma agaj aguu, nañ tim jadu'n jäy ajcxy paady Dios ytiy'ajt ma hich. Je jäy ajcxy huidibi ypaaty Dios ytiy'ajt ma hich, nañ ypadaamy jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytiñyipy tücci'yi. E huidibi je' ajcxy yajmayajtyp ma yi chinaayin, nmöhuibyich. Tim jadu'n nej borregi ajcxy jabom jabom ypidzimgixy ma agaj aguu nicxcixy miy'ojcpi, etz yhuimbijtcixy tzuu tzuu.

10 Yi meetzpi ajcxy mimb co ymeedzaangixy yaj'ögaangixy ya-jhuindigoyaangixy. Hich ti nmiiñich, jigix miich ajcxy mbaatcixipy jugy'ajtin mijcajee huidibi ca' tücci'yi ycixipy ytigoyipy.

11 Chi Jesús yjacmínañ:

—Hich jadu'n nipaady nej tög borregi cuend'ajtpi oybi. Je oybi borregi cuend'ajtpi yciyejcy y' yjugy'ajt ma yi o'cin müid yborregi ycixpi.

12 Je borregi cuend'ajtpi huidibi mujuy tumb, huidibi ca' yci'mborregi cuend'aty, ni ycajéjity je borregi yhuindzin, co ixycy caa ymiñ, chi cöguëgy je borregi, e yajqueec-huäcxtäy.

13 Com je' co mujuy ytuñ, paady cöguëgy je borregi ajcxy, ca' tzocy jihuiy borregi.

14 Tim jadu'n nej je oybi borregi cuend'ajtpi ijxcajptäy je' yborregi, nañ tim jadu'n hich n'ijxcajptäy je njäyich (huidibi xymijpidaacpich), etz je' ajcxy xy'ixy'ajtpich.

15 Tim jadu'n nej Dios Teedy xy'ixy'adyiijich, nañ tim jadu'n n'ixy'adyiijich Dios Teedy. Tim jadu'n je' nej je oybi borregi cuend'ajtpi yciyegamy yjugy'ajtin müid yborregi ycixpi. Nañ tim jadu'n hich ngi'yegamyich njugy'ajtin müid hich njäy ajcxy ycixpi.

16 Nmüidich jadügpijcy jäy, ca' ajcxy yjudiojäyity, je' ajcxy nañ jadu'n nmüid'idaamyich tügmucy (müid je judío jäy ajcxy huidibi xymijpidaacpich). Tim jadu'n nej je cuend'ajtpi ymüid'ajtyp je' yborregi ajcxy tügmucy. E je' ajcxy y'amidoo'idaamy hich n'ayuc, tim jadu'n nej borregi ajcxy yöcmidoogixy yhuindzin. Ji y'idipy tügmucy jäy (huidibi xymijpidägibich), etz tög cuend'ajtpi (hich jëdu'n).

17 Chi Jesús yjacmínañ:

—Paady ycixp Dios Teedy ooy xychocyich xyjihuiyich, co ngi'yegaamyich njugy'ajtin ma yi ó'cin (müid jäy ajcxy ypocy ycixpi), etz njugypigipyich jadüg'oc.

18 Ca' ni pin xypijcibich yi njugy'ajtin, hich yi' ci'm ngi'yegamy. Nmüidich mic'ajt nej ngi'yegipyich njugy'ajtin, etz nañ nmüidich mic'ajt nej njugypigipyich jadüg'oc. Jadu'n nDeedyich ti xy'ane'myich co jadu'n ndunipyich, n'ögibich, njugypigipyich jadüg'oc.

19 Chi jadüg'oc ajcxy ca' nay'ayuc-huinjihu#yi je judíojäy ajcxy müid Jesús y'ayuc ycixpi.

20 Mayjäy ymínañ:

—Ca'oybi yi' ymüid, locj#yb yi', ¿nej co ajt n'amido'ijtim y'ayuc?

21 E jacjadyii ajcxy ymínaangixy:

—Jadayaabi tiy'ajt etz mic'ajt ca' yajpaady ma tög jäy huidibi mujcu' ymüid. Ca' jëbi tög mujcu' jäy huintzpi yaj'ixigy.

May judíojäy ajcxy ca' cöbijcy Jesús

22 Jim Jerusalén anajty x# yjadyii, je' anajty ajcxy ñix#dumyb jimijt Dios ytijc.

23 E hue' anajty t#ch tiempo. Chi jim anajty Jesús yhuidity ma Dios ytijc, ma je Salomón ytijc-huinduu.

24 Chi ajcxy je judío y'ixpijcytjic nimujcy ooy Jesús, nimay ajcxy:

—¿Ixti m#naani müich hich ajcxy tiydudägy xyajhuinjihu#huángixyich pen müich je' je Cristo? Yajhuinjihu#ygich ajcxy tiydudägy.

25 Chi Jesús y'adzooy:

—Ti ajcxy nyajniimaaygixy, e ca' miich ajcxy ti nmibijccixy. Je mijhuinmañ huidibi ndumybich nmidich nDeedy ymic'ajt, yi' je' nidiy'ajt'ajtp co ich je' je Cristo.

²⁶ Paady ycixp miich ajcxy ca' mmibijccixy, com ca' miich ajcxy njäy'adyiijich.

²⁷ Ich njäy ajcxy ymijpidaacyp ich n'ayuc, e n'ijxcajpich ajcxy je', e je' ajcxy xypanicxpich. Tim jadu'n nej je borregi ajcxy yöcmidoy je yhuindzin, jadu'n nej je huindzin ijxcapy je' yborregi, e jadu'n nej yi yborregi ypanicxyii.

²⁸ Ich njäy ajcxy nmooybich yi jugy'ajtin huidibi ca' tücci'yi ycixañ ytigoyañ. Ca' je' ajcxy yjugy'ajtin ytigoyipy ni camina, e ni pin ca' huaad je' ajcxy xypijcich. Je' ajcxy ci'am nmididyich.

²⁹ Yi Dios Teedy huidibi ich njäy ti xymöy, tügpajc yi' ymijity, e ni pin huaad ni ti capijciy huidibi Dios Teedy ymid ci'am.

³⁰ Dios Teedy etz ich tú'ciy ich ajcxy.

³¹ Chi je judíojäy ajcxy jadüg'oc tzaa conig cädzaangixy anajty ajcxy.

³² Chi Jesús je' ajcxy nimay:

—Ti ich ooy mij oybi nduñich ma miich mhuinduu mid je nDeedyich ymic'ajt ycixpi. ¿Huidi ycixpi miich ajcxy xychaagädzaangixyich?

³³ Chi je judío ixpicytije ajcxy y'adzooy:

—Ca' nminaanim paady ich ajcxy miich ndzaagädzaangixy mid je oybi tibi mduñ, hue' janchtiy ycixpi ndzaagädzaangixy mid co ooy Dios myajjotmädy. Com miich nañ jäy, e mnayajnaxyii Dios.

³⁴ Huin'it Jesús je' ajcxy nimay:

—Jadu'n ycojaayity ma yi judíojäy ajcxy ytiy'ajtnecy, ma Dios jadu'n yminañ: “Jadu'n nej dios miich ajcxy.”

³⁵ Paady ca' ngapxtigooyich, com Dios ci'm jadu'n minamb ma ñecy, co jadu'n nej Dios je' ajcxy huidibi Dios y'ayuc cöbijcip (e ca' huaad pinjäy yminañ co Dios ñecy ca' yjanchity).

³⁶ Dios ti xyajni bicyich jada tung, e xyquejxyich ya naaxhuiñ. ¿Nej co nminaangixy co ich ngapxtigooyich co nminañich co Dios xy'ung'adyiijich?

³⁷ Pen ca' nduñich nDeedyich ytung, ca' ich ajcxy huaad n'ayuc xymibijcich.

³⁸ E pen ndumybich nDeedyich ytung, oy ixypy miich ajcxy ca' xymijpidaacich n'ayuc, jebi ixypy mijpidägy ajcxy je mijhuinmañ huidibi ndumybich. E chi mnejhuihuipy miich ajcxy, etz mmijpidägipy miich ajcxy co je Dios Teedy jajpaady ma ich, e ich nyajpaadyich ma Dios Teedy.

³⁹ Ooy ajcxy jamadzaañ Jesús, e chi Jesús oy choni, ca' ajcxy majch.

⁴⁰ Chi Jesús ñicxy jadüg'oc jim Jordán mij ni nixy ma Juan yjäy jajniibejty oga'n'aty, chi jim yhui'miyy.

⁴¹ Mayjäy Jesús ooy ñimujci, e yminañ ajcxy:

—Je Juan el Bautista ca' jadu'n ooy mijhuinmañ tuuñ, per tüg'óciy yi' tiy'ajt jadu'n nej nimiydactay jada Jesús, janch tiy'ajt je'.

⁴² E janch mayjäy ooy mibijcy Jesús jim ma je jimbi it.

11

Co Lázaro y'o'cy

¹ Jim Betania anajty tüg pa'mjäy, hue' anajty yxiñ Lázaro. Hue' je' anajty chinäy ma María etz Marta ycocajpity.

² María je' anajty huidibi je Huindzin Jesús anajty ti yajjaxy je ujtzpiyyññi hidibi ooy oy yxuugy, etz po'ti Jesús ytecy mid ycohuy. Hue' je' anajty María etz Marta ymidügquex Lázaro hidibi anajty pijcip.

³ Chi Lázaro ymidügquëx ajcxy ycapxyquejxy ma je Huindzin Jesús anajty yajpaady, e chi oy yajnimäyii:

—Je mmigüg huídibi ooy mdzocy, pijcip je'.

⁴ Co Jesús jadu'n midooy, chi yminañ:

—Je' ypa'm ca' yaj'öga'ñyii tüccí'yi. Je' ypa'm hue' yajniguëxigamy Dios ymic'ajt, jaydeb Dios ycömaybidzimípy, e nañ ñich nyajcömayípyich, ñich je jäy huídibi tzoon tzajpjoty.

⁵ Jesús ooy anajty tzocy jihuüy je Marta, María etz je Lázaro.

⁶ Oy jadu'n Jesús nejhuüy co anajty Lázaro ypigyii, jamejtz xii jim yjacxinajxy ma anajty yajpaady.

⁷ Huin'it Jesús nimay ydiscípulos ajcxy:

—Tzoc jamim jim Judea naaxjot.

⁸ Chi je' ydiscípulos ajcxy y'adzooy:

—Huindzin, namni jäy ajcxy jim Judea ti xy'ocjaccögädzambi, e ¿mnicxaanip jim jadüg'oci?

⁹ Chi Jesús y'adzooy:

—Majmetz hora tüg xiimbi midity. Pinjäy mid Dios ytiy'ajt, ca' ayo'n pada'ñ, tim jadu'n nej jihuüy yhuídity xim, e ca' ycönepy, com co xii codicxy jada naaxhuiñybi.

¹⁰ Pinjäy ca' midity Dios ytiy'ajt, ca' je' nejhuüy ti anajty jadaanip, chi ayo'n pada'ñ, tim jadu'n nej jäy ycoodzhuidity, e chi ycönepy mid co ca' anajty ixyma ñicxy.

¹¹ Huin'it Jesús je' ajcxy nimay:

—Ñich ajt nmigüg Lázaro maab je', nicxy nyajpidäga'ñich.

¹² Chi je' ydiscípulos ajcxy y'adzooy:

—Huindzin, pen maab, huaadjihuüjihuip yi', ci'm yi' ymäyhuijipy.

¹³ Je' Jesús anajty ñimiydaacyp je o'cin, e je' ajcxy tijy Jesús ñimiydaacyp je mähuii.

¹⁴ Chi Jesús yajmidmíydacy ajcxy tiydudägy, yminañ:

—Lázaro ti je' y'o'cy.

¹⁵ E ooy njotcújicyich mid miich ajcxy ycixpi co anajty ñich ca' njimity, jigix ajcxy mmibigipy co Dios ymic'ajt nmídidyich. Tzoc ajt jamim jim Betania.

¹⁶ Tomás huídibi anajty ajcxy yxigoyaaaxyp Dídimó, huídi ayuc-huimbizim: cuate, nimay jacjadyii Jesús ydiscípulos ajcxy:

—Tzoc ajt nañ jadu'n jamim, huen jäy jim xyaj'o'cim quipxy mid Jesús.

Jesús yajjugypigipy je jäy ajcxy etz möhuipy ajcxy jugy'ajtin

¹⁷ Co ajcxy jim yja'ty, chi ajcxy paty tiy'ajt co mimídaaxxiibi anajty maabi Lázaro ñaaxtigíy.

¹⁸ Betania ca' anajty ooy yjiguëgyity mid Jerusalén, jëyi jada' anajty midity tugig kilómetro.

¹⁹ May judíojäy ajcxy anajty ti ymiiñgixy ma Marta etz María, yajjotcugíhua'ñ ajcxy mid je' ymiguëx ycixpi co anajty ti y'ögy.

²⁰ Co nejhuüy Marta co Jesús anajty jim ymiñ, chi nidzooñ oy jipcobadíy. E María jim yhuimíy ma ytiyc, tigoty anajty iñäy.

²¹ Chi Marta Jesús nimay:

—Huindzin, co ixypy miich ya anajty myajpaady, ca' ixypy ti y'ögy nmiguëxich.

²² Per nnejhuüyich co miich cham jëbi Dios mmibijctzoy, e xymöhuip ti mdimdzojcy.

²³ Chi Jesús y'adzooy:

—Je mmiguëx jugypigip jadüg'oc.

²⁴ Chi Marta y'adzooy:

—Nnejhuiybich co yjugypigipy jadüg'oc co anajty naaxhuiñybi ti yhuaad'ajtni co Dios anajty yajtigadza'ñ.

²⁵ Per huin'it Jesús y'adzooy:

—Hich je' nyajjugypigipyich je jäy ajcxy, e nmöhuibyich ajcxy jugy'ajtin. Pinjäy ajcxy xymibijcpich xymijpidaacpich, oy anajty yja'ögy ajcxy, jugy'ajtcixip ajcxy jadüg'oc.

²⁶ E tüg'óciy pinjaty ajcxy xymibijcp xymijpidaacpich juugyñi, ca' y'ögipy ajcxy tücci'yi. ¿Nej mibijcyp miich jadaaji?

²⁷ Chi Marta y'adzooy:

—Nmibijcypich, Huindzin. Nmibijcypich co miich je' je Cristo, Dios y'ung, huidibi anajty miinam ya naaxhuiñ.

Jesús taj may ooy müd Lázaroycixpi

²⁸ Co Marta jadu'n ymíñañ, chi jada' oy huoy y'uch María, e yajnimay ameech:

—Je Huindzin chiiby je', e miich jiiyby xymüdmíydägamb.

²⁹ Co María jadu'n midooy, chi ypidígy mic'amy, e chi ñicxy ma Jesús.

³⁰ Ca'ni anajty Jesús yja'ty cajpjoty. Jimni anajty yhuäcxijp ma anajty Marta ti yjijpcobaadíyí.

³¹ Co ajcxy ijxy co María ypidígy, e ypidziimy janch mic'amy, je judíojäy huidibi anajty ajcxy jim ma je tijc müd je', hue' ajcxy tijy María ñicxy yaaxpi ma anajty ti ñaaxtigíy je Lázaroy. Chi ajcxy panícxxy.

³² Co yjädy María ma je it ma anajty Jesús, co ijxpaty, chi ycojxtinaay'ahuñy ma Jesús yhuinduu, chi nimay:

—Huindzin, co ixypy miich anajty m'ocyajity, ñich n'ay ca' je' ixypy y'ögy.

³³ Co Jesús ijxy yäxy je María etz je judíojäy ajcxy huidibi anajty yjaymüd'ajtip, chi ooy jihuñy etz ytaj ymaay.

³⁴ Chi jada' Jesús yajtiy:

—¿Ma ajcxy Lázaroy ti myajnaaxtigí?

Chi ajcxy nimay:

—Huindzin, jam ijxim.

³⁵ Chi Jesús yaaxy.

³⁶ Chi judíojäy ajcxy ñayñimaayí miñ xyipy:

—Ooydim anajty tzocy je Lázaroy.

³⁷ Per nijëjity ajcxy ymíñañ:

—Jadayaabi jäy huidibi huintzjäy yajhuindícxígy, ¿nej ca' jada' ixypy mic'ajt müdity jëbi ixypy ti yajtzögy je Lázaroy, e ca'ydi ixypy ti y'ögy?

Jesús yajjugypijc Lázaroy

³⁸ Chi Jesús jadüg'oc yjotmaybaty, chi ymijhuägy ma je o'cpi jut. Hue' je' anajty tüg ang müd tüg mij tzaa y'agiyducyity je jut aguu.

³⁹ Chi Jesús ymíñañ:

—Jüigi' ajcxy jada tzaa.

E chi Marta je o'cpi y'uch y'adzooy:

—Huindzin, xuucnip yi', com cham yi' mimidaaxxiibiñ maabi ñaaxtigíy.

⁴⁰ Chi Jesús ymíñañ:

—¿Nej cay ti jadu'n nnimäyi? Pen xymibijcibich yi' n'ayuc, m'ixipy Dios ymic'ajt y'oy'ajt.

⁴¹ Chi ajcxy je tzaa jügiy, chi Jesús cix ypa't'ijxy, ymíñañ:

—Dios Teedy, jäygi daacin nyajnajxypich ma miich, co miich xymidoohui n'ayucich

⁴² Yajxon nnejhuïyich co miich xy'amido'ijtpich jabom jabom, paady ycixp miich jadu'n ti nnimäy mïid jadayaabi jäy ajcxy ycixpi ma ïch nhuinduu, huen ajcxy mibicy co miich xyquejxich ya naaxhuiñ.

⁴³ Co Jesús jadu'n ymïnañ, chi jada' mic ycapxy:

—Lázaro, pidzim tibäy.

⁴⁴ Hue' je o'cpi mic'amy ypidzimy ymo'nity yajxon tüg'óciy ñinicx etz huin-goyebïyity mïid huit, chi Jesús ymïnañ:

—Huimbidiittuutcixy, e najtzmazdygyix, huen yöychooñ.

Judío ixpicytjic ymadzamy anajty Jesús

⁴⁵ May je judíojäy ajcxy ymibijcy huïdibi anajty María yjaymïd'ajtyp, co ajcxy ijxy je huïdibi anajty Jesús ti tuñ.

⁴⁶ Per jadyii judíojäy ajcxy oy ixtäy je fariseojäy ajcxy, chi ajcxy yajmïdmïydacy huïdibi anajty Jesús ti tuñ.

⁴⁷ Je teedy tungmïdipi ajcxy, etz je fariseojäy ajcxy, chi ajcxy ñayhuoomujctay je tungmïdipi ajcxy nidüg'óciy, chi ajcxy ymïnañ:

—¿Nej ajt Jesús n'octuunim? Yijiibi yëdyjc ooy yi' mijhuinma'ñ tzachtuuni.

⁴⁸ Pen nnajtz'ixïyim jadu'nyï, tüg'óciy jäy mibijctähua'ñ yi'. Chi ajcxy ymiinipy je Romano tungmïdipi huïdibi ajt xy'ané'mim, e chi yajhuindigoyipy ïch ajt nDios y'it, e nañ yajhuindigoyipy ïch ajt ndzinaayin njygy'ajtin.

⁴⁹ Nidügti ajcxy je jäy, hue' anajty yxii Caifás, hue' anajty mijtungmïd, je' anajty teedy huindzin, je' jadu'n jäy nimayday:

—Miich ajcxy ca' ti mhuinjihuïgyixy.

⁵⁰ Ca' ajcxy mnejhuïy co jac'oy nyaj'o'cim je Jesús tügpajc, huen yi' codinaydähuip naax cajp, jigix ca'ydi ïch ajt nnaax ngajp yhuindiooyim.

⁵¹ Canan yci'mhuinma'ñ jadu'n ycixpi ymïnañ je'. Hue' janchtiy com je' anajty ymijtungmïdity je huin'it jimijt ma teedy ajcxy ymiñ, paady Dios huinma'ñ jadu'n yejcy, co jadu'n najtzcaxxy co Jesús anajty y'oga'ñ mïd tüg'óciy ajcxy naax cajp ycixpi.

⁵² E ca' nmïnaanim mïd jëda'ajty mïd je judío ajcxy ñaax ycajp ycixpi, nañ jëgix co huoomujctähua'ñ tüg'óciy Dios y'ung huïdijaty anajty ajcxy yajpatp xii ya.

⁵³ Huin'it oga'n ajcxy je tungmïdipi yajnigodugïy co yaj'ögaangixy Jesús.

⁵⁴ Jesús ca' anajty ma y'ocyaj'ijxni mayjäyoty ma je judíojäy ajcxy. Chi jada' ñicxy jiguem mihuingon ma je titznaax'it, ma anajty tüg'cajp xiiity Efraín. Chi jim yhui'miy mïd ydiscípulos ajcxy.

⁵⁵ Huingoonip anajty je pascua xii huïdibi anajty judíojäy ytumyb. Ti anajty may judíojäy ajcxy ñinicxni jim Jerusalén xii'ajtp huïdibi anajty jiguëgyaty tzomb. Jayijpni ajcxy ñicxy ca' anajty xii paady, co anajty ajcxy ñayajpocyñihuädza'nyii.

⁵⁶ Ooy anajty jäy ajcxy ijxtäy Jesús huin'it. Paady anajty chachnayñimáayigixy nidüg nidüg miñ xyipy, co ajcxy ytinay'ahuïy ma Dios ytjic, jadu'n ajcxy ymïnañ:

—¿Nej m'ocmïnaangixy? ¿Minipy jada' Jesús xii'ixpi, o ca'ji?

⁵⁷ Je teedy ajcxy je' yhuindzin etz fariseojäy ajcxy ti anajty yejccixy cötujcin co huentimpinity huïdibi anajty nejhuïyb ma je Jesús, huen nigapxy jigix ajcxy madzipy.

12

María yajjaax aceite Jesús ytecy

¹ Jatudujcxiñi anajty pascuaxii ca' paady, co Jesús ñicxy jim Betania, jim ma anajty Lázaro yajpaady, je huidi anajty ti yajjugypicy jadüg'oc.

² Chi ajcxy jim yaj'oyiiy tüg adzu'ibi. Marta anajty jim yajcaayb yaj'uucp je jäy ajcxy. Lázaro anajty miid Jesús iñäy ma je mesi.

³ Chi María conigy tüg libra ujtzpijyñii huidibi anajty ooy oy yxuugy. Tzou je' anajty ooy, je' miid Jesús ytecy yajjaaxtaayi. Chi jada' miid ycohuay po'ttiich. Chi ac ujtzpijyñii yxuugitay tigoty.

⁴ Huin'it je Judas Iscariote je Simón ymang huidibi anajty yhuindzin cüyegam ma ymidzip, je' jadu'n ymina'ñ:

⁵ —Jac'oy co ixypy ti ndoocim jada ujtzpijyñii oy migo'pxpeexyti jadiib ixypy ajt ayoobitjc nbubejtım.

⁶ Canan paady Judas jadu'n ymina'ñ co ayoobitjc tzachpa'ayoy. Paady jadu'n ymina'ñ co ajcxy chachmeedza'ñ. Com je' anajty meeñbijty cuend'ajtp, e chachpuugomyb huidijaty anajty jiiy ajcxy yjapidaacyp.

⁷ Chi Jesús nimay je Judas:

—Ixmatz miich yi', hue' yi' yi' María ti yujcicy jada ujtzpijyñii co yajtuna'ñ co anajty naaxtigiyich.

⁸ Com yi' ayoobitjc ajcxy huinixii yi' miich ajcxy miid'idipy. Janch ich ca' ich miich ajcxy miid n'idipy huinixii (ya naaxhuiñ).

Judío ixpicytjc yaj'ögamy anajty Lázaro

⁹ Co ajcxy nejhuüy may judíojäy ajcxy co anajty Jesús yjimity Betania, chi ajcxy nimiñ. E canan miid Jesús ycixpi jëda'ajty, je' anajty ajcxy nañ jadu'n chach'ixaamy je Lázaro huidibi anajty ti jugypicy jadüg'oc.

¹⁰ Chi je teedy ajcxy yhuindzindijc ñaygapxi, co yaj'ögaangixy Jesús etz nañ jadu'n je Lázaro,

¹¹ com may judíojäy ajcxy anajty ñayjiiijcin, etz tzachmibijccixni Jesús.

Jesús tigiy Jerusalén jadu'n nej tüg rey

¹² Je com jabom je mayjäy huidibi anajty ajcxy ti ymiingixy xii'ajtpi ñejhuüy ajcxy co Jesús anajty ymina'ñ jim Jerusalén.

¹³ Chi ajcxy cabigy may ytiixy y'aacx, chi ajcxy nidzooñ Jesús, chachminaangixy:

—¡Dios ajt xyñihuaanim xyajtzoocim! Mimb tüg jäy huidibi Dios ti yconucxyii. Ymiid yi' Dios ymic'ajt, je' je' je' judíojäy yrey.

¹⁴ Co Jesús paty tüg burro mang huidibi ca' ni pin yaj'iñaayñi, chi yajpejty, chi cuyduuñ jadu'n nej anajty jaybety y'ity ma Dios ñecy co jadu'n ymina'ñ:

¹⁵ —Ca' mdzigiy miich ajcxy huidibi tzinaayb ma Sión cajp (Jerusalén). Cha je mrey ymiñ y'iñäy ma tüg burro mang.

¹⁶ Je huidibi anajty ajcxy Jesús discípulo'ajtyp, ca' anajty ajcxy huinjihuüygyixy ixti cooni Jesús paty jadüg'oc yi' y'oy'ajtin ymij'ajtin jiiy tzajpjoty. Huin'it ajcxy ajihuüygooti co jadu'n anajty ycojaayty miid Jesús ycixpi, e nañ co je' anajty Jesús ti yajtunyii ti yajjadyii jadu'n nej jaybety ymiñ.

¹⁷ Je jäy ajcxy huidibi anajty ajcxy ymiid Jesús, huin'it co Lázaro ypidzimy ma yajnaaxtigiyi, e yajjugypici jadüg'oc, chachyejcyp anajty ajcxy tiy'ajt nañ jadu'n huidibi anajty ajcxy ti ijxcixy.

¹⁸ Nañ paady ycixpi je mayjäy oy nañ jadu'n yjipcobadiyii, co ajcxy nejhuüy je mijhuinma'ñ huidibi anajty Jesús ytumyb.

19 Paady je fariseojäy ajcxy ñayñimaayi miñ xyipy:

—Ix ajcxy, ca' jada' ninej nmimadaacim Jesús, com tüg'óciy yi mayjäy axam ajcxy je' panixcixy.

Nijëjity anajty griegojäy mïdmïydägaangixy Jesús

20 Nijëjity griegojäy nañ ti anajty ñixcixy jim Jerusalén Dios ojadajtpi xijoty.

21 Chi jada' je griegojäy ajcxy nimijhuägy Felipe, huïdibi anajty Betsaida cogajp jim Galilea naaxjot, e chi ajcxy minucxtaacy nimay:

—Migüg, tun may'ajt pubejtcih, Jesús ñich ajcxy nja'ixamy.

22 Chi Felipe oy yajnimay Andrés, chi ajcxy Felipe etz Andrés oy Jesús yajnimay.

23 Chi Jesús ymïnañ:

—Ti je tiempo paady co ñich je jäy huïdibi tsoon tzajpjoty nyajcömayipyich.

24 Janch janch ñich miich ajcxy jadu'n nïmaaygixy co jäy nïby tüg mocpajc, e co je mocpajc ymuxy, huin'it yhuindigoy, e chi ytïm'ajtñi may'amy. Pen ca' ni pin nïby jada mocpajc, ca' ytïm'ada'ñ. Jadu'n ñich nipaady nej je mocpajc. Copicy n'ögibyich, huin'it mayjäy jugy'ajtñi paadaangixy huïdibi ca' ycixipy ytigoyipy ni mina.

25 Je jäy huïdibi ooy nïgi nixondägy yi chinaayin ya naaxhuiñ, yajtigoyamy je' yjugy'ajtñi tücci'yi. Per je pin ca'p ooy nijot'aty je chinaayin ya naaxhuiñ, e nixondaaci ooy nïgi Dios y'ayuc, je' y'alma nïdzoocin paadip ma Dios.

26 Pen ji jäy huïdibi naybidaacip ma ñich, copicy ajcxy xypaníxibich. Ma ñich nyajpaady, nañ jim yi' yajpaadipy nañ jadu'n. Yi jäy pinjaty naybidaacip ma ñich, Dios Teedy yi' cömayib.

Jesús capxidzïmy co y'öga'ñ

27 Chi Jesús yjacmïnañ:

—Tájñibich mayñibich cham jotjoty huinma'ñyoty. ¿Nej nnimähuibich nDeedyich? ¿Nihuaangich ma jada ayo'n tzaachypi huïdibi ti yhuaad'ajtñi? Ca' yjadu'nity. Com paady ycixp ti nmiiñich ma jada xï tiempo, jëbi ayo'n nyajnajxich mïd jäy ajcxy ypocy ycixpi.

28 Dios Teedy tun huïdibi copicy, jëbi jäy ajcxy ijxcixy miich mmic'ajt etz miich m'oy'ajt.

Huin'it je jäy ajcxy huïdi anajty jim ma Jesús yajpaady mïdooy tüg ayuc choñ tzajpjoty ymïnañ:

—Ti nduñich mijhuinma'ñ, e ti jäy ñixy ñich nmic'ajt n'oy'ajt. E nañ jadüg'oc ndunipyich mijhuinma'ñ, jigix jäy ajcxy íjxcixipy jadüg'oc ñich nmic'ajt ñich n'oy'ajt (jadu'n Dios y'adzooy y'ung Jesús).

29 Je mayjäy huïdibi anajty ajcxy jim, je tïbi anajty ajcxy mïdoogixy je ayuc huïdibi tsoon tzajpjoty, ymïnañ ajcxy:

—Enee yi' ti yjidity.

Jacjadyii ajcxy ymïnaañ:

—Tüg ángel ti ymïgapxyii.

30 Chi Jesús nimay je mayjäy ajcxy:

—Ca' nmïnaanïm mïd ñich ycixpi jadu'n ti yajmïdoy jadayaabi ayuc huïdibi ti choñ tzajpjoty.

31 Jadachambi jada' Dios yajpocycähua'ñ naaxhuiñyjäy, e nañ ypïgaanipy je mujcu' ymic'ajt huïdibi ane'mb naaxhuiñyjäy ajcxy.

32 Co ñich anajty jäy ti xyajcruudzpetyich, e co ñich anajty ti njugypicyich jadügtecy, e co ñich anajty ti nhuimbityich tzajpjoty, huin'it tüg'óciy jäy ajcxy huïdibi xymibijcpich, nyajpa'ttigïhuibich jïby tzajpjoty ma nyajpaadyich.

³³ Paady jadu'n Jesús ymínañ, jëbi huaad tüg'óciy jäy ajcxy huinjihuñhuip ti o'cin anajty ypadamy.

³⁴ Chi je mayjäy ajcxy ymínañ:

—Ma Dios ñecy jiiiby jadu'n ymiñ jaybety co je Cristo huinixi je' y'idañ. E ¿nej miich co cham jadu'n mínañ co copicy co yi jäy huídibi tzoon tzajpjoty, huimbida jadügtecy tzajpjoty? ¿Pín jëdu'n mdijyp huídibi tzomb tzajpjoty?

³⁵ Chi Jesús nimay je jäy ajcxy:

—Jahueeni xi tiempo njac'idañich mïid miich ajcxy. Jadu'n ñich ndiy'ajt nej tüg jün huídibi codücxp jäy co ytüyöy. Cuychinäy ñich ndiy'ajt, co tzojc nhuimbidañich tzajpjoty, e miich ajcxy mhui'mañ jadu'n nej jäy huídibi ca' jün mïidity. Je jäy ajcxy huídibi ca' cuychinaaygixy ñich ndiy'ajt, ca' ajcxy nejhuygixy ma ñicxcixy. Jadu'n ajcxy nej jihuñy yöygixy coodz, e ca' ijxcixy ma ñicxcixy.

³⁶ Com occhaani ñich ma miich ajcxy, nyaj'ixpijcy ñich miich ajcxy Dios ytiy'ajt. Pen xymibijccixpich, m'ijtcixip ixpicy ma Dios ytiy'ajtin.

Co Jesús jadu'n je jäy ajcxy nimayday, huin'it Jesús je' ajcxy puhua'ctuutni, chi ñicxni, e ca' ma y'ocjac'ijxin.

Je judíojäy ca' mibiga'ñ Jesús

³⁷ Ooy anajty canaag mijhuinma'ñ Jesús ti jatuuñ ma jäy ajcxy yhuinduu, e ca' anajty ajcxy ni ti tim mibijccixy.

³⁸ Huídibi Jesús ytun ycapx, jiiiby anajty jadu'n ycojayity ma je Dios y'ayuc necy, je Isaías ñecy, co Isaías jadu'n ymínañ:

Huindzin, ca' ni pín ajt n'ayuc ndiy'ajt ti xymibijcim. Ca' ni pín huídibi huinjihuñyb je Huindzin Dios ymic'ajt.

³⁹ Ca' anajty ajcxy huaad ymibijccixy, com nañ ti anajty jadu'n Isaías jay ma jadu'n ymínañ:

⁴⁰ Jadu'n yi' ajcxy nej jihuñy Dios ti yajhuindziygixy, e ti yajjotjuniygixy, jigix ca' y'ijxcixipy mïid yhuin, e mïid yot yhuinma'ñ ca' huinjihuñyigixyipy, ni ycajothuimbijtcixipy nej jëbi Cristo yajtzóocigixy.

⁴¹ Paady jadu'n Isaías ymínañ je' co anajty ti ijxi Cristo y'oy'ajt, e chi cojay nej anajty ti ixy.

⁴² Ca' nidüg'óciy judío ixpicytije mijotmädy anajty Jesús. Jim anajty nijëjity huindzindijc huídibi mibijcp Jesús. Per mïid je fariseojäy ycixpi co chachjotma'tcixy, paady anajty ajcxy ca' capxidzimigixy co mijpidaaccixy Jesús. Je' co chigiygixy co jim yajpidzimñyb ajcxy tücci'yi ma Dios ytijc, etz ma yi judío ñaymujctac.

⁴³ Jacnigi anajty tzojccixy co huen jäy cömáayigixy, ca'ydi co ajcxy Dios ycömayiyb.

Dios yajpocycähuip je mayjäy mïid Jesús y'ayuc

⁴⁴ Chi jada' Jesús ymínañ mic:

—Je jäy ajcxy huídibi xymibijcpich xymijpidaacpich, caminaanim ñich naydüg xymibijcpich xymijpidaacpich, nañ ymibijcyp ymijpidacyp ajcxy je tibi ñich ya naaxhuiñ xyquexyich.

⁴⁵ E je jäy huídibi xy'ijxpich, tim jadu'n nipaady nej jihuñy ti ixy je huídibi ti xyquexyich.

⁴⁶ ñich ti nmimiiñich ya naaxhuiñ Dios ytiy'ajt, jadu'n ñich nipaady nej jihuñy tüg jün huídibi codücx je jäy ajcxy. Je jäy ajcxy huídibi xymibijcpich ca' ajcxy yhuimipy jibictuuby, jadu'n nej jihuñy ca' ajcxy chinaaygixy agootztuuby.

⁴⁷ Je jäy ajcxy huídibi midoob ñich n'ayuc, e ca' cuydungixy, ca'p je' ñich je' ypocy ajcxy n'ixyöyaani nbayöyaani cham. Ca'p ñich ti nmiiñich ya naaxhuiñ

müid co jäy ajcxy ndzaachytunipyich müid ypocy ycixpi. Paady ïich ti nmiiñich ya naaxhuiñ co nyajpocyñihuädza'ñich yi jäy ajcxy.

⁴⁸ Je jäy ajcxy huidibi xycapxhuimbíjibich n'ayuc, e ca' xycöbígá'ñich, ymüid ajcxy huidibi yajpocycáhuib. Yi ayuc huidibi ti ngapxyich, yi' yajpocycáhuib ajcxy co anajty naaxhuiñybi ti yhuaad'ajtni co Dios anajty yajtigatzaani.

⁴⁹ Com ïich ca' ngi'm'ayuc ngapxhuäcxyich. Je' je' Dios Teedy y'ayuc, je huidibi ti xyquexyich, yi' ngapxhuäcxibich y'ayuc. Je huidibi ti xyquexyich ya naaxhuiñ ti xyñajtzcapxiyich yi' y'ayuc, jada ayuc ngapxhuäcxyich nyajnimaaгыixyp.

⁵⁰ E nejhuñyibich co Dios y'ayuc ytiy'ajt ymimimyb yi' tzinaayin jugy'ajtin huidibi ca' tücci'yi ycixy ytigoy. Paady ycix je ayuc huidibi ajcxy nyajmüidmüydacyp, jadu'n nyajmüidmüydaaccixy nej Dios Teedy ti xyajnajtz'ane'müyich.

13

Jesús ypuji ydiscípulos ajcxy ytecy

¹ Ca'ni anajty xii paady, pascuaxii anajty ajcxy tijy. Chi Jesús ñejhuñyb co anajty yxii ytiempo yhuaad'ajtni mina chonaani ya naaxhuiñ yhuimbidaani ma Dios Teedy. E Jesús ooy anajty tzocy jihuñy ymügügtijc ajcxy huidibi ya naaxhuiñ anajty ajcxy hui'mañ. Jadu'n tzocy jihuñy huinixii.

² Chi jada' Jesús etz ymügügtijc ytiñy ajcxy adzoo'ajtp (je pascuaxii adzu'ajtin). Ti anajty je mujcu' huinma'ñymöy Judas Iscariote, Simón ymang, co anajty Jesús cüyega'ñ ma ymidzip ajcxy.

³ Ñejhuñyb anajty Jesús co je Dios Teedy ti yajcüdügüyii tüg'óciy ymüc'ajt, e Jesús nañ ñejhuñyb anajty co je' ti choon ma Dios y'it, e nañ jüby anajty jadüg'oc yhuimbida'ñ.

⁴ Chi ypidügy ma mesi, chi je yoñybi yhuit ñayajniñjenduutti. Chi huijtzügy tüg huit huidibi müid ñaymextiitzi nayböttiitzi, ñayajmijxojtzpejti yhuindiyy.

⁵ Co jadu'n ñayñi'ixiiyi, chi pidacy nii ma tüg cibuj'iñyboc. Chi nihuägüyyi ydiscípulos ajcxy ytecy. Chi yajtzondacy tecypujii tüg tüg, e mextiich pöttiich müid je huit huidibi anajty ti ñayajhuindiyyii.

⁶ Co nihuägüyyi Simón Pedro ytecy, chi Pedro yminañ:

—Huindzin, ca' huaad müich ndecy xypujich.

⁷ Chi Jesús y'adzooy:

—Huidibi ïich ndumyb ca' yi' müich ajcxy mhuinjihuñygyxy jadachambi, jaccomjey müich ajcxy mhuinjihuñy.

⁸ Chi Pedro y'adzooy:

—Müich ca' huaad ïich ndecy xypujich ni caminaabi.

Chi Jesús y'adzohuimbijty:

—Pen ca' mdecy nbuji, ca' ïich müich jëbi njäy'adyii.

⁹ E huin'it Pedro nimay Jesús:

—Huindzin, ca' ïich jëda'ajty ndecy xypüjibich, hue' janchtiy tüg'óciy ngüjich etz ngohuajcich.

¹⁰ Chi Jesús nimay Pedro:

—Com tübi mjot mhuinma'ñ yajhuäch, ca' yi' ocjactzojcnii yajhuädziipy mjot mhuinma'ñ jadügtecy. Tim jadu'n nej jihuñy naamni chiyy, e cham ca' tzojcnii yajtzihuñyich jadügtecy. Jëda'ajty mdecy nbujich cham. Müich ajcxy huädz mjot mhuinma'ñ ajcxy mmüidñ, oy ca' müich ajcxy nidüg'óciy.

¹¹ Com Jesús ñejhuñyb anajty pinjäy cüyegaanip ma ymidzip, e paady jadu'n yminañ:

—Ca' ni tüg'óciy miich ajcxy mjet mhuinma'ñ yhuädzity.

12 Chi jada' co yajtecypujtay, chi jada' yoñyhuit yajtigüy jadüg'oc. Y'ixtacy ma mesi, e chi jada' nimay ajcxy:

—¿Nej mhuinjihuüyb ajcxy ti ñch ti nduñich mïd miich ajcxy?

13 Miich ajcxy jadu'n minamb co ñch miich ajcxy myaj'ixpijcy, etz ñch miich xyhuindzin'ajtpich. E tiydudägy miich ajcxy mina'ñ com ñch jëdu'n miich ajcxy mHuindzin.

14 Pen ñch miich ajcxy nyaj'ixpijcy etz xyhuindzin'ajtpich, e ti ñch miich ajcxy nyajtecypujy, nañ jadu'n miich ajcxy myajtecypujüyb miñ xyipy.

15 ñch miich ajcxy ti nmöy tüg iixpejt, jigix ajcxy jadu'n mdunipy jadu'n nej ti nduñich, e huin'it ca' amij agix nayjihuihuüyb ajcxy.

16 Janch janch ñch miich ajcxy yam jadu'n nnimäy co je huindzin jac mij je' ca'ydi y' ytumbi. E nañ je' huidibi yajquejxyöyb jac mij je' ca'ydi huidibi quejxyöyb.

17 Co ajcxy tiy'ajt mnejhuïhuipy, chi jotcuje ajcxy m'idipy, pen mbadumyb ajcxy jadu'n nej nduñich.

18 Ca' nmïna'ñich co nidüg'óciy miich ajcxy mbocymïdity. Ti ñch y' nnejhuïy pin ti nhuin'ixyich. Ti nhuin'ixyich tüg huidibi pocymïd, jigix cuyduunip nej anajty yjaybetyity ma Dios ñecy ma je Cristo jadu'n ymïna'ñ: “Y' huidibi caymujcp mïd ñch, ti ñch y' xymïbidïgy.”

19 Ti ñch yam miich ajcxy jayijp nyajnïmaaygixy, jigix co anajty jadu'n ytunyii yjadyii, mmïbigipy ajcxy co ñch jëdu'n je Cristo.

20 Janch janch yam ajcxy jadu'n nnïmaaygixy co je jäy ajcxy huidibi cöbijcp je huidibi anajty nguejxypich, tim jadu'n nipaady jadu'n nej ñch anajty xycöbijcyich. E je jäy ajcxy huidibi xycöbijcpich, je' ajcxy anajty ycöbijcyp je' huidibi xyquejxich ya naaxhuiñ.

Jesús ñimay ymïgügtijc co je Judas anajty cïyegaanip ma ymidzip

21 Co jadu'n Jesús ymïnañ, chi tajnip mayñip anajty ooy jotjoty huinma'ñyoty, chi capxypidzimy:

—Janch janch ñch miich ajcxy yam jadu'n nimäy co nidügti miich ajcxy xycïyega'ñich ma nmïdzipich.

22 Chi Jesús ydiscípulos ajcxy ñayhuindixpejttaayi nidüg nidüg. Ca' anajty ajcxy nejhuïy pin anajty jëdu'n Jesús ytijyp.

23 Nidügti je' ajcxy huidibi anajty Jesús ooy mïd ñaychogyii iñäy anajty ma mesi tim huigon ma Jesús yhuinduu.

24 Chi Simón Pedro yci' yaj'ijxy yajhuinjihuüy co huen yaj'amïdooy Jesús pin anajty jadu'n ytijyp.

25 Chi je discípulos ajcxy huidibi anajty iñayyb ma Jesús yhuinduu nimay yhuindzin:

—¿Pin jadu'n mdijyp?

26 Chi Jesús y'adzooy:

—Y' je' pin anajty ñch nmooybich y' tzajcaagy huidibi anajty nyajxoocpyich ma je ügy.

Chi yajxoogy tüg pedasi tzajcaagy, chi moy je Judas, je Simón Iscariote ymang.

27 Tim huin'ity co Judas je tzajcaagy cöbijcy, chi je mujcu' ytigüy ma je' y'ay yjot. Chi Jesús nimay Judas:

—Y' huidibi mdunamyb, tungo jadu'n mic'amy.

28 Huïdijaty anajty ajcxy jim caayb, ni pin cahuinjihuüy je ayuc huïdibi Jesús yajnimay Judas, nej je ayuc yhuïmbidzimy.

29 Com je Judas anajty m̄id je meeñybijty, paady ajcxy nijëjity huinjihuïy co anajty tijy ñimäyii:

—Ñicx juy yi huïdibi ajt nyajmayjajtim yi x̄igixpi.

Jacjadyii ajcxy anajty tijy ñimäyii:

—Mo' tigatii ayoobitijc.

30 Tim huin'ítiy co je tzajcaagy cayday, chi ypidzimy Judas tiba'y, e ti anajty ycoodz̄iyñi.

Jesús ñajtz'ane'miy jemybi cõtujc̄in

31 Co Judas ypidzimy, chi Jesús ym̄inañ:

—Cham je jäy ajcxy ixa'ñ ñch nmic'ajt ñch n'oy'ajt, ñch je jäy huïdibi tzoon tzajpjoty. Etz nañ ma ñch je jäy ajcxy ixa'ñ Dios ymic'ajt Dios y'oy'ajt.

32 Jadu'n nej je jäy ajcxy ti ijxcixy Dios ymic'ajt ma ñch, nañ tim jadu'n Dios yajniguëxigipy yi nmic'ajtich n'oy'ajtich tim mic'amy.

33 Migügtijc huïdibi ooy ndzocy njihuïyich, ca' n'ochuäcxibaanich jecy m̄id miich ajcxy. Xy'ixtähuïbich miich ajcxy. Jadu'n nej ti nnimáaygixyich yi jacjadyii judíojäy ajcxy, nañ jadu'n ñch miich ajcxy yam njacnimaaygixy co ma nnicxa'ñich, ca' huaad miich ajcxy jiiby mnicxcixy.

34 Cham ajcxy nmöhua'ñ tüg ané'min huinjemybi. Cham miich ajcxy nyaj-najtz'ane'mihuaangixy jadüg'oc jadayaabi tiy'ajt: Naychójcigix nayjihuiyigix ajcxy nidüg nidüg, tim jadu'n nej ñch miich ajcxy ti ndzocy ti njihuïy. Naychójcigix nayjihuiyigix aguipxyi.

35 M̄id jada ycixpi ñejhuïhuïpy tüg'óc̄iy jäy co ñch miich ajcxy ti nyaj'ixpijccixy co ajcxy nidüg nidüg mnaychoḡiyb mnayjihuihuïyb.

Jesús ñimay ym̄igügtijc co je Pedro anajty coyüdz̄aanip

36 Chi Pedro nimay:

—Huindzin, ¿ma miich mnicxa'ñ?

Huin'it Jesús y'adzooy:

—Ma ñch nnicxa'ñich miich ca' huaad xypanicxyich. Jac'axam xypanícxibyich.

37 Chi Pedro ym̄inañ:

—E ¿nej co ca' huaad jëbi ñch miich nbanicxy? com ñch nḡiyegamyich njugy'ajtin ma yi o'cin m̄id miich ycixpi.

38 Chi jada' Jesús y'adzooy:

—¿Nej janch co mḡiyega'ñ yi mjugy'ajtin ma yi o'cin m̄id ñch ycixpi? Janch janch ñch miich ajcxy yam jadu'n nimäy, co ni ca'ni anajty jabom tuḡig'oc tzey yaaxigy, co ñch miich anajty tuḡig'oc ti xycoyüchich.

14

P̄injaty m̄ibijcp Jesús nicxip ma Dios Teedy yajpaady

1 Chi Jesús yjacm̄inañ:

—Ca' ajcxy jotmay mjihuïy ma m'aa mjot m̄id jada ayuc. Mibic ajcxy Dios etz ñch nañ jadu'n mibijccich.

2 Jiiby ma ñch nDeedy chinäy, jiiby m̄ijtiḡiydac. Co ixypy ca' yjadu'nity, ca' ixypy ti nnimaaygixy co nnicxyich ma nDeedyich n'ocni'ixiy tzinaaydac m̄id miich ajcxy ycixpi.

3 E co ñch anajty ti nba'ttiḡiyich, e ti ni'ix̄iyich tzinaaydac jayjip m̄id miich ajcxy ycixpi, huin'it ajcxy nihuimbidipy, jëbi ñch ajt naydügmujcim, jigix ma anajty n'ityich, nañ jiiby miich ajcxy m'idipy.

4 Miich ajcxy mnejhuïyb nej jëbi ajcxy mjädip ma nnicxyich oyduuby.

⁵ Chi Tomás ymínañ:

—Huindzin, ca' ñich ajcxy nejhuiygyxy ma miich mñicxa'ñ, e ca' ñich ajcxy nnejhuiygyxy nej jëbi njá'tcixibyich jüby.

⁶ Chi Jesús y'adzooy:

—Jadu'n nej ti ndzinäyich jada je' je ijxpejt nej Dios tzocy co miich ajcxy mdzinähuiipy. Nyejcpyich je tiy'ajt huidibi jëbi huaad mguychinaaygyxy. Co jadu'n mguydundäygyxy ñich ndiy'ajt, chi mjá'tcixipy ma Dios. Nyejcpyich je jugy'ajtin huidibi ca' tücci'yí ycixy ytigoy. Ca' ni pinjäy yjadipy ma Dios Teedy, peni ca' cuydundäy ñich ndiy'ajt.

⁷ Jadachambi etz nej xii tiempo yjacñicxa'ñ miich ajcxy m'ixy'ajty Dios Teedy. Pen xy'ixy'ajtpich miich ajcxy, nañ m'ixy'ajtyp miich ajcxy Dios Teedy.

⁸ Chi Felipe y'adzoy:

—Huindzin, ñich ajcxy yí Dios Teedy yaj'ijxcich cham cham, e mñid tim yí'yí jotcuyc'adipyich ajcxy.

⁹ Paady Jesús nimay je Felipe:

—Cham xii jimijt ñicxni maabi ñich nja'ityich mñid miich ajcxy, e ¿ca'ni miich xytimy'ijxhui'myich Felipe? Yi jäy ajcxy tiibi xy'ijxcixyich, nañ y'ijxyp ajcxy yí Dios Teedy. E chi jada', ¿nej miich co jadu'n xyñimäyich: “Yaj'ijxcich je Dios Teedy?”

¹⁰ ¿Nej ca' mmibicy co ñich n'ity ma Dios Teedy, e Dios Teedy ijtp ma ñich? Yi ayuc huidibi ngapxhuäcypich, ca' yí ngi'm'ayuc'adyiijich ngi'mdiy'ajt'adyiijich. Yi mijhuinma'ñ huidibi ajcxy m'ijxyp ndumyibich, yí Dios Teedy huidibi ijtp ma ñich, yí jadu'n tumb.

¹¹ Mibijccich ajcxy co ñich n'ityich ma Dios Teedy, e Dios Teedy ijtp ma ñich. Peni ca' mdimmibigaangixy, mibic ajcxy mñid je mijhuinma'ñ ycixpi huidibi ti nduñich.

¹² Janch janch ñich miich ajcxy jadu'n nimaaygyxy co je jäy ajcxy huidibi xymibijcpich, nañ ytunipy ajcxy nañ jadu'n yí mijhuinma'ñ huidibi ti nduñich. Jac tim nigi tunipy mijhuinma'ñ, com ñich nñicxaambich ma Dios Teedy y'ity.

¹³ E tüg'óciy ti miich ajcxy mibijctzooyb ma Dios Teedy mñid ñich nxii, ndunipyich yí. Dios Teedy huidibi nDeedy'ajtypich, je' cömay y'idip mñid huidibi miich anajty ajcxy mdumyib mñid ñich nñic'ajt.

¹⁴ Co myajmibijctzohuipy tijaty, xycapxpáatibich nxii, huin'it nguydunipyich huidibi anajty ti mbijctzoogixy.

Jesús yquexamy Dios yjihui'ñ ymic'ajt

¹⁵ Peni xychojcpich miich ajcxy, cuydúniyich ajcxy tüg'óciy n'ayuc ndiy'ajt, jadu'n nej anajty ti nnajtz'ane'miyich.

¹⁶ E co ndzónibyich, chi nbijctzóohuibyich yí Dios Teedy jadüg yjajmñid huidibi ajcxy xyjajmñid'adñib. Dios ajcxy xymöhuipy jadüg jajmñid huidibi ajcxy xycapxhuijip, je huidibi ajcxy mjot'amij'adñiyb, e je' xymñid'idipy ajcxy huinixii.

¹⁷ Je huidibi xycapxhuijip, je' jada'ajty Dios yjihui'ñ ymic'ajt, je Espíritu Santo. Je' Dios ytiy'ajt ymñid. Dios yjihui'ñ ymic'ajt ca' adigihua'ñ yí naaxhuiñyjäy huidibi ca' xymibicyich. Com ca' ajcxy icy, e nañ ca' ajcxy icy'adyii je Espíritu Santo. Miich ajcxy m'ixy'ajtyp je Espíritu Santo, com je' tzinaayb ma miich ajcxy, e nañ xy'adigihuiipy xyjottigihuiipy ajcxy.

¹⁸ Ca' miich ajcxy nyajhu'i'maangixy naydüg jadu'n nej co'ögy'ung. Nni-huimbidipyich miich ajcxy jadügtecy.

19 Tim huingónip yi xii tiempo mina yi jacjadyii naaxhuiñjyá ajcxy ca' xy'ocjac'íjxnibich. Com jadu'n nej ñch njactzinähua'ñ, ca' ñch njugy'ajtin ycixipy ytigoyipy tücc'i. Nañ jadu'n miich ajcxy mjactzinähua'ñ, ca' mjugy'ajtin ajcxy ycixipy ytigoyipy tücc'i.

20 Co anajty Dios yihui'ñ ymic'ajt ajcxy xy'adigiy xyjottigiy, huin'it ajcxy mnejhuihuipy co nyajpaadyich ma nDeedyich, yi Dios Teedy, e miich ajcxy myajpaady ma ñch, e ñch nañ jadu'n yajpatpich ma miich ajcxy.

21 Je jäy ajcxy huidibi ñch n'ayuc ndiy'ajtich xycöbicip, e cuydungixy, je' je' jadu'n xychojcpich, e tzogüib je' ñch nDeedy. E ñch nañ jadu'n ndzogipy njihuihuibyich je' ajcxy, e nnayyajniguëxigaybich ma je' ajcxy.

22 Je jadügpí Judas, ca' nminaanim Judas Iscariote, nimay Jesús:

—Huindzin, ¿nej co nnayyajniguëxiga'nyii ma ñch ajcxy, e ca' nnayyajniguëxiga'nyii ma je jäy ajcxy huidibi ca' xymijpidägy?

23 Chi Jesús je' y'adzooy:

—Yi jäy ajcxy huidibi xychojcpich xyajmij'ajtpich, xycuyduunibich yi' ajcxy ñch n'ayuc ndiy'ajt. E huin'it yi' ajcxy chogüyb ñch nDeedy. Je nDeedyich etz ñch miinip ñch ajcxy ma je jäy ajcxy huidibi xycuyduunip ñch ndiy'ajt, e tzinaydacpigipyich ma yi' ajcxy yjot yhuinma'ñ.

24 Je jäy ajcxy pinjaty ca' xychocyich, nañ ca' ajcxy ñch n'ayuc xycuyduunich. Paady ca' nnayyajniguëxiga'nyijich ma je' ajcxy. Com yi ayuc huidibich miich ajcxy nyaj'amido'ijtyp, ca' yi' ñch ngi'm'ayuc'adyii. Yi' je' Dios Teedy y'ayuc ytiy'ajt, com yi' ñch ya naaxhuiñ xyquejxich.

25 Jadayaabi ayuc ajcxy cham jadu'n njacyajnimayb, jadu'n nej njacyaanigyich ya naaxhuiñ miid miich ajcxy, ma ca'ni ndzooñich.

26 Per je Espíritu Santo huidi miinam, je' ajcxy xycapxhuijip. Dios Teedy yquexamy je Espíritu Santo miid ñch nxii. Je Espíritu Santo xyajnejhuidydhuiipy miich ajcxy tüg'óciy tiy'ajt, e nañ xyaj'ajihuihuüb tüg'óciy jadu'n nej ñch miich ajcxy nnimaaygixy.

27 ñch miich ajcxy nyajmihu'my jotcujc'ajtin. Jadu'n nej ñch njotcujc'atyich, nañ nyajjotcujc'adipyich miich ajcxy. Yi jotcujc'ajtin huidibi nyajmihuimaamyich miich ajcxy, ca' yi' yjadu'nity nej je jotcujc'ajtin huidibi yajpaatp ya naaxhuiñ. Ca' mdajcixy maygixy, nañ ca' mdzigüygixy.

28 Ti ñch miich ajcxy nnimaaygixy jayijp'aty co ndzona'ñich ma miich ajcxy, e nhuimbida'ñich jadüg'oc ma miich ajcxy. Peni xychojcpich miich ajcxy, mxondägipy ajcxy co nnicxa'ñich ma Dios Teedy, com yi' Dios Teedy jac mij yi' ca'ydi ñch.

29 Ti ñch jada tiy'ajt jayijp nimiydägyich ma ca'ni ndzooñich, jigix co anajty je tiempo paady mina jadayaabi ytunüyb yjadüyb, huin'it ajcxy mmibigipy ñch n'ayuc.

30 E ca' ñch miich ajcxy mijcajee ooy njacmiidmiydägaangixy yam. Com tim huingónip mina je mujcu' huidibi ane'mb ya naaxhuiñ xyñimina'ñich. Ca' ñch yi' huaad jëbi xymimadägyich.

31 Per copicy yi' nguydunipyich Dios Teedy y'ayuc nej xyajnajtz'ane'müyich, jigix je naaxhuiñjyá nejhuihuipy co nyajmij'atyich yi' Dios Teedy. Pidëccix, tzoc'ajt huingduum jamim.

15

Je camuuxy'aadz etz y'aacx

1 Chi Jesús jacnimay ydiscípulos ajcxy:

—Jadu'n ñch nipaady nej camuux'aadz ma tüg muuxy'aadz cam. ñch nDeedy, yi' Dios Teedy, jadu'n yi' nipaady nej je muuxy'aadz cam cuend'ajtpi.

² Tüg'óciy jäy jadu'n ajcxy nipaady nej muuxy'aadz y'aacx. Je jäy ajcxy huidibi ca' cuychinäy ñich ndiy'ajt, yi Dios Teedy yajcödigoyib, jadu'n nej je muuxy'aadz cam cuend'ajtpi quejtzpuxy je muuxy'aadz y'aacx huidibi ca' ytüm'aty. Je jäy ajcxy huidibi cuydundaayb ñich ndiy'ajt, Dios yaj'oyib je' ajcxy yjot yhuinma'ñ, jëbi oybi tuñ, jadu'n nej je muuxy'aadz cam cuend'ajtpi huijtz'oyïy je muuxy'aadz y'aacx, jigix jëbi nïgi ytüm'aty.

³ Yi ayuc huidibi ti nyajñimaaygixy, yi' ti yajhuäch yi jibicpi ma miich ajcxy mjot mhuinma'ñ.

⁴ Mibijccich ajcxy, panícxigich ajcxy ndiy'ajt huinixii. Co ajcxy jadu'n mdunipy, ñich miich ajcxy mïd'idipy huinixii. Jadu'n nej ixypy camuuxy'aadz y'aacx co ca' ytüm'aty co ahuinggujc y'ity, e ca' mic'ajt paady ma ycop. Nañ tim jadu'n miich ajcxy pen ca' mmic'ajt mbaadipy ma ñich, ca' mmimadáaccixipy mguychináaygixipy ñich ndiy'ajt.

⁵ Jadu'n ñich nipaady nej camuuxy'aadz cop, e miich ajcxy jadu'n nipaady nej camuuxy'aadz y'aacx. Je jäy ajcxy huidibi yajpatp ma ñich, e ñich nyajpaady ma je' ajcxy, je' ajcxy oyhuinma'ñ tunam mij cajee, tim jadu'n nej camuuxy'aadz huidibi tïm'ajtp may'amy. Co ixypy ñich ca' nyajpaady ma miich ajcxy, ca' miich ajcxy huaad ti mdungixy.

⁶ Co jäy ajcxy ndiy'ajt xy'ixmájtziwich, Dios ajcxy yajcödigoyib, tim jadu'n nej jäy yajcödigoy mïd jin yi muuxy'aadz y'aacx huidibi ymibuxiyb co ca' ytüm'ajtni. Co je y'aacx ytidzity, chi ajcxy yajmucy, e pidaaccixy jñnjoty, e jadu'n jiiyby ñidooyïy jñnjoty.

⁷ Co miich ajcxy m'ijtcixy ma ñich, e co ñich n'ayuc nañ jadu'n ijtp ma miich ajcxy mjot mhuinma'ñ, jëbi mbijctzoogixy ti ajcxy mdzojcyp ma Dios, e nguydunipyich mïd miich ajcxy ycixpi.

⁸ Chi je jäy ajcxy cömayipy Dios co miich ajcxy mguydunipy ñich ndiy'ajt tïydudägy, tim jadu'n nej camuuxy'aadz y'aacx ytüm'aty may'amy. Co je jäy ajcxy ixipy nej tudägy mguydungixy ñich ndiy'ajt, chi je jäy ajcxy tïydudägy nejhuïhuipy co ti nyaj'ixpicyich miich ajcxy.

⁹ Jadu'n nej Dios Teedy xychocyich xyjihuiyich, nañ tim jadu'n ñich miich ajcxy ti ndzocy ti njihuïyich. Ndzogipy njihuïhuibyich miich ajcxy huinixii co ca' ajcxy xy'ixmájtziwyich ndiy'ajtich.

¹⁰ Co mguydundähuipy ajcxy jadu'n nej nyajnajtz'ane'mïygixy, ndzogipyich njihuïhuibyich miich ajcxy huinixii. Tim jadu'n nej nguyduñich yi huidibi Dios Teedy xyajnajtz'ane'mïybich, e yi' xychojcpiich xyjihuiybich huinixii.

¹¹ Cham jadaaabi ayuc nyajnajtz'ane'mïygixy, jigix jotcuje m'ijtcixipy. Jadu'n nej jotcuje ti n'ityich, e nañ jadu'n miich ajcxy mjotcuje'adipy anaxy.

¹² Jadaabi ayuc ñich miich ajcxy nyajnajtz'ane'mïybich co naychójcigix nayjihuiyigix nidüg nidüg, tim jadu'n nej ñich miich ajcxy ndzocy njihuïy.

¹³ Je tïy'ajt jac'oybi co migügtijc ajcxy naychogiyb nayjihuihuïyb, co tüg jäy cïyegipy yjugy'ajtin mïd ymigügtijc ycixpi.

¹⁴ ñich miich ajcxy migüg'ajtyp, pen mguydumyb nej ajcxy nyajnajtz'ane'mïygixy.

¹⁵ Jadu'n nej xii tiempo yjacñicxa'ñ, ca' miich ajcxy n'ocnaydijnip ñich ndumbi. Com je tumbi ca' huinjihuïy huidibi yhuindzin ytumyb. Hue' miich ajcxy nyajnaxyich nmigügtijcich, com tüg'óciy tïy'ajt tïibi nmidooyich ma ñich nDeedy, yi Dios Teedy, ti ñich miich ajcxy nnimaaygixy.

¹⁶ Ca' nmïnaanim ñich miich ajcxy ti xyhuin'ixy. ñich miich janchtïy ajcxy ti nhuin'ixy. E ti ñich miich ajcxy nyajñibicy co ñicxy mgapxhuäcxixy ñich n'ayuc. E nañ mayjäy mijpidägipy je ayuc huidibi miich ajcxy mgapxhuäcxipy.

E nañ ñich n'ayuc, huídibi miich ajcxy mgapxhuäcxipy, y'idipy ma je jäy ajcxy yjot yhuinma'ñ huinixi. Paady ycix tüg'óciy tijaty miich ajcxy mbijctzooyb ma Dios Teedy müd ñich nxi, yi' ajcxy xymöhuipy.

¹⁷ Jada ayuc ajcxy yam nyajnajtz'ane'miib co ajcxy mnaychogiyb mnayjihuihuib miñ xyipy.

Je maybi naaxhuiñjyá ca' ajcxy ixaangixy Jesús etz cham je' yjáy

¹⁸ Co je may naaxhuiñjyá ca' xy'ixaangixy miich ajcxy, ca' ajcxy ooy mhuinmayipy, com mnejhuib ajcxy co ñich nañ jadu'n jac jayijp ca' yi' ajcxy ti xy'ixaangixyich.

¹⁹ Co ixypy ytügy miich ajcxy m'ayuc mdiy'ajt müd je jacjadyii naaxhuiñjyá y'ayuc ytiy'ajt, huin'it ixypy ajcxy xychojccixy xyjihuygixy, com tú'ciy miich ajcxy mhuinma'ñ ixypy müd yi' ajcxy yhuinma'ñ. Janch com co ca' ytügy miich ajcxy m'ayuc mdiy'ajt müd je jacjadyii naaxhuiñjyá y'ayuc ytiy'ajt, paady je jacjadyii naaxhuiñjyá ca' ajcxy xy'ixa'nip. Com ñich miich ajcxy ti nyajjiphuijztüdy, jadu'n nej yi' jacjadyii naaxhuiñjyá ajcxy chinaaygixy yjugy'ajtcixy.

²⁰ M'ajihuihuib ajcxy jadu'n nej ti nnimaaygixy co ñich miich ajcxy xyhuindzin'ajtpich, paady jac mij ñich ca'ydí miich ajcxy. Jadu'n nej naaxhuiñjyá ajcxy ti xy'ixhuidityich ti xypahuidityich, nañ jadu'n miich ajcxy yi' xy'ixhuidida'ñ xypahuidida'ñ. Nañ may je jäy huídibi ca' ti xycapxymidooyich, nañ jadu'n may je jäy huídibi miich ajcxy ca' xycapxymidohuaangixy.

²¹ Nijot ajcxy y'iditzaangixy müd miich ajcxy ycixpi, com ca' ajcxy ix'y'adyii Dios Teedy huídibi xyquejxyich ya naaxhuiñ.

²² Co ixypy ca' ti nmiiñich ya naaxhuiñ nyajnimäyich je jäy ajcxy Dios ytiy'ajt, ca' ixypy ajcxy pocy müdity. Per com ti nmiiñich ya naaxhuiñ, paady cham ypocy ajcxy müdity co ca' ajcxy xy'ixa'ñich.

²³ Je jäy ajcxy huídibi ca' xy'ixa'ñich, jadu'n nipaady nej ñich nDeedy ca' ajcxy ixaangixy.

²⁴ Co ixypy ñich ca' ti nduñich ma yi' ajcxy yhuinduu mijhuinma'ñ, huídibi ca' ni pin jäy tuñi, ca' ixypy ajcxy pocy müdity. E janch ti ajcxy ooy ja'ixcixy je mijhuinma'ñ, e ca' ñich yi' ajcxy xy'ixa'ñ, e nañ ca' ixaangixy ñich nDeedy.

²⁵ Paady jada jadu'n ytuñyii yjadyii, jigix yajcuydunipy jadu'n nej ycojaayity ma yi' judíojäy ajcxy ley ñecy, ma jadu'n ymina'ñ: "Ni ti tiy'ajt ycaca'ty, co ñich yi' ajcxy ca' xy'ixa'ñich."

²⁶ E co anajty xyñigidaaccixy yi' Espíritu Santo, yi' huídibi xycapxhuijip ajcxy, je huídibi miich ajcxy nyajniguexam, chon ma Dios Teedy, je huídibi Dios ytiy'ajt müd. Yi' xyñidy'ajt'adaambich co Dios ytiy'ajt nmüdityich.

²⁷ E miich ajcxy nañ jadu'n xyñidy'ajt'adipich co Dios ytiy'ajt nmüdityich. Com ñich miich ajcxy jayijp nyaj'ixpijctzondac Dios y'ayuc ytiy'ajt.

16

¹ Ti ajcxy yam tiy'ajt njacyajnimaaaygixy, jigix ca' ajcxy m'ixtigihuägipy.

² Com judíojäy ajcxy xy'ixhuidzipy ajcxy ma ajcxy yi' ñaymujctac. Ypadaamy yi' xi tiempo co miich ajcxy jäy xyaj'ögipy, hue' ajcxy tijipy co Dios anajty ooy jadu'n jäygidägy tübi anajty ajcxy tuñ.

³ Paady ajcxy jadu'n xytunipy jibic, je' co ajcxy ca' ix'y'adyii yi' Dios Teedy, etz nañ jadu'n ca' xy'ixy'adyiijich.

⁴ Paady ñich miich ajcxy jadachambi jadu'n nnimaaygixy, jigix co anajty je xi tiempo paady, chi m'ajihuihuib ajcxy co ti anajty jayijp nnimaaygixy co ayo'n tzaachypi mminaxa'ñ myajnaxa'ñ ajcxy.

Dios yjihu'i'ñ ymic'ajt tunam ma jäy yjot yhuinma'ñ

Ca' anajty ajcxy jada ti nyajnimäy mïid jëgix nmïid'ity ajcxy.

⁵ E cham janchtiy nnicxáanibich ma yí huídibi ti xyquexyich ya naaxhuiñ. E ni tüg miich ajcxy xyca'amidooyich: “¿Ma mnicxa'ñ?”

⁶ Paady miich ajcxy mdajy mmay ma m'aa mjot, co ajcxy cham jadu'n jada ayuc ti nyajhuinjihu'i'ygyxy.

⁷ Oy ixypy miich ajcxy cham mjatajy mjamay, t'y'ajt nej nmïna'ñich co jac'oy mïid miich ajcxy ycixpi co nhuimbidipyich ma Dios Teedy. Co ixypy ca' jii by nnicxa'ñich tzajpjoty, ca' ixypy xyñiminaangixy Dios yjihu'i'ñ ymic'ajt, je Espíritu Santo, je huídibi ajcxy xycapxhuijip. Per co ñich anajty tzajpjoty ti nhuimbity, huin'it ñich yí miich ajcxy nyajniguexipy.

⁸ E co anajty je Espíritu Santo miiñ ya naaxhuiñ, huin'it yí yajjihui'ñybigipy jäy ajcxy ypocy. E nañ yajni'ixihuipy je jäy ajcxy co Dios tiydunib mïid ypocy ycixpi.

⁹ Yí Espíritu Santo yajjihui'ñybigipy jäy ajcxy ypocy, co ñich ca' ajcxy ti xymibicy ca' ajcxy ti xymijpidägyich.

¹⁰ Je Espíritu Santo yajnejhuihuipy jäy ajcxy nej huaad cuychinaangixy Dios y'ayuc ytiy'ajt. Com co ñich nba'ttigihua'ñich ma Dios Teedy, e miich ajcxy ca' xy'ocjac'íjxnibich.

¹¹ Je Espíritu Santo yajhuinjihuip je jäy ajcxy co Dios tiydunib ajcxy mïid ypocy ycixpi huídibi ajcxy ca' tiydudägy chinaangixy. Com yí Dios ti yí mujcu' tiyduñ mïid ypocy ycixpi.

¹² Ooy may ayuc ñich nmïidity huídibi njayajnimähuaamyich ajcxy per ca' miich ajcxy mhuinjihuipy cham.

¹³ Jacjiini mhuinjihuipy ajcxy je ayuc huídibi njayajnimähuaamy ajcxy, co Dios quexipy je Espíritu Santo ya naaxhuiñ huídibi t'y'ajt mïid. Yí je' miich ajcxy xyajhuinjihuipyidähuipy tüg'óciy Dios ytiy'ajt. Com yí ca' yci'mhuinma'ñ tunipy. Yí janchtiy ñigapxtähuipy tüg'óciy ayuc t'y'ajt huídijaty anajty ymidooyb ma Dios Teedy, e nañ yajniguëxictähuipy tüg'óciy t'y'ajt huídibi mimb cidaacp.

¹⁴ Je Espíritu Santo ñich yí capxpaady xyaj'idipyich, com yí ñich ndiy'ajt miich ajcxy xyajhuinjihuíaam.

¹⁵ Tüg'óciy huídibi Dios Teedy ymïid, nañ një'ajtypich yí, paady jadu'n ti nmïna'ñich co je Espíritu Santo xyajhuinjihuipydäygyxy ajcxy ñich yí n'ayuc yí ndiy'ajtich.

Jesús ñimay ymigügtijc co ajcxy yjotmay ahuimbidipy jotcuyc'ajtin

¹⁶ Tim huaad'ajtp xii tiempo, co ñich miich ajcxy ca' xy'ocjac'íjxip. Chi co xii tiempo yjacnajtznñicxihuip, huin'it ñich miich ajcxy xyjac'ixipy jadüg'oc.

¹⁷ E huin'it ajcxy nijëjty Jesús ydiscípulos ajcxy ñayñimaayi miñ xyipy ac jëyi:

—¿Ti jadu'n ytijyp? Co jadu'n ymïna'ñ, co tim huaad'ajtnip xii tiempo mïna ñich miich ajcxy ca' xy'ocjac'íjxnibyich, e co yjacnajtznñicxihuip xii tiempo, huin'it miich ajcxy xyjac'ixipyich jadüg'oc, com nnicxaamich ma Dios Teedy.

¹⁸ Chi ajcxy jadu'n ñayñimaayi miñ xyipy:

—¿Ti jadu'n ytijamy? Co jadu'n ymïna'ñ co tim huaad'ajtnip xii tiempo. Ca' ñich ajt nhuinjihuipyim ti jadu'n ytijamy.

¹⁹ Com Jesús ñejhuuyb anajty nej ajcxy yja'amidoohua'ñyii, chi ñimay ajcxy:

—Yí miich ajcxy ooy mjayajtihua'ñ. ¿Nej co jadu'n ti nmïna'ñich? Tim huaad'ajtnip xii tiempo co ñich miich ajcxy ca' xy'ocjac'íjxnipy. E chi yjacnajtznñicxihuip xii tiempo, e chi miich ajcxy xyjac'ixipyich jadüg'oc.

20 Janch janch ñich miich yam nnimaaygixy co mjotmaybaadip ajcxy, e nañ myäxip ajcxy mñid jotmay. Chi je naaxhuiñyäjy ajcxy huidibi ca' xymijpidägyich, xondägam ajcxy, e miich ajcxy nañ mjotmaybaadip. Per yi mjotmay ajcxy ahuimbidipy tüg xondaacin.

21 Jadu'n ajcxy mjada'ñ jadu'n nej tüg töxyjäy tzaachypi jihuüy co y'ung yma'xung'ada'ñ. E co ti yma'xung'aty ypi'c'ung, chi jäydigoy yi tzaachypi mñid xondaacin co tüg jäy ti ymiiñ ya naaxhuiñ.

22 Tim jadu'n nej yjaty mñid je töxyjäy, nañ jadu'n yjada'ñ mñid miich ajcxy. Cham ajcxy jotmay mjihuüy ma m'aa mjot, e chi co xy'ixipyich jadüg'oc miich ajcxy, huin'it ajcxy m'aa mjot yxondäga'ñ. E ni pin huaad mxondaacin ajcxy xycapijcipy.

23 Je huin'it xñmbi (co anajty je Espíritu Santo ti ymiiñ ya naaxhuiñ) ca' ñich miich ajcxy ni ti xyjacyajmibijctzohuipyich, com janch ñich miich ajcxy yam jadu'n nimaaygixy co tüg'óciy huidijaty myajmayjajtcixyp, chi ajcxy mbijctzohuipy ma Dios Teedy mñid ñich nxñ, e xymöhuipy ajcxy yi'.

24 Chambaadni ca'ni ni ti ajcxy mbijctzoy ma Dios mñid ñich nxñ. Pijctzoogix, e xymöhuipy ajcxy yi', jigix mjotcugihuip ajcxy anaxy.

Jesucristo ymimadac je jibic-huinma'ñ ya naaxhuiñ

25 Tüg'óciy jada ayuc tiy'ajt ac jñhuimbit miich ajcxy ti nyajnimäy. Huin-gomb xñ tiempo mina tiydudägy ajcxy nyajmñidmíydactähuipy yi Dios Teedy y'ayuc ytiy'ajt yajxon, e ca' y'ocjñhuimbitiñ.

26 Je huin'it xñ co anajty ñich ti nhuimbityich ma Dios Teedy, jëbi miich ajcxy mbijctzoogixy ma Dios Teedy tijaty ajcxy myajmayjajtyp. Co ti mbijctzóogixipy mñid ñich nxñ, xymóoygixipy yi' Dios Teedy. Ca' ycopicyity co ñich yi' nmibijctzohuipy mñid miich ajcxy ycixpi.

27 Com yi Dios Teedy nañ xychojcp xyjihuiyb yi' miich ajcxy. Com miich ajcxy jayjip ti xychocyich ti xyjihuiyich, e ti mmibicy ajcxy co ti ndzooñich ma Dios Teedy, paady Dios miich ajcxy xymöhuipy tijaty anajty myajmibijctzooyb.

28 Jiiby ñich ndzooñ ma Dios Teedy yajpaady, co nmiiñich ya naaxhuiñ, per jadachambi n'ixmájtznibyich jada naaxhuiñybi, e nhuimbijtnich ma Dios Teedy.

29 Huin'it je' ydiscípulos ajcxy yminañ:

—Cham janchtiy tudägy miydägy, ca' m'ocyajtuuni jñhuimbit ayuc.

30 Cham ñich ajcxy nnejhuüy co miich mnejhuüyday tüg'óciy tiy'ajt. E ti xyajnimaydäyich co anajty ca' ti tiy'ajt ñich ajcxy nmibicy co miich ndzooñ ma Dios.

31 Chi Jesús y'adzooy:

—¿Nej mmibijcyp cham jada ayuc jadu'n nej ti nnimáaygixyi'?

32 Jihui'ñybijccix co huingonip je xñ tiempo, e ti tim paady mina miich ajcxy mgueec-huäcxtáaygixipy nidüg nidüg ma pin timdzocy, e xyajhui'mgixich naydüg. Per ca'p ñich nneydügity, com yi Dios Teedy yi' ijtp mñid ñich.

33 Miich ajcxy yam jada ayuc nyajnimayyb, jigix ajcxy jotcujc'ajtin mbaadip ma ñich. Ya naaxhuiñ mbadamy ajcxy ayo'n etz tzaachypi. Jotcugiygix, ca' mdajcixy maygixy, com ti nmimadägyich yi jibicpi ya naaxhuiñ.

17

Jesús ymibijctzou Dios mñid ydiscípulos ajcxy ycixpi

1 Co Jesús jadu'n yminañ jayjip, chi ypa't'ijxy tzajpcíxy, chi Dios Teedy pa'tcapxy nimay:

—Dios Teedy, ti hora paady mina ayo'n nyajnaxa'ñich jadu'n nej miich jay'jp'aty myajnihuinmay'iy. Yajniguëxig ñich nmic'ajt ñich n'oy'ajt, com ñich miich nDeedy'ajtypich, jigix ñich nañ jadu'n nyajnikuëxigibyich miich nmic'ajt miich m'oy'ajt ma yi jäy ajcxy.

² Com miich ti xymöyich mic'ajt ma tüg'óciy jäy, jëbi nmöyich ajcxy jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy. Nmöhuiyich jada jugy'ajtin tüg'óciy jäy ajcxy huidibi miich ti xymöyich.

³ Je jäy ajcxy huidibi ix'y'ajtp je Dios janchypi, je Dios tüg'pajcpi etz y'ixy'ajtyp nañ jadu'n Jesucristo huidibi ti mguexy ya naaxhuiñ, ymüd ajcxy jugy'ajtin huidibi ca'ycixipy ytigoyipy niminaa.

⁴ Ti ñich nyajnikuëxigiyich miich ajcxy yi nmic'ajt ya naaxhuiñ, co ñich ti nduñ yi mdung huidibi miich xyajnbijcich.

⁵ Jadachambi Dios Teedy yajmigtigiygich miich, müd je mic'ajtin huidibi anajty nmüdich ma miich mhuinduu co anajty ca'ni naaxhuiñybi chondacyñi.

⁶ Ti ñich miich ya naaxhuiñ nyajnikuëxici yi nmic'ajt ma yi jäy ajcxy huidibi miich xymooyich, huidibi miich mhuiñ'ijx ma naaxhuiñyjäy ajcxy. Miich y' ajcxy mjäy, e miich ti xymöyich, e ti ajcxy miich m'ayuc cuydungixy.

⁷ Jadachambi ñejhuiñyñip y' ajcxy, co tüg'óciy tijaty tiy'ajt ñich miich y' xymooyb, jiiby y' choñ tzajpjoty ma miich.

⁸ Com yi ayuc huidibi miich ti xymöyich, ti ñich y' ajcxy nyajnimaydäy, e ti y' ajcxy cöbijccixy. E nañ ti ajcxy huinjihuñygyxy tydudägy co ñich jiiby ndzooñich ma miich, e nañ ti ajcxy mibijccixy co miich ya naaxhuiñ xyquejxyich.

⁹ Müd y' ycixpi ajcxy miich Dios Teedy nmibijctzooy, ca' nminaanim müd jacjadyii naaxhuiñyjäy ajcxy ycixpi nmibijctzoy. Müd y'ida'ajty ycixpi ajcxy huidibi miich ti xymöyich, com nañ mjë'ajtyp miich y' ajcxy.

¹⁰ Tüg'óciy tijaty ñich një'ajtyp, nañ mjë'ajtyp miich y', e tijaty miich mjë'ajtyp nañ një'ajtyp ñich y'; e ñich nmic'ajt niguëxi'cp y' ma y' ajcxy chinaayin yjugy'ajtin.

¹¹ E ca' n'ocjacyajpadaanich ya naaxhuiñ. ñich njäy ajcxy jacyajpadam ya naaxhuiñ. Nñicxnibich jiiby tzajpjoty ma miich. Dios Teedy, cuend'at ñich ndiscípulos ajcxy müd miich nmic'ajt huidibi miich ti xymöyich, jigix y' ajcxy tú'ciy yjot yhuinma'ñ yajpaadipy ma miich, tim jadu'n nej ñich ajt tú'ciy njot nhuinma'ñ nyajpaatim.

¹² Co anajty ñich njac'yaajty naaxhuiñ müd ñich njäy ajcxy, ti ngüend'atyich anajty ajcxy müd je mic'ajt huidibi miich xymooyich. E ni tüg' ajcxy ca' yhuinma'ñydygooy. Abicy ñich n'octimpidägy je huidibi nayyajhuinma'ñydygooyi (je Judas Iscariote), co y' anajty jadu'n yajcuydunam jadu'n nej jaybety ymüñ müd y' ycixpi etz müd ñich ycixpi.

¹³ Cham ñich miich niba'ttigihuaani jada'. Miich m'ayuc mdiy'ajt nyajnimaaybich jada naaxhuiñyjäy ajcxy huidibi nyaj'ixpijccypich, jigix agujc jotcujc yhui'mip ajcxy.

¹⁴ Ti ñich ajcxy y' nyajnimaydäyich miich m'ayuc mdiy'ajt. E ca' ajcxy y'ixa'ñyii yi naaxhuiñyjäy ajcxy huidibi ca' xymijpidägyich. Com je' co ajcxy yjot yhuinma'ñ ti yajtigach, ca' ytüg'iy müd y' jacjadyii naaxhuiñyjäy yjot yhuinma'ñ. Jadu'n nej ñich ca' ytüg'iy njot nhuinma'ñ müd naaxhuiñyjäy ajcxy yjot yhuinma'ñ.

¹⁵ Ca' ñich cham miich nmibijctzoy co myajpidzimipy ñich ndiscípulos ajcxy ma jada naaxhuiñybi. Hue' janchty tun may'ajt cuend'at ajcxy ma yi ca'oybi ymüñ.

16 Yi' ajcxy yjot yhuinma'ñ ca' ytüg'iy mïd yi' jacjadyii naaxhuiñjyäy ajcxy yjot yhuinma'ñ. Tïm jadu'n nej ñch ca' ytüg'iy njot nhuinma'ñ mïd yi' jacjadyii naaxhuiñjyäy ajcxy yjot yhuinma'ñ.

17 Yajhuaatzï ajcxy yjot yhuinma'ñ mïd miich m'ayuc, com yi' m'ayuc yi' je' tïy'ajt mïd.

18 Jadu'n nej miich xyquejxyïch ya naaxhuiñ, nañ jadu'n ñch yi' ajcxy nguejxhuäcxyïch ya naaxhuiñ.

19 Mïd yi' ajcxy ycïxpï ti nnyag'iyegyïijïch amuumdüg'jot ma miich, jigix yi' ajcxy nañ jadu'n ñayg'iyeg'iyb amuumdüg'jot ma miich, co ajcxy cuydunïpy miich m'ayuc mdïy'ajt.

20 E ca' ñch jada'ajty ajcxy nibïjctzohuïyïch. Hue' ñch janchtïy nibïjctzohuïydaaybïch tüg'ócïy jäy ajcxy huïdibi xymïbíjçibïch xymïjpidägïbïch mïd yi' ayuc huïdibi ñch ndiscípulos ajcxy ycapxhuäcxyïpy.

21 Huen ajcxy nidüg'ócïy yjot yhuinma'ñ yajtüg'iy, jadu'n nej miich Dios Teedy mjot mhuinma'ñ yajpaady ma ñch, e ñch njot nhuinma'ñ yajpaady ma miich. Co yi' ajcxy yjot yhuinma'ñ yajtüg'ihuïpy mïd ñch ajt njot nhuinma'ñ, huin'it jacjadyii naaxhuiñjyäy ajcxy mïbígyïpy co miich xyquejxyïch ya naaxhuiñ.

22 Ti ñch ajcxy nmöyïch je tïy'ajt etz je oy'ajt huïdibi ñch miich ti xymöy, jigix ajcxy yjot yhuinma'ñ jatïmy yajtüg'ihuïpy ajcxy, jadu'n nej ñch ajt njot nhuinma'ñ yajpaatïm tú'cïy.

23 ñch yajpatpïch ma ñch njäy, e miich nañ myajpatp ma ñch, jigix tïydudägy ajcxy tüg'mucy y'idïpy, e nañ jigix naaxhuiñjyäy ajcxy jatïmy nejhuïhuïpy co miich xyquejxyïch ya naaxhuiñ, e nañ co yi' ajcxy ti mdzocy ti mjïhuïy jadu'n nej ñch miich xychocy xyjïhuïyïch.

24 Dios Teedy ndzojçpyïch co yi' jäy ajcxy huïdibi miich ti xymöyïch y'idïpy ajcxy nañ jadu'n ma anajty n'ityïch jïiby tzajpjoty, jaydëbi ajcxy ixïpy ñch nmïc'ajt ñch n'oy'ajt huïdibi miich ti xymöyïch. Com miich ti xychocy ti xyjïhuïyïch jacjayïjp ca'ni anajty naaxhuiñybï myajcojyñï.

25 Dios Teedy, miich ooy mmïjty mjanchïty, e yi' jacjadyii naaxhuiñjyäy ca' ajcxy yi' xy'ixy'ajtyp. ñch miich n'ixy'ajtyp. ñch njäy ajcxy ti mïbïcy ti mïjpidägy co miich xyquejxyïch ya naaxhuiñ.

26 Ti nyajnimämaayïch yi' ajcxy pïn miich, co miich je' Diosïp. E nja-cyajnimähuaamyïch yi' ajcxy tïydudägy, jigix yi' ajcxy nañ jadu'n ñaychog'iyb ñayjïhuïhuïyb nidüg' nidüg', jadu'n nej miich xychocyïch xyjïhuïyïch, e nañ jadu'n jigix ñch ndïy'ajt yajpaadïpy ma yi' ajcxy yjot yhuinma'ñ.

18

Ymajtz ajcxy Jesús

1 Co jadu'n Jesús ycapxymïydacy jayïjp, chi jada' ñïcxy mïd je jäy ajcxy huïdibi anajty ajcxy yaj'ixpïçyp. Ñïcxy ajcxy jim'amy huoc nïnaxy, je huoc hue' anajty xïjty Cedrón. Ñïcxy ajcxy jim ma anajty tüg' aguemy. Chi Jesús ytig'iy ma je aguemy mïd ydiscípulos ajcxy.

2 Judas huïdibi anajty çïyegam Jesús, ñejhuïyïb anajty ma je it ma anajty mïd'oy canaag'oc je' ydiscípulos ajcxy.

3 Chi jada' Judas mïddzooñ soldados ajcxy etz jacjadyii tungmïdpï huïdibi je teedy yhuindzïn ajcxy etz fariseojäy ajcxy yquejx. Chi ajcxy yja'ty ma je it ma anajty Jesús yajpaady, ymïd ajcxy linterna, ymïd ajcxy chinjïn etz canaagnax tijaty huïdibi anajty ajcxy mïd chiptuñ.

⁴ E Jesús com ñejhuiydaayb anajty tüg'óciy nej anajty yjada'ñ y'ayohua'ñ, chi jijpcohuägíy je ymaymidzip ajcxy, e nimay:

—¿Pín ajcxy m'ijxtaayb?

⁵ Chi je' ymidzip ajcxy y'adzooy:

—Yí' ñich ajcxy n'ixtaayb je Jesús, je Nazaret jäy.

Chi Jesús ymíñañ:

—Ñich jëdu'n.

Je Judas huídibi anajty cïyejcp Jesús, jim anajty ytinäy mïd Jesús ymidzip.

⁶ Co Jesús jadu'n ymíñañ: “Ñich jëdu'n.” Chi ajcxy yëphuimbijtay jadu'ñi.

⁷ Chi Jesús jadüg'oc y'amidooy ajcxy:

—¿Pín ajcxy m'ijxtaayb?

Chi ajcxy jadüg'oc y'adzooy:

—Yí Jesús, je Nazaret jäy.

⁸ Chi Jesús ymíñañ:

—Tí ajcxy njanímäy co ñich jëdu'n. Pen janch ñich miich ajcxy xy'ijxtaayb, najtzmadzïydäy jadayaab ñich nmigügtijc ajcxy, huen nicxcixy.

⁹ E jadu'n yajcuyduñ je ayuc co anajty Jesús ci'm tí ymíñañ: “Tüg'óciy jäy huídibi nDeedy tí xymöyich, ca' ni tüg jëbi huaad ytigooy.”

¹⁰ Chi jada' je Simón Pedro huídibi anajty mïd tüg espada, juudy je y'espada ma ñidijc, e chi yajtzaachïyí je Teedy mïjtungmïdipi ytumbi, tüg yta'tz'ac aa'oy'amybi yajminájiy. Je tumbi hue' anajty xïjity Malco.

¹¹ Chi Jesús nimay Pedro:

—Pidäg m'espada ma ñidijc. Ca' mnejhuïy co copicy nyajnaxipyich je tzaachypi je ayo'n huídibi Dios Teedy tí xyajnigo'adugíyich. Min n'ocmínaxy n'ocyajnaxyich jada tzaachypi jadu'n nej ixypy tüg tasi ta'm'ujtznï ngo'uucnaxyich.

Jesús ma je Teedy mïjtungmïdipi yhuinduu

¹² Chi je soldados ajcxy, je soldado yhuindzin etz judíojäy ajcxy ytungmïdipi huingohuägíy ajcxy Jesús. Chi ajcxy majch, e chi ajcxy cíxojch.

¹³ Chi ajcxy jayjip yajnicxy Jesús ma Anás yajpaady, je' anajty Caifás ymïd'ajtyp, je huídibi anajty mïjtungmïd ma teedytjic ajcxy ymiñ je huin'it jimijt.

¹⁴ Je Caifás je' anajty tí yecy je capxhuijin ma yí judíojäy ajcxy co tügtecy ymíñañ: jac'oy co tüg jäy y'ögipy mïd tüg'óciy naax cajp ycixpi.

Pedro ymíñañ co ca' ix'y'adyii Jesús

¹⁵ Simón Pedro mïd jadügpí ydiscípulo ypanicx ajcxy Jesús (co je ymidzip yajnicxi mach). E je jadügpí ydiscípulo ix'y'ajtip anajty yajxon je teedy mïjtungmïdipi, paady ytigíy axam huin'it co Jesús ymidzip yajtigíyí ma je teedy mïjtungmïdipi ytijc.

¹⁶ E je Pedro jiiy je' yhui'miy ma tíj aguú. E je jadügpí ydiscípulo co anajty ajcxy ñay'ix'y'adyii mïd je teedy mïjtungmïdipi, chi ypidzimy migapxy je tíj aguú adinaayb, chi Pedro ajcxy yajtigíy jiiy tigoty.

¹⁷ Chi jada' je töxy'anäg huídibi anajty tíj'aguú adinaayb, nimay je Pedro:

—¿Nej ca' miich ñañ jadu'n Jesús xydiscípulo'adyii?

Chi Pedro y'adzooy:

—Ca'.

¹⁸ Je tumbidijc ajcxy etz je soldadtijc ajcxy tí anajty ajcxy oy jin yajmijiygixy co anajty chachtichity, e Pedro ñañ jim anajty ñañ jadu'n mïd xamy ajcxy.

Je teedy mïjtungmïdipi yajcomidou Jesús ypocy

19 Chi je teedy mijtungmüdpí y'amidooy Jesús pinjaty anajty ti yaj'ixpicy etz tijaty anajty ti yaj'ixpicy.

20 Chi Jesús y'adzooy:

—Ti üch oy njacapxy njamiydägy mayjäyjoty. E ti üch njatyimny nyaj'ixpicyich ma miich ajcxy mnaymujctacín etz ma Dios ytijc, ma yi judíojäy ajcxy nidüg'óciy ñaymugyii. Ca' ni ti ameech ti nnigapxyich.

21 ¿Na'amy co xyjactim'amidooyich ti anajty ti nyaj'ixpicyich? Yi' ajcxy amidou pinjaty ti xy'amido'ijtich n'ayucich, yi' ajcxy nejhüyb ti üch jadu'n ti nyaj'ixpicyich. Yi' ajcxy tüg'óciy ñejhüydaayb nejjaty üch ti nmína'ñich.

22 Co jadu'n y'adzooy Jesús, huin'it tüg judío tungmüdpí huídibi anajty jim huington tinaayb ma Jesús, chi tüg ci' acojxígy Jesús, chi mínañ:

—¿Nej co jadu'n jibic m'adzooy yi teedy mijtungmüdpí?

23 Chi Jesús y'adzooy:

—Pen jibic üch ti n'adzooy yec tìy'ajt nej co yjibicity. Pen oy üch ti n'adzooy, ¿nej co xycoxyich?

24 Chi Anás nimay soldadtijc co huen Jesús yajnicxy cìxoch jim ma yi Caifás ytijc, je teedy mijtungmüdpí.

Chi Pedro jadüg'oc ymínañ co ca' ix'yadyi Jesús

25 Simón Pedro jimni anajty ytinäy ma jümba' yxamy anajty, chi ajcxy amidoy jadüg'oc:

—¿Nej cay yi' miich xyaj'ixpijcp nañ jadu'n?

Chi Pedro jadüg'oc coyüch Jesús ymínañ:

—Ca' je' n'üchity.

26 Nidügti ajcxy je teedy mijtungmüdpí ytumbi, je' anajty y'amigüg yi Malco, huídibi Pedro yta'tz'ac quejtzpujxi, chi jadu'n ymínañ:

—¿Nej ca' mdijy n'ijxyi jim ma je aguemy müd Jesús?

27 Chi Pedro midugügg'oc oy coyüch yhuindzin, e tim huin'itíy tzey oy yaaxígy.

Jesús ma je gobernador yhuinduu

28 Chi ajcxy jim yajtzooñ Jesús ma Caifás ytijc yajnicxy ajcxy ma agujctijc, tim jopyñi anajty. Chi je judíojäy ca' ajcxy ytigüy ma agujctijc, com ca' anajty ytundigoyaangixy müd judíojäy ycostumbre. Ca' ajcxy ytigühua'ñ anajty ma je romanojäy gobernador ytijc amayxijoty, e ca' anajty ajcxy ñayyajjibicühua'ñyii. Com co jadu'n ycanayyajjibicüyí ajcxy, e huin'it ca' ajcxy ycacaay ma je pascua xii adzoo'ajtin.

29 Co ca' ajcxy ytigühua'ñ anajty ma je agujctijc, chi je gobernador Pilato nibidzimy ajcxy tìba'y ma anajty ajcxy müdity Jesús cuend'aty. Chi Pilato ymínañ:

—¿Ti xihuín ajcxy mmüd, müd jidayaabi yëydijc?

30 Chi ajcxy y'adzooy:

—Co ixyipy ca' ti jibicpi tuñ, ca' ixyipy üch ajcxy ya yi' nyajmiñ ma miich.

31 Chi Pilato ymínañ:

—Yajnicxcix miich ajcxy. Nicx tiyduxgix jadu'n nej miich ajcxy mley y'ané'my.

Chi je judíojäy ajcxy y'adzooy:

—Üch ajcxy ca' ni ti mic'ajt nmüdity nicxy üch ajcxy njäyyaj'ögy.

32 Co jadu'n ajcxy ymínañ, chi jadu'n ajcxy cuyduñ je Jesús yci'm'ayuc jadu'n nej anajty ti ymína'ñ ti o'cin anajty ypadamy.

33 Chi Pilato jadüg'oc ytigüy jiihy agujctigoty, chi coyaaxüy Jesús, chi nimay:

—¿Nej miich je' rey'ajtp ma yi judíojäy ajcxy?

34 Chi Jesús y'adzooy:

—¿Nej mgi'mhuinma'ñ m'id xy'amidooyich pen ich nrey'ajtpich, o huingjäy ti xyajnimây co nrey'atyich?

35 Chi jada' Pilato y'adzooy:

—¿Nej nañ judiojäy jada' ichi? Mgi'mnaax mgi'mgajp etz je teedy migtungm'idpi ti xyciyecy ma ich. ¿Ti ti mdundigooy?

36 Chi Jesús y'adzooy:

—Ich ca' n'ane'myich ya naaxhuiñ. Huingduum ich n'ané'min nm'ididyich. Co ixypy ya naaxhuiñ n'oc'ane'myich, tüg'óciy ich nmigügtijc ajcxy ti ixypy ajcxy tziptungixy, ti ixypy ajcxy xyñihua'ñich. E ca' ixypy ti naygyegyijich ma yi judiojäy tungm'idpi ajcxy. Per janch ich ca' ich ya naaxhuiñ n'ane'myich.

37 Chi Pilato y'adzooy:

—¿Nej mrey miichi?

Chi Jesús y'minañ:

—Miich jadu'n xytijypich co nrey'atyich. Paady ti nmiñich ya naaxhuiñ, e ti nma'xung'atyich, jigix nyecyich tiy'ajt tiydudägy. Tüg'óciy yi jäy pinjaty tiy'ajt cuydumb xy'amido'itibich yi' n'ayucich.

Pilato y'ane'my huen Jesús yaj'ögyii

38 Chi Pilato y'adzooy:

—¿Ti jadu'n mdijy tiy'ajt tiydudägypi?

Jadu'ñyi je' jada'ajty yjacmínañ, chi pidzimy jadüg'oc tiba'y ma anajty je judiojäy ajcxy. Chi ajcxy nimay:

—Ca' ich ni ti bocy nbaadyich ma jada jäy ma yi romanojäy yley.

39 E com miich ajcxy m'id tüg costumbre co tüg nnajtzmadziyim machyjäy m'id jada pascua xi ycixpi, ¿nej mdzojycp ajcxy co nnajtzmadzihuibyich jada judiojäy reyí?

40 Chi ajcxy nidüg'óciy minanday:

—Jadayaabi jäy ca' mnajtzmadzihuipy, yi' janchtiy mnajtzmadzi' yi Barrabás.

Barrabás hue' je' anajty tüg meetzpi.

19

1 Chi jada' Pilato ané'min pidacy co huen ajcxy Jesús huinhuopy jipphuopy.

2 Chi jada' je soldados ajcxy yaj'oyiy tüg corona mij'apy pa'apy, chi ajcxy yajcojeniy Jesús. Chi ajcxy yajnjeniy tüg rey yhuit ucypí ycolor.

3 Chi soldados ajcxy huingohuägíy jadüg'oc capxpooxcixy yajxigy'amy, nimaaygixy:

—¡Viva miich judiojäy rey!

Chi ajcxy ooy huingojxy jipcojxy.

4 Chi Pilato jadüg'oc ypidzimy tiba'y. Chi nimay je mayjäy:

—Cham ajcxy nyajpidzimy tiba'y jada Jesús, jigix ajcxy mnejhuíhuip co ca' ni ti pocy ti nbaadyich ma yi'.

5 Co Jesús ypidzimy tiba'y m'id je apy corona ma ycohuajc etz je rey yhuit ucypí ycolor. Huin'it Pilato y'minañ:

—Ijxcix, cha je yëdijc.

6 Co je teedy tungm'idpi etz je judiojäy ajcxy ijxy, chi ajcxy yminanday nidüg'óciy aguipxyjatyí:

—Yajcruudzpet, yajcruudzpet.

Chi Pilato y'minañ:

—Yajcruudzpejtciꝑ miich ajcxy, janch ꝑch ca' ni ti tiy'ajt nbaadyꝑch nej ꝑch yi' nyajcruudzpedꝑy.

⁷ Chi je judiojꝑy ajcxy y'adzooy:

—ꝑch ajcxy mꝑd tꝑg cõtujcin, jꝑbi y'ögy mꝑd ꝑch ajcxy ngõtujcin ycꝑꝑi, com ti ycapxtꝑgooy co ymꝑna'ñ co yi Dios yteedy'ajtyp.

⁸ Co jada ayuc mꝑdooy Pilato, chi nꝑgi chꝑgygoty.

⁹ Chi ytꝑgꝑy jadꝑg'oc ma je cõtujctac mꝑd Jesús, chi nꝑmay:

—¿Ma miich tiꝑy mgogajꝑity?

E Jesús ca' y'adzooy.

¹⁰ Paady Pilato ymꝑna'ñ:

—¿ꝑch miich ca' xy'adzohua'ñ? ¿Ca' mnejhuꝑy co nmꝑdꝑdyꝑch mꝑc'ajt jꝑbi nnajtzmadzꝑy etz nañ jꝑbi nyajcruudzꝑety?

¹¹ Chi Jesús y'adzooy:

—Ni ti mꝑc'ajt ixyꝑy mgamꝑdꝑty ma ꝑch, pen ca' ixyꝑy mꝑc'ajt ti xymöyꝑch yi huꝑdibi ane'mb jiꝑby tzajꝑjoty. E paady ycꝑꝑi yi tiꝑbi ꝑch xycꝑyꝑyꝑch nꝑgi yi' pocy mꝑdꝑty ca'ydi miich.

¹² E huꝑn'it Pilato ooy yjahuinma'ñ ixtay nej huaad ca' jꝑbi ocnajtzmadzꝑy Jesús. E je judíoꝑy, je Jesús ymꝑdꝑzꝑ, nꝑgi anajty ajcxy chachxꝑ'ꝑdꝑch:

—Pen miich mnajtzmadzꝑyꝑb jada Jesús, huꝑn'it ca' m'ocjacnaymꝑgꝑg'ájtꝑnꝑy mꝑd yi mhuꝑndzin je César huꝑdibi ane'mꝑn ti xymöy. Com tꝑg'ócꝑy ꝑꝑnjaty naydꝑꝑꝑ rey, ca' yi' mꝑd nay'ixa'ñyꝑi je César.

¹³ Co Pilato jadu'n ayuc mꝑdooy, chi yajꝑꝑdꝑꝑy Jesús tꝑba'y. Chi Pilato y'ixtacy jꝑm ma je' y'ane'mdac ycõtujctac, jꝑm ma je it huꝑdibi anajty xꝑꝑꝑꝑ Empedrado, hebreo'amy xꝑꝑꝑꝑ Gabata.

¹⁴ Hue' tim cuꝑcxꝑi anajty, e chi com jabom anajty je pascuaxꝑi ycodꝑcxni, co Pilato jadu'n nꝑmay judíoꝑy ajcxy:

—Cha ajcxy jada mrey.

¹⁵ E je' ajcxy y'adzooy:

—Huen ögy, huen ögy. Yajcruudzꝑet.

Chi Pilato ymꝑna'ñ:

—Miich ajcxy mrey, ¿miñ n'ocyajcruudzꝑetyꝑchi?

Chi je teedy tungmꝑdꝑi ajcxy y'adzooy:

—ꝑch ajcxy ca' ꝑch ajcxy huꝑngꝑi rey nmꝑdꝑty, jꝑyꝑ César ꝑch ajt nrey'ajtim.

¹⁶ Chi Pilato cꝑyꝑꝑy Jesús ma je judíoꝑy ajcxy, huen ajcxy cꝑ'm yajcruudzꝑety. Huꝑn'it ajcxy Jesús nihuägꝑy. Chi ajcxy yajtzooñ.

Yajcruudzꝑety ajcxy Jesús

¹⁷ Chi ajcxy je cruudz Jesús cꝑ'm yajꝑꝑꝑꝑꝑy. Mꝑd nꝑcx ajcxy ma je it xꝑꝑꝑꝑ o'cꝑi cohuaꝑc, hebreo'amy xꝑꝑꝑꝑ Gólgota.

¹⁸ Jꝑm ajcxy yajcruudzꝑety quꝑꝑyꝑ mꝑd jametz jꝑy, tꝑg anajty'amy, jadꝑg a'oy'amy etz Jesús cuꝑc'amy.

¹⁹ Chi Pilato ane'my huen cꝑꝑꝑꝑy ayuc ma je cruudz, e jadu'n je ayuc ajcxy jay: “Jesús, Nazaret jꝑy, je judíoꝑy ajcxy yrey.”

²⁰ May ajcxy ooy je judíoꝑy capxy je ayuc huꝑdibi anajty cꝑꝑꝑꝑy ma je cruudz. Com je it ma anajty ajcxy Jesús ti yajcruudzꝑeꝑtciꝑy mꝑhuꝑngon anajty Jerusalén. Hue' anajty yꝑꝑꝑꝑ: hebreo'amy, latin'amy etz griego'amy.

²¹ Chi je teedy mꝑjtungmꝑdꝑi ajcxy nꝑmay je Pilato:

—Ca' ixyꝑy jadu'n ti mꝑꝑy: “Judíoꝑy yrey”. Hue' ixyꝑy ti mꝑꝑy: “Yꝑ' jadu'n naydꝑꝑꝑ ꝑch judíoꝑy xyrey'ajꝑꝑch.”

²² Chi Pilato y'adzooy:

—Yꝑ' tiꝑbi nꝑꝑꝑꝑꝑch, ti ꝑch yi' nꝑꝑꝑꝑ, ca' nyajꝑꝑꝑꝑꝑꝑꝑch.

23 Co soldados ajcxy yajcruudzpejtay je Jesús, huin'it je' yhuít ajcxy huijtzí'ci. Chi ajcxy je huit yajhuäcxy midaxpicy. Chi soldados ajcxy cijptüg cichypijcy. Yi' yjocxhuit jadu'n nej anajty ytügiijpxuyity.

24 Chi ajcxy ñayñimayí ac jëyí soldadtijc:

—Ca' huaad ajt n'agiidziyim jada jocxhuit. Tzoc ajt suerte n'oc'ijxim, jigix ajt nnejhuüym pin anajty suerte'ajtip.

E jadu'n ajcxy cuyduñ nej anajty ycojaayity ma Dios ñecy, ma Cristo jadu'n ymíñañ: “Yajhuäcx ajcxy ñch nhuit, e ma ñch njocxnijen jim ajcxy suerte ijxy.” Je' je' huídibi soldadtijc ajcxy ycuyduun.

25 Jim ma Jesús ycruudzmijc, jim anajty ajcxy ytinäy: Jesús ytaj, je ytaj chí', je María (Cleofas ytöxyijc), etz María Magdalena.

26 Co Jesús ijxpaty ytaj etz je ydiscípulo huídibí anajty ooy niği tzocy ma ytaj ymijc, chi nimay ytaj:

—Nan, ñch nmigüg huídibi tinaayb ma miich mmijc, yí' xycuend'adip jadu'n nej jihuüy miich yí' xytaj'adyii.

27 Chi Jesús nimay je' ydiscípulo:

—Ñich ndaj miich mgüend'adipy, jadu'n nej ixypy mgi'mdaj'adyii.

Jadu'n nej xii tiempo jac nicxni Jesús ytaj tzinaydacpicy ma jada discípulo ytijc.

O'c Jesús

28 Co jadu'n ytundaayí yjajtaayí, chi Jesús nejhuüy co ti anajty tüg'óciy ytundäyí yjajtäyí jadu'n nej Dios tzocy. Huin'it jadu'n ymíñañ:

—Tidziyíñibich.

Co jadu'n ymíñañ, je' anajty ycuydundaayb nej anajty ycojayity ma Dios ñecy miiid yí' ycixpi.

29 Jim anajty tüg pi'c uugi'ñ ymiiid anajty vinoxunní. Chi ajcxy je' yajxoogy tüg esponja (jadu'n yí' nej po't) miiid vinoxunní, e chi yajjiip'eedziy tüg paxyjiip, je' miiid yajjädy je vinoxunní ma Jesús y'ahuac.

30 Co jada' Jesús co'uucnajxy je vinoxunní, huin'it jadu'n ymíñañ:

—Ti tüg'óciy nguydundäyich.

Chi ñaax'ijxy, e chi y'o'cni.

Tüg soldado cumy Jesús ma ycaachyjijp

31 Com jabom anajty je pascua mijxií (amayxií ooy), e nañ sábado xii anajty. Paady copicy anajty co ajcxy yajminájcipy ajcxy je jäy ninícx je tiibi anajty yajcruudzpejticy. Miiid je' ycixpi je judíojäy ajcxy ñicxy ma Pilato pijctzoy may'ajt co huen ane'my yí' soldados ajcxy, co huen nicxy yajtijy je jäy ytecy ajcxy huídibi ti yajcruudzpety.

32 E chi ajcxy je soldados yja'ty ma je it ma ajcxy yajcruudzpejty Jesús. E je metzpi jäy ajcxy ytecy tijí huídibi ajcxy yajcruudzpejt tú'ciy miiid Jesús.

33 Co je soldados ajcxy ymijhuägy ma Jesús, huin'it ajcxy ijxy co ti anajty y'o'cni, paady ca' ajcxy tijí ytecy.

34 Chi tüg soldado cumy Jesús ma ycaachyjijp miiid quipy jijpxu'ñybi. E huin'it tim mic'amy ni'py etz nií ypidziimy.

35 Tüg jäy jim anajty icy nej ytuni yjajti, e nañ yejc tiy'ajt. E je' ytiy'ajt janch je', e je' nejhuüyb co yjanchity. Miiid je' tiy'ajt ycixpi jëbi miich ajcxy nañ jadu'n mmibijctähuip.

36 Paady je' jadu'n ytuni yjajti, co jadu'n anajty yajcuyduna'ñ jadu'n nej yjaybetyity ma Dios ñecy, co jadu'n ymíñañ: “Ca' huaad ni tüg ypajc yajtijy.”

37 E jadüg'it anajty ycojaayity ma Dios ñecy, ma jadu'n ymíñañ: “Y'ixipy ajcxy je jäy huídibi ajcxy ycuum.”

Yajnaaxtig̃iy Jesús

³⁸ Jim anajty José huídibi anajty cogájpip Arimatea. Yi' je' huídibi anajty mijpidacp Jesús, oy anajty ca' capxpídzimy, m̃id co anajty chig̃iy m̃id je judíoꝗy ajcxy huídibi anajty m̃idzip'ajtp Jesús. Co Jesús y'o'cy huin'it José oy pijtzooy may'ajt ma Pilato, co jēbi ñicxy yajtzooni Jesús ñaaxñicx ma anajty ti yajcruudzpedyii. Co Pilato a'ixiy, chi José ñicxy jim oy yajminajci je Jesús ñaaxñicx, e chi yajnicxy.

³⁹ Nañ m̃id ñicxy José je Nicodemo, je huídibi anajty jayijp ti ni'oy Jesús coodz. Nicodemo ymiñicx oy nimigo'px libra mirra etz áloes tzooy huídibi ooy oy yxuugy.

⁴⁰ Chi ajcxy yajpid̃ici Jesús ñaaxñicx, chi ajcxy mo'ñ m̃id poob huit, chi tzooy ajcxy m̃id mirra etz áloes tzooy, jadu'n nej je judíoꝗy ajcxy ycostumbre m̃id̃ity co o'cpi yajnaaxtig̃iygixy.

⁴¹ Huingon ma je it ma ajcxy yajcruudzpejty Jesús, jim anajty t̃üg aguemy, e jim ma je aguemy jim anajty t̃üg o'cpi jut jemybi ma anajty ca'ni pin ñaaxtig̃iy.

⁴² Jim ajcxy Jesús ñaaxñicx yajnaaxtig̃iyi, co anajty jim yjac-huingonity, e janch jottigooy ajcxy yajnaaxtig̃iy, m̃id co anajty ti chu'ñyñi, e je judíoꝗy ajcxy tzachni'ix̃iyñi tzach'a'ix̃iyñi co je amayxi anajty chondägaani com jabom.

20

Jesús jugypijc jadüg'oc co anajty ti y'oc'o'cni

¹ Tim seman ixtigi', moñyi anajty, ca' anajty oy xim̃iyñi. Huin'it María Magdalena ñicxy ma Jesús anajty ti ñaaxtig̃iy. E chi jim ijxy co je tzaa ti anajty jim yajjidiguecy ma je jut aguu.

² Co ajcxy ijxy je jut ahuädz, chi jada' mic'amy poỹgyi niñicxy Simón Pedro, etz je jadügp̃i ydiscípulo huídibi anajty Jesús m̃id ooy naychogyi, chi nimay:
—Ti yajtzoongixy ñich ajt nHuindzin ñaaxñicx ma ajcxy yajnaaxtig̃iy, e ca' nejhuyim ma ajcxy ti pidaaccixy.

³ Huin'it ajcxy nimetz chooñ poỹgyi Pedro etz je jadügp̃i discípulo, ñicxy ajcxy ma je o'cpi anajty ñaaxtig̃iy.

⁴ Poỹgyi ajcxy ñicxy nimetz, per je jadügp̃i discípulo jayijp ñajxy, e jayijp jim oyja'ty ma je naaxtig̃iydac.

⁵ Chi yco'ix̃iy jutjoty, huin'it jim oy ixy je mo'n huit jibby jutjoty y'ooxnäy, per ca' yi' jibby ytig̃iy jutjoty.

⁶ Simón Pedro co ymiñ jac'axam, tim janitig̃iy jutjoty, chi ijxy je mo'n huit y'ooxnäy jibby jutjoty.

⁷ E chi ijxy je cōxotz, je huídibi anajty m̃id ycohuajc yxoch̃ity, abicy je' anajty, ca' anajty tú'ciy y'ooxnäy m̃id ymo'n huit. Y'ijx ajcxy je cōxotz yajxon y'anēgyity abicy.

⁸ Huin'it ytig̃iy jutjoty je jadügp̃i discípulo huídibi jacjayijp ja't. Chi ijxy, e huin'it m̃ibijcy co Jesús ñaaxñicx ca' anajty jibby.

⁹ Ca'ni anajty ajcxy yajxon huinjihũy co anajty jadu'n ycojaayity ma Dios ñecy, co anajty je Cristo yjugypiga'ñ.

¹⁰ Chi je metzpi ajcxy ydiscípulos yhuimbijty ma ytijc.

Jesús nayguēx̃ici ma María Magdalena

¹¹ E je María jim yhui'm̃iy ma je o'cpi jut ayaaxip. Chi ayaaxip yco'ix̃iy ma je jut.

¹² E chi ijxy metz ángel, poob huit ajcxy ym̃id, y'ñaaaygixy jibby ma je Jesús ñaaxñicx anajty yhuijznäy, y'ñaaaygixy t̃üg cōduy, jadüg tecy ixaay.

13 Chi je ángel ajcxy nimay je María:

—¿Miich töxyjäy na'amy co myäxy?

Chi je María y'adzooy:

—Ti ajcxy nHuindzin ñaaxnicx yajnicxi, e ca' nnejhuïyich ma ajcxy ti pidägy.

14 Jadu'n anajty yminañ, co ñayji'ijxi, chi ijxy Jesús ytinäy ma yjix, e ca' ijxcajpy pen Jesús je' anajty.

15 Chi Jesús yminañ:

—Töxyjäy, ¿ti co myäxy? ¿Pin m'ixtaayb?

María hue' anajty tijy je aguemy cuend'ajtpi migapxip, paady jadu'n yminañ:

—Huindzin, pen ti myajnicxy Jesús ñaaxnicx, nigapx ma ti mbidägy, e ñch nicxy nyajtzoñich.

16 Chi Jesús yminañ:

—María.

Chi jada' María yhuäg-huimbijty, chi yajxon huindicxpejty, chi nimay:

—¡Raboni! —jada hebreo ayuc yhuimbizimy Huindzin.

17 Chi Jesús nimay María Magdalena:

—Ca' xyñidooñich, com ca'ni ñch nba'ttigüy ma Dios Teedy yajpaady. Nicx miich ixta' nmigügtijcich, e nima' co nnicxaamich ma Dios Teedy, ñch nDeedy etz miich ajcxy mDeedy, ñch nDios, etz miich ajcxy mDios nañ jadu'n.

18 Chi María Magdalena oy yajnimäy je discípulos ajcxy, chi jadu'n nimay:

—Ti n'ixyich je Huindzin Jesús, e jadu'n yi' ti xycapxymöyich co nyajnimähuïbyich miich ajcxy.

Jesús nayguëxici ma ydiscípulos ajcxy

19 Co je huin'it xiimbï chuu'ïy seman ixtigi', aducy anajty tijc'aguu y'ity ma anajty je discípulos ajcxy yajpatcixy, mïd co anajty ajcxy tzigüy je judíojäy ajcxy huïdibi anajty midzip'ajtp Jesús. Chi Jesús ytigüy cujc'amy ma je' ajcxy, e chi jada' capxpocxy ajcxy, nimay:

—Jotcugi' miich ajcxy.

20 Yam jadu'n anajty yminañ, chi ajcxy yaj'ijxy je' yci' ma je clavo ytigüy, etz ycaachyjip ma anajty jäy ti ycumyïi. Chi yjotcugüy ajcxy co ajcxy ijxy je yHuindzin.

21 Chi jada' Jesús jadüg'oc capxpocx, nimay ajcxy:

—Jotcugi' miich ajcxy. Jadu'n nej ñch nDeedy xyquejxyich ya naaxhuiñ, nañ jadu'n ñch miich ajcxy yam nguejxhuäcxy mïd ñch n'ayuc.

22 Co Jesús jadu'n yminañ, chi jada' ajcxy nïbuxujy cöbuxujy nimay:

—Huen Dios yjihuiñ ymic'ajt xy'adigüy xyjottigüy ajcxy.

23 Huenpinjäyity huïdibi miich ajcxy mbocyhuinmееcxyp, nañ ypocyhuinmееcxipy Dios Teedy. Huenpinjäyity huïdibi miich ajcxy ca' ypocy mhuinmееcxaani, nañ jadu'n Dios Teedy ca' yi' ypocyhuinmееcxa'ñyïi.

Tomás ymibijc co yHuindzin yjugypijcy

24 Tomás je' huïdibi anajty mïd majmetz yca'pxy Jesús ydiscípulos ajcxy, je huïdibi anajty yajtijp Dídimó, ca' je' anajty jim choonity co Jesús ymiñ oga'n.

25 Chi je jacjadyïi ajcxy ymigüg ñimaayï:

—Ti ñch ajcxy n'ixy je Huindzin Jesús.

E chi je' y'adzooy:

—Pen ca' n'ixyich ma yi' yci' je clavo'au, e pen ca' ngïhuäxich ngodijyich ma clavo'au, e ngi' nbidägyich ma ycaachyjip ma anajty ycumyity, ca' nmibigipyich co yjanchity.

26 Chi jacoductujc xii ajcxy jadüg'oc anajty yajpaady tigoty nidüg'óciy je discípulos ajcxy. Tzooñ anajty Tomás nañ jadu'n. Chi Jesús ymiñ. Agiñ anajty tije co Jesús ytinay'ahuñy cuje'amy ma je' ajcxy. Huin'it ycapxocxy, chi ñimay:

—Jotcugi' miich ajcxy.

27 Chi jada' ñimay je Tomás:

—Pidäg ya mgihuax ma clavo'au ma ngijich. Najtzxaji' mgi' etz pidäg ma ñich ngaach ma jäy xycumyich, e mibic yajxon titydudägy.

28 Chi Tomás y'adzooy:

—Ñich miich nHuindzin'ajtyp etz ñich miich nDios'ajtyp.

29 Chi Jesús Tomás ñimay:

—Miid co miich ti xy'ixyich, paady miich ti mmibicy. Jotcujc yi' ajcxy huidibi ca' xy'ixyich, e ti ymibicy co ti njugypicyich co n'o'gyich.

Jada ayuc ngojaaybich ma jada necy, jigix miich ajcxy mmibigipy co Jesús je' yi' je Cristo, je Dios y'ung

30 Ti anajty Jesús ooy tuñ mijhuinma'ñ ma ydiscípulos ajcxy yhuinduu huidibi ca' ycojaayity ma jadaaabi necy.

31 Paady ycix jada ngojaayich jigix ajcxy mmibigipy co Jesús je' yi' je Cristo je Dios y'ung. E co miich ajcxy mmibigipy, huin'it mbaadip jugy'ajtin huidibi ca' tücc'i yi' ycixipy ytigoyipy miid Jesucristo yxii ycixpi.

21

Jesús ñayguëxiigyii ma ydiscípulos ajcxy nihiixtujcpi

1 Co jadu'n jayijp ytuni yjajti, huin'it jadüg'oc Jesús ñayguëxici ma je' ydiscípulos ajcxy jim ma mejypa', je huidibi anajty xiiip Tiberias mejy. E jadu'n ñayguëxici:

2 Jim anajty ajcxy Simón Pedro miid Tomás huidibi jäy ytijyp Dídimó. Nañ jim Natanael huidibi anajty cogajp jim Caná Galilea naaxjot. E nañ jim anajty je Zebedeo ymang ajcxy etz jametz discípulos ajcxy.

3 Chi Simón Pedro yminañ:

—Ñicxy n'oc'acxmachich.

Chi ymigügtijc ajcxy yminañ:

—Tzoc ajt jámim.

Chi ajcxy ytiñy ma tüg barco. E je huin'it tzuu ca' ni ti ajcxy majch.

4 Co yjobiñy jim Jesús anajty ytinäy ma mejypa'. Je' ydiscípulos ajcxy ca' anajty ajcxy nejhuiy co Jesús je' anajty.

5 Chi Jesús yminañ:

—Migügtijc, ¿nej ca' ajcxy mbaadyñi acxi?

Chi ajcxy y'adzooy:

—Ca' ni ti.

6 Chi Jesús yminañ:

—Pidaaccix ajcxy je huidibi miid m'acxmajtzcixy aa'oy'amy ma yi barco, e huin'it ajcxy mbaadipy acx.

Chi ajcxy pidacy je acxmadzi'ñ aa'oy'amy, e huin'it janch adzaach ajcxy yajpidzimy, co janch may acx anajty ti ytiñy.

7 Je ymigüg huidibi miid Jesús ooy anajty ñaychogyii, chi ñimay Pedro:

—Je' yi', ñich ajt nHuindzin.

Co jadu'n midooy Simón Pedro co anajty yjējity je Huindzin Jesús, huin'it yhuñt yajtiñy. Com ti anajty yhuñt jeñ, com jadu'n anajty jac'oy ytuñ. Chi ytiñy mejyoty huitmiid.

⁸ Jacjadyii ajcxy ymīgūgtijc yjādy ma mejypa' m̄id je barco, pahuich pajugucy ajcxy je y'acxmadzi'ñ janch ujtz m̄id acx. Hue' anajty ca' ooy yjiguemyity ma mejypa', jēyi anajty migo'px metro yjiguemyity.

⁹ E co ajcxy ymejch ma mejypa', chi ajcxy ijxy co jim anajty j̄imbajc y'ity ni'ixi', e jim anajty acx j̄imbajc n̄igix huidibi yajtzaayb, e nañ jim anajty tzajcaagy.

¹⁰ Chi Jesús nimay je' ydiscípulos ajcxy:

—Yajmiingix yi acx t̄ibi ajcxy mmajtzcixy.

¹¹ Chi Simón Pedro ypejty barcojoty, chi yajpidzimy huind̄ituum y'acxmadzi'ñ ujtz m̄id may'acx. Chi ajcxy michoy migo'px jahuixchigi'px majctuḡig acx mijatyp̄i, e jadu'n ca' je acxmadzi'ñ yc̄ich m̄id tzachmay'acx.

¹² Chi Jesús nimay ajcxy:

—Min ajop'ajtcix.

E ni t̄ug ydiscípulos ajcxy ca' y'amidoohui:

—¿P̄in miich?

Com ñejhūiyb anajty ajcxy co je' anajty Huindzin Jesús.

¹³ Chi Jesús ym̄ijhuāgy ma je acx ci' etz tzajcaagy anajty y'ity, e chi yajhuācxy, chi moyday ymīgūgtijc ajcxy.

¹⁴ E je' je' anajty je miduḡig'ocp̄i co Jesús ñayguēx̄ici ma je' ydiscípulos ajcxy, huin'it co yjugyp̄ijcy co y'o'cy.

Jesús yajni'ix̄iy Simón Pedro ti ytun̄ipy

¹⁵ Co ajcxy y'ajop'ajttay, chi Jesús nimay je Simón Pedro:

—Simón, Jonás y'ung, ¿nej xyjactzojcp̄ich miich, ca'ydi jada jacjadyii ndiscípulo'ichi?

Chi y'adzooy Pedro:

—Huindzin mnejhūiyb miich co ndzojcp̄ich nj̄ihūiybich miich.

Chi Jesús nimay:

—Cuend'at ìich njāy, jadu'n nej j̄ihūy borregi cuend'ajtp̄i yaj'ocy yī' yborregi.

¹⁶ Chi Jesús m̄imejtz'oc ym̄inañ:

—Simón, Jonás y'ung, ¿nej xychojcp̄ich xyj̄ihūiybich miich?

Chi Simón y'adzooy:

—Huindzin, mnejhūiyb miich co ndzojcp̄ich nj̄ihūiybich miich.

Chi Jesús nimay:

—Cuend'ajtigich njāy, jadu'n nej yī borregi cuend'ajtp̄i cuend'aty yborregi.

¹⁷ Co miduḡig'ocp̄i oy y'amidooy:

—Simón, Jonás y'ung, ¿nej xychojcp̄ich xyj̄ihūiybich?

Chi Pedro yjotmayb̄icn̄i co miduḡig'ocp̄i y'amidoohui: “¿Nej xychojcp̄ich xyj̄ihūiybich?”

Chi Simón yjac'adzooy:

—Huindzin, miich mnejhūydaayb t̄ug'óciy, e nañ mnejhūiyb co ìich ndzojcp̄i nj̄ihūiybich miich.

Chi Jesús jacnimay:

—Cuend'ajtigich njāy, jadu'n nej borregi cuend'ajtp̄i cuend'aty yborregi.

¹⁸ Janch janch ìich miich yam jadu'n n̄imāy: “Co anajty miich m̄jac'anāgn̄ity, ci'm anajty mhuit nayyajn̄ijen̄iyii, e m̄n̄icxp̄ anajty ma md̄imdzocy. E co m̄jacm̄ijjāȳihūipy, huin'it m̄gi' mn̄ajtzxaj̄ihūipy, e huingb̄i mhuit xya-jn̄ijen̄ihūipy, e xyaj̄n̄icxyipy ma anajty ca' mdzocy.”

¹⁹ Co Jesús jadu'n ym̄inañ, chi Pedro yajhuin̄j̄ihūiy jadu'n nej anajty jāy ajcxy yaj'ōga'ñyii m̄id Jesús y'ayuc ytiy'ajt yc̄ixpi, e nañ ma yī y'o'cin t̄iy'ajt yegipy co ym̄id Dios ytiy'ajt.

Je discípulo huídibi anajty Jesús ooy tzocy jihuïy

²⁰ Chi Pedro ñayji'ijxi, chi ijxy co anajty tú'ciy anajty ymiingixy je' ydiscípulo huídibi anajty Jesús ooy tzocy jihuïy je huídibi anajty iñaayb huingon ma Jesús ma je mesa co anajty y'adzuu'ajtcixy. Je huídibi ñimay je' yHuindzin:

—Huindzin, ¿pín miich yi' xyciyegam ma yi mmidzip?

²¹ Co Pedro ijxy je jadügpí discípulo axam Jesús ypanicxyii, chi yminañ:

—Huindzin, e jadyaabí migüg, ¿ti yi' jadaanip?

²² Chi Jesús y'adzooy:

—Co ixyipy ndzocyich co yi' huen jugy'aty ixti mabaad nhuimbityich, ca' miich xypaady mnejhuïhuipy ti yi' jadam. Panicxcich miich.

²³ Paady ycixp huinjihuïy je ymigügtijc ajcxy co je ymigüg huídibi Jesús ooy tzocy jihuïy ca' anajty y'öga'ñ. Per Jesús canan je' anajty jadu'n ytijyp co ca' y'öga'ñ. Hue' anajty ti yminañ janchtiy:

—Pen ndzojcyipich ixyipy co jada migüg yhui'mipy ixti mabaad nhuimbityich, ca' miich xypaady mnejhuïhuipy ti yi' ytunamy.

²⁴ Je' je' je Jesús ydiscípulo huídibi tiy'ajt yejcp jadu'n nej Jesús ytuñ y'ayoy etz yjajty y'ayoy, e nañ yi' je' huídibi cojay nej Jesús ytuñ y'ayoy, yjajty y'ayoy. E ñich ajt nejhuïyim co janch yi' je' tiy'ajt huídibi ti yecy.

²⁵ May ooy tijaty mij huinma'ñ Jesús jactuñ. Co ixyipy yajcojaydäy tüg'óciy, ca' yi' naaxhuiñybi ixyipy yhuaadïy mïd maylibro tzachpidägipy. Jadu'n n'aa'ixiyich.

LOS HECHOS

Jadu'n Nej Jesús Y'ayuccapxhuäcxpi Ytuun Yjajtí

¹⁻² Ma je jayijp'atypí necy, migüg Teófilo, tí nyajnijayíy tüg'óciy jadu'n nej Jesús ytuun etz jadu'n nej yaj'ixpijctzondacy oga'n'aty, ixti cooni ypättigíy tzajpjoty. Ca'ní Jesús anajty ypättigíy tzajpjoty co huin'ijxy je' yjáy huídibi yí' y'ayuc ytiy'ajt capxhuäcxíib, e chi míd je Espíritu Santo najztuníy najtz'ane'míy nej huaad ajcxy ytunípy.

³ Co anajty Jesús y'ögy, chi ñayguëxíci canaag'oc ma je' ydiscípulos ajcxy, e huixchigüipx xí ñayquëxígo'ci ma je' ajcxy, yajniquëxígy huädz co anajty yjuugyity, etz nañ yajmídmíydacy je' yjáy je Dios y'ayuc etz Dios y'ané'mín.

⁴ Co anajty jím ijtcíxy tügmucy míd Jesús, chi Jesús je' ydiscípulos ajcxy ane'my co ca' huaad jím choongíxy jím Jerusalén. Chi ajcxy nímay:

—Ahuijxcix tíibi Dios nDeedy ahuaníy ma miich ajcxy, je huídibi miich ajcxy nyajmídmíydägy.

⁵ Janch Juan je Bautista jäy yajni#bejt míd ní, tzojc miich ajcxy xy'adigíhuípy xyjottigíhuípy yí Espíritu Santo.

Jesús ypättigíyñi tzajpjoty

⁶ Ní'amugí anajty ajcxy jím míd Jesús, chi ajcxy yajtíy:

—¿Huindzin, nej myajcödígoyamy je Israeljäy ymídzíp jadachambi?

⁷ Chi Jesús y'adzooy:

—Ca' xypaatcíxy mnejhuíygyíxy je xí je tiempo mína anajty tí yhuaad'ajtní, mína Dios Teedy tuna'ñ tíjaty, je' tügpajc míd cötújcín tíjaty ytunamy.

⁸ Co anajty je Espíritu Santo chinaydacpícy ma ajcxy mjot mhuinma'ñ mbaatcixp mic'ajt. E chi mdzoongíxp ayuc capxhuäcxpi míd íich ycíxpi ya Jerusalén, etz tüg'óciy Judea ñaaxjot, etz jím Samaria, etz huindu'my ñaaxhuiñybi.

⁹ Tí jada ajcxy jadu'n yajnimäy, jím anajty ajcxy yhuindíxcíxy, chi Jesús chajppejtní. Chi míñ joc yeeg huídi Jesús yajnidígoyday, chi ajcxy ca' oc-jac'íjxni.

¹⁰ Jadu'n anajty ajcxy chachpät'íjxcíxy tzajpcíxy, co Jesús ypättigíy. Huin'it mejtz yéydíjc ñayguëxíci ma je' ajcxy ymíjc, poob huit míd,

¹¹ chi ajcxy ñímaayi:

—Galilea jäy ajcxy, ¿nej co mdzachpät'íjxcíxy tzajpcíxy? Yí Jesús huídibi tí chajppety, tí choon ma miich ajcxy, mínaamb jadüg'oc jadu'n nej tí m'íjxcíxy co tí ypättigíy.

Matías yajhuin'ijxy co Judas ytung jíjptuníyípy

¹² Huin'it Jesús ydiscípulos ajcxy chooni ma je cögop huídi xíjíp Olivos, yhuimbíjtcíxni jím Jerusalén, ca' ooy yjígüegyity, jébi yajyöy sábado xí, jadu'n nej Moisés ycötújcín y'ane'my.

¹³ Co ajcxy yja'ty ma je cajp, chi ajcxy ypejty ma je cuarto mímetz níhuijtzpetypí ma ajcxy anajty mídity yjättac. Jím yí anajty ajcxy: Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Alfeo ymang Jacobo, Simón je Zelote etz Judas Jacobo ymíguëx.

¹⁴ Tüg'óciy anajty ajcxy y'ijtcíxy tügmucy Dios míbijctzoogíxy chajpcapxy-capxcíxy. Ymíd ajcxy anajty Jesús y'uch etz María Jesús ytaj, etz jacjadyíi töxyjäydíjc.

¹⁵ Huin'it xii Pedro ytinayigy agujc'amy ma je ymīgūgtijc ajcxy huídibi yajmij'ajtp Jesús, huídi anajty ajcxy naybaatip migo'px ja'iiptxi jäy, chi nimay ajcxy:

¹⁶ —Mīgūgtijc, copicy co jada yajcuydúnipy nej Dios ymīnañ ma ñecy huídi jaybety ijtp, ma David jaay Dios y'ayuc, ma Dios nigapxy Judas. Je'huídi coduu'ajt taabi je judíojäy ajcxy majch Jesús.

¹⁷ Je Judas yaj'amichomujcp je' anajty mīd iich ajt, paatip anajty Dios ytung tú'ciy mīd iich ajt.

¹⁸ Chi Judas ñicxy juy tūg naax mīd je muju'ñ huídibi anajty ti paady mīd yjibic-huinma'ñ. Chi jim mic'amy ycäy tzuxcōdeeñ, chi ytopxy ymooxac, e chi ytiinch ypidzimday.

¹⁹ Je jäy ajcxy huídibi anajty tzinaayb jim Jerusalén, co nejhuñy, chi ajcxy yximoy je naax Acéldama, hue' je' yhuimbizimy ma je' ajcxy ayuc, ni'py ñaaxjot.

²⁰ Jada je' je ayuc huídibi David yjaay ma je Salmo necy:

Hui'mip najtz'ixiy yi' chinaaydac. E ca' pin yajtunipy.

Nañ jadu'n ymīna'ñ:

Huingbi huen yajnicxyii je' ytung.

²¹⁻²² Copicy co tūg yēydijc huídibi mīd ti yhuídity nHuindzin Jesús quipxyi mīd iich ajt, huen tunipy je tung huídibi Judas anajty ytumyb, maab Juan yajniibety ixti taabi xypuyöyduutim co pättigiy tzajpjot, tūg jēbi testig'aty mīd iich ajt co Jesús yjugypijcy.

²³ Chi Jesús ydiscípulos ajcxy huin'ijxy mejtz jäy: tūg jäy huídi anajty yxii José, huídi yxii anajty yajtijy Barsabás etz nañ jadu'n anajty yajtijy Justo. E huin'ijxy ajcxy nañ jadu'n Matías.

²⁴⁻²⁵ Chi Jesús ydiscípulos ajcxy Dios mibijctzoy, ymīnañ ajcxy:

—Huindzin Dios, m'ijxyp mnejhuñyb tūg'óciy jäy yjot yhuinma'ñ, yajni'ixiygich jada metzpi jäy huídibi miich nidügti ti nhuin'ixy, je huídibi jēbi jijptigiyi miich mdung tú'ciy mīd iich ajcxy, etz huídibi apóstol'adip. Huen jada jäy jijptigiyi je tung huídibi Judas ti yajtigooy, co ytundigooy e ñicxy ma ypaadyii.

²⁶ Chi ajcxy suerte ijxy, e je suerte ñibizimni je Matías. E huin'ítiy je Matías oy ymicho'ndigiy ma je nimajtūgpi ajcxy huídi ycapxhuäcxy Jesús y'ayuc.

2

Co je Espíritu Santo ycidacy choñ tzajpjoty

¹ Co oy je Pentecostés xii paady, jim anajty Jesús ydiscípulos ajcxy ni'amugi' tú'ciy ijtcixy.

² Huin'it janch timitiini yajmidoy tūg ne'min, choñ tzajpjoty, jadu'n nej poj micpi. Chi yaj'ujtzaay je tigot ma anajty iñaaygixy.

³ Chi nigidaaci nidüg nidügti toodz jadu'n nej jñnye'n.

⁴ Chi je Espíritu Santo nidüg nidügti ajcxy y'adigiyi yjottigiyi. Chi ytigiygixni capxy miydaacp nije' nije' ayuc jadu'n nej je Espíritu ajcxy yaj-capxyii.

⁵ Jim Jerusalén anajty je huin'it xii may judíojäy ajcxy huídibi tzoomb canaag agajp. Hue' ajcxy chachcuydumb judíojäy ycostumbre.

⁶ Co je cajpjäy ajcxy midooy je ne'min, chi ajcxy ooy yöymujcy. Chi je mayjäy ooy yhuinmay'ahuídjty, co ajcxy midooy chachcapxcixy chachmiydaaccixy ma yci'm'ayuc.

⁷ Je mayjäy ajcxy ooy chigiyi jihuñy, chi ajcxy ñayñimaayi miñ xyipy:

—Ix ¿nej cay Galilea jäy jada ajcxy nidüg'óciy huídibi jadu'n tzachcapxcíxy tzachmiydaaccíxy ñch ajt ngi'm'ayuc?

⁸ ¿Nej ñch ajt co nmído'mbíjcm co tzachmiydaaccíxy ñch ajt n'ayuc huídibi ti nmíbi'c'ájtím?

⁹ Ya anajty ajcxy Partia jäy, Media jäy, Elam jäy, Mesopotamia jäy, Judea jäy, Capadocia jäy, Ponto jäy, etz cham huídi tzínaayb ajcxy jim Asia ñaaxjot,

¹⁰ etz huídibi ajcxy tzomb jim Frigia, etz Panfilia, huídibi tzomb jim Egipto, etz huídibi tzomb jim ma yi Africa ñaaxjot Cirene ninaxy. Nañ jadu'n jim romanojäy huídibi ya adzínaayb. May ajcxy jim huídibi judíojäy etz nijéjity huídibi ca' yjudíojäyity huídibi judíojäy ycostumbre ajcxy ti yjijptigíyíyí.

¹¹ Ya nañ jadu'n Creta jäy etz Arabia jäy; e ñch ajt tüg'óciy nmídoohuim jada jäy ajcxy nigapxcíxy nimíydaaccíxy huídi Dios ti tuñ mijcajee ma ñch ajt ngi'm'ayuc.

¹² Nidüg'óciy ajcxy ooy jihuíy, e chi ajcxy ooy yhuinmay'ahuídijty, miñ xyípy ñay'amídoóhuigíxy:

—¿Nej jada yhuimbídizima'ñ?

¹³ E nijéjity jäy jéyi níxígy yajxígy, ymínaangíxy:

—Muucip jada yi' ajcxy.

Pedro yaj'ixpíjcy je mayjäy

¹⁴ Huin'it Pedro ytinayígy míd je nimajctügpí apóstoles, e ytigíy capxpi mic ymínañ:

—Yéydijctjic ajcxy huídibi tzínaayb Judea etz tüg'óciy huídibi tzínaayb ya Jerusalén, nejhuihuípy miich ajcxy jada e mídou ajcxy yajxon huídibi ajcxy nyajnimáhuamyb.

¹⁵ Jada jäy ajcxy ca' ajcxy ymügyii jadu'n nej miich ajcxy mínaangíxy. Tim petyxíni jada cham.

¹⁶ Jada je' huídibi ñigapxy je Joel, Dios y'ayuc najtzcapxíybi, co jadu'n mínañ:

¹⁷ Je huin'it xii mína anajty je naaxhuiñybi cixa'ñ, jadu'n Dios mínañ, nya-jhuäcxtáhuibich je nEspíritu ma tüg'óciy naaxhuiñyjäy. Miich mníx etz mmang ajcxy capxhuäcxip ñch n'ayuc ndiy'ajt, e je yujcyeecpídijc ajcxy yhuin'ixípy ooy mijhuinma'ñ, e je mijjäydijc cumáhuípy ajcxy.

¹⁸ Nyajhuäcxtáhuip ñch je nEspíritu huin'it xii ma ñch ndumbi yéydijcpi töxyjäybi, e yi' ajcxy capxhuäcxip ñch n'ayuc ndiy'ajt.

¹⁹ Nyajquëxígibich tzajpcíxy huídijaty oy chigíyñi, e ya naaxhuiñ nyegípyich tíy'ajt: ní'py, jín etz jínjoc.

²⁰ Yi xii ahuimbídipy coodz, etz je po' ahuimbídipy nej ní'py, ma anajty ca' miñ je xii je tiempo mína anajty mínañ je Huindzin Dios. Mij ayo'n ji tunaanip jadaanip ijna' quëxna'.

²¹ E tüg'óciy jäy huídi míyaaxp ojadajtp je Huindzin Dios, Dios ajcxy yajnídözögíib y'alma.

²² Chi Pedro yjacmínañ:

—Amído'ijtcix, miich judíojäy ajcxy, jadu'n nej cham nmína'na'ñich. Je Jesús huídibi tsoon jim Nazaret ti xyaj'ijxcíxy Dios ymic'ajt, mijhuinma'ñ, etz ijxpejt, jadu'n nej miich ajcxy ti m'ijxcíxy ti mnejhuíygyxy.

²³ Jada yajcíyeyc ma miich ajcxy, jadu'n nej anajty Dios ti yajnígödugíy, e ti huinmay. Ajcxy mmajch je Jesús e myaj'ögy ajcxy, chi ajcxy myajcruudzpejty míd jibic jäydijc y'ané'mín.

²⁴ Chi Dios yajjugypíjcy yajníhuädzictuty ma yi ó'cin, ca' huaad yhui'my ögy huinixii.

²⁵ Je David ñimíydac Jesús chi ymínañ:

Nejhuiybich co je nHuindzin Dios y'ity ma ich nhuinduu. Yi' ijt ma ich n'a'oy, jigix ca'ydi pin xy'adzigiych xyajhuinma'nydigooyich.

²⁶ Paady ti njotcugiyich, e ti ngapxypidzimyich co ooy njotcujcich. Paady co oy n'ogibich etz ninicx ñaaxtigihuiipy, ca' ndajy mayich.

²⁷ Co miich Dios ca' myajhui'mañ ich n'alma ma ñaaxtigiydac. Ni mga'aa'ixihuipy, co miich mdumbi huidibi ooy mdzocy, co nicxy ñinicx ñaaxhuindigoydäy.

²⁸ Miich Dios, ti xyajni'ixiyich yi tzinaayin huidibi ymüd jugy'ájtin huinixibi. Xyajjotcugihuibich müd co xymüd'idipyich.

²⁹ Chi Pedro yjacminañ:

—Migügtijc ajcxy, huadz miich mnejhuigyixy co ich ajt nmij'ap David y'o'cy etz yajnaaxtigiyi. E ma ñaaxtigiy nmüdni jé'ajt chambaad.

³⁰ Je David hue' je' anajty Dios y'ayuc ñajtzcapxiybi, e ñejhuiyb anajty co ti Dios yajnimäyii huidibi ca' y'aniijity. David ñejhuiyb anajty co ma y'ap y'oc ma'xung'adipy Cristo, jaydebi ané'mipy ma David y'ane'mdac.

³¹ Jadu'n co David jecy'ajty huinjihuüy e nejhuiy etz nigapxy jadu'n nej yjugypigañ je Cristo co anajty ti y'ögy. E yminañ co ca' yi' y'alma yhuí'mipy jutjoty etz ñinicx ca' ypüdzipy.

³² Dios yajjugypijcy je Jesús co y'o'cy. Jada tiy'ajt ich ajcxy nidüg'óciy nidiy'ajt'ajtpy.

³³ Jadu'n Dios Jesús mooy mij'ajt jiiby tzajpjoty, chi yajcädigiyi je Espíritu Santo huidibi Dios Teedy y'ahuanüy e tüg'óciy huidibi miich ajcxy ti m'ijxcixy ti mmidoogixy jiiby yi' chooñ ma yi'.

³⁴ Com David ca' je' chajppejty, je David ci'm yminañ:

Je Huindzin Dios nimay ich nHuindzin: “Ña' ma ich a'oy'amy,

³⁵ ixti cooni nmimadactähuibich yi mmidzip, jadu'n anajty nipaady nej jihuiy mdecypocxpejt'adyii.”

³⁶ Chi Pedro yjacminañ:

—Ñejhuihuipy nidüg'óciy yi Israel jäy ajcxy co janch janch co je Jesús huidibi miich ajcxy myajcruudzpejt, Dios yajnibijc co yhuindzin'adipy ma miich ajcxy, etz Cristo huidibi xyñihua'nipy xyajtzögipy ajcxy.

³⁷ Co je mayjäy ajcxy jadu'n midoy, chi ajcxy yjotyungüy, e amidoy ajcxy je Pedro etz jacjadyii jäy huidi Jesús y'ayuc capxhuäcxi anajty, chi ajcxy yminañ:

—Migügtijc, ¿ti ich ajcxy jébi huaad nduñ?

³⁸ Huin'it Pedro y'adzooy:

—Jothuimbijtcix e niibejtcix nidüg nidüg müd Jesucristo yxi, jigix Dios miich ajcxy mbocy xyhuinmeecxipy. E jadu'n Dios xymöhuipy je Espíritu Santo.

³⁹ Huidibi Dios y'ahuanüy miich yi' ajcxy mje' etz m'ung ajcxy, etz m'ap m'oc ajcxy, etz nañ jadu'n je jäy ajcxy huidi jiguémip, etz jacjadyii jäy ajcxy huidi Dios huin'ixamy.

⁴⁰ Müd jadyaab ayuc etz jacjadyii ayuc Pedro yajnimay capxhuijy je mayjäy yminañ:

—Ca' mmijpidaaccix je jäy ajcxy y'ayuc huidibi ca' capxymidoy Dios.

⁴¹ Jadu'n yjajti, je jäy ajcxy huidijaty mibijc Pedro y'ayuc, chi ajcxy ñibejttay huin'it xii. Nimayüy ajcxy huidibi mijpidac Jesús y'ayuc oy nidugüg mildi jäy.

⁴² Tüg'óciy ajcxy anajty panixcixy yi ixpíjcín jadu'n nej yi Jesús y'apóstoles ajcxy yaj'ixpijcy. Chinaaygixy yquipxyjot yquipxyhuinma'ñ. Etz Dios mibijctzoogixy e ñayyöymújcigixy co anajty ajcxy chajcaagy tujc-huäcxaangixy.

Jadu'n nej je mibijpidijc chinaaygixy jugy'ajtcixy

⁴³ Nidüg'óciy ajcxy anajty ooy mijcajee jihuüy. E Jesús y'apóstoles ajcxy ijxpejt etz mijhuinma'ñ ooy anajty tungixy.

⁴⁴ Nidüg'óciy je jäy ajcxy huídibi anajty ti ymibijccixy ijtp anajty ajcxy tüg mucy, e yajhuäxcixy tijaty ajcxy anajty ymüid, mooygixy ymigügtjc.

⁴⁵ Ytoocpy anajty ajcxy yi' ypidägy huídibi anajty ymüid, e chi anajty yajhuäxcixy yi' meeñ nije' nije' nej p'in ti yajmayjaty.

⁴⁶ Jabom jabom anajty ajcxy ñayyöymugyii ma Dios ytjic, etz nañ ñayyöymugyii ajcxy ma ytjic tzajcaagy tujc-huäxcixy etz ycaaygixy y'uuccixy ni'amugi' jotcujc müid ajcxy y'oyjot y'oyhuinma'ñ.

⁴⁷ Ñi'ügixy niyaaxcixy yi' Dios, e tüg'óciy jäy nayyajmij'ájtjp anajty ajcxy. Chi je Huindzin Dios yajmayiy jabom jabom yi' mibijcpidijc, yi' huídibi anajty patp nídzoocin.

3

Tüg tecyma'tpi chögy

¹ Tüg xii Pedro etz Juan ypättigiy ajcxy tú'ciy ma Dios ytjic, mijminacy xii anajty, je' je' anajty je hori mina ajcxy Dios mibijctzoogixy.

² Jabom jabom anajty jäy yajnicxcixy ma je Dios ytjic'aguu tüg tecyma'tpi, jadu'n je' anajty ti yma'xung'aty. Chi ajcxy pidägy je tecyma'tpi ma je Dios ytjic'aguu huídi anajty yxii la Hermosa, jigix jim pijctzohuipy meeñ ma je jäy ajcxy huídibi tigiiyb ma Dios ytjic.

³ Co je jäy tecyma'tpi ijxy Pedro etz Juan ytigihuaangixy anajty ma Dios ytjic, chi pijctzoy meeñ.

⁴ Co Pedro etz Juan ijxy je tecyma'tpi, chi Pedro yminañ:

—Huindixpejtcich.

⁵ Chi je jäy huindixpejty, yjijp'ijxpy anajty ti möhuaanip.

⁶ Chi Pedro je tecyma'tpi nimay:

—Ca' nmüididyich plata, oori, huídibi janchtiy nmüidich je' nmöhuip. Müid Jesucristo je Nazaretpi ymic'ajt ich müich nimaayb: Tinaayig etz yöy.

⁷ Huin'it Pedro majch je tecyma'tpi ma a'oygi', e yajtinaygugiiy. Huin'itiy y'oyii ymicpijcy je ytecy etz ytecyög.

⁸ Chi je tecyma'tpi ytinaygugiiy etz chi ñajztibiiy. Chi jada' yöychoñ e ytigiiy ma Dios ytjic müid Pedro etz Juan yöyñip ñidijcni yujctijcni, yam Dios ooy jäytech.

⁹ Tüg'óciy je mayjäy ijxy co anajty yöyñip etz jäytech yi' Dios.

¹⁰ Je jäy ajcxy y'ijxy'ajtpy anajty ajcxy je tecyma'tpi e ñejhuüygixyp co je' anajty je' huídibi pijtzohuo'cp pi'c meeñ ma Dios ytjic'aguu huídi anajty yxii la Hermosa. Paady je jäy ajcxy ooy chigiiy jihuüy, co ajcxy ijxy nej anajty yam ti ytunyii ti yjadyii.

Pedro nimiydacy nej anajty je tecyma't ti chögy

¹¹ Je tecyma'tpi huídibi anajty ti chögy ca' anajty ixmach Pedro etz Juan, e tüg'óciy yi' jäy anajty ooy jihuüygixy huinmaaygixy. Chi mic'amy mayjäy nimujcy Pedro etz Juan jim ma yi' Dios ytjic huinduu huídibi jäy ytijpy Salomón.

¹² Pedro co jadu'n ijxy je mayjay, chi yminañ:

—Judío yëydijctijc, ¿nej co mdzachhuinmaaygixy mijcajee? ¿Nej co ich müich ajcxy xychachhuindixcixy jadu'n nej jihuüy ich ajcxy jada jäy ti nyajtzögyich ti nyajyöychooñich müid ngümmic'ajtich, o müid co ich ajcxy ooy nDios'ojadaty?

¹³ Ich'ajt nDios, je Dios huidi nmij'ap nmijteedy, je Abraham, je Isaac, etz je Jacob y'ojadajt, yi' ti yajtzögy jada tecyma'tpi, jigix yajcömayipy yi' y'ung Jesús huidibi miich ajcxy mgïyejc ma je tungmïdpi. E co je gobernador Pilato je' najtzmazihua'ñ, miich ajcxy ca' m'aa'axiy.

¹⁴ Ma yjapadyii ajcxy mgapijctzoy co huen yajnajtzmaziy, je huidi anajty yajpaatp huädz etz tudägy, chi miich ajcxy mbijctzoy co huen yajnajtzmaziy tüg jäy huidibi anajty ti yjäyyaj'o'cy.

¹⁵ Jadu'n je jäy ajcxy yaj'o'cy je' huidibi anajty jugy'ajt yejcp. Je huidibi Dios yajjugypijcy ma anajty ti y'ögy e jada tïy'ajt ich ajcxy nidiy'ajt'ajtpyich.

¹⁶ Mïd co ti mibicy Jesús yxii, je mijhuinma'ñ huidibi Jesús ymic'ajt ti tuñ mïd jada pa'mjäy huidibi miich ajcxy m'ijxyp mnejhuïyb. Com ti mibicy Jesús paady ti chögy janch yajxondicni, jadu'n nej miich ajcxy nidüg'ócy ti m'ijxcixy.

¹⁷ Chi Pedro yjacmïnañ:

—Nmigügtijcïch, nejhuïybïch co miich ajcxy etz mhuindzindijc yaj'o'cy Jesús, mïd co anajty mganejhuïygyxy ti anajty ajcxy mduungixy.

¹⁸ Jadu'n cham Dios ti cuyduñ jadu'n nej Dios y'ayucnajtzcaxïybï ymïna'ñ co copicy co yi' Cristo yajnaxipy ayo'n.

¹⁹ Paady játyim jothuimbijtcix miich ajcxy ma Dios, jigix ajcxy mbocy yajjötztähuipy. Huin'it je Huindzin Dios xyajniguexipy ajcxy jotcujc'ájtïn huinixï,

²⁰ e yi' quexamb je Jesús, je Cristo, je huidibi Dios jayïjp'aty yhuin'ijx co quexa'ñ ma miich ajcxy.

²¹ Oy jadachambi Jesucristo y'oc-huí'mïpy jïlby tzajpjoty ixti cooni Dios anajty yaj'oyïdyäy tijaty, co jadu'n yjaay yi' y'ayucnajtzcaxïybï huidibi mïd huädz yjot yhuinma'ñ huidibi ajcxy jecy'ajty tzïnay.

²² Jadu'n Moisés nimay ich ajt nmij'ap nmijteedy jecy'ajty: “Je Huindzin Dios xyajniguexaan miich ajcxy tüg yi' y'ayucnajtzcaxïybï, huidibi pïdzïmamyb ma miich ajcxy mjuugy mmïgüg jadu'n nej ich yi' xyguejxy. M'amïdo'idïpy miich ajcxy yi' y'ayuc.

²³ Jadu'n yjadïpy co tüg'ócy jäy huidibi anajty ca' capxymïdooy je Dios y'ayucnajtzcaxïybï, huädz ajcxy ytigoydähuipy, e tüg jïbicy ajcxy idïpy ma judïojäy ajcxy yajpaady.”

²⁴ Chi Pedro yjacmïnañ:

—Jadu'n jada tüg'ócy Dios y'ayucnajtzcaxïybï, chondacy ma Samuel ixti ma jacjadyïni ajcxy, ñigapxtay ajcxy jadu'n nej cham ytuñyï yjadyïi.

²⁵ Yi' Dios y'ayucnajtzcaxïybï ajcxy, miich je' anajty ajcxy mmïj'ap mmïjteedy. E je ayuc huidibi Dios yajnimay Abraham ycuydunaamyb mïd miich ajcxy co jadu'n ymïnañ: “Ngonúucxïbïch tüg'ócy naaxhuiñyjäy mïd tüg miich m'ap m'oc.”

²⁶ Co Dios y'ung y'o'cy, chi Dios yajjugypijcy jadüg'oc, e quejxy jayïjp ma miich ajcxy, jigix xyconúucxïxïpy, etz jigix nidüg'ócy miich ajcxy m'ixmadzïpy yi' mjïbichuinma'ñ.

4

Pedro etz Juan ma tungmïdpi yhuinduu

¹ Pedro etz Juan jimni anajty tzachmïdmïydaaccixy je mayjäy ajcxy, co oy miingixy je judïo teedy ajcxy, mïd je soldado huindzin, je tzajptijc cuend'ajtpï etz mïd saduceojäy.

² Ooy ajcxy anajty yjotmätcixy co Pedro etz Juan yaj'ixpijccixy anajty je mayjäy etz nimaaygixy co yi öcpi jugypigipy yi' ajcxy, com co Jesús yjugypicy co y'o'cy.

³ Chi je tungmüdpí ajcxy majch Pedro etz Juan, e chi ajcxy pidacy pujxtigoty ixti com jabomni, com ti anajty chu'ññ.

⁴ Mayjäy ajcxy huídibi anajty ti amido'ijtcixy je Pedro y'ayuc ymibijc ajcxy. E hue' je mibijcpidijc, ac yëydijctijcpi, yajmichomujcy jahueen ycamigoox mility.

⁵ Je com jabom ajcxy ñaymújcci jim Jerusalén judíojäy tungmüdpí, je mijjäydijc etz yi escribas.

⁶ Nañ jadu'n jim anajty Anás huídibi anajty ane'mb je teedy ajcxy, etz je Caifás, je Juan, je Alejandro, etz tüg'óciy teedy mijtungmüdpí yjugymigüg.

⁷ Chi ajcxy pidacy Pedro etz Juan cujc'amy ma anajty ajcxy ñaymugyii, chi ajcxy y'amidooy:

—¿Pín miich ajcxy ti xymöy cötujcin co jada jadu'n ti mdungixy?

⁸ Huin'it Pedro ymüd anajty Espíritu Santo ma yjot yhuinma'ñ, chi ymíñañ:

—Miich ajcxy tungmüdpí etz judíojäy mijjäydijc,

⁹ yi' ñch miich ajcxy cham xyaj'amidoob yi oybi tiibi yajtuñ ma tüg pa'mjäy e nejhuñhuaangixy nej ti chögy.

¹⁰ Cham nimiydactäyich ma miich ajcxy mhuinduu, jaydëbi ajcxy nejhuidähuiipy tüg'óciy judíojäy, co jada yaabi jäy huídibi anajty tecyma'tpi, cham yajpaady ya ma miich ajcxy mhuinduu mic oy, müd je mic'ajt huídibi Jesucristo je Nazaretpi yejcpy, je jäy huídibi miich ajcxy myajcruudzpejt, huídibi Dios yajjugypijc co y'o'cy.

¹¹ Yi Jesús jadu'n nipaady nej tüg tzaa oybi, huídibi ajcxy potzpidijc, ca' yajtúngixy co ytijcojcxixy. Jesús cham ti paady mijtung ma Dios, jadu'n yi' ni paady nej tüg mij tzaa huídibi ytungbaatp ma poch ytaatz.

¹² Ca' jac ni pín huídibi jëbi xyajnidzoocim ajt n'alma. Jesucristo yi' je' tügpaic huídibi Dios yejc ma jäy ya naaxhuñ huídibi jëbi xyajnidzoocim ajt n'alma.

¹³ Co je mijtungmüdpí ajcxy ijxy midoy jadu'n nej Pedro etz Juan ajcxy huinmic jotmic ycapxcixy, etz nejhuñy co ca' ajcxy y'ixpicyjäyity, chi ajcxy ooy jihuiy huinmay. Nañ yi' ijxcajp ajcxy co je' anajty huídibi ajcxy ti müd huídity Jesús.

¹⁴ Cha co yjactimjímity anajty je jäy huídibi anajty ti chögy ytinäy müd Pedro etz Juan, paady ajcxy ca'jajty nej midziptzoonipy.

¹⁵ Chi je tungmüdpí ni'ane'mdiy huen yajpidzimyii Pedro etz Juan ma je mayjäy anajty ñaymugyii, jigix ac jëyi tungmüdpidijc ñyöyaangixy capxyöyaangixy Pedro etz Juan ypocy.

¹⁶ Chi ajcxy ymíñañ:

—¿Ti cham nduunim müd yjiibi jäy ajcxy? Com tüg'óciy jäy huídibi tzinaayb ya Jerusalén ñejhuñy ajcxy co ti túngixy mijhuinma'ñ, e ca' huaad ñch ajt nmínaanim co ca' yjanchity.

¹⁷ Tzoc capx'adujcim co ca' huaad ajcxy jacnimiydägipy Jesús jadachambi etz jacnicxpi xi tiempo.

¹⁸ Chi ajcxy mijhuoy Pedro etz Juan, chi ajcxy nimay co ca' huaad ajcxy ni nej ocnimiydaacnip, ni ca' jacyaj'ixpigipy müd Jesús yxi.

¹⁹ Huin'it Pedro etz Juan y'adzooy:

—Huinmaaygix miich ajcxy ci'm pen tiy'ajt jada ma Dios co ñch miich ajcxy ngapxycöbigipy jayijp, ca'ydi yi Dios.

²⁰ Com ñch ajcxy ca' nni'amonaangixy jadu'n nej ñch ajcxy ti n'ixy ti nmidooy.

21 Huin'it je tungmüdpí ajcxy adzig'iñ mığapxy Pedro etz Juan, e najtzmazdüy ajcxy. Ca' ajcxy mihuinma'ñybaty nej tzaachytunıpy Pedro etz Juan. Com tög'óciy jäy yjäymejchpy ycömaayb anajty yí Dios jadu'n nej anajty tí ytuñyí tí yjadyí.

22 Je jäy tecyma'tpí huídibi tzooc co Dios mihuinma'ñ ytuñ, ymüd anajty yjímıjt huixchıgüıpx naxy.

Je mibıjcpıdıjc ajcxy pijctzoogıxy ma Dios jotmic'ajt

23 Chi Pedro etz Juan co yajnajtzmazdüy, chi ajcxy ñıcxıy ma ymıgügtıjc anajty, yajmüdmıydactay tög'óciy jadu'n nej teedy huındzın etz mıjjäydıjc anajty tí ñımáayıgıxy.

24 Co jada ayuc ajcxy mıdoy nidüg'óciy ajcxy tú'cıy yjot yhuinma'ñ pıdacy, chi ajcxy Dios mibıjctzoy ymınañ ajcxy:

—Huındzın Dios, miich je' tí m'oyduñ je tzajp, je naaxhuiñybi, je meyy etz tög'óciy tijaty.

25 Miich müd mEspıritu je David myajcapxy, e yí jadu'n ymınañ: ¿Nej co jada naaxhuiñybi jäy chachhuaangıxy chachjihuyıgıxy, e yí jäy ajcxy huinmaaygıxy huídibi ca' ytimytııjıty?

26 Yı reydıjc ya naaxhuiñybi mıdızıptzoñ ajcxy yí Dios. Etz je tungmüdpı cajp cajp ñaymıjci ajcxy, mıdızıptzoñ ajcxy Huındzın Dios, etz mıdızıptzoñ ajcxy Cristo.

27 Com janch co je rey Herodes etz yí gobernador Poncio Pilato ñaymıjci ya ma jada cajp müd huídibi ca' yjudıójäyıty ajcxy etz müd judıójäy ajcxy, mıdızıptzoñ ajcxy yí m'ung Jesús huıdı anajty tí mhuin'ıxy.

28 Yı' ajcxy tí cuydungıxy tög'óciy jadu'n nej miich, Huındzın Dios, tí myajnıgödügıy jadu'n nej ytunıyb yjadıyb.

29 Jadachambi Huındzın Dios, ix jadu'n nej yí tungmütpı xychachmıjotmá'tcıxyıch. Mo' yí mdumbı ajcxy jotmic'ájtın, jıgıx m'ayuc ajcxy capxhuäcxıpy amıc jotmic,

30 e müd miich mmıc'ájtın chögıpy pa'mjäydıjc, tunıpy ajcxy tijaty iıxpejt etz mihuinma'ñ müd yí m'ung Jesús yxıı, huídibi müd huädz yjot yhuinma'ñ.

31 Co ajcxy mibıjctzoday, chi je naax chuyuuıy ma anajty ajcxy tügmucy yajpaatcıxy, etz nidüg'óciy yı' ajcxy ymıc'ajt mooyı je Espıritu Santo, e yí Dios y'ayuc capxhuäcxıxy anajty amıc jotmic.

Je mibıjcpıdıjc tú'cıy anajty ajcxy yjot yhuinma'ñ

32 Je mayjäy huídibi anajty tí mıbıcy, tú'cıy ajcxy yjot yhuinma'ñ. Ni pın anajty ycamınañ co naydüg jé'adyıı. Hue' anajty ymınaangıxy co tú'cıy jé'ájtıgıxy.

33 Je majmetzpi Jesús y'ayuccapxhuäcxpi amıc jotmic capxhuäcxıy je tıy'ajt jadu'n nej je Huındzın Jesús yjugypıjcy co y'o'cy. E mıj ajcxy Dios ypubejtı.

34 Ma je' ajcxy ca' ni tí yajmayajtcıxy, com tög'óciy tijaty anajty ajcxy ymüd ñaax o ytıjc ytoocpy anajty ajcxy, e yejccıxy anajty meeñ.

35 Chi je meeñ yajcıdıgıyıgıxy je apóstoles ajcxy e yı' ajcxy moy nidüg nidüg pınjaty yajmayajtp.

36 Jım anajty müd je' ajcxy tög levita jäy huıdı anajty yxıı José, huídibi ma'xung'ajt ma yı ñaaxjot meyy agıjc huídibi yxıı Chipre, je huídibi je majmetzpi Jesús y'ayuccapxhuäcxpi, yxıı moy Bernabé, huídibi huımbıdzım je yajjotcujc'ajtpı.

37 Je Bernabé tocy ytundac huídibi anajty ymüd, e chi mımııñ je meeñ, e yajcıdıgıy je apóstoles ajcxy.

5

Je Ananías etz Safira ajcxy Dios midundigoy

¹ Chi jadüg yëydijc, huïdi anajty yxii Ananías, miid ytöxyijc, Safira, toogy ajcxy tüg it ytundac.

² Ananías ñayyajnihui'mi jac'anaxy je meeñ, e yajninicxy Jesús y'apóstoles ajcxy je jac-hueenip, jadu'n nej jihuiy yejctay tüg'óciy, etz yi' ytöxyijc ñejhuiyb anajty.

³ Chi Pedro nimay Ananías:

—Ananías, ¿nej co myajtuñ je mujcu' yhuinma'ñ, e mhuin'ina'ñ je Espíritu Santo, e ti mbugoñ jac'anaxypí meeñ nej ti tzoo'adyii yi pidägy tibi mdoogy?

⁴ ¿Nej ca' anajty yi' miich mdundac'adyii? E co ti mdoogy, ¿nej ca' anajty je' miich mmeñ'adyii? ¿Nej co jadu'n ti mdundigooy? Dios ti mhuin'ina'ñ, canan jäy.

⁵ Co jadu'n midoy, jimiyi Ananías yciday, e chi y'o'cy. E tüg'óciy jäy ajcxy huïdijaty nejhuiy, ooy ajcxy chigiiy.

⁶ Huin'it ymiiñ jadyii yujcyeecpidijc, chi ajcxy mo'ñ Ananías ñinix, e oy ajcxy yajnaaxtigiiy.

⁷ Codugig hori naxy, oy ytigiiy je Ananías ytöxyijc, e ni ca' nejhuiy anajty ti ti ytuñyii ti yjadyii je ñäy.

⁸ Pedro y'amidoohui:

—Yajnimaaaygich, ¿nej janch jadu'n ti mdoocixy yi mdundac jadu'n nej ti mgapxcixy?

Chi je töxyjäy y'adzooy:

—Janch jadu'n ti ndoogyich.

⁹ Chi Pedro yminañ:

—¿Nej co ti mnaygápxigixy mhuin'ina'ñ yi Espíritu Santo? Cha ma tijc'aguu je jäy ajcxy ytinäy huïdi oy ti yajnaaxtigiiy mñäy, e jadachambi miich ajcxy xyajnicxaam nañ jadu'n.

¹⁰ Tim huin'itiy Ananías ytöxijc yciday, e chi y'o'cy. E chi oy ycidägy ma Pedro ytecymijc. Co je yujcyeecpidijc ytigiiy, chi ajcxy je' paaty ögy. Chi ajcxy yajpidzimy etz oy yajnaaxtigiiy ma ñäy ymijc.

¹¹ Chi tüg'óciy je jäy ajcxy huïdibi Jesús mibijcp etz tüg'óciy huïdibi midou jada nej ti yjadyii ti ytunyii, chi ajcxy ooy chigiiy.

Canaag mij'ixpejt etz tii'ajt

¹² Je majmetzpi Jesús y'ayuccapxhuäcxpi ooy anajty ajcxy Dios ymic'ajt yajniguëxici etz ixpejt yejccixy ma yi jäy ajcxy. E tüg'óciy jäy ajcxy huïdibi Jesús mibijc jabom jabom anajty ñayyöymújigixy ma Dios ytijc huinduu huïdibi yxii Salomón.

¹³ Ca' jac ni pin anajty mijnicxpeda'ñ mijyöyepeda'ñ je' ajcxy. E je jäy ajcxy yjacyajmij'ajtpy huïdi Jesús anajty ooy mibijccixyp.

¹⁴ Mayjäy oy mibijcni Jesús y'ayuc, yëydijctijc etz töxyjäydijc.

¹⁵ Etz ixti pa'mjäydijc anajty ajcxy yajnicxy mjtügujc cijx'aam pidaaccixy, jigix co Pedro ñaxipy jim ycadimjeyity co nicxy y'aa'ap yjäty ma je pa'mjäy.

¹⁶ Nañ jadu'n mayjäy chooñ anajty huïdijaty huïgon ycajp, ymiingixy Jerusalén, miidmiingixy pa'mjäy, etz huïdibi ca'oybi miid ma yjot yhuinma'ñ, e tüg'óciy yajtzoocaaayb anajty ajcxy.

Pedro etz Juan yaj'ixhuïdijtcixy yajpahuidijtcixy

¹⁷ Huin'it je teedy mjtungmiiidpi etz huïdibi saduceo ijxpíjcín ymijpidacp ooy ajcxy yajca'oy'ijxy,

18 e co ajcxy majch je apóstoles ajcxy, chi ajcxy pidacy ma je mijpujxtijc.

19 Chi Huindzin Dios tüg y'ángel je huin'it coodz yaj'ahuaach je pujxtijc aguü, yajpidzimy ajcxy, chi ajcxy nimay:

20 —Níxcix, tinay'ahuiygix tzajtigoty, yajmüdmüdaaccix yi mayjäy ajcxy Jesucristo ytiy'ajt nej jëbi jäy ajcxy paadipy jugy'ájtín jemybi.

21 Co jadu'n midoy, chi com jabom ytigüy ajcxy jopyñi tzajtigoty. Jiiby je' ajcxy anajty ñiyaj'ixpijcco'ni.

Chi je teedy mijtungmüdpi etz jacpinjaty müd, chi ajcxy capxyñiguejxy yi judíojäy ymijjäydijc etz ixpijcytjic co huen junta jadyii. Chi ajcxy capxyñiguejxy huen nicxy yajpidzimyii jiiby pujxtigoty yi apóstoles ajcxy.

22 Co je policías ajcxy ymejch ma je pujxtijc, ca' ajcxy paady je apóstoles ajcxy. Chi ajcxy huimbijtni müd tiy'ajt,

23 chi ajcxy nimay:

—Hue' ich ajcxy ti nbaadcixy yi pujxtijc aducy, etz je soldadtijc jim tijc aguüy yjaccuend'ajtcixy. Chi co ich ajcxy nyaj'ahuäch je pujxtijc, ca' ich ajcxy ni pin ti nbaatyich jiiby pujxtigoty.

24 Co jadu'n ajcxy midoy, je teedy mijtungmüdpi etz je soldado huindzin, etz jacjadyii teedy huindzin ajcxy, chi ajcxy ooy huinmay nej jada y'occogixihuip.

25 Huin'it tüg jäy miññ huídibi nimaayi ajcxy:

—Je jäy huídibi miich ajcxy mbidac pujxtigoty, chim je' ajcxy tzajtigoty yaj'ixpijccixy yi mayjäy.

26 Chi je soldado huindzin müd soldadtijc ñicxy ma yi apóstoles ajcxy jäy yaj'ixpijccixy, chi ajcxy yajnicxy oy'amy, com tzigüyb anajty ajcxy co je mayjäy chaagädziyb.

27 Co ajcxy yajmiññ, chi ajcxy pidacy ma je maytungmüdpi yhuinduu. Chi je teedy mijtungmüdpi je apóstoles ajcxy nimay:

28 —Ich ajcxy ti ngapx'aducy co ca' huaad m'ocjacyaj'ixpijccixni ma Jesús yxi. E ¿ti ti mdungixy? Ti myajhuäcxtaaygixy yi m'ixpijcin ma Jerusaléngajp, e ich ajcxy miich pocy xyjátym yajmihui'mam co Jesús y'o'cy.

29 Chi Pedro etz jacjadyii apóstoles ajcxy y'adzooy:

—Copicy ich ajcxy ngapxycöbigipyich yi Dios jayijp ca'ydi jäy.

30 Je Dios huídibi ich ajt nmij'ap nmijteedy y'ojadajt, yi' yajjugypijc je Jesús huídibi miich ajcxy myaj'öc cruudzcixy.

31 Je Dios Teedy jadachambi hue' Jesús müdity aa'oy'amy jiiby tzajpjoty, e ti pidägy ane'mbi etz yajnüdzoocpi jigix yi judío jäy ajcxy yjothuimbidity e yajhuinmeecixy ajcxy ypocy.

32 Ich ajcxy tiy'ajt nyejcpy müd jada ycixpi, etz nañ jadu'n je Espíritu Santo huídibi Dios ymooyb pinjaty capxymidoohuip.

33 Co je jäy ajcxy jadu'n midoy, chi ajcxy ooy yjotmätcoty, chi ajcxy jayaj'öga'ñ.

34 Huin'it ytinayigy ma je naymujctac tüg fariseojäy, hue' anajty yxi Gamaliel, hue' je' anajty Moisés yley ñihuindzin'ájtíp. E jäy ajcxy ooy anajty yajmij'ajtcixy je Gamaliel. Chi je' ni'ane'mdüy co huen yajpidzimyii tzojcyi jiiby tiba'y je apóstoles ajcxy.

35 Chi Gamaliel nimay yi tungmüdpi ajcxy:

—Judío yëydijctijc ajcxy, íxim ti mdungixy müd jada jäy ajcxy.

36 Jäymetz miich ajcxy co jecy'ajty je Teudas ypidigy yminañ co je' ymijity yjanchity, e chi ypanicxi oy nimidaax migo'pxti yëydijc. Chi ajcxy yaj'o'ci, chi tüg'óciy huídibi anajty ti ypanicxyii yöyhuäcxtay, e jadu'ñyi je' ajcxy ñitigoyday.

³⁷ Jacnamni je huin'it xii mina cajpjäy anajty ñecypejtcixy, ypidigy Judas huídibi tzon Galilea. Mayjäy ypanicxi; nañ jadu'n ajcxy yaj'o'cy, e tüg'óciy jäy huídibi panicxy jadu'ñyi ajcxy yöyhuäcxtay.

³⁸ Paady ñich miich ajcxy jadu'n nimaaygixy, ixmajtzcix yi apóstoles ajcxy, e ca' mmijyöybejtcixy. Peni jäy yi y'ayuc ytiy'ajt huídibi ajcxy ymüid, cixip tigoyip yi'.

³⁹ Pen Dios y'ayuc ytiy'ajt yi' ajcxy ymüid, ca' ajcxy mjadipy nej myajcödigóoygixyipy. Jaty nayguend'ájtigixy, ca' jecyity co Dios anajty müid mdziptungixy.

⁴⁰ Nidüg'óciy ajcxy jäygidacy Gamaliel ycapxhuíjin. Huin'it ajcxy mijhuoy yi apóstoles ajcxy. Chi ajcxy tzaachytuñ, chi ajcxy c'ajty, etz capx'adujcy co ca' huaad Jesús y'ayuc jaccapxhuäcxip. Huin'it ajcxy najtzmadziy.

⁴¹ Je apóstoles ajcxy ypidzimy ajcxy ma tungmüidpi ajcxy yhuinduu ooy yjotcujcity co Dios jadu'n ti aa'ixiy co huen tzaachytuñyii müid Jesús yxii ycixpi.

⁴² E ooy ajcxy yaj'ixpijccixy etz nimiydaaccixy Jesucristo jabom jabom jadu'n tzajtigoty nañ jadu'n majaty tijc.

6

Chi ajcxy yajniñepty huixtujc mutztungmüidpi

¹ Je huin'it xii ajcxy huídibi ixpijcp Jesús y'ayuc ñigi anajty ñimayiy'adüitzcixy. E huídibi anajty capxp griego ayuc ytigiiy nayñigápxip müid huídibi judío y'ayuc capxp. Yminaangixy co yi griegojäy co'ögy töxyjädiyc, ca' anajty ajcxy paady quipxyjaty müid je judíojäy co'ögy töxyjädyic caayin uucin jabom jabom.

² Huin'it yi majmetzpi apóstoles ajcxy yajnaymujctaayi je jäy huídibi Jesús mibijcp, chi ajcxy yminañ:

—Ca' huaad ñich ajcxy Dios y'ayuccapxhuäcxin n'ixmajch, e nicxyich caayin uucin yajhuäcxcixy.

³ Paady miich ajcxy migügtijc nayhuin'ijxigix huixtujc yëdyijctijc huídibi oy yajmij'ajtni Dios, huídibi huädz oy yhuinma'ñ ymüid, huídibi je Dios yjihui'ñ ymic'ajt müid, e huen ajcxy tung'adüib jada tung.

⁴ ñich ajcxy njacmibijctzohuamy Dios, etz ñich ajcxy njacyaj'ixpigamy Dios y'ayuc.

⁵ Tüg'óciy ajcxy jäygidacy je' ayuc. Chi je mayjäy huin'ijxy Esteban huídibi ymüid ooy ymibijcin, etz ymüid Espíritu Santo. Nañ huin'ijxy ajcxy Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, etz Nicolás. Nicolás ca' je' anajty yjudíojäyity. Hue' je' anajty chooñ jim Antioquía, jécyip anajty jiptigiyiñi judíojäy ytiy'ajt.

⁶ Chi ajcxy yajnicxy je jäy ma je apóstoles ajcxy. Chi ajcxy je apóstoles Dios mibijctzoy e cínixajy ajcxy.

⁷ Je Huindzin Jesús y'ayuc ñigi anajty jäy tzachnejhuñi. E je mibijcpidijc ñigi anajty ajcxy chachnimayñi jim Jerusalén, ixti may judío teedy ajcxy ymibijcy.

Majch ajcxy Esteban

⁸ Je Esteban ymüid anajty Dios ymic'ajt etz y'oy'ajt e oy mijhuinma'ñ tuuñ, etz yejcy ijppejt ma jäy ajcxy.

⁹ Huin'it xii nijëjity ixpijctijc ooy ñay'ijxquípxigixy y'ixpijcin müid Esteban jim ma judíojäy ajcxy ñaymujctac huídi anajty yxii Libertados. E jim anajty Cirene jäy, Alejandría jäy, Cilicia jäy, etz huídibi tzomb jim Asia ñaaxjot.

¹⁰ Ca' ajcxy mĩmadacy Esteban com hue' je' anajty ycapxy mĩd yhuijy'ajt ycuyc'ajt huĩdibi je Espĩritu Santo anajty mooyĩp.

¹¹ Chi Esteban ymĩdzip ajcxy mujuy jãy huĩdibi jẽbi nihuambety Esteban, co ti anajty ooy ycapxtigooy etz ni'ojĩy Moissĩs etz Dios.

¹² Jadu'n ajcxy yajyuumĩgy yaj'oxĩgy yĩ jãy mijjãydĩc, etz huĩdibi ajcxy yaj'ixpijcp Moissĩs yley. Chi ajcxy mĩmadacy majch ajcxy Esteban, yajnicxy ajcxy ma je judĩojãy ymĩjtungmĩdpci etz ixpĩcytĩc ñaymũjcgĩxy.

¹³ Chi ajcxy ixtaayĩ jãy huĩdibi nihuambedĩb, chi ajcxy ymĩnañ:

—Jada Esteban jĩbic nigapxy yĩ Dios ytĩc etz Moissĩs ytiy'ajt.

¹⁴ Ti ñch ajcxy midoy co ymĩna'ñ co Jesũs je Nazaretpĩ yjidamy je Dios ytĩc, e yajtigadza'ñ Dios ytiy'ajt jadu'n nej Moissĩs ajt xymooyĩm.

¹⁵ Huin'it je judĩojãy tungmĩdpci e tũg'ócĩy jãy nej anajty ajcxy jim ñaaygĩxy huĩdĩcxpejty ajcxy Esteban. E chi ajcxy ixi yhuiñyijp jadu'n anajty quẽxĩgy nej y'ãngel yhuiñyijp.

7

Esteban ñaygohuaani ma tungmĩdpci yhuĩnduu

¹ Huin'it je teedy mĩjtungmĩdpci yaj'amĩdooy Esteban:

—¿Nej janch jadaji?

² Chi Esteban y'adzooy:

—Mĩgũgtĩc ajcxy etz mijjãydĩc ocmĩdoogix. ñch ajt nDios mijpĩ janchypĩ nayquẽxĩci ma ñch ajt nmĩj'ap nmĩjteedy Abraham jecy'ajty co anajty jim ity Mesopotamia ñaaxjot, ca'ni anajty chinaydacpiy jim Harãn.

³ Chi Abraham Dios ñĩmaayĩ: “Ixmatz mnaax mgajp etz tũg'ócĩy m'amĩgũgtĩc, e nicx ma yĩ naaxjot huĩdibi myajnixĩhuamyb.”

⁴ Chi Abraham choon ma yĩ Caldea ñaaxjot, e nicxy tzĩnaydacpijcpĩ jim Harãn. Co yteedy oy y'o'cni, chi Dios Abraham yajmĩĩ ma jada naaxjot ma mĩch ajcxy cham mdzĩnãy.

⁵ E ca' Dios moy Abraham jada naaxjot ya, ni ca' ma yhuãcxtãgĩpy. Hue' je' janchtiy yaj'ahuanĩy co mõhuaanĩy y'ap y'oc, e co anajty je' ajcxy jedĩb. Oyñĩ anajty Abraham ca' y'ung mĩdĩty co Dios ymĩgapxi.

⁶ Nĩmaayĩ Dios co y'ap y'oc y'adzĩnãhuĩpy ajcxy ma huingjãy ñaaxjot, etz chi ajcxy ytumbĩ'adiyb etz chaachytunĩyb mĩdaax mĩgo'px jimĩjt.

⁷ Nañ jadu'n Dios nĩmay Abraham: “Ndzaachytunĩpyich je naax cajp ma yĩ m'ap m'oc anajty ytumbĩ'adyii. Chi choonĩp ajcxy jim, e chi xymĩdunĩpyich ma jadayaabi it.”

⁸ Dios ytuun tũg capxytuunĩn mĩd Abraham, co huen ajcxy yajtiy'ajttĩhuĩp. Paady co Abraham y'ung Isaac yma'xung'ajty coductujc xĩ ajcxy oy tiy'ajttĩy. Nañ jadu'n Isaac ymang Jacob, e Jacob yĩ ymang nĩmajmetzpi ajcxy, huĩdibi ajcxy ñĩ'ap'ajty yĩ nĩmajmetzpicypĩ Israel ycajp.

⁹ Chi Esteban yjacmĩnañ:

—Je' ajcxy Jacob ymang, ñch ajt nmĩj'ap nmĩjteedy, ymĩ'ijxtĩnaayb anajty ajcxy y'uch Josĩ. Chi ajcxy Josĩ toocy, chi je' yajnicxi jim Egipto, per Dios mĩd anajty y'ity Josĩ,

¹⁰ etz nihuaañ yajtzoocy ma ayo'n jotmay. Chi Dios moy ixpĩjcin jĩgix cõmay ypidzimĩpy ma Faraõn, je Egipto jãy yrey. Chi je rey Josĩ tung moy huen ane'my je Egipto naaxjot etz ane'mĩpy je rey ytĩc.

¹¹ Huin'it xĩ ñch ajt nmĩj'ap nmĩjteedy ca' anajty ajcxy paady ti ycaypĩ.

12 Co Jacob oy nejhuïy co jim Egipto yajpaady jim trigo, chi jim quejxy ymang ajcxy trigo juuybi. Je' ajcxy huidibi ïch ajt nmij'ap'ajtm nmijteedy'ajtm. Chi ajcxy y'oy tÿgtecy trigo juuyb.

13 Je mimejtz'ocpi co ajcxy oy trigo juy, huin'it José ñayñigapxi ma y'ajch ajcxy. E chi je rey nejhuïy pinjÿy je' anajty je José.

14 Chi José capxyñiguejxy huen cidaaccixy jim Egipto yi' yteedy Jacob mïd tÿg'óciy yjuugy ymigÿg. Hue' anajty ajcxy ñaybaattáayigixy nidugi'px majmox jÿy.

15 E jadu'n yajty co Jacobo oy chinaydacpiy jim Egipto. Jim oy comjegy y'o'cni. Nañ jadu'n jim ajcxy y'o'cy may ïch ajt nmij'ap nmijteedy.

16 E chi Jacob yjuugy ymigÿg com jecy yajpidzimy Jacob ypajc ma ñaaxtigÿy, e chi ajcxy yajnicxy jim Siquem, oy pidaaccixy ma je o'cpi jut huidibi Abraham anajty ti juy meeñgixy ma Hamor ymang jim Siquem.

17 Chi Esteban yjacmïnañ:

—Ytimypadaanipy anajty tiempo nej anajty Dios ti yaj'ahuanÿy Abraham. Ti anajty yi judíoÿy ooy ymayïyñi jim Egipto.

18 Chi oy jadÿg rey ytigÿy ane'mbi huidibi ca' ix'y'adyii José.

19 Je rey yhuin'ïñ ïch ajt nmij'ap nmijteedy, e oy ajcxy chaachytuun. E chi ane'my co huen y'ung ajcxy ñiguecytaaygixy huidibi anajty ajcxy ma'xung'ajtp, jigix y'ó'ccixipy.

20 Huin'it tiempo oy yma'xung'ajty Moisés, je huidibi ooy Dios jÿygidacy. Chi Moisés ytaj yteedy tugÿg po' yajyeeci ma ytijc.

21 Co ajcxy yajñigueeci, chi je rey ñix je' agondigÿy, e yajyeegy jadu'n nej yci'm'ung.

22 Paady Moisés ixpijcy tÿg'óciy jadu'n nej Egipto jÿy anajty ajcxy y'ixpiyity, e ooy ymadacy mïd y'ayuc etz mïd ytung.

23 Co Moisés anajty mïdity huixchiguïpx jimijt, chi pidacy yhuinma'ñ co nicxy ixa'ñ je' y'amigÿgtijc je Israel y'ap y'oc.

24 Chi Moisés ijxy co tÿg egipciojÿy chaachytuñyii tÿg je' y'amigÿg. Chi Moisés yaj'o'cy je egipciojÿy, yaj'ahuimbijty nej anajty y'amigÿg yajtzaachytuñ.

25 Hue' Moisés tijy co je' y'amigÿgtijc ajcxy huen nejhuïy huinjihuïy co Dios nihua'naanip ma ymidzip mïd Moisés ycixpi. Chi ajcxy ca' huinjihuïy co Moisés nihua'naanip.

26 Com jabom Moisés paty mejtz Israel jÿy chachtziptungixy. Chi Moisés jayajxemaañ je tzip, chi ñimay: “Miich ajcxy nay'amigÿg'ajtip, ¿nej co mdzip-tungixy miich ajcxy miñ xyipy?”

27 Je huidibi anajty ymigÿg tzaachytuumb huin'it najtztijÿy Moisés, ñimay: “¿Pin ti xypidägy huindzin etz tÿydumbi ma ïch ajcxy?”

28 ¿Nej xyaj'ögaamich jadu'n nej axiy myaj'o'cy yi egipciojÿy?”

29 Co Moisés jadu'n midoy, chi yqueegy, ñicxy jim ma Madián naaxjot. Moisés jecy y'adzinaay jim Madián naaxjot, e jim oy ypiy. Chi ytöxyjc paty metz ymang.

30 Huixchiguïpx jimijt naxy, huin'it jim adÿgtuum ma je cop huidibi yxii Sinaí, ñayguëxici tÿg ángel jinjoty ma tÿg quipymang huidibi anajty tzachtooyb.

31 Chi Moisés ooy jihuy huinmaay mïd je' ycixpi huidibi anajty y'ijxyp. Co oy mihungoñ, chi midoy co je Huindzin Dios ñimäyii:

32 “Ëch Dios huidibi mmij'ap mmijteedy ajcxy Abraham, Isaac etz Jacobo Dios'ajtpy.” Chi Moisés chiyuygoty, ca' anajty ocjac-huindixpedaani.

³³ E je Huindzin Dios nimaayi: “Jen mgig, com je it ma miich mdinay, Dios yi' y'it.

³⁴ Hich ti n'ixyich njäyich nej tzaachypi paatcixy jim Egipto. Ti nmidooyich co yi'ajcxy yäxy ytinäy müd je tzaachypi ycixpi. Ti ngidägyich co ajcxy ngohuaanip. Hich miich nguexamyb jim Egipto ma yi Israel jäy ajcxy.”

³⁵ Chi Esteban yjacminañ:

—Co Moisés oga'n ñicxy ma hich ajt nmij'ap nmijteedy ca' ajcxy cöbijcy huen y'ane'müyb, chi ajcxy yminañ: “¿Pin ti xyñimäy co hich miich ajcxy nhuindzin'adiyb?” Co mimetz'ocpi Moisés ñicxy ma yi Israel jäy, je taabi anajty je ángel ti ymigapxyii jinye'ñ agujc, chi ajcxy cöbijcy.

³⁶ Je Moisés je' yajpidzim hich ajt nmij'ap nmijteedy jecy'ajty jim Egipto. Moisés ytuun oy mijhuinma'ñ etz ijxpejt huixchiguipx jimijt jim Egipto, jim ma tzaptz mejy, etz jim ma mijtigiduum.

³⁷ Je Moisés huidibi jecy'ajty nimay je Israel jäy: “Dios y'ijxtihuipy tüg jäy ma miich ajcxy m'ap m'oc huidibi najtzcaxihuipy yi' y'ayuc, jadu'n nej ti xy'ijxtiyyich ma miich ajcxy. M'amido'ijtip ajcxy yi' y'ayuc.”

³⁸ Je Moisés jim je' anajty mijtigiduum müd je mayjäy. Chi jim je Dios y'ángel müd müydacy ma je cop huidi yxi Sinaí, etz Moisés yajnax Dios y'ayuc ma hich ajt nmij'ap nmijteedy. Moisés ycöbijc Dios y'ayuc huidibi jugy'ájtin huinixibi müd, etz jayhui'my müd hich ajt ycixpi.

³⁹ Chi hich ajt nmij'ap nmijteedy ajcxy jecy'ajtpy ca' anajty ajcxy capxcöbigangixy Moisés, ca' anajty cöbijccixy je' y'ané'min, chachhuimbidaangixy jim Egipto.

⁴⁰ Chi ajcxy Aarón nimay: “Ndzojcypich ajcxy co miich oyduñ tüg Dios huidibi hich ajcxy xyhuinhuoohup, com ca' nnejhuuyim ti jada' ti yjadyii je Moisés huidibi ajt xyajtsoonim Egipto ñaaxjot.”

⁴¹ Chi oyduñ ajcxy tüg huajmang. Chi huindzigiy ajcxy je huajmang huidibi anajty ti yajcojixy, e ooy ajcxy mijotcuyc'ajty huidibi ci'm anajty ti yajcojy.

⁴² Huin'it xii ajcxy Dios y'ixmajtzi, huen ajcxy ojadaty yi xii, yi po' etz madza'. Com jadu'n Dios y'ayuc cojaaybi cojaay co Dios jadu'n yminañ:

Israel jäy ajcxy canan hich je' huidibi ti mhuindzigiygixy jim mijtigiduum huixchiguipx jimijt.

⁴³ Ti mgiyníxcixy Moloc ytijc etz yi Renfán ymadza', tzadzech, quipychech etz oori oyduñ huidibi miich ajcxy ci'm myajcoj huidibi anajty ajcxy m'ojadadamy. Paady hich miich ajcxy nyajpidzimaangixy ma yi mnaaxjot, e nguexaangixy jiguem jim Babilonia ninaxy.

⁴⁴ Chi Esteban yjacminañ:

—Jim mijtigiduum hich ajt nmij'ap nmijteedy ymüd anajty cochactijc ma anajty ajcxy Dios huindzigiy. Jiiby anajty ajcxy yujcciy je tzaa ma Dios ytiy'ajt ycojaayity. Je cochactijc ajcxy ycoj jadu'n nej anajty ti yaj'ane'myii Moisés, e nej anajty yajni'ixiyii nej tunipy.

⁴⁵ Hich ajt nmij'ap nmijteedy mihui'm je cochactijc, e hich ajt nmij'ap nmijteedy huidibi miiñ ma jada naaxjot müd Josué, chi mimiñ ajcxy je cochactijc je taab ajcxy mimadacy je ymidzip canaag'agajp. Dios yajpidzim je' ajcxy ymidzip ma je naaxjot, jigix yajc'idigihup hich ajt nmij'ap nmijteedy. Yajtuuñ ajcxy je cochactijc, ixti cooni David ytigiy ane'mbi.

⁴⁶ Dios yjäygidaac je rey David, e David yjacoja'ñ anajty tüg tijc oyduñ ma jëbi yaj'ojadaty yajhuindzigiy Dios, je Dios huidi Jacob mijpidac jecy'ajty.

⁴⁷ Per Salomón je' oy cojy Dios ytijc.

⁴⁸ Oy yi Dios tzajpjoty ca' chinäy ma yi tijc tibi jäy cojy. Jadu'n nej je Dios y'ayucnajtzcaxiyybi jecy'ajty jaybety co Dios jadu'n yminañ:

49 Je tzajp hue' je' ñch n'ane'mdac, jada naaxhuiñybi ñch ndecypocxtac. ¿Ti tñc ñch miich ajcxy xycojaanip? ¿Ma je it huidibi it ma ñch jëbi nbocxy?

50 ¿Nej cay ñch ti n'oydundäy tüg'óciy?

51 Miich ajcxy ooy mjetjuuñity, ca' mgapxymidooy Dios. Jadu'n Esteban yjacmínaañ:

—Jadu'n miich ajcxy mjet mhuinma'ñ mñidity jadu'n nej jäy ajcxy huidibi ca' Dios ytiy'ajt nejhuñiyi. Miich ajcxy játyim midzip'ajtpy je Espíritu Santo. Mdügñyb ajcxy mñid mmij'ap mmijteedy.

52 Miich ajcxy mmij'ap mmijteedy chaachytuun tüg'óciy Dios y'ayucnajtzcaxñybi. Yi' ajcxy yaj'o'c Dios y'ayucnajtzcaxñybi huidibi jayip'aty najtzcaxñy co ymína'ñ tüg jäy huidibi tudägyip. E co je tudägy jäy ymíñ, chi miich ajcxy agojñx myaj'o'cy.

53 Je Dios y'ángel miich ajcxy xymooy je Dios ytiy'ajt, e ca' ajcxy mgöbñjcy.

Yajtzaagögätcixy Esteban

54 Co je mayjäy midoy jadu'n nej Esteban ymínañ, chi ajcxy mijotmätcoty Esteban, chi ytiñy ajcxy tñtzmucxpi tñtqueetpi.

55 E chi je Esteban jihuñy je Espíritu Santo ma yjot yhuinma'ñ, chi chajp'ijxy, e ijxy yi Dios y'oy'ájtñ etz ijxy Jesús ytinäy a'oy'amy ma Dios Teedy.

56 Chi Esteban nimay je mayjäy:

—¡Jxcix! N'ijxypñch yi tzajp ahuädz, e n'ijxypñch je jäy huidibi tzoon tzajpjoty ytinäy a'oy'amy ma Dios Teedy.

57 E chi je mayjäy ajcxy ytätz'ac amo'cxy, chi ajcxy ytiñy huambi jihuñybi, e chi ajcxy nimujcy yajmujcy Esteban.

58 Chi ajcxy yajpidzimy Esteban cajppa', je' oy cögätcixy. Je tiy'ajt yejcpi huidibi jadu'n idñtz, chi yjocxhuit ajcxy yajmihu'my tüg yeeg'anäg huidibi anajty yxñ Saulo.

59 Jim anajty ajcxy Esteban tzachätcixy. Chi Esteban Dios mibñjctzoy, ymínañ:

—Huindzin Jesús, cöbñjñgñch n'alma.

60 Huin'it ycoxtñay'ahuñy, e chi yaaxqueegy mic ymínañ:

—Huindzin, ca' mbocy ixipy nej ajcxy xytuñich.

Co jadu'n Esteban ymínday, chi oy y'ögy.

8

Saulo pahuidijttägy ooy mibñjcpñdijc

1 Saulo ytuun quipxycapxy mñid huidibi ajcxy yaj'o'c Esteban.

Huin'it xñ yaj'ixhuidijt yajpahuidijt pñjaty anajty Jesús mibñjcp jim Jerusalén. Tüg'óciy je jäy ajcxy huidibi Jesús mibñjcp anajty yqueec-huäcxtay, ññcxy ajcxy jim Judea ñnaaxjot etz Samaria ñnaaxjot. Jëyi je majmetzpi apóstoles ajcxy jac-hui'mñy.

2 Nijëjity yëydñc huidibi Dios huindzñgñyb oy yajnaxtiñy Esteban. E ooy ajcxy jotmay jihuñy, yaaxy ajcxy mñid je' ycñpñ.

3 Chi Saulo ooy ixhuidijtcoty pahuidijtcoty huidijaty Jesús mibñjcp etz tñc tñc anajty yajpidzimy pahuich pajuguty yëydñctñc etz töxyjäydñc, e pñdaaccixy anajty pujxtigoty.

Jim Samaria ajcxy capxhuäcxy Dios y'ayuc

4 Je huidi ajcxy queec-huäcxtay ycapxhuäcxyp anajty ajcxy Jesús y'ayuc huen tim ma'amy huidijtcixy.

5 Nidügñti huidibi anajty yxñ Felipe ññcxy jim Samaria, ytiñy y'ayuccapxhuäcxpi, yajnimay ajcxy Cristo ytiy'ajt.

⁶ E je jäy ajcxy ñayyöymujci nidüg'óciy ajcxy y'amido'ijtcixy janch amoñyi jadu'n nej Felipe anajty ymiydägy e ijxyp anajty ajcxy je miñhuinma'ñ huidibi Felipe anajty ytumyb.

⁷ Com may anajty jäy jim huidibi miid ca'oybi ma yjot yhuinma'ñ, e tzoocp anajty ajcxy. E co je ca'oybi anajty ypidzimy ma je jäy, chi je jäy ooy yjacyaaxqueecy. Etz nañ mayjäy anajty chögy huidibi ca' yci' ytecy yücxy etz tecyma'tpi.

⁸ E jadu'n je mayjäy ajcxy anajty jim ooy yjotcujcity.

⁹ Jim anajty tüg yëydijc huidibi anajty yxi Simón huidibi anajty ti ni'ixpigiy huijyjäy huinma'ñ, e ooy anajty may Samaria jäy huin'ñ, ymina'ñ co je' anajty ymijity yjanchity.

¹⁰ Tüg'óciy jäy anajty oy amido'ijtcixy Simón y'ayuc, pi'ctijc etz mij'anäctijc, e yminaangixy:

—Jadayaabi yëydijc ymiid jada Dios ymic'ajt.

¹¹ Ooy anajty je jäy ajcxy Simón mijnicxpejtcixy, com miid je mañ'ajt anajty jecy ti chachhuin'ñigixy.

¹² Co je Samaria jäy mibijcy je ayuc jadu'n nej Felipe ñimiydacy Dios y'ané'min etz Jesucristo, chi ajcxy ñibejty yëydijctijc etz töxyjäydijc.

¹³ Etz je Simón, je huijyjäy, nañ jadu'n mibijcy e ñibejty. Chi Simón puyöyiy Felipe, ooy jihuüy huinmaay jadu'n nej je miñhuinma'ñ huidibi anajty Felipe ytumyb etz jadu'n nej anajty Dios ymic'ajt ijxi.

¹⁴ Co ajcxy je majmetzpi apóstoles ajcxy, huidi anajty jim Jerusalén, nejhuüy co je Samaria jäy anajty ti cöbijccixy Dios y'ayuc, chi ajcxy quejxy jim je Pedro etz Juan.

¹⁵ Co Pedro etz Juan yja'ty jim Samaria, chi ajcxy Dios mibijctzoy miid je mibijcpidijc ycixpi, jigix ajcxy ymöhuiyb je Espíritu Santo.

¹⁶ Com ca'ni anajty je' ajcxy ñicidägyii, jëyi anajty ti ñibejtcixy ma Huindzin Jesús yxi.

¹⁷ Huin'it Pedro etz Juan cñixajy ajcxy, e chi je Espíritu Santo y'adigiy yjottigiy ajcxy.

¹⁸⁻¹⁹ Co Simón ijxy co je Espíritu Santo y'adigiyii yjottigiyii co yi apóstoles ajcxy ycñixajy, chi Simón yaj'ahuanüy je' ajcxy meeñ, yminañ:

—Mooygich nañ jadu'n yi mic'ajt jigix co ngñixájibich hueñypinity nañ jadu'n jëbi ajcxy je Espíritu Santo y'adigiyii yjottigiyii.

²⁰ Chi Pedro nimay Simón:

—Mi'ögihuiy miich mmeñ, miid co mhuinma'ñ ti mbidägy co meeñygi mbada'ñ je huidibi Dios ñiyejcp.

²¹ Com miich ca' xypaady jadayaabi tung, com miich mjot mhuinma'ñ ca' ytudägy ma Dios.

²² Jothuimbit e ixmatz yi mjibic-huinma'ñ, e mibijctzou Dios, ca' jécyity xyhuinmeecxipy jadu'n nej jibic mjot mhuinma'ñ mmidity.

²³ Com janch ta'm miich mjot mhuinma'ñ, e yi jibicpi hue' xymidity mach.

²⁴ Chi Simón y'adzooy:

—Mibijctzou je Huindzin Dios miid ich ycixpi, jigix ca' ti xyjadipyich jadu'n nej miich ti xyñimäyich.

²⁵ Co Pedro etz Juan tiy'ajt yejcy etz capxhuäcxy Dios y'ayuc jim Samaria, chi ajcxy yhuimbijty jim Jerusalén. Chi ajcxy canaag agajp ñaxiy jim Samaria ñaaxjot, e capxhuäcxy Dios y'ayuc nej ajcxy y'alma nidzoocin paadipy.

Felipe miid je Etiopía jäy

²⁶ Huin'it xi Huindzin Dios y'ángel migapxy je Felipe, nimay:

—Tzoon ya, ñicx ma madzäcruudz ypidzimy, ma je tü'aa huïdi tzomb jim Jerusalén huïdibi ñicxp jim Gaza.

Je' je' je tü'aa huïdibi adügtuum najxp.

²⁷ Felipe tim janitzon e ñicxy, e tü'am naybaatti müid tüg Etiopía jäy. Hue' je' anajty eunuco, müitungmüid jim Etiopía. Yi' je' tesorero'ajt anajty ma je töxyjäy huïdibi anajty yxii Candace huïdibi anajty ane'mb jim. Je eunuco jim anajty ti y'oy Jerusalén Dios ojadajtp.

²⁸ E chi yhuimbijtni anajty ma ycajp, iñaayb anajty carretijoty yam chachnecycapxy. Hue' anajty chachcapxyp je Dios y'ayuc huïdibi Isaías ycojaay.

²⁹ Chi je Espíritu ñimay Felipe co huen ñicxy najtzpadïy je carreti ma je eunuco anajty y'iñäy.

³⁰ Co Felipe mühuingoñ je carreti, chi müdoy co je jäy anajty capxy je necy huïdi Isaías yjaay, chi y'amidooy:

—¿Nej mhuiñjihuiyb huïdibi mgapxyp?

³¹ Chi je jäy y'adzooy:

—¿Nej ñch nhuiñjihuiipy pen ca' pin xyajnimäyich?

Chi je eunuco nimay je Felipe co huen müid iñäyii carretijoty.

³² Je huïdibi anajty je eunuco chachcapxyp jadu'n je' anajty ymina'ñ: Jadu'n ajcxy ñicxy yaj'ögy nej jäy borregi ñicxy yaj'ögy. Je' amon'ijty jadu'n nej borregi amon'ity co jäy ñime'pxy. Ni tüg'aa huam ycaminañ.

³³ Ti jäy yajtzöyduñyii, ca' ajcxy a'ixii co yjanayñigapxtüdaani. Ni y'ap y'oc ycaca'ty pin ocñigapxtüdüb. Co yaj'öci, chi chooni ya naaxhuiñ.

³⁴ Chi je eunuco y'amidooy Felipe:

—Tunmay'ajt yajñimaaygich pin jada ayucnajtzcapxyibi ñimiydacpy, ¿ci'm ñayñimidyägyii o ji jada huingbi pin nimiydacpy?

³⁵ Chi Felipe yajtzondacy je ayuc capxticxin ma jadyaabi Dios y'ayuccojaaybi ñecy. Chi yajmüidmüydaaci nej Jesús yajty y'ayoy.

³⁶ Co ajcxy ñajx ma tüg ñii, chi je eunuco yminañ:

—Cha ñii, ¿nej ca' ñch jëbi huaad nnüibetyi?

³⁷ Chi Felipe y'adzooy:

—Pen mmüibijcpy Jesús müid tüg'ócïy yi mjot mhuiñma'ñ jëbi mnüibety.

Chi je jäy y'adzooy:

—Nmüibijcpyich co Jesucristo Dios yi' y'ung.

³⁸ Chi je eunuco nimay je carreti huindzin co huen yajtinayxipy je' carreti. Chi nimetz ajcxy ñicxy ma ñii, e chi Felipe yajñibejty je eunuco.

³⁹ Co ajcxy ñiibidzimy, chi je eunuco ijxtigoy je Felipe. Jadu'nyi je Huindzin Dios y'Espíritu yajñicxi. E chi je eunuco ytü yajyöyñi jotcuyc.

⁴⁰ Felipe yajpaty jim Azoto, chi ñajxy cajp cajp capxhuäcxi Jesucristo y'ayuc ixti yja'ty jim Cesarea.

9

Saulo yjothuimbijty

¹ Ooy Saulo tzach'ixhuïdijty pahuïdijty Jesús yjäy, y'ahuändacy ooy, e yaj'öga'ñ anajty ajcxy. Paady oy icy je teedy müitungmüidpi,

² pijctzoy cötüjcin, co anajty ñicxa'ñ jim Damasco ma yi judíojäy ajcxy ñaymujctac, madza'ñ pinjaty Jesús y'ayuc müibijcip. Saulo yajmiina'ñ anajty ajcxy mach jim Jerusalén huen yëydijctijcity huen töxyjäydijcity.

³ Jim anajty Saulo ñicxy mühuingoñ je Damasco cajp. Huiñ'it jotcömoñyi je tüicxin huïdi tzomb tzajpjoty, ñigidaaci jühuïdity je Saulo.

⁴ Huin'it Saulo yciday, e midoy co ñimäyii:

—Saulo, Saulo, ¿na'amy co xychachpahuidijttägyich?

⁵ Chi Saulo yajtiy:

—¿Mbin miich, Huindzin?

Chi midoy co y'adzoyii:

—Ich je' Jesús, je huídibi miich mdzachpahuidijttacpy, ci'm naysajtzaachytunyii jadu'n nej huajyuub co jipconebe'y huídi müd ñuumygyyii.

⁶ Chi Saulo chiyuygoty chachchigiiy, e yminañ:

—Huindzin, ¿ti mdzojcpy ndunipyich?

Chi je Huindzin Jesús ñimaayi:

—Pidig etz nicx cajpjoty, e jim nyajnimähuipy ti jëbi mduñ.

⁷ Je yëydijtc huídibi anajty Saulo ymüd ooy ajcxy ñay'adzigiyyi, co midoy je' ajcxy ayuc e ca' ajcxy ni pin ma y'ijxy.

⁸ Chi Saulo ypidigy, e co huindicxici ca' pin ma oc'ijxni. Chi ajcxy majch Saulo ma yci', e chi ajcxy huijtznicxy jim Damasco.

⁹ Tugig xii Pablo jim y'ijty huiintz, ca' ycaay y'uucy.

¹⁰ Jim Damasco anajty tög yëydijc chinäy huídibi Jesús y'ayuc mibijcip, huídi anajty yxii Ananías, cumäyjoty Dios ñimaayi:

—¡Ananías!

E chi je' y'adzooy:

—Cha ich, Huindzin Dios.

¹¹⁻¹² Chi je Huindzin Dios ñimaayi:

—Pidig, nicx ma je tü huídibi yxii Derecha, e jim ma Judas ytijc yajtiü tög Tarso jäy, huídi yxii Saulo. Dios mibijctzoob je' jim cham, cumäyjoty ti huin'ijxy tög yëydijc huídi yxii Ananías, co oy ñimiñyii, e ycinixajiiy jigix y'ijxigip jadüg'oc.

¹³ Chi Ananías y'adzooy:

—Huindzin Jesús, mayjäy ti xyajmüdmüydägyich ajcxy jadu'n nej yi Saulo jibic y'idich jim Jerusalén müd miich mjäy ajcxy.

¹⁴ Jadachambi ti mimiiñ ya je necy, ma teedy migtungmüdpü ti ycütuycmöyii, co huen majtztäy je jäy, e yajnicxtähuipy jim Jerusalén, tög'óciy pinjaty ojadajtp müch mxii.

¹⁵ Chi je Huindzin Jesús nimay Ananías:

—Nicx, com ti ich nhuin'ixy yjiibi yëydijc, jigix ich nxii etz n'ayucich capxhuäcipy ma tög'óciy naax cajp huídi ca' yjudíojäyity, etz ma yi reydiy, etz nañ jadu'n ma yi judíojäy ajcxy.

¹⁶ Ich yi' nyajnimähuipy tög'óciy, nej ayo'n yajnaxipy müd ich nxii ycixpi.

¹⁷ Chi Ananías ñicxy ma Saulo anajty ti yjättägy, co ytigiiy tigoty, chi cinixajy Saulo, e chi nimay:

—Migüg Saulo, je Huindzin Jesús huídibi nayguëxici jim tü'am ma miich anajty miiñ, yi' ti xyquexyich jigix m'ijxigipy jadüg'oc, etz je Espiritu Santo xyñidigihuip xycödighuip.

¹⁸ Mic'amy ycäy ma Saulo yhuin jadu'n nej acx ñimeeñ, chi y'ijxigy. Huin'it Saulo ypidigy e chi yajniibejti.

¹⁹ Chi Saulo ycaay y'uucy, e chi ymic'pijcy jadüg'oc. Chi jim müd'ijty jecy huídibi ajcxy ixpijcip Jesús y'ayuc jim Damasco.

Saulo capxhuäcxy Dios y'ayuc jim Damasco

²⁰ Chi janch mic'amy Saulo ytigiiy Dios y'ayuccapxhuäcxp ma je judíojäy ajcxy ñaymujctac jim Damasco, yminañ co je Jesús hue' je' Dios y'ung.

21 Tüg'óciy pinjaty anajty midoohuip Saulo y'ayuc, ooy ajcxy jihuüy huinmaay, etz ñayñimáayigixy:

—¿Nej ca' jada' yjējity je huidibi tzachyajcōdigoyam yi jāy ajcxy huidibi Jesús yxii miyaax ojadájtíp jim Jerusalén? ¿Nej ca' jada' yjējity huidi anajty ti ymiiñ ya jāy ymajtzpi, e nicxy ciyega'ñ ma teedy mįjtungmı̄dpı̄?

22 Je Saulo capxhuacxip anajty Jesús y'ayuc huinmic jotmic, e nigapxtäy co Jesús hue' je' je Cristo, chi yi judíojäy ajcxy huidi anajty jim tzinaayb Damasco cijx ajcxy yhuinma'ñ tigoydäy.

Saulo yqueecy ma judíojäy ajcxy

23 Ti anajty hueeni xii tiempo ñajtninı̄cxı̄yñı̄, chi je judíojäy ajcxy ñaygapxi co yaj'ōgaangixy je Saulo.

24 Saulo ñejhuüy co anajty yaj'ōga'ñyii. Chi jim anajty ajcxy y'ahuixyii xim tzuum ma je poch aguu cajppäbi, jim anajty yaj'ōga'ñyii.

25 E je jāy ajcxy huidibi anajty ymı̄jpidacpy Jesús, chi je' ajcxy codı̄yñajxy je Saulo mı̄jcatchoty ma je pochycop huidi je cajp mı̄d jübojtz'ahuı̄dı̄tyı̄, e jadu'n je' choocy.

Saulo yajpaady jim Jerusalén

26 Co Saulo yja'ty jim Jerusalén, oy japuyöyihuaañ je mı̄bijcpı̄dı̄jc ajcxy. Nidüg'óciy anajty ajcxy ooy tzı̄gı̄yigixy anajty com ca' anajty mı̄bijccı̄xy co je Saulo ti anajty yjothuimbity.

27 Chi Bernabé yajnicxy Saulo ma je nimajmetzp apóstoles ajcxy yajpaady, e chi yajmı̄dmı̄ydactay nej Saulo anajty ti icy je Huindzin Jesús tü'am, e nej anajty Saulo Jesús y'ayuc ti capxhuäcxi huinmic jotmic jim Damasco.

28 Huin'it Saulo yhuı̄'my jim Jerusalén, e mı̄d huı̄dity anajty ajcxy.

29 Aamic jotmic capxhuäcxy je Huindzin Jesús y'ayuc, etz mı̄d miydaaccı̄xy e ñaymicmı̄gápı̄gı̄xy mı̄d je judíojäy huı̄dibi griego ayuc capx. E je' ajcxy nihuinmayı̄yb co yaj'ōgaangixy.

30 Co je mı̄bijcpı̄dı̄jc nejhuüy, chi ajcxy yajnicxy je Saulo jim Cesarea, e chi ajcxy quejxnajxy huen nicxy jim Tarso.

31 Huin'it tiempo je' ajcxy huı̄dı̄jaty mı̄jpidacp Jesús, jotcuje anajty chinaaygı̄xy, e nı̄gi anajty ixpı̄jc'idı̄ch Dios y'ayuc ytiy'ajt, jadu'n nej yi huı̄dibi ajcxy tzinaayb ma yi Judea ñaaxjot, Galilea ñaaxjot, etz Samaria ñaaxjot. Chi ajcxy ooy yajmı̄j'ajtcı̄xy je Huindzin Jesús, e mı̄d je Espı̄ritu Santo ypubéjtin, nı̄gi anajty yjacmayı̄ygı̄xy.

Pedro yajtzoocy Eneas

32 Co anajty Pedro yhuı̄dı̄jty cogapxı̄y cajp cajp je mı̄bijcpı̄dı̄jc ajcxy, y'oy nañ jadu'n ma je mı̄bijcpı̄dı̄jc ajcxy huı̄dibi tzinaayb jim Lida.

33 Jim minaybaatti tüg yēydı̄jc huı̄dibi anajty yxii Eneas, huı̄dibi anajty ti ypa'm'ı̄jtnı̄ tuctujc jimı̄jt, hue' je' anajty ycı̄xuxy ytecyxuxy.

34 Chi Pedro nimay:

—Eneas, Jesucristo xyajtzoocp, pı̄dı̄g, etz yajpı̄dı̄g yi mmaabejt.

Chi Eneas mic'amy ypidı̄gy.

35 Chi icy tüg'óciy jāy huı̄dibi tzinaayb jim Lida etz Sarón. Chi ajcxy yjothuimbı̄jtay nidüg'óciy, ixmajztay tüg'óciy yi ñı̄'ap huinma'ñ e jı̄jptı̄gı̄yı̄y yi Huindzin Jesús y'ixpı̄jcin.

Co Dorcas y'o'cy, chi yjugypı̄jcy jadü'oc

36 Je huin'it tiempo jim Jope, jim anajty tüg töxyjäy chinäy huı̄dibi mı̄bijcp Jesús, hue' anajty yxii Tabita, je' huı̄digiogı̄jäy ytiı̄jyp Dorcas. E je Dorcas oy xii tiempo anajty yajnaxy mı̄'oyjäy'aty yi jāy ajcxy.

³⁷ Jadu'n yjajti huin'it tiempo Dorcas ypa'mbejty, e chi ytimy'o'cy. Co ajcxy yajtziiiday, chi ajcxy je öcpi yajnicxy ma je tijc mĩmejtznihuijtzpetypi.

³⁸ Je Jope cajp naymĩhuington'ajtĩp anajty mĩd Lida cajp ma anajty Pedro yajpaady, co mĩbijcpĩdijc ajcxy anajty nejhuĩy co je' anajty yjĩmĩty, chi ajcxy mejtz yeydijc quejxy co huen nimäyĩ:

—Min tzojc ya Jope.

³⁹ Huin'it Pedro ñĩcxy mĩd je' ajcxy. Co jim yja'ty, chi ajcxy yajnicxy ma je tijc mĩmejtznihuijtzpetypi, e jim anajty ajcxy je co'ögy töxyjäydijc ajcxy ytinayjũhuidityĩ ma je öcpi, chachyaaxcĩxy. Chi ajcxy Pedro yaj'ijxy je huit nĩjen huidibi Dorcas anajty ti yaj'oyĩy co anajty yjugy'atyñi.

⁴⁰ Mĩc'amy je Pedro quejxpĩdzĩmday je jäy ajcxy. Chi ycoxtĩnay'ahuĩy, e Dios mĩbijctzoy. Chi huĩdĩcxpejty je öcpi, nimay:

—Tabita, pĩdĩg.

Huin'it Tabita yhuĩdĩcxĩgy, e ijxy je Pedro, chi iñaygugĩy.

⁴¹ Chi Pedro majtzĩ yci', e chi huijtzĩgy. Chi yaaxĩ ymĩgũgtijc etz co'ögytöxyjäydijc ajcxy, chi ajcxy yajcĩdĩgĩy juugy.

⁴² Tũg'öciy jäy ajcxy jim Jope nejhuĩyday co Pedro yajjugypĩjcy je Dorcas. E mayjäy mĩbijcy je Huĩdzĩn Jesús.

⁴³ Jadu'n yjajty co Pedro y'ijty jim Jope canaag xĩ ma je coodzpi ytijc huĩdi anajty yxĩ Simón.

10

Pedro etz Cornelio

¹ Jim Cesarea anajty tũg tungmĩdpi huĩdi anajty yxĩ Cornelio, hue' je' anajty capitán'ajtp ma tũg batallón soldado ajcxy yxĩjĩp, la Italiana.

² Je Cornelio ooy anajty ytudägyity, etz je' mĩd tũg'öciy y'ung ytöxyijc ooy anajty yajmĩ'ajtcĩxy Dios. Je Cornelio nañ jadu'n ypubety mĩd meeñ je judíojäy ayoobtijc, e je' Dios ojadajt anajty jabom jabom.

³ Tũg xĩ, minacyxĩ anajty, Cornelio huĩ'ijxy janch huädz Dios tũg y'ángel ñĩgĩdaaci, e ñĩmaayĩ:

—¡Cornelio!

⁴ Chi Cornelio huĩdĩcxpejty je ángel janch tzigĩyb anajty, e chi yajtĩy:

—¿Ti Huĩdzĩn?

Huin'it je ángel y'adzooy:

—Jadu'n nej mDios'ojadaty etz jadu'n nej mbubety ayoobtijc ti Dios jäygidägy.

⁵ Quex mjäy jim Jope, huen nicxy yajtzoñ Simón, huĩdibi nañ jadu'n yajtijp Pedro.

⁶ Jim je' yja'ttacy ma jadũgpi Simón, je cootzpi huĩdi ytijc mĩhuington mejypa'. Je Pedro xyajnimähuĩpy ti mdunĩpy.

⁷ Co je ángel ñĩcxni huĩdi anajty ti ymĩgapxyii, chi Cornelio yaaxĩ mejtz ytumbĩ, etz tũg soldado huĩdi Dios capxymĩdoob, etz huĩdibi je Cornelio ooy ymĩjnicxpedyii.

⁸ Chi yajmĩdmĩydactay nej je ángel ñĩmaayĩ, chi ajcxy quejxy jim Jope.

⁹ Com jabom jim anajty je quejxyöybĩ ajcxy ñĩcxy mĩhuington Jope, cujc yxĩ anajty, e chi Pedro ypejty ma tijcnĩx Dios ojadajtp.

¹⁰⁻¹¹ Ooy Pedro anajty yuubögyii, e ooy jacaya'ñ, jimni anajty yjĩcxy yaj'oyĩyii. Chi Pedro huĩ'ixy je tzajp ahuädz, e huĩ'it ijxy quidägy jadu'n nej poob huit mijpi yxóchĩty majaty ytaatz.

¹² Jiiby ma je poob huit, jiiby anajty canaagnax iyujc huĩdijaty mĩdaax yci' ytecy etz tza'ñ etz joon.

13 Huin'it Pedro midoy co anajty ñimäyii:

—Pedro, pidig nicxy yaj'ög yi iyujc etz tzüdz.

14 Chi Pedro y'adzooy:

—Ca', Huindzin, caminaabi ich ti njicxy huidibi jibicip etz huidibi ca' ñigödúcyity nicxy judíojäy jicxcixy.

15 Huin'it jadüg'oc ayuc midoy ñimäyii:

—Huidibi Dios yajhuäch ca' huaad mdiy co yi' yjibicity.

16 Tugüg'oc jadu'n yajti, chi je poob huit ypättigüñi tzajpjoty.

17 Jim anajty Pedro tzachhuinmay nej anajty yhuimbizimy je tibi icy co yja'ty ma tijc aguu je Cornelio yquexyöybi huidi ajcxy anajty nidihuip yajtihuip je Simón ytijc.

18 Chi ajcxy mic ycocapxiy yajtiy pen jim anajty yjättägy Simón huidibi anajty nañ jadu'n yajtijp Pedro.

19 E je Pedro je' anajty chachhuinmaayb tibi icy, chi je Espíritu Santo Pedro ñimaayi:

—Tugüg yëydijc ji xy'ixtäy.

20 Pidig e minac, nicx mid je' ajcxy, e ca' ti mhuinmay, com ich jadu'n ti nnimäy co huen xy'ixtäy.

21 Huin'it Pedro yminajcy ma je' ajcxy, je Cornelio quexyöybi, nimay ajcxy:

—Ich je' huidibi miich ajcxy m'ixtaayb, ¿ti ycxpi co ti mmiingixy?

22 Chi ajcxy y'adzooy:

—Yi' ich ajcxy ti xyquexyich yi Cornelio huidibi capitán'ajtpi, je' tudägy jäy huidibi Dios yajmij'ajtp, je' huidibi tüg'óciy judíojäy ooy tzójccixy, etz cömaaygixy. Huindzin Dios tüg y'ángel ñimay Cornelio co miich miñ nya-jhuoy, jigix mnícxip ma yi' ytijc, e y'amido'ida'ñ ajcxy nej miich myaj'ixpiga'ñ.

23 Chi Pedro yajtijctigüy je' ajcxy. Chi ajcxy jim ymaahuim'y. Com jabom Pedro ñicxy mid je' ajcxy, e chi nijëjity ypanicxi huidibi mijpidacp Jesús huidi anajty ajcxy tzinaayb jim Jope.

24 Com jabom ajcxy yja'ty jim Cesarea ma Cornelio anajty y'ahuixy tügmucy mid yjugymigüg, etz nijëjity pin ooy mid ñaymigüg'adyii, huidijaty anajty ajcxy jayijp ti nimäy.

25 Co Pedro oyjaty ma je tijc, chi Cornelio ytijcpidzimy oy yjijpcobadiy je Pedro, e chi ycoxtinay'ahuixy yajmij'ada'ñ anajty je Pedro.

26 Chi Pedro huijztinayigy je Cornelio, e nimay:

—Tinayig, ca' xyajmij'ida'ñich, nañ jadu'n ich njäyity nej miich.

27 Mid anajty ycapxy ymydägy co ytijctigiy, jiby anajty mayjäy ni'amugí'ahuixcixy.

28 Chi Pedro nimay ajcxy:

—Miich ajcxy mnejhuixy co yi' judíojäy ycostumbre capx'aducy ca' huaad judíojäy yöymucy mid huidibi ca' yjudíojäyity, ca' huaad ytigüygixy ma ajcxy ytijc. Per Dios ti xyajni'ixyich co ca' huaad nmína'ñich ca' oyjäyity huädzjäyity pinjaty.

29 Paady co oy ti xyajhuoyiijich ti nmiiñich, ni ca' huam ti nmína'ñich. Nnejhuixhuaamyich na'amy co oy ti xyajhuoyiijich.

30 Chi Cornelio y'adzooy:

—Cham ymimidaaxxiijy, jadu'n nej jadachambi hora, ya ich anajty ma ndijcich, jaygay jay'ügy nDios'ojadatyich. Com hue' anajty mijminacy xi mina judíojäy ajcxy ycapxtaaccixy, co tüg ñayguëxici jadu'n nej jäy mid ypoob huit janch adicxp.

31 E je ángel xyñimaayich: “Cornelio, Dios ti xymidoohui m'oración e ti jadu'n jäygidägy jadu'n nej mbubety yi ayoohtijc ajcxy.

32 Quex mdumbi jim Jope, huen nicxy yajtzoñ Simón huidi nañ jadu'n yajtijp Pedro. Jim Pedro yja'ttägy ma je cotzpi ytijc huidibi yxi Simón, huidibi tzinaayb mihuingon mejypa'. Co je' ymiinipy, chi xymidmiydägy.”

33 Paady nguejxyich janch mic'amy huen nicxy xy'ijxtäy. E ti may'ajt mduñ co ti mmiiñ. Jadachambi cha ich ajcxy nidüg'óciy ma Dios yhuindu. E n'amido'idángixyich tüg'óciy je y'ayuc huidibi je Huindzin Dios ti xyaj'ane'my jëbi xyajñimaaygixy.

Pedro Dios ytiy'ajt nigapxy nimiydacy ma Cornelio ytijc

34 Huin'it Pedro ytigüy y'ayuccapxhuäcxpi, nimay ajcxy:

—Jadachambi huinjihuüybich, co yi Dios ca' ni tüg'ixy'ixy jäy, y'actzojctaayb hueñypinity.

35 Dios ycöbijcpsy hueñypinjäyity huidibi tzinaayb huen huidibi naax huen huidibi cajpity, pen chigüyb ajcxy Dios, pen tumyb oybi.

36 Dios ti quexy yi' ytiy'ajt ma yi Israel jäy ajcxy, yajnimay co ji cham jotcuje'ájtin müd Jesucristo ich ajt nHuindzin.

37 Miich ajcxy mnejhuüyb yajxon nej ti ytunyii ti yjadyii ma judíojäy ajcxy ñaax ycajp chondacy jim Galilea, Juan el Bautista ti anajty capxhuäcxí Dios y'ayuc ytiy'ajt etz yjäyajñibety.

38 E mnejhuüyb miich ajcxy co Dios yejc je Jesús je Nazaretpi je Espíritu Santo, e nej Jesús yhuidijty e tuuñ oy'ájtin, etz mijhuinmañ, jadu'n nej yajtzocy je jäy ajcxy huidi anajty ane'm'ijtp ma yi mujcu'. Com Dios anajty müd y'itye je Jesús.

39 Ich ajcxy je tiy'ajt nmüdich tüg'óciy jadu'n nej Jesús yajty y'ayoy jim Judea naaxjot etz jim Jerusalén. Huin'it ajcxy Jesús yaj'o'cy cruudzcíxy.

40 E Dios yajjugypijcy codugüg xii, e chi yajnayguëxíci ma ich ajcxy.

41 Ca' ti yajnayguëxigüyii ma tüg'óciy jäy, jëyi ma ich ajcxy huidi jajijp Dios yhuin'ijx jigix tiy'ajt nyegipyich. Ich ajcxy caaymujc uucmujc huin'it co yjugypijcy ma y'o'cy.

42 Ti xyquexy ich ajcxy ayuc ngapxhuäcxpi ma mayjäy ajcxy etz nidiy'ajt'adipyich ajcxy co Dios Jesús ti pidägy mij'ane'mbi ma yi juugypí etz ma yi ögypi.

43 Nañ jadu'n jecy'ajty tüg'óciy Dios y'ayucnajtzcaxüybi ñimiydac ajcxy Jesús, e ymíñañ ajcxy co tüg'óciy je jäy ajcxy pinjaty mibijc je Cristo, Dios huinmecxüib ajcxy ypocy.

Je Espíritu Santo ycidacy ma je ca'pi ajcxy yjudíojäyity

44 Yam anajty Pedro ycapxyñi co je Espíritu Santo ñidigüyí ycödügüyí ajcxy nidüg'óciy huidijaty y'amido'ijt Pedro y'ayuc.

45 E je judío mibijcpidijc ajcxy tübi anajty miiñ müd Pedro, ooy ajcxy jihuiy huinmay co Dios quejx Espíritu Santo ma je jäy ajcxy huidibi ca' yjudíojäyity,

46 co midoy ycapxcixy müd huingbi ayuc, etz cömaygixy jäymejtzcixy Dios.

47 Chi Pedro ymíñañ:

—¿Nej ca' jada' y'óyity co ñübedipy ajcxy huidibi Dios ti ymóoyigixy je yEspíritu Santo jadu'n nej ich ajt xymooyim?

48 Chi Pedro ni'ane'mdüy huen nübejtccixy ma Huindzin Jesucristo yxi. Huin'it ajcxy Pedro cohuanüy huen huim'y tüg xii mejtz xii müd je' ajcxy.

11

Pedro yajmüdmüydacy jim Jerusalén nej anajty ti ytuñyüi ti yjadyii

¹ Je apóstoles ajcxy etz je mibijcpidijc ajcxy huidi anajty ajcxy jim Judea, midoy ajcxy ayuc co nijējity jāy huidi ca' yjudío jāyity ti anajty ajcxy cōbījicy Dios y'ayuc.

² E co Pedro yhuimbijty Jerusalén, chi nijējity judío jāy ajcxy ogy Pedro, je' ajcxy huidibi tzachmijpidaaccixp judío jāy ycostumbre jadu'n nej ajcxy tiy'ajttiigixy ymang.

³ Je' ajcxy nimay Pedro:

—¿Na'amy co oy ti mgo'ixiy jāy ajcxy huidi ca' yjudío jāyity, etz ti mgay m'ügy mīid je' ajcxy?

⁴ Chi Pedro nimīydactay tūg'ócīy jadu'n nej anajty ti yjaty, chi ymīnañ:

⁵ —Jim iich anajty Jope nDios'ojadatyich. Chi nhuin'ijxyich jadu'n nej tūg mij poob huit chooñ tzajpjoty, cidāgy ma iich nhuinduu, xóchity anajty ma mīdaax ytaatz.

⁶ Co nnimijhuāgyich n'ixañich ti jiiby, chi n'ijxyich may iyujc, jiiby iyujc mīdaaxpi yci' ytecy, jiiby ahua'nbi iyujc, jiiby tzañ, etz joon.

⁷ Chi nmīdooyich tūg ayuc huidibi xyñimaaybich: “Pedro, pidīg, yaj'ög yi iyujc etz tzūd.”

⁸ Chi n'adzooyich: “Ca' Huindzin, com camīnaabi ndzūchich iyujc huidibi ca' ñigo'adūcyity judío jāy ajcxy tzūdīpy.”

⁹ Chi mīmetz'ocpi tūg ayuc tzajpcīxy xyñimāyich: “Huidi Dios ti yajhuäch, ca' huaad mdijy co ca' y'oychú'tznity.”

¹⁰ Tugiig'oc jadu'n yjajti, chi je poob huit ypättigīyñi tzajpjoty.

¹¹ Huin'it xyñimīñich je quexyōybi nidugiig, chooñ ajcxy jim Cesarea.

¹² Chi je Espīritu xyñimaayich, co min n'ocnicxich mīd je' ajcxy, ca' ma ni ti nhuinmayipyich. Mīd nicxyich nidugiig nmīgūgtījcich. Chi iich ajcxy ndigīy ma je jāy ytījc.

¹³ Je codijc xyajmīdmīydaacich co je' anajty ti huin'ixy tūg ángel ma ytījc, ñimāyī: “Quex mdumbi ajcxy jim Jope huen nicxy yajtzoongixy Simón huidibi jāy ytījpy Pedro,

¹⁴ e je' xyajnimāhuip nej jēbi Dios m'alma xyajnīdzoocip, mīich etz tūg'ócīy mījīn mdijc mjuugy-mīgūg.”

¹⁵ Co Jesús y'ayuc ngapxhuäcxtzondaacich, chi je Espīritu Santo ñīdigīyī ycōdigīyī je' ajcxy. Tim jadu'n nej xyñīdigīyīm xycōdigīyīm je jayījp'atypī.

¹⁶ Huin'it njāymejtzcōodyich nej je Huindzin Jesús ymīnañ: “Janch Juan, je Bautista, jāy yajñībejt mīd ñī, e Dios jāy ajcxy y'adīgīhuīyb yjottīgīhuīyb je Espīritu Santo.”

¹⁷ Pen Dios ti ymōyīi je jāy ajcxy huidibi ca' yjudío jāyity tú'cīy mīd huidibi iich ajt ti xymooyīm co nmībījcīm Jesucristo. ¿Ocjactīm pīn iich co Dios nmīdzīp'adīybīch?

¹⁸ Je mibijcpidijc ajcxy jim Jerusalén, co ajcxy midoy Pedro y'ayuc, chi ajcxy y'amonday. Chi ajcxy Dios jāymejch cōmay, chi ajcxy ymīnaangixy: “Dios jadu'n ti ymīnañ co je' ajcxy huidibi ca' yjudío jāyity jēbi yjothuimbijtcixy, jigix Dios ymōhuīyb jugy'ājtin huinixībi.”

Antioquía jāy ymīdoo ajcxy Dios y'ayuc

¹⁹ Taabi jāy yaj'o'cy Esteban, chi jāy ajcxy ooy ixhuīdijtcoty pahūdijtcoty Jesús yjāy jim Jerusalén. Chi nijējity ajcxy yqueecy, nicxy ajcxy jim Fenicia ñāaxjot, etz jim Chipre, etz jim Antioquía. E capxhuäcxy ajcxy je oybi ayuc ma jadyīi judío jāy, ca' ajcxy jac ni pīn yajñīmay.

²⁰ E nijëjity mibijcpidijc huídibi jím anajty ajcxy yconaaxip y cogájpip Chipre etz Cirene, chi ajcxy ñicxy jím Antioquía. Chi yajmídmíydacy ajcxy je Huindzin Jesús y'ayuc míd griegojáy ajcxy.

²¹ E je Huindzin Dios ooy ypubejtí je' ajcxy, e ooy mayjäy ixmajch je jibic-huinma'ñ etz mijpídaaccixy yí Huindzin Jesús ytiy'ajt.

²² Co je mibijcpidijc ajcxy jím Jerusalén mídoogixy jada ayuc, chi ajcxy quejxy Bernabé jím Antioquía.

²³ Co Bernabé jím yja'ty, chi ijxy jadu'n nej Dios anajty oy'ájtín tí tuñ, chi oy yjotcugíy je Bernabé. Chi capxhuijy tüg'óciy co huen ajcxy janch cixyjt huinjot cuyduuni yí Huindzin Jesús y'ayuc ytiy'ajt.

²⁴ Com Bernabé oyjäy je' anajty, e ooy mijpidägy Dios y'ayuc etz ooy mídity je Espíritu Santo jotjoty huinma'ñyoty. Ymíd je' ycapxhuíjín ooy mayjäy mijpidacy Jesús y'ayuc ytiy'ajt.

²⁵ Co jadu'n yjajtí, chi Bernabé oy ixtay Saulo jím Tarso, e co paty, chi mídmiñ Antioquía.

²⁶ Jadu'n yjajty jím ajcxy y'ijty tüg jímíjt, yaj'ixpijccixy je mayjäy huídibi ajcxy jijptigíyíy je Jesús y'ixpijcin. Jím Antioquía oga'n yximoy cristiano, je jäy ajcxy huídibi mijpidacp Jesús.

²⁷ Huin'it tiempo nijëjity tiy'ajtnajtzcapxíybi chooñ Jerusalén ñicxy ajcxy jím Antioquía.

²⁸ Tüg huídi anajty yxí Agabo ytinay'ahuíy mayjäyjoty, e chi je Espíritu Santo yajcapxi, e ymínañ co mijyuu anajty ñaxcidäga'ñ huindu'ñybi naaxhuíñ. E janch jadu'n yjajtí taab anajty Claudio y'ane'my.

²⁹ Huin'it je mibijcpidijc ajcxy jím Antioquía pidacy ajcxy yhuinma'ñ co quexaangixy pubéjtín ma ymígügtíj c ajcxy huídi tzinaayb jím Judea, jadu'n nej pubéjtín pín tím yega'ñ.

³⁰ E jadu'n ajcxy tuuñ. E je meeñ tibi anajty ymucy yajmíguejxy ajcxy je Bernabé etz Saulo ma je mibijcpidijc tungmídpí jím Judea.

12

Co Jacobo y'o'cy etz co Pedro yajpujxtijctigíyí

¹ Huin'it tiempo je rey Herodes yajmajtzi nijëjity Jesús yjäy, e chi yajtzaachy-tuuni.

² Chi ni'ane'mdíy huen yaj'ögyí míd espada je Jacobo, je Juan y'uch.

³ Co je rey nejhuíy co je judíojáy ajcxy jadu'n ooy jäygídaaccixy, chi ymajtzi Pedro nañ jadu'n. Hue' jadu'n yjajtí xíjoty, je xí mína tzajcaagy caaygíxy huídi ca'pí ylevadura mídity.

⁴ Co Pedro yajmajch, chi yajpidacy pujxtigoty. E chi je rey ane'my co huen mídaaxpícy soldado ajcxy cuend'adyí, tügpicíyaty mídaax soldado ajcxy. Hue' anajty je rey tí huinmay xínaxy anajty tíyduna'ñ Pedro mayjäy agujc.

⁵ Pedro jíiby anajty pujxtigoty janch oy cuend'aty. E je mibijcpidijc janch Dios mibíjctzodíib anajty ajcxy míd Pedro ycíxpi.

Dios y'ángel yajpidzimy Pedro pujxtigoty

⁶ Huin'it coodz ma ca'ni anajty yximíy, ma je Herodes anajty tíyduna'ñ Pedro mayjäyjoty com jabom, Pedro maab anajty, e soldado agujc ajcxy cíxoch tecyxoch anajty míd cadena, e jadügpícy soldado ajcxy pujxtíj'aguy anajty ajcxy ycuend'aty.

⁷ Chi janch tímítiini yHuindzin Dios tüg y'ángel ñayguéxíci ytinäy ma Pedro yhuinduu, e je pujxtíj yaj'aníyday. E chí je ángel tíjyücxí Pedro ma ycaach, chí yajmäyhuijy, e nímay:

—Pidīg mic'amy.

Chi je cadena ycāday ma Pedro yci'.

⁸ Chi je ángel nimay Pedro:

—Ñayhuini, yajtigí' mgīg.

Co Pedro yajtigíyday ycīg, chi je ángel ñimaayi:

—Yajtigí' mjocxhuit, e pajamgich.

⁹ Chi Pedro pujxtijc pidzimy axam ma je ángel, ni ca' nejhuiy pen janch anajty huidibi je ángel tumyb, hue' jihuuy jadu'n nej ycumäy.

¹⁰ Chi ñajxy ajcxy ma tügpicy cuend'ajtpi, mic'amy ajcxy mimetzpi ñinajxy. Co ajcxy yjaty ma mijpujxtijc aguu, ma mijtuba', chi je' ci'm'ahuaach. Chi ajcxy ypidzimy. Ti anajty mijyöygiñi co je ángel ixmajtzní Pedro.

¹¹ Huin'it Pedro yhuinma'ñymejch, chi yminañ:

—Jadachambi njihuuybich co janch jada' co je Huindzin Dios ti quexy y'ángel, e yi' ti xyñihua'ñich ma Herodes, etz jadu'n nej tüg'óciy judíoñy ajcxy anajty xytuna'ñich.

¹² Co Pedro yjot yhuinma'ñ ymejch, chi ñicxy ma María ytijc, je Juan ytaj, je Juan huidi jäy ytijpy Marcos, ma anajty ajcxy jim mayjäy tügmucy y'ljtcixy Dios mibijctzoogixy.

¹³ Co Pedro tijc'aguu cojxnojcy, je tiba'y'amybi, chi tüg töxy'anäg ypidzimy huidi anajty yxi Rode, ixa'ñ pin je' tijc'aguu cojxnojcy.

¹⁴ Co oy yögmido y co Pedro je' anajty, chi ca' ytijc'aguu yaj'ahuaach. Jëyi co poygy ñicxy tigoty co anajty tzachjotcúcity, nigapxy co Pedro je' anajty ma tijc'aguu.

¹⁵ Chi je jäy ajcxy nimay Roda:

—Mloocjuyb jada' miich.

Chi je töxy'anäg y'adzooy co janch je' anajty. E je jäy ajcxy yminaangixy co ca' yi' yjëjity, hue' jada' Pedro y'ángel.

¹⁶ Yam Pedro anajty tijc'aguu tzachcojxnocy co ajcxy yaj'ahuaach, chi ajcxy ijxy, chi ajcxy ooy chiguy yjihuuy.

¹⁷ Pedro cimíd ytíy'ajtyejcy co huen amoñ ajcxy. Chi yajmídmíydacy nej je Huindzin Dios anajty ti yajpidzimyí pujxtigoty. E nimay ajcxy co huen nicxy yajmídmíydägy jada je Jacobo etz jacjadyí mibijcpidijc.

Chi Pedro ñicxy huingbi cajn.

¹⁸ Co yximuy, huin'it soldadtijc ajcxy ooy ytiguy huambi jihuuybi huinmay'ahuidijty, com ca' nejhuygixy nej je' anajty ti ytunyí ti yjadyí míd Pedro ycixpi.

¹⁹ Chi Herodes ni'ane'mdiy huen nicxy yaj'ixtäy Pedro. E co ca' yajpaty, chi pijctzoy tíy'ajt ma soldado ajcxy huidi anajty Pedro ti ycuend'adyí. Chi ni'ane'mdiy huen ajcxy nicxy yaj'ögyí. Chi Herodes choñ jim Judea, chi oy chinaydacpiy jim Cesarea.

Herodes y'ögy

²⁰ Herodes janch ymíjotmätpy anajty je jäy huidibi tzinaayb jim Tiro etz Sidón. Chi je Tiro etz Sidón jäy ajcxy ñaygapxi nej jëbi huingohuägíhuaangixy je rey. E ymímadac ajcxy co migapxy je Blasto je mijtungmídpí maabi rey Herodes ytijc. E chi ajcxy pijctzoy co huen tzip cixy naxy, com co ajcxy xijc mooc jim anajty yajtzoongixy ma rey ñaaxjot.

²¹ Chi Herodes agapxtujcy tüg xií, chi je rey huit yajtigíy, chi ñaydac paty ma ycotujctac, chi migapxy ajcxy je jäy.

²² Chi je mayjäy ajcxy ytigíy mic capxp míydaacp, chi ajcxy yminaangixy:

—¡Jada jäy huidibi capxp, ca' jada yjäyity, jadu'n yi' nej tüg dios!

²³ E huin'ítiiy Huindzin Dios y'ángel yajpa'mbejty Herodes, com ca' anajty huindzi'igíy cömay je Dios. Chi y'o'cy, ting je' tzütztaayi.

²⁴ Je Huindzin Dios y'ayuc mi'ibic'idíchpy anajty jäy, e yajcapxhuäcxp anajty hueñytimma'ámyity.

²⁵ Co Bernabé etz Saulo ajcxy ytungmay jim Jerusalén, huin'it chooni ajcxy jim ymídnicy huídibi anajty yxii Marcos.

13

Bernabé etz Saulo yajtzondaaccixy ytung huídibi ajcxy pátip

¹ Ma je' ajcxy huídi mi'ipidacp Jesús jim Antioquía, jim anajty jadyii huídi Dios y'ayuc yaj'ixpijcp anajty, etz nañ huídibi tíy'ajt najtzcapxiyb. Jim anajty Bernabé etz Simón, huídi anajty ajcxy ytijpy el Negro, etz Lucio huídi tzoon Cirene ñaaxjot, etz Manaén huídi tüg yeectac mi'd Herodes, huídibi ane'm jim Galilea, etz Saulo.

² Tüg xii ajcxy ñayyöymújcigixy jaygay jay'ügy Dios ojadajtcixy. E chi je Espíritu Santo ñimaayi:

—Huen pidáacigich ajcxy Bernabé etz Saulo ahuing jigix ajcxy ytunipy ma je tung tiibi nyajnihuohuüich.

³ Chi ajcxy yjacDios'ojadajty etz yjac'ayuu'ajty, e chi je jäy ajcxy cñixajy Bernabé etz Saulo, e chi ycapxycijxy mi'd je' ajcxy.

Je apóstoles ajcxy capxhuäcxixy Dios y'ayuc jim Chipre

⁴ Chi jada' je Espíritu Santo yquejxi Bernabé etz Saulo huen nicxy Seleucia, e jim ajcxy ybarcotigiiy nicxy ajcxy jim Chipre mejy agujcpi.

⁵ Co jim ajcxy yja'ty ma barco yjättac huídi yxii Salamina, chi ytigiiy Jesús y'ayuccapxhuäcxp ma je judíojäy ajcxy naymujctac. Tzooñ je Juan anajty nañ jadu'n je' anajty Bernabé etz Saulo pubéjtíp.

⁶ Huídijtay ajcxy ma je naax mejy'agujcpi, e yja'ty ajcxy ma je cajp huídi yxii Pafos. Jim ajcxy paty tüg judíojäy huídi anajty yxii Barjesús, hue' je' anajty huijyjäy, e ñaydiyii anajty co Dios ytiy'ajt najtzcapxiyi, e ca' anajty yjanchity.

⁷ Je huijyjäy ooy mi'd ñaymigüg'adyii anajty je huídibi ane'm jim, hue' anajty yxii Sergio Paulo. Je Sergio Paulo ooy anajty ycohuinma'ñity, ooy y'ixpícyity. Chi ni'ane'mdiy co huen nicxy yajtzonyii Bernabé etz Saulo. Com je Sergio Paulo anajty midoohuaani je Dios y'ayuc.

⁸ Je huijyjäy, huídi nañ jadu'n yajtijp Elimas, midziptzoñ Pablo etz Bernabé, e tücci'y capx'adugañ ca'ydi je gobernador ymibicy.

⁹⁻¹⁰ Chi Saulo, huídibi nañ jadu'n yajtijpy Pablo, mi'd je Espíritu Santo huídicxpejty je huijy jäy, e nimay:

—¡Ooy mjibicjäyity miich, ooy m'anñjity, mujcu' miich xy'ung'ajtp, ooy mmidzip'aty pinjaty oyjot oyhuinma'ñ mi'd! ¿Mina m'ixmadzañ nej mdzachyajtigoyañ je Huindzin Dios ytiy'ajt?

¹¹ Jadachambi je Huindzin Jesús xychachtunaamb, e mhuí'mip huiintz, etz ni ca' je xiiambi tzojc m'ixipy.

Chi je huijyjäy mic'amy yhuí'my huiintz coodz, chi ixtay pin oc-huijtznicxiib com ca' anajty y'oc'ijxni.

¹² Co je gobernador jadu'n ijxy, chi mi'ipidacy Jesús y'ayuc, e chi ooy jihuüy huinmaay nej Pablo nimiydägy je Huindzin Jesús y'ayuc ytiy'ajt.

Pablo etz Bernabé yajpátixy jim Antioquía etz Pisidia

¹³ Chi Pablo etz ymigügtijc ajcxy mi'd ybarcotigiiy, chi ajcxy ñicxy Perge ma Panfilia ñaaxjot. Chi Juan puyöyduutni Pablo etz Bernabé, e chi ñicxni Jerusalén.

14 Pablo etz Bernabé ñajxy jim Perge oyja'tcixy jim Antioquía ma Pisidia naaxjot. Sábado xii ajcxy ytigüy ma je judíojäy ajcxy ñaymujctac, chi ajcxy ixtactay.

15 Co ñecycapxtay ma Moisés ñecy etz Dios y'ayucnajtzcaxüybi ñecy, chi je naymujctac huindzin quejxy ayuc ma Pablo ajcxy, ñimaayi:

—Migügtjic, pen mmid ayuc t'iy'ajt mid jäy ycixpi jëbi cham myajnimäy ajcxy.

16 Chi Pablo ytinayigy, yci' mid ytiy'ajt yecy co huen amoongixy, e nimay ajcxy:

—Midoogix, miich Israel jäy ajcxy, etz huidibi Dios yajmij'ajtp.

17 Je Israel jäy Dios huin'ijxy ich'ajt nmij'ap nmijteedy jecy'ajty etz yajyucpejt ajcxy micho'n co anajty ajcxy jim yjactzinäy Egipto ñaaxjot. Chi ajcxy yajpidzimmni mid Dios ymic'ajt.

18 Dios je' ajcxy mihuindinay huixchigüpx jimijt jim mijtigiduum.

19 Je Dios huixtuyc it naax cajp yajtigoy huidi anajty jim tzinaayb Canaán ñaaxjot, etz yajmoy je naax ich'ajt nmij'ap nmijteedy jecy'ajty jigix ajcxy jim chinähuiy.

20 Midaax migo'px jahuixchigüpx majc jimijt Dios mic'ajt mooy juez ajcxy huen ane'myii Israel jäy ixti mabaad Samuel je Dios y'ayucnajtzcaxüybtungbijcy.

21 Huin'it ajcxy tüg rey pijctzoy huidi ane'müb ajcxy. Chi Dios yajreytigüy Saul huidi tuun huixchigüpx jimijt. Je Saul yteedy hue' je' anajty yxii Cis, hue' je' anajty Benjamín y'ap y'oc.

22 Chi Dios tungbijcy Saul e yajreytigüy David, chi Dios yminañ: “Ti nbaadyich David, Isaí ymang, tüg yëdyjc huidibi cuydundähuiy nej ndimdzocyich.”

23 Ma David y'ap y'oc Dios yajnimbijcy Jesús, jigix nihuänipy yajnidzögipy je Israel jäy ajcxy, jadu'n nej anajty jécyip Dios yaj'ahuanüy ajcxy.

24 Ca'ni anajty Jesús miñ co Juan, je Bautista, capxhuäcxy Dios y'ayuc ma je Israel jäy ajcxy, nimaaygixy co copicy huen jothuimbijtcixy ma Dios, e huin'it jëbi ñiibéjtcixipy.

25 Co anajty Juan y'o'cin huington, chi yminañ: “Ca' ich' njëjty je Cristo, jadu'n nej mminaangixy. Jayjip ti nmiñich, jac'axam miñañ je Cristo; jacmic'ajt mid je' ca'ydi ich. Ca' xypadyich nicxy yi' ycighuin nguejich.”

26 Chi Pablo yjacminañ:

—Migügtjic, Abraham y'ijx y'oc etz pinjaty yajmij'ajtp Dios, Dios ti xyanigüexy jada ayuc nej ajcxy jëbi m'alma nidzoocin paady.

27 Je jäy ajcxy huidi anajty ajcxy tzinaayb jim Jerusalén etz tungmidpi ajcxy, ca' ajcxy nehuiy pin je' anajty je Jesús, ni ca' anajty huinjihuüygixy y'ayucnajtzcaxüybi ajcxy y'ayuc huidibi anajty yajcapxp ma ajcxy ñaymujctac huindüg sábado. E je' ajcxy ci'm yajpocycäy Jesús, e cuyduñ nej anajty ajcxy yjaybetyity ma Dios ñecy.

28 Oy ajcxy ca' paty pocy nej yaj'öccixipy Jesús, chi ajcxy nibjctzohüy ma Pilato co huen nicxy yaj'ögyii.

29 Co je jäy ajcxy cuydunday jadu'n nej anajty yjaybetyity ma Dios y'ayuc mid je' ycixpi, chi ajcxy yajminajcy cruudzcixy, etz oy yajnaaxtigüygixy.

30 E Dios je Jesús yajjugypjic co anajty ti y'ögy.

31 Chi canaag'oc ñayguëxigo'ci ma ymigügtjic huidi anajty ti ymidhuididyii co choñ Galilea ñicxy Jerusalén. Jadachambi yi' je' ajcxy huidi t'iy'ajt yejcyp ma je jäy ajcxy.

32 Je oybi ayuc ñich miich ajcxy nyajmïdmïydacpy cham, huïdi Dios yajnimay ñich'ajt nmïj'ap nmïjteedy jecy'ajty.

33 Je oybi ayuc ti Dios cuyduñ cham ma ñich ajt co yajjugypïjcy Jesús co y'o'cy. Jadu'n yi Dios y'ayuccojaaybi jaay jecy'ajty ma je Salmo necy mimetzpi ma Dios jadu'n ymïnañ: “N'ungïch cham ti nyajjuugypïcyich.”

34 Mïid jadayaabi ycïxpi co Dios ti yajjugypïcy Jesús co y'o'cy, jigïx ñinïcx ca yhuindïgooyïpy jadu'n anajty jaybétyity ma Dios ñecy ma Dios jadu'n ymïnañ: “Nmöhuaamyïch miich ajcxy je conúcxïn huïdibi nyajnimaaayïch je David.”

35 Paady nañ jadu'n Dios y'ayuccojaaybi jaay jadüg'it, ma ymïnañ: “Ca' Dios a'ixïy nicxy y'ung ñinïcx yhuindïgooy, je y'ung huïdibi mïid huädz jot huinmañ.”

36 Com janch co je David Dios huin'ïjxy, jigïx ane'mïpy yi' yjuugy ymigüg ajcxy. E co ytung yajmay, chi y'o'cy, e je' y'alma ñaybaatti mïid je y'ap yteedy y'alma, e je' ñinïcx huindïgooy je'.

37 Je Jesús huïdibi Dios yajjugypïjc ca' je' ñinïcx yhuindïgooy.

38 Migügtïjc, jëbi mnejhuïygïxy, co je pocyhuïnmeecxin yaj'ïhuäcxy yajcapxhuäcxy mïid Jesús ycïxpi.

39 Mïid je' ycïxpi pinjaty mïbijcp ti ypocyyajhuïnmeecxcïxy huïdibi Moisés yley anajty ca'p pocyhuïnmeecxin yecy.

40 Nayguend'ájtïgïx, ix xyajcidacpejtcïx je mij ayo'n jadu'n nej Dios y'ayuccojaaybi jaay jecy'ajty co Dios jadu'n ymïnañ:

41 Mïdoogïx ñich n'ayuc, miich ajcxy nïxiicpi yajxiicpi, nay'adzïgïygïxy, ix m'alma myajtïgooygïxy. Com ñich Dios ndumybïch tüg mijhuïnmañ ma miich ajcxy mxïi mdiempo. May miich ajcxy ca' mmïbigïpy, oy pin xyjayajmïdmïydáaccïxïpy.

42 Co Pablo ajcxy ypidzïmy ma yi judïójäy ñaymujctac, chi je jäy huïdibi ca' yjudïójäyity nimay je Pablo co huen nañ jadu'n yajmïdmïydägïyb ma je jadügpi sábado.

43 Co ajcxy yöyhuäcxni ma naysöymujctac may judïójäy etz mayjäy huïdi ca' yjudïójäyity huïdibi jïjptïgyïy je judïójäy y'ixpïcïn, panïcxy ajcxy je Pablo etz Bernabé. Pablo etz Bernabé capxhuijy ajcxy co huen panïcxcïxy je tïy'ajt jadu'n nej Dios tïibi tuñ may'ajt mïid jäy ycïxpi, e ca' ajcxy ixmadzïpy.

44 Co sábado yxïi paty, chi jäy ñayyöymujci jahuenjaty cajp jäy ycanïcxtay co anajty tzachmïdoohuaangïxy Dios y'ayuc.

45 Ca' anajty ajcxy yjotcújcïty co je judïójäy ajcxy ijxy je mayjäy. Chi ajcxy ooy yjot'ambïccoty ni'ojïygïxy etz nïmaaygïxy oy ni nej Pablo.

46 Chi Pablo etz Bernabé ytïgïy mïccapxpi ymïnañ ajcxy:

—Copïcy anajty co ñich miich nyajnimähuijy Dios y'ayuc jayïjp. Com ca' mgöbïgaangïxy Dios y'ayuc, e co ca' mnyabïdáacïgïxy tudägy ma jugy'ájtïn mïid huïnïxïbi, nicxyïch n'ocyajnimäy ajcxy Dios y'ayuc huïdibi ca' yjudïójäyity.

47 Com jadu'n xy'ane'myïch ajcxy yi Huïndzin Jesús, e xyñïmaayïch ajcxy: Ti ñich miich nbïdägy jadu'n nej tüg tïcxin jajïn ma tüg'ócïy naaxhuïñybi jäy jigïx myajnejhuïhuijy ajcxy je nïdzoocïn jïguembaad huïdu'my naaxhuïñ.

48 Co ajcxy jadu'n mïdoy huïdibi ca' yjudïójäyity, chi ajcxy ooy nigï yjotcugïy, e chi ajcxy ymïnandacy co je Huïndzin Jesús y'ayuc ooy anajty y'óyity. E may ajcxy mïbijcy huïdibi anajty Dios ti yajnïgödungïy co paatïp jugy'ájtïn huïnïxïbi.

49 E jadu'n jim yajcapxhuäcxy Jesús y'ayuc ma je jimbi naax cajp.

⁵⁰ E je judíoꝝäy ajcxy minaygapxi nijëjity töxyjäydijc ajcxy tudägypi huídibi Dios yajmij'ajtp, etz je mijjäydijc, e je' ajcxy miid mibidigy Pablo etz Bernabé co pahuoꝝpquëgaangixy ma jejimbi naaxjot.

⁵¹ Chi Pablo etz Bernabé ycig huinhuoꝝpy, je' je' tiy'ajtp co ca' jäygidacy ajcxy nej jäy anajty ytungixy. Chi ajcxy ñicxni jim Iconio.

⁵² E je' ajcxy huídibi mijpidaacp Jesús ooy anajty ajcxy yjotcujcity. E ymiid anajty ajcxy je Espíritu Santo ma yjot yhuinmañ.

14

Pablo miid Bernabé jim Iconio

¹ Jim Iconio Pablo etz Bernabé ytiꝝy ajcxy yquipxyi ma je judíoꝝäy ñaymujctac, e oy yajxon ajcxy capxhuäcxy Jesús y'ayuc. E may judío etz griegoꝝäy ajcxy ymibijcy.

² Je judíoꝝäy ajcxy huídibi anajty ca' ymibijccixy nigapxcoty ni'ojygoty ajcxy huídibi ca' yjudíoꝝäyity huen je cajp jäy ajcxy mijotmädiꝝpy je mibijcpidijc.

³ Miid jada ycixpi Pablo etz Bernabé yhui'my je' ajcxy jecy etz capxhuäcxcixy ajcxy Dios y'ayuc huinmic jotmic etz je Huindzin mijotcujc'ajtcixy ooy, e mooyi ajcxy je mic'ajt jëbi ajcxy pa'mjäy yajtzögipy etz mijhuinmañ tungixy huídibi ijxpejt'ajtp ma Dios ymic'ajt.

⁴ E je cajpjäy mejtzpicy je' anajty ajcxy, nijëjity ymijpidacpy ajcxy yi judíoꝝäy, etz nijëjity ymijpidacpy ajcxy je Dios y'ayuccapxhuäcxi.

⁵ Chi nijëjity judíoꝝäy etz huídibi ca' yjudíoꝝäyity ñaygapxi miid tungmiidpi co mijotmätcodaangixy etz tim tzaagögädzaangixy Pablo etz Bernabé.

⁶ Co Pablo etz Bernabé nejhuꝝy, chi ajcxy yqueecy ñicxy ajcxy jim Listra etz Derbe jim Licaonia, e majaty naax cajp huíd huinduy'agonbi.

⁷ Jim ajcxy capxhuäcxy Jesucristo ytiy'ajt nej jëbi ajcxy huaad y'alma nĩdzoocin paatcixy majaty cajp huingonbi.

Tzaagätzcixy Pablo jim Listra

⁸ Jim Listra anajty tüg yëydijc iñäy tecyma'tpi, caminaabi anajty yöy, com jadu'n anajty yma'xung'aty.

⁹ Je tecyma'tpi amido'ijtpy anajty Pablo y'ayuc, e Pablo ijxpy anajty co ymiid mibijcin nej jëbi chögy.

¹⁰ Chi Pablo mic nimay:

—Tinaayig.

Chi je tecyma'tpi tüg tiꝝy ytinaygugꝝy, e chi ytiꝝy yöyb.

¹¹ Co je mayjäy ajcxy ijxy nej Pablo anajty pa'mjäy ti yajtzögy, huin'it ajcxy ytiꝝy huambi jihuiybi miid Licaonia ayuc chachminaangixy:

—¡Dios ajcxy jadu'n nej jäy ti ycidaaccixy ma ñich ajt!

¹² Yminaangixy co Bernabé je' anajty Júpiter, e je Pablo je' anajty Mercurio, com je' anajty capxp.

¹³ E je Júpiter teedy huídibi anajty tumb jim ma je Júpiter chajptijc cajppäbi, mimiñ toro ajcxy etz piꝝy. E je teedy miid je jäy ajcxy yhuindziꝝghuaangixy etz ojadadaangixy anajty Pablo etz Bernabé, yaj'ögaangixy je toro ajcxy.

¹⁴ Co Pablo etz Bernabé nejhuꝝy, ca' ajcxy jäygidacy nej jäy anajty ajcxy y'ididzaangixy, chi ajcxy ci'm yhuit agiidziꝝy, e ytiꝝy ajcxy mayjäy'agujc yam chachminaangixy:

¹⁵ —¡Yëydijctijc ajcxy! ¿Nej co jada jadu'n m'iditzcixy? Nañ jadu'n ñich ajcxy jäyity, jadu'n nej miich ajcxy. Paady ñich ajcxy ti nmingixy ma miich ajcxy mgajp jigix ajcxy m'ixmadziꝝpy jada jadu'mbi huinmañ huídibi ca' choobaady

ma Dios. E mijpidaaccixp je Dios juugypí huídi oyduñ tzajp etz naaxhuiñybi, je mejy etz tüg'óciy tijaty ya n'íjxim.

¹⁶ Jecy'ajty Dios ixmajch je jáy ajcxy huen túngixy nej tzojccixy.

¹⁷ Oy Dios anajty jayecy tiy'ajt co je' Diosity, jatuñ jadu'n yí oybi m'id miich ajcxy ycixpi. Dios yí yajtuub etz yecy oybi cosecha e xymooyim mijcajee huídi ngaayim n'uucim e xyajjotcugiiyim.

¹⁸ Oy anajty Pablo jadu'n jadim tzachnimaaygixy, ca'p ajcxy mimadacy co yí jáy ajcxy ca'p yaj'ó'ccixipy je toro co anajty yhuindzigihuaangixy.

¹⁹ Huin'it xii nijëjity judíojäy yja'ty, choon jim Antioquía etz Iconio. Chi ajcxy yajnimay je mayjäy co huen midziptzoongixy Pablo etz Bernabé. Chi mic'amy je mayjäy midziptzoon Pablo etz cögäch ajcxy. Hue' ajcxy tijy ti anajty yaj'óccixy. Chi ajcxy oy ixjugucy cajppa'.

²⁰ Chi je apóstoles ajcxy jübigiiy je Pablo, chi je' ypidígy, e ñicxy jadüg'oc cajpjoty. Com jabom Pablo etz Bernabé choon, ñicxy ajcxy jim Derbe.

²¹ Co Pablo etz Bernabé jadu'n capxhuäcxy je Jesucristo y'ayuc oybi jim Derbe, chi mayjäy ajcxy mijpidacy Jesús. Chi Pablo etz Bernabé ajcxy yhuimbijty Listra, Iconio, etz Antioquía.

²² Jim ajcxy jotmicmigapxy je mibijcpidijc ajcxy, e capxhuijy huen tügijjp mibijccixy Dios y'ayuc, nimaaygixy:

—Co ndigihuaanim ma Dios y'ane'my copicy co nyajnáxim may ayo'n.

²³ Cajp cajp majaty mibijcpidijc yajpaady jim Pablo etz Bernabé yajñibijcy nijëjity yëdijctijc huen nigohuajc'ajtcixy je jáy ajcxy huídibi mijpidacp Jesús. Co anajty ti yajñibicy je' ajcxy huídibi nigohuajc'adipy, chi jaygay ajcxy y'ijty etz Dios mibijctzoy m'id je' ajcxy ycixpi.

Pablo m'id Bernabé yhuimbijtcixy Antioquía jim Siria naaxjot

²⁴ Pablo etz Bernabé ñajxy ajcxy Pisidia oy ajcxy yja'ty jim Panflia.

²⁵ Chi Pablo etz Bernabé Jesús y'ayuc capxhuäcxi jim Perge, chi ajcxy ñicxy jim Atalia.

²⁶ Chi ajcxy jim ybarcotigiiy ñicxcixy jadügtecy jim Antioquía ma anajty ajcxy ti yajñibigyii Dios chójcín m'id je tung huídibi anajty ti yajcixcixy.

²⁷ Co ajcxy yja'ty jim Antioquía, chi ajcxy huoomujcy je jáy ajcxy huídibi anajty mijpidaacp Jesús, e yajm'idmiydactay tüg'óciy nej anajty Dios ti ytuñ m'id je' ajcxy ycixpi, nej anajty Dios ti yaj'ahuäch je tü'aa nej huaad mibicy ajcxy je huídibi ca' yjudíojäyity.

²⁸ Pablo etz Bernabé ijt ajcxy ooy jim jecy m'id je mibijcpidijc ajcxy.

15

Mibijcpidijc ñayyöymujci ajcxy jim Jerusalén

¹ Je huin'it tiempo nijëjity jáy huídi tzoon Judea yja'ty ajcxy jim Antioquía, e ytigiiy yaj'ixpijcp ma ajcxy je huídibi mijpidaacp Jesús, yminaangixy: “Pen myajnidzögamy ajcxy yí m'alma, copicy co ajcxy myajtiy'ajttihuijy jadu'n nej Moisés y'ane'my.”

² Chi Pablo etz Bernabé ñaymidziptzongooti ajcxy m'id huídi anajty ajcxy tzomb jim Judea, e ca' ajcxy ñay'ayuc-huinjihuijy. Chi jada' yajñibejti Pablo etz Bernabé etz jacjadyii mibijcpidijc huen ñicxy ajcxy Jerusalén yajtydigiiy ma je apóstoles ajcxy etz huídibi ajcxy nigohuajc'ajt je mibijcpidijc jim Jerusalén.

³ Je mibijcpidijc huídibi anajty ajcxy jim Antioquía oy ajcxy tüjijphuohiiy Pablo etz je' ajcxy huídi ñicx m'id Pablo. Chi Pablo etz m'id yjaym'idtijc ajcxy ñicxy, e ñajxy ajcxy Fenicia ñaaxjot etz Samaria ñaaxjot. Yajm'idmiydaaccixy je

mibijcpidiyc cajp cajp jadu'n nej jäy ajcxy huídibi ca' yjudíojäyity ti yjothuim-bijtcixy etz yajmij'adaangixy Dios. E tüg'ócixy mibijcpidiyc ooy ajcxy jäygidacy je Pablo y'ayuc.

⁴ Co Pablo etz Bernabé ajcxy yja'ty jim Jerusalén, chi je mibijcpidiyc ajcxy cöbijci je apóstoles ajcxy, etz je' ajcxy huídi nigohuajc'ajtp anajty je mibijcpidiyc. Chi Pablo yajmídmíydactay nej anajty Dios ti ytuñ míid je' ajcxy.

⁵ Chi nijëjity fariseojäy, tiibi anajty mibijccixy Jesús, ytinayigy ajcxy juntijoty, e ymínañ ajcxy:

—Copicy co huen yajty'ajttiy je jäy huídibi mibijcp Jesús huídi ca' yjudíojäyity, e copicy nyaj'ané'mim co huen ajcxy Moisés ycötújcín cuyduuni.

⁶ Chi ñayyöymujci je apóstoles ajcxy etz huídi ajcxy nigohuajc'ajtp je mibijcpidiyc, co capxyöyaangixy je fariseojäy y'ayuc nej yhuí'mip.

⁷ Ca' ajcxy tzojc ñay'ayuc-huinjihuyi, chi Pedro ytinayigy ymínañ:

—Migügtijc, mnejhuíyb ajcxy co jayhuin Dios ti xyhuin'ixyich ma miich ajcxy, jigix nyajnimáhuibich jäy ajcxy huídibi ca' yjudíojäyity je Jesús yty'ajt oybi nej ajcxy y'alma nídzoocín paadípy.

⁸ E Dios huídi nejhuyyb jäy yjot yhuinma'ñ xyaj'ijxich je ty'ajt co yejcy Espíritu Santo ma yí' ajcxy nañ tím jadu'n nej ytuñ ma ích ajt.

⁹ Dios tú'cíy ytuñ míid ích ajt etz míid yí' ajcxy, míid co yí' ajcxy mibicy Jesús paady Dios yajhuaatzi ajcxy yjot yhuinma'ñ.

¹⁰ Jadachambi, ¿nej co ca' mhuinjihuíhuaangixy mibigaangixy nej Dios ytuñ míid huídibi ca' yjudíojäyity? ¿Nej co adzip myajnihuidzaangixy je costumbre huídi ni ích ajt ni n'ap ndeedy ca' ti mimadágy nicxy cuydundaaygixy?

¹¹ Janch ích ajt nmibijcim co míid je may'ajt huídi Jesús ti tuñ míid ích ajt ycixpi ti nbaatim n'alma nídzoocín. Nañ tím jadu'n je' ajcxy huídi mibijc Jesús huídi ca' yjudíojäyity ypaat y'alma nídzoocín míid je may'ajt huídi Jesús ti tuñ.

¹² Huin'it je jäy ajcxy y'amunday, y'amído'ijtcixy nej Bernabé etz Pablo nimíydaaccixy nej anajty Dios ti tuñ míid yí' ajcxy, jadu'n nej ajcxy ti yajtzögy pa'mjäy míid Dios ymic'ajt, etz jac tijaty mijhuinma'ñ huídi ti tuñ ma yí' jäy ajcxy huídi ca' yjudíojäyity.

¹³ Co Pablo etz Bernabé ajcxy míydactay, chi Jacobo ymínañ:

—Migügtijc mído'mbijcigich ajcxy ích n'ayuc.

¹⁴ Simón Pedro ti xyajmídmíydaacim nej Dios may'ajt ti tuñ oga'n ma huídibi ca' yjudíojäyity, co huin'ijxy huídi yí' yjäy'adaanip ma yí' ajcxy.

¹⁵ Quipxy jada ñaybadyii míid huídi je Dios y'ayucnajtzcapxíybi jecy'ajty ycojay,

¹⁶ co jadu'n ymínañ:

Co anajty jadu'n ti y'ocjadyii, chi nhuimbidípyich ya naaxhuíñ.

Nyaj'oyíhuibich jadüg'oc je naax cajp huídi David anajty y'ane'myb huídi anajty ti y'octigooybi jadu'n nej tüg tijc huídi ti yciday. Ma David y'ap y'oc nyaj'a'oyíhuibich jadüg naax cajp, jadu'n nej jäy ytiyc cojy huinjemybi.

¹⁷ Jigix jacjadyii jäy y'ojadadípy ajcxy yí' Dios. Nañ jadu'n je' ajcxy huídi ca' yjudíojäyity, huídi ích njäy'adaanip.

¹⁸ Jadu'n je Huindzín Dios jécyip jada ty'ajt jadu'n yejcy.

¹⁹ Chi Jacobo yjacmínañ:

—Paady ích jadu'n nmína'ñich co ca' huaad n'amayíyim ajcxy huídi ca' yjudíojäyity huídi ajcxy ti míjpidägy Dios.

²⁰ Hue' janchty tzoc nijayíyim co ajcxy ca' tzüdzípy huídi jäy ya-jhuindzígíyib ídolos, etz ni ca' huaad migapxcixy huingbi töxyjäy, etz ni ca'

huaad tzützcixy iyujc huudijaty jäy yöc-huudypí, etz ni ca' huaad jicxcixy tijaty iyujc ni'py.

²¹ Jecy'ajty ixti chamni tüg tüg cajp, ji pin ihua'cxp capxhua'cxp Moisés yley majaty nayoymujctac naag naag pocxinxi.

²² Chi je apóstoles ajcxy etz je huudi nigohuajc'ajt yi mibijcpidijc, muid tüg'ócixy Jesús yjäy pidacy ajcxy yhuinma'ñ co huin'ixaangixy nijējity jäy ma je' ajcxy etz quexaangixy jim Antioquía quipxyi muid Pablo etz Bernabé. Chi ajcxy yajnibejty Judas, huudi nañ jadu'n yajtijpy Barsabás, etz muid Silas, yēydijctijc huudi ajcxy capxpaadip.

²³ E je' ajcxy yajmiguejxy necy nej anajty ti jaay: “Ich ajcxy apóstoldijc, etz huudi nigohuajc'ajt yi mibijcpidijc, etz nidüg'ócixy mibijcpidijc, cham ich ajcxy nguexy capxpocxin ma ajcxy mibijcpidijc huudi ca' yjudío jāyity huudi ajcxy tzinaayb jim Antioquía, etz huudi ajcxy tzinaayb Siria etz Cilicia ñaaxjot.

²⁴ Ti ich ajcxy nejhuīyich co nijējity jäy ti xyñicxcixy, choñ ma ich ajcxy, ca' ich ajcxy ngötujcin mooy, e xy'amayiygixy jim muid y'ayuc, e xyajhuinma'ñytigoya'ñ ajcxy, co ajcxy xyñimaaygixy co copicy co myajtiy'ajttihuij ajcxy m'ung, etz mbayöyipy ajcxy je Moisés ycötujcin.

²⁵ Paady ich ajcxy ti nnaygápaxigixy nidüg'ócixy co nyajñibedipyich nijējity jäy huudi yajpaatp ma ich ajcxy co huen nicxy xy'ijxcixy niguipxyi muid nmigügtijcich huudi ooy ndzocyich, je Bernabé etz je Pablo.

²⁶ Je huudi ajcxy yjugy'ajt ti yoxy ti toogy muid ajt nHuindzin Jesucristo ycixpi.

²⁷ E jadu'n yam nguexyich ajcxy Judas etz Silas, e yi' ajcxy ci'm xyajmuidmiydägyipy tüg'ócixy ich ajcxy n'ayuc.

²⁸ Ti je Espiritu Santo huinma'ñ pidägy ma ich ajcxy nhuinma'ñ etz ich ajcxy ti nhuinma'ñ nbidägyich, co ca' nyajñibigipy ajcxy tijaty ayuc tzaachypí, jēyi janchtiy je huudi copicyip.

²⁹ Copicy co ca' ajcxy mdzüdzipy huudi jäy yajhuindzigiiyb ídolos, ca' ajcxy ni'py mjicxcixipy, ni ca' ajcxy mdzüdzipy iyujc huudi yöc-huuity ti y'ögy, e ca' ajcxy mmigapxtigooygixipy huingbi töxyjäy. Pen mguydundaayb ajcxy jada ané'min, oy anajty mdungixy. E Dios ajcxy xypubedipy xypudigihuipy.”

³⁰ Jadu'n je' ajcxy huudi ti yajquexy nicxy ajcxy jim Antioquía. Jim ajcxy huoomujcy je mibijcpidijc, e yajcidiigy ajcxy je necy.

³¹ Co je mibijcpidijc je necy capxy, chi ajcxy ooy yjotcugiiy muid je oybi ayuc tibi anajty ajcxy yajniguexyii.

³² Com Judas etz Silas hue' je' anajty Dios y'ayucnajtzcaxiiybi, paady ajcxy yajjotcugiiy jot'amij moy je mibijcpidijc muid je ayuc.

³³ Jecy ajcxy jim yhuäcxijpy, chi je mibijcpidijc muid ajcxy ycapxycijxy, yajmihuaniiy ajcxy Dios, chi ajcxy yhuimbijtni ma anajty ti choongixy.

³⁴ Chi Silas yhuinma'ñypidacy co anajty yhui'ma'ñ.

³⁵ Nañ jadu'n Pablo etz Bernabé ijt ajcxy jim Antioquía, etz muid jac nijējity ymigügtijc yaj'ixpijciditczixy etz capxhuäcx'iditczixy je Huindzin Jesús y'ayuc yti'ajt.

Pablo mimetz viaje

³⁶ Ti xii tiempo anajty ñajtniicxiyñi co Pablo nimay Bernabé:

—Jam'ajt nmigügtijc co'ixiiyim cajp cajp majaty ti ngapxhuäcxim Huindzin Jesús y'ayuc. Ooy njanejhuīhua'ñich nej ajcxy yajpaady.

³⁷ Bernabé ymuid nicxaamy anajty je Juan huudi yajtijp Marcos.

³⁸ E je Pablo ca' a'ixiy co muid nicxip Juan, com ti anajty y'ocpuyöydúutibi jim Panfilia, e ca' anajty ti yjacmuidyajtüyöyii je tung.

³⁹ E ca' ajcxy ñay'ayuc-huinjihuñyi miñ xyipy. Chi Bernabé m̄idnicxy Marcos e ybarcotigñy ajcxy, chi ajcxy ñicxy jim Chipre.

⁴⁰ E je Pablo abicy huin'ijxy Silas huidi anajty m̄id ñicxa'ñ. Chi je m̄ibijcp̄idijc m̄id ycapxyc̄ijxy, chi chooni ti anajty je m̄ibijcp̄idijc yajm̄ihuanñyii Dios,

⁴¹ chi ñajxy jim Siria ñaaxjot etz Cilicia ñaaxjot jot'amijmooy je m̄ibijcp̄idijc.

16

Timoteo m̄ijhuäcpejty je Pablo etz Silas

¹ Chi Pablo etz Silas yja'ty ajcxy jim Derbe etz Listra. Jim ajcxy paty t̄üg jäy huidi anajty yx̄ii Timoteo huidi anajty m̄ijp̄idaacp Jesús. Judíojäy anajty ytaj'ajtpy, e griegojäy anajty yteedy'ajtpy. Je' ytaj nañ ym̄ibijc̄py anajty Jesús.

² Je jäy ajcxy huidi yajm̄ij'ajtp Jesús jim Listra etz jim Iconio ooy anajty oy nim̄iydaacc̄ixy Timoteo.

³ Pablo ooy jatzojcy co Timoteo ycajäym̄id'ajti. Chi Pablo yajtiy'ajtt̄iñyi Timoteo, jigix ca' ym̄ijotm̄ädiyb je judíojäy huidi anajty ajcxy jim tzinaayb, com t̄üg'óc̄iy ajcxy nejhuñy co griegojäy teedy'adyii.

⁴ Cajp cajp ma anajty ajcxy ñaxy yajm̄idm̄iydaacc̄ixy ajcxy je m̄ibijcp̄idijc je c̄otujc̄in huidi je apóstoles ajcxy, etz huidi nigohuajc'ajt je m̄ibijcp̄idijc jim Jerusalén.

⁵ Je' ajcxy huidi yajm̄ij'ajtp Jesús cajp cajp ñigi anajty yjotm̄ic̄pijcc̄ixy, etz m̄ijp̄idaacc̄ixy Dios y'ayuc, etz ñimayiy'id̄ittz̄c̄ixy jabom jabom.

Pablo yhuin'ijx t̄üg Macedonia jäy

⁶ Je Esp̄iritu Santo ca' a'ixiy ñicx capxhuäcxc̄ixy Dios y'ayuc jim Asia ñaaxjot. Paady ajcxy huingduum ñicxy yajyöyñajxy ajcxy Frigia ñaaxjot etz Galacia ñaaxjot.

⁷ Chi ajcxy jim yja'ty ma Misia ñaaxtziba'n. Chi huinmay co ñicxa'ñ ajcxy Bitinia ñaaxjot. E je Esp̄iritu yajnejhuñy ajcxy co ca' yi' tzocy co jim ñicxc̄ix̄ipy.

⁸ Chi ajcxy j̄üyöyñajxy Misia ñaaxjot, chi ajcxy y'idacy jim Troas.

⁹ Chi Pablo cumäyjoty huin'ijxy t̄üg ȳeydijc, hūidibi yconaax̄ity anajty Macedonia, ytinay'ahuñy ma Pablo yhuinduu, e ycohuanñyii, ñimäyii: "Tun may'ajt ñicx jim Macedonia, e jim xypubed̄ipy ñich ajcxy."

¹⁰ Co Pablo jadu'n huin'ijxy cumäyjoty, chi ñich ajcxy n'ixtay barco huidi ñicxamb jim Macedonia. Nhuinjihuñy ñich ajcxy co jim Dios xyquéjxc̄ixyich jigix jim ngapxhuäcxibich Jesucristo ytiy'ajt je oybi nej j̄ebi ajcxy alma n̄idzooc̄in paad̄ipy.

Pablo etz Silas jim Filipos

¹¹ Chi ñich ajcxy nbarcotigñy jim Troas ñicxy ñich ajcxy t̄iñyi ma naax mejy'agujc̄pi hūidibi anajty yx̄ii Samotracia. Chi com jabom ajcxy nja'tyich jim Neápolis.

¹² Co ñich ajcxy jim ndzooñ, chi ñich ajcxy ñicxy jim Filipos. Filipos hue' je' romanojäy ycajp. Je' je cajp jac m̄ijpi ma je Macedonia ñaaxpa'. Jim ñich ajcxy nhuäcx̄ijpy jecy.

¹³ T̄üg sábado ñicxy ñich ajcxy cajppa', m̄ihuingon t̄üg m̄ijn̄i, ma anajty judíojäy ajcxy m̄id̄ity Dios ojadajttac. Chi ñich ajcxy n'ixtacy jim, e ngapxhuäcx̄ich ajcxy Jesús y'ayuc ma je t̄öxyjäydijc ajcxy hūidi jim anajty ajcxy ti ȳöymujcc̄ixy.

¹⁴ Je Lidia anajty y'amido'ijtp. Hue' je' anajty Lidia ycocajp̄ity jim Tiatira, e ytocpy anajty ucy huit oy jatypi. Lidia yajm̄ij'ajtpy anajty Dios, e je Huindz̄in

Dios yajyungñiyi yjot yhuinma'ñ, jigix amido'idipy nej Pablo Dios y'ayuc capxhuäcxi.

¹⁵ Je Lidia ñibejt mïd tüg'óciy yjuugy ymigüg, chi ñich ajcxy xycohuanñiy, e xyñimáaygixich:

—Pen minamb ajcxy co nmibicyich je Huindzin Jesús, miin jättaaccix ma ñich ndijc.

Chi ooy xycohuanñiy ñich ajcxy, ixti cooni jim xyajhui'myich ajcxy.

¹⁶ Jadu'n yjajti tüg tecy co ñich ajcxy anajty ñicxy ma Dios ojadajttac, chi ñich ajcxy nbaty tüg tumbi töxy'anäg mañ'ajt mïdipi huidi ooy ytiygapxy. Ymïd anajty yhuindzin ma ytuñ, e je' yhuindzin ooy anajty ymeeñybaaty co je töxy'anäg ytiygapxy.

¹⁷ Je töxy'anäg ypanicxy chach yam Pablo etz ñich ajcxy yminañ:

—Jada yëdyjc Dios tzajpjotypi ajcxy ymidumyb. Capxhuäcxi ajcxy Dios y'ayuc jadu'n nej jëbi ñich ajt n'alma nïdzoocin paady.

¹⁸ Canaag xii jadu'n ñich ajcxy xychach'amayñiy. Co Pablo chiipin, chi yhuäc-huimbijty nimay je mañ'ajtmïdipi:

—Mïd Jesucristo yxii n'ane'myich, pidzim ma jada töxy'anäg.

Tim huin'ítiy je ca'oybi yajyöyduuty je töxy'anäg.

¹⁹ Co je töxy'anäg yhuindzin jadu'n ijxy co ca' y'ocmeeñybadaani, chi mïd je' yciixpi ajcxy majch Pablo etz Silas, e yajnicxy ajcxy ma je tungmïdipi ma je' ajcxy y'agujctijc.

²⁰ Co ajcxy jii by mïdja'ty ma je tungmïdipi, chi yminañ:

—Jada yëdyjc ajcxy judíojäy jada, nigoo ajcxy ñaax yajmäty ycajp yajmäty,

²¹ etz yaj'ixpicxy ajcxy costumbre huidi ca' huaad ñich ajt ngöbïjcim, e nihuaad ngatuunim, com hue' ñich ajt romanojäy.

²² Chi je mayjäy ajcxy mïddziptzoon Pablo etz Silas, e je tungmïdipi ni'ane'mdiy co huen ajcxy yajñijeñ yaj'ixjeñ huen yajhuojpcixy mïd matz.

²³ Co ajcxy huojptay, chi pidacy ajcxy pujxtigoty, e ane'my ajcxy pujxtijc huindzin co huen cuend'ajtcixy yajxon.

²⁴ Co je pujxtijc huindzin ypaati je cötujcin, chi pidacy Pablo etz Silas jac jii by öc'am, e chi ajcxy ixmajch co'adzity ytecy ma je quipy huidi yxii cepo.

²⁵ Chi jadu'n yjajty mijcuctz anajty, co Pablo etz Silas chach Dios ojadajtcixy chach huin'igixy yi Dios, e jacjadyii machyjäy chach amidoo'ijtcixy.

²⁶ Chi timitiini uyx huinxijty pujxtijc poch. Chi y'ahuaatztay je pujxtijc agi', e y'adzittuttay je cadena ma tüg'óciy machyjäy.

²⁷ Chi oy ymähuijy je pujxtijc huindzin. Co jadu'n ijxy ac'ahuädz pujxtijc aguu, chi yajpidzimy y'espada ñayyaj'öga'ñiyii anajty. Com hue' anajty tijy ti je machyjäy yqueectäy.

²⁸ Huin'it Pablo mic'amy migapxy je pujxtijc huindzin nimay:

—Ix nej mnayduuni, cheeby ajcxy nidüg'óciy.

²⁹ Chi je pujxtijc huindzin pijctzoy jin, e ytiñiy poyigy pujxtigoty, janch tziyuuyb mïd tziigi'ñ. Chi ycoxtinay'ahuñiy ma Pablo etz Silas ajcxy yhuinduu.

³⁰ Chi yajpidzimy Pablo etz Silas, e yaj'amidooy:

—Huindzin, ¿ti ñich jëbi nduñ jigix nïdzoocin nbáadibich?

³¹ Chi je' ajcxy minañ:

—Mibic Huindzin Jesús etz mbaadipy nïdzoocin, miich etz m'ungdöxyijc.

³² Chi ajcxy yajnimay je Huindzin Jesús y'ayuc tüg'óciy pinjaty anajty jim ma je pujxtijc huindzin ytijc.

³³ Mijcuctz je pujxtijc huindzin puji je Pablo ajcxy chaach'au, e chi je pujxtijc huindzin ñibejttay ajcxy mïd y'ung ytöxyijc.

³⁴ Chi je pujxtijc huindzin yajnicxy Pablo etz Silas ma ytijc, yajcaay yaj'uucy ajcxy. Ooy anajty ajcxy yjotcuycity nidüg'óciy, com ti anajty mibijccixy Dios.

³⁵ Com jabom je mijtungmüdpí quejxy mutztungmüdpí jim ma pujxtijc huindzin müid cötujcin huen najtzmazhüigixy Pablo etz Silas.

³⁶ Chi je pujxtijc huindzin nimay Pablo:

—Ti je tungmüdpí quexy cötujcin co jëbi nnajtzmazhüiyich miich ajcxy. Nicxcix jotcuyc.

³⁷ Chi Pablo migapxy je mutztungmüdpí, e chi nimay:

—Romanojäy ich ajcxy. Yi cajtungmüdpí ti xyhuopyich müid matz mayjäy agujc, ni ca' jayijp ti xytiyduñich, e ti xypidägyich pujxtigoty. ¿Nej co jadachambi xynajtzmazhüihua'ñich ameechi? Ca' jadu'n y'óyity. Huen mijtungmüdpí c'i'm müiñ xyajpidzimgixich ich ajcxy.

³⁸ Chi je mutztungmüdpí cijx nimydactäy ma mijtungmüdpí tüg'óciy Pablo y'ayuc. Chi ajcxy ñay'adzigüiyi co nejhuüy co Pablo etz Silas hue' je' anajty ajcxy romanojäy.

³⁹ Chi je mijtungmüdpí ñicxy c'i'm oy capxjotcidägy je Pablo etz Silas. Chi yajpidzimy pujxtigoty, e pijctzoy may'ajt huen huingduum nicxcixni.

⁴⁰ Co Pablo etz Silas ypujxtijcpidzimy, chi ajcxy ñicxy ma Lidia ytijc. Jim ajcxy jadu'n ijxy mibijcpidijc, e jot'amijmoy ajcxy. Chi ñicxcixni.

17

Jim Tesalónica yajti ooy capxy ayuc, ca' nay'ayuc-huinjhüihuü

¹ Pablo etz Silas ajcxy ñajxy Anfípolis, etz Apolonia, chi ajcxy yja'ty Tesalónica. Jim anajty judíojäy ajcxy tüg ñaymujctac.

² Com jadu'n anajty costumbre müidity, Pablo nicxp anajty ma judíojäy ajcxy ñaymujctac sábado xii. E tugüig sábado xii jim capxy miydacy müid je' jim Tesalónica.

³ Hue' anajty müid miydaaccixy jadu'n nej jaybecyity ma Dios ñecy co Cristo copicy ayo'n yajnaxtähuip, e chi y'ögipy, huiñ'it yjugypigipy. Chi Pablo ymíñañ:

—Je Jesús huiñibi y'ayuc ngapxhuäcxibich, je' je' je Cristo.

⁴ Nijëjity judíojäy ymibijc ajcxy e mijyöybejty ajcxy Pablo etz Silas. Nañ jadu'n may griegojäy huiñi anajty Dios yajmij'ajtp, etz maytöxyjäydijc huiñijaty oy ymijpidacni ymijnicxpejt etz mibijc ajcxy Pablo etz Silas y'ayuc.

⁵ Je judíojäy huiñi anajty ca' ymibicy, yjotmätcoty ajcxy. Huomujcy ajcxy amügy jäydijc etz jibic jäydijc, etz naax cajp yajmättay, anejptuuti agojxtuuti ajcxy Jasón ytijc'aguu tzach'ixtaaygixy Pablo etz Silas.

⁶ E co ca' ajcxy paty Pablo etz Silas, chi ajcxy majch Jasón etz jacjadyii mibijcpidijc. Adzip ajcxy yajnicxy pahuijch pajugujcy ajcxy jim ma cajp tungmüdpí. Yam chachmíñaangixy mic:

—Jada jäy ajcxy je' huiñi tzachyajhuinma'ñyñigooyb tüg'óciy naax cajp, nañ iyabaad ajcxy ti ymiingixy.

⁷ Jada Jasón ti Pablo etz Silas jim yajjättägy ma ytijc, tüg'óciy ajcxy müiddzip'adyii je César huiñi ane'mb, ymíñaangixy co ji jadüg rey, je' je' je Jesús.

⁸ Co jadu'n midoy, chi ajcxy ooy yajyumigy yaj'oxigy cajpjäy etz je tungmüdpí ajcxy.

⁹ Chi Jasón etz ymügügtijc yajmeeñyejcy, chi najtzmazhüy ajcxy.

Pablo etz Silas jim Berea

¹⁰ Co oy ycodzïy mic'amy yi mibijcpidijc yajpidzimy ajcxy cajpjoty Pablo etz Silas, e quejxy ajcxy jim Berea. Co ajcxy jim yja'ty, chi ajcxy ñicxy ma judíojäy ñaymujctac.

¹¹ Jim Berea judíojäy ajcxy yjacmïd oyjot oyhuinma'ñ, ca'ydi judíojäy ajcxy jim Tesalónica. Je Berea jäy ajcxy ycöbijc ajcxy Jesús y'ayuc ymïd oyjot oyhuinma'ñ. Jabom jabom ixtaaygixy ma yjaybetyity ma Dios y'ayuc pen janch jadu'n ymina'ñ nej Pablo yaj'ixpicxy.

¹² May judíojäy ymibijcy etz may griegojäy huïdibi ooy ymïjpidaacni nañ jadu'n ymibijcy, töxyjäydijc etz yëydijctijc.

¹³ Co yi judíojäy jim Tesalónica nejhuïy co Pablo nañ jadu'n Dios y'ayuc capxhuäcxï jim Berea, chi ajcxy jim ñicxy, etz yajyumïgy yaj'oxïgy je cajp jäy ajcxy.

¹⁴ Mic'amy ajcxy, je mïjpidaacpi Jesús, yquejx Pablo mic'amy, huen nicxy jim ma mejypa'. Chi Timoteo etz Silas yjac-huï'my ajcxy jim Berea.

¹⁵ Je huïdibi ajcxy Pablo jaymïd'ajt ymïdnicxy, mïd ñicxy ajcxy ixti cooni yja'ty jim Atenas. Huin'it ajcxy yhuimbijty mïd tüg ayuc co huen Timoteo etz Silas nicxy minaybadyii Pablo jim Atenas janch mic'amy.

Pablo jim Atenas ahuijxy Silas etz Timoteo

¹⁶ Co anajty Pablo ahuijxy je Silas etz Timoteo jim Atenas, ooy anajty ytajy ymay co ijxy nejhuïy co je cajp mïd ooy may quipychech, tzaadzech, etz oori oyduñ huïdi ajcxy dios'ajtpy.

¹⁷ Paady Pablo nimïydacy Jesús ma yi judíojäy ñaymujctac mïd je judíojäy etz jacjadyii jäy huïdi Dios miyaaxp ojadaajtp. E jabom jabom mïd miydaaccixy pinjaty y'oymujcp cajp cujc.

¹⁸ Nijëjity ixpicytijc ñay'ixquípaxigixy y'ixpicin mïd Pablo. Jim huïdibi ni'ixpigïyb epicúreo ixpicin, etz cham huïdi ni'ixpigïyb estoico ixpicin. Chi ajcxy nijëjity yminaangixy:

—¿Ti jada jada' ajt xyajnimaaayim jada yëydijc capxymaaybi?

Chi jadyii yminaangixy:

—Hue' jada ycapxhuäcxyp huingbi dios y'ayuc.

Jadu'n ajcxy yminañ co Pablo nimïydacy Jesús etz jadu'n nej jäy yjugypicy huïdijaty ti y'öccixyp.

¹⁹ Chi ajcxy mïdnicxy Pablo ma je it ma je ixpicytijc ñaymugyii huïdi anajty yxï Areópago, chi ajcxy Pablo nimay:

—¿Nej jëbi njátcixich jada jemybi ixpicin huïdi miich mmimimb?

²⁰ Com ti ñich miich xyajnimaaaygich ayuc ca'pi yhuinjihuïyñity, e nejhuhuaamyich ajcxy nej yhuimbizimy tüg'óciy jada ayuc.

²¹ Tüg'óciy Atenas jäy etz nañ jadu'n huïdi ajcxy jim adzinaayb, ca' anajty ni ti tungixy, jëyi nigoobi amido'ijtcixy etz miydaaccixy jemybi ayuc tiy'ajt.

²² Huin'it Pablo ytïnayïgy mayjäy agujc jim Areópago, e yminañ:

—Atenas jäy, n'ixypich co miich ajcxy ooy myajmï'ajtcixy canaagnax huïdibi miich ajcxy mdios'ajtpy.

²³ Com ti xï ya n'ixyich canaagnax huïdi ajcxy m'ojadaajtpy, chi ti nbaatyich tüg altar ma jadu'n yjaayity: “Je Dios huïdi ca' pin ix'adyii.” Je Dios huïdi miich ajcxy m'ojadaajtpy, e ca' ajcxy m'ixy'adyii, jada je' huïdi nyajnimaaayb ajcxy.

²⁴ Je Dios huïdi oyduñ naaxhuiñybi etz tzajp etz jac tijaty, yi' je' ni-huindzin'ajttayb tüg'óciy. Je Dios ca' chinäy ma tzajptijc huïdi jäy ajcxy cojpy.

²⁵ Dios ca' ni ti yajtigoy'ity huïdi naaxhuiñyjäy jamöhuaanip. Dios yi' yejcp jugy'ajtin etz huïdibi nxejim, etz tüg'óciy tijaty.

²⁶ E tũgpi ni'py tũgpi jot ti yaj'oyĩy tũg'óciy yi jã, jigix huen tzinaaygixy huindu'my naaxhuiñ. Dios tiy'ajt yejcp nej xii tiempo yoyipy, e ma jã jebi huaad chinaaygixy,

²⁷ jigix ixtaaygixipy Dios, jadu'n nej jihuĩy ixtaaygixy tondãy xajtãy, com ca' je' jiguemity ma ich ajt nidũg nidũg.

²⁸ Dios ycixpi ich ajt ndzinaayim nyũcxim etz nji'ajtim, com jadu'n minañ miich ajcxy mboeta, huĩdibi iy yajcojp: “Dios ich ajt xy'ung'ajtim xy'anãg'ajtim.”

²⁹ Pen Dios ich ajt xy'ap'ajt xy'oc'ajtim ca' huaad nhuinma'ñ nbidaacim co Dios yjadu'ñity nej oori oyduñ, plata oyduñ, etz tzaadzech quipychech huĩdi jã ti yaj'oyĩy miid yci'mhuinma'ñ.

³⁰ Dios ca' miidity jotcõduuyb je jã chuuhuinma'ñ tibi ñajxni. Jadachambi ane'mb Dios hueñytimma'amyity huen jã ajcxy jothuimbijtcixy.

³¹ Com ti Dios yajnihuinmayĩy tũg xii mina tiyduna'ñ yi naaxhuiñybi jã miid je yeydjic huĩdibi ti huin'ixy, jada tiy'ajt Dios ti yaj'ixy yajnejhuĩy tũg'óciy jã co ti yajjugypicy Jesús co y'o'cy.

³² Co ajcxy jadu'n midoy co yi õcpi yjugypigipy, chi nijẽjity ytigiy nixiicpi yajxiicpi. Chi jacjadyii yminaangixy:

—Huaad ich ajcxy n'amido'idipyich miich m'ayuc mina anajty jadũg'oc.

³³ Chi Pablo jim chooni ma je' anajty ajcxy.

³⁴ Chi nijẽjity jã ypadzooni huĩdi anajty ti mibicy Pablo y'ayuc. Ma je' ajcxy jim anajty tũg jã huĩdibi anajty yxii Dionisio, yi' je' anajty tungmiid jim Areópago. Nañ jadu'n tũg tõxyjã huĩdi anajty yxii Dámaris ypadzooni, etz jacjadyii jã.

18

Chi Pablo ñicxy jim Corinto

¹ Co jada jadu'n ytuni yjaiti, chi Pablo chooni jim Atenas, ñicxi jim Corinto.

² Jim minaybaati tũg judíoãy huĩdi anajty yxii Aquila, Ponto anajty yco-gajpity, namja'tni anajty miid ytõxyjic Priscila. Jim anajty ti chongixy Italia ñaaxjot, jẽgixpi co je mij'ane'mbi, Claudio, pidacy cõtujcin co huen tũg'óciy judíoãy pidzimdaaygixy jim Roma. Chi Pablo oy cogapxiy Aquila.

³ Aquila etz Priscila ytung'ajtpy anajty cochactijcxuyii, com nañ cochactijcxuuyb anajty Pablo, paady Pablo jim yhui'my miid je' ajcxy. Chi ajcxy tú'ciy ytuuñ.

⁴ Tũg tũg sábado xii Pablo ñicxy ma je judíoãy ajcxy ñaymujctac yajmiidmiydaaccixy Jesús y'ayuc ytiy'ajt etz capxjotcidaaccixy judíoãy etz nañ huĩdi ca' yjudíoãyity.

⁵ Co ajcxy Silas etz Timoteo yja'ty jim Corinto, chooñ ajcxy Macedonia, chi Pablo adũgjijp ytigiiy ayuccapxhuãcxpi ma judíoãy ajcxy co Jesús je' je' je Cristo huĩdi je' ajcxy chach'ahuijxyp.

⁶ E je judíoãy ajcxy ytigiiy jotma'tpi, tzipcaxpi ahua'ngapxi. Chi Pablo yhuĩ huinxijty, je' je' je tiy'ajt co puyõydũdaani ajcxy, e chi Pablo yminañ:

—Miich ajcxy miid mgi'mbocy ajcxy myajtigoya'ñ yi m'alma. Ich ca' ti pocy nmĩdidyich ma miich ajcxy. Cham nicxy Dios y'ayuc ngapxhuãcxich ma huĩdi ca' yjudíoãyity ajcxy.

⁷ Chi Pablo yoybojtni ma judíoãy naymujctac, chi ñicxy ma Justo ytijc. Justo ooy anajty Dios miyãxy ojadaty, e ymiid anajty ytijc mihungon je judíoãy ñaymujctac.

8 E Crispo, je judíojäy ñaymujctac huindzin, ymibijc je' je Huindzin Jesús y'ayuc ytiy'ajt, mïd tüg'óciy y'ung y'anäg, yjuugy ymígüg. Nañ jadu'n nijëjty Corinto jäy co midoy Jesús y'ayuc, chi mibijcy e ñibejty ajcxy.

9 Chi je Huindzin Dios nimay Pablo cumäyjoty:

—Ca' mdzigï, capxhuäcx'aditz n'ayucich, e ca' mni'amoñ.

10 Com ñich miich nbubedipy, ca' pin jot mïd'adipy nicxy nejaty xytuñy. ñich may ñich ya nmïdity jäy ma jada cajp.

11 Chi Pablo yhuï'my jim Corinto tüg jimijt jacup, yaj'ixpijcy jäy je Huindzin Dios y'ayuc ytiy'ajt.

12 Huin'it tiempo co Galiön ygobernador'ajty jim Acaya ñaaxjot, chi judíojäy ajcxy midziptzoñ je Pablo, yajnicxy ajcxy ma cötujctac.

13 Chi ajcxy nimay je gobernador:

—Jada yëydijc tzach jäy yaj'ixpijcp co ca' ycopicyity yajcuydunipy Moisés ycötujcin huïdi jaybety ijtp.

14 Pablo capxamb anajty co oy yi Galiön nimäy ajcxy je judíojäy:

—Pen yi Pablo ti ytundigooy o mijpocy ti tuñ, huin'it nmijpidägibich miich ajcxy m'ayuc, miich ajcxy judíojäy.

15 Pen je Cristo y'ayuc etz miich ajcxy mgötujcin myajtzibiyb myaj-capxyiyb, ca' ñich huaad nyajtigiyiyich yijib huinma'ñ.

16 Chi je gobernador y'ané'min pidacy co huen judíojäy ajcxy yajpidzimäyii ma je cötujctac.

17 Huin'it tüg'óciy griegojäy ma je cötujctac huijtzpidzimyb je Sóstenes, yi judíojäy naymujctac huindzin, e chi ajcxy cujy jibijpy huingojxy jipcojxy ma gobernador yhuinduu, e Galiön ca' tuñycuenti.

Pablo yhuimbijtni Antioquía, e yajtzondacy midugigpi viaje

18 Jac-huäcxijp Pablo jecy jim Corinto. Chi yhuinma'ñypidacy co chonaani. Chi ycapxycijxni mïd je mibijcpidijc, e chi ybarcotigiyñi ñicxni jim Siria ñaaxjot. Ñicxni quipxyi mïd Priscila etz Aquila. Jim Cencrea, ca'ni anajty ybarcotigiyi, Pablo yajcöme'px cödza'm co anajty cuyduñ yhuandaacin.

19 Co ajcxy yja'ty jim Efeso, chi Pablo ñay'ixmajtz ajcxy mïd Priscila etz Aquila, e ñicxy ma je judíojäy ajcxy ñaymujctac. Chi mïdmïydacy je judíojäy ajcxy huïdi jim anajty ti ñayyöymújcigixy.

20 Chi je judíojäy ajcxy jim Efeso cohuanüy co huen jac-huï'my, e Pablo ca' a'ixüy co yhuï'mipy.

21 Chi Pablo ycapxycijxni mïd je Efeso jäy, chi ymïnañ:

—Copicy co jim xii nyajnaxa'ñyich Jerusalén, e nhuimbidityich jadüg'oc ma miich ajcxy, pen Dios jadu'n tzojcp.

Chi Pablo ybarcotigiy chooni jim Efeso.

22 Co anajty ti ypättigiy jim Cesarea, Pablo nicxy Jerusalén co anajty capx-pocxaangixy je mibijcpidijc, chi mic'amy idaacni jim Antioquía.

23 Jim hueeni yhuäcxijpy, chi choñ jadüg'oc ñicxy cajp cajp ma Galacia ñaaxjot etz Frigia ñaaxjot jotmicmigapxcixy tüg'óciy yi mibijcpidijc.

Apolos Dios y'ayuc capxhuäcxi jim Efeso

24 Huin'it tiempo yja'ty jim Efeso tüg jäy huïdi anajty yxii Apolos, hue' anajty ycogájpity Alejandria. Ooy anajty oy ayuc capxhuäcxy. E yajxon nehuiydäy Dios y'ayuc huïdi jaybety ijtp.

25 Apolos ooy anajty ixpicyity ma Huindzin Jesús y'ayuc e ooy yjotmiccapxy, oy anajty yaj'ixpicy nej je Huindzin Jesús yajty y'ayoy. Oy jëda'ajty anajty janejhuiy nej Juan, je Bautista, jäy ajcxy yajniibejty.

²⁶ Chi Apolos ytiḡiḡ capxp̄i miydaacp̄i ma je judíoḡäy ajcxy ñaymujctac janch ni ca' chiḡiḡ chöyduñ. Chi co Priscila etz Aquila ajcxy m̄idooy Apolos y'ayuc, chi ajcxy yajnicxy ahuingujc, chi ajcxy oy yajm̄idm̄iydäḡy jac-huädz Dios y'ayuc ytiy'ajt.

²⁷ Chi co Apolos anajty ñicxa'ñ jim Acaya ñaaxjot, chi je m̄ibijcp̄idijc jotmicm̄igapxy, e pubejty ajcxy. Chi ajcxy nijayḡy je m̄ibijcp̄idijc huidi ajcxy jim Acaya, huen ajcxy cöbiḡipy yajxon je Apolos. Co Apolos yja'ty jim Acaya ñaaxjot, chi ypubejti ooy pin anajty m̄ibijcp̄ Jesús y'ayuc, com Dios anajty may'ajt ti tuñ ma je' ajcxy.

²⁸ Chi je Apolos oy capxp̄idzimy mayjäy aguyc co ca' yjanchity nej anajty ajcxy judíoḡäy yhuinma'ñ m̄idity, co Jesús ca' je' yjējity je Cristo. Je Apolos jim je' mic'ajt tzachpaady ma Dios y'ayuc ycojaayity co Jesús je' je' anajty je Cristo huidi anajty ajcxy y'ahuijxyp.

19

Pablo may m̄ibijcp̄idijc minaybaati jim Efeso

¹ Jim Corinto anajty Apolos, co Pablo tegyi'm yajyöyñajxy mijyuugjot, chi oy yja'ty jim Efeso. Chi jim paty may m̄ibijcp̄idijc.

² Chi Pablo y'am̄idooy je m̄ibijcp̄idijc:

—¿Nej ti xy'adiḡiḡ xyjottiḡiḡ je Esp̄iritu Santo taab ajcxy mm̄ibijcy Jesús?

Chi ajcxy y'adzohuimbijty:

—Ni ngam̄idooyñi ḡch ajcxy pen ji Esp̄iritu Santo.

³ Chi Pablo y'am̄idooy ajcxy:

—¿Ti n̄ibejt̄in miich ajcxy mbaad?

Chi je' ajcxy y'adzooy:

—Je Juan, je Bautista, ñ̄ibejt̄in.

⁴ Chi Pablo ym̄inañ:

—Juan jäy yajñ̄ibejt̄ je', je' je' je tiy'ajt co huen jothuimbijtcixy. E n̄imaayḡixy anajty co huen ajcxy m̄ibiḡipy je Cristo huidi jacmiinamni. Je' je' je Jesús, je Cristo.

⁵ Co jada ajcxy jadu'n m̄idooy, chi ajcxy oy ñ̄ibety m̄id je Huindzin Jesús yx̄i.

⁶ E co Pablo c̄in̄ixajy ajcxy, huin'it je Esp̄iritu Santo y'adiḡiḡ yjottiḡiḡ ajcxy. Chi ajcxy ytiḡiḡ capxp̄i miydaacp̄i tigachyjaty ayuc, e capxhuäcxy anajty ajcxy Dios y'ayuc.

⁷ Jēyi anajty nimajmetz yēydijctijc huidibi ajcxy n̄ibejt̄.

⁸ Tuḡig po' Pablo jim yhuäcxijpy, e yöyd̄ib anajty ma judíoḡäy ajcxy ñaymujctac capxhuäcxy Dios ytiy'ajt janch huinmic jotmic. Chi capxjotcidäḡy mayjäy m̄id Dios ytiy'ajt.

⁹ Nijējity jotjuuñydijc ca' ajcxy ym̄ibijcy, jēyi ajcxy jibic tzachnigapxy Jesús ytiy'ajt ma jäy ajcxy yhuinduu. Chi Pablo puyöydúutcixni. Chi abicy yajnicxy je m̄ibijcp̄idijc ma tüg escueltijc. Hue' je' je escuela huindzin anajty yx̄i Tirano, e jim Pablo Dios y'ayuc anajty capxhuäcxi jabom jabom.

¹⁰ Mejtz jimijt jadu'n jim chachyaj'ixpijcy, e tüg'óc̄iy jäy ma je Asia ñaaxjot ym̄idoday ajcxy je Huindzin Jesús y'ayuc, je judíoḡäy etz huidi ca' yjudíoḡäyity.

¹¹ E Pablo mayba'mjäy yajtzoocy m̄id Dios ymic'ajt etz ooy mijhuinma'ñ ytuñ.

¹² Ixti yajnicxy anajty ajcxy yhuit etz ypaayi huidi Pablo ñin̄icx anajty ti ypadyi, e yajpaatcixy anajty pa'mjäy, e je' anajty m̄id chooccixy, e nañ je' anajty m̄id ca'oybi ypidzimy ma jäy ajcxy y'ay yjot.

13 Chi nijëjity judíojoyä huïdi anajty huïdijtp tzojdumbi, huïdibi anajty yajpidzimgixyp ajcxy ca'oybi, jayajtzögaañ tüg pa'mjäy müid je Huindzin Jesús yxii co huen yajyödydyii je ca'oybi. Chi ajcxy nimaygixy je ca'oybi:

—Hich miich yam nimaayb müid Jesús yxii, je huïdi Pablo ycapxhuäcxp, yajyödyüt jada jäy.

14 Jadu'n anajty y'iditczixy je Esceva ymang ajcxy, je nihuixtujcpi ajcxy. Je Esceva hue' je' anajty judíojoyä etz nihuindzin'aty teedy'adii.

15 Co je Esceva ymang ajcxy migapx je ca'oybi, chi je ca'oybi y'adzooy:

—N'ix'atypich je Jesús, e nnejhuuybich pin je' Pablo, e miich ajcxy, ¿mbin miich ajcxy?

16 Chi je yëdyjc huïdi ca'oybi anajty müid, ytijcpigy tüg ma je' ajcxy, ymimadactay je nihuixtujcpi, e yqueectay ajcxy ma je tijc nihuädz ixhuädz etz tzaachi.

17 Tüg'óciy jäy ajcxy huïdi anajty tzinaayb jim Efeso, judíojoyä etz huïdi ca' yjudíojoyäy nejhuuyday ajcxy, chi ooy ajcxy chigy e nimydaaccixy e cömaaygixy je Huindzin Jesús yxii.

18 E mayjäy huïdi mibijc Jesús y'ayuc ooy ajcxy ypocy nigapxtay, jadu'n nej anajty yi jibic mañ'ajt ajcxy ti mi'ijtcixy.

19 E mayjäy tiibi anajty capxy je mañ'ajt necy yajminday tüg'óciy e no'ctay je necy ma jäy ajcxy yhuinduu. E co ajcxy maymujcy je libro tzou, chi naybaati jada' huixchigüipx majc mil plata meeñ (moneda mexicana naybaati jacnaxy jahueenjaty ycatüg migo'px jamajcmocx tüg mil).

20 E je Huindzin Jesús y'ayuc nigä anajty yhuäcx'idich, nigä ymijtigiy'idich.

21 Co anajty jadu'n ti ytuñyii ti yjadyii, chi Pablo yhuinma'ñypidacy co nicxy cogapxihua'ñ je mibijcpidijc jim Macedonia etz Acaya. Chi anajty yjacnicxa'ñ Jerusalén e jadu'n yminañ co jim chondäga'ñ jadügtecy e ñicxa'ñ jim Roma.

22 Chi quejxy jim Macedonia mejtz je ypubejtpi, Timoteo etz Erasto. Chi Pablo je' yjac-hui'my jecy jim Asia.

Canay'ayuc-huinjihuühuü jim Efeso müid Dios y'ayuc ycxpi

23 Huin'it tiempo tzip oy pidicni jäy y'ocyumigni y'oc'oxigni müid Huindzin Jesús y'ayuc ycxpi.

24 Co je', je plateri huïdi anajty yxii Demetrio, yaj'oyiy anajty ac plata Diana chajptijc'ung, e jadu'n anajty Demetrio etz jacjadyii jäy oy ymeeñbaatcixy müid je ytung.

25 Chi Demetrio huomujcy ymigügtijc je huïdi jadu'mbi tung tumb, nimay ajcxy:

—Migügtijc, mnejhuuyb ajcxy co müid jadyaabi tung huïdi hich ajt nduunim, jada müid jotcuje ndzinaayim njugy'ajtim.

26 E miich ajcxy m'ijxpy mnejhuuyb co je Pablo chach yaj'ixpijcy co ca' yi' diosity huïdi jäy ajcxy yajcojpy. E Pablo ti ooy mayjäy capxjotcidägy, canan yaayi Efeso, nañ jadu'n ma tüg'óciy Asia naaxjot.

27 Mij jada xyajtigoyaanim ma hich ajt n'adogii e nañ jadu'n je mijpi dios, je Diana, ytigoyipy, ca' ni pin occapxpaatniipy, je huïdi cham mayjäy y'ojadajtpy tüg'óciy ya Asia ñaaxjot etz huindu'my naaxhuiñybi.

28 Co jadu'n ajcxy midoy, chi ajcxy ooy yjotmätcooty, chi ytigiy ajcxy huambi jihuiyb, chachminaangixy:

—¿Cömay jada Diana, yi efesiojyä ydiosa!

29 Chi ajcxy yajhuinmänydigoyday je cajp jäy e majch ajcxy je Gayo etz Aristarco, huïdi tzoon Macedonia, metz yëdyjc, huïdi Pablo anajty ajcxy

ymid huudijtpy. Chi je cajpjäy ooy pahuijch pajugujcy ajcxy je Gayo etz Aristarco, yajnicxy ajcxy ma agujctijc huinduu ma jäy ñaymugyii.

³⁰ Chi Pablo yjatigihuaañ jäy agujc, midcapxa'ñ midmiydäga'ñ anajty je mayjäy. E je mibijcpidijc ca' ajcxy a'ixiyy nicxy jiiiby ytigiy.

³¹ Nañ jadu'n nijejity Asia mijtungmidpi huudi anajty Pablo mid ñaymigüg'adyii, yajniguejxy ayuc, co ca' huaad ñicxy ma jäy ñaymújcigixy.

³² Je mayjäy tügmucy anajty íjtcixy, ooy anajty yhuaangixy yjihuiygixy, ca' anajty ajcxy ñay'ayuc-huinjihuiygixy. E je jacmaaybi ni ca' anajty nejhuuiygixy ti co chachnaymújcigixy.

³³ Nijejity jäy huudibi anajty ajcxy mayjäy agujc, je ajcxy yajmidmiydactay je Alejandro ti anajty tuunip jajtíp. Chi je judío jäy ajcxy tijpidzimy je Alejandro ma mayjäy agujc. Chi Alejandro címíd tiy'ajt yejcy co huen amongixy. Je' anajty ñigapxtüdamy judíojäy ajcxy.

³⁴ Co je mayjäy nejhuuiy co je' je' yjudíojäyity, chi ajcxy ytigiiy huaambi jihuiybi jahuenjaty ycamejtzhority, yminaangixy:

—¡Cömay ooy yi Diana, yi Efeso jäy ydiosa!

³⁵ Chi je cajp jaaybi co anajty je jäy ti yaj'amoongixy hueeni, chi ajcxy nimay:

—Efeso jäy, tüg'óciy yi naaxhuiñyjäy nejhuuiy co jada Efeso cajp yi' cuend'ajtp yi Diana chajptijc, je' Diana huudi ooy ti yajcömay, etz yi Diana ñinicx huudi cá'u tzajpcíxy.

³⁶ Ca' huaad ni pin ymina'ñ co ca' yjánchity. Amongix, ca' ti mdúngixipy pen ca' jayijp yajxon mhuinmaaygixy.

³⁷ Com jada yeydijc ajcxy tiibi myajmiingixy, ca' ma ytundigooygixy, ca' yi' ma ajcxy jibic capxcixy ma miich ajcxy mdiosa Diana.

³⁸ Pen Demetrio etz huudijaty mid ytuñ pen ymid xihuín mid pinjaty, paady tungmidpi etz tiydundac jiijity. Jëbi nigapxy ma tungmidpi, jëbi miñ xyipy ñayñigapxtúutigixy.

³⁹ E pen huingbi ayuc huudi miich ajcxy mbijctzooyb, copity jada y'oyihuipy ma jäy naymugyii.

⁴⁰ Ymid jada ayo'n co nicxy nayyajxihuim co jäy cham ñaymihuudidyii mid jada ycixpi nej yam ytunyii yjadyii e ni ti tiy'ajt ich ajt nganejhuuiyim nej nminaanim pen ji anajty xyaj'amidoohuim mid co jäy cham chachhuaangixy chachjihuiygixy.

⁴¹ Co jadu'n miydactay, chi ycapxycijxy mid je naymujcpidijc.

20

Pablo ñicxy jim Macedonia etz Grecia

¹ Co je cajp jäy ycapxy'ayuc xeemy, chi Pablo huoomujcy je mibijcpidijc, e jaccapxhuijy ajcxy chi ycapxycijxni, chi chooni Efeso ñicxy jim Macedonia ñaaxjot.

² Cajp cajp Pablo oy co'ixiy je mibijcpidijc jaccapxhuijy ajcxy. Chi Pablo yja'ty jim Grecia ñaaxjot.

³ Chi Pablo yhuäcxijpy jim tugüg po'. Jim Grecia Pablo anajty ybarcotigihua'ñ ñicxa'ñ Siria. Co Pablo oy nejhuuiy co judíojäy ajcxy ti yajnihuinmayiyii yaj'öga'ñyii barcojoty, chi yhuinma'ñybaty co huimbida'ñ tegyi'm, ñaxa'ñ jadüg'oc Macedonia.

⁴ Pablo mayjäy mid ñicxy, midnicxy je Sópater huudi anajty cogajp Berea, etz Aristarco, etz Segundo huudi anajty cogajp Tesalónica, etz Gayo huudi anajty cogajp Derbe, etz Timoteo, etz nañ jadu'n Tíquico, etz Trófimo huudi tzoon jim Asia ñaaxjot.

⁵ Co jada mibijcpidijc ajcxy ñicxy jayijp, chi ajcxy xy'ahuijxyich jim ma je cajp huidi xii Troas.

⁶ Co xii ñajxtay mina yajcaay je tzajcaagy je huidi ca' miiidity levadura, chi ich ajcxy ndzooni jim Filipos barcojoty. Co migoox xini, oy ich ajcxy naybaatigixy jim Troas. Jim ich ajcxy yhuäcxijpy huixtujc xii.

Pablo co'ixii je mibijcpidijc jim Troas

⁷ Domingo xii ajcxy ñayyöymujci je mibijcpidijc chajcaagy ytujc-huäcxaangixy, e Pablo anajty ymigügtijc yjacyaj'ixpijcpy. Je' co anajty com jabom chonaani, paady oy ayuc jacyajyoñ ixti ycujc-hua'cxchumiiy.

⁸ Jiiby anajty canaag lámpara ytiiicy ma ajcxy anajty ti yöymujccixy ma tüg cuarto huidi anajty oy ycixity.

⁹ E tüg yeeg'anäg huidi anajty yxii Eutico, ma ventana aguü anajty y'iiñäy. Com Pablo jecy oy yaj'ixpijcy, chi je yeeg'anäg ymäymajtzi, e tugiiig nihuijtzpety anajty ycixity je tijc ma ycäy. Chi ajcxy yajpidigy ögy.

¹⁰ Co Pablo yminajcy, chi ñaygijxnajaji amineenmujcy je yeeg'anäg huidi anajty ti ycäy. Chi Pablo nimay ymigügtijc:

—Ca' mdzigiiygixy, juugy jada.

¹¹ Chi Pablo jadüg'oc ypejty ma je cuarto cixpi, chi chajcaagy tujc-huäcxy e yajcaay ajcxy, e jadu'n Pablo yjacmïydacy co oy ximiiyñ. Chi ycapxycijxni miiid je' ajcxy, chi ñicxni.

¹² E je yeeg'anäg huidi anajty ti ycäy, chi ajcxy yajnicxy juugy, e ooy ajcxy yjotcugiy nidüg'óciy.

Choñ ajcxy Troas ñicxcixy Mileto

¹³ Chi ich ajcxy jayijp nicxigy barcojoty jim Asón co anajty jim nyajt-zonángixich Pablo, com ti anajty jadu'n miiidnayñimáayigixich co je' tegyim anajty ñicxañ.

¹⁴ Co ich ajcxy naybaatti jim Asón, chi Pablo ybarcotigiiy miiid ich ajcxy. Chi ich ajcxy ñicxy jim Mitilene.

¹⁵ Chi ich ajcxy jim ndzoñ, chi com jabom ich ajcxy najxy mihuingon Quío, comaax ich ajcxy nja'ty jim ma barco jättac huidi anajty yxii Samos. Jim Trogilio ich ajcxy nbocxy, com jabom ich ajcxy nja'ty jim Mileto.

¹⁶ Chi Pablo ca' ñicxañ jim Efeso co ca' yhuäcxibañ jim Asia ñaaxjot, com tzojc anajty yjadañ Jerusalén, com jim anajty yajnaxañ Pentecostés xii.

Pablo yajmiiidmïydacy je huidibi ajcxy ane'mb je mibijcpidijc

¹⁷ Jim Mileto anajty Pablo, chi capxyñiguejxy huidi ajcxy nigohuajc'ajtp je mibijcpidijc huidi ajcxy jim Efeso.

¹⁸ E co ajcxy miiñ, chi Pablo yminañ:

—Miich ajcxy mnejhuüyb jadu'n nej ich ti njäy'atyich ma miich ajcxy tüg'óciy je xii je tiempo nej oga'n nja'tyich ya Asia.

¹⁹ Jecy ich ooy ti n'ityich miiid miich ajcxy, nduñich ma nHuindzin Jesús ytung miiid yung naxy njot nhuinmañich, etz miiid huinniñ jotmay, etz ti may ayo'n nyajnaxyich ma yi judíojäy ajcxy.

²⁰ Ca' ti n'ixmachich je ngapx'ayuc huidi oyip miiid miich ajcxy ycixpi. Ti nyaj'ixpiyich mayjäy'agujc etz tijc tijc.

²¹ Ti ndiy'ajt yecyich ma judíojäy etz cham ma huidi ca' yjudíojäyity. Nnimaydaayich co huen jothuimbijtcixy ma Dios, etz huen mibijccixy ich ajt nHuindzin Jesucristo.

²² Jadachambi nicxpich jim Jerusalén; adzip je Espiritu Santo xyquexyich e ni nganejhüiyich ti ich jim xyjadamy.

23 Co ñich cajp cajp ma nñicxyich, je Espíritu Santo xyajnejhuñyibich co jim Jerusalén jáy ajcxy xypidäga'ñich pujxtigoty etz jim ajcxy xychaachytuna'ñich.

24 Yi jadu'mbi ayuc ca' ñich nduñich cuendi, jada njugy'ajtich ca' ti tzoohuity. Jëyi janchtiy co nyajcixipyich jada tung jotcuyc, e nguydunipyich je Huindzin Jesús y'ayuc, je tiibi xyajñibicyich jada tung. Ngapxhuäcxibich yi oybi Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt jadu'n nej Dios may'ajt ti tuñ mïd jáy ajcxy ycixpi.

25 E jadachambi nnejhuñyibich co miich ajcxy ma ti ngapxhuäcxyich Dios y'ayuc, ca' miich ajcxy xy'ocjac'íjxcixni jadügtecy.

26 Paady cham nñimäyich miich ajcxy, ca' ni ti ngo'adzohuipyich mïd miich ajcxy ycixpi.

27 Com ti ngapxhuäcxyich ma miich ajcxy tüg'óciy je Dios y'ayuc je Dios yhuinma'ñ. Ni ti ayuc ni ti ytiy'ajt ti ngacoyüchich ma miich ajcxy.

28 Naycuend'ájtigixy ci'm etz cuend'ajtcixy tüg'óciy jáy ajcxy huidi yajmij'ajtp je Huindzin Jesús, jadu'n ajcxy nipaady nej tügpiicy cöbixy, etz miich ajcxy huidi nigohuajc'ajt je mibijcpidijc jadu'n miich ajcxy nipaady nej cöbixy cuend'ajtpi. Je Espíritu Santo ti xyajñibijccixy co mgüend'adipy ajcxy yi Jesús yjáy, huidi ti cojuuy ajcxy ypocy mïd yci'mni'py co y'o'cy.

29 Chi Pablo yjacmïnañ:

—Nejhuiñyibich co ya ndzóonibich miinip huingbi jáy huidi yajhuinma'ñyidigoyam mibijcpidijc, jadu'n nej ahua'n iyujc huidi cöbixy tzüdzip.

30 Ji ma miich ajcxy ji jáy yaj'ixpigam anñ ma yjapadyii yaj'ixpigipy tiy'ajt oybi jigix yi mibijcpidijc ypanicxñyib.

31 Naygüend'ájtigix, mjäymedzñyib ajcxy jadu'n nej ñich tugüg jimijt ti nyaj'ixpiicyich xim tzuum jabom jabom, mïd huinnñ jotmay ti nyaj'ixpijccixy miich ajcxy nidüg nidüg.

32 Jadachambi ñich, nmigügtijcich ajcxy, Dios miich ajcxy nyajpuhuanñyib, nyajmihui'maamyich miich ajcxy Dios y'ayuc jadu'n nej Dios ajt xychojcim xyjihuiñyim. Ma Dios y'ayuc miich ajcxy mbaadipy mic'ajt ma yi mibijcin, e mbaadipy ajcxy it lugar ma Dios quipxyi mïd ajcxy nidüg'óciy tiibi yajhuäch yjot yhuinma'ñ.

33 Ni ti ñich ti nga'adzocy, ni pin yhuit ymeeñ huidibi n'ocjedñyibich.

34 Miich ajcxy mnejhuñyib co ti nduñich, mïd ngi'mgijich ci'm ti nnaymoyiijich huidi nyajmayajtpyich etz nañ jadu'n ti nbubetyich nmigügtijcich huidi ñich anajty nmïd.

35 ñich miich ajcxy ti nyajni'ixñyigixy nej jëbi mdungixy, nej jëbi mbubéjtcixy migügtijc huidi pa'm'ijtp, etz huidi tijaty yajmayajtp. Jáymedzñ ajcxy je Huindzin Dios y'ayuc co ymïnañ: “Jacjotcuyc je' huidi yejcp, ca'ydi huidibi yajmooyb.”

36 Co jadu'n ycapxtay, chi Pablo ycoxtinay'ahuñy mïd je' ajcxy, e mibijctzoy ajcxy Dios.

37 Ytiñy ajcxy yaaxpi nidüg'óciy, e mineeñ ajcxy Pablo etz tzücxy.

38 Ooy ajcxy jihuiñy nej anajty ti ñimäyigixy ajcxy co ca' yjac'ixñyib ajcxy jadügtecy. Chi ajcxy oy najtzhuhuñy jim ma barco.

21

Pablo ñicxy jim Jerusalén

1 Co ñich ajcxy ngapxycijxy mïd je mibijcpidijc, chi ñich ajcxy nbarcotigñy, tiyi ñicxy ñich ajcxy jim Cos. Com jabom ndzooñich Cos ñicxy ñich ajcxy jim Rodas. Chi ñich ajcxy ndzooñ Rodas ñicx ñich ajcxy jim Pátara.

² Jim Pátara ñich ajcxy nbaaty tüg barco huïdi anajty najxp Fenicia ñaaxjot. Jim ñich ajcxy nbarcotigüy jadüg'oc, chi ñich ajcxy nnicxni.

³ Chi ñich ajcxy mmij'ijxy Chipre je naax mejy'agujcpi, anajty'amy je' yhui'my. Jacnicxy ñich ajcxy Siria ñaaxjot, chi je barco ytigüy ma yjättac jim Tiro co jim anajty chimydajc yajhuïma'ñ.

⁴ Jim ñich ajcxy nbaty jäy huïdi anajty yajmij'ajtp Jesús, chi nmïdhuäcxijpich ajcxy huixtujc xii. Je' ajcxy je Espiritu Santo yajnejhuïyi co Pablo ayo'n pada'ñ Jerusalén, paady ajcxy nimay Pablo co ca' huaad jim ñicxy.

⁵ Co huixtujc xibi yca'pxy, chi ñich ajcxy ndzooni. E tüg'óciy mibijcpidijc mïd y'ung ytöxyjic oy xytüjijphuohuïygyxyich cajppa'. Jim ma mejypa' ngoxtinay'ahuïy ñich ajcxy, chi ñich ajcxy nmibijctzoy Dios.

⁶ Huin'it ñich ajcxy ngapxycijxni, chi nbarcotigüyñi ñich ajcxy e je mibijcpidijc yhuimbijtni ajcxy ma ytijc.

⁷ Co ñich ajcxy ndzooñ Tiro, chi nicxy ñich ajcxy Tolemaida. Jim ñich ajcxy ngapxpcxich je huïdi anajty ajcxy mijpidaacp Jesús, e nmïdhuï'my ñich ajcxy jim tüg xii.

⁸ Com jabom ñich ajcxy ndzooñ Tolemaida mïd Pablo etz pinjaty ñich ajcxy anajty nmïd. Chi ñich ajcxy nja'ty jim Cesarea. E chi ñich ajcxy nicx ma Felipe ytijc, je huïdibi anajty capxhuäcxy Jesucristo ytïy'ajt je oybi. Je' je' huïdi tuun je nihuixtujcpi taabi ajcxy caayin uucin yajhuäcxy jim Jerusalén oga'n. Chi ñich ajcxy nhui'my mïd je'.

⁹ Felipe mïdaax anajty ñix mïdity, ca'ni anajty ajcxy ypijccixy. E je' ñix ajcxy anajty Dios y'ayucnajtzcaxïyipy.

¹⁰ Ti anajty ñich ajcxy jim nhuäcxipy canaag xii co oy yjätty tüg ayucnajtzcaxïyibi huïdi anajty yxii Agabo, jim anajty ti chooñ Judea.

¹¹ Chi Agabo y'oy xycogapxïygyxy ma ñich ajcxy njättac. Chi Agabo Pablo yhuïn huijtzicci, e je' mïd ñaygïxojtz ñaydecyxojtzi, chi ymïnañ:

—Je Espiritu Santo jadu'n minamb co jim Jerusalén jadu'n judíojäy ajcxy cïxodza'ñ tecyxodza'ñ jada huïn yhuindzin, e nañ cïyega'ñ ajcxy ma huïdi ca' yjudíojäyity.

¹² Co jadu'n yajmïdoy, ñich ajcxy etz je Cesarea jäy ngohuanïy ñich ajcxy Pablo co ca' huaad ñicxy jim Jerusalén.

¹³ Huin'it Pablo y'adzooy:

—¿Nej co myaaxcixy mïd ñich ycixpi? ¿Nej ñich miich ajcxy co njot nhuinma'ñ xyaj'amutzcïyiyi? ñich nayyéjicibich mïd naygïxodzii naydecy-xodzii, nañ jëbi n'ögibich jim Jerusalén mïd je Huindzin Jesús ycixpi.

¹⁴ Co ca' ñich ajcxy mïmadacy nicxy nyajhuï'mgixyich Pablo, chi ñich ajcxy n'amooni, chi ñich ajcxy ñayñimaayi:

—Huen cuyduñ je Huindzin Jesús chojcïn.

¹⁵ Co jadu'n yjajti, chi ñich ajcxy ndzonii ni'ixïy e chi ñich ajcxy nicxy jim Jerusalén.

¹⁶ Mïd nicxy ñich ajcxy nijëjity mibijcpidijc huïdi tzoon Cesarea, e nañ tzooñ anajty tüg Chipre jäy huïdi anajty yxii Mnasón, jecyip anajty jijptigïyïyñi jada mibijcïn e je' ñich ajcxy nicxy xyajjättägaangixy.

Pablo oy cogapxïy Jacobo

¹⁷ Co ñich ajcxy nja'ty jim Jerusalén, chi je mibijcpidijc ñich ajcxy xycöbijcyc janch jotcujc.

¹⁸ Com jabom ñich ajcxy nicxy mïd Pablo, y'oy ñich ajcxy ngogapxïy Jacobo, e jim anajty tüg'óciy huïdi nigohuajc'ajtp je mibijcpidijc.

19 Chi Pablo ymīgügtijc capxpocxy, e yajmīidmīydacy ti anajty Dios ti tuñ mīid yī' ma yī jāy ajcxy huīdi ca' yjudío jāyity.

20 Co ajcxy jadu'n mīdooy, chi ajcxy huīn'īy jāymejch yī Dios, chi ajcxy Pablo nīmay:

—Mīgüg Pablo, mīich mnejhuīyb co ya canaag mīl jāy ti mībīcy Jesús, e yjactīmīna'ñ ajcxy co copīcy ngu yduunīm Moīés ycōtūjcīn je jecyīp.

21 Tī ajcxy yajmīidmīydāgyīi co mīich mdzach jāyāj'īxpīcy ma tūg'óciy judío jāy huīdi ajcxy jīguēgy adzīnaayb co ca' huaad tuñycuentī Moīés ycōtūjcīn je jecyīp, etz ca' ycopīcyīty co tīy'ajttīygyīxīpy y'ung, etz ni ca' ycopīcyīty payōyīpy īch ajt ngostumbre.

22 ¿Tī huaad nduunīm? Jotmādam ajcxy co nejhuīhuīpy co ya mīich tī mjāty.

23 Hue' janchtīy jadu'n mīich mdunīpy: cha mīdaax yēydījc huīdi cuy-dunamy tūg huandaacīn.

24 Mīidnīcxy je' ajcxy, nīcx nayyājpcyñīhuaatzi mīid yī' ajcxy, e mīich mgo-juydayīpy nej anajty ajcxy ypadyīi je meeñydunī. E chi ajcxy myajcōme'pxīpy cōdza'm, e jadu'n je jāy ajcxy huīnjīhuīydāhuīpy co ca' yjanchīty jadu'n nej xyñīmīydaaccīxy, jēyī co mīich nañ jadu'n mguydun je Moīés ycōtūjcīn je jecyīp.

25 Huīdībī janchtīy jadu'n nej yī huīdībī ajcxy ca' yjudío jāyity, e tī mījīpīdaaccīxy Jesús, tī īch yī' ajcxy nījayīygyīxīch co ca' tūngīxīpy cuentī jada jadu'mbī judío jāy ycostumbre. Je' janchtīy co ca' huaad tzūtzcīxīpy je tībī jāy yajhuīndzīgīy ídolos, ni ca' huaad jīcxcīxīpy nī'py, etz ni ca' ajcxy tzūdzyīpy huīdi yo'c-huīdy tī y'ōgy, etz ca' ajcxy huīngbī tōxyjāy mīgapxtīgōoygyīxīpy.

Chi ajcxy majch je Pablo ma Dios ytījc

26 Chi Pablo mīid nīcxy je nīmīdaaxpī yēydījc, com jabom ajcxy nayyājpcyñīhuaatzi ajcxy, chi ajcxy ytīgīy ma Dios ytījc, e chi ajcxy ytīy'ajt yejcy ma judío teedy tī xī ycīxa'ñ je nayyājpcyñīhuādzi, etz tī xī huīndzīgī'ñ īyujc cīyegaangīxy nīdūg nīdūg.

27 Ma anajty yca'pxaanī je mīhuīxtujcxībī nījējīty judío jāy, chooñ jīm Asia, chi ajcxy ijxy Pablo ma Dios ytījc. Huīn'it ajcxy je mayjāy majch Pablo, yajhuangoty yajjīhuīygoty,

28 chi ajcxy yam chachmīnaangīxy:

—¡Israel jāy ajcxy, pubejtcīch īch ajcxy! Jada je' je yēydījc huīdi xī ya tzach nīgapxp nī'ojīyb judío jāy ycostumbre, Moīés ycōtūjcīn, etz nDios ytījc. E jadūg nax tī yajtīgīygyīxy grīegojāy ma Dios ytījc, yajjībīcīygyīxy jada it lugar huātzipī. (Com ca' ñīgōdūcyīty nīcxy grīegojāy ytīgīy ma Dios ytījc.)

29 Paady anajty jadu'n ymīnaangīxy je huīdi ajcxy majtz je Pablo, com co ijxy ajcxy Pablo mīidhuīdity cajpjoty je Trófimo, huīdi anajty cogajp Efeso. Hue' anajty tījcīxy co Pablo tī mīdttīgīy Trófimo tzajtīgoty.

30 Tūg'óciy je cajpjāy yjotmātcottay, mīīñ ajcxy poyīgy majch ajcxy je Pablo yajpīdzīmy tzajtīgoty pahūjch pajugujcy. Chi ajcxy mīc'amy agīy Dios ytījc.

31 Yaj'ōgamyb anajty ajcxy Pablo. Chi je soldado huīndzīn ayuc mīdoy co tūg'óciy je cajp jāy ajcxy tī chachhuaangīxy chachjīhuīygyīxy.

32 Je soldado huīndzīn huodzōnday ysoldado ajcxy, e chi ajcxy ñīcxy poyīgy ma je mayjāy yhuaangīxy yjīhuīygyīxy. Co je mayjāy ajcxy ijxy mīñ soldado ajcxy mīid yhuīndzīn, chī ajcxy īxmajch Pablo ca' ocjaccōjxcīxīnī.

33 Co je soldado huīndzīn jīm ja'ty, chi yajmajtzī je Pablo, nī'anēmīdy co huen cīxochyīi mīid mejtz cadena. Chi yajtīy pīn je' anajty, e tī tī tuñ.

³⁴ Chi je mayjäy ajcxy ytiġġy huaambi jihuġġybi, e jadu'n je soldado huindzin ca' ni nej huinjihuġġy mġid je ne'mbi. Chi ni'ane'mdiy co huen Pablo yajnicxyii ma cuartel.

³⁵ Co jim yja'ty ma cuartel pediycac, chi je soldado ajcxy ciyġgy Pablo, co anajty je mayjäy chachjottigoyñájxcixy tzachyaj'ögaangixy anajty Pablo.

³⁶ Tüg'óciy je mayjäy pamiingixy axam je soldado ajcxy, yam chachminaangixy:

—¡Huen ögy!

Pablo ñaygohuaani ma je mayjäy

³⁷ Co anajty yajtiġġhua'ñyii cuartel tiġoty, chi Pablo miġapxy je soldado huindzin mġid griego ayuc, ymġinañ:

—¿Nej jġbi ii nmġidmiydägy tüg'aa metz'aaji?

Chi je soldado huindzin y'adzooy:

—¿Nej mjajtpy miich griego y'ayuc?

³⁸ ¿Nej ca' jada' miich jġjty je egipcio jäy huidi namni tzip yajpidġcp, e huobidzimy mġidaax mil jäy yaj'öcpi, mġid nicxy ajcxy jim miġtiġiduum?

³⁹ Chi Pablo nimay je soldado huindzin:

—Ĥch judíojäy Ĥch, jim ngogájpidyich Tarso, tüg miġcajp huidi yajpatpi jim Cilicia ñaaxjot. Tun may'ajt miñ mayjäy n'ocmiġapxich.

⁴⁰ Co je soldado huindzin a'ixġy, chi Pablo ytinay'ahuġy ma je cuartel pediycac, e cġmġid ytiy'ajt yejcy co huen amoongixy. Co je mayjäy ajcxy y'amonday, chi miġapxcoty mġid hebreo ayuc ymġinañ:

22

¹ —Miġüġtjġc etz miġ'anäctjġc, mġidoogixy jadu'n nej Ĥch yam nnayñġapxtüdyii.

² Co je mayjäy ajcxy mġidoy co ymiġápxiġixy mġid hebreo y'ayuc, chi ajcxy y'amonday, chi Pablo ymġinañ:

³ —Judíojäy Ĥch. Jim Tarso nma'xung'ajtyich, Cilicia ñaaxjot. E ya Jerusalén ti nyeeġyich. Ixpiġcich ya ma Gamaliel, etz yajxon Gamaliel ti xyaj'ixpiġcyich ajt nmġj'ap nmġjteedy ytiy'ajt etz ycötúġcin. Njatyim nyajmiġ'ajtpyich Dios jadu'n nej miich ajcxy Dios myajmiġ'ajtcixy cham.

⁴ Jecy ti n'ixhuidity ti nbahuidityich je jäy ajcxy huidi anajty miġpġidaacp Jesús y'ayuc, nyaj'öctähuaamyich anajty, e nyajnicxpyich anajty mach yġyġjġtjġc etz töxyjäyġjġc, nbġidägyich anajty ajcxy pujxtiġoty.

⁵ Je teedy miġtungmġidpi etz tüg'óciy miġ'anäctjġc ymġid tiy'ajt, co Ĥch ajcxy xymooyich cötujġcin, e nmġicxyich anajty jim Damasco ma nmġigüġtjġcich yi judío jäy ajcxy. N'ixtäyich anajty je jäy ajcxy huidi Jesús y'ayuc miġpġidaacp, madza'ñich anajty ajcxy, e nyajmiina'ñich anajty ajcxy ya Jerusalén huen yajtzaachytungixy.

Pablo nimġydacy nej yjothuimbijty

⁶ Co Ĥch anajty ndüyöyich miġhuington Damasco, cuġc yxĤ anajty, chi janch timġitiini ytiġcxġgy jühuidity jadu'n nej jġin ma Ĥch, hue' anajty chooñ tzajpjoty.

⁷ Chi jim ngġdaayich, huin'it nmġidooyich tüg ayuc xyñmäyich: “Saulo, Saulo, ¿ti co xypahuġjġtġgyich?”

⁸ Huin'it n'amġidooyich: “¿Mbġin miich, Huindzin?” Chi xy'adzooyich: “Ĥch je' je Jesús je huidi cogajp jim Nazaret, je huidi miich mdzachpahuġjġtġcapy.”

⁹ Piñjaty Ĥch anajty nmġid y'ixx je' ajcxy je tiġcxġin, chi ajcxy ooy chġġy, e ca' ajcxy huinjihuġy je ayuc huidi anajty nmġigapxyiġich.

¹⁰ Huin'it nnímaayich: “¿Ti jëbi nduñich, Huindzin?” Chi je Huindzin Jesús xy'adzooyich: “Pidig e yajyöy mdu', nicxy jim Damasco, jim myajnimähuuyb tüg'óciy ti jëbi mduñ.”

¹¹ Je tücxin hue' je' xy'ixmajchich huiintz. E chi je nmigügtjicich xyhuijzoonich ajcxy cigíxy, xyajja'tyich ajcxy jim Damasco.

¹² Jim Damasco anajty chinäy tüg yëydjic huidi anajty yxi Ananías, je huidi anajty ooy cuyduñ Moisés ycötújcin je jécyip. E judíojäy ajcxy huidi jim tzinaayb ooy cömaaygixy co ooy y'oyjäyity.

¹³ Chi Ananías ymiñ ma njättaacich, e ytinay'ihuuy ma ñch nmijc, chi xyñímaayich: “Migüg Saulo, ijxigich jadüg'oc huinjemy.” Tim huin'ítiy n'ijxigiyich.

¹⁴ Chi Ananías xyñímaayich: “Je Dios huidi ajt nmij'ap nmijteedy ojadajt, je' ti xyhuin'ixy jigix mnejhuíhuipy Dios yhuinma'ñ, etz m'ixipy je tudäcypí jäy, e mmídohuipy yci'm ayuc huidi ycapxpy.

¹⁵ Dios ti xyhuin'ixy jigix nicxy mdiy'ajt yecy ma tüg'óciy naaxhuiñjäy, etz mmimíydägipy nej ti m'ixy ti mmídoy.

¹⁶ Jadachambi, ¿nej co mhuäcxipy? Pidig etz nibet. Mibijctzou Dios jigix mbocy ññhuädzipy.”

Pablo nimíydacy nej oy yajquexy ma je huídibi anajty ajcxy ca'p yjudíojäyity

¹⁷ Co nicxnich jadüg'oc Jerusalén, chi nnicxich ma Dios ytjic, oy Dios nmibijctzooyich. Chi ñch jii by tzajtigoty n'ixmañyiyich.

¹⁸ N'ijxyich je Huindzin Jesús e xyñímaayich: “Pidzim ya Jerusalén mic'amy, ca' je Jerusalén jäy ajcxy cöbigipy miich m'ayuc jadu'n nej xyñigapxa'ñich.”

¹⁹ Huin'it n'adzooyich: “Huindzin Jesús, yi jäy ajcxy ñejhuíy b co ñch anajty nnicxich huen huidi judíojäy naymujctac n'ixtäyich yi jäy ajcxy huidi miich m'ayuc xymibijcip, ti nbidägyich anajty ajcxy pujxtigoty, ooy ñch ajcxy yi' ti ndzaachytuñ ti nga'oyduuñich.

²⁰ Co ajcxy yaj'ögy je Esteban, miich mdumbi, huidi miich m'ayuc xycapxhuäcxip, jim ñch anajty nañ jadu'n yajpaady. E ooy njäygidacyich co ajcxy yaj'o'cy, ixti ngüend'ajtich je' ajcxy yjocxhuit huidi Esteban yaj'o'c.”

²¹ Chi ñch nHuindzin Jesús xyñímay: “Cham ñch miich nguexy jigüegy it ma yi jäy ajcxy huidi ca' yjudíojäyity.”

Pablo, ma je comandante yci'am

²² E yabaad je mayjäy y'amído'ijty Pablo y'ayuc, chi ytigíy ajcxy huambi jihuiybi chachmínaangixy:

—¡Huen öc yjiibi yëydjic! ¡Ca' huaad yjactzinäy!

²³ Yam yhuaangixy yjihuiygixy, yam yjocxhuit tzachjengixy, etz naaxhuaay tzachyujc-huijcixy.

²⁴ Chi je soldado huindzin ni'ane'mdüy co huen Pablo yajnicxyii cuartel tigoty, e ni'ane'mdüy co huen ci'adyii jigix nigapxip ti ti tuñ co je jäy ti ymíbidigyii.

²⁵ Ti anajty ajcxy cixojtcixy, e chi anajty ajcxy tzaachytunaangixy co Pablo nimay je capitán huidi anajty huindy:

—¿Ti cötújcin miich ajcxy míd co mdzaachytuna'ñ tüg romanojäy, ni ca' ajcxy jayjip mdiyduñ?

²⁶ Co jadu'n mídooy je capitán, chi ñicxy oy yajnimäy je comandante:

—Ixcim nej mduñ yi jäy, com hue' yi' romanojäy.

²⁷ Huin'it je comandante ymijhuägy ma je Pablo, chi y'amídooy:

—¿Nej janch co miich mromanojäyity?

Chi Pablo y'adzooy:

—Janch.

²⁸ Huin'it je comandante nimay Pablo:

—Meeñyǵíxy ñich jada nbaaty co naydijiyijich romanojáy.

E chi Pablo y'adzooy:

—Ñich ti nmñibi'c'ajtich yi'.

²⁹ Mñid jëyi, je huídibi anajty ajcxy cǐ'adam je Pablo, chi puyöyduťcǐxni. Nañ jadu'n je comandante ooy ñay'adzigíiyi, mñid co cǐxojch Pablo mñid cadena.

Pablo ma je judíoǵy ajcxy yjuntitungíxy

³⁰ Com jabom je comandante co anajty nejhuñhua'ñ ti ycǐxpi co ti yxíyii je Pablo yi judíoǵy, huen yajminagyii cadena ma Pablo yci'. Chi ane'my co yajhuomujci je teedy tungmñidpi etz je judío mij'anactijc. Huin'it je comandante yajnicxy Pablo ma je huindzindijc etz ixpicytijc anajty ti ñaymújcigíxy.

23

¹ Huin'it Pablo yaj'ijxpejty je mayǵy huídidi anajty ti nayyöymújcigíxy, e chi ajcxy nimay:

—Migügtijc, Dios y'ijxpy ñejhuñyb nej ñich ti nduñ maabi nyeecpidzimyich, tudägy n'ityich ixti chambaadni.

² Huin'it je Ananías, je teedy mijtungmñidpi, ni'ane'mdñy Pablo co huen yaj'accojǵgy.

³ Chi Pablo ymñañ:

—¡Dios xychaachtunipy miich huídibi mnaybidaacip nej jñhuiy ooy mdudägyǵyity, e ca' yjanchity! Paady miich m'ññay ma cötujctac jigix nyajtíydunipyich nej je ley y'ane'my. Chi mmñidundigooy je ley co ti xyajcojxyijich.

⁴ Je jáy ajcxy huídidi anajty jim mñañ:

—¿Jadu'n miich mmñigapxtigoy yi Dios ymñitungmñidpi?

⁵ Chi Pablo ymñañ:

—Migügtijc, ñich ca' anajty nejhuñyich, pen yi' je' Dios ymñitungmñidpi. Com jaybety jadu'n ma Dios ñecy: “Ca' huaad jibic mnigapxipy huídidi tungmñid ijtp ma miich mjáy.”

⁶ Huin'it Pablo ijxy nejhuñy co jim junti'joty mejtzpicy ixpicytijc anajty jim, jim huídidi saduceo y'ixpíjcín ymñipidacp etz nañ jadu'n jim huídidi fariseo y'ixpíjcín ymñipidacp, chi Pablo ymñañ mic:

—Migügtijc, fariseojáy ñich, nañ jadu'n ndeedyich fariseojáy je'. Cham nyajtíyduñich mñid jëǵixpi co nmñibicyich co Dios yajjugypigípy jáy tiibi y'öccíxy.

⁷ Co Pablo jadu'n ymñanday, chi fariseojáy etz saduceojáy miñ xyipy ajcxy ca' ñay'ayuc-huñjñhuiyi. Chi je naymujcpidijc ajcxy ñaybijc-huäcxi.

⁸ Je' co je saduceojáy ymñañangíxy co o'cpi ca' yjugypigípy, ni ca' ji ángel ajcxy, nañ ca' jáy y'alma, nañ ca' ji je Espíritu Santo, etz ni ca' ji mujcu' ajcxy. Je fariseojáy ymñañijcpi je' ajcxy co yjñijty ángel ajcxy, co öcpi jugypigaangíxy, co je Espíritu Santo yjñijty, co jáy ajcxy mñidty y'alma, etz co mujcu' ajcxy yjñijty.

⁹ Tüg'óciy jáy ajcxy ma je naymujctac ytiǵiy huambi jñhuiybi. Chi nijëjty fariseojáy huídidi nihuindzin'ajtpy je Moisés ycötújcín ñigapxtuty Pablo ymñañ:

—Jadayaabi jáy ca' ti pocy ti tuñ. Ca' yjecyity ti jada' ymñigapxyii tüg espíritu o tüg ángel.

¹⁰ Chi je mayǵy anajty ooy mic ti ñayyajot'ambíjcigíxy. Je soldado huindzin tzigñyb anajty co Pablo y'ahuoonñhuiy y'agidzñhuiy, paady ni'ane'mdñy

huen yi soldado ajcxy yajpidzimgixy juntijoty e yajnicxcixipy yi Pablo jadüg'oc ma cuartel.

¹¹ Huin'it coodz ñayguëxici je Huindzin Jesús ma Pablo ymijc, nimaayi:

—Jotmicpic Pablo, com jadu'n nej ya Jerusalén ti xyñigodiy'ajt'átyich, nañ jadu'n xyñigodiy'ajt'adipyich jim Roma.

Ixtaaygixy huinma'ñ nej huaad Pablo yaj'öccixy

¹² Com jabom nijëjity judíojäy ñaygapxi co yaj'ögaangixy Pablo. E chi ajcxy capxycödujcy ñay'iibojci ñaygapxpojci co ca' ycayaangixy y'ügaangixy ixti cooni ajcxy yaj'öccixipy Pablo.

¹³ Nihuixchiguipx naxy anajty yëydijctijc huidi ajcxy jadu'n naygapxi.

¹⁴ Chi ajcxy ninicxy je teedy ajcxy huidibi miltungmüd etz judío mij'anäctijc, nimay ajcxy:

—Hich ajcxy ti ngapxycödujccixy co ca' ngayáangixyich n'ügáangixyich ixti cooni ich ajcxy nyaj'öcip Pablo.

¹⁵ Jadachambi miich ajcxy, etz jacjadyii ixpicytijc mij'anäctijc nidungiiygixy ma je soldado huindzin, co huen jabom yajminyii Pablo jadügtecy ma miich ajcxy. E aanüdaaccixy co jacyajxon yajtyduna'ñ, e ni'ixi ich ajcxy anajty n'ijtcixy co Pablo nyaj'ögibich ca'ni anajty yjäty ma naymujctac.

¹⁶ Pablo chi' ymang nejhuüy nej je' anajty ti ñaygápxigixy, chi ñicxy ma cuartel oy Pablo yajnimäy.

¹⁷ Huin'it Pablo yaaxi tüg soldado huindzin, e chi nimay:

—Yajnicx jada yeeg'anäg ma je comandante, ymüd yi' ayuc ti nigapxaamy.

¹⁸ Chi je soldado huindzin yajnicxy je yeeg'anäg ma je comandante, e chi nimay:

—Pablo, je machyjäy, ti xyaaxyich, ti xyñimäyich co nmüdmünipyich jada yeeg'anäg, ymüd yi' ayuc huidi ñigapxaamy ma miich.

¹⁹ Chi je comandante majch je yeeg'anäg ma yci', e yajnicxy abicy, chi yaj'amidooy:

—¿Ti xyajnimähuaamyich?

²⁰ Chi je yeeg'anäg yminañ:

—Yi judíojäy ajcxy ti ñaygápxigixy co xyñimähuaangixy co jabom Pablo myajnicxipy jim ma ñayyöymugáangixy, y'aanüdägaangixy co jacyajxon tydunaangixy.

²¹ Ca' miich yi' mmibigipy; com nihuixchiguipx naxy yëydijctijc jim yi' ajcxy ahuixy yüch. Ti capxycödujccixy co ca' ajcxy ycaya'ñ y'üga'ñ ixti cooni ajcxy yaj'ögipy je Pablo. Jadachambi ni'ixi jim y'ijtcixy, jëyi miich m'ayuc ajcxy xyjamidohuaani, pen mni'adzooyb.

²² Chi je comandante ycapxycijxy müd je yeeg'anäg. Chi nimay co ca' huaad ymydägy müd jacpinjaty jadu'n nej anajty ti ymydaaccixy.

Yajnicxy ajcxy Pablo ma je gobernador Félix

²³ Chi je comandante yaaxi metz capitán moy cötújcín huen nayñi'ixiiygixy nimejtmigo'px soldado huidi nicxip tegyi'm, etz tug'pxmajc huidi nicxip cohuaaygixy, etz mejtz migo'px quipyjijpxu'ñmüdpi, huen nicxcixy jim Cesarea mijcoodz.

²⁴ Nañ ni'ane'mdüy co huen cohuay ni'ixi pidägyii huidi Pablo yaj'ñähuiipy, e moy cötújcín co huen oy yajxon ajcxy Pablo yajjadipy ma je gobernador Félix.

²⁵ Chi yajmiguejxy tüg necy yjaayity jadu'n:

²⁶ “Hich comandante, Claudio Lisias, cham nguejxyich jada necy ma miich, mijpi gobernador Félix, e nguejpxyich capxpocxin.

27 Je judíoꝝäy ajcxy ti anajty majtzcixy jadayaabi yëydijc, yaj'ögamy anajty ajcxy co ñch oy nejhuïy co je' yromanojãyity, chi nninixich mïd soldadtijc etz nnihuaañich.

28 Co ñch ooy anajty nejhuïhua'ñich ti anajty co ti xigixy, chi nyajnicxich ma anajty ajcxy tungmïdipi etz mij'anãctijc ti ñayyöymújicigixy.

29 Hue' anajty yi' ycixpi ti yajxiy co anajty ti ytundigooy ma yi' ajcxy ycötújcïn. Ca' anajty ytiy'ãjtity co yaj'öccixipy, e ni ca' huaad ymach'ïñäy.

30 Co ñch oy nejhuïy co yi' judíoꝝäy anajty ti nihuinmayiygixy co yaj'ögaangixy, cham ñch miich yi' nyajniguesy. E ti ñch nañ jadu'n nimay huïdi ti yxiyii huen nicxcixy ma miich, e jëbi ajcxy jim nigapxy ti ycixpi co midzip'ajtcixy. Ji naybaatim."

31 Je soldadtijc nej anajty ti ycötújcïn möyii tim huin'ítity mïd tzoõñ je Pablo mijcoodz ixti yajja'ty ajcxy Antípatris.

32 Je soldadtijc huïdi ajcxy tegy'm nicxp, com jabom huimbíjtcixni, chi yjá'tcixni ma cuartel. E je soldadtijc cohuaygixpi jacnicxy je' ajcxy mïd Pablo.

33 Co je' ajcxy yja'ty jim Cesarea, chi ajcxy je gobernador necy yajc'digiiy, chi ajcxy nañ jadu'n yajquëxigy je Pablo ma je' yhuinduu.

34 Co ñecy capxtay, chi je gobernador y'amidooy Pablo ma anajty yconaaxity. Co nejhuïy co yCiliciajãyity,

35 chi nimay:

—Jiini nejhuïhuibich je tiy'ajt co anajty miingixy huïdi ti xyxigixy. Huin'it ni'ane'mdiiy co huen cuend'adyii ma je Herodes ymijtijc.

24

Pablo ñaygohua'ñyii ma je gobernador Félix yhuinduu

1 Co migoox xii Ananías je teedy ajcxy ymijtungmïdipi yja'ty jim Cesarea mïd judío mij'anãctijc ajcxy etz mïd tüg huingapxpi huïdi anajty yxii Tértulo, chi ajcxy ñayguëxici ma gobernador co xihuaangixy Pablo.

2 Co ajcxy Pablo yajmiñ, chi Tértulo ytigiiy xibi, nimay Félix:

—Mïd miich ycixpi jotcuyc je naaxcayp y'ijty, ca' ma tzip, je' co yajxon m'ane'mdäy mïd oyhuinma'ñ.

3 Tüg'ócüy ñch ajcxy njãygidacpyich hueñyima'ámyity, miich mijtungmïdipi Félix.

4 Ca'ydi mdiempo nyajtigooyi mij, tun may'ajt amido'íjtigich n'ayuc tüg jaxigy.

5 Com ti nnejhuïyigixich co jada Pablo, ooy ayo'n yecy hueñytimma'ámyity. Xi ya judíoꝝäy tzach pijc-huãcxy mïd y'ayuc huïdi ymïd. Yi' je' nigohuajc'ajtp tüg picy jäy huïdi jäy ytiypy Nazaret jäy.

6 Com tundigoy ma ñch ajcxy nDios ytijc nej ca' ypadyii, chi ñch ajcxy nmajch, e chi ñch ajcxy njatydunaañich jadu'n nej ñch ajcxy ngötújcïn y'ane'my.

7 Per je comandante Lisias je' yajtigiyiiy mictägy, chi ñch ajcxy xypijci jada Pablo.

8 E Lisias ymïnañ co pinjaty anajty ti yxiyii huen miiñ ma miich. Miich ci'm jëbi myajtiy, e mnejhuïhuip tüg'ócüy je tiy'ajt jadu'n nej ñch ajcxy yi' ti nxiiy.

9 E je judíoꝝäy ajcxy huïdi anajty jim gobernador yhuinduu, ac jadu'n ajcxy ymïnaangixy co yjanchity jadu'n nej Tértulo ymïna'ñ.

10 Huin'it je gobernador tiy'ajt moy Pablo cïmïd co huen capxy, chi Pablo ymïnañ:

—Janch jotcuyc jëbi nayñigapxtüdyiijich ma miich Félix, com nejhuïybich co miich mijtungmïd ma jada naaxcayp cham xii jimijt ñicxni.

11 Miich ci'm jëb mnejhuïy je tiy'ajt, jëyi anajty ñimajcmetzxiiïy maabi anajty nbättigïyich jim Jerusalén Dios ojadajtpi.

12 Ca' ñch yi' ajcxy xypaty ndzipcapxy n'ahua'ngapxyich miid pinjaty. E ni ñch ngajäy'axiiïy ngajäy'agapxy ma Dios ytijc, etz ni ma naymujctac etz ni ma Jerusalén cajp.

13 Jada jäy ajcxy ca' ajcxy miidity pinjaty tiy'ajt yegipy nej ñch yi' ajcxy yxiy.

14 Huïdi janch ngapxypidzimybiich ma miich jadu'n nej je tzinaayin, je jemybi ixpijcin huïdibi yi' ajcxy ytijpy ca' y'óyity, je' je' je' ixpijcin huïdi ñch miid n'ojadajtpeich Dios, je Dios huïdi ñch ajcxy nmij'ap nmijteedy y'ojadajt. Nmibijcpyich tüg'óciy jadu'n nej yjaybetyity ma Moisés ñecy, etz je Dios y'ayucnajtzcapybi ñecy.

15 Nañ nmibijcpich co Dios yajjugypigipy pinjaty ti y'ögy, tiibi oybi tuñ etz tiibi jibicpi tuñ.

16 Paady ycixpi naymijottigoyiijich co njothuinma'ñich huädz ooy nmïd'idipyich ma Dios etz ma jäy.

17 Canaag jimijt ñch anajty ti nhuïdityich huingduum, chi nhuimbijtyich ma ñch ngajp limosna cuejtp etz nhuindzigihua'ñich anajty Dios.

18 Jadu'n ñch anajty nduñ co nijëjity judíojäy xypatyich ma Dios ytijc huïdi anajty tzoomb Asia ñaaxjot. Ti anajty naybocyñihuächyijich, ti anajty nguyduñich costumbre, ca' anajty mayjäy pin yhua'ñ yjihuiy.

19 Je jäy ajcxy huïdi xy'ijxyich ma Dios ytijc, je' ajcxy ixypy ti ymiingixy ya tiy'ajt yejcp.

20 Co ca' ajcxy ti miiñ, huen jada jäy ajcxy huïdi ya nigapxcixy pen ypaat ajcxy nbocyich je taabi ajcxy xytidyduñich ma judío jäy tungmiidpi etz huinmij'anäctijc ajcxy ñaymujci.

21 Jëyi co ñch mic ngapxyich juntijoty, chi nminaañich: “Xytiydumbich miich ajcxy cham miid co nmibicyich co Dios yajjugypigipy pinjaty ti y'o'cy.”

22 Co Félix jadu'n midodaay, com ñejhuïydaayb anajty nej tüyöy je mibijcpidijc y'ayuc yhuinma'ñ, chi capxhu'my je ayuc, nimay ajcxy:

—Co anajty miiñ je comandante Lisias, huin'it njacnejhuïydähuibich nayjtydigihuibich miich ajcxy m'ayuc.

23 Huin'it Félix ane'mdiy je capitán co huen yajcuend'aty yi Pablo, e huen a'ixihuip co pidzim tibiñ tibäy e pen ji ymigügtijc miiñ co'ixihuañyii, huen möyii huïdi yajmayajtpy.

24 Ti anajty xi ñajtninicxyyñi co Félix jadüg'oc miiñ miid ytöxyjic Drusila. Je Drusila judíojäy je' anajty. Chi Félix capxyñiguejxy Pablo huen miiñ miidmiydägyii nej jäy mibicy Jesucristo.

25 E co Pablo yajnimay je tiy'ajt nej Dios tzocy co huen jäy tudägy tzinäy, etz yajnimay jadu'n nej Dios jiini jäy tiyduna'ñ tüg'óciy, chi Félix ñay'adzigiyi, yminañ:

—Nïcx miich jadachambi, co ñch anajty xyñibadiyigixy huin'it nïcxy nyajhuooyii.

26 Nañ jadu'n Félix y'ahuijxpy anajty mina Pablo y'ocmeeñmoyii, e huin'it anajty najtmadzihua'ñ. Paady anajty janam jadojc nïcxy yajhuooyii, e miid miydägy anajty.

27 Mejtz jimijt jadu'n yajty, huin'it Félix ygobernadorbidzimy. Chi Porcio Festo ygobernadortigiy ma Félix anajty ytuñ. Co Félix anajty nayyajhuï'mañyii ooy miid je judíojäy ajcxy, paady ixmajch Pablo mach.

25

Pablo ma Festo yhuinduu

¹ Jadu'n yajty co Festo anajty ti ygobernador tigiy, chi codugig xii choñ Cesarea, ypättigiy Jerusalén.

² E jim Jerusalén je teedy migtungmüdpí etz nijëjity huinmij'anäctijc jactimxiiy Pablo ma Festo.

³ Chi ajcxy may'ajt pijctzoy ma je gobernador Festo co huen quexy Pablo jim Jerusalén. Hue' anajty ti huinmaaygixy co yaj'ögaangixy tü'am.

⁴ Chi Festo y'adzooy co Pablo cuend'aty anajty y'ity Cesarea, e je' anajty nicxa'ñ janch tim tzojc jim.

⁵ Chi ajcxy nimay:

—Jëbi nijëjity miich ajcxy mdungmüdpídjc etz huinmij'anäctijc quipxy nicxibich müd ich. Pen ti je Pablo ytundigooy jëbi miich ajcxy mxiiy jim Cesarea.

⁶ Festo jëyi jim y'ijty tuctujc xii taxtujc xii Jerusalén, chi yhuimbijtni Cesarea. Com jabom ñicxy ma tiydundac, huin'it capxyñiguejxy Pablo co huen yajminyii.

⁷ Co Pablo ytigiiy ma tiydundac, chi mic'amy je judíojäy ajcxy yjübigiydäy huidi anajty ti choongixy jim Jerusalén. Chi ajcxy oxyiiy Pablo co mij anajty ti ytundigoy. E ca' ni ti tiy'ajt ajcxy migüëxigy.

⁸ Chi Pablo ñaygogapxi yminañ:

—Ich ca' ni ti ndundigooyich, ni ngamidundigooyich yi judío jäy ycötújcín, etz ni ngamidundigooyich Dios ytijc, etz ni ngamidundigooyich je mij'ane'mbi jim Roma.

⁹ Co Festo anajty jatytimayajcömaya'ñ ma judíojäy ajcxy, chi y'amidooy Pablo:

—¿Nej mnicxam jim Jerusalén, jigix jim ndiydunípiy?

¹⁰ Chi Pablo y'adzooy:

—Cha ich cham ma je cötujctac huidi je romano codung y'ane'myb e ma jëbi yajtiyduñich. Yajxon miich mnejhuüy co ca' ti ti ndundigooyich ma yi judíojäy ajcxy.

¹¹ Pen ti ndundigooyich huidi jëbi co'ögiiyich, ca' nminá'nibich co ich ca' n'öga'ñ. Pen ca' ji ni ti tiy'ajt jadu'n nej yi' ajcxy ti xyxiiyich, ni pin cötújcín camidity nicxy xyciycyich ma yi' ajcxy. Ich nbijctzoy co nyajtiyduñich ma César, je emperador, jim Roma.

¹² Co Festo capxyöyday müd ymidungmüdpí, chi nimay Pablo:

—Pen miich jadu'n minamb co jim nicxy myajtiyduna'ñ ma je César ycötujctac, nguexipyich miich jim. Miich ti mbijctzoy co je emperador xtyyduna'ñ. Pis jim mnicxipy miich.

Pablo ma je rey Agripa yhuinduu

¹³ Chi yi xii tiempo ñajtninixiiyñi co je rey Agripa etz Berenice ycidacy Cesarea, cogapxihua'ñ anajty Festo.

¹⁴ Co ajcxy jim yhuäcxijpy canaag xii, chi Festo yajmüdmíydacy je rey Agripa je Pablo ayo'n, e nimay:

—Ji tüg yëydijc huidi Félix y'ixmajtz mach.

¹⁵ Co n'oyich jim Jerusalén, chi je teedy migtungmüdpí etz judío mij'anäctijc xymixiiyich, nibijctzohüy co Pablo nyaj'ögibich.

¹⁶ Chi n'adzooyich co romanojäy ca' cötújcín jadu'n müdity nicxy yaj'ögy yi machyjäy ma ca'ni ñayhuindináayigixy müd je huidi müd ñayxiiy, jigix ñaygogapxiyb nej anajty ti yxiiy.

17 Paady co je judíoꝝäy ajcxy y'oy ya ca' nigoob tiempo nyajtigooyich com jabom nñicxich ma ngótujctaacich, e nni'ane'mdiꝝyich co huen yajmiñyii je Pablo.

18 Co ajcxy ñayguëxi'ci, je huidi anajty ti xïy, ca' jac ni ti ayuc anajty ajcxy mïidityu' n nej ñich anajty ti ndiꝝyich.

19 Jëyi janchtiy co jadu'n anajty ymïnaangixy co Pablo ti ytundigooy ma yi' ajcxy ycostumbre huinma'ñ, etz Pablo capxhuäcxy co je Jesús huidi o'c, juugyñi je'.

20 Com ñich ca' nnejhuïy nej ndunipich mïid jada jadu'mbi huinma'ñ, chi n'amidooyich Pablo, pen nïcxam anajty Jerusalén, jigix jim ngatidyduñich mïid jadayaabi ycipi.

21 Pablo ci'm mïnañ co nïgi oy yajtydunipy jim ma je emperador huidi ane'm jim Roma. Chi nni'ane'mdiꝝyich co huen jacmach'ñäy, ixti cooni nguexipyich jim Roma ma César.

22 Chi je rey Agripa ymïnañ:

—Nañ ooy ñich nja'amido'idaani Pablo y'ayuc.

Chi Festo y'adzooy:

—Jabom jëbi ayuc midohuipy.

23 Com jabom mïiñ Agripa etz Berenice mïid mayjäy etz xuuxpidijc, chi ytiꝝy ajcxy ma tiydundac mïid je soldado huindzin ajcxy, etz huinmij'anäctijc. Chi Festo capxyñiguejxy co huen Pablo nïcxy yajtzonyii.

24 Chi Festo ymïnañ:

—Rey Agripa, etz tüg'óciy mij'anäctijc huindzindijc huidi ya ti mnayyöymújciꝝy mïid ñich ajcxy, cha je' je yëydijc huidi oy yi' judíoꝝäy ti yxïyii ma ñich. Xymixiyich jim Jerusalén, e nañ ya Cesarea, e jatymymïnaangixy co jëbi y'ögy.

25 Ca' ti ti tundigooy, paady ca' huaad nyaj'ögyich. Com ti ci'm ñayñibijctzohuïyii co jim yajtyduna'ñ ma je emperador jim Roma, paady ti n'a'ixiyich co nguexaañich.

26 E com ca' ni ti tiy'ajt nej nijayñhuibich nhuindzinich, je emperador César, mïid yi' ycipi, paady nyajmïiñich ma mïich ajcxy, etz tim jayijp ma mïich mhuinduu, rey Agripa, jigix jëbi m'amidohuipy e nmïd'idipyich ti ii njáayibich.

27 Ca' jadu'n y'óyity nïcxy nguexyich tüg machyjäy jim ma je mij'ane'mbi e ca' ni ti tiy'ajt mïidity nej ti yxïyii.

26

Pablo nimidyägy nej anajty yjatyin ma je rey Agripa

1 Chi je rey Agripa nimay Pablo:

—Jëbi ci'm mnayñimidyägyii.

Chi Pablo yujcxajy yci' e ytiꝝy nayñigapxtuutip, ymïnañ:

2 —Jotcuyc nayjihuiyijich, co jëbi nmidyägyich ma mïich, rey Agripa, jigix nayñigapxtüdiꝝyibich tüg'óciy jadu'n nej judíoꝝäy ti yxïyich.

3 Com mïich mnejhuïyb yajxon nej judíoꝝäy ajcxy yhuinma'ñ mïidity, etz tijaty tzip yi' ajcxy ymïd, etz jadu'n nej yi' ajcxy y'ixpijcin oy ñay'ixquípxiꝝy.

Pablo nigapxy nej anajty chinäy ma anajty ca'ni yjothuimbity

4 Tüg'óciy judíoꝝäy ñejhuïyb nej ti ndzinäyich ma yi' ajcxy jim ma nnaaxjotich etz jim Jerusalén maabi nyeecpidzimyich.

⁵ E yí ajcxy ñejhuiyb nañ jadu'n, e jëbi nigapxcixy jadu'n nej ti nyujcy-eecpi'atyich. Hue' naydiyijich anajty fariseojäy, je tügpicyi jäy huidi mictägy je judío jäy ycostumbre etz ycötújcín payöyip.

⁶ E jadachambi xtytyduñich mïd co njijp'ixyich co Dios yajjugypiga'ñ yí jäy ajcxy tïibi y'o'ccixy, jadu'n nej Dios yajnimay nmij'ap nmijteedy jecy'ajty.

⁷ Je majmetzpicypí Israel ymang y'ap y'oc y'ahuijxpy mina Dios cuyduna'ñ nej anajty ti yajnimäyii je' ajcxy ymij'ap ymijteedy. Paady ajcxy Dios ojadaty huindzigiy xim tzuum. Miich, rey Agripa, nmibicyich co Dios yajjugypigipy je jäy tïibi y'öccixy, paady ycipi yí judíojäy yxíyich.

⁸ ¿Na'amy co ca' miich ajcxy mibiga'ñ co jëbi Dios yajjugypicy je tïibi ajcxy y'ögy?

Nej anajty Pablo jayijp'aty mibijcpidijc ixhuidity pahuidity

⁹ Jecyip ïich hue' ndiyich oy nduñich co anajty ndzachmidzip'adyijich je Jesús je Nazarepi.

¹⁰ E jadu'n nduñich jim Jerusalén. Mïd je teedy mijtungmïdipi ycötújcín nbidaacich Jesús yjäy may pujxtigoty. E co ajcxy yaj'o'cy, nañ nigapxpejt ïich co huen yaj'öccixy.

¹¹ E nnicxyich anajty majaty judío ñaymujctac jim ndzaachytuñich huidi ajcxy mijpidacp anajty Jesús, jigix ajcxy y'ixmadzipy je' ymibíjcín co Jesús je' je' je Cristo. Nigi anajty nmijotmätcootyich ixti nbahuidijttacyich huingnaax huinggajp.

Pablo nimäydağy jadüg'oc nej yjothuimbijty

¹² Mïd yí jadu'mbi huinma'ñ nnicxyich anajty jim Damasco. Je teedy mijtungmïdipi anajty xyquejxpiçh, e xymöyich anajty cötújcín.

¹³ E tü'am, señor rey, ïich anajty nicxy, cujc xii anajty co n'ijxyich tügi tïicxin jacmic ca'ydí xii ytiicxin choon tzajpjoty, xyñigidacyich etz nañ jadu'n huidi anajty ajcxy xymïdnicxich.

¹⁴ Huin'it nidüg'óciy ïich ajcxy ngidaday, e nmidooyich tüg ayuc xymigapxich mïd hebreo y'ayuc, xyñimäyich: “Saulo, Saulo, ¿nej co chach xypahuidijttägyich? Ci'm naysajtzaachiyii jadu'n nej huaj yuub co jijpconebiy huidi mïd ñumygyumyii.”

¹⁵ Huin'it n'adzooyich, nnimaayich: “¿Mbin miich Huindzin?” E je Huindzin xyñimaayich: “Ëich je' Jesús je huidi miich mdzachpahuidijttacpy.

¹⁶ Pidig e tinaaygugi', com ti nnayguëxigyijich ma miich jigix xymidunipyich etz mgodiy'ajt'adipy jadu'n nej cham ti nyajnimäy ti nyajnejhuüy, etz jadu'n nej jini njacyaj'ixa'ñ njacyajnejhuühua'ñ.

¹⁷ Ëich miich nnihuänip nyajtzögip ma yí judíojäy, etz nañ ma huidi ca' yjudíojäyity. Ëich miich jim nguejxpy ma huidi ca' yjudíojäyity.

¹⁸ Nicx jim myajhuinjihuüygyxy ïich ndiy'ajt, huen ixmach ajcxy yí jibic-huinma'ñ e jadu'n ypidzimipy ajcxy ma je mujcu' y'ané'migixy, etz mijnicxpedipy ajcxy Dios yty'ajt. Co ajcxy mibigipy mijpidägipy ïich ndiy'ajt huin'it nmöhuibich tigiydac tzajpjoty ma yí ojjäydijc ity tïibi Dios yajpocyñihuächyii.”

Pablo cuyduñ nej anajty ti y'ijxmañiyin

¹⁹ Rey Agripa, jadu'n ti ngapxymidooyich huidi n'ijxich nmidoohuich tzoon tzajpjoty.

²⁰ Jayijp ngapxhuäcxich Dios y'ayuc jim Damasco, chi ngapxhuäcxich jim Jerusalén etz tüg'óciy Judea ñaaxjot, etz cham ngapxhuäcxich Dios y'ayuc ma huidi ca' yjudíojäyity. Nyajnimäygyxyich huen jothuimbijtcixy, huen

mibijccixy Dios y'ayuc ytiy'ajt, etz huen yajtungixy oyjot oyhuinma'ñ jigix ñiguëxigipy co ti yjothuimbijtcixy.

²¹ Miid jada ycixpi xymajchich ajcxy je judíojäy ajcxy ma Dios ytijc, e xyaj'ögáangixyich anajty.

²² Miid co Dios ti xypubety ti xypudigiyich cha nyajpaadyich juugy. Ngapx-huäcxyich Dios y'ayuc ytiy'ajt ma tüg'óciy ayoobtjic etz ixpicytjic. Tüg'óciy huidi ngapxpyich je Dios y'ayucnajtzcaxxiybi jaay jecy'ajty, etz je Moisés nañ jadu'n jaay jecy'ajty co jadu'n ytuna'ñyii yjada'ñyii.

²³ Hue' yajmina'ñ co je Cristo copicy ayo'n tzaachypi yajnaxipy, e y'ögipy e huin'it jugypigipy, e je' je' je jayijp jäy huidi jugypigip co anajty ti y'ögy. E yajcapxhuäcxip je ayuc ytiy'ajt ma ñich ajcxy judíojäy, etz ma huidi ca' yjudíojäyity.

Pablo jahueeni cayajjothuimbijty Agripa

²⁴ Co Pablo jadu'n ymina'ñ ma anajty ñayñigapxtüdyii, chi Festo mic mina'ñ:

—¡Mlocjñyb miich Pablo! Miid je ixpíjcin ñigi m'ahuimbity loci.

²⁵ Chi Pablo y'adzooy:

—Ca' ñich nlocijñy, miich mijtungmiidpi Festo. Yi huidi ñich ngapxpyich je' je' tiy'ajtíp etz janchip.

²⁶ Yi rey Agripa ñejhuydaayb yi' tüg'óciy jada, paady nmiydägich aamic jotmic ma yi' yhuinduu; com nnejhuñyibich co yi' ñejhuydaayb jada tüg'óciy, com canan hue' jada yajtuuñ yajmiydacy ayüchytuum.

²⁷ ¿Nej mmibijcipy, miich rey Agripa, jadu'n nej ajcxy ymina'ñ yi Dios y'ayuccojaaybi? Nnejhuñyibich co miich mmibicy.

²⁸ Chi je rey Agripa y'adzooy, ymina'ñ:

—Janch tim jayinjaty jahuenjaty miich xycayajmibicyich Jesucristo.

²⁹ Chi Pablo ymina'ñ:

—Oy yjayinjaty yjahuenjatyity ooy mijcajee mgamibicy, chojcpy Dios co miich mmibigipy Jesucristo etz nañ jadu'n tüg'óciy jäy huidi cham xy'amído'o'íjtíp ñich n'ayuc. Dios chojcpy co mmibigipy Jesucristo jadu'n nej ñich nmibicyich, jeyi janchtiy co ca' mmach'idipy jadu'n nej ñich nmach'ityich.

³⁰ Co je Pablo ymiydactay, chi je rey etz gobernador ytinayigy quipxyi miid Berenice etz jacjadyii huidi anajty ajcxy jim.

³¹ Chi ajcxy ahuingujc oy capxyögyixy Pablo ypocy, ñayñimáayigixy miñ xyipy:

—Jada yëydijc ca' jada ti tundigoy, ca' ypadyii nicxy y'ögy, ni ca' ypadyii nicxy ymach'íñäy pujxtigoty.

³² Chi Agripa ñimay Festo:

—Jëbi ixipy nnajtzmazñiyim Pablo co ca' ci'm ycanayñibijctzohuñiyi co huen tiydunyii je emperador César jim Roma.

27

Pablo yajnicxi jim Roma

¹ Co ajcxy yajnihuinmayñy co xyquexáangixyich jim Italia, chi Pablo yajciyejc miid jacjadyii machyjäy ma tüg capitán huidi anajty yxñ Julio, je' huidi nihuindzin'ajtp tügpicy soldadtjic huidi anajty yxñ batallón Augusto.

² Chi ñich ajcxy ndigiy ma tüg barco huidi yhuindzin cogajpíp jim Adramitio. Je barco hue' anajty ñicxa'ñ ma nijëjity barco jättac jim Asia ñaaxjot. Chi ñich ajcxy ndzooni. Miid ñich anajty ajcxy Aristarco huidi anajty cogajpíp Tesalónica jim Macedonia.

³ Com jabom ñich ajcxy nja'ty ma barco játtac jim Sidón. Jim je Julio pa'ayoy Pablo, e ahuaatzí ytu' co huen ñicxy co'ixíy ymígügtíj, etz huen je' ajcxy yajcayyí yaj'ügyí.

⁴ Co ñich ajcxy ndzooñ jim Sidón, chi je naax mejy'agujcpi yhuí'mní ana-jty'amy huídi yxí Chipre, míid co je poj anajty jipcobojíy je barco.

⁵ Chi je barco huinyöyñajxy je Cilicia ñaaxjot etz Panfilia ñaaxjot, oy njädyich ajcxy jim Mira, tüg cajp jim Licia ñaaxjot.

⁶ Jim je capitán paty tüg Alejandría ybarco hue' anajty ñicxy jim Italia. Chi je capitán ñich ajcxy xyajbarcotigíy.

⁷ Canaag xí ñich nyöy janch oñdägy, adzaach ñich ajcxy nja'ty mihuingon je Gnido co anajty je poj tzach jipcobojíy je barco. Najx ñich ajcxy mihuingon Salmón, etz njüyöy'ahuídiytyich ajcxy Creta je mejy'agujcpi naax.

⁸ Adzaach ñich ajcxy nja'ty ma barco játtac huídi anajty yxí Buenos Puertos, mihuingon Lasea.

⁹ Ti ñich ajcxy ooy anajty nxídigoy, e ooy anajty ycodzigíity je barco yajyöyí. Ti anajty je ayuuxí ñajxni, e ti mihuingon anajty je poj tuu tiempo huídi jäy ytíjy invierno. Paady Pablo je soldado huídzin jaccapxhuijy,

¹⁰ chi Pablo ymínañ:

—Huídzíndíj, jadu'n nej yam codzígi' jada ooy co njacñicxim barcojoty, ca' yjeyty co ñicxy ndigooyim míid barco etz míid ñídzimy etz n'o'ctaayim.

¹¹ E je soldado huídzin yjacmípidac oy je barco yajyöybi y'ayuc etz je barco capitán y'ayuc, ca'ydi Pablo y'ayuc.

¹² Com je' co je barco yjättac ca' anajty y'óyity, ñicxy jim yajnajxcíxy je poj tuu tiempo, chi je jacmaybi ajcxy yhuinma'ñypídac, co jébi barco yjacyöy, oc'ixaangíxy pen yjätcíxy jim Fenice ma Creta ñaaxjot. Jim ma tüg barco yjättac huídi y'aguu najtz'ixíyb ma xí pídzimy, e jim anajty je poj tuu tiempo yajnaxaangíxy.

Je míjpoj míjtígoy ma je mejy

¹³ Jadu'n yajty co je jínboj hueeni ypidzímy, huin'it huinmay ajcxy co jébi yjactüyöy je barco. Chi ajcxy yajpidígy je míj pujx huídi barco yajtinayxíj, e yajyöychooñ je barco. Chi ñicxy je barco mejypa' mejypa' ma Creta ñaaxjot.

¹⁴ Huin'it hueeni tiempo ñajx, chi je micpoj miiñ ma tíchpoj pídzimy, huídi jäy ytíjy Euroclidón, jadu'n yhuimbídzim, Noreste.

¹⁵ Chi je micpoj yajtütígajch je barco, e com ca' anajty ndímdüyöyíxni míid je poj ycíxpi, chi je micpoj ñich ajcxy xyajñicxy adzip ma anajty tzocy.

¹⁶ Najx ñich ajcxy mihuingon tüg naax mutzpi mejy agujcpi huídi yxí Clauda, e adzaach ñich ajcxy nyujcjugujcy je mutz barco huídi anajty míimb íxxodzíy ma je míjpi.

¹⁷ Co ajcxy jugujcpi dzimy je mutz barco, chi ajcxy yajtuuñ maychaay e xojtmujcy je barco aguu. Chi ajcxy yajmíajcy je huit huídi anajty poj mic tzach ymajchyp. Je' co chígyíxy co chíñicxíyb je barco jim ma mejy huídi ca' y'agomíty, ma püjot huídi yxí Sirte. Chi ajcxy ñayyejci huen poj yajñicxígy.

¹⁸ Com jabom, com ooy mic anajty je poj, chi ajcxy je chímy mejy cöjibíjptaayí.

¹⁹ Je mídugíig xíibi, chi ñich ajcxy nmejycöjibíjptay je tungbejt huídi yaj-tumyib ma je barco.

²⁰ Ti anajty canaagxí ñajxni e ñich ajcxy ca' ma xí madza' n'oc'íjxcíxni, míid je míjpoj ycíxpi huídi anajty ñich ajcxy xychachyajtüyöyp. Hue' ñich ajcxy ndíjcy co ti ndígóoyíxyich, ca' ndíjy ñich ajcxy ndzögípy.

21 Ti anajty xii tiempo ich ajcxy nyajnajxcixy jaygay, chi Pablo ytinayigy, nimay je jäy ajcxy:

—Yëydijctijc, co ich miich ajcxy xycacapxymidooy ca' ngatsoonim jim Creta ñaaxjot, e ca' icyipy jada ayo'n yam jadu'n nbaatim.

22 Jadachambi ca' mdajcixy mmaygixy, ca' ni pin ytigoya'ñ, oy je barco yjatigoy.

23 Amygoodz je nHuindzin Dios tüg y'ángel ti ñayguëxigyii ma ich, je Dios huidi ich ngapxymidooybich, yi' ti quexy.

24 Je ángel ti xyñimäyich: “Ca' mdzigiy, Pablo, copicy co mjatyjädiipy ma je mij'ane'mbi, je César yhuinduu. Mïd miich ycixpi, Dios ñihuänamy yajtzögamy tüg'óciy huidi ji barcojoty, ca' ni tüg y'ögipy.”

25 Paady nayjot'amijmóoyigix, yëydijctijc, nmibijcpiych Dios co jadu'n yjada'ñ jadu'n nej yi' y'ángel ti xyñimäyich.

26 Ooy ycopicyity nicxy nmijpojeptim ma tüg naax mejy agujcpi.

27 Majmactz xii je mic poj anajty yajyöyii je barco oyñinej jim ma je mejy huidi yxi Adria, chi mijcutz je barco yajyöybi jihui'ñybijcy co anajty ti mihuingoñ naax.

28 Chi ajcxy quipxy je nii jadu'ñi anajty ycicyity, e hue' ajcxy quipxy iipx xap ycicyity. Jahuengi huin'it jadüg'oc ajcxy quipxy je nii, e hue' oy quipxcixy majmocx xap ycicyity.

29 E co anajty chigiygixy co tijy je barco jipcobonihuipy ma tzaagop, chi ajcxy pidacy nijoty midaax pujx ma barco y'ijx, je huidi yxiijp anclas, janch tzigiyb anajty ajcxy y'ahuijxcixy cooni ximihuipy.

30 Chi je' ajcxy huidi anajty barco yajyöyp yhuinma'ñybaty co yquëga'ñ ameech. Chi ajcxy pidacy nihuingixy je mutz barco. Chi ajcxy ñaybidaaci jadu'n nej jihuiy je ancla jac yajminagaangixy jim ma barco yhuinduu.

31 Huin'it Pablo nimay je soldado huindzin etz je soldadtijc:

—Pen ca' jada hui'mgixy ma barco, ca' miich ajcxy mejy ypidzimipy.

32 Huin'it ajcxy tzujctujcy je tzaay huidi je mutz barco anajty mïd ycoxochity, chi ajcxy yajcäy je mutz barco nijoty, e chi je mejy yajnicxyi.

33 Moñyi Pablo migapxy je jäy ajcxy, chi ajcxy nimay co huen huin-gayñajxcixy, chi Pablo yminañ:

—Cham majmactz xii ma miich ajcxy ca' mmaagixy, e ni ca' mgaaygixy m'uuccixy.

34 Tun may'ajt caaygixy oy jadu'ñyi, copicy jada co njatyñidzooctähuaanim, ni tüg ngöhuay ca' ytigoyaanim.

35 Co Pablo jadu'n yminanday, chi tüg tzajcaagy conigy, chi jayjip Dioscojuyip yajnajxy mayjäy agujc, chi tujc-huäcxy etz ytigiy ajcxy caaybi.

36 Mic'amy je jäy ajcxy yjotmigiyday nidüg'óciy, e chi ajcxy ytigiy caaybi.

37 Hue' anajty ñaybaatigixy barcojoty mejtz migo'px jatugi'px majmocxtüg jäy.

38 Co ajcxy ycayday, chi jacnigöjibijpy je trigo, jigix huen cöminacy je barco chimy.

Chi barco tüg yquiñ

39 Co yximiiy, chi je barco yajyöybi ca' ijxcapy je naax, e y'ixpaty tüg it ma mejy huen ycoguegy, e jim anajty püjot. Chi ajcxy yhuinma'ñybaty co'ixaangixy pen jëbi jim yjäty je barco.

40 Chi ajcxy tzujctujcy je tzaay huidi anajty mïd yxochity je anclas, e chi anclas yhui'mni nijoty, huin'it ajcxy miguejiiy je nigaap huidi tumb co tümöy

je barco. Chi huit jadüg'oc ajcxy pidacy huídibi pojmajtzp. Chi je barco ytigüy yöyb, tüy ajcxy yajnicxy ma püjot.

⁴¹ E chi oy minaybadyii ma anajty je mejy mejtz it oy mic ycujiin, chi oy yjépxy püjoty. Je barco jijp oy ytigüy tätzpicy ca' huaad y'ocyücxni, e je barco ijx oy ytigüyñ aguejthuäcxpi ymüid je mejy püjoty ymijaa.

⁴² Chi je soldado yjayaj'ögaañ je machyjäy ca'ydi yqueeccixy ayaahuip.

⁴³ Je soldado huindzin ca' a'ixüy nicxy yaj'ögyii Pablo, chi nimay soldado ajcxy co huen ixmajtzicxy yi machyjäy. Chi je soldado huindzin nimay je jäy ajcxy co huen nüidigüygixy pinjaty jajtp yau.

⁴⁴ E huídi ca' jajtcixy yau jaydëbi nüidigüygixy müid pu'y etz müid barco pedasi. Jadu'n ajcxy nidüg'óciy ymejy ypidzimday.

28

Pablo yjädy ma tüg naax mejy'agujcpi huídibi yxü Malta

¹ Co üch ajcxy nübidzimday, chi üch ajcxy nejhuüy co je naax mejy agujcpi hue' anajty yxü Malta.

² Je conaax ajcxy ooy oyjäy'ajtin tuuñ müid üch ajcxy, chi ajcxy yajmijüy jün mij, müid co anajty ooy ytüchity, etz co anajty ooy ytuubojy. Chi xyñimay üch ajcxy co müiñ n'ocxáamgixyich.

³ Chi Pablo ytigüy jäxycajpmujcpi, e chi pidacy jünjoty. Chi tüg ahua'n iyujc pidzimy, yquëgy anajty müid je anbi, chi Pablo ymajtzü ma yci'.

⁴ Co je cogajp ajcxy ijxy je ahua'n iyujc ytüyñäy ma Pablo yci', chi ajcxy ñayñimaayi müñ xyipy:

—Jadayaabi yëydijc, jäy yaj'öcpi jada. Oy ca' ti y'ögy mejyjoty, je tüydumbi tzajpjotyti ca' a'ixüy nicxy yjactzinäy.

⁵ Chi Pablo yci' huinxidicxy, e jünjoty oy ycäy je ahua'n iyujc, e ca' Pablo ni nej yjajty.

⁶ E tüg'óciy je jäy tzach'ahuijxcixy mina anajty y'ocquiixigy, o mina anajty y'oc'ögy. Ti anajty ooy y'ahuijxcixy jecy; co ajcxy ijxy ca' ni nej yjaty, chi ajcxy yhuinmañ yajtigajch. Yminañ ajcxy co Pablo hue' jada' yi' tüg dios.

⁷ E mihuingon anajty je Publio ytijc, je huídi nigohuajc'ajty je jimbi naax mejy'agujcpi. Je Publio xyajjättacich ajcxy, e xyajcaay xyaj'uucich üch ajcxy yajxon tugüg xü.

⁸ Jadu'n yjajti co je Publio anajty yteedy ypigüy müid tooy gohuajc etz müidity anajty ni'pypa'm. Chi Pablo oy ixxy je pa'mjäy. Chi Pablo Dios mibijctzoy, e chi cñixajy, e yajtzoocy.

⁹ Müid jadaay müñ ajcxy nijëjty pa'mjäy huídi anajty ajcxy tzinaayb ma je naax mejy'agujcpi e chi ajcxy chooctäy.

¹⁰ Müid jada ycxpi nyajcömay üch ajcxy, e nyajmooyich üch ajcxy tijaty huídi üch ajcxy nidüyöyipy barcojoty.

Chi Pablo oy yjädy jim Roma

¹¹ Tugüg po' üch ajcxy anajty ti n'ijtni jim. Chi üch ajcxy nbarcotigüy ma tüg barco huídi anajty je tuuboj tiempo ti yajnaxy jim Malta. E je barco capitán jim anajty ycogajpity Alejandría. E je barco ymüid anajty ahuinax huídi anajty yxü Cástor etz Pólux huídi ajcxy dios'ajtpy.

¹² Chi üch ajcxy oy njäty ma je barco jättac huídi anajty yxü Siracusa. E jim üch ajcxy nhui'müy tugüg xü.

¹³ Ndzoñich ajcxy Siracusa barcojoty, nicxy üch ajcxy mejypa' mejypa', ixti nja'tyich ajcxy jim Regio. Com jabom oy ypidzimy jünboj, chi co maax oy nja'ty üch ajcxy Puteoli.

¹⁴ E jim ñich ajcxy nbaaty nijëjity jäy huïdi anajty mijpidaacp Jesús. Je' ajcxy ycohuanïyich co ñich ajcxy jim huï'mipy tüg semaan. Chi ñich ajcxy jadüg'oc ndzooñ, nñicxyich ajcxy jim Roma.

¹⁵ Je mibijcpidijc ajcxy huïdi anajty jim Roma ymidou ajcxy ayuc co ñich anajty ajcxy jim nïcxy, chi ajcxy chooñ nijëjity oy xyjijpcobadïygyxyich ma je cajp mercado mïid huïdi anajty yxiï Foro de Apio. Jacjadyii mibijcpidijc oy xyjijpcobadïyich ma tüg jättac huïdi anajty yxiï, Tres Tabernas. Co Pablo jijpc'o'ixïy je mibijcpidijc ajcxy, chi Dioscojuyip yajnaxy etz ñayjihuiyï janch jotcujc.

¹⁶ Co ñich ajcxy nja'ty jim Roma, chi je soldado huindzin cïyejcy je machyjäy ma je comandante, per a'ixïyb co Pablo tzinäy ahuingujc ma tüg pijctzoydijc, jëyi anajty tüg soldado ycuend'adyii.

Chi Pablo Dios y'ayuc capxhuäcxi jim Roma

¹⁷ Tugïg xï maabi Pablo anajty yjäty jim Roma co capxyñiguejxy je judío huinmij'anäctijc huïdi anajty ajcxy tzinaayb jim Roma. E co ajcxy ñaymujci, chi Pablo yminañ:

—Migügtijc ajcxy, oy ñich ca' ti ndundigooyich mïidi judío jäy ajcxy etz mïid ajt nmij'ap nmijteedy ycötújcïn, chi je judíojäy ajcxy xymajchich etz xycïyejchich ma romano tungmïdipi jim Jerusalén.

¹⁸ Co je romano tungmïdipi ajcxy xy'amidooyich, huin'it ajcxy xyjanajtzmadzïhuaañich, ca' ti ajcxy paaty ma ñich huïdi ajcxy xyajco'ögïhuibich.

¹⁹ Co je judíojäy yjotmätcoty ajcxy, ca' ajcxy a'ixïy co nyajnajtzmadzïhuibich, chi nayñibijctzohuiyich co nyajtiydunipyich ma je mij'ane'mbi ya Roma, oy ñich ca' ti xïhuin nmïdity mïid ñich nmïgonaax nmïgogajpich.

²⁰ Paady ti ngapxyñiguejxcixy co nyajmïdmïydäga'ñ ajcxy tigïx co nmach'ityich. Mïid co ñich ajt n'ahuijxim co Dios nihuäna'ñ yajnïdzöga'ñ yï Israel jäy etz yajjugypiga'ñ je jäy tïibi y'öccixy. Paady jadachambi nyajpaadyich mach.

²¹ Chi ajcxy y'adzooy:

—Ca'ni ñich ajcxy ni ti necy xyñijäty huïdi tzoomb jim Judea mïid miich ycixpi. E ni tüg ajt nmïgügtijc ca' jibic xyñimïydägy.

²² Nja'amido'idaamyich jadu'n nej miich mmiydägy, com nnejhuïybich co huen yma'ámyity jäy ymidzip'ajty je jemybi y'ijxpjicïn.

²³ Chi tüg xï ajcxy agapxtujcy. Co oy paady mina anajty ti agapxtujccixy, chi mayjäy ñayyöymujci ma je Pablo anajty jättac mïdity. Jopy ajcxy yajtzondacy capxi mïydägi ixti ycootztzuu'ïy, jadu'n Pablo tzachyajnïmaaygixy je Dios y'ayuc nej Dios yhuinma'ñ mïdity. E yajjothuimbidaangixy anajty ma je Jesús mïid co capxticxy je Moisés ycötujcïn nej anajty yjaybetyity, etz jacjadyii ayuc cojaaybi ñecy.

²⁴ Nijëjity cöbijc ajcxy nej Pablo anajty ymina'ñ, etz nijëjity ca' ajcxy mibijcy.

²⁵ Co ca' anajty ajcxy miñ xyipy yajtügïy yhuinma'ñ, chi ajcxy ixycy ca'ixy yöychóongixni. Chi Pablo yminañ:

—Tiytudägy je Espíritu Santo nïmay je nmij'ap nmijteedy ajt co yajcapxy je profeta Isaías co yminañ:

²⁶ Nïcxi nïma' je jäy ajcxy: Miich ajcxy oy mjamïdohuipy n'ayucich, per ca' ajcxy mhujnihuihuip; oy mjahuindïcxcixipy, e ca' ajcxy mhujnihuihuipy.

²⁷ Com jada jäy ajcxy hue' yjot'ahuimbijtcixy janch juuñ, e ymidoogixy oyñinej, jadu'n nej jihuiy yhuimbïdz'ijtcixy, e ni ca' y'oc'ïjxcixy mïid

yhuin e ni ca' ocmidoogixy miid yta'tz'ac, ni ca' huinjihuuygixy miid yjot yhuinma'ñ, ni ca' minipy ajcxy ma ich jigix myajtzögibich.

²⁸ Nejhuuygixy miich ajcxy co jadachambi etz jancixpi xii tiempo Dios y'ahuanuyb y'ayuc ytiy'ajt nej jébi jäy y'alma ajcxy yajnëdzögipy ma je jäy ajcxy huidi ca' yjudiojäyity, e je' ajcxy y'amido'idipy.

²⁹ Co Pablo jadu'n nimay ajcxy, chi ajcxy ñicxtáaygixni chach ñayhuin'ibéjtigixy ñayhuingapxpéjtigixy miñ xyipy.

³⁰ Pablo mejtz jimijt jim chinay ma je pijctzoydijc jim Roma, e yajxon xiic'adzoy capx'adzoy pin miñ ycogapxyii.

³¹ Janch agujc jotcuje anajty capxhuäcxy je Dios y'ané'min, e yaj'ixpicy je Huindzin Jesús ytiy'ajt, e ni pin ma ycapx'adugyii.

ROMANOS

Yi Necy Huidi San Pablo Yajniejx Je Mibijcpidijc Jim Roma

¹ Hich Pablo tumbich ma Jesucristo ytung. Jesucristo ti xyajñibicyich co nduna'ñich ma yi' ytung quipxy müd yi' y'apóstol ajcxy. Ti xypidägyich ma jada tung tügijp co ngapxhuäcxibich Dios y'ayuc ytiy'ajt oybi.

² Dios jecy'ajty y'ayuc yajhui'my cojay ma yi' y'ayucnajtzcapxiybi ñecy co quexa'ñ anajty je Cristo ya naaxhuiñ.

³ Ngapxhuäcxich jada ayuc jadu'n nej ajt nHuindzin Jesucristo, je Dios y'ung, yma'xung'ajty ya naaxhuiñ. Hue' yi' ñinïcx paty ma ytaj. E yi' ytaj je rey David je' ymij'ap'ajti ymijteedy'ajti.

⁴ Per Jesucristo ti paady ma Dios yi' yjihui'ñ ymic'ajt. Co Dios yajjugypijcy y'ung ma anajty ti y'ögy müd yjihui'ñ ymic'ajt, chi ti yajnejhuiy anajty je naaxhuiñjy co Jesucristo hue' je' Dios y'ung, huidibi müd huadz yjot huadz yhuinma'ñ, etz nañ ymüid Dios yjihui'ñ ymic'ajt.

⁵ Co Dios yajjugypijcy Jesucristo ma anajty ti y'ögy, chi mijmay'ajt tuñ müd ich ajt ycixpi. E nañ müd Jesucristo ycixpi Dios ti xyajñibicyich co ngapxhuäcxibich yi' y'ayuc ytiy'ajt ma yi' mayjäy ajcxy ma tüg'óciy naax cajp, jigix jëbi mayjäy mibijccixy e nañ capxymidoogixy Jesucristo.

⁶ E miich ajcxy huidibi tzinaayb jim ma yi' cajp huidibi xijip Roma, nañ jadu'n Dios miich ajcxy ti xyhuin'ijxcixy jëbi ajcxy Jesucristo xyjäy'adyii.

⁷ Jada necy nguejxypich ma miich ajcxy nidüg'óciy huidibi jim yajpatcixp ma yi' cajp huidibi xijip Roma. Dios miich xychojccixp xyjihuiyigixp, e nañ Dios ti xyhuin'ijxcixy jaydëbi yi' xyjäy'adyii, etz nañ jaydëbi mdzinaaygixy müd huadz mjot huadz mhuinma'ñ. Huen ich ajt nDios Teedy etz ajt nHuindzin Jesucristo may'ajt oy'ajt tunipy müd miich ajcxy etz nañ xyajjotcugihuiy ajcxy.

Pablo nicxy mibijcpidijc cogapxihua'ñ jim Roma

⁸ Tim jayijp nyajnajxpich jäygidaacin ma Dios, müd Jesucristo yxi, co miich ajcxy ti mmibijccixy Jesucristo. Mayjäy ma nidüg'óciy naax cajp ti nejhuuygixy jadu'n nej miich ajcxy ti mmijpidaaccixy Jesucristo.

⁹ Hich tumbich cixyjot huinjot ma Dios ytung, co ngapxhuäcxich Dios y'ayuc ytiy'ajt müd Jesucristo ycixpi. Dios yi' tiy'ajt yegip jadu'n nej jabom jabom Dios nmibijctzooyich müd miich ajcxy ycixpi.

¹⁰ Dios nmibijctzooybich pen yi' jadu'n tzojcp co jëbi nnicxyich cham tiempo jim ma miich ajcxy myajpaady. Canaag'oc ich miich ajcxy nicxy nja'ixaangixy, e ca' y'oyiy nej nïcxibich.

¹¹ Ooy njanijot'atyich co ich miich ajcxy nicxy n'ixaangixy, jaydëbi ngapxhuäcxibich Dios y'ayuc ma miich ajcxy müd Dios yjihui'ñ ymic'ajt, e nañ ngapxhuäcxibich Dios y'ayuc ma miich ajcxy jaydëbi tiydudägy mmibigipy ajcxy Jesucristo.

¹² Pen oyiyb nej nïcxibich ma miich ajcxy myajpaady, chi jëbi njotcugihuiyich co anajty n'ixyich nej miich ajcxy mibijccixy Jesucristo, e nañ jaydëbi mjotcugihuiy miich ajcxy co anajty m'ijxcixy nej ich nmibicyich Jesucristo, e jadu'n nayyajjotcugiyim miñ xyipy.

¹³ Ndzojcpich co miich ajcxy mnejhuihuipy co canaag'oc ti njapidägyich nhuinma'ñich co anajty nnicxa'ñich ma miich ajcxy myajpaady, e ca' y'oyiy

nej nícxíbyích. Njijp'ijxypích co oyíhuíp jadachambi tiempo jadu'n nej jébi nnícxíbyích jim ma miích ajcxy. Com njacyaj'ixpígaamybích miích ajcxy, e nañ njacyajmíbigaamybích ajcxy Dios y'ayuc. Tim jadu'n nej nduñích canaag agajp ma chinaaygíxy yí jacjadyii jáy huidibi ajcxy ca' yjudíoájyity.

¹⁴ Dios jadu'n xyajníbjcích jada tung, paady copícy co ngapxhuäcxibích yí' y'ayuc ma tüg'óciy jáy, etz majaty naax cajp. Ngapxhuäcxamybích Dios y'ayuc ma yí jáy ajcxy huidibi griego ayuc cápccíxp, etz ñan ma yí jáy ajcxy huidibi ca' griego y'ayuc capccíxy. Ngapxhuäcxamybích Dios y'ayuc ma yí ixpícy jáy ajcxy, etz nañ ma yí jáy ajcxy huidibi ca' y'ixpícyity.

¹⁵ Paady ycíxpi ooy ndzachcapxhuäcxa'ñích Dios y'ayuc ma miích ajcxy huidibi yajpatp jim Roma nañ jadu'n.

Je ayuc tíy'ajt oybi

¹⁶ Ca' nmídzoydunyíijích Cristo y'ayuc ytiy'ajt. Com je' jada je oybi ayuc huidibi tzoon ma Dios, ymíid yí' Dios ymic'ajt jigíx jébi tüg'óciy jáy ajcxy paadípy pocy huinmeecxin, pinjaty cöbígamb Cristo y'ayuc. Tim jayíjp tí ngapxhuäcxy Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt ma yí judíoájy ajcxy, e jac'axam ma yí huidibi ajcxy ca' yjudíoájyity.

¹⁷ Jesucristo ytiy'ajt xyajnejhuíyím co nmíbjcím co Cristo tí jöch ajt nbocy etz nxíhuín, chí Dios xycöbíganim jadu'n nejjíhuíy tudägyjäy. Ca' jí jadüg huinma'ñ nej Dios jébi xycöbíjcím jadu'n nej jíhuíy tudägyjäy. Com jadu'n jaybety y'ity ma Dios ñecy ma jadu'n ymíanañ: “Pinjaty tudägy'ajtin tí paady míid co tí míjpidägy Dios y'ayuc, hue' je' tzináhuíp, ca' yjugy'ajtin ycíxipy ytigoyípy.”

Je naaxhuiñjyä ajcxy ypocy

¹⁸ Copícy nbaatím tudägy'ajtin ma Dios, com je Dios huidibi tzínaayb tza-jpoty tí xyajnejhuíyím co yí' tzaachytuna'ñ mictägy tüg'óciy jáy ajcxy huidibi míidundigooyb yí' ytiy'ajt, tüg'óciy huidijaty jíbic huinma'ñ ymíid, tüg'óciy yí' ajcxy huidibi yajtígooyb Dios ytiy'ajt míid je jíbicpi huidibi ajcxy ytumyb.

¹⁹ Com yí jáy ajcxy huidibi jíbicjot jíbic-huinma'ñ míid, y'ijxpy ñejhuíyib ajcxy Dios ytiy'ajt, com Dios tí píidägy yí' ytiy'ajt ma yí' ajcxy yjot yhuinma'ñ.

²⁰ Ñejhuíyib jáy ajcxy Dios ytiy'ajt, com mabaad oga'n Dios yajcojy naax-huíñybi ixti chambaad, quéxícip ya naaxhuiñ Dios ymic'ajt y'ixpejt, oy ca' pin Dios íxy, huidibi Dios tí cojy tí macxy yejcpy íxpejt co Dios yjíijity, etz Dios ymic'ajt huinixí huinítiempo íjtp yí', ca' ycíxipy ytigoyípy nímina. Co anajty Dios tzaachytuna'ñ yí pocyjáy ajcxy, ca' ajcxy ní tí ayuc míid huaad adzohuimbíidip Dios míid ajcxy ypocy ycíxpi.

²¹ Com ñejhuíyib ajcxy co jí Dios yajpaady, e ca' ajcxy ojadajtcíxy ca' ajcxy huindzígyíxy Dios. E nañ ní ca' ajcxy yajnaxy Dioscojuyip ma Dios. E nañ jadu'n ajcxy ñaybídáacígíxy amíj agíx, yhuinma'ñ íxtaaygíxy huidibi ca' ytiy'ajity. Yajtígooyí ajcxy Dios ytiy'ajt ma ajcxy yjot yhuinma'ñ, e nañ míid'ajtcíxy tzuuhuinma'ñ.

²² Yí jadu'mbí jáy ajcxy hue' yhuinma'ñ pídaaccíxy co ajcxy ooy yco-huinma'ñity, co ajcxy ooy y'ixpícyity, e ca' yjanchity, tzuu huinma'ñ ajcxy ymíid.

²³ Ma yjapadyii ojadajtcíxipy huindzígyíxy Dios huidibi ymic'ajtin y'oy'ajtin ca' ycíxipy ytigoyípy nímina. Chí ajcxy yajtígach yjot yhuinma'ñ, e huindzígyíxy jáy y'ahuínax e jáy ajcxy yjugy'ajtin etz y'oy'ajtin cíxaamb tígoyaamb. Ixti míjpidáaccíxy nañ jadu'n joon y'ahuínax, íyujc y'ahuínax etz tza'ñ y'ahuínax.

24 Co jäy ajcxy jadu'n ytundigoy, paady Dios ñajtz'ixiyyin ajcxy, huen tundigooygixy nej anajty ci'm jibichuinma'ñ nijot'ajtcixy. Ñaymidundigóoyigixy ñinicx miñ xyipy huidibi janch oy midzo'yduuni.

25 Ma yjapadyii ixipy mijpidaaccixy je tiy'ajt tiydudägypi nej Dios ti yecy, huin'it ajcxy mijpidaaccixy anii huidijaty jäy ti cojy ti macxy. Ma yjapadyii ixipy huindzigiiygixy Dios, huidibi ci'm ti yajcojtäy tüg'óciy tijaty ji yaj-paatp, huin'it ajcxy huindzigiiygixy jäy y'ahuinax joon y'ahuinax, etz iyujc y'ahuinax huidijaty ca' ti mic'ajt miidity. Copicy n'ojadajtim ngömaayim Dios huinixi huinitempo. Amén.

26 Miid co jäy ajcxy tzachhuindzigiiygixy jäy y'ahuinax etz jactijaty ahuinax, paady ycixpi Dios ajcxy ñajtz'ixiyyii, chi ajcxy tungixy yi jibic-huinma'ñ huidibi ci'm ñijot'ajtcixyp huidibi oy ymidzo'yduuni. Töxyjäy ajcxy ma yjapadyii chinaaygixipy tudägy miid ñäy, chi ajcxy ñaymiidtzinaayigixy e ñaymiidundigóoyigixy actöxyjäydijc.

27 Yëydijctijc ajcxy nañ jadu'n ñaymiidundigóoyigixy miñ xyipy. Ñaymiiddzinaayigixy ma yjapadyii ixipy chinaaygixy miid töxyjäy ajcxy, huin'it ytundigooygixy ma Dios ytiy'ajt. Ci'm nijot'ajtcixy jibic-huinma'ñ huidibi oymidzo'yduuni, ypátcixipy ma ajcxy ñinicx je tzaachypí huidibi Dios ypidacpy miid yi' ajcxy ypocy ycixpi.

28 Co yi jäy ajcxy jadu'n ci'm yhuinma'ñ ti pidaaccixy co ca' yajmij'ada'ñ Dios, paady ycixpi Dios ñajtz'ixiyyii ajcxy. Huen tim tungixy huidibi ajcxy ci'm ñijot'ajtpy, huidibi Dios ca' jäygidägy.

29 Jäy ajcxy ooy mij jibic-huinma'ñ canaagnax nijot'ajtcixy; yëydijctijc ooy ajcxy jibic-huinma'ñ tungixy; ooy ajcxy migapxtigoy töxyjäy ajcxy; ooy ajcxy adzojccixy comeen'ajtin; ooy mi'ijxtinaaygixy ymigügtijc; ca' ajcxy ymigüg ixaangixy; ooy ajcxy yjääy'aj'öccixy; ooy ajcxy chiptunaangixy; ca' ajcxy ycapxymidohuaangixy; ooy ajcxy ymigüg huin'ingixy; ooy ajcxy ypiitz-capxcixy; ca'p ajcxy ymigüg ixaangixy.

30 Jäy ajcxy ooy nigapxy ni'ojii ymigügtijc; ca' ajcxy ixaangixy Dios; ca' ti jäygidaccixy; ooy ajcxy amij agix ñayjihuiiyigixy; ooy ajcxy ci'm ñaygómáayigixy; ooy ajcxy cojy macxy jibic-huinma'ñ, ca' ajcxy capxymidoogixy ytaj yteedy.

31 Jäy ajcxy ca' y'ayuc-huinjihuiiyigixy; ca' ajcxy cuydungixy yci'm'ayuc; ca' ajcxy ni pin tzojccixy jihuiiyigixy; ca' ajcxy ni pin pa'ayoogixy.

32 Jadayaabi jäy ajcxy ñejhuiyb co Dios ti cojy ti macxy ycötujcin co pinjaty tundigooyb jadu'n miid Dios ytiy'ajt, tigooyip ajcxy yjugy'ajtin. Oy ixipy yi jäy ajcxy janejihuiiyigixy co padaangixy y'o'cin, huin'it ajcxy jactimtungixy jibic-huinma'ñ, e nañ jadu'n jotcuje ajcxy co jac pinjaty jibic-huinma'ñ tungixy.

2

Dios tiydumb jadu'n nej yi' tzocy

1 Paady co miich migüg m'ix'ixy mba'ixy ti ytumyib, ti migüg ycapxyp ti anajty pocy mnaymöyii, oy ixipy ypinjäy ñejpyjäyity. Miich ooy ti pocy m'ixy ma huing jäy, e nañ jadu'n miich ooy mij mdundigoy, tim jadu'n nej yi' ajcxy ytundigooygixy.

2 Nejhuiyim co Dios tudägy ytuñ co tzaachytuñ tüg'óciy pinjaty tundigooyb.

3 E miich co migüg m'ix'ixy mba'ixy ti ytumyib ti migüg ycapxyp, nañ jadu'n miich Dios xychaachtuna'ñ. ¿Nej mdijy mdzögip co anajty Dios xytiyduna'ñ?

4 ¿Nej ca' mjäygidägy nej Dios mij ooy may'ajt oy'ajt ti tuñ miid miich, nej ooy mij ti xypa'ayoy, mij ti xymimecxtucy? ¿Nej ca' mnejhuiy co Dios mij

ooy xypa'ayoy xymimecxtucy, jigix mjothuimbidity nej mdundigoy ma Dios ytiy'ajt?

⁵ Miid co ooy mjothuunity mgöjuunity, ca' ajcxy mjothuimbidañ, ca' ajcxy m'ixmadzañ nej ajcxy mdundigooygixy. Paady ycixpi Dios huudibi tudägy tumb nig miich yi' ooy mij xychaachtunañ co anajty xii tiempo ycixy ytigoy, e Dios chaachtunamyb jäy ajcxy miid ypocy ycixpi.

⁶ Co anajty Dios tiyduñ yi naaxhuiñ jäy, chi yajnidagihuañ nidüg nidüg nej anajty ti chinäy.

⁷ Nijesity jäy ajcxy oyjot oyhuinmañ tungixy jabom jabom, yjijp'ijxpy ajcxy co Dios oybi ymöhuaanigixy, nañ yjijp'ijxpy ajcxy co Dios ycömayiib, yjijp'ijxpy ajcxy yjugy'ajtin huudibi ca' ycixipy ytigoyipy nimina. Yi jadu'mbi jäy Dios ymöhuaamyb jugy'ajtin huudibi ca' ycixipy ytigoyipy nimina.

⁸ Per Dios chaachtunamyb mijcajee yi jäy ajcxy huudibi ca' ycapxymidohuaanigixy, huudibi ca' cuydungixy Dios ytiy'ajt, huudibi ajcxy tumb jibic-huinmañ.

⁹ Ayo'n tzaachypi ypadamyb tög'óciy jäy ajcxy huudibi jibic-huinmañ ti tuñ. Nañ jadu'n miich judíojäy ajcxy tim jayijp mbadaanigixy tzaachypi, pen mdundigooygixp, e chiini yi jacjadyii jäy padaanigixy tzaachypi, pen tundigooygixp.

¹⁰ Tög'óciy pinjaty oyjot oyhuinmañ tungixp, Dios ymöhuaamyb yi' ajcxy oy'ajtin, nañ cömayaanip yi' ajcxy Dios, etz nañ yajjotcugihuib ajcxy. Tim jayijp yi judíojäy padañ ajcxy oybi, etz jac'axam yi jacjadyii jäy ajcxy.

¹¹ Dios ca' tiydunañ jäy ajcxy huin'ijxpety, quipxyjaty tiydunañ nidüg'óciy jäy ajcxy.

¹² Nidüg'óciy jäy ajcxy huudibi tundigooygixp, Dios yajtigoyaanip ajcxy yjugy'ajtin. Yi jäy ajcxy huudibi ca' miidity Dios ycötujcin huudibi cojaayip, Dios yajpocycähuaanip ajcxy, com ymiid ajcxy Dios ytiy'ajt ma yjot yhuinmañ. Yi jäy ajcxy huudibi miid Dios ycötujcin cojay, Dios yajpocycähuaanip ajcxy miid yi' ycötujcin huudibi cojaayip.

¹³ Yi jäy ajcxy huudibi nigoob amido'ijtp co yajcapxy Dios ycötujcin, e ca' ycapxymidoogixy, ca' ycöbigañyii Dios jadu'n nej jihuiy ytudägyjäyity. Yi jäy ajcxy huudibi capxymidoob Dios ycötujcin, Dios cöbigaanip co ajcxy ytudägyjäyity.

¹⁴ Yi jäy ajcxy huudibi ca' miidity Dios ycötujcin huudibi cojayip, co ajcxy nijot'ajtcixy oyjot oyhuinmañ jadu'n nej Dios tzocy, jadu'n nipaady nej jihuiy ajcxy miidity Dios ycötujcin.

¹⁵ Co je jäy ajcxy oyjot oyhuinmañ tungixy, huin'it yajniguëxiccixy co ajcxy ymiid Dios ycötujcin ma ajcxy yjot yhuinmañ. E co paatcixy jibic jot jibic-huinmañ, huin'it jibic ñayjihuiyigixy. E co patcixy oyjot oyhuinmañ, huin'it ooy oy ñayjihuiyigixy.

¹⁶ Jada je'du'n je jemybi oybi ayuc huudibi ngapxhuäcxypich co miinip je xii je tiempo co Jesucristo, miid Dios ycötujcin, tiydunip tög'óciy jäy ajcxy nej anajty yjot yhuinmañ ajcxy miidity, tög'óciy pinjaty ti tuñ ayüch ameech tijaty.

Je Dios ycötujcin huudibi Moisés yjay jecy'ajty

¹⁷ Miich ajcxy huudibi minamb co mjudiojäyity, miich ajcxy mmijpidaaccixyp Dios ycötujcin, je jecyip huudibi jaybetyip. Miich ajcxy mnaygömáayigixy co miich ajcxy Dios xyjäy'adyii.

¹⁸ Miich ajcxy mnejhuuyb nej Dios tzocy nej huaad mjäy'ajtcixy. E nañ ti m'ixpicy Dios ycötujcin huudibi ti xyajnejhuuygixy huudibi tiy'ajt jac'oyip.

¹⁹ Miich ajcxy m̄namb co janch janch co miich ajcxy Dios ytiy'ajt myejci ma yi jāy ajcxy hūidibi ca' Dios ytiy'ajt m̄id̄ity, jadu'n nipaady nej jihūiŷ tūg hūintzpi mhuijtz̄yōy, e nañ jadu'n nipaady nej jihūiŷ mgodicxy je jāy ajcxy hūidibi agootztuum tzinaayb.

²⁰ Miich ajcxy judíoŷāy myaj'ixpijcpy yi jāy ajcxy hūidibi ayoob, hūidibi ca' ti tiy'ajt nejhūiŷgixy, e mgapxhuijy yi jāy ajcxy hūidibi ca' yhuinma'ñymejtzcixy. Miich ajcxy m̄namb co m'ayuc etz mdiy'ajt mbaatcixy ma Dios ycōtujcin hūidibi jaybetyip.

²¹ Miich ajcxy myaj'ixpijcpy jacjadyii jāy ajcxy Dios ytiy'ajt. ¿Nej co ca' ci'm mguydungixy nej ti myaj'ixpijccixy? Myaj'ixpijcpy ajcxy jacjadyii jāy co ca' huaad ymeetzcixy, e miich ci'm ajcxy meetzp.

²² Miich ajcxy myaj'ixpijcpy jacjadyii jāy co ca' huaad miŷgapxtigoy tōxyjāy ajcxy, e ¿miich ajcxy nej co m̄miŷgapxtigooygixy tōxyjāy ajcxy? Miich ajcxy ci'm m̄namb co ca' huaad yajhuindziŷiŷ tzaaboch quipychech, e miich ajcxy ci'm mdzachmeech je meeñ ma je tzajptijc ma je quipychech y'ity.

²³ Miich ajcxy mdzachnaygōmāayigixy co mguydungixy Dios ycōtujcin. Miich ajcxy m'ixtijy Dios m̄id̄ co ca' ajcxy mguyduni yi' ytiy'ajt.

²⁴ Paady jadu'n jaybety miiñ ma Dios ñecy, ma jadu'n ym̄ina'ñ: “Com co miich ajcxy m̄dundigooygixy, paady ycixpi yi jacjadyii jāy ajcxy nigapxy ni'oj̄iŷ Dios yx̄i.”

²⁵ Co ajcxy mguyduunip Dios ycōtujcin, huin'it Dios xytunipcuendi co miich ajcxy m̄id̄ity je tiy'ajt ma mnin̄icx co Dios xyjāy'adyii. Co ca' ajcxy mguyduunip Dios ycōtujcin, huin'it Dios ca' xytunipcuendi co miich m̄id̄ity je tiy'ajt ma mnin̄icx co Dios xyjāy'adyii. Jadu'n nipaady nej jihūiŷ ca' mdiy'ajtt̄iŷity.

²⁶ Co yi jacjadyii jāy ajcxy hūidibi ca' m̄id̄ity tiy'ajt ma ñin̄icx, e cuyduni ajcxy Dios ytiy'ajt, jadu'n nej ajcxy ytiy'ajtt̄iŷity.

²⁷ Yi jacjadyii jāy co ajcxy cuyduñ Dios ytiy'ajt, yi' ajcxy capxpaady'idipy ma Dios. E miich ajcxy judíoŷāy mbocycāhuip miich ajcxy, oy miich ajcxy mjam̄id̄ity ixyipy Dios ycōtujcin hūidi cojaayip, pen ca' mguydungixy.

²⁸ Je iŷxpejt janchypi co pinjaty Dios yjāy'ajtyp, canan je' je iŷxpejt hūidibi ym̄id̄ ma nin̄icx. E nañ jadu'n canan je' je tiy'ajtt̄ihūiŷ cōtujcin hūidibi jāy cuydun jecy'ajty.

²⁹ Je iŷxpejt janchypi co pinjaty Dios yjāy'ajtyp, je' je' je iŷxpejt hūidibi ym̄id̄ ma yjot yhuinma'ñ, je oyjot oyhuinma'ñ hūidibi ym̄id̄, je iŷxpejt co je Esp̄iritu Santo ti yajhuāchyii yjot yhuinma'ñ, canan je' je tiy'ajt co ti cuyduñ je jecyip cōtujcin hūidibi cojay ijtp. Yi jadu'mbi jāy ajcxy cōmay'idipy ma Dios, e ca' ycōmay'ida'ñ ma jāy ajcxy.

3

¹ Pen tiy'ajt jadu'n nej nm̄ina'ñich, ¿ti jāyŷidaacin yi judíoŷāy ajcxy ym̄id̄ ma Dios hūidibi yi jacjadyii jāy ajcxy ca' m̄id̄ity? ¿Ti jāyŷidaacin ajcxy ypatpy co ajcxy m̄id̄ity tiy'ajt ma ñin̄icx co Dios yjāy'adyii?

² Yi judíoŷāy ooy canagnax oy'ajtin jam̄id̄ity. Tim jayijp Dios yajn̄ibijci ajcxy yi' ycōtujcin yi' y'ayuc hūidibi cojaayip.

³ ¿Nej mdiŷy co Dios ca' cuyduna'ñ yi' y'ayuc m̄id̄ yi judíoŷāy ajcxy m̄id̄ co nijējity judíoŷāy ca' cuyduñ yi' ycōtujcin?

⁴ Dios ca' jadu'n huinma'ñ m̄id̄ity nej jāy ajcxy huinma'ñ m̄id̄ity. Oy ixyipy nidūg'óc̄iy jāy y'an̄idaaccixy, Dios ca' y'an̄idāga'ñ nim̄ina. Paady jadu'n jaybety miiñ ma Dios y'ayuc co David jadu'n ym̄ina'ñ:

Ñejhūihuipy jāy ajcxy co miich, Huindzin Dios, tudāgy mguyduñ yi' m'ayuc. Ca' huaad pinjaty ym̄ina'n̄ip co ca' miich mguyduñ yi' m'ayuc.

⁵ Pen Dios cōmaybidzimipy miid ajt nbocy ycixpi, ¿nej tiy'ajt jadu'n nej jāy ymīnaangixy co Dios ca' oy ytuñ, co xychaachytuunim miid ajt nbocy ycixpi?

⁶ Ca' yjadu'nity. Co ixypy yjadu'nity, Dios ca' yi' tiydunipy naaxhuiñjāy miid ajcxy ypocy ycixpi.

⁷ Co ixypy ytiy'ajtiy jadu'n nej jāy ymīnaangixy co Dios ooy yjotcujcity co ca' xychaachytunipyich miid nbocyich ycixpi, jac'oy co ixypy ndundigooyich, jigix Dios janch ycōmaybidzimipy.

⁸ Jac'oy ixypy nmīnaanīm: “Tzoc tundigooyim jigix jēbi Dios cōmay ypidzimipy.” Ixti nijējity jāy ti xyñihuambetyich co ich jadu'n ti nmīna'ñich. Ca' jadu'n nmīna'ñich co Dios jāy tzaachytunipy ninigoob. Dios chaachytunipy pocyjāy ajcxy, com paatip ajcxy jadu'n yi' tzaachypi.

Nidüg'óciy ich ajt nbocymiidity

⁹ ¿Nej janch jadu'n co ich ajcxy huídibi judío jāy, jac'oyjāy ich ajcxy ca'ydi yi' jacjadyi jāy ajcxy? Ca' yjadu'nity, ca' ich ajcxy njac'oyjāyity. Com ti jayip nyaj'ixpicyich co tüg'óciy jāy ajcxy yajpaady pocymiid, yi' judío jāy, etz nañ jadu'n jacjadyi jāy ajcxy.

¹⁰ Com jadu'n jaybety miñ ma Dios ñecy ma jadu'n ymīna'ñ: Ca' ji ni tüg jāy tudācpi, ni tüg.

¹¹ Ca' ji ni pīn huídibi huinjihuñyb Dios ytiy'ajt. Ni pīn huídibi ixtaayb Dios ytiy'ajt.

¹² Nidüg'óciy jāy ti ixmajtzciy Dios ytiy'ajt. Quipxy ycapxy ajcxy ytumyb co ytundigooygixy. Ca' ji ni pīn, pīn huādz oy yjot oy yhuinma'ñ tumb, ca' ji ni tüg.

¹³ Yi jāy ajcxy ooy ycapxtigooygixy, oy ajcxy yhuin'ñ miid y'ayuc. Jadu'n ajcxy yōcpajc nipaady nej tüg ōcpi jut huídibi ahuādz. Ooy ajcxy yajtzachiy miid y'ayuc jadu'n nej jihuñy tza'ñ chüch.

¹⁴ Ooy ajcxy ycapxtigooygixy. Ooy ajcxy jibic ayuc capxcixy.

¹⁵ Miid yinjaty huenjatypi ayuc, mic'amy ymīgüg yaj'o'ccixy.

¹⁶ Ma ajcxy yhuídity ooy midundigooygixy ymīgüg, e nañ yecy ajcxy tajin mayin.

¹⁷ Ca' ajcxy nejhuñygixy nej huaad chinaaygixy jotcujc, ca' ma ti tzip ti capxy.

¹⁸ Ni cahuinmaaygixy nej Dios tzigñygixy.

¹⁹ Tüg'óciy ayuc ycojaayity ma Dios ycōtujcin necy, mic'ajt miidpi miid yi' jāy ajcxy huídibi yajmij'ajtp je cōtujcin. Dios ti pidāgy yi' ycōtujcin, jaydēbi pinjaty tundigooyb, huaad ca' ti añi tuñ ma Dios. Dios ytiydunipy tüg'óciy jāy ajcxy miid yi' ycōtujcin.

²⁰ Dios ca' capxpada'ñ co ytudāgyity, miid co ti cuydunyii ycōtujcin. Dios ti pidāgy ycōtujcin jaydēbi nejhuñyim co ajt nbocymiidity.

Yi alma nidzoocin, hue' yajpaady miid mibijcin

²¹ Jadachambi Dios xyajnejhuñyim jemybi tiy'ajt jadu'n nej tudāgy'ajtin jēb nbaatim ma yi', e jada jemybi tudāgy'ajtin tiy'ajt, ca' yi' yjadu'nity nej yi' tiy'ajt huídibi yajpatp ma Dios ycōtujcin jecy'ajtpyi. Per yi' Dios y'ayucnajtzcaxñybi ñecy etz Dios ycōtujcin necy yejc tiy'ajt jecy'ajty co Dios xymōhuaanim tudāgy'ajtin.

²² Jadu'n Dios yaj'ahuimbidaangixy tudāgy tüg'óciy jāy huídibi mibijcp Jesucristo, ca' ñejity pinjāy ajcxy, pen judío jāy o pen ca' judío jāy ajcxy.

²³ Com nidüg'óciy naaxhuiñjāy ti ytundigooygixy. Ni tüg jāy yhuādz'ajtin ycanaybadyii miid Dios yhuādz'ajtin y'oy'ajtin.

²⁴ (Miid co nidüg'óciy jāy ytundigooygixy), paady ycixpi Dios mijmay'ajt mij'oy'ajt tuñ ninigoob miid tüg'óciy jāy ajcxy, e Jesucristo ti cojuydāy tüg'óciy

ajcxy ypocy, e jadu'n yaj'ahuimbity tudägy nidüg'óciy jäy ajcxy huidijaty mibijccixp Jesucristo.

²⁵ Dios yquejx y'ung ya naaxhuiñ, jaydëbi huinmeecxip jäy ajcxy ypocy, müid co Jesucristo ti y'ögy müid ajcxy ypocy ycixpi. Dios yhuinmeecxip jäy ajcxy ypocy co ajcxy mibigipy Jesucristo. Jayijp ca'ni anajty Jesucristo müiñ ya naaxhuiñ, Dios ooy mímecxtujcy jäy ajcxy, ca' anajty müidity jotcöduuyb jäy ajcxy ypocy.

²⁶ Jadachambi xü tiempo Dios ti yaj'oyiy jadu'n nej jëb huinmeecxipy jäy ajcxy ypocy, e jadu'n yaj'ahuimbidity ajcxy tudägy ma yi' yhuinduu. Jadu'n Dios tuñ jigix ñiguëxigipy co Dios tudägy yi', e tudägy'adaamni yi', co cöbicy jäy, yi' pinjaty mibijcp Jesucristo.

²⁷ ¿Ti huaad jäy ajcxy tungixy huidibi jëbi müid ñaygömayiyb ma Dios? Ca' ni ti. ¿Na'amy co yjadu'nity? ¿Nej jëbi ajcxy ñaygömayiyb müid co yajmij'ajtcixy Dios ycötujcin? Ca' yjadu'nity. Ca' huaad ñaygömáygixy ci'm, com Dios ti yaj'ahuimbity jäy ajcxy tudägy huidibi mijpidacp Jesús.

²⁸ Paady nmína'ñich co jäy ajcxy y'ahuimbity tudägy co ajcxy mibicy Jesucristo, e canan co janch ypaad jacuydungixy canaag cötujcin.

²⁹ ¿Nej müich ajcxy mdijcixy Dios ytuñ müid ac yi'yi judíojäy ajcxy, e ca' jacmüid pinjaty? Ca' yjadu'nity. Dios tuumb müid janch nidüg'óciy jäy ajcxy.

³⁰ Ji tügpajc Dios, e yi' tú'ciy ytuñ müid judíojäy, etz nañ jadu'n jacjadyii jäy ajcxy. Dios yaj'ahuimbijtaayb tudägy nidüg'óciy jäy ajcxy co ajcxy mibijccixy Jesucristo.

³¹ Co jadu'n nbaatim ndudägy'ajtin müid co nmibijcim Jesucristo, ca' nmínaaním Dios anajty yi' ycötujcin je jecyip nyajcödiigooyim. Hue' janchtiy nigi anajty nmic'ajtmooyim Dios ycötujcin.

4

Je ijxpejt hui di Abraham yejc

¹ ¿Nej n'ocmínaaním? ¿Ti oybi ti paady ma Dios je Abraham üich ajt nmij'ap nmijteedy?

² Co ixypy Dios Abraham tudägy ti ixxy, müid co oybi ti tuñ, jëbi Abraham ixypy ñaygömayii. Per ca' huaad ci'm ñaygömayii ma Dios.

³ Jadu'n jaybety ymüiñ ma Dios ñecy ma jadu'n ymína'ñ: “Abraham ymijpidaaci Dios, e paady Dios jadu'n cöbijcy Abraham jadu'n nej tüg tudägyjäy.”

⁴ Je jäy huidibi ymuju'ñ patp müid ytung ycixpi, jada meëñ huidibi ymuju'ñ'ajtpy ca' nigoo ñimöyii, hue' tim paatip jadu'n müid ytung ycixpi.

⁵ Yi' jäy huidibi ca' jijp'ixy co tudägy'ajtin pada'ñ ma Dios müid oy'ajtin ycixpi huidibi ytumyb, jëyi ymibijcpy ymijpidacpy co Dios yaj'ahuimbida'ñyii tudägy. Yi' jadu'mbi jäy tudägy'ajtin ypadamy müid ymibijcin ycixpi.

⁶ Jaybety ymüiñ ma Dios ñecy co je David jecy'ajty nimiydacy tüg jäy huidibi ooy anajty jotcujc ñayjihüiyii müid co Dios ti y'ixyii jadu'n nej jihüiy ytudägyjayity müid ymibijcin ycixpi, e ca' nmínaaním müid oyjäy'ajtin ycixpi huidibi ytumyb.

⁷ David jadu'n ymína'ñ:
Jotcujc je jäy ajcxy huidibi ypocy ti yhuinmecxyii, huidibi ypocy ti yajtigoyii.

⁸ Jotcujc je jäy huidibi Dios cöbijcip jadu'n nej jihüiy ca' ypocy ymüidity.

⁹ ¿Nej janch tiy'ajt jadu'n co jada jotcujc'ajtin huidibi David ñimiydac jecy'ajty, co ac yi' judíojäy yi' ajcxy padaamb huidijaty müid tiy'ajt ma ñinücx co Dios yjäy'adyii? Ca' yjadu'nity, yi' jacjadyii jäy nañ jadu'n yi' ajcxy pada'ñ

jotcuje'ajtin. Ti nminángixyich co Abraham ymibijci Dios, e Dios ycöbiji jadun nej jihuüy ytudägyity.

¹⁰ ¿Nej mdijy Dios ycöbiji Abraham jayijp ca' anajty yajtiy'ajttiyñi? o ¿ti anajty yajtiy'ajttiy? Dios ycöbije Abraham jadun nej jihuüy ytudägyjäyity ca'ni anajty pidacy tiy'ajt ma ñinix co Dios yjäy'adyii.

¹¹ Jayijp anajty Abraham ti mibicy Dios, e ti anajty Dios ycöbigyii. Jac'axam Dios Abraham je cötujcin mooy co huen tiy'ajttihuipy y'ung etz y'ap y'oc. Je' je' iixpejt'ajtp co Dios anajty jayijp ti ycöbigyii jadun nej jihuüy ytudägyjäyity, ca'ni anajty ymöyii cötujcin. Co Dios jadun ytuñ mïd Abraham jadun nipaady nej jihuüy Abraham nmijteedy'ajtim ñch ajt nidüg'óciy huidibi cham mibijcp Jesús.

¹² Abraham nañ jadun ñimijteedy'ajtyp yi judíojäy huidibi mibijcp mijpidacp Dios tim jadun nej yi' mibicy anajty Dios, jayijp ca'ni anajty mïdity tiy'ajt ma ñinix co Dios yjäy'adyii. Jadun nipaady nej jihuüy Abraham ca' nimijteedy'aty yi judíojäy huidibi ca' mibicy Dios.

Je huidibi Dios ti xyaj'ahuanñiyim ti ycixy yca'px mïd je mibijcin

¹³ Mïd co Abraham etz y'ap y'oc ymibijcpy ymijpidacpy anajty ajcxy Dios, e paady anajty Dios yaj'ahuimbidaánigixy tudägy, e paady Dios nimay Abraham co yi naaxhuiñybi yi' ajcxy je' adaanip. Canan jadun ajcxy Dios ñimayi co ymöhuaánigixy je naaxhuiñybi mïd co anajty nidüg'óciy ajcxy ti cuydungixy Dios ycötujcin.

¹⁴ Co Abraham etz y'ap y'oc padaangixy je naaxhuiñybi huidibi yaj'ahuanñiyi, mïd co ajcxy ti cuydundaayi Dios ycötujcin, paady naadigi'ajtp ixyipy co nmibijcim co Dios xyaj'ahuimbidaanim tudägy. E nañ naadigi'ajtp ixyipy co Dios je Abraham nimay: “Je naaxhuiñybi miich je' mje'adaanip, com ti xymibicyich.”

¹⁵ Je pinjaty mijpidaacp Dios ycötujcin je jecyip, Dios yi' tzaachytunaanip, com ca' cuydundaaygixy. Pinjaty ca' mïdity Dios ycötujcin huidibi jaybetyip, ca' yi' midundigooygixy jadayaabi cötujcin.

¹⁶ Mïd co Abraham anajty Dios ti mibicy, paady ycixpi Dios ñimaayi co je naaxhuiñybi yi' je'adaanip. Jadun Dios may'ajt tuñ mïd Abraham, jaydëbi tüg'óciy pinjaty mibijcp Dios, tim jadun nej Abraham mibijcy Dios, jëbi ajcxy paatcixy yi' oy'ajtin huidibi Dios yajnimay Abraham co möhua'ñ je oy'ajtin huidibi yegamyb ninigoobi. Dios ycuydunamyb yi' y'ayuc mïd tüg'óciy jäy huidibi mibijcp Dios, tim jadun nej Abraham anajty mibicy Dios, canan yi'yi judíojäy ajcxy padam oy'ajtin, com Abraham iixpejt yejc ma tüg'óciy jäy ajcxy.

¹⁷ Ma Dios yhuinduu jadun nipaady nej jihuüy Abraham ñch ajt nmij'ap'ajtim nmijteedy'ajtim nidüg'óciy huidibi mibijcp Dios, com Abraham nañ jadun ymibijcpy anajty Dios. Com jadun jaybety ymiiñ ma Dios ñecy co Dios jecy'ajty jadun nimay Abraham: “Ñch miich nyajñibijcpy co miich mnimij'ap'adamyb mnimijteedy'adamyb tüg'óciy je mayjäy huindu'mybi naax huindu'mybi cajp.” E Dios ycuydunipy yi' y'ayuc com mic'ajt mïd, ixti jaydëbi yajjugypigipy jadüg'oc jäy tiibi y'ó'ccixy. E nañ mic'ajt mïd jaydëbi ane'min pidägy co huen yji'adipy huidijaty ca' ca'tni.

¹⁸ Mïd co Dios anajty ti ñimäyii co ymïd'adamyb may y'ap y'oc, paady ycixpi Abraham ti jijp'ixy anajty co Sara anajty y'ung'ixa'ñ. Canaag jimijt anajty jajijp'ixy co huen y'ung paadip. Ti anajty tiempo ñajxni mina y'ung'ixipy. Hue' Abraham ymibije huidibi anajty Dios ti yajnimäyii co yi' mïd'idamyb may'amy y'ap y'oc. Paady ti ni'ap'aty ti nideedy'aty may'amy y'ap y'oc.

¹⁹ Abraham ti anajty ymic'ajt ycixni com ti anajty ymijäyñi. Ymüd anajty migo'px jimijt, e nañ yí' ytöxyjc Sara ni tüg anajty ti yca'ung'ixy, per Abraham yjacmibjycp anajty co Dios cuyduna'ñ y'ayuc müd yí'.

²⁰ Abraham ca' anajty ixmach yí ymibjcin jadu'n nej anajty Dios ymüditý ymic'ajt jaydëbi cuydunip yí y'ayuc. Chi Abraham ñbaty capxpaty Dios.

²¹ Com Abraham ti anajty huinma'ñ ypidägy ma Dios co yí' ymüd ymic'ajt jaydëbi ycuyduniyb yí y'ayuc huidibi yaj'ahuaniy.

²² Com Abraham ymijpidaacip anajty Dios y'ayuc, paady Dios anajty ti cöbicy Abraham, e jadu'n anajty ti yajnaxy nej jihuüy ytudägyjätý.

²³ Dios ymoy Abraham jada y'ayuc huidibi jaybety, canan jëda'ajty Abraham yajmoy, nañ yajmoyday mayjäy.

²⁴ Nañ jadu'n jaybety miñ jada ayuc müd ñch ajt ycixpi. Dios nañ xycöbigaanim jadu'n nej jihuüy ajt ndudägyjätý müd co nmibjcin Dios huidibi ti yajjugypjcy anajty jadüg'oc ajt nHuindzin Jesucristo.

²⁵ Dios ycíyejc Jesús huen yaj'ögyi müd ajt nbocy ycixpi. E nañ Dios yajjugypjc Jesús jadüg'oc jaydëbi xyaj'ahuimbjtim tudägy ma Dios.

Je nej yhuimbizimni co Dios xycöbajcin tudägyjäy

5

¹ Müd co nmibjcin nmijpidaacim ajt nHuindzin Jesucristo, paady Dios ti xyaj'ahuimbjtim tudägy. E müd co Dios ti xyaj'ahuimbjtim tudägy, paady jotcujc n'ijtim müd Dios.

² Co nmibjcin nmijpidaacim Cristo, chi nbaatim je may'ajt je oy'ajt huidibi Dios ytumyib müd ñch ajt, e jadu'n oy n'ijtim müd Dios, ca' ma ti tzip. Nañ ooy njotcugiyim, müd co njjip'ijxim co nbadaanim Dios y'oy'ajtin.

³ Canan jëda'ajty nmijotcujc'ajtim co nbadaanim Dios y'oy'ajtin, nañ jadu'n tzoc mijotcujc'ajtim ayo'n tzaachypi. Com nejhuüyim co nminajxim nyajnajxim tzaachypi, huin'it jëbi nyajtunim mecxtujcin.

⁴ E co nyajtunim mecxtujcin, cömay najxim ma Dios, e co anajty cömay ti nnajxim, chi njjip'ijxim co nbadaanim oy'ajtin ma Dios.

⁵ Com njjip'ijxim co nbadaanim Dios y'oy'ajtin, chi ca' ndajim nmayim com Dios ti yí' yEspíritu Santo xy'adigiyim xyjottigiyim huidibi xyajnejhuüyim jadu'n nej Dios xychojcin xyjihuiyim.

⁶ Jecy'ajty co anajty ca'ni Jesucristo ymiñ, je naaxhuiñjyäy ca' anajty mic'ajt müditý nej ci'm y'ahuimbjtcixipy tudägy. Co yhuaad'ajtni je xii je tiempo huidibi Dios ti yaj'ixtägy, huin'it Cristo y'o'cy müd ñch ajt nbocy ycixpi müd co ndigooyim müd Dios ytiy'ajt.

⁷ Co ixypiy n'ijxtaayim pinjaty codinähuiip tüg jäy tudägyipi ma yí o'cin, ca' ni pin nbaatim. Co iyxipy n'ijxtaayim pinjaty codinähuaamyb tüg jäy huidibi ooy ycömayity ma yí o'cin, ca' yjecyity co nbaatim tüg metz.

⁸ Per Dios yajniquëxicy jadu'n nej xychojcin xyjihuiyim mijcajee co quejxy Cristo huen o'cy müd ajt nbocy ycixpi, oy anajty ñch ajt ooy njacpocytunim.

⁹ Cristo ti xyaj'ahuimbjtim tudägy co ñi'py ti temy ti yocy müd ajt nbocy ycixpi, e nañ Cristo ñigi may'ajt tuna'ñ müd ñch ajt ycixpi co anajty xyanjndzögaanim ajt n'alma, jadu'n nej Dios tzaachytuna'ñ naaxhuiñjyäy müd ajcxy ypocy ycixpi.

¹⁰ Co anajty ca' Cristo ymiñi ya naaxhuiñ, huin'it anajty nmidzip'ajtim Dios. Je tzip capxy ti Dios yaj'oyiy co quejxy y'ung ya naaxhuiñ, e y'o'cy müd ajt nbocy ycixpi. Müd co Cristo xycodinaayim ma yí o'cin, paady ñigi xypubejtim xypudigiyim cham co yajpaady juugy.

11 Canan jada'ajty co Jesucristo xyajnidzögaanim ajt n'alma, nañ jadu'n tzoc xondaacim mïid co n'ijtim mïid Dios, mïid je may'ajt huidibi ajt nHuindzin Jesucristo ti tuñ mïid ñch ajt ycixpi co yaj'oyñy je tzip nej anajty Dios nmïidzip'ajtim, jëbi jotcuyc n'ijtim mïid Dios.

Adán etz Cristo

12 Mïid jada ycixpi co yi pocytunï chondacy jecy'ajty ya naaxhuiñ mïid tügpi jäy. E co jäy ytundigoy oga'n mïid Dios, paady ycixpi je o'cin ytigñy ya naaxhuiñ. Mïid co tüg'óciy jäy midundigooygixy Dios, paady tüg'óciy jäy patcixy yi o'cin.

13 Janch tñy'ajt jadu'n co jäy ajcxy ytundigooy jecy'ajty jayijp ca'ni anajty Dios yecy yi' ycötujcin cojaaybi, e co ca' jäy anajty ajcxy cötujcin mïidity jecy'ajty, paady ca'pin tñyduñ ajcxy nej ajcxy ytundigooy.

14 Ca' ñejity, oy ajcxy anajty ca' mïidity Dios ycötujcin, nañ jadu'n y'o'ctay ajcxy, chondacy mïid Adán, ixti yja'ty ma Moisés yxi ytiempo. Nañ o'ctay jäy ajcxy huidibi tigachjaty tundigooy, ca' yjadu'nity nej Adán oga'n ytundigooy. ñch ajt nninïcx ymïid je jibïcpi huidibi nbaatim ma Adán. Per ajt njemyjot njemyhuinma'ñ nbaatim ma Cristo.

15 Je pocytunï huidibi Adán yajtzondac, ca' naybadyii mïid je tudägy'ajtin huidibi Dios ti xyñimooyim. Mïid je pocytunï ycixpi huidibi tüg jäy ti yajtzondägy, tüg'óciy jäy ócin ti paady. Dios mïid tüg yëydjc, je Jesucristo, mijmay'ajt tuñ mïid jäy ajcxy ycixpi co yaj'ahuimbijtcixy tudägy, chi mayjäy tudägy'ajtin ti paady.

16 Per je tudägy'ajtin huidibi Dios xyñimooyim, ca' jadu'n naybadyii mïid huidibi Adán ytuun. Mïid co Adán ytundigoy tügtecy mïid Dios, paady ycixpi mayjäy o'cin ti paady mïid tüg pocy ycixpi. Mïid co Dios ti xyñimooyim tudägy'ajtin mïid Jesucristo, paady mayjäy tudägy'ajtin y'oy'ajtin ti patcixy huidibi mibijcp Cristo.

17 Mïid co tüg jäy capxycömidodacy Dios, paady tüg'óciy jäy ti patcixy yi o'cin. Mïid co tüg jäy, je Jesucristo, may'ajt oy'ajt tuñ co xyaj'ahuimbijtim tudägy, paady tüg'óciy jäy ajcxy huidibi mibijcp Jesucristo ypadaangixyp jotcuyc'ajtin etz nañ chinähuaangixy jilby tzajpjoty ma Jesús y'ane'my.

18 Mïid co tüg jäy ytundigoy oga'n, paady nidüg'óciy je mayjäy ypocycäy ajcxy, e patcixy yi o'cin. Nañ tim jadu'n mïid tüg jäy huidibi ti chinäy tudägy, Dios mayjäy yaj'ahuimbijty ajcxy tudägy, e ti patcixy yjugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy nimina xii.

19 Mïid co tüg jäy capxycömidodacy Dios, paady tüg'óciy jäy ti patcixy je pocy. Nañ mïid co tügpi jäy capxymïdoy Dios, paady je mayjäy tudägy'ajtin ti patcixy huidibi mibijcpi Jesucristo.

20 Co Dios moy jäy ajcxy yi' ycötujcin huidibi cojaayip, chi nïgi jäy ajcxy nejhuñygyxy co ypocytungixy. Je may'ajt oy'ajt huidibi Dios ytumyñ, nïgi yi' y'oyity, ca'ydi je mijpocy huidibi jäy ajcxy ytungixyp.

21 Tim jadu'n nej co jäy ypocytungixy, huin'it ajcxy pocymïid chinaaygixy, ixti mabaad anajty y'öccixy mïid ypocy ycixpi. Nañ tim jadu'n co Dios may'ajt tuñ co yaj'ahuimbity jäy ajcxy tudägy, huin'it Dios ane'my yi' ajcxy chinaayin mïid tudägy huinma'ñ, etz nañ xymöhuaanim jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy nimina, co nmijpidaacim ajt nHuindzin Jesucristo huidibi yjugy'ajtin yejc mïid ajt nbocy ycixpi.

O'cy mïid yi pocy ycixpi, jugy'aty mïid Cristo ycixpi

6

1 ¿Nej n'ocminaanim? ¿Tzoc ooy nigi tundigooyim jigix Dios nigi may'ajt tunipy mïd ñch ajt?

2 Ca' jadu'n ytiy'ajtiy, ca' huaad njacpocytuunim. Co nmibijcim Jesucristo, chi jadu'n nipaady nejihuïy ti n'o'cim, e cham ca' n'ijtim pocymïd.

3 ¿Nej ca' mnejhuïyigixy jada tiy'ajt? Co nnibejtim mïd Jesucristo yxi, chi n'ijtim mïd Jesucristo. Jadu'n nipaady nej jihuïy ti n'o'cim quipxy mïd Cristo co yi' y'o'cy mïd ajt nbocy ycixpi.

4 Co ñch ajt nnibejtim jadu'n nipaady nej jihuïy ti n'o'cim, e ti nnaaxtigïyim quipxy mïd Jesucristo. Dios Teedy mïd ymic'ajtin oybi yajjugypijcy Cristo co anajty ti y'ögy, chi Cristo paty jemybi jugy'ajtin, nañ jadu'n ñch ajt ti nbaatim jemybi jugy'ajtin quipxy mïd yi', paady copicy ndzinaayim mïd jemybi jot jemybi huinma'ñ.

5 Co nmibijcim Jesucristo, chi n'ijtim mïd yi', co yi' ti y'ögy, jadu'n nipaady nej jihuïy ti n'o'cim quipxy mïd yi'. Co Jesucristo yjugypijcy mïd jemybi yjugy'ajtin, nañ jadu'n ñch ajt nbaatim jemybi jugy'ajtin quipxy mïd yi'.

6 Nejhuïyim ñch ajt nej anajty jibic-jot jibic-huinma'ñ nmïd'ajtim jayijp'aty ca'ni anajty nmibijcim. Jadu'n nipaady nej jihuïy ajt njibicjot njibic-huinma'ñ ti y'ögy quipxy mïd Cristo co yi' y'o'cy cruudzcïxy. Cristo ti y'ögy mïd ajt nbocy ycixpi, jigix jëbi n'ijxmajzim pocytunï huinma'ñ, etz jigix jëbi je pocytunï ca' xyjac'ane'mim ajt njot nhuinma'ñ.

7 Com pinjaty ti y'ögy, yi' ypocytunï ca' ti mic'ajt jacmïdity ma yjot yhuinma'ñ.

8 Pen jadu'n nipaady nej jihuïy ti n'o'cim quipxy mïd Cristo, paady ndzinähuaanim njugy'adaanim quipxy mïd yi'.

9 Nejhuïyim co Cristo ti yjugypijcy co y'o'cy, e ca' yi' y'öga'ñ jadüg'oc. Yi' o'cin ca' ti mic'ajt jacmïdity ma Jesucristo.

10 Co Cristo ti y'o'cy mïd jäy ypocy ycixpi, chi y'ögy tüg tecypajc mïd nidüg'óciy jäy ajcxy ycixpi. Co Jesucristo yjugypijcy, chi tüg'óciy huïdibi yi' ytumyb ma yi' chinaydac yjugy'ajttac, yi' ytumyb mïd Dios ycixpi.

11 Nañ jadu'n miich ajcxy mhuinma'ñypidaaccix jadu'n nej jihuïy ti m'öccixy, e yi' ypocytunï ca' ti mic'ajt jacmïdity ma miich ajcxy mdzinaayin. E jadachambi xii tiempo tzinaaygix mïd Dios ycixpi quipxy mïd Jesucristo ñch ajt nHuindzin.

12 Paady ycixpi ca' huaad xy'ane'mgixy je jibic-huinma'ñ huïdibi ajcxy mninïcx yjanijot'ajtpy.

13 Ca' huaad mgïyejccixy yi' mninïcx ma pocytunï. Naygïyéjcgix ma Dios, ixmajtzcix yi' pocytunï. Jadu'n nipaady nej jihuïy ti m'öccixy, e ti mjugypijccixy jadüg'oc. Hue' janchtiy cïyejccix yi' mninïcx ma Dios, jaydëbi mdzináaygixipy mïd ajcxy tudägy mjot mhuinma'ñ, e cuydungix Dios chojcin.

14 Jadachambi xii tiempo ca' miich ajcxy mdzinaaygixy pocymïd, jadu'n nej jecy'ajty ajcxy mdzinaaygixy co anajty ajcxy mguydungixy Dios ycötujcin je jecyip. Hue' janchtiy tzinaaygix mïd Dios ycixpi, com Dios mij may'ajt ti tuñ mïd miich ajcxy.

Tüg ijxpejt huïdibi yajpatp ma n'ijtim yajtuñ

15 ¿Ti huaad nduunim? ¿Nej jëbi huaad njacpocytuunim? Com Dios mijmay'ajt ti tuñ co ti jöch ajt nbocy etz nxïhuin, e Dios ycötujcin, je jecyip, ca' xyjacyajpocycähuim. Ca' huaad njacpocytuunim.

16 ¿Mnejhuïyb miich ajcxy jada tiy'ajt? Co ixypy pinjaty ñaygïyegyii co ytuna'ñ mïd tüg huindzin huïdibi mic'ajty tumb, copicy co je tumbi

capxymidohuipy je yhuindzin. Nañ tim jadu'n nipaady mïid pocytuni. Pen mnaygiyejci p mïid pocytuni, huin'it anajty pocy xy'ane'my ma mdzinaayin, ixti mabaad anajty m'ogy mïid mbocy ycixpi. Co mnaygiyëjci gixipy ma Dios, huin'it ajcxy mgapxymidohuipy Dios, e mdzinähuip ajcxy tudägy.

¹⁷ Jecy'ajty miich ajcxy anajty pocy xy'ane'mgixy, co jibic-huinma'ñ mdungixy. Nyajnajxpyich jäygidaacin ma Dios co jadachambi tiempo ti mgöbïjccixy cixyjot huinijot Dios ytiy'ajt huidibi xyaj'ixpijccixp, e mgapxymidoogixy Dios.

¹⁸ Cristo ti xyaj'a'oyi yi ajcxy mjot mhuinma'ñ, ca'ydï mjactzinaaygixy pocymïid. Ti mhuinma'ñ mbïdaaccixy co mgapxymidohuaangixy Dios e mdzinähuaangixy tudägy.

¹⁹ (Ngapxhuijpyich miich ajcxy cham mïid naaxhuiñjy y'ayuc ytiy'ajt, com ca' yajxon mhuinjihuïygixy Dios y'ayuc ytiy'ajt.) Jadu'n nej jecy'ajty co ca' anajty mmïbijccixy Cristo, ooy anajty mnaygiyëjci gixy xï ya ma jibic-huinma'ñ, e mdundigooygixy xï ya mïid mninïcx. Ooy miich anajty ajcxy mïidity jibicpi ma mjot mhuinma'ñ, ooy anajty mdundigooygixy. Jadachambi xï tiempo naygiyëjci gix ma Jesucristo, jigix jëbi huaad mdungixy mïid tudägy jot tudägy huinma'ñ, etz jigix jëbi huaad mdzinaaygixy mïid huädz jot huädz huinma'ñ.

²⁰ Co anajty yi jibic jot jibic-huinma'ñ xy'ane'mgixy, chi ca' je oyjot oy-huinma'ñ anajty xy'oc'ané'mgixni.

²¹ ¿Ti jotcujc'ajtin miich ajcxy ti mbaatcixy co jibic jot jibic-huinma'ñ mdungixy huidibi jadachambi tiempo mdzöydu'n'ajtip ajcxy? Yi jibic jot jibic-huinma'ñ xyyajnicxp ajcxy ma yi o'cin.

²² Jadachambi xï tiempo Dios ti yaj'oyï nej jëbi m'ixmájtzcixipy yi pocytuni, ca' huaad mjactzinaaygixy pocymïid. Ti m'ahuimbijtcixy Dios ytumbi, jadaayaabi tzinaayin xymöhuip ajcxy mjotcujc'ajtin. Tiydudägy cham tzinaaygix mïid Dios ycixpi, e mbaadip ajcxy jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy nimina.

²³ Yi pocytuni ycoju'ñ yi' je' yi o'cin. Per je huidibi Dios xyñimooyim, hue' je' je jugy'ajtin huidibi ni camïnaxï ycixipy ytigoyipy co n'ïjtim mïid ajt nHuindzin Jesucristo.

7

Tüg ijxpejt huidibi yajpatp ma pïcychinaayin

¹ Miich ajcxy migügtijc huidibi ti m'ixpi cy Dios ycötujcin huidibi Moisés yjaay, mnejhuïyb miich ajcxy co yi naaxhuiñjy ycötujcin ymïid mic'ajt ma ajt ndzinaayin, ixti mabaad anajty n'o'cim.

² Paady co tüg töxyjäy ycivilbicy mïid tüg yëydijc, ca' huaad ixmach ñäy mabaad china'y yjugy'aty. Co janchtiy anajty je töxyjäy ñiyëydijc ti y'öcni, huin'it anajty ca' ocmïdiñ ñäy y'ane'min.

³ Ooy anajty mij ytundigoy je töxyjäy co ypigipy mïid huingbi yëydijc pen jugy'ajtni je ñäy. Cooni janchtiy anajty ñiyëydijc ti y'ögy, huin'itni janchtiy jëbi ypicy mïid huingbi yëydijc, e ca'p je' anajty ytundigoy.

⁴ Miich ajcxy nmigügtijcich, judïojäy huidibi mïbijcp Cristo, jayijp co anajty ca'ni mmïbijccixy Cristo, je Dios ycötujcin huidibi Moisés yjaay xy'ane'mgixp anajty ma mdzinaayin. Jadachambi xï tiempo yi jadu'mbi cötujcin ca' yi' xyjac'ané'mgixni. Jadachambi Cristo ytiy'ajt xy'ane'mgixp, je Cristo huidibi Dios yajjugypijc jadüg'oc co y'o'cy. Jadu'n miich ajcxy nipaady nej je töxyjäy huidibi ñiyëydijc ti y'ögy, e ti ypijctigach. Cristo miich ajcxy xyñigohuajc'ajtp, jigix jëbi mdzinaaygixy mïid Dios ycixpi.

⁵ Jayijp ca'ni anajty nmibijcim Jesucristo ooy anajty nguyduunim huidibi ajt nninix ñijot'ajt. Je huin'it tiempo anajty je jibic-huinma'ñ xy'ane'mim ma ajt ndzinaayin. Je' je' je jibic-huinma'ñ huidibi Dios xycapx'adujcim miid ycötujcin. Miid co jibic-huinma'ñ xy'ane'mim anajty ajt ma ndzinaayin etz xyajnicxaanim anajty ma yi o'cin.

⁶ Jadachambi xii tiempo Dios ycötujcin huidibi Moisés xymooyim, ca' ti mic'ajt miidity ma ich ajt, ti n'ixmajtzim. Jadu'n nipaady nejihuüy ti n'o'cim, e njugypijcim jadüg'oc. Paady nguyduunim je jemybi t'y'ajt huidibi je Espíritu Santo xyajnejhuüyim. Canan je' anajty nguyduunim je jecy'ajtpy cötujcin.

Je pocy huidibi ijtp ma ich

⁷ ¿Nej n'ocminaanim? ¿Nej janch co je cötujcin huidibi Moisés xymooyim xyajpocytuunim anajty? Ca' yjadu'nity. Co ixypy ca' anajty nmiddyich Moisés ycötujcin, ca' ixypy ich ti nnejhuüyich co ti ndundigooyich ma Dios yt'y'ajt. Co ixypy anajty ca' n'ocnejhuüyich Moisés ycötujcin ma jadu'n yminañ: "Ca' mmigüg ni ti m'adzojcpy." Ti ixypy ndundigooyich, e ca' ixypy nejhuüyich ma ti ndundigooyich.

⁸ Miid co ich jecy'ajty ooy anajty nnijot'atyich pocytuni, paady ycixpi ich anajty ooy ndundigooyich. E jadu'n anajty nigí ooy n'adzocyich, e jaminam anajty Dios ycötujcin co ca' migüg ni ti m'adzojcpy. Co ixypy Dios ca' jadu'n cötujcin ti pidägy, ni ca' ixypy njihui'ñybicyich co ndundigooyich.

⁹ Jayijp co ca'ni anajty nhuinjihuüyich Dios ycötujcin, huin'it tiempo ca' anajty njihui'ñybicyich nbocy. E co nbatyich Dios ycötujcin, chi njihui'nybijcyich nbocy, e nañ ti nejhuüyich co tigoyaamich njugy'ajtin.

¹⁰ Dios ypidac ycötujcin jaydebi nbaadibich jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy. Per ca' jadu'n ti oyiy miid ich. Yi cötujcin ti xyajpocycäyich anajty, e jadu'n tigoyaambich anajty njugy'ajtin.

¹¹ Jadu'n anajty huinma'ñ nmiddyich co nguydundähuaamybich Dios ycötujcin huidibi Moisés yjayhui'm. Pero com ca' njatyich nej nguydundähuiyich, chi nbocycäyich ma Dios. Je pocytuni ti xyhuin'ñich, e miid je' ycixpi nbadaamybich anajty yi o'cin.

¹² Tüg'óciy Dios yley etz Dios ycötujcin huidibi cojay ijtp, huadz yi', tudägy yi', ooy yi'.

¹³ ¿Nej tigoyaambich anajty njugy'ajtin miid co anajty nmi'ityich Dios oybi cötujcin? Ca' yjadu'nity. ¿Nej je Dios ycötujcin je oybi ti huimbizimy jibic miid ich co xyajtigoyaamich anajty njugy'ajtin? Ca' yjadu'nity. Nicxpich anajty ma yi o'cin miid nbocyich ycixpi. Je Dios ycötujcin xyajnejhuüyich co o'cin nbadaamybich miid nbocyich ycixpi. Jadu'n Dios pidacy ycötujcin ya naaxhuiñ, jigix jëbi jäy ajcxy nejhuüipy co mij ajcxy ooy ytundigooy miid Dios.

¹⁴ Nejhuüyim co yi Dios ycötujcin huidibi Moisés xymooyim, jiiy yi' chooñ ma Dios, paady yi' ooy y'oyity. Ich nninix yi' je' huidibi nijot'ajtp yi' pocytuni, paady ndzinäyich pocymiid.

¹⁵ Ca' nhuinjihuüyich huidibi ndumyich. Yi oybi huidibi njatunaamybich, ca' njatyich nej ndunipyich. Yi jibicpi huidibi ca' y'oychojcnity, yi' ndumyich.

¹⁶ Co nduñich huidibi ca' ndzocyich, jadu'n niquëxigy co Dios ycötujcin ooy oy yi', tudägy yi'.

¹⁷ Canan jotcujc ich jadu'n co nbocytuñich. Yi pocy'adzojcin huidibi nmiddyich ma njot nhuinma'ñ, yi' yi' xyajtundigooybich.

¹⁸ Nejhuüyich co ca' ti oybi yajpaady ma ich nninix. Ooy njatzocyich co oybi njatuna'ñich, per ca' njatyich nej oybi ndunipyich.

19 Je oybi huidibi njatunaamybich, ca' njaty nej ndunipyich. Je jibicpi huidibi ca' ndzocyich, je' ndumyibich.

20 Co yi' nduñich huidibi ca' ndzocyich, yi' je' je pocytuni# huidijaty njot'ájtibich nhuinma'ñ'ájtibich, yi' xyajtundigooybich.

21 Nbaatypich tüg tiy'ajt, co njatunaamybich oyhuinma'ñ, jiiipy jibicpi nbaadyich ma njot nhuinma'ñich.

22 Jotjoty huinma'ñyjoty ooy nmixondägyich Dios ycötujcin.

23 E nañ m#dich jotjoty huinma'ñyjoty yi' jibicpi huidibi mi'ijxtinaayb je oybi. Yi' tundigoy# yajpatp ma #ch nnin#cx. Yi' nnin#cxich yajpatp pocym#d.

24 Paady ca' njotc#jcyich. ¿P#n j#bi xyñihua'ñich xyajndzögibich ma jadayaab nnin#cxich huidibi xyajnicxpich ma yi' o'cin?

25 Dioscojuyip nyajnaxypich ma Dios co Dios, m#d ajt nHuindzin Jesucristo, xyñihuaanim ma jada jibicpi huidibi ajt nnin#cx xyñi'jot'ajtim. Paady m#d n'oyjot n'oyhuinma'ñ nguyduñich Dios ycötujcin. M#d nnin#cxich ni-jot'atyich pocytuni#.

8

Je jugy'ajt m#d je Dios yjihui'ñ ymic'ajt ycixpi

1 Jadachambi tiempo janchtiy Dios ca' tzaachytuna'ñ yi' jäy ajcxy huidijaty tú'ciy ijtp m#d Cristo Jesús, huidibi ajcxy cuydumb Esp#ritu Santo chojcin, e ca' ajcxy tungixy nej je nin#cx nijot'ajtcixy.

2 Je Esp#ritu Santo ti xyyajpidzimim ma yi' pocytuni# etz ma yi' o'cin huidibi yi' jecy'ajty cötujcin ti xymooyim. Je Esp#ritu Santo xyajtzinaayim huinixi#, #ch ajt huidibi ijtp tú'ciy m#d Jesucristo.

3 M#d co #ch ajt ooy nin#cx ñijot'aty jibicpi, paady Dios xymooyim ycötujcin jecy'ajty jaybety. Per je naaxhuiñyjäy yajtigoy ajcxy je cötujcin ymajaa, e ca' ymadacy nicxy xyajtzinaayim m#d tudägy jot huinma'ñ. Paady Dios yquejxy yci'm'ung huidi ti chinäy ya naaxhuiñ m#d ñin#cx jadu'n nej #ch ajt nm#dity nnin#cx, jigix j#bi ndzinaayim m#d huadz jot huinma'ñ. Jadu'n Dios y'ung chinay m#d ñin#cx, per ca' ni ti bocy anajty m#dity. E yi' ti y'ögy m#d ajt nbocy ycixpi, e jadu'n yajtigoy je pocy huidibi ajt ñigix'ajtim.

4 Jadu'n Dios ytuuñ jigix j#bi xyajtzinaayim m#d tudägyjot tudägyhuinma'ñ jadu'n nej yi' ycötujcin y'ane'my. M#d co nm#d'ajtim Dios yjihui'ñ ymic'ajt ma ajt njot nhuinma'ñ, paady j#bi huaad ndzinaayim m#d tudägy-jot tudägy-huinma'ñ.

5 Yi' jäy ajcxy huidibi ca' m#dity Dios yjihui'ñ ymic'ajt ma yjot yhuinma'ñ, hue' ajcxy ycapxymidooyb je jibicpi huidibi ajcxy ñin#cx ñijot'ajtpy. Yi' jäy ajcxy huidibi tzinaayb m#d Dios yjihui'n ymic'ajt ma yjot yhuinma'ñ, hue' ajcxy ycapxymidooyb je Esp#ritu Santo.

6 Yi' jäy ajcxy huidibi capxymidoob je jibicpi huidibi ajcxy ñin#cx ñijot'ajtpy, hue' ajcxy ypadaangixyp o'cin. Yi' jäy ajcxy huidibi capxymidoob je Esp#ritu Santo, hue' ajcxy ypadaangixyp jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy, etz nañ ypadaangixyp jotcujc'ajtin.

7 Yi' jäy ajcxy huidibi capxymidoob je jibicpi huidibi ajcxy ñin#cx ñijot'ajtpy, hue' ajcxy Dios ymidzip'ajtpy, ca' capxymidohuaangixy Dios ycötujcin. Ni ca' jajtcixy nej ajcxy capxymidógixipy Dios ycötujcin.

8 Ca' Dios jäygidägy yi' ajcxy chinaayin huidibi ajcxy capxymidoob je jibicpi huidibi ajcxy ñin#cx ñijot'ajtpy.

⁹ Per miich ajcxy ca' mgapxymidoogixy je jibicpi huidibi mninix nijot'ajtpy. Com miich ajcxy mmid Dios yjihui'n ymic'ajt ma mjot mhuinma'n, e mguydungixpy je Espiritu Santo chojcin. Huenpinity huidibi ca' midity Cristo yjihui'n ymic'ajt ma yjot yhuinma'n, ca' yi' y'ity mid Cristo.

¹⁰ Pen miich ajcxy ijtp mid Cristo, yi' mjogy'ajtin ajcxy ca' ycixipy ytigoyipy nimina, mid co Cristo ti xyaj'ahuimbijtcixy tudagy ma Dios yhuinduu. Yi mnaaxnix cixamb tigoyamb yi'.

¹¹ Pen ijtp ma miich ajcxy mjot mhuinma'n je' yjihui'n ymic'ajt je huidibi yajjugypijc jadug'oc je Cristo co y'o'cy. Nañ jadu'n miich ajcxy Dios xyajjugypigaangixy jadug'oc, co anajty ti m'occixy, mid yi' yjihui'n ymic'ajt huidi yajpaatp ma miich ajcxy mjot mhuinma'n.

¹² Mid co nmid'ajtim Dios yjihui'n ymic'ajt paady ycixpi, miich ajcxy migugtjic, copicy ngapxymidoohuim je Espiritu Santo, e ca' huaad ngapxymidoohuim je jibicpi huidibi ajt nninix nijot'ajtpy.

¹³ Pen ooy ajcxy xytimy'ane' mgixy je jibicpi huidibi ajcxy mninix nijot'ajtyp, co m'occixipy, yi' mjogy'ajtin cixip tigoyip yi'. Per pen mid Dios yjihui'n ymic'ajt miich ajcxy myajtigoy je jibicpi huidibi mninix nijot'ajtpy, co m'occixipy, yi' mjogy'ajtin ajcxy ca' yi' ycixipy ytigoyipy.

¹⁴ Tug'ociy pinjaty ajcxy capxymidoob je Espiritu Santo, Dios yi' ung'ajtip ajcxy.

¹⁵ Je Espiritu Santo huidibi miich ajcxy xy'adigiygixp xyjottigiygixp, ca' xychaachtungixy e nañ ni ca' mdzinahuaangixy mid tzig'i'n jihui'n. Ca' miich ajcxy jadu'n paady nej tumbidijc huidibi ooy tzigiygixy yhuindzin. Co je Espiritu Santo yajpaady ma ajcxy mjot mhuinma'n, jadu'n nipaady nejihuiy miich ajcxy Dios xy'ung'adyi. E com nmid'ajtim Dios yjihui'n ymic'ajt, je' jadu'n xyajminaanim: "iDios Teedy!"

¹⁶ Je Espiritu Santo tiy'ajt yejcp ma ajt njot nhuinma'n, je' jadu'n xyajminaanim co Dios xy'ung'ajtim.

¹⁷ Pen ich ajt Dios xy'ung'ajtim, chi nbadaanim it lugar quipxyi mid Cristo jiby tzajpjoty ma Dios yajpaady. Pen minajxim nyajnajxim tzaachypi jadu'n nej Cristo minajxy yajnajxy tzaachypi, chi nbadaanim Dios y'oy'ajtin quipxyi mid Cristo.

¹⁸ N'aixiybich co yi' tzaachypi yi' ayo'n huidibi minajxim nyajnajxim ya naaxhuiñ, ca' yi' ytim ytiijity, ca' ninej yquipxyjatyiy je oy'ajtin etz mijjotcuje'ajtin huidibi Dios xyaj'ixaanim je huin'it xi co Cristo anajty ymiñ jadug'oc.

¹⁹ Tug'ociy tijaty ya naaxhuiñ huidibi Dios ti yajcojy yaj'oyiy, y'aa'ijxpy yjijp'ijxpy ajcxy mina Dios ymohuanigixy y'oy'ajtin ymi'ajtin yi' jay ajcxy huidibi ajcxy Dios ung'ajtip.

²⁰ Tug'ociy tijaty Dios ti yajcojy yaj'oyiy ya naaxhuiñ, hue' je' yjogy'ajtin cixamb tigoyamb, ogam tidzam. E canan ci'm jadu'n tzocy, hue' je' Dios jadu'n ti yajnigodugiy. Per ca' yjogy'ajtin ycixipy ytigoyipy tu'ciyi hue' ajcxy y'aa'ijxpy yjijp'ijxpy co padaangixy oy'ajtin jadug'oc.

²¹ Co anajty Dios yaj'oyiy nej jebi ajcxy chinaaygixy, e ca' y'occixipy, ca' ytitzcixipy, etz ca' ypugixipy, chi ajcxy padaangixy oy'ajtin etz jotcuje'ajtin quipxyi mid je jay ajcxy huidibi Dios ung'ajtip.

²² Com nejhuuyim co ixti chambaad tug'ociy huidijaty Dios yajcojy yaj'oyiy ya naaxhuiñ yjihuiyb tzaachypi, e ca' yjotcuje'ajtcixy. Tim jadu'n nipaady nej tug'oxyjay paady tzaachypi co yhuaad'ajtni mina y'ung yajma'xung'ada'n.

²³ Canan yi' naaxhuiñbi huidi Dios yaj'oyiy yi'yi' tzaachypi jihuiyb, nañ jadu'n ich ajt huidijaty mid'ajtp Dios yjihui'n ymic'ajt, huidibi Dios xy-

mooyim jayijp'aty ca'ni anajty nyajtigajtzim nninix. Nañ ich ajt tajim mayim njiiyim nyaaxim ixti cooni anajty Dios xyajtigadzaanim ajt nninix etz xycöbiganim ma yi' y'it jilby tzajpjoty, e xymid'idaanim ajt jadu'n nej yci'm'ung.

²⁴ Miiid co n'aa'ijxim njijp'ijxim co Dios xyajnidzögaanim ajt n'alma, paady ti nbaatim jugy'ajtin huidibi ca' yciipy ytigoyipy. Co ixyipy ti nbaatim huidibi anajty njijp'ijxim, ca' ixyipy njacjijp'ijxim co nbadáanimni. Com ca' pin jacjijp'ijxni co padaanip je huidibi ti ocpatpi.

²⁵ Per co njijp'ijxim co nbadaanim huidibi ca' nmid'ajtim, huin'it n'ahuixim miiid mecxtujcin cooni nbaatim.

²⁶ Tim jadu'n nej jotcuja'ajtin nbadaanim co njijp'ijxim huidibi Dios xymöhuaanim, nañ tim jadu'n je Espíritu Santo xypubejtim xypudigiiyim co njotmetzciiyim, com ca' njajtim nej jëbi huaad Dios nmibijctzoohuim nej ypadyii. Paady je Espíritu Santo xycodinaayim ma Dios, ymibijctzooyb je Dios mictägy miiid ich ajt yciixpi miiid jiiyin yaaxin, huidi ca' huaad yajcapxpídzim y miiid miydacin.

²⁷ Dios ñejhuuyb ti jot ti huinma'ñ jäy ajcxy ymiiid. E Dios nañ huinjihuuyb tüg'óciy ayuc huidibi je Espíritu Santo yajnaxyp ma yi'. Je Espíritu Santo ypijctzooyb may'ajt jabom jabom ma Dios miiid tüg'óciy je mibijcpídiyc yciixpi. Nañ jadu'n pijctzoy jadu'n nej Dios tzocy jäygidägy.

Mij madaacin ma mibijcin

²⁸ Yi jäy ajcxy huidibi mijpidacp Dios, huidibi ajcxy Dios ti huin'ixy, jëbi chinaaygixy jadu'n nej Dios jäygidägy ajcxy chinaayin. Nejhuuyim co huentimtiijty huidibi yi' ajcxy ymajxpy yajnaxpy, pen jibicpi o pen oybi, Dios jadu'n ti a'ixiy co huen minajxcixy yajnaxxcixy miiid yi' ajcxy y'oy'ajtin yciixpi.

²⁹ Je' yi' ajcxy huidibi Dios ti yhuin'ixyii, je' yi' ajcxy huidibi Dios ñejhuuy jayijpni co ymibiga'ñyii y'ayuc. Dios jadu'n tumb ma yi' ajcxy yjot yhuinma'ñ jaydëbi yquipxyjatyty ajcxy yjot yhuinma'ñ miiid Dios y'ung, jadu'n nej yi' yjot yhuinma'ñ miiidity.

³⁰ Yi mayjäy huidibi Dios yajnigödugiiy ca'ni anajty naaxhuiñybi chondacy co ytuna'ñ miiid yi', yi' ajcxy Dios huin'ijxi. Yi mayjäy huidibi Dios ti yhuin'ijxigixy, nañ Dios yi' ajcxy yaj'ahuimbijtip tudägy. E yi' mayjäy huidibi Dios ti yaj'ahuimbity tudägy, nañ Dios yi' yajquipxyjatytihuaanip ajcxy y'oy'ajtin miiid yi' y'ung y'oy'ajtin.

³¹ ¿Ti jada' njacjijp'ijxim ti jada' njactzojcin? Ca' ni ti. Pen Dios ich ajt xypubejtim xypudigiiyim, ¿pin ich ajt jëbi xymimadaacim? Janch ni ca pin.

³² Dios ixti yci'm'ung ti yecy miiid ich ajt yciixpi, co oy y'o'cy miiid ich ajt yciixpi, co oy y'o'cy ma yi' cruudz miiid nidüg'óciy ajt nbocy yciixpi. Paady janch janch co Dios xymöhuaanim tüg'óciy oybi quipxyjaty miiid yi' y'ung, Jesucristo.

³³ ¿Pin jada' jëbi ocxiy je jäy ajcxy huidibi Dios ti huin'ixy? Ca' ni pin. Com Dios ci'm yi' ti yaj'ahuimbijttäy tudägy.

³⁴ ¿Pin yi' ajcxy jëbi ocyajpocycäy? Ca' ni pin. Com Cristo o'c je' miiid ajt nbocy yciixpi, etz yjugypijcy jadüg'oc, e jadachambi xii tiempo yajpaady a'oy'amy ma Dios ymijc, e yi' ane'mdaayb tüg'óciy. E Cristo ich ajt xyñibijctzohuiiyim, ypijctzooyb may'ajt ma Dios miiid ich ajt yciixpi.

³⁵ Com Cristo ooy xychojcin xyjihuiiyim, paady ni nej ca' xy'ixmadzaanim. Huen ti ndimpaatim ca' xy'ixmadzaanim. Oy ixyipy tzaachypi ayo'n nmajxim nyajnajxim, oy ixyipy tajin mayin nbaatim; oy ixyipy jäy xy'ixhuidijtim xypahuidijtim; oy ixyipy yuu ayo'n nbaatim; oy ixyipy

huit tucxy nyajmayjajtim; oy ixyipy tzig'iñ nyajnajxim; oy ixyipy jäy xytimyyaj'o'cim. Oy ti ayo'n ndimbaatim, Cristo ca' xy'ixmadzaanim.

³⁶ Com jadu'n ymiñ jaybety ma Dios ñecy ma jadu'n ymiñañ:

Miid miich, Huindzin Dios ycixpi, je nmidzipich xyjatytimyyaj'ogaambich xim tzuum. Jadu'n ich ajcxy nej cöbixy huidibi yajnicxip ma yaj'öctac co yaj'öga'ñyii.

³⁷ Ca' ti ayo'n nbadaanim. Nmimadactähuaanim tüg'óciy ayo'n, miid co Cristo xychojcm xyjihuiyim.

³⁸⁻³⁹ Janch nejhuibich tydudägy co Dios xychojcm xyjihuiyim. Ca' ji ni pin jëbi huaad xypijc-huäcxim ma Dios chójcin, oy ixyipy nja'o'cim; oy ixyipy njajugy'ajtim; oy ixyipy xymidzip'ajtim ángel ajcxy etz jacjadyii huidibi mic'ajt miid jii by tzajpjoty. Ca' ajcxy jëbi huaad xypijc-huäcxim ma Dios, ni ti huidibi ji ijtp cham, ni je huidibi mimb cidacp, ni yí jëbi xycapijc-huäcxim ma Dios chojcin. Ajt nHuindzin Jesucristo ti xyajnejhuibim jadu'n nej Dios xchojcm xyjihuiyim co y'o'cy ma yí cruudz miid ajt nbocy ycixpi.

9

Dios ti huin'ixy yí Israel jäy ajcxy

¹⁻² Nmüdich je Cristo ytíy'ajt, nyajnijayibich miich ajcxy yí ytíy'ajt, ca' n'indägyich, co ooy ndajy nmayich miid n'amigügtijcich ycixpi je Israel jäy co ajcxy ca' cöbiga'ñ je Cristo. Nañ Dios yjihuiñ, je Espíritu Santo, tíy'ajt yejcp ma ich njot nhuinma'ñ co jadu'n tajin mayin njihuiyich miid yí ajcxy ycixpi.

³ Com tajy may nayjihuiyijich miid ich n'amigügtijc, ich nmigogajp, ixti njaccodinähuaamybich ajcxy ma Dios miid ypocy ycixpi, ixti jëbi ixyipy Cristo nja'ixmachich miid yí ajcxy ycixpi, ixti jëbi ixyipy Dios xychaachytuñich miid yí ajcxy ypocy ycixpi, co ixyipy jëbi Dios pocyhuinmecxy ajcxy.

⁴ Com hue' je' ajcxy Israel y'ap'ajtíp y'oc'ajtíp, Israel jäy ajcxy. Hue' anajty ajcxy Dios ti ycöbigyii jadu'n nej jihuiy yci'm'ung, Dios anajty ajcxy ti ñi'ijxcidägyii, y'ijx ajcxy Dios y'oy'ajtin. Dios nimay ajcxy co ycuend'adip. Dios ajcxy jadu'n yajni'ixiyi nidüg'óciy tíy'ajt nej ajcxy jëbi huaad Dios huindzigiy, e Dios yajhuinhuaniy Israel jäy ajcxy je Cristo.

⁵ Nañ hue' ajcxy ymij'ap'ajtíp ymijteedy'ajtíp ich ajt nmij'ap nmijteedy; je Abraham, Jacob, etz David, e ma je' ymiñ ajcxy, ji ymiñ je Cristo, e je' je' Dios ajtp, yí tüg'óciy ane'mdaayb jii by tzajpjoty etz ya naaxhuiñ. Je Cristo capxpaady y'idipy huinixii.

⁶ Co jadu'n miñañich co may ajcxy Israel jäy ca' ajcxy Dios yjäy'adyii tydudägyi, ca' jadu'n miñañich co Dios ca' cuyduñ yí y'ayuc huidibi yajhuinhuaniy Abraham etz Moisés.

⁷ Canan nidüg'óciy Abraham y'ap y'oc pada'ñ je oy'ajt huidibi yajhuinhuaniy Abraham, com jadu'n yjaybetyity ma Dios ñecy. Dios jadu'n nimay Abraham: “Yí mmang, Isaac, ti nhuin'ixyich jëbi y'ap y'oc paady je oy'ajt huidibi ti nyajhuinhuaniy.”

⁸ Co Dios jadu'n nimay Abraham, paady ycixpi nejhuibim co ca' nidüg'óciy Abraham y'ap y'oc jëbi naydijyii Dios y'ung. Jëyi Isaac y'ap y'oc jëbi ñaydijyii Dios y'ung com Dios yajhuinhuaniy co may'ajt tuna'ñ miid yí ajcxy.

⁹ Com jadu'n yjaybetyity ma Dios ñecy co Dios nimay Abraham: “Nihuibidaamybich ma je tiempo huidibi ti n'agapxtucyich, e huin'it mdöxyijc Sara y'ungbaadip.”

¹⁰ Ji jadüg tíy'ajt. Ich ajt nmij'ap Isaac ytöxyijc Rebeca metz ymang paty.

11 Dios yhuin'ijx je jacmutzpi ca'ni anajty yma'xung'aty, e ca'ni anajty ñiguëxigü ti huinma'ñ ymüid, oyhuinma'ñ o jibic-huinma'ñ. Dios ninigoob anajty jayijpni ti huin'ixy je jacmutzpi.

12 Com Dios ñimay je Rebeca co je jacmutzpi y'ane'mamyb y'ajch ma ca'ni anajty Jacob yma'xung'atyñi.

13 Tim jadu'n nej jaybety ymiñ ma Dios ñecy, Dios jadu'n mīnañ: “Jac ñigi ti ndzocyich Jacob, ca'ydi Esau.”

14 ¿Nej n'ocmīnaanīm? ¿Dios ca' tīybi tuñyi? Ca' yjadu'nity. Dios tīydudägy ytuñ.

15 Com jadu'n Dios ñimay Moisés: “Nba'ayohuipyich ninigoobi pinjaty ndzojcpyich.”

16 Co Dios jadu'n ñimay Moisés paady nejhuiyim co canan paady ycixpi Dios pa'ayohua'ñ jay müid co ajcxy chachñaymija'ijxigixy co tunaangixy oyhuinma'ñ. Hue' je' Dios pa'ayo'n tuñ müid jäy ajcxy ninigoob co jadu'n tzocy.

17 Com jadu'n jaybety ymiñ ma Dios ñecy co Dios jadu'n ñimay je Egipto rey: ñich miich ti nmöy m'ane'min, jigix jēbi jäy ajcxy ixipy je mij ayo'n huídibi ndunaamybich ma miich mnaax mgajp, huin'it jäy ajcxy capxpaady xyaj'idipy huindu'ñybi ñaaxhuiñ.

18 Dios ypa'ayooyb je' pinjaty chojcpy, e nañ jadu'n yjot yajjuuni pin jadu'n yajmīdzocpy.

19 Huin'it miich ajcxy xyñimähuibich: “Peni janch yjadu'nity, ¿ti co Dios jadu'n jadüg'oc pocy'ixy jäy? ¿Pin jada' occapxhuimbidi nej yi' tzocyi?”

20 Miich jäy, ¿mbin miich co ti myajcapxycoja'ñ myaj'ayucchoja'ñ müid Dios? ¿Nej jēbi pochytüdz ñimäy je pin anajty ti yajcojyii? “¿Nej co jadu'n ti xyajcojyich?”

21 Tüdzycjocpy yi' yaj'oyiyb je mo'ntz nej tim tzocy. Pen yajcojamyb tüdz oybi tzojatyipi, yajcojpy je'. Peni yajcojamyb tüdz huídibi ca' oyjatyity, yajcojpy je'.

22-24 Tim jadu'n nej je tüdzycjocpy yaj'oyiy mo'ntz nej tzocy, nañ jadu'n Dios tuñ müid jäy nej tzocy. Dios ti yajcojy jäy, e müid ymic'ajt jēb tzaachytuñ müid ypocy ycixpi. E co jadu'n tzaachytunipy, chi ñiguëxigipy yi' ymic'ajt. Dios ooy jecy ti jamimecxtucy ajcxy huídibi paatip co Dios chaachytuniyb ajcxy. Com Dios ti yajcojy jäy paady jēb nañ jadu'n pa'ayohuipy etz may'ajt tunipy müid yi' ajcxy, jēbi ajcxy paadip yi' y'oy'ajtin. Dios ñich ajt ti xyhuin'ijxim nijējity judíojäy, etz nijējity huídibi ca' yjudíojäyity, jēbi ajt n'alma nīdzocin paady.

25 Com jadu'n jaybety ymiñ ma Oseas ñecy ma Dios jadu'n ymīnañ: Yi jäy ajcxy huídibi ñich ca' anajty njäy'adyii, njäy'adāanibich cham. Yi jäy huídibi ca' anajty ndzocyich, ndzogāanibich cham.

26 E nañ jadu'n jadüg'it Oseas cojay: “E je jäy ajcxy huídibi anajty tzinaayb ma canaag naax cajp huídibi anajty ca' Dios yjäy'adyii, jēb ñaydijyii Dios yjäy, je Dios huídibi huinixii tzinaayb.”

27 Nañ jotmay müid co Isaías jada tīy'ajt ycojay ma ñecy ma jadu'n ymīnañ: “Oy ixipy ajcxy ti yjamayiy jadu'n nej tzaa'ung yajpaady ma mejy ypa', nihueñ ajcxy y'alma nīdzocin padañ.

28 Com Dios mic ooy cōtujcin müidity, e ca' mimecxtugipy jäy ajcxy ypocytunii huinixii. E mic'amy tzaachypī mōhua'ñ naaxhuinyjäy müid ypocy ycixpi co anajty xii tiempo paatni mabaad agapxtujcy.”

29 Isaías ñajtzcapxiy jadu'n jecy'ajty:

Pen ca' ixipy je Huindzin Dios huídibi ane'mdaayb jiiyby tzajpjoty etz ya naaxhuiñ, capubejty yi' Israel jäy, co ca' ycajacyajtzooci nijējity ajcxy,

ycacödigoyday yí' ajcxy, tím jadu'n nej je jáy ajcxy yjajty jím ma Sodomo cajp etz Gomorra cajp, cödigoyday ajcxy.

Yí judíojäy ajcxy etz Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt

³⁰ Jadu'n jëbi mhuinjihuüygixy huídibi tí nyajnijayüygixy jadu'n nej Dios ytun müd jáy ajcxy. Yí jáy ajcxy huídibi ca' yjudíojäyity, huídibi ca' cuyduñ Dios ycötujcín je jecyíp, co ajcxy mijpídägy je Cristo, chi ajcxy paady tudägy'ajtín ma Dios.

³¹ Per yí judíojäy ajcxy huídibi jipp'ijxp co tudägy'ajtín padaangixy müd co tzachcuydungixy Dios ycötujcín je jecyíp, ni ca' ajcxy mimadägy cuyduñdähuipy, e ca' ajcxy tudägy'ajtín paady ma Dios.

³² ¿Na'amy co ca' ajcxy mimadägy cuyduñdäy Dios cötujcín? Je' co ajcxy ca' mijpídägy huídibi Dios tí tuñ müd yí' ajcxy ycixpi. Hue' ajcxy tijy co tudägy'ajtín padaangixy ma Dios müd co tzachcuydungixy Dios ycötujcín je jecyíp. Hue' ajcxy ayo'n ypadamyb co ca' Cristo cöbïccixy, tím jadu'n nej jáy ayo'n paady co ycönepy ma tüg tzaa.

³³ Com jadu'n jaybety ymiñ ma Dios ñecy, ma Dios jadu'n ymina'ñ: Nguexaamybich jím Jerusalén tüg jáy. Mayjäy ca' mijpídäga'ñ je jáy, e ayo'n ajcxy ypadamyb ma ñch. Tím jadu'n nej ixypy tí nbidägyich tüg tzaa ma jáy ajcxy huaad ycönejpcixy, e chi yciday ajcxy. Tüg'óciy jáy pinjaty mijpídaacp je jáy huídibi nbidägaamybich jím Jerusalén, hue' ajcxy yí' ca' ayo'n pada'ñ ma ñch, nbocyhuinmecxaamybich yí' ajcxy.

10

¹ Miich ajcxy nmügügtijcích, ooy ndzocyich cixyot huinjot co yí Israel jáy nidüg'óciy pada'ñ y'alma ñidzoocín. Ooy ñch nigi Dios nmibijctzoy müd yí' ajcxy ycixpi.

² Jëbi ndiy'ajt yecyich co yí Israel jáy ooy ajcxy Dios jayajmij'ajtcixy. Hue' janchtiy ca' ajcxy huinjihuüiyi Dios ytiy'ajt.

³ Com nejhuüyb ajcxy co Dios yajpocyñihuädzamyb jáy ajcxy, hue' ajcxy ca' huinjihuüiy nej Dios yhuinma'ñ müdity. Ci'm anajty chachhuinma'ñ ixtaaygixy nej ajcxy jëbi ñayyajpocyñihuädzigixipy. Ca' anajty ajcxy cöbicy Dios ytiy'ajt nej jëbi huaad ñayyajpocyñihuädziyb.

⁴⁻⁵ Yí judíojäy ajcxy ca' huinjihuüygixy co je Cristo y'oy ya naaxhuiñ, e chi yajtigooyi Dios ycötujcín ymic'ajt huídibi Moisés yjay, jigix jëbi tüg'óciy jáy pinjaty mijpídacp Cristo ytiy'ajt, huin'it ajcxy paadip tudägy'ajtín. Moisés yjayhuim ma jadu'n ymina'ñ: “Je pinjaty cuydumb je Dios ytiy'ajt, jím mic'ajt paadipy müd chinaayin ycixpi.”

⁶⁻⁷ Per yí jáy ajcxy huídibi mijpídaacp Cristo etz cuyduni yí' ytiy'ajt, yí' ajcxy ymina'ñ: “Ca' huaad judíojäy ajcxy yminaangixy jotjoty huinma'ñjoty: ¿Pin ocpättigihup tzajpjoty nicx je Cristo yajtzoón? o ¿Pin nicxamb ca'oydactuuby ma ajcxy öcpidijc y'ity e yajjugypigaanip je Cristo?”

⁸ ¿Nej Dios y'ayuc ymina'ñ? Jadu'n Dios y'ayuc ymina'ñ: “Tí mmidoy miich ajcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt ma mgi'm'ayuc, tí jáy ajcxy capxhuäcxy ma miich, tí mmido'mbijccixy.” Pues jada je' je y'ayuc tiy'ajt nej jëb mijpídaaccixy Cristo, huídibi tiy'ajt ñch ajcxy ngapxhuäcxp.

⁹ Pen miich mgapxypidzimyb mayjäy agujc co miich ajcxy Jesús mHuindzin'adyii, etz mmibijcpy ajcxy ma mjot mhuinma'ñ co Dios tí yajjugypijcy Jesús co y'o'cy, huin'it m'alma paadip ñidzoocín ma Dios.

¹⁰ Co mmijpídägipy Jesús cixyot huinjot huin'it Dios xyajpocyñihuädzipy. Co mgapxypidzimipy mayjäy agujc co miich mijpídägy Cristo Jesús, huin'it yí' m'alma ñidzoocín pada'ñ.

11 Com jaybety jadu'n miiñ ma Dios ñecy, ma jadu'n ymīnañ: “Nidüg'óciy jāy huīdijaty mijpidacp je Cristo, ca' ajcxy ayo'n pada'ñ ma Dios.”

12 Jēbi nidüg'óciy jāy mijpidāgy je Cristo Jesús com Dios tú'ciy yajhuīn-huanīy pocyñīhuaatzin ma yī judío jāy etz ma huīdi ca' yjudío jāy ity. Ji tūg Huīndzin je Jesucristo huīdibi niHuīndzin'ajttaayb. Jesucristo may'ajt oy'ajt tunam mijcajee mīd huentimpīnjāy ity pīnjaty pījczooob pubejtīn ma Dios mīd yī' yxī.

13 Com jadu'n jaybety ymīñ ma Dios ñecy, ma jadu'n ymīnañ: “Nidüg'óciy jāy pīnjaty Dios mībijctzooob mīd Huīndzin Jesucristo yxī, yī' ajcxy y'alma paadīp nīdzoocīn.”

14 ¿Nej jēbi jāy ajcxy occohuanīy Jesucristo co huen y'alma nīdzōgy, pen ca' anajty tī mībijci je ytiy'ajt? Pues ca' yjadu'n ity. ¿Nej jēbi jāy mībicy Jesucristo penī ca'ni ajcxy amīdo'ijti y'ayuc? Pues ca' yjadu'n ity. ¿Nej jēbi jāy ajcxy mīdoogīxy Jesucristo y'ayuc, pen ca' pīn capxhuācxy ma yī' ajcxy?

15 ¿Nej jēbi jāy ajcxy capxhuācxy Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt, pen ca' pīn yquexyī ayuccapxhuācxpi? Com jaybety jadu'n ymīñ ma Dios ñecy, ma jadu'n ymīnañ: “Ooy oy jāy ñayjihuīyī co pīnjaty mīmimb mīja'tp oybi tiy'ajt, pīnjaty capxhuācxp oybi tiy'ajt ma yī' ajcxy.”

16 Per ca' nidüg'óciy jāy mībicy je oybi tiy'ajt, com Isaías jadu'n cojay ma ñecy ma jadu'n ymīnañ: “Huīndzin Dios, ¿pīn tī mijpidāgy īch ajcxy n'ayuc?”

17 Coonī jāy ajcxy capxhuācxy Jesucristo ytiy'ajt ma jāy chinaaygīxy, huīn'it ajcxy ymībijccīxy com tī amīdo'ijtcīxy je tiy'ajt.

18 Per n'amīdooybīch mīich ajcxy: ¿Nej ca' jada' yī judío jāy ajcxy mīdoy Dios ytiy'ajt? Janch jadu'n tī ajcxy jamīdoy, com jaybety jadu'n ymīñ ma Dios ñecy ma jadu'n ymīnañ:

Tī capxhuācxy ajcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt huīndu'mybi naaxhuīñ. Tī ajcxy Dios y'ayuc mīdodaayī huīndu'mybi naaxhuīñ.

19 Jadüg'oc n'amīdoogīxy: ¿Nej ca' Israel jāy jada' ajcxy nejhuīy Dios ytiy'ajt? Ñejhuīyb ajcxy. Com jecy'ajty Moisés ycojay ma ñecy ma Dios jadu'n ymīnañ: Nyajpocyñīhuaatztāhuībyīch yī jāy ajcxy huīdibi ca' īch njāy'adyī, e huīn'it mīich ajcxy cohuīndoyī mījihuīhuīpy mīd yī' ajcxy ycīxpi. Ndunīpyīch may'ajt mīd yī' ajcxy, e huīn'it mīich yī' ajcxy mmījotmādīp.

20 Jadu'n jadüg'it Isaías cojay ma yī' ñecy, ma Dios jadu'n ymīnañ:

Yī jāy ajcxy huīdibi ca' xy'ixtāyīch, tī xypaadyīch ajcxy. Tī nyajnīguēxīgīyīch ndīy'ajt ma yī jāy huīdibi ca' xyñīdīy xyajtīyīch.

21 Com jadu'n jaybety ymīñ ma Dios ñecy, ma Dios jadu'n nīgapxy yī Israel jāy co jadu'n ymīnañ:

Jabom jabom tī njamīmecxtucyīch yī Israel jāy ajcxy. Tī njayajnmāyīch īch ndīy'ajt, e ca' ajcxy mijpidāgy. Hue' ajcxy ca' xycapxymīdooyīch, xymījotmīj'ōcpīch ajcxy.

11

Yī Israel jāy ajcxy huīdibi tī ypcynīhuaatzcīxy

1 Paady n'amīdoogīxy: ¿Nej tī jada' Dios ix'ijxni ixtījī yī Israel jāy ajcxy? Pues ca' yjadu'n ity, Dios ca' yī' ixmachñī Israel jāy ajcxy. Com nañ Israel jāy īch. Abraham nmīj'ap'ajtībīch nmījteedy'ajtībīch e nañ jīm ngogājpidyīch ma anajty Benjamīn ycojajpīty.

2-3 Dios ca' ixmach yī' yjāy huīdibi yhuīn'ijx jecy'ajty co jāy'ada'ñyī jīgīx jēbi may'ajt oy'ajt tunīpy mīd yī' ajcxy. ¿Nej ca' ajcxy mnejhuīy nej jaybety ymīñ ma Dios ñecy jadu'n nej Elías nīgapxy yī Israel jāy ma Dios? Jadu'n ymīnañ:

Huindzin Dios, ti yi Israel jäy ajcxy yaj'öctäy huídibi anajty miich m'ayuc xycapxhuäcxip. Ti ajcxy yajhuindigoydäy je tzaa macxy ma anajty jäy xyhuindzigiy. Naydügpajc ich ti njachui'myich njaccapxhuäcxyich miich m'ayuc, e nañ xyaj'ögaamich jäy ajcxy.

⁴ E chi Dios y'adzooy nimay Elías:

Ca' mim naydügity, ji ich ahuing nmídidyich yujcicy jahuixtuyc mil yëdyjc huídí xy'ojadajtpich xyhuindzigiybich chambaad, huídibi ca'ni huin-goxtinäy yi Baal, yi dios falso, ca'pi ti mic'ajt mídity ni ti tzöc'ajt ca mídity.

⁵ Tim jadu'n nej Dios mídity anajty huixtuyc mil yëdyjctijc jecy'ajty co anajty Elías yjugy'aty, nañ tim jadu'n cham ma ich ajt nxii ndiempo Dios ymíd nijëjity judíojäy huídibi ti pa'ayoy, e paady ycixpi ti yhuin'ixyii jëbi yi' jäy'adyii.

⁶ Com co ixypy ajcxy yajxon cuyduni Dios ycötujcin, ca'p ni ti pa'ayo'n Dios jactunaaní míd yi' ajcxy, com co ti anajty jim Dios y'ayuc ycuundäy.

⁷ ¿Ti ti ytunyii ti yjadyii míd yi Israel jäy ajcxy? May ajcxy ca' may'ajtin oy'ajtin paady ma Dios jadu'n nej ajcxy jip'ijxcixy. Jëyi ajcxy huídí Dios huin'ijxi ti ajcxy paatcixy oy'ajt ma Dios. Yi jacjadyii Israel jäy ajcxy Dios nig ooy yajjotmij'öccixy.

⁸ Com jadu'n jaybety ymiiñ ma Dios ñecy jadu'n nej Dios yajjotmij'ögy yi Israel jäy, ma jadu'n ymíñañ:

Tim jadu'n ajcxy nipaady nej jäy ajcxy huídibi ti ymi'öctigooyñi, jadu'n nipaady nej jäy huídibi huiintzip, jadu'n nipaady nej huídibi cónatip.

⁹ David nañ jadu'n ycojay jecy'ajty ma ñecy, ma jadu'n ymíñañ:

Huindzin Dios, cham je jäy tzachnixondägy yi tzinaayin yi jugy'ajtin, ca' ajcxy xyjäymech. Timítiini ajcxy ayo'n möhuipy; tim jadu'n nej iyujc ayo'n paady co yajtüxuuch o co yjut cögäy.

¹⁰ Yajma'ti ajcxy yjot yhuinma'ñ, huen ahuimbijtcixy jadu'n nej jäy huintzpi. Mö ajcxy tzaachypi huinixii huinítiempo, tim jadu'n nej jäy ajcxy tzaachypi jihuüy huídibi jemxypi zimíccixp.

Yi ypocyhuinmeecxin huídibi ajcxy ca'p yjudíojäyity

¹¹ Co jadu'n yi maybi Israel jäy ca' cöbijccixy Dios ytiy'ajt, ¿nej mdijy, ti Dios y'ixmachyii ajcxy tücci'yi, e yajtigoya'ñ ajcxy? Pues ca' yjadu'nity, ca' Dios ixmach yi Israel jäy ajcxy tücci'yi. Co yi Israel jäy ca' cöbijccixy Dios ytiy'ajt nej Cristo y'o'cy míd yi' ajcxy ypocy ycixpi, paady cöbicy yi huídibi ca' yjudíojäyity, jëbi ajcxy y'alma nidzoocin paady. Jadu'n Dios ytuñ jigix jëbi yi judíojäy ajcxy cohuindoyii jihuühuipy, e chi nañ jadu'n mijpidägipy ajcxy Jesucristo.

¹² Pen yi mayjäy ajcxy huídijaty ca' y'israeljäyity mij'oy'ajtin mijjotcujc'ajtin ti paady, míd co yi jacmaybi Israel jäy ca' cöbijccixy Jesucristo, chi nigí oy'ajtin jotcujc'ajtin pada'ñ yi naaxhuiñjy ajcxy co anajty nidüg'óciy Israel jäy yjothuimbijttaaygixy etz cöbijctaaygixy je Cristo.

¹³ Cham nijayiygixy miich ajcxy huídí ca' yjudíojäyity, com Dios ti xyquexyich ngapxhuäcxich yi' y'ayuc ma yi jäy ajcxy huídibi ca' yjudíojäyity. Ooy nyajcopicyich jada ndungich, jigix jëbi judíojäy oy'ajtin paady nañ jadu'n.

¹⁴ Ca' jecyity co ich n'amigügtijc, yi judíojäy ajcxy, cohuindoyii ajcxy jihuühuipy, co anajty mayjäy huídí ca' yjudíojäyity mijpidägy ich n'ayuc. Co jadu'n ajcxy cohuindoyii jihuühuipy, chi ajcxy nañ jadu'ñ mijpidägipy Jesucristo.

¹⁵ Com pen je naaxhuiñjy huídibi ca' yjudíojäyity, huídibi Dios jecy'ajty ca' jäygidaci ajcxy chinaayin, pen ti ajcxy cöbijci Dios ytiy'ajt, pen ti ajcxy oy'ajtin paady ma Dios, míd co Dios ti ixmach yi Israel jäy huídibi ca' cöbicy yi' ytiy'ajt,

chi yí Israel jäy co ajcxy jadüg'oc yjothuimbidipy etz cöbigipy Dios ytiy'ajt, nañ jadu'n ooy yjotcugihuipy ajcxy, jadu'n nejjihuüy ti ajcxy y'ögy etz nej jihuüy ajcxy ti yjugypicy jadüg'oc.

¹⁶ Com co Abraham, Isaac etz Israel Dios anajty jäy'ajtíp, paady nañ jadu'n tüg'óciy Israel jäy Dios jäy'adyii, miid co Israel y'ap'ajtíp y'oc'ajtíp ajcxy. Tim jadu'n nejjihuüy judíojäy ajcxy tzajcaagy puuducy möy Dios, nañ jadu'n je ytujctuc huídibi jac-huim nañ Dios je' yje', e nañ tim jadu'n nej co jäy ajcxy möy Dios quipy ytictz, tüg'óciyi je' Dios je'ajtäyii quipy y'aacxy.

¹⁷ Hue' je' nijëjity Israel jäy ca' mijpidägy Dios ytiy'ajt, paady ñajtz'ixiyyi, e may'ajt oy'ajt tuñ miid huingbi jäy huídi ca' israeljäyity. Tim jadu'n nej jihuüy tüg oyguipy huídi tim'ajtp yajpubuxy y'aacx, e je ma ti yajjijppujxtüty, je' yjijp yajpidägy ma huingbi quipy y'aacx. Miich ajcxy huídi ca' yjudíojäyity huídibi ti mibicy je Cristo, ti mbaady Dios y'oy'ajt tim jadu'n nej judíojäy ajcxy jecy'ajty miidity Dios y'oy'ajt.

¹⁸ Ca' huaad amij agix mnayjihuiygyxy, e ni ca' huaad m'ixtijcixy yí judíojäy huídibi ca' mijpidaaccixy je Cristo. Miich ajcxy yí m'oy'ajt ti mbaady ma Dios, tim jadu'n nej je quipy y'aacx mic'ajt paady ma yí quipy ytictz.

¹⁹ Ca' yjecyity co miich ajcxy mina'naangixy co Dios najtz'ixiyy yí judíojäy huídibi ca' mibicy Cristo, jaydëbi miich ajcxy mnaydiyiyi co Dios xyjäy'adyii.

²⁰ Tiy'ajt jadu'n nej miich mina'ñ. Dios ñajtz'ixiyy yí maybi judíojäy miid co ajcxy ca' mibicy Jesucristo. E Dios miich ti xycöbicy miid co ti mmibicy Jesucristo. Per ca' huaad miich amij agix mnayjihuiyiyi miid co Dios ti xycöbicy. Naygüend'adii yajxon ma Dios ytiy'ajt, tziği' Dios.

²¹ Com Dios ñajtz'ixiyy yí judíojäy ajcxy miid co ca' ymijpidägyii yí ytiy'ajt. Nañ jadu'n miich ajcxy yí xyñajtz'ixihua'ñ, pen ca' mmijpidaaccixy yajxon yí ytiy'ajt.

²² Cuentipic jadu'n nej Dios may'ajt oy'ajt tuñ miid nijëjity jäy, etz mic tzaachytuñ nijëjity jäy. Dios mic tzaachytuñ je judíojäy huídibi ca' ycapxymidooy, etz may'ajt oy'ajt tuñ miid miich ajcxy huídi capxymidoob. Jaccuydun yajxon Dios ytiy'ajt, e niği Dios may'ajt oy'ajt xytuunipy, pen ca' mguyduni yí ytiy'ajt, huin'it Dios xyñajtz'ixihuipy.

²³ E nañ jadu'n yí judíojäy ajcxy huídi ca' mibijccixy Jesús, co ajcxy yhuinma'ñ yajtigadzipy, e mijpidägyipy Jesús, huin'it Dios ycöbigiyyb jadüg'oc, etz Dios miid ymic'ajt jëbi may'ajt oy'ajt tunipy miid yí ajcxy.

²⁴ Com pen miich ajcxy huídi ca' yjudíojäyity huídibi jecy'ajty anajty ca' Dios jäy'adyii, pen miich ajcxy Dios mic'amy ti xycöbicy, nañ jadu'n jactzojc cöbiga'ñ huídibi ajcxy judíojäyip, pen ycöbijcy ajcxy.

Jadu'n nej Dios yajnidzoocogixihua'ñ Israel jäy ajcxy

²⁵ Miich ajcxy nmigügtijcich, nyajnijayiyb ajcxy jadu'n nej Dios tuna'ñ miid yí Israel jäy, jaydëbi ca' miich ajcxy amij agix mnayjihuihuuyb, etz jaydëbi mnejhuihuipy jada tiy'ajt huídibi ca' pin nejhuüy, co yí Israel jäy ajcxy ooy ajcxy y'aamijity yjotmijity, ca' ajcxy capxymidooy Dios. E jadu'n ajcxy y'ida'ñ mabaad anajty yca'pxy je mayjäy, ca'pi y'israeljäyity je huídibi mijpidägam Jesucristo ytiy'ajt.

²⁶ Nejhuuyim co Dios may'ajt oy'ajt tunamb jadüg'oc miid tüg'óciy Israel jäy ajcxy, com jadu'n jaybety ymiñ ma Dios ñecy ma Dios jadu'n ymina'ñ: Jacjiini tüg Israel jäy ymina'ñ huídibi yajnidzögamb ajcxy ma yí ypocy. Yí yajtigoyaani Israel jäy ypocy.

²⁷ Jadüg'it jaybety ymiñ ma Dios jadu'n ymina'ñ: Jadu'n nyajhuinhuanuyich yí Israel jäy co yí ajcxy ypocy nyajtigooybich.

²⁸ Co yí Israel jäy ca' mijpidaaccixy Jesucristo ytiy'ajt, chi Dios ajcxy ñajtz'ixiyi. E co ñajtz'ixiyi ajcxy, paady ycixpi miich ajcxy Dios ti yxcöbicy, co ti mmijpidaaccixy Jesucristo. Per chambaad Dios jactzojctay yí Israel jäy müd co Dios huin'ijxy yí Abraham, Isaac etz Jacob jecy'ajty jëbi yí yjäy'adyii.

²⁹ Dios ti huin'ixy yí Israel jäy ajcxy jëbi yí yjäy'adyii, etz tüg'óciy huidi yajhuinhuaníy co möhua'ñ, co may'ajt tuna'ñ müd yí ajcxy ycixpi. Ymöhuiipy yí, ytuñipy yí. Dios ca' y'ayuc yajxígy.

³⁰ Miich ajcxy huidi ca' yjudíojäyity jecy'ajty ca' anajty mmijpidaaccixy Dios. Jadachambi xii tiempo Dios miich ajcxy ti xypa'ayoy, müd co yí Israel jäy ca' mijpidägy Cristo ytiy'ajt.

³¹ Yí judíojäy jadachambi xii tiempo ca' mijpidaaccixy Dios ytiy'ajt, tim jadu'n nej jecy'ajty miich ajcxy ca' anajty mmijpidaaccixy Dios ytiy'ajt. Jacjiini Dios pa'ayoohuin tuna'ñ jadüg'oc müd yí judíojäy ajcxy tim jadu'n nej ytuñ müd miich ajcxy jadachambi xii tiempo.

³² Com Dios anajty ti yajpocycädäy tüg'óciy jäy co ajcxy ycapxycömidodacy, yí judíojäy etz nañ huidi ca' yjudíojäyity, paady ycixpi Dios pa'ayo'n tuñ müd nidüg'óciy jäy, judíojäy etz nañ huidi ca' yjudíojäyity, tüg'óciy pin mijpidacp yí ytiy'ajt.

³³ ¡Ooy ycodzigíjity Dios! Dios ooy mijcajee may'ajt oy'ajt tuñ müd jäy ajcxy ycixpi. Dios ooy mijcajee mijhuinma'ñ ti tuñ müd jäy ajcxy ycixpi. Dios ooy mijcajee ycohuinma'ñity. Ca' ni pin jëbi huinjihuïydäy je ayuc huinma'ñ huidi Dios ymüd. Etz nañ ca' ni pin jëbi huinjihuïydäy huídibi Dios ytumyb.

³⁴ Com jaybety jadu'n miiñ ma Dios ñecy ma jadu'n ymina'ñ: Ca' ni pin jëbi huinjihuïydäy nej Dios yhuinma'ñ müdity. Ca' ji ni pinjäy huidi ti capxhuijy Dios.

³⁵ Ca' ji ni pinjäy huidi tijaty ti ocmooybi Dios. Dios ca' ni ti nuucxy müdity müd ni pinjäy.

³⁶ Tüg'óciy huídijaty ñich ajt ya nbaatim, ac jiiby choondäy ma Dios. Yí tüg'óciy ti yaj'oyíydäy, e yí je'ajttaayip tüg'óciy. ¡Tzoc Dios capxpaatim ojadajtim huinixi huinítiempo! Jadu'n jadu'n. Amén.

12

Je jugy'ajtin cixyjot ma Dios

¹ E jadu'n nmigügtijcich, cham ñich miich ajcxy nimaaygixy mictägy, com co Dios ti xypa'ayoogixy, paady ycixpi nay'ayéjicigix naygíyéjicigix amuumdüg'jot ma Dios. Cuychinayí yí ytiy'ajt yajxon jabom jabom. Tzinaaygix müd huadz mjot mhuinma'ñ, jadu'n nej Dios jëbi jäygidägy yí mdzinaayin. Jada je tiy'ajt nej jëbi Dios m'ojadajtcixy tiydudägy.

² Ca' ajcxy mguydungixy mguychinaaygixy yí naaxhuiñyjäy ajcxy yjibicjot yjibic-huinma'ñ huídibi tzinaaygixp jadachambi xii jadachambi tiempo. Com Dios ti xymooygixy jemybi mjot jemybi mhuinma'ñ, paady mguydunipy ajcxy yí ytiy'ajt. Ixpíjccix Dios ytiy'ajt, jigix ajcxy mnejhuïhuipy huídibi tiy'ajt Dios chojcyp mguydunipy, etz jigix mhuinjihuïhuipy je oyhuinma'ñ, je tudägyipi huinma'ñ huídibi Dios yjäygidacpy, je huinma'ñ huidi huadzíp ca'pxyip.

³ Com Dios may'ajt oy'ajt ti tuñ müd ñich etz ti xymöyich jada tung co ngapxhuäcxich yí y'ayuc, paady ñich miich ajcxy nimäy nidüg'óciy co ca' huaad amij agix mnayjihuiyigixy, ca' huaad ñigi anaxy mnaygömáayigixy c'i'm. Nidüg' nidüg' c'i'm huinmaaygixy yajxon huidi tung jëbi myajnicxcixy, jadu'n nej Dios huïjy'ajt cujc'ajt ti xymooygixy.

⁴ Jadu'n nej ñich ajt nninïcx ymïid yhuin y'ahuac etz yci' ytecy, je ninïcx abicy ytung mïidity, je huin abicy ytung mïidity, je y'ahuac abicy ytung mïidity, etz je ci' tecy abicy ytung mïidity.

⁵ Nañ tim jadu'n ñich ajt huïdi mijpidacp Cristo, e ni may ñich ajt, e tügpicy jäy ñich ajt com tú'ciy nmïbijcïm. E nije' nije' Dios huijy'ajt cujc'ajt ti xymooyïm abicyjaty, nej jëbi nije' nije' Dios ytung nyajnicxïm.

⁶ Com abicyjaty Dios ti xymooyïm huijy'ajt cujc'ajt, paady copicy nyajtuunïm nije' nije' je huijy'ajt cujc'ajt huïdi Dios ti xymooyïm. Pen Dios ti xymooyïm huijy'ajt cujc'ajt jëbi ngapxhuäcxïm yi' y'ayuc, copicy ngapxhuäcxïm mïbaad xpijcin nmïd'ajtim.

⁷ Pen Dios huijy'ajt cujc'ajt ti xymooyïm co jëbi nbubejtïm nmïgügtïjc, copicy nmïgügtïjc nbubejtïm. Pen Dios huijy'ajt cujc'ajt ti xymooyïm jëbi nyaj'ixpijcin nmïgügtïjc, copicy ndung'ajtim yaj'ixpijci.

⁸ Pen Dios huijy'ajt cujc'ajt ti xymooyïm co jëbi ngapxhuijïm nmïgügtïjc, co jëbi njot'amïjmooyïm nmïgügtïjc, copicy ngapxhuijïm nmïgügtïjc, etz njot'amïjmooyïm nmïgügtïjc agujc jotcujc. Pen nyejcïm tijaty ma nmïgügtïjc, copicy agujc jotcujc nyejcïm. Je huïdi ajcxy nigohuajc'ajtp mïbijcpïdïjc copicy yajxon y'ané'mgixipy. Pen Dios huijy'ajt cujc'ajt ti xymooyïm co jëbi nbubejtïm jäy ajcxy huïdibi ayo'n mïd jotmay mïd, copicy agujc jotcujc nbubejtïm pinjaty ayo'n mïd jotmay mïd.

Nej mïbijcpïdïjc huaad jugy'ajtcïxy chinaygïxy

⁹ Naychójcïgïxy nayjihuijïyïgïxy miñ xyïpy amuumdügjot, ca' y'ametz yjotmetzïty. Ca' mnïjot'ajtcïxy jïbic jot jïbic-huinma'ñ. Nïjot'ajtcïx nïgi oyjot oyhuinma'ñ.

¹⁰ Naychójcïgïx nayjihuijïyïgïx amuumdügjot, jadu'n nej ypanyï mnyamïgüg'ajtigïxipy ma Jesucristo. Nayyajmïj'ajtigïx nïgi nidüg nidüg miich ajcxy.

¹¹ Naymic'ïjxïgïx cïxyjot huinïjot, ca' mnuux'ajtcïx. Tungïx amuumdügjot mïd mHuindzin Jesucristo ycïxpi.

¹² Tzïnaaygïx agujc jotcujc, com mnejhuijïyb ajcxy co mbada'ñ oy'ajtin ma Dios. Mecxtujccïx yi' tzaachypï ayo'n huïdibi mmïnajxyp myajnajxyp. Mïbijctzoogïx Dios jabom jabom.

¹³ Naybubéjtïgïx miñ xyïpy, pen yajmayajtpy mïgüg tijaty. Nayyajjättácïgïx miñ xyïpy oy yajxon.

¹⁴ Nïbijctzohui' ma Dios huïdibi ajcxy xy'ixhuïdijtp xypahuïdijtp. Nïbijctzohui' mmïdzip huen Dios may'ajt oy'ajt tuñ mïd yi' ycïxpi. E ca' mnïbijctzohuiy co huen ayo'n paadïpy.

¹⁵ Tzoc jotcujc nayjihuijïyïm co ajt nmïgügtïjc jotcujc ñayjihuijïyï. Tzoc mïdtajïm mïdmayïm nmïgügtïjc pen tajp mayb.

¹⁶ Ooy yajxon nayyaj'ïjtïgïx naygodïgïyïgïx. Ca' amïj agïx mnyajhuijïyïgïxy. Mïgüg'adijyb yi' mmïgüg huïdi ayoob. Yung naxy mïd'at mjot mhuinma'ñ, ca' mnyagömáayïgïxy.

¹⁷ Co jäy xymïdundïgóoygïxipy, ca' huaad jïbic myaj'ahuimbïjtcïxy. Hue' janchtïy oybi ajcxy mdunïpy jadu'n nej jäy jëbi jäygidägy.

¹⁸ Oy nayyaj'ïjtïgïx mïd nidüg'ócïy jäy mabaad mmadägy.

¹⁹ Miich ajcxy mïgügtïjc, co jäy jïbic xymïdundïgóoygïxipy, ca' nañ jadu'n ajcxy myaj'ahuimbïdïpy, mïmecxtugïpy ajcxy, com Dios yi' tzaachytunïp yi' jäy ajcxy huïdi anajty xymïdundïgóoygïxp. Com jaybety jadu'n ymiñ ma Dios ñecy jadu'n ymïnañ: "ñich nyaj'ahuimbïdïpyïch nej anajty jäy xymïdundïgooygïxy."

20 Co jäy xymidundigóoygixipy myaj'ahuimbidipy ajcxy oybi, com jaybety jadu'n ymiñ ma Dios ñecy, ma jadu'n ymina'ñ:

Pen yi mmidzip yubo'cip, myajcayipy myaj'ügipy, pen yi mmidzip tidziyip, myajñ'ügipy. Co jadu'n mdunipy miid mmidzip huin'it tzöydu'n jihuihuipy.

21 Pen myaj'ahuimbijtpy jibic co jäy xymidundigoy, ti anajty jibic-huinma'ñ xymimadägy. Hue' janchtiy yajtun mecxtujcin etz oyhuinma'ñ, e jadu'n jibicpi mimadägy miid oybi.

13

1 Copicy co nidüg'óciy jäy capxymidogixipy yi cajp tungmidpi etz yi gobierno tungmidpi. Ca' ji ni tüg tungmidpi huidibi jëbi y'ane'my pen Dios ca' a'ixiy. Com Dios jadu'n cötujcin ti yajhui'my co huen jii'aty tungmidpidijc, paady ycixpi tungmidpidijc nidüg'óciy jim mic'ajt paady ma Dios.

2 Paady jäy ajcxy pinjaty ca' ycapxymidoy ma tungmidpidijc, hue' tundigooyb ma Dios e tzaachypi ajcxy ypadaamyb.

3 Yi miltungmidpi ca' yi' ajcxy adzigiy yi jäy huidijaty oyhuinma'ñ miid. Hue' janchtiy yi' ajcxy chaachytunipy yi jäy huidi jibic-huinma'ñ miid. Pen mdzojcp co ca' tzaachypi mbaadipy ma yi tungmidpi, hue' janchtiy oybi mdunipy, e huin'it m'idipy jotcuyc.

4 Com Dios ti pidägy jada tungmidpi miid miich ajcxy ycixpi, jigix jëbi jotcuyc ajcxy mdzinaaygixy. Pen mdundigooyb huin'it je tungmidpi mdzigihuipy, com yi' ymiid mic'ajt jëbi tzaachytuñ jäy ajcxy huidibi tundigooyb. Com Dios ytung ytuunipy etz ycuuduunipy Dios ycötujcin jadu'n nej Dios xyñajtz'ane'miyim, copicy co tzaachytuñ je jäy ajcxy huidibi tundigooyb.

5 Paady ycixp copicy mgapxymidohuipy tungmidpidijc, jigix ca' miich ajcxy Dios xychaachytunipy e nañ jotcuyc mnayjihuihuib co ca' anajty ti ti mdundigoy.

6 Yi tungmidpidijc Dios ycixpi ajcxy ytuñ, e ymiid ajcxy ycötujcin, paady ycixpi copicy mmigüedipy ajcxy.

7 Mgüedipy ma yi tungmidpidijc huidibi xypaatp. Co ajcxy cajp meen yajmucy, migüedipy. Co je gobierno tungmidpi pidägy impuestos, migüedipy. Jäy ajcxy huidijaty tungmid myajmij'adipy, etz huidi miltungmid mgömayipy.

8 Ca' pin minuucxy'adib. Tzoc jihu' mmigügtijc, e mgüedipy oy'amy huidibi mnuucxyp. Co yi mmigügtijc mdzogipy mjihuipy ti anajty mguydundaäy Dios ycötujcin.

9 Jadu'n Dios ycötujcin jaybety ymiñ, ma jadu'n ymina'ñ: "Ca' mmigapxtigoyipy huingbi töxyjäy. Ca' mmigüg mmeedzipy. Ca' mjäy'ogipy. Ca' mmigüg m'adzojcpy ti ymiid." Pen mdzojcpy mjihuib migüg nej miich ci'm mnaychogyii ti anajty mguydundaay Dios y'ane'min ycötujcin.

10 Je naychojcin je nayjihuiy ca'p je' ti jibicpi ti tzaachypi tuñ ma je migüg, co jadu'n jada mguydundaahuipy ti anajty Dios ycötujcin mguydundaay.

11 Com miich ajcxy mnejhuib co huingon je xii je tiempo mina Jesucristo mina'ñ jadüg'oc ya naaxhuiñ, paady ycixpi jip'ijxcix ajt nHuindzin Jesucristo co tzojc yminipy. E jadachambi ti yjac-huingoni mina miina'ñ ich ajt nHuindzin Jesucristo, ca'ydi co oga'n nmibicim.

12 Canaag jimijt jäy ajcxy ahuijxy jip'ijxpy co Dios yajnödöga'nyii ajcxy y'alma, jadachambi ti yhuingoni je xii je tiempo mina n'alma ajt nidoocin padaanim. Paady ycixp tzoc ixmajzim yi jibic-huinma'ñ yi huidibi jäy ycuudumyb huidibi ca' Dios ytiy'ajt nejhuibi. Tzoc cuychinaayim cuyjugy'ajtim Dios ytiy'ajt.

¹³ Tzoc tzinaayim jugy'ajtim tudägy. Tzoc cuyduunim Dios ytiy'ajt. Ca' huaad jadu'n ndzinaayim amügyjäy. Ca' huaad n'agootzhuidijtim xiicyaax xiictinaayim. Ca' huaad ndundigooyim müd huingbi töxyjäy. Ni ca' huaad ndziptuunim ahua'nduunim. Ni ca' huaad nmigüg nmi'ijxtinaayim.

¹⁴ Tzoc cuychinaayim cuyjugy'ajtim Jesucristo ytiy'ajt. Tzoc tzinaayim tiydudägy jadu'n nej Jesucristo tiydudägy ti chinäy ya naaxhuiñ. Ca' nguyduunim ti jibicpi ajt n'aa njot yja'adzojcpy.

14

Ca' migüg mbocy'ixy

¹ Miich ajcxy nmigügtijcich, copicy mgöbigipy agujc jotcuje ma miich mnayyöymúcgixy ajcxy yi migügtijc huidibi mibijcp je Cristo, per ca' tiydudägy huiñihuñ je Cristo ytiy'ajt. Mgöbigipy per ca' mhuingapxpedipy, ca' ti myaj'ayucyoonipy müd yi' ajcxy.

² Ti migügtijc huidibi minamb co Dios ca' ti jicxy capx'aducy, etz jëbi ajcxy jicxy huenyitim ti jicxyity. Etz nañ ji migügtijc huidibi minam co Dios ti capx'aducy tzüch, paady ajcxy jicxy'adyii je'jada'ajty aay ujtz.

³ Yi migüg huidibi tzüch tzützp ca' huaad ixtijy je ymigüg huidibi yjicxpy je'jada'ajty aay ujtz. E nañ ni yi migüg huidibi jicxp aay ujtz ca' huaad ixtijy yi migüg huidibi tzüch tzu'tzp, com Dios ycöbijctaayb je jäy ajcxy huidibi ti mibicy Jesucristo.

⁴ Ca' huaad miich ajcxy mnimähuiipy yi mmigüg co ca' oytuñ, tim jadu'n nipaady nej co tüg jäy nimähuiipy huingbi jäy ytumbi co ca' oy ytuñ. Dios ci'm nimähuiip huidi ajcxy mibijcp Jesucristo, pen oytuñ o ca' oytuñ. Dios ypubejtyp pinjaty mibijcp, paady madaacp ajcxy ma chinaayin.

⁵ Nijëjity ajt nmigügtijc ymina'ñ co ooy ycopicyity n'amay'ajtim nijëjity xii, jacjadyii jäy ymina'ñ co ca' ycopicyity n'amay'ajtim jada xii. Huen nidüg nidüg yci'mhuinma'ñ yajtuñ pen y'amay'adamyb, o pen ca' amay'ada'ñ nije' nije' xii.

⁶ Ich ajt nmigügtijc huidi amay'ajtp nijëjity xii, hue' ajcxy tijy co Dios jadu'n tzojcp. E nañ ich ajt nmigügtijc huidi tzüch tzu'tzp, hue' ajcxy tijy co Dios jadu'n tzojcp, etz nañ yajnaxyp Dioscojuyip ma Dios müd yjicxy ypic ycipi. Nañ tim jadu'n ajt nmigügtijc huidi ca' tzüch tzüdz'a'ñ, hue' tijy co Dios jadu'n tzojcp, etz nañ yajnaxyp Dioscojuyip müd yjicxy ypic ycipi.

⁷ Ca' ich ajt nayyajtinaayim amidzooci'm, nañ jadu'n ca' ich ajt ci'm ndzojcin co n'o'cim.

⁸ Pen njactzinaayim hue' anajty nguyduunim ajt nHuindzin Jesucristo chojcin. Pen n'o'cim yi' anajty jadu'n ti yajcöducy. Pen njactzinaayim, o pen n'o'cim, tú'ciy nipaady, com Jesucristo nHuindzin'ajtim ma yi' tzinaayin etz ma yi' o'cin.

⁹ Paady ycipx Cristo y'o'cy etz yjugypijcy jadüg'oc jigix jëb nihuindzin'ajttäy yi' yjäy huidibi jactzinaayb jacjugy'ajtp, etz jigix jëb nihuindzin'aty yi' tiibi y'ögy.

¹⁰ ¿Na'amy co mmigüg mdzachpocy'ixy? o ¿Nej co mmigüg mdzach'ixtijy? Ca' jadu'n y'oyity co ajcxy jadu'n m'idich. Com nidüg'óciy ajt njädaanim ma Dios ytiydundac.

¹¹ Com jadu'n jaybety ymiñ ma Dios ñecy, ma jadu'n ymina'ñ: Janch janch co ich, je tügpajcpi Dios, jadu'n nmina'ñich co tüg'óciy naaxhuiñyjäy xyhuingoxtinähuibich xyhuindzigihuibich, etz nañ tüg'óciy naaxhuiñyjay xycapxpaadibich co ich je' tügpajcpi je Dios.

12 Com Dios nhuindzin'ajtm, paady ycixp nidüg'óciy ïch ajt nayguëxictähuaanim ma Dios yhuinduu, chi Dios xy'amidohuaanim nej ti ndzinaayim ti njugy'ajtm nidüg nidüg.

Ca' migüg myajhuinma'nydigooyixy

13 Paady ycixpi ca' huaad naynixiic naynigapxim miñ xyipy. Hue' janchtiy miich pidaaccix mhuinma'ñ co ca' ti mdúngixipy huidi mmigügtijc ca' jäygidägy, huidi mmigüg yajpocycähuiib.

14 Nnejhuïybich tiydudägy co ajt nHuindzin Jesucristo ytiy'ajt xyajne-jhuïyim co jëbi njicxim huen tim huidi jicxy tim huidi picy. Je jicxy je picy ca' ma ycobocy. Per pen tüg migüg yhuinma'ñ pidacp co Dios ca' jäygidägy co yi' yjicxpy nijëjity jicxy picy, pues ca' yhuaadity co yi' jadu'mbi jäy jicxy huidi yi' ytiy' co ca' huaad njicxim.

15 Pen ca' m'oy'ity mïd tüg migüg co ti mjicxy je jicx picy huidibi yi' ytiy' co Dios ca' jadu'n yaj'cüducy, chi ca' anajty mdzocy mjihuïy yi' mmigüg nej ypanyi. Com nañ Cristo ti y'ögy mïd yi' mmigüg ypocy ycixpi, paady ca' huaad myajtigoy yi' mmigüg, mïd co mjicxy huidi yi' ca' jäygidägy.

16 Ca' ajcxy m'a'ixïygyixipy co jibic yajnigapx yajnimiydägipy huidibi miich ajcxy myajnaxp co y'oyity. Oy miich mjahuinjihuïy Dios ytiy'ajt, per ca' huaad mdunipy huidi yi' mmigüg ca' jäygidägy, e huin'it xyñigapxipy jibic.

17 Canan Dios jadu'n ytiy'ajt xyñajtz'ane'mïyim huidijaty huaad njicxim n'uucim, o huidi ca' huaad njicxim n'uucim. Hue' janchtiy ti xyñajtz'ane'mïyim nej jëbi tiydudägyi ndzinaayim njugy'ajtm. Nej jëbi jotcuyc n'ijtm mïd ajt nmigügtijc. Nej jëbi jotcuyc nayjihuïyim mïd Dios ymic'ajt ma njot nhuinma'ñ.

18 Co jadu'n nguyduunim nej Cristo ytiy'ajt ti xyñajtz'ane'mïyim, huin'it jäygidägipy Dios etz nañ jadu'n jäygidägipy jäy ajcxy nej anajty nduunim.

19 Tzoc panicxim je huinma'ñ jadu'n nej jëbi ndzinaayim agujc jotcuyc mïd ajt nmigügtijc, ca' ma ti tzip ti capxy nmïd'ajtm. Tzoc yajtuunim je huinma'ñ jadu'n nej jëbi huaad naybubejtm nidüg nidüg nej jëbi huaad nguychinaayim Dios ytiy'ajt.

20 Ca' huaad nyajtigooyim Dios ytung mïd tzip capxy jadu'n nej huidi jëbi huaad ndzüdzim, etz huidibi ca' huaad ndzüdzim. Janch tiy'ajt co Dios ca' ti jicxy ti picy capx'aducy, per pen njicxim huidijaty nijëjity ajt nmigügtijc yajcoboicpy, e jadu'n nyajhuinma'nydigooyim ajt nmigüg, chi nmïdundigooyim Dios ytiy'ajt.

21 Tiy'ajt jadu'n co ca' huaad tzüch ndzüdzim etz ca' huaad vino n'uucim, o jactijaty huidibi ajt nmigüg yajcoboicpy. Com co jadu'n ajt n'idïdzim, hue' anajty ajt nmigüg nyajhuinma'nydigoyaanim ma ymibijcin.

22 Miich ajcxy huidibi huinjihuïyb Dios ytiy'ajt co Dios ca' capx'aducy ti jicxin ti pijcin, ca' mnimiydacconaxipy mïd jäy ajcxy. Dios ñejhuïyb co miich mhujihuïy yi' ytiy'ajt. Jëbi jotcuyc mdzinähuiy pen mguychinaayb je huinma'ñ huidibi miich mnejhuïygyixyp co ytudägyity, e huin'it ca' jibic mnayjihuïhuïyb ajcxy.

23 Tundigooyb yi' migügtijc huidibi jotmetz jicxp nijëjity jicxy picy, mïd co tzigïyb yi' co Dios ymïjotmäïyb co ti jicxy huidi ytiy' co ycobocy. Tundigooyb jadu'n com ca' ti cuyduni Dios ytiy'ajt nej ci'm ti yajniuejy. Pen ca' nguyduunim jadu'n nej nhuinjihuïyim Dios ytiy'ajt, tundigooyim anajty.

15

Tzocix migügtijc, ca' ñaydüg mnaychogyi

¹ Hich ajt huídibi tiydudägy nmibijcim etz nhuinjihuüym Dios ytiy'ajt, copicy nmimecxtujcim ajt nmigügtijc huídibi ca'ni huinjihuüy yajxon Dios ytiy'ajt. Ca' huaad ti nduunim müd ngi'm jäygidaacin ycixpi.

² Copicy nyajtuunim oyhuinma'n müd ajt nmigügtijc, jadu'n nej jëbi ajt nmigüg jäygidägy, etz jadu'n nej jëbi nbubejtım ajt nmigüg müd ymibijcin.

³ Com nañ Cristo ca' ti ytuñ müd yci'm jäygidaacin ycixpi, com jaybety jadu'n miñ ma Dios ñecy, ma je Cristo nımay Dios Teedy: "Miich mmıdzip ajcxy huídibi xyñigapxp xyñi'ojıyb, xyñigapxpıch xyñi'ojıybıch ajcxy nañ jadu'n."

⁴ Com tüg'óciy Dios y'ayuc huídibi ycojay jecy'ajty, hue' cojay müd ich ajt ycixpi, jigix jëbi Dios ytiy'ajt nbaatım. Dios ytiy'ajt xyajnejhuüym co Dios jadu'n tzocy co nmimecxtujcim ajt nmigügtijc. Nañ Dios y'ayuc xyjot'amijmooyım, e nañ xyajnejhuüym jadu'n jëbi njıjp'ıjxim pubejtın ma Dios.

⁵ Com Dios, yi' je' huıdi xypubejtım müd mecxtujcin, e nañ xyjot'amijmooyım, paady huen Dios may'ajt tunıpy ma miich ajcxy mjot mhuinma'n, jigix jëbi mmıd'idıpy tú'ciy mjot mhuinma'n nej Jesucristo yjot yhuinma'n müdity, e jadu'n jëbi mnayyaj'oy'ıjtıgıxy jotcuyc ca' ma tzip capxy.

⁶ Dios miich ajcxy xypubedıpy xypudıgıhuıpy, jigix jëbi myajtügıygıxy mjot mhuinma'n, etz tú'ciy m'ojadajtcıxıpy mhuındzıgıygıxıpy Dios Teedy etz ich ajt nHuındzin Jesucristo.

Jesucristo y'ayuc yajcapxhuäcy ma huídibi ca' yjudıojäyity

⁷ Naygöbıjıgıx nidüg nidüg agujc jotcuyc, tim jadu'n nej Cristo xycöbıjccıxy agujc jotcuyc. Co mnaygöbıjıgıxıpy nidüg nidüg agujc jotcuyc, huin'ıt Dios capxpaady y'idıpy.

⁸ Janch tiy'ajt co Cristo y'oy ya naaxhuiñ, oy pubety judıojäy ajcxy, e jadu'n cuyduñ Dios ytiy'ajt huıdi yajhuinhuanıy Abraham, Isaac etz Jacob jecy'ajty co jadu'n tuna'n müd yi' ajcxy ycixpi.

⁹ Nañ jadu'n Cristo ooy pubejty yi huídibi ca' yjudıojäyity, jaydëbi ajcxy capxpaadıpy Dios, müd co ti ypa'ayoyıı ajcxy. Com jaybety jadu'n ymiñ ma Dios ñecy, ma jadu'n David ymınañ:

Com miich Huındzin Dios ti xycohua'nıch paady miich ngapxpaady ma yi jäy ajcxy huídibi ca' yjudıojäyity. Hich miich nhuin'ıhuıpy müd himnos.

¹⁰ E nañ jaybety jadu'n ymiñ ma Dios yñecy:

Jotcuyc'ajtcıxy quıpxy müd Dios yjäy miich ajcxy huıdi ca' yjudıojäyity.

¹¹ E nañ jaybety jadu'n ymiñ ma Dios ñecy, ma jadu'n ymına'n:

Capxpaatcıx yi Huındzin Dios miich ajcxy huıdi ca' yjudıojäyity. Capxpaatcıx yi Huındzin Dios miich ajcxy nidüg'óciy naaxhuiñjy.

¹² E Isaías ycojay nañ jadu'n ma yi' ñecy, ma jadu'n ymına'n:

Ma'xung'adamb tüg Isai y'ap y'oc, e yi' ane'mamb yi jäy huídibi ca' yjudıojäyity. Co yi jäy ajcxy huídibi ca' yjudıojäyity mijpıdägıpy je mij'ane'mbi, hue' ajcxy yjıjp'ıjxpy co möhuaanıp oy'ajt.

¹³ Nmıbijctzooybıch Dios müd miich ajcxy ycixpi huıdijaty mıbijcp Jesucristo, com njıjp'ıjxim co Dios xymöhuaanım oy'ajtin. Nmıbijctzooybıch Dios müd miich ajcxy ycixpi co huen xyajjotcugıhuıpy ajcxy, e nañ co huen xyajpooxıpy mjot mhuinma'n. Nmıbijctzooybıch Dios co huen xypubejtıxy xypudıgıygıxy müd yi' yjıhuı'n ymıc'ajt, jaydëbi mjıjp'ıxıpy ajcxy co mbaadıp oy'ajtin mijcajee ma Dios.

14 Miich ajcxy migügtijc, jotcuje nayjihuiyijich miid miich ajcxy ycixpi, com nejhuuybich co miich ajcxy mädity oyjot oyhuinma'ñ, e nañ mhujnhuiyb ajcxy tüg'óciy Dios ytiy'ajt, paady jëbi mnayyaj'ixpijciyixy nidüg nidüg.

15-16 Jotmic'amy ti nyajjäymejtzcodyich miich ajcxy nijëjity Dios ytiy'ajt ma jada necy huidi nyajnijayiyb ajcxy cham, com Dios may'ajt oy'ajt ti tuñ miid ich, e ti xyhuin'ixyich jaydëbi nduñich Jesucristo ytung ma yi jäy ajcxy huidi ca' yjudíojäyity. Jadu'n nduñich miid Dios ycixpi, co ngapxhuäcxyich je oybi tiy'ajt jadu'n nej Jesucristo y'o'cy miid jäy ajcxy ypocy ycixpi. Jadu'n Jesucristo ytuñ jigix jëbi Dios cöbigipy yi mayjäy ca'pi yjudíojäyity huidi ti mibicy Jesucristo etz huidibi yi Espiritu Santo ti yajhuäch je jibicp ma ajcxy yjot yhuinma'ñ.

17 Com Jesucristo ytiy'ajt yajpaatp ma ich njot nhuinma'ñ, paady ycixp ooy jotcuje nayjihuiyijich co nduñich miid Dios ycixpi.

18 Jada janchtiy ich nyajmüdmüydacy miich ajcxy je may'ajt huidi Cristo ti tuñ co ngapxhuäcxyich yi' y'ayuc. Ca' nyajmüdmüydaaccixy huidi Cristo ytumyb miid jacpinjaty. Miid co ngapxhuäcxyich Cristo y'ayuc, e nañ mijhuinma'ñ ndumybich miid Cristo ymic'ajt, paady mayjäy ycapxymidooyb Dios huidi ca'p ajcxy yjudíojäyity.

19 Ti ngapxhuäcxyich tüg'óciy Cristo ytiy'ajt nej jëbi ajcxy y'alma ñüdzoocin paadip. Jim nyajtzondacyich Jerusalén, e ti nhuidijttäyich canaag agajp mabaad nja'tyich jim Ilirico ñaaxjot. E Dios yjihui'ñ ymic'ajt xypubejtich xypudigiyich co ich mijhuinma'ñ nduñich, etz Dios ytiy'ajt nyéjibich.

20 Ooy nijot'atyich co ngapxhuäcxybyich Jesucristo ytiy'ajt ma anajty ca' pin jayijp capxhuäcxyñi. Ich oga'n Jesucristo y'ayuc jim nminicxi ma yi jäy ajcxy huidi ca' anajty midoy Jesucristo ytiy'ajt. Jadu'n nduñich, jigix ca'ydi njijptigiyiyich ma huingbi anajty jayijp ti capxhuäcxi Jesucristo ytiy'ajt.

21 Com jaybety jadu'n ymiñ ma Dios ñecy, ma Dios jadu'n ymiñañ: Yi jäy ajcxy ymidohuaanip Cristo y'ayuc huidibi ca'ni anajty midogixy. Yi jäy ajcxy yhuinjihuñhuaamyb je Cristo ytiy'ajt huidibi ca'ni anajty nejhuuygixy co yjijity je Cristo.

Pablo huinmay co ñicxa'ñ jim Roma

22 Com ooy ndzachcapxhuäcxyich Cristo ytiy'ajt canaag agajp, paady ca' nyajnibadiyich nicxybyich ma miich ajcxy.

23 Canaag jimijt ndzachnijot'atyich anajty nicxa'ñich ma miich ajcxy. Ixti chamni ti nhuidijttäyich majaty anajty nhuidida'ñich.

24 Paady njijp'ijxypich co jëbi nnaxihuibich ma miich ajcxy co anajty nicxyich jim España ñaaxjot. Huäcxyibaambich jim ma miich ajcxy jëbi hueeni ajcxy ngapxim nmiydaacim. Nañ hue' njijp'ijxypich co xypubedaambich miich ajcxy miid ndu'amgixpich.

25 Jayijp nnicxa'ñich jim Jerusalén, chiini nnicxa'ñich ma miich ajcxy. Nminicxaamybich jim Jerusalén hueeni meñ huidibi nyegaamybich ma yi mibijcpidijc jim Jerusalén miid ayoobtjic ycixpi.

26 Com yi mibijcpidijc ya Macedonia etz Acaya ñaaxjot ti ajcxy yhuinma'ñ pidaaccixy co ajcxy pubeda'ñ yi ayoobtjic jim Jerusalén huidibi mijpidacp Jesucristo.

27 Ooy ajcxy jotcuje ñayjihuiyii co ymigügtijc pubeda'ñ jim Jerusalén. Paatip co pubedipy ajcxy, com ma yi judíojäy ajcxy, jim ajcxy ti paady Dios ytiy'ajt, paady paatip ajcxy huidi ca' yjudíojäyity co pubedipy yi judíojäy ajcxy.

28 Co anajty ti nyajcädigydaaygixy je meñ huidibi yi migügtijc ya Macedonia etz Acaya ti yajmujccixy miid je mibijcpidijc ycixpi huidibi yajpatp jim

Jerusalén, hui'nit nnicxa'ñich jim España ñaaxjot. Nnaxihuaambich ma miich ajcxy co anajty jim nnicxich.

²⁹ Nejhuuybich co anajty jim naxiyich ma miich ajcxy, je Cristo xypubedipich je ymic'ajt, e nyegipich Cristo ymic'ajt ijxpejt etz nyaj'ixpigipyich miich ajcxy je Cristo ytiy'ajt.

³⁰ Miich ajcxy nmigügtijcich, com miich ajcxy mijpidaaccixyp ich ajt nHuindzin Jesucristo, e com miich ajcxy muid Dios yjihui'ñ ymic'ajt ma m'aa mjot, e nañ xychojcpich xyjihuybich, paady ycixp nbijctzooyich may'ajt, yajtügigyixy m'ayuc mhui'nma'ñ muid ich, jëbi tú'ciy Dios nmibijctzoohuim mictägy muid ich ycixpi.

³¹ Mibijctzoogix Dios co huen xyñihua'ñich xycohua'ñich ma yi judíojäy ajcxy jim Judea naaxjot, huidibi xyca'ixaambich co ajcxy ca' mijpidaägy Jesús. Nañ mibijctzoogix Dios co yi mibijcpidijc jim Jerusalén cöbigipy ajcxy oy yajxon je pubejtin huidibi ich jim ngiyegaamy.

³² Mibijctzoogix Dios co huen xypubedipy xypudigihuibich, jëbi nícxibich ma miich ajcxy agujc jotcujc, ca' ti jotmay, pen Dios jadu'n tzojcp, etz nañ jëbi nhuäcxibipich jim ma miich ajcxy agujc jotcujc, e jim ich nhui'nma'ñ nyajpocxip.

³³ Mibijctzooybich Dios muid miich ajcxy ycixpi, je Dios huidibi jotcujc'ajtin yejcp, co huen miich ajcxy xypubedipy xypudigihuipy. Jadu'n jadu'n. Amén.

16

Capxpooxín nidüg nidüg ma pinjaty y'ixy'ajtyp

¹ Cham ich miich ajcxy nyajnibijccixy, cöbijccixy je ajt nmigüg töxyjäy je Febe co anajty ñicxy ma miich ajcxy. Yi' je' nidügti huidibi pubejtin tumb ma je mibijcpidijc jim Cencrea.

² Mdunipy may'ajt mgöbigipy Febe muid ajt nHuindzin Jesús ycixpi. Com jadu'n yopicyity co jäy huidibi mibijcp Jesucristo huen naymigüg'ajtigixy. Mbubedip mbudigihuip jadu'n nej yi' jotmay muidity. Yi Febe ti ooy mayjäy pubety, e nañ ti xypubetyich.

³ Nguejxypyich capxpooxín ma jada necy muid yi Priscila etz Aquila huidibi ich anajty muid ooy oy nduñ co ngapxhuäcxyich Cristo ytiy'ajt.

⁴ Yi Priscila etz Aquila yojx ytooc ajcxy yjugy'ajtin muid ich ycixpi, ca'ydi n'ögyich. Nyajnaxypich jäygidaacin ma Dios muid yi' ajcxy ycixpi, co ti xypubetyich ajcxy. E nañ jadu'n tüg'óciy jäy ajcxy huidibi ca'pi yjudíojäyity yajnaxcixy jäygidaacin ma Dios muid yi' ajcxy ycixpi.

⁵ Nguejxypich capxpooxín nañ jadu'n ma jada necy muid yi mibijcpidijc ajcxy huidijaty naymujccip ma Priscila etz Aquila ajcxy ytijc. Etz nañ nguejxypyich capxpooxín ma yi Epeneto huidibi ooy ndzocyich. Yi' je' tim jayijp huidibi mijpidaac Cristo jim Acaya ñaaxjot.

⁶ Etz nañ nguejxypich capxpooxín ma María, yi' ooy ti ytuñ muid miich ajcxy muid Cristo ycixpi.

⁷ Etz nañ nguejxypyich capxpooxín ma yi Andrónico etz Junias. Ich n'amigüg ajcxy huidibi ti ypujxtijc iñäy quipxy muid ich. Capxpaady ajcxy y'ity muid yi apóstoltijc. Jacjayijp ajcxy mijpidacy Jesucristo ca'ydi ich.

⁸ Etz nañ nguejxypich capxpooxín ma yi Amplias, huidibi ooy yajxon mijpidägy ajt nHuindzin Jesucristo.

⁹ Nañ nguejxypich capxpooxín ma yi Urbano huidibi xymuidtuñich co ich anajty ngapxhuäcxyich Jesucristo ytiy'ajt. Nañ jadu'n nguejxypich capxpooxín ma yi Estaquis huidibi oy ndzocy njihuüyich.

¹⁰ Nañ nguejxpyich capxpooocxin ma yi Apeles, huidibi ooy tiy'ajt ti yecy co yi' ymibijcpy Cristo tiydudägy. Nañ nguejxpyich capxpooocxin ma yi Aristóbulo etz jac pinjaty huidibi yajpatp ma yi' ytiyc.

¹¹ Nañ nguejxpyich capxpooocxin ma iich n'amigüg yi Herodiön. Etz nañ nguejxpyich capxpooocxin ma yi Narciso yjuugy ymigüg huidibi mijpidacp iich ajt nHuindzin Jesucristo.

¹² Nañ nguejxpyich capxpooocxin ma yi Trifena etz Trifosa huidijaty tumb ma ajt nHuindzin Jesús ytung. Nañ nguejxpyich capxpooocxin ma Pérsida, je migüg huidi oy ndzocyich, etz nañ huidi ooy ytuñ ma ajt nHuindzin Jesucristo ytung.

¹³ Nañ nguejxpyich capxpooocxin ma yi Rufo, je huidibi yi mibijcpidijc ycömaayb. Nañ nguejxpyich capxpooocxin ma yi' ytaj, com jadu'n njihuüyich jadu'n nej jihuüy yi' ndaj'adyiijich.

¹⁴ Nañ nguejxpyich capxpooocxin ma yi Asíncrito, yi Flegonte, yi Hermas, yi Patrobas, yi Hermes etz ñan tüg'óciy yi mibijcpidijc huidi jim yajpatp ma yi' ajcxy.

¹⁵ Nañ nguejxpyich capxpooocxin ma yi Filólogo, yi Julia, yi Nereo etz yi' y'uch töxyjäybi, yi Olimpás, etz nañ tüg'óciy yi mibijcpidijc huidibi yajpaatp jim ma yi' ajcxy.

¹⁶ Naygapxpóocxigix xic xon nidüg nidüg. Naygimájtzigix miñ yxipy agujc jotcujc. Tüg'óciy huidibi mibijcp Jesucristo ma yi jacjaydyii cajp, yquejxyp ajcxy capxpooocxin ma miich ajcxy.

¹⁷ Miich ajcxy migügtijc, may'ajt nbijctzooybich naygüend'adi' ajcxy ma yi jäy ajcxy huidibi mimiimb ayuc ca'pi ytiy'ajtiy, huidibi nigooob yjäyajtziptuna'ñ yjäybijc-huäcxa'ñ, huidibi ca' ixa'ñ yi Dios ytiy'ajt huidibi ti'ixpijccixy. Puuhuäctüd miich yi' ajcxy.

¹⁸ Com yi jäy ajcxy huidibi ymigügtijc yajhuinma'ñyidigooyb, ca' ajcxy tuñ Jesucristo ytung. Hue' ajcxy yaj'ixpijcp huidi yci'mhuinma'ñ yci'mdzojcin. Je' ajcxy huin'iinigixp je jäy ajcxy huidibi ca' mijcajee y'ixpiyity. Yi ayuc huidibi ymihuidijtyp, jadu'n yajmidoy nej jihuüy oy ytiyity yjanchity, per ca' yi' yjanchity.

¹⁹ Com mayjäy ti xyajmidooyich jadu'n nej miich ajcxy mgapxymidooy Jesucristo, paady jotcujc nayjihuiüyijich mïd miich ajcxy ycixpi. Ndzojcpich co miich ajcxy mnejhuüipy huidi oyhuinma'ñ jaydëbi mdúngixipy ajcxy etz ca' jibic-huinma'ñ mdúngixipy.

²⁰ Dios oyhuinma'ñ etz mic'ajt ti xymooyim jëbi ndzinaayim mïd ajt nmigügtijc agujc jotcujc, ca' ma tzip capxy. Tim huigon je xii je tiempo mina Dios yajcödigoya'ñ yi mujcu' ymic'ajt, e yi' xypubedip xypudigihuiip jëbi mmimadägipy yi ca'oybi. Nmibijctzooybich Dios mïd miich ajcxy ycixpi co iich ajt nHuindzin Jesucristo huen may'ajt oy'ajt tuñ mïd miich ajcxy jabom jabom.

²¹ Je Timoteo huidi tumb mïd iich co ngapxhuäcxich Jesucristo ytiy'ajt xyajniguejxp ajcxy capxpooocxin. Nañ jadu'n Lucio, Jasón etz Sosípater iich n'amigüg ajcxy, xyajniguejxp capxpooocxin.

²² Iich Tercio huidi cojaayb Pablo y'ayuc ma jada necy, nañ nguejxpyich capxpooocxin ma miich ajcxy, com iich nañ jadu'n nyajpaadyich ma ajt nHuindzin Jesucristo.

²³ Nañ jadu'n Gayo xyajniguejxp capxpooocxin, yi' xyajjättacich. E nañ je jäy ajcxy huidi mijpidacp Jesucristo huidi ajcxy nayyöymujcip ma Gayo ytiyc yquejxyp ajcxy capxpooocxin ma miich ajcxy. Erasto je cajp ytesorero etz ajt nmigüg huidi yxi Cuarto, nañ xyajniguejxp ajcxy capxpooocxin.

²⁴ Nmibijctzooybich Dios miid miich ajcxy ycixpi jabom jabom co ich ajt nHuindzin Jesucristo huen may'ajt oy'ajt tuñ ma miich ajcxy. Amén.

Je capxpoocxin ma yaj'ihbaady yajcapxpaady Dios

²⁵ Tzoc cömayim Dios, tzoc ojadajtim, tzoc huin'ihuum miid himnos. Dios miid ymic'ajt jëbi xypubedipy xypudigihuiipy ajcxy, jaydëbi ajcxy tiydudägy mmibigipy Jesucristo, ca'ydi mjotmetzcüygyxy. Tim jadu'n nej je oybi tiy'ajt huidibi ngapxhuäcxpich tim jadu'n nej je Jesucristo ytiy'ajt huidibi jacjadyii jäy ycapxhuäcxixyp. Jada je tiy'ajt huidibi jecy'ajty ca' pin huinjihuüy huidibi Dios ti xyajnejhuüyim.

²⁶ Dios ti xyajhuinjihuüyim nej yhuimbizimy je ayuc huidibi je profetas ajcxy ycojay jecy'ajty. Dios huidibi tzinaayb huinixii huinitiempo, ane'mb co huen yajcapxhuäcxy jada tiy'ajt oybi ma tüg'óciy naaxhuiñjyäy, jigix jëbi mayjäy mijpidägip etz capxymidoohuiipy Dios.

²⁷ Miid co Jesucristo ooy mijhuinmañ tuñ miid ich ajt ycixpi, paady tzoc cömayim, tzoc ojadajtim etz tzoc huin'ihuum miid himnos huinixii huinitiempo yi tügpajcpi Dios huidibi ñejhuüydaayb tüg'óciy. Jadu'n ngapxcixyich. Amén.

1 CORINTIOS

Yi Midügpí Necy Huidibi San Pablo Yajniejx Je Mibijcpidijc Jim Corinto

1-2 Hich Pablo, Dios jadu'n tzojcp co Jesucristo xyajñibicyich co ngapx-huäcxibyich yí' y'ayuc. Hich etz ajt nmigüg Sóstenes nijayñybich miich ajcxy tüg'óciy huidibi jim Corinto huidibi mijpidacp Dios etz ñayyöymújcigixy jim mñid Dios ycixpi. Nijayñybich miich ajcxy huidibi Dios ti yaj'ahuimbijttäy tudägy mñid Jesucristo co y'o'cy mñid ajcxy mbocycycixpi. Nijayñybich miich ajcxy huidibi Dios ti huin'ixy, jaydëbi mñid'idipy huadz jot huadz huinmañ. Nañ jadu'n nijayñybich tüg'óciy je jäy huenyma'amyity huidibi Dios mibijctzoob ojadajtp mñid hich ajt nHuindzin Jesucristo yxi.

3 Ndzojcpich co hich ajt nDios Teedy etz ajt nHuindzin Jesucristo oy'ajt may'ajt tunipy mñid miich ajcxy, etz xyajjotcugihuipy ajcxy.

Oy'ajt mñid Cristo ycixpi

4 Nyajnajxypich Dioscojuyip ma Dios jabom jabom mñid miich ajcxy ycixpi, mñid co Dios may'ajt oy'ajt ti tuñ mñid miich ajcxy ycixpi ma Jesucristo.

5 Co ti mmijpidaaccixy Jesucristo, oybi ti mbaatcixy ma tüg'óciy mdzinaayin mjogy'ajtin. May'amy capxy ayuc oybi ti mbaatcixy, etz may'amy huinmañ oybi ti mbaatcixy.

6 Ma miich ajcxy mdzinaayin mjogy'ajtin etz mgapxy m'ayuc ñiguëxigipy Cristo ytiy'ajt etz ymic'ajt.

7 Dios miich ajcxy ti xymöy tüg'óciy ymic'ajt. Ca' ti myajtigoy'ijtcixy ma mdzinaayin mjogy'ajtin huidibi Dios ñiyejcpy, ma je' m'ahuijxcixy co Dios yajniegüëxigañ jadüg'oc ya naaxhuiñ ajt nHuindzin Jesucristo.

8 Jesucristo miich ajcxy xyhuijtz'ijtp tudägy, ixti cooni ycixipy tigoyipy je naaxhuiñybi, e co anajty yí' tiyduñ naaxhuiñyjäy ajcxy mñid ypocy ycixpi, ca' miich ajcxy mbocycähuipy.

9 Dios yjatytimycuydunipy yí' y'ayuc mñid miich ajcxy, ca' xy'ixmadzaangixy ni mina xi, com yí' ti xyhuin'ijxcixy co mñid mnaymigüg'ájtigixy yí' y'ung, hich ajt nHuindzin Jesucristo.

Naybijc-huäcxii ma je mibijcpidijc

10 Migügtijc, hich miich ajcxy mninucxtacyp mñid Jesucristo yxi co tungixy may'ajt nay'ayuc-huinjihuiyigix, e ca' mnaybijc-huäcxigixy. Tzinaaygix xic xon mñid tú'ciy mjot mhuinmañ.

11 Miich ajcxy migügtijc, ti je Cloé y'amigügtijc xyajñimäyich co ooy miich ajcxy mnaychip'ixigixy, e ca' mnay'ayuc-huinjihuiyigixy.

12 Mñid jada ycixpi nmınañich co nijëjity miich ajcxy jadu'n mınaangixy: "Hich Pablo nmijnicxpejtpyich." E nijëjity ymınaangixy: "Hich Apolos nmijnicxpejtpyich." E nijëjity ymınaangixy: "Hich Pedro nmijnicxpejtpyich." E nijëjity ymınaangixy: "Hich Cristo nmijnicxpejtpyich."

13 ¿Nej Cristo ti ñaybijc-huäcxii? Ca'. ¿Nej Pablo yajcruudzpejti mñid miich ajcxy ycixpi? Ca'. ¿Nej ti miich ajcxy mnibejtcixy mñid Pablo yxi? Ca' yjadu'nity.

14 Nyajnajxypich Dioscojuyip ma Dios co ca' jac ni pin hich ti ngayajñibety. Jëda'ajty ti nyajñibetyich Crispo etz Gayo.

15 Jadu'n ti nduñich je'gixpi co ca' huaad jäy ajcxy ymınaangixy co ti ajcxy ñibety mñid Pablo yxi.

16 Nañ jadu'n ti nyajniibetyich yi Estéfano mïid yi' yjuugy ymïgüg ajcxy. Jac ni je' ca' njäytechich pen ti nyajniibetyich.

17 Com Cristo ca' xyquejxyich jäy yajniibejtpi. Hue' janchtiy ti xyquexyich co ngapxhuäcxibich yi' y'ayuc ytiy'ajt oybi. Ca' nyajtuñich ixpicytije y'ayuc yhuinma'ñ. Co ixyipy nyajtuñich ixpicytije y'ayuc yhuinma'ñ, naadig'ajt ixyipy co Cristo y'o'cy ma yi' cruudz mïid ajt nbocy ycixpi.

Cristo ymïd Dios ymic'ajt etz yi' y'ixpijcïn etz ytiy'ajt

18 Yi jäy ajcxy huidibi y'alma tigoyam, loci huinma'ñ yi' tijcixy co Cristo y'o'cy ma yi' cruudz mïid ajcxy ypocy ycixpi. Per ñich ajt pinjaty y'alma nïdzögam, hue' mïnaanïm co jada ayuc tiy'ajt mïid Cristo ycixpi, ymïd yi' Dios ymic'ajt.

19 Com jaybety jadu'n ma Dios ñecy, ma Dios jadu'n ymïna'ñ: Nyajtigoyaaamybich yi' ixpicytije y'ayuc yhuinma'ñ.

Njibijcibich yi' cohuinma'ñjäydije ajcxy yhuinma'ñ.

20 ¿Ti mic'ajt ymïd yi' cohuinma'ñjäydije ajcxy? ¿Ti mic'ajt ymïd yi' ixpicytije? ¿Ti mic'ajt ymïd yi' huidibi ajcxy nay'ixquipxip mïid ixpijcïn? Ca' ti mic'ajt mïidity yi' ajcxy, com Dios ti yaj'ahuimbity yi' naaxhuiñ y'ixpijcïn tzuu huinma'ñ loci huinma'ñ.

21 Com Dios jadu'n ti tzocy co jäy ajcxy ca' padaangixy Dios ytiy'ajt ma yi' naaxhuiñjäy ajcxy y'ixpijcïn. Dios yjäygidacpy co jëbi jäy ajcxy y'alma nïdzögipy co ajcxy mibigipy je Dios y'ayuc huidibi ngapxhuäcxypich. Je Dios y'ayuc ytiy'ajt huidibi ñich ajcxy ngapxhuäcxpy, yi' yi' naaxhuiñjäy ajcxy huinjihuïygixyp nej tzuu huinma'ñ loci huinma'ñ.

22 Yi judíojäy ajcxy ooy tzachtzojccixy co Dios tunipy ijxpejt mijhuinma'ñybi. Yi griego jäy y'ixtaaygixyp ayuc huinma'ñ etz huenhuidibity ixpijcïn.

23 ñich ajcxy ngapxhuäcxich co Cristo y'o'cy ma yi' cruudz mïid jäy ajcxy ypocy ycixpi. Yi maybi judíojäy ajcxy ca' mijpidägaangixy ca' cöbigaangixy ñich ajcxy n'ayuc. Etz yi' maybi jäy ajcxy huidibi ca'p yjudíojäyity, hue' tijcixy co tzuu huinma'ñ loci huinma'ñ ñich ajcxy n'ayuc.

24 Per yi' jäy ajcxy huidibi Dios ti yhuin'ijxigixy, huen yjudíojäyity, o huen ycajudíojäyity, hue' ajcxy tijcixy co je Cristo ymïd anajty Dios ymic'ajt etz ymïd anajty Dios y'ayuc ytiy'ajt.

25 Co ixpicytije tijcixy co Dios ytung, tzuu huinma'ñ loci huinma'ñ je', nïgi jac'oyhuinma'ñ yi' huidibi Dios tumyib, ca'ydi huidibi jäy ajcxy ytumyib. Co ixpicytije ymïnaangixy co Dios ca' ymic'ajt mïidity, nïgi jacmic'ajt mïid yi', ca'ydi huidi jäy ajcxy ymïd.

26 Mïgügtije ajcxy, huinmay miich ajcxy jadu'n nej Dios ti xyhuin'ijxcixy. Ni may miich ajcxy huidibi ca' y'ixpicyity, tim nihueeni huidibi ixpicyip ma miich ajcxy. Ni may miich ajcxy huidibi ca' ti mic'ajt, ca' ti ane'mïn mïidity. Ni hueeñ miich ajcxy huidibi mic'ajt mïid etz ane'mïn mïid. Ni may miich ajcxy huidibi oyñipinjäyity. Ni hueeni miich ajcxy huidibi y'ap yteedy rey'ajtp.

27 Per Dios ti huin'ixy yi' jäy ajcxy huidibi ca' y'ixpicyity co jadu'n yajtzo'yduna'ñ yi' ixpicyjäy yi' cohuinma'ñjäy. Dios ti huin'ixy yi' jäy ajcxy huidibi ca' ti mic'ajt mïidity, mïid co jadu'n yajtzo'yduna'ñ yi' jäy ajcxy huidibi mic'ajt mïid, ane'mïn mïid.

28 Dios ti huin'ixy huidibi jäy ajcxy ca' mij'ijx mijpidaaccixy, huidibi jäy ajcxy ytijpy co ca' y'oyity. Dios jadu'n tuuñ co yajcödigoya'ñ yi' huidibi jäy ajcxy mij'ijxp mijpidacp, je huidibi jäy ajcxy ytijpy co y'oyity.

29 Jadu'n Dios ytuñ co ca' tzocy co ni pinjäy ca' ñaygömayiyb ci'm ma yi' yhuinduu.

³⁰ Per Dios ci'm yaj'oyi'y nej jëbi miich ajcxy myajpatcixy miid Cristo Jesús. Dios ci'm yaj'oyi'y nej jëbi ajt nbaatim ixpijcin ma Cristo. Nañ jadu'n yaj'oyi'y nej jëbi Cristo xyaj'ahuimbijtim tudägy, jaydëbi Dios xycöbiji'cim nej tudägy jäy. Nañ jadu'n Dios yaj'oyi'y nej jëbi huaad nbaatim ajt nhuädzjot nhuädzhuinma'ñ ma Cristo. Nañ jadu'n Dios yaj'oyi'y nej jëbi Cristo xyñihuaanim ajt n'alma etz njugy'ajtin.

³¹ Paady ycixpi jaybety ymiñ ma Dios ñecy, ma jadu'n ymina'ñ: "Pinjaty naygömayanip ci'm, huen naygömayii miid co mibicy ajt nHuindzin Dios."

2

Je y'ayuc yti'y'ajt, je Cristo huídibi cruudzpejt

¹ Per co n'oyich ma miich ajcxy jayhuin, ngapxhuäcxyich anajty Dios y'ayuc yti'y'ajt, oy'amy nyaj'ixpijcyich, ca' nyajtuñich ixpijcyjäy ajcxy y'ayuc, etz nañ jadu'n ca' nyajtuñich tzipjatypi ayuc.

² Co jim n'ijtyich ma miich ajcxy jayhuin, chi nhuinma'ñybidacyich co ca' jac ti ayuc ti huinma'ñ nyajmüdmüydägaangixy, jë'yi janchtiy nyajmüdmüydägaangixy Jesucristo etz jadu'n nej je' yajcruudzpejti miid jäy ajcxy ypocy ycixpi.

³ Co jim ich anajty nyajpaadyich ma miich ajcxy, chi ooy yung naxy naybidaacich, ooy ndzigi'y njihu'yich.

⁴ E co nmüdmüydaacyich miich ajcxy, co ngapxhuäcxyich Dios yti'y'ajt ma miich ajcxy, ca'pi ich miich ajcxy nyajmibicy miid ixpijtyic y'ayuc miid tzipjatypi ayuc. Je Espíritu Santo xypubejtpich anajty co ajcxy nyaj'ijxy Dios ymic'ajt, e paady ycixpi ti ajcxy mmibijccixy Dios y'ayuc.

⁵ Jadu'n je Espíritu Santo xypubetyich anajty, jigix miich ajcxy mijpidägi'py Dios, ca' nminaanim miid co ti mmidoogixy oyjatypi ayuc huídibi jäy ajcxy ti cojy ti macxy. Ti mmijpidaaccixy Dios com ti m'ijxcixy ti mjihu'yigixy Dios ymic'ajt.

Dios xyajnejhuüyim yi' yti'y'ajt müd y'Espíritu Santo

⁶ Oy co ti nyajmibicyich miich ajcxy miid ayuc huídibi ca' chipjatyty, per nañ jadu'n nyaj'ixpijcyich oyjatypi ayuc tzipjatypi ayuc yi' mibijcpidijc ajcxy tübi yhuinma'ñ ymiinni ymejchni. Tigachjaty ich n'ayuc ndiy'ajt e ca' ñaybadyii miid naaxhuiñyjäy ajcxy y'ayuc yti'y'ajt huídibi ca' mibijccixy huídibi tzinaayb jugy'ajtp jadachambi xii jadachambi tiempo. Ich n'ayuc ndiy'ajt ca' ñaybadyii miid je jäy ajcxy y'ayuc yti'y'ajt huídibi ane'mb ya naaxhuiñ, yi' jadu'mbi jäy yi' ajcxy yjugy'ajtin cixamb tigoyamb tüccí'yi.

⁷ Ich ajcxy nyaj'ixpijcpy Dios y'ayuc yti'y'ajt huídibi ca' ni pin jecy'ajty nejhuüy huinjihuüy, je ayuc tiy'ajt huídibi Dios ymiid coyüch, je ayuc tiy'ajt huídibi Dios ti cojy ti macxy jecy'ajty ca'ni anajty naaxhuiñybi chondacy. Dios ycoj ymacx jada ayuc, jaydëbi ajt n'alma ñdzocim huinixii huinitempo.

⁸ Ni tüg mij'ane'mbi huídibi tzinaayb jadachambi xii jadachambi tiempo, ca' huinjihuüy jada ayuc. Co ixypy ajcxy huinjihuüy, ca' ajcxy cayajcruudzpejty je Huindzin Dios y'ung, je huídibi miid Dios y'oy'ajtin ymij'ajtin.

⁹ Com ca' ajcxy huinjihuüy Dios y'ayuc, paady ycixpi jaybety ymiñ ma Dios ñecy, ma jadu'n ymina'ñ:

Ni tüg jäy ca' ixy, ni tüg jäy ca' midoy, ni tüg jäy ca' yhuinma'ñybaady jadu'n nej Dios ni'ixiy müdity miid je jäy ajcxy ycixpi huídibi yi' mijpidaacip yajmij'ajtip.

¹⁰ Miid co nmijpidaacim Dios, paady ycixpi Dios yaj'oyi'y nej jëbi je Espíritu Santo xyajnejhuüyim yi' yti'y'ajt. E je Espíritu Santo yhuinjihuüydaayb

ñejjihuıydaayb tüg'óciy, ixti yhuinjihuıydaayb nej Dios yhuinma'nñ ti pidägy co tuna'nñ, je huıdibi ca' pın nejhuıy.

¹¹ Ca' pınjäy jëbi huinjihuıy nej jadügpı jäy yjot yhuinma'nñ mııdıty. Je jäy yci'mhuinma'nñ jëbi huinjihuıy nej je' yci'mjot yci'mhuinma'nñ mııdıty, ca' jac pın. Nañ jadu'n ca' jac pın jëbi huinjihuıy nej Dios yjot yhuinma'nñ mııdıty. Dios yci'mjihui'nñ huinjihuıy nej Dios yjot yhuinma'nñ mııdıty.

¹² Dios ca' xyaj'adigııyım xyajjottigııyım huıngjäy yjihui'nñ ymic'ajt. Hue' Dios xyaj'adigııyım xyajjottigııyım yı' yci'mjihui'nñ yci'mmic'ajt, paady yciıxp jëbi nhuinjihuıyım tüg'óciy huıdibi ti xymooyım.

¹³ İch ajcxy nyajmııdmııdacpy mııch ajcxy je ayuc tıy'ajt huıdibi je Espıritu Santo xyaj'ıxpııccııyıch. E ca' nyajmııdmııdaaccııyı je tıy'ajt huıdibi ti n'ıxpııcyıch ya naaxhuiñ huıdibi jäy ajcxy ti cojy ti macxy. Nyaj'ıxpııccııyı Dios y'ayuc ytıy'ajt huıdibi je Espıritu Santo xyajnejhuııyıch. İch ti nyaj'ıxpııcyıch yı' ajcxy huıdibi mııd Dios yjihui'nñ ymic'ajt ma y'aa yjot.

¹⁴ Pınjaty ca' mııdıty Dios yjihui'nñ ymic'ajt, ca' yı' cöbiga'nñ je tıy'ajt huıdibi je Espıritu Santo xyajnejhuııyım. Com yı' ajcxy ytııp co jada tıy'ajt tzuu huinma'nñ locı huinma'nñ yı'. Nañ ni ca' ajcxy Dios ytıy'ajt huinjihuııyı, com ca' ajcxy mııdıty Dios yjihui'nñ ymic'ajt huıdibi yajnejhuııyb Dios ytıy'ajt.

¹⁵ Je jäy huıdibi ymııd'ajtıpy Dios yjihui'nñ ymic'ajt, yı' jëbi yajcııyöy yajteccııyöy tüg'óciy pınjaty yjot yhuinma'nñ. Per ca' yı' huaad pınjaty yajcııyöyıı yajteccııyöyıı yjot yhuinma'nñ.

¹⁶ Com jadu'n Dios ymına'nñ ma ñecy: “¿Pın jäy huinjihuııyb nej Dios yhuinma'nñmııdıty? Ca' ni pın. ¿Pın jäy huaad Dios yaj'ıxpııcy? Ca' ni pın.” Oy ca' pın huinjihuııy jecy'ajty nej Dios yhuinma'nñmııdıty, jadachambi İch ajt nhuinjihuııyım nej Cristo yhuinma'nñmııdıty.

3

Je huıdibi ajcxy mııbjııp ytungııxy ma Dios

¹ Mııgügtııc ajcxy, co ti n'oyıch ma mııch ajcxy, chi nmııdmııdaaccııyı jadu'n nej jıhuıy mııch ajcxy mhuinma'nñmııdıty nej naaxhuiñyjäy ajcxy yhuinma'nñmııdıty huıdibi ca' ymııbjııccııyı. E ca' anajty mııch ajcxy mııdıty je mhuinma'nñ huıdibi je Espıritu Santo yejıpy. Mııch ajcxy mmııbjııcın ma Cristo jadu'n yı' nıpaady nej ma'xungdııc ymııbjııcın.

² Tı nyaj'ıxpııccııyı Dios y'ayuc huıdibi ca' jëbi tzip mhuinjihuııygııxy. Jadu'n nıpaady nej jäy ajcxy yaj'ügy leche yı' ma'xungdııc, mııd co cacöbiga'nñ caayın uucın huıdibi jemxy cidacp ma yjot. Ca' mııch ajcxy anajty ti mnayñı'ıxııyıgııxy ma mjot mhuinma'nñ nej jëbi mhuinjihuııygııxy Dios y'ayuc yı' tzipjatypı. Chambaadni ca' mnayñı'ıxııyııni ajcxy ma mjot mhuinma'nñ nej jëbi mhuinjihuııygııxy yı' tzipjatypı ayuc.

³ Chambaadni mııch ajcxy myajtuñ mjot mhuinma'nñ jadu'n nej naaxhuiñjäy ajcxy mııdıty huinma'nñ ca'pı ymııbjııccııyı, chambaad mmi'ıjxtınaaygııx yı' mııgügtııc, chambaad mnaychııp'ııxııgııx naybjııc-huäcxııgııx. Jadu'n m'ıdııtzııcyı nej jacjadyıı jäy ajcxy y'ıdııtzııcyı huıdibi ca' ymııbjııccııyı.

⁴ Com nıjëjıty mııch ajcxy mıınaangııxy: “İch naygomajtzip ma Pablo.” Etz nıjëjıty mıınaangııxy: “İch naygomajtzip ma Apolos.” Jada je tıy'ajt co ca' mnay'ayuc-huııjııhuııygııxy tim jadu'n nej jäy ajcxy ca' nay'ayuc-huııjııhuııygııxy huıdibi ca' mııdıty Dios yjihui'nñ ymic'ajt.

⁵ ¿Pın je' je Apolos? ¿Pın je' je Pablo? İch Pablo etz Apolos nımetz ajcxy nduñ ma Dios ytung, e İch mııch ajcxy nyajmııbjııccııyı Cristo. İch ajcxy nduñ nıdüg nıdüg je tung huıdibi Dios xymooyıch.

⁶ Ich jayijp'aty miich ajcxy ti nyaj'ixpicyich, e Apolos jac'axam. Jadu'n miich ajcxy nipaady nej tög moc cam huídibi ich ti nnipy, e Apolos jac'axam ti pidägy ni. Per Dios ti yajyeegy je moc.

⁷ Ca' ytimyñejity pin ti yñipy, e pin ti pidägy je ni. Dios yi' tügpajc copicyip. Com yi' yajyeecp je moc.

⁸ Yi' huídibi niip etz yi' huídibi ni pidacp, quipxyjaty ajcxy. Dios yegamb je oy'ajt ma nidüg nidüg jadu'n nej anajty ti ytungixy.

⁹ Com ich etz Apolos naymigüg'ájtibich ajcxy ma Dios ytung. Jadu'n miich ajcxy nipaady nej Dios ycam huídibi Apolos ti tuñ etz huídibi ich ti nduñ.

Nañ jadu'n miich ajcxy nipaady nej tög tijc huídibi Dios ycojpy.

¹⁰ Dios ti xyajñibicyich yi' ytung ndunipyich. Ti nyaj'ixpicyich miich ajcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt. Jadu'n ich nipaady nej tög pojtzpi oybi huídibi ti yajtzondägy je tzaadjc poch. Chi huingjāy xyjacyaj'ixpijccixy. Jadu'n yi' nipaady nej huingbi pojtzpi huídibi je tzaadjc poch jacijppodzñyb. Copicy co nidüg nidüg huídibi yaj'ixpijcp Dios ytiy'ajt yajxon yaj'ixpijccixy.

¹¹ Dios ti pidägy Jesucristo tügpajc huídibi huaad nmibijcim, e ca' huaad pidacy huingbi. Jadu'n Jesucristo nipaady nej tög tijcpoch chondägy.

¹² Co pinjaty yaj'ixpicy Dios y'ayuc ytiy'ajt tydudägy, chi jadu'n nipaady nej jihuñy pinjaty tijcpojtzp mñd ori, mñd plata etz mñd tzaa oyjatypi. Pinjaty ca' yaj'ixpicy yajxon Dios ytiy'ajt, jadu'n nipaady nej jihuñy pinjaty tijcpojtzp mñd quipy, mñd miy, etz mñd moc'aay.

¹³ Jiini co anajty xi tiempo paady mina Cristo tyduna'ñ yi' yjāy huin'it ñiguëxigipy nej Dios ytumbi ajcxy ti ytungixy co ti yaj'ixpijccixy. Niguëxigip pen oy ti yaj'ixpijccixy Dios ytiy'ajt, o pen ca' oy ti yaj'ixpijccixy. Jadu'n nipaady nej Dios jñn pidägy ma je tijc, e je quipy, je miy, etz je moc'aay tigoydāhuipy ma je jñn. Etz je ori, plata etz tzaa oyjatypi ca' ytigoydāhuipy mñd je jñn.

¹⁴ Peni oy yajxon pinjaty ti yaj'ixpicy Dios ytiy'ajt, chi Cristo premio möhua'ñ jada jāy co ooy yajxon ti yaj'ixpicy. E jadu'n yi' ytung nipaadip nej je ori, plata, etz tzaa'oyjatypi huídibi ca' ytigooy ma je jñn.

¹⁵ Pen je Dios ytumbi ca' oy yajxon ti yaj'ixpicy Dios y'ayuc ytiy'ajt, chi ca' premio pada'ñ. Jadu'n yi' ytung nipaadip nej je quipy, je miy, etz je moc'aay huídibi ti ytigoy ma je jñn. Jadu'n nipaadip mñd jada jāy nej jihuñy ti ñaxy jñnjoty, e ti ytigoydāy ma je jñn tijaty ymñd, je'yi' yjugy'ajtin ti yajtzögy.

¹⁶ ¿Nej ca' mnejhuñygyxy? Pen Dios yjihui'ñ ymic'ajt yajpat ma miich ajcxy, jadu'n nipaady nej jihuñy Dios ci'm ti chinaydacpicy ma miich ajcxy, nej jihuñy miich ajcxy Dios xytijc'adyii.

¹⁷ Pen ji pinjaty huídibi yajhuindigoy Dios chinaydac, huin'it Dios yajtigoya'ñ jada jāy. Yi Dios chinaydac huadz'it amay'it yi', com Dios ti chinaydacpicy ma miich ajcxy huídibi mibijccixp.

¹⁸ Ix mnayhuin'ñnigix ci'm. Pen nidügti miich ajcxy mnaydiyii co oy ixpicyity ma naaxhuiñyāy y'ixpijcin, copicy jāydgoyipy yi' y'ixpijcin, jigix ixpigipy Dios ytiy'ajt.

¹⁹ Yi naaxhuiñyāy y'ixpijcin jadu'n nipaady mñd Dios nej tzuu huinma'ñ loci huinma'ñ. Paady jadu'n yjaybetyity ma Dios ñecy ma jadu'n ymina'ñ: "Dios yajpocycāhuip yi' ixpicytijc mñd yci'm'ayuc mñd co chachnaygōmayii."

²⁰ E jadu'n yjaybetyity jadüg'it ma Dios ñecy ma jadu'n ymina'ñ: "Je Huindzin Dios ñejhuñyb co yi' ixpicytijc y'ayuc yhuinma'ñ ca' choobaady."

²¹ Ni pin ca' huaad amij agix ñayjihuiyii, mñd co mijñicxpety oyñipin y'ayuc. Miich ajcxy mñd'ajttaayb tög'ócy tijaty.

²² Miich ajcxy m'iid'ajtpy Pablo, Apolos etz Pedro. Nañ jadu'n miich ajcxy m'iid'ajtpy je naaxhuiñybi, je tzajp, je jugy'ajtin, je o'cin, je xii je tiempo huídibi ji yajpatp, etz huídibi mim cidaacp.

²³ Je Cristo m'iid'ajtpy miich je' ajcxy c'i'am etz Dios ym'iid'ajtpy Cristo c'i'am.

4

Je apóstoles ajcxy ytung

¹ Jëbi jadu'n co ñch etz Apolos, ñch miich ajcxy xytijcixy Cristo ytumbi huídibi Dios ti xyajniñijccixyich, nyaj'ixpijccixyich etz nguend'ajtcixyich y' y'ayuc ytiy'ajt huídibi jecy'ajty ca' pin nejhuiy huiñihuiy.

² Pinjaty cuend'ajtp huingiäy yje', copicy tiydudägy ytunipy, jaydëbi y' yhuindzin yjäg'idägiiyb y' ytung.

³ Per ca' ooy nduñich cuendi co miich ajcxy xyajcüyöy xyajtecyöyöi ñch nbocy. Nañ jadu'n ca' ooy nduñich cuendi co ixypy tög juez yajcüyöy yajtecyöyöi ñch nbocy. Nañ jadu'n ca' nyajcüyöyich nyajtecyöyich ngi'mbocyich.

⁴ Ca' nayjihuiyijich co nm'idundigooyich miich ajcxy. Ca' jadu'n m'ina'ñich co ca' ma ndundigooyich. Hue' ajt nHuindzin Jesucristo y' je' xyajcüyöyip xyajtecyöyip ñch nbocy, ca' jac pinjaty.

⁵ Paady ycixpi ixmajtcix jadu'n nej miich ajcxy xypocy'ijxcixy jayijpni ma ca'ni Jesucristo ymiñ jadüg'oc ya naaxhuiñ. Ahuijxcix co Jesucristo yajniguëxigaani je jäy ajcxy ypocy huídibi cham ca' ñiguëxigy, huídibi jadu'n nipaady nej jihuiy yüch y'ity agootztuuby. Jesucristo co anajty ymiñ jadüg'oc, chi yajniguëxigipy nej jäy ajcxy yjot yhuinma'ñ m'idity. E Dios nidüg nidüg jäy cömaya'ñ pen oy ti ytuñ, e ca' cömaya'ñ pen ca' oy ti ytuñ.

⁶ Migügtijc ajcxy, c'i'm ti naybidägyiiyich m'iid Apolos jadu'n nej tög ijxpejt ma jada tiy'ajt huídibi cham ti nyajnijayiyigixp. Jadu'n ti nduñich m'iid miich ajcxy m'oy'ajtin ycixpi, jigix jëbi miich ajcxy m'ixpijccixy jadu'n nej jëbi mguydundaygixy Dios ytiy'ajt, e ca' mjactungixy huídibi Dios ycapxcödujc ma ñecy. Nañ jadu'n ñch ti nduñich m'iid Apolos nej tög ijxpejt, jigix miich ajcxy ca' mnaygömayiyb c'i'm, e ca' m'inaangixy co mnaygomáztzigixy ma tög Dios ytumbi, e jadüg m'ixtijcixy.

⁷ ¿Pin ti xyajnajxcixy jadu'n nej jihuiy ajcxy ooy mgömayity? Ca' ni pin. ¿Ti miich ajcxy m'idity, huídibi Dios ca' ti xymooygixy? Ca' ni ti. E pen Dios ti xymooygixy tijaty ajcxy mm'idity, ¿na'amy co mnaygömáygixy c'i'm, jadu'n nej jihuiy c'i'm ti mganar'ajtcixy tijaty ajcxy mm'idity?

⁸ Jadu'n miich ajcxy mnaybidáacigixy nej jihuiy ti mgüxigixy, nej jihuiy ti mgomeeñygojixy, nej jihuiy mrey'ajtcixy, e ca' mdzojccixy co nyaj'ixpigipyich.

⁹ Miich xytijcixyich nej jihuiy ñch ajcxy apóstoltijc Dios ti xypidaaccixich nej huídibi ca' ytimcapxpaadyity, nej huídibi ypocy co'ögiiyb, co ángeles ajcxy etz jäy ajcxy xyñixíccixyich xyñiyáaxcixyich.

¹⁰ Miich ajcxy xytijcixyich co ñch ajcxy apóstoltijc jadu'n nej jäy tzuu locip co ndúngixyich m'iid Cristo ycixpi. E miich mnaybidáacigixy co'ayuc cohuiñma'ñ co ti mm'ibijccixy Cristo. Miich ajcxy xytijcixyich co ca' ti mic'ajt ajcxy m'idityich, e miich ajcxy mnaybidaacip nej jihuiy ooy ti mm'icpijccixy, nej jihuiy ooy mgömayity, e ñch ajcxy ca' nyaj'ixaangixyich.

¹¹ Chambaad ñch ajcxy nyuubögyiijich etz ndidziyijich. Minaajity n'ijtcixyich ca' ñch ajcxy nhuit. Jäy ajcxy xyñi'ojiiygixich etz xyhuingojoy xyijpcójxcixich, ni ndijc ñch ajcxy ycaca'tcixy.

12 Ndúngixyich xuuyi mïd ngi'm ngijich. Co pinjaty xyñi'ojiiygixyich, chi n'adzóogixyich mïd oy ayuc. Co ñch ajcxy xy'ixhuidityich xypahuidityich, ooy nmeextújccixyich yi tzaachypi.

13 Co pinjaty jibic xyñigápxcixyich, chi huinma'ñ ixtáaygixyich oy'amy mïd mecxtujcin n'ñhuíjccixyich ngapxhuíjccixyich nej jëbi y'ayuc-huinjihuiygixy. Ca' naaxhuiñjây ajcxy xychójjccixyich. Ixti chambaad jadu'n ajcxy xy'íjxcixyich nej püx, jadu'n ñch ajcxy nipaady nej jibicpi huidibi ca' jây ajcxy tzocy.

14 Ca' ñch miich ajcxy nyajnijayiy jada ayuc co nyajtzöydunaangixy. Hue' janchtiy jada ayuc nyajnijayiyb ajcxy co ngapxhuijáangixy. Jadu'n ndzocccixy njihuiygixy nej ndzocyich njihuiyich ngi'm'ung.

15 Oy ixypiy yjanchity co miich ajcxy mïd majc mil huindzindijc huidibi xyaj'ixpijccixy Cristo ytiy'ajt. Per tügpaicpi je mhuindzin huidibi oga'n xyajmibijcy ajcxy Cristo, ca' nan canaag. ñch jadu'n oga'n ti nyaj'ixpiyich miich ajcxy Jesucristo ytiy'ajt nej jëbi ajcxy m'alma ñdzögipy. Paady ycixpi jadu'n ñch nipaady nej miich ajcxy mdeedy ma mmibijcin.

16 ñch miich ajcxy nimaayb mictägy, com ti nyajmibijccixy Cristo oga'n, paady cuydungix ajcxy Dios ytiy'ajt, jadu'n nej ñch nguyduñich.

17 Paady ycixp nguexyich Timoteo ma miich ajcxy. Yi Timoteo ooy ndzocyich ooy njihuiyich. Ti ñch Timoteo nyajmibicyich Cristo, e ooy xycapxymidooyich yajxon, jadu'n yi' nipaady nej ngi'm'ungich. Yi Timoteo xyajjäy medzip miich ajcxy je ayuc je tiy'ajt jadu'n nej nyaj'ixpiyich ma tüg'óciy cajp ma yi jây ñaymújccixy huidibi mijpidaaccixp Jesucristo.

18 Cham nije' nije' miich ajcxy amij agix mnayjihuiyii co jadu'n mïnaangixy co ca' ñicxy n'ixa'ñich miich ajcxy jadüg'oc.

19 Per ca' jadu'n mïnaangixy co ca' ñicxa'ñich ma miich ajcxy. Tzojc ñicxibich ma miich ajcxy, pen Dios jadu'n tzojcp. Co anajty jim nmechich, huin'it ca' n'amidoo'ida'ñich yi' ajcxy y'ayuc huidibi amij agix nayjihuiyip. Hue' janchtiy nejhuñhua'ñich pen ymïd yi' ajcxy Dios ymic'ajt chög'ajt.

20 Pinjaty mïd Dios ymic'ajt Dios chög'ajt, je' yajniguëxïcp Dios y'ane'min. Pinjaty mïd oyñiti ayuc, ca' je' yajniguëxigip Dios y'ane'min.

21 Co nnícxibich jim ma miich ajcxy, ¿ti ajcxy mdzocccixyp ndunipyich? ¿Nej oy nminícxibich ma miich ajcxy tüg matz jigix ajcxy nhuójjccixipy? o ¿Mdzocccixyp co nnícxibyich ma miich ajcxy mïd yungnaxy njot nhuinma'ñich, etz oy'amy ajcxy nmigapxipy, jadu'n nej jihuiy ooy ndzocccixy njihuiygixy?

5

Moy ajcxy castigo tüg jây huidibi anajty ti ytundigooy

1 Mayjây nejhuïy co ma miich ajcxy jim tüg yëydijc huidibi tundigooyb mïd tüg töxyjây. Nigi yi' ytundigooy ca'ydi huidi ajcxy ca' Dios y'ayuc mijpidaci. Ti nnejhuïyich co jim tüg yëydijc huidibi mïddzinaayb ycoo'uu.

2 Jim miich ajcxy mïdity je mijpocytumbi, e miich ajcxy amij agixy mnayjihuiygixy co ajcxy mdzach'ixpiyity ma Dios ytiy'ajt. Jac'oy co ixypiy mdajcixy mmaygixy. Yajpidzimgix ma miich ajcxy yi jây huidibi jadu'n tundigooyb.

3 Ca' ytimyñejity co ca' nyajpaadyich jim ma miich ajcxy. Jadu'n nipaady nej jihuiy ñch njimity, mïd co ooy njihuiyich nej miich ajcxy mjaicixy m'ayoogixy. Paady ycixpi ti nyajpocycäyich mïd Jesucristo y'ane'min yi jây huidibi jim ooy mij ytundigooy, tim jadu'n nej ixypiy jim nyajpaadyich ma miich ajcxy.

⁴ Huomujctaaygix yi mibijcpidijc, e jadu'n nipaadipy nej jihuüy ñch njimity quipxyi mïd miich ajcxy. Huin'it miich ajcxy mïd'ájtciixipy ajcxy ajt nHuindzin Jesucristo y'ane'min ymic'ajt.

⁵ Mïd je ane'min mic'ajt huidibi Jesucristo ti xymöyich, myajpidzimipy je pocytumbi ma miich ajcxy. Jadu'n mijhuin nipaadipy nej jihuüy myajcïdigiygixy je mujcu', jaydëbi yi' ñinïcx ytigoyipy, per je' y'alma nïdzögip mina anajty ñch ajt nHuindzin Jesús yhuimbity ya naaxhuiñ jaydëbi tïydunipy jäy ajcxy mïd ypocy ycixpi.

⁶ Ca' mnaygömáayigixy ci'm mïd huidibi mdungixyp. ¿Nej ca' mnejhuüyigixy nej jäy mina'ñ co levadura huidibi ca' y'oyity yajhuindigooyb tüg'ócïy yi harina jich?

⁷ Jadu'n je pocytunï nipaady nej levadura huidibi ca' y'oyity, paady ycixpi yajtigooygix je pocytunï nej anajty mdundigóoygixy taabi anajty ajcxy ca'ni mmibijccixy. Jadu'n mdungixipy, jigix jëbi m'ijtcixyp huädz ca' ma pocy. Co jadu'n mdungixipy, jadu'n nipaadip miich ajcxy nej tzajcaagy oyjatypi. Nejhuüyibich co miich ajcxy ti mbocyñïhuaatzcixy, com Cristo nayyejci huen yaj'ögyii mïd ajt nbocy ycixpi. Jesucristo jadu'n nipaady nej ajt ngöbixy mang huidibi mïd nhuindzigïyim Dios mïd ajt nbocy ycixpi.

⁸ Tzoc tzinaayim mïd huädz njot huädz nhuinma'ñ, jadu'n nipaady nej judíojäy co ajcxy amay'ajtcixy yi pascua xii. Tzoc yajtigooyim ma ajt ndzinaayin njugy'ajtin yi jibic jot jibic huinma'ñ. Tzoc cuydunim Dios ytiy'ajt.

⁹ Ti nnijayiygixy jayhuin co ca' huaad migüg'ájtigixy pinjaty huidibi tundigooyb mïd töxyjäy ajcxy.

¹⁰ Ca' nan jadu'n nmïna'ñich co tücci'yi mbuhuäctútcixipy yi naaxhuiñjäy ajcxy huidibi ca' ymibijccixy, huidibi tundigooygixp mïd töxyjäydijc, huidibi ooy y'adzojccixy, huidibi ajcxy meetzp, huidibi ajcxy tzaadzech quipychech ojadajtcixp. Co ixypiy tücci'yi mbuhuäctútcixipy yi naaxhuiñjäy ajcxy, copicy co ixypiy miich ajcxy mbidzimgix ya naaxhuiñ.

¹¹ Jayhuin ti nijayiygixy co ca' huaad mnaymigüg'ájtigixy mïd yi jäy ajcxy huidibi naydjicigixp co ymibijccixy, je huidibi tundigooygixp mïd töxyjäydijc, huidibi ajcxy ooy adzojccixy, huidibi ajcxy ojadajtp tzaadzech quipychech, huidibi ooy ycapxtigooygixy, huidibi ajcxy amügy jäy, etz huidibi ajcxy meetzp. Nañ ni ca' huaad mgaymujccixy m'uucmujccixy mïd yi' ajcxy.

¹²⁻¹³ Com ca' yhuaadity co ñch nyajcïyöyipy nyajtecyöyipy yi jäy ajcxy ypocy huidibi ca' mijpidaaccixy Jesucristo. Dios ci'm yajcïyöyam yajtecyöyam yi' ajcxy ypocy. Hue' janchtiy copicy co miich ajcxy myajcïyöyip myajtecyöyip yi mibijcpidijc ajcxy ypocy. Yajpidzimgixp yi pocytumbi ma miich ajcxy.

6

Tzip capxy ma je juez ajcxy huidibi ca' ymibijccixy

¹ Pen xymidundigooyb tüg mibijcpi, ¿nej oy mnayjihuiyïi co nicxy mxïy yi mmigüg ma yi tungmïdipi huidibi ca' mibijccixy Dios y'ayuc? ¿Cay jac'oy co myaj'abigipy je mibijcpidijc ajcxy, e jim y'oyïhuipy je ayuc nej anajty ti xymidundigoy?

² ¿Nej ca' mnejhuüyigixy co yi jäy ajcxy huidibi Dios ti ypocyhuinméecxigixy, yi' ajcxy yajcïyöyamyb yajtecyöyamyb yi naaxhuiñjäy ajcxy ypocy huidibi ca' mijpidaaccixy Dios? Pen miich ajcxy myajcïyöyip myajtecyöyip yi naaxhuiñjäy ajcxy ymïpocy, ¿nej co ca' mjajtciixy nej ajcxy myajcïyöyipy myajtecyöyipy yi mibijcpidijc ajcxy ypocy huidibi ca' ytimymij ytimycajeejity?

³ ¿Nej ca' mnejhuuygixy co miich ajcxy myajcüyöyamyb myajtecyöyamyb ixti yi ángeles ajcxy ypocy? Pen miich ajcxy myajcüyöyamyb myajtecyöyamyb yi ángeles ajcxy ypocy, nigí ca' chipity co ajcxy myajcüyöyipy myajtecyöyipy yi mibijcpidijc ajcxy ypocy huidibi tzinaayb jugy'ajtp ma jadachambi xii tiempo.

⁴ Pen miich ajcxy mnaymidundigóoyigixp, ¿nej co nicxy mbidaaccixy yi mxihuín ma yi jäy ajcxy huidibi ca' yajpaady ma miich ajcxy myöymujccixy?

⁵ Jadu'n nnimáaygixyich miich ajcxy, jaydëbi mdzöydu'njihuiygixy müd jada ycixpi. ¿Nej ca' yajpaady ma miich ajcxy ni tüg yëydijc huijy yucjpi huidibi jëbi yaj'oyiy je capxy je ayuc ma je mibijcpidijc ajcxy?

⁶ ¿Nej ooy jada ytimycopicyity co yi mibijcpidijc ajcxy ñayxihuigixipy ma je tungmüdpí huidibi ca' mijpidaaccixy Dios?

⁷ Co miich ajcxy mnayxihuigixy ma cajp tungmüdpí, je' je tiy'ajt co ca' ajcxy mguydúngixy Cristo y'ayuc ytiy'ajt. ¿Nej cay jac'oy co mnaymímecxtújcigixipy, ca'ydi co mnayxihuigixy? ¿Nej cay jac'oy co xytigóoyigixipy tijaty, ca'ydi co mnayxihuigixy?

⁸ Ma yjapadyii ixypy mnaymímecxtújcigixy, chi miich ajcxy ac mibijcpidijc naymidundigóoyigixp, e nañ jadu'n mjanayméetzigixy ti ajcxy ymüd.

⁹ ¿Nej ca' mnejhuuygixy co yi jäy ajcxy huidibi tundigooyb, ca' ajcxy it lugar pada'ñ ma Dios y'ane'my? Ca' mnayhuin'ingixy, ca' ajcxy it lugar pada'ñ ma Dios y'ane'my yi jäy ajcxy huidibi migapxtigooyb töxyjäydijc, huidibi ajcxy ojadaajtp tzaadzech quipychech, huidibi ajcxy migapxtigooyb ymigüg ytöxyijc, huidibi ajcxy adöxyñ'aa.

¹⁰ Ca' ajcxy it lugar pada'ñ ma Dios y'ane'my huidibi ajcxy meetzp, huidibi ajcxy tijaty adzojcp, huidibi ajcxy amügyjäy'ajtp, huidibi ajcxy capxtigooyb, etz huidibi ajcxy ayucmihuüdjít capxmihuüdjít. Nidüg'óciy yi jäy ajcxy huidibi jadu'n tundigooyb, ca' ajcxy it lugar pada'ñ ma Dios y'ane'my.

¹¹ Jadu'n anajty nijëjity miich ajcxy mdundigooygixy jecy'ajty, per co ti mmibijccixy Cristo, chi Dios ti xyhuinmecxy ajcxy mbocy, e ti yajhuäch je jibicpi ma ajcxy mjot mhuinma'ñ, etz mnayyéjcigixy amumdügjot ma Dios. Co miich ajcxy mmijpidaaccixy je nHuindzin Jesús yxii e xy'adigüygixy xyjottigüygixy Dios yjihuñ'ñ ymic'ajt, paady ajcxy ti m' ahuimbijtcixy tudägy ma Dios yhuinduu.

Je tudägy'ajtin huidibi ijtp ma ajt ndzinaayin

¹² Janch tiy'ajt nej jäy ymínaangixy co jëbi huaad tungixy hueñytiijity huidibi ñijot'ajtcixyp. Per ca' tüg'óciy huidibi jäy ajcxy tuñ y'oyjäygidaacñity. Janch jadu'n jëbi pinjaty tunipy hueñytiijity, per ca' huaad ymímadägyii je huidibi ajcxy ytumyb.

¹³ Janch tiy'ajt nej jäy ymínaangixy co je jicxy picy ytungbaady ma je jäy y'aa ymöx, e je aa möx ytungbaady müd je jicxy picy ycixpi. Per Dios yajcödigoyamyb je jicxy picy, e nañ jadu'n yajcödigoya'ñ je jäy y'aa ymöx. Per nañ tiy'ajt co Dios ca' ti yaj'oyiy je yëydijc ñinicx, co midundigooyipy töxyjäydijc.

¹⁴ Dios ti yajjugypicy jadüg'oc üch ajt nHuindzin Jesucristo co y'o'cy. Nañ jadu'n Dios müd ymic'ajt co xyajjugypigaanim jadüg'oc co anajty ti n'o'cim.

¹⁵ ¿Nej ca' mnejhuüy miich ajcxy co yi mninicx ajcxy Cristo yi' yje'? ¿Nej cay Cristo anajty midundigooybich co nicxy müdmäyich yi töxyjäy huidibi jibic-huinma'ñ müd? ¡Ca' jadu'n y'óyity nimína!

¹⁶ ¿Nej ca' mnejhuuygixy co tüg yëydijc puhuägüy tüg töxyjäy huidibi jibic-huinma'ñ tumb, tügity ajcxy y'ijtcixy? Com jadu'n yjaybetyity ma Dios ñecy, ma Dios jadu'n ymína'ñ: “Nimetz y'idaangixy jadu'n nej tügpi ninicx.”

¹⁷ Co tüg jäy mïid y'ity yi Huindzin Jesucristo, huin'it je jäy yjihui'ñ ymic'ajt etz Dios yjihui'ñ ymic'ajt y'ijtcixy tú'ciy.

¹⁸ Ixmajtzcix je jibic-huinma'ñyduní, ca' mdundigooygixy mïid töxyjäy ajcxy jibic-huinma'ñydumbi. Yi jacjadyii pocy huidi jäy ajcxy ytumyb, ca' yi' ajcxy midundigoy ninïcx. Per co ytundigooygixy mïid töxyjäy ajcxy, huin'it janchtiy yci'mninïcx anajty ymidundigooygixyp.

¹⁹ ¿Nej ca' mnejhuiygixy co je Espíritu Santo huidibi Dios xymooyim, ti chinaydacpiy ma miich ajcxy mjot mhuinma'ñ? Paady ycixpi miich ajcxy ca' ci'm nay'ané'migixy.

²⁰ Tzoohui Cristo ti cojuy miich ajcxy mbocy, paady ycixpi ooy ycopicyity co oybi mdúngixip mïid mninïcx, jigix Dios cömay y'idipy mïid co oy anajty ti mdungixy.

7

Capxhuijin ma je pijcin

¹ Cham n'adzohua'ñich je huidibi miich ajcxy ti xyaj'amidoobich ma je necy huidibi ti xyajnuéjxcixyich. Oy jadu'n co tüg yëydijc ca' ypijipy.

² Per com may yëydijc huidibi ooy ytundigoya'ñ mïid töxyjäydijc, paady ycixp jac'oy co nidüg nidüg yëydijc pijipy e mïid'idipy yci'mdöxyijc. E nañ jadu'n jac'oy co nidüg nidüg töxyjäy ypijipy, e mïid idipy yci'm ñäy.

³ Copicy je yëydijc chinähuipy mïid ytöxyijc nej ypadyii, nan tim jadu'n je töxyjäy chinähuipy mïid ñäy nej ypadyii.

⁴ Com je töxyjäy ca' ane'my yci'mninïcx, hue' ñay'ané'migixy miñ xyipy. Nañ jadu'n je yëydijc ca' ane'my yci'mninïcx, hue' ñay'ané'migixy ymiñ xyipy.

⁵ Ca' huaad je yëydijc nimay je töxyjäy co ca' mïid mähua'ñ mïid pooxa'ñ. Nañ jadu'n je töxyjäy ca' huaad nimay je ñäy co ca' mïid mähua'ñ mïid pooxa'ñ. Jëbi janchtiy minaajity ñay'ayuc-huinjihuiygixy co amay'adaangixy co Dios mibijctzohuaangixy ycapxtägaangixy. Co Dios mibijctzoohuin myajmágyixipy, huin'it jëbi máagixni pócxixni agujc jotcuje, ca'ydi je mujcu' mimadägyii ajcxy.

⁶ Jada je' tiy'ajt nej jëbi yëydijc mïiddzinäy ytöxyijc, hue' jada capxhuijin, ca' jada y'ané'minity.

⁷ Jadu'n njadzocyich co miich ajcxy ixypy m'ijtcixy adüg jadu'n nej n'ityich adüg. Per Dios ti xymooyim nidüg nidüg ngi'mhuinma'ñ ngi'mmic'ajt. Paady ji canaagnax jäy yhuinma'ñ, e nidüg nidüg mïid yci'mhuinma'ñ nej ytu-naangixy, pen pigaangixp o ca' ypiigaangixy.

⁸ Jada ayuc nyajnimaybich yi adügtijc etz yi co'ögytijc ajcxy. Jac'oy co ajcxy huen tzinaaygixy adüg, jadu'n nej ich ndzinäyich.

⁹ Pen ca' ajcxy mimadäga'ñ yi chinaayin adüg, etz nijot'ajtcixy co ypiigaangixy, jac'oy co ypijixipy. Com jac'oy co ypijixipy ca'ydi co cuydúngixipy ninïcx chojin.

¹⁰ Jada ayuc nyajnimaybich huidibi ajcxy ti ypijccixy. Ca' y'oyity co töxyjäy tüg ixmach yi' ñäy. Nañ jadu'n ajt nHuindzin Jesús xymooyim jada ane'min.

¹¹ Co tüg töxyjäy ixmach ñäy, copicy co huen tzinäy adüg, e ca' huaad ypiy mïid huingbi yëydijc. Jëbi janchtiy jadüg'oc pudigiy ñäy. Nañ jadu'n ni ca' y'oyity co tüg yëydijc ixmadzip ytöxyijc.

¹² Ich jada ngi'm'ayuc jada huidibi nyajnimaybich je jacjadyii mibijcpidijc. Yi Huindzin Jesús ca' ti ane'min yecy mïid jadayaabi ycixpi. Pen tüg yëydijc mibijcp tzinay mïid tüg töxyjäy huidibi ca' mijpidägy Cristo, jac'oy co ca' ñay'ixmájtzigixipy, pen je töxyjäy jadu'n jotcuje jacmïiddzinähua'ñ je yëydijc.

13 Nañ tim jadu'n co tög töxyjäy huidibi mibijcp tzinay miid tög yëdyjc huidibi ca' mijpidägy Cristo, jac'oy co ca' ñay'ixmájtzigixipy pen je yëdyjc jotcuyc jacmüddzinähua'ñ je töxyjäy.

14 Je töxyjäy ñay huidibi ca' mijpidägy Cristo, jadu'n yi' nipaady nej jäy huidibi ypocy ti yajnihuäch miid co ytöxyjc ti mijpidägy Cristo. Nañ jadu'n je töxyjäy huidibi ca' mijpidägy Cristo, jadu'n yi' nipaady nej jäy huidibi ypocy ti yajnihuäch miid co ñay ti mijpidägy Cristo. Pen ca' ixypy yjadu'nity, yi' ajcxy y'ung y'anäg, hue' ixypy nipaady nej jäy ajcxy y'ung huidibi ca' mibicy. Per com ti je yëdyjc etz je töxyjäy yajpocyñihuächyii, nañ jadu'n je y'ung ajcxy ti yajpocyñihuächyii.

15 Per pen je yëdyjc huidibi ca' mibicy Cristo ca' müddzinähua'ñ ni jadu'ñyi yi' ytöxyjc huidibi ti mibicy Cristo, huin'it jëbi ñay'ixmájtzigixy. Nañ jadu'n co je töxyjäy huidibi ca' mibicy Cristo, e ca' müddzinähua'ñ ni jadu'ñyi yi' ñay huidibi ti mibicy Cristo, huin'it jëbi ñay'ixmájtzigixy. Com Dios jadu'n tzocy co jotcuyc ñaymüddzináayigixipy.

16 Jëbi ñay'ixmájtzigixy com je töxyjäy ca' tiydudägy ñejhuüy pen mimadacy yñay yajmibigipy Cristo. Nañ jadu'n je yëdyjc ca' tiydudägy ñejhuüy pen jëbi ytöxyjc yajmibigipy Cristo.

17 Oy ixypy ñejity jada tiy'ajt cuydungixy. Copicy co nidüg nidüg miich ajcxy mdzinähuiipy mjugy'adipy jadu'n nej Dios ti xyajni'ixiygixy mdzinaayin mjugy'ajtin, e jadu'n nej anajty myajpatcixy co Dios xyhuin'ixy jëbi mmibigipy Cristo. Yi' jadu'mbi ane'min nyaj'ixpijcpyich yi' mibijcpidijc ma tög tög cajp.

18 Yi' jäy huidibi ti yajtiy'ajttiy jayijp, e Dios yhuin'ixyii jac'axam, huen jadu'nity, ca' huaad yajtigoy je ijxpejt nej ti yajtiy'ajttiy. E yi' jäy huidibi ca'ni yajtiy'ajttiy e ti yhuin'ixyii Dios, huen jadu'n y'ity, ca' ycopicyity yajtiy'ajttihuipy.

19 Ca' ytimyñejity pen miich ajcxy ti myajtiy'ajttiy, o pen ca'ni myajtiy'ajttiygixy. Huidibi copicyip, mguyduunip ajcxy Dios y'ane'min ycötujcin.

20 Nidüg nidüg mibijcpi huen ijtcixy nej anajty yajpatcixy co Dios ajcxy yhuin'ijxyi.

21 Pen miich anajty codoogiy tumb ma tög jäy co Dios ti xyhuin'ixy, ca' mdajy may miid yi' ycixpi, hui'm miid mhuindzin. E pen mhuindzin a'ixiyb co mbidzima'ñ ahuätztuum, jëbi mbidzimy ma codoogiy anajty m'ity.

22 Pinjaty codoogiy ijtp ma yhuindzin co mibicy ajt nHuindzin Jesucristo, chi Jesús yi' yajnihuädzictüdyii ma yi' pocy y'ane'myii. Pinjaty tungixp yci'mdung, co mibicy ich ajt nHuindzin Jesucristo, chi jadu'n nipaady nej jihuüy codoogiy y'ity ma Cristo.

23 Tzohui ooy Jesucristo xycojuuyi miich ajcxy mbocy, paady ycixpi cuydungix ajt nHuindzin Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt. E ca' mguydungixy naax-huiñyjäy ajcxy y'ayuc ytiy'ajt huidibi ajcxy xypidägip ma pocy xy'ane'mgixy.

24 Migügtijc ajcxy, nidüg nidüg mibijcpi, huen ijtcixy nej anajty yajpatcixy co Dios yhuin'ijxi ajcxy.

25 Jada ayuc nyajni'maaybich yi' mibijcpidijc huidibi ajcxy adüg yajpatcixp. Je Huindzin Jesús ca' ti tiy'ajt ahuing ti xymöyich miid miich ajcxy ycixpi. Hue' ajcxy nyajni'maayb ahuing je huinma'ñ huidibi nmüddich. Com Dios ti xypa'ayooyich, paady ycixpi jëbi mgöbigipy ajcxy ich n'ayuc ich ngapxhuijin.

26 Jadu'n huinma'ñ nmüddidyich co jac'oy co nidüg nidüg mij'anäg huen jac'ijtcixy nej yajpatcixy. Miid co tzaachypi ayo'n nminajxim nyajnajxim jadachambi xii tiempo, paady ycixpi ngapxhuijyich jadu'n.

27 Pen mbijcyp tüg töxyjäy, müddzina'. Pen ca' ti picy tüg töxyjäy, jac'oy co ca' mbigipy.

28 Pen ti mhuinma'n mbidägy co mbiga'n, jëbi mbicy, ca' anajty mdundigoy co mbigipy. Nañ jadu'n tüg töxyjay mutz'anägnip ca' anajty ytundigoy co ypigipy. Janch tiy'ajt jada co yi' ajcxy huidibi pijccixp ypadamyb ajcxy jotmay ma chinaayin. Paady ycixp ti nmaaygixy co jac'oy co ca' mbijccixipy, e ca'ydi ti jotmay mbáatcixipy.

29 Migügtijc ajcxy, jada njacyajnimaaigyxy. Hueeni xii tiempo njactzinähuaanim ya naaxhuiñ. Jadu'n nej je xii je tiempo yjacnicxni miich ajcxy pinjaty ti ypic, tzinaaygix jadu'n nej ixipy ca' mdöxijc ajcxy müdity.

30 Miich ajcxy huidibi yaaxp etz ayo'n jihuiyb, tzinaaygix jadu'n nej ixipy ca' ti ayo'n müdity. Miich ajcxy huidibi xondacp, tzinaaygix jadu'n nej ixipy ca' mxondaaccixy. Miich ajcxy huidibi ajuuyb adoocp tzinaaygix jadu'n nej ixipy ca' ti ajcxy müdity.

31 Miich ajcxy huidibi mic'ajt comeñ'ajtp, tzinaaygix jadu'n nej ixipy ajcxy ca' ti mgomeñity.

32 Hue' ndzocyich co ca' ti jotmay miich ajcxy mmüd'adipy ma yi mdzinaayin mjogy'ajtin. Yi jäy ajcxy adügpí ymijottigooyb ajcxy je Huindzin Dios ytung, yajjäygidäga'n ajcxy je Huindzin Dios.

33 Je tiibi ajcxy ypijccixy, chi ymijottigooyb ajcxy yi' ytung ya naaxhuiñ, jadu'n nej jëbi yajjotcujc'ajtcixy ytöxyijc.

34 Nañ tim jadu'n tigachjaty yhuinma'n müdity je töxy'anäg huidibi ti ypic. Je töxy'anäg adügpí ymijottigooyb Dios ytung, etz yecy ñinix etz yjihuiñ ymic'ajt cixyot huinijot ma ajt nHuindzin Jesucristo. Per je töxy'anäg huidibi ti ypic, hue' je' ymijottigooyb ti ga ti ya naaxhuiñ, jadu'n nej huaad jäygidägyii ñäy.

35 Jada jadu'n ti nyajnimaaigyxy müd müch ajcxy m'oy'ajtin ycixpi. Ca' nan tzipjaty ane'min ti nmoogyxy. Jadu'n ti ngapxhuijccixy jaydëbi jotcujc mdzinaaygixy mjogy'ajtcixy, etz jaydëbi ajcxy amumdügjot mdungixy ma ajt nHuindzin Jesucristo ytung, e ca' mdungixy ametz jotmetz.

36 Pen ji pin jotmay müdity müd ñix ycixpi, müd co yxii yjimijt ti yujc-huäcni, jada je' ooy ytimycapxpaadyity, jëbi tuñ huidibi y'aixiyb jac'oyip, jëbi ypic, ca' yi' ypocyity.

37 Pen ji pinjaty ñix yhui'ma'n jaybicy, e ca' pin ycohuanii, nañ ni pin yca'adugyii co tuñ nej tzocyin, e ñijot'ajtyp tudägy'ajt janch cixyot huinijot co yñix yhui'ma'n jaybicy, oybi anajty ytumyby.

38 Je jäy huidibi yñix yajpijcp, oybi anajty ytumyby, e pinjäy yñix cayajpijcp, nigi anajty oybi tuñ ca'ydi co ypigipy.

39 Copicy co je töxyjäy müddzinähuiipy yi' ñäy mabaad yñäy yjugy'aty. Co janch anajty yñäy y'ögy, huin'it jëbi ypigipy müd huingbi, pen jadu'n anajty najtztzogy. Hue' janchtiy copicy co pigipy je pin mbijcp je Huindzin Jesucristo.

40 Ooy nigi je töxyjäy co'ögyi agujc jotcujc chinähuiipy yjugy'adipy pen ca' ypijctigach, jadu'n nmüdidyich nhuinma'n, e nminaambich co naybaatip ich nhuinma'n müd je tiy'ajt huidibi je Espíritu Santo yejcp.

8

Je tzüch huidibi ajcxy yajhuindzigiyb quipychech

1 Jadüg nax, jada ayuc ajcxy nyajnijayiyb ma yi tzüch ymiñ huidibi jäy ajcxy yajhuindzigiyb tzaadzech quipychech. Janch tiy'ajt co nidüg'óciy ich ajt nmüd'ajtim ixpijcin. Per pen ooy mij najjihuiyim ajt n'ixpicity, chi amij

agix nayjihuiyim. Per pen naychojcin nayjihuiyim nidüg nidüg, huin'it nyajyeecim nmibijcin.

² Pen ji nidüg ma miich ajcxy ñaydiyii co y'ixpicity, ca'ni yi' jajtäy ixpijcin huidibi jaccopy yjadipy.

³ Co tüg jäy yajmij'aty Dios, Dios ñejhuiyb nej jada jäy yjot yhuinma'ñ müidity.

⁴ Jadu'n jada je tiy'ajt maabi je tzüch huidibi jäy ajcxy ti yajhuindzigiygixy tzaadzech quipychech ajcxy. Nejhuiyim co yi' tzaadzech yi' quipychech ca' ti jugy'ajtin müidity. Ji tügpajc Dios huidibi tzinaayb jugy'ajtp.

⁵ Janch tiy'ajt co yi' naaxhuiñyäjy ajcxy Dios'ájtigixy canaagnax huidibi yajpatp tzajpcix etz ya naaxhuiñ huidibi ca' Diosity. Etz nañ tiy'ajt co may yhuindzin'ajtcixy huidibi ca' yhuindzinity.

⁶ Per ñich ajt n'ojadajtim tügpajcpi Dios, je Dios Teedy. Je Dios Teedy coj macx tüg'óciy huidibi ji'ajtp. Müid yi' ycixpi ñich ajt ndzinaayim njugy'ajtim. Nañ tim jadu'n nmüid'ajtim tügpajcpi ajt nHuindzin Jesucristo, e yi' huijtz'ijtaayb tüg'óciy tijaty huidibi ji'ajtp, e nañ yi' ajt xyhuijtz'ijtim.

⁷ Janch tiy'ajt co yi' tzaadzech quipychech ca' ti mic'ajt müidity, per nije'jity mibijcpidiic ca' huinjihuiy jada tiy'ajt. Nijejity ajcxy jecy'ajty ooy huindzigiygixy tzaadzech, ixti chambaadni tijcixy co yi' tzüch huidibi jäy müid huindzigiy tzaadzech, tzaadzech yi' yje'. Co ajcxy tzüdzixy yi' jadu'mbi tzüch, jibic nayjihuiyigixy, nayjihuiyigixy nejjihuiy ti ytundigooygixy. Ca' tiydudägy y'ijtcixy ma ymibijcin.

⁸ Ca' Dios xycöbigaanim müid je' ycixpi co ti njücxim ti ndzüdzm tijaty tzüch, o müid co ca' ti njücxim ca' ti ndzüdzm tijaty tzüch. Nañ tim jadu'n Dios ca' oybi xymöhuaanim müid je' ycixpi co ti njücxim ti ndzüdzm ti tzüch, o müid co ca' ti njücxim ca' ti ndzüdzm tijaty tzüch.

⁹ Oy Dios a'ixiy co jëbi ndzüdzm huenhuidibi tzüchity. Per müid je migügtijc ycixpi huidibi ca' tiydudägy müidity ymibijcin, tzoc naygüend'ajtim ca'ydi je' jibic yñayjihuiyii müid huidibi ñich ajt ndunim.

¹⁰⁻¹¹ Tzoc ocpidaacim co miich ajcxy mnejhuiy je tiy'ajt, e xy'ixipy tüg migüg co mgay m'uucy ma tüg mesa jüby tigoty me je tzaadzech y'ity. Ca' jecyity co jada jäy huidibi ca' tiydudägy müidity ymibijcin, etz co xy'ixpaadipy jüby, huin'it je' cöbigañ je tzüch huidibi huindzigi'ñ'ajtp. E jadu'n yhuimbüdzimy co miich jibic ijxpejt ti myecy müid yi' m'ixpijcin ycixpi, com yi' mmigüg ti ytundigoy müid huidibi miich ti mduñ. E Cristo ti y'ögy müid yi' ypocy ycixpi nañ jadu'n.

¹² Co tüg mibijcpi jibic nayjihuiyii müid co ti xy'ixy ma je caydac mdzüch je tzüch huidibi jäy ajcxy yajhuindzigiyb tzaadzech, miich anajty tundigooyb müid Cristo ytiy'ajt, müid co yi' mibijcpi jibic ñayjihuiyii.

¹³ Paady ycixp ca' ndzüdza'ñich ni mina tzüch huidibi tzaadzech yhuindzigi'ñ'ajtp. Pen jadu'n nduñich, jibic ijxpejt anajty nyejcpyich ma nijejity migügtijc, e chi yi' ajcxy yhuinma'ñytigoya'ñ.

9

Je tung huidibi Pablo paatip

¹ Janch janch co jëbi nduñich huentijity huidibi ndzojcpich. Nañ jadu'n janch co Jesucristo ti xyajñibicyich jada apóstol tung. Etz janch co ti n'ixyich ajt nHuindzin Jesucristo. Nañ jadu'n janch co miich ajcxy ijxpejt'ajtp ma ñich ndung, com ti ajcxy mmijpidaaccixy je nHuindzin'ajtim Jesús y'ayuc huidibi ti ngapxhuäcxyich ma miich ajcxy.

2 Ca' jécyity co jacjadyii jäy ajcxy ca' xycöbìga'ñich jadu'n nej Jesús xy'apóstol'adyiijich. Per com miich ajcxy ti mmijpidaaccixy ajt nHuindzin Jesucristo, etz miich ajcxy mmibijcin nidiy'ajtp co Jesús ti xyyajñibicyich jada tung, paady ycixpi copicy co ñich miich ajcxy xycöbigipyich jadu'n nej Jesús y'apóstol.

3 Jadu'n n'adzohuimbityich yi' ajcxy huidibi jibic xyñigapxip ñich ndung.

4 Com Jesucristo xyajñibicyich jada tung co ngapxhuäcxyich yi' y'ayuc ytiy'ajtp, paady ycixpi xypatpich jadu'n co je mibijcpidijc xymöhuibich ngaayin n'uucin.

5 Nañ jadu'n xypaatpich co nmüid'adipyich tüg ndöxyijcich huidibi mibijcp, etz huidibi nmüidhuididipyich tim jadu'n nej yi' jacjadyii apóstol ajcxy müidity, etz je Huindzin Jesús y'uch ajcxy müidity, etz Pedro.

6 ¿Nej miich ajcxy mmınaangixy co ñich etz Bernabé nimejtzpajc ca' ñich ajcxy huaad ixmajtzcixy yi' ndungich co ngapxhuäcxyich Cristo y'ayuc ytiy'ajtp?

7 ¿Huidibi soldado yi' ma je ejercito ci'm ygasto cojuy? ¿Pin ji cam nidungiyb, e ca' jicxipy je huidibi ti yaj'ity? Pin ychibo cuend'ajtp, ¿e ca' ügipy je chibo yleche?

8 Ca' miich ajcxy mına'nipy co jäy y'ayuc jada. Nañ jadu'n jaybety y'ity ma Dios ñecy tim jadu'n nej mına'ñich.

9 Com jaybety jadu'n ymiñ ma Moisés ñecy, ma Moisés jadu'n ymına'ñ: "Ca' huaad huajyuub y'ajen mbidaaci ma yam ten moody yi' trigo co yajpajc'aty." ¿Nej jëyi müid huajyuub ycixpi Dios jadu'n ymına'ñ?

10 Canan jëyi müid huajyuub ycixpi Dios jadu'n ymına'ñ. Nañ jadu'n Moisés jaybejty jada tiy'ajtp müid ñich ajtp ycixpi. Com yi' jäy ajcxy huidibi naaxjidzizjtzp, etz yi' ajcxy huidibi trigo yajpajc'ajtp, hue' ajcxy yjijp'ijxyp co padaangixy je moc tim huidibi ajcxy ti nidungiy.

11 Nañ jadu'n ñich ajcxy huidibi Jesús ytung tuunip, ti ngapxhuäcxyich Dios y'ayuc ma miich ajcxy, e miich ajcxy oybi ti mbaatcixy ma Dios. ¿Nej ca' jadu'n y'oyity co nbaadyich meñ etz jicxy picy müid ndungich ycixpi?

12 Pen jacjadyii Dios y'ayuccapxhuäcxpi ti paatcixy meñ etz jicxy picy ma miich ajcxy müid ytung ycixpi, ¿nej ca' jëbi nigü ñich nbaadyich meñ etz jicxy picy müidich ndung ycixpi? Oy njamüididyich je mic'ajtp nej nja'ane'mgixy co xymöhuibyich ajcxy meñ etz jicxy picy müid ñich ndung ycixpi, per ca' jadu'n ti n'ane'mgixy. Jadu'n ñich tzaachypü nyajnajxich jim ma miich ajcxy, jaydëbi jäy ajcxy cöbijccixy Cristo agujc jotcujc ca' ti adzippin.

13 Mnejhuüyb miich ajcxy co yi' huidibi ajcxy tumb ma Dios ytijc, paatcixy ninigoobi caayin uucin. Nañ jadu'n yi' pin ajcxy huidibi iyujc yajhuindzigiüyb Dios, paatip ajcxy je huindzigi'ñ tzüch.

14 Nañ jadu'n je Huindzin Jesucristo ane'my co huen yajcaaygixy yaj'uuccixy etz mooygixy yhuít ytucx yi' ajcxy huidibi capxhuäcxixp yi' y'ayuc ytiy'ajtp.

15 ñich ca' ti nyajtuñich jada mic'ajtp jada ane'min huidi nmüidich. Nañ jadu'n ca' jada ayuc nyajnijayiygixy, müid co ndzocy co padañich tijaty ma miich ajcxy. Jacjotcujc co n'ögibich müid yuu, ca'ydi co n'ané'mibich caayin uucin ma miich ajcxy, e jadu'n tzöydu'n nbáadibyich jadu'n nej cham naygömayiijich, müid co ci'm nnayyajcayijich müid ndungich.

16 Com ca' huaad naygömayiijich co ngapxhuäcxyich Cristo y'ayuc. Müid co Cristo xyyajñibicyich jada tung, paady ycixpi copicy ngapxhuäcxyich Cristo y'ayuc. Ayo'n nbadaamybich, pen ca' ngapxhuäcxich Cristo y'ayuc.

¹⁷ Pen ngi'mdzójcínich ycixpi ngapxhuäcxich Cristo y'ayuc, njijp'ijxypich ixyipy co jäy ajcxy xymijuyipyich. Per ca' yjadu'nity. Hue' janchtiy je Huindzin Jesucristo xyajñibjich jada tung, e paady nduñich yi' ytung.

¹⁸ ¿Ti muju'ñ nbáadibich müd ndungich ycixpi? Nbáadibich jotcuyc'ajtin co ngapxhuäcxibich Cristo y'ayuc jadu'ñyi, ca' ymeeñygyity. Ca' nyajtuñich je ane'min huidibi Cristo xymóyich müd caayin uucin ycixpi.

¹⁹ Ca' ji ni pin jäy mic'ajt müdity jaydëbi xy'ane'myijich. Oy ixyipy ytimyñejity ti nnybidägyijich müd ich njot nhuinma'ñ jadu'n nej jihuiy tüg'óciy jäy ajcxy xy'ane'myich. Jadu'n nduñich jaydëbi jac mayjäy ajcxy nyajmibigipyich Cristo.

²⁰ Co ngapxhuäcxich Cristo y'ayuc ma yi' judíojäy, hue' naybidägyijich judíojäy, jaydëbi nyajmibicyich ajcxy Cristo. Co ngapxhuäcxich Cristo ma yi' judíojäy ajcxy huidibi cuydumyb yi' ajcxy ycötujcin etz ycostumbre, nañ jadu'n ich nguyduñich yi' ajcxy ycötujcin, jaydëbi nyajmibicyich ajcxy Cristo. Ooy yjanchity co ca' yi' judío ycötujcin etz ycostumbre xy'ane'myich.

²¹ Co ngapxhuäcxich Cristo y'ayuc ma yi' ajcxy huidibi ca' yjudíojäyity, chi naybidägyijich jadu'n nej yi' ajcxy. Ca' nan nmınaambich co ca' nguyduñich Dios ytiy'ajt. Hue' njatytimycuydumybich Cristo ycötujcin, jaydëbi nyajmibicyich ajcxy Cristo.

²² Co ngapxhuäcxich Cristo y'ayuc ma yi' ajcxy huidibi ca' tiydudägy ymibijccixy, chi naybidägyijich jadu'n nej yi' ajcxy, jaydëbi nyajmibicyich ajcxy Cristo. Ma nidüg'óciy jäy ajcxy ma ngapxhuäcxich Cristo y'ayuc, chi nbidägyich njot nhuinma'ñ nej yi' ajcxy yjot yhuinma'ñ müdity, jaydëbi nijejity ajcxy nyajmibicyich Cristo y'ayuc ytiy'ajt.

²³ Jadu'n nduñich tüg'óciy müd Cristo y'ayuc ycixpi, je ayuc nej jëbi jäy ajcxy y'alma ñidzooccixy. Jadu'n nduñich, jaydëbi nbaadyich je jotcuyc'ajtin etz oy'ajtin huidibi nbaatim nidüg'óciy co nmijpidaacim Cristo.

²⁴ Mnejhuñygyixy co jäy ajcxy ñayboyc'quípxigixy co premio padaangixy, huin'it nidüg'óciy ajcxy ñaymic'íjxigixy, per tüg'pajc huin'it je premio patp. Nañ jadu'n miich ajcxy mijottigooygix cuydungix Dios y'ayuc ytiy'ajt, jaydëbi Dios xymóoygixipy ajcxy tüg' premio.

²⁵ Tüg'óciy pinjaty nayñi'ixiyyip co ñay'ixquipxáanigixy ma iyihuijin, ooy ñayguend'ájtigixy mic, jigix jëbi ymadaaccixy co ganar'adaangixy premio huidibi ca' huinixii ajcxy mi'ijtcixy. Pero ich ajcxy Dios y'ayuc capxhuäcx, yi' ich ajcxy mijottigooygixy nganar'adáangixyich huidibi ca' nimina ycixipy ytigoyipy.

²⁶ E jadu'n ich ndung mijottigooyich, ca' yhuimbizity agoodzity, jadu'n nejihuñy ngoxich e nipin ca ypegyii.

²⁷ Nnaychaachytumybich ngi'mninëcxich, jaydëbi ngi'mninëcx xycapxymidooyich. Jadu'n nduñich co ti ngapxhuäcxich Cristo ma je mayjäy ajcxy, ca'ydi nyajtigoyipyich nbremio huidibi Dios xymöhuambich.

10

Capxhuijin ma yi' pin ajcxy jac-huindzigüyb quipychech

¹ Com ndzojycpich co miich ajcxy migügtjc mnejhuñygyixipy co ajt nmij'ap nmijteedy müd yhuinijty Moisés co Dios nidüg'óciy ajcxy cuend'ajttay, huinhuoy jecy'ajty müd tüg' joc. E nañ jadu'n Dios yajnihuañ yajtzoocy nidüg'óciy ajcxy ma ymidzip co ajcxy yajnaxxy je tzaptz mejy cujc'amy.

² Co nidüg'óciy ajcxy panicxy je joc, e co ñidzoocay ajcxy nidüg'óciy ma je mejy, hue' nidüg'óciy ajcxy cöbijcy Moisés y'ane'min, e jadu'n nipaady nej jihuiy ni'amugí ajcxy yñibejty müd Moisés yxii.

³ Nañ jadu'n nidüg'óciy ajcxy caay jicxy je maná huídibi Dios anajty yejcpy, choñ je' anajty tzajpjoty.

⁴ Etz nañ jadu'n y'uuc ajcxy nidüg'óciy je ñi huídibi Dios anajty yejcpy, com y'uuc ajcxy je ñi huídibi yajpidzim ma je tzaa. E je tzaa hue' je' anajty Cristo, e paady Cristo ymüid'ijtpy etz ypubejtpy ajcxy anajty nidüg'óciy.

⁵ Oy ajcxy Dios ooy yjapubejti, e ni may ajcxy ooy Dios yajjotma'ty, etz jahueen ajcxy yca'óctay jim mäjtiğiduum jecy'ajty, com ca' Dios jägüidacy je' ajcxy yhuinma'ñ.

⁶ Jadu'n nej je ayo'n yjajti müid ajt nmij'ap nmijteedy jecy'ajty, je' ijxpejtíp ma ñch ajt, ca'ydi n'adzojçim tijaty jibicpi, jadu'n nej je' anajty ajcxy adzojccix jibicpi.

⁷ Nañ jadu'n ca' yhuaadity ca' y'oyity co miich ajcxy m'ojadajtcixy tzaadzech quipychech jadu'n nej nijëjity ajt nmij'ap nmijteedy tuñ jecy'ajty. Com jadu'n yjaybetyity ma Dios ñecy ma jadu'n ymina'ñ: "Ixtactay je jäy ajcxy caaybi uucpi, e huin'it ajcxy ypidigy etz ytigüygixy iyüybi ejtzpi."

⁸ Nañ jadu'n ca' y'oyity co ndundigooyim müid töxyjäy ajcxy jadu'n nej nijëjity nmij'ap nmijteedy tuñ jecy'ajty, e iipx tugüig mil ajcxy y'o'cy tüg xüibi.

⁹ Nañ ni ca' y'oyity co njot'ijxim nhuinma'ñ'ijxim ñch ajt nHuindzin Jesucristo, jadu'n nej ajt nmij'ap nmijteedy ajcxy idüch jecy'ajty, e may ajcxy tza'ñchüdzi, e ytigooy ajcxy yjugy'ajtin.

¹⁰ Nañ ni ca' y'oyity co nnigapxim ni'ojüyim Dios, jadu'n nej nijëjity ajcxy idüch jecy'ajty, e müid je' ycixpi Dios y'ángel yaj'o'cy mayjäy ma y' ajcxy.

¹¹ Tüg'óciy yi jadu'mbi ayo'n yjajti müid ajt nmij'ap nmijteedy, e jaybety yhuimy ma Dios ñecy, jigix n'ijxpejt'ajtim, e jadu'n tiy'ajt nbaatim, ca'ydi ndundigooyim müid Dios, ñch ajt pinjaty tzinaayb ma jadachambi xü jadachambi tiempo huídibi janch tim huingónip ma Dios yajcixa'ñ yajtigoya'ñ jada naaxhuiñybi.

¹² Com nmüid'ajtim je tiy'ajt nej nmij'ap nmijteedy ajcxy ytundigooy, paady ycixp pinjaty yci'mhuinma'ñ pidacp co ooy mic'ajt müidity ma ymibicin, huen naygüend'adyii, ca'ydi ytundigoy etz ypocycähuipy ma Dios.

¹³ Tüg'óciy tzaachypi ayo'n, jot'ijxin huinma'ñ'ijxin huídibi miich ajcxy mminajxyp myajnaxyp, nañ jadu'n jacjadyii mibicpidijc ajcxy minajxcixy yajnaxcixy. Per yajmij'ajtcix jot'amij'ajtcix Dios, com Dios ca' a'ixihuiç co mjacminajxcixipy mjacyajnajxcixipy tzaachypi ayo'n anaxy huídibi ca' ajcxy mmimadäga'ñ. Co anajty tzaachypi ayo'n mminajxcixy myajnaxcixy mictägy, huin'it Dios xymöhuipy ajcxy huinma'ñ jadu'n nej jëbi mminaxtaygixy myajnaxtaygixy yi tzaachypi ayo'n.

¹⁴ Paady miich ajcxy migügtijc, huídibi ooy ndzocy njihuüyich, ixmajtzcixy ca' m'ojadajtcixy tzaadzech quipychech.

¹⁵ Nyajmüidcapxy nyajmüidmüydacpy ajcxy jadayaabi ayuc, com nejhuiybich co miich ajcxy ooy oy huinma'ñ mmüidity. E jëbi ci'm mhuinmaaygixy pen tiy'ajt jada ñch n'ayuc, o pen ca'.

¹⁶ Ma je "Santa Cena" co nyajnaxxim Dioscojuyip ma Dios müid je ügy, e n'uucim. Je' je' ñidiy'ajt'ajtpy co Cristo ti xyajtügüjçim ajt njot nhuinma'ñ co yajcruudzpejti etz ñi'py yteemy yojcy müid ajt nbocy ycixpi. Nañ jadu'n ma je "Santa Cena" co ndujchuäxim, e ngaayim je tzajcaagy, je' je' ñidiy'ajt'ajtpy co Cristo xyajtügüjçim ajt njot nhuinma'ñ müid ñinix co ñaygiyejci ma ymidzip huen yajcruudzpedyii.

¹⁷ Oy ajt ooy njanimaayity, per nidüg'óciy ñch ajt ngaayim je tügpü "Santa Cena" tzajcaagy. Jada tzajcaagy tüg y', paady ycixpi tügpücy jäy ñch ajt, e jadu'n ñch ajt nipaady nej tügpü ninix.

18 Oc-huinmaaygixy miich ajcxy yi Israel jäy ajcxy, co ajcxy tzützcixy je huídibi ajcxy yajhuindzigiiyb Dios, chi ajcxy naydücmújcigixy miid Dios ycixpi ma je Dios ojadajttac.

19 Ich nmína'ñich co yi tzaadzech ca' ti mic'ajt miidity, e nañ jadu'n yi tzüch huídibi yajhuindzigiiyb tzaadzech ca' jac nigí oy'ajtin miidity, ca'ydi jac huídibi tzüch.

20 Jadu'n nmína'ñich, co yi jäy ajcxy huídibi ca' mijpidaaccixy Dios, co ajcxy yejccixy yhuindzigí'ñ, hue' ajcxy yajhuindzigiiyb ca'oybi, e ca' Dios ajcxy yajhuindzigíy. E ca' ndzocyich co miich ajcxy migügpiigipy je ca'oybi.

21 Co miich ajcxy m'uuccixy je ügy ma je "Santa Cena", ca' huaad m'uuccixy je ügy huídibi ca'oybi ajcxy yhuindzigí'ñ'ajtipy. Etz co mgaaygixy je tzajcaagy ma je "Santa Cena", ca' huaad mgaaygixy je tzajcaagy huídibi ca'oybi yhuindzigí'ñ'ajtip.

22 ¿Nej tzoc yajjotma'tim yi Jesucristo? ¿Nej jacmic'ajt miid jada' ich ajt, ca'ydi yi'?

Je tzojcin huídibi tüg mibijcpi huaad tuñ miid ymigüg

23 Janch tiy'ajt nej jay ymínaangixy co jëbi huaad nduñich huentiijity huídibi nijot'ajtpyich, per ca' tüg'óciy nmigügtijcich jäygidaaccixy huídidi ndumybich. Janch jadu'n jëbi huaad nduñich huentiijity huídibi nijot'ajtpyich, per huídibi ndumybich ca' tüg'óciy xypubetyich ma ich nmibijcin.

24 Ca' y'oyity nnijot'ajtim ngi'm'oy'ajtin. Oy co nbubejtim nbudigiiyim nmigügtijc.

25 Jëbi ajcxy mdzüch huen ti tzüch huídibi yajtoocp ma je mercado. Ca' ajcxy myajtiihuipy ma je tzüch chooñ, ca'ydi jibic mnayjihuiiyigixy.

26 Com Dios y'ayuc jadu'n ymína'ñ: "Je Huindzin Dios yi' nihuindzin'ajtp je naaxhuiñybi, etz ñihuindzin'ajttaayb tüg'óciy huídibi ji yajpatp."

27 Pen jim pinjaty huídibi ca' ymibicy, xyajnihuohuiy tüg caayin uucin ma yi' ytijc, e pen ti mhuinma'ñ mbidägy co nicxy mgaya'ñ ma yi' ytijc, oy co mgaayipy mdzüdzip huentiijity huídibi ajcxy xymooyb. E ca' mnidihuipy myajtiihuipy ma je tzüch chooñ, ca'ydi jac pinjaty jibic ñayjihuiiyii miid huídibi ti mduñ.

28 Per pen je jäy xyñimaayb: "Jada tzüch ti jäy yajhuindzigíy tzaadzech." Pues ca' mdzüdzip je tzüch, jigix ca' jibic ñayjihuiiyyb je migüg huídibi ti xyñimäy co je tzüch ti yajhuindzigíy tzaadzech.

29 Hue' nimiydacypich je mmigüg huídibi jibic nayjihuiiyyb pen miich mdzu'chpyi tzüch huídibi tzaadzech yhuindzigí'ñ'ajtp. Ca' nnimiydägyich nej miich ci'm mnayjihuiiyii. Ca' yjegyity co nijëjity jäy xyñimähuibich: "¿Na'amy co xycapx'adujcich tijaty nigoob miid co huingbi jäy jibic ñayjihuiiyii miid jëgixpi?"

30 Pen nyajnajxypich Dioscojuyip miid tijaty ycixpi huídibi ngaaybich n'uucypich, ¿na'amy co xyñigapxa'ñich xyñi'ojihua'ñich co ti ngay ti n'ügyich tijaty?"

31 Paady ycixp huentiijity huídibi mdungixyp, pen mgaaygixyp m'uuccixyp, o jac ti ga ti mdungixy, tungix tüg'óciy miid Dios y'oy'ajtin ymij'ajtin ycixpi.

32 Ca' mdúngixipy tijaty huídibi yi judíojäy ajcxy miid huing ñayjihuiiyii. Ca' mdúngixipy tijaty huídibi yi griegojäy ajcxy miid huing nayjihuiiyii. Etz ca' mdúngixipy tijaty huídibi yi mibijcpidijc ajcxy miid huing ñayjihuiiyii.

33 Tüg'óciy huídibi ndúmybich, hue' nduñich jigix tüg'óciy jäy jäygidägipy huídibi ndumybich. Ca' ni ti nduñich nej jëbi ich ci'm nayjäygidägyiijich.

Hue' nduñich m̄id jacjadyii jāy ajcxy y'oy'ajt̄n yc̄ixpi, jaydēbi ajcxy y'alma ñ̄dzögipy.

11

¹ Jadu'n ndzocyich co miich ajcxy mdunipy jadu'n nej nduñich. E ñ̄ch tumbich jadu'n nej Cristo ytuuñ.

Nej huaad töxyjäydijc ajcxy yjāy'ajtcixy co migügtijc naymújcigixy

² Miich ajcxy migügtijc, ngapxpatypich miich ajcxy, com miich ajcxy xyjatytimyjāymejtzpich, etz nañ mguydungixyp je ayuc je t̄iy'ajt̄ huidibi ñ̄ch miich ajcxy ti nyaj'ixpijccixy.

³ Per ndzojcpich co mhujñihuñyigixipy je t̄iy'ajt̄ co Cristo nigohuajc'ajtpy nidüg nidüg ȳi m̄ibijcpi yēydijcpi. E nañ nidüg nidüg yēydijc nigohuajc'ajtpy ajcxy ytöxyjic. E Dios nañ nigohuajc'ajtpy je Cristo.

⁴ Co t̄üg yēydijc cōjuuxy cōbe'ñ̄ ñ̄huācxy capxhuācxy je t̄iy'ajt̄ huidibi Dios ti ymōyii, t̄üg je' tzo'ydu'ñ̄ anajty naymōyii.

⁵ E co t̄üg töxyjäy cōjuxtüdy cōbe'ndüdy ñ̄huācxy capxhuācxy je t̄iy'ajt̄ huidibi Dios ti ymōyii, t̄üg je' anajty tzo'ydu'n ñ̄aymōyii. Jadu'n je' nipaady nej jihuñy je' ycōme'pxity cōdza'm.

⁶ Pen t̄üg töxyjäy ca' ñ̄aygōbe'na'ñ̄yii, jac'oy co huen yajcōme'pxy cōdza'm. Per pen je töxyjäy cho'ydu'n jihuñhuamyb co ycōhuay yme'pxity, o co ycōme'pxity cōdza'm, jac' ñ̄gi oy co ñ̄aygōbe'n̄iyb.

⁷ Je yēydijc̄ijc ca' y'oȳity co ajcxy ycohuajc cōjuuxy cōbe'ñ̄ m̄i'idipy ma ajcxy Dios m̄ibijtzoogixy o yaj'ixpijccixy Dios y'ayuc. Com je yēydijc jadu'n ȳi nipaady nej Dios, e Dios yajcoj je yēydijc m̄id ȳi y'oy'ajt̄n yc̄ixpi. Per Dios yajcoj je töxyjäy m̄id je yēydijc y'oy'ajt̄n yc̄ixpi.

⁸ Co Dios yajcoj je jayijpi yēydijc, ca' yajtuuñ je töxyjäy ycaachypajc. Hue' jancht̄iy co Dios yajcoj je jayijpi töxyjäy, je' yajtuuñ je ñ̄iyēydijc t̄üg ycaachypajc.

⁹ Dios yajcoj je töxyjäy m̄id je yēydijc yc̄ixpi. E ca' nan yajcoj je yēydijc m̄id je töxyjäy yc̄ixpi.

¹⁰ Paady yc̄ixp copicy co je töxyjäy ajcxy y'ijtcixy cōbe'ñ̄ co Dios m̄ibijtzoogixy o najtzc̄apxiygixy Dios yt̄iy'ajt̄. Je' je' je t̄iy'ajt̄ co yajpaady ajcxy ane'my, nañ jadu'n ȳi ángeles ajcxy yajpaatcixy ane'my.

¹¹ Per ca' ñ̄ej̄ity, ñ̄ch ajt̄ huidibi nm̄ibijc̄im Cristo, ma ajt̄ ndz̄inaaȳin je yēydijc ca' je' yajpaady naydüg, etz ni ca' je töxyjäy yajpaady naydüg, hue' ajcxy naym̄iddz̄ináyigixyp.

¹² Com t̄iy'ajt̄ jadu'n co Dios yajcoj je jayijpi töxyjäy m̄id je ñ̄iyēydijc ycaachypajc. Etz t̄iy'ajt̄ jadu'n co je töxyjäy ajcxy yajma'xung'ajtcixy je yēydijc ajcxy. Per Dios ti yaj'oȳiyd̄ay, e t̄üg'óc̄iȳ j̄ilby chond̄ay ma Dios.

¹³ Miich ajcxy c̄i'm ocm̄inaangix oc-huinmaaygix, pen oy jadu'n o pen ca' y'oȳity jadu'n co t̄üg töxyjäy Dios m̄ibijctzoy jaygōbe'ñ̄.

¹⁴ Jēbi t̄iy'ajt̄ nbaat̄im huenma'ámyity ya naaxhuiñ co je yēydijc huidibi ym̄id ycōhuay yoñ̄ ooy cho'ydu'n yecy.

¹⁵ E je töxyjäydijc ajcxy ooy ycōmaypidz̄imgixy co ajcxy m̄id̄ity ycōhuay yoñ̄. Com ȳi je' huidi ycōbe'n'ajtip.

¹⁶ Pen j̄im pinjaty ca' mijotcuyc'aty ñ̄ch n'ayuc, copicy nejhuñhuipy co ñ̄ch ajcxy etz nañ jadu'n t̄üg'óc̄iȳ jāy huidibi ajcxy mijp̄idaaccixyp Dios ma t̄üg'óc̄iȳ cajp, cuydungixy nej ti nyaj'ixpiyich miich ajcxy, ca' pin jac huingbi costumbre m̄id̄ity.

Pin tundigooyb "Santa Cenajoty"

17 Jada ayuc nyajnimähuaangixyp jadu'n nej mdungixy ma mnayyöymújcigixy co Dios m'ojadajtcixy. Ca' ngapxpaadyich miich ajcxy, com jibic yhuimbidezimy jadu'n nej mdungixy.

18 Jayijp nimähuaangixy co nijëjity migügtijc ti xyñimäyich co miich ajcxy mnaybajc-huäcxigixy co mnayyöymújcigixy ma je naysyöymujctac. E ñich mibajcipyich ma ga ma co yjanchity nej je migügtijc ajcxy yminañ.

19 Ca' yjeyity paady miich ajcxy mnaybajc-huäcxí mïd ajcxy mjbic-huinmañ ycixpi, jaydebi ñiguëxigy pin je' janch tiydudägy cuydumb Dios ytiy'ajt.

20 Co miich ajcxy mnayyöymújcigixy ma je naysyöymujctac, jadu'n yhuimbidezimy co ca' mguydungixy nej ypadyi ñich ajt nHuindzin Jesucristo ytiy'ajt co mjatungixy je "Huindzin je' ySanta Cena".

21 Com co je hora paady ma yam mdungixy je "Huindzin je' ySanta Cena" nidüg nidüg miich ajcxy mgaaygixy abicyjaty, e ca' mdungix cuendi yi jacjadyi migügtijc, paady nijëjity migügtijc ayuu y'ijtcixy, e nijëjity anaxy ycaaygixy y'uuccixy, ixti ymuucigixy nijëjity.

22 ¿Nej ca' miich ajcxy mïdity mjïn mdijc ma jëbi mgaaygixy m'uuccixy? Jadu'n nej miich ajcxy mdungixy ca' mmij'ijxcixy ca' mijpidaaccixy je jäy ajcxy nidüg'ócíy huidibi mijpidacp Dios. E nañ jadu'n myajtzo'ydungixy yi ayooibi jäy huidibi ajcxy ca' ti mïdity. ¿Huam ñich miich ajcxy nimähuiipy? ¿Nej jëbi ngömaaygixy miich ajcxy jadu'n nej mdungixy? Ca' huaad ngömaaygixy miich ajcxy co jadu'n m'iditczixy.

Jadu'n nej njäymejtzim ajt nHuindzin Jesús ma yi "Santa Cena"

23-24 Com ñich ajt nHuindzin Jesucristo ci'm xyaj'ixpijcyich je tiy'ajt huidibi ti nyaj'ixpijcyich miich ajcxy, co je huin'it coodz co agojix ajcxy cïyeycy je nHuindzin Jesús, huin'it je' congy je tzajcaagy, e co jayijp yajnaxy Dioscojuyip ma Dios, chi tujc-huäcxí je tzajcaagy, e moy nidüg nidüg ydiscipulos ajcxy. E co ajcxy moyday, chi nimay ajcxy: "Caaygix jada tzajcaagy. Jadu'n ñich jada nninïcx huidibi ngiyegaamybich ma yi o'cin mïd miich ajcxy ycixpi. Jadu'n ñich ti nduñich, jadu'n jada miich ajcxy mdunipy jäymejtziig mïd ñich ycixpi."

25 Co ajcxy ycayday, chi Jesús nañ jadu'n congy je ügy copí'am, e yminañ: "Jada ügy je' jada je Dios y'ayuc jemybi huidibi Dios yajhui'my mïd jäy ajcxy ycixpi, je huidibi ñich nni'py ñidiy'ajt'ajtpy. Naag'oc naag'oc m'uuccixy jada ügy tungixy jäymejtziig mïd ñich ycixpi."

26 Paady naag'oc naag'oc miich ajcxy mgaaygixy jada tzajcaagy, etz m'uuccixy jada ügy, myegipy ajcxy tiy'ajt jadu'n nej Cristo y'o'cy mïd ajt nbocy ycixpi, ixti cooni anajty Jesucristo yhuimbity ya naaxhuiñ.

Nej huaad ngaayim je "Santa Cena"

27 Paady ycixp pinjaty mïd ca'oyjot ca'oyhuinmañ caaygixy je tzajcaagy etz uuccixy je vino'ügy, huidibi ajt nHuindzin Jesús ñinïcx'ajtpy etz ñi'py'ajtpy, hue' ajcxy ymidundigooygixy ajt nHuindzin Jesús ñaaxnïcx etz yi' yñi'py.

28 Paady ycixpi copicy nidüg nidüg mibajcpidijc jayijp yaj'oyihuiipy yci'mjot yci'mhuinmañ, e huin'it jëbi cayipy je tzajcaagy etz ügipy je vino ma je "Santa Cena".

29 Com pinjaty caayb je tzajcaagy etz ügy je vino ma je "Santa Cena", e ca' tuñ cuendi co je' je' ñich ajt nHuindzin Jesús ñinïcx etz ñi'py, hue' je' ci'm ñaymidundigoyii, e Dios tzaachytunib mïd ypocy ycixpi.

³⁰ Paady ycixp may miich ajcxy myuumiidity mba'mmiiidity, pumäy mnayjihuiiyigixy. May miich ajcxy yuu ba'm xyaj'ayoogixy etz may ma miich ajcxy ti m'öccixy.

³¹ Co tiydudägy njot nhuinma'n nyaj'oyiym ci'm, ca' ajt nHuindzin Jesucristo xychaachytuunim.

³² Co ajt nHuindzin Jesucristo xychaachytunim miiid yuu ba'm, paady ycixpi jadu'n xychaachytuunim, jigix ca'ydi nidigooyim ajt n'alma yjugy'ajtin quipxy miiid je naaxhuiñyäjy ajcxy huudibi ca' ajcxy Dios tzigiiygixy.

³³ Paady ycixpi miich ajcxy migügtijc co ajcxy mgaya'nip m'üga'nip je "Santa Cena" nay'ahuixigixy miñ xyipy, e jadu'n mgáaygixipy amugi'.

³⁴ Pen jim pinjaty ma miich ajcxy ooy yuubögyii, jac'oy co ycaayipy y'ügipy ma yci'mdijc jacjayip ma ca'ni ymiñ ma je nayoöymujctac. Jadu'n mdúngixipy, ca'ydi Dios xychaachytuungixy miiid co ca' oy mduungixy je "Santa Cena". Yi jacjadyii ayuc huinma'n jim nyaj'oyihuibich co anajty nicxy ci'm n'ijxcixyich miich ajcxy.

12

Je mic'ajt huudibi Espiritu Santo yejcy ma nidüg nidüg mibijcpidijc

¹ Migügtijc ajcxy, ndzojcpich co miich ajcxy mnejhuñhuipy jadu'n nej je Espiritu Santo xymooyim mic'ajt.

² Miich ajcxy mnejhuñyb co jayip'ajty co ca'ni anajty mmibijccixy Cristo, ooy anajty je ca'oybi xyajnidigooygixy xyajtüdigooygixy, co m'ojadajtcixy tzaadzech quipychech huudibi ca' ymidoy ca' ycapxy.

³ Paady ycixpi ndzojcpich co miich ajcxy mnejhuñhuipy co pinjaty ymina'nipy: "¡Ca' oy jäy yi Jesús!" je jäy huudibi jadu'n minamb, ca' je' anajty yajcapxyii je Dios y'Espiritu. E pinjaty minamb: "¡Jesús ñch ajt nHuindzin!" je' anajty yajcapxip je Espiritu Santo.

⁴ Dios yjihui'n ymic'ajt yejcpy ymic'ajt canaag nax, per tügpajc jeyi je Dios yjihui'n huudibi mic'ajt yejcp.

⁵ Ji yajpaady canaagnax Dios ytung, per tügpajc ajt nHuindzin Jesús huudibi xyajnbijcim nije' nije' tung.

⁶ Ji yajpaady canaagnax huinma'n nej jëbi ndunim Dios ytung. Per tügpajc Dios huudibi xymooyim nidüg nidüg je nhuinma'n nej huaad ndunim Dios ytung.

⁷ Dios yajniguëxigyp ma nidüg nidüg mibijcpidijc je tiy'ajt co ajcxy miiidity yi' yjihui'n ymic'ajt ma ajcxy yjot yhuinma'n. Jadu'n Dios ytuñ miiid tüg'óciy ymibijcpidijc y'oy'ajtin ycixpi.

⁸ Dios miiid yjihui'n ymic'ajt ymooyb nijëjity mibijcpidijc ayuc huinma'n nej jëbi ajcxy yaj'ixpicy Dios y'ayuc. E nañ jadu'n Dios miiid yjihui'n ymic'ajt möy nijëjity mibijcpidijc ixpijin ma yi' ytiy'ajt, per tügpajc je Espiritu Santo huudibi mic'ajt yejcp.

⁹ E nañ jadu'n Dios miiid yjihui'n ymic'ajt möy nijëjity jäy mibijcin, per tügpajc je Espiritu Santo huudibi mic'ajt yejcpy. E nañ jadu'n jacnaagity möy mic'ajt jaydëbi yajtzögy pa'mjäy.

¹⁰ E nañ jadu'n Dios miiid yjihui'n ymic'ajt ymooyb nijëjity mibijcpidijc mic'ajt, jaydëbi mijhuinma'ñytungixy milagro tungixy. E jac nijëjity ymooyb mic'ajt, jaydëbi najtzcapxiiygixy Dios ytiy'ajt. E jac nijëjity Dios ymooyb ixpijin etz huijy'ajtin, jaydëbi ijxajpcixy je espiritu huudibi ca' tiy'ajt miiidity, etz nañ jadu'n ijxajpcixy je espiritu huudibi tiy'ajt miiidip. E jac nijëjity Dios ymooyb je mic'ajt, jaydëbi capxcixy huingbi ayuc, etz nañ jadu'n jac nijëjity ymooyb je ixpijin jaydëbi yajnigüejejcixy je huingbi ayuc.

11 Per tügpajc je Espíritu Santo huídibi ymooyb nije' nije' mibijcpidijc mic'ajt etz huinma'n. Ymooyb nidüg nidüg nej yi' tzocy.

Nidüg'óciy ajt nyajpaatim ma Cristo

12 Cristo jadu'n yi' nej tüg ninícx, je ninícx ymíid canaag nax huídibi yu'cxp. Oy canaag jamíidity huídibi yu'cxp, per tügpajc ñinícx'aty.

13 Co nidüg nidüg ích ajt nníbejtím, chí ích ajt nyajpaatim nej tügpicy jáy. Com Dios yjihui'ñ ymic'ajt tügpajc yajpaady ma nidüg'óciyí ích ajt njot nhuinma'n, ca' ñejity pen judíoáy ajt, o pen ca' ajt njudíoáyity; pen jáy xytumbi'ajtim o pen ndunim ngímdung; hue' n'ijtim nej tügpicy jáy. Dios xy'adigíyím xyjottigíyím yi' yjihui'ñ ymic'ajt nidüg'óciy ích ajt, paady ycixpi tú'ciy nyajpaatim, com tú'ciy nmíjtim Dios yjihui'ñ ymic'ajt.

14 Tügpí jáy ñinícx míid canaagnax huídibi yu'cxp, huídibi mídoob, huídibi ijxp.

15 Co ixypy je teczy jadu'n ymína'ñ: “Ca'p ích ngíjity, paady ca' nyajpaadyích ma je ninícx.” ¿Nej paady ycixpi ca' yajpaady ma ninícxin?

16 O co ixypy je tädzac ymína'ñ: “Ca'p nhuiinity, paady ca' nyajpaadyích ma je ninícx.” ¿Nej paady ycixpi ca' yajpaady ma ninícxin?

17 Co ixypy tüg'óciy je jáy ñinícx y'oc-huin'aty, ¿ma ixypy míidity huídí mídooyb? O co ixypy tüg'óciy je jáy ñinícx ytädzac'aty, ¿ma ixypy míidity huídibi jébi míid tijaty xuugyí?

18 Dios tí pidaci jáy ytecy yhuin y'ahuac etz jac tijaty ma tügpí ninícx jadu'n nej yi' tzojcy.

19 Pen huiindi'ajty ixypy ninícx'ajtp, ¿tí ninícx ixypy jada?

20 Dios tí möy nidüg nidüg jáy yci' ytecy, yhuin y'ahuac, yjijpput etz ytädzac, per tügpajc ñinícx'aty.

21 Ca' huaad je huin ixypy nimäy je cí: “Ca' ích miich nyajmayjaty.” Nañ jadu'n ca' huaad ixypy je cohujc nimay je teczy: “Ca' ích miich nyajmayjaty.”

22 Tügpí ninícx copicy ca'pxy tijaty míid. Huídijaty je ninícx ymíid oy yjaquëxígy nej jihuíy ca' y'oy'ojadajtnity, per copicy yi'.

23 Jadu'n ích ajt njäy'ajtim. Muum ma ajt nninícx ca' oy n'ijxim, paady nayxojxim, jigix jac'oy quëxígip. Nañ jadu'n muum ma ajt nninícx huídí y'oymidzo'yduñi, paady nyüdzim míid huit, jaydëbi oy quëxígity.

24 Muum ma ajt nninícx oy n'ijxim paady ca' nyüdzim míid huit. Jadu'n Dios yaj'oyíy ajt nninícx, jigix ma ca' oy y'ijxity, nxojxim míid huit, jigix jébi oy quëxígy.

25 Jadu'n Dios yajcojy yaj'oyíy ajt nninícx tú'ciy, jigix ca'ydi ñaychiptúnigixy nije' nije' huídibi yücx ma ajt nninícx. Tüg'óciy huídibi nmíid'ajtim ma ajt nninícx naybubéjtigixp miñ xyipy.

26 Pen pijcp muum ma je ninícx, tüg'óciy je ninícx jihuíy je pijcin. Pen muum ma ajt nninícx ooy capxpaady y'ity, chí tüg'óciy je ninícx jotcuje ñayjihuíyí.

27 Miich ajcxy nidüg'óciy Cristo xyñinícx'ajtcixyp, e nidüg nidüg miich ajcxy myajpatcixy ma Cristo ñinícx. Jadu'n nidüg nidüg ích ajt nipaady nej huídí yücxp ma tüg ninícx.

28 Dios yajníbicjpy nije' nije' mibijcpidijc, jigix ajcxy yajnicxip nidüg nidüg yi' ytung. Tim jayíjp yajníbicy je apóstol ajcxy huídibi je míitung yajnicxip. E mímets Dios yajníbicy nijéjity mibijcpidijc huídibi najtzcaxíyb yi' y'ayuc, je midugígpi Dios yajníbicy nije' nije' je mibijcpidijc huídibi yaj'ixpijcp yi' yty'ajt. Dios yajníbicy mibijcpidijc nijéjity huídibi mij huinma'n tumb. E Dios yajníbicy mibijcpidijc nijéjity huídibi yajtzoocp pa'mjáy. E Dios yhuin'ijx huídibi pubejtp ymígügtijc. E Dios yhuin'ijx je mibijcpidijc huídibi ane'míp je

ymigügtijc. E Dios yhuin'ijx je mibijcpidijc huidibi jadip nej capxip huingbi ayuc.

²⁹ Ca' nan nidüg'óciy mibijcpidijc huidibi Dios huin'ijxyp y'apóstol'ajtcixy. Nañ ni ca' nan nidüg'óciy ajcxy najtzcapxiiygixy Dios y'ayuc. E nañ ni ca' nidüg'óciy yi' ajcxy mijhuinma'ñtungixy.

³⁰ Ca' nan nidüg'óciy mibijcpidijc huidibi Dios huin'ijxip ymüd ajcxy mic'ajt cötujc yajtzögipy pa'mjäy. Nañ jadu'n ni ca' ajcxy nidüg'óciy jajtcixy nej yajnguécixipy huingbi ayuc.

³¹ Pijctzoogix cixyot huinjot ma Dios je mic'ajt etz je huinma'ñ oybi. Hch miich ajcxy nyajnixihuipy tüg nñ'aa tü'aa jac'oybi.

13

Je tzojcin je ojjäy'ajtin

¹ Co ixipy ngapxyich tüg'óciy jäy ajcxy y'ayuc, etz nañ jadu'n ngapxyich ángeles ajcxy y'ayuc, e ca' ndzocyich ca' njihuüyich nmigügtijcich, jadu'n yhuimbizimiy hch n'ayuc jadu'n nej tüg tambor o tüg platillo huidibi nigoob ooy ñe'my.

² E co ixipy najtzcapxyich Dios y'ayuc, etz co ixipy njatyich tüg'óciy ixpijcin huidibi pinjaty nejhuüy etz huidibi pinjaty ca' nejhuüy, etz co ixipy nmijpidägyich Dios ymic'ajt, ixti jëbi nyajpidägyich tüg cop, pen ca' ndzocyich njihuüyich nmigügtijcich, ca' hch ti ndzoohuity.

³ E co ixipy nmoydayich ayoobitijc tüg'óciy tijaty nmüdich, e nañ co ixipy ngäyecyich nninix ma jäy ajcxy co huen nöctigoydäy, e ca' ndzocyich njihuüyich nmigügtijcich, ni ti oybi ca' nbada'ñich.

⁴ Yi jäy ajcxy huidibi ooy tzocy ooy jihuüy ymigügtijc, hue' ajcxy ooy mecxtujcin müdity, nañ ooy ajcxy yung naxy yjot yhuinma'ñ. Nañ ca' ajcxy ymigüg ti yajcohuindoyii, e nañ ca' ajcxy ñaygömayii ci'm.

⁵ Yi mibijcpidijc huidibi ajcxy tzojcp jihuüy ymigügtijc, ca' ajcxy oyñinej ycapxcixy, ca' ajcxy yci'm tzojcin adzip tungixy, nañ ni ca' ajcxy yhuindzipity, nañ ni ca' ajcxy ymigüg mijotma'tcixy.

⁶ Yi mibijcpidijc huidibi ajcxy tzojcp jihuüy ymigügtijc ca' ajcxy yjotcujcity co pinjaty ytundigooy. Jotcujc ajcxy co pinjaty tudägy yjäy'ajtcixip.

⁷ Co naychojcin nayjihuüyim, huin'it yajtunim mecxtujcin, huin'it nmibijctayim huidijaty tiy'ajtip, huin'it nmibijctaayim co tüg'óciy tijaty oy yhuimbizimipy, huin'it nmecxtujctayim tüg'óciy tzaachypi ayo'n.

⁸ Yi naychojcin nayjihuüyin ca' yi' ycixipy ytigoyipy ni mina. Minip je xii tiempo ma ca' y'ocyaj'ijxnipy y'ocyajmidoonipy Dios ycapxy y'ayuc hudi jäy ajcxy ñajtzcapxiiygixyp, nañ ni y'ocyajmidoohuipy pin huingbi ayuc capxp, ni y'ocyajtzocy anajty ti diy'ajt.

⁹ Com ca' yca'pxity je ixpijcin huidibi hch ajt nmüd'ajtim. Nañ jadu'n ca' yca'pxity je Dios y'ayuc huidibi hch ajt nnajtzcapxyim.

¹⁰⁻¹¹ Per co anajty nmüd'ajtim ca'pxy Dios y'ayuc ytiy'ajt, chi ycixipy ytigoyipy je ayuc huidibi nmüd'ajtim cham huidibi ca' yca'pxity. Co nmutz'ajtyich nbi'c'anäg'ajtyich, jadu'n anajty ngapxyich nmüydägyich n'iyiyich nejtyin pi'c'anäcin. Per co oy nmij'anäcyñich, chi n'ixmajtnich je pi'c'anäg'atypi huinma'ñ.

¹² Nañ tim jadu'n nyajnajxim jadachambi xii tiempo ca' n'ijxpijctaayim, ca' nhuinjihuüydaayim Dios y'ayuc ytiy'ajt. Jadu'n nipaady nej jihuüy nay'a'ijxnajxim ma tüg ijx, huidibi ti chixni ti yjibicixyñi. Co anajty Jesús yhuimbity jadüg'oc, huin'it huädz nhuinjihuüydaayim Dios y'ayuc ytiy'ajt, com naybadaanim müd Jesús ahuin ajijp. Jadachambi

magama nhuinjihuuyich. Per co nnaybaduuybich müd Jesús, huin'it nhuinjihuidähuibich nej Dios y'ixpijcin müdity, tim jadu'n nej Dios nehuidäy nej hich n'ixpijcin nmüdity.

¹³ Nmibigaanim Cristo huinixii huinitiempo, ca' n'ixmadzaanim nmibijcin ni mina. Nañ njijp'ixim co oybi nbadaanim ma Dios huinixii huinitiempo. Nañ jadu'n ndzojcin njihuuyim migügtijc huinixii huinitiempo. Hue' jac nigi copicyip co naychojcin nayjihuiyim ca'ydi jac ti.

14

Co huingbi ayuc yajcapxy

¹ Naychojcgixy nayjihuiygixy miñ xyipy. Mijottigooygixy nej mbaatcixy Dios yjihui'ñ ymic'ajt canaagnax. Yi Dios yjihui'ñ ymic'ajt huidibi jac'oybi, yi' je' yejcpy mic'ajt jaydëbi mnajtzcapxyygixy Dios y'ayuc ytiy'ajt.

² Yi jäy ajcxy huidibi Dios ymic'ajt müd jaydëbi capxy huing ayuc, hue' ajcxy ymigapxyp Dios, e ca' nan jäy, com yi jäy ajcxy ca' huinjihuuygixy je' ajcxy y'ayuc huidibi capxp. Je Espíritu Santo yejcp je ayuc ma je huidibi capxp. Jadu'n nipaady nej jihuiy ameech je' ycapxy.

³ Pinjaty najtzcapxyyb Dios ytiy'ajt, yi' ycapxhuäcxyp Dios y'ayuc ma yi jäy ajcxy, jaydëbi yujcpedipy ajcxy y'ixpijcin ma Dios y'ayuc, nañ jadu'n jaydëbi ajcxy yjotmicpigipy etz yjotcugiiygixipy.

⁴ Pinjaty capxp huing ayuc, hue' ci'm naybubedyii. Pinjaty najtzcapxyyb Dios y'ayuc ma yci'm ayuc, hue' ypubejtyp tüg'óciy yi mibijcpidijc.

⁵ Huaad co ixypy nidüg'óciy müch ajcxy mgapxcixy huingbi ayuc. Per jac nigi oy co müch ajcxy mnajtzcapxyygixy Dios ytiy'ajt, ca'ydi co mgapxcixy huingbi ayuc. Pinjaty huidibi najtzcapxyyb Dios y'ayuc, jac nigi oy tuñ, ca'ydi jac pinjaty huidibi capxy huingbi ayuc, pen ca' pinjaty capxticxipy je huingbi y'ayuc, jigix je mibijcpidijc jotcuje'ajtin pátcixip.

⁶ Migügtijc ajcxy, co ixypy nnicxyich ma müch ajcxy, e ngapxyich ixypy huingbi ayuc, ¿ti oybi müch ajcxy mbadamyb ma hich? Pen ca' anajty ti pubejtin nduñich ma müch ajcxy, pen ca' nyajnejhuuygixy Dios ytiy'ajt jemybi, pen ca' nyaj'ixpijccixy Dios ytiy'ajt o pen ca' nnajtzcapxyich Dios y'ayuc, o pen ca' nyecyich ixpijcin.

⁷ Tzoc ocpidaacim tüg'ijxpejt ma je xüxy, jadu'n nej je flauti o je arpa. Pen ca' nmido'mbijcim je nota je tono nidüg' nidüg, ca' nmido'mbijcim ti pieza ti xüxy yajxuxp o yajcoob.

⁸ Nañ jadu'n co soldados ajcxy chiptunaangixy, pen je trompeta ca' huädz yxüxy, ca' ni tüg' soldado ñayñi'ixihuañyii ma je tzip ytunañyii yjadañyii.

⁹ Nañ tim jadu'n müd müch ajcxy, pen mgapxcixyp huingbi ayuc huidibi ca' pin huinjihuuy, ¿nej yajnejhuuiipy ti müch anajty mgapxyp? Jadu'n je' anajty yhuimbizimni nej nigoob mdim'ixmiydaaccixy.

¹⁰ Janch co ji yajpaady canaagnax ayuc ya naaxhuiñ ac tigachjaty. Etz janch co nidüg' nidüg' jäy ayuc müdity e ci'm je' ajcxy huinjihuuygixy.

¹¹ Per pen ca' nhuinjihuiyich je ayuc huidibi jäy xyajmigapxpich jadu'n hich yi' nyajnaxyich nej agatz. O pen ca', yi' xyajnajxpich nej agatz.

¹² Paady müch ajcxy co ooy mnijot'ajtcixy Dios yjihui'ñ ymic'ajt canaagnax, yajtungix je mic'ajt huidibi pubedam yi mibijcpidijc, jigix yujcpedipy ajcxy ymibijcin etz y'ixpijcin ma Dios y'ayuc.

¹³ Paady pinjaty jajtp nej capxip huingbi ayuc, copicy co Dios mibijctzohuipy co mic'ajt ymöhuiib, jaydëbi yajñiguejy je ayuc huidibi ycapxamyb.

¹⁴ Pen nmibijctzooybich Dios müd huingbi ayuc, nmibijctzooybich müd ich n'espíritu, per ich nhuinma'ñ ca' ti jäygidacín paady.

¹⁵ ¿Ti huaad ndunipyich? Pues copicy nmibijctzooyich n'ojadatyich Dios müd ich njihui'ñich, e nañ jadu'n nmibijctzooyich müd ich nhuinma'ñich. N'ibadaamyich ngapxpadaamyich Dios müd ich njihui'ñich etz müd ich nhuinma'ñich.

¹⁶ Com pen miich mhuin'igixyp mhuingapxtaaccixyp Dios müd yi mjihui'ñ, je migüg huidibi amidoo'ijtp ca' je' huijnihuïy je huing ayuc huidibi mgapxyp, e ca' jébi ymína'nip “jadu'n jada, Amén.” Com ca' yi' huijnihuïy ti yi' mgapxyp.

¹⁷ Ca' yjegyity co oyjaty ayuc ti myajtuñ co ti myajnaxy Dioscojuyip ma Dios, per yi mmigüg huidibi ca' huijnihuïy miich m'ayuc ca' yi' ti jäygidacín paady.

¹⁸ Nyajnajxypich Dioscojuyip ma Dios co nigí njatyich nej ngápxibyich huingbi ayuc, ca'ydi miich ajcxy nidüg'óciy.

¹⁹ Per co nyajpaadyich ma je mibijcpidijc ti ñayyöymújcigixy, jac'oy co ngapxyich migoox ayuc huidibi mibijcpidijc yhuinjihuïygixyp, ca'ydi co ngápxibich majc mil huingbi ayuc huidibi ca' pin huijnihuïy.

²⁰ Migügtijc ajcxy, ca' ajcxy mmüd'adipy mhuinma'ñ, jadu'n nej pi'ctijc yhuinma'ñ müdity. Ma yi jibicpi huiinma'ñ ymiñ naybidägi jadu'n nej ma'xungdijc huidibi ca' ti jibic huiinma'ñ huijnihuïygixy. Müd'adip miich ajcxy oyjot oyhuinma'ñ jadu'n nej mij'anäctijc huidibi yhuinma'ñ ti ymejtzni ti yca'pxni.

²¹ Jaybety y'ity ma Dios ycötujcín necy ma Dios jadu'n ymína'ñ: “Nmigapxaamybich je may Israel jäy müd huingbi ayuc, e huingbi jäy najtzcapxíhuamb ich n'ayuc ma yi' ajcxy, per ni jadu'n ajcxy xycatuna'ñich cuendi.” Jadu'n je Huindzin Dios ymína'ñ.

²² Paady je' je Dios ymic'ajt huidibi yajcapxp huingbi ayuc, yejcp Dios ymic'ajt ijxpejt ma yi jäy ajcxy huidibi ca' mibijccixy Dios. Per je Dios ymic'ajt huidibi jäy ymüd co najtzcapxíy Dios ytiy'ajt, yejcp ijxpejt ma yi mibijcpidijc, ca' yecy ijxpejt ma yi' ajcxy huidibi ca' ymibijccixy.

²³ Ca' yjegyity jadu'n yjadip, co anajty ti ñayyöymújcigixy je mibijcpidijc, e nidüg'óciy anajty ajcxy ytigíygixy capxpi müd huingbi ayuc huidibi ca' pin huijnihuïy, chi ytigíhuip ma ajcxy ñayyöymugyíi nijéjity huidibi ca' ymibijccixy. ¿Ca' yi' ajcxy ymínáangixyipy co je mibijcpidijc anajty ajcxy ti y'ahuimbijtcixy loci?

²⁴ Pen nidüg'óciy je mibijcpidijc ma je nayyöymujctac najtzcapxíygixy Dios ytiy'ajt müd yci'm ayuc, e co ytigíhuipy pinjaty huidibi ca' ymibicy, e co yi' midohuipy Dios y'ayuc yjihuíhuamyb ypocy. E ci'm huiinmayip nej anajty ti ytundigooy müd Dios co midohuipy co nidüg'óciy mibijcpidijc anajty najtzcapxíygixy Dios y'ayuc.

²⁵ E Dios y'ayuc yajnejhuíhuüb nej anajty ameech ti ytundigooy jotjoty huiinma'ñyoty. E chi jada' ycojxtinay'ihuíhuipy, e ojadadípy Dios, e nañ jadu'n ymína'nip co janch Dios miich ajcxy xymüd'ijtp.

Tungixy tüg'óciy müd tudägy'ajt etz yajxon

²⁶ Migügtijc ajcxy, ¿ti huaad mdúngixipy? Co mnayyöymújcigixipy, nijéjity miich ajcxy mhuin'ixipy tüg salmo, tüg ayuc huidibi yaj'ixpigamyb, tüg tiy'ajt huidibi Dios ti xyajnejhuïygixy, etz capxip huingbi ayuc, etz capxticxipy nej yhuimbizimyb je huingbi ayuc. Tüg'óciy jadu'n tungix, jaydëbi ajcxy jäygidägiy etz yujcpedipy ajcxy ymibijcín huidibi ti ñayyöymújcigixy.

²⁷ Pɨnjaty capxamb ma je naymujctac mɨd huingbɨ ayuc, huen capxy metz o tugɨg jɨy je'yɨ, e huindɨg padɨg huen capxcɨxy, ca' y'animayɨty. E pɨnjaty capxtɨcxamb je' je' yajnɨguejɨp nej yhuimbɨdzɨmyb je ayuc tɨbɨ capxcɨxy.

²⁸ Pen ca' yajpaady ma je nayyöymujctac tɨg jɨy huɨdɨbɨ capxtɨcxɨp je huingbɨ ayuc, jac'oy co ca' nɨ ti yajcapxɨpy mɨd huingbɨ ayuc, jac'oy co mɨgapxɨp Dios jotjoty huɨnma'ñyoty, e ca' capxɨp mayjɨyoty.

²⁹ Nañ jadu'n mayjɨyoty jɨbɨ metz o tugɨg jɨy najtzcaxɨhuɨp Dios ytɨy'ajt, e yɨ jacjadyɨ mɨbɨjcpɨdɨjc huɨdɨbɨ amɨdo'ɨjtp, jɨbɨ ajcxy huɨnmay pen janch Dios je' ytɨy'ajt huɨdɨbɨ ajcxy tɨ najtzcaxɨy, o pen ca' je' Dios tɨy'ajt'adyɨ.

³⁰ Pen jɨm mayjɨyoty jadɨg jɨy Dios yajnejhuɨyɨ nej ycapxɨp, nej tɨy'ajt najtzcaxɨhuɨpy, huen je jɨy y'amonɨpy huɨdɨbɨ anajty jayɨp tɨ ytɨgɨy najtzcaxɨyɨ Dios y'ayuc ytɨy'ajt.

³¹ Jɨbɨ mɨich ajcxy nidɨg'ócɨy mnajtzcaxɨygɨxy Dios ytɨy'ajt huɨndɨg padɨg, jaydɨbɨ tɨg'ócɨy je mɨbɨjcpɨdɨjc ɨxpɨjccɨxy Dios ytɨy'ajt, e nañ jadu'n jɨbɨ nidɨg'ócɨy yjotmɨcpɨjccɨxɨpy.

³² Copɨcy co yɨ' ajcxy huɨdɨbɨ najtzcaxɨyb Dios ytɨy'ajt, huen ajcxy nay'ané'mɨgɨx cɨ'm, e huen capxcɨxy mɨna y'ahuaatzcɨy.

³³ Dios ca' xyajmɨdzojcm nɨcx nhuɨnma'ñyɨdɨgooyɨm, Dios chojcpy co servicio ndunɨm agujc jotcujc.

³⁴ Jadu'n nidɨg'ócɨy mɨbɨjcpɨdɨjc ma canaag cajp ymɨnaangɨxy co ca' huaad tɨxyjɨyɨdɨjc ycapxcɨxy serviciojoty, com Dios tɨ capx'aducy co ajcxy ca' ycapxɨpy serviciojoty. Copɨcy co je yɨyɨdɨjc ajcxy ane'mɨp je servicio, e ca' tɨxyjɨyɨdɨjc ajcxy huaad ane'mgɨxy je servicio, com jadu'n Dios ycötujcm ymɨna'ñ.

³⁵ Pen ñejhuɨhuamyb ajcxy tɨxyjɨyɨdɨjc tɨ ayuc tɨ tɨy'ajt, jɨbɨ ajcxy ñɨyɨyɨdɨjc amɨdoogɨxy co anajty ajcxy yhuimbɨjtcɨxnɨ ma ytɨjc, com tzo'ydu'n yejcp tɨxyjɨyɨdɨjc ajcxy co ycapxcɨxy serviciojoty.

³⁶ Mɨich ajcxy hue' mdzachnaybɨdɨacɨgɨxy nej jɨhuɨy mɨich ajcxy jayɨp tim nejhuɨygɨxy Dios y'ayuc, ca'yɨ jac pɨn. Mɨich ajcxy mnaybɨdɨacɨgɨxy jadu'n nej jɨhuɨy jɨmyɨ jadu'n yajcapxhuäcxy Dios y'ayuc, ca' yjacmaajty.

³⁷ Pen jɨm pɨnjaty ma mɨich ajcxy huɨdɨbɨ naybɨdaacɨp nejɨhuɨy Dios tɨ ymöyɨ mɨc'ajt nej jɨbɨ najtzcaxɨhuɨpy Dios ytɨy'ajt, o tɨ yhuɨnma'ñymöyɨ je Espɨritu Santo tijaty tɨy'ajt, hue' copɨcy nañ jadu'n yñejhuɨhuɨpy co je ayuc huɨdɨbɨ ɨch mɨich ajcxy nyajnijayɨyb, Dios jada y'ane'mɨn ycötujcm.

³⁸ Pɨnjaty jɨm ma mɨich ajcxy huɨdɨbɨ ca' mɨjɨpɨdɨga'ñ etz nɨ ca' cöbɨga'ñ je ayuc tɨy'ajt huɨdɨbɨ Dios tɨ xyaj'ane'myɨch, Dios ca' cöbɨga'ñ yɨjadu'mbɨ jɨy.

³⁹ Com ɨch jada ayuc nyajɨxpɨjcpɨch, paady cham nɨmaaybɨch nmɨgɨgtɨjɨcɨch, co huen najtzojɨygɨxy nej mnajtzcaxɨygɨxy Dios ytɨy'ajt, e nañ jadu'n ca' mgapx'adújccɨxɨpy yɨ' ajcxy huɨdɨbɨ capxamb huingbɨ ayuc.

⁴⁰ Hue' janchtɨy tɨg'ócɨy tungɨxy yajxon, etz mɨd tudägy'ajt, ca' oyñinej mdúngɨxɨpy.

15

Co Cristo yjugypɨjcy jadɨg'oc co y'o'cy

¹ Jadɨgnax, mɨgɨgtɨjɨc ajcxy, ndzojcpɨch co mɨich ajcxy mjäyméjtcɨxɨpy je Jesucristo y'ayuc ytɨy'ajt huɨdɨbɨ tɨ ngapxhuäcxyɨch ma mɨich ajcxy. Je' je' je' ayuc tɨy'ajt huɨdɨbɨ mɨich ajcxy tɨ mgöbɨjccɨxy etz huɨdɨ ajcxy tudägy mɨbɨjccɨxyp.

² Jɨbɨ ajcxy m'alma ñɨdzögɨpy, pen mguydumyɨb ajcxy ɨch n'ayuc huɨdɨbɨ ngapxhuäcxypɨch, e pen ca' anajty tɨ mmɨbɨjccɨxy.

³ Ti ngapxnaxyich ma miich ajcxy je ayuc huídibi Dios jayijp ti xymöyich, etz ti nyajnimaaгыxy huídibi jaccopicyip co Cristo y'o'cy müd ajt nbocy ycixpi, jadu'n nej Dios y'ayuc ymina'n huídibi jaybety ijtp ma yi' ñecy.

⁴ Chi ajcxy yajnaxtigüy Jesús, e codugüg xii yi' yjugypijcy jadüg'oc jadu'n nej Dios y'ayuc ymina'n huídibi jaybety ijtp.

⁵ E co je Cristo yjugypijcy, chi ñayguëxici jayijp ma Pedro, e jac'axam ñayguëxici ma yi' jacjadyii ni majmetzpi apóstol ajcxy.

⁶ Jahueeni xii tiempo yjacnicxy co je Cristo oy ñayguëxigyii nañ jadu'n ma migox nimigo'pxnaxy mibijcpidijc tügpi tiempo. E may yjadu'mbi mibijcpidijc jacjagy'ajtni chambaad, etz naagity ajcxy ti y'ó'ccixni.

⁷ Jahueeni xii tiempo yjacnicxy co Cristo ñayguëxici ma Jacobo, etz nañ jadu'n ma nidüg'óciy yi' y'apóstol ajcxy.

⁸ Jac tim axam ñayguëxici je Cristo nañ jadu'n ma ich. Jacjayijp Jesús huin'ijxy yi' jacjadyii apóstol ajcxy, etz jac'axam ich xyhuin'ijxyich. Jadu'n ich nipaady nej tüg jäy huídibi ooy ti ninajxni je tiempo co ti yma'xung'aty.

⁹ Jaccapxpaady yi' jacjadyii Jesús y'apóstol ajcxy ca'ydi ich. Nañ jadu'n ni ca' ich xypaady co jäy ajcxy xytijibich Jesús y'apóstol, müd co ooy ti n'ixhuidityich ti nbahuidityich Dios yjäy ajcxy.

¹⁰ Ich nje'ajtpich nej nje'atyich müd co Dios may'ajt müd ich tuñ. Je mijmay'ajt je mij'oy'ajt huídibi Dios ti tuñ müd ich, ca' ñaadig'aty, ti y'oybidzimyb. Nigi mictägy ti nduñich ma Dios ytung, ca'ydi jacpinjaty. Ca' nan co ich ndzachmadägyich ma Dios ytung. Hue' Dios oy xymüd'ityich, etz ooy may'ajt tuñ müd ich.

¹¹ Paady pen ti miich ajcxy mbaady Dios ytiy'ajt ma ich, o ma yi' jacjadyii apóstol ajcxy, ca' ñejity. Je' je' je Cristo y'ayuc huídibi ich ajcxy ngapxhuäcxpich, e nañ Cristo yi' y'ayuc tiibi mmibijccixy.

Co öcpi ajcxy yjugypigäpy ajcxy jadüg'oc

¹² Per pen ich ajcxy ayuc ngapxhuäcxpich co je Cristo yjugypijcy jadüg'oc co y'o'cy, ¿na'amy co nijëjity miich ajcxy minaangixy co yi' jäy ajcxy tiibi y'o'ccixy ca' ajcxy yjugypigaangixy jadüg'oc?

¹³ Pues pen janch ca' yjugypigaangixy tiibi y'o'cy, nañ jadu'n ni Cristo ca' ycajjugypijcy jadüg'oc.

¹⁴ Co ixypy yjanchity co Cristo ca' yjugypijcy, nañ tim jadu'n je ayuc huídibi ngapxhuäcxpich ca' ti mic'ajt ixypy müdity. E nañ jadu'n miich ajcxy mmibijcin ca' ixypy chobaady.

¹⁵ Pen tiy'ajt ixypy co je öcpi ca' yjugypigaangixy, huin'it je Dios y'ayuc huídibi ngapxhuäcxpich ixypy yhuimbizimyb anii. Com ngapxhuäcxpich co Dios yajjugypijcy Cristo co y'o'cy, paady pen tiy'ajt ixypy co pinjaty tiibi y'o'ccixy ca' yjugypijcy. Nañ jadu'n ixypy ca' ytiy'ajity co Dios yjugypijcy Cristo.

¹⁶ Pen je öcpidijc ajcxy ca' jugypijccixy etz ca' ajcxy yjugypigaangixy jadüg'oc, nañ jadu'n ni je Cristo ca' ycajjugypijcy jadüg'oc co y'o'cy.

¹⁷ Co je Cristo ca' ycajjugypijcy jadüg'oc co y'o'cy, chi miich ajcxy mmibijcin ixypy ca' choobaady. E ca' miich ixypy ajcxy Dios mbocy xyhuinmecxi.

¹⁸ E pen janch tiy'ajt ixypy co je Cristo ca' ycajjugypijcy, huin'it je mibijcpidijc tiibi y'o'ccixy tigoyaangixy y'alma.

¹⁹ Pen janch tiy'ajt ixypy co nmibijcim Cristo jëyi ma jadachambi tzinaayin ya naaxhuiñ, ca' jac ni ti ixypy njijp'ijxim co n'o'cim. Jadu'n ich ajt nipaady nej locijäy, e jäy ajcxy nigü xynixiicim xyajxiicim, ca'ydi jac ni pin.

²⁰ Per janch co Cristo yjugypijcy jadüg'oc co y'o'cy, je Cristo yi' je' je jayijp jäy huídibi jugypijc jadüg'oc. Co je Cristo yjugypijcy, chi ñicxy jadüg'oc ma Dios

yajpaady, e nañ jadu'n miid yi' ycixpi mayjäy yjugypiga'ñ ajcxy co anajty ti y'öccixy, e yñicxaangixy ma Dios yajpaady.

²¹ Com miid tüg jäy, je Adán, chondacy yi' o'cin ya naaxhuiñ. Nañ tim jadu'n miid tüg jäy, je Cristo, chondacy je jugypijcin co jäy y'o'ccixy.

²² Miid jada ycixpi co Adán ytundigooy oga'n, paady nidüg'óciy jäy patcixy yi' o'cin. Miid jada ycixpi co Cristo yjugypijcy jadüg'oc co y'o'cy, paady nidüg'óciy jäy ajcxy yjugypigaangixy jadüg'oc co anajty ti y'öccixy.

²³ Nidüg nidüg jäy yjugypiga'ñ jadüg'oc jadu'n nej anajty ñigueegiyii. Cristo ti yjayijp'aty co yjugypijcy. Tüg'óciy yi' jacjadyii jäy ajcxy huidibi mijnicxpejtcixp Cristo, yi' ajcxy jugypigamb jadüg'oc co anajty Cristo yhuimbity ya naaxhuiñ.

²⁴ Co anajty je Cristo yhuimbity ya naaxhuiñ, chi ycixipy ytigoyipy je naaxhuiñybi. Cristo yajtigoyamyb tüg'óciy naaxhuiñyjäy y'ane'min, tüg'óciy naaxhuiñyjäy ycötujcin, etz tüg'óciy naaxhuiñyjäy ymic'ajt. Jesucristo ypijctähuaanip tüg'óciy naaxhuiñyjäy ajcxy y'ane'min, e pidactähuiipy ma Dios y'ane'min, e Dios Teedy je' je'ajttähuiib.

²⁵ E tim copicy co je Cristo y'ane'mdähuamyb tüg'óciy, ixti cooni Dios anajty ti mimadactäy tüg'óciy Cristo ymidzip, e ti pidactäy anajty ma Cristo y'ane'min.

²⁶ Jesús yajcixamyb yajtigoyamyb jac'axam je o'cin, ca' ni pin yjac'öcniipy.

²⁷ Com Dios ymimadactähuiip tüg'óciy je Cristo ymidzip, e pidactähuiip ma je Cristo y'ane'min. Per co Dios y'ayuc huidibi jaybety ijtp ymina'ñ co je Cristo ti mimadactäy tüg'óciy, ca' nan hue' je' yajhuinjihuüy co Cristo ti mimadägy Dios. Com Dios yi' je' huidibi ti mimadactäy, e ti pidactäy ma Cristo y'ane'min.

²⁸ Co anajty Dios mimadactay tüg'óciy pinjaty etz tijaty huidibi mic'ajt miid, e co anajty pidactay ma je Cristo y'ane'min, chi je Dios y'ung ypidactähuiipy yi' y'ane'min ma Dios Teedy, etz ane'my yhui'mañ ma Dios Teedy, je huidibi anajty ti mimadactay. Jadu'n Jesucristo tuna'ñ, jigix jëbi Dios miid'ajttäy tüg'óciy mic'ajt etz ane'm'ajt.

²⁹ Pen ca' yjadu'nity, ¿na'amy co mdzachnibejtcixy co öcpi tzach-codinaaygixy? Co ixypy ca' pin yjugypiga'ñ jadüg'oc co anajty ti y'o'cy, ¿na'amy co jäy ñibejtcixy miid öcpi ycixpi?

³⁰ ¿E ti ycixpi co ñich ajcxy nyajpatcixy ayo'nduum jabom jabom?

³¹ Migügtijc ajcxy, janch janch ñich miich ajcxy nimaaygixy co ooy njäygidägyich miich ajcxy. Miid co mmibijccixy je nHuindzin Jesucristo, paady ycixpi ñich miich ajcxy nimaaygixy co jabom jabom nyajpaadyich öcjjp'am.

³² Minaambich jadu'n co ooy nhuindinäy njijptinäyich nmidzip ya Efeso. Tim jadu'n nipaady nej jibic iyujc ahua'n iyujc nhuindinäy njijptinäyich. Pen ca' yjanchity co yi' öcpi ajcxy yjugypigipy jadüg'oc, naadigi'ajtp ixypy co ñich ayo'n jabom jabom nhuindinäy njijptinäyich. Nig oy co ixypy nyajtüyöyim jadu'n nej ayuc y'ityin: "Tzoc caayim uucim, agujc'ajtim jotcujc'ajtim, com jabom huixtic njugy'ajtin ycixaanim miid yi' o'cin."

³³ Ca' mnayyéjcgixy co pinjaty xyhuin'ingixipy. Jadu'n yjadipy nej y'ayuc y'ityin: "Yi' migügtijc ajcxy huidibi jibicjot jibic-huinma'ñ miid, yajtigooyb ajcxy je oyjot oyhuinma'ñ."

³⁴ Ixmajtzcix jibicjot jibic-huinma'ñ etz tzinaaygix tudägy ca' mbocytungixy. Nijëjity miich ajcxy ca' mnejhuüygyxy Dios ytiy'ajt. Jadu'n nmina'ñich, jigix ajcxy mdzo'ydu'n mjihuüygyxy.

Nej ajcxy yi' ögypí yjugypigipy ajcxy jadüg'oc

35 Ycadimjeczyty co nijëjity miich ajcxy xy'amidohuipyich: “¿Ma mic'ajt pátcixipy je o'cpi ajcxy co jëbi yjugypijccixy jadüg'oc? ¿Huidibi ninïcx ajcxy ymi'idamyb?”

36 Ca' miich ajcxy ti mhuinjihuïygixy. Ca' mnejhuïygixy co je moc tím huidibi mniipcixyp ca' ymuxa'ñ ixti cooni anajty jayijp ti ypüch.

37 Ca' miich ajcxy mniipcixy je mocquipy. Hue' miich ajcxy mniipcixyp je tím moc o jacjadyii huingbi tím.

38 E co je tím ymuxy, chi Dios möy je ñinïcx, tím jadu'n nej Dios jayijp ti huinmay ti tzocy. E Dios nije' nije' je tím möy je ñinïcx tigachjaty.

39 Canaagnax ninïcx yajpaady ya naaxhuiñ, ca' ajcxy ytügnaxity. Tigach yi jäy ajcxy müdity ñinïcx, tigachjaty iyujc ajcxy müdity ñinïcx, nañ tigachjaty joon ajcxy müdity ñinïcx, e nañ jadu'n tigachjaty acx ajcxy müdity ñinïcx.

40 Yi tzajpjoty tzinaayb ajcxy tigachjaty müdity ñinïcx, nañ jadu'n huidibi ajcxy tzinaayb naaxhuiñ tigachjaty müdity ñinïcx. Yi tzajpjoty tzinaayb ajcxy ñinïcx müd tigachjaty y'oy'ajtin, ca'ydi jadu'n nej yi naaxhuiñ tzinaayb ajcxy y'oy'ajtin.

41 Yi xii ytïcxin yjajin ca' ñaybadyii müd po' ytïcxin yjajin, nañ tím jadu'n je po' ytïcxin yjajin ca' ñaybadyii müd madza' ytïcxin yjajin. Etz nije' nije' madza' müdity ytïcxin ca' ñaybadyii müd jacjadyii madza' ytïcxin yjajin.

42 Nañ tím jadu'n yjada'ñ müd yi jäy ajcxy tiibi y'o'ccixy co ajcxy yjugypijccixy jadüg'oc. Jäy ajcxy yajnaxtigiy je öcpi naaxnïcx huidibi yhuindigoopy, e yjugypigipy jadüg'oc müd tüg ñinïcx jemybi huidibi ca' yhuindigoya'ñ nimina.

43 Je öcpi ñaaxnïcx co ñaaxtigiy, ca' ti oy'ajtin müdity, e co yjugypijcni jadüg'oc ymüd y'oy'ajtin. Je öcpi ñaaxnïcx co ñaxtigiy, ca' ti mic'ajt müdity e chi yjugypijcni mic'ajt müd.

44 Co je öcpi ñaaxtigiy, hue' yjugypijcni, müd jemybi ninïcx ca'p yaj'ixy. Pen ji yajpaady ninïcx huidibi Dios ti yajcojy müd naax, nañ tím jadu'n ji yajpaady ninïcx huidibi Dios yajcojpy müd yjihui'ñ ymic'ajt ca'p yaj'ixy.

45 Jadu'n jaybety y'ity ma Dios ñecy ma jadu'n ymina'ñ: “Je jayijp Adán ymüd anajty jugy'ajtin.” Je axambi Adán (je' je' je Cristo) je' tüg espíritu huidibi jugy'ajt yejcp.

46 Je huidibi Dios yjihui'ñ ymic'ajt müd ca' je' yjayijp'ajty, je' jayijp'ajt huidi Dios yajcoj müd naax; jac'axam je' huidibi Dios yjihui'ñ ymic'ajt müd, je' je' je Cristo.

47 Je jayijpi jäy huidibi Dios yaj'oyiy, hue' je' yaj'oyiy müd naax (e yajpaady ya naaxhuiñ). Je mimetzpi jäy huidibi Dios yaj'oyiy, ñch ajt nHuindzin Jesucristo, hue' je' chooñ tzajpjoty.

48 Je jäy ajcxy huidibi tzinaayb ya naaxhuiñ, yi' ajcxy ñinïcx tú'ciy ñaybadyii müd Adán ñinïcx huidibi Dios yaj'oyiy müd naax. Yi jäy ajcxy huidibi tzinahuamb tzajpjoty, hue' ajcxy ñinïcx tú'ciy ñaybada'ñyü müd je Cristo ñinïcx huidibi tzinaayb tzajpjoty.

49 Jadu'n nej ñch ajt, tügenax nguëxïcim müd Adán huidibi Dios yaj'oyiy müd naax. Nañ tím jadu'n tügenax nguëxïgaanim müd je Cristo huidibi tzinaayb tzajpjoty.

50 Migügtijc ajcxy, hue' nnimähuaangixy co je ninïcx huidibi müd yxixy etz yñi'py ca' yi' y'ida'ñ ma Dios y'ane'my. Je ninïcx huidibi cixamb tigoyamb ca' pada'ñ it lugar ma yi' ñinïcx ajcxy ity huidibi ca' ycixa'ñ ytigoya'ñ.

51 Tungix cuendi jada ayuc, nyaj'ixpigaamybich miich ajcxy tüg tïy'ajt huidibi ca' pin huinjihuïy. Ca' nan nidüg'óciy ñch ajt n'ögaanim, per nidüg'óciy ñch ajt Dios nninïcx xyajtigadzaanim.

⁵² Co anajty Dios yajxüxy yí ytrompeta, je huidibi anajty cogixiyñip, chi cixipy je naaxhuiñybi. Chi Dios xyajtigadzaanim ajt nninïcx tim tzojcyi, tim tüg jaxigy tüg huinmïpxy. Dios yajxüxamyb yí ytrompeta, e je jäy tiibi ajcxy y'öccixy jugypigip ajcxy jadüg'oc, e ni ca mina ajcxy y'öccixnipy. E ñich ajt huidibi jacjugy'ajtni Dios ñich ajt xyajtigadzaanim nninïcx.

⁵³ Com ñich ajt nninïcx huidibi ögam, huidibi huen tigoyamb, copicy ytigadzip, e nmïd'adaanim ninïcx huidibi ca' öga'ñ ca' yhuindigoya'ñ.

⁵⁴ Co anajty ytigajtzim ajt nninïcx huidibi cixamb huindigoyamb, nmïd'ajtim anajty jemybi ninïcx huidibi ca' ycixa'ñ yhuindigoya'ñ nimina. Co anajty ytigajtzim ajt nninïcx huidibi ögam, e nmïd'ajtim jemybi ninïcx huidibi ca' y'öga'ñ, huin'it cuydunipy Dios y'ayuc huidibi jaybety ijtp huidibi jadu'n yminamb: “Co anajty ajt nHuindzin Dios mïmadägy yí o'cin, huin'it cödigooyñip je o'cin (ca' jacpin y'oc'o'cnip).

⁵⁵ ¿Ma yí o'cin ocjacpada'ñ mic'ajt co tijy xy'ocjactzaachytunaanim? ¿Ma yí o'cin ocjacpada'ñ mic'ajt co tijy xy'ocmïmadägaanim?”

⁵⁶ Mïd co ti ndundigooyim, paady ycixp o'cin nbaatim. Mïd co ca' ti nguydundaayim Dios ycötujcin, paady ycixp o'cin nbaatim.

⁵⁷ Per nyajnajxim Dioscojuyip ma Dios co mijmay'ajt ti tuuñ mïd ñich ajt ycixpi, e ti nmïmadaacim yí o'cin co ajt nHuindzin Jesucristo y'o'cy mïd ajt nbocy ycixpi.

⁵⁸ Paady ycixp, miich ajcxy migügtijc huidibi ooy ndzocy njihuïyich tiydudägy mmïbijccix, ca' m'ixtigïhuäccixy ma mmïbijcin, ca' m'ixmajtzcixy yí mmïbijcin, ca' ajcxy mjotmetzcïygyxy. Tungix jabom jabom ma Dios ytung agujc jotujc, com mnejhuïygyxyp co ca' ñaadigï'aty ajcxy mdung ma ajt nHuindzin Jesucristo ytung.

16

Je cuejtïn mïd je hermano ajcxy ycixpi

¹ Jadu'n nej ymiñ yí meeñ huidibi miich ajcxy myajmujccixyp mïd je mïbijcpidijc ycixpi huidibi jim Jerusalén. Cuydungix je tiy'ajt huidibi ti nyaj'ané'mgixyich yí mïbijcpidijc huidibi canaagpicy yajpatp jim Galacia.

² Naag naag domingo, je jayijpi xi ma je semana y'ixtigiy nidüg nidüg miich ajcxy mbïdägip abicy hueeni pi'cmeeni, jadu'n nej anajty ii ti mbaatcixy. Je pi'cmeeni huidibi anajty ti myajmujccixy mgüend'ajtcixipy ooy, jigix co ñich jim njädip ma miich ajcxy, ca' ycopicyity meeñ myajmújcxipy.

³ E co anajty jim nmechich ma miich ajcxy, miich ajcxy myajnïbigipy nijëjity migügtijc huidibi nicxip jim Jerusalén. E ñich nguexipyich jada migügtijc jim Jerusalén mïd tüg necy etz mïd je meeñ huidibi anajty miich ajcxy ti myajmujccixy, jaydëbi yajcïdigïhuip je mïbijcpidijc jim Jerusalén.

⁴ E pen ooy ytimycopicyity co ñich nañ jadu'n nnïcxibich jim Jerusalén, jëbi ajcxy ñicxy mïd ñich.

Pablo huinmay co nicxa'ñ Macedonia

⁵ Co anajty ndübicyich nnïcxaambich ma miich ajcxy, jayijp naxïhua'ñich Macedonia naaxjot, com copicy jim Macedonia naxïhua'ñich.

⁶ Ca' jecyity co nicxy nhui'myich ma miich ajcxy jecy jecy. Ca' yjecyity co nyajnaxipyich tüg'ócy je tichypo j tiempo mïd miich ajcxy. Co anajty ndzooñich jadüg'oc ma miich ajcxy, nnïcxyich anajty muumjaty, miich ajcxy xytüjijphuohuïbich ma ñich anajty nnïcxa'ñich.

7 Ca' nan tzojccíxy n'ida'ñich mïd miich ajcxy, hue' jatytimy huäcxibaambich ma miich ajcxy jecy jecy, pen ñich ajt nHuindzin Jesús jadu'n tzojcp.

8 Per njac-huäcxibaambich ya Efeso ixti cooni Pentecostés xii anajty ti ñajxtäy.

9 Com nmïdich it lugar ya ma jëbi ngapxhuäcxyich Cristo y'ayuc, e mayjäy huidibi mijpidacp ñich n'ayuc, nañ jadu'n mayjäy ya ooy midzip'aty Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt.

10 Co Timoteo anajty yjädy ma miich ajcxy, tungixy may'ajt mgöbïjccixipy agujc jotcujc ca' ti mhuinmaaygixy, com Timoteo tumb ma ajt nHuindzin Jesucristo ytung tim jadu'n nej ñich nduñich.

11 Paady ycixp ca' huaad miich ajcxy Timoteo mga'oy'ixipy etz mdüjijphuohuïhuipy, jaydëbi ca' ti jotmay mïd'adipy etz yjactüyöyip agujc jotcujc, e ymedzipy ya Efeso ma nyajpaadyich. Com njïjp'ijxypich co Timoteo xyñijädibich quipxyi mïd jacjadyii mïbijcpidijc.

12 Jadu'n nej yjajti mïd ajt nmigüg Apolos. May'ajt nbïjctzoohuich ma Apolos co yi' mïdnicxip nijëjity jacjadyii migügtijc huidibi nicxamb ma miich ajcxy. Per ca' yi' yjotcujcity co ñicxip jadachambi tiempo. Hue' janchtiy jacjiini yñicxipy, pen yaj'ahuätzcïyb anajty.

Capxpocxin huidibi cijxnip je necy

13 Ni'ixi m'idipy ajcxy ma mmïbijcin. Naygüend'ájtigix ma mmïbijcin. Tiydudägy ajcxy mmïbigipy, ca' m'ixtigïhuäccixy ma mmïbijcin. Naybidáacigix huinmic jotmic ma mhuinma'ñ. Mic m'idipy ajcxy ma mmïbijcin.

14 Tüg'óciy tijaty ajcxy mdungixy, tungixp mïd tzojcin jihuïyïn etz oyjäy'ajtin.

15 Migügtijc ajcxy, mnejhuïyb jadu'n nej Estéfanos mïd yjugymigüg ti mïbijccixy Jesucristo y'ayuc. Yi' je' jayïjp ajcxy mïbijcp jim Acaya, e ti yhuinma'ñypidaaccixy co ypubedamyb ajcxy yi' mïbijcpidijc.

16 May'ajt nbïjctzooybich ma miich ajcxy co myajmij'ájtixipy Estéfanos, etz jac pinjaty huidibi pubejtp je mïbijcpidijc etz huidibi ajcxy tumb Dios ytung.

17 Ooy njotcújcityich co Estéfanos, Fortunato, etz Acaico ti ymiñ ma ñich ajcxy ya Efeso. Yi' ajcxy xymïd'ijtpich, com ca' anajty y'oyïy nej nmïd'idipyich miich ajcxy.

18 E yi' ajcxy ti ooy xyajjotcugïyich, e nañ jadu'n miich ajcxy ti mjotcugïyigixy co yi' ajcxy ymiñ ma ñich. Paady ycixp copicy co miich ajcxy myajmij'adip yi' ajcxy etz jacjadyii tim jadu'n nej yi' ajcxy.

19 Yi' mïbijcpidijc huidibi canaagpicy ya Asia naaxjot yquejxyp ajcxy capxpocxin ma miich ajcxy. Aquila etz Priscila etz yi' mïbijcpidijc huidibi ajcxy yöymujcip ma Aquila ytijc yquejxp ajcxy capxpocxin ma miich ajcxy ma ajt nHuindzin Jesucristo yxi.

20 Tüg'óciy je mïbijcpidijc huidibi ya Efeso yquejxp ajcxy capxpocxin ma miich ajcxy. Naygapxpóocxigixy miich ajcxy xic xon.

21 ñich, Pablo, njaaybich mïd ngi'mgi' ngi'mletra jada capxpocxin huidibi nguejxypich ma miich ajcxy.

22 Pen jim pinjaty ca' mijpidägy ñich ajt nHuindzin Jesucristo, huen Dios yajtigooyip ajcxy y'alma. ¡Maranata! Huen tzojc yminipy ajt nHuindzin Jesucristo.

23 Huen ajt nHuindzin Jesucristo oy'ajt may'ajt tunipy mïd miich ajcxy etz xyconuucxip ajcxy.

²⁴ Ndzojcyꝑich njɪhuɪyɪbich miich ajcxy nidüg'óciy huɪdibi yajpaady ma Jesucristo. Jadu'n jada. Amén.

2 CORINTIOS

Yi Mimetz Necy Huidibi San Pablo Yajniguejx Je Mibijcpidijc Jim Corinto

¹ Hich Pablo, Dios jadu'n ti tzocy, paady ycixpi Jesucristo ti xyajñibicyich co ngapxhuäcxibich yi' y'ayuc. Hich müd ajt nmigüg Timoteo nguejxypich jada necy ma je mibijcpidijc jim Corinto. Nañ jadu'n nguejxypich jada necy ma tüg'óciy je mibijcpidijc majaty je cajp huidibi yajpatp jim Acaya ñaaxjot.

² Huen Dios Teedy etz ich ajt nHuindzin Jesucristo may'ajt oy'ajt tunipy müd miich ajcxy etz xyajjotcugíyigixip.

Nej Pablo yjajty y'ayoy

³ Tzoc yajnaxim Dioscojuyip ma Dios, je nHuindzin Jesucristo yTeedy, je Dios Teedy huidibi ajt xypa'ayoohuim, je Dios huidibi yejcp jotcuje'ajtín.

⁴ Dios xyajjotcugíyim co nminaxim nyajnaxim tzaachypi ayo'n jigix jëbi nyajjotcugíyim jacpinjaty huidibi minajxp yajnaxp tzaachypi ayo'n. Tim jadu'n nej ich ajcxy ti nbaady jotcuje'ajtín ma Dios, nañ tim jadu'n yi' ajcxy pada'ñ jotcuje'ajtín ma Dios huidibi minajxp yajnaxp tzaachypi ayo'n.

⁵ Com tim jadu'n nej ich ajt nminaxim nyajnaxim tzaachypi ayo'n müd Cristo ycixpi, nañ tim jadu'n müd Cristo ycixpi nbaatim jotcuje'ajtín.

⁶ Paady ycixpi ich ajcxy nminaxcixy nyajnaxcixy tzaachypi ayo'n, jaydëbi miich ajcxy mbaadip jotcuje'ajtín etz nañ jadu'n ypaadip ajcxy m'alma ñidzoocin. Dios yejcpy jotcuje'ajtín ma miich ajcxy, jaydëbi miich ajcxy mbaadip jotcuje'ajtín etz nañ jadu'n ñidzögip ajcxy yi' m'alma. E co ajcxy mbaadip jotcuje'ajtín etz ajcxy m'alma ñidzoocin, chi jëbi miich ajcxy mmimadägip etz mmecxtugip tzaachypi ayo'n, tim jadu'n nej ich ajcxy nmimadägy etz nmecxtújccixich tzaachypi ayo'n.

⁷ Jotcuje nayjihuïyijich müd miich ajcxy ycixpi, com njjip'ijxpich co mmadägipy ajcxy ma mmibijcin. Com nejhuïybich co miich ajcxy nminaxyp myajnaxyp tzaachypi, tim jadu'n nej ich ajcxy nminaxcixy nyajnaxcixy tzaachypi. E nañ jadu'n Dios yejcpy jotcuje'ajtín ma miich ajcxy, tim jadu'n nej yecy jotcuje'ajtín ma ich ajcxy.

⁸ Migügtijc ajcxy, ich ajcxy ndzojcpich co miich ajcxy mnejhuïhuip jadu'n nej canaagnax tzaachypi ayo'n ti nminaxyich ti nyajnaxyich jim Asia naaxjot. Jayin jahueeni ti ngamimadäga'ñich. Ca' anajty njjip'ixyich co nbidzimipyich juugy ma je jimbi it lugar.

⁹ Jadu'n ich ajcxy nnayjihuïyii nej jäy ajcxy huidibi yajpatcixp o'cjipp'am. Jadu'n ti njatyich, jigix jëbi n'ixpicyich nej ich huaad nigí Dios nyajmij'atyich, je Dios huidibi yajjugypigip yi' jäy ajcxy tübi y'öccixy. E ca' nan ngi'm mic'ajt nmjppidaacpyich.

¹⁰⁻¹¹ Ti ich ajcxy Dios xyñihua'ñ xycohua'ñ, e xyjacnihua'naamb xyjac-cohua'naambich ajcxy ma yi' jäy ajcxy huidibi xyaj'ögaambich ajcxy. E co miich ajcxy xypubejtyich, copicy co jacmibijctzoogix Dios müd ich ycixpi. Njjip'ijxpich co Dios yi' xyjatyimy xyñihua'naambich xycohua'naambich. E pen mayjäy Dios mibijctzoogixy müd ich ycixpi, nañ jadu'n yajnaxcixyipy ajcxy jäygidaacin ma Dios müd je may'ajt oy'ajt ycixpi huidibi Dios ytumyib müd ich ajcxy.

Ti Pablo co yhuäcxijpy, ca' chojc nicxy jim Corinto

12 Jotcuje nayjihuiyijich mïd jada ycixpi com nejhuïybich co ti ndzinäyich mïd tudägy'ajtin etz mïd oyjot oyhuinma'ñ mïd yi mayjäy ajcxy canaag agajp etz jacnïgi ma miich ajcxy. Dios mïd may'ajtin oy'ajtin ti xypubetyich co tudägy ti ndzinäyich, e ca' nguyduñich ngi'mjot ngi'mhuinma'ñich ma ndzinäyich.

13 Hich miich ajcxy nyajnijayïyb je ayuc tiy'ajt huïdibi miich ajcxy jëbi mgapxcixy etz mhuinjihuïgyixy. E nañ jadu'n njijp'ijxypich co miich ajcxy mhuinjihuïpy ïch n'ayuc tüg'óciy.

14 Jadu'n nej miich ajcxy cham cuje-huäcxy mhuinjihuïgyixy ïch n'ayuc ndiy'ajt. Jaciini co anajty je xï je tiempo ymiñ co ajt nHuindzin Jesús y'ane'mañ ya naaxhuiñ, chi miich ajcxy jotcuje mnayjihuihuïyb mïd ïch ycixpi. E nañ tim jadu'n nej ïch ajcxy jotcuje nayjihuihuïyb mïd miich ajcxy ycixpi.

15 Com nejhuïybich co miich ajcxy xychojcpich xyjihuiybich, paady ycixpi nhuinma'ñ nbidägyich co nicxy n'ixaangixy miich ajcxy jadüg'oc, e jadu'n nyajjotcugihuaangixich miich ajcxy mejtz'oc.

16 Jadu'n nhuinma'ñ ti nbidägyich co nnicxa'ñich Macedonia. Per jayijp nnaxa'ñich ma miich ajcxy mgajp. E co anajty ndzooñich Macedonia, jadüg'oc nnicxa'ñich ma miich ajcxy. E jadu'n jëbi miich ajcxy xytüjijphuohuïbich co anajty nnicxyich jim Judea.

17 ¿Nej mdijy, co ïch aametz jotmetz nduñich co ca' ti nnicxyich ma miich ajcxy nej anajty ti nmïna'ñich? ¿Nej mdijy, nhuinma'ñ mïdidyich jadu'n nej naaxhuiñjäy huïdibi minamb co ñicxa'ñ, e chi ca' ñicxni?

18 Per Dios jëbi tiy'ajt yegipy co je ayuc tïbi nyajniimaaygixy, nguydunipyich yi'. Hich n'ayuc janch yi'.

19 Hich mïd Silvano etz Timoteo ngapxhuäcxcixyich Cristo Jesús y'ayuc, je Dios y'ung. E Cristo Jesús y'ayuc janch yi', ycuydumyb je' y'ayuc, tudägy je' ycapxy.

20 Tüg'óciy je ayuc huïdibi Dios yejc jecy'ajty mïd ïch ajt ycixpi, hue' Cristo Jesús cuydundaayb. Paady co ngapxpaatim n'ojadajtim Dios, chi nmïnaanim. "Amén, jadu'n jada," com Cristo Jesús ti cuydundäy Dios y'ayuc.

21 Com je' je' Dios huïdibi xyajmibijcim Cristo, e Dios huïdibi xyajmïd'ijtim Cristo. Jadu'n Dios ytuñ mïd ïch ajcxy etz nañ jadu'n mïd miich ajcxy. Je' je' Dios huïdibi xyajmibijcim etz xypidaacim tügijp ma yi' ytung.

22 Dios ti pidägy ma ajt njot nhuinma'ñ je tiy'ajt co nyajpaatim ma Cristo Jesús. Co Dios xy'adigïyim xyjottigïyim yi' yjihui'ñ ymic'ajt, chi tiy'ajt yecy co nyajpaatim ma Cristo Jesús.

23 Dios jëbi tiy'ajt yegipy co mïd tudägy njot nhuinma'ñ nmïydacyich co ca' jadüg'oc nnicxyñich ma miich ajcxy mic'amy, jadu'n nej anajty nhuinma'ñ ti nbidägyich, mïd co ca' ndzocyich nicxy n'ojcixy huin jijp.

24 Ca' nnicxa'ñich mic'amy ma miich ajcxy, com ca' adzip nyajmibigaangixy miich ajcxy huïdibi copicy ajcxy mmibigipy. Miich ajcxy tiydudägy ti mmibijccixy. Jëyi co nbubedaangixy jaydëbi ajcxy nigï jotcuje'ajt mmïd'adipy ma ajcxy mdzinaayin mjogy'ajtin.

2

1 Paady ycixpi jadu'n nhuinma'ñ ti nbidägyich co ca' nnicxa'ñich mic'amy jadüg'oc ma miich ajcxy, mïd co miich ajcxy nyajtajipy nyajmayipy co ngapxhuijyich mïd ajcxy mbocy ycixpi.

2 Com pen ñich miich anajty ajcxy nyajtajpy nyajmaayb, ¿pin jada' ñich xyajjotcugihuibich? Pues miich ajcxy huídibi tajp mayb, miich ajcxy xya-jjotcugihuibich.

3 Paady ycixpi ti nnijayiygixy jadu'n co ca' nnicxa'ñich mic'amy ma miich ajcxy, com ca' jadu'n ndzocyich co ñich miich ajcxy nyajtajpy nyajmayipy. Jac'oy co ñich miich ajcxy nyajjotcugihuiipy. Com nejhuüyibich co ñich jotcuje nayjihuiyijich mïd miich ajcxy ycixpi. Nañ jadu'n miich ajcxy jotcuje mnayjihuihuüyib co mnejhuühuipy co ti njotcugihuibich mïd miich ajcxy ycixpi.

4 Co ti njayich je necy huídibi ti nguexyich ma miich ajcxy, ooy mij jotmay ti njihuüyich, ixti nyaaxich. Per ca' nan paady ycixpi ti njaayich je necy co nyajtajaangixy nyajmayaangixy. Hue' janchtiy ti njaayich je necy jaydëbi mnejhuüyigixy co mijcajee ndzojccixy njihuüyigixy.

Meecxin ma je pin anajty jibicpi ti tuñ

5 Per pen jim ma miich ajcxy pinjaty ti yecy tajin mayim co ti ytundigooy, pues ca' nan ñich tügpaic tajin mayim jihuiybich. Nañ jadu'n miich ajcxy nidüg'óciy mjihuüyigixyp tajin mayin. Jadu'n nmïna'ñich co huenjaty tajin mayin miich ajcxy mjihuüyigixy, jigix ca' anaxy ajcxy nyajtajip nyajmayip.

6 Yajhuäcxijp je tzaachypï huídibi miich ajcxy mooyb je migüg huídibi ti ytundigooy. Ti mïd jadu'ñi.

7 Jadu'n tzocy cham co miich ajcxy meecx je migüg jadu'n nej ti ytundigooy, etz nañ jadu'n ajcxy myajjotcugihuiipy. Ca' yjeyity co je migüg anaxy oy jihuihuip tajin mayin.

8 Paady ycixp may'ajt nbijctzooyich ma miich ajcxy co myajniguëxigipy ajcxy co mdzocy mjihuüy ajcxy je migüg huídibi ti ytundigooy.

9 ñich miich ajcxy ti nijayiy jayhuin mïd je migüg ycixpi huídibi ti ytundigooy, jigix jëbi nnejhuüyich, pen mguydumyb miich ajcxy ñich n'ayuc, o pen ca' mguydungixy.

10 Jadachambi co pinjaty ti ytundigooy ma miich ajcxy, e miich ajcxy mhuinmecxi yi' ypocy, nañ jadu'n nhuinmeecxip ñich yi' nej ytundigooy. Com ñich co nhuinmeecxyich tüg nmigügich nej ti ytundigooy, jadu'n nduñich mïd miich ajcxy ycixpi, com Cristo y'ijxyp ñejhuüyib tüg'óciy tijaty nduunim.

11 Jadu'n nhuinmeecxim nmigüg ypocy, jigix Satanás, je mujcu', ca' xymimadaacim. Nejhuüyim yajxon nej Satanás mañ'ajt mïdity.

Pablo ca'p anajty yjotcuje'aty jim Troas

12 Co nja'tyich ma je cajp huídibi xijip Troas, chi ngapxhuäcxa'ñich anajty Cristo y'ayuc ytiy'ajt, etz mij ooy tigiydac nbatyich, nej jëbi nduñich ma ajt nHuindzin Jesucristo ytung.

13 Per ca' anajty jotcuje nayjihuiyijich. Com ca' nmïnaybatich je ñich ajt nmigüg Tito jim Troas. Paady ycixp ngapxycixyich mïd je mibijcpidijc ajcxy jim Troas, e nnicxyich jim Macedonia ñaaxjot.

Madaacim ma Cristo

14 Nyajnaxypich jäygidaacin ma Dios co mïd Jesucristo ymic'ajt jatytimy nmïmadacypich jabom jabom tüg'óciy huídibi xymidzip'ajtpich ma tüg'óciy naax cajp. Nañ jadu'n Jesucristo ti xymöyich yi' y'ayuc huídibi ngapxhuäcxypich ma tüg'óciy naax cajp. Je mayjäy ma canaag cajp ooy jäygidaaccixy Cristo y'ayuc. Co ngapxhuäcxich Jesucristo y'ayuc xi ya, jadu'n nipaady nej tüg xuucin huídibi ooy oy xuugy, e y'abojiy xi ya.

15 Co ngapxhuäcxyich Cristo y'ayuc ma yi mayjäy huídibi padamb ajcxy y'alma ñidzoocin ooy Dios jäygidägy. E ñañ jadu'n Dios ooy jäygidägy co ngapxhuäcxyich Cristo y'ayuc ma yi jäy ajcxy huídibi ajcxy y'alma tigoyaamb. Jadu'n ñich ajcxy ndung nipaady nej jihuüy nboomjócxich jabom jabom ma Dios yhuinduu müd Cristo ycixpi.

16 Pinjaty mijpidacp Cristo y'ayuc huídibi ngapxhuäcxyich, hue' je' y'alma nídzoogamb. E pinjaty ca' mijpidägy Cristo y'ayuc, hue' je' y'alma tigoyaamb. Ooy chachchipyty chachmijhuinma'ñity ñich ajcxy ndung.

17 Ca' ñich ajcxy nduñ jadu'n nej jacnaagity ajcxy huídibi Dios y'ayuc mihuídijtip meeñixy. Cixyot huinjot ñich jäy nyaj'ixpijccixy Dios y'ayuc ytiy'ajt. Com Dios ti xyajñibicyich co yi' y'ayuc ngapxhuäcxyich. Müd co nyajpaatim ma Cristo, paady ycixp nduunim jadu'n nej jihuüy nyajpaatim jabom jabom ma Dios yhuinduu.

3

Je jemybi ayuc tiy'ajt huídibi Dios xymooyim

1 Co jadu'n nmına'ñich ¿nej m'ijxcixy nej jihuüy huinjemy nyajtzondäga'ñich ayuc co ndzachnaymayáanigixyich ci'm? ¿Nej mdzojccix co ajcxy nyaj'ixipy tüg tiy'ajt necy co nduñich ma Dios ytung? o ¿Nbijctzohuipich tüg tiy'ajt necy ma müch ajcxy, jadu'n nej nijjity jäy ytungixy?

2 Ca' ñich ajcxy ndiy'ajt necy ycopicyity. Com jëbi yi mayjäy ajcxy tiy'ajt pigipy ma müch ajcxy mdzinaayin mjogy'ajtin co tudägy ti nyaj'ixpiyich müch ajcxy Dios ytiy'ajt. Jadu'n müch ajcxy nipaady nej ñich ajcxy ndiy'ajt necy yjaayity ma ñich ajcxy njot nhuinma'ñ. E jadu'n jäy ajcxy ijxcabipy etz huinjihuüipy.

3 Cristo ci'm ti pidägy yi' ytiy'ajt ma müch ajcxy mjot nhuinma'ñ müd je ayuc huídibi ti ngapxhuäcxyich ma müch ajcxy. Jadu'n müch ajcxy nipaady nej tüg tiy'ajt necy huídibi Cristo ti jaay. E huídibi ñich müch ajcxy ti nyaj'ijxcixy ti nyajñimaaygixy. Müch ajcxy ca' jadu'n ocpaatni nej tüg tiy'ajt necy huídibi jäy ti jay müd tinta. Nañ jadu'n ni ca' yjējity je tiy'ajt huídibi cojayip ma tüg tzaadzech. Hue' müch ajcxy janch nipaady nej tiy'ajt necy huídibi je Dios jugyp i jihuü'ñ ymic'ajt ti jaay ma jäy ajcxy yjot yhuinma'ñ.

4 Nejhuüybich tiydudägy co janch tiy'ajt nej nmına'ñich co Cristo ti xyajñibicyich jada tung müd Dios ycixpi.

5 Ca'p ñich ajcxy jëbi ci'm madägy ma Dios ytung. Tüg'óciy mic'ajt etz tiy'ajt jiiby nbáatcixyich ma Dios, huídibi müd jëbi ndúungixich yi' ytung.

6 Dios ti xymóoygixyich mic'ajt co ndunipyich ajcxy ma yi' ytung. Dios ti pidägy ma ñich ajcxy jemybi ayuc tiy'ajt, huídibi müd xy'ane'mim. Jada jemybi ayuc tiy'ajt je Espíritu Santo pidaacp ma ajcxy njot nhuinma'ñ. E ca' je' yjadu'ñity nej je ayuc tiy'ajt huídibi Moisés yjayhuim jecy'ajty. Müd je Moisés y'ayuc huídibi jaybety ijtp, Dios xymooyim je o'cin. Müd je jemybi ayuc tiy'ajt huídibi je Espíritu Santo yejcyp, Dios xymooyim jugy'ajtin huídibi ca' ycixipy ytigoyipy ni mina.

7-8 Je Dios ycötujcin huídibi Moisés yjayhuim hue' jaybejty oga'n ma tüg tzaa. E je huin'it tiempo ooy Moisés anajty yhuñjijp mic'adixy müd Dios y'oy'ajtin. E je Israel jäy ajcxy ni ca'p je' anajty huaad y'ijxcixy Moisés yhuñjijp, co anajty ooy mic' chach'adixy. E jada Dios y'oy'ajtin huídibi Moisés ymüd, ca' jecy y'ijty. Hue' je' tigooyñip anajty oñydägy'amy. Per pen Dios yaj'ixip anajty yi' y'oy'ajtin co Moisés moy je jäy ajcxy je Dios ycötujcin huídibi ane'm yi' o'cin, nīgi mi'idipy Dios y'oy'ajtin je jemybi ayuc tiy'ajt huídibi je Espíritu Santo xymooyim.

⁹ Pen mij anajty oy'ajtin müdity je cötujcin huídibi tuuñ co y'ane'my ma ñch ajt nbocy n'o'cin. Nigi mij'oy'ajtin müdity Dios y'ayuc ytiy'ajt je jemybi huídibi mĩnaamb co Dios jēbi xyaj'ahuimbijtim tudägy.

¹⁰ Jēbi nmĩnaanĩm co je jēcyip cötujcin y'oy'ajtin ca' yĩ ytimytiijity co nya-jquipxyihuaanim müid je jac'oybi oy'ajtin huídibi Dios y'ayuc ytiy'ajt jemybi ymüid.

¹¹ Com pen ymüid oy'ajtin je cötujcin huídibi ymic'ajt ca' y'ida'ñ huinixĩ huinĩtiempo, nigi oy'ajtin müdity Dios y'ayuc ytiy'ajt jemybi huídibi ca' ycixipy ytigoyipy nimina.

¹² Müid co njijp'ijxim je oy'ajtin huídibi Dios xymöhuaanim müid je jemybi y'ayuc, paady ycixp ngapxhuäcxĩm Dios y'ayuc huinmic jotmic.

¹³ Ca' jadu'n nduunĩm nej Moisés idĩch jecy'ajty co anajty müdity yhuiñyjijp huingobe'nĩy, jigix ca'ydi Israel jäy ajcxy ıxy nej je' anajty ytigoy je Dios y'oy'ajtin huídibi anajty quēxĩcp ma je' yhuiñyjijpin.

¹⁴ Per yĩ Israel jäy jecy'ajty ca' ajcxy yajxon huinjihuıy ti anajty Dios ytumyb müid Moisés, ıxti chambaadni yĩ Israel jäy ajcxy ca' yajxon huinjihuıygıxy co ajcxy capxcıxy je ayuc huídibi Moisés yjayhui'm. Jadu'n nipaady nejihuıy Moisés chambaadni y'ityñi huingobe'nĩy. Co ajcxy mibıgıpy je Cristo, huin'it ajcxy huinjihuıhuıpy, e jadu'n je' paadıpy nej ihuıy Moisés ti ñayhuingobe'ndüdyi. Co yĩ Israel jäy ajcxy mibıjccıxy Cristo, e ıjxıp ajcxy Dios y'oy'ajtin, huin'itni ajcxy huinjihuıhuıpy Dios y'ayuc ytiy'ajt je jēcyip.

¹⁵ İxti chambaadni co yĩ Israel jäy ajcxy capxcıxy je mıgooxpi libro huídibi Moisés yjayhui'm, ca' ajcxy huinjihuıy yajxon Dios y'ayuc, jadu'n nipaady nej ajcxy yhuinma'ñ ymädity.

¹⁶ Pinjaty jothuimbijtp, e mibıcy ñch ajt nHuindzin Jesucristo, oyıyñıp yĩ yhuinma'ñ, e yhuinjihuıhuıpy Dios ytiy'ajt.

¹⁷ Je Huindzin Jesucristo, yĩ je' Dios yjihui'ñ ymic'ajt ymüid. E ma Dios yjihui'ñ ymic'ajt yajpaady, Dios yĩ yĩ jadu'mbi jäy ajcxy yajnihuätzıctutp ma yĩ Dios ycötujcin je jēcyip.

¹⁸ Paady ycixp tüg'ócy ñch ajt jadu'n nipaady nej tüg ıjx ma nni'ıjxim ajt nHuindzin Jesucristo y'oy'ajtin. Com ca' jadu'n patni nej ihuıy n'ıjtim huingobe'nĩy. E nañ jadu'n ñch ajt njacyujcpejtim n'oy'ajtin, jaydēbi nguıpxy-jatytıyım müid Cristo. Com jabom jabom ñch ajt nigi nbaatim n'oy'ajtin ma Cristo. Jada je' huídibi je Dios yjihui'ñ ymic'ajt ytumyb ma ajt njot nhuinma'ñ. E ñch ajt nHuindzin Jesucristo ti pidägy Dios yjihui'ñ ymic'ajt ma ajt njot nhuinma'ñ.

4

¹ Com Dios ti xypa'ayooyıch, e ti xyajnıbıcyıch co ngapxhuäcxıbıch yĩ y'ayuc ytiy'ajt jemybi, paady ycixp ca' njotmetzcıyıch.

² Per ooy ti njijpcodijıygıxyıch ti njijpcogapxıygıxyıch yĩ jäy ajcxy y'ayuc huídibi ajcxy ytungıxyp etz ycapxcıxy ayüch ameech, etz huídibi oymıdzöyduuni. Ca' ñch ajcxy ti nduñıch müid jıbic-huinma'ñ. Nañ jadu'n ni ca' nyajtıgıjtcıxıch Dios y'ayuc. Hue' janchtıy ngapxpıch ajcxy huídibi janchıp. Jadu'n nyaj'ıxpıjccıxyıch yĩ jäy ajcxy, jaydēbi ajcxy jotcujc ñayjihuıyıgıxy ma Dios yhuinduu.

³ Yĩ jäy ajcxy huídibi nicxy y'alma ytigoyaangıxy ca'oydactuuby, ca' ajcxy huinjihuıy Dios y'ayuc oybi nej jēbi ajcxy y'alma nıdzögıpy. Jada je' je ayuc huídibi ngapxhuäcxıcpıch. Pinjaty ajcxy y'alma nıdzögıp yhuinjihuıyb ajcxy jada ayuc.

⁴ Yi' ajcxy huídibi y'alma tígoyaanip ca' mibíjccixy Dios y'ayuc, com Satanás huídibi ane'mb ya naaxhuiñ ti yajmádyii ajcxy yhuinma'ñ. Ca' je' ajcxy huinjihuïy Cristo y'ayuc oybi. Cristo tú'ciy yaj'ixy, tú'ciy mic'ajt miiidity, nej Dios yaj'ixy nej Dios mic'ajt miiidity. E Cristo y'ayuc jadu'n nipaady nej tüg mijtícxin huídibi Satanás ti ahuijztucy ca'ydi yticxy ma je' ajcxy.

⁵ Co ích ajcxy ayuc ngapxhuäcxyich, ca' ích ajcxy ngapxhuäcxy ngi'm'ayuc ngi'mdiy'ajt. Hue' ích ajcxy ngapxhuäcxy Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt. Ngapxhuäcxyich ajcxy co Jesucristo ñihuindzin'ajttaayb tüg'óciy. E nañ jadu'n ngapxhuäcxyich ajcxy je tiy'ajt co ích ajcxy jadu'n naydijíygyxyich nej jihuïy miich ajcxy xytumbi'adyii miiid Cristo ycixpi.

⁶ Je Dios huídibi jecy'ajty ane'm co huen tícxin ji'aty huídibi codícxip ma ycoodzity, yi' ti xymooyim y'ayuc ytiy'ajt. Yi' y'ayuc tim jadu'n nipaady nej tüg tícxin nmiiid'ajtim ma ajt njot nhuinma'ñ, jigix jébi n'ijxim je Dios y'oy'ajtin huídibi quéxícp ma Jesucristo yhuíñyjipp.

Je jugy'ajtin co nmibíjcm

⁷ Je Dios y'oy'ajtin oybi nmiiid'ajtim ma ajt njot nhuinma'ñ, ích ajt ca' ni ti mic'ajt nmiiid'ajtim ma ajt ngi'mjot ngi'mhuinma'ñ. Jadu'n Dios pídagyñi yi' y'oy'ajtin ma ích ajt, tim jadu'n nej jäy ajcxy pídaaccixy pi'cmeeñ ma pi'c'idzimboch.

⁸ Oy ích ajcxy nminaxyich nyajnaxyich may ayo'n, per ca' ndajy nmayich ajcxy anaxy. Ooy nhuinmay'ahuidíjtcixyich miiid je tzaachypi ayo'n ycixpi, per ca' nhuinma'ñyidígóoygyxyich.

⁹ Oy ích ooy nmídzip xy'ixhuidityich xypahuidityich, per Dios ca' xy'ixmachich. Canaag'oc ích nmídzip ti xycujy ti xyjibipyich. Per ca' ích njugy'ajtin ti ytigooy.

¹⁰ Hueñyama'amyity nhuidityich ajcxy nmiiidich je tzaachi'au ma nninícxich, ma jäy ajcxy ti xychaachytúungixich. Je' je' je íxpejt co nhuidityich o'cin jipp'am, tim jadu'n nej Jesús anajty huídity o'cin jipp'am. Ngöbícypich jada tzaachypi, jigix tüg'óciy jäy ajcxy nejhuíhuip co Jesús xypubejtpich xypudígyyich.

¹¹ Namí jacjugy'ajtnich ajcxy, o'cjipp'am ích ajcxy nhuidíjtcixy jabom jabom miiid Jesús ycixpi, jigix jébi tüg'óciy jäy ajcxy nejhuíhuipy co Jesús xypubejtcixyp xypudígyyixyp.

¹² Jadu'n ndzinäyich o'cjipp'am, jigix miich ajcxy miiid'adip jugy'ajtin huídibi ca' ycixipy ytigoyipy.

¹³ Jaybety ymiñ ma Dios ñecy ma jadu'n ymina'ñ: "Ti nmibicyich, e paady ycixpi ti ngapxpídzimyich nej ti nmibicyich." Tim jadu'n nej Dios ñecy ymina'ñ, nañ tim jadu'n ích ajcxy yminaangixy co nmibíjccixyich Dios, e paady ngapxpídzímgixyich nej nmibíjccixyich.

¹⁴ Com nejhuíyim jadu'n nej Dios yajjugypíjcy Jesús co y'o'cy. Nañ tim jadu'n Jesús xyajjugypígaanim jadüg'oc miiid Dios ymic'ajt co anajty n'o'cim. E quipxyi miiid miich ajcxy xyajnícximip ma Dios yhuinduu.

¹⁵ Tüg'óciy tzaachypi huídibi nminajxypich nyajnaxypich, hue' nminaxyich nyajnaxyich miiid miich ajcxy m'oy'ajtin ycixpi. E co anajty Dios jactuñ may'ajtin miiid jacjadyii mayjäy ajcxy, nañ jadu'n mayjäy yajnájxcixipy jäygidaacin ma Dios, jigix jébi mayjäy íbáatcixipy capxpáatcixipy Dios.

¹⁶ Paady ycixpi ni mina xii, ích ajcxy ngajotmetzcíhuaangixy. Oy ích ajcxy nninícx yjaccöminajc'idích jabom jabom, per ích ajcxy njot nhuinma'ñ nígi mic'ajt paady jabom jabom.

¹⁷ Je tzaachypí je ayo'n huídibí nminajxim nyajnajxim ya naaxhuiñ, ca' yí' ytimytiijity. Cixíp naxíp yí'. E miid co nminajxim nyajnajxim tzaachypí ayo'n, huin'it nbaatim oy'ajtin nígi ymijity y'oyity huídibí ca' ycixípy ñaxípy ni mína.

¹⁸ Ca' huaad íich ajt nhuinma'ñ nbidaacim ma huídijaty cixamb tígoyamb. Tüg'óciy tijaty yaj'ijxp yajhuindícxp ya naaxhuiñ, cixíp tígoyíp yí'. Per huídijaty ca' yaj'ixy yajhuindícxp, idíp yí', ca' ycixípy ytigoyípy nimina.

5

¹ Com nnejhuíyím co n'o'cim, naaxnícx ajt huídibí nmíid'ajtim ya naaxhuiñ cixamb tígoyamb yí'. Dios ymíid ní'ixí jiiiby tzajpjoty huingbí ninícx huídibí yí' tí cojy huídibí xymöhuaanim. Je ninícx huídibí xymöhuaanim jadu'n nipaady ma ajt n'alma nej tüg tíjc huídibí tínaayb huiníxí huinítempo. Tüg tíjc huídibí Dios tí cojy, ca' nan huídibí jáy ajcxy tí cojcíxy.

² Janch tíy'ajt co ca' ooy jotcuje ndzínaayím ya naaxhuiñ miid ajt nninícx. Ooy njíjp'ijxim mína nbadaaním ajt je nninícx huídibí nmíid'adaaním jiiiby tzajpjoty.

³ Je' nninícx xyüdzím tím jadu'n nej co tüg jemyhuit nyajtigíyím, ca'ydi níjtím níhuädz.

⁴ Namí njactzínaayím ya naaxhuiñ miid ajt nninícx, ca' ooy jotcuje nayjihuíyím. Ooy xyajtajím xyajmayím je tzaachypí ayo'n huídibí nminajxim nyajnajxim. Ca' nan co ca' ndzojím ajt nninícx, o co nyajtigoyaaním ajt nninícx. Hue' ndzojím co nmíid'ajtim jemybí jugy'ajtin jemybí ninícx jígix co ajt njugy'ajtin huídibí cixamb tígoyamb, ahuimbidíp yí' jemybí jugy'ajtin huídibí ca' ycixípy ytigoyípy.

⁵ Dios yí' tí yaj'oyíy je jugy'ajtin huídibí nmíid'ajtim cham, jígix jébi nmíid'ajtim huingbí jugy'ajtin huídibí ca' ycixípy ytigoyípy ni mína. Dios tí xymoyím je Espíritu Santo je' je' tíy'ajt ma íich ajtin co nbadaaním jemybí jugy'ajt jembyí ninícx.

⁶ Jabom jabom íich ajt jotcuje naybidaacim. Nejhuíyím co namí njactzínaayím miid ajt nninícx, ca' nmíid'ajtim jemybí ninícx, ca' nyajpaatim ma ajt nHuindzín Jesús chinäy.

⁷ Je' nninícx xyüdzím tím jadu'n nej co tug jemyhuit nyajtigíyím, ca'ydi níjtím níhuädz.

⁸ Jotcuje etz jotmic nayjihuíyím. Nígi jotcuje ixípy nayjihuíyím, e ooy njatzojím co mic'amy ixípy níjxmajtzm jada ninícx, jígix nícxp ndzínaydacpíjím ma ajt nHuindzín Jesús chinäy.

⁹ Paady ycíxp jadu'n njacjugy'ajtim njactzínaayím jígix jébi ajt nHuindzín Jesús jáygidägípy ajt ndzínaayín. Ca' ñejty pen njactzínaayím ixípy miid ajt nninícx, o pen tzoje níjxmajtzm ajt nninícx ixípy, e nícxím ma Jesús yajpaady.

¹⁰ Nidüg'óciy íich ajt nayguëxígaaním ma Cristo ytiydundac, e jiiiby nidüg nidüg paadíp huídi anajty nípidzímíp jadu'n nej anajty tí chinäy, pen oy, o ca' y'oyity.

Je ayuc tíy'ajt huídibí nícy'ajt cidägy'ajt miid

¹¹ Com nejhuíyím co copícy nhuindzígíyím ajt nHuindzín Jesucristo, paady ycíxpí mictägy nyajmíbicíyich yí mayjáy ajcxy Cristo ytiy'ajt. Dios ñejhuíyíb co tudägy íich njot nhuinma'ñích. E nañ jadu'n ndzocyích co miich ajcxy mnejhuíyígíxípy co tudägy íich njot nhuinma'ñích.

¹² Ca'p íich ajcxy yam naygapxpáatígíxy jadüg'oc co íich ajcxy ooy n'oyjáyity, o co íich ajcxy ooy oy ndúngíxyích. Hue' janchtíy lugar nyejcpíyích, jáydébi

miich ajcxy xycapxpadipyich etz jotcuje mnayjihuiyigixipy miid ich ajcxy ycixpi. Jigix jebi miich ajcxy m'adzohuip yi jay ajcxy huidibi capxpatp pinjaty yhuiñyjip ooy oy yquexigy, e ca' ajcxy tuñ cuendi pen je' miid oyjot oyhuinma'ñ, o pen ca'.

¹³ Pen minamb jay ajcxy co ich nlocity, huen xyajnáxcixyich loci miid Dios ycixpi. Pen jay minaangixp co oy huinma'ñ nmididyich, jebi jadu'n ajcxy xyajnáxcixyich jadu'n nej oy huinma'ñ nmididyich miid miich ajcxy m'oy'ajtin ycixpi.

¹⁴ Com Cristo ooy xychojcm xyjihuiyim, paady ycixp njatytimy-capxymidoohuim Cristo. Com nnejhuiyim ajt nidüg'óciy tydudägy co Cristo y'o'cy miid ajt nbocy ycixpi, e paady ycixpi jadu'n nipaady nej jihuiy nidüg'óciy ich ajt ti n'o'cim quipxyi miid Cristo.

¹⁵ Cristo o'c miid tüg'óciy jay ajcxy ycixpi, jigix co tüg'óciy jay ajcxy huidibi jactzinaayb jacjagy'ajtp, ca' ajcxy yajtúngxixipy yci'mjot yci'mhuinma'ñ ma ajcxy chinaayin. Huen ajcxy tzinaaygixy miid Cristo ycixpi huidibi o'c miid yi' ajcxy ypocy ycixpi, etz yjugypjcy jadüg'oc miid yi' ajcxy ycixpi.

¹⁶ Miid co ndzinaayim miid Cristo ycixpi, paady ycixp ca' ndunim cuendi naaxhuiñjyay ajcxy nej ñayñigápxigixy nayñimiydáacigixy. Jayjip ca'ni anajty nmibjcm, ooy anajty ndunim cuendi nej jay ajcxy ñayñigápxigixy nayñimiydáacigixy. Jadachambi etz yjacnicxni xii tiempo, ca' ndunim cuendi nej naaxhuiñjyay ajcxy capxcixy miydaaccixy.

¹⁷ Com tigachjaty cham nhuinjihuiyich Cristo, paady ycixp pinjaty yajpatp ma Cristo, jemyjot jemyhuinma'ñ je' ymiid'ajtnip, jadu'n nipaady nej jihuiy ti ma'xung'aty huinjemy. Je jot je huinma'ñ huidibi anajty ymiid co anajty ca'ni mibicy Cristo, ti je' ñajxtäy, jadachambi ac jemyjot ac jemyhuinma'ñ ti y'ahuimbijttäy.

¹⁸ Tüg'óciy tijaty huidibi ya yajpatp, jiiby choon ma Dios, Dios yaj'oyiday. Miid huidijaty Cristo ytuun miid ich ajt ycixpi, jotcuje n'ijtim miid Dios. E Dios xyajñibjcm co ngapxhuäcxyich Dios y'ayuc jadu'n nej jay ajcxy jebi ajcxy jotcuje y'ijtcixy miid Dios.

¹⁹ Jadu'n mnanaanim co Dios ymiid'ijtpy Cristo. E Dios tuun quipxyi miid Cristo co yi' yaj'oyiy je tzip nej naaxhuiñjyay ajcxy midzip'aty Dios. Dios ca' yajcomidohua'ñ jay ajcxy ypocy huidibi mibjccixp Cristo, miid co Cristo ti yajpocyñihuächy. E Dios ti xyajñibicyich co ngapxhuäcxyich yi' y'ayuc nej jay ajcxy jebi paadip pocyhuinmeecxin, etz nañ jadu'n paadip jotcuje'ajtin ma Dios.

²⁰ Paady nhuidityich miid Cristo ycixpi ngapxhuäcxyich Cristo y'ayuc. Jadu'n huimbizimyb nej jihuiy miich ajcxy Dios xymínucxtaaccixy miid ich n'ayuc jigix mmibjccixipy Cristo y'ayuc. Paady ngodinäyich Cristo co nmínucxtacypich miich ajcxy. Jothuimbijtcix nej mduñdigooygixy miid Dios ycotujcin e Dios xyhuinmeecxip ajcxy mbocy, jigix jotcuje m'idipy ajcxy ma Dios.

²¹ Cristo ca' ma ytundigooy, per miid ajt nbocy ycixpi Dios yajnajx je Cristo jadu'n nej tüg pocyjäy. Jadu'n Dios ytuñ miid je Cristo, jigix co ich ajt n'ijtim ma Cristo, nbaatim je tudägy'ajtin huidibi Dios chojcpy nmid'ajtim.

6

¹ Ich ajcxy etz miich ajcxy quipxyi nduunim ma Dios ytung. Nminucxtacypich miich ajcxy co mgöbigipy ajcxy je may'ajt je oy'ajt huidibi Dios ti tuñ miid miich ajcxy ycixpi, ca'ydi ñaadig'aty Dios ytung.

² Com jadu'n jaybety y'ity ma Dios ñecy ma Dios jadu'n ymina'ñ:

Co je xii tiempo ti patni, ti ich miich m'ayuc midoohui. Ti nbubety nbudigiyich je huin'it xii je huin'it tiempo co ti yhuaad'aty mina jäy ajcxy y'alma ñidzögipy. Jadachambi xii tiempo ti yhuaad'ajtni mina jäbi Dios xyñidzoocim ajt n'alma.

³ Ca' pin n'adziyich co nduñich ma Dios ytung, jigix ca'ydi pinjaty ymina'ñ co ca' oy nduñich.

⁴ Nañ jadu'n ca' n'adziba'ñich miich ajcxy. Nigi ndzocyich co ñiguëxigip tüg'ociy ich ndung co nduñich miid Dios ycixpi. Ooy nyajtuñich mecxtujcin. Ooy nmecxtucyich ayo'n etz tzaachypi. Ooy nyajmayjatyich nhuit nducxy ngaayin n'uucin. Ooy ich ndzinaayin chipity.

⁵ Ti ajcxy xyc'atyich, ti ajcxy xypidáacixyich pujxtigoty. Ti jäy ajcxy xymibidigiyich, e ooy ajcxy yhuaangixy yjihuiygixy. Ti tzaachypi nminaxy nyajnaxyich ma ndungich. Minaajity canaag xii ca' nmäyich, e minaajity ayuu n'ityich.

⁶ Nyajniguëxigpy ich ajcxy co ich ndungixyich miid Dios ycixpi, miid co huadz jot huinma'ñ nmididyich ajcxy. Ca' ma jibicpi nmididyich ajcxy, miid co n'ixp'icixyich ma Dios ytiy'ajt. Ooy mecxtujcin nmididyich ajcxy. Ooy ich ajcxy nba'ayooyich nmigügticich. Dios yjihui'ñ ymic'ajt yajpatp ma ich ajcxy njot nhuinma'ñ. Ooy ich miich ajcxy ndzojccixy njihuiygixy cixyjot huinjot.

⁷ Nyajniguëxigpy ich ajcxy co ndungixyich miid Dios ycixpi, miid co ngapx-huäcxixyich Cristo y'ayuc ytiy'ajt tudägypi, e nañ miid co nmididyich ajcxy Dios yjihui'ñ ymic'ajt, etz miid co nmididyich ajcxy ca'pxy Dios ytiy'ajt tudägypi. Miid yi' ytiy'ajt tudägyp nyajmibicyich jäy ajcxy, etz miid yi' ytiy'ajt naygohua'ñyijich ma nmidzipich.

⁸ Minaajity jay xycapxpáadygixyich; minaajity jäy ajcxy xyñigapxy xyñ'ojigixyich; minaajity jäy yminaangixy co oy nduñich; minaajity jäy yminaangixy co jibic nduñich; mina ngamina jäy xytjicixyich co n'indáacixyich; e minaajity jäy yminaangixy co tiy'ajt ngapxpich.

⁹ Minaajity jäy yminaangixy co ajcxy ca' xy'ixy'ájtigixyich; e minaajity jäy yminaangixy co ooy oy xy'ixy'ájtigixyich; e minaajity ayo'n jijp'am o'cin jijp'am nhuidjtcixyich. Per jactzinaaybich ajcxy jadu'n. Ti je tungmidpi xychaachtungixyich, per ca' ich ajcxy xyaj'o'cyi.

¹⁰ Ooy ich ajcxy njatajixy njamaaygixy, per jabom jabom jotcuyc najjihuiygixyich. Ayoobi ich ajcxy ca' ti meen etz ca' ti pidägy nmid'ájtigixyich. Per nañ jadu'n mayjäy oy'ajtin pada'ñ ma Dios miid ich ajcxy ndung ycixpi, jadu'n jada oy'ajtin nipaady nej meen etz nej pidägy. Oy ca' meen etz ca' pidägy nmididyich ajcxy, per nmidich ajcxy tüg'ociy huidibi nimina ca' ycixy ytigooy.

¹¹ Migügtic ajcxy, huidibi yajpatp jim Corinto, ti nmidcapxcixy ti nmidmiydaaccixy ma jada necy miid tüg'ociy tudägy'ajt. Ti ngapxyich nmidyägyich nej njot nhuinma'ñ nmididyich.

¹² Ca' ich n'ixmach nej ich miich ajcxy ndzojccixy njihuiygixy cixyjot huinjot.

¹³ May'ajt nbijctzooybich ma miich ajcxy co xyajnimähuibich nej miich ajcxy mjot mhuinma'ñ midity tim jadu'n nej ti nduñich miid miich ajcxy. Jadu'n may'ajt nbijctzooyich ma miich ajcxy nej ungeddytjic ajcxy oy'amy y'ung ajcxy ihuicixy capxhuicixy.

Ich ajt je' ma Dios jugyp chinaayin

¹⁴ Miich ajcxy, ca' mdungmujccixy m'ayoomujccixy miid jäy ajcxy huidibi ca' mibijccixy Cristo. Com ca' huaad tudägyjäy ajcxy middzinaaygixy jäy

ajcxy huídibi ca' tudägy huinma'ñ mïdity. ¿Nej jëbi je huídibi tiy'ajtíp ytügïy mïd huídibi ca' ytiy'ajtity? ¿Nej jëbi pinjaty tiy'ajt mïd mïd'idipy pinjaty huídibi ca' tiy'ajt mïdity? Je huídibi tiy'ajt mïd jadu'n nipaady nej chinäy ma jïin ytïcxin. E je huídibi ca' tiy'ajt mïdity ñipap nej jihuiy chinäy agootztuuby.

¹⁵ ¿Nej jëbi Cristo etz Satanás ñay'ayuc-huinjihuiyigixy? ¿Nej jëbi tüg mibijcpi yajtügïy yhuinma'ñ mïd tüg huídibi ca' ymibicy?

¹⁶ Ca' ni nej jëbi tzaadzech quipyechech y'idipy ma Dios ytijc. Com yi' ajcxy huídibi tzaadzech ojadajtp ca' ajcxy yhuinma'ñ ytügïy mïd Dios ytiy'ajt. Je Dios juugypï ymïd chinaydac ma ñch ajt njot nhuinma'ñ, paady ycixp jadu'n ñch ajt nipaady nej Dios ytijc. Com jaybety y'ity ma Dios jadu'n ymïna'ñ: Ndzinaydac nbidägaamybich ma yi' ajcxy. Huididaamybich ma yi' ajcxy yajpaady. Yi' ajcxy ñch xyDios'adaanip. E ñch ajcxy yi' njäy'adaanip.

¹⁷ Paady nañ jadu'n ajt nHuindzin Dios ymïnañ:

Copicy co miich ajcxy m'ixmadzipy yi' jacjadyii jäy ajcxy, e tzinaaygix abicy. Ca' ajcxy mnijot'adipy je jibicpi, huin'it ñch miich ajcxy ngöbigipyich.

¹⁸ ñch miich ajcxy xymïd'adipyich jadu'n nej jihuiy ñch miich ajcxy xy-Teedy'adyii. E jadu'n miich ajcxy m'idipy nej ñch nmang n'anäg.

Jadu'n je mijpi Dios ymïna'ñ.

7

¹ Miich ajcxy huídibi ooy ndzocy njihuiyich, com Dios jadu'n ymïna'ñ co tzinaydac pidäga'ñ ma ajt njot nhuinma'ñ, paady ycixp tzoc yajhuaatzim ajt njot nhuinma'ñ, etz ma ajt n'espíritu, e jadu'n Dios nhuindzigïyim etz nyajmij'ajtim cixyjot huinijot.

Co ajcxy jothuimbijit ma Dios huídibi ajcxy jim Corinto

² Tungix may'ajt xycöbigipich miich ajcxy cixyjot huinijot. Ca' ñch ajcxy ni pin ti nmidundigóoygixyich, nañ jadu'n ca' ni pin ñch ajcxy ti nyaj'ixpïjccixyich jibic-huinma'ñ. Nañ jadu'n ni ca' ñch ajcxy pin ti nhuin'ñich.

³ Ca' jadu'n nmïna'ñich mïd co nyajpocycähua'ñich miich ajcxy. Com jadu'n jacjayip ti mïna'ñich co ooy ndzocy njihuiyich miich ajcxy, tú'ciy ajcxy ndzinaayim, e tú'ciy ajcxy n'ó'cimipy.

⁴ Ooy ñch miich ajcxy njot'amij'adyiijich. Ooy ñch miich ajcxy ngömaaygixy. Ooy jotcuje nayjihuiyijich mïd miich ajcxy ycixpi. Oy njayajpaadyich tzip agujc ayo'n agujc, per co njäyechich miich ajcxy, jotcuje nayjihuiyijich.

⁵ Nej ñch ajcxy nja'ty ya Macedonia, ca' njotcuje'ajtcixyich. Hue' nyajpaadyich ajcxy tzip agujc capxy agujc huen ma'ámyity. Jäy ajcxy xymidzip'ajtpich, etz nañ jadu'n tzigïybich jotjoty huinma'ñjoty.

⁶ Per Dios je huídibi yajjotcugïyb yajjotmïcpïjcp pinjaty tajp mayb, yi' ti xyajjotcugïyich co Tito yja'ty ya ma ñch nyajpaady co jim choñ ma miich ajcxy.

⁷ Ca' nan ti njotcugïyich mïd tim jëyi co Tito ti xyñijädyich. Hue' ti njotcugïyich co yi' ti xyñimäyich jadu'n nej yi' jotcuje'ajtin ti paady ma miich ajcxy. Yi' ti xyajmïdmïydägyich jadu'n nej miich ajcxy tajin mayin mjihuiyigixy mïd mbocy ycixpi. E nañ jadu'n nej mhuinmaaygixy nej nyajpaadyich. E mïd jada ayuc ñgi ti njotcugïyich.

⁸ ñch ca' ndajy nmayich mïd co ñch miich ajcxy ti nyajtajcixy ti nyajmaygixy mïd je necy huídibi ajcxy nyajniguejx. Oy anajty ti njajihuiyich jotmay co nnejhuiyich co miich ajcxy ooy mdajy may tüg xii mejtz xii mïd ñch nnecy ycixpi.

⁹ Jadachambi ooy jotcuje nayjihuüiyiijich. Ca' nmïnaanïm mïd je tajin je mayin ycixpi huidibi miich ajcxy anajty mïd jotcuje'ajtpich, com co je tajin je mayin ajcxy ti xyajjothuimbijtcixy, Dios ti jäygidägy jadu'n nej miich ajcxy ti mmïmadaaccixy je tajin mayin. E ca' ïich ti ndundigooyich ma miich ajcxy co ajcxy njotmaymoy.

¹⁰ Com Dios yjäygidacpyi co jäy njothuimbijtcixy, mïd co taj may ñayjihuiiyigixy mïd ypocy ycixpi. E co ajcxy yjothuimbijtcixy, huin'it ajcxy je y'alma nidzoocin paadipy. E ca' je' huaad nidajim nimaayim co ajcxy y'alma ñidzögy. Co jäy ajcxy nidajcixy nimaayigixy huidi yajpat ya naaxhuiñ, e ca' yjothuimbijtcixy, jadu'ñi nicxy je o'cin nipatcixy.

¹¹ Mïd je tügpi jäy ypocy ycixpi ti mbaatcixy je tajin mayin. Miich ajcxy jadu'n ti mmecxtujccixy je tajin mayin jadu'n nej Dios jäygidägy. Tungix cuendi jada' cham nej ti yhuimbïdzïmy. Tïydudägy janch cham ti mdiydungixy mïd je pocy ycixpi. Ti xyajjotma'tcixy, e ti xy'adzïgiygixy, e ni'ixïy miich anajty m'ijtcixy co mdzaachytunaangixy je huidi ti ytundigooy. E mïd jada ycixpi ti miich ajcxy myajniguëxïccixy, co ca' miich ajcxy ti pocy mmïdity ma jadayaabi huinma'ñ.

¹² Co ïich miich ajcxy jayhuin nijayiy, ca' nmïnaanïm mïd je' ycixpi huidibi anajty ti ytundigooy. Nañ ca' nmïnaanïm mïd je' huidibi anajty ti yajmïdundigooy. Nijayiyich miich ajcxy, jigix jëbi mnejhuüiyigixy je tiy'ajt nej Dios tzocy co nduüñich mïd miich ajcxy m'oy'ajtin ycixpi.

¹³ Com miich ajcxy ti mmïjottigooyb Dios ytiy'ajt, paady ycixpi miich ajcxy ti mbaatcixy jotcuje'ajt, e nañ jadu'n ïich ajcxy ti nbaatcixyich jotcuje'ajt mïd miich ajcxy ycixpi. Nañ jadu'n ooy ti njotcugiyich ajcxy mïd co Tito ooy chachjotcujcity. Oy'amy miich ajcxy ti mgöbijccixy Tito, paady yi' ooy ti yjotcugiy mïd miich ajcxy ycixpi.

¹⁴ Co ti nnimäyich Tito co njot'amij'adyiijich miich ajcxy, ca' ti tzo'ydu'n ti nbaadyich, co yi' oy ti xyco'ixïygixy. Nigi oy ti yhuimbïdzïmy mïd co tüg'ócïy ayuc huidibi ïich miich ajcxy ti nyajnimäy ti yhuimbïdzïmy co yjanchity. Nañ jadu'n ti yhuimbïdzïmy co yjanchity jadu'n nej ti nnimïydacyich miich ajcxy mïd Tito co njot'amij'adyiijich miich ajcxy.

¹⁵ Jadu'n nej co Tito oy miich ajcxy xycogapxïy, yi' ooy nigï xychojccixy xyjihuiygixy co yi' nejhuüy jadu'n nej miich ajcxy mmïjottigooygixy ïich n'ayuc, jadu'n nej mgapxymïdoohuaangixy. E nañ jadu'n co yi' ijxy nej miich ajcxy yi' mgöbijcy mïd tzigï'ñ jihui'ñ.

¹⁶ Ooy jotcuje nayjihuüiyiijich, ooy njot'amij'adyiijich miich ajcxy.

8

Ycüejtcixy mïd oyjot oyhuinma'ñ

¹ Jadügnax, miich ajcxy migügtijc, nyajnejhuühuaamybich nyajmïdmiydägaamybich miich ajcxy, jadu'n nej Dios may'ajt oy'ajt tuñ mïd je mïbijcpïdijc ajcxy huidibi xï ya yajpatp Macedonia.

² Je mïbijcpïdijc huidibi ya yajpatp ti ooy ajcxy minaxy yajnaxy tzaachypi etz ayo'n. Per ca' ñejity, ooy ajcxy jotcuje yajpatcixy. Nañ ayoobi ajcxy, per ti ajcxy may meëñ yajmujccixy, jadu'n nej jihuiy ajcxy ycomeëñity.

³ ïich testigo co je migügtijc mïd yci'm tzojcïn meëñ yejccixy, nej jëbi ajcxy ymadaaccixy mïd meëñ, ixti anaxy ajcxy yejccixy.

⁴ Ooy xymïnucxtägyich ajcxy co n'a'ixïhuibich ajcxy co jëbi ajcxy meëñ yajmujccixy huidibi mïd pubedaangixy jacjadyii je mïbijcpïdijc.

⁵ Nīgi anaxy ajcxy ooy meen̄ yajmujcy ca'ydi jadu'n nej anajty njjpp'ixyich. Jayjpp ajcxy ñayyejci ma ajt nHuindzin Jesucristo, e huin'it ajcxy ñayyéjci gixy ma ñch ajcxy jadu'n nej Dios tzocy.

⁶ E chi jada' ñch ajcxy ooy nminucxtacy Tito co huen nicxy jadüg'oc ma miich ajcxy. Huen nicxy yajcixy yajmay huidibi ti yajtzondägy ma miich ajcxy. Co huen je meen̄ yajmujctäy huidibi cixyjot huinijot mïd mbubedaangixy je mibijcpidijc ajcxy huidibi yajpatp jim Jerusalén.

⁷ Miich ajcxy nīgi ooy mmadaaccixy, ca'ydi jacpinjaty ma tüg'ociy Dios ytung. Ooy mij mibijcin miich ajcxy mïdity. Ooy myaj'ixpijccixy Dios ytiy'ajt. Ooy mmijottigooygixy mguydunaangixy ñch n'ayuc. E nañ jadu'n ooy miich ajcxy xychojccixy xyjihuiygixyich. Nañ ooy ndzocyich co miich ajcxy nīgi pubejtin myegipy ma je mibijcpidijc huidibi jim Jerusalén.

⁸ Ca' jadu'n n'ane'myich co mbubéjtcixipy je migügtijc huidi jim Jerusalén. Hue' ndzocyich co miich ajcxy mnejhuñhuipy jadu'n nej yi jacjadyii mibijcpidijc yhuinma'ñ bidaaccixyp ci'm co pubedaangixy je ymigügtijc jim Jerusalén. Jadu'n mdunipy ajcxy jigix jëbi nnejhuñhuibich pen janch tiy'ajt jadu'n co mdzojccixy mjihuuygixy yi jacjadyii mibijcpidijc.

⁹ Com miich ajcxy mnejhuuygixyp jadu'n nej ajt nHuindzin Jesucristo mijmay'ajt mij'oy'ajt tuñ mïd ñch ajt ycixpi, jadu'n Jesús nipaady nej tüg mijcomeeñybi jiiby tzajpjoty, mïd co yi' xychojccim xyjihuiyim mijcajee, chi yi' ixmajztay yi' y'oy'ajtin jiiby tzajpjoty co ycidacy ya naaxhuiñ etz y'ayooy ya. Miich ajcxy ca' anajty ti mïdity jiiby tzajpjoty, per jadachambi mbadaangixyp mij'oy'ajtin jiiby tzajpjoty.

¹⁰ Mïd miich ajcxy m'oy'ajtin ycixpi, ma jada necy nmooybich miich ajcxy ngapxhuijin jadu'n nej jëbi huaad mdungixy oyjäy'ajtin. Jac'oy co miich ajcxy myajcixipy je huidibi ajcxy myajtzondac jadöjimijt. Miich ajcxy jacjayjpp ca'ydi jac ni pinjaty ti myajtzondaaccixy meen̄ yajmugii huidi mïd mbubedaangixy je mibijcpidijc huidibi yajpatp jim Jerusalén. Nañ jadu'n miich ajcxy jacjayjpp ca'ydi jacpinjaty mijottigooygixy co mbubedaangixy jacjadyii mibijcpidijc.

¹¹ Jadachambi tiempo jactungix pubejtin, meen̄ yajmujccix cixyjot huinijot jadu'n nej ti myajtzondaaccixy ixti mabaad myajmaygixy je meen̄ yajmugii. Nidüg nidüg yejccix nej ajcxy ii mïdity.

¹² Pinjaty y'ofrenda yejcp janch cixyjot huinijot Dios ycöbijcip yi' je' y'ofrenda, jadu'n nej ii mïdity. Dios ca' yi' pijctzoy huidibi ajt ca' nmïdity.

¹³ Ca' nmïna'ñich co oy jadu'n co mbubéjtcixip jacjadyii mibijcpidijc ixti mabaad mnayyajhuí'migixy ayo'ndumb.

¹⁴ Hue' yajmïna'ñ co quipxyjaty mdzinaaygixy, ni pin cayajconaxipy e ni pin cayajmayjadipy. Jadachambi tiempo miich ajcxy mmïdity ca'pxy je huidibi mnidzinaaygixip, ixti miich ajcxy conajxpi, paady ycixp jëbi mbubéjtcixipy migügtijc huidibi yajmayjajtp. Jadüg tiempo miich ajcxy myajmayjadipy, e jacjadyii migügtijc jëbi xypubéjtcixipy, e jadu'n yhuimbizimipy co mnaybubéjtigixy quipxyjaty miñ xyipy.

¹⁵ Com jadu'n jaybety y'ity ma Dios ñecy ma jadu'n ymïna'ñ: "Pinjaty anajty may'amy mïd, ca' yajconajxy. E pinjaty anajty hueeni mïd, ca' yajmayjajty."

Tito mïd ymigügtijc ajcxy

¹⁶ Per nyajnajxypich jäygi daacin ma Dios, com Dios ti pidägy ma Tito yjot yhuinma'ñ co mijottigooy miich ajcxy m'oy'ajtin, tim jadu'n nej ñch nmijottigooyich miich ajcxy m'oy'ajtin.

17 Co may'ajt nbijctzooyich ma Tito co nicxipy jadüg'oc ma miich ajcxy, agujc jotcuyc cöbicy, com ti anajty jayijp yhuinma'n pidägy ci'm co ñicxa'n jadüg'oc ma miich ajcxy. Jadachambi Tito nicxip ma miich ajcxy müd ci'mdzojcin.

18 Quipxyi müd Tito nguexy ich ajcxy yam tüg nmigüg huidibi ooy chachcapxpaadyity majaty mibijcpidijc, co ooy oy ytuñ capxhuäcxi Jesús y'ayuc ytiy'ajt nej huaad jäy ajcxy y'alma nüdzoocin paady.

19 Ca' nan jëyi co je mibijcpidijc yi' ycapxpadyii. Nañ jadu'n ti yhuin'ixyüi mibijcpidijc ajcxy co jëbi yhudity müd ich ajcxy, e tunipy pubejtin müd je may'ajtin oy'ajtin huidibi ich ajcxy ndumybich müd je migügtijc ycixpi jim Jerusalén. Jadu'n nduuñich jaydëbi jäy ajcxy capxpaadip ajt nHuindzin Jesucristo. Etz nañ jadu'n jaydëbi ñiguëxigy co ich ajcxy nbubeda'nich ajt nmigügtijc cixyjot huinijot.

20 Ooy nguënd'atyich je meeñ huidibi je mibijcpidijc ti yajmujccixy, jigix ca'ydi pin huaad xyñigapxy xyñi'ojyich, jadu'n nej ich ajcxy meeñ nya-jmújccixyich.

21 Jadu'n ich ajcxy nhuinma'n nbidägy co tudägy ndunángixyich ca' nan jëyi ma ajt nHuindzin Jesús yhuinduu, nañ jadu'n ma je mayjäy ajcxy yhuinduu.

22 Nañ jadu'n nguejxypich müd yi' ajcxy jadüg ajt nmigüg, je huidibi oy ti ytuñ ma Dios ytung quipxyi müd ich ajcxy e nejhuüybich co tudägy ytuñ cixyjot huinijot. E yi' miich ajcxy ooy xyjot'amij'adyii, e oy ytuna'n müd miich ajcxy ma Dios ytung.

23 Pen jim pinjaty nidiy yajty je Tito, nimaaygix co ich yi' nmigüg, e yi' müd nduuñich ma Dios ytung ma miich ajcxy. E nañ jadu'n pen jim pinjaty nejhuñhua'n pinjäy ajcxy yi', yi' jacjadyiibi huidibi ajcxy nicxp müd Tito. Nimaaygix co je mibijcpidijc ajcxy ya Macedonia ti quexy ajcxy, ytungixy müd Cristo ymij'ajtin ycixpi.

24 Paady ycixp miich ajcxy yi' mdzójccixipy mjihuüygixyipy je migügtijc ajcxy huidibi mimb müd Tito, jigix jëbi je mibijcpidijc ma nidüg nidüg cajp ya Macedonia nejhuñhuipy co miich ajcxy yi' mdzojccixy mjihuüygixy je mibijcpidijc tiydudägy. E paady ycixp jëbi ich jotcuyc nayjihüiyijich müd miich ajcxy ycixpi.

9

Je cüejtin müd je mibijcpidijc ajcxy ycixpi

1 Nañ ca' yjaty ycopicyity co ich miich ajcxy njacnijayüygixipy co je mibijcpidijc huidibi xii ya pubejtin tunaangixyp ma Dios yjäy huidibi ajcxy jim Judea.

2 Com nejhuüybich co miich ajcxy nañ jadu'n mbubedaangixy cixyjot huinijot Dios yjäy huidibi ajcxy jim Judea. Paady ycixp jotcuyc ich jadu'n nnimäyich je mibijcpidijc ya Macedonia jadu'n nej miich ajcxy jim Acaya mhuinma'n pidacy jidöjimijc co mbubedaangixy je mibijcpidijc huidibi jim Judea. E müd co miich ajcxy jayijp mhuinma'n ti mbidaaccixy co mbubedaangixy je mibijcpidijc huidibi ajcxy jim Judea, paady ycixp may mibijcpidijc ya Macedonia yhuinma'n pidaaccixy co ypubedaangixy nañ jadu'n.

3 Paady nguejxypich Tito müd jacjadyii migügtijc ma miich ajcxy, jaydëbi xypubéjtcixipy ma je meeñ yajmugii, jadu'n nej ti mbidaaccixy huinma'n. E ich ca' ti tzo'ydu'n nbáadibich müd miich ajcxy ycixpi ma jada pubejtin huidibi ajcxy mguexamyb jim Judea. Com ich ti nnimäyich mayjäy co miich ajcxy ni'ixi' m'ijtcixy müd mbubejtin.

⁴ Ca' yjeczyty co nijëjity mibijcpidijc huídibi tzinaayb ya Macedonia ñicxa'nip ajcxy mïid ñich co anajty nñicxyich jim ma miich ajcxy. E co anajty ñich ajcxy jim nmejtzcixy, e chi ajcxy nbáatcixipy ca' anajty ajcxy mni'ixijity. Pues chi ooy tzo'ydu'n njihuñhuibich, com ti anajty ooy njot'amij'ájtigixy. Nañ jadu'n miich ajcxy tzo'ydu'n mjihuñhuip.

⁵ Paady ycixp huinma'ñ nbidägyich co oy jadu'n co nijëjity migügtijc nicxy jayijp xycogapxiygixy, e huen xypubejtzcixy ma yi meen yajmugii jadu'n nej jidójimijt ti mgapxytungixy. E co anajty nmechich jim ma miich ajcxy, chi ni'ixi' anajty ajcxy mïidity yi m'ofrenda, e jëbi jäy ajcxy nejhuñhuip co yi m'ofrenda ti myejccixy cixyjot huinijot, ca'ydi jäy ymïnaangixy co ñich miich adzip ajcxy ti n'ane'mgixy co m'ofrenda nyajmújccixipy.

⁶ Jäymetz miich ajcxy jadu'n nej ayuc y'oc'ity: Pinjaty hueni niip, nañ jadu'n hueeni ycosecha yajpidigy. E pinjaty mij niip, nañ jadu'n mij ycosecha yajpidigy.

⁷ Nidüg nidüg mibijcpi yegipy y'ofrenda jadu'n nej anajty ci'm yhuinma'ñ ti pidägy co yega'ñ. E ca' yegipy ametz jotmetz. E nañ jadu'n ni yca'adzip yca'a'écity. Com Dios chojcpy yjihuiyb pinjaty cixyjot huinijot y'ofrenda yejcp.

⁸ Dios jëbi may'ajt oy'ajt tunipy mïid miich ajcxy mijcajee, e miich ajcxy mbáatcixipy tüg'óciy tijaty conuucxin, e ixti mmïid'adipy tüg'óciy huídibi myajmayajtcixy, e nañ jadu'n conaxpi naadigibi nej huaad jacjadyii mibijcpidijc mbubejtzcixy, e mdúngixipy canaagnax oyjäy'ajtin.

⁹ Jadu'n jaybety ymiñ ma Dios ñecy, ma jadu'n ymïna'ñ: Yi oyjäydijc ajcxy, yi' ajcxy nimooyb ayoobitijc huídibi ajcxy yajmayajtpy. Yi oyjäydijc ajcxy co oyjäy'ajtin tungixy, yejccixyp iixpejt oybi huídibi y'idipy huinixii.

¹⁰ Dios yejcpy je tïim huídibi jäy ajcxy ñiipy, nañ jadu'n Dios yejcpy je jicxy picy huídibi nidzinaayim nijugy'ajtim. E jadu'n co miich ajcxy oyjäy'ajtin mdungix mijcajee, je m'oyjäy'ajtin ajcxy ñipaadip nej jihuiy mgosecha myajpidiccixy may'amy.

¹¹ E jadu'n miich ajcxy mïid'adipy tüg'óciy jugy'ajtin comeen'ajtin, jaydëbi m'ofrenda myejccixy mij'amy. E mayjäy ajcxy Dioscojuyip yajnaxipy ma Dios mïid je m'ofrenda ycixpi, co anajty nyecyich miich ajcxy m'ofrenda ma yi' ajcxy huídibi yajmayajtp.

¹² Co ñich ajt pubejtin nyejcim ma jacjadyii migügtijc, canan jëyi co nbubejtim mïid tijaty yajmayajtcixyp. Nañ jadu'n yi' ajcxy jëbi yajnaxcixy Dioscojuyip canaag'oc.

¹³ Yi' ajcxy capxpadamb Dios mïid co je m'ofrenda huídibi ajcxy ti myejccixy, yi' je' tiy'ajtip co miich ajcxy mgapxymidoogixy Cristo y'ayuc ytiy'ajt. Paady ycixp may mibijcpidijc ajcxy Dios ojadájtzcixipy e nañ jadu'n Dios ñbáatcixipy capxpáatcixipy mïid je pubejtin huídibi miich ajcxy anajty myejcpy mïid yi' ajcxy ycixpi, etz nañ jadu'n mïid jacjadyii mibijcpidijc ycixpi.

¹⁴ E ci'm yi' ajcxy Dios ojadadipy mibijctzohuipy mïid miich ajcxy ycixpi, etz xychójccixip xyjihuiyigixip ooy mïid co Dios je mijpi conuucxin ti yecy ma miich ajcxy.

¹⁵ Dioscojuyip yi Huindzin'ajtim Dios mïid yi ymijconuucxin huídibi ti yecy ma ñich ajtin, ni pin canejhuiy nej jëbi yajnajtzcaxiy.

10

Pablo mïidity cötujcin co y'apóstol'adyii

¹ Ich Pablo nmigapxypich miich ajcxy mïd yungnaxy njot nhuinma'ñ, jadu'n nej jihuïy Cristo miich ajcxy xymïdmïydaaccïxy. Com Cristo yungnaxy jot huinma'ñ mïdïty. Nijëjïty miich ajcxy ymïnaangïx co ooy yungnaxy naybidägyïijich co n'ityich mïd miich ajcxy, e jadachambi co jigüëgy nyajpaadyich, hue' n'ahuimbityich ahua'ñ, ndunaamybïch ti ndunaamybïch.

² May'ajt nbijctzooybïch co anajty ich miich ajcxy nicxy n'ijxcïxy, ca' jadu'n ndzocyich co copïcy n'ahua'ndägïbïch mïd nijëjïty miich ajcxy huidibi xyñïhuambejtpïch, co nduñich etz ngapxyich ngïmtzojcïn tim jadu'n nej huenpïn naaxhuiñjïy ytungïxy etz ycapxcïxy mïd yci'mtzojcïn. Janch ni'ixi' n'ityich, co anajty jim nmechich, chi mïd nnayhuindïnähuiybïch yï' ajcxy huidibi jadu'n xyñïhuambejtpïch.

³ Janch tïy'ajt co ndzïnaayich jadu'n nej naaxhuiñjïy chïnaaygïxy. Per ca' ndzïptuñich nej jïy ajcxy chiptungïxy.

⁴ Ca' ich ajt nyajtunïm naaxhuiñjïy ymic'ajt co nnaygohuaanïm ma je jïbïcpï huidibi xymïdzip'ajtim. Hue' nyajtunïm Dios ymic'ajt, huidibi jëbi mïd nmïmadaacïm tüg'ócïy huidibi ca'oybi mïd.

⁵ Jadu'n ich ajcxy ca' nyajtzobadängïxyich je ayuc tïy'ajt huidibi ca' yjanchïty, etz je' ayuc pïn amïj agïx naybïdaacïp co Dios y'ayuc ytiy'ajt adujci. Tüg'ócïy naaxhuiñjïy y'ayuc ytiy'ajt nbïdáaccïxyich ma Cristo, jigïx tüg'ócïy jïy ajcxy capxymïdohuïp Cristo.

⁶ Co anajty miich ajcxy mhuinma'ñybïdaaccïxy co huädz mgapxymïdohuaangïxy tüg'ócïy Cristo y'ayuc ytiy'ajt, pïnjaty cacapxymïdoy, hue' ni'ixi' n'ijtcïxich co yajmöhua'ñ castigo pïnjaty cacapxymïdoo.

⁷ Miich ajcxy yï' mdzachuendïtungïxy jïy ajcxy nej yjïy'ajtcïxy. Pen jim pïnjaty ñayjihuiyïi janch agujc jotcujc co Cristo yhuin'ixyïi mïd ytung yciïpï, huen huinjïhuïygïxy jotjoty co Cristo ti xyhuin'ïjxcïxyich nañ jadu'n mïd yï' ytung yciïpï.

⁸ Ich ca' ti tzo'ydu'n jihuïyich mïd co ci'm nnaygömayïijich hueeni mïd co Jesucristo xymooygïxyich ane'mïn cötujcïn. Com ich ajt nHuindzïn Jesucristo ti xymóoygïxyich jada cötujcïn, jigïx ich miich ajcxy nyajyeecïp mmïbijcïn, canan nyajtigoyïp ajcxy mmïbijcïn.

⁹ Ca' jadu'n ndzocyich co yquëxïgïpy jadu'n nej jihuïy n'adzïgïhuaangïxy mïd je necy huidibi nyajniguejxypïch miich ajcxy.

¹⁰ Ymïnaangïxy co ich nnecy ooy tzaachyjaty chach chaach. E ymïnaangïxy co ma jïy ajcxy yhuinduu yung naxy njïy'aty, e ngapxïn nmïydáacïnich ca' pïn jïygidägy.

¹¹ Per yï jïy ajcxy huidibi jadu'n mïnaangïxp, copïcy ajcxy nejhuïhuïpy co jadu'n nej ich ngapxïn necyjoty co nijayïygïxy, co nyajpaadyich jigüem, nañ tim jadu'n ngapxa'ñich co anajty n'ityich ma miich ajcxy.

¹² Ca' huaad n'ocnay'ijxquipxïm o nyajtügïyïm mïd yï' ajcxy ytung huidibi tzach naygömayaanïp ci'm. Tzuu huinma'ñ locïhuinma'ñ ajcxy ytungïxyp, co pïn jadu'n nay'ixquipxïp naymïdoguïpxïp mïd yci'm'ayuc yci'mhuinma'ñ huïdi ii yjajtpy ñejhuïyb.

¹³ Ca' ich ci'm naygömayïyb ma ycapadyïi, huidibi ich ajcxy ca' xypätcïxyich. Dios ich ajcxy xyajnejhuïybïch nïje' nïje' it lugar ma yï' tzocy ndúngïxibïch. E Dios jadu'n tzojc co nicxy ndungïxy jim Corinto ma miich ajcxy myajpatcïxy.

¹⁴ Paady yciïpï ndúngïxyich jëyï ma Dios xyquexyich, ca' jac ma. Nej ixïyïpy y'octunyïi y'ocjadyïi, pen ca' ixïyïpy ich jayïjp ti n'ityich ma miich ajcxy. Pues ich tim jayïjp ngapxhuäcx Dios y'ayuc ma miich ajcxy, e ca' jac ni pïn.

¹⁵ Pen huingbi jäy je Dios ytung yajtzondaacip ma tüg cajp, pues ca' ñich huaad jim nduunich, jadu'n nej jihuiy ñich ti nyajtzondägyich je tung. Ca' jadu'n nduunich, hue' njijp'ijxypich co miich ajcxy myajyeegip mmibjcin, huin'it jëbi njactunipich ma miich ajcxy, jadu'n nej Dios tzocy co ndunipyich.

¹⁶ Co anajty jadu'n ti njactuñich ma miich ajcxy, huin'it xii ya n'ñhuäcxa'ñich ngapxhuäcxa'ñich Cristo y'ayuc ytiy'ajt ma je it lugar jactim jiguemjatypï ma miich ajcxy. Per ca' nduna'ñich ma huingbi ti yajtzondägy je tung.

¹⁷ Ooy ycopicyity ngömayim nyajmij'ajtim ajt nHuindzin Jesucristo, e ca' y'oyity co naygömayim ci'm.

¹⁸ Com Dios ca' jäygidägy pinjaty ci'm naygömayip. Hue' Dios yjäygidacypï pinjaty ajt nHuindzin Jesucristo capxpatp.

11

Pablo etz je' ajcxy huidibi y'ayuccapxhuäcxp mïd anï

¹ Huaad co miich ajcxy ixypy xy'ocmimexxtujcich hueeni ñich nloci huinma'ñ huidibi ngapxaamybich. Oy ixypy ñejity mímecxtuccich.

² Ooy ndzocy ooy njihuiyich miich ajcxy. Dios ti xymöyich je tzojcin jihuiyin huidibi nmïdich mïd miich ajcxy ycixpi. Ndzojcyypich co cixyjot huinijot miich ajcxy mmijpidaaccixy Cristo. Co miich ajcxy yajmij'adip Cristo cixyjot huinijot, huin'it jadu'n miich ajcxy nipaadipy nej tüg töxy'anäg pi'cnip huidibi pijcp mïd tüg yëdyjc.

³ Ndzigiiybich co huingbi jäy xyajhuinma'ñyidigoyaangixy mïd ixpicytije y'ayuc huidibi ca' ytiy'ajity. E miich ajcxy m'ixmadzaangixy jadu'n nej cixyjot huinijot ti mmijpidaaccixy Cristo. Tim jadu'n nipada'ñ miich ajcxy mjadaangixy nej yajty jecy'ajty je Eva co tza'ñ yhuin'ini.

⁴ Com miich ajcxy mgöbijccixy huingbi jäy huidibi tigachjaty yaj'ixpijcp Jesús ytiy'ajt, ca' yjadu'nity nej ñich ajcxy nyaj'ixpicyich. Etz nañ jadu'n miich ajcxy jotcuje mgöbijccixy huingbi espíritu, ca' yjëjity je Espíritu Santo huidibi ti mgöbijccixy jayijp'aty. Etz nañ jadu'n mgöbijccixy tigachjaty ayuc tiy'ajt, e ca' y'ocjëjñ huidibi ajcxy m'alma xyajnidzoocip. Ca' y'ocjëjñ huidibi ti mmidoogixy ma ñich ajcxy. Mic'amy mdzachmijpidaaccixy huingjäy y'ayuc.

⁵ Ca' jadu'n ytiy'ajity co yi huindzindijc ajcxy huidibi naydijigixp Jesús y'apóstol huidi jim ma miich ajcxy, co jac mic'ajt mïd ajcxy etz yjacmïd ajcxy ixpijcin ma Dios ytiy'ajt, ca'ydi ñich.

⁶ Oy ñich jada' ca' njatyich nej yajxon ngápxibich, ca' ooy ngo'ayúciyich. Per ca' ñejity com yajxon njatyich nnejhuuiyich Dios ytiy'ajt. E ti nyaj'ijxcixy nyajnejhuuygixy co n'ixpicyciyich ma Dios ytiy'ajt mïd je ayuc huidibi ngapxhuäcxich ma miich ajcxy etz je mijhuinma'ñ huidi nduunich co jim n'ijtyich ma miich ajcxy.

⁷ ¿Nej tundigoyich jada' co ngapxhuäcxyich Jesucristo y'ayuc ma miich ajcxy e ca' nbijctzooyich meeñ mïd ndungich ycixpi? Jadu'n nnayyajnajxich anajty nej tüg midumbi jigix miich ajcxy jac'oy jacjotcuje mdzinähuip.

⁸ Ti ngöbicyich meeñ huidibi jacjadyii mibijcpidijc ti xymöyich huidibi tzinaayb ma huingbi cajp. Yi' ajcxy ymeeñ nyajtuunich co nyaj'ixpijcyich miich ajcxy.

⁹ Co n'ijtyich mïd miich ajcxy jadöjimijt jadöhuix'am ca' nbijctzooyich ma miich ajcxy huidibi nyajmayajtpyich anajty. Ca' n'adzijpyich ni pin. Yi migügtijc huidibi ajcxy tsoon Macedonia, yi' ajcxy xymooyich huidibi anajty nyajmayajtpyich, paady ycixp ca' anajty meeñ nbijctzooyich ma miich ajcxy, ca' n'adzijpich miich ajcxy. E jadu'n njactuna'ñich jadu'n nej nduunich mïd miich ajcxy co n'ijtyich jim jadöjimijt.

10 Nejhuüybich co yjanchity co nmüdidyich Cristo ytiy'ajt, nañ tim jadu'n nnejhuüyich co ci'm nbaadyich huidibi müdnay'ixyijich. E ca' pin ma tüg'óciy je Acaya naaxjot xycapíjicibich jada jotcuje'ajtin.

11 ¿Na'amy co jadu'n nmüna'ñich? ¿Je' co üch miich ajcxy ca' ndzojccixy? Ca' yjadu'nity. Dios ñejhuüyb co ndzocy njihuüyich miich ajcxy.

12 Per njacyajtüyöyaamybich je ndungich huidibi ndumybich, e ca' meen nbijctzohua'ñich müd üch ndung ycixpi jigix co yi jacjadyii huindzindijc huidibi yaj'ixpijccixp ma miich ajcxy, ca' jëbi y'ündaaccixy co yi' ajcxy tú'ciy ytungixy jadu'n nej üch nduüñich.

13 Yi' ajcxy ymünaangixy co Cristo ti yajnibíjicigixy co ajcxy yi' y'apóstol'adyii, e ca' yjanchity, nigoob ajcxy huin'üngixy yi mibijcpidijc. Ñayyajnáxigixy ci'm nej jihuüy Cristo y'apóstol'ájtigixy, e ca' yjanchity.

14 Nañ ni ca' oy nhuinmaayich co jadu'n idützcixy, com nañ jadu'n je Satanás ñayyajtigachyii ñayyajnaxyii nej Dios y'ángel huidibi tiy'ajt müd, e ca' yjanchity.

15 Paady ycixp nmibijcpich co yi jäy ajcxy huidibi tumb müd je mujcu' nañ jadu'n nayyajnaxyii jadu'n nej jäy tudägypi, e ca' yjanchity. Per Dios chaachytunamyb ajcxy jadu'n nej ypadyii müd je jibicpi ycixpi huidibi ajcxy ytumyb.

Je tzaachypi je ayo'n huidibi Pablo yjajtyp co y'ayuccapxhuäcxy

16 Jadüg'oc üch miich ajcxy nmümaaygixy: Ni pin ycamüna'nipy co üch locijity. Per pen nijëjity jadu'n ymünaangixy, ca' ñejity. Miich ajcxy amüdo'o'ijtcix üch n'ayuc, jigix jëbi naygömayijich ci'm.

17 Ca' üch ajt nHuindzin Jesucristo xycötujcmöyich, co jadu'n jëbi ngapxyich jadu'n nej cham ngapxa'ñich. Hue' ngapxa'ñich jadu'n nej tüg loci jäy co naygömaya'ñyijich ci'm.

18 Mayjäy ajcxy ooy ci'm chachnaygömayáanigixyp müd huidibi ti tungixy müd yci'm mic'ajt ya naaxhuiñ. Nañ jadu'n üch nnaygömaya'ñyijich ci'm.

19 Miich ajcxy mdzachcöbijccixyp loci jäy ajcxy y'ayuc, je' co mdzachnayya-jnaxáanigixy jadu'n nej jihuüy ajcxy ooy mdzachcohuinma'ñity.

20 Mgöbijcypy miich ajcxy co jäy ajcxy xytumbi'adiyb nej tim tzojccixy, huidibi ajcxy xyhuinjicxp xyhuimbijcp xyhuimmeetzp, e huidibi ajcxy xy'ane'mgixp, xycamij'ijxcixy xycamij'pidaaccixy, ixti mgöbijccixyp co xycjxcixy ma ajcxy mhüñyijp.

21 Oy njatzo'ydu'njihuüyich co nmüna'ñich co ca' jadu'n nmüdidyich je jotmic'ajtin, jigix jëbi üch miich ajcxy nduüñich jibic, jadu'n nej yi' jadu'mbi huindzindijc ti xytungixy.

Per jadu'n nej yi' ajcxy ñaygapxpadyii ci'm, nañ jadu'n naygapxpada'ñyijich ci'm. Ca' ñejity pen capxpich jadu'n nej tüg loci jäy.

22 Pen hebreojäy yi' ajcxy, hebreojäy üch nañ jadu'n. ¿Conaax cogajp ajcxy Israel? Üch nañ jadu'n. ¿Abraham ajcxy ymij'ap'ajtpy ymijteedy'ajtpy? Üch nañ jadu'n.

23 ¿Nej tumb ajcxy müd Cristo? Nigi nduñyich müd Cristo, ca'ydi yi' ajcxy. Ca' ñejity oy ngapxyich jadu'n nej tüg loci jäy. Jac mic ti nduüñich müd Cristo ca'ydi yi' ajcxy. Canaag'oc codungdijc xychaachytuuñich. Ti nyajc'i'atyich müd matz etz müd coochac janch canaag ci' janch ycamacho'nity. Canaag'oc codungdijc xypidaacyich pujxtigoty, e yi' ajcxy ca'. Canaag'oc o'cin jijp'am ti nyajpaadyich, e yi' ajcxy ca'.

24 Migoox'oc judíojäy ajcxy ytungmüdpí xyc'i'ajtyich müd cochac iipx majmox midaax ci'.

²⁵ Tugüig'oc xychaachytuuñich mïid matz. Tügtecy ajcxy xychaagächich. Tugüig'oc je barco yquín mejy'agujc je huídibi ñich anajty nyajnicxiyb. Co je barco yquín tügtecy, chi tüg tzuum etz tüg xñ n'ijtyich ma je mejy anajty ooy ypidügy.

²⁶ Ooy viaje nduuñich canaag'oc, e o'cjipp'am n'ijtyich ma mïjnïgom yjadyii, e nañ jadu'n ooy anajty may meetzpi yajpaady ma anajty nhuídityich. Nmïgogajpich, yi judíoñy, xyjayaj'ogaanich ajcxy. Ti ayo'n nbaadyich ciudadjoty etz ma yuugjot etz mejyjoty. E nañ ti ayo'n nbaadyich mïid jäy ajcxy huídibi naybidaacip ajcxy nej ñich ajt nmïgüg, e ca' anajty yjanchity.

²⁷ Mïnaajity ooy mïc njihuïyich ndung n'ayo'nich. Canaag'oc ti ndzum-naxyich ca' nmäyich. Canaag'oc nxïnaxyich mïid yuu tidzibi. Janam jatzojc n'ayu'atyich. Mïnaajity ooy njihuïyich je tïchypi, etz nyajmayjatyich nhuit nducxyich.

²⁸ Mïid jada ycixpi etz mïid jac-huídijaty, nañ jadu'n jabom jabom ooy mïc njihuïyich jadu'n nej yajpaady je mïbijcpidijc nidüg'óciy canaag picy xi ya.

²⁹ Pen nijëjity mïbijcpidijc yajpaady amutz ma ajcxy ymïbijcin, nañ jadu'n ñich nayjihuiyijich amutz. Pen nijëjity mïbijcpidijc ypocytungixy, ñich ndzo'ydu'n njihuïybich etz jibic nayjihuiyijich mïid yi' ajcxy ypocycixpi.

³⁰ Pen naygömayaanibich ci'm, naygömayaanibich co amutz njihuïyijich.

³¹ Je Dios ñich ajt nHuindzin Jesucristo yTeedy, je huídibi huaad n'ojadajtim n'ïbaatim ngapxpaatim huinixi huinïtiempo, yi' ñejhuïyb co tiy'ajt jadu'n nej ngapxyich.

³² Jecy'ajty co n'ijtyich jim Damasco, je gobernador huídibi anajty tumb mïid je rey huídibi yxi Aretas, ypidac soldados ajcxy ma jadyii mïjtu' ycajptigiy, jigix jëbi xyajnicxyich mach.

³³ Per je mïbijcpidijc ajcxy xycodiyñajxich naaxcixy mïjcatchjoty ma tüg ventana aguu ma je mïjpocho huídibi je cajp mïid yjübojtz'ahuídityity. E jadu'n ndzoocyich ma je gobernador yci'am.

12

Huídibi Pablo yhuin'ijx etz nejhuïy

¹ Ni ti ycayajpaady ycayajganar'aty co ci'm ndzachnaygömaayim ndzach-nayñigapxim ndzachnayñimiydaacim. Per ca' y'ocnejity nimiydägaamybich ti nhuin'ijxypich cumäyjoty, je huídibi je Huindzin Jesucristo xyajhuin'ijxpih xyajni'ixiybich.

² N'ixy'ajtypich tüg yëydijc huídibi mïbijcp Cristo. Cham majmactz jimïjt ma Dios yajpättigiyii tzajpjoty ma je mïdugügpï tzajp. E ca' nejhuïyich pen hue' yajpättigiyi mïid ñinïcx o pen ca'. Dios tügpajc nejhuïyb.

³⁻⁴ Jadüg'oc nmïna'ñich co Dios ti yajpättigiy je yëydijc ma je oybi it. E ca' nnejhuïyich pen janch ti ypättigiy mïid ñinïcx o pen ca'. Dios tügpajc nejhuïyb. E jiiby ma je oybi it mïdoy capxy ayuc huídibi ca' huaad ni pin jäy capxy mïydägy nimïna.

⁵ Ooy ñich amïj agix nayjihuihua'ñiyijich mïid je jadu'mbi yëydijc jadu'n nej jëjin huídibi Dios yajpättigiy tzajpjoty. Per ca' ñich ci'm nayñimiydäga'ñiyijich naygömaya'ñiyijich. Hue' janchtiy nayñimiydägaanibich ci'm nej nduñ n'ayooyich ma ñich ndzinaayin.

⁶ Oy ixypy ñich ci'm njanayñimiydäga'ñiyijich janch oy nej nduuñ n'ayooyich, ca'p je' anajty ngapxtigooyich, com je' anajty ngapxpich je janchypi. Per ca' jadu'n naygömaya'ñiyijich, com ca' ndzocyich co jäy ajcxy nicxy xycömaayich nïgi anaxy. Huaad jadu'n co ajcxy mïid mïydacy je

mīgügtjic huídibi ajcxy ijxcixp huídibi ndumybich o huídibi ayuc ajcxy ymidoogixp huídibi ngapxpich.

⁷ Je capxy ayuc huídibi Dios xyajnejhuüyich jüby tzajpjoty, ooy anajty chach y'oyity. Paady ycixpi Dios pidacy jadu'n nej jihuüy tüg apy ma ñch nninïcx, jigix ca'ydi amij agix nayjihüyijich. E je apy jadu'n nipaady nej mujcu' xyajtzaachüyich.

⁸ Tugüig'oc Dios ti nmibijctzooyich co huen xyajpidzimich je huídibi xyajtzaachüybich.

⁹ Per je Huindzin Jesús xyñimaayich: “Jëbi jadu'n co may'ajt ndunipich müd müch ycixpi. Co pinjaty pumäy ñayjihüyüi, huin'it nigi ñiguëxigy ñch nmic'ajt.” Paady ycixpi njotcugüyich co pumäy nayjihüyijich, jigix ñiguëxigipy Cristo ymic'ajt ma ñch ndzinaayin.

¹⁰ Paady ycixpi ooy njotcújcidyich co pumäy nayjihüyijich, co jäy xyñigapxy xyñi'ojüyich, co ti nyajmayjatyich, co jäy xy'ixhuídityich xypahüidityich, co tzaachypi nyajnaxyich müd Cristo ycixpi. Co nayjihüyijich pumäy, chi nigi mic nayjihüyijich müd Cristo ymic'ajt ycixpi.

Pablo ca' yjotcujc'aty nej je mibijcpidijc ajcxy jim Corinto ytungixy

¹¹ Co ñch jadu'n ci'm naygapxpadyijich, tim jadu'n nipaady nej jihuüy ñch tüg loci jäy. Adzip müch ajcxy jadu'n xytuuñich co copicy naygapxpadyijich ci'm. Hue' yjapaadyii müch ixypy ajcxy xycömaaybich xycapxpatpich. ñch ca'p ñch ti ndzoohüity. Oy ixypy ñch ca' ti mic'ajt nmüdidyich, per jatytimy nigi mic'ajt nmüdidyich, ca'ydi yi huindzindijc huídibi ma müch ajcxy, huídibi ajcxy naydijip apóstol, e ca' yjanchity.

¹² Ma je tung huídibi nduuñich müd mecxtujcin ma müch ajcxy, ti ooy ñiguëxigy müd canaag ijxpejt, mijhuinma'ñ etz milagros, co ñch janch Cristo xy'apóstol'adyijich.

¹³ Ca' jadu'n ytüy'ajty co mminaangixy co nigi oy ti nduuñich ma yi jacjadyii mibijcpidijc ma jacjadyii cajp, ca'ydi jadu'n nej ti nduuñich ma müch ajcxy. Pen ti ndundigooyich co ca' ti nbijctzooyich meñ müd ñch ndung ycixpi ma müch ajcxy, jadu'n nej jacjadyii ajcxy ytungixy, pues tungix may'ajt meecxcich ajcxy.

¹⁴ Jadachambi ni'ixi' n'ityich co nnïcxa'ñich müdugüig'ocpi jim ma müch ajcxy. Ca' ti pubejtin nbijctzohua'ñich ma müch ajcxy müd ndungich ycixpi. Ca' ndzocyich müch ajcxy mmeñ. Hue' ndzocyich co müch ajcxy xymijnïcxpedipyich. Jac'oy co ñch müch ajcxy nbubedipy, ca'ydi co müch ajcxy xypubedipyich. Jadu'n ñch nipaady müd müch ajcxy nej tüg ungedeedy. Je ungedeedy ypubejtpy y'ung, e ca' nan je ung pubejtyp yteedy.

¹⁵ ñch jotcujc nyajtundähuübich ma müch ajcxy tüg'ócy tijaty nmüdich, ixti ngi'mmic'ajtich tüg'ócy nyajtunaamybich müd müch ajcxy ycixpi, jigix jëbi nbubedipyich müch ajcxy. Oy janiguëxigy co ñch müch ajcxy njadzojccixy njajihüügixy, e müch ajcxy ca' xychóccixyich xyjihüügixyich.

¹⁶ Nijëjity müch ajcxy mminaangixy co janch tüy'ajt co ca' ti pubejtin ti nbijctzooyich ma müch ajcxy, nijëjity yminaangixy co janch nihuinma'ñ ti nyajcägixyich ma tüg trampü müd anü.

¹⁷ ¿Nej ti ñch müch ajcxy nhuin'ingix müd je mīgügtjic huídibi ajcxy nya-jniguejx?

¹⁸ Nbijctzoohuich may'ajt ma Tito co huen nicxy xycogapxüügixy jadüg'oc. E nyajpuguexüyich jadüg'ajt nmīgüg huídibi müd ñicxy quipxyi. ¿Nej ti müch ajcxy Tito xyhuin'ingixy? ¿Nej ca' yjanchity co ñch etz Tito quipxyjaty ñch ajcxy nhuinma'ñ nmüdity, e tú'cy ndúngixyich?

19 Ca' yjegyity co miich ajcxy mhuintma'ñybidáaccixy co ñich ajcxy ndzachnayñigapxtúutigixy ma miich ajcxy. Ca' yjadu'nity. Ngápxcixpich nmíydáaccixpich ma Dios yhuinduu je ayuc tity'ajt huidibi Cristo xymóoygixich. E tüg'óciy huidibi ndúngixpich, hue' ndúngixich jigix yeegip miich ajcxy mmibijcin.

20 Com tzigüybich co anajty nicxy n'ijxcixyich miich ajcxy, ca' jegyity co nbadaamybich je tity'ajt co miich ajcxy ca' mhuintma'ñmíidity jadu'n nej jëbi njäygidägyich yi mhuintma'ñ ajcxy. E miich ajcxy nañ jadu'n ca' mjäygidáaccixipy nej ñich nhuintma'ñ míidityich. Tzigüybich co miich jada' ajcxy mnaychiptúnigixy, ca' mnay'ixáanigixy nidüg nidüg, mnaymijotmá'tigixy; mnayñi'ojüygixy, e mbiitzcapxcixy; co ooy amij agix mnayjihuíygixy, e ca' mnay'ayuc-huintjihuíygixy, ca' oy m'ijtcixy.

21 Tzigüybich co jadüg'oc nicxy n'ixyich miich ajcxy, chi ajt nDios xyajjihuíhuibich tzo'ydu'n míid miich ajcxy ycixpi, etz njihuíhuibich tajin mayin míid miich ajcxy mbocy ycixpi, e com ca'ni mjothuintbijtcixy mjäydingooygixy je mjibic-huintma'ñ jadu'n nej mmigapxtigooygixy e mmíidundigooygixy huingbi tóxyjäydijc, etz jadu'n nej mmíidundigooygixy migüg ytóxyijc, etz jadu'n nej jibic-huintma'ñ miich ajcxy mmíidity.

13

Ane'min capxhuijin etz capxpooxin huidibi cijxnip je necy

1 Jada je' ymidugüg'oc co ñich miich ajcxy nicxy ngo'ixihuaangixyp. Pen miich ajcxy mxihuaangixyp tüg migüg ma ñich co ti ytundigooy míid Dios ytiy'ajt, hue' tzocy míid metz o tugüg testigos.

2 Co je mímeytz'ocpi ñich miich ajcxy oy ngo'ixiy, chi nnímaayich yi' ajcxy huidibi ti ytundigooygixy anajty, e nañ jadu'n nnímaayich je huidibi jacpocytungixp co ñich anajty jadüg'oc nicxy miich ajcxy n'ijxcixy, ca' nyajtuna'ñich mecxtujcin ma yi huidibi ajcxy pocytungixp. E cham co nyajpaadyich jigügy ma miich ajcxy, nnígapxpejtpyich ma jada necy co jadüg'oc nicxy n'ixa'ñich miich ajcxy, ca' nmímecxtuga'ñich yi' ajcxy huidibi pocytungixp.

3 E jadu'n miich ajcxy mmíid'adipy tity'ajt co ngapxnajxich Cristo y'ayuc. E Cristo ca' je' yjadu'nity nej tüg jäy huidibi ca' mic'ajt míidity. Hue' je' yajnigüëxigyp ymic'ajt ma miich ajcxy.

4 Janch tity'ajt co jadu'n ajcxy yajcruudzpejty Jesucristo nej jihuíy ca' anajty mic'ajt míidity. Per jadachambi Jesucristo jugy'ajtp míid Dios ymic'ajt. Nañ tim jadu'n co n'ijtim míid Jesús, jadu'n yquëxigy nej jihuíy ca' mic'ajt nmíid'ajtim. Per co n'ida'ñich míid miich ajcxy, nmíid'adaanibich Dios ymic'ajt míid co nyajpaadyich ma Cristo.

5 Ci'm naydiy'ajtpíjcigix nidüg nidüg, pen janch tiydudägy mmibijccixy Cristo. Ci'm huinmaaygix ma ajcxy mgi'mdzinaayin, pen janch mmibijccixy. ¿Nej ca' mdímjihuímybijccixy, pen míid ajcxy Cristo ma mjot mhuintma'ñ? Pen ca' yjadu'nity hue' anajty Cristo mmibijccixy nigíxy cohuajc.

6 Per njijp'ijxypich co miich ajcxy mnejhúhuipy co yjanchity co Cristo ti xyajníbicyich yi' ytung, e ca' n'íindägyich.

7 Dios nmibijctzooybich míid miich ajcxy ycixpi, jigix ca' ti jibic-huintma'ñ mdúngixipy. Canan co ñich ajcxy ndzachcömaybidzimmáangixyich, o co ñich ajcxy nigí nmíidity Dios ytiy'ajt ca'ydi jac ni pinjaty. Jadu'n ndúngixyich, jigix miich ajcxy mdunipy oybi. Ca' ñejity oy jadu'n yquëxigipy nej jihuíy ñich ajcxy ca' oy mij n'ixpíccigich.

⁸ Com ca' huaad ni ti nej ndunim huídibi ca' yjanchity huídibi ca' ytiy'ajity. Hue' tzocy co tüg'óciy huídibi ndunim, naybadib mïd Dios ytiy'ajt.

⁹ Paady jotcuyc ñch ajcxy co nyajpáatcixyich nej jihuïy ca' ñch ajcxy mic'ajt nmüidity, jigix miich ajcxy mic'ajt mmïd'adipy ma mmïbijcïn. Nmïbijctzoohuaamybich ajcxy Dios mïd miich ajcxy ycixpi, jigix ajcxy mmïbijcïn mi'ïjtcixipy ca'pxy.

¹⁰ Jada necy ñch jayijp nguexamyb ma miich ajcxy, ma yam ca'ni nicxy n'ïjxcixyich miich ajcxy jadüg'oc, jigix ca'ydi adzip ahua'n anajty nyajtuuñ ñch n'ane'mïn ma miich ajcxy. ñch ajt nHuindzin Jesucristo ti xymöyich mic'ajt, jigix jëbi ñch miich ajcxy nyajyeegipy ma mmïbijcïn. Ca' nyajtigoyaanich miich ajcxy yi mmïbijcïn.

¹¹ Migügtijc ajcxy, capxcijxpich mïd miich ajcxy, huen Dios xypubéjtcixipy xypudigüiygixipy. Mijottigooygix cuydunaangix tüg'óciy Dios ytiy'ajt ma mdzinaayïn. Jotcuyc'ajtcix. Chinaaygix mïd tú'ciy mjot mhuinma'ñ. Naymïd'ïjtgixy agujc jotcuyc. Huen ajcxy Dios xymïd'ïjtcixy. Je Dios huídibi jotcuyc'ajtin yejcp, e nañ jadu'n Dios xychojctáaygixipy xyjihuidáaygixipy.

¹² Naygapxpóocxigix xïc xon.

¹³ Tüg'óciy Dios yjây huídibi ya, yquejxyp ajcxy capxpóocxin ma miich ajcxy.

¹⁴ Huen ajt nHuindzin Jesucristo may'ajt oy'ajt tunipy mïd miich ajcxy ycixpi. Huen Dios xychojccixy xyjihuygixy. Huen Dios yjihuiñ ymic'ajt ity ma nidüg'óciy miich ajcxy mjot mhuinma'ñ. Jadu'n ngapxycíxyich. Amén.

GÁLATAS

Yi Necy Huidibi Pablo Yajniejx Je Mibijcpidijc Jim Gálatas

¹ Hich Pablo, Jesucristo xyquejxich co ngapxhuäcxibyich yi' y'ayuc. Ca' nmīnaanīm jāy ajcxy xyajñibijcich jada tung. Jesucristo etz Dios Teedy ajcxy ti xyajñibicyich jada tung. Je' je' je Dios huidibi yajjugypijc Jesucristo co y'o'cy.

² Hich etz tüg'óciy migügtijc ajcxy huidibi ya yajpatp ma hich nyajniejxpich jada necy ma nidüg'óciy pinjaty mijpidacp Jesucristo, huidijaty naymujcjp ma nidüg nidüg cajp jim Gálatas naaxjot.

³ Nmibijctzooybich Dios Teedy etz hich ajt nHuindzin Jesucristo co huen oy'ajt etz may'ajt tuñ ma miich ajcxy etz nañ jadu'n xyajjotcugihuip ajcxy.

⁴ Hich ajt nHuindzin Jesucristo ti nayoxyii ti naydogyii ci'm anajty ma yi o'cin mīid hich ajt nbocy ycixpi. E jadu'n ti xyñihuaanim ma je jāy ajcxy huidibi jibic huinma'ñ ymīid huidibi tzinaayb ajcxy ma jadachambi xii tiempo. Jadu'n Jesucristo tuñ mīid hich ajt ycixpi, com hich ajt nDios Teedy jadu'n tzojcp.

⁵ ¡Ooy y'oyity co Dios Teedy huen mij etz cōmay y'idipy huinixii huinitempo! Jadu'n jada. Amén.

Ca'p ji huingbi tiy'ajt huidibi jāy y'alma yajñidzocp

⁶ Ooy ndzachhuinmaayich jadu'n nej tim tzojcy ti mijjpyöyutcixy je Huindzin Dios ytiy'ajt. Dios xyhuin'ijxcixy jigix jēbi mmibijccixy je oy'ajt je may'ajt huidibi Jesucristo ytuun mīid miich ajcxy ycixpi. E miich ajcxy ti mhuinma'ñ myajtigajtcixy, e ti mmibijccixy huingbi jāy ajcxy y'ayuc, jadu'n nej ca' jēbi m'alma ñdzocin padaangixy.

⁷ Ca' nmīnaanīm co ji jadügnax Dios ytiy'ajt. Hue' je'nijēity jāy ajcxy ti xyajhuinma'ñyidigooygixy, ooy ajcxy yajtigadzaangixy je Dios y'ayuc ytiy'ajt nej Jesucristo xyajñidzōgaani ajcxy m'alma.

⁸ Co ixypy hich, o co ixypy nidüg hich ndiscípulo, o co ixypy tüg ángel huidibi tzajpjoty tzomb capxhuäcx ixypy ma miich ajcxy ayuc tiy'ajt tigachjaty huidibi ca' ñaybadyii mīid je tiy'ajt huidibi nyaj'ixpijc ajcxy oga'n'aty, ca' mgöbijccixipy yjadu'mbi ayuc huidibi ajcxy xyajñidigoyaangixy xya-jtūdigoyaangixy, Dios tzaachytunīb yi' ajcxy y'alma.

⁹ Ti jayijp nyajnimay, e cham jadüg'oc nigapxpetyich, pen ji pinjaty capxhuäcxy ma miich ajcxy tiy'ajt tigachyatypī, huidibi ca' ñaybadyii mīid je tiy'ajt je tībī miich ajcxy m'ixpijccixy, copicy Dios chaachytunipy jada jāy mīid ypocy ycixpi huidibi xychachyajñidigooygixp xychachyajtūdigoooygixp.

¹⁰ Co jadu'n nmīna'ñich, ¿nej mdijy co ndzocyich co jāy ajcxy xyjāygidāgipy o co Dios xyjāygidāgipy? ¿Nej ndzachyajjot'adaanich jāy ajcxy? Ca' huaad nduūñich huidibi jāy ajcxy chojcpy, yi' janchtiy ndumybich huidibi Dios chojcpy. Co ixypy nduūñich huidibi jāy ajcxy yjāygidacpy, ca' ixypy nguyduūñich Cristo ytiy'ajt.

Nej Pablo oy paady je apóstol'at

¹¹ Paady ndzocyich migügtijc co mnejhuihuip ajcxy jada co je Dios y'ayuc ytiy'ajt huidibi ngapxyhuäcxpich anajty ma miich ajcxy jadu'n nej jēbi ajcxy m'alma ñdzōgipy, ca' yi' ayuc'adyii tiy'ajt'adyii huidibi jāy ci'm ti cojcixy ti maacxcixy.

12 Com je Dios y'ayuc ytiy'ajt huídibi nmíidich, ca' ti nbaadyich ma jáy ajcxy, nañ ca' nmínaaním jáy ajcxy ti xyaj'ixpicyich. Jesucristo ci'm ti xyajhuinjihuïyich jada tiy'ajt.

13 Com miich ajcxy mnejhuïyigixp jadu'n nej jecy'ajty ñich ti ndzinäyich, co ñich anajty nmijpidägyich yi judíojäy ajcxy ycostumbre. E mnejhuïyigixp jadu'n nej jecy'ajty n'ixhuídijtyich nbahuídijtyich mictägy je jáy ajcxy nidüg'ócüy huídijaty anajty mijpidaaccixp Dios ytiy'ajt.

14 Nígi ñich anajty n'ixpicyidyich ma yi judíojäy ajcxy y'ixpijcin ca'ydi jac pinjaty judíojäy, ca'ydi jac pinjaty nmigügtjicich huídibi tügnax yjimíjt mñid ñich. Com ooy anajty nígi ndzachmijpidägyich n'ap ndeedyich y'ayuc.

15 E Dios xyhuin'ixich jayijpni ca'ni anajty ma'xung'atyñich co ndúnibich yi' ytung. Mñid co Dios ooy ti xychocyich ti xyjihuïyich, paady xyhuooyich mñid ytung ycixpi.

16 Dios xyajnejhuïyich yi y'ung y'ayuc ytiy'ajt, jigix ngapxhuäcxibich yi' y'ayuc ma yi jáy ajcxy ca'pi yjudíojäyity ajcxy. Ca' pinjaty n'ixtaayich huídibi jébi xyaj'ixpicyich Dios ytiy'ajt, hue' Dios ci'm xyaj'ixpijcyich yi' ytiy'ajt.

17 Nañ jadu'n ni ca' nbättigüyich jim Jerusalén ma yajpaady y'apóstoles ajcxy huídibi anajty ajcxy Dios ti yhuin'ixyii. Chi tiy'ni nnicxyich jim Arabia ñaaxjot. Co ñich jim hueeni n'ijtyich, chi nhuimbijtyich jim Damasco.

18 Cooni tugüig jimíjt nhuäcxijpyich huin'itni nbättigüyich jim Jerusalén. Chi n'oyich ma Pedro anajty yajpaady, e chi jim nmñid'ijtyich jéyi majmocx xi.

19 E ca' nmínaybaattich yi jacjadyii apóstoles. Jéyi ñich mñid naybaati je Jacobo, je Huindzin Jesús y'uch.

20 Je huídibi cham ñich miich ajcxy niyajjayïyigixyp, tiy'ajt yi'. Y'ijxyp ñejhuïyb Dios co ca' n'ñindägyich.

21 Co ndzooñich Jerusalén, chi nnicxyich Siria naaxjot etz jim Cilicia naaxjot.

22 Je huin'it tiempo yi Cristo yjäy ajcxy huídibi nayyöymujcip cajp cajp jim Judea naaxjot, ca' ajcxy anajty xy'ix'adyiijich huingíxy jipcixy.

23 Jéyi ajcxy nejhuïy anajty co jáy chachmínaangixy: "Yi jáy huídibi anajty xychach'ixhuídijtim xychachpahúidijtim, cham yi' tzachcapxhuäcxy je Cristo ytiy'ajt, je tiy'ajt huídibi anajty ytimyyajcödigoyamyb."

24 Co je mibijcpidijc oy jadu'n tiy'ajt nejhuïyigixy, chi ajcxy yajnaxxy Dioscojuyip ma Dios mñid ñich ycixpi.

2

Jacjadyii Jesús y'apóstoles ajcxy cöbijccixy yi Pablo

1 Co majmactz jimíjt, chi jadüg'oc nnicxyich jim Jerusalén quipxyi mñid Bernabé. Nañ jadu'n Tito xypanicxyich.

2 Dios jadu'n ti xyajnejhuïyich co copicy n'icxibich jadüg'oc jim Jerusalén. Chi jim nyajmñidmiydacyich nijéjity jáy huídibi Jesús ti yhuin'ixyii ajcxy, je huídibi ajcxy nigohuajc'ajtp anajty je mibijcpidijc. (Ahuingujc ñich ajcxy nxiicmujcy ngapxmujcy, ca'ydi ymayjäy'agujcity.) Nyajmñidmiydactaayich je Dios y'ayuc ytiy'ajt huídibi ngapxhuäcxypich ma yi jáy ajcxy ca'p yjudíojäyity. Jadu'n ngapxticxyich n'ayucich ndiy'ajtich, jigix ca'ydi ajcxy xycapx'aducyich, e ti anajty jadu'ñyi ñaadigí'aty ñich ndung huídibi jayijp ti nduunich etz huídibi njactunaamybich anajty.

3 Je jáy ajcxy huídibi nigohuajc'ajtp anajty je mibijcpidijc jim Jerusalén yjäygidac ajcxy ñich n'ayuc jadu'n nej ngapxticxyich, e nañ ni ca' ajcxy ymínañ

adzip co copicy yajtiy'ajttihuipy je Tito huidibi xypa'oyich jim, com griegojäy je' anajty, paady ca' yajtiy'ajttiy anajty.

⁴ Ca' ixypy pin huaam ycaminañ jim Jerusalén co Tito ca' yajtiy'ajttiy, co ca' nijety mibijcpidijc ycatigiy ayüch ameech huidibi ca' ymibijccixy cixyot huinjot Cristo ytiy'ajt. Hue' ajcxy amido'ijtcixy n'ayucich nej huaad xyjijpcogapxiygyich. Ca' ajcxy yjotcujcity co ngapxhuäcxyich co nmibijcim Jesucristo, e ca' copicy nguydunim judiojäy ycostumbre. Yi' ajcxy adzip xyajnihuidzaambich yi judiojäy ycostumbre, jadu'n nej jäy codoogiyi ajcxy adzip ytuungixy ma yhuindzin ytung.

⁵ Ni catügjaxigy ajcxy xycamimadacyich, e ni xycayaj'amoñ ich ajcxy, com hue' ndzocyich co huen Dios y'ayuc ytiy'ajt oybi ity huadz ma miich ajcxy ca' ma anii.

⁶ Yi apóstoles ajcxy huidibi Jesús ti yhuin'ixigixy huidibi ajcxy nigohuajc'ajtp yi mibijcpidijc, ca' ajcxy ni ti tiy'ajt xyjacmöyich jemybi huidibi ca' jayijp nnejhuüyich. (Peni capxpaady ajcxy o peni ca' ycapxpaadyity, ca' nduüñich cuendi. Com Dios ca' huin'ixpety jäy ajcxy tyduñ.)

⁷ Co oy ajcxy nejhuüy co Dios ti xyquexyich ngapxhuäcxyich yi' y'ayuc ytiy'ajt ma yi jäy ajcxy huidijaty ca' yjudiojäyity, tim jadu'n nej ti quexy Pedro co capxhuäcxi yi' y'ayuc ma yi judiojäy ajcxy, ca' ich yi' ajcxy anajty n'ayucich xyjijpcogapxiyich, ooy ajcxy jäygidacy yi n'ayucich ndiy'ajtich.

⁸ Yi Dios huidibi Pedro quejx huen yi' y'ayuc capxhuäcxy ma yi judiojäy ajcxy, nañ jadu'n ich xyquejxich co yi' y'ayuc ngapxhuäcxybyich ma yi jäy ajcxy ca'p yjudiojäyity.

⁹ Je Jacobo, je Pedro etz Juan ajcxy, je huidi nigohuajc'ajtcixp yi mibijcpidijc, co ajcxy nejhuüy jadu'n nej anajty Dios may'ajt oy'ajt ti tuüñ müd ich, chi ajcxy xycöbijcyich agujc jotcujc Bernabé etz ich. E chi ich ajcxy müd nay'ayuc-huinjihuiy co jebi ich etz Bernabé nixcixy ma yi ca'p yjudiojäyity ajcxy, etz jebi yi Jacobo, Pedro etz Juan ajcxy nixcixy ma yi judiojäy ajcxy.

¹⁰ Jeyi ajcxy may'ajt pijctzoy ma ich etz Bernabé co jadu'n pa'ayo'n ndunipyich ma yi judiojäy ayoobitijc. E chi ich ngo'adzoy co ndunamybich jadu'n agujc jotcujc.

Pablo ogy yi Pedro jim Antioquía

¹¹ E jadu'n anajty müd ti n'ocnay'ayuc-huinjihuiyibich ixti coon Pedro ycidacy jim Antioquía. Chi jim nnimaayich huinjijp co ti anajty jim Dios ytiy'ajt midundigooyi co puhuäctuatni je huidibi ca' yjudiojäyity, ca' y'ocmüdcaymujcni.

¹² Com co ca'ni anajty ymiñ jim Antioquía je judiojäy ajcxy huidibi anajty tzomb ma Jacobo jim Jerusalén, chi Pedro müdcaymujcni je jäy ajcxy ca'p judiojäyity. Co ajcxy ymiñ choñ Jerusalén, chi Pedro oy puhuäctuatni je huidibi ca'p yjudiojäyity, ca' y'ocmüdcaymugaani anajty. Com Pedro tzigiyb anajty co ñi'ojihuiyb je judiojäy huidibi minamb co ooy ycopicyity yajtiy'ajttihuipy tüg'ócy jäy ajcxy huidibi mibijccixp Jesucristo.

¹³ Co Pedro jadu'n oy y'idich, chi je jacjadyii judiojäy ajcxy huidi anajty jimip nañ tim jadu'n oy y'iditcixy. Oy ajcxy janejhuüy tiy'ajt, e huadz cuydungixy. Ixti Bernabé nañ jadu'n y'idich nej Pedro, com ca' anajty yjotmicity.

¹⁴ E co ich jadu'n oy n'ixyich co ca' ajcxy cuydungixy yajxon Jesucristo ytiy'ajt, chi ich nnimaayich Pedro mayjäy'agujc: "Peni miich judiojäy, e ti m'ixmajtzní judiojäy ycostumbre co ti mibicy Jesucristo, e ti m'occuydumyb je huinmañ huidibi judiojäy ca' cuydungixy, ¿nej tijy cham co adzip

mdzachminaandägy co yi' ajcxy huídibi ca'p yjudíojäyity, copicy cuydúngxixipy judíojäy ycostumbre, huídijaty miich ti m'ixmajtzní?"

Yi judíojäy ajcxy quipxyjaty mïid jacpïnjaty

15 Jadu'n njacnïmaayich Pedro: "Hich etz miich judíojäy ñich ajt, huídibi ndaj'ajtm ndeedy'ajtm nañ judíojäy. E ca' ñich ajt njadu'nity nej jäy ajcxy ca'pi yjudíojäyity, huídibi ca' cuydúngxixy Dios ycötujcin je jecyïp huídibi Moisés yjayhui'm.

16 Miich Pedro ñich ajt nnejhuïyïm co jäy ajcxy ca' jëbi Dios yajpocyñihuächyïi mïid tim jëyi co ajcxy cuydúngxixy Dios ycötujcin je jecyïp huídibi Moisés yjayhui'm. Co yi jäy ajcxy mibijccixy Jesucristo, huin'it janchtïy Dios yajpocyñihuätzïyb ajcxy. Nañ tim jadu'n ñich ajt, ti nmibijcim je Cristo jigix jëbi Dios xyajpocyñihuaatzim. E ca' jëbi huaad Dios xyajpocyñihuaatzim ajt mïid tim jëyi co ti nguyduunim Dios ycötujcin je jecyïp. Ca' ni tüg jäy huídijaty jëbi Dios yajpocynïhuächyïi, mïid tim jëyi co cuyduuni Dios ycötujcin je jecyïp."

17 Co ajt nhuinma'ñ nbïdaacim co nmibijcim Cristo jigix Dios jëbi xya-jpocyñihuaatzim, huin'it je judíojäy ymïnaangixy co jibic-huinma'ñ nyaj-tuunim co ca' njaccuyduunim yi' ajcxy ycostumbre. ¿Nej mdijy je Cristo xyajtundigooyim jadu'n nej judíojäy ymïnaangixy? Ca' yjadu'nity. Ca' jëbi huaad je Cristo xyajtundigooyim.

18 Co ixypy nmïjpidaacim jadüg'oc Dios ycötujcin je jecyïp, je huídibi ti n'ixmajtzm, jada ixypy ixxpejt'ajtp co ndundigooyim ma Cristo ytiy'ajt.

19 Jecy'ajty co nguyduunich anajty Dios ycötujcin je jecyïp, huin'it ca' anajty nbaadyich tiy'ajt nej jëbi huaad Dios xyajpocyñihuaachich, e jadu'n nipaady nej jihuiy ti n'ögyich. Paady ycixpi ti n'ixmachich je jecyïp cötujcin, e ti nmïjpidägyich Jesucristo ytiy'ajt jigix jëbi njactzinäyich mïid Dios ycixpi.

20 Jadu'n nayjihuiyïijich jadu'n nej jihuiy ti n'oc'o'cpich, jadu'n nej jihuiy ti ngruudzpetyich quipxyi mïid Cristo. Jadachambi ca' n'octzinaayñich mïid ngi'm jugy'ajtin ycixpi. Hue' je' je Cristo ymic'ajt etz ytiy'ajt ti chinaydacpicy ma ñich njugy'ajtin. E jadu'n nej cham njactzinäyich mïid ñich nninïcx, jactzinaaybich mïid Dios y'ung ycixpi, nmïjpidacypich Dios y'ung. Dios y'ung ti xychocyich ti xyjihuiyïich, e ti nayyoxyïi naydogyïi ma yi o'cin mïid ñich nbocy ycixpi.

21 Ca' nniyajtigoya'ñich je may'ajtin je oy'ajtin huídibi Dios ti tuuñ mïid ñich ycixpi. Co ixypy jëbi Dios xyajpocyñihuaatzim mïid co ajt nguydunim Dios ycötujcin jëyi, huin'it ixypy ti ñaadigï'aty je Cristo co y'o'cy mïid ajt nbocy ycixpi.

3

Je ycötucïn huídibi Moisés yejc o je mibijcin

1 Janch loci miich ajcxy migügtijc huídibi tzïnaayb jim Gálatas naaxjot. Ti jäy ajcxy xyajhuinma'ñyidigoogyixy mïid jibic-huinma'ñ. Paady ycixp mdzach'ixmadzaangixy je Dios ytiy'ajt. Hich oy njacapxhuächyich ma miich ajcxy mhuinduu je tiy'ajt jadu'n nej Cristo yajcruudzpejti mïid ñich ajt nbocy ycixpi.

2 Yi' nyaj'amïdooyb: ¿Nej ti mbaatcixy Dios yjihui'ñ ymic'ajt mïid co mdzachcuyduuni Dios ycötujcin je jecyïp? o ¿Nej ti mbaatcixy Dios yjihui'ñ ymic'ajt mïid co ti mmïdoogixy Jesucristo y'ayuc e ti mmibijccixy? Hue' janchtïy ti mbaatcixy Dios yjihui'ñ ymic'ajt co ti mmibijccixy Jesucristo, ca' nmïnaanim co ti mguydungixy Dios ycötujcin je jecyïp.

³ Co Dios oga'n yjihui'ñ xy'adigiiygixy xyjottigiiygixy, chi mguychinaaygixy Jesucristo ytiy'ajt nej Dios yjihui'ñ xyhuinma'ñymooygixy. ¿Nej co cham miich ajcxy mloci huinma'ñ mdzachtungixy? Jadachambi jadüg'oc mdzachtunaangixy mgi'mhuinma'ñ.

⁴ ¿Nej naadigigixpi miich ajcxy tzaachypi ti mminajxcixy ti myajnajxcixy miid Cristo ytiy'ajt ycixpi? Janch naadigi' jadu'n tzaachypi ti mminajxcixy ti myajnajxcixy, pen janch tücciyi ti m'ixmájtzcixni Cristo ytiy'ajt.

⁵ Jada nyaj'amidoogixyp: ¿Nej ti Dios yjihui'ñ ymic'ajt xy'adigiiygixy xyjottigiiygixy etz tuñ mijhuinma'ñ ma miich ajcxy miid co ti mguydungixy Dios ycötujcin je jecyip? Ca' yjadu'nity. Hue' Dios xy'adigiiygixy xyjottigiiygixy etz tuñ mijhuinma'ñ miid miich ajcxy miid co ti mmidoogixy Jesucristo ytiy'ajt etz ti mmibijccixy.

⁶ Jadu'n ymiñ cojay ma Dios ñecy co Abraham mibijcy Dios, e co yi' mijpidacy Dios y'ayuc jadu'n nipaady nej jihuüy Dios yhuinmecxi ypocy, jigix jëbi y'ity tudägy ma Dios yhuinduu.

⁷ Jadu'n yjajty miid Abraham. Je' ymibijc Dios, e yajpocyñihuaatzi Dios, jëbi ñaydiyii tudägy jäy ma Dios yhuinduu.

⁸ Dios jecy'ajty yajnihuinmayiy co yajpocyñihuädza'ñ je jäy ajcxy huidibi ca' yjudíojäyity, jëbi ajcxy ñaydiyii tudägy jäy ma Dios yhuinduu, miid co ajcxy mijpidägipy je may'ajt huidibi Dios ytunamyb miid yi' ajcxy ycixpi. Paady ycixpi jaaybety ymiñ ma Dios ñecy co jadu'n Dios miidmiydac Abraham jecy'ajty co yi' huidibi ca' yjudíojäyity ypaadipy ajcxy y'alma ñidzoocin, com jadu'n Dios yminañ: “Miid miich tüg m'ap m'oc may'ajt oy'ajt nduna'ñich miid naaxhuiñjy äy ajcxy ycixpi.”

⁹ Paady ycixpi jadu'n nej jäy ajcxy tüg'óciy pinjaty mibijcp Dios, Dios may'ajt tunamb miid yi' ajcxy ycixpi co mibijccixy, tim jadu'n nej may'ajt tuun miid Abraham.

¹⁰ Dios chaachytunamy jäy ajcxy miid ypocy ycixpi, pinjaty huinma'ñ tzachpidacp co y'alma ñidzoocin padaangixy miid co cuydungixy Dios ycötujcin je jecyip. Com jadu'n jaybety ymiñ ma Dios ñecy: “Dios chaachytunamyb jäy ajcxy miid ypocy ycixpi, pinjaty ca' mijpidägy tüg'óciy Dios ycötujcin, etz nañ jadu'n pinjaty ca' cuydundäy jada cötujcin.”

¹¹ Jadachambi miid je ayuc huidibi ti nyajnijayiiygixy ma jada necy, jëbi miich ajcxy mnejhuñhuip co ca' ni pin jäy jëbi Dios yajpocyñihuächyii miid huidijaty ti tungixy co cuydungixy Dios ycötujcin je jecyip. Com jadu'n ymiñ jaybety ma Dios ñecy ma Dios jadu'n ymina'ñ: “Yi jäy ajcxy pinjaty mibigip ich n'ayuc, yi' ajcxy nyajpocyñihuädzaamybich jëbi ajcxy y'alma paadip ñidzoocin.”

¹² Dios ca' jadu'n ymina'ñ ma yi' ycötujcin huidibi Moisés yjayhui'm co jëbi nmijpidaacim, e huin'it Dios xyajpocyñihuaatzim. Hue' je' ymina'ñ ma ycötujcin co jëbi xychaachytuunim miid ajt nbocy ycixpi. Com jadu'n ymiñ jaybety ma Dios ñecy: “Yi jäy ajcxy pinjaty cuydumb Dios ycötujcin huidibi Moisés ycojay, copicy cuydundähuip, ni ma ycatundigoyipy.”

¹³ Cristo xyñihuaanim xyyajtzocim ma anajty Dios xychaachytunaanim miid co ca' nguydundaayim Dios ycötujcin je jecyip. Cristo ci'm ti yajnicxy je tzaachypi huidibi Dios ajt xymöhuaanim anajty. Com jadu'n jaybety ymiñ ma Dios ñecy: “Pinjaty anajty yajmijxotzpejtp ma tüg cruudz, hue' anajty je' yco'ayooyb ypocy tiibi tuñ.”

¹⁴ Cristo o'c je' miid ich ajt nbocy ycixpi, jigix Dios jëbi cuyduñ yi' y'ayuc jadu'n nej yaj'ahuaniiy Abraham jecy'ajty, co may'ajt tuna'ñ miid yi' jäy ajcxy

ycixpi huidibi ca'p yjudíojäyity, etz nañ jadu'n may'ajt tuna'ñ mïid ïich ajt ycixpi, jigix jëbi ïich ajt nbaatim je Dios yjihui'ñ co nmïbijcim je Cristo.

Je cõtujcin huidibi Moisés yejc etz huidibi Dios y'ahuanïy

¹⁵ Migügtijc ajcxy, ngapxticxaamybich jadu'n nej Dios ti tuñ mïid tüg ijxpejt nej jäy ajcxy ytuñ. Co ixypy tüg jäy necy yajcojy ma nigapxy jadu'n nej ypidägy yajhui'ma'ñ, e co yajcojtäy je necy, e chi firmijïy, e nañ jadu'n je testigo ajcxy yfirmijïy, huin'it ca' huaad pinjaty nixïgy yajxïgy jada tïy'ajt, e nañ jadu'n ni ca' huaad yaj'ungïy.

¹⁶ Cuenditungixy Dios y'ayuc ytïy'ajt, Dios ma yï' y'ayuc yaj'ahuanïy Abraham etz tüg yï' y'ap y'oc co may'ajt tuna'ñ mïid yï' ajcxy jëyi. Ca' nmïnaanïm Dios y'ayuc ymïna'ñ co Dios yaj'ahuanïy Abraham co may'ajt tuna'ñ mïid tüg'óciy yï' y'ap y'oc. Hue' je'Dios y'ayuc ymïna'ñ co may'ajt tuna'ñ mïid tüg'pajc yï' y'ap y'oc, je' je' je Cristo.

¹⁷ Dios ca' yï' nixïgy yajxïgy ytïy'ajt huidibi jayïjp ymoy Abraham co yaj'niguejxy ycõtujcin yï' Moisés. Co Abraham y'o'cy, ti anajty ñajtzñicxïyñi mïdaax mïgo'px ja'ïipxmajc jimïjt, chiini oy Dios möy Moisés yï' ycõtujcin. Tim jadu'n nej ca' huaad yajtigach je jäy ñecy ma nigapxy jadu'n nej ypidägy yajhui'ma'ñ, nañ tim jadu'n ca' huaad Dios yajtigach y'ayuc huïdi yajnimay Abraham jadu'n nej may'ajt tuna'ñ mïid naaxhuiñjyäy ajcxy ycixpi.

¹⁸ Dios y'ahuanïy yï' ytïy'ajt ma Abraham jecy'ajty co may'ajt tuna'ñ mïid yï' y'ap y'oc ycixpi etz mïid tüg'ociy naaxhuiñjyäy ajcxy ycixpi. Co ixypy jëbi jäy padaangixy y'alma ñïdzoocin mïid huidibi ajcxy ytumyb co ajcxy cuyduuni Dios ycõtujcin je jecyïp, ca' ixypy may'ajt ti tuñ co ti quexy je Cristo ya naaxhuiñ co jäy yajnihuädzip.

¹⁹ ¿Ti ycixpi Dios co moy Moisés je cõtujcin huidibi ycojay? Hue' je' Dios moy jada cõtujcin jigix jëbi niguëxïgy co jäy ajcxy ca' ycapxymïdoogixy. Tunamb anajty Dios ycõtujcin huidibi Moisés ycojay mabaad ti quexy ya naaxhuiñ yï' y'ung, je' je' je Cristo, je Abraham y'ap y'oc huïdibi yajpocyñihuätzp jäy ajcxy. Dios ycõtujcin hue' je' yajniguejx Moisés mïid ángeles ajcxy. E chi Moisés capxnajxy ma ymïgügtijc ajcxy.

²⁰ Co Dios ti quexy yï' oybi y'ayuc ya naaxhuiñ mïid y'ung, paady ycixpi Dios ca' tzocy co huïngbi capxnaxïpy yï' y'ayuc. Dios etz Dios y'ung tú'ciy yï'.

Tigixpi Dios je Moisés cõtujcin yejc

²¹ ¿Nej mdijy ca' ñaybadyï yï' Dios ycõtujcin huïdibi Moisés ycojay, mïid je ayuc huïdibi Dios yajnimay Abraham? Naybaatïp ajcxy y'ayuc. Co ixypy cayejcy Dios cõtujcin ma jëbi jäy ajcxy y'alma ñïdzoocin padaangixy, huin'it ixypy jëbi nbocyñïhuaatzim co ixypy nguyduunim yajxon jada cõtujcin.

²² Ca' yjanchity co jëbi Dios xyajpocyñïhuaatzim mïid co tijaty nduunim. Com ma Dios y'ayuc ymiñ cojay co nidüg'óciy jäy ajcxy ti ytundïgooy, ac pocy ymïd ajcxy. Jadu'n Dios y'ayuc ymïna'ñ, jigix jëbi Dios yajpocyñïhuäch tüg'óciy pinjaty mïjpidacp Jesucristo, jadu'n nej yajnimay Abraham jecy'ajty co jadu'n tuna'ñ.

²³ Ca'ni anajty Cristo ymiñ ya naaxhuiñ, huin'it anajty Dios ycõtujcin ytuñ, yajpocycäy jäy ajcxy, e ca' Dios yajcomïdoy jäy ajcxy ypocy. Jadu'n nej jihuiy jäy ixypy ypujxtijc'ïñaaygixy e ahuijxcixy mïna je juez ytiydunáanigixy. Jadu'n anajty n'ïjtïm jadu'n nej jihuiy nbujxtijc'ïñaayim, ixti cooni Jesucristo ymïñ ya naaxhuiñ yajpocyñïhuaatzp.

²⁴ Jadu'n anajty Dios cuend'aty yï' judíojäy anajty mïid ycõtujcin huïdibi Moisés ycojay. Tim jadu'n nej jäy cuend'aty huïngjäy y'ung. Jadu'n anajty

Dios cuend'aty judío jäy ajcxy ixti cooni Jesucristo ymiiñ ya naaxhuiñ jëbi yajpocyñihuäch jäy ajcxy.

²⁵ Jadachambi co Jesucristo ti y'oy ya naaxhuiñ, e ti nmibijcim (tzojcingíx) yí ytiy'ajt, paady ycixpi cham ca' n'oc'ijtim cuend'aty miiid Dios ycötujcin huídibi Moisés ycojay.

²⁶ Com miich ajcxy ti mmijpidaaccixy Jesucristo ytiy'ajt, paady ycixp jëbi nidüg'óciy miich ajcxy naydíjigixy Dios y'ung.

²⁷ Tüg'óciy miich ajcxy huídijaty ti mnibejtcixy, ti mnibejtcixy jigix jëbi mdügmujccixy miiid Cristo, jadachambi niducy m'ijtcixy miiid Cristo.

²⁸ Nidüg'óciy miich ajcxy ti mgöbijccixy Jesucristo jadu'n nej ajcxy mHuindzin. Jadu'n miich ajcxy judíojäy etz nañ jadu'n ca'pi yjudíojäyity, nañ jadu'n miich ajcxy midumbidijc etz miich ajcxy huídibi ci'm nay'ane'mip, miich ajcxy yëydijctijc etz miich ajcxy töxyjäydijc; tú'ciy miich ajcxy myajpat-taaygixy ma mHuindzin Jesucristo.

²⁹ Huenpinity miich ajcxy co mmijpidaaccixy Jesucristo, huin'it jëbi ajcxy mnaydijiyb Abraham y'ap y'oc, e huin'it jëbi mbáatcixipy tzinaydac jüiby tzajpjoty, je huídibi Dios yaj'ahuanüy Abraham, Abraham y'ung y'anäg etz Abraham y'ap y'oc.

4

¹⁻² Cha jadüg ijxpejt nyajnimäyich miich ajcxy huídibi capxticxp Dios ytiy'ajt. Tüg comeeñjây ymang hue' anajty mutzni pi'cni je' anajty jëdaanip yteedy ypidägy. E chi yteedy tüg jäy yajñibicy huídibi jëbi cuend'aty je pidägy etz je pi'c'anäg mabaad paady je tiempo mina yc'idigihuügy je pidägy. Je comeeñjây y'ung com co anajty ca'ni yeegy, ane'my anajty y'ity, tim jadu'n nej ane'my y'ity je jäy huídibi midumb.

³ Tim jadu'n nej je comeeñjây y'ung anajty y'ity ane'my, nañ tim jadu'n iich yí judíojäy ajcxy ane'my anajty n'ijtcixyich co anajty ca' tiydudägy nay-dijiygixyich Dios y'ung.

⁴⁻⁵ Co oy Dios yajhuaad'ajtni, chi oy quejxni y'ung ya naaxhuiñ. Yí y'ung ma'xung'ajt judíojäy, jigix jëbi codinây jäy ajcxy ma Dios ycötujctac. Nañ jadu'n yí ma'xung'ajt judíojäy jigix jëbi yajpocyñihuäch yí jäy ajcxy huídibi ti yajpocycähuigixy Dios ycötujcin huídibi Moisés ycojay. Dios ti quexy y'ung jigix jëbi xycodinaayim miiid ajt nbocy ycixpi, e jadu'n Dios jëbi xycöbijci jadu'n nej jihuüy xyci'm'ung'ajtim.

⁶ Jadachambi miiid co naydijim Dios y'ung, paady ycixp Dios ti xy'adigüyim ti xyjottigüyim yí yjihuiñ ymic'ajt, paady ycixp ajt minaanim co Dios ajt nDeedy'ajtim etz nminaanim: “¡Padre Nuestro!”

⁷ Miiid co miich ajcxy ti mmibijccixy Jesucristo, jadachambi ca' ane'my m'oc'ijtcixyñi ma Dios ycötujcin je jecyip, jadu'n nej je jäy ytumbidijc miiidity ane'my. Paady ycixp jëbi Dios xymóoygixipy jugy'ajtin huídibi ca' ycixipy ytigoyipy, jadu'n nej Dios miiidity jugy'ajtin. Jadachambi miich ajcxy Dios xy'ung'ajt, etz jëbi mbáatcixipy pidägy ma Dios.

Pablo yjotmaybaady miiid je mibijcpidijc ycixpi

⁸ Jecy'ajty ca' anajty mnejhuüygixy Dios ytiy'ajt tiydudägy, ooy anajty m'ojadajtcixy oyñiti huídibi ca' ymic'ajt miiidity. E ca' anajty m'ojadajtcixy je Dios tzajpjotyp huídibi mic'ajt miiidity.

⁹ Jadachambi ti mnejhuüygixy Dios ytiy'ajt etz Dios ti xycöbijccixy. ¿Nej co jadüg'oc mdzachnihuimbidaangixy yí judíojäy ycötujcin, ca'p ti mic'ajt miiidity, huídibi ti m'ijxmajtcixy? E jadüg'oc xy'ane'mygixy je judíojäy ycötujcin.

10 Jadachambi mdzachcuydunaangixy judíojoy ycostumbre, jadu'n nej ajcxy myajmij'ajtcixy xibo' xijimij.

11 Huinmaaybich ooy miid miich ajcxy ycixpi co naadigi ti nyaj'ixpicyich miich ajcxy. Ninigoob ayoohua'n ich ndung ma miich ajcxy.

12 Migügtijc ajcxy, cham may'ajt nbijctzooyich ma miich ajcxy. Yajtügüygix yi mhuinma'n jadu'n nej ich nhuinma'n. Ich ti nyajtügüyich nhuinma'n miid miich ajcxy mhuinma'n co ti n'ixmachich yi judíojoy ycostumbre. Je taab anajty n'ityich miid miich ajcxy, ca' miich anajty ajcxy ich n'ayuc xyjijpcogapxiyi.

13 Miich ajcxy mnejhuuyb co anajty n'ityich ma miich ajcxy, pumäy ich anajty nyajpaady miid yuu pa'm ycixpi, paady ycixp ich jim jecy nhuäcxijpyich, ngapxhuäcxyich Jesucristo ytiy'ajt je jayijp'aty.

14 Miid ich nba'm ycixpi ooy n'adzijpy miich ajcxy ma mjin mdijc, e miich ajcxy ca' ti xy'ixtijy e ni ca' miich ajcxy xymidzijpich. Jadu'n ich miich ajcxy xycöbijcy agujc jotcujc, tim jadu'n nej ixypy ti mgöbijccixy Jesucristo ci'm.

15 Jadachambi ¿ti ti ytunyii ti yjadyii co ca' mmijotcujc'ajtcixy ich n'ayuc? Com nyejcich tiy'ajt co je taabi anajty oga'n jim n'ityich ma miich ajcxy co janch xypubedaambich miich ajcxy. Ixti mgi'm huin anajty ajcxy mjayajpidzimaangixyp etz xymöhuaangixyich anajty co ich ngaa'a'ixiy.

16 ¿Nej ich ti n'ahuimbityich miich ajcxy mmidzip miid co ti nyajni maaygixy huidibi janchip?

17 Yi huindzindijc jim ma miich ajcxy huidibi xychachyaj'ixpijccixp huidibi ca' ytiy'ajtiy, ca' ajcxy oyhuinma'n miidity. Hue' ajcxy tzachtzocy co miich ajcxy m'ixmajtcixip ich n'ayuc ndiy'ajt. Hue' ajcxy tzachtzocy co miich ajcxy yi mgömayipy.

18 Ich njajotcujcich jadu'n co huingbi huindzin ajcxy jebi xyaj'ixpijccixy. Nigoobi co ixypy jebi ajcxy m'oy'ajtin mbaatcixy. Ca' oy copicyity co ich ci'm miich ajcxy nmid'ijttihuipy.

19 Migügtijc huidibi ooy ndzocy njihuüyich jadu'n nej jihuüy ngi'm'ung'ajtigixy, ooy tzaachypi ndzachjihuüyich miid miich ajcxy ycixpi jadüg'oc. Jadu'n tzaachypi njihuüyich jadu'n nej ungday tzaachypi jihuüy co y'ung yajma'xung'ada'n. Njihuihuaamybich tzaachypi ixti cooni miich ajcxy anajty Cristo mhuinma'n xyaj'oyiyi.

20 Ooy ich njanay'ixpada'nyii ma miich ajcxy cham cham. Njamidcapxaangixy njamidmiydägaangixy, chi ixypy tiy'ajt njacyajni maaygixy jac huadz. Ooy ich ndajy nmayich miid miich ajcxy ycixpi, nej n'ocjacni maaygixyipy.

Je Agar etz Saray'ixpejt

21 Miich ajcxy huidibi mdzachcuydunamyb Dios ycötujcin je jecyip. Nmaaygixy ajcxy, ¿nej ca'ni ajcxy midoogixy huidibi Dios ycötujcin nigapxyi?

22 Com Dios y'ayuc huidibi jaybetyip jadu'n ymina'n co Abraham ymid anajty metz ymang. Tüg je'anajty ytaj'ajtip huidibi ypödumb'ajtpy. Je jadügpi ymang anajty ytaj'ajtip huidibi ytimyötixijc'ajtpy.

23 Je huidibi je pödumbi y'ung'ajti, hue' je' ypi'c'ajty jadu'n nej pi'ctijc jadyii yma'xung'ajtcixy. Je huidibi Abraham ytöxyijc y'ung'ajti Dios je' miid ymic'ajt ypi'c'ajty, Dios ycuyduun y'ayuc huidibi yajhuinhuaniiy Abraham.

24 Jada jihuimbit ayuc jadu'n yhuimbidzimyb: jada Abraham ytöxyjäy ajcxy metz ixpejt'ajtp jadu'n nej Dios ti ytuñ miid yi' yjäy. Je ypödumbi huidi anajty yxi Agar, yi' miid yquipxiy yi Dios ycötujcin huidibi Dios ymoy Moisés

ma je cop huidi yxi Sinaí. E tüg'óciy jäy ajcxy huidibi cuyduungixp Dios ycötujcin huidibi Moisés ycojay, ane'my ajcxy je' yaj'idyii, tim jadu'n nej tüg comeeñjyäy ane'my yaj'ity yi' ytumbi ajcxy.

²⁵ Agar yi' nīgix'ajtp je cop Sinaí jim Arabia ñaaxjot ma Dios moy Moisés je cötujcin. Agar je töxyjäy huidibi anajty pödumb, je' m̄id yquipxiy yi judíojäy huidibi tzachcuyduungixp Moisés ycötujcin, etz nañ yquipxiy m̄id Dios y'it ya naaxhuiñ jim Jerusalén. Yi judíojäy etz y'ung y'anäg ajcxy huidibi tzach cuyduungixy Moisés ycötujcin je jecyip, ane'my ajcxy y'ity ma jada cötujcin, tim jadu'n nej jäy ajcxy huidibi tumb ma comeeñjyäy, e y'ane'my ajcxy y'ijtcixy.

²⁶ Je Sara huidibi Abraham ytöxyjic'ajtpy, yi' m̄id yquipxiy ñich ajt huidibi cuydumb je Cristo ytiy'ajt, e je Cristo yi' yajpatp tzajpjoty.

²⁷ Com jaybetyity ymiñ ma Dios ñecy co mayjäy paada'ñ oybi ma Dios, com Dios jadu'n ymina'ñ:

Jotcugi' jadüg'oc miich Sara huidibi ca' y'ungbaady. Xic yäx miich m̄id jotcuje'ajtin, miich huidibi ca' ungmoy. Nigi ymayihua'ñ miich m'ap m'oc ca'ydi Hagar y'ap y'oc.

²⁸ ñich ajt huidibi nm̄ijpidaacim Jesucristo tüg#yim m̄id Abraham ymang Isaac. Com jadu'n nej Dios cuyduuñ y'ayuc huidibi yajhuinhuan#y Abraham co Isaac yma'xung'ajty, nañ tim jadu'n Dios cuyduuñ yi' y'ayuc m̄id ñich ajt co je Cristo y'oy ya naaxhuiñ.

²⁹ Tim jadu'n nej Abraham ymang Ismael jecy'ajty midzip'ajty Abraham ymang huidibi Dios yajhuinhuan#yi Abraham; nañ tim jadu'n yi jäy ajcxy huidibi tzachcuyduungixp Dios ycötujcin je jecyip, ooy ajcxy tzach midzip'adyii yi jäy ajcxy huidibi m̄ibijcp Jesucristo.

³⁰ Oc-huinmay miich ajcxy nej jaybetyity ymiñ ma Dios ñecy co jadu'n Dios nimay Abraham:

Yajpidzim ma mdijc je mbödumbi m̄id ymang. Com ca' jadu'n ytiy'ajty co je pödumbi ymang paadipy miich m̄idägy. Yi' je' padamb je m̄idägy huidibi miich mdöxyjic ymang'ajtpy.

³¹ Migügtjic ajcxy, ca' ñich ajt n'ocjadu'niñ nej je pödumbi y'ung y'anäg ajcxy huidi ane'my ijtp. Jadu'n ñich ajt nipaady nej Abraham ytöxyjic y'ung y'anäg huidibi ca' y'ane'my y'ity.

5

Cristo ti xyajñihuaatzim ma je cötujcin huidibi Moisés yejc

¹ Je Cristo ti xyajpidzimim ma Dios ycötujcin je jecyip ma anajty n'ijtim y'ane'my, jigix jëbi tzojcingix nguyduunim yi' ytiy'ajt. M̄ibijccixy tiydudägy Cristo ytiy'ajt, ca' m'ixmajtcixy. Ca' mni'ahuimbjtcixipy jadüg'oc Dios ycötujcin je jecyip ma anajty m'ijtcixy tim jadu'n nej comeeñjyäy ytumbi ajcxy y'ijtcixy ane'my.

²⁻³ Am̄idoo'ijtcix ñich n'ayuc. Jadachambi ñich Pablo minaambich pen miich ajcxy mgöbigamyb jada ayuc co copicy myajtiy'ajtihuipy, huin'it ñaadig'i'ada'ñ co mm̄ibijccixy Jesucristo ytiy'ajt. Ca' Jesucristo may'ajt tuna'ñ m̄id miich ajcxy pen jadu'n m'ididza'ñ. Jadüg'oc m̄ina'ñich co pinjaty jadu'n ycuudunamyb tüg Dios ycötujcin, copicy ycuudundähuipy tüg'óciy.

⁴ Pen m̄ijp'ixyp ajcxy co Dios xyajpocyñihuätzaangixy m̄id co mguyduungixy tüg Dios ycötujcin, jadu'n nipaady nej jihuüy ti m'ixmajtcixni Cristo y'ayuc ytiy'ajt. Pen ca' mm̄ijpidaaccixy je may'ajt oy'ajt huidibi Cristo ti tuñ ninigoob m̄id miich ajcxy ycixpi, huin'it ca' Dios xyajpocyñihuätzcixipy.

⁵ Njijp'ijxim co Dios xyajpocyñihuädzaanim jigix jëbi naydijim tudägy ma Dios yhuinduu müd co nmibijcim Cristo etz müd co je Espíritu Santo xy-pubejtim.

⁶ Co nmibijcim ajt Jesucristo, Jesucristo ca' cuendituñ pen ti nyajtiy'ajttiiyim o pen ca'. Jëyi yi' tzocy co naychojcm nayjihuiyim nidüg nidüg, e jada je' je ijxpejt co nmibijcim yi' ytiy'ajt.

⁷ Jayijp'aty oy yajxon anajty m'occuydungixp Jesucristo ytiy'ajt. ¿Pin ti xy'agapxiygyixy co ca' mgapxymidohuaangixy tiy'ajt?

⁸ Yi jäy ajcxy huídibi ti xy'agapxiygyixy ca' ajcxy tiy'ajt patcixy ma je Dios huídibi ti xyhuin'ijxim jigix jëbi nmibijcim Cristo.

⁹ Miich ajcxy mnejhuib co jäy pidaaccixy levadura ma harina jich je levadura yajtiyiydaayb je jich. Nañ tim jadu'n jada anii huídibi jäy ajcxy ti pidaaccixy ma miich ajcxy yajtiyidahuamyb miich ajcxy mjot mhuinma'ñ.

¹⁰ Com ich nmibijcpich co ajt je nHuindzin Jesucristo oyhuinma'ñ xymöhuipy ajcxy, paady ycixp njijp'ijxypich co miich ajcxy mmibigaamyb ich ngapxy ich n'ayuc. Dios chaachytunipy je jäy ajcxy huídibi ti xya-jhuinma'ñyidigooygixy. Oy ooy yjamij yjajanchity ajcxy, ca' ytimyñéjity, Dios yi' ajcxy tzaachytunib.

¹¹ Migügtijc ajcxy, co ixypy yjanchity co ich ngapxhuäcxyich co copicy nidüg'óciy jäy yajtiy'ajttihuipy, ¿nej co je'ni chambaad judíojäy xychach'ixhuidityich xychachpahuidityich? Pen ca' ixypy xy'ixhuidityich xypahuidityich jadu'n nipaady nej jihuïy nyaj'ixpicyich co je Cristo ca' y'o'cy müd ich ajt nbocy ycixpi.

¹² Yi' huídi ajcxy xyajhuinma'ñyidigooygixyp, ooy ixypy y'oyity co ixypy ajcxy xypuhuäctuatni tücciyi.

¹³ Dios miich ajcxy ti xymijhuoogixy ma yi' ytiy'ajt jemybi jigix jëbi m'ixmájtzcixni je Dios ycötujcin je jécyip, etz tzojcingix mijpidägy Cristo ytiy'ajt. Dios ti ajcxy mdü'aa xy'ahuaatzi, per ca' huaad mduungixy je jibicpi huídibi mjot mhuinma'ñ chachñijot'ajtcixpy. Hue' a'oy naymi'oyjäy'ajtigix nidüg nidüg, naybubéjtigix miñ xyipy.

¹⁴ Dios y'ayuc ymina'ñ: “Mi'oyjäy'adipy mmijin mmidijc, tim jadu'n nej miich ajcxy mdzocy co mmijin mmidijc xymi'oyjäy'adipy.” Co jadu'n ajcxy mnaymi'oyjäy'adib co miñ yxipy, ytimyñipatyp jadu'n nej jihuïy ti mguydundäy tüg'óciy je Dios ycötujcin.

¹⁵ Pen miich ajcxy mnaymidundigooyip etz mnaymijotma'tip miñ xyipy, ca' yjetyity co ci'm anajty jadu'n mdzachnayyajhuinma'ñyidigóoyigixy miñ xyipy.

Je jugy'ajt huídibi yi' Espíritu Santo yejcpy

¹⁶ Jada capxhuijin ich miich ajcxy nyajnijayib. Cuychinaaygix je Dios ytiy'ajt jadu'n nej je Espíritu Santo xyhuinma'ñymooygixy ajcxy. Ca' mguydu-ungixy je jibic-huinma'ñ huídibi mdzachnijot'ajtcixyp ci'm.

¹⁷ Je jibic-huinma'ñ huídibi mdzachnijot'ajtcixyp, hue'ymidzip'ajtpy je oybi huinma'ñ huídibi je Espíritu Santo xymooygixp. Dios y'ayuc obyí ca' ñaygodigiyii müd miich ajcxy mjibic-huinma'ñ. Paady ycixp miich ajcxy ooy mjacuydunaangixy Dios y'ayuc, e ca' ajcxy mmimadäga'ñ ñicxy mguydun-daaygixy.

¹⁸ Pen tzojcingix mguyduungixy je Cristo ytiy'ajt huídibi Dios yjihui'ñ xymooyb ajcxy, huin'it ca' copicy mguydúngixipy Dios ycötujcin je jécyip.

¹⁹ Com nnejhuïydaayim jadu'n nej jäy ajcxy yjot yhuinma'ñ tzachnijot'ajtcixy jibicpi. Jadu'n nej yëydijctijc tzachmigapxtigoyaangixy töxyjäydijc;

e nañ jadu'n nej töxyjäydijc ajcxy ooy yëydijctijc tzachmüid'ügangixy etz müid'edzaangixy etz ma yijüibi ji ajcxy yhuinma'ñydygooygixy.

²⁰ E nañ nnejhuüyım jadu'n nej jäy ajcxy tzach'ojadajtcixy tzachhuingoxtnaaygixy je huidibi jäy ajcxy ci'm ti yajcojy, etz nej jäy ajcxy tzach'ojadajtcixy tzachyajtunaangixy caxpojcpıdıjc, nej jäy ajcxy ymıgüg tzachmıjotma'tcixy; nej jäy ajcxy ca' tzip yjot'ambıjccixy müid yinjaty huenjaty ayuc; nej jäy ajcxy tzachmıdzip'ajtcixy ymıgügtıjc; nej jäy ajcxy tzachyajca'oy'ıjxcixy ymıgüg co tijaty müidity; nej jäy ajcxy chachnaybıjc-huäcxáanıgixy, huidibi abıcy tzachmüid'adamb yjäy.

²¹ E nañ nnejhuüyım jadu'n nej jäy ajcxy abıjctıgıhuaangixy tijaty ymıgüg ymıd; nej jäy ajcxy ymıgüg yaj'o'ccixy; nej jäy ajcxy nijot'ajtcixy ügı etz adzuuhııdıdıı agoodzhuıdıdıı, etz yı jäy ajcxy huıdibi tzachnijot'ajtcıxp yı jadu'mbı huinma'ñ. İch müich ajcxy cham njacyajınımaaygixy jadu'n nej İch jayıjp'aty ti n'ocnıgapxpıch, co yı jäy ajcxy huıdibi yı jadu'mbı jıbic-huinma'ñ chachnijot'ajtcıxp jadu'n nej cham ti nijayıygıxy, ca' ajcxy tzınaydac paadaangixy ma Dios y'ane'my.

²² Hue' ajt jadachambı nejhuıydaayım je oybı huinma'ñ huıdibi Espıritu Santo yejcyp. Co yı jäy ajcxy huıdibi ymıd Dios yıhuı'ñ ymıc'ajt ma yjot yhuinma'ñ, hue' ytungıxyp ajcxy yı oyjäy'ajtıın müid ymıgügtıjc; müid ajcxy xondaacın etz müid ajcxy jotcujc'ajtıın; etz ymımecxtujcıxyp ymıgügtıjc; etz chojccıxyp yıhuııygıxyp ymıgügtıjc; etz ytungıxp oybı; etz tudägy yjäy'ajtcıxyp,

²³ nıcy xeemy yjäy'ajtcıxy ma ymıgügtıjc; etz ci'm yajxon ñay'ané'mıgıxy ma yı oybı. Ca' ji huıngbı cötujcın huıdibi jada oybı huinma'ñ jıjpcogapxıhuıpy.

²⁴ Tüg'ócıy jäy ajcxy pınjaty Jesucristo Huıdzın'ajtp, mımadacpy ajcxy yı jıbic-huinma'ñ huıdibi ci'm nijot'ajtcıxyp müid Cristo ymıc'ajt.

²⁵ Müid co nmüid'ajtıın je Espıritu Santo ymıc'ajt ma ajt ndzınaayın njugy'ajtıın, paady ycıxp tzoc tzınaayım jadu'n nej xy'ane'mım xyhuinma'ñymooyım je Espıritu Santo.

²⁶ Ca' huaad amıj agıx ndzachnayıhuııyım, etz nañ jadu'n ca' huaad nmıgügtıjc nyajjotma'tım; etz ca' huaad ni ti nyajca'oy'ıjxım.

6

Naybubéjtıgıxy mıñ xyıpy

¹ Mıgügtıjc ajcxy, pen mbatpy tüg mıgüg huıdibi jıbic-huinma'ñ ti ymımadägyıı, müich ajcxy huıdibi mımadacyp yı jıbic-huinma'ñ müid Dios ymıc'ajt mbubéjtcıxıpy jada mıgüg, e co mbubéjtcıxıpy jada mıgüg, nıgı jotmıc mmıgapx müid oy gapxy oy ayuc. Naygüend'adıı ajcxy ci'm, ca'ydı jıbic-huinma'ñ xymımadaaccıxy.

² Naybubéjtıgıx nıdüg nıdüg pınjaty ayo'n jotmay müid. Co jadu'n mdúngıxıpy, hue' anajty ajcxy mguydungıxyp Cristo ycötujcın huıdibi ti xy-mooyım ajt.

³ Pen ji pın ñayıhuııyıı amıj agıx etz chach naygömaya'ñyıı ci'm co chach y'oyjäyıty, ca' je' choobaady ma Dios yhuıduu.

⁴ Jėbı nıdüg nıdüg jäy ñayıhuı'ñyıbıgyıı nej chınäy yjugy'aty, pen oy o penı ca'y'oyıty. Penı ycuychınaayb yajxon Dios ytıy'ajt oybı, jotcujc ñayıhuııhuııyb je' ci'm e ca' huaad yajquıpxıy chınaayın müid huıngbı.

⁵ Nıdüg nıdüg jäy ci'm chınaayın jėbı yajnıcxı nej Dios jäygidägy. Ca' huaad nı'ıjxtüdy nej ymıgüg jıbic-huinma'ñ müidity.

⁶ Yı jäy ajcxy pınjaty ti ıxpıcy Dios y'ayuc ytıy'ajt, copıcy co möhuıpy tijaty yajmayajtpy je huıdzın tııbı yaj'ıxpıgyıı.

⁷ Ix ajcxy ci'm mnayhuin'ñngix com Dios ca' yi' ni pin huaad nixigy yajxigy. Com pen miich ajcxy jibic-huinma'ñ mdumyb, Dios xychaachytunip ajcxy. Pinjaty oybi tuumb, nañ ypaadipy oybi, e pinjaty jibicpi tumb, nañ jibicpi ypaadipy.

⁸ Pinjaty jibic huinma'ñ tum jadu'n nej jibicpi tzachnijot'aty, co y'ögipy yi' y'alma ñicxip ayoodactuuby. Pinjaty cuydumb Dios ytiy'ajt jadu'n nej je Espíritu Santo huinma'ñ ymöyii, co y'ögipy yi' y'alma huingbi jugy'ajtin ypaadamyb huidibi nimina ycaacixy ycaatigooy huidibi je Espíritu Santo möhuib.

⁹ Peni nduunim jabom jabom oy huinma'ñ ca' huaad ndzippim, jëbi nmecxtujcim ixti cooni anajty nbaatim oybi ma Dios. E ca' huaad njotmetzciiyim.

¹⁰ Tzoc oyjäy'ajtin tuunim ma nidüg'óciy jäy ajcxy, jadu'n nej Dios xyhuinma'ñymooyim. Nigi tzoc pubejtim nmigügtijc huidibi mibijcp mijpidacp Cristo.

Ane'min, capxhuijin etz capxpocxin huidibi cijxnip je necy

¹¹ Ijxcix huindicxcix jada letra mijjatypi huidibi ñch ci'm njaayb, com ndzojcpyich co mnejhuüygixipy nej yam nijayiygixy.

¹² Yi jäy ajcxy huidibi mibijcp co Cristo o'cy ma yi cruudz müd ajt nbocy ycixpi etz nañ jadu'n mijpidacp yi tiy'ajttihuii, hue' ajcxy tzach ñaygömayaanigixy ma yi judíojäy ajcxy, jigix ca' pin y'ixhuudidiiyb ypahuididiiyb.

¹³ Yi huidi ajcxy tzach mijpidacp tiy'ajttihuii, nañ ni ca' ajcxy cuydundäy tüg'óciy jada Dios ycötujcin je jecyip. Hue' yi' ajcxy tzojccixy co miich ajcxy myajtiy'ajttihuiip jigix ajcxy jëbi ñaygömáayigixy müd co miich ajcxy ti myajtiy'ajttiygixy.

¹⁴ Yi jäy ajcxy huidibi jim yaj'ixpijcp anii, ci'm ajcxy chach ñaygömayaanigixy. Per ñch ca' jadu'n naygömaya'ñyijich müd huidibi ndumybich huidibi nyaj'ixpijcpyich. Hue' janchtiy ngapxpadaamybich ñch ajt nHuindzin Jesucristo ytiy'ajt, jadu'n nej yajcruudzpejti müd ajt nbocy ycixpi. Co ti nmibicyich Cristo Jesús, huin'it ti n'ixmachich je naaxhuiñjyay yjibic-huinma'ñ. E paady cham ni nga'ocnijot'ajtnich yi jibic-huinma'ñ.

¹⁵ Co nmibijcim Jesucristo, oy ixypiy ti nyajtiy'ajttiiyim o oy ixypiy ca' ti nyajtiy'ajttiiyim, ca' ma choobaady. Huidibi tzoubatp yi' je' co nmibijcim Jesucristo, etz co nmüd'ajtim jemybi jot huinma'ñ.

¹⁶ Huen Dios xyajjotcugihuiipy etz xypa'ayoohuiipy, etz nañ jadu'n yajjotcugihuiipy etz pa'ayoohuiipy nidüg'óciy jäy huidijaty cuydumb Cristo ytiy'ajt, tüg'óciy Dios yjäy janchypi tiydudägypi.

¹⁷ Jadu'n nej jadachambi, etz jadu'n nej xii tiempo jacmiimb jaccidaacp, ca' ñch pin huaad xyjac'amayiyich, com nmüdich je tiy'ajt ma nninixich jadu'n nej jäy ajcxy ti xyhueenduüñich ti xychaachytuuñich müd co ti nduüñich müd Jesucristo ycixpi.

¹⁸ Migügtijc ajcxy, huen ñch ajt nHuindzin Jesucristo tunipy nigü may'ajt oy'ajt ma miich ajcxy. Jadu'n jada ngapxycixyich. Amén.

EFESIOS

Yi Necy Huidibi San Pablo Yajniejx Je Mibijcpidijc Jim Efeso

¹ Hich Pablo, Dios jadu'n tzojcp co Jesucristo ti xyajniejx co n'apóstol'adipych. Jada necy cham nguejxypich jim Efeso ma yi jäy ajcxy huidibi Dios yjäy'ajtíp, yi' ajcxy huidibi mibijcp tudägy Cristo Jesús etz huidibi ajcxy yajpatp ma yi'.

² Huen ajt nDios Teedy etz ajt nHuindzin Jesucristo may'ajt oy'ajt tunipy mïd miich ajcxy etz xyajjotcugihuip ajcxy.

Nej je Espiritu Santo conucy Cristo yjäy

³ Tzoc ñbaatim capxpaatim Dios ñch ajt nHuindzin Jesucristo yTeedy. Mïd co nyajpaatim ma Cristo, paady Dios ti xyconuucxim mïd tüg'óciy huidijaty tzomb tzajpjoty.

⁴ Dios ajt xyhuin'ijxim jecy'ajty, ca'ni anajty cojy macxy je naaxhuiñybi. Je' xyhuin'ijxim jigix jëbi nyajpaatim ma Cristo, etz jigix jëbi nyajpaatim ma Dios yhuinduu huädz oy njot nhuinma'ñ, ca' ti bocy nmïd'ajtim.

⁵ Mïd co Dios ooy xychojxim xyjihuiyim, paady ycixp yi' capxcödujcy jecy'ajty, ca'ni anajty naaxhuiñybi yajcojy yaj'oyiy, co xycöbigaanim nejjihuiy yci'm y'ung. Co Dios jadu'n quejxy je Cristo ya naaxhuingixy, chi yi' yaj'oyiy nej jëbi xycöbijxim nej yci'm y'ung, e jadu'n xymïd'adaanim tzajpjoty. Dios jadu'n ytuñ jadu'n nej yi' anajty tzocyin.

⁶ Tzoc ñbaatim capxpaatim Dios ooy mïd co mijmay'ajt mij'oy'ajt tuuñ mïd ñch ajt ycixpi, co quejxy y'ung ya naaxhuiñ mïd ñch ajt nbocy ycixpi, jigix jëbi nyajpaatim ma yi' y'ung, je' y'ung huidibi ooy tzocy jihuiy.

⁷ Mïd co Dios ooy xychojxim xyjihuiyim paady ycixpi yi' y'ung ñi'py teemy yojcy co y'o'cy mïd ajt nbocy ycixpi, ti ajt n'alma xyajniejzoocim etz nbocy ajt ti xyhuinmeecxim. Co jadu'n ytuuñ, chi Dios mijmay'ajt mij'oy'ajt tuuñ mïd ñch ajt ycixpi.

⁸ Co Dios jadu'n mijmay'ajt mij'oy'ajt tuñ mïd ñch ajt ycixpi, ti xya-jhuinjihuiyim ti xyajnejhuiyim yi ytiy'ajt yi yhuinma'ñ.

⁹ Dios yjäygidacpy jadu'n co ti xyajnejhuiyim nej anajty mïdity capxcöducy huidibi ca' pin jecy'ajty huinjihuiy. Nañ jadu'n Dios ti xyajnejhuiyim nej ti yhuinma'ñypidacy jecy'ajty nej ytuna'ñ anajty mïd Cristo.

¹⁰ Je huidibi Dios jecy'ajty ti yajniehuinmayiy co tuna'ñ anajty, ytunamyb yi' mina anajty je tiempo ti yhuaad'ajtni. Dios ti yajniehuinmayiy anajty co pidäga'ñ tüg'óciy huidi yajpatp tzajpjoty etz tüg'óciy huidibi yajpatp ya naaxhuiñ ma tüg'ane'min, e je Cristo je' ane'mamb nigohuajc'adamb tüg'óciy.

¹¹ Tüg'óciy tijaty tuni yjajti jiihy tzajpjoty etz ya naaxhuiñ Dios jayijp capxcödujcy. Hich ajt huidibi nyajpaatim ma Cristo, Dios ti xyhuin'ijxim jecy'ajty co oga'n je naaxhuiñybi chondacy jigix jëbi nbaatim tüg'óciy huidibi Dios xymöhuaanim. E tüg'óciy jada nicxy yjaty tim jadu'n nej Dios jayijp capxcödujcy, e Dios ytumyby jadu'n nej yi' tzocy etz nej jäygidägy.

¹² Jadu'n Dios cuydumyby mïd ñch ajt ycixpi, huidibi jayijp ti nmibijxim ti nmijpidaacim Cristo, jigix jëbi nguydunim ma ajt ndzinaayin Dios ytiy'ajt, e jadu'n mayjäy capxpaadip etz ojadadip Dios mïd yi' ymij'ajtin etz yi' y'oy'ajtin ycixpi.

¹³ Nañ jadu'n miich ajcxy co mmidooy je ayuc tiy'ajt nej jëbi m'alma ñdzögipy ajcxy, e ti mmibijccixy Cristo, huin'it ajcxy myajpaatcixy ma yi',

e je Dios yjihu'i'ñ ymic'ajt hu'idibi miich ajcxy miid ma mjot mhuinma'ñ, je' nidiy'ajt'ajtp co myajpaatcixy ma Dios. Jada je' je Espíritu Santo hu'idibi Dios y'ahuaniiy jecy'ajty co xymöhuaanim.

¹⁴ Jada Dios yjihu'i'ñ ymic'ajt jada je' nidiy'ajt'ajtp co nbadaanim it lugar ma Dios y'it. Dios xymöhuaanim it lugar ma y'i' y'it co anajty xii tiempo yhuaad'ajtni huin'it Dios nihua'na'ñ yajnödöga'ñ pinjaty yjäy'ajtip ajcxy. Jada'n Dios tuna'ñ, jigix jëbi ñich ajt n'ñbaatim ngapxpaatim Dios miid y'oy'ajtin ycixpi.

Pablo mibijctzoy Dios co huen ajcxy yajmoy huijy'ajt cujc'ajt

¹⁵⁻¹⁶ Com ti nnejhuüyich jadu'n nej tiydudägy miich ajcxy ti mmibijccixy ñich ajt nHuindzin Jesús, e nañ jadu'n ti nnejhuüyich jadu'n nej mdzojccixy mjihuüygixy tüg'óciy hu'idibi mibijccixp Jesucristo. Paady ycixp jabom jabom co Dios nmibijctzooyich, nyajnajxpich jäygiidaacin ma Dios miid miich ajcxy ycixpi.

¹⁷ Mibijctzooybich Dios, nHuindzin Jesucristo yTeedy, je mijpi Dios Teedy, co y'i' xymöhuij ajcxy je huinma'ñ je ixpijcin hu'idibi je Espíritu Santo yejcxy, etz nañ jadu'n xyajnejhuüipy xyajhuinjhuüipy ajcxy jac'oy y'i' y'ayuc, e tüg'óciy nej y'i' ti ytuuñ.

¹⁸ Dios nmibijctzooybich miid miich ajcxy ycixpi, co xyaj'aniiyip ajcxy mjot mhuinma'ñ miid y'i' ytiy'ajt, jigix jëbi mnejhuüygixipy tijaty hu'idibi ajcxy m'ahuijxyp ma Dios, nidüg'óciy miich ajcxy hu'idibi Dios ti huin'ixy. Nañ jadu'n jigix jëbi mnejhuüygixy nej ymijity yjanchity je pidägy hu'idibi Dios yegamyb miid tüg'óciy ajcxy hu'idibi Dios yjäy'ajtip.

¹⁹⁻²⁰ Dios nmibijctzooybich jigix jëbi ajcxy mnejhuüipy jadu'n nej Dios ymic'ajt miidity. Je' ymic'ajt ca' ycixipy ytigoyipy, e ni pin ca quipxipy. Etz y'i' ymic'ajt tumb ma ñich ajt njot nhuinma'ñ nidüg nidüg co ajt nmibijcim. Dios ti xyajnejhuüiyim y'i' ymic'ajt hu'idibi ymiid may'amy co yajjugypijcy jadüg'oc Cristo co y'o'cy, etz nañ jadu'n ti pidägy Jesucristo mij'ane'mbi jiiyby tzajpjoty. Yi' ññaayb a'oy'amy ma Dios ymijc, etz ane'mdäy tüg'óciy naaxhuiñ etz tzajp quipxyi miid Dios.

²¹ Cristo jac mij'ane'min ymiid, jac mic'ajt miid, ca'ydi jacpinjaty hu'idibi jayajpatp tzajpjoty, etz hu'idibi jayajpatp ya naaxhuiñ, hu'idibi cham tzinaayb etz hu'idibi jacjiini tzinähuaamni. Jesucristo cömay y'ity nigi, ca'ydi jac pin hu'idibi cham tzinaayb, etz hu'idibi jacjiini tzinähuaamni.

²² Dios ti pidägy tüg'óciy ane'min ma Cristo jëbi ane'mdäy. Jadu'n nipaady nej jihuüy Cristo nihuäcpejtäy tüg'óciy ane'min. E nañ jadu'n Dios ti pidägy Cristo jigix jëbi nigohuajc'adipy tüg'óciy mibijcpidijc.

²³ Je mibijcpidijc jadu'n nipaady nej Cristo ñinïcx, paady ycixpi y'i' ajcxy yajcixy yajca'pxy je Cristo y'oy'ajtin ymij'ajtin. E je Cristo yajcijxtaayb yajca'pxtaayb tüg'óciy tijaty ji ajtp.

2

Dios chojcpy yjihuüyb jäy ajcxy, paady ñidzoocixy y'alma

¹ Ca'ni miich anajty ajcxy mmibijccixy Cristo, ooy anajty mdundigooygixy miid Dios ytiy'ajt, ooy anajty ajcxy mbocymiidity, e jadu'n nipaady nej jihuüy ti m'o'ccixy miid mbocy ajcxy ycixpi etz Dios xyajjugypijccixy huinjemy miid jemybi jugy'ajtin.

² Co ca'ni anajty miich ajcxy mgöbijccixy mmijpidaaccixy Cristo, ooy anajty mguydungixy naaxhuiñyjäy ajcxy ytiy'ajt, etz nañ mgapxymidoogixy anajty

ajcxy je ca'oybi huídibi ane'mb je poj naaxhuiñ, je ca'oybi huídibi tumb ma yi jáy ajcxy yjot yhuinma'ñ huídibi ca' capxymidoogixy Dios.

³ Ma je tiempo tiibi ñaxy, nañ jadu'n anajty ndzinaayim jadu'n nej yi jacjadyii naaxhuiñyáy ajcxy huídibi capxymidoob yi ca'oybi. Ngapxymidoohuim anajty nninīcx chojcín. Ndundigooyim anajty mīd ngi'mjot ngi'mhuinma'ñ. Nguipxyiim anajty mīd yi jacjadyii naaxhuiñyáy ajcxy huídibi Dios tzaachytunaanip mīd ypocy ycixpi, etz nañ jadu'n nmīhuaad'ajtim co Dios xychaachytuunim mīd ajt nbocy ycixpi.

⁴⁻⁵ Oy ixypiy iich ajt mīhuaadity tzaachypī mīd ajt nbocy ycixpi, per Dios mij ooy ti xypa'ayoohuim, e mij ooy ti xychojcim ti xyjihuiiyim, paady ycixp tuuñ may 'ajt mīd iich ajt ycixpi co yajjugypijcy je Cristo. E jadu'n quipxyi mīd Jesucristo iich ajt nbaatim jemybi jugy'ajtin huídibi ca' ycixipy ytigoyipy ni mīna. Jadu'n Dios may'ajt tuuñ mīd iich ajt ycixpi co anajty nbadaanim o'cín mīd ajt nbocy ycixpi. Mīd co Dios may'ajt oy'ajt tuuñ mīd miich ajcxy ycixpi, paady miich ajcxy ti mbatcixy jemybi jugy'ajtin huídibi ca' ycixipy ytigoyipy ni mīna.

⁶ Com jadu'n nipaady nej Dios xyajjugypijcim quipxy mīd Jesucristo, paady ycixp Dios xymōhuaanim it lugar jiiby tzajpjoty quipxy mīd Jesucristo.

⁷ Jadu'n nej xii tiempo mimb cidacp Dios jadu'n oy tuñ jigix jēbi tīy'ajt nmīd'ajtim jadu'n nej Dios xychojcim xyjihuiiyim etz xypa'ayoohuim mijcajee, etz mijmay'ajt mij'oy'ajt tuun mīd iich ajt ycixpi co nyajpaatim ma Cristo.

⁸ Mīd co Dios miich ajcxy ti xychojccixy ti xyjihuiiygixy, paady ycixp yi m'alma ajcxy ti patcixy nīdzoocín co ti mmībijccixy Jesucristo. Ca' nmīnaanim co tijaty ti mdungixy, paady ycixp yi m'alma ajcxy ti patcixy nīdzoocín. Hue' janchtiy Dios ti xymooygixy ninigoob ajcxy m'alma ñīdzoocín.

⁹ Ca' nmīnaanim huin'it jáy ajcxy y'alma nīdzoocín paadip co oybi tungixy. Hue'janchtiy Dios jadu'n ci'm ti yaj'oyiy ninigoob nej jáy ajcxy jēbi patcixy y'alma ñīdzoocín, jigix ca' pín jēbi huaad amij agix ñayjihuiiyi.

¹⁰ Com Dios ci'm ti oyduñ iich ajt njemybi tzaanaayin jugy'ajtin mīd je may'ajt huídibi Cristo ytuun co y'o'cy mīd ajt nbocy ycixpi. Jadu'n Dios tuuñ mīd iich ajt ycixpi, jigix jēbi nduunim oyjāy'ajtin ma ajt ndzinaayin. Dios, jecy'ajty ca'ni naaxhuiñybi anajty chondacy, cojy macxy je tīy'ajt jadu'n nej yi' tzocy co nduunim oyjāy'ajtin.

Jotcuyc cham n'ijtim mīd Dios, com Cristo xyajpocyhuaatzim

¹¹ Jadu'n miich ajcxy ocjāymejtzcodiñ nej miich ajcxy anajty myajpatcixy co anajty ca'ni mmībijccixy Jesucristo. Ca' miich anajty ajcxy mjudíoáyity, e ni ca' miich anajty ajcxy myajtiy'ajttiyygixy nej huaad mnaydíjigixy Dios yjāy. Paady ycixp yi judíoáy ajcxy ymīna'ñ co Dios je' yjāy ajcxy, e miich ajcxy ca', mīd yi'da'ajty co miich ajcxy ca' myajtiy'ajttiyygixy.

¹² Co ca'ni anajty mmībijccixy Cristo, je huin'it tiempo, ca' anajty ajcxy myajpatcixy ma Cristo, etz ni ca' anajty judíoáy xycōbijccixy, etz ni ca' anajty mbadaangixy huídibi Dios y'ahuaniiy ma yi judíoáy ajcxy, etz ni ca' anajty ti mjijp'ijxcixy ma Dios, etz ni ca' miich anajty ajcxy myajpatcixy ma Dios.

¹³ Jadachambi, miich ajcxy huídibi jecy'ajty anajty ca' myajpatcixy ma Dios, jadachambi ajcxy myajpaady ma Jesucristo mīd co yi' ñi'py teemy yojcy mīd miich ajcxy mbocy ycixpi.

¹⁴ Jesucristo ci'm yaj'oyiy je tzip je capxy nej anajty iich ajcxy judíoáy etz miich ajcxy huídibi ca' yjudíoáyity naymīdzip'ajtim, e cham jotcuyc n'ijtim. Jesucristo ci'm yajtigoy je judíoáy ycōtujcín huídibi anajty tzipcojp capxycojp

ma ñich ajcxy etz ma miich ajcxy. Jesucristo yajtügmujc judíojäy, etz huidi ca' yjudíojäyity.

¹⁵ Jesús miid yci'm ninicx yajtigoy je jecy'ajtypi cötujcin co oy yaj'ögyii cruudzcíxy. Co Jesús y'o'cy, huin'it yajtügmujcy judíojäy etz huidibi ca' yjudíojäyity. Huin'it oy yaj'ahuimbity tügpicy jäy jemybi huidibi Dios yjäy'ajtip. E jadu'n ajcxy yajcijxy yajmay je tzip capxy.

¹⁶ Co Cristo oy yaj'ögyii cruudzcíxy, huin'it yajcijxy yajnajxy je tzip capxy jadu'n nej yi judíojäy anajty midzip'adyii yi' ajcxy huidibi ca' yjudíojäyity. Etz nañ huin'it Cristo yajtügmujcy yi judíojäy miid huidibi ca' yjudíojäyity. Paady ycixp Dios ycöbiga'ñyii judíojäy ajcxy etz huidibi ajcxy ca' yjudíojäyity agujc jotcujc.

¹⁷ Je Cristo miin anajty ya naaxhuiñ etz capxhuäcxy oybi tiy'ajt jadu'n nej jëbi ajt nbaatim jotcujc'ajtin ma Dios. Ycapxhuäcxyp anajty ma miich ajcxy huidibi ca' yjudíojäyity, huidibi ca' anajty mñidity Dios ytiy'ajt. Etz nañ jadu'n ycapxhuäcxp Dios ytiy'ajt anajty ma ñich ajcxy judíojäy huidibi jamñid anajty Dios ytiy'ajt.

¹⁸ Miid co Cristo may'ajt ti tuuñ co xy'adigiiyim xyjottigiiyim Dios yjihuiñ ymic'ajt, paady ycixp nidüg'óciy ñich ajt nyajpaatim ma Dios jadu'n nej tügpicy jäy, tanto judíojäy etz nañ jadu'n huidibi ca' yjudíojäyity.

¹⁹ Paady ycixp miich ajcxy jadachambi myajpaady ma Dios. Jadu'n miich ajcxy myajpaady ma Dios tim jadu'n nej je jäy ajcxy huidibi tzinaayb ma yci'mgajp, ca' yjadu'nity nej adzinaaybi ajcxy. Paady ycixp tú'ciy miich ajcxy mnaygomájtzigixy ma Dios miid judíojäy ajcxy. Jadu'n miich ajcxy etz judíojäy ajcxy nipaady cham nej jihuiy ajcxy mdüguugy mdügmigüg.

²⁰ Miich ajcxy ti mmijpidaaccixy je tiy'ajt huidibi Jesús y'apóstol ajcxy ti capxhuäcxy etz je tiy'ajt huidibi Dios y'ayucnajtzcaxiiyb ti capxhuäcxixy. E yi' ajcxy ytiy'ajt jadu'n nipaady nej poch'ijx ma chondägy. E Jesucristo yi' jëdu'n yajpatp nej tüg tzaa huidibi jaccopicyip ma je poch'ijx chondägy.

²¹ Dios jadachambi tiempo ycojyp ymacxyp jadügpicy jäy huidibi yjäy'adaanip huidibi tügjijp mijpidaaccixy Cristo, huidibi tú'ciy ijtcixyp miid Cristo. Jadu'n jadayaabi tügpicy jäy nipatcixy nej tüg tijc ma jäy ajcxy Dios ojadajtcixy.

²² Miich ajcxy myajpatp ma Cristo quipxyi miid nidüg'óciy yi mayjay ajcxy huidibi mijpidacp Dios etz huidijaty mñ'ijtp je Espíritu Santo ma ajcxy yjot yhuinma'ñ, jadu'n miich ajcxy mjogy'ajtin nipaady nej Dios chinaydac.

3

Pablo yi' je' mñid cötujcin co capxhuäcxy Dios y'ayuc ma pin ca' yjudíojäyity

¹ ñich Pablo, nyajpatpich pujxtigoty miid co nduuñich ma Jesucristo ytung ma miich ajcxy huidibi ca' yjudíojäyity. Paady ycixp nmibijctzooybich Dios miid miich ajcxy m'oy'ajtin ycixpi.

² Mnejhuüyb ajcxy com Dios mijmay'ajt ti tuuñ miid miich ajcxy ycixpi, paady yi' ti xyajñibicyich ngapxhuäcxibich ma miich ajcxy yi' y'ayuc ytiy'ajt.

³ Dios ti xyajnejhuüyich yi' ytiy'ajt huidibi jecy'ajty yüch y'ijt. Jada tiy'ajt yinjaty hueeñjaty ñich miich ajcxy ti nnijayiiygixy jayijp'aty.

⁴ Co miich je necy mgapxip, huin'it ajcxy mnejhuüipy co ñich nnejhuüyich je Cristo ytiy'ajt huidibi ijtp yüch.

⁵ Jada tiy'ajt maabi Jesucristo, Dios ca' ni pin yajnejhuüy jecy'ajty. Jadachambi xñ tiempo Dios miid je Espíritu Santo yajnejhuüy Jesucristo ytiy'ajt je Jesús y'apóstoles ajcxy etz je Dios y'ayuc najtzcaxiiyb ajcxy.

⁶ Jada je' je tiy'ajt huidibi jecy'ajty yüch anajty ijtp, co yi jäy ajcxy huidibi ca' yjudíojäyity ypadamyb ajcxy Dios y'oy'ajtín quipxyi müd yi judíojäy ajcxy, etz nañ jadu'n yi' ajcxy yajpaady ma Dios tú'ciy müd yi judíojäy ajcxy, etz nañ jadu'n yi' ajcxy padaangixy oybi huidibi Dios jecy'ajty yajnimay yi judíojäy co möhuaangixy pinjaty mibijccixp Jesucristo.

⁷ Dios mijmay'ajt ti tuñ müd ïch ninigoob co ti xyajñibicyich jada tung, e xymöyich mic'ajt co ngapxhuäcxibich Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt oybi ma yi jäy ajcxy huidibi ca' yjudíojäyity.

⁸ ïch jactimmudzíp ma yi maybi mibijcpidijc ca'ydi jacpín, per ca' ñejity. Dios may'ajt oy'ajt ti tuuñ ma ïch, e ti xypidägyich ma yi' ytung co ngapxhuäcxych jada oybi tiy'ajt ma jacjadyii jäy ajcxy jigix jëbi ajcxy patcixy ma Cristo Jesús mij'oy'ajtín, huidibi ca' pín huinjihuïy jadu'ñyi ymijity.

⁹ Dios ti xyajñibicyich co ngapxticxibich ma tüg'óciy jäy ajcxy je Dios y'ayuc ytiy'ajt oybi huidibi yüch anajty ijtp. Yi' je' je ayuc huidibi Dios ti cojy ti macxy jecy'ajty, jadu'n nej yi' tuna'ñ je oybi müd tüg'óciy jäy ajcxy. Yi' je' Dios huidibi ti yajcojtäy tüg'óciy tijaty ya naaxhuiñ etz jüby tzajpjoty yajpatp.

¹⁰ Jadu'n Dios capxcödujcy co je tzajpjoty tzinaaybi ajcxy huidibi ane'mín etz mic'ajt müd, tiy'ajt padaangixy ma yi mibijcpidijc jadu'n nej Dios mijhuinma'ñ canaagnax tuñ müd jäy ajcxy nidüg'óciy huidibi mibijccixp Cristo Jesús.

¹¹ Jadu'n Dios ti cuyduuñ müd ajt nHuindzín Jesucristo jadu'n nej jecy'ajty capxcödujcy.

¹² Müd co nyajpaatim ma Jesucristo paady ycixp agujc jotcujc nmigapxim nmihuingonim Dios. Müd co nmibijcim Jesucristo paady ca' ndzigüiyim ndzo'yduunim ma Dios yhuinduu.

¹³ Paady ycixp may'ajt nbijctzooyich müd miich ajcxy co ca' ñigi m'ixtigihuäccixy ma ajcxy mmibijcín. Etz ca'ajcxy xyñidajípy xyñimayípyich co tzaachypí mñaxych nyajnaxych müd miich ajcxy ycixpi. Com müd co ti nyajnaxych tzaachypí müd miich ajcxy ycixpi, paady jëbi miich ajcxy oy'ajtín mbatcixy.

Cristo chojcpy yjihuiyib jäy ajcxy

¹⁴ Com Dios mijmay'ajt ti tuuñ müd judíojäy etz müd huidibi ca' yjudíojäyity, paady njatyhuingoxtinaaybich Dios, ïch ajt nHuindzín Jesucristo yTeedy, e nmibijctzooybich Dios müd miich ajcxy ycixpi.

¹⁵ Tüg'óciy tzajpjoty tzinaayb etz tüg'óciy naaxhuiñyäjy huidibi mibijccixp Dios, jëbi nidüg'óciy ymínaangixy: “Dios ïch ajt nDeedy.”

¹⁶ Paady nmibijctzooybich Dios Teedy müd miich ajcxy ycixpi, co Dios je huidibi mic'ajt etz oy'ajt ymüd mijcajee, co xymöhuipy mic'ajt ma ajcxy mmibijcín müd yi' yjihui'ñ ymic'ajt huidibi yajpatp ma ajcxy mjot mhuinma'ñ.

¹⁷ Dios nmibijctzooybich müd miich ajcxy ycixpi co Cristo ymic'ajt yajpaadíp ma miich ajcxy mjot mhuinma'ñ müd co mmibijccixy Cristo. Jadu'n Cristo ymic'ajt yajpaadíp ma ajcxy mjot mhuinma'ñ, jigix jëbi miich ajcxy huidibi mmibijccixp Cristo, jëbi mdzójcxipy mjihuïyigixipy mijcajee huinixii huinítiempo je mibijcpidijc etz tüg'óciy jacjadyii jäy.

¹⁸ Nañ jadu'n Dios nmibijctzooybich müd miich ajcxy ycixpi co miich ajcxy etz tüg'óciy mibijcpidijc mnejhuïyigixipy jadu'n nej Cristo xychojcm xyjihuiyim mijcajee. E yi' chojcm yjihuiyín jadu'n nipaady nej tüg'tijc huidibi jac cixíp jac mijíp, jac yooñíp jac cücyíp ca'ydi ni huidi tijc.

¹⁹ Nmibijctzooybich Dios co xyajnejhuïyigixyíp xyajhuinjihuïyigixipy nej Cristo xychojcm xyjihuiyim mijcajee nidüg'óciy ïch ajt, ixti ca' huaad nhuinjihuïyidaayim jadu'n nej Cristo xychachchojcm xychachjihuiyim.

Nmibijctzooybich Dios co xypubéjtcixip, ixti mabaad mmid'ajttaaygixy Dios y'oy'ajtin.

²⁰ Jadachambi, cömay Dios y'ity huidibi mic'ajt miid, etz huidi yejcp mijcajee jac'anaxy ca'ydi nej njapijctzoohuim etz nej njahuinmaayim, miid je ymic'ajt ycixpi huidi tumb ma ich ajt.

²¹ Huen tüg'óciy mibijcpidijc ajcxy jäymejtzciy ojadájtciy Dios etz Cristo Jesús jabom jabom huinixi huinitiempo. Jadu'n jada. Amén.

4

Tú'ciy n'ijtim miid Espíritu Santo ycixpi

¹ Nyajpatpich pujxtigoty miid ajt nHuindzin Jesucristo ytung ycixpi. Paady ycixp may'ajt nbijctzooyich co miich ajcxy mdzináaygixipy jadu'n nej mihuaad jäy chinaaygixy huidibi Dios ti yhuin'ijxigixy, com Dios miich ajcxy ti xyhuin'ijxcixy.

² Pidaaccix mjot mhuinma'n yung naxy, nicy xeemy jäy'ajtcixy, naymecxtújcigix miñ xyipy, naymi'oyjäy'ájtigixy, jigix ñiguëxigip co mnaychójcigixy mnayjihuiyigixy miñ xyipy.

³ Miid'adipy ajcxy mjot mhuinma'n tú'ciy miid je Espíritu Santo ypubejtin jigix jëbi mdzinaaygixy jotcuje ca' ma tzip capxy.

⁴ Nidüg'óciy mibijcpidijc tú'ciy yajpatcixy ma Cristo etz tügpajc Espíritu Santo huidibi yajpaady ma ajt njot nhuinma'n. Dios ti xyhuin'ijxim, jigix jëbi quipxyjaty njijp'ijxtaayim je oybi huidibi nbadaanim jiiby tzajpjoty.

⁵ Ji yajpaady tügpajc ajt nHuindzin Jesucristo, etz tügpajc je ayuc tiy'ajt huidibi jëbi nmijpidaacim, etz tügpajc nniibejtim miid Jesucristo yxi.

⁶ Ji yajpaady tügpajc Dios Teedy huidibi cuendi'ajtp yajtzinaayb nidüg'óciy mibijcpidijc. Yi' je' huidibi nihuindzin'ajttaayb. Yi' je' huidibi may'ajt tumb miid nidüg'óciy ajcxy, etz yi' ymic'ajt yajpatp ma nidüg'óciy ajcxy yjot yhuinma'n.

⁷ Dios may'ajt oy'ajt ti tuñ miid nidüg nidüg ich ajt co Cristo xymooyim mic'ajt, jigix jëbi nidüg nidüg tuunipy Dios ytung nej ypadyi.

⁸ Paady ycixp jaybety ymiñ ma Dios jadu'n ymina'n: Co Cristo ypättigiy tzajpjoty, chi ymiidpättigiy may machjäy, e nañ jadu'n Cristo moy jäy ajcxy mic'ajt (dones).

⁹ ¿Nej co jadu'n Dios y'ayuc yminañ co je Cristo ypättigiy tzajpjoty? Hue' je' jadu'n yminañ miid co je Cristo jayijp ycidacy etz ooy ayooy ya naaxhuiñgixy.

¹⁰ Je Cristo yi' je' huidibi cidaac ya naaxhuiñ choñ tzajpjoty, nañ jadu'n ypättigiy jadüg'oc tzajpjoty jactim'o'c'am. E yi' je' ymic'ajt yajpatp ma tüg'óciy huidijaty jiiby tzajpjoty etz tüg'óciy huidijaty ya naaxhuiñ.

¹¹ Je Cristo ymooygixyp nidüg nidüg yi' ytumbi mic'ajt. Nijëjity mooygixy mic'ajt jëbi nidiy'ajt'ájtigixy co je' je' je' Cristo. Nijëjity mooygixy mic'ajt jëbi najtzcapxigixy Dios y'ayuc. Nijëjity mooygixy mic'ajt jëbi capxhuäcxcixy yi' y'ayuc. Nijëjity mooygixy mic'ajt jëbi capxhuijcixy yi' mibijcpidijc miid Dios ytiy'ajt. Nijëjity mooygixy mic'ajt jëbi yaj'ixpijccixy Dios ytiy'ajt.

¹² E jadu'n je Cristo mic'ajt moydaaygixy yi' yjäy, e jadu'n yajni'ixiydaaygixy miid ytung ycixpi. E miid yi' ajcxy ytung yjacyujcpedipy yi' mibijcpidijc y'ixpijin, ixti mabaad jac miid'adipy ajcxy Cristo y'oy'ajtin.

¹³ Jadu'n Cristo mic'ajt xymooyim, jigix jëbi nidüg'óciy ich ajt ytügüyim nmibijcin, etz nañ jadu'n quipxyjaty n'ixpijctaayim Dios y'ung y'ayuc ytiy'ajt. E jadu'n nmi'ijtim cixy ca'pxy njot nhuinma'n, nmi'ijtim Jesucristo ytiy'ajt cixy ca'pxy.

14 Ca' n'idaanim m̄id ajt nhuinma'ñ nej pi'ctijc yhuinma'ñ ym̄idity. Je pi'ctijc ajcxy janam jadzojc yhuinma'ñ ytigajtcixy. Jadu'n ajcxy nipaady nej je miy huidibi je poj yajpojmiyib yajpojxiipy. Co cixy ca'pxy nm̄id'ajtim Cristo ytiy'ajt, ca' pinjaty xyhuin'ñim m̄id huing ayuc oymibijcniip huidibi ca' yjanchity.

15 Hue' janchtiy ngapxim je tiy'ajt tiybi m̄id tzojcin jihuiyin, jaydēbi njacyeecom ajt nmibijcin etz njacnejhuim̄iim tūg'óciy Cristo ytiy'ajt jadu'n nej ytuuñ ya naaxhuiñ, je Cristo huidibi nigohuajc'ajtp tūg'óciy mibijcpidijc.

16 Cristo etz je mibijcpidijc nipatp nej tūg ninicx. Cristo ñipatp nej je ninicx cohujc huidibi ane'mb etz mic'ajt mooyb je ninicx. Etz yi mibijcpidijc ñipatp ajcxy nej je ninicx huidibi Cristo y'ane'myb etz mic'ajt möy. Ma Cristo tūg'óciy mibijcpidijc mic'ajt patcixy huidibi yajtūḡiip ajcxy ymibijcin etz nañ jadu'n yaj'ijtigixy tūgmucy. Nidūg nidūg mibijcpi ymic'ajt patcixy ma Cristo, jēbi tungixy Cristo ytung nej ypadyi. E jadu'n yeccixy nidūg'óciy ma ajcxy ymibijcin, etz nañ jadu'n yajyeccixy chojcin yjihuiyin m̄id ymigūgtijc.

Je jemybi jugy'ajt huidibi nbaatim ma Cristo

17 Paady ycixp nnimāyich miich ajcxy etz nyajnibijccixy m̄id ajt nhuindzin Jesucristo ycōtujcin, co ca' huaad mdungixy loci huinma'ñ huidibi ca' choubaad ma Dios, jadu'n nej jacjadyi jāy ytungixy huidibi ca' mijpidaaccixy ajt nHuindzin Jesucristo.

18 Ca' huaad mdzinaaygixy jadu'n nej jacjadyi jāy ajcxy chināy m̄id loci huinma'ñ. Ca' ajcxy yajpaady ma Dios, je huidibi jugy'ajtin yejcp huinixibi. Ooy ajcxy yjotjuuñity, ca' ajcxy ixpigaangixy Cristo ytiy'ajt.

19 Ca' ajcxy ti tzo'ydu'n jihuiy co ytundigooygixy. Ooy ajcxy minicxnajcixy yi jibic-huinma'ñ. Ooy ajcxy nijot'ajtcixy mijcajee co tūngixipy tūg'óciy tijaty jibic-huinma'ñ.

20 Per miich ajcxy ca' ti m'ixpijccixy loci huinma'ñ etz jibic-huinma'ñ co ti m'ixpijccixy Cristo ytiy'ajt,

21 pen janch miich ajcxy ti mmidoogixy yi' y'ayuc, pen ti m'ixpijccixy je tiy'ajt huidibi yajpatp ma Cristo.

22 Ti miich ajcxy m'ixpicy co copicy m'ixmājtzcixipy yi jibic-huinma'ñ nej anajty mnijot'ajtcixy jibicpi jayijp ca'ni anajty mmibijccixy Jesús. Jadu'n nej anajty ci'm ajcxy m'alma myajdigoyaangixy m̄id je jibicpi huidibi anajty ajcxy mnijot'ajtcixyp, ci'm anajty mnayhuin'ñinigixy.

23 Ixmajtcix jibicjot jibic-huinma'ñ. Pidaaccix mjot mhuinma'ñ co mguydunaangixy Cristo ytiy'ajt jemybi.

24 M̄id'ajtcix jemybi jot jemybi huinma'ñ com Dios ti yajtigajch huinjemy ajcxy mjot mhuinma'ñ m̄id tudāgy'ajtin etz huādz'ajtin.

25 Paady ycixp ca'huaad m'indaaccixy, nidūg nidūg cáp̄cixy huidibi janchip m̄id migūgtijc, m̄id co quipxyjaty nyajpaatim ma Jesucristo.

26 Pen miich ajcxy mmijotma'tpy yi mmigūg, ca' mmigūg migapxtigooygixy midundigooygixy, mic'amy ajcxy mjāydigōoygixipy yi mjotmādi yajijp ca'ni anajty xii ycidacyñi.

27 Ca' mnayyéjciigixy ma je mujcu' co je mujcu' xymimadāgipy.

28 Yi jāy ajcxy huidibi meetzcixp, huen ixmajtcixy meedzi, etz ijxtāhuipy ytung. Co ytunipy ma ci'mdung jēbi pubedipy ajcxy ymigūgtijc huidibi yajmayajtcixp tijaty.

29 Ca' mgāp̄cixipy jibic ayuc. Cáp̄cixy oy ayuc huidibi jēbi migūg ajcxy jāygidaccixy, huidibi pubejtp etz yajyeegy je mibijcin, huidibi yejcp oy'ajtin ma pin ajcxy amido'ijtp.

³⁰ Ca' huaad mgapxcixy mmiydaaccixy ayuc huídibi yajjotmaybijcp je Espíritu Santo huídibi Dios yjé'ajtpy. Je Espíritu Santo huídibi miich ajcxy mñid ma mjot mhuinma'ñ, yí' je' huídibi tìy'ajt yejcp co miich ajcxy Dios yjáy'ájtigixy, co anajty Cristo ymiñ ya naaxhuiñ jadüg'oc huin'it mbadaangixy jugy'ajtin etz tzinaayin huídibi ca' ycixípy ytigoyípy ni mina.

³¹ Yajqueeccix yí jibicpi ma ajcxy mjot mhuinma'ñ, jadu'n nej co mjot mhuinma'ñ ta'm mjihuüygixy, jadu'n nej co tzojc mjotma'tcootcixy, jadu'n nej co mnaymijotmá'tigixy, jadu'n nej co mnayhuin'ó jigixy nayjijp'ó jigixy. Ca' huaad mmigüg mnigapxcixy mni'ojüygixy. Ca' jibicpi mnijot'ajt'adüitzcixy mñid ajcxy mmigüg ycixpi.

³² Hue' janchtìy oybi mhuinmáaygixípy mñid mmigüg ajcxy ycixpi. Nayba'ayóohuigixy nidüg nidüg. Naymécxigix nidüg nidüg. Com nañ jadu'n Dios ti huinmecxy miich ajcxy mbocy mñid co myajpatcixy ma Cristo.

5

Nej jëbi chinaaygixy yí Dios yjáy ajcxy

¹ Com miich ajcxy ñipatpy nejjihuüy Dios y'ung'ájtigixy, e Dios ooy xychojccixy xyjihüüygixy, paady copicy naychójcigixy nayjihüüygixy miñ xyípy, jadu'n nej Dios ti xychojccixy ti xyjihüüygixy.

² Jabom jabom ma mdzinaayin naychójcigix nayjihüüygix nidüg nidüg, tim jadu'n nej Cristo xychojcm xyjihüüym, e yjugy'ajt yejcy mñid ajt nbocy ycixpi, e jadu'n Dios jäygidacy nej Cristo ytuñ.

³ Mñid co miich ajcxy Dios xyjáy'ájtigixy, paady tzinaaygixy mñid huädz mjot mhuinma'ñ. Ca' huaad m'oc'übáatcixyñi m'occapxpáatcixyñi yí töxyjáy migapxtigoyii, etz yí jibic ayuc capxi, yí jibic-huinma'ñ nijot'adi etz yí meeñ adzogi.

⁴ Mñid co mDios miich ajcxy xyjáy'ajtp, paady ycixp ca' huaad mgápccixípy ayuc huídibi tzo'ydu'ñ yejc, ni ca' huaad mgápccixípy huídi ca' y'oyjäygidaacnity, etz ni ca' huaad mguxiiccixy m'anüdaaccixy, com yí jibic ayuc ca' Dios jäygidägy. Tzoc yajnaxim jäygidaacin ma Dios com Dios ti xyajhuaatzim ajt njot nhuinma'ñ.

⁵ Janch tìy'ajt jada co pinjaty tundigooyb mñid huingbi töxyjáy, pinjaty jibic-huinma'ñ mñid, ca' ajcxy padaangixy pidägy etz oy'ajtin ma Cristo etz ma Dios y'ane'min. Pinjaty meeñ adzojcp, Dios ca' tzocy, tim jadu'n nej yí' ca' tzocy pinjaty ojadajtp tzaadzech etz quipychech.

⁶ Ca' mnayyéjcgixy co jäy ajcxy xyhuin'üngixípy mñid ayuc huídibi ca' ytiy'ajtity ca'p choubaad. Mñid co jäy ajcxy capxcixy ayuc huídibi ca' ytiy'ajtity, paady ycixpi Dios tzaachytuna'ñ tüg'óciy jäy ajcxy huídibi capxycömidodacp yí y'ayuc.

⁷ Ca' huaad miich ajcxy mnaymigüg'ájtigixy, ca' mñid mnayyöymújcgixy yí jadu'mbi jäy ajcxy huídibi ca' capxymidoogixy Dios.

⁸ Jayijp ca'ni anajty mmibijccixy Cristo, ca'ni anajty Cristo ytiy'ajt ajcxy mnejhuüy, e jadu'n nipaady anajty nej jihüüy myajpaady ajcxy agootztuum. Jadachambi mnejhuüygixyp Cristo ytiy'ajt, e jadu'n nipaady nejjihuüy mdzinaaygixy ma tüg tixcin. Paady ycixp jatyim cuydungixyp Cristo ytiy'ajt ma yí mdzinaayin mjogy'ajtin ajcxy, jadu'n nej jëbi huaad quëxigý co mmibijccixy Cristo.

⁹ Co nmñid'ajtim Cristo ytiy'ajt, chi nduunim huídibi y'oyip, huídibi tudägyip, huídibi tìy'ajtip.

¹⁰ Ixpjccix je tìy'ajt huídibi Dios yjáygidacpy.

11 Ca' miich ajcxy mnaymigüg'ájtigixy mïd yí jáy ajcxy huídibí yajpatcixp agootztuum, huídibí tungixy huídibí Dios ca' jáygidágy. Miich ajcxy capx-huicix mïd Dios ytiy'ajt yí' ajcxy huídibí agootztuum tzinaayb.

12 Tzo'yduunim ajt co jay nigapxcixy nimíydaaccixy je jibicpi huídibí ajcxy ytumyb ayüch ameech.

13 Co n'ixquipxim yí jadu'mbí jáy ajcxy ayuc mïd Dios y'ayuc, chi niguëxigy pen janch tiy'ajt o pen ca' ytiy'ajtiy, jadu'n nipaady nej tí nyajpidzimim je ajcxy ayuc ma yí agootztuum, etz nbidaacim ma yí tícxin.

14 Paady ycixpi Dios y'ayuc jadu'n ymínañ:

Máyhuijip miich ajcxy huídibí jadu'n nipatp nejjihuüy mdzachmaagixyp.

Jugypijccix miich ajcxy huídibí jadu'n nipaady nejjihuüy tí m'öccixy.

Cristo xycodíicxcixipy mïd yí ytiy'ajt.

15 Paady naygüend'ájtigixy huídibí tiy'ajt yajtungixp ma yí chinaayin. Tzinaaygix jadu'n nejjihuüy mnejhuüygyxy Cristo ytiy'ajt, e ca' mdzinaaygixy jadu'n nej huídibí ajcxy ca' nejjihuüygyxy Cristo ytiy'ajt.

16 Ni'ixí'ijtcix jabom jabom jébi mguydungixy Cristo ytiy'ajt. Jadachambi xii tiempo mayjáy ytundigooygixy mïd Cristo ytiy'ajt.

17 Ca' loci huinma'ñ myajtungixy, per nejhuygyxyp nej Dios tzocy co mdúngixipy.

18 Ca' huaad m'ijtcixy amügy jáy, com yí jocni xyajnícxcixipy ayo'nduum. Nigi oy m'ijtcixy Dios yjhuí'ñ ymic'ajt may'amy ma ajcxy mjot mhuinma'ñ.

19 Naymigápzigixy miñ xyipy mïd yí salmo ayuc, mïd yí himnos. Huin'igix Dios mïd je iy huídibí je Espíritu Santo xymooygixyp. Huin'igix etz ojadajtcix Dios cixyot huinjot.

20 Jatyim yajnajxcixy jabom jabom jáygidaacin ma ajt nDios Teedy ma ajt nHuindzin Jesús yxi, mïd tüg'óciy ycixpi nej ndunim n'ayoohuim.

Nej huaad chinaaygixy pinjaty picychinaaygixy

21 Mïd co miich ajcxy mhuindzigíy Dios, paady ycixp miich ajcxy mnayyajmij'ájtigixy mnaygapxymidóohuigixy miñ xyipy.

22 Miich ajcxy töxyjäydijc yajmij'ajtcix capxymidoogix yí mñáy ajcxy, tím jadu'n nej myajmij'ajtcixy mgapxymidoogixy ajt nHuindzin Jesucristo.

23 Com je töxyjäy ñáy nigohuajc'ajtp ma ytöxyijc ymiñ, tím jadu'n nej Cristo nigohuajc'aty ma yí mibijcpidijc ymiñ. Yí Cristo yí'je' huídibí nihuänamb yajnídzögamb yí mibijcpidijc.

24 Tím jadu'n nej yí mibijcpidijc capxymidoogixy Cristo, nañ tím jadu'n tzocy co je töxyjäy ajcxy capxymidóogixipy yí ñáy ajcxy.

25 Nañ jadu'n tzocy co je yëydijc huen tzocy jihuíy ytöxyijc, tím jadu'n nej Cristo tzocy jihuíy yí mibijcpidijc, e paady ycixp yejc yí' yjugy'ajtin mïd yí' ajcxy ycixpi.

26 Cristo yejc yjugy'ajtin mïd je mibijcpidijc ycixpi, jigix jébi huinmecxy ajcxy ypocy, yajhuaatzip ajcxy yjot yhuinma'ñ. Cristo yajhuaatzí yí mibijcpidijc ajcxy yjot yhuinma'ñ mïd yí'y'ayuc etz co niibejt ajcxy mïd nií.

27 Jadu'n Cristo yajhuäch yí mibijcpidijc ajcxy yjot yhuinma'ñ, jigix jébi ajcxy nayguëxigíy ma yí' yhuinduu mïd huädz yjot yhuinma'ñ. Je mibijcpidijc ajcxy nipaady nej tüg nijen huídibí huädzip, ca' ma ytijy ymächity.

28 Jadu'n tzocy co je yëydijc huen tzocy jihuíy ytöxyijc tím jadu'n nej cí'm naychogyii. Yí yëydijc huídibí tzojcp jihuíy ytöxyijc nañ jadu'n cí'm ñaychogyii.

29 Ca' jí ni pin huídibí ca' ñaychogyii cí'm. Hue' janchtiy ycuend'ajtpy etz yajcüxyii yajpedyii yci'm ninicx, tím jadu'n nej jáy ajcxy cuend'ajtcixy yci'm ñinicx nañ tím jadu'n Cristo ycuend'ajtpy yí mibijcpidijc.

³⁰ Jadu'n Cristo cuend'ajtpy yi' yjáy, com jadu'n ajcxy nipaady nej yi' ñinícx.

³¹ Com copícy je yéydíjc tzogíp jihuíhuíp ytöxyíjc jadu'n nej Cristo tzocy jihuíy yi mibíjcpídíjc. Paady ycíxp je yéydíjc íxmadzípy ytaj yteedy, e ypudígíhuípy ytöxyíjc, e jadu'n ajcxy chináhuípy nej jihuíy ytügpajcítý.

³² Ooy chachmíjhuinma'ñítý jada tíy'ajt huídíbí yüch anajty íjtp, e yi' ích jadu'n tíjpy yi Cristo etz je mibíjcpídíjc.

³³ Cuendíjccíx jada tíy'ajt co nidüg nidüg miích yéydíjctíjc ajcxy huídíbí píjccíxp copícy mdzogípy mjíhuíhuípy ajcxy mdöxyíjc, tím jadu'n nej cí'm ajcxy mnaychogyí, e nañ jadu'n copícy co nidüg nidüg töxyjáydíjc yajmíj'adípy ñáy.

6

¹ Pí'ctíjc ajcxy huídíbí mibíjcp Jesucristo, copícy mgapxymídoohuípy ajcxy mdaj mdeedy, com tíy'ajt jadu'n.

² Yí Dios ycötujcín huídíbí mínaamb: “Yajmíj'ajtcíx mdaj mdeedy”, yi' ooy ytimycopícyítý. Nañ jadu'n co nguyduuním jada cötujcín, huín'ít Dios jecy xyajtzínaayím.

³ Co miích ajcxy jadu'n myajmíj'adípy mdaj mdeedy, huín'ít Dios xymöhuípy ajcxy jotcujc'ajtín, e nañ jadu'n xyajtzínaáyíxípy jecy ya naaxhuiñ.

⁴ E miích ajcxy huídíbí ungedeedy'ajtcíxp, ca' nígoo myajjotma'tcotcíxy yi m'ung ajcxy. Ane'mgíx yajyeccíx yi m'ung ajcxy míd Dios y'ayuc ytiy'ajt, jaydébí capxymídoogíxípy ajcxy Dios.

⁵ Miích ajcxy huídíbí tumbí'ajtp ya naaxhuiñ, capxymídoogíxípy yi mhuíndzín ajcxy, etz tungíx míd tudägy'ajtín, etz yajmíj'ajtcíx etz tzigíyíx. Tím jadu'n nej jihuíy mgapxymídoogíxy yi mhuíndzín Jesucristo.

⁶ Tungíx yajxon míd ajcxy mhuíndzín. Ca' janch xypaat oy mic mduungíxy co ajcxy mhuíndzín jím xyhuíndíxcíxy, e chí co je' yjihuácní, chí nígoo mhuáccíxní mdínaáyíxní. Tungíx jadu'n nej huaad jáy ytuungíxy yi huídíbí míjpidaacíxp Jesucristo. Tungíx cíxyjot huíníjot jadu'n nej Dios tzocy mdúngíxípy.

⁷ Tumbídíjc ajcxy, tungíx mdung cíxyjot huíníjot, tím jadu'n nej jihuíy mdungíxy je Huíndzín Jesucristo ytung, e ca' yjáydungítý.

⁸ Mnejhuíyb miích ajcxy co ajt nHuíndzín Jesucristo oybí möhua'ñ nidüg nidüg jadu'n nej tí ytuuñ, ca' ñejítý pen ycí'mdung ytumyb, o pen ytumb míd tüg huíndzín.

⁹ Miích ajcxy huídíbí nihuíndzín'ajtp tumbídíjc, oy'amy ane'mgíx mdumbí ajcxy. Ca'm'adzígíyíxípy ca' mdzaachtúngíxípy. Ajíhuíyíxípy co miích ajcxy etz nañ jadu'n mdumbí ajcxy míd ajcxy mhuíndzín tzajpjoty, e yi mhuíndzín tzajpjoty pí quípxyjaty tíyduna'ñ nidüg'ócíy miích ajcxy.

Je mic'ajt huídíbí je mibíjcpídíjc ajcxy ypatcíxyp míd Dios yjihuí'ñ

¹⁰ Jadügnax, mígügtíjc ajcxy, yi mmic'ajt mbaadíp ajcxy ma ajt nHuíndzín Jesucristo. Com Jesucristo ooy mic'ajt mídíty, paady jébi miích ajcxy mbatcíxy yi mmic'ajtín ma yi'.

¹¹ Naygohuaaníxíy miích ajcxy ma je mujcu' míd tüg'ócíy tíy'ajt huídíbí Dios xymooyím, huídí míd naygohuaaníxíy ma je mujcu', e jadu'n ca'ydí je mujcu' xymímadaacím míd aní. Jadu'n Dios ytiy'ajt nipaady nej tújt etz pujxníjen huídíbí soldados ajcxy míd naygohuaaníxíy tzípjoty.

¹² Hue' janchtíy xymídzíp'ajtím poj naaxhuiñ, ca'oybí, mujcu'díjc, etz tüg'ócíy mic'ajt mídpi huídíbí mídzíp'ajtp Dios ya naaxhuiñ etz jíby tzajpjoty, ca'p ích ajt nmídzíp'ajtím naaxhuiñjáy.

13 Paady ycixp yajtúngixy tüg'óciy mic'ajt etz tiy'ajt huidibi Dios ti xy-mooygixy, jigix jébi mmimadaaccixy je ca'oybi co anajty xyajtundigoyaangixy. E jadu'n jébi mimadaaccixy je ca'oybi mïd ajcxy mmibijcin. E co anajty ti mmimadactaaygixy, huin'it m'íjtcixipy mic ma ajcxy mmibijcin.

14 Ca' m'ixtigihuäccix ma ajcxy yi mmibijcin. Nayñi'ixiiygix mïd Dios ytiy'ajt, jadu'n nej jäy ajcxy ñayhuüindädzigixy co ytunaangixy. Nayñi'ixiiygix tim jadu'n nej soldados ajcxy ñayñi'ixiiygixy mïd pujx nïjen ma caach co chiptunaangixy.

15 Nayñi'ixiiygix mïd Dios y'ayuc, jigix jébi ajcxy nicxy mgapxhuäcxi Dios y'ayuc huidibi jotcuyc'ajtin yejcp. Co jadu'n mdúngixipy, jadu'n nibaadip tim jadu'n nej soldados ajcxy ñayñi'ixiiygixy co yajtigiiygixy yzapato co ytüyöyaangixy.

16 Yi' huidibi jac copicyip ca'ydi jac ni ti, mibijccix tiydudägy Jesucristo. Mïd ajcxy yi mmibijcin jébi mnaygohuáanigixy ma je mujcu'. Miich ajcxy mmibijcin jadu'n nipaady nej tüg escudo huidibi je soldados ajcxy yajtumyb co ñaygohuáanigix ma je tip huidibi yajnajtztüibiyb mïdi jin.

17 Nayñi'ixiiygix mïd Cristo ytiy'ajt huidibi mïd ajcxy m'alma xya-jnïdzoocip, tim jadu'n nipaady nej soldados ajcxy ñaygohuáanigixy co pidaaccixy ypujx cöjup co chiptunaangixy. Naygohuáanigix miich ajcxy mïd Dios y'ayuc huidibi jadu'n nipatp nej tüg espada huidibi je Espíritu Santo ti xymooygixy.

18 Mibijctzoogix Dios mïd tüg'óciy ycixpi huidibi ajcxy mdumyb. Mibijctzoogix etz pijctzoogix may'ajt ma Dios jabom jabom mïd je Espíritu Santo ypubejtin. Huijy ycuyc m'íjtcixipy, ca' mjotmetzcíyigixipy. Mibijctzoogix Dios mïd tüg'óciy mibijcpidijc ajcxy ycixpi.

19 Nañ jadu'n mibijctzoogix Dios mïd iich ycixpi, co huen xymöyich ayuc etz jotcuyc'ajtin, jigix jébi ngapxhuäcxiyich huinmic jotmic yi' y'ayuc ytiy'ajt huidibi ca' pin jecy'ajty nejhuüygixy.

20 Dios ti xyajnibicyich jada tung jébi nyajnicxyich yi' y'ayuc ytiy'ajt ma je mayjäy ajcxy. Paady ycixp nyajpaadyich pujxtigoty cham. Tungix may'ajt mibijctzoogix Dios mïd iich ycixpi co xyajjotmicpigipyich jigix jébi ngapxhuäcxyich yi' y'ayuc huinmic jotmic.

Capxpooctxin huidibi cogixiiyñip

21 Ooy ndzocy njhuüyich je Tíquico, nañ jadu'n yi' ooy xypubejtyich ma ajt nHuindzin Jesucristo ytung. Yi Tíquico miich ajcxy xyajmïdmiydägiy tüg'óciy je tiy'ajt nej nyajpaadyich ya, etz tüg'óciy tung huidibi ya ndumybich.

22 Nguexaamybich Tíquico ma miich ajcxy jigix jébi xymïdmiydägiy ajcxy jadu'n nej nyajpaadyich ya, e mïd jada tiy'ajt jébi miich ajcxy mjotcugiiygixy.

23 Huen Dios Teedy etz ajt nHuindzin Jesucristo may'ajt tunipy mïd miich ajcxy, jigix jébi jotcuyc mdzinaaygixy, etz nañ jadu'n jébi mnaychójcigixy mnayjihuüygixy miñ xyipy, etz jigix jébi mjacmibijccixy Cristo.

24 Huen Dios may'ajt oy'ajt tunipy mïd miich ajcxy huidibi yajmij'ajtcixp ajt nHuindzin Jesucristo huinixi huinitempo. E ca' m'ixmájtzcixip nimina nej ajcxy mijpidaaccixy Jesucristo. Jadu'n jada. Amén.

FILIPENSES

Yi Necy Huidibi San Pablo Yajnigüeje Je Mibijcpidije Jim Filipos

¹ Ich Pablo mid Timoteo tumbich ma Jesucristo ytung. Jada necy ich ajcxy nguejxpy ma tög'óciy huidibi mibijcp Dios jim Filipos huidibi yajpaatp ma Jesucristo. Nañ jadu'n jada necy nyajnigüexyich yi' ajcxy mijtungmidpi etz mutztungmidpi ma Dios ytung.

² Huen ich ajt nDios Teedy etz ajt nHuindzin Jesucristo may'ajt etz oy'ajt tunipy mid miich ajcxy ycixpi etz xyajjotcugiygixipy.

Pablo mibijctzoy Dios mid je mibijcpidije ycixpi

³ Naag'oc naag'oc njäyechich miich ajcxy njatytimyajnajxpyich jäygidaacin ma Dios mid miich ajcxy ycixpi.

⁴ Njatytimjotcujc'ajtpich ooy naag'oc naag'oc Dios nmibijctzooyich mid miich ajcxy ycixpi.

⁵ Jotcujc'ajtpich com miich ajcxy ti xyubéjtcixyich co ngapxhuäcxich Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt. Jadu'n ti xyubéjtcixyich maabi nyajtzondägyich ngapxhuäcxich Jesucristo y'ayuc ixti chambaad.

⁶ Nejhuüybich tiydudägy co Dios ti yajtzondägy yi oybi ytung ma miich ajcxy mjot mhuinma'ñ, etz jactunaamni ma miich ajcxy mjot mhuinma'ñ ixti mabaad Jesucristo anajty ymiñ jadüg'oc ya naaxhuiñ mid y'ane'min etz ymic'ajt.

⁷ Ooy ytudägyity co jadu'n jotcujc'ajtpich mid miich ajcxy ycixpi, com ooy ndzocy njihuüyich miich ajcxy. Dios may'ajt oy'ajt ti tuñ co ti xyajniñbicyich jada tung, etz miich ajcxy myajpaady quipxy mid ich ma Dios ytung, mid co miich ajcxy xyjäyechich etz nañ xyubetyich ajcxy, huenma'amy ich nyajpaady, oy ixyipy pujxtigoty, oy ixyipy ma tungmidpi yhuinduu co nñgapxpetyich Dios y'ayuc ytiy'ajt etz nañ nñgapxpetyich co yjanchity.

⁸ Dios ñejhuüyb jadu'n nej mijcajee ooy ndzocy njihuüyich miich ajcxy mid je tzojcin jihuüyin huidibi Jesucristo ti xymöyich.

⁹ Nmibijctzooybich Dios mid miich ajcxy ycixpi co xyubedipy ajcxy jigix jëbi nigí mdzogipy mjihuüipy migügtijc, etz jigix ajcxy nigí m'ixpigipy je tiy'ajt tudägyipi, etz nañ nigí mhuinjihuüipy tög'óciy nej Dios tzocy co nduunim.

¹⁰ Nañ nmibijctzooybich Dios mid miich ajcxy ycixpi jigix jëbi mnejhuüygixipy, etz nañ jigix jëbi mhuin'ixcixipy huidibi jac'oy mdúnggixipy. Co oy mdúnggixipy, huin'it jëbi mdzináaygixy mid huädz jot huädz huinma'ñ, e ca' ni ti jotmay miich anajty ajcxy mmiidiñ, co anajty je xii je tiempo paady co Jesús anajty miñ ya naaxhuiñ jadüg'oc mid y'ane'min mid ymic'ajt.

¹¹ Dios nmibijctzooybich mid miich ajcxy ycixpi co ajcxy mbattähuip tög'óciy oyjot oyhuinma'ñ, je oyjot oyhuinma'ñ huidibi Jesucristo tügpajc jëbi xymooygixy. E jadu'n jäy ajcxy capxpaadip Dios etz nañ huin'ügixip Dios co ajcxy ixipy nej tudägy mdzinaaygixy.

Mid ich, yi njugy'ajtich, yi'yi' Cristo

¹² Ndzocpyich co miich ajcxy mnejhuüipy co mid je tzaachypi ycixpi huidibi nminaxyp nyajnaxypich ya pujxtigoty, nigí mayjäy ti midoy Jesús y'ayuc ytiy'ajt.

13 Jadu'n ti yhuimbídzimy co tüg'óciy soldadtijc etz jacjadyii jäy ya ma je gobierno ymíjtijc ti nejhuíydäy ajcxy co nbujxtijc'iñayich míid co nduuñich ma Jesucristo ytung.

14 Nañ jadu'n míid co nbujxtijc'iñayich, paady ycixpi yi jacjadyii mibijcpidijc ti yjotmicpíjccixy ma ajt nHuindzin Jesucristo tung, etz ycapxhuäcxy'adíichpy ajcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt, ca' ma tzigí'ñ jihu'ñ.

15 Janch tiy'ajt jada co nijējity jäy capxhuäcxy je Cristo y'ayuc ytiy'ajt míid co ca' xyajmídzójccixy, etz nañ míid co xyajmídzíj'ajtcixy. Nañ tiy'ajt jada co jacjadyii migügtijc xychojcp xyjihuíyb ajcxy, e capxhuäcxy ajcxy je Cristo y'ayuc ytiy'ajt míid ojot oyhuinma'ñ.

16 Janch tiy'ajt co nijējity migügtijc capxhuäcxcixy Jesucristo y'ayuc míid co ñaygömaya'ñiyi ci'm, ca' nminaaním ycapxhuäcxcy ajcxy cixyjot huinijot. Yi' ajcxy y'ixtaayb nej xyajtajípy xyajmayípyich, jadu'n nej íich pujxtigoty n'ityich.

17 Yi' ajcxy huídibi xychojcpich xyjihuíybich ycapxhuäcxcy ajcxy Cristo y'ayuc com ñejhuíyb ajcxy co íich yam n'ityich pujxtigoty, míid co ti nhuinma'ñ nbidägyich co nnigapxpeda'ñich Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt.

18 Pen jäy ajcxy capxhuäcxcy Cristo y'ayuc míid co ñaygömaya'ñiyi ci'm, o pen ycapxhuäcxcy míid ojot oyhuinma'ñ, ca' ñejity, jotcuje'ajtpich co capxhuäcxy ajcxy Jesucristo y'ayuc.

19 Com nnejhuíybich co miich ajcxy mmibijctzoogixy Dios míid íich ycixpi, e nañ nnejhuíybich co Jesucristo yjihuí'ñ ymic'ajt xypubetyich, paady nígi njotcugíyich, e nañ njíjp'íjxypich co nbídzima'ñich pujxtigoty.

20 Ndzójcypich etz nañ njíjp'íjxypich co nmimadactähua'ñich tüg'óciy ma íich mdzinaayin, e ca' ti tzöydu'n nbáadibich ma Dios yhuinduu. Ndzójcypich nañ njíjp'íjxypich co njaccapxhuäcxcibich Jesucristo y'ayuc huinmic jotmic, jigix Jesucristo ycömay'idípy. Ca' ñejity pen jactzinaayb, o pen n'o'cpich.

21 Íich ndzinaayin njuugy'ajtin Cristo yi' ycixpi, e peni n'o'cpich, ti íich anajty mij nmadägy.

22 Pen njactzinaaybich, mayjäy oybi pada'ñ míid íich ndung ycixpi. Ca' nnejhuíyich huídibi jac'oy nhuin'ixípyich co tzoje n'ögíyich, o co njactzinähuibich.

23 Ooy chachchipity nnejhuíhuíbyich huídibi jac'oy nhuin'ixípyich, co n'ögíyich, o co njactzinähuibyich. Íich ci'm nayjihuíyíyíyich nígi jotcuje co ixípy tzoje n'ögyich, jigix ixípy mic'amy nícxxy n'ityich jíiby tzajpjoty ma Cristo yajpaady.

24 Per jaccopity míid miich ajcxy m'oy'ajtin ycixpi, co njactzinähuibich.

25 Com nnejhuíybich co copicy njacpubeda'ñich miich ajcxy, paady nnejhuíybich co njactzinähuibich, e jigix jēbi nbubejtcixy ma Dios ytung etz ma yi mmibijcin. E jadu'n miich ajcxy nígi mjotcuje'adípy ma mmibijcin.

26 Miich ajcxy huídibi yajpaatp ma Jesucristo, nígi jotcuje m'idípy co nícxxy n'ida'ñich jadüg'oc ma miich ajcxy.

27 Jēyi janchtiy co mdzinaayin mjogy'ajtin m'íjtcixy jadu'n nej Cristo y'ayuc ytiy'ajt y'ane'my. Pen nícxpich anajty ci'm ma miich ajcxy, o pen ca' nnícxxyich, per ndzójcypich co xypáadibich tiy'ajt co miich mic m'íjtcixy ma mmibijcin, tú'ciy cixyjot huinijot mdungixy. Mic mjanchmídinaaygixy ní'amugi' yi mmibijcin, jadu'n nej ti mmíjpidaaccixy Jesucristo ytiy'ajt,

28 e ca'ajcxy mdzigíhuip co jäy ajcxy xymídzíptzóongixípy, jada je' tiy'ajt co tígoyamb ajcxy y'alma, e nañ jada je' tiy'ajt co miich ajcxy chóocixípy yi m'alma, e nañ jadu'n jada tiy'ajtip co Dios y'ity míid miich ajcxy.

²⁹ Dios may'ajt oy'ajt ti tuñ mïd miich ajcxy ycixpi co yaj'oyiïy nej jëbi miich ajcxy mibijccixy Jesucristo etz nañ nej jëbi tzaachypi mminajxcixy myajnajxcixy mïd Jesucristo ycixpi.

³⁰ ñich etz miich ajcxy quipxyi ti nminajxim ti nyajnajxim tung ayo'n mïd Jesucristo ycixpi. Miich ajcxy ti m'ixy ti mnejhuïy jadu'n nej ñich ndung n'ayo'n ti nminaxy ti nyajnaxyich, co jim anajty n'ityich ma miich ajcxy. E nañ miich ajcxy mnejhuïyb nej ñich chambaad nminaxy nyajnaxyich ndung n'ayo'nich mïd Cristo ycixpi.

2

Cristo yung'ajt ñax'ajt etz ymij'ajt

¹ Pen Cristo miich ajcxy mjot'amijmooyb mïd yjihui'ñ mïd ymic'ajt, pen ti jotcuyc'ajtin mbatcixy mïd co Cristo xychojccixy xyjihuiïygixy, pen yi' yjihui'ñ ymic'ajt ijtp ma miich ajcxy, pen mdzojccixyp mjihuiïygixyp etz nañ mba'ayoogixy migügtijc,

² jotcuyc'adipich mïd co mdzinaaygixy ooy yajxon, xïc xon, tügyi mnaychójcigixy mnayjihuiïygixy miñ xyipy, tzinaaygixy quipxyjot quipxyhuinma'ñ.

³ Ca' ajcxy ti mdunipy mïd mgi'mdzojcin ycixpi. Nañ ni ca' amij agix naybidáacigixy co ti mdungixy. Tüg'óciy huídibi mdungixyp, mdunipy ajcxy mïd yung naxy mjot mhuinma'ñ. Nidüg nidüg myajmij'adipy nïgi migügtijc, ca'ydi nej miich ci'm mnayyajmij'adyii.

⁴ Ca' huaad pin naydügpajc yci'm'oy'ajt ixtäy, nañ jadu'n tzocy co migügtijc myajmidzogipy y'oy'ajt.

⁵ Pidaaccix mjot mhuinma'ñ tú'ciy jadu'n nej Jesucristo anajty yhuinma'ñ mïdity co ya naaxhuiñ chinay.

⁶ Oy Jesucristo yjaDiosity ti yhuinma'ñypidägy co jëbi ixmach yi' ymij'ajtin huídibi anajty yjamïd.

⁷ Jesucristo ahuingujc pidaactay je mij'ajt huídibi anajty ymïd, e chi jadu'n chinay nej tüg tumbi co oy jadu'n ypi'c'aty jadu'n nej jäy.

⁸ E co jadu'n ñaybidaaci nej naaxhuiñyjäy, chi yung naxy pidacy yjot yhuinma'ñ, e nañ capxymidooy Dios ixti mibaad ñayyejci, huen jäy yaj'ögyii. E ooy anajty cho'ydu'nity co jäy yaj'o'ci cruudzcíxy.

⁹ Paady ycixp Dios ti cömay jacnïgi Jesucristo, e ti pidäci yi' yxi jaccömay, ca'ydi jacpinjäy yxi.

¹⁰ Jadu'n Dios ti cömay Jesús, jigix jëbi tüg'óciy tzajpjoty tzinaaybi etz tüg'óciy naaxhuiñyjäy, etz tüg'óciy jäy ajcxy huídibi ti ñaaxtigïy, co anajty ajcxy nidüg'óciy midoogixy co Dios capxpaatip Jesús yxi, chi ycojxtinaay'ihuiydähuipy ajcxy ma yi' yhuinduu, etz y'ojadadipy ajcxy Jesús nidüg'óciy.

¹¹ E co nidüg'óciy ajcxy cöbigipy etz yajmij'adipy Jesucristo jadu'n nej ajcxy yHuindzin, jadu'n Dios Teedy ycömay'ida'ñ.

Yi pin ajcxy Cristo mibijcp, yi' yi' ajcxy jadu'n nej tüg tïcxin jajin

¹² Migügtijc ajcxy huídibi ooy ndzocy njihuiïyich, com Jesucristo jadu'n ijxpejtin ti yecy, capxymidoogich cham co jigüëgy nyajpaadyich ma miich ajcxy, tim jadu'n nej jayhuin ñich miich ajcxy xycapxymidooy co n'ijtyich ma miich ajcxy. Naymijottigóoyigix jabom jabom mguydungixy Jesucristo ytiy'ajt etz mmi'ijtcix huädz mjot huädz mhuinma'ñ. Tungix Dios ytung mïd yung naxy ajcxy mjot mhuinma'ñ, e huindzigïygix Dios.

13 Com Dios yi' tumb jabom jabom ma miich ajcxy mjot mhuinma'nñ, jigix jëbi miich ajcxy mdunipy yi' ytung yi' chojcïn cixyjot huinijot jadu'n nej Dios tzocy.

14 Tungix cixyjot huinijot Dios ytung, ca'y'aametzity yjotmetzity, nañ ni ca' miid tzip ejcin.

15-16 Jadu'n mdunipy ajcxy ca'ydi pinjaty yxigixy co ti mdundigooygixy. Miich ajcxy Dios xy'ung'adib, ca' mnigix'adiyb ajcxy ti jibicpi. Tzinaaygix miid oyjot oyhuinma'nñ ma yi jäy ajcxy yajpaady huidi jibic-huinma'nñ tumb huidibi tundigooyb ma Dios ytiy'ajt. Co miich ajcxy myajhuäcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt huidibi alma yjugy'ajtin mooyb ma jibicjäydijc ajcxy, jadu'n nipaady nej tüg madzä yticy coodz. Pen jadu'n mdungixy, co anajty Cristo ymiin jadüg'oc ya naaxhuiñ, jotcuje'adipich co anajty nnejhuüyich co ca' ich ndung etz nxii ndiempo yñadig'aty co n'ijtyich ma miich ajcxy.

17 Co n'ögibich miid Cristo ytung ycixpi, jadu'n nipaady nejjihuüy ich nni'py ti ndem ti nyocyich miid miich ajcxy ycixpi co ti ngapxhuäcixich Dios y'ayuc ma miich ajcxy. E co miich ajcxy ti mmijpidaaccixy ich n'ayuc, jadu'n nipaady nejjihuüy miich ajcxy ti myoxy ti mdoogy yi' mjogy'ajtin ma Jesucristo. Jotcuje'ajtpich jadu'n co miich ajcxy mjogy'ajtin ti myoxy ti mdoogy ma Jesucristo.

18 Nañ jadu'n miich ajcxy mjotcuje'adipy quipxy miid ich.

Timoteo etz Epafrodito

19 Pen ich ajt nHuindzin Jesús tzojcpy, njijp'ijxypich co jëbi nguexipyich Timoteo ma miich ajcxy, jaydëbi njotcuje'adipyich co anajty yi' xyajnimiiñich tiy'ajt nej miich ajcxy myajpaady.

20 Timoteo tügpajc huidibi huinma'nñ tú'ciy miid jadu'n nej ich nhuinma'nñ nmädidyich, etz nañ huidibi janch naybidaacip miid miich ajcxy m'oy'ajtin ycixpi.

21 Yi' jacjadyii migügtijc huidibi yajpatp ma ich, yajcopijcpy ajcxy yci'm'oy'ajtin, e ca' ajcxy yajcopicy Jesucristo ytung.

22 Miich ajcxy mnejhuüy jadu'n nej Timoteo tudägy ytuñ miid ich co ngapxhuäcxyich Jesucristo y'ayuc ma miich ajcxy, tim jadu'n nej tüg ung ytuñ miid yteedy.

23 Paady ycixp njijp'ijxypich co jëbi nguexyich Timoteo ma miich ajcxy mina anajty nnejhuüyich nej ycixipy ich njotmay huidibi nmädidich ya.

24 Nañ nmäbijcypich ajt nHuindzin Jesucristo co yaj'ahuädzip ich nni'a ndü'a co jëbi ich ci'm nicxy tzojc n'ixyich miich ajcxy.

25 Nañ jadu'n nhuinmaayich co copicy jadüg'oc nguexipyich ajt nmigüg Epafrodito ma miich ajcxy, yi' huidibi xypubejtpich ma ndung n'ayo'nich ya. Yi' huidibi miich ajcxy ti mguexy ma ich, jëbi xypubetyich ma tüg'óciy huidijaty nyajmayajtpich.

26 Epafrodito ooy nijot'aty co jëbi nicxy y'ixaangixy miich ajcxy nidüg'óciy. Ooy yi' ytajy ymaay co miich ajcxy ti mnejhuüy co ypiyyii.

27 Janch tiy'ajt co Epafrodito ooy ti ypiyyii, jago jago ti yca'ögy. Per Dios ti pa'ayoy Epafrodito, e nañ jadu'n ti xypa'ayooyich, jigix ca'ydi nig'i ayo'n jotmay nbaadyich.

28 Paady ycixp nig'i ndzocyich co jëbi nguexipyich Epafrodito ma miich ajcxy jadüg'oc, jigix miich ajcxy mjotcugihuüp co m'ixipy. E nañ jadu'n jëbi yquëgy ich ndajin mayin miid yi' ycixpi.

29 Cöbijccix Epafrodito jotcuje, jadu'n nej tüg migüg huidibi yajpaatp ma ajt nHuindzin Jesús. Yajmij'ajtcix tüg'óciy migügtijc huidibi yjugy'ajtin yojxp toocp miid Jesucristo ytung ycixpi, jadu'n nej yi' ti ytuñ.

30 Com jago jago Epafrodito ti yca'ögy miid Cristo ytung ycixpi. Tzip tzaach yjugy'ajtin ti minaxy ti yajnaxy co ti xypubetyich ya. Com miich ajcxy ca' ci'm jëbi xypubéjtcixyich ya, paady yi' miich ajcxy ti xycodinäy.

3

Je tudägy'ajt je janchypi

1 Jadügnax, migügtijc ajcxy, jotcuje'ajtcix co myajpatcixy ma ajt nHuindzin Jesucristo. Ca' ti adzjipin njihuïyich co nnigapxpetyich jada tiy'ajt jadüg'oc huidibi jayhuin ti nyajnijayiygixy. Jadu'n nduñich miid miich ajcxy m'oy'ajtin ycixpi.

2 Naygüendi'ajtigix miid yi' ajcxy y'ayuc huidibi ajcxy tundigooyb co ajcxy yajcopijcy yi' tiy'ajt huidibi pidacp ma jäy ñinïcx miid tzuje. Jibic jäy yi' ajcxy, jadu'n ajcxy nipaady nej uc.

3 Yi jäy ajcxy huidibi tiydudägy mibijcp Dios, ca' nminaanim je' yi' ajcxy huidibi tiy'ajttiyip ñinïcx. Yi Dios yjäy ajcxy janchypi, yi' ajcxy cixyjot huinijot mibijcp mijpidacp Dios ytiy'ajt jadu'n nej ñich ajt. ñich ajt n'ojadajtim Dios miid ajt n'espíritu, etz miid ajt njot nhuinma'ñ. Jotcuje'ajtim com je' co nyajpaatim ma Cristo Jesús, e ca' nyajcopijcim tijaty tiy'ajt huidibi jäy ajcxy ytumyb.

4 Co ixypy ytiy'ajtiy yi' jadu'mbi huinma'ñ, jëbi ixypy naygömayijich ci'm, com jecy'ajty ca' anajty ni pin huidibi nigí cuyduun yi' jadu'mbi tiy'ajt ca'ydi ñich.

5 Co nductujcxijiyich ma anajty ti nma'xung'atyich, chi oy nyajtiy'ajttiyich. Raza hebrea ñich, Benjamín nmij'ap'ajtpyich nmijteedy'ajtpyich. Nma'xung'ajtich hebreojäy. ñich ndaj ndeedy hebreojäy ajcxy anajty. Nañ nmijpidaacich fariseo y'ixpijin, jadu'n nej ajcxy yajñiguejy judíojäy ycötujcin.

6 ñich janchmictägy anajty nguyduñich ngi'mhuinma'ñich, ixti mabaad anajty n'ixhuidity nbahuidityich mictägy yi' jäy ajcxy huidibi anajty mijpidacp Jesucristo. Ti nguydundäyich tüg'óciy judíojäy ycötujcin. Ni pin ca' huaad yxiyich co ti ndundigooyich ma yi' ajcxy ycötujcin.

7 Tüg'óciy yi' judíojäy yhuinma'ñ huidibi ti nyajcopicyich anajty, jadachambi ca' ytimychobaady miid ñich, co ti nmijpidägyich Cristo ytiy'ajt.

8 Jadachambi janchtiy, huidijaty anajty nyajcopijcpyich, ti nna-jtz'ixiïydäyich, jigix jëbi nnejhuïhuibich etz nguydunipich yajxon ajt nHuindzin Jesucristo oybi y'ayuc ytiy'ajt. Miid co ti nmijpidägyich Jesucristo, paady nna-jtz'ixiïydaayich tüg'óciy huidibi anajty nyajcopijcpyich, yi' jadu'mbi huinma'ñ cham ca' chobaady miid ñich, jadu'n nipaady nej pux. Jadu'n nduñich miid Jesucristo ytiy'ajt oy'ajt ycixpi.

9 E jadu'n nduñich jigix jëbi nyajpaadyich ma Jesucristo. Jadu'n ti nna-jtz'ixiïydäyich je tudägy'ajtin huidibi ti nbaadyich co ti nguyduñich Moisés ycötujcin je jecyip. Nañ jadu'n nduñich jigix jëbi nbáadibich je tudägy'ajtin huidibi Dios yejcpy co nmibijcim nmijpidaacim Jesucristo.

10 Ndzojcpyich co njacnejhuïhuibich Cristo y'ayuc ytiy'ajt. Nañ ndzojcpyich co njacnejhuïhuibich Cristo ymic'ajt, jadu'n nej yjugypijcy co y'o'cy. Nañ ndzojcpyich co njacminaxipyich njacyajnaxipyich tzaachypi jadu'n nej Jesús minaxy yajnaxy tzaachypi, ixti mabaad jadu'n njatyich jadu'n nej Cristo yjajty co y'o'cy.

11 E paady ycixpi njijp'ijxpyich co n'ögibich njugypigipyich jadüg'oc co anajty Dios yajjugypicy yi' jäy ajcxy tiibi y'öccixy.

Naymic'ijxim jigix nbaatim huidibi Dios ti xyaj'ahuanayim

¹² Ca' nmīnaanīm jadu'n nmīna'ñich co ti nmīmadactāyich nej Cristo ti mīmadactāy. Nañ ni ca' jadu'n nmīna'ñich co ñich njot nhuinma'ñ ti nya-jhuāztāyich. Njactumnich, jigix jēbi Cristo y'oy'ajtīn nbáadibich. Com Jesucristo ti xyhuin'ixyich jayijp, jaydēbi jada oy'ajtīn nbáadibich.

¹³ Migügtijc ajcxy, ca'ñich ci'm naygōmayijich, co ti nmīmadactāyich Cristo y'oy'ajtīn. Jada janchtiy ndumbyich, njäydigoydaaybich tüg'óciy huidibi ti ñaxy, e mictāgy nduuñich jēbi nbáadibich je oy'ajtīn huidibi Dios jiiyby tzajpjoty xymōhuaambich mīd co nyajpaadyich ma Jesucristo.

¹⁴ Mictāgy nduuñich mīd tüg'óciy nmīc'ajtich, jigix jēbi nbáadibich je oy'ajtīn huidibi Dios jiiyby tzajpjoty xymōhuaambich. Jadu'n nipaady nejihuñy mīd pin nayboyicquipxyijich co nbada'ñich tüg premio.

¹⁵ ñich ajt ti nhuinma'ñ ycixni yca'pxni, tzoc panīcxim je ixpijcin huidibi nmīd'ajtīm. E pen nidügti miich ajcxy tīgachjaty huinma'ñ mīdity, Dios xyajnejhuñhuip ajcxy je tiy'ajt.

¹⁶ Jada janchtiy, je tiy'ajt huidibi ti nbaatim copicy nguydundaayim, ca' n'ixmajtzim.

¹⁷ Migügtijc ajcxy, panīcxix ñich n'ijxpejt jadu'n nej ti ndzināyich ma miich ajcxy. Nañ jadu'n miich ajcxy ijxpejt mbigipy ma yi' ajcxy chinaayin huidibi ijxpejt ti patcixy ma ñich.

¹⁸ Canaag'oc ti nnīmaaygixy, e nnīmaaygixy jadüg'oc mīd tajin mayin co may nmīgügtijc chinaaygixy jadu'n nej jihuñy mīdzip'ajtcixy je Cristo huidibi o'c cruudzcixy mīd ajt nbocy ycixpi.

¹⁹ Dios yajtigoyip je'ajcxy y'alma. Yi' ajcxy ypidacpy yhuinma'ñ ma yi' caayin uucin jūcxy ypic, ma yjapadyii huen yjot yhuinma'ñ pīdaaccixy ma Dios. Yi' ajcxy chachñaygōmāayigixy ci'm ma yjapadyii tzo'ydu'n jihuñyigixipy. Hue' pīdaaccixy yhuinma'ñ ma naaxhuiñ jāy chinaayin.

²⁰ ñich ajt hue' nyajpaatim njäy'ajtīm tzajpjoty, e njijp'ijxim co ñich ajt nHuindzin Jesucristo miinaamb ya naaxhuiñ jadüg'oc, chona'ñ tzajpjoty, je huidibi xyajñdzōgaanīm ajt n'alma.

²¹ Jesucristo xyajtigadzaanīm ajt nninīcx pocymīdipi, e xymōhuaanīm tüg ninīcx jemybi oybi, tim jadu'n nej yi' ñinīcx mīdity. Cristo xyajtigadzaanīm ajt nninīcx mīd yi' ymic'ajt huidibi mīd ane'mdāy mīmadactāy.

4

Jotcuyc'ajtcixy ajcxy ma je mHuindzin Jesús

¹ Com Jesús xyajtigadzaanīm ajt nninīcx, paady ycixpi migügtijc huidibi ooy ndzocy njihuñyich, tiydudāgy mībijccix ajt nHuindzin Jesucristo, ca' m'ixtīgīhuāccixy ma mmībjicīn. Migügtijc ajcxy huidibi ooy nicxy nja'ixa'ñich, ooy njotcuyc'atyich mīd miich ajcxy ycixpi. Mīd miich ajcxy ycixpi nbada'ñich n'oy'ajtīn ma Dios.

² Nbijctzooybich may'ajt ma Evodia etz ma Síntique co huen ajcxy ixmajtcixy yi' tzip etz huen naymigügpīcīgixy jadüg'oc, com hue'ajcxy yajpaady mībijcpi ma Cristo.

³ Miich migüg huidibi ti xypubetyich ma Cristo ytung, may'ajt nbijctzooybich ma miich co mgapx'oyihuipy je tzip ma ajcxy je metzpi töxyjäy. Yijibi metzpi töxyjäy tumb anajty ajcxy quipxyi mīd ñich co ngapxhuāccyich Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt. Yi' ajcxy xypubejtich quipxyi mīd Clemente etz yi' jacjadyii huidibi anajty tumb quipxyi mīd ñich. Jada metzpi töxyjäy ajcxy yxi

ycojay'iy ymiin ma Dios ñecy, je necy ma Dios m'iid'ity cojay je jäy ajcxy yxii huidibi padamb jugy'ajtin huinixiibi.

⁴ Jotcuyc'ajtcix huinixii, m'iid co myajpatcixy ma ñich ajt nHuindzin Jesucristo. Jadüg'oc ñigapxetyich co huen jotcuyc'ajtcixy.

⁵ Jadu'n tzinaaygix jadu'n nej jëbi jäy ajcxy nejhu'iygixy co miich ajcxy myajtungixy mecxtujcin ma mdzinaayin. Com huington je xii je tiempo mina ymiina'n ñich ajt nHuindzin Jesucristo jadüg'oc.

⁶ Ca' ni ti mnidajcixy mnimaygixy. Capxp'izimdaaygix ma Dios tüg'óciy ti jotmay miich ajcxy mm'iid. Mibijctzoogix Dios, e nañ yajnajxcix jäygidaacin ma Dios.

⁷ Co Dios mmibijctzóogixipy, huin'it ajcxy yi' xymöhuip jotcuyc'ajtin mijcajee, e mayñaaxhuiñyjäy ajcxy ooy yhuinmay ahuididipy m'iid miich ajcxy m'oy'ajtin ycixpi. Co myajpaady ajcxy ma Cristo Jesús, paady ycixpi Dios xyajtzinähuiipy ajcxy jotcuyc'ajtcixy etz xymöhuip ajcxy huinma'n tudägyipi.

Tzojccix nijot'ajtcix huidibi oyip

⁸ Jadügnax, migügtijc ajcxy, pidaaccix mhuinma'n ma tüg'óciy tiy'ajt huidibi janchip, tüg'óciy tiy'ajt huidibi jëbi nyajmij'ajtim. Pidaaccix mhuinma'n ma tüg'óciy tiy'ajt huidibi tudägyip. Pidaaccix mhuinma'n ma tüg'óciy huinma'n huidi huädzip etz tüg'óciy huinma'n huidi oy jäygidaacni. Pidaaccix mhuinma'n ma tüg'óciy huinma'n huidibi jëbi yajcapxpaady. Huinmaaygix tüg'óciy jada oybi huinma'n etz huidibi huaad njäygidaacim.

⁹ Yajtungix je tiy'ajt huidibi ti nyaj'ixpijciy, etz je cötujc huidibi ti nmooygixy, etz je ayuc huidibi ti mmidoogixy co ti ngapxyich. Etz nañ tungix je iixpejt huidibi ti nyecyich. Cuydungix jada tiy'ajt, huin'it yi Dios yajpaadipy ma miich ajcxy etz xyajjotcuyc'idipy ajcxy.

Filipenses ajcxy y'ofrendi m'iid Pablo ycixpi

¹⁰ ñich ajt nHuindzin Jesucristo ti ooy xyajjotcugiyich co je tiy'ajt xypaadyich co miich ajcxy xyjäydeydaayñich. Hue' anajty ycanibidzimy nej jëbi xypubejtcixyich.

¹¹ Ca' nm'inaanim jadu'n nm'inaanich co ooy ti jaty nyajmayjajtnich. Com ti nhuinma'n nbidägyich co njotcuyc'adipyich m'iid tijaty nm'iidich, oy tim m'inaaxii tim m'inaatiempo.

¹² Com ñich ci'm nejhu'iybich nej jay ajcxy y'ayoy yjottigooy, e nañ nejhu'iybich nej jäy ajcxy chinäy co m'iid'aty tijaty may'amy. Ti nnejhu'iydäyich nej jëbi ndzinäyich, nej jëbi nyajnajxich xii tiempo; pen cu'xyi ngaayich, o pen ca' cu'xyi ngayich, pen nm'iidich conax, o pen ca' ti nm'iididyich.

¹³ Jëbi ndzinähuibich jotcuyc'ajtcixy huenti huennejity, com Cristo xymic'ajtmooybich.

¹⁴ Ooy oy ti mdungixy co ti xypubéjtcixyich ma ñich n'ayo'n njotmay.

¹⁵ Jadu'n nej miich ajcxy huidi jim Filipos mnejhu'iyb ajcxy, je taabi nyajtzondacyich co ngapxhuäcxyich Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt, co ndzooñich jim Macedonia miich ajcxy ti xymiyoxyich, e jac tigati ti mguejxcixy ma ñich. E miich ajcxy jim Filipos huidibi mibijcp Jesús, miich ajcxy tügpajc xypubejtich ca' jac ni pin.

¹⁶ Co n'ijtyich jim Tesalónica miich ajcxy xyajniguejxyich pubejtin metz'oc tugig'oc, e jadu'n miich ajcxy xypubejtyich m'iid huidibi anajty nyajmayjajtpich.

¹⁷ Ca' nmínaaním ooy ndzáchjíp'ixynich pubejtín, jada janchtiy ndzo-jcpiyich co miich ajcxy nígi oy'ajtín mbaadípy co anajty mmejtzcíxy ma Dios yhuinduu.

¹⁸ Tí ooy yhuaadíy yí mbubejtín ixtí nyajconajxpích. Míid je pubejtín huidibí tí myajmiguejxcíxy Epafrodito cham nmídidyích ca'pxy, ca'tí n'ocyajmayjajtních. Míid jada pubejtín huidibí miich ajcxy tí xymöyích, tí ooy njäygidägyích, tím jadu'n nej Dios jäygidacy je poomjoc huidibí yajhuindzigíyí.

¹⁹ Hích nDios miich ajcxy xymöhuíp tüg'óciy huidibí miich ajcxy myajmayjajtpy. Míjcajee yí' miich ajcxy xymöhuíp yí oybí míjpi oy'ajtín huidibí yí ymíid ma yí Jesucristo.

²⁰ ¡Huen hích ajt nDios Teedy cömay'idípy huiníxí huinítíempo! Jadu'n jada. Amén.

Capxpooxín huidibí cixníp je necy

²¹ Tungix may'ajt capxpooxcíx míid hích ycíxpi tüg'óciy migügtíjc huidibí yajpatp ma ajt nHuindzín Jesucristo. Je migügtíjc huidibí yajpatp míid hích nañ jadu'n xyajniguejxcíxy capxpooxín.

²² Tüg'óciy je míbíjcpíidíjc huidibí yajpatp ya cajpjoty xyajniguejxp ajcxy capxpooxín, yí' ooy ytimyjajíjpity huidibí ajcxy yajpatp ma je míj ane'mbí César ycötujctac xyajniguejxyp ajcxy capxpooxín.

²³ Huen hích ajt nHuindzín Jesucristo may'ajt oy'ajt tunípy míid tüg'óciy miich ajcxy. Jadu'n ngapxycíxyích. Amén.

COLOSENSES

Yi Necy Huidi San Pablo Yajniejx Je Mibijcpidijc Jim Colosas

¹ Ich Pablo, Dios jadu'n tzojcp, paady Jesucristo ti xyajñibicyich jëbi ngapx-huäcxyich yi 'y'ayuc.

² Ich mïd ajt nmigüg Timoteo cham nguexyich jada necy ma miich ajcxy huidibi tzinaayb jim Colosas. Hue' nguexyich jada necy ma miich ajcxy huidibi Dios yjäy'ajtip e mmibijccixy yi Cristo. Huen ich ajt nDios Teedy etz ajt nHuindzin Jesucristo may'ajt oy'ajt tunipy mïd miich ajcxy etz xya-jjotcugiiygixip.

Pablo mibijctzoy Dios mïd mibijcpidijc ycixpi

³ Jabom jabom co ich ajcxy Dios nmibijctzoy, chi nyajnaaxich jäygidaacin ma Dios, nHuindzin Jesucristo ajt yTeedy, mïd miich ajcxy ycixpi.

⁴⁻⁵ Ti nnejhuüyich jadu'n nej miich ajcxy ti mmibijccixy Cristo Jesús, e nañ jadu'n nej mdzojccixy mjihuüygixy tüg'óciy migügtijc. Mïd co miich ajcxy mjijp'ixy co Dios mïdity tijaty yujpcicy tzajpjoty huidibi miich ajcxy mbadamyb, paady ycixpi ajcxy mmibijccixy Cristo Jesús, e paady ycixpi mdzojccixy mjihuüygixy migügtijc. Co jayhuin migügtijc capxhuäcxy Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt ma miich ajcxy, huiñ'it ti mnejhuüygixy co Dios mïdity tzajpjoty huidi njijp'ijxyp mbadaangixp.

⁶ Jadayaabi tiy'ajt huidibi migügtijc ti capxhuäcxy ma miich ajcxy, nañ yajcapxhuäcx'aditzni ma tüg'óciy naax cajp etz mayjäy mijpidaaccixy. Miich ajcxy ti mmibijccixy jadu'n nej oga'n yajnimiydacy e chambaadni co Dios may'ajt ti tuñ mïd jäy ajcxy ycixpi, e nañ miich ajcxy mnejhuüyb tiydudägy Dios ytiy'ajt.

⁷ Jada tiy'ajt ti xyajnejhuüygixy je Epafras, ich ajt nmigüg huidibi ooy ndzocy njihuüyich, huidibi tudägy tumb ma Dios y'ayuc quipxyi mïd ich. Epafras ti xycodinäyich ma miich ajcxy, e tiydudägy miich ajcxy xyaj'ijxpicy Cristo ytiy'ajt.

⁸ Epafras ti xyajnejhuüyich tiy'ajt jadu'n nej miich ajcxy myajpatcixy, etz jadu'n nej je Espíritu Santo ymic'ajt xymooygixy, jigix ajcxy mdzogipy mjihuühuipy tüg'óciy migügtijc.

⁹ Mïd jada ycixpi ich ajcxy jabom jabom Dios nmibijctzooyich mïd miich ajcxy ycixpi, jadu'n nduunich chondacy co oga'n nnejhuüyich co miich ajcxy ti mmijpidaaccixy Jesucristo, ixti chambaadni. Dios nmibijctzooybich co ajcxy mhujñihuühuipy mnejhuühuipy tüg'óciy Dios chojcin. Dios nmibijctzooybich co yi' Espíritu Santo miich ajcxy xyaj'ijxpigipy xyajnejhuühuipy ajcxy tüg'óciy yi' ytiy'ajt etz yi' chojcin.

¹⁰ Dios nmibijctzooybich jaydëbi mguyduunip ajcxy Dios ytiy'ajt jadu'n nej huaad mibijcpidijc chinaaygixy huidibi yajpaatp ma ajt nHuindzin Jesús, mabaad Dios jäygidägy yajxon ajcxy mdzinaayin mjogy'ajtin. E nañ jaydëbi ajcxy mdunipy oyjäy'ajtin. E nañ jaydëbi jabom jabom yjacyujcpejtcixy yi m'ixpijin ma Dios.

¹¹ Dios nmibijctzooybich jigix yi' xymöhuüpy ajcxy mic'ajt jadu'n nej yi' mïdity ymic'ajt mijpi, jigix jëbi miich ajcxy jotcuyc myajnaaxipy etz mecxtu-jctähuip tüg'óciy tzaachypi etz ayo'n.

12 Dios nmibijctzooybich co miich ajcxy agujc jotcuyc myajnxapy Dioscojuyip ma Dios Teedy, com Dios Teedy ajt xyajpocyñihuaatzim, e jadu'n ti xyñi'ixiym jëbi nbaatim tüg it lugar tzajpjoty quipxyi müd tüg'óciy mibijcpidijc huidibi tiydudägy tzinaaygixp müd Dios ytiy'ajt, jadu'n nipaady nejihuüy nej miich ajcxy mdzinäy ma je tiicxin.

13 Ti Dios xyajnihuädzictuutim ma yi jibic-huinmañ ma je mujcu' xy'ane'mim, jadu'n nipaady nejihuüy ti xyajpidzimim agootztuum. Ti Dios xypidaacim ma y'ung y'ane'my, je' y'ung huidibi yi' ooy tzocy ooy jihuüy.

14 Dios y'ung ti xyajnihuädzictuutim ma yi jibic-huinmañ co ñi'py temy vojcy ma yi cruudz müd ajt nbocy ycixpi, e ti xypocyhuinmeecxim.

Co Cristo y'o'cy müd ajt nbocy ycixpi, chi jotcuyc n'ijtüm müd Dios

15 Ca' pin ti ixy Dios. Pinjaty ti ixy Dios y'ung, jadu'n nipaady nej ti ixy Dios. Dios y'ung yi' je' anajty tim jayijp ma anajty Dios ca' ti yaj'oyiñi.

16 Dios y'ung ti cojtay tüg'óciy tijaty yajpaatp jiiby tzajpjoty etz ya naaxhuiñgixy. Dios y'ung cojtay tüg'óciy huidibi jëbi huaad n'ixim etz nañ cojtay huidibi ca' huaad pin ixy. Dios y'ung pidaactay tüg'óciy y'ane'min tüg'óciy mic'ajt ya naaxhuiñ, etz nañ jadu'n pidactay ane'min müd yi' tzajpjoty tzinaaybi. Dios y'ung ti yajcojtäy ti yaj'abadiiydäy tijaty müd yigixp.

17 Je Cristo jayijp y'ane'm'ajt ymic'ajt ti paady, ca' jac ni pin. Je Cristo yaj'ijtpy tüg'óciy huidijaty ya yajpatp huijtz'ijtaayb.

18 Je Cristo ñihuindzin'ajtaayb ñigohuajc'ajtaayb, etz y'ane'mdaayb tüg'óciy jäy huidibi mibijcip mijpidaacip. Je Cristo yajtzinaayb yajjugy'ajtpy tüg'óciy mibijcpidijc, com yi' je' huidibi jayijp ti yjugypicy co y'o'cy. Paady ycixp yi' cötujcin mijpi müdity.

19 Dios hue' tzojcy co tüg'óciy yi' ymic'ajt etz ymij'ajt yajpaadip ma yi' y'ung.

20 Je naaxhuiñjäy etz je tzajpjoty tzinaayb ajcxy ca'oy'ijtcixy müd Dios müd je mijpocy ycixpi. Dios oy jäygidägy ooy jotcuyc nayjihuüy co y'ung y'o'cy cruudzcixy müd je mijpocy ycixpi e jadu'n oyiiy nej jëbi je naaxhuiñjäy etz je tzajpjoty tzinaaybi ajcxy oy'ijtcixy müd Dios.

21-22 Miich ajcxy co anajty ca' mmibijccixy je Cristo, ca' anajty oy m'ijtcixy müd Dios. E jadu'n anajty m'ijtcixy nej tüg midzip ma Dios, müd co jibicpi anajty mdungixy, etz müdity ajcxy jibic ma mjot mhuinmañ. Per jadachambi je Cristo ti capx'oyiy miich ajcxy je mdzip m'ejcin huidibi ajcxy müd Dios, co ti chinäy ya naaxhuiñ müd ñiniçx, e nañ co ti y'ögy müd miich ajcxy mbocy ycixpi. Müd co Cristo y'o'cy müd miich ajcxy mbocy ycixpi, jaydëbi myajpáatcixipy ma Dios yhuinduu janch oyjäy, janch huätzjäy, ca' ti pocy mmüdity, ca' ti xihuin yjac-hui'my ma Dios müd miich ajcxy ycixpi.

23 Pen myajcopijccixyp tiydudägy je Cristo y'ayuc ytiy'ajt huidibi ti mmidoogixy, jadu'n nej mijp'ijxcixy co je Cristo xyajnidzögaani ajcxy yi' m'alma. Je ayuc huidibi miich ajcxy ti mmidooy, je' je' huidibi migügtijc ti capxhuäcxy etz ycapxhuäcx'adichñi ma tug'óciy naax cajp, jadu'n nej jëbi jäy ajcxy y'alma yajnidzögipy. Nañ jadu'n iich, Pablo ngapxhuäcxy pich jada ayuc quipxy müd migügtijcich.

Pablo cötujcmoy co ytunipy ma mibijcpidijc ajcxy

24 Jotcuyc nnayjihuüyijich co tzaachypi nminaxy nyajnaxyich müd nniniçxich müd miich ajcxy ycixpi e jadu'n njacyajcixy njacyajc'pxich je tzaachypi huidibi Cristo yajtzondac co yi' tzaachypi minaxy yajnaxy müd je mibijcpidijc ycixpi e je mibijcpidijc ni paady nej Cristo ñiniçx.

²⁵ Dios ti xyyajñibicyich co ndunipyich miid yi jäy ajcxy huidibi mijpidaacip. Dios ti xypidägyich ma jada tung, jigix ngapxhuäcxibich tüg'óciy Dios y'ayuc ytiy'ajt ma tüg'óciy jäy ajcxy.

²⁶ Jecy'ajty canaag jimijt ti ñaxy co Dios ca'ni anajty yajñiguëxigy yi' ytiy'ajt. Cham Dios ti yajñiguëxigy yi' ytiy'ajt ma yi jäy ajcxy huidibi yi' yjäy'ajtipy.

²⁷ Dios oy niñuinmayiay co anajty yajñehuihua'ñ yi jäy ajcxy nidüg'óciy je oybi ayuc tiy'ajt huidibi jecy'ajty ca' pin nejhuiy. Yi' je' je tiy'ajt co Cristo yajpaady ma miich ajcxy mjot mhuinma'ñ, paady ycixpi jëbi miich ajcxy mbaadip oy'ajtin jilby tzajpjoty.

²⁸ Hich ajcxy ngapxhuäcxypich Cristo y'ayuc, n'ñhuijpyich ngapxhuijpyich, nyaj'ixpijpyich yajxon yi' Cristo ytiy'ajt ma tüg'óciy jäy ajcxy, jaydëbi nya-jquëxigibich ma Cristo yhuinduu nidüg nidüg mibijcpidijc ca'pxy yhuinma'ñ.

²⁹ Miid jada ycixpi nduñich mictägy miid tüg'óciy je nmic'ajtich huidibi Cristo xymooybich jabom jabom.

2

¹ Ndzojcpyich co miich ajcxy mnejhuhuiipy jadu'n nej mictägy nduuñich miid tajin mayin miid miich ajcxy ycixpi, etz miid yi' mibijcpidijc huidi jim Laodicea ycixpi, etz nañ tüg'óciy mibijcpidijc ycixpi huidibi ti xy'ixyich ahuin ajijp.

² Mictägy nduuñich jaydëbi yi' mibijcpidijc paadipy jotcuyc'ajtin ma y'ay yjot, etz jaydëbi ajcxy ñaychójcigixipy ñayjihuiyigixipy mabaad jëbi mi'ijtcixy yjot yhuinma'ñ tú'ciy. Mictägy nduuñich jaydëbi je mibijcpidijc mi'ijtcixy mij jotcuyc'ajtin co ajcxy huinjihuiydähuuib Dios ytiy'ajt, je tiy'ajt huidibi jecy'ajty anajty ca' pin nejhuiy, je Dios ytiy'ajt maabi Cristo Jesús.

³ Ma je Cristo jim tüg'óciy tiy'ajt janchypí etz ixpijcin janchypí yajpaady. Jadu'n yi' ytiy'ajt etz y'ixpijcin nej tüg'ajty.

⁴ Jadu'n nimaaygixy jigix ca' pin oy cohuin'ini e midigihuiipy oy ayuc ma miich ajcxy ooy ymibijcni, e ca'yjanchity.

⁵ Ooy ñich ngadim jimity, ixna' guëxna' ma miich ajcxy myajpatcixy. Hich njot nhuinma'ñ ca' yi' jim ytigoy'ity ma miich ajcxy myajpatcixy. Jotcuyc nayjihuiyijich co n'ijxcixy yajxon myajtüyöygixy tüg'óciy etz mic yi' mmibijcin miidity ajcxy ma Cristo.

⁶ E miid jada ycixpi jadu'n nej miich ajcxy ti mgöbijccixy je Huindzin Jesús oga'n'aty, jadu'n ajcxy jactzinaaygix jacjugy'ajtcix ma yi'.

⁷ Je tiy'ajt etz je mic'ajt jim yi' mbaatcixy ma Cristo. Yjacyujcpedipy ajcxy yi' m'ixpijcin ma Cristo ytiy'ajt jabom jabom. Ca' m'ixtigihuaëccixy ma yi' mmibijcin. Jacmibijcix jadu'n nej anajty ti nyaj'ixpijccixy Cristo ytiy'ajt. Jatytim myajnájxcixipy jäygidaacín ma Dios cixyjot huinjot jabom jabom.

Je jemybi jugy'ajtin huidibi Cristo xyajni'ix#yim

⁸ Ooy naygüend'ajtigix, ca' myajhuin'ingixy, co huingjäy xya-jhuinma'ñytigóoygixipy miid huingbi ayuc huingpi ixpijcin huidibi jäy ci'm ti cojy ti macxy, huidi ca' choobaady, huidi nigoo xychachhuin'ingixp miid canaag ayuc huinma'ñ jadu'n nej poj naaxhuiñ huinma'ñ. Yi' jadu'mbi ixpijcin huidibi jäy ti cojy ti macxy ca' ajcxy paady ma Cristo.

⁹ Tüg'óciy nej Dios yajpaady nañ jadu'n yajpaady ma Cristo.

¹⁰ Com je Cristo ñihuindzin'ajttaayb tüg'óciy ane'min ya naaxhuiñ, etz nañ jadu'n tzajpjoty, paady ycixpi co miich ajcxy myajpaady ma Cristo, miich ajcxy miid'ajttaayb tüg'óciy huidi Cristo ymiid.

11 Co anajty Cristo miich ajcxy xyjäy'adyii, chi y'i'pidacy ma ajcxy mjot mhuinma'ñ je tiy'ajt co myajpatcixy ma Dios. Hue' je' yajtigooyb y'i' pocy-tun# huinma'ñ. Jada je' je tiy'ajt huidi Cristo Jesús ypidac, ca' miich ajcxy xyjäy'adyii. Ca' miich ajcxy mdiy'ajttiy ma mninïcx. Tigach Jesús ytuuñ mïd miich ajcxy, ca' yjadu'nity nej judíojäy ajcxy tiy'ajt pidaaccixy ma ñinïcx mïd tzujc.

12 Co ti mnibejtcixy mïd Cristo yxi, jadu'n nipaady nejihuïy ti mnaaxtigiiygixy quipxyi mïd Cristo co y'i' ñaaxtigiiy. Co ti mmijpidaaccixy Dios ymic'ajt jadu'n nipaady nejihuïy quipxyi mïd Cristo ti mjugypijccixy co Dios yajjugypijcy y'ung co y'o'cy.

13 Co ca' anajty miich ajcxy Dios xyjäy'adyii, mïd miich anajty ajcxy pocy-tun# huinma'ñ jadu'n miich anajty m'ijtcixy nej öcpi. E co ti mmijpidaaccixy Cristo, Dios ti xyhuinmeecxi ajcxy tüg'óciy mbocy, e jadu'n nipaady nejihuïy Dios ti xyajjugypijccixy quipxyi mïd Cristo.

14 Co Cristo y'o'cy ma y'i' cruudz mïd ajt nbocy ycipi, jadu'n nipaady nejihuïy Dios ti xyjödzim xihuin huidi anajty xychaachytunaanim. Co Dios anajty yajtigooy ich ajt nxihuin, jadu'n nipaady nejihuïy ti mijxojtzpety je xihuin necy ma Jesús ycruudz.

15 Co Cristo y'o'cy cruudzcixy, chi ycödigooy je ca'oybi ymic'ajt, etz je poj naaxhuiñybi ymic'ajt. Chi je Cristo yajtzo'yduñ je ca'oybi etz je poj naaxhuiñybi co yajcijxy yajnaxy ma jäy yhuinduu.

Tzójccix nijot'ajtcix tüg'óciy huidijaty tzomb ma Dios tzajpjoty

16 Ca' mdungixy cuenti co pinjaty ajcxy xy'agapxihuipy etz xyñimähuipy: —Amay'at jada jicxy picy, etz amay'at jada xii, etz amay'at je jemybo', etz amay'at y'i' Sábado xii.

17 Jecy'ajty jäy jadu'n ti yajtuñ yjadu'mbi huinma'ñ, jayijpni ca' anajty Jesucristo ymiiñi ya naaxhuiñ. Jadachambi xii tiempo Jesucristo ytiy'ajt tügpajc y'i' je' ooy ycopicyity.

18 Ca' huaad y'i' jäy ajcxy xypijci je Cristo y'oy'ajtin huidibi ajcxy mbadamyb. Yi' ajcxy huidi oygohuin'ñni naybidaacip jadu'n nejihuïy ooy yung naxy ajcxy yjäy'ajtcixy, e ca' yjanchity. Yi' ajcxy y'i' y'ojadajtpy ángeles. Yi' ajcxy naygömayip co ti tiy'ajt patcixy ma cumäy, ninigoob ajcxy amij agix ñayjihuiiyigixy mïd co tzachmijpidaaccixy yci'mhuinma'ñ etz ñinïcx chojcïn.

19 Yi' jadu'mbi jäy ca' ajcxy yajpatcixy ma Cristo, je huidibi nigohuajc'ajtp tüg'óciy mibijcpidijc. Je mibijcpidijc Cristo yajyeecp ma ajcxy ymibijcin jadu'n nej Dios tzocy, e y'i' ajcxy patcixy tüg'óciy mic'ajt etz tiy'ajt ma y'i'. Mïd co Cristo nigohuajc'aty je mibijcpidijc, paady ajcxy y'ijtcixy tügpicy, jadu'n ajcxy nipaady nej tüg' jäy ñinïcx mïd ycohuajc huidi ane'm je ñinïcx etz mïd emy huidibi yajyücxtaayb je ninïcx.

20-21 Co miich ajcxy ti mmibicy Cristo, jadu'n nipaady nejihuïy ti m'öccixy quipxyi mïd Cristo, e nañ ti mbidzimgixy ma y'i' naaxhuiñyjäy yhuinma'ñ xyaj'ane'mgixy. ¿Na'ámy co chambaad mjactzinaaygixy jadu'n nej jihuïy y'i' naaxhuiñyay yhuinma'ñ xy'ane'mgixy? ¿Na'amy co mjaccuydungixy y'i' jäy ajcxy ycötujcin huidibi mïnaamb co ca' huaad mgonigy jada, ni ca' huaad mjicxy jada, ni ca' huaad nidoñ yijimbi?

22 Tüg'óciy huidibi ngonïcim, njicxim, e nnïdonim, co ytundäy, chi ytigoydäy. Yi' jadu'mbi huinma'ñ ci'm jäy ajcxy cojcixy macxcixy, e nañ ci'm jäy ajcxy yaj'ijxpjccixy huidibi ca' yajpaady ma Cristo.

23 Yi' jadu'mbi cötujcin jadu'n yquëxigy nej ooy y'oyity ooy y'oymibijco'cnity, e ca' yjanchity. Co jäy ajcxy cuydungixy ooy ajcxy ñaybidáacigixy tudägy, etz

nañ chaachyungixy ñicx ycohuajc. Yi jadu'mbi cõtujcin ca' ti mic'ajt mïidity, com co ca' jadu'n jëb yajtigoy jibic-huinma'ñ yi jadu'mbi cõtujcin.

3

¹ Miich ajcxy huïdibi ti mmibicy je Cristo jadu'n nipaady nejihuïy ti mju-gypijccixy quipxy mïid Cristo, e jemybi jugy'ajtin ti myajtzondaaccixy.

² Ixtaaygix je tiy'ajt huïdibi tzomb tzajpjoty ma je Cristo yajpaady ma Dios ymijc a'oy'amybi, e yi' je' je mij'ane'mbi.

³ Co ti mmibijccixy je Cristo jadu'n nipaady nejihuïy co ti m'o'ccixy mïid yi', etz ma je Cristo jemybi jugy'ajtin miich ajcxy ti mbaady. Jadachambi yi mjogy'ajtin Cristo mïid cï'am, e yi' yajpaatp ma Dios.

⁴ Co anajty je Cristo ñayguëxigyii jadüg'oc ya naaxhuiñ, huin'it xi miich ajcxy mnaybada'ñyii mïid yi' jiiby tzajpjoty ma yi oybi it.

Je jecy jugy'ajt etz je jemybi jugy'ajt

⁵ Yajtigooygix je jibic-huinma'ñ huïdibi miich ajcxy mïid, huïdibi naax-huiñyäjy ajcxy yhuinma'ñ'ajtip. Ca' huaad mïidcapxtigoyipy töxyjäydijc. Ca' huaad jibic-huinma'ñ mdunipy. Ca' huaad mdungixy ninicx chojcin, etz huïdibi ca'p y'oyhuinma'ñity. Ca' huaad m'adzogipy comeen'adii, com ñipaaty jadu'n nej ajcxy huïdibi tzaadzech quipychech ojadaajtp.

⁶ Mïid co jäy ajcxy jadu'n ytundigooygixy, paady ycixpi jacjiini Dios tzaachy-tunip jäy ajcxy huïdibi ca' ycapxymidoogixy yi' ycõtujcin.

⁷ Nañ jadu'n miich ajcxy jayjip co ca'ni anajty mmijpidaaccixy je Cristo, mdzinaaygixy anajty mïid jibic-huinma'ñ quipxy mïid je jacjadyii naax-huiñyäjy co anajty mguydungixy yi' jäy ycõtujcin huïdibi ca' ytiy'ajity.

⁸ Jadachambi ixmajtcix miich ajcxy yi' jibic-huinma'ñ jadu'n nej co migüg mmijotma'tcixy, jadu'n nej co ooy mjot'ambijccixy, jadu'n nej co jibic mdungixy, jadu'n nej co migüg mnigapxcixy ni'ojhygixy, jadu'n nej co jibic ayuc mgapxcixy.

⁹ Ca' huaad mnayhuin'ñinigixy miñ xyipy. Co ti mmibijccixy Cristo ti m'ixmajtcixy je jibicjot je jibic-huinma'ñ huïdi anajty ajcxy mïid.

¹⁰ Jemybi jot jemybi huinma'ñ ti mbatcixy e Dios yjacyejcyp jemybi jot jemybi huinma'ñ jabom jabom ma miich ajcxy co m'ixpijccixy yi' ytiy'ajt. Jadu'n Dios tzocy co mjot mhuinma'ñ mbidáaccixipy jadu'n nej Cristo jot huinma'ñ mïidity, je Cristo huïdibi ti yaj'oyy je jemybi jot jemybi yhuinma'ñ.

¹¹ Co jäy ajcxy mijpidägy Cristo, chi tú'ciy ajcxy yajpaady ma Dios, ca' ñejity co nijejity ajcxy mïid griegojäy y'ixpijcin etz jacjadyii mïid judíojäy y'ixpijcin, ca' ñejity pen ti myajtiy'ajttiy o ca' mdiy'ajttiyity. Ca' ñejity co nijejity ajcxy jiguëgy choon, e ca' y'ixpiyity, etz jacjadyii ooy adzip ahua'n ñaybidáacigixy. Ca' ñejity co nijejity ajcxy moso'ajtp etz jacjadyii huïdibi cï'm naymiduunip. Nidüg'óciy ajcxy tú'ciy ñaybidägyii co ajcxy mijpidägy Cristo. Nidüg'óciy mibijcpidijc tú'ciy pattay ajcxy mic'ajt oy'ajt ma Cristo, e nañ Cristo yajpaady ma nidüg'óciy ajcxy yjot yhuinma'ñ.

¹² Com Dios miich ajcxy ti xyhuin'ixy, e ti xychojccixy ti xyjihuiygyixy, e Dios ti xyajhuädzi ajcxy mjot mhuinma'ñ, paady ycixpi pidaaccix mjot mhuinma'ñ co mba'ayoohuaangixy migügtijc. Pidaaccix mjot mhuinma'ñ co oyjäy'ajtin mdunaangixy etz co nicy xemy mnaybidägaangixy. Pidaaccix mjot mhuinma'ñ yung naxy etz mimecxtujccixy migügtijc ajcxy.

¹³ Naymimecxtúcgix nidüg nidüg. Co mmigüg ajcxy xymidundigooyipy jëbi mhuinmeecxipy tim jadu'n nej iich ajt nHuindzin Jesucristo ti mecxy miich ajcxy mbocy. Com Cristo ti xyhuinmeecxixy, paady copicy miich ajcxy meecxip yi' migüg huïdibi ajcxy xymidundigooyb.

14 Mnaychójcigix mnayjihuiygix nidüg nidüg. Co mnaychójcigixipy nayjihuiygixipy, chi jëb huaad mdzinaaygixy mïd mjot mhuinma'ñ tú'ciy.

15 Je jotcujc'ájtïn huidibi Dios xymooyim, huen ajcxy xy'ane'mi mjot mhuinma'ñ. Dios ti xyajnïbijccixy, jaydëb tú'ciy m'ijtcixy mïd mjot mhuinma'ñ. Mjatytim yajnaxipy ajcxy jäygidaacin ma Dios jabom jabom.

16 Naybidáacigix co je Cristo y'ayuc ytiy'ajt yajtigïydähuamyb ajcxy mjot mhuinma'ñ. Nayyaj'ixpïjcigix etz nay'ihuújigix naygapxhuújigix mïd je Cristo y'ayuc ytiy'ajt, jadu'n nej Dios ixpïjcin yecy. ñigix Salmo etz ñigix himno etz yi iy huidibi je Espiritu Santo ypïdägip ma mjot mhuinma'ñ, e jadu'n jäygidaacin m'ijtcixy ma ajcxy mjot mhuinma'ñ mïd Dios ycixpi.

17 Huen ti ayuc huidibi ajcxy mgapxyp, huen ti tung huidibi ajcxy mdumby, hue' capxcix tungix mïd ajt nHuindzin Jesús yxi. Etz jatytim yajnaxcixy Dioscojuyip ma Dios Teedy ma Jesucristo yxi.

Je mibijcpïdjic ajcxy chinaayin ma ypicchinaaygixy

18 Miich töxyjäydijc ajcxy, capxymïdoogix mñäy ajcxy com jadu'n ñich ajt nHuindzin Jesucristo tzocy co mgapxymïdohuipy ajcxy mñäy.

19 Miich yëydijctijc ajcxy, tzojccix jihuïygix ajcxy mdöxyijc, ca' ejcin mmï'idipy mïd mdöxyijc.

20 Miich ajcxy ung anäg, mgapxymïdohuipy ajcxy mdaj mdeedy mïd tüg'óciy. Jadu'n Dios jäygïdägy co ung anäg ajcxy capxymïdoy ytaj yteedy.

21 Miich ajcxy ungedeedy ca' oyñinej mmïgapxcixy m'ung m'anäg ajcxy. Co jadu'n oyñinej m'ojipy m'ung ajcxy, ca' yjeyity co nicxy ajcxy taj may chinaaygixy yjugy'ajtcixy.

22 Miich ajcxy tumbïdjic, capxymïdoogix yi mHuindzin, ca' janch xypaat oy mic mdungixy co mhuindzin jim xyhuindïcxcixy, e chi co je' yjihuäcni, chi nigoo mhuäccixni mdinaaygixni. Hue' janchtiy oy tungixy mïd oyjot oyhuinma'ñ, com je' je' je tiy'ajt co Dios mhuindzigïygixy.

23 Je tung huidibi mdungixyp, tungix cixyjot huinijot.

24 Com miich ajcxy mnejhuïyb co Cristo xymöhuaangixy it lugar tzajpjoty, paady ycixpi oy tunggix jigix Cristo jäygïdägipy huidibi ajcxy mdumyb.

25 Dios chaachytunipy pinjaty tundigooyb. Ca' Dios huin'ixpety tzaachytunipy jäy.

4

1 Miich ajcxy yajtumbïdjic, yajtungix mdumbi nej ypadyii etz nej ytudägyity, com miich ajcxy mnejhuïyb co nañ mïd miich ajcxy tüg mHuindzin jïby tzajpjoty.

2 Jabom jabom Dios mibijctzoogix, ca' m'ixmajtcixy Dios mibijctzoohin. Huijy ycujc m'idipy ajcxy etz jatytim yajnaxcixy jäygidaacin ma Dios co anajty mgapxtaaccixy.

3 Nañ jadu'n miich ajcxy tun may'ajt mibijctzoogix Dios mïd ñich ajcxy ycixpi. Mibijctzoogix Dios co huen it lugar xymöhuiyich ma jëbi ngapxhuäcxyich Dios y'ayuc ytiy'ajt. Ngapxhuäcxyñich je Cristo ytiy'ajt huidibi jecy'ajty anajty ca' pin nejhuïy. Mïd co ngapxhuäcxyich Cristo ytiy'ajt, paady ycixp nyajpaadyich pujxtigoty.

4 Mibijctzoogix Dios mïd ñich ycixpi, jigix jëbi ngapxhuäcxyich je Cristo ytiy'ajt huädz oy, nej jäy ajcxy jëb huädz huinjihuïygixy, jadu'n nej ypadyii ngapxhuäcxyich.

5 Tiydudägy mdzináaygixipy mïd yi jäy ajcxy huidibi ca' mibijccixy Cristo. Yajniguëxcix miich ajcxy Dios ytung jabom jabom, ca' huaad xi tiempo myaj'ayoogixy.

⁶ Yi mgapxin yi mmiydaacin yajtungix oy'amy huindzigi'n'amy nej jëbi huaad jäy ajcxy jäygidaccixy. Copicy mhuinmayipy ajcxy jayjpp nej jäy huaad m'adzoogixy.

Je capxpoox'in huidibi cogixiñip je ñecy

⁷ Tíquico co ñicxipy jim ma miich ajcxy, yi' xyyajmüdmíydáaccixipy tüg'óciy nej ytunyii yjadyii ma ñch. Ooy ndzocy njihuïyich ñch ajt nmigüg Tíquico. Yi' ooy tudägy ytuuñ quipxyi müd ñch ajcxy ma ajt nHuindzin Jesucristo ytung.

⁸ Paady yam nguexyich Tíquico ma miich ajcxy jigix ajcxy xyajmüdmíydägiipy nej yam ñch ajcxy nyajpaatcixy, etz nañ jigix xyjotmicmigápxcixipy.

⁹ Quipxyi müd Tíquico yam nguexyich Onésimo, tüg ajt nmigüg huidibi ooy ndzocy njihuïyich, huidibi tudägy ti ytuuñ müd ñch ajcxy. Onésimo miich ajcxy yi mmigogajp. Tíquico y Onésimo xyajmüdmíydägiipy ajcxy tüg'óciy tijaty tuunip jajtíp yam ma ñch ajcxy.

¹⁰ Je Aristarco, huidibi pujxtijc iñaayb quipxyi müd ñch, cham quexy capxpoox'in ma miich ajcxy. Marcos, je Bernabé y'uch, cham quexy capxpoox'in nañ jadu'n ma miich ajcxy. Ti ñch ayuc nguexyich jayhuin ma miich ajcxy co ixyipy ñicxy Marcos ma miich ajcxy, mgöbigipy ajcxy agujc jotcuyc.

¹¹ Nañ jadu'n je Jesús huidibi jäy ytijpy Justo, cham quexy capxpoox'in ma miich ajcxy. Yi Aristarco, Jesús etz Marcos yi' ajcxy ni tugügpajc, judíojäy huidibi tumb müd ñch ma Dios ytung co ngapxhuäcxyich Dios y'ane'min. Yi nidugügpí ñch ooy ti xyajjotcuyc'atyich.

¹² Je Epafras, miich ajcxy mmigogajp je Cristo ytumbi, nañ jadu'n cham quexy capxpoox'in ma miich ajcxy. Je Epafras jabom jabom Dios mibijctzoy müd miich ajcxy ycixpi. Yi' mibijctzooB Dios co miich ajcxy cuydunda' tüg'óciy je Cristo y'ayuc ytiy'ajt, etz co nanyéjigix amumdügot ma Dios, e jadu'n ajcxy mguydunipy nej Dios tzocy.

¹³ ñch jëbi tiy'ajt nyecyich co Epafras ooy jotmay jihuïy müd miich ajcxy ycixpi, etz nañ ooy nidajy nimay müd yi' ajcxy ycixpi huidibi tziñaayb jim Laodicea etz jim Hierápolis.

¹⁴ Je Lucas, je doctor, huidibi je mibijcpidijc ooy tzojccixy ooy jihuïyigixy etz Dimas nañ cham ajcxy quexy capxpoox'in ma miich ajcxy.

¹⁵ Yajnajxcix ñch ngapxpoox'in ma yi mibijcpidijc jim Laodicea. Nañ yajnajxcix ñch ngapxpoox'in ma yi Ninfas etz ma yi mibijcpidijc huidibi yöymujccixp ma yi' ytiyc.

¹⁶ Co anajty jada necy ti mgapxtaaygixy, tungix may'ajt quejxnajxcix jada necy ma yi mibijcpidijc ajcxy jim Laodicea. Huen ajcxy nañ jadu'n capxcixy jada necy, nañ jadu'n miich ajcxy capxcix je necy huidibi ti nguexyich jim Laodicea.

¹⁷ Tungix may'ajt mnimähuipy je Arquipo co huen cuydundäy je tung huidibi ñch ajt nHuindzin je Cristo ti yajñibedyii.

¹⁸ ñch Pablo, ñch ci'm njaaybich jada capxpoox'in ma miich ajcxy. Ca' ajcxy mjäydgoyipy co ñch nbujxtijc iñäy. Huen Dios may'ajt oy'ajt tunipy müd miich ajcxy ycixpi. Jadu'n ngapxcixyich. Amén.

1 TESALONICENSES

Yi Jayijp Necy Huidi San Pablo Yajnigujx Je Mibijcpidijc Jim Tesalónica

¹ Hich Pablo muid Silvano etz Timoteo cham nguexyich jada necy ma miich ajcxy jim Tesalónica huidibi yajpaatp ma Dios etz ma ajt nHuindzin Jesucristo. Huen ich ajt nDios Teedy etz ajt nHuindzin Jesucristo may'ajt oy'ajt tunipy muid miich ajcxy etz xyajjotcugiyigixip.

Je mibijcin huidibi anajty yejcpy ijxpejt

² Jabom jabom ich ajcxy nyajnaxyich jäygidaacin ma Dios muid tüg'óciy miich ajcxy ycixpi. Jabom jabom ich ajcxy Dios nmibijctzooyich muid miich ajcxy ycixpi nidüg'óciy.

³ Co Dios Teedy nmibijctzóoyigixyich, chi njäymeichich jadu'n nej miich ajcxy ti mmibijccixy Jesucristo, etz jadu'n nej oy mdungixy ma yi' ytung. Nañ njämeichich jadu'n nej oyjäy'ajtin mdungixy etz jadu'n nej mdzojccixy mjihuuyigixy mmigügtijc. Nañ jämejtzpich jadu'n nej miich ajcxy mjijp'ixy jabom jabom co ich ajt nHuindzin Jesucristo xymöhuaangixy it lugar jiiy tzajpjoty, e ca' mjetmetzciiygixy.

⁴ Migügtijc ajcxy, ich ajcxy nejhuuyb co Dios xychojccixy xyjihuuyigixy, e nañ ich ajcxy nejhuuyb co Dios ti xyhuin'ijxcixy.

⁵ Co ich ajcxy jayhuin ngapxhuäcxy Jesucristo y' ayuc ytiy'ajt ma miich ajcxy, chi ca' jeyi Dios y'ayuc ngapxhuäcchich, nañ nduunich mjihuinmañ muid Dios yjihuñ ymic'ajt. Jotcuyc nduunich ma miich ajcxy. Miich ajcxy mnejhuuyb co tudägy nduunich jigix jebi mmijpidáaccixipy Jesús y'ayuc ytiy'ajt.

⁶ Oy anajty ooy mjayaj'ixhuidijtcixy mjayajpahuidijtcixy co Dios y'ayuc ytiy'ajt jemybi ajcxy ti mgöbijccixy, e chi ajcxy ti mbadüdigiyigixy ich je n'ijxpejt, e nañ jadu'n ajt nHuindzin Jesús y'ijxpejt.

⁷ Co tzaachypi ti mminajxcixy ti myajnajxcixy muid Jesucristo ycixpi, chi tiy'ajt ti myejccixy ma tüg'óciy mibijcpidijc jim Macedonia naaxjot etz jim Acaya naaxjot jadu'n nej jebi ajcxy nañ jadu'n mijpidaaccixy Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt.

⁸ E jadu'n miich ajcxy ti myejccixy je ijxpejt muid Jesús y'ayuc ytiy'ajt, canan jeyi jim Macedonia etz Acaya, nañ ti myejccixy ijxpejt ma canaag'it naax cajp. Je mayjäy ti nejhuüydäy jadu'n nej miich ajcxy ti mmibijccixy Jesús y'ayuc ytiy'ajt, paady ycixpi ca' ycopicyity nicxy ich ajcxy njacyajnimäy je mayjäy jadu'n nej miich ajcxy ti mmibijccixy.

⁹ Je mayjäy ma canaag'it naaxcajp ooy ñaymuidmiydáacigixy jadu'n nej ich oy ngogapxiyich miich ajcxy, etz nañ jadu'n nej ich miich ti xycöbijccixyich e nañ je mayjäy ñaymuidmiydáacigixy jadu'n nej ti m'ixmajtzcixy yi tzaadzech ojadadi, e ti mbadüdigiyigixy je Dios juugypj janchypj etz tudägypi.

¹⁰ Nañ jadu'n je mayjäy ajcxy ñaymuidmiydáacigixy jadu'n nej miich ajcxy m'ahuijxcixy mjijp'ijxcixy co Jesús, Dios y'ung, yhuimbidañ ya naaxhuñ, chonañ tzajpjoty. Je huidibi Dios ti yajjugypijc co ti y'ögy. Yi' je' je Jesús huidi ti xcohuaanim ma yi mijpi tzaachypj huidibi Dios yquexamyb muid co jäy ajcxy chach pocytungixy.

2

Pablo ytung huibidi anajty ymüd jim Tesalónica

¹ Migügtijc ajcxy, mnejhuüyb ajcxy co ca' ñaadigí'aty, co ñich oy ngapxhuäcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt ma miich ajcxy.

² Miich ajcxy mnejhuüyb co jayijp ca'ni anajty nmechich ma miich ajcxy ñich ajcxy ooy tzaachypí etz ayo'n ti nyajnajxcixy jim Filipos. Ti jäy xy-huin'ojoy xyijp'ojoyich. Co nmejchich ma miich ajcxy, ca' ñejity co tzaachypí ti nminaxyich ti nyajnaxyich jayijp, chi Dios ti xyajjotmicpicyich, jigix huinmic jotmic ngapxhuäcxibich Jesús y'ayuc ytiy'ajt. Ti ngapxhuäcxyich Dios y'ayuc ma miich ajcxy, oy ñich jäy anajty xyca'ixa'ñ xycatzoga'ñ.

³ Ca' ñich ngapxhuäcxyich anii, ni jibic ayuc, e ni ngamiydägyich jibic ayuc jibic huinma'ñ nej huaad nhuin'ingixy.

⁴ Ca' ti nhuin'ingixy. Dios ti xyajnbicyich co ngapxhuäcxibich yi' y'ayuc ytiy'ajt, e jadu'n nguyduuñich. Ca' nduuñich co huen jäy ajcxy jäygidägy ñich ndung. Jada janchtiy ndumyibich jigix Dios jäygidägipy ñich ndung. Com Dios yi' ñejhuüyb nej jäy tüg'óciy yjot yhuinma'ñ müdity.

⁵ Miich ajcxy mnejhuüyb co ca' nyajxondaaccixy müd ayuc oyjatypí huidi ca' choobaady. Nañ ni ca' ñich ajcxy nhuinma'ñ 'ijxtäy nej jébi ñich ajcxy nmeenybaat. E Dios nañ ñejhuüyb co yjanchity jada.

⁶ Nañ ni ca' ñich ajcxy njijp'ixy co jäy ajcxy xycömayipyich, ni miich ajcxy etz ni jac-huingbi jäy. Com je Cristo ti xyquexyich co ngapxhuäcxibich yi' y'ayuc, paady ycixp jébi ixypy n'ane'myich co ixypy miich ajcxy xyajmij'atyich etz xypubetyich, per ca' jadu'n ti nduuñich.

⁷ Oygíxy oy'amy ti nduuñich ma miich ajcxy, jadu'n nej tüg ungdaj müdity y'ung y'anäg müd oyjot oyhuinma'ñ.

⁸ Ti ñich miich ooy ndzojccixy njihuüygixy, canan jëyi Dios y'ayuc ytiy'ajt ti nmooygixy, nañ naygyegáanibich anajty ma yi' o'cin müd miich ajcxy ycixpi.

⁹ Co jayhuin ngapxhuäcxyich Dios y'ayuc ma miich ajcxy, mjäymejchpy miich ajcxy jadu'n nej ñich ajcxy nduuñ n'ayooyich anajty xim tzuum müd ñich ajcxy ngaayin n'uucin ycixpi. Ca' anajty n'adzibaangixy, paady ñich ajcxy nduuñ n'ayooyich xim tzuum müd ñich ajcxy ngaayin n'uucin ycixpi.

¹⁰ Miich ajcxy huidibi mibijcp mnejhuüyb ajcxy, e nañ ñejhuüyb Dios, co ñich ajcxy ndzinaayich ma miich ajcxy tudägy, huädz ñich anajty ajcxy njot nhuinma'ñ müdityich. Ca' ma ndundigooyich ajcxy nej pin xy'ocnihuambedipyich ajcxy.

¹¹ Mnejhuüyb miich ajcxy nej n'ñhuijcixy ngapxhuijcixy etz njotmicmigapxcixy nidüg nidüg, tim jadu'n nej tüg ungedeedy ñhuijy capxhuijy y'ung y'anäg.

¹² Ti ngapxhuijcixy co ooy chach copicyity co mdzináaygixipy nej Dios jébi jäygidägipy yi' mdzinaayin. Com yi' miich ajcxy ti xyhuin'ijxcixy jébi mdigíygixipy ma yi' chinaaydac, ma yi' müdity y'oy'ajtin ymij'ajtin.

¹³ Paady ycixpi nyajnajxpich jäygidaacin ma Dios jabom jabom, jadu'n nej miich ajcxy anajty ti mmido'mbijccixy etz ti mgöbijccixy Dios y'ayuc ytiy'ajt huidi ngapxhuäcxich ma miich ajcxy. Ti mmibijccixy anajty co ñich ajcxy ti ngapxhuäcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt. Canan je' ti ngapxhuäcxyich ayuc huidi jäy ti cojy ti macxy. E janch tiy'ajt co Dios y'ayuc ytiy'ajt cham ytuñ ma miich ajcxy mjot mhuinma'ñ, miich ajcxy huidibi mibijcp.

¹⁴ Migügtijc ajcxy, jadu'n ti mjaitecixy jadu'n nej yajty müd je judíojäy huidibi anajty tzinaayb jim Judea co ajcxy mijpidägy Dios y'ayuc ytiy'ajt, chi je ymigogajp ajcxy ooy y'ixhuidijti ypahuidijti.

¹⁵ Je judíoájy ymidziptzoon ñich ajt nHuindzin Jesús, e chi yaj'o'cy ajcxy, tím jadu'n nej ajcxy y'ap yteedy yaj'o'cy huidijaty anajty Dios y'ayuc najtz-capxíyíj jecy'ajty. Etz nañ jadu'n ajcxy xyajpidzímíyich jim ma ajcxy judíoájy chinäy. Dios ca' jadu'n jäygidägy jadu'n nej ajcxy ytundigooy, nañ ooy ajcxy ymíjotmädyii tüg'óciy jäy.

¹⁶ Yi judíoájy ajcxy ti capx'adujccíxy co ca' huaad ngapxhuäcxyích je Cristo ytiy'ajt ma yi jäy ajcxy huidibi ca' yjudíoájyíty, nej huaad ajcxy y'alma ñídzóoccíxy. Co jadu'n ajcxy ytundigooy, chi ajcxy ooy ñígi ypocy ñíbety ma Dios. Per Dios ti ooy chip y'ejcín pidacy ma judíoájy míid ajcxy ypocy ycíxpi.

Pablo ñíjot'ajtp co ñícxy cogapxíhuaangíxy yi mibíjcpíidíj

¹⁷ Migüctíj ajcxy, cham hueeni xí tiempo ti ñaxy ma ca' n'oc'íjxcíxni ajcxy, per ca' ñich miich ajcxy njäydígooy. Ooy ñich ajcxy nja'ñíxa'ñ ma miich ajcxy jadüg'oc, e ca' y'oyíy nej ñich ajcxy ñícxíyíyích ma miich ajcxy.

¹⁸ Ooy ñich ajcxy njaníxa'ñ anajty ma miich ajcxy. E ñich, Pablo, cí'm anajty njaníxa'ñích mejtz'oc tugíig'oc, e je mujcu' nní'aa ndü'aa ti xy'adujcích.

¹⁹ ¿Ti m'íj'ajt miich ajcxy mdíjy njíj'íjxpích? ¿Ma mdíjy ajcxy nbada'ñích njotcujc'ajtín n'oy'ajtín? Co anajty ajt nHuindzin Jesucristo yhuimbity ya naaxhuíñ, nbadaamybích jotcujc'ajtín etz oy'ajtín m'íj'ajtín míid je tíibi nduúñích ma miich ajcxy co ti mmíj'pídaaccíxy Dios y'ayuc ytiy'ajt.

²⁰ Míid miich ajcxy ycíxpi nmíidích jotcujc'ajtín etz xondaacín.

3

¹⁻² Míid jada tajín mayín co ñich anajty ca' nmímadäga'ñ míid miich ajcxy ycíxpi, paady ñich ajcxy nhuinma'ñ nbíidägy co jébi nhuí'ma'ñích naydüg jim Atenas, etz jébi nguexyích ñich ajt nmígüg Timoteo ma miich ajcxy. Timoteo nañ jadu'n ytuñ ma Dios ytung quípxyí míid ñich co ngapxhuäcxyích je Cristo y'ayuc ytiy'ajt oybí. Yi Timoteo ñígapxpedípy ñich n'ayuc etz xyjotmícmígapxíj ajcxy, jígíx jac mic ajcxy myajpaadíj ma mmíbjícin.

³ Jadu'n Timoteo ytunípy ma miich ajcxy jígíx ca' mhuinma'ñytígóoygíxíj míid je tzaachypí huidibi ajcxy mmínajxyp myajnajxyp. Miich ajcxy mnejhuíyíy co copícy myajnaxípy ajcxy tzaachypí míid Jesucristo ycíxpi.

⁴ Co oga'n n'íjtyích ma miich ajcxy, chi ñich miich ajcxy nnímaayích co tzaachypí mmínajxcíxípy myajnájxcíxípy míid Jesucristo ycíxpi. E miich ajcxy cham mnejhuíyíyíxyp co janch tíy'ajt jadu'n nej nnímaaygíxy, míid co cham tzaachypí mmínajxcíxy myajnajxcíxy.

⁵ Com nejhuíyíyích co tzaachypí mmínajxyp myajnajxyp ajcxy, paady ycíxpi tajpích maybích míid miich ajcxy ycíxpi. E com ca' nmímadäga'ñích je tajín je mayín, paady ycíxpi ti nguexyích Timoteo ma miich ajcxy jaydébí tíy'ajt xypáadíyích pen tíydudägy miich ajcxy mmíbicy. Tzígíyíyích anajty co ndíjy je mujcu' ti xyajhuínma'ñytígooygíxy, etz jadu'n anajty ñaadígí'ada'ñ ñich ndung ma miich ajcxy.

⁶ Jadachambi Timoteo ti xyñíhuimbityích, chooñ ma miich ajcxy jim Tesalónica, etz ti xyajnejhuíyích jadu'n nej miich ajcxy mmíidíty mmíbíjcin, etz nañ ti xyajnejhuíyích jadu'n nej mnaychójcígíxy mnayjihuíyíyíxyp nídüg nídüg. Timoteo nañ jadu'n xyñímaaybích jadu'n nej miich ajcxy xyjäyímechích etz xychocy xyjíhuíyích, etz nañ ooy miich ajcxy xyjá'ixáangíxyích jadüg'oc, jadu'n nej ñich miich ajcxy nañ jadu'n ooy nja'ixáangíxy.

⁷ Migügtíj ajcxy, ooy capxy agujc ayuc agujc nyajpaadyích. E co Timoteo ti mímíñ je oybí ayuc tíy'ajt jadu'n nej miich ajcxy mñacpaníxyp tíydudägy yi mibíjcin, chi m'íj ooy ti njotcugíyích.

⁸ Jadachambi jëbi njactzinäyich jotcuje, com ti nnejhuüyich co miich ajcxy ca' m'ixtigihuäccixy ma mmibijcin.

⁹ Nyajnajxpich jäygidaacin ma Dios yhuinduu müd miich ajcxy ycixpi, müd co janch jotcuje nayjihuiyijich co miich ajcxy ca' m'ixtigihuägy ma mmibijcin.

¹⁰ Xim tzuum nmibijctzooyich Dios müd tüg'óciy njot nhuinma'ñich, jigix Dios xyaj'ahuáatzibich nni'aa ndü'aaajich, jëbi nnicyich ci'm ma miich ajcxy, jaydëbi njacyaj'ixpigipy ajcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt, e jadu'n jëbi ajcxy mjacyajca'pxy mmibijcin ma mjacyajtigoy'ijtcixy.

¹¹ Njijp'ixypich co Dios Teedy ci'm etz ajt nHuindzin Jesús xyaj'ahuáatzibich nni'aa ndü'aa jigix nicxy n'ijxcixy jadüg'oc.

¹² Hich ajcxy ndzojcpy co ajt nHuindzin Jesucristo xyjacmóoygixipy tzojcin jihuiyin, jigix nigí ajcxy mnaychogiyb mnayjihuihuib miñ xyipy, e nañ nigí mdzójcxipy mjihuüyigixipy tüg'óciy je mayjäy, tim jadu'n nej hich miich ajcxy ndzocy njihuüy.

¹³ Hich ajcxy ndzojcpy co Dios xyaj'ijtip ajcxy mjot mhuinma'ñ tücci'y ma Jesucristo ytiy'ajt, e ca' m'ixtigihuäccixy, jigix co anajty hich ajt nHuindzin Jesús ymiñ jadüg'oc ya naaxhuiñ müd tüg'óciy je mibijcpidijc huidibi müd huädz yjot yhuinma'ñ, jëbi miich ajcxy mnayguëxigiyb ma Dios Teedy yhuinduu müd huädz mjot mhuinma'ñ, ca' ti xihuin ma Dios müd miich ajcxy.

4

Je tzinaayin jugy'ajtin huidibi Dios yjäygidacyp

¹ Jadüg nax, migügtijc ajcxy, jadachambi may'ajt nbijctzooyich, e nyajnbijccixy müd ajt nHuindzin Jesucristo ycixpi co ajcxy mjaccuychinähuiipy Dios y'ayuc ytiy'ajt, jadu'n nej ti nyaj'ixpicixyich miich ajcxy, etz njactzinähuiipy ajcxy jadu'n nej jëbi Dios jäygidägy ajcxy mdzinaayin, jadu'n nej ti mdungixy.

² Miich ajcxy mnejhuüyb je cötujcin huidibi ti nyaj'ixpijccixy. Jada cötujcin hich ajt nHuindzin Jesucristo ti xyajnbicixyich.

³ Miich ajcxy mnejhuüyb je cötujcin jadu'n nej Dios tzocy co huädz jot huädz huinma'ñ myajtúngixipy ma yi mdzinaayin mjogy'ajtin. Ca' huaad mmigapxtigooygixy tüg töxyjäy.

⁴ Miich ajcxy mnejhuüyb Jesús ycötujcin co copicy nidüg nidüg yëydijc pigipy tüg töxyjäy etz yajmij'adip ytöxyijc, etz nañ müddzinähuiipy müd oyjot oyhuinma'ñ.

⁵ Ca' Dios jadu'n tzocy co je yëydijc nijot'aty töxyjäy müd jibic-huinma'ñ, jadu'n nej yi jäy ajcxy y'idich huidibi ca' nejhuüy Dios ytiy'ajt.

⁶ Ca' huaad ni pin migapxtigooyi ymigüg ytöxyijc, com Dios yi' tzaachytunib mijcajee pinjaty migapxtigooyb ymigüg ytöxyijc. Jada cötujcin ti nyajni'ixiygixy jayhuin.

⁷ Com Dios jadu'n ti xyhuin'ixxim jigix oyjot oyhuinma'ñ ndunim, canan co ndunim jibic jot jibic-huinma'ñ.

⁸ Co tüg jäy ytundigooy müd huingbi töxyjäy huidibi ca' töxyijc'adyii, hue' je' ñixiicpy yajxiicpy Dios ycötujcin, canan jäy ycötujcin ñixiicpy yajxiicpy, e nañ ñixiicpy yajxiicpy je Espíritu Santo huidibi Dios ti quexy ma hich ajt.

⁹ Miich ajcxy mnejhuüyb je cötujcin co copicy mdzogipy mjihuühuiipy ajcxy mmigügtijc huidibi tzinaayb jim Macedonia ñaaxjot. Migügtijc ajcxy, may'ajt nbijctzooybich co jacnaychójcigix jacnayjihuiyigix.

¹⁰ Janch tiy'ajt jadu'n co miich ajcxy mdzocy mjihuüy tüg'óciy je migügtijc huidi tzinaayb jim Macedonia ñaaxjot. Nmigügtijc ajcxy, may'ajt

nbijctzooybich co jacnaychójcigixy nayjihuiyigixy etz mnayyajmij'ájtigixy mij cajee.

¹¹ Jatyim tzinaaygix nicy xeemy, agujc jotcuyc. Pidäg ajcxy mjot mhuinmañ ma mgi'mdzinaayin, etz nañ jatyim naymidúunigix. Jada tiy'ajt ti najtzcapxiyi ajcxy jayhuin.

¹² Tungix mgi'mdung, jigix yi jäy ajcxy huidibi ca' ymibicy xyajmij'adip ajcxy, etz nañ jadu'n ca' myajmayjadipy ajcxy ni ti.

Co anajty je Huindzin Jesús ymiñ ya naaxhuiñ jadüg'oc

¹³ Migügtijc ajcxy, ndzojcpich co miich ajcxy mhuiñjihuiñ je tiy'ajt ma je' yajpaady y'alma je migügtijc tiibi y'öccixy, jigix ca' mdájciixipy mmáygiixipy, jadu'n nej je jäy ajcxy nidajciixy nimaygixy huidibi ca' mibijccixy co Jesús yajjugypigañ jadüg'oc je tiibi ajcxy y'o'ccixy.

¹⁴ Jadu'n nej ich ajt nmibijcim co Jesús yjugypijcy co y'o'cy, nañ jadu'n Dios yajjugypijctähuañ je öcpidijc huidijaty ajcxy mibijc Jesús.

¹⁵ Paady ycixpi ich miich ajcxy nmaaygixy co ajt nHuindzin Jesús tiy'ajt ti yecy co ich ajt huidibi jacjugy'ajtp co anajty Jesús yhuimbity ya naaxhuiñ, tügmucy xyajnicxaanim miid yi mibijcpidijc tiibi y'o'ccixy. Ca' ich ajt njayjip'adaanim yi tiibi y'o'ccixy, yi' ajcxy jayjip'adamb.

¹⁶ Ich ajt nHuindzin Jesús ci'm yhuimbidañ ya naaxhuiñ chonañ tzajpjoty miid ycötujcin, miid ymic'ajtin, e yi' mic capxamb ane'mamb. Huimbidamb Jesús quipxyi miid tüg ángel mijtungmiidpi huidibi nañ jadu'n mic capxamb ane'mamb. E co anajty yhuimbity, chi Dios yajxuxañ yi' ytrompeta, e tim huin'ítiy Jesús xyajpidictähuaanim ya naaxhuiñ, e chi ajt naybadaanim miid Jesús jocjoty.

¹⁷ E chi ich ajt huidijaty anajty jactzinaayim, naybadaanim miid ajt nHuindzin Jesús jocjoty quipxyi miid je'ajcxy huidibi anajty ti yjugypicy jadüg'oc. E jadu'n ndzinähuaanim huinixi huinítiempo miid ajt nHuindzin Jesús.

¹⁸ Miid jada ayuc tiy'ajt nayyajjotcugíyigix miñ xyipy.

5

¹ Migügtijc ajcxy, ca' ycopicyity njacnijayiyigixipy jadu'n nej je xi je tiempo yca'pxañ.

² Miich ajcxy mnejhuib co ich ajt nHuindzin Jesucristo yhuimbidañ ya naaxhuiñ tzaachytunañ yi mayjäy miid ypocy ycixpi. Jesús miinaamb mina anajty je mayjäy ca' ti ocjijp'ijxni. Jadu'n ymiinañ jadu'n nejjihuiy tüg meetzpi ymiñ coodz co ymeedzñ.

³ Co anajty je mayjäy yminaangixy: “Cham ooy jotcuyc ndzinaayim, ca' ma tzip capxy”, chi timitiina jotcömoñi Dios yajtigoyañ je naaxhuiñybi. Timitiina ayo'n ñimiiniyb jäy ajcxy. Tim jadu'n nipaady nej töxyjäydijc timitiina ypa'mbety co tiempo ti yhuaad'ajtni co y'ung yajma'xung'adañ. E ni pin huaad cacöguëgipy je tzaachypi co Dios anajty ymiñ ya naaxhuiñ yajtigoydähuañ yi mayjäy.

⁴ Per migügtijc ajcxy miid miich ajcxy Dios ytiy'ajt, paady miich ca' jadu'n myajpáatcixni nejjihuiy mdzinaaygixy agootztuuby. Ca' ajcxy mgixipy mgüedípy mina anajty Jesús miñ jotcömoñi, jadu'n nej jäy nigoobi ycixy ycuency co ti ymeechyii.

⁵ Com tüg'óciy miich ajcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt mhuiñjihuiyigixy, jadu'n nipaady jadu'n nejhuiy ti mgoximiygixy ti mgodixicixy. Ich ajt ca' njacyajpaatim agootztuuby.

6 Paady ycixpi ca' huaad njäydingooyim Dios ytiy'ajt, ca' huaad nmi'öctigooyim jadu'n nej yi jacjaydyii jäy ajcxy huidibi ca' cuendituñ Dios y'ayuc ytiy'ajt, jadu'n yi' ajcxy nipaady jadu'n nejjihuüy ajcxy ti ymi'öctigoy. Ijtcix ni'ixi miid tüg'óciy Dios y'ayuc ytiy'ajt. Mi'ijtcix huijy cujc mjot mhuinma'ñ.

7 Yi jäy ajcxy huidibi maab, coodz ajcxy ymäy. Yi jäy ajcxy huidibi muucip, coodz ajcxy ymúucigixy.

8 Hich ajt huidibi nnejhuüyim Dios ytiy'ajt, copicy huijy ycujc ajt ndzinaayim, e nañ copicy nmibijcim Jesucristo e nañ naychójcigix nayjihuyigix miñ xyipy, jadu'n nipaady nej soldadtjc ñaygohuáanigixy miid pujx huidibi ymiid ma ycaach. E miid co njjip'ijxim co Dios xyajnidzögaanim ajt n'alma, jadu'n nipaady nejjihuüy soldadtjc ñaygohuáanigixy miid ypujxcöjup.

9 Com Dios xyajjugy'ajtim co xychaachytunaanim xyajtigoyaanim, Dios xyajjugy'ajtim nej n'alma jëbi paatim nidzoocin co nmijpidaacim ich ajt nHuindzin Jesucristo.

10 Jesucristo ti y'ögy miid ajt nbocy ycixpi, jigix jëbi huaad ndzinaayim jiiy tzajpjoty quipxyi miid yi', ca' ñejity pen ti anajty n'o'cim o pen jiiñ anajty njugy'ajtim co anajty Jesucristo yhuimbity ya naaxhuiñ.

11 Paady ycixpi jacnayjotmicmigápxigix, e nañ jacnaybubéjtigix nidüg nidügti, tim jadu'n nej cham mdungixy.

Pablo capxhuijy yi mibijcpidijc ajcxy

12 Migügtijc ajcxy, may'ajt nbijctzooybich co yajmij'ajtcixy ajcxy yi migügtijc huidibi tumb ma miich ajcxy miid Dios y'ayuc ycixpi. Yi' ajcxy huidibi xyajni'ixiyb Dios y'ayuc ytiy'ajt, yi' ajcxy xycapxhuijip miid ajt nHuindzin Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt.

13 Copicy myajmij'ajtcixipy ooy, etz nañ mdzójcixipy miid je Dios ytung ycixpi huidibi ajcxy ytumyb ma miich ajcxy. Tzinaaygix jotcuje ca' ma tzip capxy.

14 Nañ jadu'n, migügtijc ajcxy, nyajnibijcpy ajcxy co myaj'ojip yi migüg ajcxy huidibi ca' ti dung tuna'ñ, etz nañ mjotmicmigapxip huidibi ajcxy tajp maayb, etz nañ mbubedipy ajcxy huidibi hueeni miid ymibijcin, etz yajtungix mecxtujcin miid tüg'óciy migügtijc.

15 Hich miich ajcxy nimaayb co ca' ni pin huaad yaj'ahuimbidip jibic ma ymigüg huidibi ti ymidundigoyii. Nañ jadu'n nimaaygixy co naymi'oyjä'ajtigix nidüg nidügti. Nañ jadu'n oyjä'ajtin mdunipy ajcxy miid tüg'óciy naaxhuiñyây.

16 Jatytim miid'ajtcix jotcuje'ajtin jabom jabom.

17 Capxtaaccix etz mibijctzoogix Dios jabom jabom.

18 Yajnajxcix jäygidaacin ma Dios pen ji ajcxy mjajtcixy ayoogixy nejjaty, com Dios ooy yjotujcity co je migügtijc huidibi mibijcp Cristo Jesús yajnaxy ajcxy jäygidaacin ma yi' jabom jabom miid tüg'óciy huidibi tuunip jajtíp ma yi' ajcxy.

19 Capxymidoogix je Espíritu Santo, co ngacapxymidoohuim je Espíritu Santo huin'it nyajtigooyim Dios yjihui'ñ ymic'ajt huidibi yajpatp ma ich ajt.

20 Yajjotcuje'ajtcix huenpinity pin Dios y'ayucpidzimb ma miich ajcxy.

21 Jëyi janchtiy m'ixipy peni quipxyiyb miid Dios y'ayuc huidibi ajcxy ycapxyp. Mijpidaaccix je ayuc tiybi.

22 Ixmajtcix tüg'óciy jibic ayuc jibic-huinma'ñ.

23 Dios nmibijctzooybich, je Dios huidibi yejcpy jotcuje'ajtin, co ajcxy xya-jhuaatztaayip mjot mhuinma'ñ ma yi' jibicpi. Dios nmibijctzooybich co yi' ci'm

xycuendi'ajtíp huädz oy yí m'alma ajcxy, etz yí mjíhui'ñ, etz mnïc x mgohuajc, ca' ma pocy yquëxígy, íxtí mabaad anajty ñch ajt nHuindzín Jesucristo ymiñ ya naaxhuiñ.

²⁴ Je Dios huídibí tí xyajmíbíjccíxy, tudägy yí', e ycuydunípy yí' y'ayuc míd miich ajcxy.

Capxpooxín huídibí cíjxníj je necy

²⁵ Migügtíj ajcxy, míbíjctzoogíx Dios míd ñch ajcxy ycíxpi.

²⁶ Naygapxpóocígíx xíc xon nidüg nidüg míd oyjot oyhuinma'ñ.

²⁷ Nhuindzín Jesucristo ajt tí xyajníbícyích jada tung, paady nyajníbíjccíxy co jada necy mgápccíxípy ní'abídzímy ma tüg'ócíy míbíjcpídíj.

²⁸ Dios nmíbíjctzooybích co ñch ajt nHuindzín Jesucristo xyconuucxíp ajcxy. Jada'n jada. Amén.

2 TESALONICENSES

Yi Mimetz Necy Huidi San Pablo Yajnigüe Jé Mibijcpidijc Jim Tesalónica

¹ Ich Pablo müd Silvano etz Timoteo cham nguexyich jada necy ma je migügtijc huidibi ajcxy jim Tesalónica yajpatp, etz yajpatcixy ma ich ajt nDios Teedy etz ajt nHuindzin Jesucristo.

² Huen ich ajt nDios Teedy etz ich ajt nHuindzin Jesucristo may'ajt oy'ajt tunipy müd miich ajcxy etz xyajjotcugiygixip.

Dios tiydunipy yi pocyjäydijc ajcxy co anajty Cristo ymiñ jadug'oc

³ Migügtijc ajcxy, njatytimyajnajxypich jabom jabom jäygidaacin ma Dios müd miich ajcxy ycixpi. E jadu'n copicy nyajnaxyich jäygidaacin ma Dios, com miich ajcxy mibijcipy Jesucristo nigü jabom jabom, etz nañ nigü jabom jabom naychójcigixy nayjihuiyigixy nidüg nidüg.

⁴ Com miich ajcxy ooy nuucxy meecxy m'ijtcixy ma yi tzaachypi etz ayo'n huidibi ajcxy mminajxyp myajnajxyp, e nañ ooy mmijpidaaccixy Jesucristo, paady ycixpi ngapxpaadyich miich ajcxy ma yi migügtijc huidibi mijpidaacp Dios majaty tüg tüg cajp.

⁵ Miich mmibijcin etz mmecxtujcin yi' je' ijxpejtíp co Dios ytudägyity müd ajcxy ytiyduunin, e xycöbijccixy co jëbi mdigiygixipy ma yi y'ane'mdac müd mmibijcin ycixpi. Müd jada ycixpi miich ajcxy mminajxcixy myajnajxcixy tzaachypi ayo'n.

⁶ Müd co Dios ytudägyity, yi' tzaachytunamb yi jäy ajcxy huidibi miich ajcxy xy'ixhuidijtp xypahuidijtp.

⁷ E nañ yi' ajcxy xymöhuipy jotcuje'ajtin tim jadu'n nej xymöhuángixyich jotcuje'ajtin je huin'it xü co anajty ajt nHuindzin Jesucristo ñayguexigyii co anajty miñ ya naaxhuiñ jadug'oc choñ anajty tzajpjoty. Nañ je ángeles ajcxy mic'ajt müdpi miinaamb quipxy müd Jesucristo. Miinaamb Jesús müd ane'min cötujcin e yajtigoydähua'ñ pocyjäydijc, tim jadu'n nej tüg mijjin yajhuindigoydäy huen ytiijity.

⁸ Jesucristo chaachytunamyb je mayjäy ajcxy huidibi ca'p cöbicy Dios, etz huidibi ca' mijpidägy ajt nHuindzin Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt oybi.

⁹ Yi jäy ajcxy huidibi miich ajcxy xy'ixhuidijtp xypahuidijtp, Dios yi' tzaachytunaanip ajcxy y'alma huinixü huinitempo. Dios ypidägaanip yi' ajcxy y'alma jiguëgy ma ni caminaxü ajcxy ijxcixyp je nHuindzin Jesucristo etz yi' y'oy'ajtin etz ymic'ajtin.

¹⁰ Jadu'n yjadipy je huin'it xü huin'it tiempo co anajty ajt nHuindzin Jesús miñ ya naaxhuiñ, Jesús je mibijcpidijc yajmij'ada'ñ etz huindzigihua'ñ, e nañ jadu'n miich ajcxy myajmij'adipy etz mhuindzigihuipy müd co anajty y'ayuc ajcxy ti mmibijcci, je ayuc huidibi ti ngapxhuäcxyich ma miich ajcxy.

¹¹ Paady ycixpi jabom jabom Dios nmibijctzooyich müd miich ajcxy ycixpi, jaydëbi tudägy ajcxy mdzinähuipy, e Dios huidibi ti xyhuin'ijxcixy yjäygidägipy yi' miich ajcxy mdzinaayin. Nañ jadu'n Dios nmibijctzoogixy müd jada ycixpi co yi' cuydunipy huidibi miich ajcxy mbijctzooyb m'amidooyb müd oyjot oyhuinma'ñ. E nañ ycuydunipy yi' huidibi miich ajcxy mdumyb müd mmibijcin.

¹² Com Dios jadu'n tunamb ma miich ajcxy mjot mhuinma'ñ, paady ycixpi ajt nHuindzin Jesucristo yxü capxpaady y'idipy ma miich ajcxy mdzinaayin

etz nañ jadu'n miich ajcxy capxpaady m'idipy ma Jesucristo. Jadu'n yjadipy com ñich ajt nDios etz ajt nHuindzin Jesucristo may'ajt oy'ajt tuñ ma miich ajcxy.

2

Je jibic jäy huidibi huin'ñmb mayjäy

¹⁻² Migügtjc ajcxy, cham nyajmñdmiydaaccixy je xñ je tiempo co anajty ajt nHuindzin Jesucristo huimbidaanì jadüg'oc ya naaxhuiñ, etz naybadaanim mñd yì'. Nmìnucxtaacyich miich ajcxy, ca' mhuinma'ñyitigooygixy co pinjaty ymìna'ñ co Jesucristo ti yhuimbity. Ca' mmibijccixy, ca' jada ayuc yjanchity. Ca' mdungixy cuendi yì jäy ajcxy y'ayuc huidibi minamb co tüg espíritu ti yajnejhuñygixy co yjadu'nity, o co muum a'ijxnaxy amidoonaxy capxy ayuc, o co muum ijxidzimy jada ayuc ma tüg necy huidibi ajcxy ytijpy co ñich nnecy'adyii.

³ Ca' myajhuin'ñngix janch ni nej. Jayijp ca'nì anajty je xñ je tiempo yhuaad'atyñi ma anajty Jesucristo ymiina'ñ jadüg'oc ya naaxhuiñ, mayjäy ajcxy midziptzona'ñ Dios tiydudägy co ñayguëxigñyb tüg jibic jäy mic jäy huidibi Dios yajcödigoyamy tücci'yì.

⁴ Jada jibic jäy ymidziptzonamyb tüg'óciy tijaty huidibi jäy Dios'ajtpy, e nañ ymidziptzonamyb huidibi jëbi yaj'ojadaty. E nañ yì' naybidägiñb amij agix jadu'n nejhuñy yjacmijity ca'ydi Dios. E nañ yì' ypidägamb y'ane'mdac ma Dios ytijc, e naybidägaanip nejhuñy Diosity.

⁵ ¿Nej ca' mjäymejtzcixy co jadu'n nimiydacyich tüg'óciy jada tiy'ajt jayhuin je taab anajty n'ityich ma miich ajcxy?

⁶ Jadachambi miich ajcxy mnejhuñyb pin yajhuäcxijp jada mic jäy jada jibic jäy, jigix ca'ydi ñayguëxigyii jayijpni ma ca'nì tiempo yhuaad'atyñi mña Dios a'ixihuip co ymiinipy.

⁷ Je mic jäy je jibic jäy cham ñi'ixñyb ameech je jibicpi huidibi ytunamyb, jëyi ytigoy'ityñi mña je tü'aa y'ahuächyii, je huidibi yajhuäcxijp.

⁸ Co anajty je jibic jäy ytü'aa y'ahuäch, chi ajt nHuindzin Jesús yajcödigoyipy mñd tüg puxujn. Jesús yajcödigoyipy je jibic jäy mñd yì' y'oy'ajtin etz ymij'ajtin co anajty yhuimbity ya naaxhuiñ.

⁹ Je jibic jäy, yì' je' ymñd je mujcu' yhuinma'ñ etz ymic'ajt, e ytunamyb mijhuinma'ñ etz ijxpejt huidibi anijip.

¹⁰ Je jibic jäy ytunamyb tüg'óciy tijaty jibic-huinma'ñ jigix jëbi huin'ñnip yì jäy ajcxy huidibi y'alma tigoyipy, mñd co ca' ajcxy cöbijccixy, e nañ ca' tzojccixy Dios y'ayuc ytüy'ajt huidi mñd jëbi y'alma ñidzooccixy.

¹¹⁻¹² E je' ycixpi co ca' ajcxy cöbiga'ñ Dios ytüy'ajt, paady Dios y'ixmadzánigixy huen yajhuin'ñngixy, huen mibijccixy je mujcu' y'anñ, e mñd jada ycixpi jëbi Dios yajtigooyi yì' ajcxy y'alma nidüg'óciy huidibi ca' mibiga'ñ Dios ytüy'ajt. Jacjotcujc ajcxy co jibic-huinma'ñ tungixy.

Je jäy ajcxy tñbi Dios yhuin'ixyii jigix ypocyññhuädzipy

¹³ Migügtjc ajcxy huidibi ajt nHuindzin Jesucristo ooy tzocy jihuñy, jabom jabom nyajnaxyich jäygidaacin ma Dios mñd miich ajcxy ycixpi, mñd co Dios ti xyhuin'ijxcixy oga'n'aty, jigix jëbi m'alma ñidzooccixy mñd Dios yjihui'ñ ymic'ajt, etz nañ mñd Dios y'ayuc ytüy'ajt huidibi ti mmibijccixy. Je Dios yjihui'ñ ymic'ajt xyajhuaatzip ajcxy mjibicjot mjibic-huinma'ñ.

¹⁴ Paady ycixpi Dios ti xyhuin'ijxcixy, e nañ xyajmibijccixy mñd yì' y'ayuc ytüy'ajt huidibi ñich ajcxy ngapxhuäcxyp, jigix jëbi mbáatcixipy oy'ajtin ma ñich ajt nHuindzin Jesucristo.

15 Paady migügtijc ajcxy, mibijccix tiydudägy, ca' m'ixtigihuäccixy, e ca' mjäy digoogyixy je tiy'ajt huídibi ñich ajcxy ti ngapxhuäcxy ma miich ajcxy, etz jadu'n nej ti nnimaaygixy necyjoty.

16-17 Huen ñich ajt nHuindzin Jesucristo ci'm etz ajt nDios Teedy may'ajt oy'ajt tunipy miid miich ajcxy, e xyajjotmicpíjccixipy etz xyajmibíjccixipy tiydudägy, jigix oybi ayuc mgápccixipy etz mdunipy ajcxy tüg'óciy oybi huinmañ. Ñich ajt nDios Teedy etz ñich ajt nHuindzin Jesucristo xychojcin xyjihuiyim, e ti xymooyim jotcuje'ajtin huinixibi, e nañ ti tuñ may'ajt oy'ajt miid ñich ajt ycixpi, jaydëbi njijp'ijxim oy'ajtin jilby tzajpjoty.

3

Mibijctzoogix Dios miid ñich ajcxy ycixpi

1 Jadügnax, migügtijc ajcxy, tungix may'ajt mibijctzoogix Dios miid ñich ajcxy ycixpi, jigix jëbi ngapxhuäcxbich huinmic jotmic Jesús y'ayuc ytiy'ajt huingnaax huinggajp. E nañ mibijctzoogix Dios jëbi yi jäy ajcxy mijpidägyipy Jesús y'ayuc ytiy'ajt oybi, tim jadu'n nej miich ajcxy ti mmijpidaaccixy.

2 Nañ mibijctzoogix Dios miid ñich ajcxy ycixpi, jigix ñich ajcxy Dios xyñihua'nipy xycohua'nipy ma yi jäy ajcxy huídibi jibic-huinmañ ymiid, huídibi jibic ñich ajcxy xytunamb, com mayjäy ca' mijpidägy Jesús y'ayuc ytiy'ajt.

3 Ñich ajt nHuindzin Jesucristo tudägy yi', e xypubedip xypudigihuij ajcxy jigix miich ajcxy ca' mjotmetzcíhuipy ma yi mmibijcin, e nañ xypubedip ajcxy, jigix ca' xymimadáaccixipy je jibicjäy huídibi Dios ca' capxymidoy.

4 Ñich ajt nHuindzin Jesús jotcuje'ajtin ti xymóoygixyich miid miich ajcxy ycixpi. Nmibijcpyich co miich ajcxy mguydumyb je Dios y'ayuc ytiy'ajt huídibi nyaj'ixpijccixy etz mjaccuydunaamyb ajcxy.

5 Com ca' ñich njaty nej njijpcogapxihuibich, chi nguejxyich cogapxy, nnejhuñhua'ñich nej anajty ajcxy myajpatcixy ma yi mibijcin, tzigüyb ñich anajty co nicxy mujcu' xypidaaccixy jibictuum, chi ñich anajty ajcxy ndung ti ñaadig'aty.

Ooyycopicyity co nduunim ma ajt ndung

6 Migügtijc ajcxy, miid ajt nHuindzin Jesús yxi etz ymic'ajt jada ane'min ajcxy nyajñibijcipy, co copicy ajcxy m'ixmadzipy yi mmigüg huídibi ca' ytunañ ma yci'ndung, etz huídibi ca' cuyduñ Dios ytiy'ajt jadu'n nej ñich tiy'ajt ti nyecy.

7 Miich ajcxy mnejhuñyb jadu'n nej ñich ti ndzinäyich ti njugy'atyich co ti n'ityich ma miich ajcxy. E jëbi tiy'ajt ajcxy mbigipy ma ñich ndzinaayin nej jëbi miich ajcxy mdzinaaygixy. Co anajty ñich njimity ma miich ajcxy, ca' ñich n'ixmajch ngi'ndung.

8 Tüg'óciy ñich ajcxy ngaayin n'uucin ngojuuyich. Nduñ n'ayooyich anajty xim tzuum, co anajty ca' n'adziba'ñich ni tüg.

9 Dios ti xymöyich mic'ajt ane'min co ixypy ajcxy mbubejtin ti nbijctzoohui o ti nbijctzoohui ixypy ajcxy mgaayin m'uucin, per ca' ñich ajcxy jadu'n ti ndungixyich, jigix iixpejt ajcxy mbigipy ma ñich ajcxy.

10 Com co anajty n'ityich ma miich ajcxy jada cötujcin ajcxy nyajñibijc co pinjaty ca' ytunañ, ca' ajcxy myajcayipy myaj'ügipy.

11 Jadu'n ñich ti nnejhuñy co nijëjity miich ajcxy ca' mdunaangixy mgi'ndung, jëyi myöyixy mnajxcixy jäyjñin jäydijc.

¹² Yi jadu'mbi jäy ajcxy nyajñibijcipyich mïd ïch ajt nHuindzin Jesús yxï co huen tungixy jabom jabom ma yci'mdung, ca' huaad pïn adzijpcix anajxcix jigix jëbi paadip ajcxy ycaayïn y'uucin.

¹³ Migügtijc ajcxy, oybi jatyim tungixy jabom jabom, ca' mjotmetzcïyigixipy.

¹⁴ Pen nidügti ma miich ajcxy ca' tuñ cuendi jada ayuc huidibi ajcxy nyajnijayïyb, ijxcix pïn je', e chi ca' mjactúngixip cuendi, e ni ca' mïd myöymujc mnaxmújcixipy, jigix chöydunipy.

¹⁵ Ca' ajcxy huaad midzip'ajtcixy yi jäy ajcxy huidibi ca' yajxon cuyduñ Dios ytiy'ajt. Hue' janchtiy mgapxhuijcix oy'amy jadu'n nej tüg mibijcpi.

Capxpooxin huidibi cijxnip je necy

¹⁶ Huen ïch ajt nHuindzin Jesucristo huidibi jotcujc'ajtin yejcp, ci'm xya-jjotcugïyigixipy jabom jabom oytim minaaxijity oytim yma'amyity. Huen je Huindzin Dios xypubejtcixy xypudigïyigixy.

¹⁷ ïch, Pablo, jada capxpooxin ci'm njaayich. Jadu'n nfirmajïyich tüg'ócïy ïch necy, e jadu'n miich ajcxy mnejhuïhuipy co ïch jada necy'adyii.

¹⁸ Huen ïch ajt nHuindzin Jesucristo may'ajt oy'ajt tunipy mïd tüg'ócïy miich ajcxy. Jadu'n jada. Amén.

1 TIMOTEO

Yi Jayijpi Necy Huidibi San Pablo Yajniguejxy Timoteo

¹ Hich Pablo, Cristo Jesús xyaj'apóstol'ajtpich. Yi Dios huidibi xyñihuaanim xyyajnidzoocim ajt n'alma, etz Cristo Jesús huidibi xymöhuaanim jugy'ajtn huinixibi, yi' ajcxy ti xyajñibicyich co yi' y'ayuc ngapxhuäcxibich.

² Cham ich miich nijayiy Timoteo. Jadu'n njihuüy nej ich miich ngi'm'ung'adyii, co miich Dios ytiy'ajt ti mbaady ma ich. Huen Dios Teedy etz Cristo Jesús ich ajt nhuindzin may'ajt tunipy müd miich, huen xypa'ayoohuipy etz xyajjotcugihuipy.

Nijëjity jäy yaj'ixpicy huidibi ca' ytiy'ajtity

³ Hui'mi' miich jim Efeso, jadu'n nej nimay je taabi anajty ndzona'ñich jim Efeso nnicxa'ñich anajty Macedonia. Hui'mi' jim, jigix mgapx'adugipy je jäy huidibi najtzcapxiyb je ayuc ca'p ytiy'ajtity.

⁴ Mgapx'adugipy je nigoobi y'ayucity. Mgapx'adugipy yi' ajcxy huidibi tzachnigapxp tzachnimydacpy yi' judiojäy ajcxy y'ayuc jadu'n nej huidibi ñi'ap'ajtpy ñideedy'ajtpy ajcxy. Yi jadu'mbi ayuc nigoob yajhuinma'ñy digoy pinjaty ixpijcp Dios ytiy'ajt.

⁵ Jadu'n Dios tzocy co huen jäy ajcxy naychojctäyiy müd oyjot oyhuinma'ñ. Huen ajcxy Dios yajmij'aty janch cixyjot huinjot. Co pin yajmij'aty Dios janch cixyjot huinjot, ooy ajcxy oy ñayjihuiyigixy.

⁶ Nijëjity jäy ajcxy ti ixmajtzn je Dios ytiy'ajt, ti ajcxy jijptigiyiñi je ayuc huinma'ñ huidibi ca'p choobaady.

⁷ Ooy yi' ajcxy jayaj'ixpiga'ñ yi Dios ycötujcin, ni ca' huinjihuüyigixy huidibi ycapxcixyp, ni huidibi ajcxy ñigapxpejtpy.

⁸ Hich ajcxy nnejhuüyim co yi Dios ycötujcin oy yi' pen nyajtunim nej ypadyii nej ytiy'ajtity.

⁹ Nejhuüyim co yi Dios ycötujcin ca' yi' tzaachytuñ ojjäydijc, jëyi tzaachytuñ pin ca' capxymidoy Dios, pin midundigooyb Dios ycötujcin. Je Dios ycötujcin chaachytumyb jäy huidibi ca' cuydungixy, jäy ajcxy huidibi ca' ytudägyity, jäy huidibi ca' capxymidoogixy Dios, jäy huidibi pocytungixy, jäy huidibi ca' huindzig'ñ yajtungixy müd Dios, jäy ajcxy huidibi capxtigooyb, huidibi ytaj yteedy yaj'öccixy, huidibi jäy yaj'öccixy.

¹⁰ Je Dios ycötujcin chaachytumyb pin migapxtigooyb töxyjäydijc etz yëydijctijc, huidibi miyëydijc ymähua'ñ. Dios nañ chaachytumyb je jäy huidibi jäy majtzp etz toognaxy, chaachytumyb indaacpidijc etz nihuambejtpidijc. Je Dios chaachytumyb jacjadyii jäy huidibi y'ayuc ca' ytiy'ajtity nej Dios tiy'ajt müdity.

¹¹ Jadayaabi tiy'ajt huätzpi oybi tügiyb müd Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt oybi huidibi ich nDios, je conuucxy yTeedy, ti xyyajñibicyich co ngapxhuäcxibich.

Pablo yjäygidacpy co Dios may'ajt ti tuñ müd yi'

¹² Ooy njäygidägyich co ich ajt nhuindzin Cristo Jesús ti xyajmicpicyich, yi' ti xy'ijxtiyyich, yi' ti xyajñibicyich Dios y'ayuc co ngapxhuäcxpich.

¹³ Hich jecy'ajty jibic anajty nigapxy ni'ojiiyich Jesús. N'ixhuidijty nbahuidijtyich Jesús yjäy. Hich yi' ajcxy nmidundigooyich. Ti yi' Dios xypa'ayooyich com ich jadu'n anajty ti n'adich müd co nganejhuüyich je tiy'ajt, ngamibicyich Jesús ngamijpidägyich Jesús.

14 Paady ycixpi ñich ajt nHuindzin Dios may'ajt oy'ajt ti tuñ mijcajee miid ñich, co ti xyajmibicyich Jesús. E Jesús ti xymöyich tzojcin jihuüyin miid yi' yjáy ycixpi.

15 Ooy jada yjanchity, e nidüg'óciy jäy ajcxy jëbi mibijccixy co Cristo Jesús miin ya naaxhuiñ co yajpocynihuádza'ñ pocyjäydijc. E ñich ñigi pocy nmídidyich ca'ydi ni pinjäy.

16 Miid jada ycixpi Dios ti xypa'ayooyich ti xymimecxtucyich, jigix co jäy ajcxy ijxip nej Dios ti ytuñ miid ñich, huin'it ajcxy mijpidägyi yi' y'ayuc etz ypaadipy jugy'ajtin huinixibi ma Jesús.

17 Paady chojcpy co ngömayim Dios, je rey huídibi ane'mb huinixii, huídibi niminaa yca'o'cy, etz nipin ca'ixy. Je Dios tügpajc huídibi Dios'ajtp huen ycomay'idipy cham etz tüg'óciy xi tiempo huídibi mimb cidacp.

18 Timoteo, ooy ñich miich ndzocy njihuüy. Jada ayuc ñich miich nyajnimaydaayb. Mi huindzinähuiñ Dios y'ayuc ca' mhuinma'ñydyogopy. Mgyudunipy jadu'n nej Dios y'ayucnajtcapxiybi xy'ñhuijy xycapxhuijy co mdung mnimajch.

19 Mi huindzinähuiñ Dios y'ayuc ytiy'ajt, huin'it ca' jibic mnayjihuihuüyb, jadu'n nej ajcxy jadyii huídibi nejhuüyb je tiy'ajt, e ca' cuydungixy, e jadu'ñyi yhuinma'ñydyogopy.

20 Jadu'n nej Himeneo miid Alejandro ajcxy jaty, huídibi ñich ti nyajcidiygyixy je mujcu', jigix ajcxy yhuinma'ñydyopy, ca'ydi yajjotma'tcixy Dios.

2

Jadu'n nej jëb Dios nmibijctzoohuim

1 Yi' njatyajnimayb co ooy ycopyity capxtaaccixy mibijctzoogixy Dios etz yajnaxcixy Dioscojuyip miid tüg'óciy jäy ajcxy ycixpi.

2 Copy nnibijctzoohuim ma Dios: reydiy, ane'mbidijc etz codungdiy, jigix jëbi jotcuje ndzinaayim, ca' ma tzip. Co jadu'n nduunim, yi' anajty ngoduunim Dios y'ayuc, etz huin'it tiydudägy ndzinaayim.

3 Com yi' jadu'mbi huinma'ñ ooy yi' y'oyity, e Dios huídibi ñich ajt n'alma yajnidoocp, oy yi' jäygidägy.

4 Dios chojcpy co tüg'óciy je jäy ajcxy huen y'alma nidzoocixy, huen ijxcixy nejhuüygyixy Dios y'ayuc ytiy'ajt.

5 Tüg je' je nHuindzin'ajtim Dios, etz tüg je' je huingapxpi huídibi jëbi ytigiy ma Dios miid ñich ajt ycixpi, etz huídibi jëb Dios y'ayuc capxnajxy ma ñich ajt: je huingapxpi, je' je' je jäy, je Cristo Jesús.

6 Cristo Jesús nayyojxi naydooci miid ñich ajt nbocy ycixpi, ñaygyejci huen jäy yaj'ögyii, jigix jëb ñich ajt nbidzimim ma je mujcu' anajty ci'am xymid'ajtim. Jadu'n nej Dios cham jäy yajnejhuüy co je tiempo yhuaad'ajtni,

7 paady Dios ti xyajmibicyich ngapxhuäcxibich y'ayuc ytiy'ajt, etz Jesús xy'apóstol'adyiijich. Je tiy'ajt jada ngapxpi, ca' n'indägyich. Ti xyajmibicyich jada tung nej jëb huaad nyaj'ixpicyich, nej jëb huaad mibijccixy Dios, etz nyaj'ixpicyich Dios ytiy'ajt ma yi' jäy ajcxy huídibi ca' yjudíojoyity.

8 Ndojcpyich co yi' yëdyictijc huen mibijctzoogixy ojadajtcixy Dios ma tüg'óciy naymujctac miid oyjot oyhuinma'ñ, ca' y'adzip y'ahuan'ñity, ca' y'ametz yjotmetzity.

9 Nañ jadu'n ndzojcpyich co yi' töxyjäydijc huen yhuit yxojx yajtungixy nej ypanyii, huídibi quipxpaady ajcxy paatip. Huen yhuit yxojx pidaaccixy nej töxyjäydijc huídib tudägyip. Huen ycohuy cüdägy caaxigy nej ypanyii, ca'

ymigügtijc huinnaxtugipy mïid yhuit yxojsx, ca' nayxóxigixy mïid oori, mïid perla, e mïid tijaty ooy choohuity.

¹⁰ Ca' huaad töxyjäydijc ñaygömáygixy mïid yhuit yxojsx, huen janch yajcömaygixy mïid y'oyjäy'ajtïn, jadu'n nej je jäy ajcxy tungixy huïdibi ti ñaygïyéjcgixy cixyjot huinijot ma Dios.

¹¹ Co jäy ajcxy yaj'ixpicy Dios y'ayuc ma je naymujctac, huen töxyjäydijc ajcxy amoyñi amidoo'ijtcixy mïid yungnaxy yjot yhuinma'ñ.

¹² Yi töxyjäydijc ca'p niducyich yaj'ixpigipy jäy ajcxy ma je naymujctac. E ni ca' ypadyii nicxy yëydijc ane'my. Huen ajcxy amoñi y'ity.

¹³ Dios jayijp yajcojy Adán, jac'axam Eva, paady ycopicy yi yëydijctijc huen ane'my yi töxyjäydijc.

¹⁴ Adán ca' yajtzu'ijxy. Eva yajtzu'ijx, je' ca' Dios capxymïdoy.

¹⁵ Paady yi töxyjäydijc ca' ypadyii nicxy nigohuajc'aty yi mïbijcpïdijc. Dios jotcuje ñayjihuiyïi mïid co jëyi y'ung'ijxcixy, etz yajmij'ajtcixy Dios, etz tzojctaaygixy ymigügtijc, etz huen ajcxy cuydungixy Dios y'ayuc ytiy'ajt, etz huen tudägy jäy'ajtcixy mïid oyjot oyhuinma'ñ.

3

Nej jëbi ytungixy huïdibi ajcxy nigohuajc'ajtp

¹ Tiy'ajt jada nej jäy ymïnaangixy. Pen ji pïn najtzogïy nigohuajc'ada'ñ yi mïbijcpïdijc tüg yi' oybi anajty ytunamyb.

² Pïn nigohuajc'ajtp yi mïbijcpïdijc ooy ycopicyity je' jadu'n naydijïb huïdibi ca' ti tundigoy, huïdibi tüg töxyjäy mïid ca'p ycanaagity, huïdibi huijycujc jäy'ajtp, huïdibi mïid oybi yhuinma'ñ etz tudägypï yhuinma'ñ, huïdibi oyjäy'ajtïn tumb, huïdibi jajtp nej jäy ajcxy yaj'ixpigipy.

³ Pïn nigohuajc'ajtp chojcpy tüg jäy huïdibi ca' y'amügity, huïdibi ca' yhuindzipity, huïdibi yajtumb mecxtujcïn, huïdibi ca' chipcapxy y'ahua'ngapxy, huïdibi ca' ti adzocy.

⁴ Pïn nigohuajc'ajtp chojcpy tüg jäy huïdibi tiydudägy tzïnaayb ma yjïn ytiyc, huïdibi y'ung y'anäg yajtzïnaayb nicy yxeemy.

⁵ Pen ca' jaty nej y'ung y'anäg migapx ane'mïp ma yjïn ytiyc, ¿nej oc'ane'ma'ñ yi mïbijcpïdijc?

⁶ Nañ ca'p yjëjity huïdibi namni mïbicy Dios y'ayuc ytiy'ajt. Ycadïmjecyity nicxy ooy amij agix ñayjihuiyïi, e nicxy camadägy je ane'mïn, e yjadïpy jadu'n nej Satanás yjajty co jïbic tumb ñayyajhui'mï mïid Dios.

⁷ Chojcpy tüg jäy huïdibi nidüg'ócïy je mayjäy oy ijxïp. Pen ca' yjadu'nity nicxy pïn yxïyïi, e chi jada anajty je mujcu' ti ymïmadägyïi co jäy jïbic ñigapxiyb.

Yi mutz tungmïd nañ chojcpy huïdibi oyjot oyhuinma'ñ mïd

⁸ Yi mutz tungmïd huïdibi yajpat ma mïbijcpïdijc chojcpy jäy tudägypï, huïdibi nicy xeemy jäy'ajtp, huïdibi ca' jäy'aty aguejtmiñ aguejtxipy, huïdibi ca' y'amügity, huïdibi ca' y'adzocy ca' y'ameeñity.

⁹ Huen naybidáacigixy cixyjot huinijot ma je tiy'ajt janchypï. Je tiy'ajt huïdibi je mayjäy ca' huinjihuiy. Je tiy'ajt huïdibi ñch ajt nmïbijcim. Je' chojcpy pïnjaty huïdibi ca' ti jïbicpï jot'adyïi huinma'ñ'adyïi.

¹⁰ Pïnjaty mutztung yajnicxamb, jayijp jot'ix huinma'ñ'ix pen tudägy yhuinma'ñ. Huin'it jëbi mdungmöy.

¹¹ Yi mutz tungmïdpy ytöxyijc chojcpy co huen tudägy jäy'aty, huïdibi ca' ñigapx ñi'ojïy ymigüg, huïdibi nicy xeemy jäy'ajtp, huïdibi cuydundaayb tüg'ócïy.

¹² Yi jäy huídibi mutztung yajnixamb chojcpy tüg jäy huídibi pícy chinaayb, huídibi ca'p miídity metz o tugüg töxyjäy, huídibi y'ung y'anäg yajtzinaayb nicy xeemy, huídibi tiydudägy tzinaayb ma yjün ytijc.

¹³ Yi mutz tungmiidpi huídibi yajxon ytung cuydungixy, cömay yi' ajcxy idipy ma miijcpidijc. Nañ nigi ajcxy ixpijcidich Cristo y'ayuc.

Dios mijhuinma'ñ tuun miid ich ajt ycixpi

¹⁴ Jada necy ich miich nyajniguejxyp. Njijp'ijxypich co tzojc nnicxa'ñich jim ma miich.

¹⁵ Pen ca' y'oyiy nej tzojc nnicxibich ma miich, ti yam nyajnijayiy je janchypi. Miid jada necy huaad jebi nidüg nidüg miijcpí yjäy'ajtigixy ma yi miijcpidijc huídibi mijpidacp Dios juugypi, je Dios huídibi huijtz'ijtaayb etz cohuandaayb je tiy'ajt janchypi.

¹⁶ Janch tiy'ajt jada co mij yi' yi Dios y'ayuc ytiy'ajt huídibi ti xyajnejhuuyim, je huídibi jecy'ajty ca' pin nejhuüy. Je tiy'ajt huídibi xyajnejhuuyim co quexy y'ung ya naaxhuiñ.

Dios y'ung hue' je' yaj'ijxy miid ñinícx. Tudägy nayguëxici miid Dios yjihuñ ymic'ajt. Je Dios y'ángeles ajcxy ti ixyii. Ti yajnigapxy yajnimiydägy Dios y'ung ma huídibi ca' yjudiojäyity nañ ti jäy yajmij'ajtcixy Dios y'ung ya naaxhuiñybi. E ti ycöbigyii tzajpjoty ma yi oybi it.

4

Mayjäy ixmadza'ñ yi Dios ytiy'ajt

¹ Yi Espíritu Santo minaan co anajty je xii tiempo ycixa'ñ, mayjäy ixmadzaangixy yi Dios y'ayuc ytiy'ajt. Mijpidaaccixy anajty jäy ajcxy y'ayuc huídibi yi huin'ümbi etz ca'oybi ytiy'ajt miid.

² Jada jäy ajcxy miid anii anajty naybidáacigixy nej ytudägyity, e ca' anajty yjanchity. Ca' ajcxy nej ñayjihuiyii co ajcxy ytiy'ajt anidaacpi. Ti jadu'n yhuinma'ñypidaaccixy janch mic.

³ Yi' ajcxy ymina'ñ co ca' huaad jäy ypijccixy, etz ca' huaad caaygixy nijjity caayin uucin. Yi caayin uucin Dios yi' ti conucxy jigix jebi jäy ajcxy huídibi miijccixy etz huinjihuuygixy je tiy'ajt, jebi yajnajxcixy Dioscojuyip ma Dios etz cöbigipy ajcxy agujc jotcujc je caayin uucin.

⁴ Tüg'óciy huídibi Dios ti yaj'oyiy, oy yi'. Ca' huaad pin ymina'ñ co ca' y'oyity. Agujc jotcujc ngöbijcim, jeyi nyajnajxim Dioscojuyip ma yi'.

⁵ Dios ymina'ñ co huen huídibi caayin huídibi uucin ooy y'oy yi'. Jeyi co nyajnajxim Dioscojuyip, e huin'it Dios conuucxy je caayin uucin.

Ca' ajcxy mmijpidäqip yi nigoobi'ayucity

⁶ Pen miich ajcxy jada ayuc jada tiy'ajt myajnimaaayb yi migügtijc, oy anajty mduñ ma Cristo ytung. Co jadu'n myaj'ixpicy Dios y'ayuc janch cixyjot huinjot, chi anajty myajyeegy yi mmijpcin. Ca' mjäydigoyipy yi oybi ayuc huídibi nyajnimaaayb, huídibi ayuc mbanixcyp mbayöyp.

⁷ Ca' mmijpidägy yi nigoobi'ayucity huídibi ca' choobaady ma Dios. Panixci' payöyi' Dios ytiy'ajt.

⁸ Jac'oy co n'ixpijcm Dios y'ayuc, ca'ydi co ninícx ymic'ajt nbaatim. Co yajyujctäy jäy ñinícx, chi ñinícx ymic'ajt paady jeyi. Co n'ixpijcm nguyduunim Dios ytiy'ajt, chi tiy'ajt nbaatim nej ya naaxhuiñ ndzinaayim, etz nañ jadu'n nbaatim jadüg jugy'ajtin ma Jesús co anajty n'o'cim.

⁹ Jada tiy'ajt huídibi ti nyajnimäy, janch tudägy jada, jebi ngöbijctaayim, e nidüg nidüg jebi miijccixy.

¹⁰ Paady nduunim n'ayoohuim oy pin xyca'ixaanim. Njijp'ijxim co je Dios huudibi jugy'ijtp xyajnidzögaanim n'alma. Jëyi yajnidzögipy ajcxy y'alma huudibi mijpidaacip Dios y'ayuc.

¹¹ Yajnama' yi migügtijc huen cuydundaaygixy jada ayuc. Yaj'ixpic jada tiy'ajt.

¹² Huen jäy ajcxy m'ayuc xymijpidaaci, oy miich mutz anäcinity. Myegipy ijxpejt ma migügtijc nej jëb huaad ycapxcixy ymiydaaccixy, nej jëb huaad ytungixy, jadu'n nej jëb huaad oyjäy'ajtin tungixy, jadu'n nej jëb huaad mibijcin yajtungixy ma Dios, jadu'n nej jëb huaad huadz yhuinma'n miid'ajtcixy. Co jadu'n mdunipy, huin'it ajcxy mijpidägipy miich m'ayuc.

¹³ Mabaad ñich anajty nicxy ma miich, capx Dios ñecy ma yi naymujctac, capxhuäcx etz yaj'ixpic yi tiy'ajt.

¹⁴ Yajtun yi huij'ajt cujc'ajt huudibi Dios xymoy je taabi je mibijcpidijc mijtungmüdpí xycinixajy, e xy'ayucmoy xymic'ajtmoy ajcxy miid je Espiritu Santo ymic'ajt.

¹⁵ Naybidägi yajcopijc tüg'ócay huudibi ti nyajnimäy, e niguëxigipy mayjäyduum co ti yajxon m'ixpicy je tiy'ajt.

¹⁶ Nayguend'adii miich ooy ci'm, nañ jadu'n naygüend'adii ma yi Dios ytiy'ajt, ca' m'ixmach Dios y'ayuc. Co miich jada mdunipy ci'm anajty nayyajnidzögyii, nañ jadu'n anajty myajnidzoocixy huudibi anajty ajcxy amidoo'ijtp miich m'ayuc.

5

Nej jëbi huaad migügtijc m'ihuijipy mgapxhuijipy

¹ Ca'p huinjijp m'ojip mij'anäctijc. Oy'amy ñhuijcixy capxhuijcixy jadu'n nej jihuüy mdeedy'adyii. Nañ jadu'n yi yujcyeecytijc ñhuijcixy capxhuijcixy oy'amy jadu'n nej jihuüy mgi'mjuugy mgi'mmigüg.

² Yi mij'anäctijc ajcxy töxyjäybi nañ jadu'n oy'amy m'ihuijcixy capxhuijcixy, jadu'n nej jihuüy yi' ajcxy mdaj'adyii mdzitz'adyii. Yi töxy'anäctijc ajcxy mutz'anäcnip miid'ijtcixy miid tudägyi mjot mhuinma'n.

³ Huen yi mibijcpidijc ajcxy yajmij'adipy etz pubedipy yi töxyjäydijc ajcxy co'ögypí, huudibi janch ni ypin ycaca'ty.

⁴ Pen jim töxyjäydijc co'ögypí huudibi miid y'ung etz y'oc'ung, huen ajcxy jaty nej ytaj ñambiid yajmij'adipy, huen oybi yajhuimbidity miid ytaj etz ñambiid. Com yi jadu'mbi huinma'n Dios yjäygidacpy.

⁵ Je töxyjäy co'ögypí ca'p pin tim miidity, yi' yijp'ijxyp co Dios ypubediiyb etz Dios ymibijctzooyb y'ojadajtpy jabom jabom xim tzuum.

⁶ Je co'ögy töxyjäy huudibi tzinaayb miid mayñax xondaacin, jadu'n Dios yajnaxyii jadu'n nej jihuüy y'ögity ytigoyity.

⁷ Yajnama' ajcxy huen cuydungixy Dios ytiy'ajt, jigix ca' jibic ajcxy yajni-gapxy.

⁸ Pen ji pin huudibi yajmij'ajtp Dios, e ca' pubeda'n y'amigüg, pen ca' y'ung ytöxyjc yajxon ixm may'aty, ca' yi' cuyduni Dios y'ayuc ytiy'ajt. Nigi anajty yjibicity nej ti y'idich ca'ydi jadu'n nej huudibi ca' ymibicy.

⁹⁻¹⁰ Yi töxyjäy co'ögypí ajcxy tiibi ytugi'px jimijtiy, jëbi mgojayiiyi yxi ma yi lista huudibi yi mibijcpidijc ypubedamyb. Yi mibijcpidijc ypubedamyb pen tüg ñäy anajty miiddzinäy, pen oyjot oyhuinma'n ymiid, pen ti y'ung yajxon yajyeegy, pen ti migügtijc mi'oyjäy'aty, pen ti may'ajt tuñ miid Dios yjäy, pen ti pa'ayooy huudibi ayooob huudibi jottigooyb, pen ti yajtüyöy yajxon nej ytiy'ajtity.

¹¹ Yi co'ögy töxyjäy mutz'anäcnibi ca' mgojayiipy yxii ma yi lista huidibi yi mibijcpidijc ypubedamyb. Pen capxytumb co tuna'n miiid Cristo ycixpi tijaty tung ma naymujctac, ycajegyity co je oybi anajty yam y'octumyb, chi nijot'ajtni ypigaani, chi ytung ixmajtznip.

¹² Co yi mibijcpidijc ajcxy ca' jäygidaaci yi' ytung, chi jibic ñayjihuiyii co ca' cuyduñ y'ayuc nej ti ycapxytuñ miiid yi Cristo Jesús.

¹³ Jadügnax ca' ytung yajcopicy, jëyi yhuuidijtni jayjin jaydijc, e ca' yi'yity, nañ jadu'n ymigüg nigapxni ni'ojiiyñi, capxni miydaacni huidibi ca' y'oyity.

¹⁴ Ndzojcpyich co yi töxyjäy co'ögy mutz anäcnibi huen pijccixy, huen tzinaaygixy jugy'ajtcixy yajxon, huen ung'ijxcixy anäc'ijxcixy, huen yajxon cuend'ajtcixy yjin ytijc, jigix ca' ajcxy nihuambediib ni'ojihuuyb huidibi ca' Dios y'ayuc ixaani midohuaani.

¹⁵ Nijëjity töxyjäy ajcxy co'ögypi ti ixmajtzcixni Dios y'ayuc ytiy'ajt, e ti ajcxy jiptigiyiygixni yi mujcu' yhuinmañ.

¹⁶ Pen ji mibijcpidijc yëydijcpi o töxyjäybi miiidity y'ajuugy y'amigüg co'ögypi, yi' je' paatip ixipy may'adipy je y'ajuugy y'amigüg co'ögypi, e ca' yaj'idipy ma yi mibijcpidijc nigixp. E jadu'n je' huaad je mibijcpidijc ajcxy pubejtcixy co'ögypi ca'p ti tim miiidity.

¹⁷ Yi' ajcxy huidibi nigohuajc'ajtp yi mibijcpidijc huidibi yajxon tumb capxpaady y'idipy. Nigi ajcxy capxpaady y'idipy huidibi Dios y'ayuc capxhuäcxip etz yaj'ixpicy.

¹⁸ Jadu'n yjaybetyity ma Dios y'ayuc: "Ca' huaad huajyuub y'ajen nbidaacim ma yam ten moody trigo miy co yajpajc'adañ yi trigo tim." Nañ jadu'n jadüg'it yjaybetyity: "Yi huidibi tumb paatip yi' ymuju'ñ." Jadu'n jada ayuc yhuimbizimy: Yi' huidibi yaj'ixpijcp Dios y'ayuc paatip huen yajmujuy.

¹⁹⁻²⁰ Ca' mic'amy mdiydunipy pin tungmiiidpi ma yi mibijcpidijc pen tügpajc huidibi xihuip. Ca' mdiydunipy pin tungmiiidpi ixti cooni metz o tugig testigo yquëxigipy pen janch ti ytundigooy. Pen ytundigooy yi' huidibi nigohuajc'ajtp, capxidzim mayjäydumb jigix jacjadyii chigi'ñ pijccixipy.

²¹ Jada tiy'ajt miich nyajniimaayb, Dios Cristo Jesús etz yi' y'ángeles ajcxy huidibi Dios ti huin'ijxcixy ñidiy'ajt'ajtcixy co yjanchity jada ayuc. Co mbanicxip jada tiy'ajt, ca' huin'ixpety mdiydunip mdzaachytunip mibijcpidijc.

²² Ca' mic'amy mgñixajipy co myajtungbiga'nip jäy huidibi ca' m'ixy'adyii. Ycajegyity ypocytunipy, e tú'ciy mbocycähuaangixy miich miiid yi'. Miich nayguend'adii jigix ca' mbocycähuiipy.

²³ Miich Timoteo, pen pijcp mjot, tzoy'adii hueen vino, com jac'oy yi' ca'ydi co m'ügipy huädz ni.

²⁴ Jadyii jäy huidibi jibic-huinmañ miiid yajnejhuihuipy yi' ajcxy yjibic-huinmañ ma anajty ca'ni yajtiydungixy. Jacjadyii jäy ca' yajnejhuüy yjibic-huinmañ ixti cooni yajtiydungixy.

²⁵ Nañ jadu'n jadyii jäy yajnejhuihuip co oyjäy'ajtin anajty ti tungixy, jacjadyii jäy ca' mic'amy yajnejhuihuipy co oyjäy'ajtin ti tungixy. Yi' oyjäy'ajtin ca'p yi' yhuimipy coyüch.

6

¹ Tüg'óciy tumbidijc huidibi ajcxy mibijcp huidibi ajcxy ijtp cojuuyi codoogiy, huen yajxon yajmij'ajtcixy yhuindzin. Pen ca' jadu'n tungixy, chi je huingjäydijc jibic nigapxaani ni'ojihuaani yi' Dios etz yi' ytiy'ajt.

² Pen yi' tumbi miiid yhuindzin huidibi yajmij'ajtp Dios, ca' y'oyity co nixigipy yajxigipy yhuindzin. Huen ajcxy nigi yajxon yajmij'ajtcixy, com hue' je'

Dios yjäy. Yi huídibi nihuindzin'ajt ypadamyb je oybi huídibi je' ytumbi ytung'ajtpy. Jada tıy'ajt yaj'ixpic etz capxhuäcx.

Jotcuje'ajtin nbaatim ma Dios ytıy'ajt

³⁻⁴ Pen ji pin huingbi tıy'ajt yaj'ixpicy huídibi ca' ñaybadyii mıid je Huindzin Jesucristo y'ayuc ytıy'ajt, e ni ycanaybadyii mıid je tıy'ajt huídibi ñich ajt nmıjpidaacım, hue' jada nej tög jäy huídibi amıj agıxıp huídibi ca' ni ti nejhııy. Chachnijot'aty tzip capx, e jadu'n yhuımbıdzımy jada tzip capxy co mıgüg ca' yaj'oy'ixy, chi ñaymıdzıptzoongıxy nıhuambejtıxy etz jıbic nigapıxy ymıgügtıjı.

⁵ Yi jadu'mbı jäy huídibi ca' mıjpidägy Dios ytıy'ajt cojpy ymacxpy tzip capxy huídibi ca' ycıxy ytıgoy. Yhuınma'ñydgoy ajcxy, ca' huınjıhuııygıxy tıy'ajt. Hue' ajcxy yaj'ixpicy Dios y'ayuc mıid co ycomeeñ'adaangıxy. Puhuäctuat mıich jadu'mbı jäy ajcxy.

⁶ Co Dios y'ayuc ytıy'ajt nguydunım, huın'ıt jotcuje ndzınaayım, etz nbaatım oy'ajt mıjpi.

⁷ Ni ti ñich ajt ya naaxhuiñ ca' ti nmımiınım co nma'xung'ajtım, nañ ni ti ngamıııcxım co n'o'cim.

⁸ Pen nmıid'ajtım caayın uucın huit tucxy, jėbi njotcuje'ajtım mıid yı'yi.

⁹ Je' ajcxy huídibi ooy nijot'aty comeeñ'adıı, hue' je' ajcxy jıbic tumb ajcxy ycähua'ñ. Je' ajcxy chachtunamyb huídibi ca' oyhuınma'ñıty, huídibi nayjotmayduunıp. Ayo'n ajcxy ypadamyb, tıgoyamb ajcxy y'alma.

¹⁰ Yi meeñy'adzojcin yı' je' yı jıbic-huınma'ñ cop'ajtıp. Mıid yı meeñy'adzojcin may yı jäy huídibi jäydgoy Dios ytıy'ajt. Hue' je' ajcxy nayjotmayduunıp.

Timoteo, tıydudägy mdzinähuıpy mıich

¹¹ Timoteo, Dios yjäy, cöguög yı jäy huídibi mıid yı jadu'mbı jıbic-huınma'ñ. Tıydudägy mdzinähuıpy, cuydunı Dios y'ayuc ycötujcin, mıjpidäg Dios y'ayuc ytıy'ajt, tun oıyjäy'ajtım, mıhuındına' yı tung, mıid'at mjot mhuınma'ñ yung naxy.

¹² Mıic mjot mhuınma'ñ pidäg ma Dios ytıy'ajt, ca' mjotmetzcıy. Tun jadu'n nej jäy huídibi nayboyıcquıpxıgıxy naymıc'ıjıgıxy. Nıjot'at cıxyjot huınıjot yı jugy'ajtım huídibi m'alma ypadamyb ma Dios. Dios xyajrıbcıy jıgıx mgapxhuäcxıp jada tıy'ajt. Ti mıich mgapıyıdzımy nej mmıbcıy mayjäyoty.

¹³ Dios je huídibi yajıjıgy'ajttaayb tög'ócıy, yı' nıdıy'ajtı'aty co ooy ycopıcyıty jada ayuc jadu'n nej cham nyajrımaayb. Nañ jadu'n je Cristo Jesús je huídibi tıy'ajt capıyıdzım ma Poncio Pilato ñıdıy'ajtı'ajt co oy ycopıcyıty jada ayuc jadu'n nej cham nyajrımaayb.

¹⁴ Copıcy cuydun jada ayuc ane'mın. Huädz mguydundähuıpy, huädz myaj'ıxıgıpy je tıy'ajt jıgıx ca' pin jıbic nı'ojıhuıpy Dios ytıy'ajt. Jadu'n mdunıpy ıxtı coonı ñich ajt nHuındzin Cristo Jesús ñayguëxıgııy ya naaxhuiñ jadög'oc.

¹⁵ Dios yajrıguëxıgııy Cristo Jesús mına anajty je tiempo yhuaad'aty. Dios je' je mıj'ane'mbı, je mıjpi rey, etz je mıjpi huındzin. Yı' je' je Huındzin Dios huídibi ane'mdaayb.

¹⁶ Yı' je' tögıajc je jugy'ajt cop ymıid. Yı' ijtp ma je tııcxın je jajın huídibi ca' pin huaad nıej mıhuıngoñ. Janch ni tög jäy ti ca' ıxy, e ni ca' ıxa'ñ. Yı' je' cömay'ıdıpy etz yı' ane'mdaayb tög'ócıy. Amén. Jadu'n jada.

¹⁷ Yı' comeeñyđıjı huídibi jadachambı tiempo tızınaayb jugy'ajt, nıma' mıich yı' ajcxy co ca' huaad amıj agıx ñayjıhuııygıxy, ni ca' nıgı adzojccıxy anaxy yı meeñ huídibi jadu'ñıy tıgoydaayb. Huen ajcxy mıjpidägy yı Dios huídibi xymooyım tög'ócıy mıjmay mıjcajee jıgıx njotcuje'ajtım.

¹⁸ Huen yi comeñydijc oybi tungixy, jigix ajcxy cömay ypidzimipy co oyjäy'ajtín tungixy. Huen ajcxy pa'ayoogixy ymigügtijc huídibi ca' ti mïdity mïd oyjot oyhuinma'ñ.

¹⁹ Co ajcxy jadu'n tungixpy, chi padaangixy je oybi huídibi miimb gidaacp. Ypadamyb ajcxy je jugy'ajtín huinixibi.

Timoteo, mijpidäg jada tiy'ajt

²⁰ Timoteo, mijpidäg jada ixpijcin huídibi ti myajnibic'aty. Ca' mmijpidägipy yi nigoobi y'ayucity, yi huídibi ca' Dios huindzigïy. Ca' mmijpidägipy yi jäy huídibi ajcxy naybidaacip jadu'n nej jihuïy ooy ycohuinma'ñity, e ca' yjanchity, huídibi midzip'ajtp Dios ytiy'ajt.

²¹ Jadu'n nej nije' ajcxy panixcixy jada ca'pi ytiy'ajtity, e jadu'ñi ñitigoy. Huen Dios je oy'ajtín tuñ mïd müch. Amén. Jadu'n jada.

2 TIMOTEO

Yi Mimetzpi Necy Huidibi San Pablo Yajniguejx Timoteo

¹ Hich Pablo, Dios ti xyajñibicyich huen Cristo Jesús xy'apóstol'adyiijich. Yi' ti xyquexyich co yi' y'ayuc ngapxhuäcxibich. Dios ti yajhuinhuaniiygixy yi jäy co pin mijpidägy Cristo Jesús yajjugypigipy co anajty ti y'ögy.

² Ooy ich miich ndzocy njihuïy nej ngi'm'ung'adyii. Dios Teedy etz ich ajt nHuindzin Cristo Jesús huen tuñ oy'ajt may'ajt mïd miich, huen xypa'ayooy, huen xyyajjotcugiy.

Pablo jotcuyc co Timoteo ti mijpidägy Dios y'ayuc

³ Nyajnajxypich Dioscojuyip ma Dios co miich ti mmijpidäg yi' y'ayuc. Nmibijctzooybich Dios mïd miich ycixpi jabom jabom xim tzuum. Janch cixyot huinijot nyajmij'atyich Dios, paady ooy oy nayjihuiijich. Nañ jadu'n n'ap ndeedy jecy'ajty janch cixyot janch huinijot yajmij'ajty Dios.

⁴ Ooy miich nicxy njaco'ixihua'ñ jigix njotcugihuibich. Ooy njajäymejtzcoodyiijich nej miich mjïy myaax mïd ich ycixpi je taabi jim ndzooñich.

⁵ Njäymejtzpich jadu'n nej miich mmijpidägy yi Dios janch cixyot huinijot co xymïd'ityich. Nañ njäymejtzpich co jayijp mnambiid Loida etz yi mdaj Eunice mijpidacy Dios janch cixyot huinijot. Minambich co chambaad miich mmijpidägy Dios janch cixyot huinijot.

⁶ Jada nyajjäymejtzcootpy: Nijot'at yi mic'ajtin huidibi Dios ti xymöy, je taab anajty Dios ytung mnïmadzaani co ngi'nixajy, jigix Dios ytung jacyajxon mdunipy.

⁷ Dios ca' xyajhuindzïgy'aty, hue' xyajjotmic'ajtp. Mïd Dios ymic'ajt jëb mnaychójcigixy mnayjihuiijigixy, jëb oyjot oyhuinma'ñ myajtuungixy.

⁸ Paady ca' mmïdzöyduñiyb ich ajt nHuindzin Cristo Jesús ytiy'ajt. E nañ ca' xymïdzöyduñiybich co ti nbujxtijc ñäyich mïd ich ajt nHuindzin Cristo Jesús ytiy'ajt ycixpi. Mecxtuc yi ayo'n yi tzaachypi huidibi myajnajxpy co mgapxhuäcxy yi Cristo Jesús ytiy'ajt. Dios xyajjotmicpigipy.

⁹ Canan paady ti xyajñidzoocim n'alma co ajt ndzach'oyjäyity. Com Dios jadu'n ti yajnihuinmayïy tuna'ñ oy'ajtin mïd ich ajt ycixpi co quejxy Cristo Jesús ya naaxhuiñ. Dios jayijp ti huinmay co quexa'ñ je Cristo Jesús ca'ni anajty pin ya naaxhuiñ.

¹⁰ Dios ti cham jada oy'ajtin yajnigüexïgy co yaj'ijxy ya naaxhuiñ ich ajt nnihuambi nyajñidzoocpi, je Cristo Jesús, huidibi ti yajcödïgoy yi o'cin. E ti yajnejhuïy yi jäy mïd yi' ytiy'ajt nej jëb huaad ndzinaayim huinixi ma yi Dios y'it oybi.

¹¹ Dios ti xyajñibicyich co y'ayuc ngapxhuäcxich, etz xy'apóstol'adyiijich jigix nyaj'ixpigipyich yi huidibi ajcxy ca' yjudïojäyity.

¹² Paady ycixpi tzaachypi nbaadyich. Per ca' ndzo'yduñich, com ich nejhuïyb pin nmijpidacpyich, nejhuïybich co yi' ymïd cötujcin etz mic'ajt jëb xycuend'adipyich, ixti huin'it xi minaa Cristo Jesús tiyduna'ñ yi naaxhuiñyäjy.

¹³ Mijpidäg je tiy'ajt tiydudägyi huidibi ti nyaj'ixpicy, jada je' tiy'ajt iixpejt nej jëb mbanicxy mbayöy. Yajmij'at Cristo Jesús, ca' m'ixmajtzï yi' ytiy'ajt, mdunipy oyjäy'ajtin jadu'n nej yi' tzocy.

14 Mi huindina' yi oybi ayuc tiy'ajt huidibi ti nyaj'ixpiy. Huen je Espiritu Santo huidibi miich mid jotjoty huinma'ñjoty xpubedipy xpubidighuipy.

15 Ti jada' mnejhuïy co tũg'óciy yi mibijcpidijc jim Asia naaxjot ti ixmach je tiy'ajt jadu'n nej ti nyaj'ixpiyich. Yi Figelo etz Hermógenes etz jacjadyii jadu'n ajcxy ti y'adiitziy.

16 Yi Huindzin Jesús yi' pa'ayoohuipy yi Onesífero yjuugy ymigüg, com ooy ich mij xpa'ayooyich etz xypubejtyich, ca' xymidzo'yduyiyich co nmach'inäyich.

17 Co Onesífero oyja'ty ya Roma, chi mictägy xy'ixtaayich cooni xypatyich.

18 Huen yi Huindzin Dios ypa'ayoohuigy Onesífero co anajty Cristo Jesús tyduna'ñ naaxhuiñjy. Huädz miich mnejhuïy nej yi Onesífero xypubejtyich jim Efeso.

2

Huen Cristo Jesús may'ajt tunipy mid miich Timoteo

1 Miich Timoteo, jadu'n njihuïy nej ngi'm'ung ngi'm'anäg. Huen Cristo Jesús may'ajt tunipy ma miich, huen xyajjotmicpiipy.

2 Miich ti midoy may'ayuc tiy'ajt huidibi ti nyaj'ixpiy. Jada ayuc mayjy midoy e jeb ajcxy nidiy'ajt'ajtcxy. Jada tiy'ajt miich mgapxnaxipy mgapxhuäcxipy ma jacjadyii yeydijctijc huidibi oyhuinma'ñ ymid, jigix yi' ajcxy nañ jadu'n capxnaxipy ma jacjadyii jäy.

3 Miich mimadäg yi ayo'n yi tzaachypi huidibi mmijnajxyp myajnajxyp, jadu'n nej tũg Cristo Jesús ysoldado huidibi oy tumb.

4 Yi soldado huidibi soldad'ajtp ca' huaad huingbi tung nicxy tuñ, jigix je' yjotcuje'adipy pin anajty ti ypidägyii soldado, nañ jadu'n miich adügijp Dios ytung mdunipy.

5 Pin jäy nayboyicquixip ca' yi' premio padañ, oy ti yjamadägy, pen ca' cuyduñ yi tiy'ajt. Nañ tzocy co miich mguydunipy yi tiy'ajt.

6 Je jäy huidibi tumb ma ycam ytu' je' jayip huidib huen yajpidigy yi ujtztim huidibi ti y'ity. Nañ jadu'n miich co Dios ytung mduunip mbaadip yi oy'ajtm.

7 Yajxon mhuinmayipy huidibi nyajnimayb, yi Huindzin Cristo Jesús xyajnejhuïydähuipy tũg'óciy je' ytiy'ajt.

8 Jäyetz jadu'n nej Jesucristo, yi David y'ap y'oc, y'o'cy, chi Dios yajjuyjicy jadügtecy. Jada je' je ayuc tiy'ajt oybi huidibi nnajtzcapxiyich.

9 Mid yi' ycixpi n'ayooyich etz tzaachypi nyajnaxiyich. Nbujxtijc inäyich jadu'n nej jihuïy njibicjäyich. Oy njapujxtijc inäyich ca' ñejty, Dios y'ayuc ca' yi' mach y'ity, yajcapxhuäcx'adiitziy.

10 Paady ich tũg'óciy jada tzaachypi ngöbijctäy nmecxtujctäy, jigix jebi je jäy ajcxy huidibi Dios ti yhuin'ixigixy chinähuipy ajcxy huinixi ma yi' y'it oybi, Cristo Jesús yajnidzögib yi' ajcxy y'alma.

11 Tiy'ajt jada ayuc:

Pen ti ich ajt n'o'cim mid Cristo ycixpi, yi' mid ndzinaayim tzajpjoty.

12 Pen nyajnaxim tzaachypi ayo'n mid Jesús ycixpi, nañ quipxyi mid yi' n'ane'maanim. Pen ca' ya Jesús y'ayuc ngöbijcim, nañ ca' jib tzajpjoty xycöbigaanim.

13 Oy ich ajt nyajmij'ajtm Cristo Jesús o ngayajmij'ajtm, Dios ycuymdaayb yi' y'ayuc. Com ca' huaad yci'm ayuc yajxigy.

Naybidäg# cixyjot huinjot ma Dios ytiy'ajt

14 Yajjäymejtzcood yi mibijcpidijc jada tiy'ajt huidibi ti nyajnimäy. Nima' je jäy ajcxy co je Huindzin Dios ca' oy'ixy tzip capxy ayuc huidibi ca' choobaady.

Miid yi tzip capxy ca' ni ti oybi nbaatim, jëyi yajhuinma'nydigoy huidibi amidoo'ijtp.

¹⁵ Naybidägi cixyjot huinjot ma Dios y'ayuc ytiy'ajt, nej jëb huaad cömay mbidzimy ma Dios, jadu'n nej Dios ytumbi huidibi ca' ni ti midzöyduyii, huidibi Dios y'ayuc ytiy'ajt yajxon yajhuinjihuiydaayb ymigügtijc.

¹⁶ Ca' mgöbigipy yi ayuc huidibi ca' ytiy'ajtiy, yi nigoob ayuc huidibi yajtüöyp mayjäy ajcxy, yi tiy'ajt huidibi ca' Dios ytiy'ajt'adyii.

¹⁷ Yi huidibi ajcxy y'ayuc ca' ytiy'ajtiy yajhuinma'nydigooyb ymigügtijc. Yi ajcxy miid jibic ayuc yajhuinma'nydigoy yi mayjäy ajcxy, jadu'n nej pützpa'm huidibi ninicx jicxp oñdägy. Jadu'n nej ti yjaty miid Hemeneo etz Fileto co ajcxy yhuinma'nydigooy.

¹⁸ Yi ajcxy anajty Dios y'ayuc cuyduuni, chi oyhuinma'nydigooyñi. Chi ajcxy yminängixni co je tibi y'öccixni, ti ajcxy je' yjugypicy, e jadu'n ajcxy yajhuinma'nydigoy nijëjity jäy.

¹⁹ Huidibi Dios ti cojy ti macxy, niminaxi ycacixy ycatigooy, com yi' ytiy'ajt ijtp yi' huinixi. Tiy'ajt jada co yi Huindzin Dios y'ixcajpy pinjaty yjäy'ajtpy. Tüg'öciy pin mijpidacp yi nHuindzin Jesucristo y'ayuc, huen jiphuäctüdy yi jibic-huinma'ñ yi jibic-tung.

²⁰ Ma tüg mij comeñydijc jim oori taasi, oori texy, etz oori cuchara, etz tijaty oyjatypi. Nañ ymiid jim naax taasi, naax texy, quipy cuchara etz jactijaty ca'p y'oyjatyity. Yajtuñ yi oori taasi etz oori texy ma tugi caayin uucin oybi. Yajtuñ yi naax taasi etz naax texy oyñiminaa.

²¹ Jadu'n yi' pin jäy jibic-huinma'ñ ixmajtzp etz tuñ oyhuinma'ñ, jadu'n yi' nej oori taasi oori texy. Cömay'idip yi' ma yi Dios. Huadz yi' yjot yhuinma'ñ, jëbi nHuindzin'ajtim Dios yajtunipy ma tüg'öciy oybi tung.

²² Ixmatz miich yi yujcyec'anäg ajcxy yjibic-huinma'ñ. Tudägy mdzinähuiy. Yajmij'ajtcix Dios cixyjot huinjot. Mdunipy oyjäy'ajtin. Ixmatz yi tzip. M'ojadadipy yi Huindzin Dios miid oyjot oyhuinma'ñ.

²³ Ixmatz yi nigoobi'ayucity yi loci huinma'ñ, ca' yi' y'oyity. Mnejhuuyb co yi nigoobi'ayuucity tzipcojp capxycojp yi'.

²⁴ Yi Huindzin Dios ca' yi' tzocy co yi' ytumbidijc nicxy tzip capxy yajtzondägy. Hue' janchtiy tzocy huen jäy'ajtcixy yung naxy miid tüg'öciy jäy etz pe'cy y'idipy miid yaj'ixpijcin. Nañ chojcpy co mimecxtugipy ymigügtijc ajcxy.

²⁵ Miich miid yung naxy mjot mhuinma'ñ capxhuij je jäy huidibi midzip'ajtp je tiy'ajt. Ycadimjeyity co Dios ytiy'ajt nijothuimbljtcixipy, e nejhuuygixyipy je tiy'ajt oybi.

²⁶ Co anajty ajcxy ti ymejtzcixy yhuinma'ñ, chi ajcxy ycöguëgiyb je mujcu' huidibi ajcxy ycapxymidooyb ma anajty ymiid'ajtcixy cijoty etz ycapxymidoogixpy yi Dios.

3

Jäy jotmay miid y'idaangixy

¹ Miich mnejhuuyb ma je xii tiempo anajty ycixaani jadaanip ayo'n, je jäy ajcxy jotmay miid y'idaangixy.

² Ji adipy jäy huidibi adzojcp, huidibi amij agix nayjihuiyip, jäy huidibi ameeñ, jäy huidibi ci'm naygömayib, huidibi oyñinej capxtigooyb ma Dios, jäy huidibi ca' capxymidohua'ñ ytaj yteedy, jäy huidibi ni ti ca' jäygidäga'ñ, jäy huidibi ca' yajmay'aty Dios.

³ Co anajty tiempo ycixaani, ji adipy jäy huidibi ca' ymigüg ixa'ñ tzoga'ñ, jäy huidibi ca' pa'ayo'n miidity, jäy huidibi ymigüg nihuambejtp, jäy huidibi oyahua'nity, jäy huidibi midzip'ajtp yi oybi.

⁴ Ji adipy jäy huidibi ymügüg agojix midundigooyb, jäy huidibi ytunamyb ti ytunamyb, ca' ajcxy tuñ cuendi capxhuijin, jäy huidibi amij agix nayjihuiyip, huidibi tzachnijot'ajtcixy mayñaxy xondaacin, e ca' cuyduna'ñ Dios ytiy'ajt.

⁵ Ji adipy jäy huidibi naybidáacigixp jadu'n nej jihuiy ajcxy mijpidaaccixp Dios ytiy'ajt e ca' yjanchity. Chi ma ajcxy chinaayin ma ajcxy yjugy'ajtin ñiguëxip co ca' tiy'ajt yajtuñ. Cöguëg yi jadu'mbi jäy.

⁶ Ma yi jadu'mbi jäy ajcxy jim choonity huidibi coyöyib conaxib ma je töxyjäy huidibi ca' ytudägit, huidibi oy ypocyjäyity, huidibi jibic-huinma'ñ nijot'ajtp.

⁷ Yi jadu'mbi töxyjäy ajcxy panixp payöyp canaagnax huinma'ñ, e niminaa ajcxy cahuinjihuihuipy yi Dios ytiy'ajt.

⁸ Jadu'n nej Janes etz Jambres midziptzoon je Moisés, yi jadu'mbi yëydijc ajcxy nañ jadu'n midziptzoonip yi tiy'ajt. Jibicjot jibic-huinma'ñ ajcxy ymüid. Ñaybidägiib ajcxy jadu'n nej jihuiy cuydungixy yi tiy'ajt, e ca' cuydungixy.

⁹ Ca' ajcxy mïmadägiipy nej huin'ünipy Dios yjäy. Niguëxigipy yi' ajcxy yjibic-huinma'ñ jadu'n nej Janes etz Jambres yjajty.

Tüg'óciy Dios ñecy Dios ci'm ti huinma'ñymöy je huidibi jaay

¹⁰ Miich ti mhuinjihuiydäy nej ñich ti nyaj'ixpicy Dios y'ayuc nej njäy'atyich, nej huinma'ñ nduuñich, nej Dios nmijpidägyich cixyjot huinjot, nej ñich jäy nmimecxtucyich, nej oyjäy'ajtin nduuñich, nej ti nmihuindinäyich Dios ytung.

¹¹ Miich m'ijxyp mnejhuuyb nej ti nyaj'ixhuidityich nej ti nyajpahuidityich, miich mnejhuuyb je ayo'n je tzaachyp huidibi ti nmïnaxyich ti nyajnaxyich jim Antioquia, jim Iconio, etz jim Listra. Jadu'ñyibaad yi ayo'n tibi nbaadyich Dios ti xyñihua'ñ ti xycohua'ñich.

¹² Huen pin huidibi yajxon cuydumb Dios ycapxy y'ayuc jadu'n nej Cristo Jesús ti xyyaj'ixpicyich, nañ tim jadu'n ajcxy yaj'ixhuididipy yajpahuididipy.

¹³ Yi jibic jäydijc huidibi naybidáacigixp jadu'n nej jihuiy cuydungixy yi tiy'ajt, e ca' yjanchity, ñigi jibic y'ididzaangixy. Huin'inaangixy ymügügtijc ajcxy, e ñayhuin'ünáangixy ci'm.

¹⁴ Miich Timoteo, ixmatz yi jadu'mbi jäy ajcxy etz panixp yi tibi m'ixpicy, yi tibi myajnibic'aty. Mnejhuuyb co ñich ti nyaj'ixpicyich je tiy'ajt.

¹⁵ Com miich pi'cni mutzni ti mjaty ti mnejhuuy yi Dios ñecy. Jada necy ti xyajnejhuuy nej huaad mijpidägy yi Cristo Jesús, e ñigi jadu'n jëb huaad yi m'alma nïdzoocin paady.

¹⁶ Tüg'óciy Dios ñecy Dios ci'm ti huinma'ñymöy je huidibi jaay. Paady jëbi nyajtuunim co jäy nyajni'ixiyim nyaj'ixpicim. Jëb nyajtuunim co njijpcogapxiyim huidibi ca' ytiy'ajtity, etz co n'ihuijim ngapxhuijim. Jëb nyajtuunim co nyaj'ixpicim nej jëb huaad tiy'ajt nbanicxim,

¹⁷ jigix yi jäy ajcxy huidibi mijpidacp Dios ytiy'ajt, jëb ni'ixi' y'idipy, tunipy tüg'óciy oybi huinma'ñ oybi tung.

4

¹ Ooy ycopicyity mido'mbic jada ayuc jadu'n nej cham ñich miich nijayiy. Dios etz ñich ajt nHuindzin Cristo Jesús tiy'ajt yejc co copicy jada ayuc. Cristo Jesús ytiydunamyb yi jäy ajcxy juugyp etz yi jäy ajcxy tibi y'o'ccixy, e chi yajjugypigipy jadüg'oc ajcxy. Yi' yajtiydunamb ajcxy co anajty ymiñ ya naaxhuiñ pidäga'ñ y'ane'min.

² Nyajnibijcipy mgapxhuäcxip Dios y'ayuc ytiy'ajt hueñyitimyminaajity, oy pin midoohua'ñ o camidoohua'ñ. Copicy co mijjpcogapxihuipy huidibi ca'

ytiy'ajtity, capxhuij pin yinjaty huenjaty camadacp, #huij capxhuij yi jäy ajcxy müd Dios y'ayuc ytiy'ajt. Mímecxtuc etz yaj'ixpic yi jäy ajcxy.

³ Minip je xii je tiempo ma jäy ajcxy ca' cöbiga'ni oybi tiy'ajt. Nijëjity müd yci'mdzojcin müd yci'm-huinma'ñ ixtähuij ajcxy yhuindzin huidibi yaj'ixpigüib nej ajcxy jäygidägy, oy ca' ytiy'ajtity.

⁴ Chi ajcxy anajty jiphuäctúutcixni camidoohuáangixni je Dios y'ayuc ytiy'ajt. Mijpidaacni anajty ajcxy nigi yi nigoobi'ayucity.

⁵ Miich huijy yucj m'idipy. Mecxtujcta' nej jäy ajcxy xy'ixhuidity xy-pahuidity. Yajni'ma' jäy ajcxy Dios ytiy'ajt, jëb ajcxy mijpidägy etz jothuim-bidipy ajcxy Dios. Yaj'ixpic Dios y'ayuc ytiy'ajt nej ypadyii.

⁶ Jadu'n miich cham njacnimäy, je' co ti yhuaad'ajtni je tiempo minaa ndzonaanich ya naaxhuiñ xyaj'ögaamich jäy, ti nayxoxyiijich naydogyiijich müd Cristo Jesús ycixpi.

⁷ Ti ich ooy mic nmihuindinäy Dios y'ayuccapxhuäcxii ma anajty ypadyii. Ti nyajcixy nyajmayich je tung huidibi anajty xypatpich. Ooy ti nyajmij'atyich Cristo Jesús, ni ca' ti n'ixmajchich yi' y'ayuc ytiy'ajt.

⁸ Cham njijp'ijxypich co Cristo Jesús je tiydumbi tudägyi xycömayipyich jiiyby tzajpjoty, müd co tiydudägy ti ndzinäyich ti njugy'atyich.

Pablo pijctzoy may'ajt ma Timoteo co tzojc yminipy ma yi'

⁹ Tun may'ajt tzojc yminipy ma ich.

¹⁰ Yi Demas ti ich yam xycögueecni co yjactzojcpy yi mayñax xondaacin ya naaxhuiñ. Hue' ti ñicxy jim Tesalónica. Crescente nañ hue' ti ñicxni Galacia. Yi Tito ti ñicxy Dalmacia.

¹¹ Jëyi naydügpajc Lucas yam müd ich. Co mminipy, müdminipy Marcos, com ooy ti xychachpubetyich ma Dios ytung.

¹² Yi Tíquico ti nguexyich jim Efeso.

¹³ Je joxhuit huidibi nyajhui'miiyich jim Troas ma Carpo ytijc miminipy. Nañ jadu'n mimindähuipy je necy. Je' ooy ytimycopicyity yi pergamino necy.

¹⁴ Alejandro je ca'tzpi ti yi' ooy mij xymidundigooyich. Yi nhuindzin'ajtm Dios paatip nej yajmidzogyii.

¹⁵ Naygüend'adii ca' miich yi' mmijyöybedipy, com ooy mic ti jijpcogapxii Dios y'ayuc huidibi ich ajcxy nyaj'ixpijcpy.

¹⁶ Co yi' oga'n xyxiyich ma je mij tungmüdpi, naydüg ayuc nmihuindinaayich. Nipin xycapubejtyich, nigi ajcxy xycögueectaayich. Huen Dios ocmeecxy nej ajcxy ti y'iditczixy.

¹⁷ Ca' y'ocnejity Dios ti xypubetyich ti xypudigiyich. Dios ti xyaj-jjotmicpicyich, jigix ngapxhuäcxtähuijich ytiy'ajt ma tüg'óciy jäy. Jëb tüg'óciy jäy huidibi ca' yjudiojäyity huen mido'mbijctaayixy Dios ytiy'ajt. Dios ti xyñihua'ñich ti xycohua'ñich ma yi o'cin.

¹⁸ Yi Huindzin Dios yi' xyñihua'ñ xycohuá'ñibich ma tüg'óciy jäy huidibi ajcxy jibic-huinma'ñ müd. Yi'xycuend'adipich, ca' ni ti xyjadipyich, cooni anajty njädyich jiiyby tzajpjoty ma y'ane'my. ¡Huen Dios cömay idipy janch huinixii huiniempo!

Pablo ymigügtijc capxpooxni yajniguexy

¹⁹ Yajnax ich ngapxpooxni ma yi Prisca etz ma Aquila etz ma Onesífero yjuugy ymigüg.

²⁰ Erasto ti je' yhui'my jim Corinto. Je Trófimo com pijcip anajty, ich je' n'ixmajch jim Mileto.

²¹ Tzojc mjatyminiy ma ca'ni tichpy ymiini. Yquejxyp ajcxy capxpooxni ma miich, je Eubulo, je Pudente, je Lino, je Claudia etz jacjadyii migügtijc.

²² Huen je Huindzín Cristo Jesús xypubedipy xypudigihuipy. Huen Dios tuñ
may'ajt mîd miich ajcxy. Amén. Jadu'n ngapxcíxyich.

TITO

Yi Necy Huidibi San Pablo Yajnigüejsx Tito

¹ Ich Pablo, Dios jada miid nduunich, Jesucristo xy'apóstol'ajtpich. Yi' ti xyquexyich ma yi jäy ajcxy huidibi Dios ti yhuin'ixyii, jigix ajcxy mibigipy yi' ytiy'ajt. Nañ nyajnimähuibich nej jëb ajcxy cuyduuni Dios ytiy'ajt.

² Jadu'n nduunich jigix co anajty y'o'ccixy, chi jadüg'oc yjugyp'ijccixipy e tzináaygixipy huinixii. Dios yajhuinhuaniiy je jäy ajcxy je jugy'ajtin huinixiibi, ca'ni anajty naaxhuiñybi chondägy. Jada tiy'ajt jëb nmijpidaacim com Dios ca' yi' y'aniidägy.

³ Jada jugy'ajtin huidibi ijtp huinixii, Dios ti yajnejhuüy je jäy ajcxy cham co je tiempo ti yhuaad'ajtni, miid yi' y'ayuc huidibi ngapxhuäcxibich. Je Dios huidibi xyajnidzoocim ich ajt n'alma ti xyajni'icyich co yi' y'ayuc ngapxhuäcxpyich.

⁴ Miich Tito, cham nijayiy jadu'n nej jihuüy nijayiyich ngi'm'ung. Com tú'ciy nmij'ixim nmijpidaacim Dios. Huen Dios ich ajt nDeedy tzajpjotpy etz Cristo Jesús ich ajt nihuambi yajtzoocpi tuñ may'ajt oy'ajt miid miich, huen xypa'ayooy etz xyajjotcujc'adipy.

Myajni'igipy yëdyjc huidibi jëb nigohuajc'aty ymügütjic

⁵ Paady ich miich jim Creta ñaaxjot nyajhui'my, jigix mjacyajni'ihuipy je migütjic jadu'n nej ich ca' ti nyajni'ixiydäyich ajcxy. Tügpi cajp nidüg nidüg myajni'igipy yëdyjctjic huidibi nigop'adib nigohuajc'adib yi' mibijcpidijc, jadu'n nej ti nyajnimäy.

⁶ Yi' myajni'igipy yi' huidibi ca' ti tundigoy; huidibi tüg töxyjäy miid, ca'p ycanaagity; huidibi y'ung ajcxy ca' nijot'aty mayñaax tzinaayin; huidibi y'ung ajcxy ycapxymidooyb.

⁷ Copicy huidibi nigohuajc'adamb yi' mibijcpidijc huen jäy'aty tiydudägy, ca' huaad ti tundigoy; huen yajxon cuend'adipy huidibi Dios yje'ajtpy; jäy huidibi ca' ycöjuuñity; huidibi ca' yhuindzipity; huidibi ca' y'amügity; huidibi ca' chip'ixtäy; huidibi ca' y'adzocy.

⁸ Yi' jëbi myajni'igipy huidibi oyyäy'ajtin tuñ miid hueñytimypinity; huidibi ooy y'amügity; huidibi huijycujc; huidibi tiydudägy yhuinma'ñ; huidibi huindzigib Dios; huidibi ci'm yajxon naygüend'ajtip.

⁹ Huen cxyjot huinjot naybidáacigixy ma je ayuc tiy'ajt huidibi ti ixpijccixy, jigix jëbi ajcxy jot'amijmöhuiipy jacjadyii jäy ajcxy miid tiy'ajt janchypi, e capxjotcidägy ajcxy je pin ajcxy ca' ixa'ñ Dios y'ayuc.

¹⁰ Com ji may judíojäy huidibi ca' ycapxymidoogixy, huidibi nigoobi tijaty ayuc tzachnimiydaccp; huidibi ajcxy huin'imb ymügütjic, jadu'n nej yi' ajcxy huidibi minamb co copicy tüg'óciy mibijcpí huen yajtiy'ajtiy ymang ajcxy, jadu'n nej judíojäy tungixy.

¹¹ Copicy co mgapx'adugipy yi' ajcxy huidibi ymügütjic yajco'iniiyb tüg jin tüg tijc; huidibi ajcxy yaj'ixpijcp mujuy; huidibi ca' tiy'ajt yaj'ixpijccixy.

¹² Nidüg yi' ajcxy cohuinma'ñybi nigapxy ymügütjic ymina'ñ co yi' Creta jäy ooy ajcxy y'anijity, ooy ajcxy huinducity, ooy ajcxy ñuuxity, ooy ajcxy ycaaxity.

¹³ Tiy'ajt jadu'n nej jada cohuinma'ñyjäy ymina'ñ. Yaj'oj ajcxy mictägy, huen huinjihuüygyx yajxon Dios y'ayuc.

14 Ca'p ajcxy mijpidaacipy yi judíojäy ycostumbre etz ni ca' ajcxy mijpidaacip yi y'ane'min huidibi jäy ci'm ti nihuinma'n'aty, huidibi ajcxy ti jippyöyduutni Dios y'ayuc ytiy'ajt.

15 Pin jäy huädz yjot yhuinma'n' miiid, oy ti jacuyduñ costumbre, o oy ca' ti cuyduñ, Dios yjäygidacpy yi' co oyjot oyhuinma'n' miiidity. Pin jäy ca' huädz yjot yhuinma'n' miiidity, oy ti jacuyduñ costumbre, Dios ca' jäygidägy yi' com jibic ajcxy yjot yhuinma'n' miiidity, ca' ajcxy nej ñayjihuiiyigixy.

16 Yi jadu'mbi jäy hue' ñaybidáacigixy jadu'n nej jihuiy nej ooy Dios ytiy'ajt ajcxy mijpidaaci, chi ma huidibi ajcxy ytumyb ji yajniguëxiccixy co ca' ajcxy cuydungixy Dios ytiy'ajt. Dios ca' yi' oy iix ajcxy yhuinma'n', ca' ajcxy capxymidoogixy Dios, ca' ajcxy Dios ytung mihuaadity.

2

Nej jëb huaad chinaaygixy yjugy'ajtcixy

1 Miich huädz myaj'ixpigipy yi migügtijc nej jëb huaad cuydungixy Dios ytiy'ajt.

2 Miich m'ihuijip mgapxhuijip yi mijjäydijc huen ca' ajcxy y'amügyjäy'adipy; huen huijycujc jäy'ajtcixy; huen miiid'ajtcixy oyjot oyhuinma'n'; huen mijpidaacixy Dios ytiy'ajt cixyjot huinjot; huen oyjäy 'ajtin tungixy miiid huentimypinjäyity; huen ajcxy mecxtujcin yajtungixy ma yi chinaayin.

3 Nañtymyjadu'n mijjäydijc ajcxy töxyjäybi huen ajcxy jadu'n jäy'ajtcixy nej huidibi ajcxy Dios yajmij'ajtp; ca'p ajcxy ymigügtijc nigapxip ni'ojihuiipy, ni ca' ajcxy nihuambedipy; nañ ni ca' ajcxy y'amügyjäy'adipy; huen ymigügtijc ihuijicixy capxhuijicixy miiid ayuc oybi tudägypi.

4-5 Yi mijjäydijc ajcxy töxyjäybi huen ihuijicixy capxhuijicixy yi mutz'anäg töxyjäydijc ajcxy nej jëb huaad chinaaygixy yjugy'ajtcixy; nej jëb huaad ytijc ñäy yajmij'ajtcixy; nej jëb huaad tzojccixy jihuiygixy y'ung y'anäg; nej jëb huaad oyjot oyhuinma'n' yajtungixy. ihuij capxhuij yi töxyjäy mutz'anäcpi co huen tiydudägy chinaaygixy, ca' ti jibic-huinma'n' ajcxy mibidzimipy. Huen ihuij capxyhuij ajcxy nej jëb huaad yjin ytijc cuend'ajtcixy yajxon; nej jëbi y'amigüg'ajtcixy, nej jëb huaad capxymidoogixy ñäy. Pen jibic-huinma'n' anajty ajcxy ytumyb, chi anajty Dios ytiy'ajt yajnigapxy yajni'ojiy.

6 Miich Tito, nañ jadu'n jaty ihuij jaty capxhuij yujcyeecpidijc etz anäctijc nej jëb huaad oyjot oyhuinma'n' yajtungixy, ca' huaad ytundigooygixy ycapxtigooygixy.

7 Tito, tiydudägy mdzinähuiipy, oyjot oyhuinma'n' myajtunipy. Jim yi migügtijc iixpejt pigipy ma miich, nej jëb huaad ytungixy. Huädz ajcxy myaj'ixpigipy yi tiy'ajt, huijycujc m'idipy.

8 Tito, m'ihuijip mgapxhuijip yi migügtijc miiid oy'ayuc oyhuinma'n', jigix co pinjäy jipcogapxihuaanip miich m'ayuc, chi tzo'ydu'ñ jihuihua'n', e jadu'n ca' jadipy nej jibic xyñigápxcixipy xyñi'ojiiygixipy.

9-10 Je tumbidijc huidibi ijtp cojuuyy codoogiy, huen yhuindzin imidoogixy capxymidoogixy nej ypadyii. Huen tungixy nej huaad yhuindzin jäygidägy, ca' adzo'nmay yjäy'adipy. Ca' meedzip tijaty yhuindzin yjë'ajtpy, huen yajmij'adipy yajxon yhuindzin, huen yajxon ytung tundaayi. Pen jadu'n ajcxy yhuindzin midungixy yajxon, huin'it cömay y'idipy yi Dios ytiy'ajt, je Dios huidibi xyajnidoocim ajt n'alma.

11 Cham n'ijxim nnejhuiyim nej Dios may'ajt ti tuñ miiid tüg'óciy jäy ajcxy ycixpi, co ti yaj'oyiy nej jëb huaad hueñypinity pinjaty mijpidaacip yi' y'ayuc, ypadamyb ajcxy y'alma ñidzoocin co anajty y'o'ccixy.

¹² Dios cham ti xyajnejhuuyim pen tzögamb ich ajt n'alma, chojcpy co n'ixmajtzim je jibic-huinma'n huidibi Dios ca' jäygidägy. Ca' huaad ooy nijot'ajtim yi mayñaxpi tzinaayin ma jadachambi xii tiempo yjacyöy. Copicy ndzinaayim huijycujc etz tudägy, e nguydunim Dios y'ayuc ytiy'ajt.

¹³ Njijp'ijxim mina Jesucristo, je huidibi xy'ane'mdaayim, ymiina'n ya naaxhuiñ jadüg'oc müid ich ajt ycixpi. Njotcugiyim ich ajt co n'ijxim ymiin müid y'oy'ajtin ymic'ajtin, yi Dios huidibi yajnözögam ich ajt n'alma.

¹⁴ Yi Cristo Jesús ti ñayyoxyii ti ñaydoogyii co y'o'cy ma yi cruudz müid ich ajt ycixpi. Yi' ti xyjuybidzimim ma anajty yi mujcu' c'am xymüid'ajtim, co anajty ti nbocytuunim. Yi' ti xyajpocyñihuätztaayim nidüg'óciy, jigix Dios xyjäy'ajtimip müid huädz jot huädz huinma'n, jeb nduunim oyjäy'ajtin cixyot huinjot.

¹⁵ Tito, jada tiy'ajt migügtijc myajnimaydähuipy. M'ihuijip mgapxhuijip ajcxy yajxon. Dios ti xymöy cötujcin co m'ojipy pinjaty xycacapxmidoob, jeb ajcxy yi m'ane'min xyajmij'ajtip.

3

Huen mijnicxpejtcixy yi gobierno ytungmüdpi

¹ M'ihuijip mgapxhuijip yi migügtijc huen capxymidoogixy yi gobierno ytungmüdpi etz cajpjäy ytungmüdpi. Huen capxymidoogixy jadu'n nej y'ane'myii ajcxy. Huen tungixy huidibi tiydudägyip huidibi ajcxy yaj'ane'mip.

² M'ihuijip mgapxhuijip yi migügtijc ajcxy ca'p ajcxy ni pin nigapx ni'ojihuip, nañ ni ca' tzipcapxy ajcxy ixtähuip, huen ñaybidáacigixy amigüg, huen mimecxtujctaaygixy yi ymigügtijc ajcxy, huen nicy xyeemy jäy'ajtcixy müid yi mayjäy ajcxy.

³ Jecy'ajty ma ca'ni anajty nmijpidaacim Cristo Jesús, hue' anajty nyajpaatim müid jibic-huinma'n. Ca' anajty n'imidoohuim ngapxmidoohuim. Je mujcu' anajty ti xyhuin'inim, paady anajty nnidigooyim ndüdigoooyim. Ndzachnijot'ajtim mayñaxpi tzinaayin, ni ngajajtim anajty nej n'ixmajtzim yi jadu'mbi huinma'n. Jibic-huinma'n nduunim. Jadu'n njäy'ajtim nijot anajty n'idüztim, nga'oy'ijxim anajty nmigügtijc. Paady jäy anajty xymüddziptsoonim, chi naymijotma'tcootim miñ xyipy.

⁴ Jadu'n anajty nduunim ixti cooni Cristo Jesús ñayguëxigiyb ya naaxhuiñ, etz nnejhuuyim jadu'n nej Dios ich ajt nihuambi yajtzoocpi may'ajt oy'ajt ti tuñ müid tüg'óciy jäy ajcxy ycixpi.

⁵ Yi' xyajnidzoocim ajt n'alma canan co ich ajt ndzach'oyjäyity. Hue' je' jadu'n ti tuñ müid co pa'ayo'n ti yajtuñ müid ich ajt ycixpi. Ninigoob ti tuñ may'ajt oy'ajt müid ich ajt ycixpi. Chi yaj'oyiyñi ajt njot nhuinma'n huinjemy müid je Espíritu Santo huidibi xyajtigiyim njot nhuinma'n, e jadu'n ajt njogy'ajtin ndzinaayin chondaacni huinjemy.

⁶ Dios ti yecy yi Espíritu Santo janch mijcajee ma ich ajt njot nhuinma'n. Jadu'n Jesucristo xytuunim, je huidi ich ajt nihuaanim yajtzoocim.

⁷ Yi' ti xyaj'ahuimbijtim tudägy müid je may'ajtin oy'ajtin huidibi ti tuñ co yi' ti yögy müid ich ajt ycixpi. Jeyi cham y'oy'ahuixnity mina anajty nbadaanim je jugy'ajtin huidibi Dios müid huidibi ca' ycixipy ni minaa xii.

⁸ Jada ayuc jada tiy'ajt ndzojcpyich co müich mnigapxpedipy. Ooy ycopicyity co yi' ajcxy huidibi mijpidacp Dios huen oyjäy'ajtin tungixyp. Ooy y'oyity co oyjäy'ajtin tungixyp ajcxy. Yjäygidägyip yi jäy ajcxy müid je oyjäy'ajtin huidibi anajty ajcxy ytumyb etz ypaadipy ajcxy oy'ajt.

⁹ Ixmatz yi jäy ajcxy huidibi nigapxy nimiydägy yi nigoobi'ayucity, yi huidibi ca' choobaady. Nañ jadu'n yi' ajcxy huidibi nigapxp nimiydacp huidibi

ñi'ap'ajtpy ñideedy'ajtpy. Ca' mjiptigi'yihuipy yi tzip capxy ma yi judiojäy ycötujcin huidibi ajcxy ypanicxyp. Yi jadu'mbi tzip capxy ninigoob yi', ca' yi' ni ma choobaady, ca' jugy'ajt mñidity.

¹⁰ Yi jadu'mbi jäy huidibi tzip capxy ixtaayb, mñid tüg'oc mejtz'oc myaj'ojipy pen ca' ycapxcöbicy, tim ix'oj, huen nicxy.

¹¹ Mnejhuñyb co yi jadu'mbi jäy ajcxy ti ixmajtzcixy je tüy'ajt, tundigooyb yi' ajcxy, ci'm jadu'n nayaajpocycähuiygyxy.

Pablo nimay Tito co mñid naybadaanip

¹² Nyajniguxipich nidüg, aver huidibi ñich anajty n'ocquejxyp yi Artemas o yi Tíquico. Co yi' jim yjädi'py, chi miich xyjatyñiminipyich mic'amy jim Nicópolis com jim nyajnaxa'ñich yi tich poj tiempo.

¹³ Co yi Zenas, yi huingapxi, etz Apolo ajcxy jim yjädi'py, quejxnajxcix miich yi', e mooygyxy ytu'amgixpi ca'ydi ti yajmayajtcixy tü'am.

¹⁴ Huen yi nmigügtijc'ajt ixpijccixy nej jäy y'oyjä'yaty, huen pubejtcixy pin tijaty yajmayajtp. Pen ca' jadu'n tungixy, Dios ca' yi' jäygidaacip yi' ajcxy yhuinma'ñ.

Pablo ycapxycixy mñid Tito

¹⁵ Yi migügtijc ajcxy huidibi ya yquejxyp ajcxy capxpocxin ma miich. Nquejxpich ngapxpocxin ma tüg'ócay yi nmigügtijc ajt huidijaty jim yajmij'ajtp Cristo Jesús. Huen Dios mij may'ajt tunip mñid miich ajcxy ycixpi. Amén. Jadu'ñyi ngapxcixyich.

FILEMÓN

Yi Necy Huídibi San Pablo Yajnigiejx Filemón

¹ Hich Pablo etz Timoteo, ich ajt nmigüg, nijayiybich miich Filemón huídibi ooy ndzocyich, huídibi quipxyi mïid nduunim. Nmach'ihñayich mïid co nyajmij'atyich Cristo Jesús.

² Nañ jadu'n nijayiybich yi Apía, ich ajt nmigüg töxyjäybi, etz yi Arquipo, huídibi capxhuäcx Dios y'ayuc tú'ciy mïid ich ajcxy, etz tüg'óciy yi migügtijc huídibi naymújcigixp ma miich mdijc Dios ojadajtcixy.

³ Huen Dios Teedy etz yi Huindzin Jesucristo tuñ may'ajt oy'ajt ma miich ajcxy etz xyajjotcugiygixipy.

Pablo capxpaady Filemón co mijpidägy Dios

⁴ Nyajnajxpyich Dioscojuyip ma Dios mïid miich ajcxy ycixpi. Njatytimjäymejtzcich miich ajcxy jabom jabom co Dios nmibijctzooyich.

⁵ Ti ich ayuc nmïdoy jadu'n nej miich mdzocy mjihuïy yi Huindzin Jesús etz tüg'óciy pinjaty yajmij'ajtp Jesús.

⁶ Nañ jadu'n nmibijctzooybich Dios mïid miich ajcxy ycixpi, huen oyjäy'ajtin mdunipy mïid je migügtijc, jadu'n nej Dios ti xyajnejhuïy yi tïy'ajt jigix ajcxy tïy'ajt paadipy ma miich nej jëb ajcxy cuyduñ Cristo y'ayuc.

⁷ Hermano, ti ich ooy njotcugiyich mïid yi m'oyjäy'ajtin huídibi miich mdumyb co ti mbubety yi Dios yjäy.

Pablo pijctzoy tüg may'ajt ma Filemón mïid Onésimo ycixpi

⁸⁻⁹ Njapijctzoohuamybich tüg may'ajt ma miich. Oy njamïdidyich cötujcin huídibi Jesús xymooyich jëb nja'ane'my co miich mgöbigipy Onésimo oy'amy. Per ca' jadu'n n'ane'ma'ñ mïid co ooy ndzocy ooy njihuïyich miich. Paady cham may'ajt nbijctzooyich ma miich co mgöbigipy yi Onésimo oy'amy. Hich Pablo, ti nmijjäyñich. Cham jäy ti xypidägyich pujxtigoty mïid co ngapxhuäcxich Jesús y'ayuc ytiy'ajt.

¹⁰ Cham may'ajt nbijctzooyich ma miich co mba'ayoohuipy yi Onésimo. Jadu'n njihuïyich nej n'ung'adyiijich mïid co yi' ti mijpidägy Jesús ya ma ich nbujxtijc'ihñayich co ti nyajnimäyich Dios y'ayuc.

¹¹ Tiibi xii tiempo ñaxy co yi Onésimo ca' yi' ti xy'ïmïdoy ti xycapxymïdoy. Jadachambi janchtïy capxymïdoohuam jadu'n ma miich etz jadu'n ma ich.

¹² Cham nyajnigüexy Onésimo. Ooy njajihuïyich co yam nguexyich.

¹³ Ooy ich yam njayaj'ida'ñich ma ich jigix ixypy yam xymïdтуñich. Ytimyñipaapty ixypy jadu'n nej miich xymïdтуñich ma yam nbujxtijc'ihñayich mïid co ngapxhuäcxych je jemybi oybi ayuc nej Jesucristo yjaty ayooy.

¹⁴ Per ca' ich n'aixiyich nicxy nyajhuïmyich, pen ca' miich jadu'n mina'ñ. Ca'p ndzocyich adzip ahua'ñ tijaty miich mdunipy. Jëyi ndzocyich co miich oy'amy xypubedipyich.

¹⁵ Ca' yjegyty paady ycixpi ti xycöguëgy jëbi mijpidägy Jesús. Hueeni xii tiempo ti y'ity ya, e cham co yhuimbipy ma miich, mïid y'idipy jim huinixii.

¹⁶ Ca' jadu'n m'ocmïd'ajtnip cham jadu'n nej jac'oyñipin cojuyiy codoogiy tumbi. Hue' je' mmï'adip jadu'n nej Jesús yjäy huídibi ooy mdzocy mjihuïy. Pues ooy ich yi' ndzocy njihuïyich. Jac nigï cham miich mdzogipy mjihuïhuipy mïid co yi' cham y'oyjäyity, etz co cham mijpidägy yi Huindzin Jesús.

¹⁷ Pen janch miich xymigüg'adyiijich cöbic yi Onésimo jadu'n nej ñch miich ixyipy xycöbicyich.

¹⁸ Pen ti yi' yinjaty huenjaty xymidundigoy o xymínucx'adyii ñch miich nmigüedipy.

¹⁹ ñch Pablo, ñch miich njaaybich nfirmajjyich mïdich ngi'mgi' ngi'mletra. Hermano, nmigüedipyich nej Onésimo xymínucx'adyii. Oy ñch yam ca' n'ñbaady ngapxpaady co miich xymínucx'adyiijich mïd co Dios ytïy'ajt ti mbaady ma ñch.

²⁰ Xypubedipich mïd Onésimo. Yi nHuindzin'ajtim Jesús yjäygidägiipy pen jadu'n mduñ. Mdunipy may'ajt mïd Onésimo mïd Jesús ycixpi, e jadu'n ñch jëb huaad njotcujc'atyich.

²¹ Nnejhuñybich co ooy m'ñmidoy mgapxmïdoy, e jadu'n nej yam njacni-jayïy, jac'anaxy mduna'ñ.

²² Nañ jadu'n yam nimäy. Tun may'ajt ni'ixi tüg jättac. Njijp'ijxypich co nbujxtijcpïdzimipyich tzojc mïd co miich ajcxy Dios mïbijctzoogixy mïd ñch ycixpi, e jadu'n jëbi nïcxiibich ma miich.

Pablo ycapxycïjxy mïd Filemón

²³ Nañ nbïdacpyich necyjoty yam. Xycapxpooocxp Epafras ñch nmïbujxtijc jäy mïd Cristo Jesús ycixpi.

²⁴ Nañ xycapxpooocx Marcos, Aristarco, Demas etz Lucas. ñch yi' ajcxy xyubejtp ya.

²⁵ Huen yi' nHuindzin'ajtim Jesucristo may'ajt oy'ajt tunipy ma miich ajcxy, jëb miich ajcxy oy m'ity. Amén. Jadu'n ngapxcïxyich.

HEBREOS

Yi Necy Huidi Pinjaty Yajnigiejx Je Hebreo jäy

¹ Jecy'ajty Dios ayuc yecy ma ajt nmij'ap nmijteedy canaag'oc etz canaag-nax mïid je yprofetas ajcxy, je' ajcxy huidibi najtzcaxxiy Dios y'ayuc.

² E jadachambi ma xii tiempo yhuingooni co je naaxhuiñybi ycixani, Dios ayuc yecy ma ïch ajt mïid je' y'ung. Dios mïid y'ung yaj'oyiiy je naaxhuiñybi etz tüg'óciy tijaty huidibi yajpatp. E Dios ti y'ung yajmigo'ixmadziydäy tüg'óciy.

³ Dios y'ung ymïid Dios y'oy'ajtin, yi' je' Dios ytiicxin'ajtpy yjajin'ajtpy. Yi' je' codinaayb etz yajniguëxigy nej je' je' Dios. Dios y'ung huijtz'ijtaayb tüg'óciy mïid je' y'ayuc etz ane'min mic'ajt mïidpi. Co Dios y'ung ti xyajhuaatzim ajt nbocy, chi cöbijcy je mij'ane'min jiiyby tzajpjoty, jadu'n nej jihuiy y'ixtacy a'oy'amy ma je mijpi Dios ymijc jiiyby tzajpjoty.

Dios y'ung jacmij yi'ca'ydí ángeles ajcxy

⁴ Je Dios y'ung jac mij je' ymic'ajt y'ane'min mïidity, ca'ydí je ángeles ajcxy. Com yi' je' Dios y'ung, paady ycixpi mic'ajt mïidity jaydëbi ane'my huidibi Dios yje'ajtpy, e ca'ydí yi' ángeles ajcxy yi' jadu'mbi mic'ajt mïid.

⁵ Com Dios ca' yi' ni tüg ángel nimay:

ïch miich n'ung'ajtpy. ïch miich ti nyajpi'c'aty jadachambi xii.

Nañ jadu'n ca' Dios ni tüg ángel nimay:

Miich xyteedy'adïbich, ïch miich n'ung'adiiyb.

⁶ Co Dios y'ungoob oy quexy ma naaxhuiñyjäy chinäy, chi yi' ane'min pidacy: Huen je ángeles ajcxy nidüg'óciy huindzigihuiipy pa'tjihuihuipy je' y'ung.

⁷ E mïid je ángeles ycixpi, Dios ymina'ñ:

Yi' ángeles jadu'n yi' ajcxy nej poj. Yi' ajcxy huidibi tzajpjoty tzinaayb, jadu'n yi'ajcxy nej huidzuc, nej jiiñye'n.

⁸ Jadu'n Dios ymina'ñ mïid y'ung ycixpi:

Miich, Dios'ajtp, miich m'ane'min huinixii huinítiempo yi' y'idipy. Mïid mdudägy'ajtin miich m'ane'mipy.

⁹ Ti mdzocy je tiy'ajt tiybi, e ca' ti m'ixa'ñ je jibicpi. Paady ycixpi Dios, miich mDios, ti xyhuin'ixy, e ti yejctäy nigi ma miich je jotcuyc'ajtin je xondaacin, ca'ydí ma yi' mmi'ane'mbidijc.

¹⁰ Dios nañ jadu'n ymina'ñ:

Miich, Huindzin Dios, oga'n'aty mbidac nej naaxhuiñybi chondacy, e mïid miich mmic'ajt myaj'oyiiy je tzajp.

¹¹ Cijxtähuiip yi' naaxhuiñybi etz yi' tzajp, per miich hui'mip huinixii huinítiempo. Jadu'n yi' naaxhuiñybi etz yi' tzajp y'amijiydähuiipy nej huit.

¹² Jadu'n miich yi' naaxhuiñybi etz yi' tzajp m'anëgipy nej tüg huit yaj'anëgyin. Jadu'n miich yi' naaxhuiñybi etz yi' tzajp myajtigadzipy nej jäy ajcxy yajtigach yhuit. Chi miich je'ni m'idipy, je mxii mjimijt ni mina ycacixipy ycatigoyipy.

¹³ Ni camina Dios canimay ni tüg je ángeles ajcxy:

ïña' ma ïch nmijc a'oy'amy, ixti mabaad ïch miich je mmidzip nmimadactäyich, jadu'n yi'ajcxy nipaadipy nej yi' miich mdecypocxpejt'adyii.

14 Tüg'óciy je ángeles ajcxy ac espíritu yí' ajcxy, e ytungixy ma Dios, yquexyöygyxy jigix pubedipy je jáy ajcxy huidibi ajcxy y'alma padam ñidzoocin.

2

Ca' n'ijxnajx nmidonajxim nigoo yí pocyhuinmecxin

¹ Míid jadayaabi tiy'ajt ycixpi, oy co yajxon n'ocjäyguigiyim Dios ytiy'ajt huidibi ti nmidoohuim, jigix ca' njiipyöyduutim je Dios ytiy'ajt huidibi jadu'n nipatp nej tü'aa oybi.

² Pen je ayuc tiy'ajt huidibi ángeles ajcxy yejc jecy'ajty, hui'm je' co yjanchity. E pinjaty pocytumb, e ca' cuyduuni Dios ytiy'ajt, Dios chaachytunipy je' nej padyii míid ypocy ycixpi.

³ ¿Nej tijy ñich ajt co Dios ycastigo nga'ocpaatim, pen je' je' yam ca' nmijpidaacim je Dios ytiy'ajt jadu'n nej jébi xyajnidoocim ajt n'alma? Yí Huindzin Jesús jayijp'aty ci'm nigapxy Dios ytiy'ajt jadu'n nej jébi Dios xyajnidzoocim ajt n'alma. E jac'axam je discipulos ajcxy nañ jadu'n najtzcaxíy Jesús y'ayuc, e ñigapxpejty ajcxy co yjanchity je Jesús y'ayuc, e chi capxnajxy ajcxy jada tiy'ajt ma ñich ajt.

⁴ Jadu'n anajty capxhuäcxixy Jesús y'ayuc ma ñich ajt, chi Dios yajniguëxícip Jesús y'ayuc co yjanchity co tuñ ijxpejt, mijhuinma'ñ etz milagro. E co Dios xymooyim je yjihui'ñ ymic'ajt, chi ni je' ni je' nbaatim mic'ajt ma Dios. E jadu'n Dios tuñ nej yí' tzocy.

Jesucristo jadu'n je' anajty nej ajcxy yjuugy ymigüg

⁵ Dios ca' yí ángeles ajcxy ti cötujcin möy co y'ane'mity ya naaxhuiñ, jadu'n nej xi tiempo min cidägy, je xi je tiempo huidibi ñich ajt nnimiydaacim.

⁶ Hue' janchity ji tüg'it yjaybetyity ma Dios ñecy, ma ymina'ñ: Miich Dios, ¿ti yí' je naaxhuiñjyäy, co miich yí' ajcxy mjäymedzñyb? ¿Ti yí' je naaxhuiñjyäy, co miich je' ajcxy mjotmay'adyii?

⁷ Janch con xi tiempo miich ti mmöy yí naaxhuiñjyäy ajcxy e nañ ti mmöy jacminacy ymic'ajt y'ane'm'ajt ca'ydi yí ángeles ajcxy. Per jac'axam miich mmöhua'ñ naaxhuiñjyäy ajcxy nigí ymic'ajt y'ane'm'ajt, ca'ydi je ángeles ajcxy. Tüg'óciy huidijaty miich ti myaj'oyíy anajty ti mbidactähuiip yí' ma yí naaxhuiñjyäy ajcxy ane'min.

⁸ E co anajty ti mbidactäy anajty ma yí' ajcxy y'ane'min, jadu'n nipaady nej jihuiy tüg'óciy tijaty huidibi ti myaj'oyíy, y'idipy ma yí' ajcxy ytecpa't. E jadu'n yí', co Dios moyday ane'min je Cristo. Dios ni ti yí' ca'ixmach nicxy yca'ity ma yí' y'ane'min. Oy ixypy ca'ni cham n'ijxim co tüg'óciy tijaty ya naaxhuiñ etz tzajpjoty ca'ni amugi' ycapxycöbigyii.

⁹ Dios ti xyaj'ijxim co Jesús míid mij'ajt ane'm'ajt. Je ángeles ajcxy nigí mic'ajt oy'ajt anajty míidity, ca'ydi Jesús co yí' chinay ya naaxhuiñ. Jadu'n Dios tuñ jaydëbi Jesús y'ögy míid jáy ajcxy ypocy ycixpi. Jadachambi Dios ti möy Jesús mij oy'ajtin, etz mij ooy ti cömay míid je tzaachy'o'cin huidibi ypaat.

¹⁰ Tüg'óciy huidijaty ya yajpatp, ji'ajtp yí' míid Dios ycixpi etz Dios ymic'ajt yaj'ijtaayb tüg'óciy huidibi ji'ajtp. Dios tudägy ytuuñ co yajca'pxi Jesucristo y'oy'ajtin míid je tzaachypí huidibi ti minaxy ti yajnaxy. Míid co Jesucristo tzaachypí ti minaxy ti yajnaxy, paady ycixp jáy ajcxy padaangixy Cristo y'oy'ajtin.

¹¹ Míid co Jesucristo, je huidibi jáy ajcxy yajpocyñihuaatzp, jii by mic'ajt ti paady ma Dios Teedy, paady ycixp yí' ajcxy huidibi patcixp pocyñihuaatzin nañ jim mic'ajt patcixy ma Dios Teedy. E míid co Jesucristo etz yí' yjäy mic'ajt patcixy ma Dios Teedy, paady ycixp Dios y'ung je Jesucristo ca' ti

tzo'ydu'n jihu'iy co yi' ym'ina'n co je m'ibijcp'idijc jadu'n nipaady nej yi' yjugytijc ym'igügtijc.

¹² Paady je Cristo ym'ina'n ma yjaybetyity:

Miich Dios, ñch miich ngapxpadipyich ma nm'igügtijc'ich. N'ñhuipyich iy m'iid miich ycixpi ma je jäy ajcxy ti n'ayyöym'ujcigixy.

¹³ Nañ jadu'n Cristo ym'ina'n ma yjaybetyity:

Nm'ijp'idägibyich Dios.

E jadüg'oc ym'inaanip:

Cha ñch, m'iid je ung anäg ajcxy tiibi Dios xymöyich.

¹⁴ Ma jäy ajcxy ytügquëx'ajtcixy, tügp'i yxiixy, tügp'i ni'py je' ajcxy. Nañ jadu'n Jesús ym'iid je' anajty yxiixy ñi'py jadu'n nej jäy ajcxy ym'iidity jigix jëbi y'ögy, e jadu'n je' yajhuindigoydähuipy je hu'idibi anajty jamic'ajtm'iid co jäy yaj'ögiiyb, je' je' je' mujcu'.

¹⁵ E jadu'n je Cristo yajnihuädzictuty tüg'óciy pinjaty anajty cojuyiy codoogiy y'ijtp ma je mujcu', m'iid co tzigiiygixy yi' y'o'cin.

¹⁶ Janch co Jesús ym'iiñ ya naaxhuiñ, ca' nm'inaanim co pubeda'n je ángeles ajcxy, je' janchtiy ypubedamyb Abraham y'ap y'oc.

¹⁷ E m'iid jada ycixpi, Jesucristo jadu'n anajty m'iidity ñin'icx etz yjugy'ajtin tú'ciy m'iid je jugytijc ym'igügtijc nin'icx etz jugy'ajtin, jigix jëbi yi' naydügpajc codinäy naaxhuiñjyay ajcxy ma Dios yhuinduu m'iid tudägy'ajt etz pa'ayoohuin. Etz nañ jadu'n jigix jëbi huindzigiy Dios m'iid yci'm ñin'icx m'iid jäy ajcxy ypocy ycixpi, e jadu'n yajpocyhuaatztähuip yi' mayjäy ajcxy.

¹⁸ Com Jesucristo ci'm tzaachyp'i minajx yajnax, etz nañ jadu'n je mujcu' Jesucristo jot'ijxy huinma'n'ijxy, paady ycixp Jesucristo jëbi pubety pinjaty jadu'n tzaachyp'i minajxp yajnaxp, etz ma yjot'ixyii yhuinma'n'ixyii je mujcu'.

3

Jesús jacnigi mijity yi' ca'yd'i Moisés

¹ M'iid co Jesucristo jadu'n ti tuñ, paady ycixp miich ajcxy migügtijc hu'idibi cixy'jot huinijot mijp'idacp Jesucristo, je hu'idibi ajcxy Dios ti xyhuin'ijxcixy co xyje'adánigixy. P'idaaccix mhuinma'n'ijyaxon ma je Cristo Jesús, je hu'idibi nejhu'iyim co Dios ti quexy ya naaxhuiñ, je hu'idibi tügpajc mijtungm'iid ma Dios, hu'idibi tügpajc xycodinaayim ma Dios.

² Jesús tudägy yi' ti y'ity ma Dios yhuinduu, je Dios hu'idibi ti yajnibigyii je mijtung, tim jadu'n nej Moisés y'ijty tudägy ma je ytung m'iid tüg'óciy jäy hu'idibi anajty ti cöbijccixy Dios ycötujcin ma Moisés.

³ Jesús ym'ihuaad nig'i huindzig'iñ etz cömayin, ca'yd'i Moisés. Tim jadu'n nej pin tüg tijccojpi je' je' ijtp cömay, ca' nm'inaanim je tijc ijtp cömay.

⁴ Tüg tüg tijc jim je' pin cojp. Per Dios yi' ti yajcojtäy yaj'oyiydäy tüg'óciy hu'idibi ji'ajtp.

⁵ E jadu'n je Moisés tudägy je' ytuuñ m'iid tüg'óciy jäy hu'idibi ti paady Dios ycötujcin ma yi'. Je Moisés je' ytung'ajti yejcy je ti'y'ajt hu'idibi anajty Dios jac'axam yegamyb.

⁶ Je Cristo tudägy ytuñ m'iid tüg'óciy ñch ajt hu'idibi mijp'idacp Dios, tim jadu'n nej tüg jäy y'ung tudägy ytuñ ma yteedy ytijc yteedy ypidägy. Jadu'n ñch ajt nbaady nej Dios ytijc, e Cristo tudägy ytuñ m'iid ñch ajt, pen tudägy nm'ibijcim Dios y'ayuc, ca' n'ixmajtzim ajt nm'ibijcin. Pen nm'ijp'idaacim Dios agujc jotcujc ixti mabaad n'o'cim m'iid je' ycixpi hu'idibi njjip'ijxim ma Dios.

Dios yjäy ajcxy ypoox'in

7 Paady ycixp jadu'n yjaybetyity ma Dios ñecy ma je Espíritu Santo jadu'n yminañ:

Jadachambi pen midooyb miich ajcxy nej Dios yminañ,

8 ca' ajcxy m'ijtcixy jotjuuñ jadu'n nej je' anajty ajcxy jotjuuñ y'ity, je' ajcxy huidibi mibidigy Dios jecy'ajt (co ajcxy y'ijty jim m'ijtig'uum). Je xii je tiempo jecy'ajty co ajcxy jot'ijxy huinma'ñ'ijxy Dios.

9 Chi Dios yminañ:

Miich ajcxy mmij'ap mmijteedy ajcxy jim m'ijtig'uum xyjot'ijx xyhuinma'ñ'ijxich ajcxy jecy'ajty. Ca' ajcxy jäyech co ajcxy y'ijxy anajty canaag mijhuinma'ñ'ijxich ndumybich anajty m'iid y' ajcxy ycixpi huixchiguipx jimijt.

10 Paady njotma'tyich m'iid miich ajcxy mmij'ap mmijteedy jecy'ajty, e nminaañich: "N'idigoy tüdigoy ajcxy jabom jabom ma yjot yhuinma'ñ. E ca' ajcxy nejhuñhuaangixy anajty ñch nñ'aa ndü'aa."

11 Paady y' ajcxy nmijotma'tyich, e janch janch nñimaayich ajcxy, e ca' n'indägyich, co ca' ajcxy ytig'huipy ma ñch nbocxtac.

12 Migügtijc, naygüend'ájtigix nidüg nidüg co ni tüg miich ajcxy mgam'id'adip jibicjot jibic-huinma'ñ, e ni m'ga'ixmájtzcixipy Dios juugyp' y'ayuc, m'iid co ca' mmibijccixy.

13 Hue' janchtiy nayjot'amijmóoyigixy miñ xyipy jabom jabom nami xii tiempo yjacn'icxiñ. Jadu'n miich ajcxy mdunipy, ca'ydi ajcxy y' pocyun'ijx xyhuin'ingixy, e chi anajty m'aybidáacigixy jotjuuñ.

14 Pen nmibijc'ím nmijpidaac'ím Cristo y'ayuc tübi nbaatim oga'n'aty, e ca' n'ixtig'hua'cim mabaad n'o'cim, chi jëbi n'ijtim m'iid Cristo.

15 Je' je' je' je' huidibi jaybetyity ma Dios y'ayuc:

Cham, pen mmidooyb miich ajcxy nej Dios yminañ, ca' ajcxy m'ijtcixy jotjuuñ, jadu'n nej je' anajty ajcxy huidibi Dios mijotma'tp anajty m'iid co ajcxy mibidigy Dios.

16 ¿P'injaty ajcxy huidibi jecy'ajty midou Dios y'ayuc e mibidigy Dios? Nidüg'óc'iy je' ajcxy huidibi tzomb Egipto naaxjot jecy'ajty m'iid Moisés.

17 ¿P'injaty je Dios ymijotma't jadu'n huixchiguipx jimijt? Je huidijaty ajcxy tundigoy m'iid Dios ytiy'ajt, e je' ajcxy cijx y'öctaaygixy jim m'ijtig'uum.

18 ¿P'injaty Dios ñimay co ni camina ytig'huipy ma je Dios y'it ylugar ma jëbi ypoocxcixy m'iid y'it? Je' ajcxy huidibi ca' ycapxymidoy.

19 Paady nnejhuñy'ím co janch ca' ajcxy jajty nej ytig'uygixyipy ma Dios y'it ylugar m'iid co ajcxy ca' mibijcy Dios y'ayuc.

4

1 Com nm'idni ajt Dios y'ayuc, jadu'n nej ti xyaj'ahuanñy'ím co ndig'ñy'ím ma y'it ch'inaaydac yjugy'ajttac, e nboocx'ím m'iid y'it. Paady ooy tzocy co ndzig'ñy'ím Dios. Ca' jecyity co nidüg miich ajcxy ca' ndig'huipy m'iid co ca' mmibijccixy Dios y'ayuc.

2 Nañ jadu'n ti ñch ajt nmidoohuim je Dios y'ayuc oybi, tim jadu'n nej y'it ajcxy jecy'ajty ti midooy. Per ca' Dios y'ayuc ma ti ypubedyii ajcxy co ti jamidoogixy je tiy'ajt. Com hue' ajcxy ymidou, e ca' ajcxy mijpidacy.

3 ñch ajt com ti nmibijc'ím je Dios y'ayuc oybi, ñch ajt je' tig'ñy'ímip ma je it huidibi Dios ti tijy ma jëbi nboocx'ím m'iid y'it. Com Dios jadu'n yminañ: Paady y'it ajcxy nmijotma'tyich, e nñimäyich ajcxy, n'ñibaadyich ngapx-paadyich n'ayuc, co ni camina xii y'it ajcxy ypoocxtac capaadipy ma ñch. Tüg'óc'iy huidibi Dios yajcojy yaj'oyñy, hue' ti yajcojy ti yaj'oyñy jayijpni ca'ni anajty naaxhuiñybi chondacy.

4 Com ma yjaybetyity je tity'ajt jiiby muumity nigapxy je mihuixtujcxibi ma jadu'n ymina'n:

Dios ypooxxy je mihuixtujcxibi mid je' ytung ycixpi tibi anajty tuñ.

5 E jadüg it yjaybetyity ma Dios ñecy ma jadu'n ymina'n:

Ca'p yi' ajcxy ytigiygixipy ma ich nbocxtac.

6 Hue' janchtiy Dios yjacmid'ajtyñi it lugar ma ypocxtac ma jebi pinjaty ytigihui. Yi' ajcxy huidibi tzinay jecy'ajty huidibi jayjip midou Dios y'ayuc, ca' je' ajcxy ytigiy ma Dios ypocxtac, mid co ajcxy capxycomidoodacy Dios.

7 Paady ycixpi Dios ti pidägy tüg xii tüg tiempo mina jebi pinjaty tigihuiipy ma yi' ypocxtac. Je' jadachambi xii tiempo Dios ti pidägy. Dios ti xynimaayim nej David ymina'n tzach com jecy, nej miñ jaybety huidibi ti yajnigapxy co jadu'n ymina'n:

Jadachambi pen midooyb miich ajcxy nej Dios ymina'n, ca' ajcxy mnaybidacigixy jotjuuñ.

8 Co Josué je Israel jäy ajcxy camoy je pooxcin, ca' Dios canigapxy huingbi xii mina ytigihua'n ajcxy ma Dios ypocxtac.

9 Paady ycixp, jadu'n yjac-hui'myñi jadüg xii tiempo mina Dios yjäy ytigihua'n ma Dios ypocxtac.

10 Com pinjaty tigyb ma Dios ypocxtac hue' je' ypocxy mid je' ytung ycixpi tibi anajty tuñ, tim jadu'n nej Dios ypooxxy je mihuixtujcxibi mid je' ytung ycixpi tibi anajty tuñ.

11 Hue' tzocy co naymic'ixim nej huaad ndigyim ma je Dios ypocxtac, ca' yjeyity co nijety miich ajcxy mbaduunipy nej ajcxy y'idich huidibi ajcxy ca' mibijcy Dios y'ayuc, e ca' mdigyigixipy ma Dios ypocxtac.

12 Com yi' Dios y'ayuc ijtp yi' huinixii huinitempo, e ymid mic'ajt. Nigi yajtigiyñajxtäy ninicx, jot almi, ca'ydi tüg espada huidibi mejtz'adu'm'amy jipip etz yjipxu'ñity. E Dios y'ayuc nejhuydaayb nej jäy ajcxy yjot yhuinma'n midity, e tüg'ociy tijaty ajcxy ñijot'ajtcixyp.

13 Ca' ji ni ti huidibi Dios ti yajcojy nicxy ñayyüchyii ma yi' yhuinduu. Tüg'ociy nej ajt njot yhuinma'n nmidity ñiguëxictähui y' ma Dios, je Dios ma ich ajt nguendi ngiyegaanim, yi' ijxtaayb ajt njot yhuinma'n.

Jesús yi' je' je' mijhuingapxi ma Dios

14 Jesús, je Dios y'ung, yi' je' tügpajc jacmijtungmid huidibi xycodinaayim ma Dios mid ajt nbocy ycixpi. E Jesús ti ytigiy ma Dios yhuinduu, paady ycixp tzoc ijtim tudägy ma ajt nmibijcin.

15 Pues com Jesucristo, je huidibi tügpajc mijtungmidip ma Dios, je huidibi xycodinaayim etz xyhuingapxim ma Dios, com Cristo tzaachypi etz ijxta'ni canaagnax ti yajnaxy, tim jadu'n nej ich ajt tzaachypi etz ijxta'ni nyajnajxim, per je' ca' ma ti bocy tuuñ. Paady ycixpi jebi Cristo ajt xypa'ayoohuim co ajt nyajnajxim tzaachypi etz ijxta'ni.

16 Tzoc agujc jotcujc nmihuingoonim je Dios y'ane'mdac e n'ojadajtim nmibijctzoohuim Dios, jaydebi co anajty jotmay nmid'ajtim, chi Dios may'ajt oy'ajt tunipy mid ich ajt ycixpi.

5

1 Tüg tüg mijtungmidpi huidibi huingapxp jäy ajcxy ma Dios, hue' je' yajhuin'ijxp ma yeydijctijc, etz yajnigapxpejty, jaydebi yhuingapx jäy ajcxy ma Dios etz yajnaxipy Dioscojuyip mid jäy ajcxy ma Dios, etz yegipy huindzig'iñ ma Dios mid jäy ajcxy ypocy ycixpi.

² Je mɨjtungmɨdɨpɨ jɨy ajcxɨ yajnɨbɨjɨc huɨdɨbɨ huɨngapxp jɨy ajcxɨ ma Dios, jɨbɨ yɨ' ajcxɨ pa'ayooy huenpɨnɨty huɨdɨbɨ pocy ymɨɨd, com nañ jadu'n yɨ' ajcxɨ pocy jɨhuɨy.

³ E mɨɨd yci'mbocy ycɨxpɨ copɨcy yegɨpy huɨndzɨgɨ'ñ ma Dios etz mɨɨd jacjadyɨ jɨy ajcxɨ ypocy ycɨxpɨ.

⁴ Ni pɨn huaad ci'm ycanaymɨyɨi je jadu'mbɨ tung co yhuɨngapxɨty ma Dios. Dios yhuɨn'ɨjxpy pɨnjaty huɨngapxɨp ma yɨ' mɨɨd jɨy ajcxɨ ycɨxpɨ, tɨm jadu'n nej Dios huɨn'ɨjxy Aaron jecy'ajty etz yajnɨbɨjɨcy yɨ' jadu'mbɨ tung.

⁵ Jadu'n yjajty mɨɨd je Cristo, ca' ci'm nayñɨbɨjɨctzoohuɨyɨ ma yɨ' jadu'mbɨ tung. Dios yajnɨbɨjɨci co huɨngapxɨp mɨɨd jɨy ajcxɨ ycɨxpɨ, e tɨ ymɨyɨi je mɨj'ajt jadu'n nej anajty tɨ nɨmɨy:

Miich je' ðch n'ung. ðch miich mjugy'ajt tɨ mmɨy cham.

⁶ Nañ jadu'n ymɨna'ñ jadüg'it ma Dios ñecy:

Miich je' mhuɨngapxyp je jɨy ajcxɨ ma Dios huɨnɨxɨ huɨnɨtiempo, tɨm jadu'n nej Melquisedec ytuuñ.

⁷ Co Cristo chinay ya naaxhuiñ, chi ooy mɨjuydägy mɨnucxtägy Dios, chi ooy mɨbɨjɨctzoy janch mɨc je Dios huɨdɨbɨ jɨbɨ ycohua'ñyɨi ma je o'cin. Mɨɨd co ooy mɨbɨjɨcy ooy huɨndzɨgɨy Dios mɨɨd yung naxy yjot yhuɨnma'ñ, paady Dios ymɨdoohuɨ.

⁸ Je Cristo oy je' anajty Dios ja'ung'adyɨi, yjajty nej ycapxymɨdoohuɨpy Dios, mɨɨd je' ycɨxpɨ nej anajty tɨ y'ayoy ya naaxhuiñ.

⁹ Co Cristo yajca'pxy yɨ' y'oy'ajtɨn mɨɨd je tzaachypɨ huɨdɨbɨ ymɨnajxy yajnajxy, chi nɨ'ixɨ' anajty y'ity jɨbɨ cop'adyɨi alma nɨdzoocɨn huɨnɨxɨ, jaydɨbɨ tüg'ócɨy pɨnjaty capxymɨdoob Cristo, ypaadɨp ajcxɨ y'alma nɨdzoocɨn.

¹⁰ Dios jadu'n yajnɨbɨjɨcy Jesús co yajnɨcxɨp je jac mɨjɨpɨ tung ma yɨ' co huɨngapxɨp jɨy ajcxɨ ma Dios, tɨm jadu'n nej Melquisedec ytuñ jecy'ajty.

Je ayon co nɨjɨpyöyduutɨm yɨ' mɨbɨjɨcin

¹¹ Ooy ðch miich ajcxɨ mɨj nmɨɨdmɨydäga'ñ ma jadayaabi tɨy'ajt, per ooy chachchip nɨmɨydaacnɨty, com ca' miich ajcxɨ mɨc'amy mhuɨnɨjɨhuɨhuɨpy Dios ytɨy'ajt.

¹² Jadu'n nej jada xɨ tiempo tɨ yjejcɨnɨ ma miich ajcxɨ oga'n tɨ mmɨbɨcy. Hue' miich ɨxyɨpy ajcxɨ mɨnɨyaj'ɨxpɨjɨcnɨp Jesucristo ytɨy'ajt je tzipjatypɨ. Per miich ajcxɨ mdzojcyñɨ co myajnajtzcaxɨhuɨpy huɨnjemy je Dios y'ayuc huɨdɨbɨ ca' chipɨty. Tɨ miich ajcxɨ m'ahuɨmbɨjɨttaaygɨxy ca' mɨc majaa ma mmɨbɨjɨcin. Hue' jɨyɨ miich ajcxɨ jadu'n nipaady nej pɨ'ctɨjɨc huɨdɨbɨ leche uucp, e ca' jadu'n paady nej mɨj'anäctɨjɨc huɨdɨbɨ caagy caayb.

¹³ Pɨnjaty yajpatp ma jada ɨxpɨjɨcin huɨdɨbɨ ca' chipɨty, jadu'n yɨ' nej ma'xungdɨjɨc com ca' jajtcɨxy je ayuc tɨy'ajt tɨyɨbɨ.

¹⁴ Je' tzipjatpyɨ tɨy'ajt je je' winjɨhuɨygyxp, je' huɨdɨbɨ ymɨbɨjɨkɨn mɨj may mɨd'ajtkɨxpɨn, jɨdu'n nej je' huɨdɨbɨ y'aa ytɨtz jɨm ajkɨxyɨn je' tɨtzpɨ jɨch kaagy je' ykaaygɨxpy, je' ko yjajtkɨxpy je' nej winjɨwɨygyxɨchɨn je' huɨdɨbɨ oy, etz je' huɨdɨbɨ ka'oyɨn.

6

¹ Paady tzoc nɨgɨ yajyujcpejtɨm n'ɨxpɨjɨcin ma Dios ytɨy'ajt, tzoc ajt yajyeecɨm nmɨbɨjɨcin, jɨgɨx jadu'n nipaadɨp jadu'n nej jɨy tɨbɨ yhuɨnma'ñ yca'pxtaayñɨ. Ca' n'agapxɨyo'cim canaag'oc jabom jabom je tɨy'ajt huɨdɨbɨ tɨ nbaatɨm co oga'n nmɨbɨjɨcim Cristo. Ca' janam jatzojc n'ɨxpɨjɨco'cim huɨdɨbɨ oga'n tɨ n'ɨxpɨjɨcim jadu'n nej co njothuɨmbɨjtɨm nej anajty ndunɨm jɨbɨcɨpɨ huɨdɨbɨ xyajɨncɨxm ma yɨ' o'cin, e jadu'n nej nmɨbɨjɨcim Dios oga'n.

² Ca' jadüg'oc n'ixpijco'cim je ixpijcin müd je nübejtin ycixpi, etz jadu'n nej yajcñixajy je mibijcpidijc jaydëbi paadip ajcxy je Dios yjihui'ñ ymic'ajt, etz jadu'n nej yi öcpi ajcxy yjugypigipy co anajty ti öccixy, etz jadu'n nej Dios tzaachytuna'ñ huinixi pocyjäydijc.

³ Chi njac'ixpijcin Dios y'ayuc je tzipjatypi, pen Dios jadu'n tzojcpy.

⁴ Com pinjaty ti huinjihuïy Dios y'ayuc ytiy'ajt, e jäygidägy huidibi Dios yejcpy, etz müdity Dios yjihui'ñ ma y'ay yjot, jadu'n je' nipaady nejjihuïy chinay ma jin ytiicxin.

⁵ Etz ti ajcxy jäygidägy Dios y'ayuc ytiy'ajt, e ti jihuïygyxy Dios yjihui'ñ ymic'ajt huidibi yajtzinaayip ajcxy y'alma ma je xii je tiempo huidibi mümb cidacp.

⁶ Yi jadu'mbi jäy, pen tundigooyb ajcxy jadüg'oc müd Dios ytiy'ajt, e ixmach ajcxy nej anajty ti mibijccixy Jesucristo, ca'p jëbi jadüg'oc jothuimbijtcixy ma Dios müd pocy ycixpi e pijctzoogixy pocyhuinmeecxin jadüg'oc. Co ixypiy jadu'n ajcxy tuñ, chi huimbizimy nej ajcxy jadüg'oc yajcruudzpejtcixy je Dios y'ung müd ajcxy ypocy ycixpi, e nixiiccixy yajxiiccixy nej Jesucristo y'o'cy müd ajcxy ypocy ycixpi.

⁷ Jadu'n yi' ajcxy nej naax nü'uuctich naag'oc naag'oc ytu'y. E pen je naax yejcpy ooy cosecha ma pin ti ñipy ti ytuñ, Dios je' anajty yconuucxin ymüd.

⁸ Pen actim apy etz actim jibic ujtz ypidzimy ma je naax, ca' je' ti tzoohuity, e Dios je' yajtigoyamb etz nöctähuiip ma je mij jin. (Jada naax jadu'n jada' nipaady jadu'n nej jäy huidibi ti ixmach ymibijcin.)

Yi huidibi nmibijcim yi' xyhuijtz'ijtim tudägy

⁹ Migügtijc ajcxy huidibi ooy ndzocyich, oy ich ajcxy jadu'n njamüdmüydägyich müch ajcxy, janch nejhuiybich co ca' ajcxy ti m'ixmach yi mibijcin, etz nejhuiybich co oybi conuucxin mbaadaangixyp ma Dios etz m'alma ajcxy nidzoocin paadaangixy.

¹⁰ Com Dios ooy yi' ytudägyity, e ca' yi' jäydgoy huidibi müch ajcxy mdumyb müd yi' ycixpi, jadu'n nej ooyjäy'ajtin ti mdungixy müd jacjadyii mibijcpidijc, e chambaad jadu'n mdungixy.

¹¹ Hue' ich ajcxy ndzocyich co müch ajcxy nidüg nidüg mnixondaaccix tungix ooyjäy'ajtin ixti mabaad m'öccixy, jigix mbaadipy ajcxy tüg'öciy huidibi ajcxy mjijp'ijxyp ma Dios.

¹² Ca' ich ajcxy ndzojccixy co müch ajcxy m'ahuimbidity nuux. Padungix müch ajcxy jadu'n nej ajcxy ytungixy huidibi mibijcp Jesucristo etz huidibi yajtungixp mecxtujcin, jaydëbi mbaatcixy tübi Dios xyaj'ahuanigyxy.

¹³ Co jecy'ajty Dios moy Abraham je' y'ayuc, ci'm je' nigapxpejty y'ayuc, com ca'anajty ji jac mijpi pin nigapxpedipy je' y'ayuc.

¹⁴ Chi Dios Abraham nimay: "Janch co ich müch ngonucxip, e nmöhuipy may m'ap'ung m'apmang."

¹⁵ E jadu'n Abraham y'ahuijxy müd mecxtujcin, e jadu'n ycidigyiyi huidibi anajty Dios ti yaj'ahuaniyii.

¹⁶ Co ajcxy jäy ycapxcixy co yjanchity, jim je' pin nigapxpejtp je y'ayuc, je pin jacmijip, je' nigapxpejtpy jada ayuc. E co nigapxpety je' y'ayuc, chi je ayuc y'ity, e ca' huaad pinjaty ymina'ñ co ca' yjanchity.

¹⁷ Paady ycixpi Dios nigapxpejty yci'm'ayuc, müd co anajty yajnejhuïhua'ñ je jäy ajcxy co cuyduna'ñ y'ayuc tübi ahuaniy.

¹⁸ Ji yajpaady mejtznax Dios y'ayuc huidibi ca' huaad capxtigach, e Dios ca' y'anüdgymimäy. E co Dios jadu'n tuñ, chi xyajjotcugiyim mij, ich ajt huidibi n'ixtaayim e ndzojcin yi' ypubejtin. E ti nmijpidaacim yi' y'ayuc jadu'n nej

jijp'ijxim co xymöhuaanim ajt n'alma jugy'ajtin huídibi ca' ycixipy ytigoyipy ni mina.

¹⁹ E mïd co nijp'ijxim co Dios xymöhuaanim ajt n'alma jugy'ajtin huídibi ca' ycixipy ytigoyipy, paady ajt n'alma jotcuyc ijtım ca' ma tzigı'ñ jıhuı'ñ. Jadu'n Dios y'ayuc nipaady mïd ñch ajt ycixpi nej tög pujx huídibi je barco huon'ijtp mejyoty, ca'ydi nej yjaty je barco. ñch ajt nijp'ijxim co ndigihuaanim ma Dios y'ıt tzajpjoty, tim jadu'n nej je judıo sacerdote mïjtungmïdpi ytigıy anajty jecy'ajty ma Dios y'ıt ma je Dios ytıjc, je it huídibi anajty adıyducyıp mïd huit.

²⁰ Tigihuaanim ñch ajt ma je Dios y'ıt tzajpjoty ma Jesús ytigıy mïd ñch ajt ycixpi, Jesús ti yaj'ahuäch nej jëbi ndigıyım ma Dios y'ıt. E jadu'n Jesús naydügpajc huıngapxy etz codınäy mayjäy ma Dios yhuınduu huınıxı huınıtiempo. Jesús ytung tim jadu'n nipaady nej Melquisedec ytuñ jecy'ajty.

7

Yı Jesús tim jadu'n ymıjıty nej Melquisedec

¹ Je Melquisedec hue' je' anajty rey'ajtp ma je cajp huıdı yxı Salem, e je' anajty huıngapxp ma je mıjpi janchypi Dios tzajpjotypı. Co anajty Abraham yhuımbıty co anajty oy ti chıptuñ, ma anajty je reydıjc oy ti yajqueec-huächxtäy ti mımadactäy, chi Melquisedec choon oy jıjpcoyöyıy Abraham, e chi ooy Dios mıjıyudacy mınuçtacy mïd Abraham ycixpi.

² Huídibi anajty Abraham ti paady ma anajty oy ti chıptuñ, chi je' pijc-huächxy majcpıcy, chi pugooñ tög-pıcy mooy je Melquisedec. Melquisedec yxı hue' yhuımbıdzımy “rey tudägypı”. E com co anajty yrey'aty jim Salem, hue' Salem yhuımbıdzımy “jotcuyc'ajtin”, paady jëbi nmınaanim jadu'n, “je rey huídibi jotcuyc'ajtin yejcp”.

³ Je Melquisedec ca'p anajty yajnejhuıy ytaj yteedy, ni y'ap yteedy. Ni ycayajnimıydügy nej ypi'c'ajty etz nej y'ögy. Tim jadu'n je' anajty yajpaady nej je Dios y'ung, tög huídibi huıngapxp jäy ajcxy ma Dios huınıxı huınıtiempo.

⁴ Occuendıtungıxy mıich ajcxy nej je Melquisedec anajty ooy ymıjıty. Je Abraham, ñch ajt nmıj'ap nmıjteedy cı'm mooy Melquisedec je tög pıçypı huídibi anajty ti pijcı je rey ajcxy ma oy chıptuñ.

⁵ Nej Moısés ycötujcın y'ane'my je' anajty ajcxy yhuıngapxy ma Dios ytıjc je pınjaty Levı y'ung'ajtpy y'anäc'ajtpy, y'ap'ung'ajtpy y'apmang'ajtpy. Je' ajcxy cötujc mïd co jäy ajcxy yajcuend'adıpy tögıcy je majc-pıçypı huídibi xı diezmo. Oy je' anajty ajcxy ja'ajugy'adyıı ja'amıgüg'adyıı, com hue' anajty ajcxy Abraham y'ap y'oc nidüg'ócy.

⁶ Per Melquisedec oy je' anajty ca' Levı ap'adyıı teedy'adyıı, yajcujt je Abraham tögıcy je majc-pıçypı. Je' je' anajty huídibi cıdıgıyı tııbi anajty Dios yaj'ahuanıyıı. Jadu'n Melquisedec yajpuhuanıy Dios je Abraham.

⁷ Ni pın ycamına'nıp co ca' yjanchıty co je pın conuucxın yejcp, jac mıj je', ca'ydi je pın yajconuucxp.

⁸ Ya ma ñch ajt, pın cıdıgıyıp tögıcy je majcpıçypı (diezmo), hue' je' ajcxy jäy huídibi öcp. Per jadu'n nej anajty Melquisedec, jadu'n ymına'ñ ma yjaybetyıty co je' yjactzınaayñı.

⁹ E jëbi yajmına'ñ co je Levı etz jadu'nıyıbaad je y'ap y'oc huídibi ajcxy huıngapxp ma Dios, e yajcujtcıxy Israel jäy huídibi Dios patıp, nañ jadu'n nipaady nej jıhuıy ymıgüety je' ajcxy je Melquisedec huın'ıt co Abraham ymıgüejtı.

¹⁰ Jadu'n nipaady nej jihuïy Abraham ñigix'ajtyñi y'ap'ajtin yteedy'ajtin Levi etz jacjadyii je huïdibi anajty ajcxy ca'ni ypi'c'atyñi yma'xung'atyñi co oy Melquisedec yjijpcobadiïyi.

¹¹ Je Israel cajp yajcïdigiiyi je' je Dios y'ane'min ycötujcin je Levita ajcxy huïdibi anajty huingapxp je mayjäy ma Dios, je' je' anajty ajcxy Aarón y'ap y'oc. Chi jada' co jada ajcxy janch ca'ocyaj'ahuimbijttäy tudägy pinjaty anajty je Dios ycötujcin payöyb, ca'p tim je' anajty ycopicyity co ycajacquëxigy jadüg huïdibi codinähuiþ je mayjäy ma Dios, ca' y'ocje'jiñ ma ymiñ Aarón y'ap y'oc. Je jadügpï huïdibi codinähuaryb je mayjäy ma Dios, hue' copicy co tú'ciy naybadiïyb miid Melquisedec.

¹² Co ytigadzipy pinjaty huingapxp ma Dios, nañ jadu'n ytigadzip je tïy'ajt je cötujcin.

¹³ Ich ajt nHuindzin Jesucristo, je huïdibi ñimiydacpy ma Dios ñecy co huingapxa'ñ je mayjäy ma Dios, huingbi ap huingbi Teedy je' anajty, ca' y'ocLevijin. E ni tüg yi' y'amigüg ca' yhuingapxy ma Dios.

¹⁴ Huadz yajnejhuïy co ich ajt je nHuindzin Jesús hue' je' anajty ymij'ap'ajty ymijteedy'ajty je Judá. Moisés ca' yi' capxpaty Judá y'ap y'oc co nimiydacy pinjaty anajty huingapxp je mayjäy ma Dios ytijc.

¹⁵ Jacniguëxïcp jada ooy co jadüg ytigiiy huïdibi tumb ma Dios, huïdibi tú'ciy naybaatip miid Melquisedec.

¹⁶ Ca'p Jesucristo yajtungbijci co huingapxp je mayjäy ma Dios miid je cötujcin huïdibi minaamb co yi' y'amigügtijc pátip yi' jadu'mbi tung, je huïdibi ajcxy yjugy'ajtin cixip tigoyip. Hue' je Jesucristo chinaayin yjugy'ajtin ca' ycixipy ytigoyipy ni mina, paady ycixp Jesucristo yajtungbijci huingapxp je mayjäy ma Dios.

¹⁷ Com miid je' ycixpi jadu'n Dios tïy'ajt yejcy co jadu'n ymina'ñ: Miich je' cham mhuingapxyp je mayjäy ma ich. Tüg nax miich mhuingapxin nej Melquisedec anajty yhuingapxy.

¹⁸ E jadu'n je oga'nbi je ane'min cötujcin huïdibi Moisés yejc, ca' y'octuni cham, ca' jac ti mic'ajt miidity co jaydëbi yajtzögipy jäy ajcxy y'alma.

¹⁹ Je Dios ycötujcin huïdibi Moisés jayhuim jecy'ajty, ca'p je' ni ti yaj'oybidzimy yajhuätzpidzimy. Miid je huingapxpi ycixpi huïdibi nmiid'ajtim cham jac'oy yi' huïdibi njijp'ijxim ma Dios.

²⁰ Co Dios Jesucristo yajtungbijcy, chi ñigapxpejty yci'm ayuc co yjanchity.

²¹ Jacjadyii ajcxy huïdibi anajty tungixp ma Dios ytijc, hue' je' ajcxy tungmooyi, e ca' Dios ñigapxpejty yi' ajcxy y'ayuc. Per co Jesucristo ytungbijcy, chi Dios ñigapxpejty yci'm'ayuc. Com jaybety jadu'n ma Dios ñecy ma jadu'n ymina'ñ:

Je Huindzin Dios ti ñigapxpety yci'm'ayuc, e ni mina ycajotmetzcïhuipy.

Jadu'n Dios nimay y'ung:

Miich mhuingapxamyb etz mgodinähuaryb je mayjäy ma ich huinixii huinitiempo. Jadu'n miich mdunipy nej Melquisedec ytuuñ.

²² Com Dios ñigapxpejty yci'm'ayuc co yjanchity co Jesucristo ytungbijcy, paady yi' Jesús yi' je' majamoy mic'ajtmoy je jemybi ayuc huïdibi yajhuim miid jäy ajcxy ycixpi, je jac'oybi cötujcin.

²³ Jacjadyii huïdibi anajty yhuingapxcixy ma Dios ytijc, nimay anajty ajcxy ooy. Com co tüg y'o'cy, chi huingbi ytigiiy ma je' ytung.

²⁴ Jesús com ca' yi' yjugy'ajtin ycixipy ytigoyipy ni mina, paady ca' ytung ixmach, etz ca' yi'ytungmöy ni pin.

²⁵ Miid je' ycixpi Jesucristo mic'ajt miidity jaydëbi yajnidzoocipy jäy ajcxy y'alma huinixii huinitiempo, pinjaty mibijctzooyb Dios ma Jesucristo yxi.

Jesucristo jëbi tunipy jadu'n, com yí yjugy'ajtín ca' ycixipy ytigoyipy ni mína. E yí Dios míbijctzodíib míid jáy ajcxy ycixpi jabom jabom huinixí huinítiempo.

²⁶ Je Jesús je' je' tūgpajc je míjtungmíidpi ma Dios, huídibi íich ajt nyajmay-jajtím, je huídibi míid huádz yjot huádz yhuinma'ñ, e ca' je' míidíty ni ti jíbicipi ni ti pocy. Je' ca' tūgnax y'ity míid pocytumbidíjc. Nígi je' ymíjity ycixity, ca'ydi jac tí huídibi yajpat tzajpjoty.

²⁷ Ca' Jesús yjadu'níty nej ajcxy jacjadyii huídibi tuun ma Dios ytíjc jecy'ajty, co yaj'óccixy iyujc, e je' ajcxy yejcpy huindzigi'ñ jabom jabom, míidüg co je' ajcxy ñayyajpocyñíhuächyíi, e chí jada' míid jáy ajcxy ypocy ycixpi. Jesús tūgtecypajc je' yejc huindzigi'ñ míid mayjáy ycixpi, co je' cí'm ñayyejci ma yí o'cín jadu'n nej tūg huindzigi'ñ.

²⁸ Je Dios ycötujcín huídibi Moisés yjayhui'm jecy'ajty, hue' y'ane'my co huen tungmóy jáy ajcxy huídibi pocy míid, co míjtungmoy ma Dios ytíjc. Chí jac'axam Dios yajhui'my jemybí ayuc jemybí cötujcín, e nígapxpejty yci'm'ayuc co yjanchíty. E míid je jemybí ayuc Dios tungmoy yci'm'ung, huen yajnicxip je míjpi tung ma yí y'it, je Dios y'ung huídibi íjtp huinixí ca' tí bocy míidíty.

8

Jesús yí je' je' míjhuingapxpi ma yí Dios y'ayuc jemybí

¹ Huídibi ooy nígi ycopícyíty, huídibi yajnimíydaacp, co íich ajt nmíid'ajtím pín xycodínaayím ma Dios, je' je' je' Cristo, je huídibi jíiby íjtp míj'ane'mbí tzajpjoty, jadu'n nipaady nej jíhuíy yí y'íñáy a'oy'amy ma Dios ymíjc.

² Jíiby je' ytuñ ma je janchypí Dios y'it ylugar, je amaaybí, huídibi oy-huindzigi'y íjtp. Je it huídibi Dios yajcoj, e ca' nmínaaním jáy ajcxy yajcoj.

³ Tūg'óciy pínjaty huingapxp ma Dios, yajníbicy je' paady, e copícyíty co cíyegípy ofrenda etz tíjaty huindzigi'ñ ma Dios míid jáy ajcxy ypocy ycixpi. Paady ooy ycopícyíty nañ jadu'n co Jesucristo yegípy ofrenda etz huindzigi'ñ ma Dios míid jáy ajcxy ypocy ycixpi.

⁴ Co Jesucristo íxyipy ya y'ocyajpaady naaxhuiñ, ni ycahuingapxy íxyipy mayjáy ma Dios. Com jíiní ya yajpaady pín huingapxip ma Dios ytíjc, pín yejcp ofrenda etz huindzigi'ñ jadu'n nej Moisés ycötujcín y'ane'my.

⁵ Jadayaabi huingapxpi ajcxy ytungíxy ma Dios ytíjc ya naaxhuiñ. Je' je' tūg íjxpejt nej Dios y'it jíiby tzajpjoty, jadu'n yí nipaady nej tūg anecpi huídibi tzomyb jíiby tzajpjoty. Co Moisés jecy'ajty Dios ytíjc je' cojí míid huit, chí Dios ñímaayi: “Cuendítun yajxon co anajty mgojy je tíjc tūgnax jadu'n nej je íjxpejt huídibi nyaj'íjx jíim copcíxy.”

⁶ Per je míjtung huídibi Jesús ytumyb ma Dios míid jáy ajcxy ycixpi, jac'oydung yí ca'ydi je tung huídibi je jáy ajcxy ytumyb huídibi míjtung míid ma Dios ytíjc ya naaxhuiñ. Com jemybí etz jac'oy etz jacmic'ajt míid je cötujcín huídibi Dios ymoy Jesús, ca'ydi je cötujcín huídibi Dios ymoy Moisés jecy'ajt. Com hue' je' jac'oy alma nídzocín Dios yaj'ahuaníy jáy ajcxy ma je jemybí cötujcín.

⁷ Co je jayíjp'atypí cötujcín huídibi Moisés ymooyí cayaj'oyíydaayi jáy ajcxy ypocy míid Dios, ca' yí íxyipy ycopícyíty je mímetzpi cötujcín huídibi Dios ymoy jáy huinjemy.

⁸ Per Dios y'íjx co je jáy ajcxy ca' yajxon cuydungíxy je cötujcín huídibi Moisés ymoy, jadu'n nej ymína'ñ ma yjaybetyíty ma Dios ñecy míid je' ajcxy ycixpi, ma jadu'n ymína'ñ:

Jadu'n je Huindzín Dios ymína'ñ: “Mimb xí tiempo ma huingbí cötujcín nmöhuíbich yí Israel jáy etz Judá jáy ajcxy.

- 9 Ca' y'ocjadu'niñ nej ñich ngötujcin huídibi nmooyich je' ajcxy y'ap yteedy jecy'ajty, je huin'it tiempo taabi nyajtzoñich ajcxy jim Egipto naaxjot. Ca'p je' ajcxy cuyduñ je cötujcin huídibi ajcxy nmooyich, e paady ca' nduñich cuendi y' ajcxy." Jadu'n ymína'ñ je Huindzin Dios.
- 10 Jadu'n je Huindzin Dios ymína'ñ:
Je cötujcin huídibi nyegaamybich ma Israel jäy ajcxy co anajty yjadu'mbi xii tiempo ti ñaxy, jadu'n je'. Nbidägibich ngötujcin ma y' ajcxy yhuinma'ñ, e jadu'n nipaady nej jihuñy ti njayich n'ayuc ma ajcxy y'ay yjot. E ñich y' ajcxy xyDios'adiib, e y' ajcxy njäy'adiybich.
- 11 Tüg'óciy ajcxy nejhuñhuipy pin ñich. Ni pin ji cayaj'ixpijipy pin je' je Huindzin Dios, ni pin, ni ymigüg, ni ymijñn ymidijc, ni pi'ctijc ni mij'anäctijc. Com nidüg'óciy ajcxy nejhuñhuipy pin ñich; ypi'city ymutzity, ymijjäyity, etz ymij'anäcity.
- 12 E ñich y' ajcxy nmeecxip yjibicjäy'ajtin, ni camina ngajac'ajihuñhuñybich ajcxy ypocy. Jadu'n Dios ymína'ñ.
- 13 Co Dios je' ycötujcin jemybi nimiydägy, je' je' co yaj'amijñyñi je jayijp'atpyi cötujcin. Je huídibi amijñyñip ca' je' y'octuunip, tzojc y' yaj'ijxtigoyaani.

9

Je Dios ytijc huídi ya naaxhuiñ etz Dios y'it huídi tzajpjoty

1 Je Dios ycötujcin jayijp'atpyi ymíid je' anajty ñidiy'ajt nej huaad ytuñ ma Dios ytijc ya naaxhuiñ, ma jäy ajcxy huindzig'ihuipy Dios.

2 Je Dios ytijc jadu'n je' ycojity. Je jayijpi cuarto hue' anajty xijity Lugar Santo, jiiiby anajty y'ity je candelero etz je mesa ma tzajcaagy y'ity ma Dios yhuinduu.

3 Jixci'py'amy ma je mimetzpi huit y'agiyducyity jiiiby jadüg'it huídibi xijip Lugar Santísimo (ma Dios ni'ixcidägy je jäy).

4 Jiiiby anajty tüg mij mesa ac tim ori je' anajty ma ajcxy ypoomjojccixy, e ma je' jim anajty y'ity tüg cajoon ac ori je' anajty yñinix huídityi. Jiiiby cajoonjoty anajty y'ity tüg tu'tz ac ori huídibi anajty míid je jicxy ijxpejt huídibi Dios Israel jäy ajcxy ymooy jecy'ajty. Etz jiiiby anajty Aarón ytajc huídibi huip huam. Etz jiiiby anajty je tzaa y'ity ma je' anajty ycijxjayity Dios y'ane'min.

5 Ma je cajoonnix jim anajty je querubines ñigojtüdyity huídibi Dios y'oy'ajtin míid. Je querubines anajty codinaayb Dios, e je' anajty ajcxy yajnídigooyb míid yqueec je cajoonnix ma ajcxy je huídigi'ñ ñi'py ypidacy míid jäy ajcxy ypocy ycixpi. Ca' huaad yjacyajnimiydacy mijcajee jadachambi tijaty huídibi anajty yajpatp jiiiby ma Dios ytijc.

6 Jabom jabom co anajty jadu'n y'ijttäy ni'ixi', chi je huingapxpi ytigiygixy ma Dios ytijc ma je jayijpi cuarto, je Lugar Santo, tuñ ajcxy huindzig'i'ñ etz cuydungixy y' ajcxy ytiy'ajt míid Dios ycixpi.

7 Jimijt jimijt ma je mimetzpi cuarto huídibi je huit adiydujcp, jiiiby ytigiy tügtecypajc je huingapxpi huídibi jacmijtungmíid ma Dios ytijc. E co jiiiby ytigiy, chi midigiy huaj ñi'py, huídibi míid huindzigiy Dios míid ycim'bocy ycixpi etz míid tüg'óciy jäy ajcxy ypocy ycixpi etz míid ajcxy ypocy ycixpi co ca' nejhuñygyxy co ytundigoogyxy.

8 Míid jada ycixpi je Espíritu Santo xyajnejhuñyim co je tungmíidpi huídibi huingapxi je mayjäy ma Dios, ma ajcxy jacyajtungixy anajty je jayijp cuarto ma Dios ytijc, chi ca'ni je' anajty y'ahuächñi nej jébi pinjaty ytigiy ma je it lugar Santísimo ma Dios yhuinduu.

9 Je Dios ytijc huídibi ijtp anajty ya naaxhuiñ ca' je' yjéjity je janchypi. Hue' je' anajty ijxpejt'ajtp huídi Dios y'it'ajtpy tzajpjoty. Jiiiby je tungmíidpi

huindzigíy Dios m̄id ofrendas etz m̄id huindzigí'ñ. Per jada huindzigí'ñ ca' yajtigoy je pocytun̄i ma je jāy ajcxy yjot yhuinma'ñ.

¹⁰ Je judío jāy ytiy'ajt huídibi tuun ma Dios ytijc jecy'ajty, hue' je' ñigapxy caayin uuc̄in, etz jadu'n nej ajcxy ñayyajpocyñihuáatzigixy m̄id n̄i etz canaag costumbre huídibi ajcxy cuydumyb. Jadu'n ajcxy ytuñ ixti coon̄i Dios yajtigajztay t̄üg'óciy yí' ycötujc̄in.

¹¹ Per ti y'oy ya naaxhuiñ je Cristo, e yí' je' cham ijtp jacmijtungm̄idp̄i ma Dios, yí' ti m̄imiñ jemybi cötujc̄in jac'oybi. E yí' je' codinaayb je mayjāy ma Dios y'it tzajpjoty, je it jac'oybi jacmijp̄i, jacca'pxyp̄i, ca' nm̄inaanim jāy ti cojy, e ca' yaajity naaxhuiñ.

¹² Cristo ti ytigíy ma je Dios y'it, je lugar Santísimo. Ca' ti ytigíy m̄id co jiiby yajquëxiga'ñ pi'cchivo ñi'py o toro ñi'py, hue' yci'mni'py jiiby yejc̄py ma Dios. Jadu'n ti ytigíy t̄ügtecy tigíy huinix̄i huin̄itiempo, etz xyyajñidzocim ajt n'alma huinix̄i.

¹³ Ooy yjanchity co yí' toro ñi'py etz je chivo ñi'py etz yí' cuyjam co ajcxy nõccixy huaj n̄ix ma je Dios ojadajtac, co ajcxy je pocyjāy yajñihuäxcixy je ni'py etz yajñix̄idujtcixy je cuyjam ym̄id mic'ajt co yajpocyhuáatzigixy ñin̄icx, per jotjoty ca' yajhuäch.

¹⁴ (Je huingapxp̄i huídibi tumb ma Dios ytijc ya naaxhuiñ ca' ymadägy co jāy yajpocyhuädziipy m̄id toro ñi'py), Jesucristo ñigi' ti ymadägy yajpocyhuäch jāy ajcxy m̄id yci'mni'py. Com Jesucristo ym̄id je Dios yjihui'ñ ymic'ajt huídibi ca' ycixipy ytigoyipy ni' m̄ina, chi ñaygíyeyci ci'm ma Dios m̄id Dios yjihui'ñ ymic'ajt, jadu'n nej t̄üg huindzigí'ñ huätzp̄i, com ca' ni ma ni ti tundigoy. E m̄id yci'mni'py Jesucristo xyajhuaatzim je jib̄icp̄i ma ajt njot nhuinma'ñ, ca'ydi ndunim huídibi Dios ca' jāygidägy, e jadu'n ajt huaad ndunim ma je Dios juugyp̄i ytung.

¹⁵ Paady yí' Jesucristo yí' je' huingapx'ajtp ma Dios m̄id ñch ajt ycixp̄i m̄id je jemybi ycötujc̄in huídibi Dios yajhui'm. Yí' Jesucristo co y'o'cy, yí' ajt je' nbocy xymeecxim t̄ibi ndundigooyim ma je jayijp'atyp cötujc̄in huídibi Moisés jayhui'm. E jigix pinjaty Dios ti yhuin'ixyii, jēbi ajcxy yc̄idigíyii je tz̄inaydac ma jēbi n'ijtim huinix̄i. Je tz̄inaydac huídibi Dios ti xy'ahuan̄iyim.

¹⁶ Co t̄üg jāy j̄ijp'ixy y'o'cin, e yajcojy t̄üg testamento, ooy ycopicyity co yajnejhuíhuipy pen janch je' ti y'ögy je pin yajcoj je tiy'ajt jigix je' ytigíhuipy tumbi je tiy'ajt.

¹⁷ Co t̄üg jāy j̄ijp'ixy y'o'cin e yajcojy t̄üg testamento, ca' je' ti mic'ajt m̄idity je testamento pen jugy'ajtni pin je' anajty ti yajcojy. Huin'itni janchity co anajty ti y'ögy, huin'it je testamento mic'ajt m̄idity. Je jemybi tiy'ajt huídibi Dios xyajhui'my jadu'n yí' nipaady nej jāy testamento yajcojy co anajty j̄ijp'ixy je y'o'cin, e co Jesús y'o'cy, huin'it mic'ajt moy je Dios ytiy'ajt je jemybi.

¹⁸ Paady ycixp̄i jecy'ajty co Dios Moisés moy cötujc̄in, yajtzoobaat je' m̄id iyujc ñi'py.

¹⁹ Moisés je' capxhuäcx je Dios ytiy'ajt ma t̄üg'óciy mayjāy. Chi jada' huijtzigy t̄üg lana tzaptzp̄i m̄id t̄üg quipy aacx huídibi ooy oy yxuugy. Je' yajxooc ma huaj mang ñi'py etz chivo ñi'py teemhuidity m̄id n̄i, chi Moisés yajñihui'ch je libro m̄id je ni'py, je libro huídibi anajty ti capxy etz nañ jadu'n jāy ajcxy yajñihui'ch je ni'py.

²⁰ Co Moisés jadu'n ytuuñ, chi ym̄inañ: “Jada je' je ni'py huídibi yajtzoobatp je ane'm̄in je tiy'ajt huídibi Dios ti yecy ma miich ajcxy.”

²¹ Moisés nañ jadu'n ñi'pyñihui'ch je cochac tijc ma anajty yDios ojadajt̄cixy, e t̄üg'óciy tumbajt huídijaty jiiby tumb.

²² Dios y'cötujc'in, je jecy'ip, y'mina'ñ co tüg'óciy hu'idijaty yajtung'ixyp co Dios ojadajt'icixy, cop'icy yajhuädzi'py m'iid ni'py. E pen ca' ajcxy teemy yocy ni'py, Dios ca' huinmecxa'ñ y' ajcxy y'pocy.

Co Cristo y'o'cy m'iid ajt nbocy y'ixpi, y' yajnicxy ajt nbocy

²³ Ooy jada anajty y'cop'icy'ity iyujc ñi'py huindzigi'ñ, jigix y'huädzi'p hu'idijaty tumb ma Dios y'tijc ya naaxhuiñ, je hu'idibi i'jxpejt'ajtp anajty nej Dios y'it jii'by tzajpjoty. Per je Dios y'it hu'idibi jii'by tzajpjoty choj'c'py jac'oybi huindzigi'ñ ca'ydi hu'idi ya naaxhuiñ.

²⁴ Com Cristo ca' je' y'tig'iy ma Dios y'tijc hu'idibi jäy ajcxy ti cojy. Je tijc hu'idibi jäy ajcxy ti cojy, je' je' ñigojtuut'in je it lugar janch janchyp' hu'idi jii'by tzajpjoty. Cristo tig'iy ma je Dios y'it y'lugar jii'by tzajpjoty, ma je' cham xycodinaayim ma Dios y'huinduu.

²⁵ Je judío m'ijtungm'iidpi hu'idibi hu'ingapxp ma Dios y'tijc, huinjim'ijty y'tig'iy ma je Dios y'tijc co yecy ni'py hu'idibi ca' ci'mni'py'adyii. Cristo ca' y'i' ñay'ahuani'yii y'ög'ipy canaag'oc, j'eyi tügtecypajc y'tig'iy ma Dios y'it m'iid y'ci'mni'py.

²⁶ Co ixyp'py ca' y'jadu'n'ity, canaag'oc Cristo ixyp'py patni chaachy'öcin maabi naaxhuiñ'by chondagy. Per jadachambi ma xii tiempo y'cixaani y'tigoyaaani, Cristo tügtecypajc ñayguëx'ici ya naaxhuiñ, jigix codinähui'py tüg'óciy jäy ma Dios m'iid ajcxy y'pocy y'ixpi. Jadu'n Cristo tuuñ jigix yajtigoy'ipy pocy'atunii.

²⁷ Dios ane'm'in pidac ya naaxhuiñ co nidüg nidüg jäy paad'ip y'i o'cin tügtecypajc. E Dios ti pidägy je xii je tiempo mina t'yduna'ñ nidüg nidüg jäy m'iid y'pocy y'ixpi.

²⁸ Je Cristo jotcujc tügtecypajc nayyejci ma je o'cin co yajpocyñ'ihuaatztäy je mayjäy. Chi jada' ñayguëx'iga'ñyii je m'imejtz'ocpi ya naaxhuiñ, e ca' nm'inaanim co yajpocyñ'ihuaatzaan'ip jadüg'oc je mayjäy, hue' je' nihua'namyb y'cohua'namyb tüg'óciy pinjaty j'ijp'ijxip cixy'jot huin'jot co je' miina'ñ m'iid y' ajcxy y'ixpi.

10

¹ Je Dios y'cötujc'in hu'idibi Moisés jayhu'i'my jecy'ajty, hue' je' anajty ñidi'y'ajt je oybi hu'idibi miinamb. Ca'p je' anajty y'j'ity je oybi. Paady je cötujc'in hu'idibi Moisés y'jayhu'i'm ca' je' j'ebi huädz yaj'ahuimbity pinjaty pocy y'tumb, pinjaty m'ijhuäcp anajty ma Dios m'iid je iyujc hu'idibi ajcxy Dios yajhuindzigi'yb, hu'idibi y'tun'ahuimbijtcixyp jim'ijt jim'ijt.

² Co ixyp'py je cötujc'in y'ocmadägy hu'idibi Moisés y'jayhu'i'm yaj'ahuimbity ixyp'py huädz ajcxy je pocy y'tumbi, ca' ixyp'py je jadu'mbi huindzigi'ñ y'ocyajtuuni jim'ijt jim'ijt. Com pin je jadu'mbi huindzigi'ñ yejcp, co ixyp'py je' y'pocy yajnicxtäy, ca'p je' ma ñayjihu'ihui'yb ti bocy m'iidity jadüg'oc.

³ Co jadu'n yaj'öccixy je iyujc m'iid y'pocy y'ixpi, je' je' je t'y'ajt co aj'ihu'iygootigixy y'pocy jim'ijt jim'ijt.

⁴ Com y'i huaj mang ñi'py etz y'i chivo ñi'py ca' m'ic'ajt m'iidity co pocyajnicxtähui'py nim'ina.

⁵ Paady co Cristo y'miñ ya naaxhuiñ, chi nimay je Dios:

Ca' miich ni ti huindzigi'ñ mdzojcn'i ma y'miñ iyujc'ögy, ti miich xyñi'ix'iyich tüg nin'ix.

⁶ Ca' m'ocjägidaacni huindzigi'ñ iyujc hu'idibi yajno'cp. Ca' miich m'ocjägidaacni co jäy xyajhuindzigi'y iyujc m'iid y'pocy y'ixpi.

⁷ Chi nm'ina'ñich: “Dios, cha nm'iiñ'ich jigix miich mdzojcn'in yajcuydun'ipy, jadu'n nej yajybety'ity ma miich mnecy m'iid i'ich y'ixpi.”

⁸ Tim jayijp, Cristo ymına'ñ co Dios ca' octzojcnı, ni cajäygidägy je iyujc ögy huıdibi yajhuındzigııyıp, ni je huıdibi yajno'cp, jigix je pocyñicxtähuıpy, oy yı' yjajëjity huıdibi ñıgapxy yajtunıpy ma je Dios ycötujcın huıdibi Moısés yjayhuı'm.

⁹ Chi jada' jadüg'it yjaybetyıty co Cristo jadu'n ymına'ñ: “Cha ñch nmiiñ, jigix miich mdzojcnı yajcuydunıpy, miich huıdibi Dios'ajtp.” Hue' mınaanı, yajtigoy je cötujcın huıdidi ane'mb co jäy ajcxy huındzigııy iyujc müd ypocy ycıxpi, etz mic'ajt mo' je jemybi cötujcın huıdibi Jesucristo xymooyım.

¹⁰ Dios jadu'n ti xyajhuaatzım ajt nbocy, com Jesucristo ti tuunı Dios chojcnı co ci'm ñinıcx tügtecpajc yejcy ma yı' o'cın müd tüg'óciy jäy ypocy ycıxpi.

¹¹ Tüg'óciy judıo sacerdote huıdibi tungmıd ma Dios ytıjc jabom jabom jadu'n tun'ahuımbijtcıxy tügpi huındzigı'ñ, huıdibi ni camına yajnicxtaayi jäy ajcxy ypocy.

¹² Yı Jesucristo tügtecpajc yı' yejcy ñinıcx ma yı' o'cın huınıxıı huınıtiempo, chi jada' y'ixtacy a'oy'amy ma Dios ymıjc ma ane'mdäy tüg'óciy.

¹³ Jiıby tzajpjoty Jesucristo cham y'ahuıxy, ixtı coonı Dios yı' ymıdzıp mımadaactaayıp, e jadu'n ajcxy nipaadıpy nej jihuiy Jesucristo ytecpocxpejt.

¹⁴ Müd tügpajc je huındzigı'ñ huıdibi Jesucristo yejc, tudägy yaj'ahuımbijttäy huınıxıı huınıtiempo pınjaty ti ypocyhuäch.

¹⁵ Yı Espıritu Santo nidıy'ajtp ma ñch ajt jadu'n nej Cristo ti tuñ. Com jaybety miiñ ma Dios ñecy ma Dios jadu'n ymına'ñ:

¹⁶ Je huın'it xıı je huın'it tiempo nyajmıhuı'maamybıch je Israel jäy jemybi ayuc jemybi tıy'ajt. Nbidägıbıch ngötujcın ma ajcxy yjot, e njayamybıch ngötujcın ma ajcxy yhuınma'ñ.

¹⁷ Chi jac'axam Dios ymına'ñ:

Ni camına njäymedzaanıch ajcxy ypocy, etz jadu'n nej ajcxy ytundıgooy.

¹⁸ Co je pocy ti yajhuınmecxtäy, ca'p ycopıcyıty yjacyajtunıpy tijaty huındzigı'ñ müd pocyhuınmeecxın ycıxpi.

Chojcpy nmıhuıngoonım yı Dios

¹⁹ Paady miich ajcxy mıgügtıjc, jëbi ñch ajt ndıgııyım agujc jotcujc ma Dios yajpaady müd co Jesucristo ti temy ti yocy ñı'py müd ñch ajt nbocy ycıxpi.

²⁰ Cristo ti yaj'ahuäch je nıı'aa je tü'aa müd ñch ajt ycıxpi müd yci'm ninıcx, je nıı'aa tü'aa jemybi oybi huıdibi tigııyb ma Dios y'ıt. E je' yñinıcx jadu'n nipaady nej je huit huıdibi anajty adujcp je Lugar Santıssımo ma Dios ytıjc ya naaxhuiñ, je huit huıdibi cııchhuäch co Cristo y'o'cy.

²¹ Jesucristo yı' je' je mıjtungmıdpi huıdibi xycodınaayım ma Dios ytıjc jiıby tzajpjoty.

²² Paady ycıxpi jëbi nmıhuıngoonım Dios müd oyjot oyhuınma'ñ, etz müd je mıbıjcnı janchypi. Cristo ajt ti xyajhuaatzım njot nhuınma'ñ co ñı'py temy yojcy müd ajt nbocy ycıxpi jigix ca'ydi nayjihuiyım pocymıd, jadu'n nej jihuiy ti ndziıhuım müd huädz nıı.

²³ Tzoc tudägy n'ıjtım ma nmıbıjcnı, ca' nyajtigajtzım nmıbıjcnı, com Dios cuydunıpy yı' tııbi xyaj'ahuanııyım.

²⁴ Tzoc nhuınma'ñypıdaacım co njot'amıjmooyım ajt nmıgügtıjc, jaydëbi naychojcnı nayjihuiyım mıñ xyıpy, e nduunım oyjäy'ajtı.

²⁵ Ca' n'ıxmajtzım je nııyöymugıı, jadu'n nej ajcxy nijëjity costumbre müdity co ca' ajcxy yöy ma naymujctac. Nıgı tzoc nayjot'amıjmooyım, e jadu'n nej cham yaj'ıjxnı co yhuıngoonı ma je Huındznı Jesucristo ymınaanı jadüg'oc ya naaxhuiñ, chona'ñ tzajpjoty.

²⁶ Pen ñch ajt jacpocytunım tzojcnıgıxy ma anajty ti nejhuııyım Dios ytıy'ajt, ca'p ji huıngbi huındzigı'ñ huıdibi xyajpocyhuaatzım.

27 Je' janchtiy njacjijp'ijxim mïid tzig'iñ jihu'iñ je tzaachypi co anajty Dios xtyidunim, e xypidaacim mijjinjoty huïdibi yajhuindigoydähuamb Dios ymidzip.

28 Co pin cacuyduun Dios ycötujcin huïdibi Moisés yjayhui'm, e jim metz o tugig testigo co yjadu'nity, yajmoy je' y'o'cin ca' mïid'ajty ti pa'ayoohuin.

29 ¿Nej miich ajcxy minaangixy? ¿Nej cay jac'öctiy je tzaachypi mihuaad'ajtcixy? Je pinjaty ca' ixañ Dios y'ung etz nixiici yajxiici Cristo ñi'py huïdibi yajpocyñihuaatzp, jadu'n nej je jemybi ayuc yminañ huïdibi Dios yajhui'm. Etz nañ jadu'n ajcxy ni'ojyigixy Dios yEspíritu huïdibi may'ajt oy'ajt tumb mïid je' ajcxy.

30 Nejhuïyim co je Huindzin Dios ymina'ñ: "Ich xypatp ndzaachytunipyich jäy ajcxy mïid ypocy ycixpi. Ich yi' nyajcomidohuipy ajcxy ypocy." Etz nañ jadu'n yjaybetyity ma Dios ñecy: "Yi Huindzin Dios yi' yjäy tyidunipy."

31 ¡Ooy chach mij y'ayo'nity pen je Dios juugypi xychaachytunim mïid ajt nbocy ycixpi!

32 Per ajihuïyigixy miich ajcxy je xii je tiempo tiibi ñaxy, je taabi miich anajty ajcxy ti xycidigiyigixy je tiy'ajt janchypi, ñipaty je' anajty nej tüg tiicxin jajin ajcxy mïidity. Ti ooy mhuindinaaygixy mijptinaaygixy tzaachypi ayo'n mïid yi mmibijcin ycixpi.

33 Nijëjity miich ajcxy ti myajhuingapxnajxcixy, e ti myaj'ojcixy mayjäyduum. Nañ jadu'n jacjadyii ti abaatcixy tzaachypi jadu'n nej je tiibi ajcxy ooy yajzaachytungixy.

34 Ti miich ajcxy myajtungixy pa'ayo'n ma pinjaty anajty pujxtigotyip, e janch agujc jotcuyc ajcxy ti myajtungixy mecxtujcin co ajcxy xypijci tijaty anajty ajcxy mïid. Nejhuïyim co jii by tzajpjoty miich ajcxy mïidity ti jaty jac'oybi huïdibi huinixi huinitempo ijtp.

35 Jacmijpidaaccixy Dios, ca' mjotmetzcixy. Co mmijpidaaccixy Dios, huin'it ajcxy mbaadipy oybi may'amy ma Dios.

36 Chojcyp co miich ajcxy myajtungixy mecxtujcin co mguydunaangixy nej Dios tzocy, e Dios xyajcidigiyigixy huïdibi yi' ti ahuanïy.

37 Jaybety jadu'n ma Dios ñecy ma jadu'n yminañ:

Tzojc, janch tzojc ymiina'ñ je huïdibi tzonamb tzajpjoty, e ca'p je' jecyñity.

38 Jadu'n Dios ymina'ñ:

Pinjaty ich ti ngöbicy co ytudägyjäyity, tzinähuip je' mïid ymibijcin. E pen ixtigihua'cp ma ymibijcin, ca' jadu'n njotcuyc'adipyich mïid je'.

39 Ca'p ich ajt njëjity huïdibi ixtigihua'cp ma nmibijcin, e ytigoy y'alma, je' ich ajt pin mibijcp, e jadu'n n'alma paadipy nidzoocin.

11

Yi mibijcin

1 Jotcuyc najjihuïyim jadu'n co huïdibi nmibijcin janch yi', oy co ca' n'ijxim. Je huïdibi nmibijcin je' xymooyim jotcuyc'ajtin mïid huïdibi njijp'ijxim ma Dios. Je huïdibi nmibijcin nejhuïyim co janch janch jadu'n, oy ca' n'ijxim.

2 Com mïid co ajt nmij'ap nmijteedy ajcxy mibijci Dios y'ayuc paady Dios cöbijcy ajcxy jadu'n nej tudägyjäy.

3 Mïid ajt nmibijcin ycixpi nejhuïyim co Dios oyduñ tüg'öciy huïdibi jii'ajtp mïid y'ayucti'ajty, jigix huïdibi cham n'ijxim je' yi' yaj'oyiy huïdibi ca' yaj'ixy.

4 Mïid co Abel mibijcy Dios, paady Abel ymoy Dios huindzig'iñ jac'oybi ca'ydi Caïn, e Dios cöbijci Abel yhuindzig'iñ, e mïid je' ycixpi Abel ooy ycömaybidzimy ma Dios co anajty ytudägyity. E jadu'n oy Abel ti yja'o'cini,

jadu'n nipaady nej jihuïy yjacmïydägyñi chambaad. Com mïd je mïbijcïn huidibi anajty ymïd yejc ijxpejt ma ïich ajt.

⁵ Mïd co Enoc mïbijcy Dios paady yajnicxi jadügpï tzïnaydac ni yca'o'cy, ni ca' ajcxy paty, com Dios anajty ti yajnicxyii. Jadu'n ymina'ñ ma yjaybetyity ma Dios ñecy, ca'ni anajty yajnicxyii: “Dios jäygidacpy anajty Enoc chinaayïn.”

⁶ Pen ca' nmïd'ajtm mïbijcïn ni jadu'ñyi, ca' Dios jäygidägy ajt ndzïnaayïn. Com co nmïhuingonaanim Dios, hue' tzocy co nmïbijcim co Dios yjijity, e co yaj'ahuimbidity oybi mïd pin mïbijcip.

⁷ Mïd co Noé mïbijcy Dios, paady Dios ñïmaayi jayijp co ytuna'ñyii yjada'ñyii mïjngom huidibi anajty ca'ni yaj'ixy. Co Dios ymïgapxi, chi Noé yjotmaybaady e yaj'oyiy je barco ma yi' etz y'ung y'anäg ñïgomdzögipy. Mïd co anajty Noé mïdity mïbijcïn, paady yajpocycäy je naaxhuiñyäjy ajcxy ca'pi ymïbicy. Chi Dios cöbijcy Noé jadu'n nej tudägyjäy mïd co mïbijci Dios y'ayuc.

⁸ Mïd co Abraham anajty Dios mïbicy, paady Dios yhuin'ijxi e ycapxymïdouhui. Chi je' choñ ma ñaax ycajpin ñicxy ma je it lugar huidibi Dios anajty möhuaanip co je'adïyb. Choñ, ni ca' anajty nejhuïy ma ñicxy.

⁹ Mïd co Abraham mïbijcy Dios, paady chinaydacpijcy nej tög huingjäy ma je naax huidibi Dios yaj'ahuanïyi, huidibi ca' yjējity. Chinay ma huittijc, nañ jadu'n ajcxy y'idïch Isaac etz Jacob huidibi ajcxy nañ jadu'n Dios yaj'ahuanïyi je naax.

¹⁰ Abraham je' anajty y'ahuijxyp mina jëbi chinaydacpijcy ma Dios y'it ylugar huidibi jadu'n nipatp nej tög cajp huidibi mïd y'ijx ta'tzpijcy y'oyduñity, je huidibi Dios ñïhuinmayïy, je huidibi Dios yajcojy yaj'oyïyb.

¹¹ Sara hue' anajty pumäy, ti anajty ymïjäyïyñi, ti ñajxni tiempo mina jëbi y'ung'ixy. Per mïd co mïbijcy Dios y'ayuc huidibi ti ñïmaayi co y'ung'ixa'ñ anajty, chi paty mijaa co y'ungdzïmïgip. E chi y'ung'ijxy com ymïbijc co Dios anajty cuyduna'ñ tiibi ahuanïy.

¹² Mïd tügpi jäy, je Abraham, ti choondacy tügpijcy y'amïgügtijc huidibi oy ti ymayïy. Abraham, oy anajty je' ti yjahuingoni mina y'ögaani, chi ooy y'ung y'anäg, y'ap'ung y'apmang janchmay paty, jadu'n ymayity nej madza' etz ymayity nej pu' ma mejypa', janch ni ycamïcho'nity.

¹³ Tüg'ócïy je jäy ajcxy huidibi ya yajnimïydacp, öctay ajcxy ni ycacïdigïyï je tzïnaydac huidibi anajty Dios ti yaj'ahuanïyii. Mïd co ajcxy mïbijcy Dios, paady nejhuïy ajcxy co jacjiini Dios ymöhuhïyb je huidibi ti yaj'ahuanïyii. Com ymïbijc ajcxy Dios, paady jotcuyc ñayjihuhïyi co Dios möhua'ñyii jacjiini huidibi ti yaj'ahuanïyii. Yminañ ajcxy co anajty y'adzïnaaygïxy ya naaxhuiñ.

¹⁴ Pinjaty jadu'n minamb co adzïnaaybi ajcxy yajpaady, hue' yajhuimbïdzïmy co chinaydac yjogy'ajttac ajcxy y'ixtaayb.

¹⁵ Co ixypïy ajcxy jäymejtzó'cïgïxy je naax ma anajty ti choongïxy, janch ycahuimbijty ajcxy jim jadüg'oc.

¹⁶ Per je' ajcxy ñïgi anajty nijot'ajtcïxy it lugar jac'oybi, je' je' je' tzajpjoty. Mïd jada ycïxpï Dios ca' yi' cho'yduñ co ñaydiyï Dios ma je' ajcxy. Com ti ni'ixïyï ajcxy chinaydac jïby tzajpjoty.

¹⁷ Abraham mïbijcy Dios, e co Dios Abraham y'ijxmajtzi, chi yajmïñ Isaac co anajty yajhuindzïgïhua'ñ Dios. E janch cïxyjot je y'ung tügpaic anajty yecy, je y'ung huidibi Dios ti yaj'ahuanïyii anajty.

¹⁸ Dios ñïmay Abraham co mïd Isaac mïd'ada'ñ may y'ap y'oc.

¹⁹ Abraham yhuinmaayb anajty ooy co Dios tügpaic cötujcmïdïp yajjugypïgy öcpi. Paady jëbi ïich ajt nmïnaanïm co Abraham ycïdigïyï jadüg'oc y'ung co anajty ti yjugypïcy co anajty ti y'ögy.

²⁰ Isaac mibijcy Dios, paady Isaac Dios mibijctzoy miid Jacob etz Esau ycixpi co huen ajcxy oybi paadip ma je tiempo huidibi mim cidacni.

²¹ Jacob ymibijcy anajty Dios, paady co anajty y'ogaani, chi ahuaniiy conuucxin ma nidüg nidüg José y'ung y'anäg. E jadu'n Dios ooy huindzigiiy ojadajty yam ñaygodajc'adyii miid ytajc co anajty ooy ti ymijjiiyñi.

²² José co anajty Dios mibicy ma anajty y'ogaani, yminañ co Israel jäy ajcxy anajty ypidzimaangixy comjegy jim Egipto, chi yajhui'my tiy'ajt nej ypajc ytuniiyb co anajty choñ ajcxy jim Egipto.

²³ Miid co anajty ajcxy mibicy Dios, paady co Moisés yma'xung'ajty, chi ytaj yteedy yützi tugiiig po'. Com co ajcxy ijxy co anajty ooy y'oyity je ma'xung, ca' ajcxy anajty tzigiiy je rey y'ane'min co anajty yaj'öctähua'ñ tüg'öciy ungma'xung yeydijcpi.

²⁴ Miid co Moisés mibijcy Dios, paady co oy ymij'anäccojni, ca' tzojcy co ñaydijiiyb co rey ñiix y'ung'adiib.

²⁵ Hue' janchtiy Moisés ñigi nijot'ajty co ayo'n tzaachypi minaxipy yaj-naxipy quipxy miid Dios yjäy, ca'ydi co nixondägipy je jugy'ajtin ma je rey ytiic huidibi Dios ca' jäygidägy.

²⁶ Moisés ñigi ñayjihuiiyi jotcuyc co tzaachypi ayo'n anajty minaxy yajnaxy miid Cristo ycixpi, ca'ydi co miid'ajttähuiipy jugy'ajt comeñ'ajt jim Egipto. Com Moisés ti anajty yhuinma'ñypidägy co Dios yega'ñ je oybi.

²⁷ Miid co Moisés mibicy anajty Dios paady choñ jim Egipto, ni catzigiiy co anajty rey yjotmädy, jadu'n y'ijty tudägy nej jihuiiy ixy je Dios ca'pi yaj'ixy.

²⁸ Miid co mibijcy Dios paady Moisés tuuñ je pascuaxii, chi ni'ane'mdiiy co huen tijc'aguu tüg tüg yajni'pyiiy, jigix co je ángel huidibi yaj'öcp, ca'p je' je israelitajäy y'ungoob yaj'o'cipy.

²⁹ Miid co ajcxy mibijcy Dios paady je israelitas ajcxy yajnaxy je tzaptz mejy jadu'n nej jihuiiy ñajxcixy huinditztuuy, e co ajcxy je Egipto jäy nañ jadu'n yjanaxañ, cijx ajcxy ñii'o'ctäy.

³⁰ Miid co ajcxy mibijcy Dios, paady ycidäday je poch ma je Jericógajp, taab anajty je israelitas ajcxy ti jühuidijtcixy huixtujc xii.

³¹ Miid co Rahab, je töxyjäy jibic tzinaaybi, mibijcy Dios, paady ca' y'o'cy quipxyi miid je huidibi anajty ca' capxymidoogixy Dios. Com co je' yajjättacy ma ytiicn je huidibi anajty ti choongixy ma Israel jäy ajcxy anajty yajpaady, co anajty ayüch ameech yajciiyögyixy yajtecyyögyixy Canaán naaxjot.

³² ¿Ti njacmiydägibich? Nyajtigoy'idaamybich tiempo co nimiydägibich Gedeón, Barac, Sansón, Jefe, David, Samuel, e jacjadyii Dios y'ayucnajtzcaxiiybi.

³³⁻³⁴ Miid co ajcxy mibijcy Dios, paady ymimadac ajcxy ymidzip canaag picy, ane'my ajcxy yajxon yi cajpjäy, ypaat ajcxy pubejtin huidibi Dios anajty ti yaj'ahuaniiyigixy. Yaj'adujc ajcxy caa y'ahuac, yajxeem ajcxy jin huiidi anajty ooy ymijity, tzooc ajcxy co anajty yaj'ogaangixy miid espada. Pinjaty anajty pumäyip ypaat je' ajcxy ymic'ajt ymijaa, mij je' ajcxy ooy y'ijtcixni ma chiptungixy, e ymimadactay ajcxy maymidzip.

³⁵ Jim anajty töxyjäy yjajtigixy huidibi ajcxy cidigiiyi y'ung juugy huidibi anajty ti jugypicy co anajty ti y'ögy. Jadyii ajcxy y'o'cy ahuoni' agidzi', ca'p ajcxy paty nidzoocin. Jadu'n ajcxy paty o'cin, jaydëbi patcixy jugy'ajtin etz tzinaayim jac'oybi ma Dios.

³⁶ Jadyii Dios y'ayucnajtzcaxiiybi ooy ñixiici yajxiici, yajci'ajty, etz tzumy mach ypujxtijc'iñäy.

³⁷ Jadyii Dios y'ayucnajtzcaxiiybi y'o'cy ajcxy tzaagögäch, jadyii yaj'ajidiiy ajcxy janch tim cup y'ijxmajtzi ajcxy, jadyii yaj'o'ci miid espada. Ymiñ xyijpy

xii yaa yhuudijtcixy ymiiid ajcxy ñinixc yüch miiid cöbixy'ac etz miiid chivo'ac, ayoob jäy ajcxy, jotmay miiid, yajtzaachytungixy yajca'oydungixy.

³⁸ Yi jadu'mbi Dios y'ayucnajtzcaxiiybii ajcxy ni je naaxhuiñyjäy anajty camihuaadity. Miiid ymidzip pahuidijtcixy, paady yhuudijtcixy anajty titznaaxtuum etz yuugjoty, chinaaygixy naaxpa'tci'py etz majaty ang.

³⁹ Nidüg'óciy je' ajcxy oy cömay ajcxy yjanajxy miiid co mibijcy ajcxy Dios, ca' ajcxy paty tiibi anajty Dios y'ahuaniiy.

⁴⁰ Com Dios jac'oybi je' anajty yegamyb miiid iich ajt, paady ca' ajcxy paty je oybi tiibi Dios y'ahuaniiy. Ti anajty Dios nihuinmayiiy co yajca'pxaani yi' ajcxy ytudägy'ajtin quipxyi miiid iich ajt co Cristo y'o'cy miiid iich ajt nbocy ycixpi.

12

Tzoc iich ajt nhuinma'ñybidaacim ma Jesús

¹ Com nmiiid'ajtim canaag iixpejt nej jäy jecy'ajty mibijcy Dios, paady iich ajt jadu'n nipaady nej jihuüy huinduy jajixci'py nmiiid'ajtim jäy huidibi ti yajniguëxigxy ymibijcin. Paady ycixp tzoc ahuing pidaacim je huidijaty xy'adzijpim ma ajt nmibijcin, e nañ jadu'n tzoc ahuing pidaacim je pocy huidibi xyajhuinma'ñydidgooyim, e tzoc naymic'ijxim cuydunim yi tiy'ajt miiid mecxtujcin ma ajt ndzinaayin, jadu'n nej jäy ñaymic'ijxigixy co nay-boyicquixigixy.

² Tzoc nhuinma'ñybidaacim ma Jesús. Jim iixpejt nbaatim ma Jesús nej jëbi nmibijcim Dios. Jesús yi' je' ti xyajnejhuüyim Dios ytiy'ajt. Yi Jesús yi' y'ayoo anajty ma je cruudz, ni ca' yi' tuñcuendi je jadu'mbi o'cin oymidzo'yduunip. Com co Jesús ñejhuüyb anajty co jadu'n y'oc'ayoo huüpy, chi ypaadipy jotcujc'ajtin ma Dios y'ane'my. E cham je' yajpaady ma Dios ymijc ma Dios y'ane'mdac.

³ Huinmaaygixy miich ajcxy je Jesús y'ijxpejt, nej pocyjäydijc chaachytungixy etz ñi'ojiiygixy, etz ca' y'ixaani, paady ca' mdziijpcigixy ni mgamijotmetzciiygixy.

⁴ Ca'ni miich ajcxy ayo'n tzaachypii myajnaxy mabaad ni'py ajcxy mxiiibidyii jadu'n nej Cristo yjajty.

⁵ ¿Nej ti miich ajcxy mjäydidgooygixy je capxhuijin huidibi Dios ti xy-mooygixy nej jihuüy yci'm'ung? Jadu'n ymina'ñ ma Dios ñecy:

Miich n'ungich, ca' mbidägy nej jihuüy ca' ytim ytiijity je tzaachypii huidibi Dios miiid xycapxhuijy, ni ca' mjetmetzciihuüpy co xyaj'ójipy.

⁶ Dios ycapxhuijpy yi' pinjaty chojcpy yjihuüyb. Dios chaachytumby yi' ajcxy co ytundigooy, pinjaty yi' ti cöbicy nej jihuüy yci'm'ung.

⁷ Mimadaaccix miich ajcxy je castigo, com Dios jadu'n yi' xymiidity ajcxy nej jihuüy yci'm'ung. ¿Nej ji jada' tüg ung, e ca' yteedy chaachytunüyb co ytundigooy?

⁸ Pen ca' miich ajcxy Dios ti tzaachypii xymooygixy, jadu'n nej yi' moy castigo tüg'óciy y'ungdijc y'anactijc, ca' miich ixypiy ajcxy Dios xy'ung'adyii tiydudägy. Jadu'n miich ajcxy m'idipy nej tüg pi'c'anäg huidibi yteedy ca' y'ixa'ñyii.

⁹ Jadüg nax, taabi anajty ajt nbi'cnity, iich ajt ndeedy ya naaxhuiñ xy'iihuijim xycapxhuijim anajty, e xychaachytunim co ca' ngapxymidoohuim nhuindzigiiyim ajcxy. ¿Nej co ca' huaad n'ijtim ane'my ma ajt ndeedy huidibi tzajpjoty yajpatp? E jadu'n jëbi nbaatim je jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy nimina.

10 Ich ajt ndeedy ya naaxhuiñ xy'ñhuijim xycapxhuijim anajty mñd jada conbi jugy'ajt ycixpi, jadu'n nej je' anajty ajcxy oy'ixy. Nañ jadu'n Dios ñch ajt xychaachytuunim mñd ajt n'oy'ajt ycixpi etz jigix nmñd'ajtim huádz jot huádz huinmañ nej Dios ymñdity huádz yjot huádz yhuinmañ.

11 Oy yjanchity co ca' ti tzaachypi ndzojcin ma yam nbaatim je tzaachypi, com ooy ndzachjihuiyim je tzaachypi, e ca' jotcuyc nayjihuiyim. Per pinjaty ixpijcpí Dios chojcin mñd je tzaachypi ycixpi, chi je' yhuimbizimñygyxy tüg jugy'ajtin tüdägypi etz jotcuycpi.

Je huídibi ayo'ngojp co Dios y'ayuc ngacöbìgaanim

12 Paady miich ajcxy jotmicpijccix ma mmibijcin, jadu'n nipaadip nej jihuiy myajpidiccixy mgi' tibi y'anucñyñi, etz mgoxcohuajc mic'ajt paady huídibi anajty ca' mic'ajt mñdity.

13 Ixtaaygix nii'aa tü'aa tñybi ma mdzinaayin, jadu'n nipaadip nej jihuiy yi mdecy huídibi mädip ti chögy, e camina jadüg'oc yhuídip.

14 Tzinaaygix mñd oyjot oyhuinmañ mñd nidüg'óciy jäy. Ca' mdúngixipy ti tzip. Mñd'ajtcix tüg tzinaayin huätzpi, pen ca' jadu'n mdungixy, ni pin ca'ixipy je Huindzin Jesucristo.

15 Ooy cuenditungixp co ni pin cajijpyöydüdiy je pubejtin huídibi Dios ti ahuanñy, jigix nañ jadu'n ni pin ycayajpaadipy janch mät yjot yhuinmañ, e yajhuindigoydäy yajmättäy jacjadyi ymügügtijc, tim jadu'n nej tüg ujtz ta'mbi ypa'mduñ.

16 Ni tüg miich ajcxy ca' huaad ti ayuc mñd'aty mñd huingbi töxyjäy huídibi ca' miich mdöxyijc'adyi. Ca' nañ jadu'n m'ixtijipy je ayuc huídibi Dios yajhui'my mñd miich ajcxy ycixpi, jadu'n nej y'idñich Esaú. Mñd tüg caayin uucin Esaú toocnax je huídibi anajty möhuaanip yteedy co y'unggoobity.

17 Miich ajcxy mnejhuiyb co Esaú tocy huídi anajty paatip co japadañ je conuucxin huídibi anajty yteedy möhuaanip, ca' jadu'n Dios cöbijcy, chi Esaú ooy yjayaaxni, per ca' anajty ñihuinmañ nej yjothuimbizimñd je' ycixpi tibi anajty tuñ.

18 Ca' miich ajcxy ti mjaty ti m'ixy, nej jecy'ajty yi israelitas ajcxy yjajty etz y'ixy co ajcxy mihuingoñ je cop Sinaí ma anajty Dios ti pidägy mij jin, ma anajty ooy yhuídzucy yjidity etz mijpoj mijtigoy ñaxy, ma anajty ooy y'agoodziy anaxy.

19 Ni mgamidoy ajcxy je trompeta ni je Dios y'ayuc huídibi anajty ajcxy je' migapxip. Pinjaty je' midou je ayuc ypijctzou ajcxy may'ajt co ca' huaad yjacmigápxiigyxy com ooy anajty chigñygyxy.

20 Je' je' anajty ycixpi co anajty ca' mñmadägaangixy je ane'min cötujcin huídibi anajty minamb: “Pin anajty ytecy pidacp ma yi cop, hue' yi' y'oyyaj'o'cnity cögäch mñd tzaa o mñd quipyjijpxu'ñ, oy ixypy y'iyujcity.”

21 Oy chigñyñi huídibi anajty yaj'ijxp, Moisés ci'm minaan: “Tziyuuybich yam mñd tziñiñ.”

22 Per miich ajcxy jadu'n nipaady nej jihuiy ti mmihuingoongixy yi cop huídibi yxi Sión etz je Dios juugypí ycajp. Je' je' je Jerusalén tzajpjotypí ma canaag mil je ángeles ajcxy yöymujccixy.

23 Ti miich ajcxy mmihuingoongixy ma ti yöymujccixy je jaccömaaybi jäy huídibi ajcxy yxi cojaay ma Dios ñecy jibby tzajpjoty, je huídibi ajcxy huin'ñb huingapxtacp Dios. Ti miich ajcxy mihuingoongixy Dios je huídibi nijuez'ajtp tüg'óciy. Nañ jadu'n ti miich ajcxy mihuingoongixy je' ajcxy je oyjäydiyc y'espíritu huídibi Dios ti yaj'ahuimbjittäy tudägy.

24 Miich ajcxy ti mihuingoñ yi Jesús, yi huídibi xycodinaayim ma Dios mñd je jemybi cötujcin huídibi Dios yajhui'my mñd ñch ajt ycixpi. Yi Jesús huídibi

mic'ajtmoy je Dios y'ayuc jemybi, co ñi'py teemy yojcy müd ajt nbocy ycixpi. Yi Jesús co ci'm ñi'py teemy yojcy müd jäy ajcxy ypocy ycixpi, ñigi oy yi' ca'ydi co Abel iyujc ñi'py teemy yojcy müd ypocy ycixpi.

²⁵ Paady ycixp ooy cuenditungix miich ajcxy, ca'ydi yaj'ixtijy Dios, je pin ti xyajmihui'mim jemybi y'ayuc. Je jäy ajcxy huidibi tzinay jecy'ajty, ca'p je' ajcxy chocy co ajcxy ixtijy Dios co jecy'ajty yjamigapxi ajcxy ya naaxhuiñ. O'ctiy ich ajt ca' ndzoocim, pen nmooyim ajt njix je Dios, je pin y'ayuc xyajmihui'mim huidi tzoon tzajpjoty.

²⁶ Co Dios y'ayuc yecy jecy'ajty, chi yajtziyuuy ooy naax. Jadachambi Dios ymina'ñ: "Jadügtecypajc nyajtziyuya'ñich je naax, e ca' nmīnaanīm naaxti'ajty, nañ jadu'n nyajtziyuya'ñich je tzajp."

²⁷ Co jadu'n Dios ymina'ñ: "Jadügtecypajc nyajtziyuya'ñich je naax." Hue' yajhuinjihuüy co ytigoydahuipy huudijaty yücxp huudibi Dios yaj'oyiy, e je' huimip je huudijaty ca' yu'cxy.

²⁸ Paady je Jesucristo ycötujcin huudibi Dios xyajmihui'mim, ca' yi' huaad ytigoy. Tzoc yajnaxim Dioscojuyip müd Jesús y'ayuc ycixpi, e nyajmij'ajtim n'ojadajtim Dios müd tudägy'ajt etz müd huindzigi'ñ nej je' jäygidägyin.

²⁹ Ich ajt nDios jadu'n yi' nej tüg jin huudibi nöctaayb tüg'óciy.

13

Nej jëbi nyajjäydaacim Dios

¹ Miich ajcxy huudibi mibijcp Jesucristo, ca' mjäydingooygixy co ajcxy mnay-chójcigixipy miñ xyipy nej jihuüy ajcxy mdügquëxyity.

² Ca' ajcxy mjäydingooygixipy co oyjäy'ajtin mdüngixipy müd pinjaty ajcxy xycojädüyb. Müd co oyjäy'ajtin ajcxy tuuñ, chi nijëjity ajcxy yajjätacy ángeles ajcxy, ni ca' ajcxy huinjihuüy co ángeles anajty ti yajjättaaccixy.

³ Mjäymedzip ajcxy pinjaty tzumy'iñaayb mach'iñaayb jadu'n nej jihuüy miich ajcxy nañ jadu'n mdzumy'iñaaygixy mmach'iñaaygixy quipxy müd je' ajcxy. Jäymedzip miich ajcxy pinjaty tzaachyp; ayo'n minajxp yajnaxp, com nañ jadu'n miich ajcxy müdity je ninicx huudibi jëbi y'ayoy.

⁴ Huen nidüg'óciy jäy huindzigiygixy yajmij'ajtcixy je pijcin casada'ajtin. Huen je yëdyjc etz je ytöxyjc naymüdtzináaygixy yajxon, com Dios yi' tzaachytunipy pinjaty tundigooyb müd huingbi töxyjäy.

⁵ Ca' m'adzojccixy meeñ. Mijotcujc'ajtcixy ti ajcxy ii müd. Dios ti je' ymina'ñ: "Camina xii ich miich ajcxy n'ixmadzipy, ni ich miich ajcxy ngajäydigoyipy."

⁶ Jadu'n jëbi nmīnaanīm agujc jotcujc: "Yi Huindzin Dios yi' xypubejtpich, ca' ndzigihua'ñich jäy nej xyjatuna'ñich."

⁷ Jäymejtcix miich ajcxy je pinjaty ti xyñigohuajc'ajtcixy, je pinjaty ti xyajmüdmīdaaccixy Dios y'ayuc ytiy'ajt. Huinmaaygix nej je' ajcxy anajty ytudägy'aty, padungix nej je' anajty ajcxy müdity ymibijcin.

⁸ Jadu'n nej Jesucristo oybi tuñ jecy'ajty, nañ tim jadu'n oybi tuñ chambaad, etz oybi tuna'ñ huinixii huinitiempo, ca' yi' yajtigadzip yi' yhuinma'ñ ni mina.

⁹ Ca' miich ajcxy myajhuin'ingixy müd canaag ixpijcin huudibi ca' ytügnaxity müd Jesucristo ytiy'ajt. Nigi oy co ajt nbidaacim nhuinma'ñ ma je Dios y'ayuc, nej yi' xychojcin xyjihuiyim, nej yi' may'ajt tuñ müd ich ajt. Ca' mbidaacim mhuinma'ñ ma je cötujcin huudibi adujcp nijëjity caayin uucin. Ni ti jotcujc'ajt ajcxy capaty pinjaty panixp yi' jadu'mbi cötujcin.

¹⁰ Je judío tungmüdp; huudibi huindzigi'ñ tumb anajty ma Dios yhuittijc je jecyip, ca' yi' jëbi yjactuuni ma ich ajt nmibijcin jadu'n nej Jesucristo tuñ huindzigi'ñ müd ich ajt ycixpi.

11 Je judío mijtungmüdpí ma Dios ytíjc ypidac iyujc ñi'py ma je Lugar Santísimo nej tüg huindzigi'ñ huídibi yajpocyñhuaatzp je mayjäy. Je iyujc ögy ñinicx jiguem je' yajnögy, ca' jiiibyity cajpjoty ma je Dios anajty huindzigiiygixy.

12 Tim jadu'n nej je judío sacerdote yajnögy je huindzigi'ñ iyujc ñinicx cajp nínaxy, nañ tim jadu'n Jesús paty tzaachy'o'cin cajp nínaxy jigix müd je' yci'mni'py pocyñihuádzip je mayjäy.

13 Tzoc mijpidaacim je Jesús tüibi y'ögy cajp nínaxy müd ich ajt nbocy ycixpi. Tzoc minajxim yajnaxim je canayyajmij'adii je canay'ixa'nii, tim jadu'n nej Jesús minajx yajnax je canayyajmij'adii je canay'ixa'nii.

14 Ya naaxhuiñ ca' ya ajt nmüdüty tüg ciudad ma jëbi n'ijtim huinixii huinitiempo, je' ich ajt nijp'ijxim je tzinaayin huídibi miimb cidaacp.

15 Paady ycixp chojcpy co Dios n'ojadajtim nmibijctzoohuim jabom jabom huinixii müd Jesucristo yxi. Co jadu'n n'ojadajtim nmibijctzoohuim Dios jadu'n nipaady nej tüg huindzigi'ñ nmooyim. Tzoc ii mibijctzoohuim, tzoc ojadajtim müd ajt ngi'm'ahuac ngi'm'ayuc.

16 Ca' mjäy digóoygixipy co oybi mdúngixipy etz naybubéjtigix naybudigiiygix miñ xyipy. Co jadu'n mdúngixipy jadu'n nipaady nej tüg huindzigi'ñ ti myejccixy ma Dios huídibi yi' ooy jäygidägy.

17 Capxymidoogix pinjaty xyñigohuajc'ajtcixp etz yajmij'ajtcixp, com yi' miich ajcxy xycuend'ajtip yi' m'alma. Nejhuuyim co ceyegaangixy ycuendi ma Dios nej ajcxy ti xycuend'aty. Pen oybi miich ajcxy mdumyb müd yi' ajcxy, jotcuje ajcxy ñayjihuihuuyb. Pen jibic miich ajcxy mduñ müd yi' ajcxy, tajp mayip ajcxy. E pen yi' ajcxy tajp maayb, chi miich ajcxy ca' ni ti jotcuje'ajt mmüd'adipy.

18 Mibijctzoogix Dios müd ich ycixpi etz je pinjaty xymüdhuidijtpich. Jatytim naymic'ixibich tudägy nduñich ma tüg'óciy ich ndung, paady ycixp jotcuje nayjihuijich.

19 May'ajt nbijctzooybich ma miich ajcxy co Dios mmibijctzoogix müd ich ycixpi, jigix Dios a'ixihuipy co nícxibich tzojc ma miich ajcxy.

Oy'ajt etz capxpooxin huídibi cogixiyñip je necy

20 Dios nmibijctzooybich müd miich ajcxy ycixpi. Je Dios huídibi yajjugypijc jadüg'oc ich ajt nHuindzin Jesucristo co y'o'cy, je huídibi cuend'ajtp je maymibijcpidijc. Co Jesucristo ñi'py teemy vojcy, chi mic'ajt moy je jemybi cötujcin huídibi Dios ti xyajmihuimim. Dios ti pidägy Jesucristo jadu'n nej je cuend'ajtpi jac'oybi ma je maymibijcpidijc. Jadu'n yi' nipaady nej tüg cöbixy cuend'ajtpi huídibi cuend'ajtp may ngöbixy.

21 Je Dios huídibi xyajjotcuje'ajtim je' huen xyaj'ahuimbijctixy huádz etz oyjäy ma tüg'óciy ajcxy mmibijcin etz ma tüg'óciy ajcxy mdzinaayin, jigix ajcxy mdunipy nej yi' tzocy. Dios huen tuñ ma ich ajt njot nhuinma'ñ müd Cristo ymic'ajt nej yi' tzocy. ¡Huen Cristo y'idipy mij cömay huinixii huinitiempo! Amén. Jadu'n jada.

22 Nmügütijc, nbijctzooybich may'ajt yajtungixy mecxtujcin ma jada ayuc capxhuijn. Ti ajcxy ii con nijayiygixy.

23 Nejhuuygix miich ajcxy co ajt nmügü Timoteo y'ity ahuätztuum. Pen tzojc yjädy ya ma nyajpaadyich, chi yi' xymüdnícxibich co ich anajty miich ajcxy nícxy n'ijxcixy.

24 Nguejxpyich ngapxpooxin ma nidüg'óciy pin ajcxy xyñigohuajc'ajtp etz je migügtijc ajcxy huídibi mibijccixyp. Je migügtijc huídibi ajcxy yajpatp ya Italia yquejxyp ajcxy capxpooxin ma miich ajcxy.

25 Dios ajcxy xyconuucxip nidüg'óciy miich ajcxy. Amén. Jadu'n jada.

SANTIAGO

Yi Neczy Huidi Santiago Yajnigüejsx Je Judío Mibijcpidijc

¹ Ich Santiago, ndzojcingíx ich nduñ ma Dios etz je Huindzin Jesucristo ytung. Cham jada neczy nyajnigüexyich yi Israel jäy huidi ajcxy yajmij'ajtp Dios, huidi ajcxy xim yam yajpatp cajp cajp mïd co yqueecpidzimy ajcxy Judea naaxjot co ymidzip ajcxy chach'ixhuididyii chachpahuididyii ajcxy.

Je tïy'ajt huidib tzoon ma Dios

² Migügtijc ajcxy co yi mmidzip ajcxy xychach'ijxmadzaangixy nej miich ajcxy mjot mhuinma'ñ mïdity, co yi' ajcxy xy'ixhuidijtcixy xypahuidijtcixy, co xyñigapxcixy xyñi'ojiiygixy, co xyajhuinma'ñdigoyaangixy, ca' mdajipy mmayipy ajcxy, jotcuje ajcxy mnayjihuihuïyb.

³ Miich ajcxy mnejhuïygixyp co jadu'n mmimecxtujccixyp je tzaachypï ayo'n huidibi mminajxcixyp myajnajxcixyp mïd co ti mmijpidaaccixy Jesucristo, huin'it mbáatcixipy mic'ajt, jigix jëbi mimadactaygixy tüg'óciy jibic-huinma'ñ.

⁴ Copicy miich ajcxy mimadactáaygixipy tüg'óciy jibic-huinma'ñ, ca' ma mdundigóoygixipy, e huin'it huadz mjot mhuinma'ñ mmïd'adipy ajcxy, ca' ti myajtigoy y'idipy ajcxy.

⁵ Pen nidüg miich ajcxy myajmayjajty oyhuinma'ñ, co jäy ajcxy xychach'ijxmadzaani mjot mhuinma'ñ nej mïdity, mibijctzou Dios huen xymöy je oyhuinma'ñ, com yejcpy yi' oyhuinma'ñ mïd tüg'óciy jäy co pijctzoy. Ca' yi' cohuindugyii, ca' huaad xy'ojim co nbijctzoohuim oyhuinma'ñ.

⁶ Copicy pijctzohui Dios huijy'ajt cuje'ajt cixyjot huinijot, ca' y'ametz yjotmetzity. Pinjaty ametz jotmetz Dios mibijctzoob, ca' tú'ciy mïdity yjot yhuinma'ñ, janam jatzojc yajtigach yhuinma'ñ jadu'n nej je mejy co ypidigy y'ixtägy mïd je poj.

⁷ Co jäy ajcxy ametz jotmetz mibijctzoogixy Dios, Dios ni ti jadu'n cayecy.

⁸ Yi jadu'mbi jäy ajcxy ametz jotmetzpi canaagnax yhuinma'ñ ajcxy mïdity, ca' tügijp yhuinma'ñ pidaaccixy ma Dios.

⁹ Yi ayoobitijc huidibi mijpidaaccixyp Dios, ooy jäygdägaangixy co Dios ypubedïyb ypudigïhuïyb.

¹⁰ Yi comeñyjäy ajcxy huidibi mijpidaacp Dios, ooy jotcuje ajcxy ñayjihuihua'nyii co ajcxy ymeeñ ytïcxtähuipy jadu'nyii. Com yi' ajcxy ymeeñ tigoyamb yi' jadu'n nej tüg pijy co ñiicxni mïd xii an.

¹¹ Co xii ypejtni, chi ooy y'andaacni mic, e chi je jünboj ypidzimy, chi je pijyquipy ytich, chi yhuingädaayñi je pijy, e jadu'nyii ytigoydäy je pijy oy'ajtin. Jadu'n nej yjaty yi' pijy, ñan tim jadu'n yjada'ñ comeñydijc ajcxy, jadu'nyii ñitigoyaangixy yjugy'ajtin.

Co yjot yhuinma'ñ chach'ijxmadza'nyii

¹² Jotcuje pinjaty mimecxtujctaayb jadu'n nej ajcxy yjot yhuinma'ñ chach'ijxmadza'nyii. Co jadu'n mimecxtujctáaygixipy, Dios möhuïb ajcxy jugy'ajtin huinixiibi, huidibi yajhuinhuanïy tüg'óciy jäy ajcxy huidijaty Dios tzojcp yajmij'ajtp.

¹³ Co pin nijot'aty co tuna'ñ ti jibicpi, ca' ymina'nipy co Dios anajty jadu'n yajtundigoyaani. Dios ca' ti jibicpi tuñ mïd jäy ajcxy. E nañ ni pin ca' huaad ijxmach Dios nej yjot yhuinma'ñ ymïdity.

14 Ci'm ajcxy jadu'n ñaydunyii, co tzachnijot'ajtcixy canaagnax jibic-huinma'ñ.

15 Co jäy ajcxy nijot'ajtcixy jibic-huinma'ñ, pocy anajty ytungixy. Ti ajcxy anajty ooy ypocyñibejtni co nicxy y'ó'ccixni.

16 Migügtijc ajcxy, huidibi ooy ndzocy njihuïyich, ca' mnayhuin'ñinigixy.

17 Ich ajt nDios Teedy huidibi tzajpjoty tzinaayb, yi' huidibi yajcojtaay xii madza' huidibi jajp tiicxp, yi' je' yejctaayb tüg'ociy tijaty oybi, tüg'óciy yhuinma'ñ huidibi ich ajt nmüd'ajtim. Dios ca' yi' yjot yhuinma'ñ yajtigach jadu'n nej yi xii madza' yjajin ytiicxin ytigach.

18 Dios y'oydumyb huinjemy ich ajt njot nhuinma'ñ müd yi' y'ayuc ytiy'ajt, jigix jëbi ich ajt nmi'ijtim oyjot oyhuinma'ñ. Yi jäy ajcxy huidibi yajmij'ajtcixp Jesucristo, Dios nigü tzocy ajcxy ca' jac ti huidibi oyduñ.

Je tiy'ajt tiydudäcyp

19 Migügtijc huidibi ich ooy ndzocy njihuïyich, mnejhuïhuipy miich ajcxy jada co ooy ycopicyity mmido'mbijctähuipy ajcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt, ca' mjäydigóoygixipy, ca' mgapxmayiygixipy, pen mjotmätcotp ajcxy ca' anajty mguydungixy Dios ytiy'ajt.

20 Je jäy huidibi jotma'tp, ca' je' tuñ huidibi Dios yjäygidacyp.

21 Ixmajtzaaygix yi jibic ayuc, ca' mnijot'ajtcixy yi jibic-huinma'ñ. Cöbijccix müd oyjot oyhuinma'ñ yi Dios y'ayuc ytiy'ajt, yi huidibi Dios ti yajnicödügüy, huin'it jëbi ajcxy m'alma nidzoocin paady.

22-24 Cuydungix ajcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt, ca' ajcxy mjotcuje'adipy müd yi'yi co m'amidoo'ijtcixy, hue' anajty nigoo mnayhuin'ñinigixy. Peni nigoob Dios y'ayuc m'amidoo'ijtcixy, e ca' mmijpidaaccixy ca' mguydungixy, naadigi' anajty m'amidoo'ijtcixy. Jadu'n miich ajcxy nipaady nej pin yhuïñyjipp aa'ijxnajxp ma tügi ixx. Co ñay'aa'ijxnajxtäyii, chi yjihuägy, e mic'amy jäydigoydäy nej yhuïñyjipp ti ixy. Naadigi' anajty ti ñay'aa'ijxnaaxyii.

25 Pen miich ajcxy yajxon m'ixpijcy Dios ytiy'ajt, je tiy'ajt huidibi yaj'oyihup ajcxy mjot mhuinma'ñ, pen mmijpidaaccixyp, pen mguydungixyp Dios y'ayuc, e ca' mjäydigoooygixy, chi jada' Dios xyconuucxip ajcxy müd jëgixpi huidibi anajty mguydungixyp.

26 Pen ji pin ñayjihuyii co cuyduni Dios ytiy'ajt, e ca' ñay'ahuijtzyii, ci'm anajty ñayhuin'ñiyii, tundigooyb anajty, e ca' yjanchity co mijpidaaci Dios ytiy'ajt.

27 Pen miich ajcxy huädz mijpidaaccixy Dios etz mguydungixy yi' ytiy'ajt jadu'n nej jëbi Dios jäygidägy, hue' tzocy co mbubéjtcixipy mba'ayóogixipy co'ögy'ungdijc, etz co'ögy ytöxyjäydijc ma ayo'n jotmay ajcxy patcixy. E ca' huaad jibic-huinma'ñ mjactungixy, jadu'n nej jadyii naaxhuïñjäy y'iditczixy, huidi ca' mijpidaaccixy Dios.

2

Ca' huin'ijxpety migüg myajmij'ajtcixipy

1 Migügtijc ajcxy, co m'ojadajtcixy co mmijnicxpejtcixy ich ajt nHuindzin Jesucristo, yi huidibi tzajpjoty ane'm, ca' ajcxy huin'ijxpety migügtijc myajmij'ajtcixipy.

2 Pen jim jäy ytigiy ma mnayyöymújcigixy comeenybi müd oori cjiitz, etz müd yhuitt yxojx janch oybi, etz pen nañ tigiyb tüg jäy ayoob huidibi yhuitt ytucxy cütz tuc nibüdy ixpüdy.

³ Chi miich ajcxy je' jac nīgi myajmij'ada'ñ je comeeñybi huidibi oyxoxy, e chi mnimähua'ñ: “Iña' miich ya ma jada oybi iñaaybejt.” E je ayoob jäy mnimähuaangixy: “Iña' naaxcíxy o jim jadu'n tina'.”

⁴ Co jadu'n m'idítzip ajcxy, ca'p anajty jadu'n ytiy'ajtity. Mdundigooygixy anajty ma Dios ytiy'ajt co huin'ixpety ajcxy migüg mdzogipy. Hue' anajty myajtungixyp jibic-huinma'ñ co jadu'n m'ixtíxcixipy jäy huidibi ayoob.

⁵ Migügtijc ajcxy, Dios ti huin'ixy yi ayoobitijc, jëbi ajcxy mijpidägy Dios etz jëbi ajcxy paadipy it lugar ma Dios y'it tzajpjoty. Jadu'n Dios yajhuinhuanïy pinjaty tzojçip jihuiyip co it lugar möhua'ñ jiiyby tzajpjoty.

⁶ Myajtzo'yduungixyp miich ajcxy ayoobitijc. ¿Nej cayi comeeñyjäy ajcxy huidibi miich ajcxy xychachxip ma cötujctac, e xyajnicxcixy ma tungmüdpï yhuinduu, oy ajcxy mdzocy mgatzocy?

⁷ ¿Nej ca yjëjity ajcxy huidibi jibic nigapxp ni'ojïyb Jesucristo, je oyjäy huidibi miich ajcxy myajmij'ajtcixyp?

⁸ Pen janch miich ajcxy mguydungixy je tiy'ajt huidibi jaybety ma Dios ylibro: “Mdzogipy mjihuïhuïpy mmigügtijc hueñytimypinïty, jadu'n nej miich ajcxy ci'm mnaychogyii mnayjihuiyii.” Pen jadu'n anajty mdungixy, tüg anajty oybi mdungixyp.

⁹ Pen huin'ixpety ajcxy anajty jäy myajmij'ajtcixy jadu'n nej yhuit yxoxy ajcxy müdity, mdundigooygixp, e ti anajty mnayyajpocycähuiçixy ma Dios ytiy'ajt.

¹⁰ Pen tüg jäy cuydundaayi Dios ycötujcin, co nicxy tüg cacuyduñ, jadu'n nipaady nej jihuiy anajty janch ni tüg cötujcin ti cacuyduñ.

¹¹ Je Dios je cötujcin ti pidägy co ca' huaad mmigapxtigooyipy töxyjäydijc, etz nañ ti cötujcin pidägy co ca' huaad njäyyaj'o'cim. Pen mmigapxtigooyb töxyjäydijc, oy ca' ti mjäyyaj'ögy, ti anajty mdundigooy mij ma Dios ytiy'ajt.

¹² Capxcix miydaccix, tungix nej jëbi huaad jäygidägy ïch ajt nHuindzin Jesucristo nej je' cuyduñ yi' ytiy'ajt.

¹³ Ca' ti pa'ayoohuin paadipy ma Dios, pin ca' tuñ ti pa'ayoohuin ma ymigügtijc. Pin pa'ayoohuin tumb ma ymigügtijc, je' capxpaady y'idip co anajty Dios tiyduñ yi' yjäy.

Je mibijcpi etz je oyjäy'ajtin

¹⁴ Migügtijc ajcxy, ni ti m'alma capada'ñ pen miich mmïnaamb co myajmij'ajtyp Dios, e pen ca' myajnigüexigy ni ma co oybi mduñ. Ca' Dios yajnidzöga'ñ yi m'alma müd co nigooob mmïna'ñ co Dios mmijpidägy, e ca' mguyduni yi' ytiy'ajt.

¹⁵⁻¹⁶ Pen miich ajcxy müd tüg migüg yëydijcpi o töxyjäybi huidibi yajmayajtp yhuit ytucxy caayin uucin, e chi nigoo miich ajcxy mnimähuiy: “Nicx agujc jotcujc, Dios xypubedipy xypudigihuïpy, ca' mdüch'ögipy ca' myuu'ögipy.” E miich ca' anajty ti ti mmöy huidijaty yajmayajtpy. ¿Ti oyjäy'ajtin anajty ti mduñ?

¹⁷ Pen miich minamb co myajmij'ajtyp Dios, e ca' oyjäy'ajtin mduñ müd mmigügtijc, ytimyñipatyp jadu'n nej ixipy ca' mmibicy yi Dios ytiy'ajt.

¹⁸ Ca' yjecyity co tüg jäy xyñimähuibich jadu'n: “Miich mdzachmijpidacpy yi Dios ytiy'ajt, e ïch ndumybich oybi.” Iich n'adzohuiyich yi jadu'mbi jäy co ca' jadu'n ytiy'ajtity nej miich mïna'ñ. Pen ca' miich mmijpidägy Dios y'ayuc, ca' mjadipy nej mdunipy oybi jadu'n nej Dios huaad jäygidägy. Co ïch oybi nduñ, jadu'n ñigüexigy co nmijpidägyich Dios.

¹⁹ Miich mmibijcpy co Dios ji tügpajc, e oy jadu'n co mmibicy. Nañ jadu'n yi ca'oybi ajcxy mibijcpi etz chigïyb ajcxy Dios.

²⁰ Locí miich, ca' mhuinjihuñhua'ñ je tìy'ajt. Co pìnjaty mibicy Dios, e ca' yajniguèxìgy co oybi tuñ, ca' tìydudägy mibicy Dios.

²¹ Je Abraham yejc tüg ijxpejt nej jèbi huaad ngapxymidoohuim Dios co jecy'ajty je' ymang Isaac cìyejcy nej tüg huindzigi'ñ ma Dios.

²² Je Abraham ymibijc co Dios yjiijity etz nañ ycapxymidou nej Dios ñimaayi. Paady nejhuuyim co yjanchity co Abraham mijpidacy je' Dios mïd co cuyduñ jadu'n nej Dios ñimaayi.

²³ E jadu'n oy cuydundäy nej yjaybetyity ma Dios ñecy: “Yi Abraham ymijpidac Dios, paady Dios ymecxtaayi ypocy, e ycöbijci jadu'n nej jihuüy ca' anajty ytundigoy.” Paady ycixpi Abraham oyñaydiyii: “Co Dios minaymigüg'adyii.”

²⁴ Cham nejhuuygix co Dios ycöbijcpy jäy huidibi cuydungixp yi' ytìy'ajt, e ca' nmïnaanim mïd jëyi co ymibijccixy.

²⁵ Tim jadu'n nej Abraham yjayty, nañ tim jadu'n yjayty mïd je töxyjäy huidi anajty yxi Rahab, huidibi anajty ooy ti ytundigoy mïd mayyëdyjc. Je Rahab ycoyüdz ma ytijc nimetz jäy huidibi anajty Israel jäy yaj'ijx'ijtyp, e chi yajqueegiïy ma huingbi tü'aa, e jadu'n ajcxy yajzoooy ma ymidzip. Mïd co jadu'n ooyjäy'ajtin tuñ mïd je Israel jäy, chi Rahab oy paady je nidzoozin ma Dios.

²⁶ Je ninïcx huidibi ca' alma mïdity, ca' ni ti mic'ajt mïdity. Nañ tim jadu'n pìnjaty mibijcp co Dios yjiijity, e ca' cuyduñ Dios ytìy'ajt, yi' ymibijcin ca' Dios cuendipicy.

3

Co pìnjaty nigapxy ni'ofiy ymigüg

¹ Migügtijc ajcxy, huinmaygix yajxon pen janch mnajtztzogüygixy co ajcxy mnihuindzin'adaangixy Dios y'ayuc. Com ñch ajt huidibi nyaj'ixpijim Dios y'ayuc, pen tundigooyim ñigi mij nyajtydunaanim.

² Nidüg'óciy ñch ajt ndundigooyim mïnaajity. Pen ji pìn ca' y'iidigooy ycapxtigooy, yi' tìydudägy anajty yjäy'aty, jèbi ñaygüend'adyii yajxon, e ca' huaad y'ocjactundigooyñi.

³ Ypidacpy jäy freno ma cohuay y'ahuac jigix jèbi ane'my je cohuay nej tzocy. Nañ jadu'n tzocy co jäy ajcxy huen y'ahuac ahuijtzcixy jadu'n nej jäy cohuay ane'my mïd freno.

⁴ Nañ jadu'n yi barco oy mabaad ooy yjamijity, per ooy poj ytijminyii ytijxibiyii. Je barco yaj'ane'm yajxon mïd tüg pi'c pujx yindi'cni huidib xijip timón. Yajxon ytüyöy je barco ma je' timdzocy je huidibi ane'mip.

⁵ Nañ jadu'n yjaty mïd yi tootz, janch tim yindi'cni yi', per ooy mij cajee tuñ jibicpi, jèbi y'iidigooy ycapxtigooy mij cajee. M'ijxyp mïch ajcxy nej tim yindi'cni jïn mij ooy nögy quipychaa miy'ujtz.

⁶ Yi jäy ajcxy y'ahuac nañ tim jadu'n nej pi'c jïn, mïd nhuin n'ahuac mijcajee n'iidigooyim ngapxtigooyim. Co jadu'n n'iidigooyim ngapxtigooyim, chi jèbi mijcajee midundigooyim mayjäy. Co n'iidigooyim ngapxtigooyim, etz naysajpocycähuim, chi ñiguèxìgy canaagnax jibic-huinma'ñ huidibi nmïd'ajtim. Jada jibic-huinma'ñ jim yi' nbaatim ma je mujcu' huidibi tzinaayb ma yi infierno.

⁷ Yi naaxhuñjyäy ti mimadaaccixy yi iyujc animal huidibi queegicp queec-huidijtp, naag iyujc ahua'nbi, etz iyujc ñijotyp. Ti ooy yajmaxiygixy yajxon iyujc huindzicyp etz ahua'nibi.

⁸ Yi naaxhuñjyäy oy ti mimadaaccixy yi iyujc animal, per nitüg ycaca'ty pìn yajxon y'ahuac ahuijtzigipy, ac'iidigooygixp capxtigooygixp ajcxy. Pìn ymigüg

nigapxy ni'ojiiyb, huin'it je ymígüg ooy jibic ñayjihuihua'ñyii, jadu'n nej jihuüy veneno ti móy ymígüg.

⁹ Miiid jada' nhuin n'ahuac ajt ngapxpaatim iich ajt nHuindzin Jesucristo etz iich ajt nDios Teedy. Nañ jadu'n miiid nhuin n'ahuac nigapx ni'ojiiyim nmígügtijc. Dios ti yajcojy yi jäy miiid oyjot oyhuinma'ñ jadu'n nej yi' oyjot oyhuinma'ñ miiidity, paady ca' y'oyity co n'iidigooyim ngapxtigooyim.

¹⁰ Miiid nhuiin n'ahuac ajt miiid ngapxim oybi ayuc etz jibic ayuc. Miiid nhuin n'ahuac yi' miiid ngapxpaatim etz ni'ojiiyim nmígügtijc. Ca' jadu'n y'oyity co jadu'n n'aditzim.

¹¹ ¿Nej jëbi jada' ma tüg nüigop ypidzimy nii päcpi etz nii ta'mbi?

¹² Migügtijc ajcxy, ¿nej jëbi jada' yi higueri ytii'm'aty aceituna etz yi muuxy'aadz ytii'm'aty higos? Nañ tim jadu'n ma nii ymuxy tamtzpi, ca' jim ypidzimy nii päcpi. Paady ycixp ca' y'oyity co jäy ajcxy capxcixy oybi etz jibicpi.

Je tiy'ajt janchyp

¹³ Pen miich ajcxy huijycujc mnayjihuiiyi, pen oyhuinma'ñ ajcxy mmiiid, yajtungix m'oyhuinma'ñ ma mdzinaayin mjogy'ajtin. Ca' huaad ci'm ñaygömáayigixy. Miiid je oyjäy'ajtin huidibi ajcxy mdumyb huen jäy ci'm nejhuüygixy co oyhuinma'ñ miich ajcxy miiid'ajtcixyp.

¹⁴ Pen ta'm mjot mhuiinma'ñ mjihuüygixy, pen mga'oy'ijxcixyp ymígügtijc, pen mhuiinnaxtugaangixyp ymígügtijc, pen jadu'n mjihuüygixy mhuiinmaaygixy, huin'it ca' huaad mnaygömáayigixy ci'm co mdzachcuydungixy Dios ytiy'ajt, com ca' yjanchity, nigoo m'anidaaccixy.

¹⁵ Jada jibic-huinma'ñ ca' jada chooñ ma Dios huidibi tzinaayb tzajpjoty. Ya naaxhuiñ jada jibic-huinma'ñ yajpaady, miiid co jäy tzachnijot'ajtcixy jibic-huinma'ñ. Yi mujcu' yejcpy jada jibic huinma'ñ, e ca' nmiananim co Dios yecy jada jibic-huinma'ñ.

¹⁶ Paady ycixp co jäy ajcxy ycanay'ixa'ñyii, co huinnaxaangixy ymígüg, chi ca' oy y'ijtcixy, oy ajcxy ñaymidundigooygixy mijcajee.

¹⁷ Je huijy'ajt cujc'ajt huidibi Dios yecyp, ooy yi'. Yi Dios huidi tzinaayb tzajpjoty oyhuinma'ñ ymiiid. Pen nyajtuunim je tiy'ajt huidibi Dios ti xy-mooyim, chi jotcujc ndzinaayim, ca' ma tzip capxy, etz nmimecxtujcim nmígügtijc, etz yung naxy jot huinma'ñ nmiiid'ajtim, etz nba'ayoohuim nmígügtijc, etz nduunim oyjäy'ajtin, etz tudägy nhuinma'ñ nmiiid'ajtim. E ca' nigoo naybidaacim jadu'n nej jihuüy nmijpidaacim Dios, e ca' yam yjanchity.

¹⁸ Co nyajtuunim je huijy'ajtin cujc'ajtin huidib Dios yecpy, chi jotcujc ndzinaayim miiid tudägy njot nhuinma'ñ, jadu'n nej jëb Dios jäygidägy.

4

Co pinjaty nijot'ajtcixy mayñax tzinaayin

¹ ¿Ma'amy ajcxy mdiy chooñ je tzip capx huidibi yajpatp ma miich ajcxy? Tüg'óciy yi jadu'mbi jibicpi yajpatp ma ajcxy mjot mhuiinma'ñ, paady ycixp mganay'ayuc-huinjihuiiyigixy, e tzipcapxy myajcojcxixy myaj'abadüygixy.

² Ooy miich ajcxy tijaty mjatzojccixy, e ni ti mgapaatcixy, e huin'it mjäyyaj'öccixy. Ooy m'adzojccixy tijaty migüg yjë'ajtyp, paady ycixpi mdzip-tungixy, etz mganay'ixáanigixy. Ca' ti jotcujc'ajtin mbaatcixy, com ca' ajcxy mbijctzoogixy ma Dios.

³ Co mjamibijctzoogixy Dios, chi ca' ti mbaatcixy, miiid co mbijctzoogixy miiid jibic-huinma'ñ. Mbijctzoogixyp co myajtunaangixy ma ca' ypadyii.

⁴ Mdundigooyb ajcxy. ¿Nej ca' mnejhuüygixy co Dios ca' jäygidägy pen mdzachnijot'ajtyp ajcxy yi mayñax tzinaayin? Pinjaty nijot'ajtcixyp yi

mayñaxpi tzinaayin, jadu'n yi' ajcxy nej yi jacjadyii jäy ya naaxhuiñ huidibi ca' yajmij'ajtcixy Dios yt'iy'ajt. Hue' je' ajcxy y'ahuimbity Dios ymidzip.

⁵ Nej miich ajcxy mdijy, naadigi' ymiñ jaybety ma Dios yñecy: “Je Espíritu Santo huidibi Dios ti xy'adigiim ti xyjottigiim ooy xychojcm xyjihuiim mijcajee.”

⁶ Dios ninigoobi may'ajt oy'ajt tuuñ m'iid ich ajt ycixpi, paady ycixpi ymina'ñ ma Dios ñecy co ca' yi' oy'ixy pinjaty amij agix nayjihuiip. Dios yejcpy may'ajt oy'ajt ma yi jäy ajcxy huidibi yung naxy jot huinma'ñ m'idity.

⁷ Naybidáacigix cixyjot huinjot ma yi Dios. Mic mihuindinaaygix yi mujcu', e jihuägipy yi' ma miich ajcxy.

⁸ Ojadajtcix Dios m'iid oyjot oyhuinma'ñ, e Dios xypubedipy xypudigihuiipy ajcxy. Miich ajcxy pocyjäydijc, ixmajtcix yi jibic-huinma'ñ. Yajhuaatzcix yi mjot yi mhuinma'ñ miich ajcxy huidibi ametz jotmetz mibijcp.

⁹ Tajcix maygix, amutzciygix. Huen yi mxiicm yi mxondaacin ahuimbity jiiyin yaaxin. E yi mjotcuje'ajtin huen ahuimbity taji mayii.

¹⁰ Pidaccix yung naxy yi mjot yi mhuinma'ñ ma yi mHuindzin Dios, e yi' may'ajt oy'ajt tunipy m'iid miich ajcxy ycixpi.

Ca' huaad nigapxcixy ni'ojiiygixy ymigügtijc

¹¹ Migügtijc ajcxy, ca' mnayñigápxigixy mnayñi'ojiiygixy miñ xyipy. Pen mnigapxyp mni'ojiiyb mmigügtijc, hue' mniixicpy myajxiicpy Dios yt'iy'ajt huidibi m'inaamb co myajmij'adipy yi mmigüg jadu'n nej mnayyajmij'adyii ci'm. Pen mniixigamyb myajxigamyb Dios yt'iy'ajt, ca' anajty mguyduñ yi tiy'ajt, e jadu'n yhuimbizimyb nej ixypy miich m'ina'ñ co Dios yt'iy'ajt ca' yi' y'oyity.

¹² Dios tügpajc huidibi ane'min pidägy, e yi' je' tügpajc huidibi tydunamb pocyjäy. Yi Dios tügpajc huidibi yajtzögip o yajtigoyip jäy ajcxy y'alma. Paady ycixpi miich ajcxy ca' ypanyii nicxy migüg mnigapxcixy mni'ojiiygixy.

Dios tügpajc nejhuüy nej je jabombi mimb cidacp

¹³ Tungix cuendi ich n'ayuc miich ajcxy huidibi minamb: “Cham o jabom nnicxim ma yijimbi naax cajp, e jim nyajnajxim jimijt agujc jotcuje, jim negocio nduunim, ooy mijcajee nbaatim.”

¹⁴ E miich ajcxy ni mganejhuuygixy ti je' anajty je jabombi mimb cidacp. Je jugy'ajtin ni pin ca' nejhuüy nej pin chinähua'ñ yjugy'adañ. Jadu'n miich ajcxy mjogy'ajtin nej joc co y'ocquexigy cham, e tim tügjaxigy ti ñitigooyñi.

¹⁵ Jac'oy ajcxy m'ina'nip: “Pen Dios jadu'n tzojp, pen xymooyim jugy'ajtin, jebi cham o jabom nduunim tijaty.”

¹⁶ Miich ajcxy ci'm mdzachyajnihuinmaaygixy ti mdunamyb, ci'm mdzachnaygömayyii ajcxy. Ca' jadu'n y'oyity co ci'm mnaygömáayigixy; co ci'm mnaybidáacigixy amij agix, ni Dios mgamibijccixy.

¹⁷ Pin janejhuuyb je oybi, e ca' tuñ, pocytumb anajty.

5

Je comeñyjäy yjugy'ajtin nitigoyam

¹ Comeñydijc, oc'amidoo'ijtcix nej cham nm'ina'ñich. Amutzciygix, tajcix maygix co xyñiminaangixy ayo'n.

² Miich ajcxy mmeñ etz ajcxy mjogy'ajt ñitigoyamb yi', miich ajcxy mhuit mducxy ti uucxyting yjicxtäyii.

³ Miich ajcxy m'oori, ajcxy mplata, ajcxy mmeñ naadigi' ti myujpijccixy ti m'amay'ajtcixy. Ti ixypy myajtungixy m'iid oyjäy'ajtin. Co ti myujpijccixy ti m'amay'ajtcixy ji jadu'n je tiy'ajt co mdundigooygixy ma Dios. M'iid co yi mmeñ ca' ti myajtungixy m'iid oyjäy'ajtin, paady ycixpi ayo'n mbadaangixy

müid je xii tiempo huídibi mimb cidacp, mina Dios tiydunaangixy pocyjäydijc. Nitigoyamb müich ajcxy m'oy'ajtin.

⁴ Mdundigooygixyp co ca' ca'pxy ti mmujuuygixy mdumbidijc huídibi ti myajtungixy ma ajcxy mgamdu'. Yi mdumbidijc cham ooy müich ajcxy xiy ma Dios. Yi Dios, je Huindzin mijpi, huídi ane'mdaayb tüc'óciy jiiiby tzajpjoty etz ya naaxhuiñ, yi' ñejhuiydaayb nej müich mdumbi ajcxy yminaangixy.

⁵ Ti müich ajcxy agujc jotcuyc mdzinaangixy ya naaxhuiñ müid mayñax xondaacin. Ti müich ajcxy mgüxyii mbedyii, ti ajcxy mjotcuyc'ajtcixy. Cham m'ahuijxcixyp yi tzaachypi yi ayo'n huídibi ajcxy mbadamyb ma Dios, jadu'n nej huaj nícxpi ahuixy co jäy ajcxy chüdzan'ñiyi.

⁶ Müich ajcxy comeñyjäydijc ti müich ajcxy mxigixy mnihuambejtcixy, mdza-achytungixy ti myaj'öccixy jäy ajcxy tudägypí, e ca' yi' ajcxy xymihuimbijty.

Je mecxtujcin etz je capxtägü

⁷ Migügtijc ajcxy, yajtungixy mij yi mecxtujcin mabaad anajty je Huindzin Jesús ymiñ jadügtecy ya naaxhuiñ. Tim jadu'n nipaady nej naymidumbidijc ahuijxcixy je tüibi nidungüygixy, ahuijxcixy müid mecxtujcin je oga'n tuu etz je poj tuu huídi müid je' ypidägy yhuindihuiy.

⁸ Müid'ajtcix nañ jadu'n ooy mecxtujcin, etz ca' mjotmetzcüygixy, com huingomb je tiempo mina ymiina'ñ je Huindzin Jesús ya naaxhuiñ jadügtecy.

⁹ Migügtijc ajcxy, ca' jadüg jadüg mnayñigápxigixy nayñi'ojiiygixy. Pen jadu'n mdungixy Dios müich ajcxy xyajpocycähuiy, com tim huingonip je xii je tiempo mina Dios tiyduna'ñ jäy ajcxy müid ypocy ycixpi.

¹⁰ Migügtijc ajcxy, pijccix je ixpejt jadu'n nej tzaachypi minajxy yajnajxy je profetas ajcxy huídibi ajcxy ñhuäcxp capxhuäcxp je Huindzin Dios y'ayuc.

¹¹ Minaanim jadu'n, müid co ajcxy ooy mímecxtucy nej jäy jibic ytuuñ müid yi' ajcxy, e chi jotcuyc cham yajpaady ma Dios. Ti jada' mjatymidoogixy je ayuc nej Job ayo'n tzaachypi minajxy yajnajxy, e ymímecxtujc je'. Müid co ooy anajty mijpidägy Dios, paady Dios pa'ayoy Job, e conuucx mijcajee.

¹² Migügtijc ajcxy, co tijaty ayuc m'adzohuimbidiy, tiydudägy ajcxy m'adzohuiy: "Janch jadu'n o ca' yjadu'nity", ca' ajcxy m'ündägipy. Ca' Dios nigoo m'übaadipy mgapxpaadipy. Ni ca' m'übaadipy mgapxpaadipy yi naaxhuiñybi o tijaty ya naaxhuiñ. Huin'it ca' mnayyajpocycähuiyb ma Dios.

¹³ Pen ji pin ma müich ajcxy ti ayo'n müidity, huen mibijctzoogixy Dios müid yi jäy ycixpi huídibi ayo'n müid. Pen müich ajcxy jotcuyc nayjihuüyip, huen huin'igixy Dios.

¹⁴ Pen ji pin nidügti ypiyüii ma müich ajcxy, huoomiingix yi' huídibi ajcxy nigohuajc'ajtp yi mibijcpidijc, jigix ajcxy mibijctzoohuiy Dios müid je pa'mjäy ycixpi, etz pidägipy hueeni aceite ma je jäy ycohuajc etz capxpaadipy yi Huindzin Jesús yxii.

¹⁵ Müid co müich ajcxy mmijpidaaccixy e mmibijctzoogixy Dios, paady ycixpi tzögipy yi pa'mjäy. Chi je Huindzin Dios yejcnip mic'ajt oy'ajt, etz ymecxtaayipy yi' ypocy huídibi anajty ti tuñ.

¹⁶ Capxpídzim yi mbocy nidüg nidüg. Ñayñibijctzoohuiyigix nidüg nidüg ma Dios, jigix ajcxy mdzögipy. Pen tüg tudägypí jäy ymibijctzooyb yi Dios cixyot huinjot, madägipy yi' müid y'oración.

¹⁷ Elías nañ tim jadu'n anajty yjothuinma'ñ müidity nej ñch ajt. Janch cixyot huinjot mibijctzooy Dios ca'jity ytüy, e ca' je' jadu'n ytuuy tugig jimijt ja tudujc po'.

¹⁸ Chi jadüg'oc Elías mibijctzoy Dios co huen tüy, chi Dios yajtuuy, e chi ya naaxhuiñ yhuindiy je jäy ajcxy ypidägy.

19-20 Migügtijc ajcxy, pen ji miich ajcxy nidüg ñidigoy ytüdigoy ma yi Dios ytiy'ajt, e huin'it tüg quëxigipy pin ymigüg yajhuimbidity ma Dios ytiy'ajt, nejhuiygix miich ajcxy co pin huidi yajhuimbijtp ymigüg ma Dios ytiy'ajt, huidibi ti ñidigooy ti ytüdigoooy, ti je' anajty tüg alma yajtzögy ma yi o'cin, e ti anajty yajpocyñihuaatztäy.

1 PEDRO

Yi Necy Huidibi San Pedro Yajniguejx Je Judio Mibijcpidijc

¹ Ich Pedro, Jesucristo ti xyajñibicyich ngapxhuäcxibich yi' y'ayuc. Jada necy nyajniguejxyp miich Israel jäy huidibi adzinaayb xim yam jim Ponto naaxjot, jim Galacia naaxjot, jim Capadocia naaxjot, jim Asia naaxjot etz jim Bitinia naaxjot.

² Miich ajcxy migügtijc Dios Teedy ti xyhuin'ijxcixy, jayijp Dios ti nehuiy co xyjäy'ada'ñyii ajcxy. Dios ti yajtigiyiy yi' yjihuñ ymic'ajt ma miich ajcxy mjot mhuinma'ñ, huen oyjot oyhuinma'ñ myajtunipy ajcxy jadu'n nej Dios huinma'ñ xymoogyixy. Dios miich ajcxy ti xyhuin'ixy jigix mgapxymidohuipy Jesucristo, je huidib ñ'py teem cuj mäd miich ajcxy ycixpi. Pidaaccix mhuinma'ñ co mgapxymidohuaangixy Dios jadu'n nej jecy'ajty je Israel jäy ytuñ, je taab anajty Moisés yaj'ögy iyujc etz yajñixidicxy ajcxy nidüg nidüg je ni'py, je' anajty ajcxy ytiy'ajt'ajtipy co capxymidohuaangixy Dios. Huen Dios may'ajt oy'ajt mijcajee tunipy ma miich ajcxy, chi jotcuyc mdzináaygixipy.

Jijp'ijxcix jugy'ajtin huinixibi

³ Yi Dios, ich ajt nHuindzin Jesucristo yTeedy, huen capxpaady y'ity, mäd co may'ajt oy'ajt ti tuñ mäd ich ajt co ti oyduñ huinjemybi ich ajt njot nhuinma'ñ, jëbi n'ijtim Dios yjäy. Jadachambi ooy njijp'ijxim je jugy'ajtin huinixibi, mäd co Jesús yjugypijcy huinjemy ma anajty ti y'ögy.

⁴ Nañ ooy njijp'ijxim tijaty Dios xymöhuaanim jiiyby tzajpjoty, huidibi ca' yhuindigoy, huidibi ca' yjibicüy, etz huidibi ca' ycixy ytigoy.

⁵ Dios xycuend'adip ajcxy mäd yi' ymic'ajt, ixti jiini co anajty ajcxy je m'alma nidzoocin padaangixy, co anajty je naaxhuiñ ycixy ytigoy. Mbadaangixy m'alma nidzoocin mäd co ti mmijpidaaccixy Dios ytiy'ajt.

⁶ Paady miich ajcxy ooy jotcuyc'ajtcixp. Oy cham tzaachypi m'ocminajxcixy m'ocyajnajxcixy mäd co jäy tzach'ijxmadza'ñ miich ajcxy mjot mhuinma'ñ. Nigi ooy jotcuyc nayjihuiyigixy co ajcxy yi' m'alma nidzoocin pada'ñ.

⁷ Dios y'ixamyb ñejhuñhuamyb pen janch miich ajcxy cixyjot huinijot mmijpidaaccixy yi' y'ayuc. Paady miich ajcxy ayo'n tzaachypi mminajxcixy myajnajxcixy jëbi nigi myajhuaatzcixy mjot mhuinma'ñ, tim jadu'n nej jäy yajhuaatzcixy yi' oori mäd jin. Dios nigi tzocy miich ajcxy huidib yi' ytiy'ajt mijpidaaccip, ca'ydi oori. Pen tudägy miich ajcxy mhuinma'ñ, pen ca' mhuinma'ñytigajtcixy co tzaachypi mminajxcixy myajnajxcixy, chi capxpaady ajcxy m'idipy etz mbaadipy ajcxy jotcuyc'ajtin co anajty Jesús ñayguëxigyii jadügtecy ya naaxhuiñybi.

⁸ Oy miich ajcxy ca' ti m'ijxcixy Jesucristo, per myajmij'ajtpy ajcxy, e cham oy ca' m'ijxcixy Jesucristo, myajmij'ajtip ajcxy yi' ytiy'ajt. Co ajcxy mmijpidaaci Jesucristo ytiy'ajt, chi ajcxy ooy mnayjihuiyii nigi jotcuyc anaxy. Je jotcuyc'ajtin huidib mäd Dios je' yejcp.

⁹ Paady ycixpi ti mmijpidaaccixy Jesucristo co ajcxy m'alma xyajñidzögaani.

¹⁰ Jadu'n nej Jesucristo xyajñidzögaani miich ajcxy m'alma je Dios y'ayuc najtzcapxiybi ooy anajty jecy'ajty janejhuihuaangixy nej Dios y'ayuc ñiguejy, e ca' ajcxy huinjihuüy, je huin'it tiempo anajty ajcxy capxhuäcxp Dios y'ayuc jadu'n nej Dios may'ajt tuna'ñ mäd miich ajcxy ycixpi.

11 Je Dios y'ayucnajtzcaxhuybi jecy'ajty ooy ajcxy jahuinmay, ooy ajcxy jahuinjhuihuaañ nej yhuimbidezmy je ayuc huídibi ajcxy ymíid jotjoty huinmañjoty, je ayuc huídibi Jesucristo yajmiguejx yi' yjihuiñ ymic'ajt, je Espíritu Santo, jadu'n nej ajcxy najtzcaxhuy co je Cristo tzaachypí minaxañ yajnaxañ, etz co ñicxañ jadüg'oc tzajpjoty.

12 Dios yajnejhuíy yi' y'ayucnajtzcaxhuybi co je' huídib ajcxy ycapxhuäcx jiiñi je' ytunañyii yjadañyii, ca' ajcxy ixañ. Migügtijc ajcxy, Dios ti yajtuunyii ti yajjadyii ma miich ajcxy je mxii mdiempo nej anajty je' y'ayucnajtzcaxhuybi najtzcaxhuy jecy'ajty je tiy'ajt. E jadachambi jadu'n nej Dios ti yajtuñyii ti yajjadyii ti jäy capxhuäcxtäy ma ñch ajt nidüg'óciy. Je jäy huídibi capxhuäcx je tiy'ajt ymíid anajty ajcxy je Dios yjihuiñ ymic'ajt huídibi Dios anajty yajniguejxip, choñ tzajpjoty. Ixti je ángeles huídibi ajcxy tzajpjoty tzinaayb yjanejhuíhuañ nañ jadu'n nej Dios ti yajtuñyii ti yajjadyii ma miich ajcxy, e ni ca' ajcxy nejhuíy.

Chojcpy Dios co tudägy ndzinaayim

13 Paady ycixp ni'ixi pidaaccix mjot mhuinmañ. Huijy ycuje ajcxy mdzinähuiy. Jijp'ijxcix je may'ajtin oy'ajtin huídibi Dios tunamyb míid miich ajcxy ycixpi co anajty Jesucristo yhuimbity ya naaxhuiñ.

14 Capxymidoogix Dios jadu'n nej pi'c'anäg capxymidoogixy ytaj yteedy. Ca' huaad m'octundigóogixni jadu'n nej anajty mdundigoogixy co anajty ca'ni mnejhuíyixy Dios ytiy'ajt.

15 Oyjot oyhuinmañ ajcxy myajtunipy jadu'n nej Dios oyjot oyhuinmañ yajtuñ, je huídibi ti xyhuin'ixy ajcxy.

16 Com jadu'n ymiiñ jaybety ma Dios ñecy, jadu'n Dios migapxy je' yjäy: "Mi'idip ajcxy oyjot oyhuinmañ jadu'n nej ñch nmí'ityich oyjot oyhuinmañ."

17 Miich ajcxy m'ojadajtpy je Dios Teedy. Dios ca'p tzaachytunañ yi' jäy ajcxy huin'ixpety. Hue' je' chaachytunipy ajcxy nidüg nidüg jadu'n nej ajcxy yhuinmañymíidity, pen jibic-huinmañ ymíid, chi tzaachytunipy ñgi. Paady ycixp tiydudägy ajcxy mdzinähuiy. Tziñyigix Dios.

18 Je Dios canan hue' ti xyajpocyñihuaatzim co ti cojuy ñch ajt nbocy míid oorí o plata, jadu'n nej anajty nbocytuunim co nmijpidaacim n'ap ndeedy y'ayuc ytiy'ajt huídibi ca' ytiy'ajtiy.

19 Hue' janchtiy Dios ti xyajpocyñihuaatzim míid Cristo co y'o'cy cruudzcíxy, e chi ñi'py teemy yojcy míid ñch ajt nbocy ycixpi. Jadu'n nej anajty Israel jäy ñayajpocyñihuaatzigixy co yaj'ögy tüg boregi ung, huídibi ca' anajty ti jibicpi míidity, e chi ñi'py teemi cuji.

20 Jadu'n nej Cristo y'o'cy míid ñch ajt nbocy ycixpi, Dios jayjipni jadu'n yajnihuinmayiy co jadu'n tunañ, ca'ni anajty naaxhuiñybi chondägy. Jecy'ajty ca'ni anajty pin nejhuíy, e jadachambi Dios ajt ti xyajnejhuíyim.

21 Paady ycixp miich ajcxy mijpidägy Dios. Dios yajjugypijc huinjemy je Cristo co y'o'cy, e Cristo cómay ooy ypidzimy jiiyby tzajpjoty. Yajmij'ajtcix Dios etz jijp'ijxcix co Dios xyajnidzögaanip ajcxy m'alma.

22 Ti myajhuaatzcixy mjot mhuinmañ co ti mmijpidaaccixy Dios ytiy'ajt. Naychójcigix nayjihuíyigix nidüg nidüg cixyot huinijot, ca' y'ametz yjotmetzity.

23 Com ti Dios oyduñ miich ajcxy mjot mhuinmañ huinjemybi míid yi' y'ayuc ytiy'ajt, co ti mmijpidaaccixy je tiy'ajt huídibi tudägyip, je huídibi ca' ycixy ytigoy, huídibi huinixii ijtp, je tiy'ajt huídibi jugy'ajt yejcpy.

24 Jadu'n ymiiñ jaybety ma Dios y'ayuc:

Je jäy ninicx nidigooyb yi' etz je ninicx y'oy'ajtın nidigooyb yi'. Tim jadu'n nej tüg pijy co ñidecy ytıitzni, chi je pijy jadu'ñyi yca'ni, e chi jadu'ñyi je pijy y'oy'ajtın ytigooy.

²⁵ Dios y'ayuc ytiy'ajt huinixi y'ity, ca' ycixy ytigooy nimina.

Jada je ayuc je tiy'ajt huıdibi Dios yjäy ycapxhuäcxyp ma miich ajcxy.

2

¹ Paady ycixp copıcy co m'ixmájtzcıxıpy yi jıbic-huinma'ñ nej migüg ajcxy jıbic mnigapxcıxy. Ca' m'anıdáaccıxıpy. Ca' ajcxy mnaybidägıyb jadu'n nej jıhuıy ooy m'oyjäyıtıy, e ca' yjanchıty. Ca' mmigüg ajcxy ti myajca'oy'ixıpy. Ca' ajcxy m'ıdıgoyıpy mgapxtıgoyıpy.

² Jadu'n nej yi ma'xungdıjc tzocy chıdz, nañ tim jadu'n miich ajcxy tzojccıxy jot'ajtcıxy Dios y'ayuc ytiy'ajt, jigıx jėbi ca'pxy yi mhuinma'ñ m'ıdıpy ajcxy mıd je ixpijcin huıdibi Dios xymooygıxp, e chi ajcxy m'alma paadıpy nıdzocın.

³ Nıdzögıp miich ajcxy m'alma, penı janch ti mmıjpidaccıxy je Huıdzın Jesucristo y'ayuc, etz ti mnejhuıygıxy nej Dios may'ajt oy'ajt ti tuñ mıd miich ajcxy ycıxpi.

Cristo je tügpajcpi jaccopıcyıp

⁴⁻⁵ Yajmıj'ajtcıx yi Huıdzın Jesucristo. Dios ti yhuin'ixyii jėbi yHuıdzın'aty ma naaxhuiñyjäy etz ooy tzocy. Yi naaxhuiñyjäy ca' ajcxy ti tuñcuend, tim jadu'n nıpaady nej tüg tzaa huıdibi pojtzpidıjc ninıgoob ca' yajtuna'ñ ma yi tzaadıjc ycojy. Yajmıj'ajtcıx miich ajcxy je Huıdzın Jesucristo. Dios yaj'oyı huamyb mıd miich ajcxy tügpıcy jäy huıdibi yi' yjäy'adaanıp, huıdibi ojadadaangıxp Dios, huıdibi Dios ytung tunaangıxp.

⁶ Jadu'n yjaybetyıty ma Dios ylibro, Dios jadu'n ymina'ñ: Jım ma Israel jäy nıbidägıbıch tüg mıj'ane'mbi huıdibi ti nhuin'ixyıch, huıdibi ooy ndzocyıch, e pınjaty je' mıjpidacp ooy njäygidägıbıch. Je mıj'ame'mbi jadu'n je' nıpaady nej tüg tzaa oybi huıdibi tıgıhuamb ma tıjctaatz co tzaadıjc ycojy.

⁷ Miich ajcxy huıdibi mıjpidacp Jesús, mıd miich ajcxy je mıj'ame'mbi ooy je' ymıjıty yjanchıty. Per yi' ajcxy ca' mıjpidägy Jesús, je' yi' ajcxy ycuydumyby nej ymina'ñ ma jaybetyıty:

Pınjaty ca' capxymıdohua'ñ Dios, ca' ajcxy ixaangıxy je Cristo, e jadu'n ajcxy nıpaady nej pojtzpidıjc huıdibi ca' yajtunaangıxy tüg tzaa oybi co tzaadıjc cojıxy. Yi Cristo yi' je' je mıj'ane'mbi huıdibi ane'mdähuamb tüg'ócyıy.

⁸ Nañ jadu'n yi' ajcxy huıdibi ca' mıjpidägy Jesús cuydumyby nej ymina'ñ ma yjaybetyıty:

Jadu'n je Cristo nıpaady nej tüg tzaa ma jäy ajcxy ycönejpcıxy etz ycıdaagıxy. Je jäy ajcxy huıdibi ca' mıjpidägy Jesús, jadu'n nıpaady nej jıhuıy ycönejpcıxy ma tüg tzaa co ajcxy ca' tungıxy cuendi Jesús y'ayuc, paady ycıxpi padaangıxy tzaachypi mıd ypocy ycıxpi, jadu'n nej Dios ti yajcöducy.

Je huıdibi Dios yjäy'adyıı

⁹ Miich ajcxy huıdibi yajmıj'ajtp Jesucristo, ca' miich ajcxy mjadu'nıty nej yi' ajcxy huıdibi ca'capxymıdoy Dios. Dios miich ajcxy ti xyhuin'ıjxcıxy. Je rey Jesús je' miich ajcxy ytung mduunıp. Oyjot oyhuinma'ñ miich ajcxy myajtumyby. Dios miich ajcxy xyjäy'ajtıp. Miich ajcxy je' xypaat mndıy'ajtıadıpy jadu'n nej Dios ti xyajpidzımgıxy ma anajty mduıdıgooygıxy, e ti xyajhuıñıygyıxy je' ytiy'ajt nej jėb huaad mguydungıxy. Jadu'n nıpaady nej jıhuıy Dios ti xyajtzoongıxy agootztuuyb, e ti xyajtıgyıgyıxy ma ytıccıxy yjajy.

¹⁰ Co anajty ca'ni mmijpidaaccixy Jesucristo, ca' anajty Dios xytungixy cuendi. Cham co ti mmijpidaaccixy Jesucristo, Dios ti xypa'ayoogixy. Dios miich ajcxy xyjäy'ajtp cham.

Yajtungix Dios y'ayuc ma mdzinaayin

¹¹ Migügtijc ajcxy huidibi ooy ndzocy njihuüyich, jada nyajnimaaaygixyp, jadu'n nej tüg adzinaaybi huidibi ca' chinäy ma ycajp, huidibi nihuidijtp, ca' tüg it mdzinaaygixy, copicy co ca' mnijot'adipy ajcxy yi jibic-huinma'ñ, jadu'n nej je jäy ajcxy ma m'adzinaaygixy nijot'ajtcixy jibic-huinma'ñ. Je jibic-huinma'ñ ca' ñaygodigiyigixy müd oyhuinma'ñ.

¹² Tiydudägy mdzinähuipy ajcxy, yajtungix oyhuinma'ñ müd je jäy ajcxy ma miich ajcxy m'adzinaaygixy, je jäy ajcxy huidibi ca' nejhuyigixy Dios ytiy'ajt. Oy ajcxy ca' xy'ixaangixy etz jibic xyñigapxcixy xyñi'ojiiygixy, müd co oyjäy'ajtin mdungixyp, chi ajcxy jäygidägipy, etz miich yi' ajcxy xycapxácixipy ma Dios, mina anajty Dios ñinmiñyii ajcxy.

¹³ Müd je Huindzin Jesucristo ycixpi, capxymidoogixy tüg'óciy gobierno tungmüdpi etz cajp tungmüdpi y'ane'min ycötujcin, nañ capxymidoogixy jadu'n nej je mij'ane'mbi y'ane'my.

¹⁴ Nañ capxymidoogix tungmüdpi ajcxy huidibi je mij'ane'mbi yquejxyp jigix tzaachytunipy je' ajcxy huidibi tundigooyb etz capxpaadipy je' ajcxy huidi oyhuinma'ñ ytumyb.

¹⁵ Dios chojcyp co tiydudägy mdzinaaygixipy, jigix jëbi je jäy ajcxy huidibi ca' huinjihuüyigixy Dios ytiy'ajt, huidibi tzuu huinma'ñ müd, ca' ajcxy mihuinma'ñybaady nej jibic xyñigapxip.

¹⁶ Tzinaaygix jadu'n nej jäy chinäy huidibi cuydumb Dios ytiy'ajt, huidibi ti ixmach yi ayuc tiy'ajt huidibi ca' ytiyity. Pen mmidundigooyb ajcxy tunmüdpi y'ane'min ycötujcin, ca' huaad mnyabidácigixy jadu'n nej jihuüy Dios xylugarmooygixy jigix jëbi mdundigooygixy. Copicy mdzinähuipy ajcxy jadu'n nej Dios ytumbi huidibi oy tumb.

¹⁷ Migüg'adi ajcxy tüg'óciy jäy. Naychójcigix nayjihuüyigix nidüg nidüg huidijaty yajmij'ajtp Dios. Yajmij'ajtcix Dios. Capxymidoogix yi mij'ane'mbi.

Jadu'n nej Cristo tzaachypi yajnajx

¹⁸ Tumbidijc ajcxy, imidoogix capxymidoogix mhuindzindijc. Pen oyjäy yi mhuindzin huidibi yung naxy yjot yhuinma'ñ müdity, o pen ahua'njäy jibicjäy, ca' yñejity, capxymidoogix.

¹⁹ Yjäygidägipy Dios pen mmecxtujctaaygixyp nej jäy ajcxy xychaachtungixy müd co oyhuinma'ñ miich ajcxy mmüdity.

²⁰ Pen ti anajty mdundigooygixy, e paady anajty myajtzaachtungixy, ca' pin xycömáaygixipy xycapxpáadygixipy, oy ti mjamecxtujctaaygixy huidijaty tzaachypi. Pen ooy mdungixy etz tzaachypi mbaatcixy, chi janchtiy Dios jäygidägipy nej mmimecxtujctaaygixy.

²¹ Dios chojcyp co mmecxtujctaaygixipy je tzaachypi huidibi mminajxyp myajnajxcixyp müd co oybi mdungixy. Paady ycixpi je Cristo tzaachypi ayo'n minajxy yajnajxy müd ich ajt ycixpi, e yejc ijxpejt jadu'n nej jëbi huaad mminajxcixy myajnajxcixy tzaachypi ayo'n, nañ nej jëbi huaad mbanicxcixy mbayöygixy yi' y'ijxpejt.

²² Je Cristo ca' je' ma ytundigooy, e nañ ca' pin huin'ññ.

²³⁻²⁴ Je Cristo co jäy ajcxy y'oji, ca' je' y'adzouhuimbijty; e co jäy ajcxy chaachytuuni, ca' mijotmäthuimbijty je jäy ajcxy, nigü Dios yajpuhuaniiy. Com Dios je' paatip nej chaachytuna'ñ huidi ajcxy tundigooyb. Je Cristo c'im yajnicx ich ajt ndzaachypi co y'o'cy cruudzcixy. E müd co jadu'n y'o'cy

cruudzcíxy mïid ajt nbocy ycíxpi, chi jëbi n'ixmajtzim jibic-huinma'ñ etz tudägy jëbi ndzinaayim. Mïid co Cristo je tzaachypí minajxy yajnajxy mïid ïich ajt nbocy ycíxpi, paady nidzoocim ajt n'alma.

²⁵ Miich ajcxy jecy'ajt mniidigooyb mdüdigooyb anajty ajcxy ma Dios, mgi'mhuinma'ñ anajty ajcxy myajtumyib nidüg nidüg, jadu'n nej jäy yborregi ñidigoy ytüdigoy ma yuugjot. Cham miich ajcxy ti mnijothuimbijtcixy Dios, ti ajcxy mhuinma'ñymech ti mmijpidaaccixy Jesucristo je huidibi xycuend'ajtp ajcxy.

3

Nej huaad chinaaygixy pinjaty ti pijccixy

¹⁻² Jadu'n nej tumbidijc capxymidooy yhuindzin, nañ tim jadu'n miich ajcxy töxyjäydijc capxymidoogixy mñäy. Pen mñäy ca' capxymidooy Dios, ca' mijpidäga'ñ Jesucristo, mïid co miich oyjot oyhuinma'ñ myajtunipy mïid yí', ycadimjetyity huin'it mñäy yhuinma'ñymedzip etz mijpidägiipy Jesucristo, co y'ixipy nej miich mmidity tudägy'ajtin.

³ Töxyjäydijc ajcxy, ca' mnaygömayiyb mïid mhuit mxojx oyjatpyi tzoujatypí, mïid oori cijiitz etz oori taatztiy, mïid co mgöhuay mdzachcüdigy mïid cüd oyjatyp.

⁴ Hue' janchtiy jäy miich ajcxy xycömayip mïid co oyjot oyhuinma'ñ anajty myajtungixy, mïid co yung naxy mjot mhuinma'ñ ajcxy mïidity. Co jadu'n mdúngixipy jada je' oy jäygidacni ma Dios huinixi. Yi mhuit yí mxojx etz oori taatztiy cixip tigoyip yí'.

⁵ Nañ tim jadu'n anajty jecy'ajty je töxyjäydijc huidibi anajty ajcxy cömay ijtp, yajtuuñ anajty ajcxy oyjot oyhuinma'ñ, ymijpidacyp anajty ajcxy Dios, nañ ycapxymidooyb anajty ajcxy ñäy.

⁶ Jadu'n nej Sara capxymidooy Abraham. Sara xigoyäxy Abraham: "Hich nhuindzin." Pen myajtumyib miich ajcxy oyjot oyhuinma'ñ jadu'n nej Sara, jadu'n miich ajcxy anajty nej jihuüy Sara ajcxy xy'ung'adyii, pen ooybi mdunipy ajcxy, ca' ti ajcxy mdzigihuipy.

⁷ Nañ jadu'n miich ajcxy yëydijctijc, yajtungix pa'ayo'n mïid mdöxyijc, yajmij'ajtcix. Com jac mic miich ajcxy ca'ydi yí töxyjäydijc. Dios may'ajt ti tuñ tú'ciy mïid miich ajcxy, paady ycíxpi copicy yajxon naymïiddzináayigix jigix Dios cuendipigipy etz xymöhuipy tijaty ajcxy myajmibijctzooyb.

Co pinjaty xymidundigooy, ca' myaj'ahuimbidipy

⁸ Jada ayuc cham njacyajnimaydaayb nidüg'ócíy miich ajcxy. Tú'ciy mjot mhuinma'ñ mi'ijtcix, naymigüg'ájtigix yajxon, naychójcigix nayjihuiyigix nidüg nidüg, nayba'ayouhuigix nidüg nidüg, pidaaccix yung naxy mjot mhuinma'ñ.

⁹ Co ajcxy migüg xymidundigoyipy, ca' myaj'ahuimbidipy jadu'n nej anajty ti xytuñ. Co ajcxy migüg xyñi'ojihuipy, ca' myaj'ahuimbidipy jadu'n nej anajty ti xyñi'ojiy. Nigi nibijctzohui' ma Dios mïid yí' ajcxy ycíxpi, nigi mi'oyjäyat mmigüg. Huin'it nigi Dios xyconuucxip.

¹⁰ Com jiiby ymiñ jaybety ma Dios ñecy:

Pinjaty jotcuyc tzinähuamb e yajnaxa'ñ xii tiempo agujc jotcuyc, nay'ahuijtzigüib ca'ydi y'üdigooy ycapxtigooy, ca'ydi y'anüdagy.

¹¹ Huen jihuägy ma je jibicpi e huen oyjäy'ajtin tuñ. Huen ixmach tüg'ócíy tzipcapxy, ca' tzipcapxy ixtähuipy.

12 Je Huindzin Dios ycuend'ajtpy yí je jáy huidibi t̄ydudägy tzinaayb etz ypubejtcixyp ypudigiygixyp migügt̄jc co tijaty m̄ibijctzoy. Dios ym̄ijotma'tpy je jáy ajcxy huidibi j̄ibic-huinma'ñ tumb.

13 Pen mdumyb oyjot oyhuinma'ñ ajcxy, huin'it ca' p̄in ajcxy xym̄ijotm̄adipy.

14 Co oyjot oyhuinma'ñ myajtunipy ajcxy e huin'it jáy xychaachy-tungixy, huin'it Dios xyconuucxip ajcxy, e ca' mdziḡiygixipy, ni ca' mhuinma'ñydidiḡooygixipy.

15 M̄ijp̄idaaccix yí Jesucristo ñch ajt nHuindzin Dios cixyot huin̄ijot. Pen ji jáy xy'am̄idoogixy: ¿Ti co mdzachm̄ijp̄idaaccixy Jesucristo? T̄ydudägy m'adzouhuipy m̄id yung'ajt nax'ajt jadu'n nej m̄ijp̄'ijxcixy co Jesucristo xyajn̄dzögaani ajcxy yí m'alma.

16 Ca' mgapxipy ajcxy je ayuc huidibi xyajtzo'yduunip. Pen jáy ajcxy xym̄i'̄idigooygixp xym̄igapxtigooygixp, chi ajcxy jihuihuam̄yb tzo'ydu'n m̄id co ca' yjanch̄ity nej ajcxy ym̄ina'ñ com oybi anajty ti mdungixy.

17 Pen Dios miich ajcxy jadu'n xyajn̄ijot'ajt co tzaachyp̄i m̄min̄ájxcixipy myajn̄ájxcixipy, jac'oy co tzaachyp̄i m̄min̄ájxcixipy myajn̄ájxcixipy m̄id yí m'oyj̄äy'ajt̄in ycixpi, e ca' anajty tzaachyp̄i m̄min̄ájxcixy myajn̄ájxcixy m̄id co anajty ti m̄dundiḡooygixy.

18 Je Cristo nañ jadu'n tzaachyp̄i m̄inajxy yajn̄ajxy co y'o'cy cruudzcixy m̄id jáy ajcxy ypocy ycixpi. Oy je' anajty ca' tibocy m̄id̄ity, chi je' ti codin̄äy je jáy ajcxy ypocy, e jadu'n ñch ajt ti naym̄i'oȳiyim̄ m̄id̄i Dios. Oy je Cristo ñin̄icx y'o'cy, per je' y'alma ca' je' y'o'cy, jugyp̄ijcy je' jadügtecy m̄id jemybi nin̄icx.

19 Huin'it co Cristo y'o'cy, chi je' y'alma ñicxy, e capxhuäcxy yí y'ayuc ma jáy y'alma ajcxy huidibi j̄ibictuuyb ijtp.

20 Je jáy ajcxy je' j̄iiby y'alma ijtp j̄ibictuuby huidibi anajty ca' capxym̄idoy Dios. Je taab Noé yajcojy je m̄ij barco, ooy Dios ajcxy jecy ym̄imecxtujci, huen tijy cayjothuimbijty ajcxy. J̄eyi niductujc je jáy choocy ma je m̄ijtuu je m̄ijn̄gom. Je' co je jacjadyi ca' ajcxy yjothuimbijty.

21 Jadu'n nej je nidujctujcpi ajcxy m̄ijp̄idacy Dios y'ayuc, e chi ajcxy choocy, nañ tim̄ jadu'n ñch ajt co nn̄ibejt̄im̄ je' ñch ajt ndiy'ajt'ajtim̄ co nm̄ijp̄idaacim̄ Jesucristo je huidibi co y'o'cy jugyp̄ijc m̄id jemybi nin̄icx, etz ti xyajhuaatzim̄ njot nhuinma'ñ j̄igix ooy oy nayjihuiyim̄, etz nañ jadügtecy co anajty n'o'cim̄ xyajjugyp̄ijcim̄ m̄id jemybi nin̄icx. Co nn̄ibejt̄im̄, je' je' je t̄iy'ajt co Dios ti xyajhuaatzim̄ njot nhuinma'ñ.

22 Je Cristo ti je' ñicxy tzajpjoty. J̄iiby je' cham y'ity m̄ij'ane'mbi ma Dios, yí je' ane'mb je ángeles ajcxy huidi tzajpjoty tungm̄id etz huidi jaty mic'ajt m̄id tzajpjoty.

4

Yajtungix je mic'ajt huidibi Dios ti xymooygixy

1 Je Cristo ayo'n tzaachyp̄i m̄inajx yajn̄ajx co yhuidi jty ya naaxhuiñybi, e chi yajtuuñ oyjot oyhuinma'ñ m̄id jáy ajcxy ycixpi. Paady ycixpi copicy miich ajcxy myajtunipy oyjot oyhuinma'ñ m̄id migügt̄jc jadu'n nej Cristo yajtuuñ. Pen miich ajcxy m̄min̄ajxyp myajn̄ajxyp tzaachyp̄i m̄id co oyjot oyhuinma'ñ myajtuñ, chi ca' m̄jacn̄ijot'ajtip ajcxy j̄ibic-huinma'ñ.

2 Jadu'n nej ajcxy mjactzin̄hua'ñ m̄jacjugy'ada'ñ, ca' huaad m̄jacn̄ijot'ajtcixy je j̄ibic-huinma'ñ. Hue' janch̄tiy mdunipy ajcxy jadu'n nej Dios tzocy.

³ Jecy'ajty co anajty ca'ni mnejhuuygixy Jesucristo ytiy'ajt, jibic-huinma'ñ anajty ajcxy myajtumyb ma mdzinaayin mjogy'ajtin, jadu'n nej jäy ajcxy jac-jadyii huidibi ca'ni nejhuuygixy Dios ytiy'ajt. Chi anajty myajtungixy canaagnax je jibic-huinma'ñ, ooy ajcxy mnijot'ajtcixy maynax jibic-huinma'ñ. Ooy anajty anaxy mdzach'üccixy vino, huin'it anajty ooy ajcxy ymügyii. Ooy anajty mnixondaaccixy coodz huididi, huin'it anajty ooy m'uuccixy anaxy. Ooy mnijot'ajtcixy xii, ooy anajty m'ojadajtcixy tzaadzech quipychech huidibi Dios ca' jäygidägy.

⁴ Paady ycixpi je jäy ajcxy huidibi ca' nejhuuygixy Dios ytiy'ajt, ca' ajcxy jäygidägy co ca' miich ajcxy cham jadu'n m'idich jadu'n nej yi' ajcxy y'idich, chi ajcxy jibic xyñigapxcixy xyñi'ojiiygixy.

⁵ Ca' mdungixy cuendi yi' ajcxy, com Dios paatip nej ytiyduna'ñ ajcxy. Je Dios je' tiydunamb nidüg'óciy jäy ajcxy huidibi cham jugy'ajtp, etz tibi y'öccixy.

⁶ Paady ycixpi ti yajnimäy Jesucristo ytiy'ajt je jäy tibi y'öccixy jigix yajtiydunipy ajcxy miid Dios ytiy'ajt jadu'n nej yajtiyduna'ñ yi' ajcxy huidibi jacjugy'ajtp cham. Jëbi huaad ajcxy yjugypijccixy jadügtecy etz y'idipy ajcxy jadu'n nej Dios y'ity.

⁷ Ti ytimyhingoni je xii je tiempo mina ycixaani ytigoyaani tüg'óciy tijaty ya naaxhuiñybi. Paady ycixp tzocy co tiydudägy etz huijycujc mdzinaygixipy, etz tzocy co mjac'ojadadipy mjacmibijctzoohuipy ajcxy Dios.

⁸ Ooy ycopicyity co jacnaychójcigix jacnayjihuiygix nidüg nidüg. Miid co mnaychójcigixy, paady ycixpi jëbi mnayméecxigixy.

⁹ Naymi'oyjäy'ajtigix nidüg nidüg agujc jotcujc, ca' y'ametz yjotmetzity.

¹⁰ Yajtungix miid je migügtijc jadu'n nej Dios xymooygixy ixpijcin nidüg nidüg. Naybubéjtigix naybudigiiygix miñ xyipy jadu'n nej jäy ajcxy huidibi yajxon Dios ytiy'ajt padungixp.

¹¹ Pen Dios ti xymooygixy ixpijcin jigix jëbi capxhuäcxy yi' y'ayuc, yajxon Dios y'ayuc mgapxhuäcxip. Pen miich xypaat pujigi jëdzigi, yajxon mdunipy ajcxy jadu'n nej Dios huinma'ñ ti xymooygixy. Co yajxon Dios ytiy'ajt mguyduunipy, huin'it Dios cömaya'ñ miich ajcxy, miid co ti mmijpidaaccixy Jesucristo. Je Jesucristo je' cömay'idip etz ane'mip huinixii huinitiempo.

Mimecxtujccixy tzaachypi ayo'n

¹² Migügtijc ajcxy huidibi ooy ndzocy njihuiyich, ca' ooy mhuinmay'ahuidijtcixy co jäy xy'ixhuidijtcixy xypahuidijtcixy, co jäy xychaachytunaangixy jigix jëbi ñiguëxigipy pen janch mmibijccixy Jesucristo.

¹³ Ca' ajcxy mdajipy mmayipy, jotcujc ajcxy mnayjihuihuuyb jigix jëbi nañ jadu'n tzaachypi mmajajxcixy myajnajxcixy nej Cristo minajxy yajnajxy tzaachypi. Co anajty jadügtecy Jesucristo ñayguëxigyii ya naaxhuiñ miid ymic'ajt y'oy'ajt, jëbi ajcxy jotcujc mnayjihuihuib.

¹⁴ Pen xymi'idigooyb xymigapxtigooyb jäy ajcxy, miid co miich ajcxy ti mmijpidaaccixy Jesucristo, jotcujc mnayjihuihuipy, miid co miich ajcxy miid je Dios yjihui'ñ etz Dios ymic'ajt ma mjot mhuinma'ñ.

¹⁵ Pen nidüg miich ajcxy ayo'n tzaachypi mbaatcixy, oy ca' anajty ti mjäyyaj'öccixy, oy anajty ca' ti mmeetzcixy, oy anajty ca' ti mdundigooygixy, oy anajty ca' ti mnaybidáacigixy ma huingjäy ti ytundigooy,

¹⁶ pen miich ajcxy tzaachypi mmajajxyp myajnajxp miid co ti mmijpidaaccixy Jesucristo, ca' ti tzo'ydu'n mjihuihuipy, nigii Jesucristo cömay'idipy.

17 Ti xii tiempo tim paatni mina Dios tiyduna'nñ je jäy ajcxy huídibi cuydumb je' ytiy'ajt. Pen Dios ñich ajt huídibi nmibijcim xytiyduunim e nbaatim hueeni tzaachypi, ñigi tzaachypi padaangixy ajcxy huídibi ca' mijpidaaccixy Dios.

18 Pen je jäy huídibi oyjot oyhuinma'nñ miiid mic tzaach padaangixy je' y'alma nidzoocin, ¿ti jada ytunaangixy pinjaty jibic-huinma'nñ miiid, pinjaty pocytungix?

19 Pen tzaachypi mminajxyp myajnajxyp ajcxy miiid co Dios jadu'n chojcyp, ca' ajcxy mjotmetzcihuipy, ñigi ajcxy panixcix payöygix oyhuinma'nñ, ñigi cixyot huinijot mijpidägipy ajcxy Dios; com yi' miich ajcxy xyajcoj, e yi' xycuend'ajtcixp; com Dios yi' je' tudägy etz ñidinaayb je' y'ayuc.

5

Pedro capxhuijp je mibijpidijc

1 Jada ñich miich ajcxy yajñimaayb huídibi nigohuajc'ajtp je mibijcpidijc, ñich nañ jadu'n nigohuajc'ajtpyich mibijcpidijc. Hich n'ijxyich co je Cristo ayo'n tzaachypi minajxy yajnajxy. Nañ jadu'n ñich yi' nmiiid'idaamybich jadüg'oc co anajty ymiñ ya naaxhuiñ miiid y'oy'ajtin ymij'ajtin.

2 Jada ñich miich ajcxy nyajñimaayb: yaj'ixpijccix etz cuend'ajtcix Dios yjäy agujc jotcujc. Ca' myaj'ixpigipy ajcxy ametz jotmetz, cuend'ajtcix Dios yjäy, tim jadu'n nej jäy ycöbixy cuend'aty. Ca' meeñgixy myaj'ixpigipy ajcxy. Miiid oyjot oyhuinma'nñ myaj'ixpijccixy.

3 Ca' adzip ahua'n m'ane'mipy Dios yjäy. Hue' janchtiy iixpejt oybi yejccix. Cuydungix Dios ytiy'ajt.

4 Co anajty Jesucristo, je huídibi nihuindzin'ajttaayb tüg'óciy, ñayguëxigyii ya naaxhuiñ jadüg'oc, chi cömay miich ajcxy mbidzimipy. Tim jadu'n nej jäy ajcxy co y'iygyixy e co ymadaaccixy, chi cömay ypidzim ajcxy. Miich ajcxy cömay nañ jadu'n m'idipy huinixii.

5 Myajmij'adipy anäctijc ajcxy, je' ajcxy huídibi nigohuajc'ajtp je mibijcpidijc. Ooy ycopicyity co nidüg'óciy miich ajcxy mnayyajmij'ájtigixipy miñ xyipy miiid oyjot oyhuinma'nñ. "Dios ca' je' jäygidägy pinjaty amij agix jäy'ájtigixy. Dios ypubejtyp miiid y'oyjot pinjaty yung naxy yjot yhuinma'nñ miiid."

6 Mgapxcöbigipy ajcxy tiydudägy Dios, je mij'ane'mbi, chi Dios xycömayipy mina anajty.

7 Mibijctzougix Dios miiid tüg'óciy tijaty jotmay ajcxy miiid'ajtyp, chi jëbi Dios xypubedipy xypudigihuipy ajcxy.

8 Huijycujc m'idipy ajcxy. Nixi' m'idipy ajcxy. Com je mujcu' huídibi xymiiidzip'ajtim, ooy je' xy'ix'ijxim xypa'ijxim. Hue' xya-jhuinma'nñydigoyaanim, tim jadu'n nej je caa co ixtay ti chüdzaamyb.

9 Huindina' jiiptina' ajcxy je mujcu'. Yi' jacjadyii jäy huídibi mijpidaaccixy Jesucristo, nañ yminajxcixyp yajnajxcixyp tzaachypi nañ jadu'n.

10 Co anajty ajcxy hueeni tzaachypi ti m'ocyajnaxy, huin'it Dios xyaj'oyiyipy ajcxy yi' mjot yi' mhuinma'nñ, xyajmibigip ajcxy yi' ytiy'ajt, xyajjotmicpigip ajcxy. Com Dios yi' je' huídibi may'ajt ti tuñ mijcajee miiid nidüg'óciy jäy ajcxy. Yi' je' huídibi ti yaj'oyiy nej jëbi cömay huinixii n'ijtim miiid Jesucristo jiiiby tzajpjoty.

11 Huen Dios y'oy'ajtin etz ymij'ajtin idipy huinixii.

Capxpoocxin yajnajxp

12 Jada necy nyajniguejxy ajcxy miiid Silvano ñich ajt nmigüg huídibi ndi-jpyich co ooy yajmij'aty Jesucristo. Hueeni jada ayuc huídibi nyajnijayiyb, nañ ti nbidägyich necyjoty capxhuijin etz ti nbidägyich necyjoty yi' Dios ytiy'ajt

tudägy, nej Dios may'ajt oy'ajt tuuñ mïd miich ajcxy ycïxpï. Mijpïdaaccïx nïgi Dios ytïy'ajt, ca'ydi mhuinma'ñydygooygïxy.

¹³ Je jäy huïdibi ya Babilonia huïdibi ajcxy yajmïj 'ajtcïxp Jesucristo, je jäy ajcxy huïdibi Dios ti huin'ixy, xyajniguejxp ajcxy capxpooocxin. Nañ jadu'n Marcos ïch nmigüg, je huïdibi njihuïybich nej jihuïy ngï'm'ung'adyiïjich xyajniguejxp capxpooocxin nañ jadu'n.

¹⁴ Naygapxpóocxigïx xïc xon nidüg nidüg miñ xyïpy. Je' je' je tïy'ajt co mnaychójcigïxy mnayjihuïyigïxy miñ xyïpy.

Jotcujc mnayjihuïhuïyb ajcxy nidüg'óciy huïdib yajmïj'ajtp Jesucristo. Amén.

2 PEDRO

Yi Mimetzpi Necy Huidibi San Pedro Yajnigujx Yi Mibijcpidijc

¹ Ich Simón Pedro, tumbich ma Jesucristo ytung. Yi' xy'apóstol'ajtpich etz ngapxhuäcxpyich yi' y'ayuc. Cham ich miich ajcxy jada necy nyajnijayiygixy huidibi ajcxy ti mbaatcixy mibijcin janch oybi, tim jadu'n nej ich ajcxy ti nbáatcixyich mibijcin janch oybi. Ich ajt nDios je Jesucristo huidibi xya-nidzoocim ajt n'alma tudägy je', e tudägy ytuñ muid ich ajt nidüg'óciy.

² Huen Dios mijmay'ajt tunipy muid miich ajcxy, etz jotcujc'ajtin xymöhuipy mijcajee, muid co tiy'ajt ti mbaatcixy ma Dios etz ma je Jesús ich ajt nHuindzin.

Je mibijcpidijc chinaayin jugy'ajtin

³ Dios muid je' ymij'ajt ti xymooyim tüg'óciy huidibi nyajmayjajtim ma ajt njugy'ajtin, nej huaad nguyduunim yi' ytiy'ajt etz nej yi' huaad nyajmij'ajtim. Dios jadu'n mijmay'ajt tuun muid ich ajt ycixpi co ti xyajnejhuuyim Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt. Je Jesucristo ti xyhuin'ixim jigix jëbi nmuid'ajtim yi' ymij'ajtin y'oy'ajtin, etz jigix jëbi nduunim ojjäy'ajtin nej Jesucristo tuuñ.

⁴ Dios ti xymooyim huidibi janch oydi'cni e janch copicyip jigix jëbi miich ajcxy mbaatcixy Dios yjihu'i'ñ ymic'ajt huidibi xyajtzinaaygixy muid huadz jot huinma'ñ, etz jigix jëbi muid jada ycixpi tibi xyaj'ahuanuyim, miich ajcxy mijjpyöyduutcixy je jibicpi huidibi naaxhuinyjy ajcxy ñijot'ajtcixyp.

⁵⁻⁷ Com Dios muid ymic'ajt ti xymooyim huidibi nyajmayjajtim, paady ycixp miich ajcxy naymic'ixigixy co ajcxy mmibijcin mjacyajmijtigiygixipy tudägy'ajtin; e muid mdudägy'ajtin mjacyajmijtigiygixipy ajcxy Dios y'ixpijin; e muid je Dios y'ixpijin mjacyajmijtigiygixipy yi' Dios yjihu'i'ñ ymic'ajt ma ajcxy mjot mhuinma'ñ huidibi muid mmimadägyipy ajcxy yi' jibicjot jibic-huinma'ñ; e muid je mic'ajt ma ajcxy mjot mhuinma'ñ jacyajmijtigihuipy ajcxy mecxtujcin; e muid je mecxtujcin mnejhuuygixipy nej jëb huaad myajmij'ajtcixy etz mdzigiygixy Dios; e muid je mecxtujcin mjacyajmijtigiygixipy je tzojin je jihuiyin muid migügtijc; e nañ mijtigihuipy nañ jadu'n je mibijcin nej jëb huaad Dios myajmij'ajtcixy etz nej jëb huaad cixyot huinjot mjacyajtungixy ojjäy'ajtin.

⁸ Pen ma miich ajcxy mdzinaayin mjugy'ajtin yajpattäy e ymijiy ymayiy, yi' mjugy'ajt ajcxy ca' yi' ñaadig'i'aty; nañ ca' anajty ajcxy naadigi' ti mmibijccixy ich ajt nHuindzin Jesucristo, ti mnejhuuygixy yi' y'ayuc ytiy'ajt.

⁹ Pin jada ca' capxymidooy tüg'óciy jadyaabi capxhuijin ma yjugy'ajtin, jadu'n yi' nipaady nej tüg huintzpi o huidibi y'ixin con, ti jäydgoy co Jesucristo ti yajpocyñhuaatzp.

¹⁰ Paady ycixp miich ajcxy migügtijc, naymic'ixigixy tungix tüg'óciy jada jigix mnejhuihuipy ajcxy tydudägy co Dios ti xyajmibijccixy e ti xyhuin'ixcixy. Pidaaccix mhuinma'ñ co jada tiy'ajt huen copicy, huen tictztigiy ma miich ajcxy mjugy'ajtin. E pen mdumyb ajcxy jadu'n, nimina mgapocycägixipy.

¹¹ E jadu'n miich ajcxy myajmöhuiipy tydudägy tigiydac mijpi ma ich ajt nHuindzin Jesucristo y'ane'my, je huidibi xyajnidzoocim ajt n'alma. E yi' y'ane'min ca' ycixipy ytigoyipy nimina.

¹² Paady ycixp ñch miich ajcxy jatymy yajjäymejtzcoodaangixy jada tiy'ajt. Oy miich ajcxy jada tiy'ajt mjajajtcixy mjanejhuüygixy, e tudägy ajcxy mmibijccixy etz mmi'ijtcixy je tiy'ajt huidibi miich ajcxy cham mñd.

¹³ Minaambich co yjanchity nami njactzinaayñich co ñch miich ajcxy nmöhuipy capxhuijin.

¹⁴ ñich ajt nHuindzin Jesucristo ti xyajnejhuüyich co tzojc n'ixmadzipyich jada njugy'ajtin (n'ögibich).

¹⁵ Paady ycixp naymic'ixyijich mictägy ma miich ajcxy co ngapxhuijcxixy jigix co anajty n'ögyich mjäymetzñyb ajcxy tüg'óciy jada tiy'ajt.

Yi' ajcxy huidibi y'ijxy je Cristo ymij'ajtin y'oy'ajtin

¹⁶ ñich miich ajcxy ti nyaj'ixpicy je tiy'ajt maabi nHuindzin Jesucristo, jadu'n nej Dios ymij'ajt mñdity, e jadu'n nej je' yhuimbida'ñ jadüg'oc ya naaxhuiñ. E ca' ñch ajcxy nyaj'ixpicy nigoo'ayuc anñ'ayuc huidibi ci'm ti ngojyich ti nmacxyich. Mñd ñch ngi'mhuiin ti n'ijxcixyich je Huindzin Jesús ymij'ajtin.

¹⁷ N'ijx ñch ajcxy co je Dios Teedy mooy ajt nHuindzin Jesucristo oy'ajt etz mij'ajt. E nañ nmidooyich ajcxy ayuc choñ ma je oybi Dios y'it, xyñimaayi: "Jada je' ñch n'ung huidibi ooy ndzocyich njihuüyich, e ooy jotcuje nayjihuiyijich mñd yi' ycixpi."

¹⁸ ñich ajcxy nañ jadu'n ci'm ti nmidoogixyich je ayuc huidibi anajty tzomb tzajpjoty. Jim ñch ajcxy anajty quipxyi mñd je Huindzin Jesús ma je amay gop.

¹⁹ Nañ jadu'n nmñd'ajtim je ayuc jac'oybi jactñybi. Je' je' je tiy'ajt je ayuc huidibi ajcxy yjay je Dios y'ayucnajtzcaxñybi jecy'ajty. Oy miich ajcxy oybi mduñ co m'amidoo'ijtcixy je oybi tiy'ajt maabi Jesucristo huidibi jadu'n nipaady nej tüg jñn tñcxp agootztuum etz jadu'n nipaady nej je xñ co yxñmñydäy, etz jadu'n nipaady nej je mijmadza' jayhuixtujcpi co ypidzimy. Jada tiy'ajt xycodñcxip ajcxy mjot mhuinma'ñ.

²⁰ Cuendtungix miich ajcxy jada: tüg'óciy je tiy'ajt, huidibi Dios ytiy'ajtmñdpyeje hidibi ijtp jaybety ma Dios ylibro, ca' huaad pin yajnñejejp mñd yci'mhuinma'ñ.

²¹ Com je Dios y'ayucnajtzcaxñybi camina je' ajcxy ayuccapxhuäcxy mñd yci'mdzojcin yci'mhuinma'ñ. Dios anajty ajcxy huin'ixyip jëbi ayuccapxhuäcxy mñd Dios ycixpi com je Espíritu Santo anajty ajcxy mooyip ayuc huidibi ajcxy ycapxhuäcxyp.

2

Yi' ajcxy huidibi yaj'ixpijcp anñ

¹ Per nañ ji anajty nañ jadu'n ayucnajtzcaxñybi hidibi anajty ajcxy anñdaacp ma je Israel jäy. E nañ jadu'n yji'adipy ayuccapxhuäcxpi hidibi anñ yaj'ixpigipy ma miich ajcxy. Je' ajcxy ayüch ameech yaj'ixpigipy yci'm'ayuc yci'mhuinma'ñ hidibi ajcxy yajhuinma'ñdygooyipy je mibijcpidijc. Ymina'ñ ajcxy co ca' yjanchity je Huindzin Jesús y'ayuc, je hidibi yajnñdzooc ajt n'alma, e jadu'n ci'm ñay'ayo'nmöoyigixy mñd Dios mic'amy.

² Mayjäy ooy panicxa'ñ je jibicpi hidibi ajcxy ytungixyp, e mñd je' ajcxy ycixpi yajnigäpxipy yajnimñydägipy ajcxy jibic je hidibi ajcxy cuydumb je tñybi ayuc, je Jesucristo y'ayuc oybi.

³ Mñd co anajty tzach'adzojccixy meeñ, chi anajty xyhuimbijccixy xyhuimmeetzcxixy mñd ajcxy y'ixpijcin ca'p yjanchity. Per je pocycähuin ajcxy ahuijxip, ca' ma ñidzooy. Ti yjejni maabi ajcxy ypocyca'ni ma Dios. Dios tzaachytunñb ajcxy mñd ypocy ycixpi.

⁴ Dios ca' je' huinmecxycy je ángeles ajcxcy huídibi tundigooygixp. Hue' janchtiy ycötijnajxtaayb ayoodactuuyb etz yajhui'my agootztuuyb, cadeniñy y'ijtcixy cuend'aty, ixti cooni anajty paady xii tiempo co anajty yajtiyduna'ñ naaxhuiñyäjy müd ypocy ycixpi.

⁵ Nañ ni ca' Dios huinmecxycy je naaxhuiñyäjy huídibi tundigooy jecy'ajty. Chi quejxy ayo'nduu etz mijnñgom ma je jibicjäydijc. Jëyi yajtzoocy je Noé huídibi capxhuäcx je tiy'ajt. Quipxy müd Noé yajtzoocy jahuixtujc y'amigügtijc.

⁶ Dios nañ jadu'n tzaachytuñ müd ypocy ycixpi etz yajhuindigoy müd jin metz cajp, Sodoma etz Gomorra, ixti cooni yajhui'my accuyjam jigix y'idipy je ijxpejt ma je jibicjäydijc huídibi ajcxcy jac'axam jactzinähuam jacjugy'adam.

⁷ Dios yajtzooc je Lot, hue' je' anajty janch oyjäy, e janch ymüd anajty jotmay co anajty je jibicjäydijc ajcxcy ijxi chinaayin yjugy'ajtin janch jibic.

⁸ Jabom jabom anajty je Lot, je jäy oyjäyb huídibi anajty tzinaayb quipxy müd je jibicjäydijc, ni ca' anajty yjotcuyc'aty co anajty ixy midoy nej anajty ytundigooygixy je jäy ajcxcy ca'pi ytudägyity.

⁹ Dios müd mic'ajt jëbi nihua'ñ yajtzögy pinjaty mibijccixp cixyjot huinijot co je mujcu' yjot'ixigixy huinma'ñ'ixigixy. Nañ jadu'n Dios mic'ajt müdity jigix jëbi yaj'ijtcixy je jibicjäydijc müd tzaachypi ayo'n, huídibi ymöhuamy co anajty naaxhuiñyäjy tiyduñ müd ypocy ycixpi.

¹⁰ Dios ymüd mic'ajt jëbi tzaachytunipy pinjaty tumb jibic-huinma'ñ nej ñinícx nijot'ajtcixy, e ca' ixaangixy je Huindzin Jesús y'oy'ajtin ymij'ajtin. Amij agix etz jotmic ajcxcy nayjihuiyüi. Ytumb ajcxcy yci'mjot yci'mhuinma'ñ. Ni ycatziñyigixy co oyñinej ajcxcy ni'ojñyigixy pinjaty mic'ajt müd ma Dios ytung.

¹¹ Oy je ángeles ajcxcy müdity mijcötujcín etz ane'min, ca'p je' ajcxcy yjot yhuinma'ñ müdity nicxy ni'ojñyigixy ma Dios yhuinduu pinjaty mic'ajt müd ma Dios ytung.

¹² Per jadayaab jibicjäydijc ajcxcy jadu'n ajcxcy yi' nej iyujc, ca' yhuinma'ñ; nigoob ytimyhuidity etz yma'xun'ajtcixy jigix jäy ymadziyb etz yaj'ögñyb. Ñixiicpy yajxiicpy ajcxcy yi' huídib ca' huinjihui'y. Per nañ tim jadu'n ajcxcy y'ögipy nej iyujc y'ögy ytigoy.

¹³ Cobadihuaangixy jadu'n nej ti ytundigooygixy. Hue' nayjihuiyigixy capin yjadu'nity, yxondaaccixy tüg jaxicyjaty. Jadayaab jäy ajcxcy pocy ypa'tcipy ajcxcy yi' chinaaygixy yjugy'ajtcixy. Tüg tzo'ydu'n co ajcxcy nañ jadu'n xymijyöybejtcixy ma m'amugñyigixy.

¹⁴ Co ajcxcy huindüxcxcixy töxyjäydijc, chi ajcxcy ooy nijot'ajtcixy co müd tundigoya'ñ. Ca'p ajcxcy chíjpigixy y'anucñyigixy müd pocytunü. Yaj-tundigooygixy pinjaty amútzip ma mibijcín, ooy ajcxcy yhuijity ycuycity yco-huinma'ñity ma meñ'adzoogñ. Dios yajtigoyñb ajcxcy y'alma.

¹⁵ Tigoyjäy yi' ajcxcy, je' co ti ñidigajtcixy ti ytüdigajtcixy ma je tiybi je janchypi tiy'ajt. Je' ajcxcy ypanicxy ypayöyp je profeta Balaam y'ijxpejt, je Beor y'ung, co ooy ymeeñybada'ñ anajty müd yjibic-huinma'ñ.

¹⁶ Chi Balaam oy yaj'ojyüi ypocy tüg töxyburro, ycapxy jadu'n nej tüg jäy, e jadu'n je' yajhuäcxijpy je profeta Balaam müd je' ylochuinma'ñ.

¹⁷ Com jada jäy ajcxcy ca' panicxcixy je janchypi tiy'ajt, paady ycixp jadu'n ajcxcy nipaady nej tüg ñipozojut ca'pi ñii müdity, etz jadu'n ajcxcy nipaady nej joc huídibi poj yajyöyip (ca' ytu'y). Dios möhuñb ajcxcy tzaachypi müd ypocy ycixpi, idam ajcxcy agootztuuyb huinixii huinítiempo.

¹⁸ Com ycapxyp ajcxcy ayuc huídibi ca' choubaady. E müd je jibic-huinma'ñ ycixpi huídibi ajcxcy chachnijot'ajtpy yajtundigooygixy pinjaty tiñbi choongixy ma je huídibi ajcxcy tzinaayb müd jibic-huinma'ñ.

19 Yi' ajcxy yaj'ixpijcp je mayjäy co jëbi tungixy huentim ti huidibi ajcxy ñijot'ajtpy. Per yi' ajcxy huidibi jibic-huinma'ñ yaj'ixpijcp, ci'm ajcxy ñay'íjtigixy pocy'atcipy, je pocy tzach'ane'mb ajcxy yjot yhuinma'ñ, ixti jadu'n nipaady nej jihuïy ajcxy ane'my y'ity.

20 Pinjaty ti ymibijccixy ti ñejhuïygixy je Huindzin Jesucristo ytíy'ajt huidibi yajñidzoocp ajcxy y'alma, e jadu'n ti yjihuäccixy ma je naaxhuiñjây yjibictzinaayin yjibicjugy'ajtin, pen jadüg'oc anajty y'ayöyñip ma je jibicpi, e je jibicpi ymimadägyii ajcxy, o'ctiy anajty ñigi yhui'mgixy ca'ydí nej je jayijp'atypi.

21 Ñigi oy co ixypy je' ajcxy ca' ytimnejhuïygixy je janchypí tít'y'ajt. Com ti ocnejhuïygixyp, e chi jada' y'ixtigihuäccixy ma je huätzpi Dios ycötujcin huätzpi Dios ytíy'ajt tibi anajty y'ocjamóoyigixy.

22 Per je' yi' ajcxy ytimycuydumy nej je ayuc y'ity: “Je uc yci'm'ich ñihuimbijtpy, e je idzim huidibi namdziidaayb, nicxy je' yajtznip yquitnıp mo'ntzjoty jadüg'oc.”

3

Je Huindzin Jesús huimbidaamb ya naaxhuiñ

1 Miich ajcxy migügtijc huidibi ñich ooy ndzocyich ooy njihuïyich, jada je' je mimetzpi necy huidibi ajcxy nyajnijayiyb. Ma jada metzpi necy hue' ñich ndzoga'ñich co nyajhuinma'ñymedzip ajcxy ma Dios ytíy'ajt mïd jada capxhuijin huidibi ti njaayich.

2 Ti nnijayiygixy jigix m'ajihuïhuïyb ajcxy je ayuc huidibi ajcxy pa'tcipy'aty ñajtzcapxiy je Dios y'ayucnajtzcapxiyb ajcxy huidibi huädz yhuinma'ñ anajty ymïd. Nañ ajihuïyigix je Huindzin Jesucristo je' y'ane'min huidibi yajñidzoocp ajt n'alma, je ane'min huidibi apóstoltijc miich ajcxy xyajnimayb.

3 Nejhuïygixy miich ajcxy jada jayijp ma yam ca'ni yhuaad'ajtni mina naaxhuiñ ycixipy, miinip jäy ajcxy huidibi nixigip yajxigip huidibi Dios yjé'ajtpy. Chinaaygixy yjugy'ajtcixy anajty mïd jibic-huinma'ñ huidibi ci'm ñijot'ajtcixyp.

4 Chi ajcxy ymina'nip: “¿Ti co mdzachmibijccixy co Cristo yhuimbida'ñ jadüg'oc ya naaxhuiñ? Nej ajcxy je' y'o'ctay je mij'ap je mijteedy, je'ni y'ijttäy tüg'óciy jadu'n nej naaxhuiñyb chondacy. Paady ca' yjanchity co je Cristo yhuimbida'ñ jadüg'oc ya naaxhuiñ,” jadu'n yminaangixy.

5 Yi' ajcxy ca' huinjihuïhuaangixy cuendtunaangixy co mïd Dios y'ayuc yi' tzajp ji'ajtp anajty yi' tzachjeyip, e mïd Dios y'ane'min huin'it je naax oy yguëxigy huidibi ijtp anajty ñijoty.

6 Nañ jadu'n mïd Dios y'ayuc je jecy'ajtpy naaxhuiñjây y'ayo'nbaty, ñijicxtay nidüg'óciy e ytigoyday ñijoty.

7 Per Dios mïd yi' y'ayuc yaj'ijtpy jada naaxhuiñyb etz tzajp huidibi cham ji'ajtp ixti coon yajtigoydähuipy mïd jin. Je jin huin'it je' nöctähua'ñ co anajty yhuaad'ajtni ma Dios tiyduna'ñ je camadacpidijc je jibicjäydijc, etz yajtigoya'ñ ajcxy y'alma.

8 Jadügnax miich ajcxy migügtijc huidibi ooy ndzocy njihuïyich, ca' mjäydigooygixy co ma yi' Huindzin Dios, tüg xii jadu'n yi' nej tüg mil jimijt, e tüg mil jimijt jadu'n yi' nej tüg xii.

9 Ca' nminaanim co yi' Dios yajhuäcxibaamyñi yi' mina cuyduna'ñ huidibi yi' ti ahuanïy, jadu'n nej nijëjity jäy a'ixiygixy. Dios yajtumyb mecxtujcin mïd miich ajcxy, com hue' yi' tzocy co ni tüg jäy ayo'n paadipy. Yi' chojcpy co nidüg'óciy jäy huen jothuimbijtcixy etz ixmajtzcixy pocytunii.

¹⁰ Co anajty je Huindzin Jesús ymiñ jadüg'oc ya naaxhuiñybi chaachytunipy je' tüg'óciy jibicjäydijc, hue' je' ytuniyb yjadiyb ma anajty ca' pin jijp'ixy, jadu'n nej tüg meetzpi ymiñ coodz co meedza'ñ tijaty. Huin'it je tzajp yhuindigoydähuipy miid tüg ne'min jidijtin oychiñyñip. E tüg'óciy huidibi miid ndzinaayim njugy'ajtim toydähuip yi' miid jin, yi naax toydähuip yi', etz tijaty yajpatp ya naaxhuiñ toydähuip nañ jadu'n.

¹¹ Com tüg'óciy tijaty huidibi ji'ajtp yhuindigoydähua'ñ miid jin, paady ycixpi ñigi copicy miich ajcxy co mdzinaaygixp tudägy e myajmij'ajtcixyp Dios.

¹² Ahuijxcix ajcxy je xii tzuu mina Dios anajty yajhuaad'aty co ya-jhuindigoya'ñ je naaxhuiñybi. Naymic'ixigix co tzojc yminipy yi jadu'mbi xii tzuu. Co yhuaad'ajtnip huin'it xii, je tzajp yhuindigoydähuip miid jin; je xii po', je pojx xemembi, je tuu enee jadu'ñyi yticxtähuipy yjydähuipy jinjoty.

¹³ Per ich ajt n'ahuixim je jemybi tzajp jemybi naax huidibi Dios ti xyaj'ahuanyim, tüg tzinaaydac janch'oybi ma ca' ti jibicpi.

¹⁴ Paady ycixp miich ajcxy migügtijc huidibi ich ooy ndzocyich njihuñyich, nami m'ahuijxyp miich ajcxy co Dios yajhuindigoyaanip jada naaxhuiñ, naymic'ixigix ma tüg'óciy ajcxy yi mdzinaayin co mguydunipy ajcxy Dios ytiy'ajt jigix ajcxy Dios xypaadipy, ca' ajcxy ti tzip ti gapxy, ni ti jibicpi, e ni ti pocy, ac huadz jot huadz huinma'ñ anajty miid'ajtcixy.

¹⁵ Cuenditungix je mecxtujcin huidibi ich ajt nHuindzin Jesucristo yaj-tumyb miid ich ajt jigix jebi xyajnidzoocim ajt n'alma. Nañ jadu'n yi', ich ajt nmigüg Pablo huidibi ooy ndzojcim, ti miich ajcxy xyñijayiygixy, jadu'n nej ixpijcin Dios ti ymöyii ma yi' y'ayuc.

¹⁶ Ma tüg'óciy Pablo ñecy tibi xyajniguejxcixy, jada tiy'ajt ti xyajmiidmiydaaccixy. Nijejity Pablo ñecy ooy chachchiphuinjihuñyñity, e nijejity jäy ajcxy tigach ajcxy huinjihuñy Pablo y'ayuc, ca' ajcxy huinjihuñy nej Pablo yjamina'nañ. Huingjaty ajcxy ñiguej Pablo y'ayuc, e ci'm ñayyajhuinma'ñydidigóoyigixy.

¹⁷ Paady ycixp miich ajcxy migügtijc huidibi ooy ndzocy njihuñyich, mi-ich mnejhuñydaaygix jada tiy'ajt. Nayguend'ajtigix ca'ydi jibicjäydijc miid y'anii xyajnidigajtcixy xyajtüdigajtcixy, e ca'ydi m'ixtigihuäccixy ma ajcxy mmibijcin jadu'n nej tiydudägy ti mmibijccixy.

¹⁸ Huen ich ajt nHuindzin Jesucristo huidibi yajnidzoocp ajt n'alma ñigi may'ajt oy'ajt tunipy miid miich ajcxy, e nañ ñigi yujcpedipy ajcxy yi m'ixpijcin ma yi' ytiy'ajt. Huen Jesucristo cömay y'idipy etz mi'idipy oy'ajtin mij'ajtin jadachambi xii tiempo etz jadu'n nej xii tiempo miimb cidacp. Jadu'n ngapxycixyich. Amén.

1 SAN JUAN

Yi Jayijpi Necy Huidibi San Juan Yajnigujxy Je Mibijcpidijc Nidüg'óciy

¹ Dios y'ayuc jiiyim anajty co naaxhuiñybi chondacy. E tiy'ajt nyejcyypich jadu'n nej nmidooyich ci'm yi' y'ayuc, jadu'n nej n'ijxyich miid ngi'mhuiinich, jadu'n nej nhuindicxyich yi' ci'm, e nañ jadu'n nej nnidoñich miid ngi'mgijich. Nyajnijayiybich miich ajcxy jada necy jadu'n nej je Cristo je Dios y'ung yjugy'ajtin yega'ñ huidibi ca' cixa'ñ tigoya'ñ niminaabi.

² Ti ñayguëxigyii ya naaxhuiñ je Dios y'ung huidibi ymiid jugy'ajtin huidibi ca' niminaabi ycixipy ytigoyipy. Ti n'ixyich ajcxy jigix jëbi tiy'ajt nyéccixyich co ti ñayguëxigyii ya naaxhuiñ, etz ti n'ixyich jigix jëbi nyajnimaaigyxy nej jëbi huaad huingbi jugy'ajtin nbaatim co anajty ti n'o'cim. Je Dios y'ung, je huidibi jiiyby ijtp ma Dios Teedy, nayguëxici je' ma ich ajcxy.

³ Je huidibi ich ajcxy n'ijxich nmidoohuich, cham miich ajcxy nyajnimaaigyxy jigix jëbi ajt tú'ciy n'ijtim ma Dios ytiy'ajt, etz nañ jigix jëbi tú'ciy ajt n'ojadajtim Dios etz je' y'ung.

⁴ Paady ycixp jada tiy'ajt nyajnijäyiy ajcxy jigix ajcxy jotcuyc'ajtin mbattäaygixipy miid jada ayuc tiy'ajt.

Dios yi' je' je tñcxin jájin

⁵ Jadayaabi Dios y'ayuc ytiy'ajt Jesucristo ti xyajnimäyich e nañ cham ich miich ajcxy nyajnimaaigyxy. Dios huadz ytiy'ajt miidity, ca' ma Dios anidägy. Jadu'n Dios nipaady nej tüg jin ytixy ma tüg it e ni ca' ni mina ypich.

⁶ Co nminaanim co Dios ajt miid n'ijtim tú'ciy, e ca' yjanchity, ca' anajty ajt Dios ytiy'ajt nyajtuunim, jadu'n nipaady nej jihuiy ndzinaayim agootztuum. Nigoo n'indaacim, ca' anajty ajt nguyduunim Dios ytiy'ajt.

⁷ Co nguyduunim Dios ytiy'ajt jadu'n nej yi' ytiy'ajt miidity, jadu'n nipaty nej jihuiy ndzinaayim ma jin ytixy. Huin'it jëbi ajt n'ijtim tú'ciy miñ xyipy, e Dios xyajpocynihuaatztaayim co Jesucristo y'o'cy etz ñi'py teemy gujy miid ich ajt nbocy ycixpi.

⁸ Co ixypy nminaanim co ca' nbocytuunim, nigooob nayhuin'inim ci'm, e ca' jadu'n Dios ytiy'ajt yajpaady ma ich ajt njot nhuinma'ñ.

⁹ Pen ngapxypidzimim ajt nbocy ma Dios, yi' ñidinaayb yi' y'ayuc huidibi ti xyajnimaaayim co ymecxamy ajt nbocy, e nañ tudägy ytuñ miid ich ajt ycixpi. Dios xyhuinmeecxim ajt nbocy etz xyajhuaatzim njot nhuinma'ñ jëbi n'ixmajtzim jibic-huinma'ñ.

¹⁰ Co ajt nminaanim co ca' nbocytuunim, hue' anajty Dios nyajnajxim anii, e ca' anajty ti ngöbijcim cixyot huinjot yi' ytiy'ajt.

2

Cristo, ich ajt nhuingapxp ma Dios

¹ Miich ajcxy migügtijc huidibi ooy ndzocy njihuiyich jadu'n nej ixypy ngi'm'ungich ngi'm'anäcich, cham jada tiy'ajt nyajnijayiygixy, jigix ca' ajcxy mdundigóoygixipy. Pen ji nidügti miich ajcxy huidibi tundigooyb, jada migüg huidibi tundigooyb huen mibijctzoy Dios ma Jesucristo yxi miid ypocy ycixpi. Jesucristo yi'je' huingapxp ma Dios Teedy miid ajt nbocy ycixpi. Tudägy je', e jëbi xyhuingapxim ma Dios Teedy.

² Com Jesucristo ti y'ögy mïid ïch ajt nbocy ycïxpï, paady ycïxp jëbi capx'oyïy ma Dios mïid ïch ajt ycïxpï e xycapx'oyïyïm ïch ajt nbocy etz nañ capx'oyïyïp tüg'óciy naaxhuiñy jäy ajcxy ypocy, yi jäy ajcxy pïnjaty yi' y'ayuc ytiy'ajt mïjpidaacip.

³ Co Jesucristo ytiy'ajt nguyduunim yajxon, huin'it nejhuïyïm tiydudägy jadu'n nej Dios may'ajt oy'ajt ti tuñ mïid ïch ajt ycïxpï.

⁴ Co ixyipy pïnjaty ymïna'ñ co ñejhuïyï Jesucristo ytiy'ajt e ca' cuychinaayi yi' ytiy'ajt hue' yi' tzach anïdaacpi, e ca' mïidity Dios ytiy'ajt.

⁵ Yi jäy ajcxy pïnjaty cuychinaayb cuyjugy'ajtp yajxon Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt, janch tiydudägy anajty yajmij'aty Dios. Co nguychinaayim nguyjugy'ajtm yajxon Jesucristo ytiy'ajt, huin'it jëbi nejhuïyïm co nyajmij'ajtm Dios.

⁶ Yi jäy ajcxy pïnjaty minamb co ymïd Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt ma je' y'ay yjot, copicy ajcxy chináaygixyipy jugy'ajtcixipy tim jadu'n nej Jesucristo chinay jugy'ajty.

Je jemybi ane'min

⁷ Miich ajcxy migügtijc huïdibi ooy ndzocy njihuïyïch, ca' nmïnaanïm jemybi tiy'ajt ajcxy nyajnimähuamy ma jada necy. Je' jada je tiy'ajt huïdibi jecy'ajty ti mnejhuïyïgixy co oga'n ajcxy mmïjpidacy Jesucristo. Jada tiy'ajt jecyïp jada je' huïdibi cham ajcxy mmïdooyb jadüg'oc.

⁸ Nañ jemy jada tiy'ajt nañ jadu'n huïdibi nyajnimaaygixyp ma jada necy. Jada je'je tiy'ajt huïdibi Jesucristo ymïd ma yjot yhuinma'ñ etz nañ ïch ajt nmïd ma ajt njot nhuinma'ñ. Yi jecyïp ayuc huïdibi ca' ytiy'ajty, ti yi' ñaxy e cham Dios ytiy'ajt tiydudägy nyajtuunim, jadu'n nej jihuïy je coodzpï ti ñaxy e cham ti yxïmïy.

⁹ Yi jäy ajcxy huïdibi minam co Dios y'ayuc ytiy'ajt ajcxy cuyduuni e ca' ixáanigixy ymigügtijc, ca' yi' ajcxy tiydudägy Dios y'ayuc yajtuuni, jadu'n yhuimbïdzïmy jadu'n nej jihuïy agootztuuy ijtcixy.

¹⁰ Yi jäy ajcxy pïnjaty tzojcp jihuïyb ymigügtijc hue' yi' yajpaatcixy mïd Dios ytiy'ajt ma ajcxy yjot yhuinma'ñ, jadu'n nipaady nej jihuïy y'ijtcixy ma xï ytiicxy, ca' ajcxy ñïdigoy ytüdigoy ma Dios ytiy'ajt.

¹¹ Yi jäy ajcxy pïnjaty ca' ymigüg ixaangixy, ca' yi' ajcxy Dios ytiy'ajt ajcxy yajtuuni, jadu'n nipaady nej jihuïy agootztuuby y'ijtcixy, ca' ajcxy chinaaygixy nej Dios ytiy'ajt yja'ané'migixy, ca' ajcxy nejhuïyïgixy huïdibi tiy'ajt jëbi yajtungixy, com jïbic-huinma'ñ chachtuumyb ajcxy huïdibi ca' Dios tiy'ajt'adyii.

¹² Miich ajcxy migügtijc huïdibi ooy ndzocy njihuïyïch ajcxy jadu'n nej ixyipy ngi'm'ung ngi'm'anäcïch, com Dios ti miich ajcxy mbocy xyhuinmecxtayï co Jesucristo y'o'cy mïd ajcxy mbocy ycïxpï, paady ycïxp cham nnijayïygixy.

¹³ Cham nnijayïygixy miich ajcxy mij'anäctijc, com ti mmïjpidaacixy Jesucristo huïdibi jii'ajt co naaxhuiñybi oga'n choondacy etz chambaad yjii'atyñi. Cham nnijayïygixy miich ajcxy anäctijc, com ti mmïmadaaccixy je ca'oybi.

Cham nnijayïygixy miich ajcxy pi'ctijc mutztijc com ti mmïjpidaacixy Dios Teedy.

¹⁴ Cham nnijayïygixy miich ajcxy mij'anäctijc, com ti mmïjpidaacixy ajcxy Jesucristo huïdibi jii'ajt co naaxhuiñybi oga'n chondacy etz yjii'atyñi chambaad. Cham nnijayïygixy miich ajcxy anäctijc, com mïc mjot mhuinma'ñ mïdity ajcxy etz Dios ytiy'ajt yajpatp ma ajcxy mjot mhuinma'ñ, paady ycïxp ajcxy ti mmïmadaaccixy yi' ca'oybi.

15 Migügtjic, ca' anaxy m'adzójccixip yi huidibi miid ndzinaayim ya naaxhuiñ. Yi jäy ajcxy huidibi adzojctaaayb anaxy yi huidi miid ndzinaayim, ca' ajcxy Dios Teedy yajmij'ajtcixy.

16 Ca' anaxy m'adzojctähuiipy ajcxy tüg'óciy huidijaty ya naaxhuiñ yajpatp, jadu'n nej njot nhuinma'ñ tzojcm, jadu'n nej tijaty n'ixim, jadu'n nej huidibi amij agix miid ndzachnayjihuiyim. Com yi jadu'mbi huinma'ñ ca' yajpaady ma Dios Teedy, hue' yi' yajpaady ya naaxhuiñ.

17 Huidijaty ya naaxhuiñ yajpatp cixipy tigoyipy yi', nañ jadu'n ytigoya'ñ huidijaty yi huinma'ñ y'adzojcpy. Yi jäy ajcxy pinjaty Dios ytiy'ajt yajtuunip jadu'n nej Dios tzocy, jugy'adipy ajcxy e co y'óccixipy, ca' ajcxy y'alma ytigóoygixipy.

Je tñy'ajt etz je anñ

18 Miich ajcxy migügtjic huidibi ooy ndzocy njihuiyich nej ixipy ngi'm'ung ngi'm'anäcich, tim cijxnip tiempo ya naaxhuiñ. Ti jada mnejhuigyixy co miinaam jäy ajcxy huidibi nayyajnaxaanip nej Cristo' e ca' yjanchity. Miid co cham ji mayjäy ajcxy huidibi nayyajnajxip jadu'n nej Cristo, paady nejhuiyim co tim cijxnip yi tiempo miid ñch naaxhuiñjäy ajt ycixpi.

19 Yi jäy ajcxy huidibi nayyajnaxaanip jadu'n ixipy nej Cristo, naybijc-huäcxaanip yi' ajcxy miid ñch ajt, ca' anajty ajcxy ytügüy yi' ajcxy yhuinma'ñ miid ñch ajt nhuinma'ñ, tügmucy ixipy ajt xymiid'ijtim. Ji jadu'n ñiguëxigy co ca' ytügüy yhuinma'ñ miid ñch ajt nhuinma'ñ co ti ajcxy xypuhuäctuutim.

20 Ti miich ajcxy xy'adigüy xyjottigüy Dios yjihui'ñ ymic'ajt, paady miich ajcxy mhujnhuiy tüg'óciy Dios y'ayuc ytiy'ajt.

21 Ca' nminaanim paady miich ajcxy nijayigyixy co ca' mhujnhuiyigyixy Dios ytiy'ajt. Paady nnijayigyixy miich ajcxy jigix mnejhuigyixyip Dios ytiy'ajt etz mnejhuigyixyip co yi jäy ajcxy huidibi indaacp, ca' yi' ajcxy Dios ytiy'ajt miidity.

22 Yi' je' indacp huidibi minamb co Jesús ca' yi' yjējity je Cristo huidibi Dios yquejx. Yi indacpi je'midzip'ajtp Jesucristo etz ca' mibicy Dios Teedy etz nañ ca' mibijci Dios y'ung.

23 Je jäy ajcxy huidibi indacp minam co Jesús ca' yjējity je Cristo, e nañ ca' ajcxy miidity Dios Teedy ytiy'ajt. Yi jäy ajcxy huidibi minam co Jesús yjējity je Cristo je Dios y'ung, nañ ymiid ajcxy Dios Teedy ytiy'ajt.

24 Je ayuc tñy'ajt huidibi miich ajcxy mmidou co oga'n ajcxy mmijpidacy Jesucristo, jada ayuc tñy'ajt mguydüngixyipy e ca' mjäydgóoygixipy. Pen mmi'ijtcixp yi ayuc huidibi Dios yjäy oga'n ajcxy xyaj'ixpijc, huin'it jēbi miich ajcxy myajpatcixy ma Dios y'ung etz je' yajpaady ma Dios Teedy.

25 Dios ti xyajhuinhuaniiyim co xyajtzinähuaanim ajt n'alma huinixii huinitempo.

26 Jada tñy'ajt ajcxy nyajnijayiyb jigix ca' mmijpidáaccixipy yi' ajcxy y'ayuc huidibi xyajhuinma'ñydgoyaam ajcxy.

27 Yi Dios yjihui'ñ ymic'ajt huidibi ti xy'adigiiygixy ti xyjottigiiygixy ijttñb yi' ma miich ajcxy mjot mhuinma'ñ. Paady ycixp ca' myajmayajtcixy pin xyaj'ixpigip ajcxy com je Espíritu Santo xyaj'ixpigip ajcxy. Je Espíritu Santo xyajni'ixiydaayb ajcxy tüg'óciy Dios ytiy'ajt, tñydudägy yi', ca' yi' y'anñity. E jadu'n nej je' xyajni'ixiiygixy, jadu'n mguydunipy ajcxy. Mi'ijtcix Dios yjihui'ñ ymic'ajt ma mjot mhuinma'ñ ajcxy.

28 Miich ajcxy migügtjic, mi'idipy ajcxy Jesucristo ytiy'ajt ma mjot mhuinma'ñ jigix co ñayyajniguëxigiiyb Jesucristo ya naaxhuiñ jadüg'oc, huin'it jotcuyc ajt nayjihuiyim etz ni ca' jibic nayjihuiyim co anajty xyñimiinim.

29 Ti mnejhuuygixy co yi Jesucristo tiydudägy ytuñ, e ti mnejhuuygixy nañ jadu'n co tüg'óciy yi jäy huídibi tiydudägy tumb, yi' je' ajcxy Dios y'ung'ajtip.

3

Dios ich ajt xy'ung'ajtim

1 Jihui'ñybijccix tüg'óciy je mijpi may'ajt Dios Teedy ti tuñ miid ich'ajt ycixpi jigix jëbi naydijim Dios y'ung. Yi naaxhuiñjyäy ajcxy huídibi ca' mijpidaaccixy Jesucristo ca' ajcxy nejhuuygixy huinjihuuygixy Jesucristo ytiy'ajt, paady ycixp ca' ajcxy nejhuuy huinjihuuy co Dios xy'ung'ajtim.

2 Miich ajcxy migügtijc huídibi ooy ndzocy njihuuyich, jadachambi Dios ich ajt xy'ung'ajtim. Jadachambi ca'p y'ocniguëxigyni nej ich ajt jiini n'idaanim. Co anajty Jesucristo ymiñ jadüg'oc ya naaxhuiñ, huin'it nguipxyjatytiiyim miid je', com n'ixaanim ajt Jesucristo jadu'n nej je' yajpaady.

3 Tüg'óciy jäy ajcxy huídibi jipp'ijxp co Jesucristo ymiina'ñ jadüg'oc ya naaxhuiñ, copicy yajhuádzipy ajcxy yjot yhuinma'ñ. Huen mi'ijtcixy oyjot oyhuinma'ñ jadu'n nej Jesucristo mi'ity oyjot oyhuinma'ñ.

4 Tüg'óciy jäy ajcxy huídibi pocytumb, hue' ajcxy ymidundigooyb Dios ycötujcin. Co ajcxy ytundigoy, ca' ajcxy ymadägy nej cuydunipy Dios ycötujcin.

5 E mnejhuuyb miich ajcxy co yi Jesucristo ti ñayguëxigyni ya naaxhuiñ jigix jëbi xyajpocyñihuaatzim. Jesucristo ca' anajty ti pocy miidity, ca' anajty ma ti ytundigoy.

6 Tüg'óciy jäy ajcxy huídibi cuydundahuam Jesucristo ytiy'ajt, ca' huaad pocytuñ. Yi jäy ajcxy huídijaty pocytundib, ca'ni icy ajcxy yi Jesucristo, nañ ca'ni ajcxy huinjihuuyi yi' ytiy'ajt.

7 Miich ajcxy migügtijc huídibi ooy ndzocy njihuuyich jadu'n nej ngi'm'ung ngi'm'anäcich, ix ni pin xychahuin'ingix. Yi jäy ajcxy huídibi oyjot oyhuinma'ñ yajtumb, tiydudägy yi' ajcxy chinäy yjugy'ajty, tim jadu'n nej Jesucristo tiydudägy chinay yjugy'ajty.

8 Yi jäy ajcxy huídibi tzachpocytundibni, yi' ajcxy mujcu' yjäy'ajtip. Com jadu'n nej chondacy je naaxhuiñybi oga'n yi mujcu' jëni anajty jadu'n chachpocytuñ. Paady ycixp Dios quejxy y'ung ya naaxhuiñ co je mujcu' yhuinma'ñ yajcödigoyaani.

9 Yi jäy huídibi Dios ajcxy ti ymöyii jemybi jot jemybi huinma'ñ, ca' ajcxy ypocytundiy com je'co tú'ciy ajcxy yjot yhuinma'ñ miidity, jadu'n nej anajty Jesucristo yjot yhuinma'ñ miidity, ca' huaad ajcxy ypocytundiy com Dios ti ymöyii ajcxy jemybi jot jemybi huinma'ñ.

10 Paady ycixp yñiguëxigy yi jäy ajcxy pinjaty Dios y'ung'ajtip etz pinjaty mujcu' ung'ajtip. Yi huídibi ajcxy ca' tiydudägy cuydungixy Dios ytiy'ajt etz ca' ajcxy ixa'ñ ymigügtijc, etz ca' ajcxy tzocy jihuuy ymigügtijc, hue' ca' ajcxy Dios ymöyii jemybi jot jemybi huinma'ñ, mujcu' ajcxy y'ung'ajtip.

Naychojcin nayjihuyim miñ xyipy

11 Jada je' je ayuc tiy'ajt huídibi miich ajcxy ti mmidoogixy co oga'n ajcxy mmijpidacy Jesucristo co copicy naychojcin nayjihuyim nidüg nidüg.

12 Ca' huaad jadu'n n'idätzim nej Caín y'idich co anajty mujcu' huinma'ñ miidity, chi y'uch yaj'o'cy. ¿Nej co y'uch yaj'o'cy? Je' co anajty je' jibic-huinma'ñ yajtuñ, e je' y'uch oyhuinma'ñ anajty yajtumy b paady ycixp je y'uch yaj'o'cy.

13 Miich ajcxy migügtijc, ca' ooy mdzachhuinmaay ajcxy co ca' yi naaxhuiñjyäy ajcxy xy'ixa'ñ, huídibi ajcxy ca' Dios y'ayuc mijpidaaci.

14 Com ich ajt nnejhuuyim co je nmigügtijc ajcxy ndzojcin njihuuyim co n'o'cim, huin'it njugypigaanim e ndzinahaanim jii by tzajpjoty huinixii

huinitempo. Yi jäy ajcxy p̄njaty ca' ym̄igügt̄ijc̄ ixa'ñ ajcxy co ajcxy y'öḡipy, huin'it ca' ajcxy chinähua'ñ j̄iiby tzajpjoty.

¹⁵ Huenp̄njäȳity hūidibi ca' ym̄igüḡ ixa'ñ, nipatpy nej ytund̄igoy jadu'n nej jäyyaj'o'c̄pi ytund̄igoy e nañ jadu'n nejhūiyim, co je' y'öḡipy, ca' chinähua'ñ j̄iiby tzajpjoty.

¹⁶ Ya ixyipy j̄ebi ñch ajt iixpejt nb̄jcm̄ nej huaad m̄igügt̄ijc̄ ndzojcm̄ nj̄ihūiyim, jadu'n nej Jesucristo iixpejt yejcy co ñayyojxi ñaydooci co y'o'cy m̄id ñch ajt nbocy yc̄xp̄i. Paady yc̄xp̄ ñch ajt j̄ebi huaad ndzojcm̄ nj̄ihūiyim nm̄igügt̄ijc̄, oy jada ndimco'öḡiyim.

¹⁷ Janch p̄njaty yjam̄id ymadaac̄in, e yja'ijxpy co ym̄igüḡ tigati yajmayjaty, e amij agix ñayj̄ihūiyii, ca' pa'ayo'n m̄id̄ity, ca' pubeda'ñ ym̄igüḡ, ca' je' anajty tzocy j̄ihūiy ym̄igüḡ jadu'n nej Dios chogyii yj̄ihūiyii.

¹⁸ Miich ajcxy m̄igügt̄ijc̄ hūidibi ooy ndzocy nj̄ihūiyich jadu'n nej ixyipy ngi'm'unḡich, m̄id oyj̄äy'ajt̄in etz m̄id Dios ytiy'ajt̄ tzoc yajxon naychojcm̄ nayj̄ihūiyim miñ xȳipy. Ca' nm̄inaanim̄ nigoo ngapx̄im̄ nmiydaac̄im̄ ahuac̄ aguuy.

C̄ixyjot hūin̄ijot nayb̄idaac̄im̄ ma Dios

¹⁹ Co nyajtuunim̄ oyj̄äy'ajt̄in m̄id ñch ajt nm̄igügt̄ijc̄, huin'it nejhūiyim co Dios ytiy'ajt̄ nguyduunim̄ e jotcuyc̄ nayj̄ihūiyim co Dios n'ojadajtm̄.

²⁰ Co j̄ibic̄ njot nhuinma'ñ ajt nj̄ihūiyim, m̄id co ca' oyj̄äy'ajt̄in nduunim̄, jac̄ niḡi Dios j̄ibic̄ ñayj̄ihūiyii com̄ y'i' jacm̄ijhuinma'ñ m̄id, ca'ydi ñch ajt, e y'i' nejhūiydaayb̄ t̄üg'óc̄iȳ tijaty ajt nduunim̄.

²¹ Miich ajcxy m̄igügt̄ijc̄ hūidibi ooy ndzocy nj̄ihūiyich, co ca' ti j̄ibic̄pi nj̄ihūiyim ma ajt njot nhuinma'ñ m̄id co oybi nduunim̄, huin'it jotcuyc̄ ajt n'ijtm̄ m̄id Dios.

²² E huentim̄tiij̄ity hūidibi ñch ajt Dios nyajm̄ib̄ijctzoohuim̄, y'i' xymooyim̄ m̄id co y'i' y'ayuc̄ nguyduunim̄, e nduunim̄ je hūidibi y'i' yj̄äyḡidacpy.

²³ Dios jada ti xyajnajtz'ane'm̄iyim̄ co tzoc̄ m̄ib̄jcm̄ m̄ijp̄idaac̄im̄ y'i' y'unḡ Jesús etz tzoc̄ naychojcm̄ nayj̄ihūiyim̄ miñ xȳipy, jadu'n y'i' ti xyajnajtz'ane'm̄iyim̄.

²⁴ Yi jäy ajcxy p̄njaty cuydumb Dios ytiy'ajt̄, yajpatp̄ ajcxy ma Jesucristo e nañ Jesucristo yajpatp̄ ma je'ajcxy. Nejhūiyim̄ co Jesucristo ytiy'ajt̄ yajpaady ma ñch ajt m̄id co je Dios yj̄ihūi'ñ ymic'ajt̄ ti xy'adiḡiyim̄ xyjottiḡiyim̄.

4

Dios yj̄ihūi'ñ ymic'ajt̄ etz je ca'oybi yj̄ihūi'ñ

¹ Miich ajcxy m̄igügt̄ijc̄ hūidibi ooy ndzocy nj̄ihūiyich, ca' ajcxy mm̄ib̄ijct̄ahūipy t̄üg'óc̄iȳ jäy hūidibi Dios y'ayuc̄ capxhuäcx̄ip̄. M̄ido'm̄bijcc̄ixy jaȳijp̄ peni janch ajcxy m̄id̄ity Dios yj̄ihūi'ñ ymic'ajt̄. Com̄ ji mayj̄äy ya naaxhuiñ hūidibi minam̄ co Dios y'ayuccapxhuäcx̄i y'i' ajcxy e ca' yjanch̄ity.

² Jada je' je tiy'ajt̄ ma huaad m̄ijhūi'ñyb̄ijcc̄ixy pen janch m̄id̄ity ajcxy Dios yj̄ihūi'ñ ymic'ajt̄, y'i' ajcxy hūidibi Dios y'ayuccapxhuäcx̄ip̄: t̄üg'óc̄iȳ jäy hūidibi capxhuäcx̄p̄ co Jesucristo yma'xung'ajty ya naaxhuiñ m̄id ñin̄icx, Dios y'i' ytiy'ajt̄ ym̄id.

³ E t̄üg'óc̄iȳ jäy ajcxy hūidibi ca' ñigapxpety ajcxy co Jesucristo chinäy ya naaxhuiñ m̄id ñin̄icx, ca' y'i' Dios ytiy'ajt̄ m̄id̄ity. Ti miich ajcxy ayuc̄ m̄idooḡixy oga'n co miinaam̄ y'i' naaxhuiñȳäy ajcxy m̄id je mujcu' yj̄ihūi'ñ ymic'ajt̄, hūidibi m̄idzip'ajtp̄ Jesucristo. E ti je'du'n ajcxy ymiinḡixy. Jada je'du'n ajcxy hūidibi ca' ñigapxpejtc̄ixy co Jesucristo yma'xung'ajty ya naaxhuiñ m̄id ñin̄icx.

⁴ Migügtijc huidibi Dios yjihu'iñ ymic'ajt ti xy'adigiiygixy ti xyjottigiiygixy, e ti miich ajcxy mmimadaaccixy yi huidibi ajcxy nigapxpejtp co Jesucristo ca' ma'xung'ajty ya naaxhuiñ mïd ñiniçx. Com Dios huidibi miich ajcxy xy'ane'mb, jac mij yi' ca'ydi je mujcu', paady miich ajcxy ti mmimadaaccixy je mujcu'.

⁵ Je huidi ajcxy jadu'n jaminaamb co Dios y'ayuc capxhuäcxi e ca' yjanchity ya naaxhuiñ ajcxy tiy'ajt ti patcixy ma je mujcu', paady ycixp yi naaxhuiñ yhuijy'ajtin ajcxy tzachcapxhuäcx, e yi naaxhuiñjây tzachmijpidaaccixy etz amidoo'ijti ajcxy y'ayuc.

⁶ Ich ajt tiy'ajt ti nbaatim ma Dios. Tüg'óciy jäy ajcxy huidibi Dios ytiy'ajt huinjihuuyip, y'amidoo'ijtyp ajcxy ich ajt n'ayuc. Yi jäy ajcxy huidibi ca' Dios ytiy'ajt mïdity, ca' ajcxy amidoo'ijtcixy ich ajt n'ayuc, paady ycixp n'ijxcajpim je jäy ajcxy huidibi tudägyip, etz je jäy ajcxy huidibi nigoo tzach'anïdaacp.

Dios ooy xychojcm xyjihuiyim

⁷ Miich ajcxy migügtijc huidibi ooy ndzocy njihuuyich, tzoc oy yajxon naychojcm nayjihuiyim miñ xyipy. Dios ti yecy ymic'ajt ma ajt njot nhuinma'ñ jigix jëbi ajt naychojcm nayjihuiyim miñ xyipy. Tüg'óciy jäy huidibi ymigügtijc chojccixyp yjihuiygixyp, ti Dios yjihu'iñ y'adigiiygixy yjottigiiygixy etz ñejhuuyip yhuinjihuuyip ajcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt.

⁸ Pinjaty ca' ymigüg tzocy jihuuy, ca' yi' nejhuuyi huinjihuuyi Dios ytiy'ajt, com Dios tüg'óciy yi' tzojctäy.

⁹ Jada je'je tiy'ajt co Dios ajt xychojtaayim co je y'ung huidibi tügpajcpi ymïd, quejxy ya naaxhuiñ jigix ich ajt nbaatim Dios yjihu'iñ ymic'ajt mïd yi' ycixpi. E Dios yjihu'iñ ymic'ajt ca' ycixa'ñ ytigoya'ñ nimina, paady ich ajt njogy'ajtin ca' ycixa'ñ ytigoya'ñ.

¹⁰ Dios ti xychojcm ti xyjihuiyim, paady quejxy y'ung ya naaxhuiñ jigix jëbi xycodinaayim ma yi Dios ycötujctac mïd ich ajt nbocy ycixpi. Ca' nminaanim mïd co Dios ti ndzachmijpidaacim ooy mijcajee, hue' janchtiy yi' ninigoob may'ajt tuñ mïd ich ajt ycixpi.

¹¹ Miich ajcxy migügtijc huidibi ooy ndzocy njihuuyich, mïd co Dios jadu'n ajt ti xychojcm ti xyjihuiyim mijcajee oga'n, paady ycixp tzoc ich ajt naychojcm nayjihuiyim miñ xyipy.

¹² Ni minaabi pin ca' ixyni Dios. Co naychojcm nayjihuiyim miñ xyipy, huin'it Dios yjihu'iñ ymic'ajt ijttiy ma ich ajt njot nhuinma'ñ. Jadu'n Dios yjihu'iñ ymic'ajt xypubejtim xypudigiiyim, jëbi nigï naychojcm nayjihuiyim nidüg nidüg jadu'n nej Dios jäygidägy.

¹³ Nejhuuyim ich ajt co nyajpatim ma Dios, e nañ jadu'n Dios yajpaady ma ich ajt, mïd co yi' yjihu'iñ ymic'ajt ti xy'adigiiyim ti xyjottigiiyim.

¹⁴ E ich ajcxy, ti ich ajcxy yi Jesucristo n'ixyich, paady ich ajcxy nidiy'ajt'ajtyich co je Dios Teedy quejxy y'ung ya naaxhuiñ co yajnïdzöga'ñ tüg'óciy naaxhuiñjây co anajty Dios nbocy ajt xyajcomidoohuaanim.

¹⁵ Tüg'óciy jäy huidibi nigapxp co Jesús je' yi' Dios y'ung, Dios yajpatp ma yi' e nañ yi' yajpatp ma Dios.

¹⁶ Ich ajt nnejhuuyim etz nmijpidaacim jadu'n nej Dios ajt xychojcm xyjihuiyim nidüg'óciy. Dios chojtaayb yi' nidüg'óciy yi' jäy. Pinjaty tzojccixp jihuiygixp ymigügtijc, hue' yajpatp yi' ajcxy ma Dios e nañ Dios yajpatp ma yi' ajcxy.

¹⁷ Mïd co yajxon nmijpidaacim Dios paady jotcuyc nnaxaanim ma Dios ycötujctac, mina anajty xyajcomidouhuim ajt nbocy. Com tú'ciy ich ajt nyajpaatim ya naaxhuiñ, tim jadu'n nej yi' Jesucristo.

18 Co nmijpidaacim Dios, huin'it ca' ajt nmidzigiiyim nmidzo'yduunim. Peni yajxon nmijpidaacim Dios, huin'it jëbi tzig'iñ nyajqueecim. Yi jäy ajcxy huidibi tzigiiyb etz tzo'ydum, ca' ajcxy Dios mijpidägy yajxon.

19 Com Dios jayijp ti xychojcm ti xyjihuiiyim, paady ycixp tzoc ajt naychojcm nayjihuiiyim nidüg nidüg etz nañ nmijpidaacim Dios.

20 Yi jäy ajcxy pinjaty jadu'n minamb co mijpidaaccixy Dios, e ca' ymigüg tzogaangixy ixaangixy, hue' je' ajcxy anidaacp. Com peni ca' jaitcixy nej tzojccixipy jihuihuuyigixipy yi ymigügtijc huidibi ajcxy ix'y'ajtpy, ca' ajcxy jadip nej mijpidaaccixipy Dios huidibi ca' ix'y'ajtigixy.

21 E Dios ich ajt xyñajtz'ane'miiyim co pin Dios mibijcp mijpidacp, huen nañ jadu'n ymigügtijc tzocy jihuiy.

5

Yi pin huidibi ca' ixañ midohuañ Cristo y'ayuc

1 Tüg'óciy jäy huidibi mibijccixp co Jesús je' je' je Cristo huidibi Dios yquejx ya naaxhuiñ, Dios ajcxy y'ung'ajtip. Tüg'óciy jäy huidibi mibijccixp mijpidaaccixp Dios Teedy, nañ jadu'n huen tzojccixy yjihuiyigixy je' ajcxy huidibi Dios y'ung'ajtip.

2 Co ndzojcm njihuiiyim huidibi Dios y'ung'ajtip, je' jada je' je' ijxpejt co nañ jadu'n jëbi nmijpidaacim Dios etz jëbi nguyduunim nej xyñajtz'ane'miiyim.

3 Co nmijpidaacim Dios, huin'it nguyduunim jadu'n nej Dios xyñajtz'ane'miiyim e yi' y'ayuc ca' ooy chipity co nguyduunim.

4 Com tüg'óciy yi jäy ajcxy huidibi Dios ti y'adigiiyi ti yjottigiiyi yjihuiñ ymic'ajt, ymihuindinaayb ajcxy yi jibic-huinma'ñ ya naaxhuiñ. Co nmibijcm Dios, huin'it jëbi mihuindinaayim yi jibic-huinma'ñ ya naaxhuiñ.

5 Yi jäy ajcxy pinjaty mibijcp co Jesús Dios je' y'ung, yi' ajcxy mihuindinaayb yi jibic huinma'ñ ya naaxhuiñ.

Je ayuc huidibi nidiy'ajt yi Dios y'ung

6 Yi Jesucristo je' je' huidibi miin ya naaxhuiñ, je' je' huidibi niibejt etz ñi'py teemy gujy co y'o'cy mid jäy ajcxy ypocy ycixpi. Ca' nminaanim jëyi anajty ti niibety, hue' nañ jadu'n ti y'ögy mid ajt nbocy ycixpi.

7 E yi Espiritu Santo yi' tiy'ajt yejcp co Dios Jesús y'ung'adyii, com je Espiritu Santo yi' Dios ytiy'ajt ymid.

8 Ji tugignax huidibi tiy'ajt yejcp co Dios Jesús y'ung'adyii: je Espiritu Santo, je niibejtin, etz Jesús ñi'py co teemy cuyj mid ich ajt nbocy ycixpi. E jadu'n nidugiig ñaybátigixy tügnax, e tügnax ytiy'ajt yejccixy.

9 Mijpidaacim ich ajt jäy y'ayuc co Dios Jesús y'ung'adyii, nigi copicy co nmijpidaacim Dios ytiy'ajt huidibi ti yecy mid y'ung ycixpi, com jac mic'ajt mid yi' ca'ydi jäy ajcxy.

10 Yi jäy huidibi mijpidaaccixp Dios y'ung, ymi'ijtpy ajcxy je tiy'ajt ma yjot yhuinma'ñ. Yi jäy ajcxy huidibi ca' mibijccixy mijpidaaccixy je Dios y'ayuc ytiy'ajt, hue' ajcxy yajnajxcixy Dios nej anidägyin co ca' mibijccixy yi Dios ytiy'ajt co y'ung nigapxy.

11 Jada je' tiy'ajt co Dios ti xymooyim ajt n'alma yjugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy nimina. Dios y'ung ca' y'alma ycixipy ytigoyipy nimina, paady yi' ti yaj'oyiy nej jëbi ajt n'alma y'ijtim huinixi huinitempo.

12 Pinjaty ti mijpidaaccixy Dios y'ung, yi' ajcxy y'alma ca' ycixipy ytigoyipy nimina. Pinjaty ca' mijpidägy Dios y'ung, yi' ajcxy y'alma cixipy tigoyipy co y'ögipy.

Capxycijxin etz capxhuijin

13 Jadayaabi ayuc ajcxy nyajnijay^hygixp ma jada necy jigix jëbi mijpidaaccixipy Dios y'ung, etz jëbi mnejhu^hygixy tiydudägy co mjugypⁱjccixipy jadügtecy co anajty ti m'o'ccixy e ca' ajcxy m'alma ycixipy ytigoyipy.

14 Jada jotcuje'ajtin ðch ajt nmid'ajtim co nmibijctzouhuim Dios jadu'n nej Jesucristo xynajtz'ane'mi^hyim, yi' ðch ajt jëbi xymidouhuim.

15 Miid co nnejhu^hyim co yi' ajt xymidouhuim ma tijaty Dios nyajmibijctzouhuim, paady ycixp nejhu^hyim co nmid'ajtim tijaty anajty ti nyajmibijctzou.

16 Co pinjaty ixy co ymigüg ypocytuñ huⁱdibi huaad jëbi Dios meecxy, huen mibijctzooyi Dios miid yi' ycixpi, e Dios yajtzinähuiyb pen ca' anajty ooy ymijpocyity je tibi anajty tuñ. Com ji tüg mijpocy huⁱdibi Dios ca' huinmecxy. Pen ti mijpocytuñ ca' huaad Dios ocjacmibijctzooni com ca' yi' y'oc-huinmecxaani.

17 Tüg'óciy jibic-huinma'ñ huⁱdibi jäy ytumyb, pocy yi', per ji jibic-huinma'ñ huⁱdibi jäy ytumyb, huⁱdi jëbi Dios huinmecxy e ca' y'alma ytigoyip.

18 Nejhu^hyim co tüg'óciy pinjaty Dios ti ymöyii jemybi jot huinma'ñ, ca' yi' y'ocpocytuni. Yi Dios y'ung, huⁱdibi ti ymóoyigixy jemybi jot huinma'ñ, cuend'ajtip yi' ajcxy, ca'ydi je mujcu' xyajhuinma'ñdigóoyigixy.

19 Nejhu^hyim ðch ajt co Dios jadu'n xy'ane'mim njot nhuinma'ñ etz nejhu^hyim co tüg'óciy jacjadyii naaxhuiñjy^h huⁱdibi ca' mijpidaaccixy Dios, je mujcu' jadu'n yjot yhuinma'ñ y'ane'mip ajcxy.

20 E nejhu^hyim co yi Dios y'ung ya y'oy naaxhuiñ e ti xyajnejhu^hyim yi' y'ayuc ytiy'ajt, jigix jëbi nejhu^hyim huinjihu^hyim yajxon je Dios janchypi tudägypi. Nmi'ijtim ma ðch ajt ndzinaayin je janchypi je tudägypi je Dios y'ung je Jesucristo. Jada jëdu'n je tiydudägypi Dios, etz je Dios yjugy'ajtin caminaabi ycacixy ycatigoy.

21 Miich ajcxy migügtijc huⁱdibi ooy ndzocy njihu^hyich jadu'n nej ixyipy ngi'm'ung ngi'm'anäcⁱch, ca' nigoo mdzachDios'ajtigixy tijaty huⁱdibi ca' ni ti mic'ajt miidity, jadu'n nej Dios Teedy tzajpⁱotypⁱ ymic'ajt miidity.

2 SAN JUAN

Yi Mimetzpi Necy Huidibi San Juan Yajnigüeix Tüg Mibijcpi Töxyjäybi

¹ Hich Juan huidibi nigohuajc'ajt Dios yjäy. Nyajnigüeixpich miich töxyjäy jada necy, miich Dios xyjäy'ajtp, e ti mmijpidägy Jesucristo. Nañ nyajnigüeixpich jada necy tüg'óciy miich m'ung m'anác ajcxy. Ooy ndzocy njihuüyich miich ajcxy. Ca' nmīnaanīm hich naydügpajc ndzojcyp njihuüyich miich ajcxy, nañ jadu'n tüg'óciy jäy ajcxy, huidibi huinjihuüyigixp Dios ytiy'ajt, xychojccixp xyjihuüyigixp ajcxy.

² Hich miich ajcxy ndzojccixyp njihuüyigixyp com Dios ytiy'ajt yajpatp ma hich ajt njot nhuinma'ñ, etz yi' ijtp huinixi ma hich ajt.

³ Huen Dios Teedy etz hich ajt nHuindzin Jesucristo, yi Dios y'ung oy'ajt may'ajt tuñ mīd miich ajcxy, huen xypa'ayoogixy huen xyajjotcugüygixy mīd co mguydungixy yi' ytiy'ajt etz mnaychójcigixy mnayjihuüyigixy miñ xyipy.

⁴ Ti nminaybadyiijich nijējity miich m'ung m'anác, e ooy njotcugüyich mīd co tiydudägy ajcxy payöyi Dios ytiy'ajt, jadu'n nej Dios Teedy ajt ti xyñajtz'ane'miym.

⁵ Cham njacnimäyich miich ajcxy co jēbi ajcxy mnaychójcigixy mnayjihuüyigixy miñ xyipy. Ca' nmīnaanīm huinjemy jada tiy'ajt huidibi cham nyajnijayüygixipy. Je' jada je ayuc huidibi oga'n'aty ti nbaatim co ti nmibijcim Jesucristo.

⁶ Co ndzojcim njihuüyim nmigügtijc, jada je' tiy'ajt co nguyduunim nej Dios ajt ti xyajnajtz'ane'miym. Jada huidibi Dios ti xyajnajtz'ane'miym huidibi miich ajcxy ti mbaatcixy, co oga'n ti mmibijccixy Jesucristo, copicy co ajcxy mnaychójcigixipy mnayjihuüyigixipy.

Yi jäy ajcxy huidibi anīdaaccixp

⁷ Com ji mayjäy ya naaxhuiñ huidibi huin'imb yi jäy ajcxy. Yi' ajcxy ti puhüäctüdy mibijcpidijc, yaj'ixpijcp ajcxy co Jesucristo ca' ñayguëxi ci ya naaxhuiñ mīd ñinīcx. Jadayaabi jäy ajcxy yhuin'imyb yhueñypinity etz Jesucristo ymidzip'ajtyp ajcxy.

⁸ Naygüendi'ájtigix ci'm. Ix mgamijpidaaccixy yi' ajcxy y'ayuc. Co ajcxy myajhuin'ingixipy, huin'it anajty myajtigooygixy je oy'ajt huidibi mbadaangixyp ma Cristo. Co mguydungixipy Jesucristo ytiy'ajt, huin'it mbáatcixipy tüg oy'ajt ca'pxyp iiby tzajpjoty.

⁹ Tüg'óciy jäy huidibi ca' cuydungixy je Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt, ca' ajcxy mīdity Dios ytiy'ajt ma ajcxy yjot yhuinma'ñ. Je jäy ajcxy huidibi cuydundiib je Cristo y'ayuc ytiy'ajt, ymīd ajcxy Dios Teedy etz je y'ung ytiy'ajt ma ajcxy yjot yhuinma'ñ.

¹⁰ Peni ji pinjaty ñicxy ma miich ajcxy huidibi yaj'ixpijcp huidibi ca' ytiy'ajtity, ca' ajcxy mgöbiguipy ma mdijcin, e ni ca' ajcxy mjijp'ixihuipy.

¹¹ Com Dios yjäy pinjaty anajty jijp'ixiyyb je jäy ajcxy huidibi yaj'ixpijcp huidibi ca' ytiy'ajtity, hue' je' tundigooyb ma Dios ytiy'ajt. Hue' je' anajty paady jadu'n nej jihuiy ti jijptigüyñi ajcxy je huingbi ixpijcin huidibi ca' ytiy'ajtity.

Capxycijxin

¹² Oy #ch ooy mij may miich ajcxy njam#dm#yd#agaangixy per ca' miich ajcxy jadu'n nijay#huaangixy necy'am. Hue' janchtiy nj#p'ixy#ch co ci'm nnin#cxangixy jim, e nm#d miyd#agaangixy au'am jigix ajcxy ooy jotcuje mnayjihu#yigixipy.

¹³ Je mdzi' y'ung ajcxy hu#dibi ya yajpatcixp xyajnigujxp ycapxpocxin, je hu#di ajcxy Dios na# jadu'n ti yhuin'ijxigixy. Jadu'n ngapxycixy#ch m#d miich. Am#n.

3 SAN JUAN

Yi Necy Huidibi San Juan Yajniguejx Gayo

¹ Señor Gayo:

Nguejxypich capxpcxin ma miich. Hich miich nyajniguejxyp jada necy. Nnigohuajc'ajtypich ma je mibijcpidijc. Ooy ndzocy njihuïyich miich.

² Miich migüg, ooy nmigüg'adyii. Dios nmibijctzooybich müd miich ycixpi, huen agujc jotcuyc mdzinahuïpy etz mmic'idipy m'oy'idipy. Nejhuïybich co oy m'ity ma Dios.

³ Com oy ti njotcugiyich co je mibijcpidijc ajcxy ymiin ya huidibi jim tzoon ma miich ajcxy, e yi' ajcxy xytiy'ajtmooyich jadu'n nej tydudägy mdzinäy e nañ jadu'n nej yajxon mguyduni Dios ytiy'ajt.

⁴ Ooy njotcújidyich jac nigí co tiy'ajt nbaadyich jadu'n nej nmigügtijcich cuydungixy Dios ytiy'ajt.

⁵ Miich migüg huidibi ooy ndzocy njihuïyich, ooy njäygidägyich co oyjäy'ajtin mduñ müd je migügtijc. Nigi oy co oyjäy'ajtin mduñ müd je migügtijc huidibi ca' m'ixy'adyii.

⁶ Yi mibijcpidijc, huidibi ti choon ma miich ajcxy, ti tiy'ajt yejccixy ma je mibijcpidijc ya jadu'n nej miich oyjäy'ajtin mdzachtuñ. Ooy oy mduñ co mmöy yi migügtijc yi ytü'amgixpi e mguejxnaxy yajxon jadu'n nej Dios jäygidägy.

⁷ Yi jadu'mbi jäy huidibi mguejxnajxyp anajty hue' Dios y'ayuc ycixpi yhuidity, e ca' yi' ajcxy ti pijctzoy ma je jäy ajcxy huidibi ca' Dios ytiy'ajt nejhuïyi.

⁸ Copicy nbubejtim ajcxy je mibijcpidijc ajcxy huidibi Dios y'ayuc ycixpi yhuidity. Co jadu'n nbubejtim, chi jadu'n paady nej jihuïy tú'ciy nduunim müd yi' ajcxy ma Dios y'ayuc capxhuäcxii.

Je Diótrfes yjibic-huinma'ñ

⁹ Ti nnijayiyich jayhuin je mibijcpidijc huidibi nayyöymújciixp jim. Jim yajpaady tüg jäy huidi xii Diótrfes huidibi ca' cöbiga'ñich n'ayucich etz ngötújcínich. Amij agix jada jäy chachñayjihuiyüi, yi' ci'm tzach'ane'mam ma miich ajcxy.

¹⁰ Paady ycixp co nnícxibich jim ma miich ajcxy nyajnimähuamy ajcxy tüg'óciy yi jibic-huinma'ñ huidibi Diótrfes ytumyb, jadu'n nej jibic xyñigapxy xyñi'ojiyich etz jadu'n nej anii yaj'ixpicy. E nañ ni yi' ca' mmüdity jotcuyc'ajtin jadu'n nej chach'idich. Nigi ytundigoy co ca' yajjättäga'ñ ajt nmigügtijc huidibi Dios müd ycixpi yhuidity. E co ich ajt nmigüg pinjaty yajjättäga'ñ, chi yi' capx'aducy e yajpidzimy je mibijcpidijc hidibi jäy yajjättäc, e ca' je' cöbiga'ñ ma miich mnayyöymujctac.

¹¹ Miich hermano, huidibi ooy ndzocy njihuïyich, ca' mguydunipy jada jibic-huinma'ñ. Cuydun janchtiy yi oybi huinma'ñ. Yi jäy ajcxy huidibi oybi tungixp, yi' ajcxy ymüid Dios ytiy'ajt ma yjot yhuinma'ñ. Yi jäy ajcxy huidibi jibic tungixp, ca' yi' ajcxy Dios ytiy'ajt nejhuïyi.

Je Demetrio tüg y'ixpejt oybi

¹² Yi jäy, huidibi yxii Demetrio, tüg'óciy jäy ajcxy ymínaangixy co ooy y'oyjäyity, e janch yajpaady ma Dios ytiy'ajt. Hich nañ jadu'n nmína'ñich co ooy y'oyjäyity yi Demetrio, e miich mnejhuïyb co ich ajt ndiy'ajt janch janch yi'.

Capxyćixin

¹³ Ooy ñich anajty miich mijcajee ayuc njayajmïdmïydäga'ñ. Per ca' ni-jayihua'ñ necy'am.

¹⁴ Hue' janchtiy njijp'ixyich co nnicxa'ñich tzojc ma miich ajcxy, e nmïdmïydäga'ñich miich ajcxy ci'm.

¹⁵ Jotcujc'ájtciix. Yi mibijcpidiic ajcxy huidibi ya yajpatp yajnajxpy ajcxy capxrocxin ma miich ajcxy. Tun may'ajt yajnájxigich ngapxrocxin ma nmigügtijcich jim nidüg nidüg etz xïbety xïbety. Cham ngapxyćixyich, Juan je Apóstol.

SAN JUDAS

Yi Necy Huidibi Judas Nijayiy Je Huidibi Dios Ti Huin'ijxigixy

¹ Hich Judas, tumbich ma Jesucristo ytung, Jacobo xy'uch'ajtpich. Nijayiybich miich ajcxy nidüg'óciy huidibi Dios Teedy ti huin'ijxcixy jëbi mibijccixy yi' y'ayuc huidibi jëbi xyajpocyñihuaatzcixy. Nijayiybich miich ajcxy tüg'óciy huidibi Jesucristo ycuend'aty ymïd.

² Huen Dios miich ajcxy mijcajee xypa'ayoogixy etz xyajjotcugiygixy etz chojccixy xyjihuigixy.

Yi' ajcxy huidibi yaj'ixpijcp anï

³ Miich ajcxy migügtijc huidibi ooy ndzocyich njihuïyich, mïd je nïdzoocin ycixpi mïd ajt n'alma huidibi miich ajcxy etz ïch cham nmïd'ajtm, ooy chachycopicity co nijayihuibich miich ajcxy mïd yi mibijcin ajcxy ycixpi, e ngohuanïyb ajcxy co jëbi mic m'ijtcixy ma ajcxy yi mibijcin e ca' m'ixtigihua'ccixy ma yi ayuc tiy'ajt huidibi Dios yejc ma tüg'óciy naaxhuiñjy.

⁴ Naagity jäy ajcxy ti ytigiygixy ma miich ajcxy ayüch ameech mïd anï. Jecy'ajty Dios tiy'ajt yecy ma yi' y'ayuc co yi jadu'mbi jäy tigoyam ajcxy y'alma mïd ypocy ycixpi. Hue' yi' ajcxy jibic jäy huidibi ca' huindzigiygixy Dios. Anïdaacp yi' ajcxy co ymïnaangixy co Dios ti xypa'ayoohuim etz ti xyhuinmeecxim ajt nbocy paady ycixpi jëbi nduunim huen tiijity huidibi nijot'ajtm. Ca' cöbijccixy je Dios huidibi nHuindzin'ajtm, etz ca' cöbijccixy ïch ajt nHuindzin Jesucristo.

⁵ Oy miich ajcxy ti mjanejhuïydaaygixy jada tiy'ajt, per nyajjäymetzcodamy ajcxy jadu'n nej Dios jayijp yajpidzimy jecy'ajty jim Egipto je Israel jäy ajcxy, e jac'axam tzaachytuuñ mïd o'cin je huidibi anajty ajcxy nijëjty ca' ymibijccixy.

⁶ Je ángeles huidibi ajcxy ca' yhuï'my ma Dios ytung huidibi ajcxy capxycömidodacy Dios, y'ixmajztay ajcxy y'it chinaydac. Dios je' cham mïd'ajtp ajcxy ahuing. Mach ajcxy y'ity agoodztuuby huinixï huinïtiempo ixti cooni je mij xï anajty Dios ti yajhuaad'aty, mïna anajty tiyduna'ñ naaxhuiñjy ajcxy mïd ypocy ycixpi.

⁷ Jadu'n nej Sodoma etz Gomorra etz jacjadyii mij cajp huinduy agonbi ytundigoyday ajcxy ma jejïmbi cajp ycuydungixyp ñinïcx chojcin, naygiyejci ajcxy ma je jibic-huinma'ñ. Yëydijctijc ytundigooygixy mïd huingbi yëydijc. Je' jadu'n huï'm ijxpejt ma tüg'óciy jäy co je tzaachypi ajcxy paatcixy.

⁸ Jim yajpaady ma miich ajcxy jäy huidibi nejhuïyb co Dios jecy'ajty tzaachytuuñ ángeles ajcxy etz cajp jäy huidibi ajcxy tundigooy. Yi' ajcxy chinaayin jadu'n yi' nej tüg cumäy. Yajjibiccigixy je ñinïcx mïd pocytunï. Jijpcogapxiygixy je Dios ycotujcin, nigapxcixy ni'ojiygixy je huidibi ajcxy Dios mooyip mij'ajtin.

⁹ Je arcángel, Miguel, je ángel huidibi mij'ane'min mïd, co anajty ychiptuñ mïd je mujcu', yajcapxyoongixy yaj'ayucyoongixy je Moisés ñinïcx, ca'p je' mïd'ajty huinma'ñ nicxy yajpocycäy je mujcu' mïd nay'ojï. Jëyi janch co nimay: “Yi Huindzin Dios miich xy'ix'ojp.”

¹⁰ Per jada jäy ajcxy jibic ooy nigapxcixy huidibi ca' nejhuïygixy. Tügïyb ajcxy yhuinma'ñ mïd iyujc animal yhuinma'ñ, etz iyujc animal ca' ajcxy

müidity huinma'n tiydudägyi. Ci'm jada jäy ajcxy ñayyajhuinma'ñyidigóoyigixy, e jadu'n ajcxy y'alma yajtigoyaangixy.

11 Ypadamyb ajcxy tzaachypí mijcajee müd pocy ycixpi com je' yí ajcxy ypadumyby nej Caín y'idíich. Müd co meñ tzach'adzojccixy, paady ñidigooyigixy ytüdigoooyigixy jadu'n nej Balaam ñidigoy ytüdigoy jecy'ajty, e jadu'n ajcxy y'ayoogixy jadu'n nej Coré, co y'o'cy co ycacapxymidohuañ anajty co Moisés oy y'ayucjijpcogapxíyi.

12 Yi jadu'mbi jäy tzo'ydu'n yejcp ma müch ajcxy co mgaaygixy m'uuccixy tügmucy müd yí ajcxy, e jadu'n iixpejt yejccixy co mnaychójcigixy. Caaygixp uuccixp tügmucy müd müch ajcxy agujc jotcuje per ni ca' ajcxy müdity huindzig'iñ müd ymigügtijc. Jadu'n ajcxy nipaady nej cöbixycuend'ajtpi huídibi ci'm ñaygüend'ájtigixyp, e ca' tungixy cuendi je cöbixy. Jadu'n ajcxy nej joc huídibi ca'pi nñ müdity, huídibi je poj yajhuídijtip. Jadu'n ajcxy nej quipy huídibi ca' ytiim'aty mina yjapadyii, jayijp y'ocniicxy, e chi jada ytiich, e ytimypidígy müd ñidictz.

13 Yi' ajcxy ytundigoyí ooy cho'ydu'n yecy, tím jadu'n nipaady nej je mejy y'oobígy co ypidígy. Jadu'n ajcxy nipaady nej madza' huídibi ytu' ti yajtigach. Hue' y'ijtcixy pocypa'tci'py huinixí huini'tiempo, mij'agootztuuyb y'idípy ajcxy.

14-15 Nañ jadu'n Enoc, je mihuixtujcpi co anajty Adán ti yjayijp'aty, ymínañ co Dios yhuinma'ñymooyi müd jada ycixpi, e ymínañ: "N'ixíich je Huindzin Dios co anajty ymíñ müd janch canaag mil je huídibi ajcxy tudägyity etz huätzip. Co anajty tiyduna'ñ ajcxy tüg'ócíy naaxhuiñyjäy müd ypocy ycixpi, chi yajpocycähua'ñ je jibic jäydijc ajcxy jadu'n nej ajcxy ti ytundigoooyigixy müd yjibicjäy'ajt etz müd jibic ayuc tíibi müd nigapxcixy ni'ojíygyixy Dios."

16 Jada jibic jäydijc ca' ajcxy ni ti mijotcuje'ajtcixy, ooy nigapxcixy ni'ojíygyixy ymigügtijc. Jéyi ajcxy yci'm jotcuje'ajt ixtaaygixy. Ycapxcixy amíj agix. Ooy oy nigapxcixy nijéjity jäy müd co ti oybi padaangixy ma je' ajcxy.

Judas capxhuijp je' ymigügtijc ajcxy

17 Per müch ajcxy migügtijc huídibi íich ooy ndzocy, jäymejtzcix je ayuc huídibi jécyip ti najtzcapxíygyixy je Huindzin Jesucristo y'apóstoles ajcxy.

18 Je apóstoles müch ajcxy xyñimay: "Ma anajty xí tiempo ycixaani, jí'adip jäy ajcxy huídibi níxigípy yajxigípy huídibi Dios yje'ajtpy, e chináaygixípy jadu'n nej yí' ajcxy ci'm tzachnijot'ajtcixy jibic-huinma'ñ."

19 Je' ajcxy yajnaybijc-huäcxíib mibijcpidijc co ca' ajcxy müdity je Dios yjihui'ñ ymic'ajt.

20 Per müch ajcxy migügtijc huídibi ooy ndzocyich njíhuíyíich, ijtcix müch ajcxy tudägy ma yí mmibijcín. Jáymejtzcix mibijctzoogix Dios müd je Espíritu Santo ypubejtín.

21 Naygüend'ájtigix jigix jébi Dios xychojccixy xyjihuíygyixy ajcxy, e ahuijxcix je xí mina anajty íich ajt nHuindzin Jesucristo xymöhuaanim je jugy'ajtín huídibi ca' ycixípy ytigoyípy ni mina müd co ti xypa'ayoohuim.

22 Capxjotcidaaccix pinjaty ca' ti mijpidägy janhypidägy.

23 Yajmüdmíydaaccix jacjadyii migügtijc jigix ajcxy jéb paatcixy nañ jadu'n nídzoocín müd ajcxy y'alma. Jadu'n anajty paady nej jíhuíy myajpidzimgyix jínjoty. Yajtungix pa'ayo'n müd jacpinjaty pocytumbi. Naygüend'ájtigix ma yí' ajcxy ypocytuní, ca' mbocytungixy nañ jadu'n. Jadu'n yí' ajcxy ypocytuní nipaady nej huit huídibi ti yjibicci'y.

Judas capxcixy müd je' ymigügtijc

24-25 Je Dios tügpajcpi, je Dios huıdibi xyajnidzoocim ajt n'alma, je huıdibi yjajtaayb ñejhuiydaayb, ymıid je' mic'ajt etz cõtujcin jëbi miich ajcxy xy-cuend'adıpy jigix ca' mbocycägixıpy, etz je' ymıid mic'ajt jigix jëbi xyajja'tcixy agujc jotcujc ma Dios yhuinduu, ma yi' yajpaady mıid y'oy'ajtin ymıj'ajtin ca' ti mbocymıidity ajcxy. Yi' paatıp je oy'ajtin etz mıj'ajtin etz mic'ajt etz cõtujcin mıid nHuindzin Jesucristo ycıxpi, tııyip etz cham etz huinixıı. Amén. Jadu'n ngapxycıxyıch.

EL APOCALIPSIS O Je Huidibi Dios Yajhuin'ijx San Juan

¹ Jayhui'my ity ma jada necy je Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt huidibi ca' pin nejhuiy huijnihuïy jecy'ajty. Dios moy Jesucristo jada tiy'ajt jigix yajni'ixiydähuipy je Dios ytumbi ajcxy ti anajty tunaanip jadaanip ya naaxhuiñ, e ca' ooy jecy yhuäcxiba'ñ mina ytuna'ñyii yjada'ñyii. Jesucristo yquejxy jada ayuc tiy'ajt miid tüg ángel ma Juan. E je ángel yajhuin'ijxy Juan jada y'ayuc etz ijxpejt.

² E Juan yecy tiy'ajt janchypí tüg'óciy jadu'n nej anajty ti huiñixy ti huiñimíoy. E Juan ñidiy'ajt'ajtpy jada Dios y'ayuc etz nañ jadu'n nidiy'ajt'aty je ayuc tiy'ajt huidibi Jesucristo yajnejhuïyí.

³ Janch jotcuyc je' pinjaty capxp jada necy etz pinjaty mido'mbije jada Dios y'ayuc huidibi Juan nidiy'ajtpy etz ñajtcapxiyb. E jotcuyc je' pinjaty cuydumb tüg'óciy huidibi jaybety ma jada necy, com je xi je tiempo huingooniñ je' mina ytuna'ñyii yjada'ñyii.

Juan nijayiy huixtujc'itpi mibijcpidijc

⁴ Ich Juan nijayiybich yam je mibijcpidijc huixtujcpicyi huidibi yajpatp jim Asia naaxjot. Huen Dios etz je huixtujcpí espíritu huidibi yajpatp ma je' y'ane'mdac may'ajt oy'ajt tunipy miid miich ajcxy etz xymóoygixipy jotcuyc'ajtin. Dios je' huidibi cham ijtp, je huidibi jecy'ajty ijt, etz je huidibi miinaamb.

⁵ Huen Jesucristo may'ajt oy'ajt tunipy miid miich ajcxy etz xymóoygixipy jotcuyc'ajtin. Jesucristo je huidibi tiydudägy Dios ytiy'ajt yeci, je jayijpi jäy huidibi ti yjugypicy jadüg'oc co y'o'cy, je' nigohuajc'ajtp tüg'óciy pinjaty jugypigip jadüg'oc co anajty ti y'öccixy. Jesucristo nigohuajc'ajtp etz ane'my tüg'óciy reydiyc huidibi ane'mb ya naaxhuiñ. Je Cristo, huidibi xychojcim xyjihuiyim, ti xyñihuaanim miid ñi'py ma je tzaachypí huidibi mihuaad'ajtim miid ajt nbocy ycixpi.

⁶ Jesucristo ti xycötujcmooyim etz ti xytungmooyim miid Dios Teedy, huidi yi' yteedy'ajtpy. Jadu'n ich ajcxy ndung etz ngötujcin nipaady nej je tung etz cötujcin huidibi reydiyc etz teedytije ajcxy ymiid. Huen Jesucristo y'idipy cömay huiñixi huiñitiempo etz huen yi' y'ane'min cötujcin y'idipy huiñixi huiñitiempo. Jadu'n jada. Amén.

⁷ Cuendtungix ich n'ayuc, ¡Cristo miinaamb jocjoty e tüg'óciy je mayjäy y'ixa'ñyii! E y'ixamyb je' ajcxy huiñijaty Cristo yaj'ayoo yajtzaachypijc. Tüg'óciy naaxhuiñyäjy yjihuihua'ñ yäxa'ñ ytaja'ñ ymaya'ñ miid je'ycixpi. Jadu'n jada. Amén.

⁸ Jadu'n je mijpi Dios huidibi tüg'óciy mic'ajt miid ymina'ñ:

—Ich je' huidibi yajtzondacp je naaxhuiñybi, je tzajp etz je huidibi jacogixiyb. Jadu'n ich nej letra A huidibi yajtzondacp je alfabeto etz je letra Z huidibi cogixiyb ma je alfabeto. Ich je' huidibi cham'ijtp, etz huidibi jecy'ajtyp ijt etz huidibi miinaamb.

Juan ijxy yi Cristo oybi ymijity

⁹ Ich Juan, miich ajcxy mmigüg, quipxyi miid miich ajcxy nminaxy nyajnaxyich ayo'n tzaachypí. Quipxyi miid miich ajcxy ndzinäyich ma Dios y'ane'my. Etz quipxyi miid miich ajcxy nyajtuñich je mecxtujcin ma ndzinaayin huidibi Jesucristo ti xymooyim. Jim ich anajty mach n'ityich ma

je naax huídibí mejy agujc, huídibí xii Patmos, miiid Dios y'ayuc ytiy'ajt ycixpi, je ayuc tiy'ajt huídibí Jesucristo xyajnejhuíyím.

¹⁰ Jadu'n tügtecy ti njatyich, hue' anajty tüg domingo xii co íich Dios n'ojadajtyich, e Dios yjihui'ñ ymic'ajt ti anajty xymimadactayich njot nhuinma'ñich. Chi nmidooyich jüxcí'py'amy tüg huídibí mic capx, jadu'n yi' ycapxin nmidooyich nej tüg trompeta yxüxy.

¹¹ Chi je huídibí xymigapxpich anajty ymínañ:

—Íich je' huídibí yajtzondacp etz je huídibí yajcogixíyib tüg'óciy tijaty ya naaxhuiñybi etz tzajpjoty. Jadu'n íich nej je letra A huídibí yajtzondacp je alfabeto etz je letra Z huídibí yajcogixíyib je alfabeto. Cojaay miich ma tüg libro huídibí mhuiñ'ijxyp, e quex je necy jim Asia naaxjot ma je huíxtujc pícyipi mibíjcpídiyc ma je huíxtujcpi cajp: Efeso, Esmirna, Pérgamo, Teatira, Sardis, Filadelfia etz Laodicea.

¹² Chi n'ijxhuimbityich n'ixa'ñich pin íich anajty xymigapxpich. Co nnayji'ijxich, huin'it nhuin'ijxyich huíxtujc candelero ac tim oori.

¹³ E cujc'amy ma je huíxtujcpi candelero nhuin'ijxyich tim jadu'n nej je jáy huídibí tsoon tzajpjoty (je Cristo), yxoxyity miiid tüg huit yjady anajty mabaad ytecy, e yhuíñity ma ycaach miiid tüg oorihuín.

¹⁴ Yi' ycohuajc etz ycóhuay janch poob, jadu'n nej lana huídibí janch poob, jadu'n nej nieve ypoobity, e je yhuín jadu'n nej jünye'n.

¹⁵ Je' ytecy tim jadu'n nej latón huídibí janch oy, nej jihuíy jünjoty ornojoty yam ypidzimy. E je ymíydaacin janch mic, tim jadu'n nej canaag mijñi' y'a'íich y'agimímy.

¹⁶ E ymiiid anajty ma a'oygi' huíxtujc madza'. E ypidzimy ma y'ahuac tüg espada mejtz'adu'm'amy yjijpity. E yhuíñyijp jadu'n anajty nej xii janch mic y'añ.

¹⁷ Co je' nhuin'ijxyich, chi janch ögy oy ngidägyich ma ytecy ymíj, chi xycñixajyich miiid y'a'oygi', chi xyñimaayich:

—Ca' mdzigíy; íich je' huídibí jayijp'ajtp ya naaxhuiñ etz tzajpjoty etz íich je' je huídibí cogixíhuamb.

¹⁸ Jugy'ajtpich; ti n'ögyich, e ti njugypicyich jadüg'oc, e jugy'adípich huinixii huinítiempo. Nmíidich mic'ajt jigix ane'mibich yi' o'cin etz je it ma je öcpi ajcxy y'alma ity. Jadu'n nipaady nej jihuíy nmíididyich je öcpi it ahuaazti.

¹⁹ Cojay cham tijaty mhuiñ'ijxpy mhuiñmidooyb, jadu'n nej huídibí tunaanip jadaanip jadachambi xii tiempo, etz huídibí tunaanip jadaanip jacjiini.

²⁰ E jadu'n yhuimbídzimy je tiy'ajt janchypi huídibí ca' pin nejhuíy maabi je huíxtujcpi madza' tübi mhuiñ'ixy ma íich n'a'oygi', etz je huíxtujcpi oricandelero. Je huíxtujcpi madza', je' je' je ángeles ajcxy huídibí cogapxy'ajtp miiid Dios ycixpi ma je huíxtujcpi cypí mibíjcpídiyc. E je huíxtujcpi candelero huídibí ti m'ixy, je' yi' je huíxtujcpi cypí mibíjcpídiyc.

2

Je ayuc huídi yajmoy yi' mibíjcpídiyc jim Efeso

¹ Nijayi' miich je ángel huídibí cogapxy'ajtp jim ma je huídibí ajcxy mibíjcpí jim Efeso: “Níma' ajcxy co jadu'n ymínañ je huídibí huíxtujc madza' miiid ma y'a'oygi', je huídibí jim yajpatp agujc'amy ma je huíxtujcpi candelero, je' jadu'n minamb:

² Íich nejhuíyibich tüg'óciy ti miich ajcxy mdumyib, jadu'n nej mictägy mdungíxy ma Dios ytung, etz jadu'n nej mmímecxtujccíxy migügtíj. Ne-jhuíyibich co ca' m'ocmímecxtugaani ajcxy jibicjäydíj, e ti m'ijxmajtzcíxy je

ajcxy huidibi naydijp co Cristo ti huin'ljxigixy, per ca' je' ajcxy ytudägyity, e miich ajcxy ti mnejhuüy co ajcxy ooy y'an#daaccixy.

³ Nejhuüybich co ooy ayo'n mij miich ajcxy mminajxcixy myajnajxcixy müid #ich ycixp, etz ooy mij mecxtujcin ajcxy myajtungixy, etz ooy janch mic mdungixy müid #ich ycixp, e ca' ti mmidzljpigixy #ich ndung.

⁴ Per nejhuüybich ma miich ajcxy mdundigoy. Ca' miich ajcxy xyajmij'atyich mijcajee, jadu'n nej anajty xyajmij'atyich ajcxy mijcajee co oga'n ajcxy mibijcy.

⁵ Müid jada ycixpi jäymetz miich ajcxy ma oy m'agänajxcixy. Jothuimbijtcix, e tungix nej anajty m'octungixp co oga'n ajcxy mmibijcy. Pen ca' ajcxy jadu'n mdungixy, chi tzojc n#cxibich ma miich ajcxy, chi huingbi nbidägibyich ma miich ajcxy xyjapaady, tim jadu'n nipaady nej jihuüy nbicyich yi mgandelero. Jadu'n ndunipyich pen ca' anajty mjothuimbity ajcxy.

⁶ Per njäygidaacypich jadu'n nej miich ajcxy m'ijxtigoydaaygixy mjäydgoydaaygixy je jibicjäydijc ajcxy yhuinma'n. Nej je nicolaítas ajcxy ytungixy, miich ajcxy ca' mjäygidaaccixy e nañ jadu'n #ich ca' njäygidägyich.

⁷ Pinjaty ytädzac müid huen amidoo'ity nej je Espíritu Santo ymina'n ma je mibijcpidijc huidibi yajpatp xi ya. Pinjaty madacp ma ymibijcin, #ich yi' nmöhuipy tzinaayin jugy'ajtin ma Dios y'ane'my, jaydeb jotcuyc chinähuipy ma Dios y'it, jadu'n nipaady nej jihuüy ajcxy jücxyc je quipytim ma Dios y'it huidibi jugy'ajtin yejcp.”

Je ayuc huidi yajmoy yi mibijcpidijc ajcxy jim Esmirna

⁸ Nijayi' je ángel, je cogapxy'ajtpi huidibi yajpatp ma je mibijcpidijc jim Esmirna: “Jadu'n ymina'n je huidibi yajtzondac je naaxhuünybi etz tzajp etz huidibi cogixihuip, je huidibi o'c e yjugy'aty jadüg'oc:

⁹ #ich nejhuüybich tüg'óciy ti miich ajcxy mdumyib. N'ijxcajpyich nnejhuüybich je m'ayo'n mjotmay ajcxy, jadu'n nej ti myaj'ixhuidijtcixy ti myajpahuidijtcixy. Nejhuüybich co ayoob jäy miich ajcxy, per müid miich ajcxy Dios y'oy'ajtin, e jadu'n nipaady miich ajcxy nej comeeñydijc. Nejhuüybich co nijëjity jäy miich ajcxy xyñigapxyp xyñi'ojüyb. Ñaydiyii ajcxy co yjudíojäyity, e ca' yjanchity. Hue' ajcxy müid y'ijtcixy je mujcu'.

¹⁰ Ca' ni ti mdzigüy miich ajcxy nej mjadaangixy m'ayoohuaangixy. Yi mujcu' miich ajcxy nijëjity xyajpujxtijccähuamb, m'ocyaj'ijxmadzangixy pen janch miich ajcxy nidüg'óciy myajpatcixy ma Dios. Jadu'nyi miich ajcxy m'ayohuipy majc xii. Ijtcix tudägy mabaad ajcxy m'öccixy. E #ich miich ajcxy je jugy'ajtin huinixibi nmöhuipy jadu'n nej premio co ti mmadaaccixy ma mmibijcin.

¹¹ Pinjaty müid ytädzac, huen mido'mbijccixy nej je Espíritu Santo nimäy je pinjaty mibijcp Dios. Pinjaty mimadacp cuyduñ Dios y'ayuc ytiy'ajt, ca' je' y'alma ayoohuipy ayoodactuuyb, ca' y'öga'n mimejtz'ocpi.”

Je ayuc huidi yajmoy yi mibijcpidijc jim Pérgamo

¹² Nijayi' je ángel huidibi cogapxy'ajtp jim ma je mibijcpidijc ajcxy jim Pérgamo: “Nijayi' je ayuc co jadu'n yminañ je huidibi y'espada müid mejtz'adu'm'amyb yjijpity:

¹³ #ich nejhuüydaaybich jadu'n nej miich ajcxy mdzinaaygix mjugy'ajtcix. Nejhuüybich co miich ajcxy mdzinaaygixy mjugy'ajtcixy ma tüg cajp ma je mujcu' y'ane'my. Per mi'ijtyñi je nxiijich, e ca' m'ixmach je mmibijcin ma #ich. Ni mga'ixmajch je mmibijcin je huin'it xii co Antipas yaj'o'ci jim ma miich ajcxy, tüg #ich nmigüg, je tudägypí testigo, jim je' y'o'cy ma mujcu' chinäy.

14 Nmüdich tigati huidibi ca' n'oy'ixyich ma miich ajcxy huidibi mdumyb ajcxy jim Pérgamo. Nijéjity miich ajcxy ca' m'ixmadza'ñ je Balaam y'ixpijcin, je huidibi yaj'ixpijc jecy'ajty co huen jüxcixy je huidibi anajty tzaadzech quipychech ti yajhuindzigüygixy. E nañ jadu'n yaj'ixpic co huen tundigooygixy müd huingbi töxyjäy.

15 Nañ jadu'n miich ajcxy mmüdity nije' jäy huidibi ajcxy ca' ixmadzaangixy nicolaítas y'ixpijcin, je ixpijcin huidibi üch ca' ndim'ixa'ñich.

16 Paady jothuimbijtcixy miich ajcxy, yajtigajtznü ajcxy mjot mhuinma'ñ. Pen ca' jadu'n mdunipy, nícxibich jim tzojc ma miich ajcxy. Chi jada' ndziptunipyich müd yi' ajcxy huidibi midundigooyb üch ngötujcin huidibi ngapxpich. Üch n'ayuc jadu'n nipaady nej espada.

17 Pin ytädzac müd, huen mido'mbicy je ayuc huidibi je Espíritu Santo ñigapxyp ma je huidibi ajcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt mibijcip. Pin jada tiydudägy mimadacp cuyduunni Dios ytiy'ajt, üch yi' nmöhuipy oy'ajtin huidibi Dios yjé'ajtpy. Jada oy'ajt jadu'n nipaady nej maná huidibi yüch ijtp ma Dios chinaydac. Nañ jadu'n üch yi' nmöhuibich tüg pi'cpoobtzaa, e ma je poobtzaa jim yjaayity tüg xü jemybi huidibi ca' ni pin ijxcabipy, jëyi janchtiy ijxcabip je xü pin anajty cöbijcp je tzaa."

Je ayuc huidi yajmoy yi mibijcpidijc jim Tiatira

18 Nijayi' je ángel huidibi cogapxy'ajtp ma je mibijcpidijc jim Tiatira: "Nima' ajcxy, jadu'n je Dios y'ung ymina'ñ, je huidibi yhuin müd jadu'n nej jühuü jünye'n, e ytecy jadu'n müdity nej bronze tübi ytoyhuäch ma jün:

19 Jadu'n yi' ymina'ñ: Nejhuüybich tüg'óciy ti ajcxy mdumyb. Nejhuüybich jadu'n nej miich ajcxy mijcajee myajmij'ajtcixy Dios etz mdzocixy mjühuüygixy ymügügtijc; jadu'n nej mmibijccixy mmijpidaaccixy Dios y'ayuc ytiy'ajt; jadu'n nej mictägy mdungixy ma Dios ytung; etz jadu'n nej myajtungixy mecxtujcin ma mdzinaayin; etz nejhuüybich co cham nügi mdungixy ma Dios ytung, ca'ydi jadu'n ajcxy nej myajtzondacy.

20 Ji tüg huidibi miich ajcxy mdumyb huidibi üch ca' n'oy'ixyich. Mdzachmümecxtujccixy yi töxyjäy Jezabel huidibi naydijip co ycapxyp Dios y'ayuc e ca' yjanchity. Je' yajnüdigooyb yajtüdigooyb üch ndumbi müd anü. Jadu'n je' ymina'ñ co jëbi huingbi töxyjäy migapxtigooygixy e co jëbi caaygixy jüxcixy je huidibi ajcxy yajhuindzigüyb quipychech tzaadzech.

21 Ti üch je Jezabel nmöy tiempo co ixypy yothuimbity, per yi' ca' ixmadza'ñ yjibic-huinma'ñ.

22 Jadachambi nyajcähua'ñich je Jezabel cijx'am müd pa'm, e jadu'n ajcxy nmöhua'ñich ayo'n je yëydijc ajcxy huidibi müd chachtundigoy. Jadu'n ndunipyich pen ca' ajcxy yothuimbijtcixy nej ajcxy chachpadungixy je jibic-huinma'ñ huidibi je Jezabel ymüd.

23 E nyaj'öctähuibich tüg'óciy ajcxy pinjaty panüxp cixyot huinjot je Jezabel y'ixpijcin jigix nidüg'óciy je mibijcpidijc ajcxy nejhuüydähuipy co üch je' nejhuüydaayb tüg'óciy jäy ajcxy yjibic-huinma'ñ. Chi nmöhuibich oybi nidüg nidüg jäy pen ti anajty oybi tuñ, o nmöhuibich nidüg nidüg jibicpi pen ti anajty jibicpi tungixy.

24 Per jacjadyii miich ajcxy jim Tiatira ca' mbanüxcixy mbayöygixy Jezabel y'ixpijcin, e ni ca' mmijpidaaccixy huidibi ajcxy ytijpy mujcu' y'ixpijcin huidibi tzip huinjühuüyb. Üch miich ajcxy nimaayb co ca'p üch miich ajcxy huingbi ixpijcin njacmóoygixipy.

25 Mi'ijtcixy je Dios ytiy'ajt huidibi miich ajcxy müd, ixti cooni anajty nhuimbityich.

²⁶ Pɪn madacp ma ymibijcin etz pin cuydumb ɪch ndiy'ajt mabaad anajty je' y'ögy, ɪch je' nmöhuibich je cötujcin, jaydeb ane'my naaxhuiñjyä ajcxy.

²⁷ ɪch je' nmöhuipy je ane'min cötujcin ma naaxhuiñjyä huídibi Dios Teedy, ɪch nDeedy, ti xymöyich. E je' ane'mipy miid Dios ymic'ajt. E je' yajhuindigoydähuipy naaxhuiñjyä y'ane'min, tim jadu'n nej jäy püy pochtu'tz miid pujxtajc.

²⁸ Nañ jadu'n ɪch je' nmöhuipy ɪch nmic'ajt huídibi nipaady nej je madza' jayhuixtujc.

²⁹ Pɪn ytádzac miid, pin midoohuamb, huen midoy nej je Espíritu Santo ymina'ñ ma yi mibijcpidijc nidüg'óciy.”

3

Je ayuc huídí yajmoy yi mibijcpidijc jim Sardis

¹ Nijayi' je ángel huídibi cogapx'ajtpi ma yi mibijcpidijc ajcxy huídibi yajpatp jim Sardis: “Jadu'n ymina'ñ je pin miid je huixtujcpi Dios y'espíritu, huídibi miid je huixtujcpi madza': ɪch nejhuıyb ti mdumyb. Nejhuıybich co cömay ajcxy m'ijtcixy co mmıdity yjugy'ajtin huinixibi e ca' yjanchity. Jadu'n miich ajcxy nipaady nej öcpi.

² Cuenditungix miich ajcxy yi mmibijcin, com jago jago ajcxy mgayajtigoydäy yi mmibijcin. Jayajmicpijccixy yi mmibijcin huídibi ajcxy mjacmıdity. Ti ɪch n'ixy co huídibi ajcxy mdumyb ca' yi' yhuädzity ytudägyity ma Dios yhuinduu.

³ Jäymejtzcootcixy je Cristo ytiy'ajt je tiibi m'ixpijccixy, je tiibi mmıdoogixy. Panıxcıx Cristo ytiy'ajt e jothuimbijtcixy ma yi oybi. Pen ca' mgüendtungixy yi mmibijcin, nicxibich ma miich ajcxy jadu'n nej tüg meetzpi, ni mganejhuıhuıygixipy anajty nnıxcyich.

⁴ Miich jacmıdni mibijcpi ajcxy jim Sardis huídibi ca'ni ajcxy ymibijcin yajtigooygixy, ca'ni ajcxy ytundıgooygixy, tim jadu'n nipaady nej jıhuıy ajcxy miıdity poob huit huídibi ca' yjibiciy. Yi' ajcxy xymıd'idıpıch miid huädz jot huädz huinma'ñ, tim jadu'n nipaady nej ypoob huit ajcxy miıdity, com ajcxy ypadyii jadu'n.

⁵ Pɪn mımadacp cuyduñ etz mijpidägy Dios y'ayuc ytiy'ajt, ymiid'adıpy ajcxy je huätzpi jot huinma'ñ, huídibi jadu'n nipatp nej poob huit ajcxy miıdity. E ni ca' ajcxy yxıı yajjödzip ma je libro ma ycojaayity je tudägyı jäy ajcxy yxıı. E ɪch yi' ajcxy ngapxquëxıccixy yxıı ma nDeedyıch yhuinduu, e nañ jadu'n ma nDeedyıch y'ángeles yhuinduu ajcxy.

⁶ Pɪn midoohuamb, pin ytádzac miid, huen midoy nej je Espíritu Santo ymina'ñ majaty je huídibi ajcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt mibijcip.”

Je ayuc huídí yajmoy yi mibijcpidijc jim Filadelfia

⁷ Nijayi' je ángel huídibi capxy'ajtpi ma je mibijcpidijc jim Filadelfia: “Jada ayuc tiy'ajt ñıgapxyp je tügpajcpi huätzpi, tügpajcpi janchypı, huídibi ane'my Dios yjäy jadu'n nej David ane'my Dios yjäy jecy'ajty. Je huídibi yaj'ahuatp e co yaj'ahuäch ni pin ca' huaad yaj'aducy. Je huídibi yaj'adujcp e co yi' yaj'aducy, ni pin ca' huaad yaj'ahuäch:

⁸ Cuenditungix nej nmina'ñıch: ɪch nejhuıybich nej mdungixy. Ti nyecyıch mic'ajt ma miich ajcxy huídibi nipaady nej tüg tigıydac ahuätzpi ma miich mhuinduu, huídibi ni pin ca' huaad yaj'aducy. Nejhuıybich co hueeni Dios yjihui'ñ ymic'ajt miich ajcxy miıdity. Per ti mguydungixy ɪch n'ayuc, e ca' nxııjıch xycoyützi.

⁹ Cuenditungix nej nmina'ñich. Yi' ajcxy huidibi mijpidacp Satanás y'ayuc, je huidibi anidacp ajcxy co ñaydíjigixy judíoja, e ca' yjanchity. Hich yi' ajcxy nmimadägibich jigix yi' ajcxy miich xyhuingoxtinähuiipy xyajmij'adipy. E chi nejhuñhuip ajcxy co ñich miich ajcxy ti ndzocy.

¹⁰ Míid co ti myajtungixy mecxtujcin ma mdzinaayin, ti mguydungixy ñich n'ayuc n'ane'min. Paady ñich nihua'nip yajtzögip miich ajcxy ma anajty jäy ajcxy mictägy xyjot'ijxcixy xyhuinma'ñ'ijxcixy ajcxy. Miinipy je xii je tiempo mina je mujcu' jot'ixipy huinma'ñ'ixipy tüg'óciy je mayjäy huidibi yajpatp ya naaxhuiñ.

¹¹ Hich tzojc nñicxa'ñich jüby naaxhuingixy. Mi'ijtcixy yi' Dios y'ayuc huidibi miich ajcxy míid jigix ni pin xycapijicp ajcxy mbremio, huidibi ti mganar'ajtcixy ma Dios.

¹² Pin mimadacp cuyduñ Dios y'ayuc ytiy'ajt etz cuyduñ yajxon, ñich yi' nbidägibich mij'ane'mbi ma ñich nDios y'it, jadu'n yi' nipaadip nej tüg pilar huidibi midinaayb jemxypi ma Dios ytiyc. E yi' ni camina ypidzimipy ma Dios y'it, e njayñiyibich ma yi' ñinix ñich nDios yxi, e nañ jadu'n njáayibich je ñich nDios ycajp yxi, je Jerusalén jemybi huidibi tzoon tzajpjoty ma Dios yajpaady. E nañ jadu'n njáayibich nxi jemybi ma yi' ñinix.

¹³ Pin ytádzac míid huen midoy ti je Espíritu Santo ñigapxyp ma tüg'óciy je mibijcpidijc."

Je ayuc huidi yajmoy yi' mibijcpidijc jim Laodicea

¹⁴ Nijayi' je ángel huidibi cogapxy'ajtpi ma je mibijcpidijc jim Laodicea: "Jadu'n ymina'ñ je huidibi janchip tudägyip, je huidibi tudägy yejcp Dios ytiy'ajt e ca' yajtigach y'ayuc, je huidibi yajtzondac tüg'óciy tijaty huidibi Dios ti oyduñ:

¹⁵ Nejhuñyibich nej mdungixy. Nejhuñyibich co miich ajcxy mibijccixy huenjaty, ca' myajtigoydaygixy yi' mmibijcin, e ni ca' ooy mij mmibijccixy. Jadu'n miich ajcxy nipaady nej niñ huidibi ni ca' ytichity, e ni ca' y'anity. Jac'oy ixyipy co ooy mij mmibijccixy, o co ca' ixyipy mdimmibijccixy.

¹⁶ Míid co tim yinjaty tim huenjaty ajcxy mmibijccixy, ca' ooy mmibijcin ymijity ajcxy, e ni ca' ajcxy mmibijcin ytigoydaaygixy, míid jada ycixpi ñich miich ajcxy njijpcogapxihiipy míid je ndzip n'éjcinich, tim jadu'n nej jäy ajcxy ixtzujy huidibi y'ahuac yca'tzojcpy.

¹⁷ Miich ajcxy minamb co ooy ajcxy mgomeeñity, ooy ajcxy mij mdzinaayin mjogy'ajtin mmidity, e ca' ti ajcxy myajmayajtcixy, e ni ca' miich ajcxy nejhuñyigixy co ayo'nduum myajpatcixy. Jadu'n miich ajcxy nipaady nej ayooobitjc, nej huiintzpi, nej huidibi ñihuädz ixhuädz huidijtp.

¹⁸ Paady ñich miich ajcxy nimaaygixy co copicy ajcxy mbaadip ma ñich Dios ytiy'ajt janchypi, huidibi jadu'n nipaadipy nej jihuñy ajcxy mjuuygixy huädz oorí ma ñich, huidibi ti y'oybidzimy míid jin jigix mgomeeñ'ajtcixip. Nañ jadu'n ñich miich ajcxy nimaaygix co copicy ajcxy mbaatcixip pocyhuinmeecxin ma ñich, huidibi jadu'n nipaady nej jihuñy huit oyjatypi poopjatypi mjuuygixy ma ñich, jigix mxóxcixipy mninix ca'ydi tzo'ydu'n mbáatcixipy. Nañ jadu'n ñich miich ajcxy nimaaygix co mbaadip tiy'ajt ma ñich nlibro, huidibi jadu'n nipaady nej jihuñy huindzooy mjuuygixy, jigix mdzoydúngixipy mhuin e huin'it ajcxy m'ijxcixipy huädz.

¹⁹ N'ojypich etz ndzaachytumyb tüg'óciy pinjaty ndzojcpyich njihuñyibich, paady ycixpi miich ajcxy mhuindina'mjijptina' mic ñich ndiy'ajt etz jothuimbijtcix nej mbocytungixy.

²⁰ Cuenditungix nej cham nnimaaygix. Jadu'n nipaady nej jihuïy ndinäyich ma nidüg nidüg jäy ytijc'agu e ngojxnojçich ajcxy ytijc agi'. Nbijctzooybich co xyajtigiñhuibich ajcxy ma ytijcin. Pinjaty xyyöcmidoobich, e yaj'ahuäch ytijc, tigiñhuibich ma yi', e cayipich miid yi', e yi' miid ñch.

²¹ Pinjaty cuydundaayb Dios y'ayuc ytiy'ajt, ñch je' nmöhuipy it lugar tzajpjoty quipxyi miid ñch ma ñch n'ane'mdac. Ti nguydundaayich Dios y'ayuc, e nmüidich it lugar ma ñch nDeedy y'ane'mdac, paady ycixp jëbi nmöhuibich miich ajcxy it lugar ma nyajpaadyich.

²² Pin ytäzacc miid, pin midoohuamb, huen midoy huïdibi je Espïritu Santo ycapxyp majaty mibijcpidijc huïdibi canaagpicy yajpatp.”

4

ñbaatcixy capxpaatcixy yi Dios huïdibi tzajpjoty tzinaayb

¹ Co jada jadu'n yjajti, chi nhuindicxyich tzajpjoty, e nhuin'ijxyich tüg tijc aguü ahuädz jii by tzajpjoty. E nmidooyich tüg ayuc janch tim jadu'n nej tüg trompeta yxüxy huïdibi ñch anajty jayijp ti xy'ocmïgapxpi, xyñimäyich:

—Pet ya ma ñch, cham nyajni'ixihua'ñ tijaty copicy tunaanip jadaanip co anajty jadayaabi xii tiempo ñaxy.

² Chi Dios yjihui'ñ ymic'ajt xymimadactaayich njot nhuinma'ñich, e nhuin'ijxyich tüg ane'mdac jii by tzajpjoty. E ma je ane'mdac jim anajty tüg iñäy.

³ E je huïdibi anajty jim iñäy ma je ane'mdac, jadu'n anajty yquëxigy nej tüg tzaa janch oybi janch adicxp. E jühuidity ma je ane'mdac je Dios yhuätz'ajt quëxigy nej tüg i'ñch janch oycolor huïdibi janch adicxp nej tüg tzaa tzuxjatypi.

⁴ Nañ jadu'n jühuidity ma je ane'mdac jii by anajty iipx madaax silla, e ma je silla iñäy iipx madaax mijjäy, ac poob huit miid. E ymiid anajty ajcxy ma ycohuajc coroni ac tim oori.

⁵ Ma je ane'mdac anajty ypidzimy huïdzuc, e ooy anajty enee yjidijtin ñe'my. E ma je ane'mdac huïnduu jii by anajty Dios yjihui'ñ ymic'ajt je huixtujcpi, huïdibi quëxig nej huixtujc tzinhuaty huïdibi ooy mic yticxy.

⁶ E je tigot ma je ane'mdac huïnduu jadu'n quëxigy nej vidrio mejy, janch huädz janch adicxp.

E cujc'amy jühuidity ma je ane'mdac midaax iyujc huïdibi miid mayhuin jahuïduuy jajixcïpy.

⁷ Je midügpi iyujc tim jadu'n anajty nej tüg jamgaa. Je mimetzpi iyujc tim jadu'n nej tüg huajmang. Je midügigpi tim jadu'n anajty yhuïñyijp nej jäy. Je mimadaaxpi tim jadu'n nej me'ty yqueec-huidityin.

⁸ Je nimidaaxpi iyujc ymiid anajty ajcxy nidüg nidüg tudujc yqueec, e ymiid anajty ajcxy yhuin queecnigixy etz queecpa'tci'py. E ca' anajty ajcxy ypocxy xim tzuu, chachminaangixy:

Santo, Santo, Santo, je Huïndzin Dios huïdibi tüg'óciy nejhuïydaayb, huïdibi tüg'óciy mic'ajt miid, je huïdibi anajty ji'ajtp, je huïdibi cham ji'ajtp, etz je huïdibi miinaamb.

⁹ Je iyujc ajcxy huin'igixy etz huïndzigiygixy etz yajmij'ajtcixy Dios, etz yajnajxcixy Dioscojuyipy ma Dios je huïdibi anajty iñäy ma je ane'mdac, je huïdibi tzinaayb jugy'ajtp huinixii huinitempo, e ni camina y'ögipy.

¹⁰ Co je iyujc ajcxy jadu'n ytuñ, chi je iipx madaaxpi mijjäy ycojxtinaydaaccixy ma je' yhuïnduu huïdibi anajty iñäy ma je ane'mdac. E ooy anajty huïndzigiygixy je huïdibi tzinaayb huinixii huinitempo. Pidaaccixy anajty ajcxy ycorona ma je' yhuïnduu, cham chachminaangixy:

11 Miich, #ch ajt nHuindzin, #ch ajt nDios, miich mihuaad co mm#dity tüg'óciy oy'ajtin mij'ajtin etz mic'ajtin, mihuaad co miich nyajcömayip, mihuaad co miich m#d'ity tüg'óciy mic'ajt etz mij'ajt. Jadu'n miich mihuaad, com miich ti myajcojy, ti myaj'abadiy tüg'óciy huidibi ji'ajtp. Com miich jadu'n ti mdzocy, paady ycixpi tüg'óciy tijaty ji'ajttäy.

5

Je libro etz je Dios y'ung, je Cordero

1 Chi jada' nhuin'ijxyich ma je huidibi anajty iñaayb ma je ane'mdac m#dity anajty ma y'a'oygi' tüg libro abugucy, yjaayity jotjoty'amy etz nigixy'amy, yco'aducyity m#d huixtujc selli.

2 Chi nañ jadu'n nhuin'ijxyich tüg ángel huidibi mij cötujcin m#d, yajtiy m#d ycapxin janch mic:

—¿Pin jada' janch tudägyip co yaj'ahuädzip jada libro etz mig#dzzydähuiipy yi yseli?

3 Ni tzajpjoty, ni naaxhuiñ, ni naaxpa'tci'py ycacá'ity pin tudägyip huidibi mihuaad je libro co yaj'ahuädzip, o oy nigoodi'ajty ja'ixaanip.

4 #ich janch yaaxpich m#d tajin mayin anajty, com ca' anajty yajpaady pin je libro mihuaad co yaj'ahuädzip, o oy nigoodi'ajty huindicxip.

5 Chi nidüg je mijjäy xyñimaayich:

—Ca' myäxy. Chi je' je mic'ajt m#dipi ma yi judíojäy, je David y'ap y'oc huidibi nipatp nej tüg ama'ycaa, yi' ti mimadactäy tüg'óciy jibicpi. Yi' mihuaad yi libro yaj'ahuädzip, etz miguejydähuiipy je huixtujcpi yseli.

6 Chi nhuindicxpejtyich, e agujc'amy ma je ane'mdacin, etz agujc'amy ma je m#daaxpi iyujc, etz agujc'amy ma je mijjäydijc ajcxy, jim anajty ytinäy je Dios y'ung, je Cordero. Ooy anajty ñiguëxigy chaach'au nej anajty ayo'n tzaachypit ti yajnaxy. Ym#d anajty huixtujc ymu'n, e huixtujc yhuin, je' je' je huixtujcpi Dios yjihu'iñ ymic'ajt huidibi yquejx huindu'my naaxhuiñ.

7 Chi je Cordero, je Dios y'ung, ninicxy je huidibi anajty iñaayb ma je mij'ane'mdac, e chi oy cychoy je libro huidibi je mij'ane'mbi anajty ym#d ma je a'oy'amybi yci'.

8 Co je' anajty ti cychoy je libro, chi je m#daaxpi iyujc etz je iipxm#daaxpi mijjäy ycojxtinay'ahuiyday ajcxy ma je Dios y'ung, je Cordero, yhuinduu. Ym#d anajty ajcxy nidüg nidüg y'arpa etz oorí copi ujtzity m#d poom, je' je' anajty nipaady nej ajcxy chajpcapxy capxy je huidibi ajcxy m#bijcpi Dios.

9 Janch y'iyb anajty ajcxy iy jemybi, ym#naangixy:

Miich mihuaad co mgiyigy yi libro, e mmiguejydaayi je huixtujcpi yseli. Com miich ti myaj'ögyii, ti mgojuy jäy ajcxy ypocy ma Dios m#d mgimni'py. Ti mgojuy ma Dios nidüg'óciy jäy ajcxy ypocy, huen huidibi razity, pinjaty capx huen huidibi ayucity, pinjaty tzomb huen huidibi cajpity huen huidibi naciönity.

10 Miich ti xymóoygixyich ane'min etz je tung mijpi nej huaad #ch ajcxy n'ojadajtcixy nm#bijctzoogixy Dios, jigix jëbi #ch ajcxy n'ane'mgixy yi naaxhuiñjäy etz n'ojadajtcixy nm#bijctzoogixy Dios m#d jäy ajcxy ycixpi.

11 Chi #ch oy nhuin'ixyich e nhuinmidooyich may ángeles ajcxy ycapxin ymydaacin jühuidity ma je ane'mdac, ma je iyujc ajcxy yajpatcixy, etz ma je mijjäy ajcxy yajpatcixy. E janch canaag millon je ángeles anajty ajcxy.

12 Janch mic je' anajty ajcxy chachm#naangixy:

Je Dios y'ung, je Cordero, je huídibi öc mïd jäy ajcxy ypocy ycixpi, yi' mihuaad paadip ane'm'ajtín, comeen'ajtín, ixpijcin, mic'ajt, cömayín, oy'ajt mij'ajt, etz huin'ihuín huinyaaxín.

¹³ E tög'óciy iyujc animal je huídijaty Dios ti yajcojy ti yaj'abadiy huídibi jiiby tzajpjoty, etz huibi ya naaxhuiñ etz naaxpa'tci'py, huídibi jiiby mejyjoty, nhuinmidooyich co tög'óciy ajcxy chachmínaangixy:

Tzoc huin'ihuím tzoc cömayím, tzoc mooyím oy'ajtín etz mij'ajtín huinixii huinítiempo je Dios y'ung, je Cordero, etz je huídibi iñaayb ma je ane'mdaacín.

¹⁴ Je mídaaxpi iyujc anajty chachmínaangixy:

—Jadu'n huen tuñyii jadyii. Amén.

Chi nañ jadu'n je iipxmídaaxpi je mijjäy ajcxy ycojxtinaygidactay, chi ajcxy ooy huindzigüy patjihuiy je huídibi huinixii huinítiempo tzinaayb.

6

Je huixtujcpi selli

¹ Huin'it nhuin'ijxyich je Dios y'ung, je Cordero, quejtzcih tög selli ma je huixtujcpi chi nmidooyich, co nidüg je mídaaxpi iyujc ycapxy, jadu'n nmidooyich nej enee yjidity, chi ymínañ:

—Min ya, e chi m'ixipy.

² Chi nhuindixpejtyich, chi nhuin'ijxyich tög poob cohuay. E je huídibi yaj'iñaayb je poob cohuay ymajtz'ijtpy anajty tög tip ma yci'. Chi je' yajmoy tög coroní co yrey'adipy. Chi jada' choñ tziptunaangixy jigix jacmímadägiy ymidzip.

³ Co je Dios y'ung, je Cordero, yaj'ahuaach je mimetzpi selli ma je necy, huin'it nmidooyich je mimetzpi iyujc ma je mídaaxpi ymínañ:

—Min ya, e chi m'ixipy.

⁴ Chi ypidzimy jadüg cohuay tzaptzpi ycolor. E huídibi yaj'iñaayb je cohuay chaptzpi, ycidigüiyi cötujcin co je naaxhuiñyäj canayyajjotcujc'adiib ajcxy, e ñayyaj'ócigixipy miñ xyipy. E yajmooy tög espada mijpi.

⁵ Co je Dios y'ung, je Cordero, agítztuudy je midugügpi selli ma je necy, chi nhuinmidooyich je midugügpi iyujc ma je mídaaxpi, ymínañ:

—Min ya, e chi m'ixipy.

Chi nhuindixpejtyich, chi nhuin'ijxyich tög cohuay tzixypi. E je huídibi anajty yaj'iñaayb je cohuaychixy, ymïd tög pujxtzim ma yci'.

⁶ Huin'it nhuinmidooyich tög ayuc choñ ma je mídaaxpi je iyujc ajcxy yajpaatcixy, ymínañ:

—Tüg denario meen chohüy tög libra trigo; nañ jadu'n tög denario meen chohüy tudujc libra cebada, ca' myaj'ayoohuipy aceite etz vino.

⁷ Co je Dios y'ung, je Cordero, yaj'ahuaach je mimadaaxpi selli ma je necy, chi nhuinmidooyich co je mimadaaxpi iyujc ma je madaaxpi ymínañ:

—Min ya, chi m'ixipy.

⁸ Huin'it nhuin'ijxyich tög cohuay nitzuxy pu'tz, e je huídibi anajty yaj'iñaayb je cohuay, hue' anajty yxi öcpi. Axam anajty ymiiñ je huídibi ane'mb je it ma je öcpi ñimucy. Chi ajcxy yajmoy cötujcin je huídibi yaj'iñaayb je cohuay, jigix yaj'óccixipy je tügpicypi ma je madaaxpicypí naaxhuiñyäj ajcxy. Chi yaj'ögip ajcxy mïd tzip, mïd yuuba'm, etz mïd iyujc ahua'nbi huídibi ya naaxhuiñ.

⁹ Co Dios y'ung yaj'ahuaach je mimigooxpi selli ma je necy, chi nhuin'ijxyich pa'tci'py amy ma y'ane'mdac yhuinduu, je' ajcxy y'alma huídibi

ajcxy yaj'öcpat mïd Dios y'ayuc ycixpi, huïdibi anajty ajcxy capxhuäcxixp etz nidiy'ajt'ajtcixp Dios y'ayuc.

¹⁰ Je' anajty ajcxy huïdibi yaj'ögy patp mïd Dios y'ayuc ycixpi chachminaangixy janch mic:

—Huïndzin, janch mijpi janch huätzpi, huïdibi cuydundaayb yi m'ayuc huïdibi myejc ma ïch ajcxy. ¿Jadu'ñyi jada' mjac-huäcxiba'ñ mina anajty yi jäy ajcxy mdiydunaangixy mdzaachytunaangixy mïd ypocy ycixpi huïdibi xyaj'o'c ïch ajcxy, yi' ajcxy huïdibi tzinaayb naaxhuiñgixy?

¹¹ Huin'it ajcxy yajmoy nidüg nidüg poobhuit, e yajnimay ajcxy co huen jacpooxcixy jayinjaty jahuenjaty, ixti cooni anajty yajca'pxy je mibijcpidijc micho'n, je' ajcxy huïdibi quipxy mïd miich ajcxy tumb ma Dios ytung, je' ajcxy huïdibi yaj'ögy paadipy mïd Dios y'ayuc ytiy'ajt ycixpi, tim jadu'n nej miich ajcxy ti mbaatcixy yaj'ögy.

¹² Chi n'ijxyich co je Dios y'ung, je Cordero, yaj'ahuaach je midudujcpi selli ma je necy, huin'it ooy naax yhuiñyxijty, chi je xii yajty janch tzixy, jadu'n nej tzixyhuit huïdibi co'ögytjic ypidacpy, e je po' y'ahuimbijty nej ni'pyin.

¹³ Chi madza' ooy yca'y naaxcixy tim jadu'n nej piidztim tzuxpi ycäy co micpoj mixidiy.

¹⁴ Chi je tzajp yjihuäcni jadu'n nej tüg libro'abidity. Tüg'óciy tungop huïdibi naaxhuiñgixy etz huïdibi mejy'agujc, cijx chondägy ypidictäy ma anajty y'ity.

¹⁵ Huin'it ñayyützaayi je reydiç, je mjtungmïdpidijc, generaltjic, comeeñydijc, pinjaty ymic'ajt mïd, je tumbidijc etz je midumbidijc ñayyützaayi ajcxy nidüg'óciy majaty tzaajut tzaa'ang.

¹⁶ Tzachnimaaygixy anajty tungop tzaajot:

—Nigägootcich nigägootcich, ca'ydi ïch ajcxy njac'ijxi yhuiñyjip je huïdibi ïnaayb ma Dios y'ane'mdac, e nañ ca'ydi nbáatcixyich je tzaachypï ayo'n huïdibi yegamyb Dios y'ung, je Cordero.

¹⁷ Com ti je xii je tiempo yhuaad'ajtni mina Dios etz Dios y'ung y'ahua'ndägaangixy etz tzaachytunaangixy naaxhuiñjyäy. ¿Pin je' ocmimadägip ajcxy chip y'ejin?

7

Huïdibi anajty ajcxy tiy'ajtmïd ma je Israel jäy ajcxy

¹ Chi co jadu'n yjati, chi nhuin'ijxyich madaax ángeles ajcxy ytinaaygixy ma madaax'itpi naaxhuiñybi ytatzciy. Adujccixy anajty je mïdaax'it poj ca'ydi ypoj ya naaxhuiñ, ni ma mejy, ni ma quipy.

² Chi nhuin'ijxyich jadüg ángel ymiinïy anajty xibidzimy'amy, mïdity ma yci' je Dios juugypï yselli. Jadayaabi ángel ooy mic miyaaxy je jamidaaxpi ángeles ajcxy huïdibi anajty ajcxy ti ycidigiyigixy je mic'ajt je cötujcin nej huaad yajhuïdigooygixy tijaty ya naaxhuiñ etz ma nii mejy.

³ Chi je ángel ymina'ñ:

—Ca' ti ayo'n mdungixy naaxhuiñ, ni ma mejy, ni ma quipy chaa, ixti cooni anajty Dios ytiy'ajt y'ijxpejt nbidaacim ma je' ajcxy yhuimbocin, je tiibi ajcxy huin'ixy huïdibi tungixp ma Dios ytung.

⁴ Chi nmïdooyich jadu'ñyi je' tiibi anajty ajcxy Dios ytiy'ajt y'ijxpejt ti ymóoyigixy. Migo'px jahuixchiguïpx mïdaax mil je' ñaybaati huïdibi anajty ajcxy tiy'ajt mïd ma yhuimboc ma nidüg'óciy Israel jäy ajcxy.

⁵⁻⁸ Majmetz mil anajty ajcxy tiy'ajt y'ijxpejt mïdity je Judá jäy, majmetz mil je Rubén jäy, majmetz mil je Gad jäy, majmetz mil je Aser jäy, majmetz mil je Neftalí jäy, majmetz mil je Manasés jäy, majmetz mil je Simeón jäy, majmetz

mil je Leví jäy, majmetz mil je Isacar jäy, majmetz mil je Zabulón jäy, majmetz mil je José jäy, etz majmetz mil je Benjamín jäy.

Je mayjäy ajcxy huídibi yxoxip müd poob huit

⁹ Chi jada' nhuin'ijxyich janch mayjäy chooñ ma canaag nación, hue' ajcxy canaagnax raza'adyii, e capxy ajcxy canaagnax ayuc, etz chooñ ajcxy ma canaag cajp. Hue' je mayjäy ytinay'ahuiyday ma je mij'ane'mdac huinduu, etz ma Dios y'ung, je Cordero yhuinduu. Janch mayjäy ñimujcy ma je Dios y'ung yhuinduu, ni pin je' anajty huaad camichoudäy ajcxy. Ac poob huit anajty ajcxy müd yxoxyity, e ymüid anajty ajcxy tüxy'aay ma yci'.

¹⁰ E janch mic anajty ajcxy miyaaxcixy Dios, chachmínaangixy: Hich ajt nDios yi' je' tügpajc huídibi xyajpocyhuaatzim. Hich ajt nDios yi' je' huídibi ane'mdaayb tüg'óciy, e nañ jadu'n yi' y'ung, je Cordero.

¹¹ E nidüg'óciy je ángelestijc anajty ajcxy ytinaaygixy júhuídityi ma je Dios y'ane'mdac. E cham je mijjäy ajcxy etz je mídaaxpi iyujc huíjoj'ihuüy ajcxy ma je ane'mdac huinduu, huíndzigüygixy yajmij'ajtcixy je Dios.

¹² Chachmínaangixy:

Jadu'n jada. Amén. Hich ajt nDios, je' mihuaad huínixi huínitiempo tüg'óciy je ihuin, je xondaacin, je oy'ajtin, je ixpijcin, je jäygidaacin, je cömayin, je ane'min, je mij'ajtin. Amén. Jadu'n jada.

¹³ Huín'it nidügti je mij jäy ycapxy, e xy'amídooyich:

—¿Pin jada ajcxy jada' huídibi poob huit müd yxoxyity, e ma yi' jada' ti choongixy?

¹⁴ Chi ich je' n'adzooy:

—Huíndzinich, miich mnejhuüyb.

Huin'it je' xy'adzooyich:

—Jada je' ajcxy tübi je mij ayo'n minajxcixy yajnajxcixy, e ti ypocyhuaatzcixy müd je Dios y'ung, je Cordero ñi'py, tim jadu'n nej jihuüy yhuit ti yajhuaatzcixy janch poob ma Dios y'ung ñi'py.

¹⁵ Paady yi' ajcxy yajpaady ma Dios chinaydac yjugy'ajttac, e ytungixy xim tzuum ma Dios ytijc tzajpjoty. E yi' Dios y'ung huídibi iñaayb ma je mij'ane'mdac, yi' yi' mi'ijttaayb cuend'aty ma yi' yhuinduu.

¹⁶ Ca'p ajcxy jacjihuüygixipy yuu tidzibi, ni xian ycajacnögüyb ajcxy, ni anbi ycajacyajtzibüyb ajcxy.

¹⁷ Com je Dios y'ung, je Cordero, huídibi cujc'amy yajpatp ma je Dios y'ane'mdac, je' yi' cuend'ajtp ajcxy, jadu'n nej jihuüy cöbixy cuend'aty, e yajnicxip ma je ni huätzpi ymuxy huídibi yejcp jugy'ajtin. Dios yajquégipy yi' ajcxy ytajin ymayin jigix ca' yjacjüygixipy yjacyáaxcixipy müd tajin mayin.

8

Je mihuixtujcpi selli etz je poomjogi'ñ ac oori

¹ Co Dios y'ung, je Cordero, yaj'ahuaach je mihuixtujcpi selli, huín'it y'ijty oy jahuengi cup hora amoñi jiiyby tzajpjoty.

² Chi nhuin'ijxyich Dios y'ángeles huixtujc ajcxy ytinaaygixy anajty ma Dios yhuinduu, e yajmoy ajcxy huixtujc trompeta.

³ Huín'it jadüg ángel miñ, chi je' ytinaay'ihuüy ma mesi huinduu ma je Dios ojadajttac. Je ángel ymüid anajty tüg poomjogi'ñ ac oori. Chi ymooyi poom may'amy huídibi jojcp. E je poomjoc tigüyb ma Dios yhuinduu quipxi müd juydacin nuuxtacin huídibi je jäy ajcxy ytumyub huídibi Dios ti huín'ixy ajcxy.

⁴ Ma je ángel yci'am jim je poomjoc chooñ ñicxy ma Dios yhuinduu quipxy müd je oración huídibi ajcxy ytumyub je tübi ypocyhuaatzcixy.

⁵ Huin'it je ángel majch je poomjog'iñ, chi yaj'ujch mïd jïn bajc huídibì anajty jím ma je Dios ojadajttaacin, chi najtzjibibíy naaxcíxy, huin'it ooy yajmidooy jidijtin micpi etz huídzc e je naax ooy yücxy.

Je maytrompeti

⁶ Je huixtucpi ángeles ajcxy huídibì anajty mïd je huixtucpi trompeti, ñayni'ixíyí ajcxy co yajxüxaangíxy.

⁷ Je midügpi ángel yajxuuxy je ytrompeti, e huin'it ooy eneedítz yca'y mihuididí jïn etz ni'py. Chi oy ycäy naaxcíxy. E jahueengi cujc-huäcxy oy nögy je naax, je quipy etz je aay ujtz tzuxjatypi etz nöctay míy.

⁸ Je mimetzpi ángel yajxuuxy ytrompeti, chi ooy ycäy mejyjoty jadu'n nej tüg mijcop janch tooyb anajty mïd jïn, e jahuengi cujc-huäcxy je mejy oy y'ahuimbity ni'py.

⁹ E jahuengi cujc-huäcxy oy y'ögy huídijaty anajty tzinaayb ma je mejy. E je maybarco huídijaty anajty ma je mejy, nañ jadu'n jahuengi cujc-huäcxy oy ytimyhuindigoydäy.

¹⁰ Chi je midugiipí ángel yajxuuxy je' ytrompeti, e huin'it oy tüg madza' mijpi ycäy. Je madza' jadu'n nipaady nej tüg mijjïn huídibì nayyajcodícxim. Je madza' oy ycäy ma jahuen cacujc-huäcxy mijni, etz ma nií muxy.

¹¹ Je madza' hue' je' anajty xii'adyii ta'm'ujtz. E je nií jahuen cacujc-huäcxy oy yajtni ta'm, jadu'n yta'mity nej ta'm'ujtz, e ooy jäy may y'o'cy mïd je nií ycixpi co anajty ti y'ahuimbity ta'm.

¹² Je mimadaaxpi ángel yajxuuxy je' ytrompeti, e huin'it jahuen cacujc-huäcxy je xii' oy yhuindigooy, e nañ jadu'n je po' etz je madza' jahueng cacujc-huäcxy oy yhuindigooy. E mïd jadu'n ycixpi je po' etz je madza' yhui'mgíxy jahuen cacujc-huäcxy agootz, e jahuen cacujc-huäcxy ytiícxin ocyejcní ajcxy xim tzuum.

¹³ Chi nhuin'ijxyích tüg me'ty anajty yqueec-huídity cuptzajp, e nmidooyích co ymína'ñ janch mic:

—¡Ay! ¡Naaxhuiñjáy ajcxy ayoobidijc! co anajty trompeti yajxüxy je jatugíipí ángeles ajcxy, huin'it ayo'n ypada'ñ je naaxhuiñjáy ajcxy, ayo'n ypadamy ajcxy, ayo'n ypadamy ajcxy.

9

¹ Chi je migooxpi ángel yajxuuxy je' ytrompeti, chi nhuin'ijxyích tüg madza' anajty ti ycäy naaxcíxy. E chi je madza' yajmoy je ahuaasti huídibì mïd yaj'ahuädzip je ayoodac ma Dios cuend'aty mïdity je ca'oybidijc.

² Chi je ángel yaj'ahuaach je jut ma je ayoodac, e ma je jut jii by ypidzimy jadu'n nej jïn joc huídibì pidzim ma tüg horni.

³ E ma je joc ypidzimy ooy maymu' naaxhuiñgíxy chachqueec-huídijtcíxy ooy, e je mu' ajcxy ymooyi mic'ajt, jadu'n nej ca'ty mïdity ytíjp.

⁴ Chi je' ajcxy yajcötujcmoy co ca' ni ti aay ni ti ujtz yajhuindigóoygíxipy huídibì yajpatp naaxhuiñ, ni ujtz ni quipy. Jëyí janchtiy ycötujcin mooyi co huen yajtzaachíhuipy je jäy ajcxy huídibì ca' mïdity Dios ytiy'ajt y'ijxpejt ma yhuimboc.

⁵ Ca' ajcxy yajcötujcmoy co yjäy'aj'ó'ccixipy, jëyí co janchtiy ayo'n ajcxy yegípy migoox po'. E je ayo'n huídibì anajty ajcxy yejcpy jadu'n je' nej co ca'ty jäy yajtzaachíy mïd ytíjp.

⁶ Je huin'it xii' je huin'it tiempo jäy ajcxy ooy anajty o'cin ja'ixtaaygíxy e ni ca' pátcixipy. Ooy anajty janijot'ájtíxy o'cin, e cöguégíib ajcxy je o'cin.

⁷ Je maymu' jadu'n je' anajty yquëxígy nej maygohuay huídibì ni'ixí'ijtcíxp co yajnicxáanígíxy ma tzip ytuna'ñyí. Ymïd anajty je maymu' ma ycohuajc

jadu'n anajty quëxïgy nej oori coroni. E je maymu' yhuiñyjïjp jadu'n yquëxïgy nej jäy yhuiñyjïjp.

⁸ Je maymu' ymïid anajty ycöhuay jadu'n nej töxyjäy ycöhuay, e ytïitz jadu'n nej jamgaa ytïitz.

⁹ E je maymu' ymïid anajty ajcxy jadu'n nej pujx huïdibi mïid ñinïcx cohuangïxy. E co ajcxy queec-huïdity, ooy ajcxy yqueec yaj'amüy jadu'n chachne'mïy nej je carro huïdibi cohuay ajcxy yjugujcpy co ñicxcïxy ma tzïp ytuñyii.

¹⁰ Je maymu' ymïid anajty ajcxy ypïxy tim jadu'n nej ca'ty ypïxy, e ma ajcxy ypïxy ymïid anajty ytïjp. E ma ajcxy ypïxy mïidity anajty je mïc'ajt co jäy ajcxy yajtzaachïhuïpy migoox po'.

¹¹ E je maymu' je' ajcxy yrey'ajtpy je ángel huïdibi nigohuajc'ajtp je ayoodac, hue' xïi'adyii hebreo'amy Abadón, e griego'amy yxïjïty Apolión, hue' je yxïi yhuimbïdzïmy: je huïdibi yajhuindïgooyb.

¹² Najx je' je ayo'n jayïjpi, e ytïgoy'ity je jametzpi ayo'n co je jayïjpi ti y'ocjadyii.

¹³ Je mïdudujcpi ángel yajxuuxy je ytrompeti, chi nmïdooyich tüg ayuc chooñ ma je mïdaaxpi huaj mu'n ity ma je altar ac óoribi, huïdibi anajty ijtp ma Dios yhuinduu.

¹⁴ Je ayuc ymïna'ñ:

—Ñïma' je mïdudujcpi ángel huïdibi anajty trompeti mïd: “Najtzmazdi' yi mïdaaxpi ángeles huïdibi ajcxy coxoch ijtp ma Eufrates mïjnïba'.”

¹⁵ Huin'it oy yajcoguejtтуutcïxy je mïdaaxpi ángeles, jigïx yjäyyaj'o'ccïxïpy jahuen cacujc-huäcxy huïdibi yajpatp ya naaxhuiñ. Je mïdaaxpi ángeles ni'ixi' je' anajty y'ijtcïxy, je huin'it hori, je huin'it xii, je huin'it po', je huin'it jimïjt co anajty yaj'ögaangïxy jahuen cacujc-huäcxy je naaxhuiñybi jäy ajcxy.

¹⁶ E nmïdooyich co ajcxy mïchoy je soldadtïjc huïdibi anajty ajcxy cohuaygïx. E hue' mejtz mïgo'px millón anajty ajcxy ñaybattáayigïxy je soldados ajcxy.

¹⁷ Jadu'n nhuin'ijxyich je cohuay ajcxy, e mïd je ñijäy ajcxy huïdibi anajty yaj'ïñaayb. E je ñijäy ymïid anajty ajcxy pujx ma ycaach, je' mïd ñinïcx cohuaangïxy. E je pujx hue' anajty ycolor tzaptz, azul etz pu'tz. Je cohuay ajcxy jadu'n anajty ycohuajc nej jamgaa ycohuajc, e ma ajcxy y'ahuac ypidzïmy nej jïin, nej jïinjoc, etz nej azufre.

¹⁸ E mïd jada jahueng cacujc-huäcxy naaxhuiñyjäy chach'o'cy ajcxy mïd je jïin, je jïinjoc etz je azufre ycïxpi huïdibi anajty pidzïmb ma je cohuay ajcxy y'ahuac.

¹⁹ Je cohuay ajcxy ymïid anajty mïc'ajt ma y'ahuac etz ma pïxy. Com je' ajcxy ypïxy jadu'n je' anajty nej xoox mïd ycohuajc, e je cohuay ajcxy chach'ahua'ndaaccïxy mïd ypïxy.

²⁰ E je jacjadyii jäy ajcxy huïdibi ca' y'o'cy mïd jadayaabi ayo'n, ca' ajcxy yjothuimbïjty ma Dios, ca' ajcxy ixmajch je jïbicpi huïdibi ytungïxp. E ni ca' ajcxy ixmajch nej ajcxy je ca'oybi huindzigïygïxy. Nañ jadu'n ca' ajcxy ixmajch nej ajcxy huindzigïygïxy huïdijaty ajcxy oyduñyip mïd plata, mïd bronze, etz tzaadzech etz quipychech. Je huïdijaty ajcxy y'oydumyib etz ñïdzejtztuutcïxy, ni yca'ijxcïxy, ni ycamïdoogïxy, ni ycayöygïxy.

²¹ E ni ca' je jäy ajcxy yjothuimbïjtcïxy ma Dios, ca' ajcxy ixmajch jadu'n nej ajcxy chachjäyyaj'o'ccïxy, jadu'n nej ajcxy tzachcaxpojccïxy ymïgügtïjc, jadu'n nej ajcxy huingbi töxyjäy tzachmïgapxtïgooygïxy, etz jadu'n nej ajcxy chachmeetzcïxy.

10

Je ángel m̄id je mutz libro

¹ Nhuin'ijxyich co chooñ tzajpjoty t̄ug ángel micpi ñ̄iducyity m̄id joc, e m̄idity i'ñch ma ycohuajc. Je yhuiñyijp yquëx̄igy nej x̄ii. Je' ytecy jadu'n yquëx̄igy nej mijj̄inye'n.

² E ma yci' m̄idity t̄ug libro yëphuäcxy, e pidacy y'a'oydecy mejyhuinḡixy, e y'anajytecy pidacy naaxhuiñḡixy.

³ Chi je ángel oy janch mic yaaxquecy jadu'n nej t̄ug jamгаа yäxy. E co anajty jadu'n ti yaaxquëgy, chi oy yajm̄idoy huixtujc j̄idijt̄in hūidibi ycapx yci'm'ayuc.

⁴ Co je huixtujcpi j̄idijt̄in oy ycapx̄taayḡixy, chi ñ̄ch anajty njaaya'ñ̄ich hūidibi ti capxy. Chi nm̄idooyich t̄ug ayuc chooñ tzajpjoty xyñ̄imäyich:

—M̄i'it jada ayuc ȳuch hūidibi yi huixtujcpi j̄idijt̄in ti capxy, ca' mjaay.

⁵ Chi je ángel hūidibi nhuin'ijxyich co mejyhuinḡixy etz naaxhuiñḡixy ytinäy, yujcxajy yci' a'oy'amybi tzajpc̄ixy.

⁶ Chi je ángel capxc̄odujcy co je Dios hūidibi jugy'ajtp huin̄ix̄ii huin̄itiempo, je hūidibi yajcojy je tzajp, je naaxhuiñybi, je mejy etz t̄ug'óciy hūidibi j̄iiby yajpattaayb; e je Dios jadu'n ym̄ina'ñ̄:

—Ca' jada yjac-huäcx̄ibani m̄ina nguexa'ñ̄ich tzaachyp̄i ayo'n ya naaxhuiñ̄.

⁷ Co yhuaad'ajtn̄ip je x̄ii je tiempo ma anajty je m̄ihuixtujcpi ángel yxuux yajxutzondägy, chi cuyduun̄ip je Dios y'ayuc ytiy'ajt hūidibi ca'p̄in anajty huinj̄ihūiy, je ayuc hūidibi je Dios ytumb̄idijc je profetas ajcxy ñ̄ajtzcapx̄iy jecy'ajty.

⁸ Je ayuc hūidibi nm̄idoohūich, je hūidibi anajty ti chooñ tzajpjoty, ycapxy je' jadüg'oc, e xyñ̄imaayich:

—Ñ̄icx miich etz ciȳiḡ yi libro hūidibi yëphuäcxy yi ángel ym̄id ma yci'. Je' je' je ángel hūidibi anajty t̄inaayb mejyhuinḡixy etz naaxhuiñḡixy.

⁹ Chi n'óyich ma je ángel nb̄ijctzooyich co huen xym̄öyich je pi'clibro, chi je' xyñ̄imaayich:

—Matz e coj̄icxnax, e xyajta'mm̄iȳip mjot e ma miich m'ahuac mj̄ihūiipy päg jadu'n nej ceripäg.

¹⁰ Huin'it ñ̄ch je pi'clibro nḡiȳigy hūidibi je ángel anajty ym̄id ma yci', e chi ñ̄ch je' nḡoj̄icxnajxy. Ma ñ̄ch n'ahuac nj̄ihūiyich janch päg jadu'n nej ceripäg. Co oy ngoj̄icxnajxtäyich, chi oy y'ahuimb̄ijtn̄i janch ta'm ma ñ̄ch njot.

¹¹ Chi mic'amy nyajn̄imaayich:

—Ñ̄icx miich capxhuäcx̄ jadüg'oc je ayuc hūidibi Dios ti xym̄öy, je hūidibi ti mgapxhuäcxy ma je mayñaax maygajp, ma je mayñaciones, hūidibi canaag ayuc capxc̄ixp, etz ma je reydījc ajcxy.

11

Je metzpi testigo

¹ Chi jada' nyajmooyich t̄ug paxy, jahuengi jadu'n anajty yquëx̄igy jadu'n nej baari hūidibi quipx yajhuamb. Chi ajcxy xyñ̄imaayich:

—Pid̄ig e quipx̄ta' yi Dios ytījc, nañ jadu'n quipx je mesi ma Dios ya-jhuindziḡiy, etz nañ jadu'n m̄ichou naag jäy ajcxy j̄iiby Dios huindziḡiyḡixy.

² Je Dios ytiba' ahuing miich je' pidäg, ca' mguipx̄ipy. Com yi' yi' ti ycid̄iḡiyii yi jäy ajcxy hūidibi ca' yjud̄ioj̄äyity. Yi jäy ajcxy hūidibi ca' yjud̄ioj̄äyity ym̄imadägamyb ajcxy je Jerusaléngajp ma Dios m̄idity tz̄inaydac etz ane'mamb ajcxy j̄iiby huixchigūipx metz po'.

³ Ich metz testigo nguexipyich ma je cajp ma Dios mĩdity tzinaydac, e yĩ' ajcxy capxhuäcxamb ich n'ayuc tũg mĩl jametzmi'go'px jatugi'px xĩ. Yxoxyity ajcxy mĩd huit nĩcuyjaam ixcuyjaam.

⁴ Je metzpi testigo jadu'n nipaady nej je metzpi olivo cop etz je metzpi candelero huĩdibi tĩnaaygĩxp ma je Dios yhuĩduu, je huĩdibi ñaaxhuiñybi ane'mb.

⁵ Pen ji pin nej jaty mĩdundĩgoya'ñ je metzpi testigo, je' ajcxy yajpidzĩmĩp je' ajcxy jĩn ma y'ahuac, yĩcxtähuĩpy yĩndähuĩpy je' ymĩdzip. E jadu'n je' y'ögĩpy pinjaty anajty je metzpi testigo mĩdundĩgooyb.

⁶ Je metzpi testigo ymĩd yĩ' ajcxy cõtujc co ahuäctũjccĩxity je tzajp, ca'ydi ytũy jadu'ñyĩ tiempo anajty iħuäcxĩxy capxhuäcxĩxy Dios y'ayuc ytiy'ajt. E nañ jadu'n ymĩd ajcxy cõtujcĩn co nĩ yaj'ahuĩmbĩjtcĩxĩpy nĩ'py. Yĩ' ajcxy yaj-tunĩb yaj'jadĩb canaagnax ayo'n ya naaxhuiñ, naag'oc anajty ytimdzójccĩxy.

⁷ E co anajty je metzpi testigo ajcxy yajmaaygĩxy ytung, chi je iyujc huĩdibi anajty pidzĩmb ma je ayoodac, je abismo, je' je' tziptuunĩp mĩd je metzpi testigos etz yaj'öctähuĩp je metzpi testigo.

⁸ Chi je metzpi testigo ñĩnĩcx ajcxy yhuĩ'mĩpy mĩjnĩgujç mĩjtũgujç jĩm ma je mĩj ciudad ma je Huĩdzĩn Jesucristo yajcruudzpejti, je cajp huĩdibi tundĩgooy mĩd Dios tim jadu'n nej Sodoma etz Egipto ytundĩgooy jecy'ajty.

⁹ Nijẽjity jã yajcxy huĩdibi xi ya conaaxĩp cogajpĩp, oy ypinjãyity, oy ti ayuc capxcĩxy, y'ixĩpy ajcxy tugĩg xĩjagup je metzpi testigo ñaaxnĩcx mĩjtũgujç, e ni ca'a'ixĩhuĩpy ajcxy co yajnaaxtigĩhuĩy.

¹⁰ Huĩdijaty ajcxy tzĩnaayb ya naaxhuiñ ooy yxondãaccĩxĩpy etz yjotcugĩyigĩxĩpy mĩd je' ycĩxpi co je metzpi Dios ytestigos ajcxy anajty ti y'o'ccĩxy. Chi je mayjã yajcxy mĩñ xyĩpy ñaymóoyigĩxĩpy tijaty, e ñayajnigũjçigĩxĩpy tijaty. Com je metzpi yẽdyjç huĩdibi nidĩy'ajt'ajtp anajty Dios ytiy'ajt, ti anajty ooy ayo'n yejccĩxy ma naaxhuiñyã yajcxy.

¹¹ Codugĩgxi jacup naxy, chi Dios cĩx yajjugypĩjctã y je metzpi öcpi, e chi ajcxy jadũg'oc ypidĩgy, e pinjaty je' iix, ooy je' ajcxy chachchĩgĩy.

¹² Je metzpi testigo huĩdibi nidĩy'ajt Dios, mĩdoy ajcxy tũg ayuc janch mĩc jĩiby tzajpjoty anajty ñĩmãayigĩxy:

—Pejtcix yeeby cix.

Chi ajcxy ypa'ttigĩy tzajpjoty ma tũg joc, e iixi ajcxy ymĩdzipĩjç.

¹³ E janch huĩn'ĩtiy ooy naax yũcxy mĩd tũg mĩc uix. E tũg picypĩ je majc picypĩ jã yĩm Jerusalén oy ymĩjãhuĩyigĩxy. E mĩd je uix ycĩxpi y'o'cy ooy mayjã, ñaybaati je öcpi huixtujc mĩl yẽdyjç. E jacjadyĩ jã ooy chĩgĩyigĩxy yjĩhuĩyigĩxy, e ojadajtcĩxy mĩbĩjctzoogĩxy ooy je Dios tzajpjoty.

¹⁴ Ti ñaxy je mĩmetzpi ayo'n, chi tzojç ymĩñ je mĩdugĩgpi.

Je mĩhuixtujcpi trompeti

¹⁵ Chi je mĩhuixtujcpi ángel yajxuxy je' ytrompeti, e huĩn'it oy yajmĩdooy may'ayuc tzajpjoty mĩc ymĩnañ:

Je ane'mĩn huĩdibi ya naaxhuiñ, yĩ' je' cham mĩd ajt nHuĩdzĩn Dios etz yĩ' yCristo, e yĩ' je' ane'mĩp huĩnĩxĩ huĩnĩtiempo.

¹⁶ Je iipxmĩdaaxpi mĩjjã huĩdibi anajty ajcxy iñayb ma y'ane'mdac ma Dios yhuĩduu, cĩx je' ajcxy yhuĩjoj'ĩhuĩydaaygĩxy, e chi ajcxy ooy Dios iĩbaty capxpaty, ymĩnaangĩxy:

¹⁷ Huĩdzĩn Dios, Dioscojuyip nyajnáxcĩxĩpĩch ma mĩich, huĩdibi jac mĩc'ajt mĩd ca'ydi jac pin. Mĩich tũg'ócĩy mĩdundaayb mĩajtaayb mĩne-jhuĩydaayb. Mĩich je' huĩdibi iĩtnaayb, e ti m'ĩjtnã, e m'ĩda'ñyĩ, com mĩich ti m'ĩjxcugĩy je mgõtujcĩn, e ti mĩdãgy m'ane'mĩn.

18 Mayñaax maygajp mayñaaxhuiñyäjy ooy yjotmäty ajcxy, miid co ti xii hori paady co miich mdzaachytuna'ñ je jäy ajcxy miid ypocy ycixpi. Ti je xii je hora paady co miich mdiyduna'n je jäy ajcxy tiibi y'o'ccixy. Ti je xii je hori paady co miich mmöhua'ñ je mdumbidijc ypremio, je mdumbidijc huidijaty najtzcapxiy ajcxy miich m'ayuc, huidijaty tudägy'ajtin ti patcixp ma miich, je huidijaty miich mxii xychigiiyip, huen ymij'ana'city huen ymutz'ana'city. Ti je xii je hora paady co miich myajtigoya'ñ je pinjaty yajhuindigooygixyp naaxhuiñyäjy ajcxy.

19 Je huin'it tiempo oy Dios je ytijc y'ahuäch jiiiby tzajpjoty, e chi nhuin'ijxyich je caax ma Dios ycötujcin y'ity. Nañ jadu'n oy nhuin'ijxyich huidzuc, etz nmidooyich co ooy ñe'my, etz nmidooyich enee yjidijtin, etz njihuuyich tüg ujx, etz ooy yca'y eneediitz mijatypi.

12

Tüg töxyjäy etz je ama'y tza'ñ

1 Je huin'it hora oy yquëxigy tzajpcixy tüg ijxpejt mijpi. Tüg töxyjäy ñidigooyity miid xii, jadu'n nej jihuiy miid tüg huit ñimochity, e jadu'n yquëxigy nej jihuiy anajty po' yajhuäcpety, e ymiid ma ycohuajc tüg corona ac oori huidibi majmetz madza' miid.

2 Jadayaabi töxyjäy hue' anajty ungmijäy'ajtp, e janch yaax tinaayb je' anajty miid je tzaachypi, miid co y'ung anajty yajma'xung'ada'ñ.

3 Huin'it oy yquëxigy jadüg t'y'ajt ijxpejt tzajpcixy. Tüg ama'y tza'ñ janch mij, tzaptz ycolor, e miidity huixtujc ycohuajc, majc ymu'n, e tüg corona majaty ycohuajc.

4 Je mij tza'ñ miid je' ypixy jugujcmujcy jahueng cacujc-huäcxy je madza' jim tzajpcixy. Chi je' najtzyemiyday je maymadza' naaxhuiñyigixy. Je mij tza'ñ oy yhuäcxipy ma je töxyjäy yhuinduu huidibi anajty ungbadamb tzojc, chi tzüdza'ñ je pi'c'ungma'xung janch tim jeyi anajty yma'xung'aty.

5 Chi je töxyjäy yajma'xung'ajty tüg pi'cyëydijc, huidibi ane'mip miid Dios ymic'ajt, ymiid yi' tüg pujxtajc huidibi ijxpejt ajt co mij ane'min miidity ya naaxhuiñ. E yajpijcy je y'ung, chi yajnicxi ma Dios etz ma je' y'ane'mdac.

6 Chi je töxyjäy yqueecy ñicxy mijtigiduum, ma anajty Dios ti ñi'ixiyii y'it ylugar co jim y'idipy, e jim ymöhuiy ycaayin y'uucin tüg mil jamejtzmiigo'px jatugi'px xii.

7 Je huin'it tiempo tüg tzip yajti tzajpjoty miid je' ycixpi. Chi Miguel huidi mij cötujcin miid, miid jadyii y'ángeles ajcxy, ooy chiptuñ miid je ama'y tza'ñ etz yi' y'ángeles ajcxy.

8 E ca'p je ama'y tza'ñ ajcxy ymadacy ma je tzip, e ca'p je' ajcxy miid'ajty tigiydac tzajpjoty.

9 E jadu'n Dios yajqueecy je mujcu', je ama'y tza'ñ mijjäybi, jiiiby tzajpjoty. Je' je' je ama'y tza'ñ huidibi xii'ajtp diablo etz Satanás, je huidibi huin'imb tüg'óciy naaxhuiñyäjy. Je mujcu', je ama'y tza'ñ, miid je' y'ángeles ajcxy oy yajcötijnajxtäy ya naaxhuiñ.

10 Je huin'it hora nhuinmidooyich tüg ayuc janch mic tzajpjoty chooñ, yminañ:

—Ti je xii je tiempo nigoody mina Dios ti nihua'ñ ti yajnidzögy jäy ajcxy ma je mujcu'; mina Dios ti yajniguëxigy yi' ymic'ajt; mina Dios ti yajniguëxigy yi' y'ane'min; etz mina Cristo ytigiiy ane'mbi miid ymic'ajt. Com ti Dios cötijnaxy je mujcu' huidibi tzachxip ich ajt nmigügtijc, je mibijcpidijc. Je mujcu' anajty tzachxip ajcxy xim tzuum ma Dios.

¹¹ Hich ajcxy nhermanotijc ti yi' mimadaaccixy je mujcu' mïid je Dios y'ung ñi'py, etz mïid je' y'ayuc ytïy'ajt tïibi mïbijccixy, je huidibi ajcxy nidïy'ajtcixp ma yi mayjäy. Ca' ajcxy tzigïy anajty co yjugy'ajt ytigóoygixip. Nigi ni'ixi y'ijtcixy anajty mïid ymïbijcin oy ytïmy'ó'ccixipy.

¹² Jotcuyc'ajtcix etz jotcugïygix huidibi jïiby tzïnaaygixp tzajpjoty. Ayo'n ypadamyb ajcxy huidibi tzïnaayb naaxhuiñygïxy etz mejyjoty. Com je mujcu' ti je' ycidägy ma müich ajcxy mïid chip y'ejcin. Com je mujcu' ñejhuiyb co tim jayinjaty jahuenjaty xï tiempo jacmïidity.

¹³ Co je mujcu' ijxy co ti yajcötijnaxy ya naaxhuiñygïxy, chi ooy pahuidijttacy je töxyjäy huidibi anajty ti yajpi'c'aty pi'cyëydijc.

¹⁴ Chi je töxyjäy metz me'tyqueec mijpi yajmoy, jigix cöguëgipy je ama'y tza'ñ, ñicxip agueegïccip mïjtigïdium ma je ama'y tza'ñ ca' ñijädïby. Jim mïjtigïdium yajmoy ycaayin y'uucin tugïg jimijt ja cup.

¹⁵ Chi je ama'y tza'ñ ooy nï yajpidzïmy ma y'ahuac, jigix y'ahuimbidity mij nï huidi je töxyjäy pagujip mij nïjoty.

¹⁶ E yi naax ooy je töxyjäy pubejty, chi je naax y'ahuäcxy, e uuctïtztay je nï huidibi anajty je ama'y tza'ñ ti yajpidzïmy ma y'ahuac.

¹⁷ Mïid jada ycixpi je ama'y tza'ñ ooy y'ahua'ndacy mïid je töxyjäy, chi ñicxy tziptumbi mïid je töxyjäy y'ap y'oc huidibi jacjimip, je' ajcxy huidibi cuydumb Dios y'ane'mïn ycötujcin, je' ajcxy huidibi cuydumb je ayuc huidibi Jesucristo anajty capxhuäcxyp.

13

Je metzpi ca'oy'iyujc

¹ E jim ndïnay'ihuiyich ma pïjot mejypäbi. Chi nhuin'ijxyich co tüg iyujc janch oy chigïyñi ypidzïmy mejyjoty ymïid anajty huixtujc ycohuajc, e majc ymu'n. E ma ymu'n mïidity majc corona. E ma ycohuajc mïidity anajty cojaay yxï huidibi yajjotma'tp Dios.

² Jadayaabi ca'oy'iyujc huidibi nhuin'ijxich, jadu'n anajty yquëxïgy nej tüg cuuxyubïy. E ytecy jadu'n anajty yquëxïgy nej osi ytecy, e y'ahuac jadu'n anajty yquëxïgy nej jamгаа y'ahuac. Chi je ama'y tza'ñ oy cötujc möy, mic'ajt möy, mij'ane'mïn möy, je ca'oy'iyujc.

³ E n'ijxyich tüg ycohuajc ma je ca'oy'iyujc co mij chaachïjity, nej jihuiy je' yaj'ögïb. Chi je chaachï'au oy choogy, e tüg'óciy naaxhuiñyjäy ooy janch jihuiygïxy huinmaaygïxy mïid jada ycixpi co ti choocy. Chi je mayjäy ajcxy panïcxy je ca'oy'iyujc.

⁴ Je mayjäy ajcxy ooy huindzigïygixy je ama'y tza'ñ, je mujcu', com je' co anajty ti möy cötujcin ane'mïn je ca'oy'iyujc. Chi ajcxy nañ jadu'n ooy huindzigïygixy je ca'oy'iyujc, chachmïnaangïxy:

—¿Pïn jada' ocjadu'nïp nej jadayaabi ca'oy'iyujc, e pïn jada' octziptuunïp mïid yi'? Ca' pïn.

⁵ Chi je ca'oy'iyujc yajmooyi mic'ajt, jaydëbi amij agix capxip etz nigapxip Dios oy jibic, nej huaad Dios yajjotmäty. E nañ jadu'n mic'ajt moy, jaydëbi mïid'adïpy ane'mïn cötujcin huixchigüïpx metz po'.

⁶ E jadu'n je' tuuñ. Nigapxy ni'ojïy ooy Dios. Nigapxi Dios yxï oy ca'oy, etz nigapxi ni'ojïy Dios ytijc. Nañ jadu'n nigapxy ni'ojïy huidibi ajcxy jïiby tzïnaayb tzajpjoty.

⁷ Chi mic'ajt ymooyi, jigix chiptuunïp mïid je huidijaty mïbijcp Dios, huidijaty mïid ity Dios, ixti mïbaad mimadaaccixy. Nañ jadu'n mooyi cötujcin

mic'ajt, jigix ane'mip naaxhuiñyjäy huen huídibi razaity huen huídibi cajpity, huídibi capxcixp huen huídibi ayucity.

⁸ Tüg'ócíy mayñaaxhuiñyjäy ajcxy huídijaty janch ni ycamiiñ yxii jaybety ma je jugy'ajt libro huídibi je Dios y'ung, je Cordero, ymíid. Dios yhuinmañypidacy jayijp ca'ni naaxhuiñybi anajty chondägy co y'ung y'ogañ míid jäy ajcxy ycixpi, jaydëbi cijxjaayi ajcxy yxii ma yi jugy'ajt libro.

⁹ Pinjaty tädz'ac míid, pinjaty mído'mbigamb jada ayuc, huen mído'mbijccixy.

¹⁰ Pen Dios ti yhuinmañypidägy co pinjaty ymígüg yajnicx mach, nañ jadu'n je' ajcxy nicxip mach ci'm. Pinjaty ymígüg yaj'öcp nañ jadu'n y'ögip jadu'n nej ymígüg anajty yaj'ögy. Paady ycixp yi' ajcxy huídijaty mibijcp Dios, huen yajtungixy míid ymígügtijc mecxtujcin etz mibijcin.

¹¹ Huin'it nhuin'ijxyich jadüg ca'oy'iyujc chooñ naaxjoty, e ymíid anajty metz ymu'n, tim jadu'n nej pi'ccöbixymang ymu'n. E je' jadu'n anajty ycapxy nej je ama'y tzañ ycapxy.

¹² Je mimetzpi ca'oy'iyujc ymíid ane'min huídibi je jayijpi ca'oy'iyujc ti ymöyíi. Je mimetzpi ca'oy'iyujc jadu'n ane'my co je poj naaxhuiñ etz je naaxhuiñyjäy huen ojadajtcixy huindzigiiygyxy je jayijp'atypí ca'oy'iyujc huídibi anajty je chaachi'au ti chögy.

¹³ Nañ jadu'n ooy anajty tijaty mijhuinmañ tuñ, ixti jin yajcödigiiyb tza-jpcixy, yajcäy naaxcixy ma jäy ajcxy yhuinduu.

¹⁴ E míid je mijhuinmañ huídibi je mimetzpi ca'oy'iyujc ytuñ ma je jayijpi ca'oy'iyujc yhuinduu, chi je' huin'íin huídijaty ajcxy tzinaayb naaxhuiñ. Nañ jadu'n je' pidacy y'ane'min co yajnigojtúutcxipy je ca'oy'iyujc huídibi anajty tzachijp míid espada, e ca' y'ögy, jadu'n anajty jactzinäy.

¹⁵ Je mimetzpi ca'oy'iyujc yajmic'ajtmoy co yajjugy'adip je tzaadzech tíibi anajty yajnigojtuutcxixy, jigix je' ycapxipy etz nañ jadu'n jigix je' ane'min pidägipy co yaj'öctähuiipy pinjaty ca' y'ojadadyii.

¹⁶ Chi je mimetzpi ca'oy'iyujc ane'my yi pi'ctijc, mij'anäctijc, mijjäydijc, comeeñydijc, ayoobitijc, tumbidijc, midumbidijc etz jac pinjaty co huen ajcxy t'y'ajt iixpejt jadu'n pidaaccixy ma ajcxy y'a'oygi', o pen ca', ma yhuimboc.

¹⁷ Jadu'n ytuñ jigix ni ca'p anajty pin huaad ti juy toogy, pen ca' je' ajcxy ymíid je ca'oy'iyujc t'y'ajt y'ixpejt, o yxii, o je' yxii ñinúmero.

¹⁸ Jadayaabi ayuc chojcpy ixpijin, pinjaty huinjihuuyb jëbi mihuinmañybaady ti número je ca'oy'iyujc míid. Je' je' je número huídibi tüg jäy míidity. Je jäy ñinúmero hue' je' tudujc migo'px jatugipx tudujc.

14

Je nimigo'px jahuixchiguipx milbi yëydijc ajcxy y'iy

¹ Chi jada' nhuin'ixyich cumäyjoty je Dios y'ung, je Cordero, anajty ytinäy ma je cögop huídí yxii Sión. Ymíid anajty migo'px jahuixchiguipx madaax mil jäy huídibi anajty ajcxy míid cojay ma yhuimboc je Dios y'ung yxii, etz yi' yTeedy yxii, je Dios Teedy.

² Nhuinmidooyich tüg ayuc chooñ tzajpjoty, jadu'n nmidooyich nej mijñii y'a'íich, nej enee yjidity. Hue' je' anajty nmidooyich nej mayjäy y'arpa yajcoogixy.

³ Ooy anajty ajcxy igixy tüg iy jemybi ma je mij'ane'mdac yhuinduu, ma je midaaxpi iyujc jugy'ajtmíidpi yhuinduu, nañ jadu'n ma je mijjäy ajcxy yhuinduu. Jac ni pin je' anajty ca' huaad ixpiy je iy, jëyi ajcxy je huixchiguipx madaax milbi jëbi ixpijccixy je iy, je huídibi ajcxy Dios ti yhuin'ixyíi etz ti yajnödögy ya naaxhuiñ.

⁴ Jada je' ajcxy huídibi ca' ajcxy migapxtigooygixy töxyjäydjic, huädz tudägy ajcxy yjot yhuinma'ñ müidity, ca' ajcxy pijccixy. E ypanicxyp ajcxy je Dios y'ung, je Cordero, oy tim ma'ámy ñicxy. Yi' ajcxy je jayijp'atypí jäy ya naaxhuiñ huídibi Dios ti yjuybídizimy ma anajty ijtcixy codoogiy müid ypocy ycixpi. Jadu'n ajcxy nipaady ma Dios Teedy etz ma je' y'ung, je Cordero, nej je tim jayijpi je almas ajcxy huídibi ti yajpidzimy ya naaxhuiñ.

⁵ Ni ti anii ti ycayajpaady ma je' ajcxy. Com ca' ajcxy tibocy müidity, ca' ti xihuín ajcxy müidity ma Dios y'ane'mdac.

Je nidugigpi ángeles ajcxy y'ayuc ytiy'ajt

⁶ Chi nhuin'ijxyich jadüg ángel yqueec-huídity cuptzajp, e ymüid anajty Dios ytiy'ajt jemybi oybi huídibi ijtp huinixii. Hue' je' yajcapxhuäcxip ma huídibi anajty ajcxy tzinaaygixp naaxhuiñ, huindu'my nación, huen huídibi jäyity, huídibi capxp huen huídibi ayucity, huídibi tzinaayb ma huen huídibi cajpity.

⁷ E je ángel ymina'ñ anajty janch mic:

—Tzigiiygix Dios, huin'igix huinyaaxcix cömaygix Dios. Ti paady je xii je hori mina Dios tiyduna'ñ yajtigoya'ñ yi' ajcxy huídibi jibic tumb. Ojadajtciix je huídibi yaj'oyiiy je tzajp etz je naax, je meyy etz majaty nii ymuxy.

⁸ Co je müdügpi ángel ycapxtaay, chi je mümetzpi ángel ymina'ñ:

—Ti ymic'ajt ytigoydäy je Babilonia je mijpi cajp. Yi Babilonia jäy ti yajhuinma'ñydgoydäy je naaxhuiñyjäy müid yjibic-huinma'ñ, paady yi Babilonia jäy ayo'n müidity cham, com je Dios ti ymijotmättäyii ajcxy. Jadu'n Babilonia nipaady nej tüg töxyjäy huídibi huin'imb yëydjctijc müid anii etz jocnii.

⁹⁻¹⁰ Co je mümetzpi ángel ycapxtay, chi je müdugigpi ángel ymina'ñ janch mic:

—Pen pinjaty huindzigiiyb yajmij'ajtíp je ca'oy'iyujc etz je ñigojtuutin etz nañ jadu'n cöbijccixy je ca'oy'iyujc ytiy'ajt y'ijxpejt ma yhuimboc o ma yci', hue' Dios tzaachytunib yi jadu'mbi jäy ajcxy mictägy, ypaadip ajcxy Dios chip y'ejcín. Tim jadu'n nipaady nej jihuüy Dios yaj'ügyii ajcxy je vino nii huídibi yi' ti ni'ixiiy. Dios ti ni'ixiiy je it ma ajcxy ayo'n pada'ñ, tim jadu'n nipaady nej je tasi ma Dios yvinonii ijtp. Chi je' ajcxy ayo'n paadipy ma ytoy je mijjin müid azufre ma je Dios y'ángeles yhuinduu etz je Dios y'ung, je Cordero, yhuinduu.

¹¹ Je jijnjoc huídibi anajty pidzim ma anajty je mayjäy ayo'n paatcixy, pidzimip je' huinixii huinitiempo. E ni pocxin ycacaty xim tzuum müid je pinjaty anajty huindzigiiyb pa'tjihuiyb je ca'oy'iyujc etz müid y'ahuinax, o pen ycöbijcipy anajty je ca'oy'iyujc yxii ycojayity ma yhuimboc o ma yci'.

¹² Com Dios chaachytunamyb je jäy ajcxy huídibi ijtp müid je ca'oy'iyujc, paady ycixp copicy co yi jäy ajcxy huídibi ijtp müid Dios huen cuydungixy yajxon Dios y'ane'mín ycötujcín etz huen mübijccixy mijpidaaccixy tudägy Jesús, etz nañ jadu'n yajtungixy mecxtujcín ma ajcxy chinaayín.

¹³ Nmidoohuich tüg ayuc tzajpjoty choon xyñimäyich anajty:

—Cojay jada ayuc: “Jadachambi etz jacnicxpi xii tiempo, jotcuyc ajcxy huídijaty öccixp co mübijccixy je Huindzin Jesús.” Je Espíritu Santo ymina'ñ co jadu'n tunamb jadamb, pocxnip ajcxy nej ytungixy, e co ajcxy yjadipy tzajpjoty, chi ajcxy nejhuíhuip je' ajcxy tzajpjoty tzinaaybi jadu'n nej je mübijcpi ajcxy anajty oybi ti tungixy.

Co Jesús anajty miñ tiyduñ tzaachytuñ jibicjäydjic

¹⁴ Chi jada' nhuin'ijxyich tüg joc janch poob. E ma je joc nicx ñäy tüg yquëxgy nej je jäy huídibi tzoön tzajpjoty (je Cristo). Je' ymüid anajty ma ycohuajc tüg corona ac oori, e ma yci' müidity tüg hoz janch jippi.

¹⁵ E ypidzimy ma je Dios chinaydac jadüg ángel, je' tzachmíyäxy anajty janch mic je huidibi anajty iñaayb jocnigíxy, ymína'n:

—Pidäg yí mhoz, e yajpidíg yí cosecha, com tí paady je xí je horí etz je cosecha tí chamní jibby naaxhuiñ.

¹⁶ Huin'it je' pidacy je' yhoz ya naaxhuiñ, je' huidibi anajty iñaayb jocnigíxy, chi ya naaxhuiñ yajpidígy je ycosecha.

¹⁷ Nañ tím jadu'n huin'it jadüg ángel ypidzimy ma je Dios chinaydac jibby tzajpjoty. Nañ jadu'n je' anajty muidity yhoz janch jip.

¹⁸ Chi jadüg ángel ypidzimy ma je Dios ojadajttac huidibi anajty cötujc muid ma je jín. Chi yaaxí janch mic je' huidibi anajty je' yhoz janch jipí muid, chi nimay:

—Pidäg yí mhoz janch jipí ma yí muuxycha'm cosecha huidibi yajpatp jibby naaxhuiñ, com tí ooy chamní.

¹⁹ Chi je ángel yajnajxy je' yhoz naaxhuiñ, chi yajpidígy je camuuxycha'm cosecha, chi tüg'ítíy yajnidacy ma huaad yajhuinmíxcy. Hue' je' yhuimbizimy co je' je' je' mij ayo'n je' mijtzaachypí huidibi Dios yquexamyb muid jäy ajcxy ypocy ycixpi.

²⁰ Je camuuxycha'm hue' je' oy yajhuinmíxcy Jerusalén cajppa'. Ma anajty tí y'ocnigídacpi ypidzimy ooy ní'py janch com, ycoody mabaad je cohuay ajcxy muidity yfreno, e ymíjhuin'ajtin hue' anajty muidity tugíg migo'px kilómetro.

15

Yí ángeles ajcxy muid je huixtucnajxpi ayo'n

¹ Huin'it nhuin'ijxyich jadüg tíy'ajt íjxpejt janch mijpi tzajpjoty, e janch oy huinmaayñí. Huixtuc ángeles anajty muidity cí'am je huixtucpi tzaachypí ayo'n huídi cogíxyñip, e muid jadu'n ycíxa'n ytígoya'n Dios chip y'ejcín.

² E nhuin'ijxyich jadu'n nej tüg mejy ac vidrio, e je vidrio mihuididí jín. E jím anajty je jäy ajcxy huídiaty madac co ca' huíndzigíy anajty je ca'oy'iyujc etz je' y'ahuíax, je huídiaty ca' ajcxy cöbiji je ca'oy'iyujc yxí ñínúmero. E jím anajty ajcxy ytínaaygíxy nigíxy ma je mejy ac vidrio huídiabi janch adícxp ajajp anajty, ymuid ajcxy je arpas huídiabi ajcxy Dios mooyí.

³ Ooy anajty ígíxy je Moisés y'iy, je Dios ytumbi etz nañ jadu'n anajty ígíxy je Dios y'ung, je Cordero, y'iy huídiabi minamb:

Mij ooy, etz janch mijhuinma'n huídiabi miich tí mduñ. Huíndzin, miich Dios huídiabi jac mic'ajt muidip ca'ydí jac pín. Janch tudägy miich mní'aa mdu'aa. Miich rey'ajtp huíndu'myñaaxhuiñ huínixí huínitíempo.

⁴ ¿Pín miich xyca'octzigíhuamb, Huíndzin? ¿Pín miich xyca'occómayaanip mxí? Tug'óciy naaxhuiñyáy xyajmij'adipy xyhuíndzigíhuipy, com miich naydügpajc je huätzpi Dios, com miich nyaj'ijxp mgötujcín co ytudägíty.

⁵ Co jadu'n yajti, chi n'ijxyich co y'ahuaach je Dios y'it jibby ma Dios ytijc huídiabi yajpatp tzajpjoty, ma y'ity je tzaa ma yjaybetyty Dios ycötujcín.

⁶ E ma je Dios yajhuíndzigíy yajpa'tjihuíy, jibby ypidzimy huixtuc ángeles. Ymuid anajty ajcxy ycí'am huixtuc ayo'n tzaachypí. Hue' anajty ajcxy yxoxíty muid huit janch oybi janch huätzpi, e janch adícxp ajajp anajty. Ymuid anajty ajcxy ooríhuín mabaad ycaachyjip.

⁷ Nidüg je mídaaxpi iyujc jugy'ajtmídpí moy je huixtucpi y'ángeles huixtuc tasi ac tím oorí, janch ujtz je tasi muid je Dios chip y'ejcín.

⁸ E je it ma Dios yajhuíndzigíy yajpa'tjihuíy yajpa'tjihuíy ujtztay je' muid je jínjoc huídiabi jadu'n ñípatpy nej je Dios y'oy'ajtin etz Dios ymic'ajtin. E

ni pin anajty huaad ca' jilby ytiġy ma je Dios ytiġc jilby tzajpjoty, ixti cooni je' ycijxtähuiipy je huixtujcpi ayo'n, je tzaachypġ huidibi je huixtujcpi ángeles ajcxy ymüd.

16

Je tasi huidibi ujtz müd ayo'n tzaachypġ

¹ Chi nmidooyich tüg ayuc chooñ ma Dios ytiġc jilby tzajpjoty, nimay anajty janch mic je Dios y'ángeles nihuixtujcpi:

—Nix ajcxy yajyojctuticx jilby naaxhuiñ yi huixtujcpi tasi huidibi ujtziy müd Dios chip y'ejcin.

² Chi ñicxy je midügpġ y'áγγελ, chi je' ytasi yajtemduty jilby naaxhuiñ ujtz müd may'ayo'n. E tüg'óciy je mayjáy huidibi anajty ajcxy müd ma yhuimboc je ca'oy'iyujc ytiy'ajt, pinjaty anajty je ñigojtuutin huindzigiyip pa'tjihuiyip, chi je' ajcxy ypaati ñibidzim tüg nibüdz janch jibicpi, e huidibi janch pijcp.

³ Je mimetzpi y'áγγελ yajyojctuty je' ytasi huidi anajty ujtz müd ayo'n mejyhuingixy. Chi je meyy y'ahuimbijty ni'py, jadu'n nej jihuiy öcpi ñi'py. E huidijaty iyujc jilby tzinaayb mejyjoty, cijx je' y'öctäy.

⁴ Je midugügpġ y'áγγελ yajyojctuty je' ytasi huidi anajty ujtz müd may'ayo'n maajaty je mijñi, etz maajaty ni ymuxy, nañ jadu'n ac ñi'py je' y'ahuimbijttay.

⁵ Chi nmidooyich co je áγγελ ymina'ñ huidibi ane'mb je ni:

—Huindzin Dios, tudägy mduñ co ti mdiyduñ je naaxhuiñjáy ajcxy müd ypocy ycixpi, e jadu'n ti mguexy mij ayo'n ya naaxhuiñ, Huindzin Dios, janchypġ huätzpi miich, huidibi ijtnaayb etz ti m'ijtnäy.

⁶ Com je naaxhuiñjáy ajcxy tundigooy co ajcxy teemi yojci je mibijcpidic ñi'py, je huidibi mhuin'ijx, je huidibi ajcxy miich m'ayuc najtzcapxiyb anajty. Paady ycixp miich je ni huidibi yi naaxhuiñjáy y'uuccixyp, ti myaj'ahuimbity ni'py, com jadu'n ajcxy mihuaadity je tzaachypġ müd ajcxy ypocy ycixpi.

⁷ Nmidooyich co pinjaty ma je it ma yajhuindzigiy Dios, ymina'ñ:

—Janch jadu'n, Huindzin Dios, huidibi tüg'óciy mic'ajt müd, müd mdiy'ajt etz müd mdudägy'ajtin, ti mdiyduñ je naaxhuiñjáy ajcxy müd ypocy ycixpi.

⁸ Je mimadaaxpi Dios y'áγγελ yajyojctuty ma je xi je' ytasi huidi anajty ujtz müd Dios chip y'ejcin. Chi je xi yajmoy ymic'ajt co jáy nögiib müd je' yjin.

⁹ E tüg'óciy jáy ajcxy yxüdzaydaayi janch mic. E ni ca' ajcxy yhuinma'ñ yajtigajch, ni ca'ojadajtcixy ni ca' cömaygixy Dios. Niġi ajcxy ooy jibic Dios nigapxy ni'ojiy, je Dios huidibi ane'mdaayb tüg'óciy ayo'n müd ymic'ajt.

¹⁰ Je mimigooxpi y'áγγελ yajtemduty je ytasi, huidi anajty ujtz müd Dios chip y'ejcin, ma je ca'oy'iyujc y'ane'my etz ma tüg'óciy it lugar ma je ca'oy'iyujc y'ane'min, e huin'it oy ycoodziygidactäy. Yi jáy ajcxy ooy ytoodz oc'adzütmújccixni müd je ayo'n tibi anajty ytuñyij yjadyi.

¹¹ Per ni jadu'n ajcxy ca'ixmajch je jibicpi huidibi anajty ajcxy ytumyb. Niġi ajcxy ooy oyñej ycapxcixy etz ni'ojiygixy Dios tzajpjotypġ müd je jübii pa'mii etz je nibüdz ycixpi.

¹² Je midudujcpi y'áγγελ yajtemduty je ytasi huidi anajty ujtz müd Dios chip y'ejcin ma je Eufrates mijñi. Chi je mijñi ytiġch jigix jebi ajcxy je reydiġc ñaxy huidibi ajcxy tzoomb xiibidzimy'amy.

¹³ Chi nhuin'ijxyich co ypidzimy ma je ama'y tza'ñ y'ahuac, etz ma je ca'oy'iyujc y'ahuac, etz ma je profeta falso y'ahuac ypidzimy tugüig ca'oybi. E je tugüigpi ca'oybi jadu'n anajty yquëxigy nej tugüig tuc.

¹⁴ E je tugügpí tuc hue' ajcxy ca'oybi ymüid, e tungixy anajty mijhuinmañ müid je mujcu' ymic'ajt. E oy ajcxy huoomucy huidijaty anajty rey'ajtp huindu'my naaxhuiñ, jigix je' ajcxy chiptúngixipy müid je mijpi Dios huidibi tüg'óciy mic'ajt müid, co anajty je xii je tiempo yhuaad'ajtni huidibi Dios ti yajniödügiy.

¹⁵ Jadu'n Dios ymina'ñ:

—Cuenditungix ich n'ayuc. Ameech nhuimbidañich naaxhuiñ jadu'n nej meetzpi ameech nicxy meech tijaty. Paady ycixp jotcuje pinjaty ni'ixi xy'ahuijxpich, je huidibi ypocy ti ymecxyii, e tudägy'ajtin ti paady ma ich jigix ca' jadu'n paadip nej tüg jäy huidibi yhuít ti meechyii, e jadu'n je' yhuí'my nihuädz, e tzo'ydu'n jihuiy co jäy yhuindicxyii.

¹⁶ Chi je tugügpí ca'oybi huoomujctay ajcxy je reydiyc ma tüg it huidibi yxii Hebreo'amy Armegeón.

¹⁷ Je mihuixtucpi angel yajyojctuty je' ytasi jim pojoty, e ma je it ma ajcxy huindzigiy Dios etz ma je' y'ane'mdac tzajpjoty, jiiby tüg ayuc choon janch micpi ymina'ñ anajty:

—Ti ytuñyii yjadyii.

¹⁸ Huin'it ooy yjati huidzuc, ne'min micpi etz jidiitin, ooy naax yucxy müid tüg ujx janch micpi, niminaabi jadu'n ycajadyii maabi jäy chinay'íjtigixy naaxhuiñ.

¹⁹ Chi je mij ciudad, je Jerusalén, oy yhuäcxy tugüg pícy, nañ jadu'n je may ciudad huidibi huindu'myñaaxhuiñ, cijx ymijähuidäy. Chi Dios jäymejtzcoty je Babilonia cajp nej je jäy ajcxy jim ytundigooygixy, e chi quejxy may ayo'n jim müid chip y'ejin ycixpi.

²⁰ Tüg'óciy je naax mejy'agujcpi ytigoyday. Etz tüg'óciy tungop naaxhuiñyigixy cijx je' ytigoydäy.

²¹ Nañ jadu'n ooy ycäy choon tzajpjoty eneeditz mijjatypí majaty jäy ajcxy, janch jempxy anajty je eneeditz, tügjatypí huixchiguipxy kilo. Chi jäy ajcxy ooy oyñinej nigapxy ni'ojiiy je Dios müid je eneeditz ycixpi, com ooy je' mij chachajti je ayo'n je castigi.

17

Je töxyjäy jibictzinaaybi chaachypí ycastigi

¹ Nidüg je huixtucpi ángeles huidibi anajty ajcxy müid je huixtucpi ytasi ymiiñ. Chi ajcxy ymiydacy müid ich, xyñimaaygixich:

—Min yam, miiñ nyajni'ixiy je tzaachypí huidibi ypadamyb je töxyjäy pocytumbi, huidibi iñaayb mejyhuingixy.

² Je reydiyc ya naaxhuiñ ti ooy ytundigooygixy müid jada töxyjäy, e je naaxhuiñyjäy ajcxy ti ooy huinmañyidigooygixy müid jada töxyjäy ypocytunii huinmañ, jadu'n nej jihuiy ajcxy ooy ti ymúucigixy.

³ E Dios yjihuiñ ymic'ajt xyajcumäyich e cumäyjoty xyajnicxyich je ángel mijtigüduum. E jim n'ijxyich tüg töxyjäy yaj'iñäy tüg ca'oy'iyujc huidibi ycolor tzaptz, e janch niducy müid pinjaty yxii cojaayip huidibi yajjotma'tp Dios, e ymüid anajty huixtuc ycohuajc etz majc ymu'n.

⁴ Je töxyjäy hue' anajty yxojx müidity müid huit janch oyjatypí, ycolor ucy etz tzaptz, ooy anajty yaj'oyguëxigy müid oori, müid pi'ctzaa janch oybi etz perla. Ymüid anajty ma yci' tüg tasi ac tim oori janch ujtz je' anajty müid jibic-huinmañ huidibi ca' y'oyjäygidaacnity, huidibi pocytunii huinmañ müid.

⁵ E ymüid anajty cojaay tüg xii ma yhuimboc huídibi ca' pin huinjihuüy. Je letra jadu'n ymína'ñ: “Je mijpi Babilonia, huídibi nigop'ajtíp pocyunü huinma'ñ etz tüg'óciy tijaty ca' y'oyjäygidaacnity ya naaxhuiñ.”

⁶ Mic'amy ich oy nhuinma'ñ nyajmiñ nyajmech co je töxyjäy hue' je' anajty ti yaj'o'ccixy je huídibi ajcxy mibijcp Dios etz huídibi ajcxy Jesús yjäy'ajtíp, e jadu'n nipaady nej jihuüy je töxyjäy ti ooy ymügyii müid je mibijcpidijc ñi'py. Co jadu'n nhuin'ijxyich, chi ooy ngijxy ngüejtyich njihuüy nhuinmaayich.

⁷ Chi je ángel xyñimaayich:

—¿Nej co mgixy mgüety? Ich miich nyajnimähuüpy nej yhuimbüdzimy huídibi ca' pin huinjihuüy ma yi töxyjäy etz ma yi ca'oy'iyujc huídibi yaj'iñaayb, huídibi ycohuajc huixtujc müid etz majc ymu'n.

⁸ Yi ca'oy'iyujc huídibi ti m'ixy, je' yi' tüibi chinäy e cham ca'p je' ma. Chi ypidzimüpy ayoodactuuyb, jayijp ma anajty ca'ni nicxy y'ayoy ytigoy tücci'yi. E je jäy ajcxy huídijaty tzinaayb naaxhuiñ, e ca'p yxii y'ity cojaay ma je jugy'ajt libro huídibi oyüy ca'ni anajty naaxhuiñybi chondägy. Ooy je' ajcxy huinmäaygixipy jihuüygixipy co ijxcixipy je ca'oy'iyujc huídibi jecyip ti y'octzinaaybi, e cham ca' je' ma, e chi jada' jadüg'oc yhuimbida'ñ.

⁹ Ya ii tigati pin jëbi huinjihuüy je huixtujcpi cohuajc, je' je' je huixtujcpi copjot ma je cajp y'ity. E je cajp jadu'n je' nipaady nej jada töxyjäy pocyumbi.

¹⁰ Je huixtujcpi cop jadu'n ajcxy nej huixtujcpi rey. Ma je huixtujcpi rey migoox je' ajcxy tüibi ymic'ajt ytigoogyixy. Nidüg je' cham y'ane'my. Je jadügpi ca'ni je' ymiiñ. E co je' ymiinüpy je huídibi cogixüyb, ca'p je' mijcajee yhuäcxibüpy.

¹¹ Je ca'oy'iyujc huídibi jecyip tzinay, e cham ca' ma, je' je' je müductujcpi rey, oy je' yjajëjty nidüg ma je nihuixtujcpi rey. Huin'it je' ñicxüpy ayooöbi jottigooybi tücci'yi ayoodactuuby.

¹² Je majcpi mu'n tüibi m'ixy, je' je' je majcpi rey huídibi ca'ni ajcxy ytigüygixy ane'mbi. E cidigihuüib ajcxy ycötujcin co yrey'ajtcixipy tüg hora quipxyi müid je ca'oy'iyujc.

¹³ Jada majcpi rey ajcxy tú'ciy ajcxy y'ijtcixy, tú'ciy ajcxy yhuinma'ñ, e yegüpy ajcxy y'ane'min ycötujcin ma je ca'oy'iyujc.

¹⁴ Tziptuunü ajcxy müid je Dios y'ung, je Cordero. E je Cordero ymimadactähuüpy je' je majcpi rey ajcxy. Com je' je' tügpajc Huindzinü ma pin janaydíjip huindzin. Je' je' tügpajc reyü jac mic'ajt müdipi ma je reydijs ajcxy. E pinjaty Cristo müid y'ity, Dios je' ti huin'ixy, e tudägy je' panücxü Dios y'ung.

¹⁵ Nañ jadu'n je ángel xyñimaayich:

—Yi mejy tüibi m'ixy ma je töxyjäy pocyumbi iñäy, hue' je' jadu'n nipaady nej maygajp, nej mayñación ma mayjäy chinaygixy huídibi capxcixp canaagnax ayuc.

¹⁶ Je majcpi mu'n tüibi m'ixy ma je ca'oy'iyujc, je' ajcxy ca'ixa'nü catzoga'nü je töxyjäy pocyumbi. Chi ajcxy ix'ijxnü je töxyjäy pocyumbi, yajhuimüpy ajcxy nihuädz. Chi ajcxy je töxyjäy pocyumbi ñinücx tzu'tzipy, e nöccixipy müid jün.

¹⁷ Dios ti pidägy ma ajcxy y'aa yjot huen tungixy nej Dios tzocy, müid co anajty ti pidaaccixy tú'ciy yhuinma'ñ. E cötujc möhuaangixy ane'min möhuaangixy co yrey'adüpy je ca'oy'iyujc, ixti cooni yajcuydundähuüpy je ayuc huídibi Dios anajty ti capxy.

¹⁸ Je töxyjäy tüibi mhuin'ixy, je' je' je mij cajp huídibi ane'mdaayb je reydijs ajcxy huindu'myñaaxhuiñ.

18

Babilonia cajp oy yhuindigooy

¹ Co jada jadu'n yjajti, chi nhuin'ijxyich jadüg ángel ycidägy naaxhuiñgíxy, chooñ tzajpjoty müid ymij'ane'min ymijcötujcin, e ooy je naax yaj'aniiy müid je ytiicxin yjajin.

² Chi je ángel ooy mic yaaxqueecy ymina'n anajty:

—Ti ymic'ajt ytigooy, ti ymic' ajt ytigooy je mijpi Babilonia cajp, e hue' ti y'ahuimbity mujcu' chinaydac, etz canaagnaxpi ca'oybi ymaadac chinaydac, etz ti y'ahuimbity joonmaadac joondzinaaydac, je joon ajcxy huídibi ca' yhuädzity, huídibi ca' y'oyjäygidaacnity.

³ Com ti je mayjäy huídibi tzinaayb ma tüg'óciy nación yhuinma'nydigooygixy müid je Babilonia yjibic-huinma'n pocyunü huinma'n. Ti je reydiç huídibi ane'mb ya naaxhuiñ müid ytundigooygixy je Babilonia. Nañ jadu'n je ajuybi adoocpi ajcxy, huídibi ya naaxhuiñ yajpatcixy, ti oy ymeeñybatcixy müid je Babilonia pocyunü ñegocio. Je Babilonia jadu'n yi' nej tüg töxyjäy jibic-huinma'n müdpi.

⁴ Chi nmidooyich jadüg ayuc chooñ tzajpjoty, e ymina'n anajty:

—Pidzimgix ma yjiibi cajp com ich müich ajcxy një'ajtpy, jigix müich ajcxy ca' m'aminmugipy ma yi' ajcxy ypocy, e ni xycapaadip müich ajcxy je ayo'n tzaachypi huídibi Dios yquexamyb ma je Babilonia cajpjäy.

⁵ Yi jadu'mbi cajpjäy ypocy ti oy mayñyñi e Dios yi' ajcxy tzachytunü müid ajcxy ypocy ycixpi. Dios yjäymejchp yi' yjibic-huinma'n ajcxy huídibi ti tungixy.

⁶ Dios ymoyhuimbidity je tzaachypi yi Babilonia cajpjäy, jadu'n nej ajcxy yi' je' tzaachytuñ Dios yjäy ajcxy, Dios ymoyhuimbidity je Babilonia cajp tzaachypi mejtz jadu'n ca'ydí jadu'n nej yi' ti yecy.

⁷ Mo' yi Babilonia cajp yi tzaachypi ayo'n, tim jadu'n nej yi' ti ñaymöyü ma yi chinaayin etz ñayjihuiyi amij agix. Yi' ymina'n jotjoty huinma'nyjoty: “Ich mij'ane'mbi ich. Ca' nyajpaadyich nej tüg co'ögytöxyjäy müidity tajin mayin. Ni nga'ixipyich jiiyin yaaxin.”

⁸ Müid je' ycixpi tügxiiyi ymiinipy je mij'ayo'n o'cin, tajin mayin, jiiyin yaaxin etz yuuba'm ma je Babilonia cajp. Chi ninögihuiipy je Babilonia cajp müid jün. Com yi Huindzin Dios ooy yi' ymijity, e yi' ti yajpocycäy yi Babilonia cajp, huídibi nipatp nej tüg töxyjäy pocytumbi.

⁹ Je reydiç ya naaxhuiñ huídibi jibic-huinma'n pocyunü huinma'n tungixp quipxy müid je Babilonia jäy, chi ajcxy ytáxcixipy ymáygixipy yjiygixipy yáaxcixipy co anajty ijxcixyp je Babilonia cajp jünjoty co anajty ytooybicy.

¹⁰ Jiguem ajcxy yjacmij'ijxcixipy müid co anajty chigiygixy co páatcixipy ayo'n quipxy müid Babilonia, e yminángixipy:

—¡Ay, müich Babilonia mij cajp, huídibi ooy mgapxpaadyity, ooy mmijity, ooy mmic'ajt müidity! Per janch tim tüg jaxigy ti xyñimiiñ je' ayo'n huídibi Dios ti quexy müid mbocy ycixpi.

¹¹ Je ajuybidijc adoocpidijc huídibi ajcxy naaxhuiñ jiiygixipy yáaxcixipy ajcxy müid je Babilonia cajp ycixpi, com ca'p anajty pin juuyip ajcxy yjuy ytoocy.

¹²⁻¹³ Je ajuybidijc adoocpidijc ajcxy ymüid oori, plata, tzaa oyjatypi, perla oyjatypi, lino huit oyjatypi, sedi huit oyjatypi, rey yhuit, huit color tzaptzpi, nañ jadu'n ymüid ajcxy canaagnaxpi quipy huídibi oyjaty xuucp, pajc vaso, quipy vaso oyjatypi, cobre vaso, pujx vaso, marmol vaso. Ymüid ajcxy canela, etz tijaty ooy oy xuucin müidity, poom, mirra, perfume, vino aceite, trigo

t̄im, iyujc animal huidibi t̄imy yajyöyb, cöbixy, cohuay, carreti, tumbi huidibi codoog̃iyip, etz jacjadyii jäy juugypi.

¹⁴ Je ajuybidijc adoocpidijc ajcxy ñimähuipy je Babilonia jäy ajcxy:

—¡Ca' ajcxy m'ocmiidiñ je t̄im tza'm huidibi ajcxy mjot yjatzojcpi, ca' ma anajty y'ocyajpatni. Ti tigoydäy miich ajcxy mjogy'ajt, je mgomeeñ'ajt, etz m'ijxin huidibi anajty miich ajcxy mm̄id, ca' ma ocyajpatnip jadüg'oc!

¹⁵ Je huidijaty anajty huit ixtaayb meeñ ixtaayb, e ti ycomeeñygojcixy ma yijimbi cajpin, jiguem ajcxy yhui'mdähuipy miid tzig'iñ jihu'iñ, co nañ jadu'n je tzaachyp̄i castigi padaangixy. Yäxip ajcxy etz nidäjcixipy nimáaygixipy je Babilonia cajp.

¹⁶ Chi ajcxy ym̄inaanipy:

—¡Ay! ¡Miich mij cajp huidibi ayo'n patp! Jadu'n miich anajty nej t̄üg töxyjäy huidibi xoxyip miid huit oyjatyp̄i, huidi ycolor ucy etz tzaptz, yaj'oyguëxigy miid oori, miid pi'ctzaa oyjatyp̄i, miid perla.

¹⁷ ¡Janch tim t̄üg jaxigy, janch tim t̄üg hori, ti ycixy miich mm̄ijjugy'ajtin mm̄ijcomeeñ'ajtin!

T̄üg'óciy pinjaty nihuindzin'ajtp barco etz pinjaty barcojoty viajetumb, marinerotijc ajcxy etz huidibi ajcxy tumb ma je mejy, ti je' ajcxy yhui'mdaaygixy jiguëgy.

¹⁸ Co ajcxy ijxy nej anajty ytoy yjocy je mij ciudad, chi ajcxy ym̄inañ:

—¿Huidibi cajp jada' ji jadu'n̄ip nej jada anajty jada yaabi mij cajp?

¹⁹ Chi ajcxy ooy naax ñayyajcöhuoog̃iyi miid jotmay, cham ooy yaaxcixy, ytajcixy ymaygixy, e mic chachm̄inaangixy:

—¡Ay! ¡Je mijpi oybi cajp huidibi ayo'n patp, ma je t̄üg'óciy pinjaty anajty ym̄id barco ma mejy, ti ycomeeñygojcixy anajty miid je'! ¡Janch tim t̄üg mij jaxigy, tim t̄üg hori, ti yhuindigoydäy miich mm̄ijjugy'ajtin mgomeeñ'ajtin!

²⁰ Jotcug̃iygix miid je Babilonia cajp ycixpi, miich tzajpjoty tzinaayb ajcxy, etz miich ajcxy huidibi Dios xyhuin'ijx co jēbi m'apóstol'ajtcixy, etz nañ jadu'n miich ajcxy huidibi najtzcapx̄iy Dios y'ayuc ytiy'ajt, etz nañ jadu'n pinjaty ijtp ma Dios. Com co Dios ti yajpocycäy Babilonia cajp, je' yí' ti yaj'adigach jadu'n nej ajcxy xym̄iddundigoy.

²¹ Huin'it t̄üg ángel janch mic'ajtm̄idpi conigy t̄üg tzaa, jadu'n nej t̄üg molino paandzaa mijpi, chi je' cogädz̄iy mejyjoty, e ym̄inañ:

—Nej jada tzaa ti ytigooyin, nañ tim jadu'n je mijpi oybi Babilonia cajp ytigoydähuipy. E janch ni m̄ina pin cajac'ixipy.

²² E ni camina ajcxy mgajac'midohuipy jim Babilonia co pin arpi coob etz flauta yajxuuxp trompeti yajxuuxp mijñi mijtu'. E ca' jacyajpaadip pinjaty ti dung ii jajtp, ti oficio jajtp, ni mgamidohuipy je molino paandzaa ñe'm̄in.

²³ Ni m̄ina ti ycat̄icxipy jadüg'oc ma je Babilonia cajp. Ni m̄ina ycajajmidohuipy jadüg'oc je x̄i je xondaacin huidibi jajtip co jäy ypic̄y. Oy je Babilonia ajuybi y'adoocpi ajcxy anajty ooy yjam̄icj̄ayity ya naaxhuiñ, e ti ajcxy huin'ñi mayñaaxhuiñyjäy miid ajcxy brujerías.

²⁴ Jim ma je Babilonia cajp jim yajpaady je' ajcxy ñi'py je t̄ibi ajcxy Dios y'ayuc najtzcapx̄iyi, je huidibi ajcxy huin'ixyip ma Dios etz t̄üg'óciy mibijcp̄idijc t̄ibi yaj'ögyaatcixy naaxhuiñygy.

19

¹ Co jadu'n yjajti, chi nm̄idooyich may'ayuc micpi co mayjäy ajcxy ooy ycapxcixy ym̄ydaaccixy tzajpjoty, ym̄inañ ajcxy:

¡Aleluya! Hich ajt nDios yí' t̄ügpaic ti xyajnidzoocim ajt n'alma. Yí' je' t̄ügpaic mij'oy'ajt miid.

² Com janch etz tudägy Dios y'ane'min ycötujcin. Ti je' möy ycastigo je Babilonia cajp huidibi ti yajhuinma'ñydgoy je naaxhuiñyäjy müid je ycatudägy'ajtin ycixpi. Yi' je' ti yaj'adigach ma je Babilonia cajp je Dios ytumbi, huidibi yaj'ögy ajcxy, pat jim.

³ Chi ajcxy jadüg'oc yminaanip:

—¡Aleluya! Je jijnjoc huidibi jim Babilonia co ytoy je cajp, pa'ttigihuij tzajpcixy huinixi huinitempo, ca' yjin ypidzip ni mina.

⁴ E je iipx madaaxpi mijjäy etz je madaaxpi iyujc, huidibi jugy'ajt müid ñaygojxtinaygidaaci naaxcixy, chi ajcxy ooy Dios ojadajty huidibi anajty ane'mb ma je mij'ane'mdac, e yminaanigixy:

—¡Jadu'n jada! ¡Aleluya!

⁵ Huin'it yajmidooy jiiyby ma je Dios y'iñaydac ycötujctac tüg ayuc ymina'ñ: Huindzigiygix iibatcix capxpatcix ich ajt nDios nidüg'ócy pinjaty tumb müid yi', pinjaty yi' tzigiyb, huen mutztijcity huen ymij'anactijcity.

Je jotcuje'ajtin huidibi nbadaanim co anajty Cristo yjäy nimiñ

⁶ Nmidoohuich nañ jadu'n nej jihuüy ooy mayjäy ycapxy ymiydägy, nej canaag mijni y'a'ich, nej enee micpi yjidity, yminaanigixy:

¡Aleluya! Ti y'ane'mdigiy jiiyby naaxhuiñ je Huindzin Dios huidibi tügpajc mijip.

⁷ Agujc'ajtim jotcuje'ajtim, tzoc cömaayim Dios, tzoc mooyim mij'ajt. Com ti paady je xii je tiempo mina Dios y'ung naybadáanigixp tümugáanigixp müid yi' yjäy, tim jadu'n nej jihuüy ypiğa'ñ müid yi' ajcxy. Ti Cristo yjäy ñayni'ixiyigixy, jaydebi ñaybátigixip ytügmújccixip müid yi', tim jadu'n nej tüg jäy ñayxoxiy co ypiğa'ñ.

⁸ Dios ti a'ixiy co Cristo yjäy ajcxy ñayxoxiyb müid yhuit oyjatypi, huidibi adicxp ajajp.

Je huit xojx oyjatypi jadu'n nipaady nej je tudägy'ajtin huidibi je mibijcpidijc ti paatcixy ma Dios.

⁹ Chi je ángel xyñimaayich:

—Jaay jada ayuc. “Jotcuje ajcxy pinjaty huooyip ma yajhuinxiduna'ñ Dios y'ung, je Cordero, co naydügmugáanigixy müid yi' yjäy ajcxy.”

Chi je ángel xyñimaayich:

—Jada je' Dios y'ayuc janchypi.

¹⁰ Chi ngojxtinay'ihuüyich ma je ángel yhuinduu co njahuindzigihuaañich. Chi je' xyñimaayich:

—Ca' jadu'n m'idich. Dios ich xytumbi'ajtp jadu'n nej miich etz nej jacjadyi migügtijc huidibi mijpidaaccixp cixyjot huinijot je ayuc tiy'ajt janchypi huidibi Jesús ycapxhuäcx. Huindzigi' Dios.

Jadayaabi ayuc tiy'ajt janchypi huidibi Jesús ñidiy'ajt'ajt, yi' je' je Dios y'ayuc huidibi je profetas ajcxy ñajtzcapxiy.

Je mij'ane'mbi huidibi poobcohuay yaj'iñayb

¹¹ Chi nhuin'ijxyich tzajp'ahuädz, chi yquëxgy tüg poobcohuay, e je pin anajty yaj'iñayb hue' anajty naydijyi je tudägypi je janchypi. Je huidibi tiydumb naaxhuiñyäjy müid tudägy'ajtin etz huidibi tziptumb müid tudägy'ajtin.

¹² E je' huidibi yaj'iñayb je poobcohuay, je' yhuin jadu'n je' nej jinye'n, e ymüid anajty ma ycohuajc maycoroni huidibi nidiy'ajt'ajtp co yrey'aty ma tüg'ócy jäy. E je' ymüid anajty tüg xii cojaay, e je' anajty naydügpajc nejhuüyby yxi ca' jac pin.

¹³ Hue' anajty yxoxyity m̄id huit y'uucyity m̄id ni'py, e je' yx̄i hue' anajty x̄i'adyii Dios y'ayuc.

¹⁴ Je ángeles ajcxy huídibi soldad'ajtp tzajpjoty ypayöyii anajty ajcxy ac poobcohuaygixpi, yxoxyity ajcxy m̄id sedi huit janch oybi, poobi etz huätzpi.

¹⁵ Je huídibi yaj'iñaayb je poobcohuay, ma yi' y'ahuac ypidzimy anajty t̄üg espada janch j̄jipi, e je' m̄id yajtzaach̄hua'ñ je maynaaxhuiñj̄ȳy. E je' ane'mañ m̄id Dios ymic'ajt. E m̄id yi' y'ayuc castigi möhua'ñ je mayj̄ȳy m̄id ypocy ycixpi huídibi tzinaayb ma je may it lugar ya naaxhuiñ. Yí' y'ayuc jadu'n yi' nej t̄üg espada janch j̄jipi. E yi' m̄id'adaanip je mijpi Dios chip y'ejcin, je Dios huídibi t̄üg'óciy mic'ajt m̄id. E m̄ict̄agy tzaachyp̄i castigi yega'ñ ma je mayñaaxhuiñj̄ȳy m̄id ypocy ycixpi, jadu'n je maynaaxhuiñj̄ȳy nipaady nej j̄ihūiy Dios y'ung tenmicx uvas m̄id ytecy.

¹⁶ E ym̄id anajty cojaay ma yhuit etz ma ypuy jadayaabi ayuc: “Reydijc ajcxy yrey. Huindz̄ind̄ijc ajcxy yHuindz̄in.”

¹⁷ Huin'it nhuin'ijxyich t̄üg ángel ytin̄äy x̄i'agujc, chi ooy janch mic miyaaxy t̄üg'óciy je joon huídijaty queec-huídijtp tzajpcujc ym̄inañ:

—Miingix naymujct̄aayigix ma Dios adz̄uu'ibi yecy.

¹⁸ Miingix, j̄igix mdz̄üdz̄cixipy reydijc ajcxy ñin̄icx, capitán ajcxy etz micj̄äydijc ajcxy ñin̄icx, cohuay ch̄uch etz nañ jadu'n je' ajcxy ñin̄icx huídibi yaj'iñaayb. Mdz̄üdz̄ip t̄üg'óciy j̄äy ñin̄icx: tumbidijc midumbidijc, je huindz̄ind̄ijc, comeñydijc etz je ayoobidijc.

¹⁹ Chi nhuin'ijxyich je ca'oy'iyujc etz je rey ajcxy huídibi yajpatp ya naaxhuiñ m̄id t̄üg'óciy ypubejtp̄idijc ysoldadotijc ajcxy. Nhuin'ijxyich co ti ñayyöym̄újcigixy co chiptunaangixy midziptzonaangixy je huídibi poobcohuay yaj'iñaayb quipxyi m̄id je' ypubejtp̄idijc ysoldadtijc ajcxy.

²⁰ Chi je ca'oy'iyujc ymachyc̄ay quipxyi m̄id je profeta ca'pi yjanchity, je t̄ibi anajty tuñ mijhuinma'ñ ma je ca'oy'iyujc yhuinduu. M̄id je mijhuinma'ñ ycixpi je profeta, ca'piy yjanchity, ti anajty ooy huin'ññ t̄üg'óciy je huídijaty ajcxy nayyejci co je ca'oy'iyujc ytiy'ajt ijxpejt c̄öbijci ma yhuimboc etz co huindz̄iḡiyi je ñidzejt̄uutin. Jadu'n je ca'oy'iyujc etz je profeta, ca'piy yjanchity, yajc̄otijnajxy ajcxy ma j̄in ytoy m̄id azufre, jadu'n je j̄in nej t̄üg mejy huädz j̄in.

²¹ Jacjadyii j̄äy hue' ajcxy o'cin patcixy m̄id espada huídibi anajty p̄idzimb ma je' y'ahuac je huídibi anajty poobcohuay yaj'iñaayb. E t̄üg'óciy je joon etz luud huídibi ajcxy queec-huídijtp cijx je' ajcxy ytimycuuxt̄aayigixy ytimypejtt̄aayigixy m̄id may öcpi ch̄uch.

20

Je mil j̄imijtp̄i

¹ Huin'it nhuin'ijxyich t̄üg ángel ycid̄ägy chooñ tzajpjoty m̄idity je ahuasti huídibi m̄id yaj'ahuäch je mij jut huídibi oy yc̄icyity, ym̄id anajty nañ jadu'n t̄üg mijcadena ma yci'.

² Jadayaabi ángel majch je ama'y tza'ñ huídibi yajtijp mujcu' etz Satanás, chi yajcadenit̄iḡiy, e yajhui'my mach t̄üg mil j̄imijt.

³ Chi je ángel c̄otijnajxy je mujcu' ma je mij jut, chi c̄ö'aḡiy. Chi t̄üg selli p̄idacy ma je mij jut aguu. P̄idacy je mujcu' ma je mij jut, ca'ydi jac-huin'ññ je mayñaaxhuiñj̄ȳy, ixti cooni t̄üg mil j̄imijt yca'pxipy. E co jadu'n anajty mil j̄imijt ti ñaxy, ooy ycopicyity co yajnajtzmaz̄ihuiipy je mujcu' tzojcc̄ixy.

⁴ Chi canaag ane'mdac nhuin'ijxyich ma anajty ajcxy ññäy t̄ibi ajcxy patcixy c̄ötujcin co t̄iyd̄ungixipy naaxhuiñj̄ȳy. Nañ jadu'n nhuin'ijxyich ajcxy y'alma huídibi anajty ajcxy ti yajyöctzujct̄uut̄cixy m̄id co ajcxy capxhuächy je Dios

y'ayuc ytiy'ajt huídibi Jesús ñidiy'ajt'ajt. Ca'p je' ajcxy anajty huindzigiygixy je ca'oy'iyujc, ni je' ñidzejtztuutin. E nañ jadu'n ni ca' ajcxy cöbijci je ca'oy'iyujc ytiy'ajt ma yhuimboc ni ma yci'. Co ajcxy y'o'cy, chi yjugypigipy ajcxy jadüg'oc etz ane'mip ajcxy quipxyi mïd Cristo tüg mil jimijt.

⁵ Je jacjadyii je öcpi, huídibi ca'p mijpidacy Cristo, ca' je' ajcxy yjugypigipy, ixti cooni anajty ti ñaxy tüg mil jimijt huin'itni. Co tüg'óciy je mibijcpidijc yjugypigipy jadüg'oc, jada je' je ogá'ñibi tiempo mina öcpi ajcxy yjugypijccixy, e ca' y'oc'ó'ccixniip jadügtecy.

⁶ Jotcuje etz huädz, ca' tibocy müidity, je' ajcxy öcpidijc huídibi jugypigipy co Jesús yajjugypigipy yi tügpicy öcpi huídibi jayijp'adamb. Je mimetzpi o'cin ca' ni ti mic'ajt müidity ma je' ajcxy. Hue' janch ajcxy ytung'adiyb huingapxi ma Dios etz Cristo. E je' ajcxy Cristo quipxy mïd y'ane'mip tüg mil jimijt.

⁷ Co anajty ti ñaxy je mil jimijt, huin'it je Satanás yajcoguejttüdiy ma ymach'ity.

⁸ Chi Satanás nicxy huin'ññ je mayñaaxhuiñyäjy huindu'mybi ñaaxhuiñ. Je' nicxy huin'ññ Gog jäy etz Magog jäy. E yi' ajcxy y'ane'mbidijc yajmujctähua'ñ soldado ajcxy, jigix chiptúngixipy mïd je Dios y'ung. Jadu'n je' ajcxy soldados ymayity jadu'n nej pu' ymayity huídibi mejypä'am.

⁹ E jadu'n ajcxy ypediyy ma ymijhuiinity naax, chi ajcxy yajnaadujcy je it ma chinaaygixy huídibi Dios ti huin'ixixixy etz yajnaadujccixy je ciudad huídibi Dios chojcpy. Chi Dios quejxy jin huídibi tzoomb tzajpjoty, huídibi oy ñöcigixy huädz huädz je may soldados ajcxy.

¹⁰ Je mujcu', huídibi anajty ti huin'ññ je mayjäy, oy yajcötijnaxy ma je mij jin ytoy mïd azufre. Ma anajty ti yajcötijnaxy je ca'oy'iyujc etz je profeta, ca'piy yjanchity. Jiiby je' ajcxy ayo'n tzaachypi paadipy xim tzuum huinixii huinitempo.

Je tyduunin ma je mij'ane'mbi yhuinduu

¹¹ Nhuin'ijxyich tüg mij'ane'mdac janch poob, mïd je huídibi anajty iñaayb ma je'. Ma je' yhuinduu naax etz tzajp queectigoyday yajxon, ni ca' y'ocyajpatni it lugar ma je naax etz tzajp y'ijtcixipy.

¹² Chi nhuin'ijxyich je öcpi ajcxy, mij'anäcpi mutz'anäcpi, ytinaaygixy ma Dios yhuinduu. Chi yajciyhuäcxtay maylibro. E nañ jadu'n yajciyhuäcxy jadüg libro huídibi mïd je jäy yxi cojay huídijaty ajcxy jugy'ajtin huinixii mïd. Chi je' ajcxy yajtyduñ je öcpi ajcxy nej anajty ajcxy ti chinaaygixy ya naaxhuiñ, jadu'n nej yjaybetyity ma je maylibro.

¹³ Je mejy yciyejctay je' je öcpi ajcxy huídibi anajty jiiby yajpatp. E je o'cin etz je öcpijut yciyejctay je' je öcpi huídibi jiiby yajpatp, e tüg'óciy je' yajtydunday nidüg nidüg nej anajty ti chinaaygixy.

¹⁴ Je o'cin etz je it ma je öcpi y'ity yajnajtztijyday jinjoty ma je mijjin ytoy. Je' je' je mimetzpi o'cin ma je mijjin ytoy.

¹⁵ E huídijaty anajty ajcxy ca' yxi ymiiñ ma je libro huídibi jugy'ajtin huinixibi mïd, hue' je' ajcxy yajnajtztijy jinjoty ma je mijjin ytoy.

21

¹ Huin'it nhuin'ijxyich tüg tzajp jemybi etz tüg naax jemybi, com je jayijpi tzajp etz je jayijpi naax ti je' anajty ytigoydäy, e ni ma anajty mejy ycacädy.

² Ich, Juan, nhuin'ijxyich je ciudad huätzpi jemybi, je Jerusalén, ycidägy anajty choñ tzajpjoty ma Dios yajpaady, janch oyduñ anajty, jadu'n nej tüg töxyjäy ñay'oyduñyii ñayxoxyii co ypiga'ñ mïd yëydijc.

³ Nmidoohuich tüg ayuc micpi choñ anajty tzajpjoty, e yminañ:

—Cuenditun ñch n'ayuc. Dios tzinaydac pigamb ma naaxhuiñyäjy ajcxy. Yi' tzinähuiipy müd yi' ajcxy, e yi' ajcxy Dios yjäy'adiiyb. E Dios ci'm idaamb müd yi' ajcxy jigix yi' ajcxy Dios'adiiyb.

⁴ Dios yajquëgiib ajcxy ytajin ymayin etz yajtïdzïb ajcxy yhuinni, e ca'p yjadïb o'cin ni jïyin ni yaaxin, ni jotmay, ni pin ycajihuihuip je ju'pin je pa'min. Com je huidibi anajty ijtnaayb, ti je' ñaxy.

⁵ Huin'it je' ymïnañ huidibi anajty iñaayb ma je mij'ane'mdacin:

—Cuenditungix ñch n'ayuc. Huinjemy ngojtïgadza'ñich tüg'óciy huidibi jii'ijtp.

Nañ jadu'n ymïnañ:

—Jaay jada ayuc. Com jadayaabi ayuc ooy jada yjanchity, e ooy yi' jot'amij'ajt müdity.

⁶ Huin'it je mij'ane'mbi xyñïmaayich:

—Ti tüg'óciy ytunyii yjadyii. ñch je' nyajtzondacp tüg'óciy tijaty, etz ñch nyajcogixiyb tüg'óciy tijaty, tim jadu'n nej je letra A huidibi yajtzondacp je alfabeto etz je letra Z huidibi yajcogixiyb je alfabeto. Pinjaty tzojcp jemybi jugy'ajtin ñch yi' nmöhuip. Jadu'n nipaady nej jihuïy ajcxy ytidziyigixy, e nyaj'ügich ma ymuxy je ñi' huidibi yejcp jugy'ajtin, ni ca' ajcxy mïmeeñyduunip ni jadu'ñi.

⁷ Pinjaty mïmadactaayb jibic-huinma'ñ etz pocytunï, yi' je' cïdigïhuïb huidibi një'ajtpy, e ñch yi' xyDios'adiïb, e yi' ñch n'ung'adiiyb.

⁸ Je huindziçytïjc ajcxy, pinjaty ca' ymïbicy ñch ndiy'ajt, pinjaty tumb huidibi ca' y'oyjäygïdaacnity, pinjaty jäy yaj'öcp, pinjaty migapxtïgooyb töxyjäydïjc, pinjaty tumb capxpogï, pinjaty mijpidacp huïyyjäy yhuinma'ñ, pinjaty huindzigïyb quipychech tzaadzech, etz pinjaty anïdacp, je' ajcxy nidüg'óciy nibidzimïb ñicxipy ma mijjin ytoy müd azufre, huidibi quëxïcp nej jïnmejy. Je' je' je mïmetzpi o'cin.

Yi' jemybi Jerusalén

⁹ Huin'it nidüg' ángel je nihuixtujcpi huidibi anajty müd huixtujc tasi ujtz-jatypi müd je huixtujcpi ayo'n tzaachypi huidibi jac'axam tunaanip jadaanip, je' xyñïmaayich:

—Min, e cham nyajni'ixïhua'ñ je mïbijcpïdïjc huidibi tüg'mugamb müd Dios y'ung, je Cordero, jadu'n nej tüg'yëdïjc ytüg'mucy müd ytöxyïc co ajcxy ypicy.

¹⁰ Je huidibi Dios yjihui'ñ ymïc'ajt xyaj'ïjxich cumäyjoty, chi je ángel cümäyjoty xyajnicxyich ma tüg cop mijpi etz cïxpi, chi xyaj'ïjxyich je mijpi ciudad santa. Je ciudad santa hue' je' yxï Jerusalén, e ycidägy anajty chooñ tzajpjoty jiiy ma Dios yajpaady.

¹¹ Je mij ciudad santa janch adïcpx je' anajty müd Dios y'oy'ajtin. Jim jadu'n anajty y'adïcxy nej tüg tzaa janch oybi nej mármol, janch yaj'ïjxnajxp nej ijxin.

¹² Jühuidityi anajty müdity je ciudad santo ac poch janch mij etz cïxy. Je poch ymïd anajty majmetz y'aguu. E ma je majmetzpi y'aguu majmetz ángel ajcxy y'ijtcïxy, tügpi ángel ma tügjaty ciudad aguu. Etz yjaybetyity je' ajcxy yxï je majmetzpi Israel tribu, tügpi tribu yxï yjaybetyity ma tüg tüg poch y'aguu.

¹³ Tugïg anajty y'aguu müdity xïbidzim'amy, tugïg y'aguu ma tichypo ymïniy, tugïg y'aguu ma jïnboj ymïniyïn, etz jatugïg y'aguu ma xïgidägy'amy.

¹⁴ Je poch huidibi anajty ymïd je cajp, ymïd anajty majmetz tzaa huidibi y'ïjx'ajtp, e majmetzpi tzaa ymïd anajty cojaay je nimajmetzpi apóstoles ajcxy yxï huidibi Jesús, je Cordero, yhuin'ïjx, tügpi apóstol yxï ma tüg tüg tzaa.

15 Je ángel huídibi anajty miydacp mïd ïch, ymïd anajty tÿg quipx ac tim oori je' anajty. Je' anajty mïd quipxa'ñ je cajp, je poch y'aguu, etz je poch.

16 Je cajp, je ciudad, hue' je' anajty cuadradi; nej anajty yoñ'ajt, nañ jadu'n anajty y'agon'ajt, etz nañ jadu'n ycix'ajt. Chi je ángel quipxy je ciudad santa mïd je' yquipx. E hue' quipxy mejtz mil jamejtz migo'px kilómetros, y'ayoñ'ajtïn ycix'ajtïn etz y'agon'ajtïn quipxyjaty je' anajty.

17 Huin'it je ángel quipxy je poch, hue' quipxy migo'px jahuixchiguïpx mïdaax cïnuux, jadu'n nej naaxhuiñjÿy ajcxy ycïnuux, huídi je ángel yaj-tumyb.

18 Je poch hue' je' anajty ypochity mïd tzaa oyjatypi, e je cajp hue' je' anajty ac tim oori, yguëxïgy nej iix huätzpi.

19-20 Je tzaa huídibi je poch y'ijx'ajtïp hue' je' anajty y'oyduñity huídi mïd y'oyguëxïgy, tzaa janch oyjatypi canaagnax color. Je jayïjpi poch y'ijx hue' anajty y'oyduñity mïd jaspe tzaa, je mimetzpi poch y'oyduñity mïd safiro tzaa, je midugügpi poch y'oyduñity mïd ágate tzaa, je mimadaaxpi y'oyduñity mïd esmeralda tzaa, je mimigooxpi poch y'oyduñity mïd ónice tzaa, je midudujcpi poch y'oyduñity mïd coralina tzaa, je mihuixtujcpi poch y'oyduñity mïd crisólito tzaa, je mituctujcpi poch y'oyduñity mïd berilo tzaa, je midaxtujcpi poch y'oyduñity mïd jacinto tzaa, je mimajmetzpi poch y'oyduñity mïd amatista tzaa.

21 Je majmetzpi poch'aguu hue' anajty y'oyduñity mïd tÿgpi perla. E je mïjtu' huídibi najxp cajpcujc hue' y'oyïy mïd oori huätzpi, e yquëxïgy nej vidrio huätzpi yaj'ijxnajxp.

22 Ma je Jerusalén cajp jemybi ca'p nhuin'ijxyich ni tÿg templo, ni tÿg tijc ma jÿy ajcxy Dios ojadajtcixy. Com je Huindzin Dios, yï huídibi tÿgpajc mïjïp, etz je' y'ung, je Cordero, jadu'n yï' ajcxy nipaady nej tÿg templo nej tÿg it ma mayjÿy ajcxy y'ojadajtigixy Dios etz je' y'ung.

23 Je jemybi Jerusalén ca'p je' anajty yajmayjaty xï po' huídibi yaj'anïhuïp yajtïcxïhuïp je ciudad, com je Dios y'oy'ajtïn etz je' y'ung y'oy'ajtïn yï' je' ajcxy nej je tïcxïn jajïn huídibi amb tïcxp ma je Jerusalén jemybi.

24 Je mayñaaxhuiñjÿy huídibi tï patcixy y'alma nïdzoocïn naxïpy tigïhuïpy ajcxy mïd je jemybi Jerusalén ytïcxïn yjajïn huídi anajty tï ymöyï. Je ane'mbïdijc ajcxy ya naaxhuiñ ymïmiinïpy ajcxy mij'ajt, oy'ajt, etz cömay'ajt ma je jemybi Jerusalén.

25 E je cajp aguu ni camina je' agïy yca'idïpy xïm, com jim ca' jim ycoodz'idïpy, paady ni mina yca'agi' y'idïpy.

26 Jim je naaxhuiñjÿy, canaag agajp, minïcxïp ajcxy ymïj'ajt y'oy'ajt ycömay'ajt ma je Jerusaléngajp, je jemybi.

27 Ca'p jim ytigïhuïpy ni pin huídibi ca' ypocyñïhuächñï, ni pin huídibi tumb ca'pi y'oyjÿy gïdaacnity, etz huídijaty jÿy huin'ïmb. Jÿyï jim tigïhuïp pinjaty ijtp yxï cojay ma je libro huídibi Dios y'ung, je Cordero, ymïd, ma cojay y'ity je jÿy ajcxy yxï huídibi ymïd jugy'ajtïn huinïxïbï.

22

1 Huin'it je ángel xyajni'ixïyich tÿg mïjnï huätzpi, je nï huídibi yejcp jugy'ajt huídibi ca' ycixïp ytigoyïp. Janch huädz janch tïcx je' anajty je nï nej tÿg iixïn. E je nï jim anajty ymuxy ma Dios etz je Cordero y'ane'mdac.

2 Jada mij nï hue' je' anajty ñaxy cuidad mïjtÿgujc, etz ma je mejtz'adu'm'amybi mïjnïba', jim anajty je quipy huídibi jugy'ajt mïd, huídibi tïm'ajt majmetz'oc tÿgpi jimïjt, po' po' ytïm'aty, e je quipy y'aay hue' anajty ytuñ jïgix huaad naaxhuiñjÿy choocxïy.

³ Ca'p jim y'adipy ni ti ayo'n ni ti jotmay m'id pocytuni ycxpi. Je Dios etz je' y'ung je' jim y'ane'mdac ycötujctac yajpaadipy. E je' ytumbidijc je' ajcxy jim yajmij'adib ojadadib.

⁴ Y'ixipy ajcxy je Dios y'ung yhuiñyijp etz yminicxip ajcxy je' yxi ycojay ma ajcxy yhuimboc.

⁵ Ca'p jim ycootzihuity. E pinjaty jim tzinaayb ca'p ajcxy yajmayjadipy linterna jin, lamparajin, ni xidicxpi, com Dios ich ajt nHuindzin yi' yi' ajcxy codicxib. Je Huindzin Dios etz je' y'ung je' ajcxy jim ane'mip huinixi huinitempo.

Huingooniñ yi Jesucristo ymin'aa

⁶ Huin'it je ángel xyñimaayich:

—Jadayaabi ayuc tiy'ajt ma jada necy, ooy jada yjanchity, e jëbi miich myajmij'adipy. Je Huindzin, je Dios huidibi ayuc moy je profetas ajcxy jecy'ajty, quejxy y'ángel jigix yajni'ixihuipy je' ytumbidijc tijaty tzojc tunaanip jadaanip.

⁷ Jesucristo jadu'n yminañ:

—Miimbich tzojc! Jotcujc pinjaty tumb cuendi etz cuydumb Dios y'ayuc ytiy'ajt huidibi jaybetyip ma jada libro.

⁸ Ich Juan, nmidoohuich etz nhuin'ixich jadayaabi huidibi jaybety ma jada necy. E co oy jadu'n nhuin'ixyich, chi nhuijoj'ihuuyich ma je ángel ytecymijc huidibi anajty yam xyajni'ixiybich.

⁹ Chi je' xyñimaayich:

—Ca' jadu'n m'idich. Ich, Dios xytumbi'ajtp jadu'n nej miich etz jacjadyii migügtjc huidibi Dios y'ayuc najtzcapxyip, e tüg'óciy pinjaty tumb cuendi huidibi jaybetyip ma jada necy. Huindzigi' etz ojadat Dios.

¹⁰ Chi je' xyñimaayich:

—Capxhuäcxí je Dios y'ayuc huidibi ti mjay ma jada necy, ca' myüdzip. Com ti yhuingoñ je tiempo mina Dios cuyduna'ñ yi' y'ayuc huidibi yjayhui'm ma jada necy.

¹¹ Pinjaty ca' ytudägyity, huen jadu'n jacyajpaady m'id ycatudägy'ajt. Pinjaty jibicjot jibic-huinma'ñ tumb, huen nigí jibicjot jibic-huinma'ñ tuñ. E pinjaty tudägyi tumb, huen jactuñ tudägy'ajtin. Pinjaty huädz yjot huädz yhuinma'ñ m'id, huen huädz yjot huädz yhuinma'ñ jacmi'ity ma Dios.

¹² Chi je Cristo yminañ:

—Timetiini nhuimbidityich jadüg'oc naaxhuiñ. Co anajty ti nmiiñich, huin'it nyajjotcugihuibich pinjaty oybi ti tuñ, e ndzaachytunipyich pinjaty jibicpi ti tuñ.

¹³ Ich je' ti njayijp'atyich ya naaxhuiñ, etz ich je' cogixihuamb, tim jadu'n nej je letra A chondägy ma je alfabeto etz je letra Z ycogixiy ma je alfabeto. Ich ti nyajtzondacyich je naaxhuiñ etz nyajcixipyich.

¹⁴ Jotcujc ajcxy pinjaty ti ypocynihuäch, jadu'n nipaady nej ajcxy yhuit ti pujcixy e m'id ajcxy yhuit huätzpi. Com ti ajcxy ypocynihuaatzcixy, paady jëbi jicxcixip je ujtz tza'm huidibi jugy'ajt yejcpy huidibi ca' ycxipy ytigoyipy ni mina, e jadu'n jëbi ytigiy ma je jemybi Jerusaléngajp.

¹⁵ Dios ca' yi' ajcxy cöbiga'ñ ma je jemybi Jerusalén etz huimip ajcxy cajppa' tüg'óciy pinjaty huidibi jibic-huinma'ñ m'id, pinjaty ca' mibicy Dios, pinjaty mijpidacp huijyäj yhuinma'ñ brujo yhuinma'ñ, pinjaty ajcxy migapxtigooyb midundigooyb töxyjäydijc, pinjaty ajcxy jäy yaj'öcp, pinjaty ajcxy huindzigiyb quipychech tzaachech, etz tüg'óciy pinjaty tzachnixondacp anii ayuc.

¹⁶ Hich Jesús huídibi capxp. Ti nguexyich n'ángel ma miich jigix jada t'y'ajt capxticxipy majaty mibijcpidijc ma tüg tüg cajp. Hich je' i'ix'ajtp cop'ajtp ma je rey David miin. Etz hich je' nmij'ap'ajtpyich nmijteedy'ajtpyich je rey David. Jadu'n hich nipaady nej je mijmadza' huídibi yajtijp jayxim.

¹⁷ Je Espíritu Santo etz je mibijcpidijc huídibi jadu'n nipatp nej Cristo ytöxyijc ymínaangixy:

—Min ma Jesucristo.

E pin amído'o'ijtp hich n'ayuc ymínaangixipy:

—Min ma Jesucristo.

E pin tzojcp jugy'ajtin huídibi ca' ycixipy ytigoyipy nimina, jadu'n nej jihuiy ytidziyii e tzocy jada ni, huen miin, e nmöhuibyich jugy'ajtin, jadu'n nej jihuiy nyajni'ügich je ni huídibi jugy'ajtin mid e ni ca' mimeeñydunipy ni jadu'ñyi.

¹⁸ Tüg'óciy pinjaty amído'o'ijtp Dios y'ayuc yt'y'ajt huídibi jaybetyip ma jada libro, hich miich ajcxy nimaaybich co pinjaty jacyaj'anajxp jada ayuc ma jada necy, Dios jac'anaxy möhuib tzaachypí ayo'n, ca'ydi huídibi jaybetyip ma jada libro.

¹⁹ E pin puuhuijtzp hueeni jada Dios y'ayuc huídibi jaybetyip ma jada Dios ylibro, Dios yi' jötziib yxi huídibi cojaayip ma je jugy'ajt libro. Nañ jadu'n ypuhuidziyb huídibi anajty japaatip ma je jemybi Jerusaléngajp, huídibi jada libro ñimiydacpy.

²⁰ Yi Jesucristo huídibi jada ayuc capxp, yi' minamb:

—Ca' ooy jecy njac-huäcxiba'ñich co nhuimbidipyich naaxhuiñ jadüg'oc.

Jadu'n jada. Amén. ¡Min, Huindzin Jesús!

²¹ Huen je nHuindzin Jesucristo may'ajt oy'ajt tunipy mid miich ajcxy huídibi mibijcp. Jadu'n ngapxycixyich. Amén.